CLAVIS
NOVI TESTAMENTI
PHILOLOGICA

USIBUS

SCHOLARUM ET JUVENUM THEOLOGIAE STUDIOSORUM ACCOMMODATA.

AUCTORE

CHRIST. ABRAHAMO WAHL,
PHILOSOPH. ET THEOL. DOCTORE,
VERBI DIV. APUD OSSITIENSES MINISTRO PRIMO ET DIOECESEOS EIUSDEM NOMINIS ANTISTITE.

VOL. II. Λ — Ω.

EDITIO SECUNDA, EMENDATIOR ET AUCTIOR.

LIPSIAE,
APUD JOH. AMBROSIUM BARTH.
MDCCCXXIX.

Λ.

Λαγχάνω, a. 2. ἔλαχον 1) *sorte accipio, sorte obtigit mihi*, sq. genit. Luc. I, 9. (Sap. VIII, 19. Thuc. II, 44.) cf. *Matthiae* §. 328. p. 636. — 2) *sortem iacio, sortior*, περί τινος Joh. XIX, 24. (absol. Diod. Sic. IV, 63.) — 3) *fato accipio, nanciscor*, sq. acc. Act. I, 17. 2 Petr. I, 1. (3 Macc. VI, 1. Herodian. VII, 5. 3. Xen. Anab. IV, 5. 24. Symp. IV, 35.) cf. Matthiae l. l. p. 637.

Λάζαρος, *ου*, ὁ, *Lazarus*, nomen propr. 1) viri valde a *Jesu* dilecti, fratris Mariae et Marthae Bethaniensis Joh. XI, 1. XII, 1. 2. 9. 10. 17. — 2) personae fictae, a qua postea nomen acceperunt aedificia publica aegrotis recipiendis extructa [Lazareth]. Luc. XVI, 19. sqq.

Λάθρα, adv. *clam*. Quater in N. T. Matth. I, 19. II, 7. Joh. XI, 28. Act. XVI, 37. — LXX pro בַּסֵּתֶר Deut. XIII, 6. בַּמִּסְתָּר Hab. III, 14. בַּלָּט 1 Sam. XVIII, 22. (Diod. Sic. XIV, 75. Xen. Cyr. VII, 4. 4.)

Λαῖλαψ, *απος*, ἡ, *turbo, ventus procellosus*. Ter in N. T. Marc. IV, 37. Luc. VIII, 23. 2 Petr. II, 17. — LXX pro סַעַר et סְעָרָה Job. XXXVIII, 1. Jer. XXV, 32. סוּפָה Job. XXI, 18. (Polyb. XXX, 14. 6. Hom. Iliad. IV, 278.)

Λακέω, *ῶ*, form. dor. verbi λάσκω, f. ήσω (crepo, tönen, krachen Hom. Iliad. XIV, 25.) *cum crepitu disrumpor, unter Geräusch zerbrechen*. Extat tantum Act. I, 18. (Hom. Iliad. XIII, 616. λάκε δ' ὀστέα die Knochen zerbrachen krachend.)

Λακτίζω, f. ίσω, (ab adv. λάξ, calce) *calcitro, calces remitto*. Legitur tantum Act. XXVI, 14. [IX, 5.] Vid. κέντρον. LXX pro בָּעַט Deut. XXII, 15. (Lucian. Dial. Deorr. IV, 8. Xen. Anab. III, 2. 18.)

Λαλέω, *ῶ*, f. ήσω, (multa loquor Xen. Cyr. I, 4. 12. garrio, schwatzen Plut. de garrul. c. 1. Mor. III. p. 345 ed. *Tauchn.*)

loquor, verba facio, ich rede, spreche,

A) propr. i. e. de personis AA) universe a) absol., ut ὁ κωφὸς ἐλάλησε Matth. IX, 33. et Luc. XI, 14. — Matth. X, 20

bis. XII, 22. 46. XV, 31. XVII, 5. XXVI, 47. Marc. V, 35 VII, 35. 37. XIII, 43. — *οὐκ ἤφιε — αὐτόν* i. e. *non passus est, daemones loqui, quia ipsum nossent* Marc. I, 34. Luc. IV, 41. — Luc. I, 20. VII, 15. VIII, 49. XI, 14. XXII, 47. 60. Act. II, 7. XVIII, 9. 1 Cor. XIV, 11 bis. — *διὸ ἐλάλησα* 2 Cor. IV, 13. — Jac. I, 19. — LXX et דִּבֵּר 1 Sam. III, 9. 10. (Herodian. II, 5. 14. Aelian. V. H. XII, 1. Plut. de garrul. c. 20 Mor. III. p. 369. ed. *Tauchn.* sq. *ἐκ* c. gen. loci Lucian. de dom. §. 3) — additur adv., ut *κακῶς* Joh. XVIII, 23. *οὕτω* Joh. VII, 46. Hebr. VI, 9. Jac. II, 12. *ὡς νήπιος* 1 Cor. XIII 11. — ita additur *οὕτως*, ut praeparet vv. sequentia, ubi alias subsequitur *λέγων* Act. VII, 6. — Similiter דִּבֵּר absque אמֹר in talibus addi solito Exod. XXXII, 7. — additur *παῤῥησίᾳ* adverbiascens Joh. VII, 26. cf. de dat. adverbiasc. *Matthiae* §. 400, 5. p. 731. — additur *στόμα πρὸς στόμα* = *στόμα πρὸς σ. ἔχων* = *coram, mündlich* 2 Joh. v. 12. 3 Joh. v. 14. — Ita LXX *στόμα κατὰ στόμα λαλεῖν* pro פֶּה אֶל פֶּה דִּבֵּר Num XII, 8. Cf. *Matthiae* §. 427, 4. b. p. 788. — seq. partic. vel accuratius indicante rem, in qua, dum loquitur, versatur aliquis, ut *ἐλάλει εὐλογῶν* Luc. I, 64. Cf. *Matthiae* §. 554, I p. 1087. — vel statum loquentis indicante 2 Cor. XI, 23. *λ. παραφρονῶν* = *ὡς παραφρονῶν*. — sq. dat. adminiculi ut *τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ* Act. II, 6. *ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἀγγέλων* 1 Cor. XIII, 1. — *ᾧ* sc. *πνεύματι* Act. VI 10. Cf. *Matthiae* §. 396, 2. p. 724. §. 396. p. 723. — *εἰς ἀέρα* 1 Cor. XIV, 9. Vide *ἀήρ*. — sq. *ἐκ* c. gen. normae ad quam accommodate loquor, ut Matth. XII, 34. et Luc. VI 45. *ἐκ γὰρ — λαλεῖ* = *ut convenit sensibus, consiliis, studiis, quibus repletus est animus, ita os loquitur* vel *loqui solet*. Joh. VIII, 44. — Cf. *ἐκ* p. 462. — sq. *ἐν* cum dat. vel eius, in cuius potestate est i. e. a quo agitur aliquis loquens ut *ἐν πνεύματι θεοῦ* 1 Cor. XII, 3. Vid. *ἐν* p. 522. — vel rei, in qua tractanda vel afferenda occupatus est loquens, ut *ἐν ἀποκαλύψει* 1 Cor. XIV, 6.

b) sq. dat. person. = *loquor cum aliquo, verba facio ad aliquem* [cf. *Matthiae* §. 401. p. 732.] Matth. XII, 46 bis v. 47. Luc. I, 22. XXIV, 32. Joh. IV, 26. IX, 29. XII, 29. Act. VII, 38. 44. IX, 27. X. 7. XXII, 9. XXIII, 9. Rom. VII, 1. 1 Cor. XIV, 2. 28. (Polyb. XXXI, 20. 13. Theophr. Char. 11. vel 20. 1 Dem. 578, 16.) — addito *παῤῥησίᾳ* adverbiasc. Joh. VII, 13 XVIII, 13. — additur dat. adminiculum indicans, ut *λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς*, *vobiscum ipsis loquentes psalmorum ope* i. e. *vobiscum psalmos canentes* Eph. V, 19. pro *ἑαυτοῖς* statim sequitur *ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν*. — additur *ἐν* c. dat. adminiculi 1 Cor. XIV, 21. Cf. *ἐν* p. 530. — *περί τινος*, *de aliqua re vel persona* Luc. II, 38. Act. XXII, 10. — subsequente *λέγων* = *his verbis usus*. Uti enim Graecorum *λέγω* et אָמַר

… est in verbis, quibus utitur aliquis deinceps enumeran- … [*λέγειν· τὸ τεταγμένως προφέρεσθαι τὸν λόγον, Ammon.* sub *λαλεῖν*, coll. *Gesen.* hebr. Wörterb. I. p. 49. sub אָמַר] ita *λαλεῖν*, hebr. דִּבֵּר absolute dicitur, et nonnisi ad actum lo- quendi pertinet [*λαλεῖν ἐστι· τὸ ἀτάκτως ἐκφέρειν τὰ ῥήματα Phavorin.* coll. *Gesen.* l. l. p. 175 sub דִּבֵּר] Matth. XIV, 27. XXIII, 1. XXVIII, 18. Luc. XXIV, 6. — LXX pro דִּבֵּר לֵאמֹר Gen. XVII, 3. XXXIV, 8.

c) sq. *μετά* c. gen. pers. = *loquor cum aliquo* Joh IV, … IX, 37. XIV, 30. Apoc. XVII, 1. XXI, 9. 15. – LXX et … sq. עִם Num. XI, 17. 1 Regg. XVII, 23. Dan. VIII, 18 — … *ησε — καὶ λέγει* pro *λέγων* Marc. VI, 50. Vide paulo … de *λαλέω λέγων* adnotata et de forma dicendi soluta *ἐλά- λησε καὶ λέγει* pro *ἐλάλησε λέγων Matthiae* §. 552, not. 1. p. 1102. (ita Plato de rep. 8. p. 550. B. *ἦλθε καὶ παρέδωκε.*)

d) sq. *πρός* c. accus. pers. = *verba facio ad aliquem, loquor cum aliquo* [cf. *Matthiae* §. 591. p. 1180.] Act. IV, 1. IX, 29. XXI, 39. XXVI, 26. — LXX et hebr. דִּבֵּר sq. אֶל Gen. XXVII, 5. (Plut. de garrul. c. 1. Mor. III. p. 345. ed. *Tauchn.*)— additur *καὶ εὐαγγελίζομαι* Luc. I, 19. Cf. de hoc verbositatis genere, iungente duas enuntiationes arcte cohaerentes, quarum … altera omissa, scriptori perspicuitate carere videbatur *Ja- cob* quaest. Lucian. p. 17, 6. ad calcem Lucian. Toxar. — *Bornem.* ad Xen. Symp. p. 187. *Matthiae* §. 636. p. 1310 — 1313. *Winer* p. 203 sqq. — subsq. *λέγων* [de quo vid. paulo … observata] Act. VIII, 26. XXVI, 31. — Ita LXX pro דִּבֵּר sq. אֶל et לֵאמֹר Exod. XXX, 11. 17. 22. — abest *λέγων* cogi- tatione addendum Hebr. V, 5. — XI, 18. *πρὸς οὓς ἐλαλήθη* … *ὑπὸ τοῦ Θεοῦ λέγοντος.* — Ita LXX et דִּבֵּר sq. אֶל abs- que לֵאמֹר cogitatione addendo 1 Regg. XXI, 6. 2 Regg. I, 7. Cf. *Gesen.* hebr. Wörterb. I. p. 176.

e) sq. *περί* c. gen. pers. = *loquor de aliquo* Joh. VIII, 26. XII, 41. Ita LXX et נִדְבַּר sq. בְּ Ezech. XXXIII, 30.

f) sq. acc. rei, in quibus si *λαλεῖν* idem esse videtur, quod *λέγειν*, hactenus tamen differunt, quatenus *λαλεῖν* sequi- tur accusativus rei universe vel summatim et quoad genus, ad quod pertinet illa, enuntiata, *λέγειν* contra verba ipsa, quibus utitur loquens, deinceps enumerata vel exposita sequantur. Ita *τί quid?* et *τὶ aliquid* Matth. X, 19. Marc. IX, 6. XIII, 11. Rom. XV, 18. 1 Thess. I, 8. *ἅ* 2 Cor. XII, 4. quo loco *λα- λέω = eloquor*, *τοῦτο* Marc. XIII, 11. Act. XXIII, 7. *ταῦτα* Joh. XVII, 1. 13. 1 Cor. IX, 8. *ἀγαθά* Matth. XII, 34. — *βλασφημίαν* vel *ῥήματα βλάσφημα* = *βλασφημέω* Marc. II, 7. Luc. V, 21. Act. VI, 11. *τὸν λόγον* = *verba modo allata* Marc. V, 36. *ταῦτα τὰ ῥήματα* Joh. VIII, 20. Act. X, 44. *τὸ λαλού- μενον* 1 Cor. XIV, 9. *τὰ μὴ δέοντα* 1 Tim. V, 13. *δόλον* 1 Petr. III, 10. — *ῥήματα* item *σκληρὰ κατά τινος* = *impie*

loquor contra aliquem Act. VI, 13. Jud. v. 15. *ὑπέρογκα* Jud. v. 16. *τὸ ψεῦδος* Joh. VIII, 44. — LXX *ὑπέρογκα* Dan. XI, 36 (Plut. de garrul. c. 23. Mor. III. p. 374 ed. *Tauchn.* Lucian Demonact. §. 51. *ὀλίγα μὲν λαλῶν, πολλὰ δὲ ἀκούων.* Dem. 1124, 25. *μέγα λαλεῖν.* Xen. Cyr. I, 4. 1.) — addito *παῤῥησίᾳ* adverbiasc. *τὸν λόγον* i. e. *verba modo audita* Marc. VIII, 32 *πνεύματι — λαλεῖ μυστήρια = ὢν ἐν πνεύματι* cum sit in potestate *πνεύματος* i. e. *actus a spiritu divino* 1 Cor. XIV, 2. — additur *ἐν* c. dat. rei adverbiasc. 2 Cor. XI. 17.— addito dat. pers. = *etwas zu Jemandem sprechen* Matth. IX, 18 Luc. II, 50. Joh. VIII, 25. X, 6. — XIV, 25. XV, 11. de horum ll. perfecto praesentis notionem includente cf. *Winer* p. 116. *Buttm.* §. 100, 2. *Matthiae* §. 502, 2. p. 953. *Herm* ad Vig. p. 748. — Act. IX, 6. 1 Cor. XIV, 3. — abest accus rei, ut *ἅ σε δεῖ ποιεῖν* Act. X, 32. — additur *ἐν* c. dat. re adverbiasc. 2 Cor. XII, 14. — additur *διά* c. gen. rei, ita u circumscribat adiect. substantivo cognatum 1 Cor. XIV, 19. Cf de h. l. supra sub *διά* p. 275. disputata. — additur *εἰς*, u *εἰς τὸν κόσμον = coram hominibus universis* Joh. VIII, 26 Vide tamen de h. l. lectione *Griesb.* edit. *Schulz.* — *ἐν χριστῷ, personam Christi indutus = auctoritate Christi* 2 Cor XII, 19. — *κατά τινα = menti* i. e. *mandatis alicuius convenienter* 2 Cor. XI, 17. — additur *μετά* c. gen. pers. Eph IV, 25.— additur *περί* c. gen. *loquor aliquid de aliquo, λαλεῖται περί τινος loquuntur de aliquo* Luc. II, 33. — addit *πρός* c. acc. pers. = *loquor aliquid ad aliquem* Act. XI, 14 *ἐν οἷς* per attract. pro: *ἐκεῖνα, ἐν οἷς.* — Luc. XXIV, 44. que loco *ὅτι = λέγων, ὅτι — πρός* c. accus. rei, versus vel ad vel in quam directus loquitur aliquis, ut *πρὸς τὸ οὖς = etwa ins Ohr sagen* Luc. XII, 3.

BB) de respondente, sq. dat. pers. Joh. XIX, 10. — CC) de persona, quae, dum scribit, loquens cogitatur cum eo ad quem scribit, a) sq. acc. rei 2 Cor. XI, 19. — b) sq. *περ* c. gen. rei Hebr. II, 5. IV, 8. — *ἐν αἷς* sc. *ἐπιστολαῖς* 2 Petr III, 16. — DD) de persona, quae, licet mortua, exemplo su adhortans loquitur ad aliquem Hebr. XI, 4. *δι' ἧς,* sc. *πίστεως λαλεῖ.* Cf. Gen. IV. —

EE) loci, in quibus contextus indicat, *docentem* esse, qu loquitur. Utuntur, qui explicatius loquuntur, in talibus Latinorum *doceo, trado, instituo,* a) absol. Luc. V, 4. Act. XI, 15 XIV, 9. 1 Cor. XIV, 34. 35. 2 Cor. IV, 13. *διὸ καὶ ἐλάλησα* XIII, 3. Hebr. XII, 25. 1 Petr. IV, 11. — additur adv. ut *οὕτω* Joh. XII, 50. Act. XIV, 1. 1 Thess. II, 4. *ὡς* Eph. VI, 20. Col IV, 4. — seq. *ἀπό* vel *ἐκ* c. gen. pers. quae, ut loquatur vel doceat aliquis, auctor [Veranlassung, Antrieb] est, ut Joh. VII 17. 18. XII, 49. XIV, 10. XVI, 13. Cf. *ἀπό* p. 115. et *ἐκ* p. 461.*— sq. *ἐκ* c. gen. normae Joh. III, 31. 2 Cor. II, 17 bis

1 Joh. IV, 5. Cf. ἐκ p. 462. — sq. dat. adminic. ut γλώσσαις καιναῖς vel ἑτέραις Marc. XVI, 17. Act. II, 4. vel γλώσσαις 1 Cor. XII, 30. XIV, 5 bis. v. 6. 18. 23. 39. additur nunc προφητεύειν Act. XIX, 6. nunc μεγαλύνειν τὸν θεόν Act. X, 46. — γλώσσῃ 1 Cor. XIV, 2. 4. 13. 27. Cf. γλῶσσα. — — b) sq. dat. person. Joh. XV, 22. Act. XVI, 13. 1 Cor. III, 1. 1 Thess. II, 16. Hebr. I, 1. 2. — addito παῤῥησίᾳ adverbiasc. Joh. XVI, 29. — additur ἐν c. dat. adminiculi Matth. XIII, 10. 13. Joh. XVI, 25. οὐκέτι — ὑμῖν — additur χωρίς c. gen. admin. Matth. XIII, 34. Marc. IV, 34. Cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 470. — additur ἐπὶ τῷ ὀνόματί τινος = vel *auctoritate alicuius*, *unter Berufung auf den Auftrag Jemandes* vel *de aliquo* Act. IV, 17. V, 40. Cf. ἐπί p. 584. 585. — sq. περί τινος Luc. II, 11. — subsq. λέγων Joh. VIII, 12. — c) sq. πρός c. acc. pers. et addito καὶ εὐαγγελίζομαι Act. XI, 20. Cf. supra sub A. AA. d. observata. — d) sq. accus. rei universe vel summatim et κατὰ γένος suum significatae, qua sensum = *doceo aliquid, trado aliquid, instituo de aliqua re*, ut διεστραμμένα Act. XX, 30. τὸ λελαλουμένον ὑπό τινος XVI, 14. ὅ Joh. III, 11. VIII, 38. XII, 50. XVI, 13. 1 Cor. II, 13. οὐδέν Joh. XVIII, 20. ἃ πρέπει Tit. II, 1. ταῦτα Joh. VIII, 30. Tit. II, 15. τί Joh. II, 40. XVI, 18. — in formulis pertinentibus fere omnibus ad doctrinam Jesu a Deo acceptam vel repetendam, ut διδαχήν Joh. XVII, 19. τὸν λόγον Joh. XII, 40. Act. XIV, 25. XVI, 6. Phil. I, 14. τὸ μυστήριον τοῦ χριστοῦ Col. IV, 3. τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ Joh. VIII, 34. vel τῆς ζωῆς Act. V, 20. σοφίαν 1 Cor. II, 6. 7. — ταῦτα adverbial. = οὕτως, praecedente καθώς Joh. VIII, 28. Cf. de ταῦτα adverbialiter posito *Matthiae* §. 471, 13. p. 875. *Erfurdt*, ad Soph. Oed. R. v. 265. — additur καὶ διδάσκειν Act. XVIII, 25. — additur διά c. gen. personae, ut τὸν λόγον Hebr. II, 2. σωτηρίαν = λόγον τῆς σ. v. 3. — c. dat. person. *loquor aliquid ad aliquem*, sens. *doceo aliquem aliquid, trado alicui aliquid, instituo aliquem de aliqua re*, ut τὸν λόγον Marc. II, 2. Joh. XV, 3. Act. XI, 19. τὸν λ. τοῦ θεοῦ Act. IV, 29. 31. XIII, 46. Hebr. XIII, 7. τὸν λ. τοῦ κυρίου Act. VIII, 25. XVI, 32. τὰ ῥήματα Joh. VI, 63. XIV, 10. Act. XIII, 42. — additur ἐν c. dat. admin., ut πολλά ... ἐν παραβολαῖς Matth. XIII, 34. Marc. IV, 33. — Joh. XVI, 25. et subsq. λέγων Matth. XIII, 3. — sq. πρός c. acc. pers., ut τὸ εὐαγγ. τοῦ θεοῦ 1 Thess. II, 2. ὅσα Act. III, 22. — FF) loci, quorum contextus docet, publice *profitentem* esse, qui loqui dicitur, absol. Joh. I, 37. — sq. περί c. gen. pers. II, 21. — GG) loci, in quibus ex orat. contextu intelligitur, *vaticinantem* vel *praedicentem* esse, qui dicitur λαλεῖν a) absol. 2 Petr. I, 21. — c. dat. rei, qua instructus vel cuius vi loquitur aliquis, ut τῷ ὀνόματι κυρίου Jac. V, 10. = *auctoritate domini*. — additur καὶ προκαταγγέλλω Act. III, 24. —

b) sq. et *πρός τινα* et *διά τινος* Act. XXVIII, 25. — c) sq. acc. rei, nunc solo Luc. XXIV, 25. quo loco per attract. *οἷς* pro *ἅ*. — nunc addito dat. pers. Joh. XVI, 1. 4. quo loco perfectum praesentis notionem includit. Vide paulo ante monita. Joh. XVI, 33. nunc adiecto *διά* c. gen. pers. Act. III, 21. — abest *λέγοντες* cogitatione addendum Act. XXVI, 22.

HH) loci, ubi contextus docet, *nuntiantem* esse, qui loqui dicitur a) sq. *πρός τινα* et adverb. Luc. II, 20. — b) sq. acc. rei vel solo Act. IV, 20. vel addito *περί τινος* et *ἀπαγγέλλω* Act. XXVIII, 21. vel *τινί* XXIII, 18. cum *καθ' ὃν τρόπον* XXVII, 25. c. *περί τινος* Luc. II, 17. vel c. *παρά τινος*, ut Luc. I, 45. *τοῖς — κυρίου* = vel *ὑπὸ κυρίου* [cf. *Passow* II. p. 352.] vel *ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου τοῦ ἐλθόντος παρὰ κυρίου*.

II) loci, quorum contextus indicio est, *narrantem* esse *τὸν λαλοῦντα*, sq. acc. rei vel solo Matth. XXVI, 13. Marc. XIV, 9. Luc. XXIV, 36. — vel addito dat. pers. Matth. XIII, 33. quo loco abest *λέγων* cogitatione addendum. (Theophr. char. 6 ve 7 fin. — KK) loci, ubi per contextus rationem *λαλεῖν* di *mandante* dicitur, *τινί* Marc. XVI, 19. — LL) loci, ubi e contextu intelligitur, *promittentem* esse, qui loqui dicitur, a) sq. *πρός τινα* Luc. I, 55. quo loco per appositionem additur *τῷ Ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ*. — b) sq. *διά* c. gen. rei Luc. I, 70. — MM) loci, ubi e contextu apparet *promulgantem* esse, qui dicitur *λαλεῖν*, sq. acc. rei Hebr. III, 5 et addito simul dat. pers. Hebr. IX, 19. — NN) loci, in quibus contextus docet, *praecipientem* vel *legislatorem* esse, qui loqui dicitur Hebr. VII, 14. *εἰς ἣν φυλήν* [*in Bezug auf welchen Stamm* cf. *εἰς* p. 434 sq.] *οὐδὲν — ἐλάλησε*. —

B) de rebus a) de lege, cui tribuitur, quod est legislatoris Rom. III, 19. *ὅσα ὁ νόμος λέγει, τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ* = *quae Deus in lege mos, deinceps enumerat* vel *exponit* [*λέγει*] *facienda hominibus, in his omnibus loquitur cum hominibus legem habentibus*. — b) de sanguine expiatorio. Uti enim hominum expiatio pendet a sanguinis Jesu cum vita profusione [i. e. a morte Jesu cruenta et promissionibus divinis ei annexis], ita sanguis ille expiatorius poscere dicitur, quod, si proprie dicitur, poscit a Deo Jesus expiator, scil. veniam Hebr. XII, 24. *κρεῖττον* scil. *τί*, *melius aliquid*, scil. quam Abel, cuius sanguis cum vita effusus vindictam poscere dicitur Gen. IV, 10. — c) de voce, pro: *vox alicuius*, *nescio cuius, loquentis*, sq. *πρός* c. acc. pers. Act. XXVI, 14. — item c. *μετά τινος* Apoc. I, 12. X, 8. — d) in imaginibus apocalypseos aa) de tuba Apoc. IV, 1. *καὶ ἡ φωνὴ — λέγων*, constructio, quae dici solet, ad sensum pro: *καὶ ἐκεῖνος, οὗ τὴν φωνὴν πρῶτον ἤκουσα ὡς σάλπιγγος, λαλοῦντος μετ' ἐμοῦ, λέγων et ille, cuius ad me loquentis vocem, tubae similem, primum* [cf. Apoc. I, 10.] *audiveram, dixit.* Cf. quae habet de

huiusmodi constructione *Winer* exegetische Studien Vol. I. p. 152. — bb) de tonitrubus = *vocem* vel *sonum edo* Apoc. X, 4 bis. — v. 3. *ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς* = *ἔδοσαν* vel *ἔδωκαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς* [cf. *δίδωμι* p. 302.] *καὶ ἐλάλησαν.* — cc) de animalibus, quibus vox humana tribuitur Apoc. XIII, 11. 15. — sq. acc. rei v. 5.

Λαλιά, ᾶς, ἡ, (loquacitas Theophr. Char. VI, [VII], 1.) 1) *sermo, narratio* Joh. IV, 42. VIII, 43. *διατί τὴν λαλιὰν τὴν ἐμὴν* [i. e. *verba mea, ea, quae dixi de patre meo et me*] *οὐ γινώσκετε;* LXX pro דָּבָר Job. XXXIII, 1. אֹמֶר Ps. XIX, 4. (Polyb. I, 32. 6.) — 2) *sermo* i. e. *dialectus* Matth. XXVI, 73. Marc. XIV, 70. Ita LXX Cantic. IV, 3.

Λαμά vel *λαμμᾶ*, vox hebr. לָמָּה, *cur?* Matth. XXVII, 46. Marc. XV, 34.

Λαμβάνω, f. *λήψομαι* a. 2. *ἔλαβον* pf. *εἴληφα*

1) *capio* i. e. a) *sumo, ich nehme*

a) de personis manu prehendentibus aut sumentibus aliquid vel aliquem *α*) universe *αα*) absolute Matth. XXVI, 26. Marc. XIV, 22. [1 Cor. XI, 24.] — *ββ*) sq. acc. rei vel pers. א) solo, ut *τὸ αἷμα* Hebr. IX, 19. *τὰ ἀργύρια* Matth. XXVII, 6. *τὸν ἄρτον* Matth. XXVI, 26. Marc. XIV, 22. Luc. XXII, 19. XXIV, 30. Joh. XXI, 13. Act. XXVII, 35. 1 Cor. XI, 23. — Matth. XV, 26. Marc. VII, 27. *τοὺς ἄρτους, τοὺς ἰχθύας* Matth. XIV, 19. XV, 36. Marc. VI, 41. Luc. IX, 16. Joh. VI, 11. *αὐτόν* Joh. XVIII, 31. XIX, 6. Act. IX, 25. *τὰ βαΐα* Joh. XII, 13. *τὸ βιβλίον* Apoc. V, 8. 9. — X, 8. *βραχύ τι* Joh. VI, 7. *τὰ ἱμάτια* Joh. XIX, 23. — = *τὰ ἱμάτια ἃ ἔθηκε* i. e. *pallium, quod ante* [v. 4.] *deposuerat* i. e. *recepit pallium* Joh. XIII, 12. *τὸν κάλαμον* Matth. XXVII, 30. *τὰς λαμπάδας* XXV, 1. 3. *λέντιον* Joh. XIII, 4. *τὸν λιβανωτόν* Apoc. VIII, 5. *λίτραν* Joh. XII, 3. *μάχαιραν*, concise pro: *sumentes gladium, ut utantur eo contra aliquem* Matth. XXVI, 52. *παιδίον* Marc. IX, 36. *τὸ ποτήριον* Matth. XXVI, 27. Marc. XIV, 23. Luc. XXII, 17. *σπόγγον* Matth. XXVII, 48. *τὸ σῶμα* v. 59. Joh. XIX, 40. *τὸ ὕδωρ* Matth. XXVII, 24. Apoc. XXII, 17. *τὸ ψωμίον* Joh. XIII, 30. (Herodian. VIII, 8. 15. Lucian. D. D. XX, 1. Xen. Cyr. I, 3. 7.) — ב) addito *ἐκ* c. gen. rei, unde, ut *ἐκ τοῦ πληρώματος* Joh. I, 16. — XVI, 14. 15. Apoc. V, 7. X, 10. (*ὁπόθεν* item *ἐντεῦθεν* Xen. Oec. VIII, 2 et 10.) — ג) iunct. c. acc. adiect., ut *ἔκδοτον traditum sumo* Act. II, 23. — ד) addito *ἐμαυτῷ mihi sumo* = *arrogo mihi* Hebr. V, 4. (absque dat. Xiphilin. Galb. p. 187. *νομίζων οὐκ εἰληφέναι τὴν ἀρχὴν, ἀλλὰ δεδόσθαι αὐτῷ.*) — ה) perf. *εἴληφα* c. *ἐβασίλευσα* = *sumere et imperium exercere decrevi* Apoc. XI, 17. cf. *Winer* p. 103. 119. *Matthiae* §. 500. p. 946 sq. §. 506. p. 960 sq. *Herm.* ad

Vig. p. 747. — β) partic. *λαβών* additur verbis activis, ut actio plenius describatur cf. *Matthiae* §. 552, not. 2. p. 1102. *Herm.* ad Soph. Oed. R. v. 733 vel 741. *Viger.* p. 352. *Passow* II. p. 8. — *ὃν λαβὼν — ἔσπειρεν* Matth. XIII, 31. — v. 33. XVII, 27. Luc. XIII, 19. 21. XXIV, 43. Act. XVI, 3. (Xen. Cyr. VIII, 6. 6 et 7.) — γ) *imponendi* notione inclusa Matth. VIII, 17. *τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε* = *sumsit et imposuit sibi calamitates nobis perferendas. τὸν σταυρὸν αὐτοῦ* Matth. X, 38. —— bb) de personis, cibum vel potum sumentibus, ut *τὸ ὄξος* Joh. XIX, 30. *τροφήν* Act. IX, 19. — absol. Marc. XV, 23. scil. *τὸν οἶνον.* 1 Tim. IV, 4. — — cc) de personis secum sumentibus aliquem vel aliquid, = *mecum sumo* sq. accus. α) universe αα) sq. *μεθ' ἑαυτῶν* Matth. XXV, 3. — ββ) absque *μετά* Matth. XVI, 5. 7. 8. 10. XXV, 4. Marc. VIII, 14. Joh. XVIII, 3. (Xen. Cyr. II, 4. 22. VII, 3. 7.) — β) *γυναῖκα* = *uxorem duco* Marc. XII, 19 — 22. Luc. XX, 28 — 31. — Ita LXX et לָקַח Gen. IV, 19. Hos. I, 3 vel 4. (Polyb. XXVIII, 17. 19. Xen. Cyr. VIII, 4. 16. Plato. Crit. §. 12.) cf. *Fischer* ad Plat. l. l.

b) *capio* i. e. *eligo*, *τινὰ ἐκ τινος* Hebr. V, 1. — Act. XV, 14. Vide de h. l. supra sub *ἐπισκέπτομαι* p. 607. et sub *ἐπί* p. 607 adnotata. (Polyb. II, 38. 11. V, 63. 1. Xen. Anab. I, 1 — 6.)

c) *capio* i. e. *comprehendo*, *packen*, *fassen* aa) proprie α) universe αα) sq. acc. pers., ut *τοὺς δούλους* Matth. XXI, 35. *αὐτόν* v. 39. — Marc. XII, 3. 8. Joh. XIX, 1. (Lucian. D. D. XXI, 3. Xen. Cyr. II, 4. 23.) — β) de venantibus, piscantibus = *fangen* αα) propr., ut *οὐδὲν ἐλάβομεν* Luc. V, 5. (Aelian. V. H. IV, 14. Xen. Cyr. I, 4. 9.) — ββ) tropice: *fraude circumvenio aliquem*, *δόλῳ τινά* 2 Cor. XII, 16. absolute XI, 20. Alii aliter, cf. *Emmerling* ad h. l. — bb) metaph. de statu = *incesso*, *occupo*, sq. acc. pers., ita post *ἔκστασις*, *πειρασμός*, *φόβος* Luc. V, 26. VII, 16. 1 Cor. X, 13. — Ita LXX pro אָחַז Exod. XV, 15. Jes. XXXIII, 14. (2 Macc. IX, 5. Jos. Ant. II, 6. 8. IV, 6. 5. Theophr. char. 7 vel 6 fin. Herodian. I, 14. 15. Xen. Symp. I, 15. Thuc. II, 42.) — de malo genio corripiente aliquem Luc. IX, 39.

d) *capio* i. e. *aufero*, *eripio*, ubi poni poterat *αἴρω*, violentiae notionem, quae abest a *λαμβάνω*, includens, ut *τὸν χιτῶνα* Matth. V, 40. *τὸν στέφανον* Apoc. III, 11. (Polyb. IV, 3. 11. Xen. Anab. II, 1. 10. Symp. IV, 30.) — *τὶ ἐκ* vel e text. vulg. *ἀπὸ τῆς γῆς* Apoc. VI, 4.

e) formulae ad *capiendi* notionem referendae, ut *ἀρχήν*, *initium capio* Hebr. II, 3. (Aelian. V. H. XII, 60. Herodian. VII, 11. 1. Polyb. IV, 52. 10.) — *λήθην τινός* = *obliviscor rei* 2 Petr. I, 9. (Aelian. V. H. III, 18. Hist. Anim. IV, 35. Jos. Ant. II, 9. 1. XIV, 15. 10.) — *μορφήν τινος*, *formam ali-*

mihi induo, ut δούλου metaph. *conditione humiliori sponte utor* Phil. II, 7. (ita ἀνθρώπου μορφὴν ὑποδῦσαι, sensu proprio Liban. D. XXIX, p. 669. C.) — **πεῖράν** τινος *experior aliquid* i. e. a) *experiri volo aliquid, periculum rei facio*, ut ἧς [sc. τῆς θαλάσσης, maris rubri permeandi] πεῖραν λαβόντες Hebr. XI, 29. (Aelian. V. H. XII, 22. Herodian. I, 8. 10. Xen. Cyr. VI, 1. 54.) — b) *experior* i. e. *experientia cognosco* [Xen. Cyr. III, 3. 38.] ut ἐμπαιγμῶν, μαστίγων, δεσμῶν, φυλακῆς = *subeo*, *sustineo* Hebr. XI, 36. — **συμβούλιον**, *consilium capio*, sq. ὅπως Matth. XII, 14. XXII, 15. sq. ὥστε XXVII, 1. — absol. v. 7. XXVIII, 12. Cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 428. — **ὑπόδειγμά** τινός τινα, *sumo aliquem exemplum rei*, *patior esse mihi aliquem exemplo rei* Jac. V, 10. — **ὑπόμνησίν** τινος = *recordor rei* 2 Tim. I, 5. — **χάραγμά** τινος = med. *χαράσσομαί τι*, *insculpendum mihi aliquid curo* Apoc. XIV, 11. XIX, 20. — absque casu rei et sq. ἐπί c. acc. membri, cui insculpitur aliquid Apoc. XX, 4. praeter ἐπί c. acc. additur ἐπί c. gen. membri XIV, 9.

2) *accipio*, *empfangen* i. e.

a) *particeps fio rei*, *nanciscor aliquid*, *ich erlange* aa) universe α) absol. Matth. VII, 8. XX, 11. Luc. XI, 10. Joh. XVI, 24. Act. XX, 35. 1 Cor. IV, 7 bis. Apoc. II, 17. — δωρεὰν ἐλάβετε sc. τὴν ἐξουσίαν τοῦ θεραπεύειν, τοῦ ἐγείρειν νεκρούς etc. Matth. X, 8. Cf. *Fritzsche* l. l. p. 364. — β) sq. acc. rei vel pers. αα) solo, ut τὰ ἀργύρια Matth. XXVII, 9. XXVIII, 15. ἄφεσιν ἁμαρτιῶν Act. X, 43. XXVI, 18. τὸ βραβεῖον, plene 1 Cor. IX, 24. — abest βραβ. cogitatione addendum Phil. III, 12. δηνάριον Matth. XX, 9. 10. δύναμιν Act. I, 8. Hebr. XI, 11. τὴν δωρεὰν τοῦ πν. ἁγίου Act. II, 38. ἑκατονπλασίονα Matth. XIX, 29. Marc. X, 30. ἐλεημοσύνην Act. III, 3. θάρσος Act. XXVIII, 15. τὸν κλῆρον τῆς διακονίας Act. I, 25. μισθόν Matth. X, 41. Joh. IV, 36. 1 Cor. III, 8. 14. Hebr. II, 2. τὸν νόμον Act. VII, 53. οὐδέν Joh. III, 27. πλείονα Matth. XX, 10. πάντα XXI, 22. Marc. XI, 24. τὸ πνεῦμα Joh. VII, 39. quo loco οὗ per attr. pro ὅ. XIV, 17. XX, 22. Act. VIII, 15. 17. 19. X, 47. Gal. III, 2. σημεῖον περιτομῆς Rom. IV, 11. τάλαντα Matth. XXV, 16. 17. 18. τόπον τῆς ἀπολογίας Act. XXV, 16. χάριν Rom. I, 5. quo loco per epexeg. additur καὶ ἀποστολήν. — Rom. V, 17. VIII, 15 bis. 1 Cor. II, 12. IV, 7. IX, 25. 2 Cor. XI, 4. 8. Gal. III, 14. Hebr. IV, 16. IX, 15. X, 26. XI, 13. Jac. I, 12. V, 7. 1 Petr. IV, 10. Apoc. IV, 11. V, 12. XVII, 12 bis. — Hebr. XI, 35. ἔλαβον — αὐτῶν, quo loco contextus docet, cogitandum esse de mulieribus suos, *morte* sibi ereptos, recipientibus. (Aelian. V. H. IX, 31. Lucian. Dial. Mort. X, 18. Xen. Cyr. III, 3. 7. τί ἔκ τινος Diod. Sic. V, 10.) — ββ) additur **παρά** τινος *ab*

aliquo ℵ) universe Act. II, 33. III, 5. XXVI, 10. Jac. I, 7. 1 Joh. III, 22. Apoc. II, 27. *ὡς* — *μου* sc. *ἐξουσίαν*. (Aelian. V. H. IV, 5 fin. Lucian. D. Mort. XXII, 1.) — ב) de conatu = *nancisci studeo, operam do ut consequar*, ut *μαρτυρίαν, δόξαν* Joh. V, 34. 41. 44. Cf. supra sub *εἰσέρχομαι* p. 443 observata. — *γγ*) additur *ἀπό τινος* i. e. *auctore aliquo, beneficio alicuius* 1 Joh. II, 27. Cf. *ἀπό* p. 114. (*ἔκ τινος* Xen. Cyr. VIII, 4. 29.) — *γ*) sq. *ἀπό τινος* item *ἔκ τινος* pro: *τὶ ἀπό* vel *ἔκ τινος* Marc. XII, 2. Apoc. XVIII, 4. Cf. *ἀπό* p. 117. et *ἐκ* p. 460. — — *δ*) sq. *ὑπό τινος* i. e. *ab aliquo* 2 Cor. XI, 24. *ὑπὸ* — *ἔλαβον* sc. *πληγάς*. (plene Xen. Cyr. I, 3. 16.) cf. Lamb. Bos. de ellips. p. 385 sq. — — bb) de personis munus adeptis, ut *τὴν ἐπισκοπήν* Act. I, 20. *τὴν ἱερατείαν* Hebr. VI, 5. — additur *παρά τινος* Act. XX, 24. — cc) *διαδοχόν*, *successorem accipio* Act. XXIV, 27. (ita *successorem accepit* Plin. epist. IX, 13.) — dd) de personis institutione alicuius fruentibus = *ich empfange Unterricht, edoceor, instituor*, sq. *πῶς* posito pro: *πῶς καὶ τί* Apoc. III, 3. cf. de more Graecorum duas interrogationes in unam coniungentium supra sub *διαπραγματεύομαι* adnotata. (*λαμβάνω* = *μανθάνω* Diod. Sic. II, 29.) — ee) formulae ad notionem *accipiendi* referendae: *ἀφορμήν*, *occasionem nanciscor* Rom. VII, 8. 11. (*καιρόν* Diod. Sic. I, 60.) — *ἐντολήν* i. e. aa) *in mandatis habeo, iussus sum* α) sq. *παρά τινος* Joh. X, 18. — *β*) sq. *περί τινος* Col. IV, 10. — *γ*) sq. *πρός τινα*, *mandata habeo ad aliquem pertinentia* Act. XVII, 15. — bb) *praeceptum* vel *lex datur mihi*, sq. *παρά τινος* 2 Joh. v. 4. *τὸ ἱκανόν*, *satis mihi fit, ich erhalte Bürgschaft* Act. XVII, 9. *καταλλαγήν* = *καταλλάσσομαι* i. e. *contingit mihi beneficium reconciliationis* vel *veniae peccatorum, reconcilior, veniam nanciscor* Rom. V, 11. — *κρίμα* = *κρίνομαι* i. e. *fertur de me sententia*, ita in locis, quorum contextus docet, ferri de aliquo sententiam condemnatoriam Matth. XXIII, 13. Marc. XII, 40. Luc. XX, 47. Jac. III, 1. — additur dat. incommodi Rom. XIII, 2. (similiter *λαμβάνω τιμάς* = *τιμάομαι* Aelian. V. H. IV, 5.) — *οἰκοδομήν* = *οἰκοδομοῦμαι*, metaph. *incrementa capio pietatis et felicitatis, contingit mihi beneficium τῆς οἰκοδομῆς* i. e. *pietatis et felicitatis auctae* 1 Cor. XIV, 5. — *παραγγελίαν*, *iubeor ab aliquo* Act. XVI, 24. — *περιτομήν* = *περιτέμνομαι*, *contingit mihi beneficium circumcisionis* Joh. VII, 23.

b) *einnehmen, in Empfang nehmen* aa) de personis vectigalia, tributa exigentibus aa) sq. accus., ut *τὸ δίδραχμα* Matth. XVII, 24. *δεκάτας* Hebr. VII, 8. *τοὺς καρπούς* Matth. XXI, 34. — Ita לָקַח Exod. XXX, 10. (Xen. Mem. I, 5. 6. *accipio* Cicer. Verr. III, 30.) — bb) additur *ἀπό τινος* pro: *παρά τινος* Matth. XVII, 25. 3 Joh. v. 7. Cf. *ἀπό* p. 118. — b) de

occupantibus, ut *βασιλείαν* Luc. XIX, 15. et addito dat. commodi v. 12. (Polyb. I, 24. 10. III, 61. 8.) —

3) *recipio, ich nehme auf*, ubi poni poterat *δέχομαι*.

a) propr. i. e. de personis benigne aliquem apud se recipientibus aa) sq. accus. pers. Joh. XIII, 20 ter. — bb) addito *εἰς* c. acc. loci, ut *εἰς τὰ ἴδια* = *in domum suam* Joh. XIX, 27. *εἰς οἰκίαν* 2 Joh. v. 10. *εἰς τὸ πλοῖον* Joh. VI, 21. — b) metaph. aa) sq. acc. pers. = *talem aliquem agnosco, habeo et colo, qualem se esse profitetur* Joh. I, 12. V, 43 bis. — bb) sq. acc. rei: *ad me admitto* α) universe = *assentior rei, probo aliquam rem*, ut *τὸν λόγον* Matth. XIII, 20. Marc. IV, 16. *τὴν μαρτυρίαν* Joh. III, 11. 32. 33. *τὰ ῥήματά τινος* Joh. XII, 48. XVII, 8. — β) in formula Hebraeis usitata: *πρόςωπόν τινος λαμβάνω* [proprie: faciem alicuius ad me admitto, paratus sum ad videndum vel excipiendum aliquem apud me, ich lasse Jemanden vor mich, etiam: ich nehme Jemanden an: in adiuncta benevolentiae notione נָשָׂא פְּנֵי פ Gen. XXXII, 21. ubi LXX *προςδέχομαι τὸ πρόςωπόν τινος*. Mal. I, 8. 9. ubi LXX *λαμβάνω τὸ π. τινος*; opponitur הֵשִׁיב פְּנֵי פ LXX *ἀποστρέφειν τὸ πρόςωπόν τινος*, propr. averto faciem alicuius i. e. videre aliquem vel apud me excipere nolo, Jemanden von sich weisen, wegweisen; ita de personis preces alicuius recusantibus 1 Regg. II, 17. 20. 2 Chron. VI, 42. Ps. CXXXII, 10. — tum *πρόςωπόν τινος λ.* = paratus sum ad excipiendum *nobilem* aliquem Job. XXXIV, 19. vel ad recipiendos eos, qui dona ferentes me convenire cupiunt; hinc *θαυμάσαι πρόςωπον*, נָשָׂא פָּנִים et *λαμβάνειν δῶρον*, לָקַח שֹׁחַד Deut. X, 17. unde sensu malo:] *rationem habeo personae, personam respicio* i. e. *partium studio teneor, ich bin parteiisch.* Gal. II, 6. abest genit. Luc. XX, 21. Cf. de hac formula *Ergänzungsblätter zur allgem. Litteraturzeit.* Jun. 1826. p. 548.

Λάμεχ, ὁ, *Lamech*, hebr. לֶמֶךְ, nom. propr. viri Luc. III, 36.

Λαμμᾶ v. *λαμά.*

Λαμπάς, *άδος*, ἡ, (a *λάμπω* quod v.) 1) *fax, taeda* Apoc. IV, 5. VIII, 10. (Polyb. III, 93. 4. Herodian. IV, 2. 20.) — 2) *lucerna*, quae, vasculo imposito ellychnio, fovetur oleo Matth. XXV, 3. 4. 7. 8. Joh. XVIII, 3. Act. XX, 8. LXX pro לַפִּיד Gen. XV, 17. Judd. VII, 16. 20. נֶבְרַשְׁתָּא Dan. V, 5.

Λαμπρός, *ά*, *όν*, (a *λάμπω*) 1) *micans, lucidus* a) propr. *ὁ ἀστὴρ, ὁ λαμπρός*, Apoc. XXII, 16. (Xen. Mem. IV, 7. 7. Hom. Iliad. IV, 77.) — b) *pellucidi* sens. Apoc. XXII, 1. *ποταμὸν λαμπρὸν ὡς κρύσταλλον.* — 2) *candidus*, ita de vestibus Luc. XXIII, 11. *περιβαλὼν* [*ὁ ἡρώδης*] *αὐτον ἐσθῆτα λαμπράν.* Herodes scilicet Jesum indui iubebat veste

sive toga candida, ut eum, quod regnum affectare sibi videretur, irrideret, Pilati vero milites eum postea sago purpureo induebant cf. *Kuinoel* ad h. l. Act. X, 30. Apoc. XV, 6. XIX, 8. — (Diod. Sic. I, 91. Polyb. X, 4. 8. Theophr. Char. XXI, 4.) — 3) *splendidus* i. e. *magnificus* Jac. II, 2 et 3. Apoc. XVIII, 14. *τὰ λαμπρά* i. e. *res magnificae.* (Diod. Sic. T. IX. p. 286. ed. *Bip.* Xen. Sympos. I, 4.) Saepius non legitur in N. T.

Λαμπρότης, τητος, ἡ, splendor. Extat tantum Act. XXVI, 13. LXX pro נֹגַהּ Jes. LX, 3. זֹהַר Dan. XII, 3. (Polyb. XI, 9. 1. Xen. Anab. I, 2. 18)

Λαμπρῶς, adv. *splendide* i. e. *magnifice, laute.* Ita semel in N. T. Luc. XVI, 19 *εὐφραινόμενος — λαμπρῶς.* (Xen. Cyr. II, 4. 1. Diod. Sic. IV, 42.)

Λάμπω, f. *ψω, luceo, splendeo* a) propr. Matth. V, 15. XVII, 2. Luc. XVII, 24. Act. XII, 7. 2 Cor. IV, 6. *ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμψαι.* LXX pro הִזְהִיר Dan. XII, 3. נָגַהּ Prov. IV, 18. (Anthol. gr. T. IV. p. 175. ed. *Jacobs.* Xen. Mem. IV, 7. 7.) — b) metaph. Matth. V, 16. 2 Cor. IV, 6.

Λανθάνω, aor. 2. *ἔλαθον, lateo* a) absolute Marc. VII, 24. *οὐκ ἠδυνήθη λανθάνειν.* Luc. VIII, 47. — b) sq. acc. pers., ut *ὅτι οὐκ ἔλαθε γάρ αὐτόν τι τούτων* Act. XXVI, 26. 2 Petr. III, 5. 8. (Polyb. I, 37. 5. Lucian. Dial. Deorr. V, 3. Xen. Cyr. I, 6. 25.) cf. *Matthiae* §. 412, 5. p. 755. — b) iunctum c. participio, ubi respondet Lat. *clam, inscius* Hebr. XIII, 2. *ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἀγγέλους.* (Diod. Sic. XIV, 72. Herodian. I, 9. 3. Xen. Anab. I, 1. 9.) cf. *Matthiae* §. 552, 3. p. 1082. *Buttm.* §. 131. *Winer* p. 169. *Viger.* p. 258 sq.

Λαξευτός, ή, όν, (ι *λαξεύω,* ducto a *λᾶς* lapis et *ξέω* polio, sculpo) *excisus e lapide.* Semel in N. T. *ἐν μνήματι λαξευτῷ* Luc. XXIII, 53. (LXX Deut. IV, 49.)

Λαοδίκεια, ας, ἡ, Laodicea, urbs Asiae minoris, metropolis Phrygiae pacatianae, ad flumen Lycum sita, haud procul a Colossis, olim Diospolis, Diocaesarea dicta, postea in honorem Laodices, uxoris Antiochi II., Laodicea appellata. Anno 66. p. Chr. nat. terrae motu una cum Colossis et Hierapoli diruebatur, sed Marcus Aurelius eam restituit. Hodie *Eskihissar* vel *Jokihissar.* Col. II, 1. IV, 13. 15. 16. Apoc. I, 11.

Λαοδικεύς, έως, ὁ, Laodicensis, Col. IV, 16. Apoc. III, 14.

Λαός, οῦ, ὁ, 1) *populus,* i. e. *multitudo hominum uno nomine iunctorum, die Gesammtheit Vieler unter Einem Namen* a) universe Luc. II, 10. 31. 32. Joh. XI, 50. Act. IV, 25. 26. VII, 17. 34. XXVI, 17. Apoc. V, 9. VII, 9. X, 11. XIV, 6. al. LXX pro לְאֹם Ps. II, 1. — b) de natione israelitica, nunc absolute, nunc addito: *τοῦ Θεοῦ* Hebr. II, 17. IV, 9. VII, 5. 11. 17.

XIII, 12. Joh. XVIII, 14. LXX et hebr. עַם Levit. XXVI, 11. 12. 2) *multitudo hominum, die Menge* a) universe Matth. XXVII, 25. Marc. XI, 32. Luc. I, 10. 21. III, 21. VII, 1. 29. VIII, 47. Act. III, 12. V, 26. al. (ita de militibus gregariis 1 Macc. V, 18. 19. Xen. Mem. I, 2. 58.) — b) *λαὸς τοῦ θεοῦ, multitudo cultorum Dei* Luc. I, 17. Act. XV, 14. XVIII, 10. Tit. II, 14.

Λάρυγξ, γγος, ὁ, *guttur, gula.* Extat tantum Rom. III, 13. *τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν.* LXX pro גָּרוֹן Ps. V, 10. De *λάρυγξ* et *φάρυγξ*, quatenus differant, cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 65. 470.

Λασαία, ας, ἡ, *Lasaea*, urbs insulae Cretae, quae si usquam apud geographos veteres memoratur, casui tribui id potest, neque est, quod mireris, si in insula centum urbibus nobili, unam deprehendes, quam nemo olim dicendo attigit Act. XXVII, 8. cf. *Kuinoel* ad h. l.

Λατομέω, ῶ, f. ήσω, (a *λᾶς* lapis et *τέμνω* seco) *lapides excindo, in - aus Stein hauen.* Bis in N. T. de *μνημείω* Matth. XXVII, 60. Marc. XV, 46. LXX pro חָצַב Deut. VI, 11. כָּרָה Exod. XXI, 33. (Diod. Sic. V, 39.)

Λατρεία, ας, ἡ, (a *λατρεύω*, quod v. conditio hominis mercede ministrantis; servitium pro mercede praestitum Sophocl. Aiax. 503. Aelian. V. H. III, 9.) *ministerium, cultus,* de cultu divino quinquies in N. T. Rom. IX, 4. XII, 1. Hebr. IX, 1. 6. — Joh. XVI, 2. *λατρείαν προσφέρειν τῷ θεῷ.* LXX ita pro hebr. עֲבֹדָה Exod. XII, 25. 26. (1 Macc. II, 19. 22. Plato Phaedr. c. 49. p. 244. ed. *Heindorf.*)

Λατρεύω, f. εύσω, (a *λάτρις*, latro, Söldner; pro mercede servio Xen. Cyr. III, 1. 36.) *colo, cultum religiosum exhibeo* a) universe aa) sq. dat. Matth. IV, 50 et Luc. IV, 8. de verum II. futuro vim imperat. mitigante cf. sub *εἰς* p. 364 observata. — Luc. I, 74. Act. VII, 7. 42. XXIV, 14. XXVII, 23. Rom. I, 9. 25. Phil. III, 3. 2 Tim. I, 3. Hebr. IX, 14. XII, 28. Apoc. VII, 15. XXII, 5. — bb) absol. Luc. II, 37. Act. XXVI, 7. (Euripid. Elect. 131. Iphig. Taur. 1115.) — b) *sacra facio, dona offero,* absol. Hebr. VIII, 5. IX, 9. X, 2. XIII, 10. De *λατρεύω τινι* item *τινά* cf. *Matthiae* §. 392, not. p. 720. — Saepius non extat in N. T.

Λάχανον, ου, τό, (a *λαχαίνω* fodio; herbae natae in terra, quae fodiendo colitur, Gartenkraut) *olus, olera* Matth. XIII, 32. Marc. IV, 32. Luc. XI, 42. Rom. XIV, 2. LXX pro יָרָק 1 Regg. XXI, 2. יֶרֶק Gen. IX, 3. (Anthol. gr. T. IV. p. 164. ed. *Jacobs.*)

Λεββαῖος, ου, ὁ, *Lebbaeus*, cognomen Apostoli Judae, qui etiam Thaddaeus cognominatur Matth. X, 3.

Λεγεών, *ῶνος*, ὁ, ἡ, *legio* [vox origine latina, turmam militum significans, nunc 3900, nunc 4200, nunc 6200 complectentem) i. e. *turma*, *Schaar* Matth. XXVI, 53. *παραστήσει μοι πλείους ἢ δώδεκα λεγεῶνας ἀγγέλων*. Sed ad locos Marc. V, 9. 15. Luc. VIII, 30. tenendum est, homini mente capto fixam ideam insedisse, se esse daemonum legionem i. e. se non ab uno, sed a millibus daemonum esse obsessum.

Λέγω, f. ξω, (lego i. e. colligo, zusammenlegen, lesen, sammeln Hom. Iliad. XXIII, 239. adpono, adnumero, dazu legen, dazu zählen Hom. Od. IV, 452. Xen. Oec. XI, 20. Cf. de huius voc. signif. *Buttm.* Lexilog. II. p. 86 sqq. *Passow* II. p. 16.) 1) *propono*, *expono*, *darlegen* i. e. *narro*, *erzählen* a) sq. *τινί τι*, ut *παραβολὴν τινι* Luc. XVIII, 1. — b) sq. acc. rei et orat. dir. Luc. XIII, 6. (Palaeph. f. 7. *αἴνιγμά τι λέγουσα*, si lectio sana. Herodian. VII, 12 fin.) — c) sq. *τὶ πρός τινα* aa) univ. Luc. XXIV, 10. — bb) *παραβολὴν πρός τινα* i. e. α) *narro* vel *propono alicui parabolam* Luc. XIV, 7. — praefigitur orat. directae ὅτι, quod dicitur, recitativum V, 36. — β) *propono parabolam pertinentem ad aliquem* i. e. *mit Bezug auf Jemanden* XII, 41. — hinc

2) *dico*, *sagen*, *sprechen*.

A) proprie i. e. de personis tum quibuscunque, tum illis, quas, animalium speciem indutas, per visionem oblatas sibi conspicit Johannes *γενόμενος ἐν πνεύματι* a) universe aa) absque personae, ad quam dicit aliquis aliquid, mentione α) sq. oratione dir. αα) universe Matth. I, 20. 22. II, 13. 15. 17. 20. III, 2. 3. 14. VIII, 2. 3. 6. 15. 17. 27. IX, 27. 29. 33. 34. XI. 17—19. XII, 17. 23. 44. XIII, 35. 54. XIV, 15. 31. 33. XV, 8. 17. 25. 28. XVI, 2. XVII, 15. XVIII, 26. 28. XIX, 25. XX, 12. XXI, 4. 10. 11. 15. 20. 37. XXII, 4. 16. 31. 35. 43. XXIII, 16. 30. XXIV, 3. 5. XXV, 20. XXVI, 5. 8. — v. 18. *λέγει* = *dici iubet*. — v. 27. 36. 48. 65. 68. 69. XXVII, 4. 9. 19. 24. 29. 40. 41. 49. 54. 63. XXVIII, 9. 13. Marc. III, 30. 34. IV, 26. 30. V, 55. VI, 2. 25. 38. VII, 37. VIII, 12. 26.— IX, 24. *κράξας ἔλεγε* = *alta voce dixit*. — X, 27. 28. 35. 47. XII, 6. XIII, 5. XIV, 31. 36. 44. 45. 63. 67. XV, 29. 35. — VII, 11. vid. de h. l. supra sub *ἐάν* p. 340. — Luc. I, 63. 66. II, 13. III, 4. 22. V, 8. 39. VI, 20. VII, 19. 32—34. VIII, 19. 24. 38. IX, 35. X, 5. 17. 25. XI, 2. 24. 29. XII, 54. 55. XIII, 18. 26. XV, 3. 9. XVII, 4. 13. XVIII, 3. 13. XIX, 16. 18. 20. 38. XX, 42. XXII, 19. 20. 59. XXIII, 34. 35. 37. 39. 47. XXIV, 29. Joh. I, 29. 36. VI, 12. 15. 28. 40. 41. 42. 52. 65. VIII, 22 bis. v. 52. IX, 8. 12. 16 bis. X, 20. 21. — *λέγουσαι dici iubentes* XI, 3. — v. 36. 39. XIII, 31. XIV, 9. XVIII, 26. XIX, 3. 24. 28. 37. Act. II, 17. 34. IV, 16. VI, 13. VII. 48. 49. VIII, 10. 19. IX, 21. X, 26. XI, 4. 16. XII, 7. 15. XIII, 15 bis. 25. 35.

XIV, 11. 14. XV, 17. XVI, 9. 35. XVII, 18. 19. XIX, 13.
XXII, 23. XXIII, 9. XXIV, 10. XXV, 14. XXVII, 24. 33. Rom.
IX, 25. X, 16. 19. — v. 20. de quo loco vid. sub *ἀποτολμάω*
…notata. — XI, 2. *λέγων*. — v. 9. XII, 19. XV, 10. 12.
1 Cor. I, 12. III, 4. XI, 25. XIV, 21. 2 Cor. VI, 2. 17. 18.
1 Thess. V, 3. Hebr. I, 6. II, 6. 12. III, 7. 15. IV, 7. V, 6.
VI, 14. VII, 11. VIII, 8. 9. 10. 11. — v. 13. *ἐν τῷ λέγειν και-
νήν* i. e. dum dicit „*novum*", sc. pangam foedus. — IX. 20.
X, 5. 30. XIII, 6. Jac. II, 23. IV, 13. 15. 2 Petr. III, 4. Apoc.
IV, 8. 10. V, 9. 12 — 14. VI, 1. 3. 5. 7. VII, 3. 12. VIII, 13.
XI, 1. 15. 17. XIII, 4. XIV, 7 — 9. XV, 3. XVI, 5. 7. de quo
loco vid. *ἀκούω* p. 36 extr. — XVIII, 10. 16. 21. XIX, 1. 4. 6.
XXII, 17. 20. (Xen. Symp. IV, 1.) — — particip. *λέγων* ita
subsequitur verba alia, dicendi notionem includentia, ut, = Lat.
his verbis utens, *his verbis usus*, praeparet ea, quae sequun-
tur. Ita post *ἀναβοάω* Matth. XXVII, 46. Luc. IX, 38. *ἀνα-
κράζω* Marc. I, 24. Luc. IV, 34. XXIII, 18. *ἀπαγγέλλω* Luc.
VIII, 19. Vide de h. l. *ἀπαγγέλλω* p. 96. — Joh. IV, 51. Act.
V, 23. XXII, 26. *ἀπεκρίθην* Matth. XII, 38. XXV, 9. 37. 44. 45.
Marc. III, 33. IX, 38. Luc. III, 16. IV, 4. Joh. I, 26. X, 33.
XII, 23. Act. XV, 15. Apoc. VII, 13. *ἀρνοῦμαι* Matth. XXVI, 70.
Marc. XIV, 68. Luc. XXII, 57. *βοάω* Marc. XIV, 34. Luc.
XVIII, 38. *γογγύζω* Matth. XX, 12. Luc. V, 30. *διαγογγύζω*
XV, 2. *διαμαρτύρομαι* Act. XX, 23. *διαστέλλομαι* Marc. VIII,
15. *διδάσκω* Matth. V, 2. Marc. XI, 17. *δοξάζω* Act. XI, 18.
εἰπεῖν Matth. XXII, 1. Marc. XII, 26. Luc. XII, 16. XV, 2.
XX, 2. *ἐμβριμάομαι* Matth. IX, 30. *ἐντέλλομαι* Matth. XV, 4.
XVII, 9. *ἐπερωτάω* Matth. XII, 10. XVII, 10. XXII, 41. XXVII,
11. Marc. VIII, 27. IX, 11. XIV, 60. XV, 4. Luc. III, 10. 14.
VIII, 9. 30. IX, 18. XVIII, 18. XX, 21. 28. XXI, 7. XXII, 64.
XXIII, 3. Act. I, 6. V, 28. *ἐπικαλοῦμαι* XX, 23. *ἐπιτιμάω*
Matth. XVI, 22. Marc. I, 25. VIII, 33. IX, 25. Luc. IV, 35.
XXIII, 40. *ἐπιφωνέω* Luc. XXIII, 11. *ἐρωτάω* Matth. XV, 23.
XVI, 13. Joh. IV, 31. IX, 1. 19. XII, 21. *κατηγορέω* Luc.
XXIII, 2. Act. XXIV, 2. *κηρύσσω* Matth. X, 7. Marc. I, 7. 15.
κράζω Matth. VIII, 29. XIV, 30. XV, 22. XX, 30. 31. XXI, 9.
XXVII, 23. Marc. III, 11. XI, 9. Joh. I, 15. VI, 37. XIX, 12.
Act. XVI, 17. XIX, 28. Apoc. VI, 10. VII, 10. XVIII, 2. 18. 19.
XIX, 17. *κραυγάζω* Joh. XVIII, 40. XIX, 6. *λαλέω* Matth. XIII, 3.
XIV, 27. XXIII, 3. XXVIII, 18. Luc. XXIV, 7. Act. VIII, 26.
XXVI, 31. XXVIII, 26. Apoc. IV, 1. vide de h. l. supra sub
λαλέω observata. — XVII, 1. XXI, 9. *λέγω* Luc. XIV, 7. XVIII, 2.
μαρτυρέω Joh. I, 32. *μεριμνάω* = *anxius quaero* Matth. VI,
31. *παραγγέλλω* Matth. X, 3. *παραινέω* Act. XXVII 10. *πα-
ρακαλέω* Matth. VIII, 31. XVIII, 29. Marc. V, 12. Act. II, 40.
XVI, 15. *παρατίθημι παραβολήν* Matth. XIII, 24. *προςεύχομαι*
Matth. XXVI, 39. 42. Luc. XXII, 42. *προςφωνέω* Act. XXI, 40.

προφητεύω Matth. XV, 7. Luc. I, 67. *συζητέω* Marc. I, 27. *συλλαλέω* Luc. IV, 36. *φωνέω* Matth. XI, 17. Luc. VIII, 52. Act. XVI, 28. Apoc. XIV, 18. *ψευδομαρτυρέω* Marc. XIV, 57.— Ita LXX דִבֵּר, item שָׁאַל sq. לֵאמֹר Gen. XLIV, 19. Levit. I, 1. (Palaeph. f. 7.)' — similiter ex consuetudine Hebraeorum, qui cogitandi negotium mentis quasi tacitam putassent sermocinationem [cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 129.] post vv. *διαλογίζεσθαι*, *εἰπεῖν*, *λογίζεσθαι*, *συλλογίζεσθαι*, nunc absolute posita, nunc secum habentia *ἐν ἑαυτοῖς*, *παρ' ἑαυτοῖς* Matth. XVI, 7. XXI, 25. Marc. XI, 31. Luc. V, 21. VII, 39. XII, 17. XX, 5. 14. — *ββ*) orationi dir. praefigitur *ὅτι* recitativum [de quo vid. *Viger.* p. 191. 548. *Matthiae* §. 624. p. 1270. *Buttm.* §. 136.] Matth. IX, 18. XIV, 26. XXVII, 47. Marc. II, 12. III, 21. 22. V, 28. VI, 14. 15 bis. v. 35. VII, 20. XIV, 58. Luc. I, 24. IV, 41. V, 26. XIV, 30. XV, 3. XVII, 10. 13. XIX, 42. XX, 7. XXI, 8. XXIII, 5. XXIV, 34. Joh. I, 32. VI, 14. VII, 12. VIII, 33. IX, 9 bis. v. 41. XI, 31. XII, 34. Act. II, 13. V, 23. VI, 11. 14. XI, 3. XV, 5. XVIII, 13. XIX, 26. XXVI, 31. XXVIII, 26. Rom. III, 8. XIV, 11. Hebr. X, 8. Apoc. III, 17. — — *β*) sq. *ὅτι*, ubi poni poterat acc. c. inf. cf. *Matthiae* §. 539, 1. p. 1058. — Marc. IX, 11. XII, 35. Luc. IX, 7. XXIV, 7. Joh. IV, 20. 35. VI, 31. X, 41. XII, 34. 1 Tim. IV, 1. — — *γ*) in formula: *σὺ λέγεις*, *ὑμεῖς λέγετε* = *recte* Matth. XXVII, 11. Marc. XV, 2. Luc. XXIII, 3. Joh. XVIII, 37. — Luc. XXII, 70. *ὑμεῖς λέγετε — εἰμι* pro *ὑμεῖς λέγετε, λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι ἐγώ εἰμι recte, affirmo enim vobis, me esse τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ.* — — bb) *c. dat. personae: dico alicui aliquid, dico aliquid ad aliquem*, etiam c. dat. rei [versus quam dicit aliquis cf. *Matthiae* §. 401. p. 732.] *α*) sq. orat. dir. *αα*) universe Matth. IV, 6. 19. VIII, 26. IX, 6. 9. 23. 37. XII, 13. XIV, 4. XV, 22. XVIII, 32. XIX, 3. 10. XX, 6. XXI, 2. 13. 27. XXII, 4. 8. XXVI, 31. 40. 41. 71. XXVII, 13. XXVIII, 10. Marc. I, 41. 44. II, 5. 14. 16. 17. 18. 24. 27. III, 38. IV, 9. 11. 13. 21. 24. 38. V, 19. 36. 39. 41. VII, 9. 14. 18. 34. VIII, 1. 17. 27. IX, 1. 2. 8. 35. X, 23. 42. 49. XI, 2. 21. 33. XII, 14. XIII, 1. XIV, 13. 32. 34. 37. 41. 65. 70. Luc. VI, 42. VII, 6. X, 9. XII, 54. XIII, 31. XIV, 12. XV, 6. XIX, 22. 46. XX, 8. XXIII, 42. XXIV, 36. Joh. I, 44. 46. 52. II, 5. 10. IV, 7. 10. 11. 16. 17. 19. 21. 25—26. 28. 34. 35. 50. V, 6. 8. 10. 24. 25. VI, 8. 12. 20. VII, 6. VIII, 4. 19. 25. 39. IX, 17. XI, 7. 11. 34. 39. XII, 4. 22 bis. XIII, 6. 8—10. 25. 36. 37. XIV, 5. 8. 22. XVI, 29. XVIII, 5. 17. 38 bis. XIX, 4. 21. 26. 27. XX, 2. 16. 17. 22. 25. 27. XXI, 3. 5. 7. 10. 12. 15 ter. 16 ter. 17 bis. v. 19. Act. XXI, 37. XXII, 18. 27. XXVII, 10. Rom. IX, 15. XI, 13. Gal. IV, 21. — 2 Joh. v. 10 et 11. *λέγω τινὶ χαίρειν dico alicui: salve i. e. saluto aliquem.* — *λέγω τινί· κύριε, κύριε*

= *profiteor et saluto aliquem dominum meum* Matth. VII, 21. — Apoc. II, 24. *ὑμῖν δὲ λέγω — οὐ βάλλω* V, 5. X, 9 bis. v. 11. XVII, 15. XIX, 9 bis. v. 10. 17. XXI, 5. XXII, 10. — Matth. XXI, 19. Luc. XVII, 6. XXIII, 30. Apoc. VI, 16. — — post vv. dicendi alia additur interdum: *καὶ λέγει αὐτῷ* vel *καὶ ἔλεγεν αὐτῷ*, ubi alias *λέγων*. Ita post *διδάσκω* Marc. IX, 31. *ἐπερωτάω* XIV, 61. *λαλέω* VI, 5. Vide de his supra sub *λαλέω* p. 2. observata. — — *ββ*) orat. dir. praeponitur *ὅτι* recitat. Marc. I, 37. 40. V, 12. 23. VI, 4. 18. IX, 11. XIII, 6. XIV, 27. 69. Luc. VI, 5. VIII, 49. Joh. IV, 42. XX, 29. Rom. IX, 17. — Joh. X, 30. *ὃν ὁ πατὴρ ἡγίασε — ὑμεῖς λέγετε· ὅτι βλασφημεῖς = τούτῳ ὑμεῖς λέγετε· ὅτι* — — — *β*) sq. *ὅτι*, ubi poni poterat accus. c. inf. Matth. XVI, 18. Marc. IX, 13. XIV, 19. XVI, 6. Joh. XVI, 26. — *γ*) additur *ἐν αα*) c. dat. adminiculi, ut *ἐν παραβολαῖς* Marc. III, 23. XII, 1. — *ββ*) c. dat. negotii, quod tractans *λέγει τινί τις*, ut *ἐν τῇ διδαχῇ = διδάσκων* vel *ἐν τῇ δ. ὤν* Marc. IV, 2. XII, 38. — *δ*) additur *περί* c. gen. obiecti, *de aliquo* Matth. XI, 7. Marc. I, 30. VIII, 30. — in quibus quatenus genit. simplex poni poterat, docet *Herm.* ad Vig. p. 879 sq. — *ε*) additur acc. rei Joh. XVI, 7. 17. 2 Thess. II, 5. Apoc. II, 7. 11. 17. 29. III, 6. 13. 22. — — cc) *seq. πρός* c. acc. pers. *α*) et orat. dir. *αα*) universe Marc. IV, 41. X, 26. XVI, 3. Luc. VIII, 25. IX, 23. X, 2. XII, 4. XIV, 7. XVI, 1. Joh. II, 3. III, 4. IV, 15. 33. 49. VI, 5. 50. VIII, 31. Act. II, 7. 12. III, 28. XXVIII, 4. 17. Rom. X, 21. Hebr. I, 7. VII, 21. — *πρὸς ἀλλήλους, πρὸς ἑαυτούς* Marc. VIII, 16. XI, 31. alii copulantes has vocc. c. *διελογίζοντο, ἐλογίζοντο* explicant: *cogitarunt secum.* — (Xen. Cyr. I, 4. 5.) — *ββ*) c. *ὅτι* recitat. Luc. IV, 21. — *β*) additur *περί τινος de aliquo* Luc. VII, 24. — *γ*) additur acc. rei Luc. XI, 53. — — dd) *sq. ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ*, vel brevius: *ἐν ἑαυτῷ, ἐν ἑαυτοῖς = secum cogitare* [vide supra ad *διαλογίζομαι λέγων* adnotata] Apoc. XVIII, 7. — Matth. III, 9. IX, 21. Luc. III, 8. VII, 49. — — ee) *sq. μετά τινος, cum aliquo* Joh. XI, 56. — — ff) *sq. περί c. gen.* obiecti *α*) universe Joh. I, 48. II, 21. XI, 13. XIII, 18. 22. Act. VIII, 34. Hebr. V, 11. IX, 5. — *β*) additur *ὅτι*, ubi poni poterat acc. c. inf. in verbis per epexegesin additis Luc. XXI, 5. — — gg) *sq. ὑπέρ τινος, pro aliquo* i. e. *defendo aliquem* Act. XXVI, 1. — — hh) addito adv., ut *καλῶς* Joh. XIII, 13. — *κατὰ ἄνθρωπον*, adverbial. Rom. III, 5. Gal. III, 15. (Xen. Mem. II, 7. 11. III, 3. 4.) — — ii) *sq. acc. person. = dico de aliquo α*) universe, ut *ὃν ὑμεῖς λέγετε, ὅτι θεὸς ὑμῶν ἐστι* pro: *ὃν ὑμεῖς λέγετε θεὸν ὑμῶν εἶναι* Joh. VIII, 54. cf. de constructione inchoante ab acc. c. inf. et continuata per *ὅτι Matthiae* §. 539, 1. p. 1058. coll. §. 631. p. 1299. *Herm.* ad Vig. p. 900. *Winer* p. 189. —

additur dat. pers. Joh. VIII, 27. Phil. III, 18. Cf. de *λέγειν τινά dicere de aliquo*, *Ast* ad Theophr. Char. p. 81. et supra sub *εἶπον* p. 406 sq. — *β*) ubi nos: *meinen, im Sinne haben*, *οὐκ οἶδα — ὃν λέγετε* Marc. XIV, 71. — Joh. VI, 71. (Lucian. D. D. III, 4. VII, 2. X, 4. Aelian. V. H. III, 36. Plat. Hipp. c. 56. p. 182. ed. *Heindorf.*) — — kk) *sq. acc. c. inf.* *α*) universe Luc. XI, 18. Joh. XII, 29. Act. IV, 32. XXI, 21. XXIII, 8. 2 Tim. II, 18. — abest accus. Act. XV, 24. Cf. *Matthiae* §. 537. p. 1056. — *β*) addito altero accus. ad praedicatum pertinente, ut *τίνα με λέγουσιν — εἶναι* Matth. XVI, 13. 15. Marc. VIII, 27. 29. Luc. IX, 18. 20. XX, 41. Act. XVII, 7. — Act. V, 36. VIII, 9. XXVIII, 6. Rom. XV, 8. Apoc. II, 9. III, 9. — abest inf. *εἶναι* II, 20. — — ll) *sq. acc. rei dico aliquid*, *α*) universe, ut *ἃ* Marc. XI, 23. 1 Tim. I, 7. *ἀλήθειαν* Rom. IX, 1. 1 Tim. II, 7. *ἀληθῆ* Joh. XIX, 35. *ἀνθρώπινον* Rom. VI, 19. *ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες*, *ut omnes unum idemque dicatis*, scil. Christi vos esse, sensus: *ut unum eundemque ducem et magistrum, Christum puta, sequi ve[...] profiteamini*, neque unus a *Paulo*, alter a *Petro*, alter ab *Apollo* se appellet 1 Cor. I, 10. coll. v. 12. — *ὅ* Luc. IX, 33. XXI[...] 60. *ὅσα* Rom. III, 19. *οὐδέν* Act. XXVI, 22. *τάδε* Act. XXI, 1[...] Apoc. II, 1. 8. 12. 18. III, 1. 7. 14. *ταῦτα* Luc. VIII, 8. IX, 3[...] XI, 27. 45. XIII, 17. Joh. V, 34. Act. XIV, 18. Hebr. XI, 1[...] *τί* Matth. XXI, 16. Luc. XVIII, 6. Act. XVII, 21. Rom. X, [...] 1 Cor. XIV, 16. *τοῦτο* Luc. IX, 21. Joh. II, 22. VIII, 6. XI[...] 33. — abest *τοῦτο* Joh. XIII, 19. 33. *τοιαῦτα* Hebr. XI, 14. — *τὰ λεγόμενα* Luc. XVIII, 34. Act. VIII, 6. XIII, 45 XXVII, 1[...] XXVIII, 24. Hebr. VIII, 1. (Herodian. IV, 14. 8. Xen. Cyr. I, [...] 12.) — *β*) additur *εἰς* c. accus. pers. i. e. *αα*) *contra aliquem* Luc. XXII, 65. — *ββ*) *de aliquo, in Bezug auf* Act. II, 25. Eph. V, 32. (Diod. Sic. I, 50. Dio Chrysost. orat. XXXII. p. 38[...] A.) — *γ*) additur *περί* c. gen. pers. *de aliquo* Joh. I, 22. I[...] 17. Tit. II, 8. (Jos. Ant. III, 11. 5.) — *λέγειν τι περί τινος* prope insolentiae, inquit *Wolfius* [vermischte Schriften in la[...] und deutsch. Sprache p. 100.] vitio laborat. Cf. *Schäfer* a[d] Greg. Corinth. p. 128. —

b) de *affirmantibus* aa) absol. et sq. orat. dir. Mar[c.] XIV, 31. — bb) sq. dat. pers. Ita in formulis *λέγω σοι*, *λέγω ὑμῖν*, *ἀμὴν λέγω ὑμῖν*, et ap. Joh. *ἀμὴν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν*, solemni[-] bus, ubi quid graviter et severe pronuntiatur *α*) sq. orat. di[r.] Matth. XI, 22. XII, 31. XIX, 24. XXIII, 39. XXVI, 64. Mar[c.] XI, 24. Luc. IV, 25. VII, 9. 28. IX, 27. XI, 8. 9. XII, 8. 27. 5[...] XIII, 27. XVIII, 19. XXII, 34. — Matth. V, 18. 26. VI, [...] VIII, 10. IX, 15. 23. 42. XI, 11. XVII, 20. XVIII, 3. 18. XXI, 2[...] XXIV, 2. 34. XXV, 12. 40. 45. XXVI, 13. Marc. IX, 41. [...] 15. 29. XIV, 9. Luc. XVIII, 17. XXIII, 43. — Joh. I, 52. II[...] 3. 6. V, 11. 19. VI, 26. 32. 47. 53. VIII, 51. 58. XII, 2[...]

XXII, 18. 37. — Matth. VI, 5. 16. XVIII, 13. XIX,
XXI, 31. XXIII, 36. XXIV, 47. XXVI, 21. 34. Marc.
IX, 1. XI, 23. XII, 43. XIII, 30. XIV, 18. 25. Luc. IV,
37. XVIII, 29. — Joh. III, 11. V, 24. 25. VIII, 34.
III, 21. XVI, 20. — Marc. VIII, 12. quo loco post εἰ
odosis, cf. supra sub εἰ p. 362. —

de *interrogantibus* aa) absol. et sq. interrog. dir.
erse Matth. IX, 14. XV, 1. XVII, 25. XVIII, 1. XXI, 23.
, 30. 31. — XIV, 14. λέγει et Luc. VII, 20. λέγων
eri iubet. — Luc. IV, 22. VIII, 45. XVI, 5. Joh. VII, 11.
XIX, 9. 10. XX, 13. 15. XXI, 21. Rom. X, 19. XI, 1.
β) sq. εἰ, *an* Act. XV, 20. — bb) sq. dat. pers. et in-
dir. α) universe Matth. IX, 28. XIII, 51. XV, 34. XVI,
X, 18. XXII, 12. 20. 43. XXVI, 17. 22. XXVII, 22.
II, 4. VI, 37. 38. VIII, 29. XI, 5. 28. XII, 16. XIV, 12.
. Luc. XVI, 5. — λέγει σοι = *quaeri ex te iubet.*
1. Joh. I, 38. — β) praefigitur ἀποκριθείς Marc. X, 51.
VII, 31. — γ) sq. εἰ, *an* Act. XXI, 37.

de *respondentibus* aa) praeced. interrogat. α) absol.
XVII, 25. Marc. VIII, 24. Joh. I, 21. XVIII, 17. XX,
β) sq. dat. pers. et orat. dir. αα) universe Matth. XVII,
III, 22. — λέγουσιν αὐτῷ IX, 28. XIII, 51. XX, 7. 21.—
aefigitur ἀποκριθείς Marc. VIII, 29. XI, 32. Luc. III,
γγ) orat. direct. praecedit ὅτι recit. Matth. XIX, 8.
X, 13. — — bb) absq. interrog. praeced., ubi Lat. *dico*
ad aliquid, nos: *erwiedern*, *im Fortgange der Rede*
Unterredung sprechen, sq. dat. pers. et orat. dir. α) uni-
Matth. IV, 10. VIII, 7. 26. XIV, 17. XV, 33. XIX, 7. 20.
. 22. 23. XXI, 16. 31. 42. XXII, 1. λέγει αὐτοῖς. —

σατε. (Xen. Anab. I, 3. 8. VII, 1. 40.) — cc) mediae orat. interseritur Marc. V, 41.

f) de *praecipientibus* vel *mandantibus* aa) sq. acc. rei Luc. VI, 46. οὐ ποιεῖτε, ἃ λέγω. — bb) sq. dat. pers. α) cum orat. dir. Matth. V, 44. VI, 25. Marc. VI, 10. Luc. VI, 27. — XII, 4. 22. XVI, 9. 1 Cor. VII, 8. 12. — β) c. acc. rei Marc. XIII, 37. — γ) c. infinit. Matth. V, 34. 39. Rom. II, 22. XII, 3. — δ) sq. ἵνα Act. XIX, 4. — de ἵνα post vv. iubendi vid. supra sub ἵνα p. 751. — cc) absol. Matth. XXIII, 3. λέγουσι γὰρ sc. ἃ δεῖ ποιεῖν τοὺς ἀνθρώπους. —

g) de *contendentibus* = *behaupten* aa) universe α) sq. orat. dir. Gal. IV, 1. 1 Joh. II, 4. — β) sq. acc. c. inf. Matth. XXII, 23. Marc. XII, 18. Luc. XXIII, 2. XXIV, 23 bis. — γ) sq. ὅτι, ubi poni poterat acc. c. inf. Matth. XVII, 10. Marc. XII, 32. Rom. IV, 9. 1 Cor. XV, 12. — δ) sq. infinit. Jac. II, 14. 1 Joh. II, 6. 9. — bb) in formula ὡς λέγουσι Apoc. II, 24.

h) de *clamantibus*, ut λέγουσιν· κύριε, κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν Matth. XXV, 11. Luc. XIII, 25.

i) de *praedicentibus*, τινί τι Marc. X, 32. — τί Luc. IX, 31.

k) de *docentibus*, τινί τι Matth. X, 27. Joh. XVI, 12. — τί Act. I, 3. (Xen. Symp. IV, 13.)

l) de *suadentibus*, *monentibus*, *hortantibus* aa) sq. dat. pers. α) et orat. dir. Act. V, 38. XXI, 23. — β) additur inf. XXI, 4. (sq. πρός τινα et inf. Aelian. V. H. XIV, 38.) — item τοῦτο, verba sqq. praeparans, [cf. *Matthiae* §. 472. p. 879 sq.] Eph. IV, 17.

m) de *obiicientibus* Rom. X, 18.

n) de personis, quae, *scribentes* ad aliquem, cogitantur loquentes ad aliquem aa) sq. dat. pers. α) solo 1 Cor. X, 15. XV, 34. 2 Cor. VI, 13. — β) additur orat. dir. 1 Cor. VI, 5. — γ) additur acc. rei 1 Cor. XV, 51. — δ) sq. ὅτι = acc. c. inf. Gal. V, 2. — praecedit τοῦτο vv. sqq. praeparans 1 Thess. IV, 15. — bb) sq. acc. rei 1 Cor. VII, 6. 35. Col. II, 4. 2 Tim. II, 6. Philem. v. 21. — cc) absol. 2 Cor. VII, 3. VIII, 8. IX, 3. 4. XI, 16. 21. Phil. IV, 11. (Jos. Ant. XIII, 4. 1.)

B) metonym. loco personae dicentis, narrantis, praecipientis, docentis, ponitur res, cuius ope et interventu mentem suam aperit alicui aliquis, hinc a) φωνὴ λέγουσα aa) absol. Matth. III, 17. XVII, 5. Luc. III, 22. Apoc. VI, 6. X, 4. 8. XII, 10. XIV, 13. XVIII, 4. XIX, 3. XXI, 3. — bb) sq. dat. pers. Act. IX, 4. XI, 7. XXII, 7. Apoc. IX, 14. XI, 12. XVI, 1. — cc) additur dat. adminiculi Act. XXVI, 14. — b) ἡ γραφὴ λέγει aa) sq. orat. dir. Rom. IV, 3. X, 11. XI, 2. Jac. IV, 5. 6. — abest ἡ γραφή Gal. III, 16. Eph. IV, 8. V, 14. — bb) sq. τί Gal. IV, 30. — c) ὁ νόμος λέγει, sq. accus. rei 1 Cor. IX, 8. (similiter Plat. Crit. c. 12. ἂν εἴπωσιν οἱ νόμοι.) —

bsol. 1 Cor. IX, 10. XIV, 34. — d) *ὁ χρηματισμός* Rom. XI, 4. *τί λέγει;* — e) *ἡ — δικαιοσύνη λέγει*, sq. orat. dir. Rom. X, 6.

3) *dicere volo* i. e. *mihi volo, ich meine*, a) sq. orat. dir. Gal. V, 16. — b) sq. accus. aa) universe 1 Cor. X, 29. — bb) *τοῦτο*. sq. nunc *ὅτι* 1 Cor. I, 12. — nunc orat. dir. Gal. III, 17. (Jos. Ant. VI, 5. 5. Lucian. Dial. Deorr. III, 1. Xen. Oec. XVII, 8.)

4) = *proloquor, eloquor* Eph. V, 12. Hebr. V, 11.

5) sq. dupl. accus. *appello, voco, nennen* = *καλέω* pass. *λέγομαι, nomen mihi est, ὁ λεγόμενος, qui dicitur, qui nominatur* cf. *Schäfer* Melet. p. 14. — Matth. XIX, 17. Marc. X, 18. XII, 37. Luc. X, 37. Joh. V, 18. XV, 15. Act. X, 28. XXIV, 14. — Matth. I, 16. II, 23. IX, 9. XIII, 55. XXVI, 14. 36. XXVII, 16. 17. 33. Marc. XV, 7. Luc. XXII, 1. 47. Joh. I, 39. IV, 5. 25. IX, 11. XI, 16. 54. XIX, 13. 17. XX, 16. 24. Act. III, 2. VI, 9. 1 Cor. VIII, 5. Eph. II, 11 bis. 2 Thess. II, 4. Hebr. IX, 2. 3. XI, 24. Apoc. VIII, 11. (Palaeph. f. 7.) — *ὁ λεγόμενος* = *cui cognomen est* Matth. X, 2. XXVI, 3. Col. IV, 11. Cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 754.

Λεῖμμα, τος, τό, (a *λείπω* relinquo; reliquiae, residuum) ex adiunct. *pauci, exigua pars.* Semel in N. T. Rom. XI, 5. *λεῖμμα — γέγονεν* i. q. *ὑπελείφθησάν τινες.* LXX pro שְׁאֵרִית 2 Regg. XIX, 4. (Plutarch. de profect. in virtut. c. 5. Mor. I. p. 178. ed. *Tauchn.*)

Λεῖος, *εία*, *εῖον*, *laevis*, *planus.* Extat tantum Luc. III, 5. *εἰς ὁδοὺς λείας.* (Aelian. V. H. III, 1. Xen. Anab. IV, 4. 1.)

Λείπω, f. *ψω*, 1) transitive: *relinquo*, *desero* [Herodian. I, 10. 2. Polyb. IV, 32. 7. Xen. de re eq. III, 8.] passiv. [relinquor, deseror] a) *inferior sum, nachstehen, zurückbleiben* = *ἡττάομαι*, *ἐν μηδενί*, *in nulla re*, *in keiner Beziehung* Jac. I, 4. Cf. *ἐν* p. 521. (*τῇ δόξῃ πολὺ λειπόμενον τοῦ μεταγενεστέρου* Diod. Sic. III, 60. Xen. Mem. III, 5. 2.) — cf. *Matthiae* §. 358. p. 672 sq. — b) *destituor, egeo*, sq. genit. rei Jac. I, 5. II, 15. (Liban. progymn. p. 31. A. *λείπεσθαι τῆς τῶν ποιητῶν ἐνθέου μανίας.* Jos. Ant. IX, 11. 2. *οὐδεμίας ἀρετῆς ἀπελείπετο.*) — 2) intrans. *desum, deficio* Luc. XVIII, 22. *ἔτι ἕν σοι λείπει.* Tit. I, 5. III, 13. Saepius non legitur in N. T. (Sapient. XIX, 4. Diod. Sic. I, 5 et 23. Polyb. II, 14. 6.) cf. *Matthiae* §. 496, 1. p. 687.

Λειτουργέω, ῶ, f. *ήσω*, (a *λειτουργός* quod vid.) 1) *opus facio*, de Levitis, qui sacris operantur Hebr. X, 11. *καθ' ἡμέραν λειτουργοῦντες.* Ita LXX pro שָׁרֵת Num. XVIII, 2. (Dionys. Hal. Antiq. II, 22.) — 2) *ministro* i. e. a) *solo ali-*

quem, sq. dat. pers., ut κυρίῳ Act. XIII, 2. — b) de iis, q opibus suis adiuvant alios, *dienen, unterstützen*, sq. dat. pe et ἐν c. dat. adminic. Rom. XV, 27. (Xen. Mem. II, 7. 6.)

Λειτουργία, ας, ἡ, (munus publicum reipublic causa civi cum sumtu suo suscipiendum Jos. Ant. XVI, 5. Dem. 403, 14. Theophr. Char. XX, 5. Diod. Sic. I, 28.) *mini sterium* a) universe Phil. II, 30. — b) de ministeriis sacerd talibus Luc. I, 23. Hebr. IX, 21. τὰ σκεύη τῆς λειτουργί i. e. λειτουργικά. VIII, 6. ita LXX pro עֲבֹדָה Exod. XXXIII, 2 פֻּלְחָן Esr. VII, 19. מְלָאכָה 1 Chron. XXVI, 30. — c) de ben ficiis publicis s. eleemosynis, quibus colligendis inserviebat commodis egenorum 2 Cor. IX, 12. — d) λειτουργία πίστε ministerium ad institutionem aliorum pertinens Phil. II, (de ministerio militari Diod. Sic. I, 21 et 63. Polyb. VI, 33. Saepius non extat in N. T.

Λειτουργικός, ή, όν, *ad ministerium* [propr. pu cum] *aliis praestandum pertinens.* Semel in N. T. Hebr. 14. λειτουργικὰ πνεύματα.

Λειτουργός, οῦ, ὁ, (a λεῖτος, publicus et ἔργον o — munus vel officium, in quo opus est sumtibus, reipubli causa suscipiens Dem. 833, 25. Theophr. Char. 20, 5.) *minis ein Diener*, ut τοῦ θεοῦ Rom. XIII, 6. Hebr. I, 7. ἰησοῦ χ στοῦ Rom. XV, 16. τῆς χρείας μου i. e. *qui succurrit necessitat bus meis* Phil. II, 25. — τῶν ἁγίων i. e. *sacerdos* Hebr. VIII Saepius non legitur in N. T. (Dionys. Hal. Ant. II, 73.)

Λέντιον, ίου, τό, *linteum*, vox originis latinae, bis currens in N. T. de linteo, quo succingebantur servi, et servorum modo opus manuarium facturi essent Joh. XIII, 4

Λεπίς, ίδος, ἡ, (*squama, cortex, omne id, quo obduct est aliquid.* Extat tantum Act. IX, 18. ἀπέπεσον ἀπὸ τ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡσεὶ λεπίδες. De squamis LXX pro קַשְׂ Levit. XI, 9. (de lamina, qua ceu squama obductum est quid Diod. Sic. I, 91. Polyb. X, 27. 10. et LXX pro פַּח N XVI, 38.)

Λέπρα, ας, ἡ, *lepra, der Aussatz*, (a λεπρός q. morbi genus vel cutis vitium, quo Aegyptii et Orientis puli maxime vexabantur et cuius naturam et species accu tius descripsit *Winer* bibl. Realw. p. 70. Quater in N. Matth. VIII, 3. Marc. I, 42. Luc. V, 12. 13. LXX pro צ Levit. XIII, 2. 3.

Λεπρός, οῦ, ὁ, (propr. scaber, asper a λεπίς vel λέπ *leprosus, lepra laborans* Matth. VIII, 2. X, 8. XI, 5. M I, 40. Luc. IV, 27. VII, 22. XVII, 12. — de viro, qui leprosus fuerat Matth. XXVI, 6. Marc. XIV, 3. LXX pro צ Levit. XIII, 44. מְצֹרָע 2 Sam. III, 29. (Jos. Ant. III, 11. 5.

Λεπτόν, οῦ, τό, (ab adiect. *λεπτός, ή, όν*, tenuis Thuc. II, 49. a *λέπω*, decortico, delibro) *nummus* vel *nummus signatus, aequans dimidiam partem quadrantis*. Ter in N. T. Marc. XII, 42. Luc. XII, 59. XXI, 2. (plene: *κέρμα* Alciphr. I, ep. 9. vel *νόμισμα* Pollux Onom. IX, sect. 92.)

Λευΐ, vel *λευΐς*, ὁ, accus. *λευΐν*, *Levi*, hebr. לֵוִי, nomen propr. 1) filii Jacobi patriarchae et Leae Hebr. VII, 5. 9. Apoc. VII, 7. — 2) viri, cuius pater erat Melchi Luc. III, 24. — 3) viri, qui patrem habuit Simeonem Luc. III, 29. — 4) viri, qui filius erat Alphaei et *Matthaeus*, apostolus, cognominabatur Marc. II, 14. Luc. V, 27. 29.

Λευΐτης, ου, ὁ, *Levita, unus ex posteris Levi.* Dicitur in N. T. de iis, qui oriundi erant ex illis tribus Leviticae familiis, quarum auctores et capita erant Gerson, Kahal et Merari Num. XIII, 17 — 20. Ex horum enim numero sumi iubebat lex mosaica sacerdotum ministros et socios, quorum erat templum claudere, aperire, custodire, vasa sacra et templum purgare, panes sacros et similia curare Luc. X, 32. Joh. I, 19. Act. IV, 36. cf. *Winer* bibl. Realw. p. 409.

Λευϊτικός, ή, όν, *Leviticus, ad Levitas pertinens.* Semel in N. T. Hebr. VII, 11.

Λευκαίνω, f. *ανῶ*, (a *λευκός*, albus) *dealbo, candidum reddo.* Bis in N. T. Marc. IX, 13. *οἷα [ἱμάτια] γναφεὺς — οὐ δύναται λευκᾶναι.* Apoc. VII, 14. LXX pro הִלְבִּין Ps. LI, 9. (Hom. Odyss. XII. 172. Eurip. Iphig. Aul. 157.)

Λευκός, ή, όν, 1) *albus, candidus* Matth. V, 36. τρίχα λευκὴν — ποιῆσαι. XVII, 2. XXVIII, 3. Marc. IX, 3. XVI, 5. Luc. IX, 29. Joh. XX, 12. Act. I, 10. Apoc. I, 14. II, 17. III, 4. 5. 18. IV, 4. VI, 2. 11. VII, 9. 13. XIV, 14. XIX, 11. 14. XX, 11. — (Aelian. V. H. XII, 1. Herodian. V, 6, 15. Xen. Ages. I, 28.) — 2) *albescens, albicans*, ita *χῶραι* dicuntur *λευκαί*, quatenus segetes illarum albescunt Joh. IV, 35. (sic albesco Ovid. Fast. V, 357.)

Λέων, οντος, ὁ, *leo* a) propr. Hebr. XI, 33. *ἔφραξαν στόματα λεόντων.* 1 Petr. V, 8. Apoc. IV, 7. IX, 8. 17. X, 3. XIII, 2. LXX pro אַרְיֵה Judd. XIV, 5. (Polyb. V, 35. 13. Diod. Sic. III, 42.) — b) metaph. α) pro: *tyrannus crudelis* 2 Tim. IV, 17. *ἐῤῥύσθην ἐκ στόματος λέοντος.* — β) *heros fortis, soter* Apoc. V, 5. *λέων ὁ ὢν ἐκ φυλῆς ἰούδα.*

Λήθη, ης, ἡ, *oblivio.* Legitur tantum 2 Petr. I, 9. *λήθην λαβών* i. e. *oblitus* (Joseph. Arch. II, 9. 1. Aelian. V. H. III, 18. Xen. Mem. I, 2. 21.)

Ληνός, οῦ, ὁ, ἡ, (alveus, lacus) 1) *torcular*, vel *lacus, in quo uvae exprimuntur, der* [häufig] *in Stein gehauene Trog, in den die Weintrauben geschüttet wurden, um von Menschen ausgetreten zu werden*; es hatte derselbe unten eine vergitterte Oeffnung; hebr. גַּת. Apoc. XIV, 19. 20. XIX, 15.—

2) *lacus vinarius* i. q. ὑπολήνιον i. e. *vas, in quod defluebat mustum* Matth. XXI, 33. coll. Marc. XII, 1. hebr. יֶקֶב, cf. *Winer* bibl. Realw. p. 377. (Diod. Sic. III, 62.)

Λῆρος, ου, ὁ, *nugae*, *ineptiae*. Legitur tantum Luc. XXIV, 11. (Artemid. IV, 22. Xen. Anab. VII, 7. 41.)

Λῃστής, οῦ, ὁ, (a ληΐζω, praedor; praedator; ita de militibus grassantibus et diripientibus Xen. Ages. I, 28.) *latro* Matth. XXI, 13. XXVI, 55. XXVII, 38. 44. Marc. XI, 17. XIV, 48. XV, 27. Luc. X, 30. 36. XIX, 46. XXII, 52. Joh. X, 1. 8. XVIII, 40. 2 Cor. XI, 26. (Aelian. V. H. III, 44. Herodian. I, 10. 3. Xen. de re eq. VII, 8.)

Λῆψις, εως, ἡ, (a λαμβάνω f. λήψομαι) *acceptio, Einnahme*, λόγος δόσεως καὶ λήψεως *rationes expensorum et acceptorum*. Ita semel in N. T. Phil. IV, 15. (Siracid. XLII, 7.)

Λίαν, adv. *valde*, *admodum* a) universe Matth. II, 16. IV, 8. VIII, 28. XXVII, 14. Marc. I, 35. IX, 3. XVI, 2. Luc. XXIII, 8. 2 Tim. IV, 15. 2 Joh. v. 4. 3 Joh. v. 3. — LXX pro מְאֹד Gen. I, 31. IV, 5. (Xen. Ages. V, 4. et Oecon. XX, 21.)— b) additur ἐκ περισσοῦ Marc. VI, 51. De quo verbositatis genere cf. *Jacob* quaest. Lucian. p. 10. ad Lucian. Toxar. *Winer* p. 204.

Λίβανος, ου, ὁ, (arbor thurifera, λιβανώτου δένδρον, ut habet Diod. Sic. V, 41. cf. Phrynich. p. 187. ed. *Lobeck*) *thus*, *Weihrauch*. Bis in N. T. Matth. II, 11. Apoc. XVIII, 13. (Diod. Sic. III, 41. Herodian. IV, 8. 20. Eurip. Bacch. v. 144.) cf. *Winer* bibl. Realw. p. 739.

Λιβανωτός, οῦ, ὁ, (a λίβανος thus, Weihrauch Diod. Sic. V, 41. Herodian. V, 5. 12. Aelian. V. H. XI, 5. Polyb. XIII, 9. 5. in N. T.:) *thuribulum*. Apoc. VIII, 3. ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν. v. 5. εἴληφεν — τον λιβανωτὸν καὶ ἐγέμισεν αὐτόν.

Λιβερτῖνος, ου, ὁ, *Libertinus*, [vox origine latina, significans vel: ortum parente liberto, vel servum, sive natum, sive factum, sed postea libertate donatum.] Act. VI, 9. λιβερτῖνοι i. e. vel: servi manumissi, qui, originis quidem romanae, sed religione Judaei, synagogam peculiarem haberent Hierosolymis, vel: posteri Judaeorum captorum olim a Pompeio aut Ptolemaeo, sed postea libertate donatorum, vel: Judaei, qui cives essent Liberti i. e. urbis vel regionis Africae propriae s. proconsularis.

Λιβύα, ας, ἡ, vel λιβύη, ης, ἡ, *Libya*, *Libye*, regio Africae septentrionalis Aegypto contermina, temporibus Romanorum divisa in tres partes, quarum prima Libya stricte sic dicta, altera Marmarica, tertia ab urbe eius metropoli, Cyrene, Cyrenaica appellatur. Quae cyrenaica dicitur, Pentopolis etiam nominatur ab urbibus quinque, quas habuit Apollonia, Arsinoë, Berenice, Cyrene, Ptolemais. Multos habuit

Libya cyrenaica Judaeos. Cf. Plin. H. N. V, 5. Mela I, 4. 8. Ammian. Marcell. XXII, 16. Herodot. IV, 16. Joseph. Arch. XIV, 7. XVI, 6. de bell. iud. VII, 11. et c. Apion. II, 4. — Para vid. ap. *Winer* bibl. Realw. p. 412. — Act. II, 10.

Λιθάζω, f. *άσω*, (a *λίθος*) *lapido*, *lapidibus obruo.* c. accus. pers. Joh. X, 31 — 33. Act. V, 26. XI, 1. 8. XIV, 19. 2 Cor. XI, 25. Hebr. XI, 37. — LXX pro סָקַל 2 Sam. XVI, 16. (Polyb. X, 29. 5.) Saepius non legitur in N. T.

Λίθινος, *η*, *ον*, (a *λίθος*) *lapideus*, *saxeus.* Ter in N. T. Joh. II, 6. *ὑδρίαι λίθιναι.* 2 Cor. III, 3. Apoc. IX, 20. (Xen. Anab. III, 4. 7.)

Λιθοβολέω, *ῶ*, f. *ήσω* (a *λίθος* et *βάλλω* iacio) *lapidibus obruo* vel *peto* a) de iis, qui ita alios lapidibus obruunt, ut mors sequatur Matth. XXIII, 37. Luc. XIII, 34. Joh. VIII, 5. Act. VII, 58. 59. Hebr. XII, 20. — b) de iis, qui lapidibus incessunt aliquem, *mit Steinen nach Jemanden werfen* Matth. XXI, 35. Marc. XII, 4. Act. XIV, 5. LXX pro סָקַל Exod. XXI, 28. רָגַם Num. XV, 35. 36.

Λίθος, *ου*, *ὁ*, *lapis* a) propr. Matth. III, 9. IV, 3. 6. VII, 9. XXI, 42. 44. XXIV, 2. XXVI, 60. 66. XXVIII, 2. Marc. V, 5. IX, 42. XII, 10. XIII, 1. 2. XV, 46. XVI, 3. 4. Luc. III, 8. IV, 3. 11. XI, 11. XIX, 40. 44. XX, 17. 18. XXI, 5. 6. XXII, 41. XXIV, 2. Joh. VIII, 7. 59. X, 31. XI, 38. 39. 41. XX, 1. Act. IV, 11. 1 Petr. II, 6. 7. Apoc. XVII, 4. XVIII, 12. 16. 21. XXI, 19. — *λίθος ἴασπις* Apoc. IV, 3. XXI, 11. LXX pro אֶבֶן Gen. II, 12. (Xen. Mem. IV, 7. 7.) — b) metaph. aa) de Jesu *λίθῳ ἀκρογωνιαίῳ* v. *ἀκρογωνιαῖος* — vel de eodem *λίθῳ ζῶντι* 1 Petr. II, 4. v. *ζάω* — denique de eodem *λίθῳ προσκόμματος* i. e. offendiculo Judaeis i. e. cujus persona et fatis offendebantur Judaei ita, ut repudiarent eum et repudiato eo sibimet ipsis perniciem et miseriam pararent Rom. IX, 33. 1 Petr. II, 8. — bb) de Christianis *λίθοις* 1 Petr. II, 5. *ζῶσι* v. *ζάω* — cc) qui modo in religione christiana propaganda et tuenda idoneo utuntur, comparantur architecto, adhibenti *λίθους τιμίους* 1 Cor. III, 12. — c) metonym. aa) pro: *tabula lapidea* 2 Cor. X, 7. — bb) *statua lapidea* Act. XVII, 29. — Saepius non extat in N. T.

Λιθόστρωτον, *ου*, *τό*, (ex *λίθος* et *στρώννυμι* sterno) *pavimentum tesselatum* vel *vermiculatum*, ita de pavimento tabulis marmoreis sectis varii coloris strato, *ein Musaiv-Boden.* Vid. supra *γαββαθά.* Semel in N. T. Joh. XIX, 3. cf. *Winer* bibl. Realw. p. 414. (Sophocl. Antig. v. 1205.)

Λικμάω, *ῶ*, f. *ήσω*, (ventilo frumentum Xen. Oecon. XVIII, 2. Hom. Iliad. V, 500.) *dissipo*, *zerstreuen* [LXX Jes.

XVII, 13. Amos. IX, 9.] adiuncta comminuendi, conterendi n tione: *in partes comminutum dissipo*, sq. acc. pers. Ita in N. T. Matth. XXI, 44 et Luc. XX, 18. Ita LXX pro Dan. II, 44. Job. XXVII, 21.

Λιμήν, ένος, ὁ, *portus*. Ter in N. T. Act. XXVII, v. 12 bis. (Diod. Sic. III, 38. Polyb. X, 1. 1. Xen. Hie IV, 7.)

Λίμνη, ης, ἡ, (aestuarium, ausgetretenes Fluss- od Seewasser) *stagnum, lacus* a) universe Apoc. XIX, 20. X 10. 14. 15. XXI, 8. — b) de lacu Genezareth aa) plene L V, 1. παρὰ τὴν λίμνην γεννησαρέτ. — bb) absolute L V, 2. VIII, 22. 23. 33. LXX pro אֲגַם Ps. CVII, 35. בְּרֵכָה Ca VII, 4. [8.] (Diod. Sic. I, 92. II, 4. Xen. H. G. III, 2. 5.)

Λιμός, οῦ, ὁ, *fames* i. e. a) *der Hunger* Luc. XV, 1 λιμῷ ἀπόλλυμαι. Rom. VIII, 35. 2 Cor. XI, 27. (Aelian. V. IV, 7. IX, 41. Herodian. VIII, 1. 10. Xen. Mem. I, 4. 13.) b) *annonae caritas, Hungersnoth* Matth. XXIV, 7. Marc. XI 8 et Luc. XXI, 11. ἔσονται λιμοί Luc. IV, 25. ἐγένετο λιμ μέγας [Codd. nonnulli μεγάλη] XV, 14. λιμὸς ἰσχυρός [Cod etiam ἰσχυρά] Act. VII, 11. XI, 28. Apoc. VI, 18. XVIII, LXX pro רָעָב Gen. XII, 10. רְעָבוֹן Ps. XXXVII, 19. כָּפָן Jo XXX, 3. (Diod. Sic. I, 84. Aelian. V. H. V, 20. Herodian. I 6. 19. Xen. Cyr. VII, 5. 7.) — Femininum genus recte di lecto doriensi adscriptum esse a Phrynicho, docet *Lobeck* Phryn. p. 188. — Saepius non habetur in N. T.

Λίνον, ου, τό, (linum Xen. de rep. Athen. II, 11 et 1 LXX pro פִּשְׁתָּה Exod. IX, 31.) metonym. 1) *ellychniu Docht* Matth. XII, 10. Ita LXX et hebr. פִּשְׁתָּה in loco, un sumta sunt verba Matth., Jes. XLII, 3. — 2) *vestimentum neum* Apoc. XV, 6. Saepius non habetur in N. T.

Λῖνος, ου, ὁ, *Linus*, nomen proprium viri 2 Ti IV, 21.

Λιπαρός, ά, όν, (a λίπας vel λίπος, pinguedo, pi guis Xen. Mem. II, 1. 31. et Cyr. I. 4. 11.) *praeclarus, pra stans*. Semel in N. T. Apoc. XVIII, 14. πάντα τὰ λιπαρ (Hom. Iliad. XXII, 406. εὐφροσύνη λιπαρή legitur in Anth gr. T. IV. p. 86. ed. *Jacobs*.)

Λίτρα, ας, ἡ, *libra, ein Pfund, habens XII uncia* Joh. XII, 3. XIX, 39. (Polyb. XXII, 26. 19.) Ortum est hoc vocab. Latinorum *libra* et hebr. לִטְרָא.

Λίψ, λιβός, ὁ, (Africus, nomen venti, *Süd-Wind* P lyb. X, 10. 3.) *plaga coeli meridionalis*, e qua flat Aust Extat tantum Act. XXII, 12. λιμένα τῆς Κρήτης βλέπον κατὰ λίβα. LXX pro נֶגֶב Gen. XIII, 14. תֵּימָן Num. II, 1 דָּרוֹם Deut. XXXIII, 23.

Λογία, ας, ἡ, (a λέγω lego, colligo) *collectio, die Sammlung*, de pecunia colligenda bis in N. T. 1 Cor. XVI, 1. 2.

Λογίζομαι, f. ίσομαι, Verbum deponens, a. 1. ἐλογισάμην, a. 1. p. ἐλογίσθην, fut. 1. pass. λογισθήσομαι [de a. 1. p. et fut. 1. pass. signif. pass. vid. sub ἰάομαι observata, ut si praesens Rom. IV, 5. 24. IX, 8. significatione passiva legitur, cf. *Matthiae* §. 495, e. p. 931 sq. *Brunck* et *Erfurdt* ad Soph. Oed. R. v. 1499 vel 1512. *Buttm.* gram. max. Vol. II. § 113, not. 7. p. 51.]

1) *puto* [proprie i. e. ich rechne, ut μίαν ἄμφω τούτω τὼ ἡμέρα λογίζονται Xen. Cyr. I, 2. 11.] = *aestimo* i. e. a) *habeo, ich achte, oder halte für etwas* aa) sq. τινὰ ὡς τι α) universe, ut ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς Rom. VIII, 36. In LXX et חָשַׁב sq. כְּ Ps. XLIV, 23. — β) praeced. οὕτως, verba sequentia praeparans, ut οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας χριστοῦ 1 Cor. IV, 1. (absque ὡς Sap. V, 4. XV, 15.) — bb) sq. acc. et εἰς ad effectum pertinente, ubi Graeci simplici acc. utuntur [vid. supra sub εἰς p. 430 sq. allata], ut εἰς οὐδὲν λογισθῆναι, *aestimari ita, ut sis pro nihilo = pro nihilo haberi, contemni* Act. XIX, 27. — ἡ ἀκροβυστία — λογισθήσεται, *seine Vorhaut wird für Beschneidung gelten* i. e. *quae est pagani conditio, eodem loco habebitur, quo conditio Judaei = quamquam paganus, tamen eodem loco habebitur, quo Judaeus* Rom. II, 26. τὰ τέκνα τῆς — σπέρμα IX, 8. quo loco ad voc. λογίζεται vel supplendum est ὁ θεός, aut ἡ γραφή, vel positum est praes. significatione passiva. — (Sap. IX, 6.) — cc) sq. acc. pers. et μετά c. genit. personae, quam iuxta habetur aliquis, *einen Jemandem gleich achten*, ut τινὰ μετὰ ἀνόμων Marc. XV, 28. Luc. XXII, 37. — Ita מָנָה sq. אֵת Jes. LIII, 12. ubi LXX λογίζεσθαί τινα ἔν τινι, item חָשַׁב sq. עִם Ps. LXXXVIII, 5. ubi LXX προςλογίζεσθαί τινα μετά τινος. Cf. quae habet de אֵת, עִם cum, iuxta *Ewald* p. 608 sq. *Gesen.* hebr. Wörterb. Vol. I. p. 340. et quae de μετά τινος accedente ad κατά τι secundum aliquid, observavit *Passow* II. p. 106. — Alii: μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη explicant: *inter scelestos relatus* vel *scelestis adnumeratus est.* cf. *Simonis* Lexic. hebr. p. 730. ed. *Winer.* — — b) *in animo habeo, ich gedenke* aa) sq. inf., ut ᾗ [sc. πεποιθήσει] λογίζομαι τολμῆσαι 2 Cor. X, 2. (Xen. Anab. II, 2. 13.) — — c) *censeo, existimo*, aa) sq. ὅτι = accus. c. infinit. α) universe, ut λογίζομαι, ὅτι — δόξαν Rom. VIII, 18. — β) partic. ὅτι praecedit τοῦτο, praeparans sequentia Rom. II, 3. 2 Cor. X, 11. — bb) sq. acc. c. inf. Rom. III, 28. XIV, 14. Phil. III, 13. (Sap. XV, 12. Diod. Sic. XIII, 112. Xen. Mem. III, 9. 6 H. G. VI, 4. 6.) — cc) sq. acc. c. partic., ubi infinit. poni poterat 2 Cor. X, 2. — — d) *statuo, iudico, urtheilen*

aa) absol. 1 Cor. XIII, 11. — bb) sq. *εἴς τινα* = *de aliquo, i Bezug auf* 2 Cor. XII, 6. *μή τις — βλέπει, ne quis iudice de me supra id, quod videt* i. e. *ne honorificentius iudicet d me aliquis, quam iudicare iubet id, quod videt* = *ne qui iudicium de me ferat superans id, quod videt.* (ita Cicer. d natur. Deorr. II, 13. *ratio, quae supra hominem putanda deo que tribuenda est.*)

2) *reputo* [propr. i. e. numerando supputo, rationibus sub ductis colligo, zusammenzählen Xen. Cyr. VIII, 1. 18. Theophr char. 14. vel 27.] i. e. a) *apud animum considero, mecum reputo, überdenken, erwägen,* aa) absol. Marc. XI, 31. (Xen Hier. I, 11. Cyr. II, 2. 14.) — bb) sq. *ὅτι* = acc. c. infin Hebr. XI, 19. — partic. *ὅτι* praefigitur *τοῦτο*, sententiam se quentem praeparans 2 Cor. X, 7. cf. *Matthiae* §. 472. p. 87 sq. — cc) sq. acc. rei Phil. IV, 8. *ταῦτα λογίζεσθε.* De h. l *ταῦτα* c. emphasi posito, *haec, haec, inquam, meditamini* Cf. *Schäfer* ad Dionys. Hal. de compos. verbb. p. 106. e Meletem. p. 84. *Passow* II. p. 319. — — b) *reputando ve cogitando invenio, excogito,* sq. accus. rei 2 Cor. III, 5. — It LXX pro חָשַׁב Ps. XXXV, 5. Jer. XI, 19. XVIII, 11. 18. (Li banius XLIV. p. 914 D. quo loco *λογίζεσθαι* et *σκοπεῖ* iunguntur.

3) *imputo, in rationes refero, in Rechnung bringen, an rechnen, zurechnen* a) propr., sq. *τινί τι*, ut *τῷ δὲ — χάρι* Rom. IV, 4. quo loco *λογίζεται* passive dici, supra monitum est. (Dio Chrysost. XLVIII. p. 534 B. *οὐδὲ οἱ γονεῖς τοῖ τέκνοις ἀντὶ τῶν ἀναλωμάτων τὰς εὐχὰς λογίζονται.*) — b) trop. *λογίζομαί τινι τι* sq. *εἴς τι* i. e. *hoc effectu, ut si vel habeatur pro aliquo* aa) plene, ut *ἐλογίσθη τῷ ἀβραὰμ ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην* Rom. IV, 9. cf. supra sub *εἰς* p. 430 disputata. — abest nom. *ἡ πίστις* vel *τὸ πιστεύειν* Rom. IV 3. 22. Gal. III, 6. Jac. II, 23. — *πῶς οὖν ἐλογίσθη* sc. *αὐτῷ ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην* Rom. IV, 10. *ἐλογίσθη αὐτῷ* sc. *ἡ πίστις εἰς δικ.* Rom. IV, 23. *οἷς μέλλει λογίζεσθαι* sc. *ἡ πίστις εἰς δικ.* v. 24. quo loco praesens signif. passiva. — *εἰς τὸ — δικαιοσύνην* pro: *εἰς τὸ λογισθῆναι καὶ αὐτοῖς τὴν πίστιν εἰς δικ.* Rom. IV, 11. — Ita LXX et חָשַׁב sq. ‍לְ Gen XV, 6. Ps. CVI, 31. (1 Macc. II, 51. — pro *εἴς τι* simplex accus. ad effectum vel eventum rei pertinens legitur Aelian H. N. III, 11. *καὶ τὸ μηδὲν ἀδικῆσαι τὸν τροχίλον, λογίζεται οἱ μισθόν.* cf. supra sub *εἰς* p. 430 adnotata.) — — bb) minus plene i. e. *α*) abest *εἰς* c. accus. cogitatione addendum, ut *λογίζεσθαί τινι ἁμαρτίαν* vel *τὰ παραπτώματα* [peccata referre in tabulas vel rationes debitorum i. e. officiorum neglectorum] adiuncta puniendi vel ulciscendi notione: *imputo peccatum ita, ut puniam,* et praecedente negatione: *condono peccatum* = *χαρίζομαί τινι τὰ παραπτώματα* Rom. IV, 8.

Cor. V, 19. coll. Col. II, 13. — 2 Tim. IV, 16. *μὴ αὐτοῖς* *ισθείη* sc. *τοῦτο*. 1 Cor. XIII, 5. *οὐ λογίζεται τὸ κακόν* *uriam illatam.* Alii: *non meditatur damnum.* LXX et חָשַׁב h. XXXII, 3. — *β*) abest accus. rei, quae imputatur, ut *ᾧ ὁ* *θεὸς λογίζεται* [scil. *τι*, ut *τὴν πίστιν*] *δικαιοσύνην*, *cui Deus* *putat* [aliquid, e. g. fiduciam] *ita, ut pro virtute exacta et* *praemio digna habeatur* Rom. IV, 6. — Saepius non extat in N. T.

Λογικός, *ή*, *όν*, *ad rationem* (v. *λόγος* no. 3. e.) *vel* *mentem et animum pertinens*, *λογικὴ λατρεία* i. e. cultus, qui praestatur mente et animo Rom. XII, 1. *γάλα λογικόν* lac pertinens ad animum i. e. nutrimentum animi 1 Petr. II, 2. Saepius non extat in N. T. (ex opp. *τοῦ ἀλόγου* de iis, qui ratione praediti sunt Anthol. gr. T. III. p. 87. ed. Jacobs.)

Λόγιον, *ίου*, *τό*, (neutr. adiectiv. *λόγιος*, quod vid.) *dictum, Spruch, Ausspruch*, *λόγια τοῦ θεοῦ*. insigniuntur hoc nomine tum oracula divina, quae habent V. T. libri Act. VII, 38. Rom. III, 2. — Ita LXX pro אִמְרָה Ps. XI, 7. (de oraculis Diod. Sic. II, 14. Aelian. V. H. II, 41. Polyb. VIII, 30. 6. Philo de vit. Mos. III. p. 455.) — tum illa, quae per Christum cum hominibus communicavit Deus Hebr. V, 12. 1 Petr. IV, 11.— Saepius non legitur in N. T.

Λόγιος, *ίου*, *ὁ*, *ἡ*, —*ον*, *τό*, (Atticis i. q. *πολυΐστωρ* cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 198. ut historiae, morum, antiquitatum, legum populorum peritus Herodot. II, 77. Diod. Sic. II, 4. et ad h. l. *Wesseling*. Jos. Ant. XVII, 6. 2. dein apud vulgus scribentium:) *disertus*, *facundus* i. q. *λεκτικός*. Ita semel in N. T. Act. XVIII, 24. *ἀνὴρ λόγιος*. (Jos. Ant. XVII, 6. 2. Philo de Cherub. p. 127. D. Plut. vit. Pompej. c. 51. vit. Cic. c. 48.) De reliquis huius vocab. signif. cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 198. et *Passow* II. p. 43. —

Λογισμός, *οῦ*, *ὁ*. (ratiocinatio, ars computandi v. *λογίζομαι*. Xen. Mem. IV, 7. 8. Thuc. V, 68.) *sententia*, *iudicium*, de conscientiae iudiciis Rom. II, 15. — referuntur ad sinistra de religione christiana iudicia et contra eam molimina 2 Cor. X, 4. LXX pro מַחֲשָׁבָה Prov. VI, 18. Jer. XI, 19.

Λογομαχέω, *ῶ*, f. *ήσω* (a *λόγος* et *μάχομαι*) *de verbis pugno*, inclusa levis et inutilis notione. Extat tantum 2 Tim. II, 14.

Λογομαχία, *ας*, *ἡ*, *concertatio de verbis*, ex adiunct. *altercatio de rebus levibus* 1 Tim. VI, 4.

Λόγος, *ου*, *ὁ*, (a *λέγω*, dico; oratio, alles Sagen und Sprechen, alles Gesagte und Gesprochene; tum ratio, die durch

das Sprechen sich kundgebende Kraft der Seele, die Vernunf
Ita *Passow* II. p. 44.)

I) *oratio, das Sagen, Sprechen, das Gesagte und Ge*
sprochene. Hinc

1) *verbum*, quatenus ore pronuntiatur, *das* lebendi
ausgesprochene *Wort* = Lat. *vox* a) proprie, ut *μόνον εἰπ*
λόγον Matth. VIII, 8 et Luc. VII, 7. — Matth. VIII, 16. XV
23. XXII, 46. Luc. XXIII, 9. 1 Cor. II, 4. 13. XIV, 19 bi
Eph. V, 6. 2 Petr. II, 3. 3 Joh. v. 10. (Herodian. I, 2. 6. VII
6. 16.) — *εἰπεῖν λόγον κατά τινος* vel *εἴς τινα* = *maledi*
cere alicui Matth. XII, 32. Luc. XII, 10. (Jos. Ant. XV, 3. 9.) –
διδόναι λόγον εὔσημον = *λέγειν εὐσήμως* i. e. *verbis perspi*
cuis uti 1 Cor. XIV, 9. cf. *δίδωμι* p. 302. — Hebr. XII, 19
παρῃτήσαντο — λόγον recusarunt, quin ipsis adderetur ver
bum. Cf. *Böhme* ad h. l. p. 702. (Dion. Hal. Ant. VI, 8
VIII, 9.) — b) *ὁ λόγος τοῦ θεοῦ*, ratione habita Gen. I,
et usus loq. Hebraeorum, quo, quae iussu et vi Dei omnipo
tenti eveniunt, evenire vel facta esse dicuntur *τῷ τοῦ θεο*
λόγῳ 2 Petr. III, 5. 7. —

2) emphat. *dictum, effatum, sententia, sermo, Spruch*
Ausspruch, mündliche Erklärung oder *Versicherung* oder *Be*
hauptung. Legitur in talibus nunc sing. *ὁ λόγος* = *sententi*
verbis pluribus enuntiata, nunc plur.: *verba sententiam cer*
tam, quam habent vel antecedentia, vel sequentia, *enuntianti*
α) universe, ut *ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους καὶ ποιε*
[= *obsequitur, satisfacit*] *αὐτούς* Matth. VII, 24. 26. Lu
VI, 47. — Matth. X, 14. XII, 36 bis. Luc. XX, 20. de qu
loco vid. *ἐπιλαμβάνομαι* p. 602. — XXIV, 43. Joh. VI, 60.–
ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις Luc. IV, 22. — 2 Thess. III, 14.–
οἱ λόγοι τῆς πίστεως = *die Aussprüche der Religion, reli*
gionis placita 1 Tim. IV, 6. — *λόγος* item *οἱ λόγοι τοῦ προ*
φήτου vel *τῶν προφητῶν* Luc. III, 4. Act. XV, 15. — *ὁ προ*
φητικὸς λ. = *vaticinia, effata prophetarum* 2 Petr. I, 19
(Diod. Sic. XIII, 92. Aelian. V. H. III, 30. Xen. Mem. III, 10
12.) — — ratione habita sententiae paulo ante expressae, u
ἀκούσαντες τὸν λόγον Matth. XV, 12 coll. v. 3 — 9. Joh
VII, 40 coll. v. 37. *ἀκούσας τὸν λόγον* Matth. XIX, 22 coll
v. 21. Marc. X, 22 coll. v. 21. *τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών* Matth
XXVI, 44 coll. v. 42. *τὸν λ. λαλούμενον* Marc. V, 36 coll
v. 35. *οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι* Matth. XXIV, 35
Marc. XIII, 31. Luc. XXI, 33 coll. oratione hactenus habita.—
διὰ τοῦτον τὸν λόγον Marc. VII, 29 coll. v. 28. *παῤῥησίᾳ* —
ἐλάλει VIII, 32 coll. v. 31. *τὸν λ. ἐκράτησαν* IX, 10 coll
v. 9. X, 24 coll. v. 23. Luc. IV, 36. *τίς ὁ λόγος οὗτος, ὅτι* —
ἐξέρχονται = *τίς ὁ λ. οὗτος* scil. quem modo audivimus v. 35
φιμώθητι = *αὐτοῦ; τί τοῦτο ὅτι — ἐξέρχονται.* — Luc. I

II, 11. — Joh. XVIII, 9. Act. XV, 24. XX, 35. — —
genit. rei, ubi vel poni poterat adiectiv., ut *οἱ λόγοι*
ροφητείας = *προφητικοί* i. e. *vaticinia* Apoc. I, 3.
7. 10. 18. 19. — *λόγος* vel *ὁ λόγος παρακλήσεως* vel *τῆς*
λήσεως = *παρακλητικός* Act. XIII, 15. Hebr. XIII, 22. —
coniunctus cum aliquo, ut *ἐπαγγελίας* — *ὁ λόγος* Rom.
τῆς ὁρκωμοσίας Hebr. VII, 28 coll. v. 21. cf. supra sub
ύνη, item *Ewald* p. 572. *Herm.* ad Vig. p. 880. — ad-
ex abundanti *ὃν εἶπον*, *ὃν εἶπε* Joh. II, 22. IV, 50. ubi
ttract. *ᾧ* pro *ὅν*. — Joh. XV, 20 coll. XIII, 16. —
9. Act. XX, 35. — vel *λέγων*, *λέγοντες* Act. XV, 24. —
ationis ergo repetuntur verba ante memorata Joh. VII,
— b) de dicto, quod quasi in proverb. abiit Joh. IV, 37.
s 332. 2. *verbum* Terent. Adelph. V, 3. 17.) — — c) de
ione ad disceptandum vel solvendum proposita, *ἐρωτᾶν*
λόγον, *quaestionem alicui proponere*, *εἰπεῖν λόγον*, *re-*
ere ad quaestionem propositam Matth. XXI, 24. Marc.
. Luc. XX, 3. (Diog. Laërt. Stilpo II, 116. Sext. Emp.
Log. II, 295. adv. Phys. I, 133.) — — d) de dictis, spe-
bus ad homines religionis vel rerum divinarum notitia
ndos = *doctrina* aa) absol. Act. XVIII, 15. 2 Tim. I, 13.
9. II, 7. Hebr. II, 2. 1 Joh. II, 7. — bb) additur genit.
) ex appositionis lege explicandus, ut *τοῦ εὐαγγελίου*
V, 7. cf. de h. l. supra sub *εὐαγγέλιον* p. 645 adno-
— *β*) obiecti, ut *τῆς βασιλείας* scil. *τοῦ θεοῦ* Matth.
19. — minus plene v. 20. — cc) additur genit. *personae*
α) *auctoris* = *doctrina auctorem habens aliquem* vel
scens ab aliquo, ut *ἀνθρώπων* 1 Thess. II, 13. 2 Tim.
. — *β*) *interpretis* i. e. *doctrina*, *quam* [acceptam ab
, ut a Deo vel Jesu] *exponit aliquis* Joh. XV, 20. — —

XV, 10. — Joh. V, 24. Marc. VII, 13. Ita pro דָּבָר Exod. XXXIV, 28. (*κατὰ τὸν λ. τοῦ βασιλέως* 1 Macc. II, 33. 34.) — ff) de oraculis div. pertinentibus ad homines de rebus ad religionem et res div. spectantibus edocendos = *doctrina divina* i. e. *doctrina, quae Deum auctorem habet*, ut *ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ* Luc. V, 1. — VIII, 11. 21. XI, 28. Joh. XVII, 6. 14. 17. Act. IV, 29. 31. VI, 7. VIII, 14. — *αὐξάνει ὁ λόγος τ. θ.* = *latius propagata est doctrina div.* Act. XI, 1. XII, 24. — XIII, 5. 7. 44. 46. XVII, 13. XVIII, 11. XX, 32. 1 Cor. XIV, 36. 2 Cor. II, 17. IV, 2. Col. I, 25. — 1 Thess. II, 13. *λόγον ἀκοῆς* [= *ἀκουσθέντα*] *παρ' ἡμῶν τοῦ θεοῦ*. — 2 Tim. II, 9. Tit. I, 3. II, 5. Hebr. XIII, 7. 1 Petr. I, 23. 1 Joh. I, 10. II, 5. 14. Apoc. I, 2. 9. VI, 9. XX, 4. — Act. VI, 2. *καταλείψαντας* — *θεοῦ* pro: *τὸ κήρυγμα τοῦ λόγου τοῦ θεοῦ*. — abest *τοῦ θεοῦ* Luc. VIII, 12. 13. 15 coll. v. 11. — Marc. XVI, 20. Luc. I, 2. Act. VIII, 4. X, 36. de cuius loci accus. *τὸν λόγον* cf. *Winer* p. 146. 216. — X, 44. XI, 19. XIV, 25. XVII, 11. 1 Cor. I, 5. 2 Cor. VIII, 7. Gal. VI, 6. Phil. I, 14. Col. IV, 3. 1 Thess. I, 6. 2 Thess. II, 17. 2 Tim. IV, 2. Jac. I, 21. 22. 23. 1 Petr. II, 8. III, 1. — *διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν* i. e. *cuius veritatem ipsi testati sunt* Apoc. XII, 11. — additur *τῆς ἀληθείας* = *ὁ ἀληθής* Eph. I, 13? 2 Tim. II, 15. — vel *ζωῆς* i. e. *vitam promittens* Phil. II, 16. Cf. *ζωή* p. 691. — item *τῆς σωτηρίας ταύτης* = *tantam felicitatem promittens* Act. XIII, 26. Cf. *Winer* p. 92. — sequente genit. obiecti, ut *τῆς βασιλείας* [scil. *τοῦ οὐρανοῦ* vel *τοῦ θεοῦ*] *doctrina divina pertinens ad regnum div.* et ad eiusdem naturam, rationes, conditiones, sortem Matth. XIV, 19. abest *τῆς βασ.* v. 20. 21. 22. 23. Marc. II, 2? IV, 14 — 20. 33. — *ὁ λόγος ὁ τοῦ σταυροῦ doctrina div. de Jesu cruci affixo* 1 Cor. I, 18. — *ὁ λ. τῆς χάριτος αὐτοῦ de eius in nos benevolentia* Act. XX, 32. — — gg) *ὁ λόγος τοῦ χριστοῦ* vel *τοῦ κυρίου*, vel *ὃν ἐλάλησε ἰησοῦς doctrina divina, quae* [ut Deum auctorem, ita] *interpretem habet Jesum* aa) universe Marc. VIII, 38. Luc. IX, 26. Joh. V, 24. VIII, 31. 37. 43. 51. XII, 48. XIV, 23. 24 bis. XV, 3. 20. Act. VIII, 25. XIII, 48. 49. — XIV, 3. *ὁ λόγος τῆς χάριτος αὐτοῦ quae debetur eius benevolentiae.* — XV, 35. 36. XIX, 10. 20. Col. III, 16. 1 Thess. I, 8. 2 Thess. III, 1. 1 Tim. VI, 3. Hebr. VI, 1. cf. *ἀρχή*. — Apoc. III, 8. — bb) de praeceptis divinis, quae habet *ὁ λ. τοῦ χριστοῦ* Joh. XIV, 23. 24 coll. v. 15. 21.

8) *colloquium, sermo, Gespräch, Wechselrede*, ut *οἱ λόγοι — οὓς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους* Luc. XXIV, 17. (Xen. Ages. III, 5. — cf. serere colloquium cum aliquo Liv. 34, 61.) —

4) *oratio, sermo, das Sprechen, das Sagen* a) propriè
iverse, ut ἔστω δὲ — ναί Matth. V, 37. cf. *Fritzsche*
r. I. p. 241 sq. — ὅπως παγιδεύσωσιν αὐτὸν ἐν λόγῳ
λόγῳ ὄντα i. e. λέγοντα XXII, 15. ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσιν
Marc. XII, 13. — Luc. IX, 28. Act. XIV, 12. 2 Cor.
Col. IV, 6. — ἐν λόγῳ κολακείας γενηθῆναι i. e. *ser-
adulatoris uti* 1 Thess. II, 5. — ἐν λόγῳ pro ἐν λόγῳ
e. λέγων Jac. III, 2. 1 Tim. IV, 12. (Herodian. I, 4. 1.)—
γου = *loquendo, mündlich* Act. XV, 27. 2 Thess. II,
διὰ λόγου πολλοῦ item λόγῳ πολλῷ Act. X, 32. XX, 2.—
bi opponuntur λόγος et ἔργον, item λόγος et δύναμις
IV, 19. 20. 2 Cor. X, 11. Col. III, 17. 1 Thess. I, 5.
III, 18. (Xen. Hier. VII, 2. Mem. I, 2. 59.) — ἐστί μοι
ς πρός τινα *est mihi sermo de aliquo* Hebr. IV, 13.
ratio reddenda mihi est apud aliquem. — ὁ λόγος περί
ς, *de aliqua re* V, 11. — sq. genit. obiective posito
ς θεοῦ *oratio ad Deum facta = preces ad Deum*
1 Tim. IV, 5. quo loco iungitur c. ἔντευξις. — De
obiect. posito cf. *Matthiae* §. 367. p. 681. *Winer* p. 76 sq.
. p. 676. *Ewald* p. 571 sq. — — bb) de docentibus, ita
ris divinis doctrinam div. exponentibus, = *institutio,
liche Unterweisung, Lehrvortrag*, ut συνετέλεσεν vel ἐτέ-
— τοὺς λόγους τούτους Matth. VII, 28. XIX, 1. XXVI, 1.
ουσία ἦν ὁ λ. αὐτοῦ Luc. IV, 32. IX, 39. — διὰ τὸν λό-
ἐτοῦ = *quod ipsum audiverant docentem* Joh. IV, 41.
20. Act. II, 41. IV, 4. VI, 4. XX, 7. ἐν σοφίᾳ λόγου
I, 17. ἦλθον οὐ καθ' ὑπερβολὴν λόγου [= καθ' ὑπερ-
λόγου ὤν] II, 1. ὁ λόγος μου v. 4. — 2 Cor. I, 18.
IV, 15. additur διδασκαλία 1 Tim. V, 17. λ. δικαιοσύνης
ος δίκαιος i. e. *institutio perfecta* Hebr. V, 13. ἄνευ λόγου
III, 1. — opp. ἔργον, ut δυνατὸς ἐν λόγῳ Luc. XXIV,
ct. VII, 22. Rom. XV, 18. — sq. genit. obiecti, ut ἀλη-
= *de vera religione* 2 Cor. VI, 17. Eph. I, 13. Col. I, 5.
18. — ὁ λόγος τῆς καταλλαγῆς *institutio = munus
tionis de reconciliatione* 2 Cor. V, 19 coll. v. 18. — —
personis narrantibus alicui aliquid = *narratio* α) pro-
oh. IV, 39. Act. II, 22. (Dem. 1089, penult. Xen. Cyr.
1.) — β) synecdochice: *commentarius, liber narrationem
ens*, sq. περί τινος Act. I, 1. (Dionys. Hal. Ant. I, 74.
Anab. III, 1. 1. Ages. X, 3. Herodot. I, 184.) — —
: *dicendi facultas* i. e. *Redegabe* aa) universe, ut ἰδιώ-
ῃ λόγῳ 2 Cor. XI, 6. (ita δύναμις λόγων Herodian. VII,
) cf. *Passow* II. p. 45. *Wyttenbach* ep. crit. p. 134. —
facultate dicendi vel instituendi de religione 1 Cor.
Eph. VI, 19. — — c) metonymice *res, de qua dicitur
rmo fit, der Gegenstand der Rede* aa) universe Matth.
1. Luc. I, 4. — Act. VIII, 21. οὐκ ἔστι — τούτῳ pro:

ἐν τούτῳ, περὶ οὗ ἡμῖν ὁ λόγος i. e. *ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεο* coll. v. 12. (Aelian. V. H. III, 4. Polyb. VIII, 14. 5. Diony Hal. Ant. II, 10. *ἔπος* Sophocl. Oed. R. v. 1137.) cf. *Passo* sub *ἔπος, λόγος*. — bb) *causa, de qua disceptatur* vel *disce ptari potest, λόγον ἔχειν πρός τινα, etwas mit Jemandem aus zumachen haben, wobei es auf Red' und Antwort und münd liche Entscheidung ankommt* Act. XIX, 38. (Dem. 942, 17.) —

5) *fama, rumor, das Gerücht,* a) absol. Matth. XXVII 15. Marc. I, 45. *ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸ λόγον* = *multis modis, quod sibi contigerat beneficium, cele brando auctor fuit, ut fama rei latius spargeretur.* Alii, u דָּבָר Genes. XXI, 11. 26. explicant: *rem gestam, factum.* — Joh. XXI, 23. (Jos. Ant. XIX, 1. 15 bis. Aelian. V. H. II, 4 Herodian. I, 14. 7. Xen. Anab. I, 4. 7.) — b) sq. *περί* c. ge obiecti Luc. V, 15. VII, 17. Act. XI, 22. (Xen. Anab. VI, (vel 4. 13.)

6) *praetextus, species,* Col. II, 23. (opp. *ἡ ἀλήθεια* v *τὸ ἀληθές* Diod. Sic. XIII, 4 et 43. Jos. Ant. XIX, 1. 15. — Dionys. Hal. Ant. IX, 20. Dem. 93, 5.) —

II) *ratio* i. e.

1) *die Vernunft, κατὰ λόγον rationi convenienter* = *merito* Act. XVIII, 14. (Diod. Sic. IV, 11. Polyb. V, 92. Artemid. V, 77.) —

2) *Rücksicht, Beachtung, λόγον ποιοῦμαί τινος ratio nem habeo rei* Act. XX, 24. (Diod. Sic. XX, 35. Polyb. X 28. 8. Xen. Mem. IV, 2. 21.) —

3) *causa, Grund, Ursache, παρεκτὸς λόγου πορνεία* Matth. V, 32. — Act. X, 29. (Polyb. XXVIII, 11. 7. Xen. Ana VI, 2. 10. Eurip. Iphig. Taur. v. 1355.) —

4) *argumentum, Beweis,* Act. II, 40. 1 Cor. XV, (Xen. Mem. I, 1. 1. Anab. II, 6. 4. Plat. Apol. Socr. c. 2 Phaedon. c. 39.)

5) *datorum et expensorum collatio, Rechnung* Matt XVIII, 23. Phil. IV, 15. 17. (Diod. Sic. I, 49.)

6) *Rechenschaft,* a) propr., ut *λόγον ἀποδιδόναι τιν* Luc. XVI, 2. (Plut. apophth. Mor. II. p. 40. ed. *Tauchn.* Dio Sic. I, 66. XVI, 56.) — b) trop. de personis, quibus ratio re denda est factorum aa) sq. genit. rei Act. XIX, 40. *περὶ οὗ ταύτης* i. e. *cuius ratione habita,* vel *qua freti rationem re dere possimus huius concursus.* Habent etiam h. l. codd. *π οὗ οὐ δυνησόμεθα — ταύτης* i. e. *quo respectu* [= quoni non adest causa idonea] *non poterimus rationem reddere h ius seditionis.* Cf. de h. l. lectione *Griesb. Vater,* item *B nem.* in *Rosenm.* Rep. II. p. 245. causam, tum qui poterit cidere *οὐ*, tum qui fieri potuerit, ut adderetur *οὐ*, explic (*διδόναι λόγον τινός* Dem. 227, 26. *ὑπέχειν λ. τινός* D

III, 46.) — bb) sq. *περί τινος*, ut *ἀποδιδόναι λ.* Matth. 36. *διδόναι λ.* Rom. XIV, 12. (Diod. Sic. I, 37.) — *αἰτεῖν λ.* 1 Petr. III, 15. (*ἀπαιτεῖν λόγον* Diod. Sic. XI, 66. VI, 56.) — cc) absol. Hebr. XIII, 17. 1 Petr. IV, 5. (Diod. Sic. XI, 66. XVI, 56.) — refertur huc etiam ab aliis Hebr. IV, 15. —

III) *Logos*, *der Logos*, nomen, quo utitur Johannes I, 1. 2. 14. 1 Joh. I, 1. Apoc. XIX, 13. ad insigniendum τὸ sublime et divinum, quod in Jesu animadverteret et coniunctum cum Jesu homine persuasum ipsi esset. In cuius nominis vi potestate explicanda quemadmodum minus recte versati esse videntur, qui poni ὁ λόγος pro: ὁ λέγων i. e. doctor, voluntatis interpres vel pro ὁ λεγόμενος i. e. promissus, existimant, ita et studio dignissima habet *Keilius*; praeceptor immortalis memoriae, in opusc. acad. p. 484 — 531. ed. *Goldhorn*, *Vater* in N. T. p. 269. „de λόγῳ, inquiens, vix hoc modo enuntiari, respectu non habito similium, quae illa aetate de λόγῳ inter ipsos Judaeos docebantur, ut a Philone, εἰκὼν θεοῦ, δι' οὗ σύμπας ὁ κόσμος ἐδημιουργεῖτο, παντὸς τοῦ κόσμου, κυβερνήτης τοῦ παντὸς, ὁ πρωτότοκος θεοῦ υἱός T. I. p. 121. 145. 653. T. II. p. 225. *Mangey.*, quibuscum conferri debent et descriptiones sapientiae Dei a poetica orientalium imaginatione persona quasi indutae cf. Prov. 8, 29. 30. atque ita magis magisque seorsim a Deo consideratae, cf. Sap. Sal. 7, 25 — 27. 9, 9. et usus voc. apud Judaeos haud seriores non modo de effato Dei, quo mundus conderetur, sed etiam tum de Deo ipso hac circumscriptione nuncupato, tum de summa eius vi ac sapientia, quasi separatim cogitata." Quibus adde *de Ammon* Bibl. Theol. I. p. 208 — 210. *Lücke* I. p. 241 — 366. *Kuinoel* Comment. in libr. N. T. histor. III. p. 64 sqq. —

Λόγχη, *ης*, *ἡ*, (hastae ferrum i. e. das dreizackige, spitzige Eisen vorn an dem Wurfspiesse Xen. Anab. IV, 7. 16.) lancea. Extat tantum Joh. XIX, 34. LXX pro רֹמַח Judd. V, 8. Dionys. Hal. Ant. II, 70. Plut. apophth. Mor. II. p. 7. ed. Tauchn. Xen. Anab. II, 2. 6.)

Λοιδορέω, *ῶ*, f. *ήσω* (a *λοίδορος* quod v.) *convicior*, *probris insector*. Quater in N. T., sq. accus. Joh. IX, 28. *ἐλοιδόρησαν αὐτόν*. Act. XXIII, 4. *τὸν ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς*; 1 Cor. IV, 12. 1 Petr. II, 23. (Diod. Sic. XX, 33. Theophr. Char. XIII, 1. Xen. Anab. VII, 5. 11 et Cyr. I, 4. 8.) De *λοιδορέω* sq. accus. cf. *Matthiae* §. 384, not. 2. p. 705.

Λοιδορία, *ας*, *ἡ*, *convicium*, *maledictum*. Bis in N. T. 1 Tim. V, 14. 1 Petr. III, 9. (Siracid. XXII, 24. Aelian. V. H. I, 8. Xen. Hiero. I, 14.)

Λοίδορος, ου, ὁ, conviciator, maledicus. Bis N. T. 1 Cor. V, 11. VI, 10. (Sirac. XXIII, 8. Plut. apoph Mor. II. p. 15. ed. *Tauchn.*)

Λοιμός, οῦ, ὁ, pestis, a) propr. Matth. XXIV, 7 Luc. XXI, 11. *λοιμοὶ ἔσονται.* (Diod. Sic. IV, 42. Aelian. V. VI, 10.) — b) metaph. *homo pestiferus* Act. XXIV, 5. *εὑρό τες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμόν.* (1 Macc. X, 61. Aeli V. H. XIV, 11. Dem. 794, 5. Cic. in Catil. II, c. 1. Tere Adelph. II, 1. 35.) LXX pro רָשָׁע Ezech. VII, 21. בְּלִיַּעַל 1 Sa II, 12. לֵץ Ps. I, 1. פָּרִיץ Ezech. XVIII, 10.

Λοιπός, ή, όν, reliquus, οἱ λοιποί ceteri, die ande a) universe Matth. XXII, 6. XXV, 11. XXVII, 49. Marc. X, XVI, 13. Luc. XII, 26. XVIII, 9. 11. XXIV, 9. 10. Act. II, V, 13. XVII, 9. XXVII, 44. XXVIII, 9. Rom. I, 13. XI, 1 Cor. VII, 12. IX, 5. XI, 39. XV, 37. 2 Cor. XII, 13. XIII, Gal. II, 13. IV, 17. Phil. I, 13. IV, 3. 1 Thess. IV, 13. V, 1 Tim. V, 20. 2 Petr. III, 16. Apoc. II, 24. III, 2. VIII, XI, 13. XII, 17. XIX, 21. XX, 5. (Herodian. IV, 2. 20. X Ages. II, 23.) — b) *τοῦ λοιποῦ, posthac, in poster* Gal. VI, 17. (Herodian. VIII, 4. Xen. Oec. X, 9. Cyr. IV, 4. 1 Cf. de *τοῦ λοιποῦ* repetitionem eiusdem facti reliquo temp indicante *Herm.* ad Vig. p. 706. — c) *τὸ λοιπόν,* aa) *reliquum tempus* Matth. XXVI, 41. Marc. XIV, 41. cf. *Fritzs* IV Evv. I. p. 776 sq. (Xen. Cyr. VIII, 5. 24.) cf. de *τὸ λ πόν* continuum et perpetuum tempus significante *Herm.* l. l bb) adverbial. α) *ceterum* Eph. VI, 10. Phil. III, 1. IV, 2 Thess. III, 1. Hebr. X, 13. (Xen. Cyr. I, 4. 15.) cf. *He* l. l. — β) *posthac* 1 Cor. VII, 29. — d) *λοιπόν,* item *ὃ λοιπόν* aa) [propr. quod attinet id, quod superest cf. *Matth* §. 478. p. 894. =] *ceterum* 1 Cor. IV, 2. — I, 16. 2 C XIII, 11. 1 Thess. IV, 1. — bb) = *ἤδη, bereits, iam* 2 T IV, 8. Act. XXVII, 20. quo loco alii: *tandem.* (Aelian. V. VIII, 14. Epictet. Enchirid. c. 39.) cf. *Schäfer* ad Longin. p. 4 *Passow* II. 46.

Λουκᾶς, ᾶ, ὁ, Lucas, nom. propr. contractum e I canus. Fuit Lucas auctor evangelii tertii et Actorum Apos lorum, Paulo Apostolo amicus et in propaganda religi christiana socius 2 Tim. IV, 11. Philem. v. 24. Parentibus g tilibus Lucam natum, item eundem fuisse, qui Col. IV, *ἰατρός* appellatur, a vero non prorsus abhorrere videtur; certissima contra sunt, quae multi de Antiochia, patria e et de familiaritate disputarunt, quae ei fuerit cum Jesu ip Denique serior aetas perperam pictorem fuisse Lucam o nata est.

Λούκιος, ου, ὁ, Lucius, nomen propr. viri, qui in ecclesiae christianae prophetas et doctores memoratur A

XIII, 1. Rom. XVI, 21. Perperam a nonnullis pro Luca evangelista habitus est.

Λουτρόν, οῦ, τό, (a *λούω*, lavo; aqua, qua lavatur aquis Herodian. VII, 2. 12. Diod. Sic. I, 84.) *lavacrum* i. e. lutio, de lavacro Christianorum sacro bis in N. T. Eph. V, 26. λουτρὸν τοῦ ὕδατος. Tit. III, 5. *λουτρὸν παλιγγενεσίας.* (Sirac. XXXIV [XXXI.], 25. Xen. Oec. V, 9. Herodian. I, 17. 19.) LXX pro רַחְצָה Cantic. IV, 2.

Λούω, f. λούσω, lavo, abluo, med. *me lavo* a) propr., c. accus. obiecti aa) solo Joh. XIII, 10. de quo loco vide supra sub *ἤ* p. 694 adnotata. — Act. IX, 37. 2 Petr. II, 22. — LXX pro רָחַץ Exod. II, 5. — (Bion Idyll. I, 84. Aristot. H. Anim. IX, 8. Xen. Mem. III, 13. 3.) — bb) additur *ἀπό* c. genit. rei Act. XVI, 33. Cf. supra sub *ἀπό* p. 109 fin. et 113 sq. — et dat. adminic. Hebr. X, 22. — b) metaph. *purum reddo, immunem reddo, τινὰ ἀπό τινος* sq. *ἐν* c. dat. admin. Apoc. I, 5. De *λούω* seq. *ἀπό* vid. supra *ἀπό* p. 109.

Λύδδα, ης, ἡ, Lydda, vicus Palaestinensis haud procul a mari mediterraneo Act. IX, 32. 35. 38. (Joseph. Arch. XX, 6. 2.)

Λυδία, ας, ἡ, Lydia, (provincia Asiae minoris, ad mare aegaeum, Cariam inter et Phrygiam sita, cuius incolae tum mercatura tum artium laude florebant. Ex urbibus eius in N. T. commemorantur Thyatira, Sardes, Philadelphia — nom. propr. mulieris, Thyatiris oriundae, purpurarum venditricis et institutione Pauli Christi cultoribus additae Act. XVI, 14. — Alii *λυδίας* nomen l. l. pro patronymico habent, cum Thyatira memorentur in urbibus Lydiae.

Λυκαονία, ας, ἡ, Lycaonia, provincia Asiae minoris, ad septentrionem Galatiam, ad orientem Cappadociam et Ciliciam, ad meridiem Isauriam et Ciliciam, ad occidentem Phrygiam habens. Uti campestris et soli salsedine ovium gregibus alendis aptissima fuit haec terra, ita urbes habuit Iconium, Derben, Lystram. Linguam denique huius terrae *Jablonsky* [opusc. III.] assyriacae, *Gudius* contra [diss. de lingua lycaon. a Pelasgis Graecis orta Viteb. 1726. 4.] graecae cognatam habuit. Act. XIV, 6.

Λυκαονιστί, adv. *Lycaonice, lingua lycaonica* Act. XIV, 11. Cf. de adverbiis in *ιστί* supra sub *ἑβραϊστί* monita.

Λυκία, ας, ἡ, Lycia, provincia Asiae minoris ab occasu Cariae, ab ortu Pamphyliae, a septentrione Phrygiae et Pisidiae, a meridie denique mari mediterraneo terminata. Ex regionis huius, montanae quidem, neque tamen sterilis, urbibus XXIII. memoratur in N. T. urbs Patara. Act. XXI, 1.

Λύκος, ου, ὁ, lupus, a) propr. Matth. X, 16. Luc. X, 3. Joh. X, 12. LXX pro זְאֵב Gen. XLIX, 27. (Polyb. VII, 13. 7. Xen. Mem. II, 7. 14.) — b) metaph. *de hominibus*

lupi indolem referentibus i. e. *violentis* Matth. VII, 15. A
XX, 29. (Artemid. II, 12. Aelian. V. H. V, 19. VIII, 6.)

Λυμαίνομαι, (a λύμη, lues, pernicies) *perniciem*
fero, saevio in aliquem. Semel in N. T. sq. acc. Act. VIII
(Sirac. XXVIII, 23. Diod. Sic. I, 60. Xen. Cyr. VI, 3. 24.
vastantibus Diod. Sic. IV, 13. Polyb. V, 11. 4. Isocrat. de p
pag. 179. B.) De λυμαίνομαι seq. accus. cf. *Matthiae* §. 4
p. 760. §. 391. p. 718. *Bornem.* ad Xen. Cyr. I. 1. *P*
sow II. p. 53.

Λυπέω, ῶ, f. ήσω, (a λύπη) 1) *tristem reddo, con*
sto a) propr. Matth. XIV, 9. XVII, 23. XVIII, 31. XIX,
XXVI, 22. 37. Marc. X, 22. XIV, 19. Joh. XVI, 20. XXI,
2 Cor. II, 2. 4. VI, 10. VII, 8. 9. 11. 1 Thess. IV, 13. 1 P
I, 6. (Herodian. VI, 7. 7. Xen. Mem. II, 2. 8.) — b) *off*
dendi sens. Eph. IV, 30. μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον.
2) *laedo, noceo* Rom. XIV, 15. εἰ διὰ βρώματος ὁ ἀδελφός
λυπεῖται. (Diod. Sic. I, 23. Xen. Mem. I, 6. 6. et Cyr. VI
13.) Saepius non reperitur in N. T.

Λύπη, ης, ἡ, 1) *tristitia, moeror* Joh. XVI, 6. ἡ λ
πεπλήρωκεν τὴν καρδίαν ὑμῶν. v. 20. 21. 22. Luc. XXII,
Rom. IX, 2. 2 Cor. II, 1. ἐλθεῖν ἐν λύπῃ, *venire cum tris*
i. e. *tristitiam afferens alicui = contristans*. — 3. 7. VII,
IX, 7. Phil. II, 27. Hebr. XII, 11. (Aelian. V. H. XII, 1. H
dian. III, 15. 5. Xen. Mem. III, 9. 8.) — 2) *dolor, mole*
1 Petr. II, 19. LXX ita pro עֶצֶב Prov. X, 22. עַצֶּבֶת P
X, 10.

Λυσανίας, ίου, ὁ, *Lysanias*, nomen propr. viri
quo dictum est supra ad voc. ἀβιληνή, q. v. Luc. III,

Λυσίας, ου, ὁ, *Lysias*, nomen propr. chiliarchi
mani Act. XXIII, 26. XXIV, 7. 22.

Λύσις, εως, ἡ, *solutio*, *Auflösung*, de solutione
culi, quo iunguntur coniuges i. e. *de divortio*, *Scheidung*
semel 1 Cor. VII, 27. δέδεσαι γυναικί; μὴ ζήτει λύσιν.
berationis sens. Thuc. II, 102. interpretationis s. Lösung
hel. VIII, 1. et Sap. VIII, 8.)

Λυσιτελέω, ῶ, f. ήσω, (a λύω solvo et τὰ τέλη, s
tus, propr. reddo sumtus, ich bezahle die aufgewendeten
sten, vectigalia, propr. vectigalia solvo.) *utilis sum*. Le
tantum Luc. XVII, 2. λυσιτελεῖ αὐτῷ — ἤ cf. ἤ p. 694
(Sirac. XXIX, 11. Theophr. Char. X. [XVIII], 1. Aelian. V
III, 12. Diod. Sic. II, 14. Xen. Mem. II, 1. 15.)

Λύστρα, ας, ἡ, vel λύστρα, ων, τά, *Lystra*,
Asiae minoris, quam Ptolemaeus V, 4. Isauriae, Plinius
V, 32. Lycaoniae adnumerat; hodie vicus *Latik* dictus.
XIV, 6. 8. 21. XVI, 1. 2. 2 Tim III, 11.

Λύτρον, ου, τό, (a λύω solvo; pretium) *redemtionis pretium.* Bis in N. T. Matth. XX, 28 et Marc. X, 45. δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν. i. e. *ut vitam deponat et deponenda ea pretium solvat pro multis.* Sens. *liberet a poenarum divinarum metu.* LXX pro גְּאֻלָּה Levit. XXV, 24. 51. (Aelian. V. H. XIII, 14. Herodian. IV, 6. 12. Thuc. VI, 5.)

Λυτρόομαι, οῦμαι, medium (a λυτρόω pretio accepto emitto Diod. Sic. XIX, 73.) *redimo*, aor. 1. p. ἐλυτρώθην *redemtus sum* [propr. Diod. Sic. V, 17. Polyb. XVII, 16. 1.] *liberandi* sens. ter in N. T., sq. accus. a) solo Luc. XXIV, 21. — b) addito ἀπό item ἔκ τινος Tit. II, 4. 1 Petr. I, 18. Cf. ἀπό p. 109 et ἐκ p. 453. —

Λύτρωσις, εως, ἡ, *redemtio* [propr. LXX Levit. XXV, 48. ... hebr. גְּאֻלָּה] i. e. *liberatio* a) universe Luc. I, 68. — II, 38. Alii h. l. metonym. explicant = λυτρωτής. — b) de liberatione a poenis peccatorum Hebr. IX, 12. αἰωνίαν λύτρωσιν εὑράμενος. — Saepius non legitur in N. T.

Λυτρωτής, οῦ, ὁ, *redemtor, vindex.* Extat tantum Act. VII, 35. — LXX pro גֹּאֵל Ps. XIX, 15.

Λυχνία, ας, ἡ, *lychnuchus, candelabrum, Leuchtergestell, Leuchter*, a) propr. Matth. V, 15. Marc. IV, 21. Luc. VIII, 16. XI, 33. Hebr. XI, 2. LXX pro מְנֹרָה Exod. XXV, 31. (Sirac. XVI, 17. 1 Macc. I, 21. Artemid. I, 74. Lucian. Asin. ...) — b) in imaginibus, quibus utitur Johannes in apocal. I, 12. 13. 20. II, 1. 5. XI, 4. — Graecos melioris notae λυχνίον, serioris aetatis scriptores λυχνία dixisse, docuit *Phryn.* p. 314. ed. *Lobeck.*

Λύχνος, ου, ὁ, *lychnus, candela*, a) propr. Matth. V, 15. Marc. IV, 21. Luc. VIII, 16. XI, 33. 36. XV, 8. 2 Petr. I, 19. Apoc. XVIII, 23. XXII, 5. — Luc. XII, 35. ἔστωσαν ὑμῶν — οἱ λύχνοι καιόμενοι *ardeant lucernae vestrae* pro: *attenti estote.* LXX pro נֵר Exod. XXV, 37. XXVII, 20. — (Diodor. Sic. III, 11. Arrian. diss. epict. II, 17.) — b) ὁ λύχνος τοῦ σώματος [i. e. *adminiculum, quo corpus conspicit res oblatas*] ἐστὶν ὁ ὀφθαλμός Matth. VI, 22. Luc. XI, 34. — c) metaph. pro: *doctor praeclarus et eximius* Joh. V, 35. Apoc. XXI, 23.

Λύω, f. ύσω, 1) *solvo, losbinden*, ut τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων Marc. I, 7. Luc. III, 16. Joh. I, 27. τὸ ὑπόδημα Act. VII, 33. XIII, 25. (τὴν ζωνήν Herodian. I, 11. 12.) — τὸν δεσμόν *vincula solvo*, trop. τῆς γλώσσης i. e. *impedimentum loquelae tollo* = *loquendi facultate dono* Marc. VII, 35. τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου ex hebr. *vincula mortis* Act. II, 24. Vid. infra sub ὠδίν. (Aelian. H. Anim. XII, 5. τοὺς

τῶν ὠδίνων λῦσαι δεσμούς.) πῶλον vel τὸν πῶλον Marc. XI, 2. 4. 5. Luc. XIX, 30. 33. — Matth. XXI, 2. Luc. XIX, 31. (Xen Anab. III, 4. 35.) — τὸν βοῦν vel τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης Luc. XIII, 15. — De λύειν ἀπό vel ἐκ τινος cf. *Matthiae* §. 353, 2. not. p. 665. — 2) *solvendo libero, losmachen, befreien*, τινά, ut fasciis circumligatum Joh. XI, 49 Cf. ad h. l. *Lücke* II. p. 311. sq. — vel vinculis constrictum Act. XXII, 30. Apoc. IX, 14. 15. (Jos. de bell. iud. I, 5. 2 Palaeph. fab. 2. Lucian. Dial. Deorr. I, 1. Xen. Cyr. III, 2. 12.) = *liberum dimitto* Act. XXIV, 26. Apoc. XX, 3. — addito ἐκ τῆς φυλακῆς Apoc. XX, 7. (sq. genit. loci Dem. 764, 11.) — tropice, τινὰ ἀπό τινος Luc. XIII, 16. — λύομαι ἀπὸ γυναικός = *solvor vinculis matrimonii* vel *vinculis, quibus obstrictus sum uxori* 1 Cor. VII, 27. — 3) *dissolvo, auflösen* a) propr., ut τὰς σφραγῖδας Apoc. V, 2. [5.] — Act. XXIV, 4 ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο, *dissolvebatur* = *gieng auseinander*. — b) metaph. τὴν συναγωγήν *coetum dimitto, auseinandergehen lassen* Act. XIII, 43. (Diod. Sic. XIX, 25. Polyb. V, 15. 3 Herodian. VI, 6. 8. Xen. Cyr. VI, 1. 2. Hom. Iliad. I, 305.) — 4) *destruo* a) propr., ut τὸν ναόν Joh. II, 19. — Eph. II, 14 2 Petr. III, 10 — 12. 1 Joh. III, 8. (3 Esr. I, 55. Hom. Iliad II, 118.) — b) metaph. aa) pro: *violo, transgredior*, ut ἐντολήν, νόμον Matth. V, 19. Joh. VII, 23. τὸ σάββατον = *sabbati legem* vel *sanctitatem violare* Joh. V, 18. (Herodot. I, 29 Xen. Anab. III, 2. 10. Thuc. I, 78.) — bb) pro: *irritum reddo* Joh. X, 35. (Polyb. VI, 58. 4. Dem. 31, 12.) — 5) e chald.: *licitum declaro*, τινά *dignum aliquem iudico consorti meo* vel *alterius* Matth. XVI, 19. XVIII, 8. Ita chald. שְׁרָא s. הַתִּיר ex opp. אָסַר v. δέω n. 3.

Λωΐς, ίδος, ἡ, *Lois*, nomen propr. matronae christianae 2 Tim. I, 5.

Λώτ, ὁ, *Lot*, hebr. לוֹט nom. propr. Fuit Lot filius Haran, fratris Abrahami Luc. XVII, 28. 29. 2 Petr. II, 7.

M.

Μαάθ, ὁ, *Maath*, hebr. מַעַת, nom. propr. viri hebr. Luc. III, 26.

Μαγδαλά, ἡ, *Magdala*, nomen loci in tribu Isaschar ad littus occidentale maris Galilaei, non procul ab urbibus Capernaum et Gamala — Fuit Magdala, ut videtur, locus patrius Mariae Magdalenae. Pro μαγδαλά legitur etiam μαγαδά et μαγεδάν Matth. XV, 39.

Μαγδαληνή, ῆς, ἡ, *Magdalena*, *Magdala oriunda* Matth. XXVII, 56. 61. XXVIII, 1. Marc. XV, 40. 47. XVI, 1. 9 Luc. VIII, 2. XXIV, 10. Joh. XIX, 25. XX, 1. 18.

Μαγεία, ας, ἡ, *Magia, die Magie, Zauberkunst*, plur. *artes magicae, praestigiae*. Ita semel in N. T. Act. VIII, 11. (Jos. Ant. II, 13. 3.) vid. μάγος.

Μαγεύω, f. σω, *magus sum* [v. μάγος] i. e. *artes magicas* vel *praestigiatorias exerceo*. Semel in N. T. Act. VIII, 9.

Μάγος, ου, ὁ, *magus* [propr. nomen sacerdotum, sapientium et philosophorum apud Persas, qui rerum divinarum et naturalium, maxime Astrologiae et artis medicae periti erant. Cum constituti essent in magno honore et dignitate praecipua, factum est, ut essent etiam ex amicis et consiliariis regum, et castra horum sequerentur ita, ut neque publica absque eorum consilio administrarentur, neque legitime peracta viderentur, quae sententia eorum non approbasset. cf. Xen. Cyr. IV, 5. 51. IV, 6. 11. VII, 5. 57. Aelian. V. H. II, 17. IV, 10. Herodian. IV, 12. 6. Diog. Laërt. I, 1—9. Porphyr. de abstin. anim. IV, 16. Strabo I, 43. XV, 1045. Plin. H. N. XXIV, 29. XXIX, 3. coll. *Winer* bibl. Realw. p. 424. 425. in N. T.] dicitur a) de viris, quos Matthaeus, stellam novam conspicatos, ex Oriente venisse narrat Hierosolymas, ut quem regem recens natum esse ex stellae novae apparitione collegissent, salutarent, *Weise aus dem Morgenlande* Matth. II, 1. 7. 16. — b) de *praestigiatore*, qui incantationibus et divinationibus operam dabat, et facultatem iactabat atque scientiam, per certos sacrorum ritus eliciendi manes ex inferis et adigendi eos ad res reconditas sibi aperiendas, imo herbis et carminibus genios malos terrere et abigere sese posse gloriabatur. Act. XIII, 6. 8. (Diod. Sic. T. X. p. 102. ed. *Bip.* Aeschin. 73, 13. — de viris, qui qua praestarent astrorum et rerum naturalium scientia ad plebem decipiendam abutebantur, ex planetis v. c. et sideribus fata hominum praecinentibus, morbos formulis certis curantibus legitur apud Diod. Sic. V, 55. atque ex horum numero fuisse videtur Simon Act. VIII, 9. 11. commemoratus.)

Μαγώγ, ὁ, *Magog*, hebr. מָגוֹג, nomen propr. hebraicum, quo, ut apud Graecos nomine σκυθῶν, comprehenduntur nationes septentrionales, fama sola, ut videtur, Hebraeis cognitae. Serior aetas hasce nationes et regem earum *Gog* ad Antichristi causam referebat Apoc. XX, 8.

Μαδιάν, vel μαδιάμ, ἡ, *Madian* vel *Madiam*, hebr. מִדְיָן, nomen propr. tractus Arabiae petraeae, nomen nacti a Midian, filio Abrahami et Keturae Act. VII, 29.

Μαθητεύω, f. εύσω, (a μαθητής) 1) *discipulus sum* sq. dat. pers. Matth. XXVII, 57. (Jamblich. de vit. Pythag. c. 23. Plut. vit. decem oratt. Mor. V. p. 129. ab init. ed. *Tauchn.* — 2) *discipulum facio, edoceo, instituo*, τινά Matth. XIII, 52. μαθητευθεὶς τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, i. e.

eductus ad regni div. indolem. Cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 478. XXVIII, 19. Act. XIV, 21. Saepius non legitur in N. T.

Μαθητής, οῦ, ὁ, (a *μανθάνω, ἔμαθον*) *discipulus,* dicitur in N. T. nunc universe Matth. X, 24. nunc de hominibus, qui Jesu nomen dederunt et ut doctorem suum sequuntur illum Matth. X, 42. Luc. X, 1. Joh. VII, 3. Act. VI, 1. 2. 7. et saepius. (Herodian. VI, 8. 5. Dem. 928, 7. Xen. Mem. I, 2. 27.)

Μαθήτρια, ας, ἡ, discipula. Extat tantum Act. IX, 36. (Diod. Sic. II, 52. Diog. Laërt. IV, 2. VIII, 42.)

Μαθουσάλα, ὁ, Methusala, hebr. מְתוּשֶׁלַח, nom. propr. viri hebr. Luc. III, 37.

Μαϊνάν, ὁ, Maiuan, nom. propr. viri Luc. III, 31.

Μαίνομαι, f. *μανοῦμαι, insanio, furo,* de iis, qui ita loquuntur et agunt, ut insanire neque mentis sanae esse videantur Joh. X, 20. Act. XII, 15. XXVI, 24. 25. 1 Cor. XIV, 23. (Porphyr. vit. Plat. c. 15. Herodian. I, 9. 14. Lucian. Dial. Deorr. V, 4. Xen. Mem. I, 3. 11.)

Μακαρίζω, f. *ίσω,* et fut. attic. *μακαριῶ* cf. sub *ἀφορίζω* observata. — *beatum praedico.* Bis in N. T. Luc. I, 48. Jac. V, 11. LXX pro אִשֵּׁר Gen. XXX, 13. Ps. LXXII, 17. (Sirac. XI, 28. XXXVII, 24. Diod. Sic. XIII, 58. Herodian. V, 1. 14. Xen. Mem. I, 6. 9. Thuc. II, 52.)

Μακάριος, ία, ιον, beatus, a) absolute, aa) de Deo 1 Tim. I, 11. VI, 15. — bb) universe Matth. V, 3—11. XI, 6. XIII, 16. XVI, 17. Luc. I, 45. VI, 20—22. VII, 23. X, 23. XI, 27. 28. XII, 37. 38. 43. XIV, 14. 15. XXIII, 29. Joh. XIII, 17. XX, 29. Act. XXVI, 2. Rom. IV, 7. 8. 1 Cor. VII, 40. Tit. II, 13. Jac. I, 12. 25. 1 Petr. III, 14. IV, 14. Apoc. I, 3. XIV, 13. XVI, 15. XIX, 9. XX, 6. XXII, 7. 14. — b) iunct. cum *μᾶλλον* pro *μακαριώτερον* Act. XX, 35. *μακάριόν ἐστι διδόναι μᾶλλον ἢ λαμβάνειν* i. e. *magis iuvat, dare, quam accipere.* LXX pro אַשְׁרֵי Ps. I, 1. (Cebet. Tab. 11. Herodian. II, 4. 17. Xen. Mem. 1. 6. 14.) De *μᾶλλον* addito posit. ita, ut circumscribat comparat. cf. *Matthiae* §. 458. p. 865. *Herm.* ad Vig. p. 719. no. 60.

Μακαρισμός, οῦ, ὁ, felicitatis praedicatio. Ter in N. T. Rom. IV, 6. ubi *λέγειν τὸν μακαρισμόν* est i. q. *μακαρίζειν* v. 9. Gal. IV, 15. — De nominibus exeuntibus in *σμος*, Graecis melioris notae incognitis vide, quae habet *Lobeck* ad Phryn. p. 511.

Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia, regio in confiniis Graeciae sita, ad meridiem quippe habens Thessaliam et Epirum, ad orientem Thraciam et mare aegaeum, ad occidentem Illyriam, ad septentrionem Dardaniam et Mösiam. Ut ex fluviis huius terrae Strymon, ita e montibus celeberrimi sunt Olym-

..us et Athos. Act. XVI, 9. 10. 12. XVIII, 5. XIX, 21. 22. XX, 15. Rom. XV 26. 1 Cor. XVI, 5. al.

Μακεδών, όνος, ὁ, *Macedo.* Act. XVI, 9. XIX, 29. XXVII, 2. 2 Cor. II, 4.

Μάκελλον, ου, τό, (= φραγμός, δρύφακτος, maceria, Einschluss,) *macellum* i. e. *forum rerum promercalium* vel *locus, ubi, quae ad victum pertinent, carnes maxime et aliae cupediae venduntur*, semel in N. T. 1 Cor. X, 25. (Plut. quaestiones rom. c. 44. Mor. II. p. 269. ed. *Tauchn.* διὰ τί τα κρεωπώλια μάκελλα καὶ μακέλλας καλοῦσι;)

Μακράν, (propr. accus. fem. adiect. μακρός) adv. *procul, longe, weit, in weiter Ferne* a) propr. aa) absol., ut ἀπέχειν μακράν Luc. XV, 20. εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξαποστελῶ σε Act. XXII, 2. — bb) sq. ἀπό, ut εἶναι vel ὑπάρχειν vel ἀπέχειν μακρὰν ἀπό τινος Matth. VIII, 30. Marc. XII, 34. Joh. XXI, 8. Act. XXVII, 27. — Luc. VII, 6. (Diod. Sic. III, 67. Arrian. exp. Alex. M. I, 1. 5.) cf. ἀπό p. 111 sq. — b) metaph. pro: *alienus ab aliquo* vel *ab aliqua re.* Eph. II, 13. οἱ ποτὲ ὄντες μακράν v. 17. ὑμῖν τοῖς μακράν sc. οὖσι [cf. *Herm.* ad Vig. p. 780.] i. e. *remoti a civitate et religione iudaica et*, quod ex mente Judaeorum inde sequebatur, *alieni a favore et promissionibus divinis.* cf. Jes. LVII, 19. et ibi LXX. De Act. II, 39. vide, quae supra sub εἰς p. 436. adnotata sunt.

Μακρόθεν, adv. *procul, e longinquo, aus der Ferne, von weitem* a) absolute Marc. VIII, 3. XI, 13. Luc. XVIII, 13. XXII, 54. XXIII, 49. LXX pro מֵרָחוֹק Ps. XXXVIII, 12. (Philo quod somn. a Deo mitt. p. 575. B. Strabo III. 409. Aelian. H. Anim. II, 15. XV, 12.) Vocibus alienis a graecitate puriore accenset hoc vocab. *Lobeck* ad Phryn. p. 93. — b) praefixa praeposit. ἀπό Matth. XXVI, 58. XXVII, 55. Marc. V, 6. XIV, 54. XV, 40. Luc. XVI, 23. Apoc. XVIII, 10. 15. 17. — LXX pro מֵרָחוֹק Ps. CXXXVIII, 6. Vid. supra sub ἀπό p. 111 sq. monita. — Alienum esse a Graecis melioris indolis, ut praepositionem praefigant adverbiis, docuit *Phryn.* p. 461. sub ἀπὸ τότε ed. *Lobeck.*

Μακροθυμέω, ῶ, f. ήσω, (a μακρός longus et θυμός animus) 1) *longanimis sum*, i. e. a) *tardior sum in auxilio ferendo* vel *in vindicando aliquo ab alterius iniuria*, absol. 1 Cor. XIII, 4. — LXX הֶאֱרִיךְ אַפַּיִם Prov. XIX, 11. — sq. εἴς τινα i. e. *in Bezug auf* 2 Petr. III, 9. — ἐπί τινι Luc. XVIII, 7. (Sirac. XVIII, 11. XXXII [XXXV], 18. — πρός τινα 1 Thess. V, 14. — b) *tardior sum in iure meo exsequendo, Nachsicht haben*, ἐπί τινι Matth. XVIII, 26 et 29. — 2) *patienter exspecto*, absol. Hebr. VI, 15. Jac. V, 8. (Artemid. IV, 11). — ἐπί τινι Jac. V, 7. Saepius non extat in N. T.

Μακροθυμία, ας, ἡ, 1) *longanimitas* i. e. a) *patientia in iniuriis ferendis et puniendis, Nachsicht* Rom. II, 4 τῆς μακροθυμίας τοῦ θεοῦ καταφρονεῖς; IX, 22. 2 Cor. VI. 6 Gal. V, 22. Eph. IV, 2. Col. III, 12. 1 Tim. I, 16. 1 Petr. II 20. 2 Petr. III, 15. Ita LXX et hebr. אֶרֶךְ אַפַּיִם Prov. XXV, 1 Jer. XV, 15. — b) *patientia in malis quibuscunque perferendis, Geduld* Col. I, 11. 2 Tim. III, 10. IV, 2. Ita LXX Je LVII, 15. — 2) *patientia in expectanda aliqua re* Hebr. V 12. Jac. V, 10. Saepius non legitur in N. T.

Μακροθύμως, adv. *indulgenter, patienter.* Ext tantum Act. XXVI, 3. μακροθύμως ἀκοῦσαί μου.

Μακρός, ά, όν, *longus* i. e. a) *longinquus, longe remotus* Luc. XV, 13 et XIX, 12. εἰς χώραν μακράν. LXX pr רָחוֹק 1 Chron. XVII, 17. (Herodian. VII, 5. 10. Xen. Cyr. V 5. 42.) — b) *longe durans* vel *prolixus* [Matth. XXIII, 14 Marc. XII, 40 et Luc. XX, 47. μακρὰ προσευχόμενοι. (Dio Sic. IV, 52. XII, 21. Jos. Ant. VI, 11. 10. Theophr. Char. [III], 1.) Saepius non legitur in N. T.

Μακροχρόνιος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (ex μακρός e χρόνος) *longaevus, vitae diuturnae.* Legitur tantum Ep VI, 3. (LXX Exod. X, 12. Deut. V, 16.)

Μαλακία, ας, ἡ, *mollities* [propr. quatenus opp. τ σκληρῷ; ignavia Polyb. III, 79. 4.] i. e. *languor, infirmita corporis.* Ter in N. T. θεραπεύων — πᾶσαν μαλακία Matth. IV, 23. IX, 35. X. 1. Ita LXX pro חֳלִי Deut. VII, 1 מַחֲלִים 2 Chron. XXIV, 25. (Ita μαλακίζομαι Jos. Arc XVIII, 6. Aelian. V. H. III, 19. Theophr. Char. XXVI [XIII] et μαλακῶς ἔχειν Lucian. Dial. Deorr. IX, 1.) cf. *Lobeck* a Phryn. p. 389.

Μαλακός, ή, όν, *mollis* a) propr. i. e. *tactu molli weich* Matth. XI, 8. οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες sc. ἱμάτια. Lu VII, 25. (Diod. Sic. V, 46. Artemid. I, 78. II, 3. Hom. Odys I, 437.) — b) metaph. *effoeminatus*, de cinaedo i. e. vir qui corpus ad scortandum praebet 1 Cor. VI, 9. (Diog. Laer VII, c. 5. §. 4.)

Μαλαλεήλ, vel μαλελεήλ, ὁ, *Malaleel*, hebr. מַהֲלַלְאֵל nom. propr. viri Luc. III, 37.

Μάλιστα, adv. et superlat. adv. μάλα; *maxime, potissimum* a) absolute Act. XX, 38. XXV, 26. Gal. VI, 10. Phi IV, 22. 1 Tim. IV, 10. V, 8. 17. 2 Tim. IV, 13. Tit. I, 1 Philem. v. 16. 2 Petr. II, 10. (Polyb. III, 49. 1. Xen. Cyr. 4. 4.) — b) additum positivo adiect. circumscribit superlativum Act. XXVI, 3. μάλιστα γνώστην — πάντων τῶν — ἐθνῶν. Cf. *Viger.* p. 69. Alii nectentes ἥγημαι ἐμαυτὸν μακάριον, μάλιστα explicant: *imprimis, besonders.*

Μᾶλλον, adverb. et comparat. τοῦ μάλα; *magis, potius, mehr* a) universe aa) sq. genit. πάντων ὑμῶν μᾶλλον, *magis, quam vos omnes* 1 Cor. XIV, 18. (Xen. Mem. III, 12. 1. Cyr. III, 3. 45.) — bb) ratione habita verbi praecedentis, ad μᾶλλον cogitatione repetendi, ut ζηλοῦτε 1 Cor. XIV, 1. θέλω v. 5. — cc) πολλῷ μᾶλλον, *multo magis* Matth. VI, 30. Marc. X, 48. Luc. XVIII, 39. Rom. V, 9. 10. 15. 17. 1 Cor. XII, 22. 2 Cor. III, 9. 11. Phil. I, 23. II, 12. Hebr. XII, 9. — v. 25. quo loco ad πολλῷ μᾶλλον verbum e verbo contrario repetendum, ut καταληψόμεθα. Cf. *Matthiae* §. 634, 3. p. 1306. *Erfurdt* ad Soph. Oed. R. v. 242. *Herm.* ad Soph. Oed. R. 810. 817. — dd) πόσῳ μᾶλλον, *quanto magis* Matth. VII, 11. X, 25. Luc. XI, 13. XII, 24. 28. Rom. XI, 12. 24. Philem. v. 16. Hebr. IX, 14. — ee) τοσούτῳ μᾶλλον, *tanto magis* Hebr. X, 25. — ff) μᾶλλον καὶ μᾶλλον, *magis magisque* Phil. I, 9. (Diog. Laërt. IX, 10. 2.) — gg) μᾶλλον ἤ item μᾶλλον ἤπερ, *magis quam* α) plene Matth. XVIII, 13. Joh. III, 19. Act. IV, 19. V, 29. XX, 35. XXVII, 11. 1 Cor. IX, 15. Gal. IV, 27. 1 Tim. I, 4. — 2 Tim. III, 4. φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι = μᾶλλον φιλοῦσι τὰς ἡδονὰς ἢ τὸν θεόν. — Joh. XII, 43. (Xen. Mem. IV, 4. 17. Hier. I, 24.) — β) minus plene i. e. abest ἤ cum verbo praeced. supplendum αα) universe Philem. v. 9. μᾶλλον παρακαλῶ sc. ἢ ἐπιτάσσω. — 2 Cor. II, 7. ὥςτε — μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι sc. quam denuo poenam decernere. — ββ) ita, ut augeat et intendat i. e. es zeigt ein stetes Mehrwerden und Zunehmen an = *noch mehr, immer mehr*, ut διήρχετο — μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ Luc. V, 15. coll. IV, 37. διὰ τοῦτο — μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν — ἀποκτεῖναι Joh. V, 18. = μᾶλλον ἐδίωκουν αὐτὸν ὥςτε ζητεῖν αὐτὸν ἀ. coll. v. 16. Vid. *Lücke* II. p. 20. — Joh. XIX, 8. Act. V, 14 coll. IV, 5. — IX, 22. 2 Cor. VII, 7. — Matth. XXVII, 24. μᾶλλον θόρυβος γίνεται = μᾶλλον θορυβεῖται sc. quam antea coll. v. 23. μᾶλλον πάρεσχον ἡσυχίαν = μᾶλλον ἡσύχασαν Act. XXII, 2 coll. XXI, 40. — Phil. I, 12. 2 Petr. I, 10. Cf. *Passow* II. p. 66. —

b) iunct. c. posit. circumscribit comparat., ut μακάριον — μᾶλλον Act. XX, 35. μᾶλλον — ἀναγκαῖα 1 Cor. XII, 22. πολλὰ τέκνα — μᾶλλον Gal. IV, 27. — Marc. IX, 43. (Xen. Cyr. III, 1. 30 et ad h. l. *Bornem.*) cf. *Matthiae* §. 458. p. 855. *Fischer* ad Weller. Vol. II. p. 121. *Herm.* ad Viger. p. 719. — hinc εὐδοκέω, *volo* c. μᾶλλον = *malo* 2 Cor. V, 8. (βούλομαι μᾶλλον Xen. Cyr. I, 1. 1.) —

c) additur comparativis cum augendi vi, ut μᾶλλον κρεῖσσον Phil. I, 23. (Lucian. Gall. §. 13. Xen. Cyr. II, 2. 12.) — Marc. VII, 36. 2 Cor. VII, 13. — ἐκ περισσοῦ μᾶλλον Marc. XIV, 31. — item verbis, quibus inest comparationis notio, ut

ἔρχεσθαι μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον Marc. V, 26. διαφέρω, *praesto* Matth. VI, 26. αἱροῦμαι, *eligo, praefero* Hebr. XI, 25. (Appian. B. C. II. p. 836. Dem. 946, 8. Xen. Mem. I, 6. 4.) περισσεύω 1 Thess. IV, 1. — Cf. *Matthiae* l. l. *Fischer.* l. l. p. 138. *Herm.* ad Vig. l. l. *Jacob* quaest. Lucian. p. 9. 10. ad calc. Lucian. Toxar. *Passow* l. l.

d) iungitur c. superlat., ita tamen, ut uterque vim propriam obtineat 2 Cor. XII, 9. ἥδιστα οὖν μᾶλλον καυχήσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου *lubentissime igitur magis,* [quam hucusque feci] *gloriabor de calamitatibus meis.* Cf. *Fritzsche* diss. I. de nonnullis poster. epist. Pauli ad Corinth. locis p. 62 sq. —

e) praecedente sententia negativa vel prohibitiva, item interrogatione negationem includente = *potius* Matth. X, 6. 28. [Luc. X, 20.] Rom. XIV, 13. Eph. IV, 28. V, 14. 1 Tim. VI, 2. (Xen. Hier. I, 24) — 1 Cor. V, 2. VI, 7 bis. — οὐ μᾶλλον, οὐχὶ μᾶλλον, *nonne potius* 1 Cor. IX, 7. 2 Cor. III, 8. — — minus plene i. e. abest negatio vel prohibitio cogitando facile addenda Matth. XXV, 9. Sensus: *nolite hoc a nobis postulare, votis enim vestris satisfacere si voluerimus, verendum est, ne nobis atque vobis satis sit futurum, abite potius* etc. Cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 733. sq. — Marc. XV, 11. ἵνα [sc. μὴ τον ἰησοῦν ἀλλὰ] μᾶλλον τὸν — ἀπολύσῃ αὐτοῖς. 1 Cor. VII, 21. εἰ καὶ — μᾶλλον χρῆσαι i. e. *ne neglige occasionem oblatam, potius utere ea.*

f) μᾶλλον δέ, *imo potius* Rom. VIII, 34. Gal. IV, 9. Eph. V, 11. Hebr. XII, 13. (Aelian. V. H. II, 13. Xen. Cyr. V, 4. 49.) cf. *Buttm.* §. 137. *Bornem.* ad Xen. Cyr. l. l. Saepius non habetur in N. T.

Μάλχος, ου, ὁ, Malchus, nom. propr. servi, cui Petrus aurem amputavit Joh. XVIII, 10.

Μάμμη, ης, ἡ, avia. Semel in N. T. 2 Tim. I, 5. ἐν τῇ μάμμῃ σου λωΐδι καὶ τῇ μητρί σου εὐνίκῃ· (Herodian. V, 3. 7. Artemid. IV, 69. Plut. vit. Agid. c. 4.) Graecis melioris notae aviam appellatam esse τήθην [non τίτθην], serioribus vero μάμμην, docuit *Lobeck* ad Phryn. p. 134. 135.

Μαμωνᾶς vel *μαμμωνᾶς, ᾶ, ὁ,* 1) *Mammonas,* chald. מָמוֹן, nom. propr. idoli, divitiarum, ut Graecorum πλοῦτος, praeses Matth. VI, 24. Luc. XVI, 13. — 2) metonym. *opes, divitiae* Luc. XVI, 9.

Μαναήν, ὁ, Manahen, nom. propr. viri Act. XIII, 1. obvii.

Μανασσῆς, ῆ, ὁ, Manasse, hebr. מְנַשֶּׁה, nom. propr. 1) filii Josephi et nepotis Jacobi patriarchae, legitur in N. T. metonym. pro: *posteri Manassis* Apoc. VII, 6. — 2) unius

e regibus Judae, qui fuit filius Hiskiae, sed patri longe dissimillimus et adeo idololatriae deditus, ut Molocho immolaret Matth. I, 10. coll. 2 Regg. XXI, 1.

Μανθάνω, aor. 2. ἔμαθον; fut. μαθήσομαι, 1) *disco*, *edoceor* A) de personis, quae audientes aliquem docentem vel attendentes ad aliquid cognoscunt aliquid a) absol. aa) universe Joh. VI, 45. de quo loco vid. supra sub ἀκούω p. 37. disputata. — 1 Cor. XIV, 31. 1 Tim. II, 11. — bb) addito ἀπό c. genit. person. quae, ut discam, ansam praebet Matth. XI, 29. cf. ἀπό p. 113 sq. — cc) sq. interrogat. Matth. IX, 13 (Herodian. VIII, 7. 8.) — b) sq. acc. rei aa) universe Rom. XVI, 17. 1 Cor. XIV, 35. Phil. IV, 9. 2 Tim. III, 7. μένε ἐν οἷς ἔμαθες, per attract. μένε ἐν τούτοις, ἃ ἔμαθες. (Xen Mem. III, 9. 3.) LXX pro לָמַד Deut. V, 1. אָלַף Prov. XXII 25. — bb) cognoscitur accus. e verbis proxime vel praecedd vel seqq. α) universe Joh. VII, 13. μὴ μεμαθηκώς sc. αὐτά — β) addito ἀπό c. gen. pers. Col. I, 7. (ἔκ τινος Xen. Oecon. XIII, 6.) — γ) additur παρά c. genit. pers. 2 Tim. III, 14 (Xen. Cyr. II, 2. 6.) — cc) subseq. ἀπό c. gen. rei, occasionem discendi praebentis Matth. XXIV, 32. Marc. XIII, 28. Cf ἀπό p. 113 sq. — dd) additur ἐν c. dat. pers. = *an dem Beispiele Jem.* 1 Cor. IV, 6. cf. ἐν p. 518. — — c) sq. accus. pers., ut τὸν χριστόν = *doctrinam Christi* Eph. IV, 20. — — B) de personis, usu et exercitatione discentibus a) universe aa) sq. inf. Phil. IV, 11. 1 Tim. V, 4. Tit. III, 14. (Lucian. D. D. XIV, 2. Xen. Cyr. I, 6. 6. IV, 1. 18.) cf. *Matthiae* §. 530. p. 1034. — bb) sq. accus. rei et ἀπό c. gen. fontis Hebr. V, 8. — b) *soleo, adsuesco* [sq. inf. Xen. Anab. III, 2. 25 cf. *Herm.* ad Vig. p. 755. *Casaub.* ad Athen. p. 718.] sq. partic. loco infinit. 1 Tim. V, 13. cf. *Matthiae* §. 555, not. p. 1089 — 1092. — — C) = *audio, comperio, erfahren* a) sq. ὅτι Act. XXIII, 27. (Xen. Cyr. VI, 1. 31.) — b) τὶ ἀπό τινος Gal. III, 2. —

2) *intelligo* = συνίημι, sq. acc. rei Apoc. XIV, 3. (Aristot. ethic. Nicom. VI, 11. Xen. Cyr. I, 3. 10.) Saepius non extat in N. T.

Μανία, ας, ἡ, *furor*, *insania*. Extat tantum Act. XXIV, 28. (Herodian. I, 15. 17. Xen. Mem. III, 9. 3.)

Μάννα, vel **μάν**, τό, *manna*, hebr. מָן. Insignitur hoc nomine humor roscidus, exsudans mensibus Julio et Augusto, post nebulas potissimum, e foliis arborum et fruticum plurium Arabiae, Armeniae, Persiae, Georgiae. Nobilissimum genus mannae est: *Tarengabina* (*Terendschabin* oder *Terendschabil*) fruticis *Hedysarum Alhagi L.* (Cl. XVII. Diadelphia) *Süssdorn*, *Kameldorn.* Ante occasum solis cum granorum alborum et pellucidorum formam referunt; colligi solent humores

isti, quibus, uti nostrates saccharo, Orientis populi utunt in cibis condiendis et deliniendis. Cuius humoris origo cu lateret Israelitas, ut quamcunque rem novam et inauditam, coelo venisse dicebant cf. *Knapp* ad Ps. LXXIII, 24. *Vat* Commentar. Pentat. T. II. p. 69. ubi simul legitur descript mannae desumta ex *Niebuhr* Beschreibung von Africa. *Win* bibl. Realw. p. 430. — Legitur in N. T. a) propr. Joh. V 31. 48. 58. Hebr. IX, 4. — b) metaph. et symbolice Apoc. II, 1

Μαντεύομαι, f. εύσομαι, (a μάντις, vates) *oraculu edo, vaticinor.* Semel in N. T. Act. XVI, 16. LXX pro קס Deut. XVIII, 10. (Diod. Sic. T. X. p. 102. ed. *Bip.* Lucia Dial. Deorr. I, 3. Aelian. V. H. I, 29. II, 17.)

Μαραίνω, f. ανῶ, (exstinguo, ut ἀνθρακίην Ho hymn. in Merc. v. 140. Iliad. IX, 202.) *marcescere facio*, pa *μαραίνομαι*, *marcesco* [propr. Sap. II, 8.] metaph. nostrum: *hinwelken*, *pereo* vel *de statu prospero deiicior.* S mel in N. T. Jac. I, 11. ὁ πλούσιος — μαρανθήσεται. LX pro יָבֵשׁ Job. XV, 38. (Jos. de bello iud. VI, 5. 1. Anthol. g T. I. p. 103. T. III. p. 196. T. IV. p. 55. ed. *Jacobs.*)

Μαρὰν ἀθά, verba syrochald. מָרַנָא אֲתָה, *Domin noster venit* vel *venturus est.* 1 Cor. XVI, 22.

Μαργαρίτης, ου, ὁ, *margarita*, *unio* sc. λίθος. U hodie, ita olim iam uniones aestimabantur candore, levor pondere, magnitudine Matth. XIII, 45. 46. 1 Tim. II, 9. Apo XVII, 4. XVIII, 12. 16. XXI, 21. et in locutione prover Matth. VII, 6. μηδὲ βάλητε — χοίρων, quorum verborum mente Jesu sensus est: quicunque vel dictis vel factis indign se praebent opera et institutione vestra, iis nolite porro e ponere doctrinam meam.

Μάρθα, ης, ἡ, *Martha*, nom. propr. mulieris et s roris Lazari in vitam a Jesu revocati Luc. X, 38. 40. 41. Jo XI, 1. sqq.

Μαρία, ας, ἡ, vel indeclin. μαριάμ, ἡ, hebr. מִרְיָם nomen propr. 1) matris Jesu Matth. I, 16. 18. II, 11. Ma VI, 3. Luc. I, 41. Act. I, 14. μαριάμ Matth. I, 20. XIII, 5 Luc. I, 27. 30. 35. 38. 39. 46. 56. II, 5. 16. 19. 34. - 2) mulieris Magdala oriundae Matth. XXVII, 56. 61. XXVIII, Marc. XV, 40. 47. XVI, 1. 9. Luc. VIII, 2. XXIV, 10. Jo XIX, 25. XX, 1. 16. 18. — 3) unius ex sororibus Laza Luc. X, 39. 42. — 4) matris Johannis et Jacobi minoris; fu eadem soror matris Jesu Matth. XXVII, 56. 61. XXVIII, Marc. XV, 40. 47. XVI, 1. Luc. XXIV, 10. — 5) uxoris Cle phae Joh. XIX, 25. — 6) matris Johannis illius, qui Marc appellatur Act. XII, 12. — 7) feminae, Rom. XVI, 6. u μαριάμ, commemoratae. Saepius non legitur in N. T.

Μάρκος, ου, ὁ, *Marcus*, nomen propr. unius ex qua-
or Evangelistis. Perquam probabilis est virorum doctorum
ulitorum sententia, hunc Marcum non discernendum esse a
hanne Marco Act. XII, 12. 25. XIII, 5. 13. Barnabae conso-
rino Col. IV, 10. qui comitatus est primum Paulum et Barna-
m in itinere, quod religionis causa in Graeciam susceperant
ct. XIII, 5. sqq. Col. IV, 11. deinde Barnabae comes fuit Act.
V, 36. sqq. postea Petrum etiam comitatus est usque in Ba-
loniam et in ipsam huius terrae urbem primariam 1 Petr.
, 13. Quemadmodum a vero non absimile est, fuisse Mar-
m filium Mariae illius hierosolymitanae, in cuius domo con-
nire solebant Apostoli Act. XII, 12. ita Petri opera et insti-
tione religionis christianae notitia imbutus esse videtur, unde
ς αὐτοῦ appellatur 1 Petr. V, 13. Cum denique idem Mar-
Col. IV, 10. 2 Tim. IV, 11. Philem. v. 13. commemoretur
ter eos, qui cum Paulo captivo Romae versarentur, hic eun-
m iterum socium sibi sumsisse videtur.

Μάρμαρος, ου, ὁ, (splendor a *μαρμαίρω* splendeo;
chol. ad Hom. Iliad. XV, 735. deinde: lapis, saxum Hom.
iad. XII, 380.) *marmor*. Semel in N. T. Apoc. XVIII, 12.
Diod. Sic. III, 11.)

Μάρτυρ, vid. *μάρτυς*.

Μαρτυρέω, ῶ, f. ήσω, 1) *testor* i. e. *testis sum*, *ich
in Zeuge*, ut *ἐὰν — μαρτυρεῖν* Act. XXVI, 5. (Xen. H. G. I,
1. 31.) — additur, praeter ὅτι = acc. c. infin., dativus pers.
plicandus vel ex amica, quae est alicui cum aliquo necessi-
dine [cf. supra sub *εἰμί* p. 785 sq. adnotata] Joh. III, 28.—
el ex voluntate et exspectatione alicuius Act. XXII, 5. Cf.
Buttm. §. 120, not. 2. *Matthiae* §. 389, f. p. 713. — mediae
orat. interseritur, confirmans verba loquentis 2 Cor. VIII, 3.

2) *testor*, i. e. *testimonium dico* vel *exhibeo*, *Zeugniss
geben* oder *ablegen*, *bezeugen* a) universe aa) propr. Dici au-
tem *μαρτυρεῖν* sensu historico, i. e. de iis, ὃ *ἑώρακε* vel *ἀκή-
κοε* vel *δι᾽ ἀποκαλύψεως οἶδεν* aliquis, recte observavit
Lücke I. p. 379 sq. 587. — Ita legitur α) sq. *περί τινος*,
de aliquo, *in causa alicuius* vel *de aliqua re*, ut *περὶ τοῦ
φωτὸς* = *περὶ τοῦ λόγου, ὅς ἐστι τὸ φῶς* Joh. I, 7. 8. II, 25.
V, 31. 32. VIII, 13. 14. 18. XV, 26. XXI, 24. — additur *λέ-
γων* c. orat. dir. Joh. I, 15. — VII, 7. quo loco verbis ὅτι —
... explicatur *τὸ περὶ αὐτοῦ*. Abest *περὶ ἐμοῦ* ex antecedd.
...tendum XV, 27. coll. v. 26. — V, 33. quo loco *τῇ ἀλη-
θείᾳ* = *secundum veritatem*, *der Wahrheit gemäss*, i. e. *ve-
...m de me testim. dixit*. De qua dat. vi cf. *Matthiae* §. 399,
...2 p. 730. *Heindorf* ad Plat. Gorg. p. 230. Cratyl. p. 29.—
μαρτυρεῖν μαρτυρίαν περί τινος = *testim. de ali-
...o exhibere*, item *μαρτυρεῖν τὴν καλὴν ὁμολογίαν
ἐπί τινος* = *καλῶς μαρτυρεῖν ἐπί τινος egregium testim.*

dicere coram aliquo Joh. V, 32. 1 Tim. VI, 13 coll. 1 Jo[h.] V, 9. 10. — De more Graecorum et Hebr. addendi verb[um] nomen coniugatum vid. supra sub διατίθημι p. 294 observa[ta] et *Ewald* p. 590 sq. *Gesen.* p. 809 sq. *Fischer* ad Well[er] Vol. III. P. I. p. 422. — (Aelian. V. H. IX, 11.) — β) s[q.] ὅτι = acc. c. inf. Joh. IV, 44. 1 Joh. IV, 14. — de Joh. I, 3[4.] μεμαρτύρηκα = *es ist und bleibt bezeugt* cf. *Winer* p. 11[.] *Matthiae* §. 502, 2. p. 953. *Buttm.* §. 124. *Lücke* I. p. 481.- Matth. XXIII, 31. quo loco ἑαυτοῖς, *in detrimentum v[e]strum, contra vos ipsos.* — Additur contra dat. pers. sic, [ut] sit: *in commodum* vel *in honorem alicuius, für Jemand[en]* Rom. X, 2. Gal. IV, 15. Col. IV, 13. Cf. *Matthiae* §. 39[.] p. 721 sq. *Buttm.* §. 120. *Winer* p. 84. — additur κατά τιν[ος] 1 Cor. XV, 15. Cf. supra sub κατά p. 798 observata. — γ) sq. orat. dir. ante se habente λέγων vel εἶπε Joh. I, 3[.] XIII, 21. vel ὅτι recitativum Joh. IV, 39. — ᾧ [= *in cui[us] commodum* vel *honorem*] — ἐμαρτύρησε Act. XIII, 22. - μαρτυρῶ — παντί [= *für Jeden, zu Jedermanns Nachac[h]tung,*] Apoc. XXII, 18. — — δ) sq. acc. rei, *testor aliqu[id,] testimonium exhibeo de aliqua re* Joh. III, 11. 32. — τ[ὴν] ζωὴν τὴν αἰώνιον metonym. pro: *de vitae et felicitatis a[e]ternae largitore* 1 Joh. I, 2. — Apoc. I, 2. (ut Jos. Ant. I[.] 8. 13. μαρτυρεῖν τῷ θεῷ τὰς δωρεάς, *in honorem Dei test[i]monium dicere de beneficiis ab eo acceptis*, sens.: *gra[te] mente beneficia Dei commemorare.*) XXII, 20. λέγει — ταῦ[τα] i. e. *dicit is, qui haec per legatum suum* [coll. v. 16.] *[te]standa curavit*, quibus verbis circumscribitur ὁ ἰησοῦς. [—] *Winer* p. 108. fin. — (Dem. 1300, 16. 1131, 23.) — addi[tur] ἐπὶ ταῖς ἐκκλησίαις = *de coetibus sacris* Apoc. XXII, 16. q[uo] loco praecedens ὑμῖν est vel: *in commodum vestrum*, se[u] *ad edocendos et tranquillandos vos*, vel: *versus vos* i. e. [co]*ram vobis*, = ἐνώπιον ὑμῶν cf. 3 Joh. v. 6. — abest acc. [et] cogitatione addendus, ut τὰ περὶ ἐμοῦ Act. XXIII, 11. τοῦτο i. e. *haec, quae modo dixi* Joh. XIX, 35. — Hebr. [X,] 15. quo loco ἡμῖν — *für uns* i. e. *ad certiores nos faci[en]dos*, vel ἰησοῦν τὸν χριστόν, ut 1 Joh. V, 6. καὶ τὸ — μ[ar]τυροῦν *et spiritus div. est, qui testatur, Jesum esse Messi[am.]* Cf. *Lücke* III. p. 218. — 1 Joh. V, 7. — — ε) sq. dat. p[ers.] = *versus aliquem* [cf. *Matthiae* §. 401. p. 732 sq.] = *co[ram] aliquo* Act. XXVI, 22. quo loco partic. medii μαρτυρούμε[νος] est vel: testimonium *meum* dicens i. e. testimonium dicens, quod dicendum ἐκάλεσεν ἐμὲ ὁ θεός, vel positum est [me]d. pro activo. Cf. supra sub ἐκτίθημι p. 483 monita. — A[poc.] XXII, 16. μ. ὑμῖν. — — ζ) sq. dat. rei = *in favorem* [—] ut σοῦ τῇ ἀληθείᾳ = *testari probitatem tuam verae r[eli]gioni congruam* 3 Joh. v. 3. quo loco per epexeg. add[itur] καθὼς — περιπατεῖς = λεγόντων, ὡς καὶ πῶς — περιπατεῖς-

v. 6. Joh. XVIII, 37. (Xen. Cyr. VIII, 8. 1 et 27 fin.)—
ssiv. *μαρτυροῦμαι testimonium dicitur in favo-
um* Rom. III, 21. *δικαιοσύνη θεοῦ — προφητῶν die
ige, vor Gott wohlgefällige Tugend, für welche —
= quae comprobatur* vel *commendatur a lege et pro-*
De quo passivi usu cf. supra p. 642. lin. 28. obser-
— — bb) de libris sacris V. T. habentibus oracula
accepta = *veluti testis refero*, sq. *περί τινος* Joh. V,
sq. acc. c. inf. et addito dat. pers. = *in Bezug auf*
43. cf. *Matthiae* §. 387. p. 708. §. 394. p. 721. *Winer*
q. (similiter de scriptoribus testimonio suo confirmanti-
quid Xen. Mem. I, 2. 20.) — — — cc) de factis =
nto sum, sq. *περί τινος* Joh. V, 36. X, 25. (Plut. vit.
c. 22. *ὅτι δ᾽ ὀρθῶς ἐν τῇ ἑλλάδι τὴν δύναμιν τῶν
ιων συνεῖχεν, ἐμαρτύρησεν αὐτὰ τὰ γενόμενα*. Xen.
X, 3. Vectig. I, 3.) — — — dd) de Deo, qui oracula
vel *διδοὺς τὸ πνεῦμα* aut *σημεῖα γίνεσθαι*, ut persona
aliqua habeatur talis, qualis esse dicitur, auctor est,
ρί τινος Joh. V, 37. VIII, 18. 1 Joh. V, 9. 10. — sq.
dir. c. *ὅτι* recitat. Hebr. VII, 17. — Act. XIV, 3. quo
τῷ λόγῳ = in favorem *τοῦ λόγου*. —
b) emphat. *testimonium honorificum dico*, passiv. *μαρτυ-
αι mihi exhibetur testimonium honorificum, testim. hono-
ornor* aa) universe *α*) sq. *ὅτι* Hebr. VII, 8. quo loco *ζῇ*
εἰς τὸ διηνεκές. — *β*) sq. nominat. c. inf. [cf. *Matthiae*
36. p. 1052. *Buttm.* §. 129, 2. 1. *Winer* §. 38, 2. p. 133.]
r. XI, 4. 5. — aoristus v. 4. et perf. v. 5. quatenus dif-
at, vid. ap. *Böhme* ep. ad Hebr. p. 549 sq. et *Matthiae*
97. p. 937. *Buttm.* §. 124, not. *. — bb) = *testatum fa-
alicui favorem meum, laude mea dignum declaro, laude*
, passiv. *μαρτυροῦμαι, laude dignus declaror, ich werde*
. Legitur ita activum, sq. dat. pers. vel rei Luc. IV, 22.
48. Act. XV, 8. (Jos. Ant. XIV, 10. 2. Aelian. V. H. I, 30.
Hal. Ant. III, 67.) — abest dat. pers. cogitatione ad-
, ut 3 Joh. v. 12. sc. *αὐτῷ*. — additur *ἐπί τινι, propter
aliquid* Hebr. XI, 4. — passivum Act. VI, 3. — 1 Tim. V, 10.
XI, 2. de quorum ll. *ἐν* vid. supra *ἐν* p. 533. — Hebr.
39. — *ὑπό τινος* Act. X, 22. XVI, 2. XXII, 12. 3 Joh.
2 bis. Cf. de h. l. *Lücke* III. p. 285 et supra sub *ἀλή-*
p. 43 observata. (Marc. Anton. VII, 62. Jos. Ant. III,
) —
3) *argumentis comprobo, Beweiss geben, Beweiss anfüh-*
sq. *περί τινος* Joh. XVIII, 23. (*τινί* sq. *ὡς* Xen. Symp.
12.)
4) permutatur *μαρτυροῦμαι* c. *διαμαρτύρομαι, obsecro,
tor,* de graviter admonente 1 Thess. II, 12. — Ita LXX
העיד Gen. XLIII, 3. — Saepius non extat in N. T.

Μαρτυρία, *ας*, *ἡ*, *testimonium*, *quod edit aliq*
a) sensu forensi i. e. de testimonio, quod coram iudice dici
Marc. XIV, 56. 59. Luc. XXII, 71. Joh. VIII, 17. — *κα*
τινος, *contra aliquem* Marc. XIV, 55. (Dem. 846, 24.)
b) sensu historico aa) universe 1 Tim. III, 7. Tit. I, 13.
Joh. V, 34. 36. 1 Joh. V, 9. 10. 3 Joh. v. 12. Apoc. XII,
διὰ — αὐτῶν = *διὰ τὸν λόγον τὸν μαρτυρηθέντα ὑφ᾽*
τῶν i. e. *quam testati sunt* = *cuius veritatem et origin*
div. testati sunt. (Diod. Sic. III, 72. Jos. contr. Apion. I, 21.)
bb) de rebus ad Jesum pertinentibus, ut de testim. Johan
baptistae Joh. I, 7. 19. III, 11. — de testimonio, quod de J
exhibuit Deus Joh. V, 32. 1 Joh. V, 9. 10. 11. — de testim
nio, quod de semetipso edidit Jesus Joh. V, 31. VIII, 13. 14.
cc) *ἡ μαρτυρία τοῦ ἰησοῦ testimonium*, *quod dixit Jesus*
rebus div. a patre, ut hominibus exponeret, ipsi datis.
legitur *α*) ubi iungitur c. *ὁ λόγος τοῦ θεοῦ* Apoc. I, 2.
XX, 4. — abest *τοῦ ἰησοῦ* VI, 9. vel c. *αἱ ἐντολαὶ τοῦ θ*
XII, 17. — *β*) ubi solum ponitur Joh. III, 32. 33. Apoc. X
10. *ἡ γὰρ — προφητείας* i. e. *ἡ γὰρ μαρτυρία τοῦ ἰη*
auctorem habet *τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας.* — *ἔχω τὴν*
τοῦ ἰησοῦ constanter sequor ea, *quae de rebus div. testa*
est Jesus et iis inhaereo Apoc. VI, 9. XII, 17. XIX, 10.
Saepius non habetur in N. T.

Μαρτύριον, *ίου*, *τό*, 1) *testimonium*, *quod edit a*
quis a) universe 2 Cor. I, 12. (Xen. Symp. VIII, 34.)
b) sensu historico aa) universe, sq. genit. rei Act. IV,
(Aelian. V. H. II, 5.) — *εἰς μαρτύριον αὐτοῖς ad*
stimonium iis exhibendum Matth. VIII, 4. X, 18. XXIV,
Marc. I, 44. XIII, 9. Luc. V, 14. XXI, 13. *εἰς μ. ἐπ᾽ αὐτο*
contra eos Luc. V, 9. Marc. VI, 11. — Jac. V, 3. — bb)
μ. ἰησοῦ testimonium, *quod dixit Jesus de rebus div. quas*,
cum hominibus communicaret, *audivit a patre* 1 Cor. I,
2 Tim. I, 8. — cc) *τὸ μ. τοῦ θεοῦ testimonium de rebus*
Jesum et res div. pertinentibus, *quod edi voluit Deus* 1 C
II, 1. — abest *τοῦ θεοῦ* 1 Tim. II, 6. *τὸ — ἰδίοις* = *ὅ*
τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίοις. De quo accus. appositionis
posito cf. sub *ἔνδειγμα* p. 539 observata. — dd) *ἡμῶν* i.
quod a nobis ad vos perlatum est 2 Thess. I, 10. — 2) = *p*
fessio testimonii, *Ablegung eines Zeugnisses*, *τῶν λαληθη*
μένων, *ut testaretur de iis*, *quae ad populum dicenda ac*
turus esset a Deo = *ad exponenda ea*, *quae homines* [Is
litae] *docendi essent* Hebr. III, 5. — 3) *ἡ σκηνὴ τ*
μαρτυρίου, *tabernaculum conventus*, *das Versammlun*
zelt Act. VII, 44. Apoc. XV, 5. Ita LXX pro אֹהֶל מ
Exod. XXIX, 42. 44. Male vero LXX מוֹעֵד derivarunt ab
testari, cum derivandum esset potius a יָעַד convenit et v
tendum: *συναγωγῆς*.

Μαρτύρομαι, 1) *testem sumo aliquem*, ut τὸν Θεόν [plene Dem. 799, 6. Diod. Sic. IV, 54.] minus plene, *μαρτύρομαι τινι, ὅτι* = *μαρτυρόμενος τὸν Θεὸν λέγω τινὶ, ὅτι* i. e. *ich versichere heilig und gewiss, dass, contestor* Act. XX, 26. Gal. V, 3. (*μαρτύρομαι, ὡς* Jos. de bello iud. III, 8. 3.) — 2) *obtestor*, de graviter admonente, sq. acc. c. inf. Eph. IV, 17. (Polyb. XIII, 8. 6. Thuc. VIII, 53.) Saepius non legitur in N. T.

Μάρτυς, *υρος, ὁ, ἡ*, dat. *μάρτυρι*, accus. *μάρτυρα*, pl. *μάρτυρες*, dat. *μάρτυσι*. [forma nominativi aeol. *μάρτυρ*, de qua vid. *Buttm.* §. 53. gram. max. Vol. I. §. 58. p. 235. in N. T. non legitur] *testis, der Zeuge* a) sensu forensi Matth. XVIII, 16. XXVI, 65. Marc. XIV, 63. Act. VI, 13. VII, 58. 2 Cor. XIII, 1. 1 Tim. V, 19. Hebr. X, 28. — b) sensu historico aa) universe. Ita in formula *μάρτυς μου ἐστὶν ὁ Θεός* Rom. I, 9. Phil. I, 8. vel *Θεὸς μάρτυς* 1 Thess. II, 5. — c) de personis hactenus rei alicuius testibus, quatenus vel *ἑωράκασι* vel *ἀκηκόασι* vel *δι᾽ ἀποκαλύψεως* cognoverunt eam *α*) universe Act. XXVI, 16. 2 Cor. I, 23. 1 Thess. II, 10. 1 Tim. VI, 12. 2 Tim. II, 2. (Jos. Ant. XV, 5. 3 init. Aelian. V. H. X, 6. Herodian. I, 5. 20. Xen. Ages. IV, 5. Thuc. I, 78.) — *β*) de cultoribus Jesu, omnium, quae attinent eum, testibus *αα*) universe Luc. XXIV, 48. Act. I, 8. 22. II, 32. III, 15. V, 32. X, 39. 41. XIII, 31. XXII, 15. quo loco dat. pers. = *für Jemanden, in commodum alicuius.* 1 Petr. V, 1. — *ββ*) de cultoribus Jesu vel morte subeunda testantibus de eo, *Blutzeuge, Märtyrer* Act. XXII, 20. Apoc. II, 13. XVII, 6. (Euseb. H. E. II, 1.) — Esse hunc huius voc. usum proprium scriptoribus christianis, docet *Passow* II. p. 73. — d) de personis, rerum etc. quas a Deo, cum hominibus communicandas, acceperunt, testibus, aa) de vatibus Apoc. XI, 3. — bb) de Jesu Apoc. III, 14. — I, 5. de ratione verborum *ὁ μάρτυς ὁ πιστός* ad verba proxime praecedd. *ἀπὸ ἰησοῦ χριστοῦ*, repetenda, ut videtur, singulari auctoris in cogitando alacritate animique incitatione, eo adducente, ut nihil curaret iustam sententiarum copulandarum rationem cf. *Winer* exeget. Studien Vol. I. p. 154 sq. — e) de personis exemplo suo testantibus aliquid Hebr. XII, 1. (Jos. contr. Apion. I, 7.) Saepius non extat in N. T.

Μασσάομαι, *ῶμαι*, f. *ήσομαι*, *mando, ich kaue* [propr. Theophr. Char. XI, [XX] 2. Aristoph. Plut. v. 320.] *mordendi* sens. *τὰς γλώσσας, sich in die Zunge, in die Lippen beissen* Apoc. XVI, 10.

Μαστιγόω, *ῶ*, f. *ώσω*, (a *μάστιξ*, quod v.) *flagellis caedo*, sq. acc. pers. a) propr. Matth. X, 17. XX, 19. XXIII, 34. Marc. X, 34. Luc. XVIII, 33. Joh. XIX, 1. LXX pro הִכָּה Jer. XX, 2. (Polyb. I, 7. 12. Diod. Sic. I, 76. Aelian. V. H. XII, 62.

Xen. Cyr. I, 3. 18.) — b) de Deo: *castigandi* sens. Hebr. XII, 6. in verbis desumtis ex Prov. III, 12. μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν, ὃν παραδέχεται.

Μαστίζω, f. ίξω, (a μάστιξ, quod vid.) *flagellis caedo* sq. accus. pers. Extat tantum Act. XXII, 25. LXX pro הִכָּה Num. XXII, 25. (Lucian. Timon. 23. εἰ παριὼν ἄλλος μαστίζει τις. Sap. V, 11.)

Μάστιξ, ιγος, ἡ, 1) *flagellum* Act. XXII, 24. Hebr. XI, 36. LXX pro שׁוֹט Prov. XXVI, 3. (Xen. Anab. III, 4. 25.) — 2) *dolor, morbus* Marc. III, 10. V, 29. 34. Luc. VII, 21. Ita LXX et hebr. מַכְאוֹב Ps. XXXIV, 15. Jer. VI, 7. (is, quo utitur aliquis ad puniendos vel coërcendos alios Homer. Iliad XII, 812.)

Μαστός, οῦ, ὁ, *mamma, uber*. Ter in N. T. a) de mamma matris Luc. XI, 27. XXIII, 79. — b) universe Apoc. I, 13. LXX pro שַׁד Job. III, 12. Joel. II, 16. (Polyb. XIII, 7. 10. Xen. Anab. IV, 3. 6.)

Ματαιολογία, ας, ἡ, (a μάταιος et λέγω) *vaniloquentia, vani sermones*. Semel in N. T. 1 Tim. I, 6. εἰς ματαιολογίαν. (Porphyr. de Abstin. IV, 16. Plutarch. T. VII. p. 24 ed. *Hutten*.)

Ματαιολόγος, ου, ὁ, *vaniloquus*. Extat tantum Tit. I, 10.

Μάταιος, αία, ον, 1) *vanus*, a) de eo, cui non respondet eventus, *frustraneus* 1 Cor. III, 20. διαλογισμοὶ μάταιοι (Herodian. VI, 7. 24. Artemid. III, 66.) — b) de eo, quod certo fundamento destituitur, *grundlos*, ut πίστις 1 Cor. XV, 17. — c) de eo, quod fructu caret Tit. III, 9. Jac. I, 26. — 2) ex hebr. *improbus* 1 Petr. I, 18. ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς. Ita LXX pro אָוֶן Jes. XXXII, 6. — 3) ex hebr. τὰ μάταια, *superstitio* Act. XIV, 15. Ita LXX pro חַטָּאת 1 Regg. XXVI, 2.

Ματαιότης, τητος, ἡ, (a μάταιος, vanus) 1) *vanitas* i. e. a) *inutilitas* 2 Petr. II, 18. ὑπέρογκα γὰρ ματαιότητος φθεγγόμενοι i. e. ὑπέρογκα γὰρ καὶ μάταια φθεγγόμενοι. — b) *fragilitas, mortalitatis* sens. Rom. VIII, 20. LXX ex hebr. הֶבֶל Cohel. I, 2. — 2) ex hebr. *improbitas* Eph. IV, 17. Ita הֶבֶל et שָׁוְא Ps. XXVI, 4. XXXI, 7.

Ματαιόω, ῶ, f. ώσω, (propr. vanum reddo) *stultum reddo*, ἐματαιώθην, *stultus redditus sum* vel *in errorem delapsus sum*. Ita semel sq. ἐν c. dat. adminiculi Rom. I, V. ἐν p. 530 sq. Ita LXX pro הִסְכִּיל 1 Sam. XIII, 13.

Μάτην, adv. *frustra* i. e. *sine fructu*. Bis in N. T. Matth. XV, 9 et Marc. VII, 7. (Herodian. I, 4. 7. Xen. Cyr. VII, 40.)

Ματθαῖος, ου, ὁ, *Matthaeus*, nom. propr. Apostoli et Evangelistae, qui antequam ad disciplinam Jesu transiret, vectigalium exactor, *τελώνης*, fuit. Idem Levi appellatur et filius fuisse dicitur Alphaei. Matth. IX, 9. X, 3. Marc. II, 14. III, 18. Luc. V, 27. VI, 15. Act. I, 13.

Ματθάν, ὁ, *Matthan*, nom. propr. viri hebr. Matth. I, 15.

Ματθάτ, ὁ, *Matthat*, nom. propr. viri hebr. Luc. III, 24. 29.

Ματθίας, α, ὁ, *Matthias*, nom. propr. Apostoli, succedentis in locum Judae Iscariotae Act. I, 23. 26.

Ματταθά, ὁ, *Mattatha*, nom. propr. viri Luc. III, 31.

Ματταθίας, ου, ὁ, *Mattathias*, nom. propr. viri Luc. III, 23. 26.

Μάχαιρα, ας, ἡ, (culter maior, pugio Hom. Iliad. III, 272. Aelian. V. H. VIII, 3.) *ensis*, *gladius* a) propr. Matth. XXVI, 47. 51. 52 ter. 53. Marc. XIV, 43. 47. 48. Luc. XXI, 24. *πεσοῦνται στόματι μαχαίρας*. XXII, 36. 38. 49. 52. Joh. XVIII, 10. 11. Act. XII, 2. XVI, 27. Hebr. IV, 12. XI, 34. Apoc. VI, 4. XIII, 10. 14. LXX pro חֶרֶב Gen. XXVII, 40. Jerem. XIV, 13. (Diod. Sic. XVI, 94. Xen. Anab. VII, 2. 36.)— Matth. X, 34. *βαλεῖν — μάχαιραν* sc. *ἐπὶ τὴν γῆν*, *gladium*, belli instrumentum, *in terram coniicere*, pro: *bellum terrae immittere = discordiae semina spargere.* — *φορεῖν μάχαιραν*, *gladium gestare* dicuntur magistratus per imaginem, pro: *ius vitae et necis habere* Rom. XIII, 4. (Philostr. vit. Apollon. VII, 16 coll. Sueton. in Vitellio c. 15.) — Rom. VIII, 35. *τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ χριστοῦ; — ἢ κίνδυνος; ἢ μάχαιρα*, *num ensis?* i. e. *num mortis periculum?* — b) trop., ut omnis generis armatura, ita *μάχαιρα* transfertur ad adminicula, quibus utendum est contra irritamenta malorum et defectionis a religione vera Eph. VI, 17. Saepius non legitur in N. T.

Μάχη, ης, ἡ, (pugna, proelium Thuc. II, 97. Diod. Sic. XI, 23. 24.) *contentio*, *lis.* Quater in N. T. 2 Cor. VII, 5. 2 Tim. II, 23. Tit. III, 9. *μάχας νομικὰς περιΐστασο*, *contentiones de lege declina.* Jac. IV, 1. Ita LXX pro רִיב Gen. XIII, 8. מָדוֹן Prov. XV, 18. מַצָּה Prov. XVII, 19. (Xen. Hiero. I, 35.)

Μάχομαι, f. *ήσομαι*, *pugno*, [propr. i. e. proelior, bellum gero Xen. Cyr. III, 1. 18.] a) de iis, qui altercantes manus conserunt Act. VII, 26. Ita LXX pro הִכָּה Jos. IX, 18.— b) de hominibus, qui verbis pugnant: *discepto*, *contendo*, sq.

πρός τινα Joh. VI, 52. — absol. 2 Tim. II, 24. Jac. IV, 2. LXX pro נִצָּה Exod. XXI. 12. רִיב Neh. XIII, 11. (*τινί* Theophr. Char. VI [XIII]. Xen. Anab. IV, 5. 12.) cf. *Matthiae* §. 404. p. 739. §. 401. p. 733. §. 591. p. 1183. —

Μεγαλαυχέω, ῶ, f. ήσω, (a *μέγας* et *αὐχέω*, glorior, magna iacto, dictis et factis insolentem me gero Sirac. XLVIII, 27. 2 Macc. XV, 32.) *magna loquor et praesto, viel Wesens machen*. Semel in N. T. Jac. V, 3. (Diod. Sic. XV, 16. Polyb. VIII, 23. 11.)

Μεγαλεῖος, εία, εῖον, *magnificus, praestans, τὰ μεγαλεῖα, magna et praeclara*. Bis in N. T. Luc. I, 49. Act. II, 11. *λαλούντων τὰ μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ*. LXX pro גְּדֹלוֹת Ps. LXXI, 19. (Sirac. XVIII, 4. 2 Macc. VII, 17. Polyb. VIII, 3. 1. Xen. Mem. II, 1. 34. IV, 5. 2.)

Μεγαλειότης, τητος, ἡ, *magnificentia, maiestas*. Ter in N. T. *τοῦ θεοῦ* Luc. IX, 43. *αὐτῆς* sc. *τῆς ἀρτέμιδος* Act. XIX, 27. — 2 Petr. I, 16. LXX pro תִּפְאֶרֶת Jerem. XXIII, 9. Symm. pro גְּדוֹלָה Ps. LXXI, 21. (3 Esr. I, 5.)

Μεγαλοπρεπής, έος, οῦς, ὁ, ἡ, — ές, τό, (ex *μέγας* et *πρέπει* decet; magnum virum decens Xen. Mem. III, 10. 5.) *magnificus, eximius*. Extat tantum 2 Petr. I, 17. (2 Macc. XV, 13.)

Μεγαλύνω, f. υνῶ, (a *μέγας*) *magnum facio* i. e. *amplum reddo*, ut *τὰ κράσπεδα τῶν ἱματίων* Matth. XXIII, 5. — b) *eximium reddo*, sq. acc. rei Luc. I, 58. *ἐμεγάλυνε — μετ' αὐτῆς* [pro: *αὐτῇ*] *magnam fecit benignitatem suam erga eam = eximium ei exhibuit beneficium*. Ita LXX Gen. XIX, 19. *ἐμεγάλυνας τὴν δικαιοσύνην* [pro: *τὸ ἔλεος*] *σου, ὃ ἐποίησας ἐπ' ἐμέ*, pro: וַתַּגְדֵּל חַסְדְּךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי. (Thuc. V, 98.) — c) *magnum facio aliquem, celebro, praedico*, a) sq. acc. pers. Luc. I, 46. Act. V, 13. X, 46. LXX pro הִגְדִּיל 2 Sam. VII, 26. (Sir. XLIII, 31. Xen. Apol. Socr. §. 32. H. G. VII, 1. 13. *τί* Diod. Sic. I, 20. Thuc. VIII, 81.) — b) sq. acc. pers. et *ἐν* c. dat. vel adminiculi, ut Phil. I, 20. vel personae, cuius opera fit aliquid 2 Cor. X, 15. Cf. *ἐν* p. 530. 522. Saepius non extat in N. T.

Μεγάλως, adv. *valde, magnopere*. Legitur tantum Phil. IV, 10. *ἐχάρην — μεγάλως*. (LXX 1 Chron. XXIX, 19. Herodian. IV, 15. 4. Polyb. I, 52. 2.)

Μεγαλωσύνη, ης, ἡ, (a *μέγας*) *maiestas* a) de maiestate divina [Sirac. XVIII, 4.] et quidem abstracto posito pro concreto i. e. pro: *ὁ θεὸς ὁ μέγας* vel *μέγιστος* Hebr. I, 3. *ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης*. VIII, 1. *τοῦ θρόνου τῆς μεγαλ.* — b) quatenus ab hominibus agnoscitur illa et prae-

ćatur: *laus, gloria* Jud. v, 25. LXX ita pro גְּדוּלָּה et גֹּדֶל Deut. XXXII, 3. 1 Chron. XXIX, 11. Ps. CXLV, 6. —

Μέγας, άλη, μέγα, comparat. *μείζων*, et forma grammaticis apud prosae orationis scriptores improbata, *μειζότερος* [3 Joh. v. 4. cf. *Buttm.* §. 63, not. 3. gram. max. Vol. I. §. 69, not. 9. p. 280. *Matthiae* §. 136. p. 260. *Fischer* ad Well. Vol. II. p. 89 sq. *Lobeck* ad Phryn. p. 136.] superl. *μέγιστος* [semel in N. T. 2 Petr. I, 4.]

1) *magnus, gross,*

a) statura et forma = vel *magnus, ingens*, ut *ἀετός* Apoc. XII, 14. *δράκων* v. 3. *ἰχθύς* Joh. XXI, 11. — vel *adultus, μ. γενόμενος cum adolevisset* Hebr. XI, 24. — Act. VIII, 10. XXVI, 22. Hebr. VIII, 11. Apoc. XI, 18. Alii in his ll. explicant: *dignitate excellens.* (*παῖς μέγας* Xen. Cyr. I, 3. 17. *οἱ ἄνδρες μ.* §. 14.) — b) aetate, *ὁ μείζων, natu maior* Rom. IX, 12. — LXX pro רַב Gen. XXV, 23. — c) mensura = vel *altus, excelsus*, ut *δένδρον* Luc. XIII, 19. *μείζων τῶν λαχάνων proceritate excellens toto olerum genere* Matth. XIII, 32. Marc. XIV, 32. cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 468. — vel *longus, aut latus*, ut *μάχαιρα* Apoc. VI, 4. *ποταμός* IX, 14. XVI, 12. *τεῖχος* XXI, 12. — *ἅλυσις* XX, 1. alii: *ponderosus.* (Herodian. III, 7. 9. Dem. 1379, 2. Xen. Cyr. I, 3. 17. *μέγας χιτών.*) — d) ambitu et spatio = *amplus, magnus*, ut *ἀνάγαιον* Marc. XIV, 15. Luc. XXII, 12. *ἀποθήκη* Luc. XII, 18. *ἀστήρ* Apoc. VIII, 10. *βαβυλών* XIV, 8. XVI, 19 bis. XVII, 5. XVIII, 2. *θρόνος* XX, 11. *θύρα* 1 Cor. XVI, 9. *κάμινος* Apoc. IX, 2. *ληνός* XIV, 19. *λίθος* Matth. XXVI, 60. Marc. XVI, 4. *ὀθόνη* Act. X, 11. XI, 5. *οἰκοδομή* Marc. XIII, 2. *ὄρος* Apoc. XX, 10. *πόλις* XI, 8. XVII, 18. XVIII, 10. 16. 18. 19. *χάσμα* Luc. XVI, 26. (Palaeph. f. 29.) — e) mole et pondere = *gravis, schwer, ingens*, ut *μύλος* Apoc. XVIII, 21. *χάλαζα* XI, 19. XVI, 21. — metaph. *ἁμαρτία* = *culpa* Joh. XIX, 11. — f) numero, copia, ut *ἀγέλη* Marc. V, 11. = *largus*, ut *δεῖπνον* Apoc. XIX, 18. si sana lectio. — *μισθαποδοσία* Hebr. X, 35. *πορισμός* 1 Tim. VI, 6. — metaph. *δύναμις, χάρις* Act. IV, 33 bis. — g) pretio = *splendidus*, ut *δεῖπνον* Luc. XIV, 16. *δοχή* V, 29. *οἰκία* 2 Tim. II, 20. *πλοῦτος* Hebr. XI, 26. *σκηνή* IX, 11. — metaph. vel *magni momenti, gravis, μέγα* 1 Cor. IX, 11. *μείζων τούτων ἡ ἀγάπη* XIII, 13. *ἐπαγγέλματα* 2 Petr. I, 4. *μυστήριον* Eph. V, 32. 1 Tim. III, 16. *χάρις* Jac. IV, 6. — *λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν* Act. VIII, 9. (Dem. 1366, 22. Xen. Anab. II, 6. 14. Hier. VII, 1.) — vel *eximius, excellens*, ut *δύναμις, ἐξουσία* Act. VIII, 10. Apoc. XI, 17. 2 Petr. II, 11. *ἐντολή* Matth. XXII, 36. 38. Marc. XII, 31. cf. *Fritzsche* l. l. p. 667. — *μαρτυρία* Joh. V, 36. 1 Joh. V, 9. (Diod. Sic. III, 72. Herodian. I, 6. 17.) — h) cerimonia = *solemnis*, ut *ἡμέρα*

Joh. VII, 37. XIX, 31. — Act. II, 20. Jud. v. 6. Apoc. VI,
XVI, 14. — i) vi et effectu aa) de rebus vehementer sen
externos afficientibus = *vehemens, ingens, summus*, ut *ἄνε*
Joh. VI, 18. Apoc. VI, 13. *βροντή* XIV, 2. *γαλήνη* Ma
VIII, 26. Marc. IV, 39. *καῦμα* Apoc. XVI, 9. *λαῖλαψ* M
IV, 37. *σεισμός* Matth. VIII, 24. XXVIII, 2. Luc. XXI, 11.
XVI, 26. Apoc. VI, 12. XI, 13. XVI, 18. — *πτῶσις, ῥηγ*
ruina vehementer aures percellens Matth. VII, 27. Luc. VI,
κραυγή, φωνή = *altus, tief ins Ohr dringend* Act. XXIII
Apoc. XIV, 18. — Matth. XXIV, 31. XXVII, 46. 50. L
XXIII, 23. Act. VIII, 7. Apoc. I, 10. V, 2. 12. VI, 10. VII
VIII, 13. X, 3. XI, 12. 15. XII, 10. XIV, 2. 7. 9. 15. XVI
XIX, 1. 17. XXI, 3. — *κράζειν μεῖζον* adv. *vehement*
clamare Matth. XX, 31. — *κοπετός* Act. VIII, 2. *πυρετός* L
IV, 38. (Dem. 1213, 27.) — bb) de rebus vehementer anim
moventibus α) de sensibus totum animum occupantibus,
ἀγάπη Joh. XV, 13. *ἔκστασις* Marc. V, 42. *θυμός* Apoc.
12. *λύπη* Rom. IX, 2. *φόβος* Marc. IV, 41. Luc. II, 9. VIII.
Act. V, 5. 11. Apoc. XI, 11. *χαρά* Matth. II, 10. XXVIII,
Luc. XXIV, 52. Act. VIII, 8. XV, 3. (Xen. Cyr. IV, 2. 10.)
β) de eventis graviter animum afficientibus, ut *ἀνάγκη* L
XXI, 23. *διωγμός* Act. VIII, 1. *θλίψις* Matth. XXIV, 21.
VII, 11. Apoc. II, 22. VII, 14. *λιμός* Luc. IV, 25. Act. XI,
πληγή Apoc. XVI, 21. — *χαρά* = *res laeta* Luc. II,
3 Joh. v. 4. (Xen. Anab. V, 8. 17.) — γ) de factis admira
nem, stuporem excitantibus, ut *σημεῖον* Matth. XXIV, 24.
XXI, 11. Act. VI, 8. VIII, 13. Apoc. XII, 2. XIII, 13.
Joh. V, 20. XIV, 12. Apoc. XV, 3. — *μείζονα* Joh. I, 51
οὐ μέγα οὖν, non igitur mirandum 2 Cor. XI, 15. — iung
c. *θαυμαστός* Apoc. XV, 2. — k) statu et conditione =
gnitate, auctoritate, potentia pollens, ut *θεός* Tit. II,
1 Joh. III, 20. IV, 4. — *ἄρτεμις* Act. XIX, 27. 28. 34.
ἀρχιερεύς Hebr. IV, 14. *βασιλεύς* Matth. V, 35. *ἱερεύς* H
X, 21. *ποιμήν* XIII, 20. *οἱ μεγάλοι* = *potentes, princ*
Matth. XX, 25. Marc. X, 42. — = *augustus, insignis* M
V, 19. XX, 26. Marc. X, 43. Luc. I, 15. 32. VII, 16. IX
XXII, 27. Hebr. VI, 13. 16. Apoc. XI, 18. XIII, 16. XVI
XIX, 2. 5. 18. XX, 12. — *μείζων*, sq. genit. comparati
Matth. XI, 11. XII, 6. Luc. IX, 46. VII, 28. Joh. XIII, 16
XIV, 28. XV, 20. 1 Cor. XIV, 5. — abest genit. comparat
τῶν ἄλλων cogitatione addendus Matth. XVIII, 1. 4. XXIII
Marc. IX, 34. Luc. XXII, 24. 26. (Dem. 12, 25. 116, 8.
Hier. I, 27. Anab. III, 2. 10.)

2) adiuncta *immoderati* notione: *iusto maior, nimius,*
manis, zu gross, ungeheuer, ut *στόμα λαλοῦν μεγα*
[magna loquens *μεγαληγοροῦν* Xen. Anab. VI, 3. 18. i. e.]
perba loquens Apoc. XIII, 5. quo loco uti adiunctum leg

XXII, 16 et Marc. XII, 14. *οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός* = *nullius hominis auctoritate moveris.* Joh. X, 13. XII, 6. 1 Petr. V, 5. (Sapient. XII, 13. 1 Macc. XIV, 43. Alciphr. I. ep. 33. Xen. Hiero. IX, 10.) cf. *Matthiae* l. l. not. 2. p. 658. *Fischer* ad Well. T. III. P. I. p. 415. *Frotscher* ad Xen. Hier. II, 5. — b) seq. *ὅτι*, loco acc. c. inf. Marc. IV, 38. *οὐ μέλει σοι, ὅτι ἀπολλύμεθα.* Luc. X, 40. (seq. *ὡς* Xen. Cyr. III, 2. 13. vel *ὅπως* Xen. de magist. eq. III, 1.) cf. *Matthiae* §. 530. p. 1034 et §. 531, not. 1. p. 1036. Saepius non legitur in N. T.

Μελετάω, *ῶ*, f. *ήσω*, (a *μέλω*) 1) *curam gero* = *ἐπιμελοῦμαι*, *studiose tracto*, *exerceo*, sq. acc. rei 1 Tim. IV, 15. (Xen. Mem. I, 2. 21. Cyr. I, 2. 12.) — 2) *meditor*, sq. acc. Marc. XIII, 11. Act. IV, 25. LXX pro הָגָה Prov. VIII, 7. Jes. LIX, 3. 13. שִׂיחַ Ps. CXIX, 148. (Dem. 1414, 12. Xen. Mem. I, 2. 21.) Saepius non extat in N. T.

Μέλι, *τος*, *τό*, *mel.* Quater in N. T. Apoc. X, 9. 10. — *μέλι ἄγριον* v. *ἄγριος* Matth. III, 4. Marc. I, 6. LXX pro דְּבַשׁ Gen. XLIII, 11. (Diod. Sic. XIX, 94. Aelian. V. H. III, 20. Xen. H. G. V, 3. 19.)

Μελίσσιος, *ιου*, *ὁ*, *ἡ*, — *ον*, *τό*, (a *μέλισσα*, apis) *apiarius*, *ab apibus proficiscens.* Legitur tantum Luc. XXIV, 42. *ἀπὸ μελισσίου κηρίου.*

Μελίτη, *ης*, *ἡ*, *Melite*, nomen insulae, hodie *Malta* dictae, sitae in mari mediterraneo inter Africam et Siciliam. Ab insula ista Syracusas, hinc Rhegium, et per fretum Siculum Puteolos venisse Paulus dicitur Act. XXVIII, 1. sqq.

Μέλλω, impf. *ἔμελλον* et [ut *βούλομαι* cf. gramm. sub h. v. p. 206. excitatos] *ἤμελλον*, f. *μελλήσω*, [„verbum maximum habens cum verbis *θέλω*, *διανοοῦμαι*, *ἔοικα*, *ὀφείλω*, *ἐλπίζω* similitudinem, quorum alia communiter aoristis, alia futuris adiunguntur, nullum autem tam fixos terminos habet, ut non aliquando aut in significationem aut in constructionem alterius succedat." Verba *Lobeckii* ad Phryn. p. 746. 747. qui p. 745. 746. praeter praesentis et futuri, etiam aoristi infinitivum adiungi verbo *μέλλειν* docuit.] 1) *sequente Infinitivo alius verbi*

a) *in eo sum, ut faciam aliquid*

aa) universe *α*) sq. inf. *praes.*, ut *τελευτᾶν*, *ἀποθνήσκειν*, *ich werde eben jetzt sterben* Luc. VII, 2. Joh. IV, 47. — Act. XXI, 27. XXVII, 33. (Aelian. V. H. I, 11.) — *β*) sq. inf. *aor.*, ut *ἔμελλον ἀποθανεῖν*, *quae* [scil. cum explorarem conditionem earum] *moritura erant* Apoc. III, 2. — XII, 4. — bb) = *θέλω*, *volo*, vel *διανοοῦμαι*, *ich gedenke*, *beabsichtige*, *will* *α*) sq. inf. *praes.* Matth. II, 13. Luc. X, 1. XIX, 4. Joh. VI, 6. 15. 71. VII, 35. XII, 4. XIV, 22. Act. III, 3. V, 35. XII, 6. XVI, 27. XVII, 31. XVIII, 14. XX, 3. 7. 13. XXII, 26. XXIII, 15. 20.

XXVII, 2. 30. Apoc. X, 4. (Aelian. V. H. III, 32. Xen. A
V, 7. 5.) — β) sq. inf. *aor.* Apoc. II, 10. μέλλει βαλ
III, 16. (Aelian. V. H. III, 27. Xen. Cyr. I, 4. 16. et sq.
fut. Xen. Hier. I, 12. VIII, 9. Plat. apol. Socr. §. 6.) cf. *He*
ad Vig. p. 784, not. 185, d. *Matthiae* §. 498. p. 942. *Bu*
§. 137. *Passow* II. p. 94. et de discrimine inf. praes. et
Herm. l. l. not. 185, e.

b) = ὀφείλω, *debeo*

aa) de rebus, quae eventurae sunt, vel quod in fatis a
consiliis Dei est, vel quod iubet aliquis = *ich soll* α) sq.
praes. Matth. XI, 14. XVI, 27. XVII, 12. 22. XX, 22. M
X, 32. XIII, 4. Luc. IX, 31. 44. XIX, 11. XXI, 7. 36. XXIV,
Joh. VII, 39. XI, 51. XII, 33. XVIII, 32. Act. XXIII, 3. XX
2. 22. 23. Rom. IV, 24. 1 Thess. III, 4. Hebr. I, 14. VIII
XI, 8. Jac. II, 12. 1 Petr. V, 1. Apoc. I, 19. — μέλλεις
σχειν II, 10. — III, 10. VI, 11. VIII, 13. (Diod. Sic. II,
Lucian. Dial. Mort. XXII, 2. Xen. Anab. VII, 4. 7.) — β)
inf. *aor.* Rom. VIII, 18. Gal. III, 23. (Xen. Cyr. VI, 1.
Cf. *Herm.* l. l. not. 185, e. — γ) sq. inf. *futur.* αα) univ
Act. XI, 28. XXIV, 15. Cf. *Buttm.* §. 137. *Matthiae*
p. 944. *Winer* p. 139. — ββ) partic. ὁ μέλλων, ἡ μ
λουσα, τὸ μέλλον, absque inf. futur. [ut ἔσεσθαι, ἔ
σθαι, similia, propr. id, quod futurum est ex voluntate Dei
futurus, a, um, ut ὁ μέλλων sc. ἔρχεσθαι Rom. V, 14. ὁ α
μέλλων Matth. XII, 32. Eph. I, 21. ἡ ζωὴ ἡ μ. 1 Tim. IV
ἡ οἰκουμένη ἡ μ. Hebr. II, 5. ἡ μ. ὀργή = ἡ ὀργὴ ἡ μ
λουσα ἔσεσθαι Matth. III, 7. Luc. III, 7. ἡ μ. πόλις H
XIII, 14. — μέλλοντα Rom. VIII, 38. 1 Cor. III, 22. τὰ
ἀγαθά Hebr. IX, 11. X, 1. εἰς τὸ μέλλον = *posthac*
XIII, 9. 1 Tim. VI, 19. (Herodian. I, 14. 3. Lucian. Dial. M
III, 1. XI, 3.) cf. *Matthiae* l. l. *Buttm.* l. l. *Passow*
p. 95. — — bb) de rebus, quas concludimus necessario se
turas id, quod factum esse dicitur = *ich muss,* sq. inf. *pr*
Act. XXVIII, 6. Rom. VIII, 13. (Plat. de legg. 3. p. 679.
cf. *Matthiae* l. l. p. 944. *Passow* l. l. — — cc) de rebus, q
eventuras esse verisimile est vel quas futuras esse aut spe
mus, aut metuimus = *ich werde* α) sq. inf. *praes.* Ma
XXIV, 6. Act. XX, 38. 1 Tim. I, 16. Apoc. XVII, 8. —
XXII, 23. ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν = *der diess werde t*
können. (Xen. Anab. VII, 4. 4. Cyr. II, 1. 14.) — β) sq.
fut. Act. XXVII, 10. (Xen. Anab. IV, 7. 16.) cf. *Matthiae*

2) [semper in eo sum, ut faciam, etwas immer nur w
len, ohne es wirklich zu thun =] *cunctor,* ut καὶ νῦν
μέλλεις; sc. satisfacere voluntati divinae Act. XXII, 16. (Luc
Dial. Mort. X, 21. Dial. Deorr. VIII, 1. Herodian. II, 2.
Xen. Cyr. I, 3. 15.)

XXII, 16 et Marc. XII, 14. *οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός* = *nullius hominis auctoritate moveris.* Joh. X, 13. XII, 6. 1 Petr. V, 5. (Sapient. XII, 13. 1 Macc. XIV, 43. Alciphr. I. ep. 33. Xen. Hiero. IX, 10.) cf. *Matthiae* l. l. not. 2. p. 658. *Fischer* ad Well. T. III. P. I. p. 415. *Frotscher* ad Xen. Hier. II, 5. — δ) seq. *ὅτι*, loco acc. c. inf. Marc. IV, 38. *οὐ μέλει σοι, ὅτι ἀπολλύμεθα.* Luc. X, 40. (seq. *ὡς* Xen. Cyr. III, 2. 13. vel *ὅπως* Xen. de magist. eq. III, 1.) cf. *Matthiae* §. 530. p. 1034 et §. 531, not. 1. p. 1036. Saepius non legitur in N. T.

Μελετάω, ῶ, f. *ήσω*, (a *μέλω*) 1) *curam gero* = *ἐπιμελοῦμαι, studiose tracto, exerceo*, sq. acc. rei 1 Tim. IV, 15. (Xen. Mem. I, 2. 21. Cyr. I, 2. 12.) — 2) *meditor*, sq. acc. Marc. XIII, 11. Act. IV, 25. LXX pro הָגָה Prov. VIII, 7. Jes. LIX, 3. 13. שִׂיחַ Ps. CXIX, 148. (Dem. 1414, 12. Xen. Mem. I, 2. 21.) Saepius non extat in N. T.

Μέλι, τος, τό, mel. Quater in N. T. Apoc. X, 9. 10. — *μέλι ἄγριον* v. *ἄγριος* Matth. III, 4. Marc. I, 6. LXX pro דְּבַשׁ Gen. XLIII, 11. (Diod. Sic. XIX, 94. Aelian. V. H. III, 20. Xen. H. G. V, 3. 19.)

Μελίσσιος, ιου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a *μέλισσα*, apis) *apiarius, ab apibus proficiscens.* Legitur tantum Luc. XXIV, 42. *ἀπὸ μελισσίου κηρίου.*

Μελίτη, ης, ἡ, Melite, nomen insulae, hodie *Malta* dictae, sitae in mari mediterraneo inter Africam et Siciliam. Ab insula ista Syracusas, hinc Rhegium, et per fretum Siculum Puteolos venisse Paulus dicitur Act. XXVIII, 1. sqq.

Μέλλω, impf. *ἔμελλον* et [ut *βούλομαι* cf. gramm. sub h. v. p. 206. excitatos] *ἤμελλον*, f. *μελλήσω*, [„verbum maximum habens cum verbis *θέλω, διανοοῦμαι, ἔοικα, ὀφείλω, ἐλπίζω* similitudinem, quorum alia communiter aoristis, alia futuris adiunguntur, nullum autem tam fixos terminos habet, ut non aliquando aut in significationem aut in constructionem alterius succedat.“ Verba *Lobeckii* ad Phryn. p. 746. 747. qui p. 745. 746. praeter praesentis et futuri, etiam aoristi infinitivum adiungi verbo *μέλλειν* docuit.] 1) *sequente Infinitivo alius verbi*

a) *in eo sum, ut faciam aliquid*

aa) universe α) sq. inf. *praes.*, ut *τελευτᾶν. ἀποθνήσκειν, ich werde eben jetzt sterben* Luc. VII, 2. Joh. IV, 47. — Act. XXI, 27. XXVII, 33. (Aelian. V. H. I, 11.) — β) sq. inf. *aor.*, ut *ἃ ἔμελλον ἀποθανεῖν, quae* [scil. cum explorarem conditionem eorum] *moritura erant* Apoc. III, 2. — XII, 4. — bb) = *θέλω, volo*, vel *διανοοῦμαι, ich gedenke, beabsichtige, will* α) sq. inf. *praes.* Matth. II, 13. Luc. X, 1. XIX, 4. Joh. VI, 6. 15. 71. VII, 35. XII, 4. XIV, 22. Act. III, 3. V, 35. XII, 6. XVI, 27. XVII, 31. XVIII, 14. XX, 3. 7. 13. XXII, 26. XXIII, 15. 20.

§. 622. p. 1261. *Buttm.* §. 136. *Herm.* ad Vig. p. 841. — b) *abest* δέ, aa) vel quod facile cogitando addi potest, ut Jac. III, 17. πρῶτον μὲν — ἔπειτα pro ἔπειτα δέ. Cf. *Matthiae* l. l. p. 1264. — bb) vel quod omissa est illa orationis pars in qua sequi debebat δέ, ut Act. I, 1. XIX, 4. XXVIII, 22: περὶ μὲν γὰρ τῆς αἱρέσεως ταύτης γνωστόν ἐστιν ἡμῖν, ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται. Rom. I, 8. VII, 12. X, 1. 2 Cor. XII, 12. Col. III, 23. (Xen. Anab. II, 1. 1 et Mem. III, 3. 5.) cf. *Herm.* ad Vig. p. 841. *Matthiae* §. 622, 6. p. 1263. *Buttm.* §. 136. p. 571. *Fischer* ad Well. T. III. P. II. p. 90. — cc) ubi iungitur c. pron. person., ut ἐγὼ μέν *equidem* Rom. XI, 13. 1 Thess. II, 18. Cf. *Buttm.* l. l. *Passow* II. p. 99. — c) = *freilich*, seq. καί Act. XXVII, 21. ἔδει μὲν — ζημίαν καὶ ταῦτα. Cf. *Bornem.* in *Rosenm.* Repert. II. p. 296. *Herm.* ad Vig. p. 841 et exempla similia ap. Vig. p. 537. — d) seq. ἀλλά Rom. XIV, 20. πάντα μὲν καθαρά, ἀλλὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ κτλ. 1 Cor. XIV, 17. (Lucian. Dial. Deorr. VIII, 2. Xen. Oec. III, 6. cf. *Matthiae* §. 622. p. 1264. *Buttm.* §. 136. *Viger.* p. 536. — e) sq. γάρ: μὲν γάρ, *quidem enim*, in quibus γάρ rationem reddit, μέν, *quidem*, *zwar* aa) sq. δέ Act. XIII, 36. XXV, 11. 1 Cor. XI, 7. Hebr. VII, 18. VIII, 4 coll. v. 6. — bb) abest δέ Rom. III, 2. 1 Cor. XI, 18. 2 Cor. XI, 4. Cf. *Passow* II. p. 99.

2) *partitionibus inservit* a) *iunctum cum articulo*, ὁ μὲν — ὁ δέ α) *hic* — *ille* Phil. I, 16. 17. Hebr. VII, 20. 21. 23. 24. — β) *alius* — *alius* Matth. XXII, 5. 6. ὁ μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρὸν, ὁ δὲ κτλ. XVIII, 12. Act. XIV, 3. XVII, 32. — ὃς μὲν — ὃς δέ *alius* — *alius* Matth. XIII, 8. XXI, 35. 1 Cor. XI, 21. Jud. v. 22. — ὃ μὲν — ἕτερον δέ Luc. VIII, 5. 6. ὁ μὲν — ἄλλος δέ *alius* — *alius* Matth. XIII, 4. 5. 7. XVI, 14. Marc. IV, 4. 5. — ὃς μὲν — ἄλλος δέ *alius* — *alius* 1 Cor. XII, 9—10. — ἄλλος μὲν — ἄλλος δέ *alius* — *alius* 1 Cor. XV, 39. — οἱ μὲν — ἄλλοι *alii* — *alii* Joh. VII, 12. — τὶς μὲν — τὶς δέ Phil. I, 15.— cf. *Matthiae* §. 288. p. 577. 579. §. 289. p. 581. *Buttm.* §. 113, 2. 3. qui praeter Demosthenem ὃς μὲν — ὃς δέ apud seriores maxime Graecos reperiri docent. — b) cum adverbiis: ὧδε sq. ἐκεῖ δέ, *hic* — *illic* Hebr. VII, 8. cf. *Buttm.* §. 136. — c) *cum* τοῦτο sq. τοῦτο δὲ *partim* — *partim* Hebr. X, 33. (Herodot. III, 106. IX, 27. Isocr. Panegyr. p. 44. D.) cf. *Herm.* ad Viger. p. 702. *Matthiae* §. 288, not. 2. p. 578.

Μενοῦν, etiam divisim μὲν οὖν, *quidem igitur*, *ac—quidem*, a) sic, ut μέν respiciat sequens δέ, οὖν vero concludat Luc. III, 18. Act. I, 6 coll. v. 7. VIII, 4 coll. v. 5. XI, 19. 20. XIII, 4. XIV, 3. 4. XIX, 32. 33. XXIII, 18. 19. (Xen. Anab. II, 2. 17.) cf. *Poppo* in indice vocab. ad Lucian. Dial. Deorr.

μὲν p. 125. — b) absque δέ aa) *igitur*, in oratione con-
nda ita, ut quandam concludendi vim habeat Act. I, 18.
I. V, 41. IX, 31. XIII, 4. XV, 30. *οἱ μὲν οὖν* XVII, 30.
II, 22. XXVI, 4. Hebr. VII, 11. IX, 1. — bb) *ἐγὼ μὲν*
, *equidem igitur* Act. XXVI, 9. — cf. *Herm.* ad Vig.
45. no. 342. — c) ita, ut corrigat = *immo* 1 Cor. VI, 7.
μὲν οὖν — ἔχετε i. e. *ja schon diess gereicht euch zum*
htheile, dass ihr überhaupt Streitigkeiten mit einander
. Phil. III, 8. *ἀλλὰ μὲν οὖν καὶ ἡγοῦμαι.* — cf. *Matthiae*
22. p. 1264. *Passow* II. p. 99. *Bornem.* ad Xen. Cyr. V,
3. *Herm.* ad Vig. p. 845. no. 343. — Uti in locis N. T.
laudatis, ita neque apud Graecos *μενοῦν* poni sic, ut ex-
itur periodum, docet Phrynich. p. 342. ed. *Lobeck* coll.
er. p. 542.

Μενοῦνγε, *immo vero*, *enimvero*. Luc. XI, 28. Rom.
20. X, 18. (Nicet. Ann. XXI, 11. p. 415.) — De *με-*
γε, ex usu dialecti alexandrinae posito ab initio periodi
Lobeck ad Phryn. p. 342. *Viger.* p. 542. *Sturz* de dial.
p. 203. —

Μέντοι, coniunct. (ex *μέν* et encl. *τοι*; enimvero,
freilich cf. *Matthiae* §. 622. p. 1264. *Buttm.* §. 136.
7. *Herm.* ad Vig. p. 843 sqq. — 1) *tamen*, *doch*, *je-*
gleichwohl et excipiendi vim habet a) nude positum
Joh. IV, 27. VII, 13. XX, 5. XXI, 4. 2 Tim. II, 19. Jud.
(Lucian. Dial. Deorr. IV, 5. Xen. Cyr. II, 1. 5.) cf.
§. 136. *Matthiae* l. l. p. 1265. *Herm.* ad Vig. p. 843.—
itur c. *ὅμως*: *ὅμως μέντοι* = *μέντοι* sed fortius
I, 42. (Xen. Anab. II, 4. 23. Xen. Cyr. II, 3. 22.) cf.
II. p. 99. — 2) permutatur cum *μὲν οὖν*, et op-
habet *δέ* Jac. II, 8 coll. v. 9. Cf. quae habet de *μέν-*
δέ Herm. ad Vig. p. 844.

ένω, f. *μενῶ*, pf. *μεμένηκα* [cf. *Buttm.* §. 90, not. 9.
. not. 1. §. 101. gram. max. Vol. II. §. 112. p. 32.
ae §. 181, not. 3. p. 325.] plusqpf. *μεμενήκειν* [1 Joh.
Cf. de plusqpf. absque augm. supra sub *ἐκβάλλω* ad-
t *Buttm.* gram. max. Vol. I. §. 83, not. 9. p. 324.]

maneo i. e. 1) *ich bleibe*

personis i. e. a) de personis in *loco* aliquo commemo-
aa) universe *α*) sq. adv. loci, ut *ἐκεῖ* Matth. X, 11.
I, 10. Luc. IX, 4. Joh. II, 12. X, 40. (Palaeph. f. 28.)—
tth. XXVI, 38. Marc. XIV, 34. (*ἐνταῦθα* Xen. Anab.
.) — *β*) sq. *ἐν* c. dat. loci Luc. VIII, 27. X, 7. Joh.
VIII, 35. XI, 6. Act. XX, 15. XXVIII, 30. 2 Tim. IV, 20.
. D. D. VII, 4. Dem. 1076, 16.) — simul c. *παρά τινι*
liquem Act. IX, 43. = *remaneo*, *porro maneo* XXVII,
— *γ*) sq. *μετά* c. gen. pers. Luc. XXIV, 29. (Plut.

§. 622. p. 1261. *Buttm.* §. 136. *Herm.* ad Vig. p. 841. — b) *abest* δέ, aa) vel quod facile cogitando addi potest, ut J III, 17. πρῶτον μὲν — ἔπειτα pro ἔπειτα δέ. Cf. *Matth* l. l. p. 1264. — bb) vel quod omissa est illa orationis pa in qua sequi debebat δέ, ut Act. I, 1. XIX, 4. XXVIII, περὶ μὲν γὰρ τῆς αἱρέσεως ταύτης γνωστόν ἐστιν ἡμῖν, πανταχοῦ ἀντιλέγεται. Rom. I, 8. VII, 12. X, 1. 2 Cor. XII, Col. III, 23. (Xen. Anab. II, 1. 1 et Mem. III, 3. 5.) cf. *He* ad Vig. p. 841. *Matthiae* §. 622. 6. p. 1263. *Buttm.* §. 1 p. 571. *Fischer* ad Well. T. III. P. II. p. 90. — cc) ubi i gitur c. pron. person., ut ἐγὼ μέν *equidem* Rom. XI, 1 Thess. II, 18. Cf. *Buttm.* l. l. *Passow* II. p. 99. c) = *freilich*, *seq.* καί Act. XXVII, 21. ἔδει μὲν — ζημι καὶ ταῦτν. Cf. *Bornem.* in *Rosenm.* Repert. II. p. 296. *He* ad Vig. p. 841 et exempla similia ap. Vig. p. 537. — d) ἀλλά Rom. XIV, 20. πάντα μὲν καθαρὰ, ἀλλὰ κακὸν ἀνθρώπῳ κτλ. 1 Cor. XIV, 17. (Lucian. Dial. Deorr. VIII Xen. Oec. III, 6. cf. *Matthiae* §. 622. p. 1264. *Buttm.* §. 1 *Viger.* p. 536. — e) sq. γάρ: μὲν γάρ, *quidem enim*, quibus γάρ rationem reddit, μέν, *quidem*, *zwar* aa) sq. Act. XIII, 36. XXV, 11. 1 Cor. XI, 7. Hebr. VII, 18. VIII coll. v. 6. — bb) abest δέ Rom. III, 2. 1 Cor. XI, 18. 2 Co XI, 4. Cf. *Passow* II. p. 99.

2) *partitionibus inservit* a) *iunctum cum articulo*, μὲν — ὁ δέ α) *hic* — *ille* Phil. I, 16. 17. Hebr. VII, 20. 21. 23. 24. — β) *alius* — *alius* Matth. XXII, 5. 6. ὁ μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρὸν, ὁ δὲ κτλ. XVIII, 12. Act. XIV, 3. XVII, 32. — ὃς μὲν — ὃς δέ *alius* — *alius* Matth. XIII, 8. XXI, 35. 1 Cor. XI, 21. Jud. v. 22. — ὃ μὲν — ἕτερον δέ Luc. VIII, 5. 6. ὁ μὲν — ἄλλος δέ *alius* — *alius* Matth. XIII, 4. 5. 7. XVI, 14. Marc. IV, 4. 5. — ὃς μὲν — ἄλλος δέ *alius* — *alius* 1 Cor. XII, 9—10. — ἄλλος μὲν — ἄλλος δέ *alius* — *alius* 1 Cor. XV, 39. — οἱ μὲν — ἄλλοι *alii* — *alii* Joh. VII, 12. — τὶς μὲν — τὶς δέ Phil. I, 15.— cf. *Matthiae* §. 288. p. 577. 579. §. 289. p. 581. *Buttm.* §. 113, 2. 3. qui praeter Demosthenem ὃς μὲν — ὃς δέ apud seriores maxime Graecos reperiri docent. — b) cum adverbiis: ὧδε sq. ἐκεῖ δέ, *hic* — *illic* Hebr. VII, 8. cf. *Buttm.* §. 136. — c) *cum* τοῦτο sq. τοῦτο δέ *partim* — *partim* Hebr. X, 33. (Herodot. III, 106. IX, 27. Isocr. Panegyr. p. 44. D.) cf. *Herm.* ad Viger. p. 702. *Matthiae* §. 288. not. 2. p. 578.

Μενοῦν, etiam divisim μὲν οὖν, *quidem igitur*, *ac— quidem*, a) sic, ut μέν respiciat sequens δέ, οὖν vero concludat Luc. III, 18. Act. I, 6 coll. v. 7. VIII. 4 coll. v. 5. XI, 19. 20. XIII, 4. XIV, 3. 4. XIX, 32. 33. XXIII, 18. 19. (Xen. Anab. II, 2. 17.) cf. *Pappo* in indice vocab. ad Lucian. Dial. Deorr.

μὲν p. 125. — b) absque δέ aa) *igitur*, in oratione con-
tinuanda ita, ut quandam concludendi vim habeat Act. I, 18.
41. V, 41. IX, 31. XIII, 4. XV, 30. *οἱ μὲν οὖν* XVII, 30.
XXIII, 22. XXVI, 4. Hebr. VII, 11. IX, 1. — bb) *ἐγὼ μὲν
οὖν*, *equidem igitur* Act. XXVI, 9. — cf. *Herm.* ad Vig.
p. 845. no. 342. — c) ita, ut corrigat = *immo* 1 Cor. VI, 7.
ἤδη μὲν οὖν — ἔχετε i. e. *ja schon diess gereicht euch zum
Nachtheile, dass ihr überhaupt Streitigkeiten mit einander
habt.* Phil. III, 8. *ἀλλὰ μὲν οὖν καὶ ἡγοῦμαι.* — cf. *Matthiae*
§. 622. p. 1264. *Passow* II. p. 99. *Bornem.* ad Xen. Cyr. V,
1. 8. *Herm.* ad Vig. p. 845. no. 343. — Uti in locis N. T.
modo laudatis, ita neque apud Graecos *μενοῦν* poni sic, ut ex-
ordiatur periodum, docet Phrynich. p. 342. ed. *Lobeck* coll.
Viger. p. 542.

Μενοῦνγε, *immo vero*, *enimvero*. Luc. XI, 28. Rom.
IX, 20. X, 18. (Nicet. Ann. XXI, 11. p. 415.) — De *με-
νοῦνγε*, ex usu dialecti alexandrinae posito ab initio periodi
cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 342. *Viger.* p. 542. *Sturz* de dial.
Mac. p. 203. —

Μέντοι, coniunct. (ex *μέν* et encl. *τοι*; enimvero,
vero, freilich cf. *Matthiae* §. 622. p. 1264. *Buttm.* §. 136.
p. 377. *Herm.* ad Vig. p. 843 sqq. — 1) *tamen*, *doch*, *je-
doch*, *gleichwohl* et excipiendi vim habet a) nude positum
ut Joh. IV, 27. VII, 13. XX, 5. XXI, 4. 2 Tim. II, 19. Jud.
8. (Lucian. Dial. Deorr. IV, 5. Xen. Cyr. II, 1. 5.) cf.
Buttm. §. 136. *Matthiae* l. l. p. 1265. *Herm.* ad Vig. p. 843.—
b) iungitur c. *ὅμως*: *ὅμως μέντοι* = *μέντοι* sed fortius
Joh. XII, 42. (Xen. Anab. II, 4. 23. Xen. Cyr. II, 3. 22.) cf.
Passow II. p. 99. — 2) permutatur cum *μὲν οὖν*, et op-
positum habet *δέ* Jac. II, 8 coll. v. 9. Cf. quae habet de *μέν-
τοι δέ* *Herm.* ad Vig. p. 844.

Μένω, f. *μενῶ*, pf. *μεμένηκα* [cf. *Buttm.* §. 90, not. 9.
§. 2. not. 1. §. 101. gram. max. Vol. II. §. 112. p. 32.
Matthiae §. 181, not. 3. p. 325.] plusqpf. *μεμενήκειν* [1 Joh.
II, 19. Cf. de plusqpf. absque augm. supra sub *ἐκβάλλω* ad-
notata et *Buttm.* gram. max. Vol. I. §. 83, not. 9. p. 324.]

maneo i. e. 1) *ich bleibe*

de personis i. e. a) de personis in *loco* aliquo commemo-
rantibus aa) universe *α*) sq. adv. loci, ut *ἐκεῖ* Matth. X, 11.
Marc. VI, 10. Luc. IX, 4. Joh. II, 12. X, 40. (Palaeph. f. 28.)—
ὧδε Matth. XXVI, 38. Marc. XIV, 34. (*ἐνταῦθα* Xen. Anab.
..., 11.) — *β*) sq. *ἐν* c. dat. loci Luc. VIII, 27. X, 7. Joh.
VII, 9. VIII, 35. XI, 6. Act. XX, 15. XXVIII, 30. 2 Tim. IV, 20.
(Lucian. D. D. VII, 4. Dem. 1076, 16.) — simul c. *παρά τινι*
apud aliquem Act. IX, 43. = *remaneo*, *porro maneo* XXVII,
31. — *γ*) sq. *μετά* c. gen. pers. Luc. XXIV, 29. (Plut.

apophth. Mor. II. p. 25.) et metaph. = *adiuvo aliquem* Jo XIV, 16. — δ) sq. *παρά* c. dat. pers. Joh. XIV, 25. A XVIII, 3. 20. XXI, 7. 8. (Cebet. tab. c. 9. Lucian. Timon. §. 1 et metaph. *adiuvo aliquem* Joh. XIV, 17. — ε) sq. *καθ' ἑα τόν*, *domi suae* = *privatim*, *für sich*, *non cum aliis* A XXVIII, 16 coll. v. 30. Cf. *κατά* p. 800. — ζ) sq. *σύν* dat. pers. Luc. I, 56. XXIV, 29. — η) absol. i. e. absq loci, facile e contextu cognoscendi, mentione Joh. VIII, Act. XVI, 15. — — bb) de personis devertentibus in loco apud aliquem α) sq. adv. loci, ut *ποῦ* Joh. I, 39. 40. β) sq. *παρά* c. dat. pers. Joh. IV, 40. —

b) de personis manentibus in *conditione* vel *statu* aliq ubi Lat. *maneo*, *permaneo*, *perduro* aa) universe α) sq. qualitatis, ut *οὕτω* 1 Cor. VII, 40. vel *ὡς* v. 8. — β) sq. s stant. vel adiect. qualitatem vel conditionem indicante, ut *ἄ μος* 1 Cor. VII, 11. *ἱερεύς* Hebr. VII, 3. *πιστός* 2 Tim. II, (Lucian. D. D. VIII, 3. Soph. Trach. v. 175 sq. — γ) sq. c. dat. conditionis vel status αα) plene, ut *ἐν τῷ θανά* 1 Joh. III, 14. *ἐν τῇ σκοτίᾳ* Joh. XII, 46. *ἐν ταύτῃ* scil. *κλήσει* 1 Cor. VII, 20. *ἐν τούτῳ* v. 24. — ββ) minus pl i. e. abest *ἐν* c. dat. status, e contextu cognoscendi, ita *μέ* = *μένω ἐν τῇ ζωῇ* א) universe Phil. I, 25. Apoc. XVII, quo loco alii vi opp. *ἔπεσον* explicant: *maneo in dignit* vel *imperio* i. e. *dignitatem et imperium obtineo.* — ב) ad tur temporis notatio, ut *εἰς τὸν αἰῶνα* Joh. XII, 34. He VII, 24. 1 Joh. II, 17. vel *ἕως ἄρτι* 1 Cor. XV, 6. vel *ἕως χομαι* Joh. XXI, 22. 23. — — bb) de personis manentibus *necessitudine*, quae est illis c. aliquo α) sq. *ἐν* c. dat. pe = *coniunctus maneo c. aliquo* Joh. VI, 56. XV, 4 ter. v. 6. 7. 1 Joh. II, 6. 24. 27. 28. III, 6. 24 ter. IV, 12. 13. 16. — ita ut sit: *semper sequor aliquem* vel *doctrinam cuius* Joh. XIV, 10. Cf. *ἐν* p. 535. — β) sq. *ἐν* c. dat. = *constanter inhaereo rei, constanter sequor et teneo aliq* Joh. VIII, 31. XV. 9. 10 bis. 1 Tim. II, 15. 2 Tim. III, 1 Joh. II, 10. 2 Joh. v. 9 bis. (sq. *ἐπί τινος* Herodian. III. 10. — Dem. 20, 24.) — γ) sq. *μετά* c. genit. pers. 1 Jo II, 19.

B) de rebus = *permaneo*, *perduro* [opp. *πίπτω*, ca corruo; ita de *στήλῃ* Hom. Iliad. XVII, 434. de pacto vel fo dere Xen. Anab. II, 3. 24.] a) universe aa) de rebus perm nentibus in loco vel in conditione aliqua α) sq. *ἐπί* c. gen loci Joh. XIX, 31. Cf. *ἐπί* p. 580. — β) sq. *ἐπί* c. dat. r trop. 2 Cor. III, 14. Cf. *ἐπί* p. 582. — γ) sq. adiect. ad st tum pertinente αα) plene, ut *μόνος*, ita de *κόκκῳ* nihil i neque truncum, neque folia, neque fructus ex se proferen = *sterilis maneo* Joh. XII, 24. *ἀσάλευτος* Act. XXVII, 41. ββ) minus plene i. e. abest adiect. contextui aptum et cogit

ddendum, ut incolumis, *ἀσάλευτος*. Ita *σόδομοι — ἔμει-*
incolumes perdurassent = *florerent* Matth. XI, 23. —
ν *μενεῖ* 1 Cor. III, 14. ubi opp. *κατακαίεσθαι* 1 Cor.
ἵνα ἡ κατ' ἐκλογὴν πρόθεσις μένῃ scil. *αὐτεξούσιος*
άλευτος Rom. IX, 11. — δ) sq. *εἰς τὸν αἰῶνα* = *sem-*
neo, nunquam cesso αα) plene 2 Cor. IX, 9. 1 Petr. I,
— ββ) minus plene i. e. abest *εἰς τὸν αἰῶνα*, ut em-
dici videatur *μένω* pro: *semper maneo, nunquam*
Qua ratione uti ponitur praesens, maxime partic. praes.
ois notionem habens [cf. sub *ζάω* p. 683 circa finem
], ita legitur sic א) de animi sensibus et virtutibus
tenendis et necessariis Christiano 1 Cor. XIII, 13
III, 1. — ב) de institutis, bonis vel commodis, ut
ονίᾳ τοῦ πνεύματος ex opp. oeconomiae mosaicae
XIII, 11. Hebr. XII, 27. — Joh. XV, 16. Hebr. X, 34.
. 1 Petr. I, 3. 1 Joh. III, 15. ad q. l. cf. *Lücke* III.
— addito *εἰς* c. acc. locum et tempus, quo usque, in-
, ut *εἰς ζωὴν αἰώνιον* Joh. VI, 27. Cf. *εἰς* p. 428. — —
onis coelitus contingentibus alicui sic, ut, quasi com-
in eo, semper et ubique eum adiuvent, sq. *ἐπί* c. acc.
h. I, 32. 33. Cf. *ἐπί* p. 588. — — c) de malis, one-
r semper incumbentibus alicui, ut *ἁμαρτία* = *culpa*
41. *ὀργή* sq. *ἐπί τινα* Joh. III, 36. Cf. *ἐπί* p. 588.
) de doctrina, item de sensibus animo alicuius inhae-
, sq. *ἐν* c. dat. pers. = *animo alicuius inhaereo*
38. XV, 7. — v. 11. 1 Joh. II, 14. 24 bis. v. 27.
7. IV, 16. 2 Joh. v. 2. — — e) ubi opponitur *τό*
= *porro possideor*, ita de agro Act. V, 4. *οὐχὶ μένον*
nne, si porro abs te possidebatur = *nonne, si reti-*
um] *σοὶ ἔμενε* [i. e. *in t u o s usus abs te posside-*
= *ita retinebas, ut usus eius penes te esset?*]
transit. sq. acc. *maneo aliquem*, Act. XX, 23. (Polyb.
4. Dem. 50, 26.) — additur *ἐν* c. dat. loci Act.
—

ρίζω, f. *ίσω*, 1) *divido*, pass. *μερίζομαι*, *divi-*
pr. Xen. Anab. V, 1, 9.] Legitur in N. T. a) de *οἰ-*
λεία, in partes vel factiones discissis, med. *μερίζομαι*,
me divido, in factiones discindor [Polyb. VIII, 23. 9.]
et pf. pass. signif. media [cf. *Buttm.* §. 123, 2 et 4.
e §. 495, b. p. 929. *Winer* p. 112.] a) absolute Marc.
quo loco *ὁ σατανᾶς* pro: *ἡ βασιλεία τοῦ σατανᾶ*. —
, 13. *μεμέρισται ὁ χριστός*, vel: *estne in partes di-*
etus Christi? vel *num pluribus competit honos ac*
Christi? cf. *Pott* ad h. l. — b) sq. *κατά τινος* vel
= *μερίζομαι καὶ ἀνίσταμαι κατά τινος* vel *ἐπί τινα*
et insurgo contra aliquem Matth. XII, 25. 26. Marc.
25. — b) *discerno* pass. *differo* 1 Cor. VII, 34. *μεμέ-*

ρισται ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος. (Herodian. III, 10. 6
2) *divido et distribuo,* a) propr. sq. *τινί τι* = *μερίζω τ*
δίδωμί τινι Hebr. VII, 2. — b) *distribuo,* sq. acc. rei e
pers. plur. *inter plures distribuo aliquid* Marc. VI, 41
LXX et חָלַק Jos. XIII, 7. (*τὶ εἴς τινας* Herodian. I, 17.
c) med. *μερίζομαι,* sq. acc. rei et *μετά* c. gen. per
und ein andrer theile mich in etwas, ich theile mich m
mandem in etwas, ut *τὴν κληρονομίαν* Luc. XII, 13. —
חָלַק sq. עִם Prov. XXIX, 24. ubi LXX *μερίζομαί τινι*
Graecorum *μερίζομαί τι πρός τινα* cf. sub *διαμερίζομα*
tata. — d) act. *assigno alicui aliquid ut rem ipsi conc*
Rom. XII, 3. 1 Cor. VII, 17. 2 Cor. X, 13. (Sirac. XL
vel 28.)

Μέριμνα, ας, ἡ, (a *μερίζω, μέρις,* quia curae an
divorse i. e. in diversas quasi partes trahunt) *cura, Sorg*
a) *aegritudo* 1 Petr. V, 7. (LXX Ps. LV, 22. Hesiod.
v. 160. Hom. hymn. in Merc. 44. 160.) — b) sq. ger
iecti: *Sorge für etwas, für Jemanden* 2 Cor. XI, 28. —
αἰῶνος τούτου = *rerum ad hoc seculum pertinentium*
IV, 19. Luc. VIII, 14. — *μέριμναι βιωτικαί* = *τοῦ*
Luc. XXI, 34.

Μεριμνάω, ῶ, f. *ήσω, curo* i. e. a) *sollicitus*
Sorge haben aa) absol. Matth. VI, 27. (Xen. Cyr. VIII, 7. 1
bb) sq. *λέγων* c. orat. dir. Matth. VI, 31. — cc) sq. ora
dir. X, 19. Luc. XII, 11. — dd) sq. dat. rei = *propte*
quid cf. *Matthiae* §. 398, b. p. 728. — Matth. VI, 25.
XII, 22. quo loco per epexeg. additur *τί φάγητε.* — e
περί τινος Matth. VI, 28. Luc. X, 41. XII, 26. — ff) sq
adverbiascente *μηδέν* = *in keiner Hinsicht* Phil. IV,
Matthiae §. 425. p. 784. — — b) *curam gero, besc*
Sorge tragen für etwas aa) abs. Matth. VI, 24. de quo
vid. *ἀρκετόν.* — bb) sq. acc. rei 1 Cor. VII, 32 — 34.
II, 20. — cc) sq. *ὑπέρ τινος* 1 Cor. VII, 25. ubi *τὸ αὐ*
eodem modo. Vide *αὐτός* p. 171. Saepius non l
in N. T.

Μέρις, ιδος, ἡ, pars i. e. a) *Theil* aa) universe
X, 12. *τὴν — ἐξελέξατο, bonam partem* [scil. negotiorum
agendorum] *elegit.* (Plut. vit. Ages. c. 17.) — *μέρις ἐστ*
μετά τινος [pp. ich habe mit Jemandem zu theilen, hebr
sq. עִם Deut. X, 9. XIV, 27. 29. ubi LXX *μέρις ἐστί τινι*
τινος] metaph. *est mihi consortium c. aliquo* 2 Cor. V
Ita חָלַק sq. עִם Ps. L, 18. Cf. Graecorum *τίς γὰρ κατό*
καὶ τυφλῷ κοινωνία Comic. ap. Stob. p. 501, 4. et Lat.
mihi tecum rei est? Vid. *Matthiae* §. 389. p. 716 s
bb) de parte terrae alicuius = *tractus, regio* Act. XVI
Vide *μέρος.* — — bb) *Antheil* = *societas, communio,* u
κλήρου τῶν ἁγίων metaphor. pro: *bonorum, quae contin*

τοῖς ἁγίοις Col. I, 12. ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ Act. VIII, 21. Vide de h. l. supra sub *ἐν* p. 510. item sub *λόγος* no. I. 4, c. observata. (Dem. 1039, 12.) Saepius non extat in N. T.

Μερισμός, οῦ, ὁ, (a *μερίζω,* divido; divisio) 1) *distributio, largitio* Hebr. II, 4. *πνεύματος ἁγίου μερισμοῖς.* „Huius loci pluralis probabiliter de ipsis distributis variis partibus, nempe de donorum spiritualium varietate intelligitur" *Böhme* ep. ad Hebr. p. 96 sq. Adde *Jacob* ad Lucian. Toxar. p. 120. LXX pro מַחְלֹקֶת Jos. XI, 23. (Polyb. XXXI, 18. 1.) — 2) *discissio, sectio, Trennung* Hebr. IV, 12. *ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς τε καὶ πνεύματος.* Saepius non legitur in N. T.

Μεριστής, οῦ, ὁ, (a *μερίζω*) *partitor.* Semel in N. T. Luc. XII, 14.

Μέρος, εος, ους, τό, pars, a) *der Theil* aa) propr. α) universe αα) abs. Apoc. XVI, 19. (Diod. Sic. I, 28.) — ββ) sq. genit. totius Luc. XV, 12. XXIV, 42. — *τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου* i. e. *die rechte Seite des Schiffes* Joh. XXI, 6. (Xen. Cyr. I, 6. 14. VIII, 3. 3.) — *ἐν μέρει ἑορτῆς,* in re partem efficiente *ἑορτῆς* = *in re tangente dies festos* i. e. *propter ea, quae pertinent ad dies festos* hoc vel illo modo celebrandos Col. II, 16. — γγ) abest gen. totius, facile e contextu cognoscendi, ut *τοῦ σώματος* = *membrum* [plene Plut. Solon. c. 18. Herodian. VIII, 4. 23.] Eph. IV, 16. Luc. XI, 36. — Joh. XIX, 23 bis. Act. V, 2. — Act. XIX, 27. *τοῦτο — τὸ μέρος* scil. *τῆς ἐργασίας haec quaestus, quem facimus, pars* scil. quae posita est in conficiendis aediculis argenteis = *dieser Erwerbszweig.* — *τὸ ἓν μέρος — τὸ δὲ ἕτερον* scil. *τοῦ συνεδρίου* Act. XXIII, 6 coll. v. 1. — v. 9. *οἱ γραμματεῖς τοῦ μέρους τῶν φαρισαίων* brevius pro: *οἱ γραμματεῖς, οἱ ὄντες τούτου τοῦ* [vel *ἐκ τούτου τοῦ*] *μέρους τοῦ συνεδρίου, οἱ ὄντες τῶν* [vel *ἐκ τῶν*] *φαρισαίων.* (Xen. Cyr. VIII, 4. 29.) — Formulae notandae: *ἀνὰ μέρος, per partes, theilweise,* ita de personis *alternatim* vel ita verba facientibus, ut alter alterum excipiat, *der Reihe nach* 1 Cor. XIV, 27. (Polyb. III, 35. 8. IV, 20. 10. et *κατὰ μέρος* Hom. hymn. in Merc. v. 53.) cf. *Passow* II. p. 102. — *ἀπὸ μέρους, ex parte, zum Theil,* interdum = *quodammodo* Rom. XI, 25. XIV, 15. 24. 2 Cor. I, 14. II, 5. Cf. *ἀπό* p. 116. *Fritzsche* diss. I. p. 16 sqq. — *ἐκ μέρους, ex parte* i. e. vel: *ex parte si fit aestimatio* = *singuli, einzeln genommen* 1 Cor. XII, 27. vel metaph. pro: *imperfecte, stückweise* 1 Cor. XIII, 9 bis. v. 12. — *τὸ ἐκ μέρους* substantive: *imperfectio* 1 Cor. XIII, 10. sens. *imperfectio cognitionis.* Cf. *ἐκ* p. 462. — *ἐν τῷ μέρει τούτῳ, hac parte.* Ita in locis, ubi ex toto, pertinente ad personam vel rem aliquam, aliquid, partem totius efficiens vel illo modo cum eo coniunctum, prae ceteris spectatur; utuntur Lat. in talibus, *hactenus, hoc nomine, hac ratione* 2 Cor. III, 10

Vide de h. l. ἐν p. 531. — 2 Cor. IX, 3. cf. ad h. l. sub p. 524 fin. monita. — 1 Petr. IV, 16. δοξαζέτω — τὸν Θ ἐν τῷ μέρει τούτῳ, *causam Dei celebrandi habeat in eo, q hoc* [scil. τὸ πάσχειν] *est in partibus conditionis, sortis s* = *celebret Deum hoc nomine.* — — κατὰ μέρος, *sigil tim, theilweise* [Polyb. I, 4. 3. Thuc. IV, 26.] = *per pa eundo* Hebr. IX, 5. — μέρος τι, acc. absol. positus: *parte, zum Theil* 1 Cor. XI, 18. (Thuc. II, 64. IV, 30.) *Passow* l. l. *Matthiae* §. 425. p. 784. — — — β) de parte t rae, provinciae = *tractus, regio* αα) sq. genit. totius, ut γαλιλαίας Matth. II, 22. — XV, 21. XVI, 13. Marc. VIII, Act. II, 10. Eph. IV, 9. (Herodian. VI, 5. 15. Cicer. ad At III, 2.) LXX ita pro פֶּלֶךְ Neh. III, 15. — ββ) abest gen. tius, facile e contextis cognoscendi Act. XIX, 1. XX, 2. (rodian. IV, 7. 2 VI, 5, 15.) — — bb) formula μέρος ἔ μετά τινος [pp. ich habe mit Jemandem zu theilen, ε μέρις ἐστί μοι μετά τινος] metaph. pro: *consortium ha cum aliquo* Joh. XIII, 8. Vide μέρις ab init.

b) *Antheil, pars rei alicui assignata* aa) universe, gen. pers. Apoc. XXII, 19. — bb) in formula μέρος = μετέχω vel μετέχω μέρος [cf. *Matthiae* § 325. ne p. 683.] *particeps sum*, ut ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ τῆς ἀναστάσεως ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ *particeps resurrectionis tempore resurrectionis primae* Apoc. XX, 6. ἐν p. 536. —

c) = μοῖρα [*Passow* II. p. 142.] *Lebensantheil, Le loos, sors*, ut τὸ μέρος αὐτῶν [scil. θήσω reponam i. e. gnabo] ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ Apoc. XXI, 8. τὸ μέρο ὑποκριτῶν *sortem suam ipsi assignabit inter simulatores tractabit eum uti tractantur simulatores* Matth. XXIV Luc. XII, 46. Cf. de his ll. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 729 - μέρος Soph. Ant. v. 147. Thuc. I, 127.) — Saepius non betur in N. T.

Μεσημβρία, ας, ἡ, (a μέσος et ἡμέρα) *meridies.* in N. T. a) de tempore: περὶ μεσημβρίαν Act. XXII, 6. LXX pro צָהֳרַיִם Gen. XLIII, 16. 25. (Herodian. I, 1 Xen. H. G. V, 3. 1.) — b) de plaga meridionali Act. VIII, (Herodian. II, 11. 16. Xen. Mem. III, 8. 9 et Anab. I, 7.

Μεσίας, v. μεσσίας.

Μεσιτεύω, f. εύσω, (a μεσίτης, quod vid. medius inter duos, metaph. mediatorem ago partes litigantes conc turum, vermitteln Diod. Sic. XIX, 71. Polyb. XI, 34. 3.) *in cedo.* Semel in N. T. Hebr. VI, 17. ὅρκῳ ἐμεσίτευσε.

Μεσίτης, ου, ὁ, (a μέσος, medius, qui medius inter duos) *mediator, qui se interponit inter duas pa* a) de eo, qui partes litigantes conciliat et pacem inter i restituit 1 Tim. II, 5. Ita LXX Job. IX, 33. (Plut. I

Osir. c. 46. Mor. III. p. 44. ed. *Tauchn.* μίθρην πέρσαι τὸν μεσίτην ὀνομάζουσιν. Graecos in simili re usos esse potius vocabulis μέσος δικαστής Thuc. IV, 83. vel μεσίδιος Aristotel. Polit. V, 6. docet *Lobeck* ad Phryn. p. 121. 122.) — b) de internuncio vel interprete, quo partes duae utuntur ad transigendum Gal. III, 19. 20. — διαθήκης καινῆς Hebr. VIII, 16. IX, 15. XII, 24. (Diod. Sic. IV, 54. Jos. Ant. XVI, 2. 2.) Saepius non legitur in N. T.

Μεσονύκτιον, ίου, τό, (ex μέσος medius et νύξ) *media nox.* Quater in N. T. Luc. XI, 5. πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου; de quo genit. temporis *Matthiae* §. 377, 2. p. 692. *Buttm.* §. 119, 2. b. — Act. XVI, 25. XX, 7. LXX pro חֲצִי הַלַּיְלָה Judd. XVI, 3. — de vigilia secunda legitur Marc. XIII, 35. Vide supra ἀλεκτοροφωνία. (Hippocrat. de morb. lib. II c. 17. 569. C. T. VII. Diod. Sic. XX, 48. Lucian. Ver. hist. II, 28. de Merced. cond. §. 26. Plutarch. quaest. rom. c. 84. Mor. II. p. 284 ed. *Tauchn.* Strabo II, 5. 359.) Esse hoc vocabulum ποιητικὸν et praeter poetas usitatum serioris aetatis scriptoribus prosaicis, docuit *Lobeck* ad Phryn. p. 53.

Μεσοποταμία, ας, ἡ, *Mesopotamia*, regio Asiae maioris nomen nacta inde, quod Euphratem inter et Tigridem media iacebat. Quae terra quemadmodum ad meridiem habebat mare persicum, ad septentrionem Taurum montem, ad ortum Tigridem, ad occasum denique Euphratem fluvium, ita septentrionalis eius pars ob soli fertilitatem et pascuorum praestantiam laudabatur, meridionalis contra sterilis et ἄνυδρος erat. Cf. Curt. V, 1. Ammian. Marcellin. XXV, 8. — Apud Hebraeos אֲרָם haec regio appellabatur. — Act. II, 9. VII, 2.

Μέσος, η, ον, *medius, a, um,* 1) adiective legitur, ut μέσης — νυκτός *media nocte* Matth. XXV, 6. ἡμέρας μέσης, *meridie* Act. XXVI, 13. De gen. temp. cf. *Matthiae* §. 377, 2. p. 692. *Buttm.* §. 119, 2. b. (Hippocrat. Epid. I, 113. F. T IX. et μέση ἡ ἡμέρα Xen. Oec. XVI, 14. Non multum esse tribuendum huic Xenoph. loco et melioris notae scriptores μέσον potius ἡμέρας vel μεσοῦσα ἡμέρα vel μεσημβρία dixisse, docet *Lobeck* ad Phryn. p. 53. 54. 465.) — sq. gen. partitionis, ut τὸ δὲ πλοῖον — μέσον τῆς θαλάσσης ἦν *navis erat res media maris = navis erat media in mari.* Cf. ad h. l. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 500 — Joh. I, 26. (Jos. de bell. iud. III, 8. 1. Herodot. I, 170.) cf. *Viger.* p. 111. — iungitur c. verbo, ut ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα — μέσον Luc. XXIII, 45. ἐσταύρωσαν — μέσον — τὸν ἰησοῦν Joh. XIX, 18. ἐλάκησε μέσος Act. I, 18.

2) neutr. τὸ μέσον vel μέσον, substantive legitur: *medium, die Mitte.* Ita in formulis a) ἀνὰ μέσον i. e. aa) *in medium,* ut τοῦ σίτου Matth. XIII, 25. Vide ἀνά p. 60. — τῶν ὁρίων Marc. VII, 31. — bb) *in medio,* ut τοῦ θρόνου

= ἀνὰ τοῦ θρόνου Apoc. VII, 17. Vide ἀνά. — cc) *inzwischen*, 1 Cor. VI, 5. Vide ἀνά. — b) διὰ μέσου, *medium*, aa) sq. gen. pers. Luc. IV, 30. Joh. VIII, 59. bb) sq. gen. loci Luc. XVII, 11. (cf. Plut. vit. Solon. c. Xen. Anab. I, 4. 4.) — c) εἰς μέσον item εἰς τὸ μέσ aa) universe Luc. IV, 35. V, 19. (Xen. Cyr. III, 1. 6.) bb) loci ex attract. explicandi, ubi poni potuisse videtur μέσῳ Marc. III, 3. XIV, 60. Luc. VI, 8. Joh. XX, 19. 26. εἰς p. 435 sq. — d) ἐκ μέσου, *e medio*, aa) abs., ut α τι ἐκ μ. = *aboleo aliquid* Col. II, 14. γίνομαι ἐκ μ. *toll medio* [pp. ut ἐξίσταμαι ἐ. τ. μ. ich gehe aus dem Wege Anab. I, 5. 14.] 2 Thess. II, 7. — bb) sq. gen. pers., ut αὐ *e mediis iis* Matth. XIII, 49. Act. XXIII, 11. = *e coetu eo* 2 Cor. VI, 17. 1 Cor. V, 2. — e) ἐν μέσῳ, ἐν τῷ μέ *in medio* aa) universe α) abs. Matth. XIV, 2. quo loco = *medio triclinio*. Joh. VIII, 9. ἐν μέσῳ sc. τῷ λαῷ coll. v. β) sq. gen. rei Marc. VI, 47. Luc. XXI, 21. XXII, 55. XVII, 22. Hebr. II, 12. Apoc. [II, 7.] V, 6. — ubi nos: *schen, mitten unter* Apoc. I, 13. II, 1. V, 6. XXII, 2. — γ) gen. pers.: *in der Mitte Jemandes*, *mitten unter* Lat.: Luc. II, 46. XXIV, 36. Act. I, 15. II, 22. XXVII, 21. Phil 15. 1 Thess. II, 7. Apoc. V, 6. — de personis versantibus aliis, ita, ut mediis iis quasi intersint Luc. XXII, 27. — M XVIII, 20. εἰμὶ — αὐτῶν trop. pro: *numine meo inter* Cf. *Fritzsche* l. l. p. 582. — bb) loci ex attract. explica in quibus poni potuisse videtur εἰς τὸ μέσον Matth. X, 1 Luc. X, 3. — Matth. XVIII, 2 et Marc. IX, 36. — Luc. VI Joh. VIII, 3. Act. IV, 7. Cf. ἐν p. 537. — f) κατὰ μέσ ut τῆς νυκτός Act. XXVII, 27. (Xen. Anab. V, 10. 17. κ μέσον — τῆς θρᾴκης — μέσον νυκτῶν Xen. Cyr. V, 3. Saepius non legitur in N. T.

Μεσότοιχον, ου, τό, (a μέσος et τοῖχος par *paries intergerinus*. Semel in N. T. et quidem metaph re, quae veluti inimica staret inter partes duas, ut conci non possent; ita de lege mos. *causa dissidii* Judaeos inte paganos Eph. II, 14. (μεσότοιχος Athen. VII, 281. ed. *Casa*

Μεσουράνημα, τος, τό, (ex μέσος et οὐρανός) *dium coeli*, *medium coelum*. Ter in N. T. Apoc. VIII, XIV, 6. XIX, 17.

Μεσόω, ῶ, f. ώσω, *medius sum*. Semel in N. T. VII, 14. τῆς ἑορτῆς μεσούσης. (Herodot. III, 104. T V, 57.)

Μεσσίας, ου, ὁ, *Messias*, מָשִׁיחַ, graece: χριστός, q Joh. I. 42. IV, 25.

Μεστός, ή, όν, *plenus*, *refertus*, sq. gen. cf. *Matt* §. 351. a. p. 662. — a) de rebus Joh. XIX, 29. XXI, 11. III, 17. (Herodian. II, 14. 5. Xen. Anab. I, 4. 19.) — b)

personis [copiose habentibus aliquid Xen. Cyr. V, 8. 8.] aa) quarum animus refertus quasi est sensibus, consiliis pravis vel bonis Matth. XXIII, 28. Rom. I, 29. XV, 14. — bb) de membris corporis, quibus, quae sunt hominis ipsius, tribuuntur propterea, quod eorum est praecipua pars in re praesenti Jac. III, 8. 2 Petr. II, 14. — LXX pro מָלֵא Ezech. XXXVII, 1. Nah. I, 10.

Μεστόω, ῶ, f. *ώσω, impleo,* pass. *μεστόομαι, οῦμαι, impleor, plenus sum.* Semel in N. T. sq. gen. Act. II, 13. cf. *Matthiae* §. 352, b. p. 663. (3 Macc. V, 10.)

Μετά, praepos. regens genit. et accus. Copulata 1) cum genit. primum, ut apud Graecos, refertur ad comitatum et societatem et significat a) *inter, in der Mitte, unter* — b) *cum, mit:* tum cum verbis iungitur, quae apud Graecos sequi solet dat. simplex; 2) iuncta c. *accus.* ad locum et tempus pertinet, respondens Lat. *post,* nostratium *nach.*

A) *Conspectus rei.*

AA) cum *genitivo*

- I) ad *comitatum* vel *societatem* pertinet =
  - 1) *inter, in der Mitte, unter*
  - 2) *cum,* nos: *mit, zugleich mit, nebst, sammt*
    - a) proprie, seq. genit. *personae*
      - aa) post vv, quibus dicitur *esse, incedere, sedere, stare, manere* aliquis c. aliquo alicubi —
        - α) cum loci notatione, facta per praepositt., ut *εἰς, ἐν, ἐπί, πέραν,* vel per adverb.
        - β) absque loci mentione: *εἰμὶ μετά τινος versor c. aliquo* i. e. *comitor aliquem*
          - αα) proprie
          - ββ) trop. pro: *inhaereo animo alicuius.*
          - γγ) metaph. vel pro: *sto a partibus alicuius* — vel *numine meo adsum* — vel *perpetuo contingo alicui.*
      - bb) post vv., quibus dicitur *facere* vel *pati aliquis c. aliquo* — α) universe — β) loci, in quibus ad plura obiecta simul pertinent, quae facere aliquis dicitur et ubi poni poterat *καί.*
      - cc) sq. gen. pron. personal., post vv.: *ducendi, habendi, sumendi.*

dd) post ἀκολουθέω α) plene — β) supplendo ex hebr. ad μοιχεύω, μολύνομαι, πορνεύω.

ee) post vv. cum σύν composita.

b) metaph. sq. genit. *rei*

aa) mentem vel animum indicantis, qui quasi comitatur agentem aliquid. Utuntur Lat. in talibus vel participio, vel adiect., vel adverbio. —

bb) actionem vel conditionem externam indicantis, quae, locum habens, dum facit aliquis aliquid vel dum fit aliquid, quasi in comitatu est personae vel eventi alicuius α) universe — β) loci e brevil. quentia explicandi —

cc) hactenus comitantis quasi aliquem, quatenus ea instructus est,

dd) arcte connexae cum alia aliqua re, ita ut pro μετά poni etiam potuerit καί.

c) referuntur ad societatem, quae ad propinquitatem vel ad coniunctionem externam pertinent et in quibus poni potuisse videtur παρά c. acc. i. e. *iuxta*, nos: *neben* aa) propr. — bb) metaph.: *aeque ac.*

II) ubi Graecis ponitur dat. simplex

1) post vv. et substant., quibus actio *mutua* significatur, ut a) post vv. *altercandi, litigandi, bellandi* — b) post vv. et substant. *animum mutuum, studia mutua, pactionem* indicantia — c) in formulis: τίς μέρος μοι μετά τινος — ἔχω μέρος μετά τινος — κοινωνίαν ἔχω μ. τ. — d) post vv. *loquendi, murmurandi, sciscitandi* —

2) post vv. *miscendi*

3) in formula ποιεῖν τι μετά τινος.

BB) c. *accusat.* de personis et rebus sese excipientibus ve. sequentibus: *post, nach*

1) de *loco*, von örtlicher Aufeinanderfolge = *nach hinter*

2) de *tempore*, von der Aufeinanderfolge in der Zeit a) sq. *nom.* aa) temporis — bb) personae — cc) rei gestae — dd) pronominis — ee) adiectivi — — b) sq. *infinit.* praefixum habens artic., ubi Lat. *postquam* c. verb. finit.

CC) in composit. 1) evocationem, appropinquitatem indicat: *hinan an, heran an*, ut μεθόριον, μετακαλοῦμαι, μεταπέμπω. — 2) communicationem, ut μεταδίδωμι, μεταλαμβάνω, μετέχω. — c) = *post*, ut μεθοδεύω, μεταμέλομαι, μετανοέω. — d) translationem vel transitum indicat, ut μεθερμηνεύω, μεθίστημι, μεταβαίνω, similia. Vid. *Viger.* p. 639 sq. *Passow* II. p. 107.

B) *Uberior rei expositio.*

AA) c. *genit.* si legitur μετά I) ad *comitatum* vel societatem pertinet =

1) *inter*, i. e. *in der Mitte, unter,*

ita post vv., quibus dicitur aliquis *esse*, *sedere*, *stare*, *quaerere* aliquem, sq. genit. personae vel rei, ut γίνομαι Act. XX, 18. εἰμί Marc. I, 13. Act. IX, 39. — abest εἶναι cogitatione addendum, ut ζεβεδαῖον — μισθωτῶν sc. ὄντα. Marc. I, 20. Apoc. XXI, 8. ἔρχομαι Marc. XIV, 62. Apoc. I, 7. ἕστηκα Joh. XVIII, 5. 18. ζητῶ Luc. XXIV, 5. κάθημαι Matth. XXVI, 58. κεῖμαι Joh. XX, 7. συγκάθημαι Marc. XIV, 54. σκηνόω Apoc. XXI, 3. τίθημι τὸ μέρος τινὸς μετά τινος Matth. XXIV, 51. Luc. XII, 56. Cf. supra sub μέρος ad h. l. observata. (Hom. Odyss. X, 320. XVI, 140. Eurip. Hecub. v. 209. Lucian. Dial. Mort. XV, 2.) cf. *Passow* II. p. 106. *Matthiae* §. 587. p. 1170. *Winer* p. 156.

2) *cum*, nos: *mit, zugleich mit, nebst, sammt,*

a) propr. sq. genit. *person.* aa) post vv., quibus dicitur *esse*, *incedere, manere, sedere, stare* aliquis c. aliquo alicubi α) cum loci notatione, facta αα) per praeposit. ad locum pertinente, ut εἰς c. acc. loci, ut εἰμί Luc. XI, 7. de quo attract. genere vid. εἰς p. 435 sq. — ἐν c. dat. loci, ita εἰμί = *versor c. aliquo in loco aliquo* Matth. V, 25. Luc. XXII, 53. XXIII, 43. Joh. XI, 31. XVII, 12. — Marc. IV, 36. scil. ἐν τῇ θαλάσσῃ. — ἕστηκα, ut μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ Joh. XI, 56. quo loco alii μετ' ἀ. iungentes c. ἔλεγον explicant: *sie sprachen einer zu dem andern im Tempel stehend.* — καθίζω Apoc. III, 21 bis. κατοικέω Hebr. XI, 9. — ἐπί c. gen. loci Luc. XXII, 21. ἡ χεὶρ — τραπέζης scil. ἐστί sens.: *proditor meus huic ipsi coenae mecum interest.* — πέραν c. gen. loci Joh. III, 26. — ββ) per adverb., ut ἐκεῖ post διατρίβω Joh. III, 22. XI, 54. κάθημαι VI, 3 latet ἐκεῖ in ὅπου praecedente XVII, 24. — — β) absque loci mentione: *εἰμὶ μετά τινος*, *versor c. aliquo* i. e. *comitor aliquem, comes sum alicuius, ich bin in Jemandes Gesellschaft* oder *Begleitung*, oder *bei Jemandem* αα) propr. Matth. IX, 15. XVII, 17. XXVI, 69. 71. Marc. II 19. III, 14. V, 18. XIV, 67. Luc. V, 34. XV, 31. XXII, 59

Act. IX, 19. 2 Tim. IV, 11. Joh. VII, 33. IX, 40. XII, 17. XIII, 33. XIV, 9. XV, 27. XVI, 4. XX, 24. 26. — abest εἶναι cogitatione addendum Marc. IX, 8. Joh. XVIII, 26. Apoc. XIX, 20. — hinc οἱ ὄντες μετά τινος vel οἱ γενόμενοι μ. τινός vel οἱ μετά τινος, *comites alicuius* Luc. VI, 3. Act. XX, 34. — Marc. XVI, 10. — Matth. XII, 3. 4. XXVI, 51. XXVII, 54. Marc. I, 36. II, 25. V, 40. Luc. VI, 4. Tit. III, 15. Apoc. XVII, 14. (Cebet. Tab. c. 14 bis.) — μένω = *versari c. aliquo pergo* i. e. *maneo apud aliquem* Luc. XXIV, 29. διαμένω XXII, 28. οἰκέω 1 Cor. VII, 13. περιπατέω pro: *versor* Joh. VI, 66. Apoc. III, 4. — ββ) trop. 2 Joh. v. 2. μεθ' ὑμῶν ἔσται [scil. ἡ ἀλήθεια] pro: *inhaerebit animis vestris.* — γγ) metaph. א) *sto a partibus alicuius* Matth. XII, 30. Luc. XI, 23. μένω μ. τ. *pergo stare a partibus alicuius* = *constanter sequor aliquem* 1 Joh. II, 19. (Xen. Cyr. II, 4. 7. Thuc. III, 56. VII, 33.) cf. *Matthiae* §. 587. p. 1170. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. II. p. 199. — ב) *auxilio* vel *numine meo adsum alicui*, ita de Deo Joh. III, 2. VIII, 29. XVI, 32. Act. VII, 9. X, 38. 2 Cor. XIII, 11. Phil. IV, 9. — abest εἶναι Matth. I, 23. Luc. I, 28. Rom. XV, 33. — item ἡ χεὶρ κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ Luc. I, 66. Act. XI, 21. — de Jesu Matth. XXVIII, 20. Act. XVIII, 10. — abest εἶναι 2 Thess. III, 16. 2 Tim. IV, 22. — de spiritu divino Joh. XIV, 16. — ג) *perpetuo contingo alicui.* Ita in votis apostolorum epistolis in fine annexis; abest in talibus ἔσται cogitatione addendum. Rom. XVI, 20. 24. 1 Cor. XVI, 23. 2 Cor. XIII, 13. Gal. VI, 18. Eph. VI, 24. Phil. IV, 23. Col. IV, 19. 1 Thess. V, 28. 2 Thess. III, 18. 1 Tim. VI, 22. 2 Tim. IV, 22. Tit. III, 15. Philem. v. 25. Hebr. XIII, 25. 2 Joh. v. 3. Apoc. XXII, 21. — 1 Cor. XVI, 24. — — — bb) post vv., quibus dicitur *facere*, *pati* aliquis aliquid c. aliquo, es zeigt ein gemeinschaftliches Handeln oder Schicksal an α) universe, ut ἀναβαίνειν Gal. II, 1. ἀνακεῖσθαι Matth. XXVI, 20. ἀνακλιθῆναι VIII, 11. ἀναχωρεῖν Marc. III, 7. ἀνίστασθαι Matth. XII, 41. Luc. XI, 32. ἀπέρχεσθαι Marc. V, 23. ἀποθνήσκειν Joh. XI, 16. ἀποκάλυψις 2 Thess. I, 7. ἐν — αὐτοῦ = ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ἐν ῇ ἀποκαλυφθήσεται ὁ κύριος μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ. βάλλεσθαι Apoc. XII, 9. βασιλεύειν XX, 4. 6. γρηγορεῖν Matth. XXVI, 38. 40. δεδέσθαι Marc. XV, 7. δειπνεῖν Apoc. III, 20 bis. διαδέχεσθαι Act. VII, 45. διδάσκειν Act. XV, 35. διώκειν 2 Tim. II, 22? alii ad num. II, 1. locum hunc referunt. — δουλεύειν Gal. IV, 25. ἐγείρεσθαι Matth. XII, 42. Luc. XI, 31. εἰσέρχεσθαι Matth. XXV, 10. εἰσπορεύεσθαι καὶ ἐκπορεύεσθαι Act. IX, 28. ἐμβάπτειν Matth. XXVI, 23. Marc. XIV, 19. ἐμπαίζειν Matth. XXVII, 41. Marc. XV, 31. ἐξέρχεσθαι XI, 11. ἔρχεσθαι Matth. XVI, 27. XXV, 31. XXVI, 36. 47. Marc. I, 29. VIII, 38. XIV, 17. Luc. XIV, 31. 1 Cor. XVI, 12. Apoc. XXII, 12.

ἐσθίειν Matth. IX, 11. XXIV, 49. Marc. II, 16 bis. XIV, 14. 18. Luc. V, 30. VII, 36. XXII, 11. 15. εὐφραίνεσθαι Luc. XV, 29. Rom. XV, 10. ζῆν Luc. II, 36. καταβαίνειν v. 51. VI, 17. Act. XXIV, 1. κατακεῖσθαι Luc. V, 29. κατακλιθῆναι XXIV, 30. καταρτίζειν Matth. IV, 21. κατεσθίειν Luc. XV, 30. κλαίειν Rom. XII, 15. κληρονομεῖν Gal. IV, 30. λαμβάνειν τι Apoc. XVII, 12. μερίζεσθαι Luc. XII, 13. vid. μερίζω — ὅπτεσθαι Hebr. XIII, 23. παρουσία 1 Thess. III, 13. vid. paulo ante ad ἀποκάλυψις 2 Thess. I, 7. adnotata. — πίνειν Matth. XXVI, 29. πλεῖν Act. XXVII, 24. ποιεῖν τὸ πάσχα Matth. XXVI, 18. ποιεῖν συμβούλιον Marc. III, 6. XV, 1. πορεύεσθαι Luc. XXII, 33. προσέρχεσθαι Matth. XX, 20. συνάγειν XII, 30. Luc. XI, 23. συνέρχεσθαι Matth. XXVIII, 12. Joh. XVIII, 2. συναθλεῖν Phil. IV, 3. συναίρειν λόγον [= hebr. חִשֵּׁב sq. אֶת cum aliquo; propr. rationes supputare c. aliquo] pro: *rationes exigere ab aliquo* Matth. XVIII, 23. XXV, 19. — Ita חָשַׁב sq. אֶת 2 Regg. XII, 16. XXII, 7. Cf. *Simonis* lex. hebr. p. 369 ed. *Winer*. *Gesen*. hebr. Wörterb. p. 340 sq. — συνέρχεσθαι Matth. XXVII, 12. ταράσσεσθαι Matth. II, 3. τρώγειν Joh. XIII, 18. ὑπάγειν Matth. V, 41. Luc. XII, 58. χαίρειν Rom. XII, 15. (Aelian. V. H. XII, 1. Lucian. D. D. XXIII, 3. Xen. Cyr. II, 1. 12. VI, 4. 6.) cf. *Matthiae* §. 587. p. 1170. *Fischer* l. l. p. 198 sq. *Winer* p. 156. — — β) loci, in quibus ad plura obiecta simul pertinent, quae facere aliquis dicitur et a quibus poni poterat καί, ut ἀποστέλλουσιν — τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν ἡρωδιανῶν = καὶ τοὺς ἡρωδιανοὺς Matth. XXII, 16. — II, 11. XXV, 4. Joh. XIX, 40. 1 Cor. XVI, 11. 2 Cor. VIII, 18. 2 Thess. I, 7. Hebr. IX, 19. (Diod. Sic. XX, 4.) — ex abundanti additur μετ' αὐτοῦ Joh. XIX, 18. — — cc) sq. gen. pronom. personal., post vv. *ducendi, habendi, sumendi*, ut ἄγειν 2 Tim. IV, 11. ἔχειν Matth. XV, 30. XXVI, 11. Marc. VIII, 14. XIV, 7. Joh. XII, 8. λαμβάνειν Matth. XXV, 3. παραλαμβάνειν XII, 45. XVIII, 16. Marc. XIV, 33. (Diod. Sic. XX, 4.) — — dd) post ἀκολουθέω: α) plene Luc. IX, 49. Apoc. VI, 8. XIV, 13. — Cf. *Matthiae* §. 403. p. 738. et supra sub ἀκολουθέω adnotata. — β) ex hebr. supplendum est ἀκολουθέω post verba μοιχεύω μετά τινος = μοιχεύων ἀκολουθέω μετά τινος, πορνεύω μετά τινος = πορνεύων ἀκολ. μ. τ. denique μολύνομαι μ. τ. = μολύνομαι ἀκολουθῶν μετά τινος i. e. *adulterium commissurus, scortaturus sector aliquem* = *adultero vel scortor cum aliquo* Apoc. II, 22. XIV, 4. XVII, 2. XVIII, 3. 9. — Ita זָנָה sq. אַחֲרֵי Ezech. XVI, 34. (*adultero c. aliquo* Justin. 43, 4.) — — ee) post vv., *cum σύν composita*, ubi alias dat. simplex. Ita sq. genit. pers. post συγκαταψηφίζεσθαι Act. I, 26. συλλαλεῖν Matth. XVII, 3. Act. XXV, 12. συνεσθίειν Gal. II, 12. (συζῆν μετά τινος Dem. 330, 2. ξυμπίνειν Aristoph. Acharn. 277.

συμπλεῖν Eurip. Electr. v. 1355.) Cf. *Lobeck* ad Phr
p. 353 sq. *Matthiae* §. 405. p. 740.

b) metaph., sq. genit. *rei* aa) mentem vel animum in
cantis, qui quasi comitatur agentem aliquid. Utuntur Lat.
talibus vel participio vel adiect. vel adverbio cognato c. s
stant. Ita *μετὰ αἰδοῦς* 1 Tim. II, 9. Hebr. XII, 28. *μετ'*
σχύνης Luc. XIV, 9. *μ. ἐπιταγῆς* = *severe* Tit. II, 15. *μ.*
νοίας Eph. VI, 7. *μ. εὐχαριστίας* Act. XXIV, 3. Phil. IV,
1 Tim. IV, 3. 4. *μ. ἡσυχίας* 2 Thess. III, 12. *μ. ἀληθι*
καρδίας Hebr. X, 22. *μ. μακροθυμίας* Eph. IV, 2. *μ. ὀργ*
Marc. III, 5. *μ. παῤῥησίας* Act. II, 9. IV, 29. 31. XXVIII,
Hebr. IV, 6. *μ. πραΰτητος καὶ φόβου* 1 Petr. III, 15. *μ.*
πεινοφροσύνης Act. XX, 19. *μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς* Mat
XXVIII, 8. *μετὰ φόβου καὶ τρόμου* 2 Cor. VII, 15. Eph. VI
Phil. II, 12. *μ. χαρᾶς* Matth. XIII, 20. Marc. IV, 16. L
VIII, 13. X, 17. XXIV, 52. Act. XVII, 11. XX, 24. Phil. II,
1 Thess. I, 6. Hebr. X, 34. XIII, 17. (1 Macc. VII, 28. X,
Lucian. Dial. Mort. XXIX, 1. Xen. Mem. II, 1. 27. Symp. I,
Cf. *Matthiae* l. l. p. 1170. — — bb) actionem vel condit
nem externam indicantis, quae, locum habens, dum facit
quis aliquid vel dum fit aliquid, quasi in comitatu est per
nae aut eventi alicuius α) universe, ut *μετὰ βίας* Act. V.
XXIV, 7. *μ. δακρύων* Marc. IX, 24. Act. XX, 19. Hebr. V,
XII, 17. *μ. διωγμῶν* Marc. X, 30. Cf. *Winer* p. 217. *μ.*
ρήνης = *unter Seegenswünschen* Act. XV, 33. Hebr. XI,
μ. ἐπιθήσεως τῶν χειρῶν 1 Tim. IV, 14. *μ. κραυγῆς* item
φωνῆς μεγάλης Hebr. V, 7. — Matth. XXIV, 31. Luc. XVII,
μ. νηστειῶν Act. XIV, 23. *μ. ὅρκου* vel *ὁρκωμοσίας* Ma
XIV, 7. XXVI, 72. Hebr. VII, 21. *μετὰ ὄχλου καὶ θορύ*
Act. XXIV, 18. *μ. παρακλήσεως* 2 Cor. VIII, 4. *μ. παρατη*
σεως, *cum observatione hominum* i. e. *ita ut curiose spect*
tibus et rerum novarum cupidis praebeat spectaculum L
XVII, 20. Cf. *Vater* ad h. l. *μ. πειρασμῶν* Act. XX, 19.
σπουδῆς Marc. VI, 25. Luc. I, 39. *μ. ὕβρεως καὶ ζημίας* =
navigaturos esse cum saevitia et magna iactura Act. XX
10. *μ. φαντασίας* XXV, 23. (Herodian. III, 6. 2. VIII, 4.
Lucian. Dial. Mort. XV, 1. Xen. Hier. I, 33. Thuc. I, 18.)
Matthiae l. l. p. 1170. *Fischer* l. l. p. 203 sq. — β) loci
plicandi e breviloquentia scriptoris, ut Matth. XXVII,
ἠσφαλίσαντο — κουστωδίας = *ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον σφ*
γίσαντες τὸν λίθον καὶ προςθέντες τὴν κουστωδίαν. Luc.
39. *σπαράσσει αὐτὸν μετὰ ἀφροῦ* pro: *cum express*
spumae = *et spumam extorquet*. Cf. *Fritzsche* IV Evv
p. 826. — — cc) sq. genit. rei, hactenus quasi comitantis
quem, quatenus instructus ea est, ut *μ. βραχίονος ὑψη*
Act XIII, 17. *μ. δόξης καὶ δυνάμεως* Matth. XXIV, 30. M
XIII, 26. Luc. XXI, 27. *μ. ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς* =

schriftlichen *Vollmachten* = δεξάμενος ἐπιστολὰς παρ' αὐτῶν ἐξουσίαν καὶ ἐπιτροπὴν διδούσας Act. XXVI, 12 coll. IX, 2. XXII, 5. — μ. μαχαιρῶν Matth. XXVI, 47. 55. Marc. XIV, 43. 48. Luc. XXII, 52. μ. φανῶν καὶ ὅπλων Joh. XVIII, 2. (Diod. Sic. XIII, 108. Lucian. Dial. Deorr. IX, 3. Xen. Cyr. VI, 2. 18. Thuc. VI, 85.) — — dd) sq. genit. rei arcte connexae cum alia aliqua re, ut pro μετά poni potuisse videatur καί, ut ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναικός = *ratio vel causa mariti et uxoris* Matth. XIX, 10. ἀγάπη μετὰ πίστεως scil. ἔστω i. e. *contingat* Eph. VI, 23. ὑπομονὴν — μετὰ χαρᾶς Col. I, 11. — 1 Tim. I, 14. ἁγιασμὸς μετὰ [i. e. *qui sociam habet*] σωφροσύνης II. 15. — III, 4. VI, 6. 2 Tim. II, 10. (Diod. Sic. I, 7 et 56.) ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον Matth. XXVII, 34. (Herodian. V, 5. 16. ὡς ῥεῖθρα — οἴνου τε καὶ αἵματος μεμιγμένου.) Luc. XIII, 1. ὧν — αὐτῶν = ὧν τὸ αἷμα καὶ τὰς θυσίας ἔμιξε. (Plat. Tim. p. 35. ed. *Steph.* vel p. 32. ed. *Bekk.* μιγνὺς δὲ μετὰ τῆς οὐσίας καὶ ἐκ τῶν τριῶν ποιησάμενος ἓν πάλιν ὅλον τοῦτο μοίρας ὅσας προςῆκε διένειμεν.) Alii ad num. II, 3. hos locos referunt. —

c) referuntur ad societatem, quae ad propinquitatem et coniunctionem localem pertinent et in quibus poni potuisse videtur παρά c. acc. i. e. *iuxta*, nos: *neben* aa) propr., ut εὑρήσετε — πῶλον μετ' αὐτῆς Matth. XXI, 2. — Apoc. XIV, 1. — μετὰ προςώπου σου = μετὰ σοῦ Act. II, 28. Ita LXX pro אֶת־פָּנֶיךָ Ps. XVI, 11. et עִם Gen. XXV, 11. 2 Sam. VI, 7. ubi LXX παρά c. acc. — bb) metaph. de aequalitate = *aeque ac, pariter ac*, ut λογίζομαι μετά τινος *eodem loco haberi, quo habetur aliquis, Jemandem gleich geachtet werden* Marc. XV, 28. Luc. XXII, 37. — Vide de his ll. supra sub λογίζομαι. Ita LXX et עִם Ps. CVI, 6. Cohel. II, 16. (Xen. Ages. XI, 9.) —

II) ponitur μετά c. gen., ut ap. Hebr. עִם apud Lat. *cum*, apud nostrates: *mit*, ubi Graecis ponitur dativ. simplex, ita 1) post *verba et substant.*, *quibus actio mutua significatur* a) post vv. *altercandi, bellandi, litigandi*, ut κρίνεσθαι vel κρίματα ἔχειν = *litigare* 1 Cor. VI, 6. 7. — Ita LXX μάχεσθαι vel κρίσις μετά τινος pro רִיב sq. עִם Gen. XXVI, 20. Judd. XI, 25. Job. XL, 2. — πολεμεῖν Apoc. II, 16. XII, 7. XIII, 4. XVII, 14. πόλεμον ποιεῖν XI, 7. XII, 17 XIII, 7. XIX, 19 bis. — Ita LXX pro נִלְחַם sq. עִם 1 Sam. XVII, 33. 1 Regg. XII, 24. 2 Regg. XIV, 19. — ζήτησις ἐγένετο Joh. III, 25. cf. *Ewald* p. 608. — De dat. simplici, usitato in talibus ap. Graecos cf. *Matthiae* §. 404, c. p. 734. *Passow* II. p. 106. — b) post vv. et *substant. animum mutuum, studia mutua, pactionem* indicantia, sq. genit. pers., ut ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν 1 Joh. IV, 17. εἰρηνεύω vel εἰρήνην διώκω Rom. XII, 18. 2 Tim. II, 22. Hebr. XII, 14. φίλος Luc. XXIII, 12. συμφωνεῖν

Matth. XX, 2. — c) in formulis: *τίς μέρις πιστῷ μετὰ ἀπίστου* pro *τίς μέρις πιστῷ καὶ ἀπίστῳ* 1 Cor. VI, 15. *τίς — συγκατάθεσις ναῷ θεοῦ μετὰ εἰδώλων* pro: *καὶ εἰδώλοις* Ibid. — *οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ* pro: *οὐκ ἐστὶ μέρος σοι καὶ ἐμοί* Joh. XIII, 8. — *κοινωνίαν ἔχω μετά τινος* pro: *κοινωνία ἐστί μοι καί τινι* 1 Joh. I, 3 bis. v. 6. 7. Cf. supra sub *μέρις* a, aa. observata. — — d) post vv. *loquendi*, *murmurandi*, *sciscitandi*, ut *γογγύζειν* Joh. VI, 43. *ζητεῖν* XVI, 17. *λαλεῖν* Marc. VI, 50. Joh. IV, 27 bis. IX, 37. XIV, 30. Eph. IV, 25. Apoc. I, 12. IV, 1. X, 8. XVII, 1. XXI, 9. 15. *λέγειν* Joh. XVI, 19. — Ita LXX *λαλεῖν μετά τινος* pro דִּבֶּר c. עִם cf. *λαλέω* p. 3. — Dici Graecis *διαλέγομαί τινι*, *λαλέω τινι*, docet *Matthiae* §. 403, b. p. 739. §. 587. p. 1170. — — 2) post verb. *μίγνυμι*, *misceo*, Matth. XXVII, 66. Luc. XIII, 1. — Dici Graecis *μίγνυμί τι τινί*, vid. ap. *Matthiae* §. 403, b. p. 739. — Alii ad AA. I, 2. c. hos ll. referunt. — — 3) in formula, conformata ad Hebr. עָשָׂה sq. acc. rei et עִם vel אֵת ad obiectum remotius pertinente: *ποιέω τι μετά τινος*, *in commodum alicuius aliquid facio*, *ich thue etwas für Jemanden oder an Jemandem*, ita *ἔλεος ποιεῖν* Luc. I, 72. X, 37. vel *μεγαλύνειν ἔλεος* I, 58. — Act. XIV, 27. XV, 4. — Ita LXX pro hebr. עָשׂוֹת חֶסֶד sq. עם Gen. XXIV, 12. 14. 2 Sam. III, 8. IX, 1. 7. cf. *Ewald* p. 608. Neque ab hoc praepos. אֵת usu societatis cogitationem abesse, affirmavit *Winer* ad Simon. lex. hebr. p. 104. — Usitatum esse Graecis in talibus *ποιεῖν τινά τι*, rarius *ποιεῖν τινί τι*, docent *Passow* II. p. 494. *Matthiae* §. 415, not. 1. p. 761. *Fischer* ad Weller. Vol. III. P. I. p. 429 sq. *Viger*. p. 289. *Bornem.* ad Xen. Anab. V, 5. 10.

BB) c. *accus.* de personis et rebus sese excipientibus vel sequentibus, =

post, nos: *nach*

1) de *loco*, von örtlicher, räumlicher Aufeinanderfolge = *nach*, *hinter* Hebr. IX, 3. (Paus. III, 1. 1. Hom. Odyss. II, 406.) cf. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. II. p. 200. *Passow* II. p. 107. *Matthiae* §. 587. p. 1171. *Buttm.* §. 134. *Winer* p. 163 sq. — 2) de *tempore*, von der Aufeinanderfolge in der Zeit, a) sq. nomine aa) *temporis*, ut *μεθ' ἡμέρας ἕξ* = *exactis sex diebus* Matth. XVII, 1. XXVI, 2. Marc. IX, 2. XIV, 1. Luc. I, 24. II, 46. XV, 13. Joh. IV, 43. XX, 26. Act. I, 5. XV, 36. XXI, 15. XXIV, 1. 24. XXV, 1. XXVIII, 13. 17. Hebr. VIII, 10. X, 16. Apoc. XI, 11. de *μετὰ τρεῖς ἡμέρας*, *tribus diebus exactis* Matth. XXVII, 36. Marc. VIII, 31. cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 23. — *μετὰ* — *τρεῖς μῆνας* Act. XXVIII, 11. *μ. ἔτη τρία* Gal. I, 18. Vide de h. l. *ἔπειτα* p. 570. — III, 17. *μ. τὸ πάσχα* vel *μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων* Act. XII, 4. XX, 6. —

χρόνον πολύν Matth. XXV, 19. Hebr. IV, 7. — (Palaeph.
5. Jos. Ant. I, 12. 2) — bb) *personae*, ut *μετὰ τοῦτον*
V, 37. VII, 5. XIII, 25. XIX, 4. (Aelian. V. H. XII, 1.
dian. V, 6. 2. Xen. Cyr. II, 2. 4.) — cc) *rei gestae*, ut
— *βαβυλῶνος* = *postquam in Babyloniam demigratum*
Matth. I, 12. — XXIV, 29 et Marc. XIII, 24. — Matth.
VII, 53. Luc. IX, 28. Act. X, 37. XIII, 15. XX, 29. Tit.
10. Hebr. VII, 28. Joh. V, 4. — *μετὰ τὸ ψωμίον* = *μετὰ*
λαβεῖν τὸ ψωμίον XIII, 27. — 2 Petr. I, 15. (Lucian. D. D.
24. Xen. Cyr. VII, 2. 22.) — dd) *pronom.* **τοῦτο** vel
ταῦτα Joh. II, 12. XI, 7. de *ἔπειτα* praeced. v. *ἔπειτα*
70. — XI, 11. XIX, 28. Hebr. IX, 27. — Marc. XVI, 12.
V, 27. X, 1. XII, 4. XVII, 8. XVIII, 4. Act. VII, 7.
I, 20. XV, 16. XVIII, 1. Hebr. IV, 8. Joh. III, 22. V, 1.
VI, 1. VII, 1. XIII, 7. XIX, 38. XXI, 1. Apoc. I, 19. IV,
VII, 1. 9. IX, 12. XV, 5. XVIII, 1. XIX, 1. XX, 3.
tr. I, 11. (Diod. Sic. I, 7.) — — ee) *adiect.*, ut *μετὰ*
μικρόν Luc. XXII, 58. Cf *βραχύς* p 207. — *μετὰ μικρόν*
μετὰ μικρὸν χρόνον Matth. XXVI, 73. Marc. XIV, 70.
cian. Dial. Mort. XV, 3.) *μετ' οὐ πολύ* Act. XXVII, 14.
cian. D. D. VI, 7. Herodian. I, 9. 19. V, 6. 2.) cf. Lamb.
de ellips. p. 551 ed. *Schäfer.* — — b) sq. *inf.* praefixum
ente artic. ubi Lat. *postquam* c. verb. finito Matth. XXVI,
Marc. I, 14. XIV, 28. XVI, 19. Luc. XII, 8. XXII, 20.
I, 3. VII, 5. X, 41. XV, 13. XX, 1. Rom. XI, 25. Hebr.
26. (Aelian. V. H. XII, 1. Herodian. II, 9. 6.) Saepius non
tat in N. T.

Μεταβαίνω, f. *βήσομαι*, (ex *μετά*, trans. cf. *Viger.*
639. et *βαίνω*) 1) *transeo*, ut *ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν*
ζωήν Joh. V, 24. 1 Joh. III, 14. — 2) *migro, discedo* a) propr.
a) sq. *ἀπό* c. gen. loci Matth. VIII, 34. — bb) sq. *ἐκ* et *εἰς*
Luc. X, 7. — cc) sq. *ἐκ* et *πρός* Joh. XIII, 1. — dd) sq. adv.
loc., ut *ἐντεῦθεν* Joh. VII, 3. *ἐκεῖθεν* Matth. XI, 1. XII, 9.
XV, 29. Act. XVIII, 7. (Polyb. XXI, 10. 12.) — b) *dimo-*
vendi sensu, c. *ἐντεῦθεν* Matth. XVII, 20. Saepius non legi-
tur in N. T.

Μεταβάλλομαι, (med. verbi *μεταβάλλω* converto
Diod. Sic. I, 12. XIX, 33.) *muto me*, de eo, qui sententiam
mutat. Semel in N. T. Act. XXVIII, 6. *μεταβαλλόμενοι εἶπον.*
205, 19. Xen. H. G. II, 3. 31. 45.)

Μετάγω, f. *ξω*, (a *μετά* et *ἄγω*) *transfero, transloco*
Diod. Sic. XX, 3.] *circumagendi* sensu, ita bis in N. T.
equis et navibus Jac. III, 3. 4.

Μεταδίδωμι, f. *δώσω*, (a *μετά* et *δίδωμι*) *impertior*,
a) sq. dat. pers. Luc. III, 11. Eph. IV, 28. (*τινί τινος*
Sic. IV, 79. Herodian. III, 6. 4. Xen. Mem. II, 2. 5.) —
μεταδιδούς de eo, qui sustinet munus paupe-

rum sustentandorum et eleemosynarum distribuendarum XII, 18. — c) τινί τι Rom. I, 11. 1 Thess. II, 8. (Diod. II, 26. Xen. Anab. IV, 5. 5.) Esse hanc structuram rari docent *Passow* II. p. 109. *Matthiae* §. 326, not. p. 635.

Μετάθεσις, εως, ἡ, (a μετατίθημι q. v.) 1) *positio, translocatio, Versetzung* Hebr. XI, 5. — 2) ex adi *mutatio* Hebr. VII, 12. XII, 27. (Dem. 727, 10. Thuc. V,

Μεταίρω, f. αρῶ, (a μετά et αἴρω, transfero in locum Dem. 395, ult. LXX 2 Regg. XXIV, 31.) intr [= μεταίρειν ἑαυτόν vel πόδα cf. *Matthiae* §. 496, 1. p. *transeo, migro.* Bis in N. T. a) sq. ἐκεῖθεν Matth. XIII, b) sq. ἀπό c. gen. loci XIX, 1. (Aquila Gen. XII, 8.)

Μετακαλέομαι, οῦμαι, (med. verbi μετακαλέ uno loco in alium voco) *advocandum mihi curo*, ar Quater in N. T. Act. VII, 14. X, 32. XX, 17. XXIV, 25. Ages. II, 29.)

Μετακινέω, ῶ, f. ήσω, (a μετά et κινέω moveo *moveo*, sq. ἀπό c. gen. rei Col. I, 23. De ἀπό iuncto verbo cf. *Matthiae* §. 354, not. p. 666. (de loco: Xen. equestr. VII, 6.)

Μεταλαμβάνω, f. λήψομαι, 1) *particeps sum,* *ticeps reddor* a) seq. genit. 2 Tim. II, 6. Hebr. VI, 7. XII. τροφῆς μεταλαμβάνειν i. e. *cibum capere* Act. II, 46 X 33. (Aelian. V. H. IX, 5. Xen. H. G. III, 5. 5.) — cf. *thiae* §. 325, 1. p. 632. — 2) *nanciscor*, seq. accus. XXIV, 25. (Polyb. II, 16. 15.) cf. *Matthiae* §. 325, p. 637.

Μετάληψις, εως, ἡ, *participatio, perceptio*, εἰς ληψιν i. e. *hoc consilio, ut fruaris;* ita semel in 1 Tim. IV, 3. (τῆς ἀρχῆς i. e. successio in regnum XXI, 21. 3.)

Μεταλλάσσω, ττω, f. ξω, (ex μετά et ἀλλάσσω) *permuto.* Bis in N. T. a) sq. τὶ ἔν τινι *etwas gegen vertauschen* Rom. I, 25. cf. ἐν p. 530. — b) sq. τὶ v. 26. (Diod. Sic. IV, 51. τι LXX Esth. II, 20.)

Μεταμέλομαι, f. ήσομαι, a. 1. pass. ἐμελέθην, μετά post et μέλομαι curo, cogito) 1) *muto senten* Matth. XXI, 29. 32. (Polyb. XXV, 5. 11.) — 2) *poenite* *poenitentia tangor* Matth. XXVII, 3. 2 Cor. VII, 8. VII, 21. LXX pro נחם Exod. XIII, 17. (Diod. Sic. X XVII, 42. Xen. Cyr. IV, 6. 5.) Saepius non legitur in

Μεταμορφόω, ῶ, f. ώσω, (a μετά et μορ 1) *formam alicuius muto, transformo aliquem.* Med. μορφοῦμαι *formam meam muto* Matth. XVII, 2 et IX, 2. (Aelian. V. H. I, 1.) — 2) *muto*, formae notione clusa prorsus. Rom. XII, 2. μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνακαι τοῦ νοός, de quo dat. = *hinsichtlich* cf. *Matthiae* §. 40

731. *Winer* p. 84. — 2 Cor. III, 18. μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν *immutamur ita, ut indies illustriores reddamur*. (Aelian. V. H. XIV, 8.) Saepius non legitur in N. T.

Μετανοέω, ῶ, f. ήσω, (ex μετά post et νοέω intelligo, reputo) 1) *mentem muto* i. e. a) *sententiam muto, aliter statuo* [Diod. Sic. XV, 47. Xen. Cyr. I, 1. 3.] Ita legitur in N. T. aa) de iis, qui aliter et rectius de Jesu statuunt, quam antea statuerant, absol. Act. II, 38. III, 19. — bb) de iis, qui corrigunt errores de Deo et cultu divino, transeuntes ad Christianorum sacra, absol. Act. XVII, 30. XXVI, 20. — b) *mores muto, animum emendo* aa) universe i. e. ratione habita et sensuum et factorum, α) absol. Matth. III, 2. IV, 17. XI, 20. 21. Marc. I, 15. VI, 12. Luc. X, 13. XIII, 3. 5. XV, 7. 10. XVI, 30. Apoc. III, 19. — de locis Matth. XII, 41 et Luc. XI, 32. vid. sub εἰς p. 435 observata. — β) sq. *inf.* pro ὥστε c. inf. Apoc. XVI, 9. Cf. *Matthiae* §. 532. d. p. 1041.— bb) de factis α) absol. Apoc. II, 5. 16. III, 3. — β) sq. ἀπό τινος item ἔκ τινος = μετανοέω καὶ ἀποστρέφομαι ἀπό τινος Act. VIII, 22. Cf. ἀπό p. 108 ab init. — Apoc. II, 21. 22. IX, 20. 21. XVI, 11. cf. *Winer* p. 77 et supra sub ἐκ p. 451 ... — 2) ex metonym. consequentis pro antecedente: *poenitet me, poenitentiae sensu tangor, ich fühle Reue* a) absolute Luc. XVII, 3. 4. (Diod. Sic. XIII, 53.) — b) seq. ἐπί c. dat. *Reue fühlen über etwas, etwas bereuen* v. ἐπί p. 585. 2 Cor. XII, 21. Saepius non legitur in N. T.

Μετάνοια, ας, ἡ, (a μετανοέω) *mentis mutatio*. Dicitur a) de eo, qui consilium mutat Hebr. XII, 17. (Polyb. IV, 66. 7.) — b) de hominibus, qui corrigunt errores circa religionem amplectendo Jesu doctrinam Act. XI, 18. XX, 21. τὴν εἰς τὸν θεὸν μετάνοιαν pro: τὴν εἰς τὸν θεὸν ἐπιστροφὴν καὶ μετάνοιαν. 2 Tim. II, 25. — c) relate ad animum: *vitae, animi, morum emendatio* aa) universe, ut βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν Matth. III, 11. — βάπτισμα μετανοίας Marc. I, 4 et Luc. III, 3. — Matth. IX, 13. Marc. II, 17. — καλέσαι — εἰς μετάνοιαν Luc. V, 32. — XV, 7. XXIV, 47. Act. V, 31. XIII, 24. XIX, 4. Rom. II, 4. Hebr. VI, 6. 2 Petr. III, 9. (Jos. Ant. IV, 6. 10 fin.) — bb) sensuum maxime ratione habita Matth. III, 8. Luc. III, 8. Act. XXVI, 20. — cc) de factorum emendatione 2 Cor. VII, 9. 10. Hebr. VI, 1. Saepius non exstat in N. T.

Μεταξύ, I) adverb. [in der Mitte Hom. Iliad. I, 156. a μετά et μέσος] 1) *inter, dazwischen*, ὁ μεταξύ, *interiacens*, de tempore et quidem absolute positum Joh. IV, 31. ἐν τῷ μεταξύ sc. χρόνῳ, *tempore interiacente, interea, mittlerweilen, unterdessen* (absolute Lucian. Dial. Deorr. X, 1. Xen. Symp. I, 14. plene i. e. addito χρόνος Herodian. III, 8. 20.

Xen. Anab. V, 2. 17 et de loco: *αἱ μεταξὺ δυςχωρίαι* Pol I, 86. 8.) cf. *Buttm.* §. 137. — 2) *post, postea, darn* a) absolute Rom. II, 15. *συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνει σεως καὶ μεταξύ*, indem ihr Gewissen sie bezeugt *u dann* *ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολ γουμένων*, die Vorstellungen sich entweder anklagen oder v theidigen. (Jos. de bell. iud. II, 11. 4.) — b) iunct. cum ar culo: *ὁ μεταξύ, posterus, sequens* Act. XIII, 42. *εἰς τὸ μ ταξὺ σάββατον, in sabbatum sequens.* (Jos. de bell. iud. 4. 2 et c. Apion. I, 21. Anthol. gr. T. II. p. 244. ed. *Jacob* cf. *Matthiae* §. 272. p. 557. *Buttm.* §. 112, 3. —

II) praepositionis vim habens regentis genitiv. *inter* i. *zwischen* a) de loco Matth. XXIII, 35. Luc. XI. 51. XVI, Act. XII, 6. *μεταξὺ δύο στρατιωτῶν.* (Polyb. XIV, 1. 9. A lian. V. H. III, 1. Xen. Cyr. VII, 1. 10. Thuc. IV, 42.) b) metaph. in verbis *ἔλεγξον αὐτὸν μεταξύ σου καὶ αὐτ μόνου* Matth. XVIII, 15 et *οὐδὲν διέκρινε μεταξὺ ἡμῶν τε αὐτῶν* Act. XV, 9. Ita nos: Unterschied machen zwischen, ist zwischen mir und ihm darüber gesprochen worden. [Ro II, 15. cf. *Koppe* epist. ad Rom. p. 46. ed. *de Ammon.*] S pius non legitur in N. T.

Μεταπέμπομαι, f. *ψομαι*, med. (verbi *μεταπέμ* mitto post aliquem) *arcesso, iubeo* vel *curo aliquem dedu dum ad me* cf. *Winer* p. 109. *Buttm.* §. 122. 8. *Matth* §. 492, c. p. 925. — Septies in N. T. Act. X, 5. 22. XI, 13. XXIV, 24. 26. — et addito *εἰς* c. acc. loci XXV, (2 Macc. XV, 31. Diod. Sic. I, 65. Herodian. I, 16. 12. Xen. M III, 9. 11 et Anab. I, 1. 2.) LXX pro הֵנְחָה Num. XXIII, 7.

Μεταστρέφω, f. *ψω*, (a *μετά* et *στρέφω*, ver 1) *converto* [i. e. umwenden Xen. Cyr. VIII, 3. 28.] i. e. *mu* sq. *τὶ εἴς τι* Act. II, 20. Jac. IV, 9. (1 Macc. IX, 41.) 2) *perverto, corrumpo*, sq. accus rei Gal. I, 7. (Sirac. XI, *τὰ ἀγαθὰ εἰς κακὰ μεταστρ.*) Saepius non legitur in N.

Μετασχηματίζω, f. *ίσω*, (a *μετά* et *σχῆμα* q. 1) *transformo*, med. *me transformo* a) sq. acc. rei Phil. I 21. (Jos. Arch. VII, 10. 5. Diod. Sic. III, 11.) — b) med. *transformo* sq. *εἴς τινα* i. e. *speciem alicuius sumo* 2 C XI, 13. 14. — sq. *ὡς* v. 15. *ὡς διάκονοι δικαιοσύνης* = *ὄντες διάκονοι δ.* — 2) metaph. *μετασχηματίζω τὶ ε τινα, transfero aliquid in aliquem*, de eo, qui figurate a quid in aliquem transfert 1 Cor. IV, 6. Saepius non habe in N. T.

Μετατίθημι, f. *μεταθήσω*, (a *μετά* et *τίθη* 1) *transfero* a) de iis, qui in locum alium transferuntur, *εἰς* c. acc. loci, plene Act. VII, 16. — minus plene Hebr. XI *ἐνὼχ* — *θάνατον* pro: *ἐ. μετετέθη εἰς τὸν οὐρανὸν, τοῦ* etc. Hebr. XI, 5. *μετέθηκεν* [sc. *εἰς τὸν οὐρανὸν*] — *θ*

al. 2 Regg. II, 11. — (Siracid. XLIV, 6. Diod. Sic. XVII, 29. Polyb. XVII, 3. 5.) — b) med. *μετατίθεμαι*, *me transfero* i. e. *transeo*, *ἀπό τινος εἴς τινα*, *ab aliquo ad aliquem* i. e. *deficio* vel *descisco ab aliquo*, *ut alium sequar* Gal. I, 6. 2 Macc. VII, 24. Polyb. III, 111. 8. XXVI, 2. 6. Jamblich. Protrept. ad philos. c. 17. Appian. bello Mithrid. p. 324. v. *Koppius* ad Gal. I, 6.) — c) *μετατίθημί τι εἴς τι*, *transfero*, *converto aliquid in aliquid* Jud. v. 4. *τὴν χάριν τοῦ θεοῦ μετατιθέναι εἰς ἀσέλγειαν*: Sens. *opinari*, *eo pertinere χάριν τοῦ θεοῦ in peccatis condonandis*, *ut improbitati indulgeas*. — 2) *muto* Hebr. VII, 12. *μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης* *mutato enim sacerdotio* sc. dum transferretur in tribum aliam. (Joseph. Arch. XII, 5. 7. Dionys. Hal. IV, 60. Diod. Sic. III, 73. Polyb. I, 63. 2. Xen. Mem. IV, 2. 18.) Saepius non legitur in N. T.

Μετέπειτα, adv. (ex *μετά* et *ἔπειτα* post) *posthac*, *deinde*. Semel in N. T. Hebr. XII, 17. (Anthol. gr. T. IV. p. 190. ed. *Jacobs*. Judith. IX, 7. Herodot. VIII, 128. IX, 85.)

Μετέχω, f. *μεθέξω*, aor. 2. *μετέσχον*, perf. *μετέσχηκα*, *particeps sum* a) seq. genit. cf. *Matthiae* §. 325. p. 632. — 1 Cor. IX, 12. *τῆς ἐξουσίας ὑμῶν μετέχουσιν*. X, 21. Hebr. II, 14. — VII, 13. *φυλῆς ἑτέρας μετέσχηκεν* i. e. *ad aliam tribum pertinuit*. — *fruendi* sens. Hebr. V, 13. *γάλακτος*. — 2 Macc. V, 10. Diod. Sic. I, 5. Herodian. VIII, 4. 21. Xen. Mem. II, 2. 3.) — b) seq. *ἐκ* c. genit. 1 Cor. X, 17. Cf. supra ... p. 460. — c) absol. 1 Cor. IX, 10. *ἐπ' ἐλπίδι τοῦ μετέχειν*. Ita codd. pro vulg. *τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν*. X, 30 quo loco *χάριτι* ad modum pertinens [cf. *Matthiae* §. 400. p. 731.] est: *cum gratiarum actione*.

Μετεωρίζω, f. *ίσω*, (a *μετέωρος* sublimis, excelsus) a) proprie Diod. Sic. XIII, 46. Polyb. V, 3. 19. — b) metaph. animo, nunc erecto, ut spe Diod. Sic. XIII, 46. nunc elato et superbo Polyb. III, 8. 22. XVI, 21. 2. nunc spem inter et metum fluctuante Thuc. VI, 11. Cicero ad Attic. V, 11. XV, 14. — hinc *μετεωρίζω* in altum tollo a) propr. de avibus Aelian. Hist. Anim. XI, 33. de pulvere Xen. Cyr. VI, 3. 5. — b) metaph. de animo: erigo Diod. Sic. III, 72. XI, 41. — nunc elato, ut superbia Polyb. XXIV, 3. 6. Diod. Sic. IV, 20. vel ... spe Dem. 169, 23. denique facio, ut aliquis animo fluctuet, de iis, qui ad defectionem alliciunt Diod. Sic. XVII, 5. Polyb. V, 70. 10.) *suspensum reddo*, med. *suspensus reddor*, *fluctuo inter spem et metum*. Semel in N. T. Luc. XII, 29. *μὴ μετεωρίζεσθε*. (2 Macc. V, 17. ubi *μετεωρίζεσθε τὴν διάνοιαν*, ut *μετέωρος τῆς διανοίας* Polyb. III, 107. 6.)

Μετοικεσία, *ας*, *ἡ*, (a *μετοικέω*) *migratio e sedibus* ... *avitis*, de exilio babylonico, quater in N. T. *βαβυλῶνος* ... in *Babyloniam* Matth. I, 11. 12. 17. LXX pro גּוֹלָה

2 Regg. XXIV, 16. 1 Chron. V, 22. (Anthol. gr. T. I. p. 1[illegible] ed. *Jacobs.*)

Μετοικίζω, f. *ιῶ*, de quo fut. attico vid. *ἀφορίζω* (a *μετά* et *οἰκίζω*) *in aliam terram transfero aliquem, m[illegible] grare iubeo aliquem in aliam terram.* Bis in N. T. a) *τι[illegible] εἰς* c. acc. loci Act. VII, 4. (Diod. Sic. XI, 88.) — b) *τι[illegible] ἐπέκεινά τινος* Act. VII, 43. LXX pro הִגְלָה 1 Chron. V, 2[illegible] Hos. X, 5. absol. Aelian. V. H. I, 11. Thuc. I, 12.)

Μετοχή, ῆς, ἡ, (a *μετέχω*) *communio, consortium.* Se[illegible] mel in N. T. 2 Cor X, 14. *τις γὰρ μετοχὴ δικαιοσύνῃ κα[illegible] ἀδικίᾳ;* de quo duplici dat. cf. *Matthiae* §. 389. p. 716 [illegible] LXX pro חֶבְרָה de serie aedificiorum iuxta positorum P[illegible] CXXII, 2.

Μέτοχος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a *μετέχω*) *particep[illegible]* sq. genit. Vide *μετέχω*. a) universe Hebr. III, 1. VI, 4. XII, [illegible] — *τοῦ χριστοῦ* i. e. *beneficiorum a Christo paratorum* Heb[illegible] III, 14. (Anthol. gr. T. IV. p. 263. ed. *Jacobs.*) — b) de i[illegible] qui sunt eiusdem vel opificii vel dignitatis: *socius* Luc. V, [illegible] Hebr. I, 9. Ita LXX pro hebr. חָבֵר Ps. XLV, 7. (Dem. 1411, [illegible] Antiph. 676, 8.) Saepius non extat in N. T.

Μετρέω, ῶ, f. *ήσω*, (a *μέτρον*) *metior, messen* a) pr[illegible] prie aa) de rebus fluidis et aridis in locutione proverb. addi[illegible] *ἐν* c. dat. normae. Cf. *ἐν* p. 526. Matth. VII, 2. Marc. IV, [illegible] et Luc. VI, 38. *ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, μετρηθήσεται.* (De[illegible] 918, 11. 1135, 5.) — bb) adhibito fune messorio, sq. acc. [illegible] Apoc. XI, 1. *μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ.* v. 2. XXI, 15 — [illegible] Ita LXX pro מָדַד nunc de mensura rerum aridarum Exc[illegible] XVI, 18. nunc de iis, qui fune mensorio adhibito dimetiunt aliquid, ubi LXX *διαμετρέω* Ezech. XL, 5. XLI, 1. (de ge[illegible] metris Xen. Mem. IV, 7. 2.) — b) metaph. i. e. *aestimo, dii[illegible] dico*, sq. accus. et *ἐν* c. dat. normae 2 Cor. X, 12. cf. ad h. [illegible] *Fritzsche* diss. II. p. 33 sq. (*τινά τινι* Herodian. I, 6. 2. P[illegible] lyb. XII, 4. 5. Dem. 314, 14. et metior apud Horat. Epist. [illegible] ep. 7. extr.) Saepius non legitur in N. T.

Μετρητής, οῦ, ὁ, (propr. mensor) *metretes s. amph[illegible]* eaque attica, genus mensurae, adhibitae in rebus liquidis continentis LXXII sextarios vel *ξέστους*, aequalis fere hebr. [illegible] Semel in N. T. Joh. II, 6. LXX pro בַּת 2 Chron. IV, 5. ([illegible] lyb. II, 15. 1. Aelian. Hist. Anim. VIII, 9. Dem. 1045. 6.)

Μετριοπαθέω, ῶ, f. *ήσω*, (ex *μέτριος* moderatus *πάθος* affectus; moderatis affectibus utor, sich in Leid[illegible] schaften mässigen) *facilem me praebeo, ich beweise mich na[illegible] sichtig*, sq. dat. pers. Ita semel in N. T. Hebr. V, 2. (— Ant. XII, 3. 2 et *μετριάζω* V, 7. 7.)

Μετρίως, adv. *modice* i. e. [vel moderate Po[illegible] III, 85. 17. Xen. Anab. II, 3. 20. vel] *parum, οὐ μετρ[illegible] haud parum*, ita semel in N. T. Act. XX, 12. (Lucian.

... 34. Herodian. I, 3. 12. Diod. Sic. XVII, 114. Xen. Mem. II, 1. 1.)

Μέτρον, ου, τό, 1) *mensura, modus* i. e. a) mensura, qua metiri solemus arida, fluida; aa) propr., ut in locutione proverb. Matth. VII, 2. Marc. IV, 24. Luc. VI, 38. Cf. ... verbis Lucae verba Jesaiae c. LXV, 7. (Lucian. Dial. Mort. X, 3. Xen. Mem. III, 10. 10.) — bb) trop. Matth. XXIII, 32. ὑμεῖς — ὑμῶν. Quem imperativum uti alii per-... explicant [cf. *Winer* p. 129 coll. *Gesen.* p. 776, not. p.] ... alii ironiam inesse his verbis existimantes explicant: *atque ... addite, quaeso, sceleste factis maiorum vestrorum, ut de-... illud, nescio quod, perfectae perversitatis absolvatur ex-...um.* Cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 686. et supra sub ἀναπληρόω p. 73 adnotata. — b) *de fune messorio* Apoc. XXI, ... — c) universe Apoc. XXI, 17. μέτρον ἀνθρώπου = *men-... vulgarem*, quo loco accus. = ὅ ἐστι μέτρον ἀ. Cf. de ... appositionis loco addito supra sub ἔνδειγμα disputata. — ... ἐκ μέτρου i. q. μετρίως, *modice, parce* Joh. III, 34. ... supra ἐκ no. V. — 2) *demensum, modus et ratio, pro-...tio*, ut πίστεως Rom. XII, 3. τῆς δωρεᾶς Eph. IV, 7. τῆς ...ίας [pp. Philostr. vit. Sophist. I. p. 543.] metaph. de per-...tione morali Eph. IV, 13. — 2 Cor. X, 13. μέτρον τοῦ κανόνος *certi ac definiti termini* vid. κανών. (Anthol. gr. T. I. ... 81. ed. *Jacobs.*) Saepius non extat in N. T.

Μέτωπον, ου, τό, *frons, die Stirn*, (a μετά et ὤψ) ...c. VII, 3. IX, 4. XIII, 16. XIV, 1. 9. XVII, 5. XX, 4. XXII, 4. ... IX. pro מֵצַח 1 Sam. XVII, 29. (Diod. Sic. III, 11. Herodian. ... 15. 17. Xen. Cyr. I, 4. 8.)

Μέχρι, etiam μέχρις, particula temporis, durationem ... non solum, sed simul finem eius indicans, scribi solita ...χρι nunc μέχρις, nulla vocalis vel consonantis ratione ha-... cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 14. I) signif. adverbiali: *donec, ... dum*, nos: *bis, solange bis*, sq. coniunct. aor., ubi dici-... fieri vel futurum esse aliquid, donec evenerit, quod even-...um esse dicitur. Cf. *Matthiae* §. 522. p. 1010. *Buttm.* ... 133, 3. *Passow* II. p. 121. *Winer* p. 214. Utuntur Lat. ... talibus fut. exact. Ita legitur et quidem absque ἄν Eph. ..., 13. — de omissione partic. ἄν vide supra sub ἕως p. 677 ...servata. — II) signif. praepositionis, regentis genit. = *us-... ad, bis zu* cf. *Matthiae* §. 576. p. 1137. *Passow* l. l. ... de *loco* Rom. XV, 19. (Palaeph. f. 21. Lucian. Dial. Mort. ..., 2.) — 2) de *tempore* a) propr. aa) universe, sq. genit. ...st. Matth. XIII, 30. Act. X, 30. XX, 7. 1 Tim. VI, 19. ...br. III, 6. 14. IX, 10. — Rom. V, 14. θάνατος — μωσέως, ... loco hoc sibi vult Apostolus: sine lege regnare non pot-... mors; si post Mosis tempora regnavit, mirum non est; ...rat enim lex, quae violari poterat et violata mortem affere-

bat. Mirum vero est, quod regnavit mors ad finem illius riodi, qua carebant homines lege scripta. — (Diod. Sic. IV, Herodian. V, 6. 3. Xen. Cyr. I, 4. 23. Mem. III, 5. 26.) nunc adverbio, ante se habente artic., ut μέχρι τῆς σήμερ Matth. XXVIII, 15. διεφημίσθη — σήμερον i. e. *haec nar tio divulgabatur ad hunc usque diem, sed nunc explosa* Cf. ad h. l. *Tittmann* Lexic. Synonym. N. T. Spec. II. p. I IX. (Palaeph. f. 17.) — bb) μέχρι οὗ [= μέχρι τούτου τοῦ χρόνου, ἕως ἂν ita Thuc. I, 99. vel, ut ap. Graecos riores legitur: μέχρι τούτου ἕως οὗ, ita Palaeph. f. 4.] *us dum, donec, usque ad tempus quo*, sq. coniunct. aor. M XIII, 30. Vide supra sub I. monita. — — b) permutatu ἄχρι i. e. ita legitur, ut durationem rei indicet, finis vero non respiciatur, μέχρι τῆς σήμερον Matth. XI, 23. Vid h. l. *Tittm.* l. l. (Diod. Sic. IV, 19) — 3) de *modo* et *mino*, ad quem usque pertinet aliquid [universe Lucian. D XXIII, 2. Xen. Mem. IV, 7. 3.], ut μέχρι αἵματος i. e. *ad guinis profusionem usque* Hebr. XII, 4. μ. δεσμῶν 2 II, 9. μ. θανάτου = *adeo, ut mortem subiret* Phil. I (2 Macc. XIII, 14. μέχρι τραυμάτων προεχώρει Herodia 15. 16.) — iungitur c. verbo ἐγγίζειν Phil. II, 30. Sae non legitur in N. T.

Μή, I) Particula negativa vel adverb. significans: *nicht*. Legitur in N. T. ut apud Graecos *sic, ut non ad ipsam, de qua agitur, sed ad rei cogitationem pertineat* usurpatur non, ubi dicere volumus, non esse aliquid, sed cogitatione fingimus, non esse aliquid, aut ubi videtur res ganda esse. Quare μή *subiective* et *conditionatim*, οὐ co absolute et obiective negare docent Grammatici. Cf. *H* ad Vig. p. 797. 804. 805. *Matthiae* §. 608. p. 1217. *Bu* §. 135. *Passow* II. p. 121. *Winer* p. 171. coll. de Heb respondente Graec. μή *Ewald* p. 530. — A) proprie AA legitur haec particula a) in *sententia conditionali* cf. *Pa* l. l. *Buttm.* §. 135, b. *Matthiae* §. 608, 5. b. p. 1220. *E* ad Vig. p. 804 sq. i. e. praecedente ἐάν, ἐὰν μή [de signif. et constr. vid. supra p. 342.] Matth. V, 20. V X, 13. XII, 29. XVIII, 3. 16. 35. XXI 21. XXII, 24. XXV Marc. III, 27. VII, 3. 4. X, 30. XII, 19. Luc. XIII, 3. 5. III. 2. 3. 5. 27. IV, 48. V, 19. VI, 44 53. 65 VII, 51. VII XII, 24 47. XIII. 8 XV, 4 bis. 6 XVI, 7 XX. 25. κἄ i. e. καὶ ἐὰν μή X, 38. Act VIII, 31. XV, 1. XXVII, 31. X, 15 XI, 23. 1 Cor. VIII, 8. IX, 16. XIII, 1. 2. 3. XIV, 9. 11. 28. XV, 36. Gal. II, 16. 2 Thess. II, 3. 2 Tim. Jac. II, 14. 16. 17. 1 Joh. III, 21. Apoc. II, 5. 22. III, 3.— praeced. εἰ, εἰ μή, [de cuius signif. et struct. vid. s p. 370 sqq] Matth. V, 13. VI, 1. IX, 17. XI, 27. XII, 4. 24 XIII, 58. XIV, 17. XV, 24. XVI, 4. XVII, 8. 21. XIX

XXI, 19. XXIV, 22. 36. Marc. II, 7. 21, 22. III, 2. V, 37. VI, 4. 5. 8. VIII. 14. IX, 9. 29. X, 18. XI, 13. XIII, 20. 32. Luc. IV, 26. 27. V, 21. 36. 37. VI, 4. VIII, 51. IX, 13. X, 6. 22 bis. XI, 29. XIII, 9. XIV, 31. XVII, 18. XVIII, 19. Joh. III, 13. VI. 22. 46. IX, 33. X, 10. XIV, 2. 6. 11. XV, 22. 24. XVII, 12. XVIII, 30. XIX, 11. Act. XI. 19. XXI. 25. XXVI, 32. Rom. VII, 6 bis. IX, 29. XI, 15. XIII, 1. 8. XIV, 14. 1 Cor. I, 14. II, 2. 11. VII, 5. 16. VIII, 4. X, 13. XII, 3. XIV, 5. XV, 2. 2 Cor. II, 2. XI, 16. XII, 5. 13. XIII, 5. Gal. I, 7. 19. VI, 14. Eph. IV, 9. Phil. IV, 15. 1 Tim. V, 19. VI, 3. Hebr. III, 18. 1 Joh. II, 22. V, 5. Apoc. II, 5. 16. 17. IX, 4. XIII, 17. XIV, 3. XXI, 27. — — b) in *sentent. finali*, cf. *Passow* l. l. *Buttm.* §. 135, c. *Matthiae* §. 608, 5. a. p. 1219. — Ita aa) praeced. ἵνα: ἵνα μή, *ut non, ne, dass nicht, damit nicht*, item ἵνα — καὶ μή, *ut — et ut non* vel *et ne* = *neque* [de cuius structura vid. p. 744] Matth. V, 29. 30. VII, 1. XII, 16. XVII, 27. XXIV, 20. XXVI, 5. 41. Marc. III, 9. 12. IV, 12 bis. V, 10. XIII, 18. Luc. VIII, 10. 12. 31. IX, 45. XVI, 28. XVIII, 5. XXII, 32. 46. Joh. III, 16. 20. IV, 15. V, 14. VI, 12. 39. 50. VII, 23. XI, 50. XII, 35. 42. 46. XVI, 1. XVIII, 28. 36. XIX, 31. Act. II, 25. IV, 17. V, 26. XXIV, 4. Rom. XI, 25. XV, 20. 1 Cor. I, 10. 15. IV, 6. VII, 5. VIII, 13. IX, 12. XI, 32. 34. XII, 24. 25. XVI, 2. 2 Cor. I, 9. II, 3. 8. 11. IV, 7. VI, 3. IX, 3. X, 9. XII, 7. XIII, 10. Gal. V, 17. VI, 14. Eph. II, 9. Phil. II, 27. Col. II, 4. III, 21. 1 Thess. IV, 13. 1 Tim. III, 6. 7. VI, 1. Tit. II, 5. III, 14. Philem. v. 14. 19. Hebr. III, 13. IV, 11. VI, 12. XI, 28. 40. XII, 3. Jac. V, 9. 12. 2 Petr. III, 12. 1 Joh. II, 1. 28. 2 Joh. v. 8. Apoc. III, 12. VII, 1. VIII, 12. IX, 4. 5. 20. XI, 6. XIII, 17. XVI, 15. XVIII, 4. XX, 3. — — bb) praeced. ὅπως: ὅπως μή, *ut non, ne* Matth. VI, 18. Luc. XVI, 26. Act. XX, 16. 1 Cor. I, 29. — — cc) praeced. εἰς sq. inf. c. artic. εἰς τὸ μή, *ut non, ne, damit nicht* Act. VII, 19. 1 Cor. X, 6. 2 Cor. IV, 4. 2 Thess. II, 2. 1 Petr. III, 7. Cf. εἰς p. 433. — — dd) praeced. πρός et sq. inf. c. art. πρὸς τὸ μή, *ut non, ne, damit nicht* 2 Cor. III, 13. 1 Thess. II, 9. 2 Thess. III, 8. Cf. *Matthiae* §. 590. p. 1180 sq. *Passow* II. p. 568. — — ee) praeced. τοῦ et sq. infinit., τοῦ μή, *ut non, ne, damit nicht* [cf. *Matthiae* §. 540. not. 1. p. 1061. *Buttm.* §. 127, not. 1. *Winer* p. 135. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 845.] Luc. IV, 42. XXIV, 16. Alii κατέχειν, κρατεῖσθαι explicantes: *impedire*, locis infra sub e, bb. hos ll. accensent. — Act. XXI, 12. Hebr. XI, 5. Jac. V, 17. — — ff) sq. *inf. simpl.* Luc. XXII, 40. cf. *Buttm.* §. 127, 2. *Matthiae* §. 532. p. 1039. *Winer* p. 134. — — — c) in *sentent. consecutiva* i. e. de effectu vel eventu cogitato a dicente vel scribente aa) praeced. ὥστε: ὥστε μή, *ita ut non, so dass nicht* Matth. VIII, 28. Marc. III, 20. 1 Cor. I, 7.

2 Cor. III, 7. 1 Thess. I, 8. (Xen. Symp. IV, 54.) —— bb) εἰ τὸ μή, sq. inf. = *ita ut non* 1 Cor. IX, 18. Hebr. XI, cf. *Winer* p. 136 et supra sub εἰς p. 431. — — — d) *sententia causam rei, cogitatam ab aliquo, enuntiante*, aa) διὰ τὸ μή sq. inf. *propterea quod non, cum non* Matt XIII, 5. 6. Marc. IV. 5. 6. Luc. VIII, 6. Jac. IV, 2. (Cebet. tab. c. 24.) cf. διά p. 278. — bb) ubi legitur τῷ μή c. infini *propterea quod non* cf. *Matthiae* §. 541. p. 1062. — 2 Cor. II, 12. τῷ μὴ εὑρεῖν με Τίτον. — cc) praeced. ὅτι Joh. II 18. (Lucian. Dial. Mort. XIV, 6. et διότι μή Lucian. Dial. Deorr. marin. V, 1.) cf. *Herm.* ad Vig. p. 805 sq. — — — e) *iungitur* μή *c. infinit.* aa) simplici, pendente a verbo ali cf. *Passow* II. p. 122. *Buttm.* §. 135, d. g. *Matthiae* §. 608, p. 1222. — α) universe, ut post ἀποκριθῆναι Luc. XX, δοκεῖ Act. XXV, 27. ἐγκόπτειν Gal. V, 7. ἐπιβοᾶν Act. XX 24. θέλειν Rom. XIII, 3. καλόν, κρεῖττον scil. ἐστί 1 Cor. VII, 2 Petr. II, 21. λέγειν Matth. XXII, 23. Marc. XII, 18. Ac XXIII, 8. παιδεύεσθαι 1 Tim. I, 20. χρηματίζεσθαι Luc. I 26. — β) post δεῖ, ὀφείλειν Matth. XXIII, 23. Luc. XI, 4 XVIII, 1. Act. XXVII, 21. Rom. XV, 1. Cf. *Buttm.* §. 135, g. — γ) post vv., quae natura sua nihil nisi id indicant, quod i cogitatione aut voluntate positum est, αα) universe, ut θέσθαι εἰς τὴν καρδίαν Luc. XXI, 14. κρίνειν Act. XV, 1 ἀξιοῦσθαι v. 38. Cf. *Herm.* ad Vig. p. 806 sq. — ββ) po vv. *iurandi*, ut ὄμνυμι, sq. inf. futur. Hebr. III, 18. Cf. *Passow* II. p. 123. *Herm.* l. l. — δ) post vv. *negandi* [cf. *Matthiae* §. 534, not. 4. p. 1047. *Viger.* p. 457. 810 sq. *Winer* p. 203.], ut ἀντιλέγειν Luc. XX, 27. ἀπαρνεῖσθαι XXII, 34. — ε) post vv. *imperandi, praecipiendi, rogandi* notionem inclu dentia, in quibus μή c. inf. = μή absolute posito c. imperat cf. *Voigtländer* ind. ad Lucian. Dial. Mort. p. 207. — Legi tur in talibus αα) infin. *praes.* ubi de re diutius durante ve saepius repetita agitur. Cf. *Herm.* ad Viger. p. 748. *Matthiae* §. 501. p. 948. *Buttm.* §. 124, 5 coll. §. 135, 3. *Winer* p. 139. — Ita post αἰτοῦμαι Eph. III, 13. γράφω 1 Cor. V 9. 11. διαμαρτύρομαι 2 Tim. II, 14. κηρύσσω Rom. II, 21 λέγω Act. XXI, 4. 21. Rom. II, 22. XII, 3. παραγγέλλω Act I, 14. IV, 18. V, 28. 40. 1 Cor. VI, 10. 11. 1 Tim. I, 3. VI, 17 (Lucian. Dial. Mort. I, 7.) — ββ) inf. *aor.* in re cito transeunte vel ubi magis res ipsa, quam rei duratio spectatur cf. *Herm.* l. l. *Matthiae* l. l. *Buttm.* l. l. *Winer* p. 138. ita pos λέγω Matth. V, 34. 39. παραιτοῦμαι Hebr. XII, 19. παρακαλέω Act. IX, 38. XIX, 31. χρηματίζομαι Matth. II, 12. — ζ) pos vv. finem affirmativum vel actionem ad finem affirmativum spectantem, negantia, ut οὐ δύναμαι μὴ λέγειν, *non possum non dicere* Act. IV, 20. Cf. *Herm.* ad Vig. p. 798. 799 *Voigtländer* ind. ad Lucian. D. Mort. p. 208. *Matthiae* §. 609

p. 1229. *Winer* p. 178. *Buttm.* §. 135, not. 7. b. — — bb) cum *infinit.* qui ut praefixum habet artic. ita *α*) cum gen. artic. pendet *αα*) a verbo *impediendi, detinendi.* [Cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 845. *Winer* p. 135. *Matthiae* §. 353, 3. p. 665. *Herm.* ad Vig. p. 810 sq.] א) plene, ut *ἐγκόπτω* Rom. XV, 22. *καταπαύω* Act. XIV, 18. [*κατέχω* Luc. IV, 42. *κρατεῖσθαι* XXIV, 16. alii in his ll. genit. artic. c. inf. de fine vel de consilio explicant. Vide supra] *κωλύω* Act. X, 47. *παύω* 1 Petr. III, 10. *ὑποστέλλομαι* Act. XX, 27 et v. 20. quo loco verbis *τῶν συμφερόντων* per appositionem vel explicationis ergo additur: *τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς* = *nullo modo me subtraxi rebus utilibus, nempe ei rei, ut ego vobis non indicarem nec vos docerem.* Cf. *Fritzsche* l. l. p. 847. et de *μή* post vv. *impediendi*, *detinendi* *Matthiae* §. 534, not. 3. p. 1047. *Herm.* ad Vig. p. 810 sq. *Blomfield* ad Aeschyl. Prom. v. 244. — ב) minus plene i. e. addendum est cogitatione verb. impediendi, ut Luc. XVII, 1. *ἀνένδεκτόν ἐστι* [scil. *κατέχειν* vel *κωλύειν*], *τοῦ μὴ ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα.* — — *ββ*) a substantivo, ut *ὀφθαλμοὶ τοῦ μὴ βλέπειν, ὦτα τοῦ μὴ ἀκούειν* i. e. *oculi cernendi facultate destituti, aures non habentes audiendi potestatem* Rom. XI, 8. 10. Cf. supra sub *βλέπω* p. 203 et *Fritzsche* l. l. p. 844. — *ἐξουσία τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι* 1 Cor. IX, 6. cf. *Fritzsche* l. l. p. 843. — *ὁ νόμος τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα γενομένην ἀνδρὶ ἑτέρῳ* Rom. VII, 3. quo loco genit. obiective ponitur = *lex de adulterio vitando mulieri, cum alio viro matrimonium ineunti.* — — cc) cum inf. qui ante se habens artic. *τό* *α*) circumscribit substantivum 1 Cor. IV, 6. cum praecedente *τοῦτο* praeparandi vim habente Rom. XIV, 13. 2 Cor. II, 1. X, 2. 1 Thess. IV, 6 coll. v. 3. Cf. de inf. c. artic. substantivi vices sustinente *Matthiae* §. 540. p. 1059. §. 543. p. 1063. *Buttm.* §. 127, 5. *Winer* p. 215. — *β*) respondet partic. *ἐάν* c. verb. finit. Rom. XIV, 21. Cf. *Winer* p. 172. *Buttm.* §. 135, g. — — — f) legitur *μή post pronom. relat.* *ὅς, ὅστις*, ita posita, ut includant conditionis notionem neque ad personam certam pertineant „sobald sie nicht auf bestimmte, sondern bloss von meiner Vorstellung umfasste Gegenstände gehen“ *Buttm.* §. 135, e. *Matthiae* §. 608, 5. c. p. 1220. *Herm.* ad Vig. p. 805. *Passow* II. p. 122. *Winer* p. 172. — Matth. X, 14. XI, 6. Marc. IV, 22. VI, 11. X, 15. XI, 23 Luc. VII, 23. VIII, 18. IX, 5. X, 10 XVIII, 17. Act. III, 23. Col. II, 18. Tit. I, 11. 2 Petr. I, 9. — — — g) iungitur c. *partic.* habente nunc articulum, nunc absque eo posito, aa) ubi poni poterat particula conditionalis *ἐάν, εἰ* c. verb. finito cf. *Buttm.* §. 135, f. *Matthiae* §. 608, d. p. 1222. — *α*) universe Matth. IX, 36. Marc. VI. 34. Luc. XI, 24. — XII, 47. *ἐκεῖνος — ἑτοιμάσας* = *ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος, ἐὰν γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου, μὴ ἑτοιμάσῃ.* XIV, 29. Rom. V, 13. VIII, 4.

XIV, 6 bis. v, 22. Col. I, 23. quo loco statim praecedit *εἴγε*. 1 Tim. V, 9. 1 Petr. III, 6. *ἧς ἐγενήθητε τέκνα — μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν.* — β) praeced. *πᾶς* = *quisque, quicunque* [cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 460. dissert. I. p. 54.] Matth. III, 10. VII, 19. 26. XIII, 19. Luc. III, 9. Joh. XV, 2. — — bb) ubi poni poterat particula consecut. i. e. ubi commemoratur effectus ab aliquo cogitatus = *ὥςτε μή* c. inf. α) universe Luc. VII, 30. XI, 36. — *ἦν — μὴ βλέπων καὶ οὐκ ἔφαγεν* = *ἦν τοιοῦτος, ὥςτε μὴ βλέπειν καὶ οὐκ ἔ.* i. e. *ea erat eius conditio, ut videri posset coecus, neque cibum sumsit, er befand sich in einem Zustande, dass man ihn für blind halten konnte und ass nicht* Act. IX, 9. — XIII, 11. XX, 29. 2 Cor. IV, 2. V, 19. Gal. VI, 9. Eph. II, 12. Phil. I, 28. Tit. I, 18. — β) ex simplicitate antiquitatis causa et effectus interveniente *καί* nectuntur, ut *ἔσῃ σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι* pro: *ἔσῃ σιωπῶν μὴ δυνάμενος λαλῆσαι* i. e. *ὥςτε μὴ δύνασθαι λαλῆσαι* Luc. I, 20. — cc) ubi poni poterat *ὅτι* vel *διότι* c. verbo finito i. e. ubi affertur causa rei ab aliquo cogitata vel etiam simulata α) universe, ut *ἰωσὴφ — δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη* Matth. I, 19. *μὴ ἔχοντος — αὐτοῦ ἀποδοῦναι* XVIII, 25. Luc. VII, 42. Matth. XXII, 25. Marc. II, 4. VIII, 1. Luc. II, 45. V, 19. XIII, 11. XXIV, 23. Act. IX, 26. XII, 19. XVII, 6. XXI, 14. 34. XXVII, 15. *νόμον μὴ ἔχοντες* Rom. II, 14. — 2 Cor. III, 14. *μὴ ἀνακαλυπτόμενον — καταργεῖται* i. e. *cum non retegatur, quoniam per Christum solum removeri potest.* Cf. *Fritzsche* diss. I. p. 41. — Jud. v. 5. 6. — β) ubi *ὡς ἐν παρόδῳ* et ut explicet aliquis, qui, suo iudicio, factum sit, quod factum esse dicitur factumque esse forte mirari possis. Utuntur in talibus Latini: *ut qui* Matth. XVIII, 13. XXII, 29. Marc. XII, 24. Luc. IX, 33. Joh. VII, 15. Act. V, 7. Rom. IV, 19. 1 Cor. VII, 37. 2 Cor. IV, 18. Hebr. IV, 2. 1 Petr. IV, 4. — dd) ubi poni poterat pron. relat. *ὅς*, includens conditionis notionem, neque ad certam personam vel rem pertinens. Cf. *Buttm.* §. 135, f. *Matthiae* l. l. *Winer* p. 172 sq. α) universe et αα) nudo ponitur particip. habens nunc artic. nunc carens illo Matth. X, 28 et Luc. XII, 4. Matth. XII, 30 bis. et Luc. XI, 23 bis. Matth. XXV, 24 et Luc. XIX, 26. — Luc. III, 10. VI, 49. XII, 21. 33. 48 XIX, 27. XXII. 36. Joh. III, 18. Cf. ad h. l. *Winer* p. 171 sq. *Herm.* ad Vig. p. 805. — Joh. V, 23. VI, 64. IX, 39. X, 1. XII, 48. XIV, 24. XX. 29. Act. XX, 22. — *ἔθνη τὰ μὴ ἔχοντα νόμον* Rom. II, 14. IV, 5. V, 14. IX, 30. X, 20 bis. 1 Cor. IV, 7. VII. 29 — 31. 38. XI, 22. Gal. IV, 8. 1 Thess. II, 16. — *τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα τὸν θεόν* IV, 5. — v. 13. *καθὼς — οἱ λοιποὶ, οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα ut omnis illa reliqua hominum multitudo, nempe ut omnes, quicunque spe destituuntur*, quibus vv. circumscribitur omnis hominum

IV, 3. — β) formulae notandae: τὰ μὴ δέοντα item καθήκοντα = ἅτινα μὴ δεῖ, ἅτινα μὴ καθήκει i. e. id dedecet, inhonesta 1 Tim. V, 13. Rom. I, 28. (Ceb. 25.) — τὰ μὴ ὄντα = ἅτινα μή ἐστι vel ἦν son esse cogitantur, die als nicht existirend angesehen oder wurden Rom. IV, 17. trop. pro: ignobilia 1 Cor. cf. Buttm. §. 135, f. Winer p. 173. — — — h) legi- absque verbo, e contextu facile cognoscendo. Ita in sione cito negantis, ut μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαῤῥαβᾶν XVIII, 40. Cf. Passow II. p. 122 coll. Valcken. ad Eur. v. 534. — — — i) universe i. e. ubicunque cogita- fingi, non esse aliquid, res ipsa docet, ut ὃς ἂν ἀπο- τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, μὴ ἐπὶ πορνείᾳ Matth. XIX, 9. XII, 14. δῶμεν; ἢ μὴ δῶμεν; = βούλει vel θέλεις ἢ βούλει, μὴ δῶμεν visne: demus, an vis: denege- = demus, an denegemus? Cf. supra sub βούλομαι et sub θέλω p. 716. adnotata. — Rom. XIV, 1. προσ- άνεσθε, μὴ — διαλογισμῶν pro: προσλαμβάνεσθε amice tractetis] μὴ ἐλθόντες εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν. ss. IV, 5. ἕκαστον — σκεῦος κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ καὶ μὴ ἐν πάθει ἐπιθυμίας = μὴ εἶναι δὲ ἡμᾶς ἐν ἐπιθυμίας. 2 Thess. III, 6. Tit. I, 6. Hebr. XIII, 17. — III, 8. τί ἔτι κἀγὼ ὡς ἁμαρτωλὸς κρίνομαι; καὶ μὴ — γαθά. Locutio ex duabus mixta: τί ἔτι κἀγὼ ὡς ἁμαρ- κρίνομαι καὶ μὴ ποιῶ τὰ κακὰ, ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθά; ς βλασφημούμεθα ἡμᾶς λέγειν, ὅτι ποιήσωμεν τὰ κακὰ, κ. τ. ἁ. i. e. cur adhuc ut peccator puniar et cur non perpetrem, ut bona inde oriantur? sicuti per contume- quidam dicere nos contendunt, mala perpetremus, ut bona oriantur. Cf. de hoc attractionis genere, qua orationem terjecta potius per parenthesin enuntiatione quam ab

Buttm. §. 126, 4. §. 135, not. 6. *Passow* II. p. 318. *Winer* p. 179. — a) universe aa) sq. *indic. futuri* [ubi οὐ μὴ γενήσεται = οὐ δεινὸν, μὴ γενήσεται, non verendum est, ne futurum sit i. e. verendum est, ut futurum sit, es ist zu fürchten, dass es nicht geschehen wird; pertinet autem futurum ad ea, quae aut diuturniora aliquando eventura indicare volumus aut non aliquo quocunque, sed remotiore aliquo tempore dicimus futura esse cf. *Herm.* ad Soph. Oed. Col. v. 853.] Matth. XIII, 22. XXVI, 35. Marc. IX, 1. XIV, 31. Luc. XXII, 34. Joh. VIII, 12. XIII, 38. XX, 25. Apoc. III, 5. IX, 6. — Lectionis incertae sunt Luc. IX, 27. X, 19. Joh. VIII, 52. — bb) in interrogatione = *non?* i. q. οὐ, sed fortius Luc. XVIII, 7. ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ποιήσει — αὐτοῦ. *Gott aber, ihr fürchtet nicht, dass er die Sache seiner Lieblinge in Schutz nehmen werde? = Gott aber, glaubet ihr, dass er die Sache seiner Lieblinge nicht schützen werde?* i. e. *Gott aber sollte die Sache seiner Lieblinge nicht in Schutz nehmen?* — b) sq. *coniunct. aor.* [in quibus οὐ μὴ γένηται = οὐ δεινὸν, μὴ γένηται, *non verendum est, ne fiat* i. e. *verendum est, ut fiat, es ist zu fürchten, dass es nicht geschieht.* Pertinet enim in talibus coniunct. aor. ad tempus incertum vel ad rem, quae vel statim vel olim futura cogitatur cf. *Herm.* ad Soph. Oed. Col. v. 853. interdum vero ita explicanda est haec formula, ut οὐ interroget, μή contra faciat, ut verbi notio negativa fiat, ut οὐ μὴ γένηται, *non hoc non fiat?* i. e. *non hoc omittatur? = omittetur profecto* cf. *Herm.* ad Elmsl. Eurip. Med. p. 390.] cf. *Matthiae* §. 609. p. 1231. *Buttm.* §. 126, 4. *Winer* p. 179. aa) universe α) coniunct. aor. 1. pass. legitur Matth. XXIV, 2. Marc. XIII, 2 bis. Luc. VI, 37 bis. XXII, 68. Hebr. VIII, 12. X, 17. 1 Petr. II, 6. Apoc. II, 11. XV, 4. XVIII, 21. 22. 23. XXI, 25. — β) conj. aor. 2. act. Matth. V, 18. 20. 26. XIII, 14 bis. XVIII, 3. XXIII, 39. XXIV, 34. 35. XXVI, 29. Marc. IX, 15. XIII, 30. 31. XIV, 25. Luc. I, 15. X, 19. XII, 59. XIII, 35. XVIII, 17. 29. XXI, 18. 32. 33. Joh. VI, 37. X, 28. XI, 26. Act. XXVIII, 26 bis. 1 Cor. VIII, 13. 1 Thess. V, 13. Hebr. XIII, 5 bis. Apoc. III, 3. 12. VII, 16. XVIII, 7. XXI, 27. — ut fortius negetur, additur insuper οὐκέτι Marc. XIV, 25. Luc. XXII, 16. Cf. *Matthiae* §. 609. p. 1227 fin. *Buttm.* §. 135, 6. *Winer* p. 179. *Stallbaum* ad Plat. Phileb. p. 42. — Joh. XI, 56. τί δοκεῖ ὑμῖν; ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορτήν; i. e. *was dünket euch? wir meinen* [ὅτι pro: δοκοῦμεν, ὅτι], oder: *meinet ihr* [ὅτι pro: δοκεῖτε, ὅτι], *er wird wohl nicht aufs Fest gekommen seyn?* (ita οὐ μὴ θάνωσι = οὐ δεινὸν, μὴ θάνωσι *hi non metuendum ne mortui sint*, i. e. *diese werden wohl nicht gestorben seyn* Soph. Philoct. v. 416. cf. *Herm.* ad h. l.) — γ) coni. aor. 2. med. Marc. XIII, 19. — addito οὐδέ, ut augeatur vis negatio-

. VIII, 52. Rom. IV, 8. — Quod si *Dawesius* et qui
ur eum, pro coni. a. 1. act. et med. reponendum esse
futur. neque nisi coniunct. a. 1. pass. item aor. 2. act.
usurpatum esse in talibus affirmarunt, vanitatem huius
ti ostenderunt *Matthiae* §. 517 et not. 1. p. 987 sq.
§. 126, 4. not. * *Heindorf* ad Plat. Phaedon. p. 44.
obs. in Thuc. p. 155. *Stallbaum* ad Plat. Phileb. p. 27.
p. 722. 735. *Passow* II. p. 313. — — bb) in inter-
ion? i. q. οὐ sed fortius, ut τὸ ποτήριον — οὐ μὴ
ὐτό, *soll ich ihn nicht trinken?* Joh. XVIII, 11. cf.
p. 173.
ibi legitur, *ubi res* non simpliciter negatur, sed *ne-*
videtur; praedita enim est haec particula coniectandi
dique vi aliqua = nostratium: *wohl nicht, wohl nicht*
a) propr. Matth. XXII, 12. 2 Cor. XII, 21. καὶ μὴ με-
ἐντων. (Soph. Philoct. v. 706.) cf. *Herm.* ad Soph. l. l.
ae §. 608. p. 1222 fin. *Herm.* ad Vig. p. 806. —
minime, nullo modo, „quae dubitativa orationis figura
ohl nicht] saepe etiam fortior est simplici affirmatione
atione" *Herm.* ad Soph. Philoct. v. 706. *Erfurdt* ad
Ant. v. 691. *Winer* p. 173. — aa) universe 2 Cor. V, 21.
VII, 6. XI, 27. — bb) in oppositionibus α) universe
IX, 5. 7. Col. III, 2. 1 Tim. III, 6. 11. Hebr. VI, 1.
. Jac. I, 22. 1 Petr. III, 9. 3 Joh. v. 10. — β) in ver-
— ἀλλὰ Luc. XXII, 42. Joh. VI, 27. 1 Cor. V, 8.
X, 33. 2 Cor. IV, 18. VI, 9. Eph. V, 15. 27. VI, 6.
II, 9. Col. III, 22. 1 Tim. II, 9. Hebr. X, 25. XI, 13.
26. 1 Petr. II, 16. V, 2. 2 Petr. III, 9. — saepius re-
μὴ Rom. XIII, 13. 1 Tim. III, 3. 8. Tit. I, 7. II, 3. 9.
γ) μὴ μόνον — ἀλλὰ καὶ Joh. XIII, 9. — uti abest

γένοιτο, *ne fiat hoc* i. e. *absit!* aa) universe Luc. XX, 16. Rom. III, 8. 6. 31. VI, 2. 15. VII, 7. 13. IX, 14. XI, 1. 11. 1 Cor. VI, 15. Gal. II, 17. III, 21. 2 Tim. IV, 16. — bb) *ἐμοὶ — μὴ γένοιτο*, sq. inf. *καυχᾶσθαι* i. e. *absit a me, ut glorier* Gal. VI, 14. Cf. *γίνομαι* p. 232. — — b) in sententiis, quibus inest *dehortandi, prohibendi, imperandi, rogandi* notio. Quatenus in talibus cogitatione addendum sit verb. dehortandi, prohibendi, imperandi, rogandi, vid. apud *Herm.* ad Vig. p. 804. *Buttm.* §. 135, 4. not. 5. *Passow* II. p. 122. *Matthiae* §. 608, not. 1. p. 1220. §. 511, 3. p. 972. *Winer* p. 179. Habent Lat. in talibus vel *ne* c. imperat. vel c. *coniunct.* aut *noli* c. inf. — Ita legitur *μή* aa) sq. *imperat.*, α) *praesentis*, ubi agitur de omittendo eo, quod quis iam facit, vel de non incipienda aliqua re αα) universe Matth. VI, 16. 19. 25. VII, 1. X, 28. XIV, 27. XVII, 7. XIX, 6. 14. XXIII, 3. XXIV, 17. XXVIII, 5. 10. Marc. V, [illegible] VI, 50. IX, 39. X, 9. 14. XIII, 8. 11. 21. XVI, 6. Luc. I, 13. 30. II, 10. V, 10. VI, 30. 37 bis. VII, 6. 13. VIII, 49. 50. 52. IX. 50. X. 4. 7. 20. XI, 7. XII, 7. 11. 22. 29. 32. XIV, 12. XVIII, 16. XXI, 21. XXIII, 28. Joh. II, 16. V, 28. 45 VI, 20. 43. VII, 24. X, 37. XII, 15. XIV, 1. 27. XIX, 21. XX, 17. 27. Act. I, 20. X, 15. XI, 9. XVIII, 9. XX, 10. XXVII, 24. Rom. VI, 12. 13. XI, 18. 20. XII, 2. 14. 16. 21. XIII, 14. XIV, 3. 15. 16. 20. 1 Cor. IV, 5. VI, 9. VII, 5. 12. 13. 18 bis. 21. 23. 27. X. 28. XIV, 20. 39. XV, 33. 34. 2 Cor. VI, 14. 17. Gal. V, 1. VI, 7. Eph. IV, 26 bis. 29. 30. V, 7. 11. 17. 18. VI, 4. Col. II, 16. III, 9. 19. 21. 1 Thess. V, 19. 2 Thess. III, 14. 15. 1 Tim. IV, 14. V, 16. 19. VI, 2. Hebr. XII, 5. XIII, 2. 9. 16. Jac. I, 7. 16. II, 1. III, 1. 14. IV, 11. V, 9. 12. 1 Petr. IV, 12. 15. 16. 2 Petr. III, 8. 1 Joh. II, 15. III, 13. IV, 1. 2 Joh. v. 10. 3 Joh. v. 11. Apoc. I, 17. V, 5. — ββ) praecedit *ὁρᾶν* ita, ut per se subsistat, ut *ὁρᾶτε, μὴ θροεῖσθε cavete vobis! ne animum despondete!* Matth. XXIV, 6. Cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 700. — γγ) abest imperat. e proxime praecedd. repetendus, ut *θεραπεύεσθε* Luc. XIII, 14. vel *ἔχετε* Gal. V, 13. vel *ἐστέ, γίνεσθε* participio addendum Rom. XII, 11. 16. 19. 1 Petr. I, 14. (ita *μὴ μακρὰ μόνον* scil. *λέγε* Lucian. Toxar. §. 56.) — — δδ) 1 pers. plur. coniunct. praes. in adhortatione, ut *μὴ γινώμεθα κενόδοξοι* Gal. V, 26. *μὴ ἐκκακῶμεν* VI, 9. — 1 Thess. V, 6. 1 Joh. III, 18. Cf. *Herm.* ad Soph. Aiac. v. 1064. — — β) *aoristi*, ubi agitur de re non incipienda vel de re cito transeunte aut semel facta cf. *Herm.* ad Vig. p. 748. 809. ad Soph. l. l. Imperativum aor. Graecos raro, Atticos vix unquam usurpare, auctor est *Herm.* ad Vig. p. 809. Gregor. Corinth. p. 15. 16. ed. *Schäfer*. *Winer* p. 180. atqui, inquit *Bornem.* ad Xen. Cyr. VII, 5. 73. huic regulae non videntur obtemperare, quae tertia persona proponuntur. Legitur ita αα) imper.

r. 1. act. μὴ ἐπιστρεψάτω Matth, XXIV, 18. Marc. XIII, 16 uc. XVII, 31. (Hom. Odyss. XVI, 301. Aeschyl. Sept. c Theb. v. 1038. Aristoph. Lysistr. v. 1033. Xen. Cyr. VII, 3 3.) — 1 pers. plur. coni. aor. in adhortat., ut μὴ σχίσωμεν αὐτόν Joh. XIX, 24. — ββ) imper. aor. 2. act. μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου Matth. VI, 13. — Luc. XVII, 31. — —

bb) sq. *coniunct. aor.*, ubi agitur de re non incipienda vel de re brevi absoluta aut semel facta cf. *Herm.* l. l. *Matthiae* §. 511, 3. p. 972. §. 519, 7. p. 998. *Buttm.* §. 135, 3. *Winer* p. 180. — α) coni. *aor.* 1. *act.* Matth. III, 9. V, 17. VI, 2. 7. 31. 34. X, 19. 34. XXIII, 9. XXIV, 23. 26. Marc. V, 7. X, 19. quinquies Luc. VI, 29. VIII, 28. XVII, 23. XVIII, 20. quater. Joh. III, 7. VII, 60. XVIII, 9. 1 Cor. XVI, 11. 2 Cor. XI, 16. 2 Thess. II, 3. III, 13. 1 Tim. V, 1. Jac. II, 11 bis. Apoc. VI, 6. VII, 3. X, 4. XI, 2. XXII, 10. — β) coniunct. *aor.* 2. *act.* Matth. VI, 13. VII, 6. X, 5 bis. XXIV, 25. Luc. XI, 4. XVII, 23. Rom. X, 6. Col. II, 20. Hebr. X, 35. — γ) coni. *a.* 1. *p.* Matth. I, 20. X, 26. 28. 31. XXIII, 8. 10. Luc. XII, 4. XIV, 8. XXI, 8. 9. Act. XXIII, 21. 2 Tim. I, 8. 1 Petr. III, 14. — abest coni. aor., ut γενηθῇ = γενέσθω Matth. XXVI, 5. Marc. XIV, 2. — δ) coni. *a.* 2. *pass.* Matth. V, 42. — ε) coni. *a.* 1. *med.* Matth. X, 9. 10. quo loco ut Marc. VI, 9. repete κτήσησθε. Luc. III, 8. Col. II, 20. — — cc) sq. coni. *praesentis* Hebr. III, 8. IV, 15. III, 15. [quo loco codd. nonnulli imperat. praes. exhibent σκληρύνετε.] — Improbat hanc structuram *Herm.* ad Soph. Aiac. v. 1064. alii contra neque constructionis huiusmodi exempla prorsus abesse docuerunt, ut *Schäfer* ad poet. gnomm. p. 156. 158. ad Greg. Cor. p. 1006. *Bornem.* in *Rosenm.* Rep. II, 268. *Passow* II. p. 122. *Winer* p. 180.

II) coniunctio: *ne, dass nicht* 1) sq. *optat.*, ubi indicatur finis, quem quis in mente habet. Ita praeced. praeter. Act. XXVII, 42. — Cf. *Herm.* ad Vig. p. 791. ad Soph. Elect. v. 57. *Seidler* ad Eur. Electr. v. 59. *Bornem.* ad Xen. Anab. III, 2. 36. *Buttm.* ad Soph. Phil. v. 24. *Poppo* ad Xen. Cyr. I, 6. 22. *Jacob* ad Lucian. Tox. p. 118. *Matthiae* §. 512. p. 974. §. 514. p. 776 sq. §. 518, 4. p. 994. — — 2) sq. *coniunct.*, ubi indicatur finis, ne fiat aliquid. Cf. Grammaticos sub ἵνα p. 744 lin. 14. laudatos. — Ita a) post vv. metuendi, praeced. nunc aor. in ceteris praeter indic. modis, ut εὐλαβηθεὶς Act. XXIII, 10. (Plat. Apol. Socr. §. 1.) — nunc praesenti cf. *Matthiae* §. 520. p. 1000. §. 608, 5. a. p. 1220. *Buttm.* §. 135, 4. *Herm.* ad Vig. p. 797. *Winer* p. 180. — ut στελλόμενοι 2 Cor. VIII, 20. φοβούμενοι Act. XXVII, 17. 2 Cor. XII, 21 coll. 20. — abest φοβούμενος cogitatione addendum 2 Cor. XII, 6. ad quem locum confer, quae habet de μή ᾖ, pertinente ad verentem, ne quid nunc sit simulque ne-

scire se, utrum sit nec ne, significantem *Herm.* ad Sophocl. A
v. 272. — Alii h. l. *μή* explicant *ἵνα μή*, ut pendeat a
δομαι. — — b) post vv. *cavendi*, praeced. praes., ut *βλ*
Matth. XXIV, 4. Marc. XIII, 5. Luc. XXI, 8. Act. XIII,
1 Cor. X, 12. Gal. V, 15. Hebr. XII, 25. *γρηγορέω* Marc. X
36. *ἐπισκοπέω* Hebr. XII, 15. *μή τις ὑστερῶν* sc. *ᾖ* ibid.
τις — ἐνοχλῇ v. 16. *μή — βέβηλος* sc. *ᾖ*. cf. *Herm.* ad S
Aiac. v. 272. — *ὁράω* Matth. XVIII, 10. 1 Thess. V, 15.
μή sc. *ποιήσῃς τοῦτο* Apoc. XIX, 20. XX, 9. *σκοπέω*
VI, 1. Cf. *Buttm.* §. 135, 4. *Matthiae* §. 608, not. 1. p. 1
Herm. ad Vig. p. 810. *Winer* p. 180. — — 3) sq. *ind*
praes., ubi indicamus, putare nos, ita esse, ut veremu
Herm. ad Soph. Aiac. 272. ad Vig. p. 810. *Schäfer* m
p. 115. *Valcken.* ad Eurip. Phoen. v. 93. *Winer* p. 181
Ita post verb. curandi Luc. XI, 35. — 4) sq. *indicat. fu*
ubi indicamus ea, quae olim aliquando [in einer unbestimm
zukünftigen Zeit] sint cf. *Herm.* l. l ad Soph. Electr. v.
Stallbaum ad Plat. Phileb. p. 13. *Winer* p. 181. — Ita p
vv. *cavendi*, ut *βλέπω* Col. II, 8. *βλέπετε — συλαγωγῶν* i.
cavete, ne quis abducturus sit. — 5) sq. *infinit.* post ve
cavendi, ut *προςέχω* Matth. VI, 1. — 6) in constructione
cus. c. inf., in votis negativis post verb. *rogandi* 2 Cor. VI
XIII, 7. cf. *Passow* II. p. 123.

III) particula interrogandi et usitata in interrog. dire
ubi exspectatur responsio negativa: *num?* nos: *ob, doch ni*
Cf. *Matthiae* §. 608, not. 3. p. 1220. *Buttm.* §. 135, 5. *He*
ad Vig. p. 789. — 1) nude posita legitur, cum indicat. o
nium tempp. cf. *Passow* II. p. 123. *Schäfer* melet. p. 116
a) sq. indic. praes. Matth. IX, 15. Marc. II, 19. Luc. V,
XVII, 9. Joh. III, 4. IV, 12. VI, 67. VII, 35. 41. 51. 52. V
53. IX, 27. 40. X, 21. XVIII, 17. 25. XXI, 5. Act. VII,
1 Cor. IX, 8. 9. X, 22. 2 Cor. III, 1. Jac. II, 14. III. 12.
abest verb. ut *ἐστί* Rom. III, 5. IX, 14. 1 Cor. XII, 29 - 31
b) sq. indic. aor. Luc. XXII, 35. Joh. IV, 33. VII, 48.
VII, 42. Rom. XI, 1. 11. 1 Cor. I, 13. 2 Cor. I, 17. XII, 17.
c) sq. indic. perf. Joh. VII, 47. — d) sq. ind. fut. Matth.
9. 10. Luc. XI, 11 bis. Rom. III, 3. IX, 20. — 2) praefigi
particulae *οὐ* in *μὴ οὐ*, ita ut *μή* interroget, *οὐ* contra
ciat, ut notio verbi sequentis negativa fiat [vid. supra sub
p. 372. notata et *Herm.* ad Eur. Med. p. 344.] Rom. X, 18.
1 Cor. IX, 4. 5. XI, 22. XII, 29. 30. 31. — Saepius *μή*
legitur in N. T.

Μήγε, vid. sub *γέ* p. 221.

Μηδαμῶς, *nequaquam, nullo modo.* Bis in N. T. A
X, 14 et XI, 8. ubi imperativum: *θῦσον καὶ φάγε* sequi
responsio detestantis: *μηδαμῶς* sc. *τοῦτο γένοιτο.* (Luc

Dial. Deorr. IV, 4. et *Poppo* ad h. l. Xen. Sympos. II, 3.) LXX ita pro חָלִ֫ילָה Gen. XVIII, 25.

Μηδέ, coniunct. aestimanda ad eandem regulam, quam scriptam legimus supra particulae *μή* q. v. 1) *neque*, i. e. *et non* nos: *auch nicht*. Ita a) in negatione continuata cf. *Matthiae* §. 609. p. 1224. *Buttm.* §. 136. *Passow* II. p. 124. — praecedente *μή* Matth. X, 14. XXII, 29. Marc. VI, 11. XII, 24. Luc. XII, 47. XVI, 26. XVII, 23. Joh. IV, 15. Rom. XIV, 21. 1 Cor. V, 8. 2 Cor. IV, 2. (Lucian. Dial. Mort. X, 18. XII, 12.)— praeced. *μήπω* Rom. IX, 11. — praecedit *μή* et sequitur *μήτε* disiungens Act. XXIII, 8. Cf. *Winer* p. 175 sq. *Markland* ad Eur. Suppl. p. 328. ed. Lips. — b) in prohibitione continuata, ubi *neque* = *et ne* aa) ratione habita verbi sequentis, ubi *μή* praecedit Matth. VI, 25 X, 9. 10. Luc. X, 4. XII, 22. XIV, 12. 1 Petr. IV, 2 bis. 1 Joh. II, 15. — bb) sq. *imperat.* *α*) praes. Marc. XIII, 11. Joh. XIV, 27. Rom. VI, 13. 1 Cor. X, 7. 10. 1 Tim. V, 22. Hebr. XII, 5. — *β*) aor. 1. pass. 1 Petr. III, 14. — cc) sq. coni. aor. Matth. VII, 6. XXIII, 10. Marc. XIII, 15. Luc. III, 14. Col. II, 20. — *μηδὲ* — *μηδέ* = *ne* — *neque* Marc. VIII, 26. — dd) 1 plur. praes. coniunct. in adhortat. 1 Cor. X, 8. 9. 1 Joh. III, 18. — ee) sq. infinit. pendente a verbo imperandi Act. IV, 18. XXII, 21. 1 Cor. V, 11. 1 Tim. I, 4. VI, 17. — c) in oppositione et prohibitione, sq. imperat. praes. 2 Thess. III, 10. — 2) *ne quidem*, *nicht einmal* Marc. II, 2. Eph. V, 3. (Lucian. D. D. VI, 2. Xen. Mem. I, 2. 36.) cf. *Matthiae* l. l. *Buttm.* l. l. — Saepius non legitur in N. T.

Μηδείς, *μηδεμία*, *μηδέν*, *nullus*, *nemo*, neutr. nihil, *keiner*, *nichts*, *wer und was er auch seyn mag*, non obiective et absolute, ut *οὐδείς*, sed subiective et conditionatim negans. Legitur in N. T. a) universe aa) nude positum Matth. XVI, 20. Marc. V, 43. VI, 8. VII, 36. VIII, 30. IX, 9. Luc. V, 14. VI, 35. VIII, 56. IX, 3. 21. Joh. VIII, 10. Act. IV, 21. VIII, 24. IX, 7. X, 28. XI, 19. XIII. 28. XV, 28. XIX, 36. 40. XXI, 25. XXIII, 14. 22. 29. XXIV, 23. XXV, 17. XXVII, 33. XXVIII, 6. 18. Rom. XII, 17. 1 Cor. X, 25. 27. 2 Cor. VI, 10. 1 Thess. III, 3. cf. ad h. l. *Winer* p. 136. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 847. — 2 Thess. III, 11. 1 Tim. V, 14. 21. VI, 4. Tit II, 8. III, 2. 13. Hebr. X, 2. Jac. I, 6. 3 Joh. v. 8. Apoc. III, 11. (Herodian. III, 15. 7. Lucian. D. D. XX, 18. Xen. Cyr. III, 1. 27.) — bb) addito *μή*, *μηκέτι* vel iterato *μηδείς* ex more Graecorum in propositionibus negantibus negandi nominibus et particulis uti solitorum, ubi Lat. *quisquam*, nos: *irgend jemand*, *irgendwo* cf. *Matthiae* §. 609, 2. p. 1228. *Buttm.* §. 135, 6. *Winer* p. 178. — Marc. XI, 14. de h. l. optat. vid. sub *μηκέτι*. Act. IV, 17. 2 Cor. VI, 3. cf. *ἐν* p. 519. — XIII, 7. Phil. I, 28. 1 Petr. III, 6. — 2 Thess. II, 3. *κατὰ μηδένα*

τρόπον *nulla ratione*, ubi alias μηδέν. — (Xen. Mem. I, 2. 39.) — b) *prohibitive* aa) sq. imperat. praes. α) universe Luc. III, 13. 1 Cor. III, 18. 21. X, 24. Gal. VI, 17. Eph. V, 6. Col. II, 18. 1 Tim. IV, 12. V, 22. Tit. II, 15. Jac. I, 13. 1 Joh. III, 7. Apoc. II, 10. — minus plene i. e. abest imperat. ut ἔστω Matth. XXVII, 19. vel πράσσετε Phil. II, 3. — β) c. dupl. negat. Rom. XIII, 8. (Lucian. D. D. XXIV, 1.) — bb) sq. coniunct. Matth. XVII, 9. Luc. III, 14. X, 4. Act. XVI, 28. (Lucian. D. D. I, 4.) — praefixo ὅρα *cave* Matth. VIII, 4 et c. negat. iterata Marc. I, 44. — — c) μηδέν, *nihil* aa) absolute: *nulla ratione*, *nullo modo*, *in keiner Hinsicht* cf. *Matthiae* §. 425, 5. p. 784. Lamb. Bos. p. 717 ed. *Schäfer*. α) universe Act. X, 20. XI, 12. (Lucian. D. D. II, 4. Herodian. I, 9. 21.) — — β) post vv. *defectus*, *damni*, *curae*, *utilitatis* ut βλάπτειν Luc. IV, 35. μεριμνᾶν Phil. IV, 5. ὑστερεῖσθαι 2 Cor. XI, 5. ὠφελεῖσθαι Marc. V, 26. Cf. *Matthiae* l. l. et §. 415, not. 3. p. 761. — γ) ἐν μηδενί, ubi alius vel μηδέν vel μηδενί. Cf. *Matthiae* §. 400, not. p. 732. — et supra sub ἐν p. 521. — post ζημιοῦσθαι 2 Cor. VII, 9. λείπεσθαι Jac. I, 4. πτύρεσθαι Phil. I, 28. ὑστερεῖσθαι 1 Cor. I, 7. — bb) metaph. μηδέν ἐστι, *nullius pretii est*, *nullius dignitatis est*, ut nostrates: was ist er? nichts ist er. Gal. VI, 3. (Dem. 562, 23.) cf. *Matthiae* §. 437, not. 1. p. 816. — Saepius non extat in N. T.

Μηδέποτε, adv. (a μηδέ et πότε) *haud unquam*, *nunquam*. Extat tantum 2 Tim. III, 7. (Xen. Cyr. I, 6. 10.)

Μηδέπω, adv. (a μηδέ et πω) *nondum*. Legitur tantum Hebr. XI, 7.

Μῆδος, ου, ὁ, *Medus*, oriundus ex Media, quae erat provincia Asiae; habebat illa a septentrione mare caspium, ab oriente Hyrcaniam, Parthiam et Susianam, a meridie Persidem, ab occidente Assyriam et Armeniam maiorem, et complectitur hodie regiones, appellatas Irakadschemi, Aderbidschan, Gilan et partem terrae Mazanderan dictae Act. II, 9.

Μηκέτι, adv. (ex μή et ἔτι compositum et ex eadem, qua μή, lege iudicandum) 1) *non amplius* a) in sententia finali aa) praeced. ἵνα: ἵνα μηκέτι, *ut non amplius*, *ne amplius*. Cf. sub μή p. 96. observata. 2 Cor. V, 15. Eph. IV, 14. — bb) praeced. εἰς τό: εἰς τὸ μηκέτι, *ne amplius*, sq. inf. 1 Petr. IV, 2. — cc) praeced. τοῦ et sq. inf. Rom. VI, 6. — b) in sententia consecutiva i. e. ubi agitur de effectu cogitato ab aliquo aa) interven. ὥστε c. inf. Marc. I, 45. II, 2. (ὡς Herodian. I, 15. 17.) — bb) interven. participio, resolvendo per ὥστε Act. XIII, 34. (Lucian. D. Mort. VI, 2.) — c) in sententia causali i. e. ubi affertur causa ab aliquo cogitata vel animum eius movens, sq. particip. = ὅτι vel διότι

c. verb. finito 1 Thess. III, 1. 5. Rom. XV, 23. (Herodian. I, 15. 1. ὅτι μηκέτι δειπνήσει Lucian. Dial. Mort. X, 18.) — d) sq. *infin.* pendente a verbo alio aa) universe, ut ἐπιβοάω Act. XXV, 24. (Aelian. V. H. XII, 52. Xen. Mem. IV, 3. 8.) cf. μή sub num. A. AA. e. aa. — bb) cui inest imperandi notio, ut ἀπειλέω Act. IV, 17. Eph. IV, 17. Cf. μή. — e) in propositionibus absolutis aa) quibus inest optandi notio, sq. optat. Marc. XI, 14. quo loco cum alia negatione iungitur. Cf. de optativo supra sub μή I. C. a. adnotata. — bb) quibus inest *imperandi, prohibendi, rogandi notio* = *ne amplius* cf. μή sub I. C. b. — α) sq. imperat. praes. αα) universe, ut Joh. V, 14. VIII, 11. Eph. IV, 28. 1 Tim. V, 23. (Lucian. D. D. VI, 1. Xen. Cyr. III, 2. 13.) — ββ) 1 pers. plur. praes. coni. in adhortat. Rom. XIV, 13. — β) sq. coniunct. aor. 2. Marc. IX, 25. Matth. XXI, 19. μηκέτι — αἰῶνα *nie müsse von dir Frucht kommen in Ewigkeit.* Saepius non extat in N. T.

Μῆκος, εος, ους, τό, *longitudo.* Bis in N. T. Eph. III, 18. quo loco μῆκος, πλάτος, βάθος, ὕψος magnitudini rei circumscribendae inservit. Apoc. XXI, 6. LXX pro קוֹמָה Jer. LII, 19. אֹרֶךְ Gen. VI, 15. (Polyb. VI, 29. 9. Aelian. V. H. III, 1. Xen. Oec. XIX, 2.)

Μηκύνω, f. υνῶ, (a μῆκος quod vid.) *prolongo, produco in longitudinem* [propr. Xen. Mem. III, 13. 5.], med. *me prolongo*, ita semel de planta excrescente et assurgente Marc. IV, 27. Saepius non legitur in N. T. LXX pro יְגַדֵּל Jes. XLIV, 14.

Μηλωτή, ῆς, ἡ, (a μῆλον ovis) *pellis ovina.* Semel in N. T. Hebr. XI, 31. περιῆλθον ἐν μηλωταῖς. (Pollux Onom. X, 176. Clemens Rom. 1. Ep. ad Cor. XVII.) LXX pro אַדֶּרֶת i. e. pallium 1 Regg. XIX, 13. 19. pallium hirsutum Zach. XIII, 4. —

Μήν, partic. v. ἦ μήν.

Μήν, νός, ὁ, 1) *mensis, der Monat* Luc. I, 36. (Herodian. I, 14. 17. Xen. Mem. IV, 8. 2.) — accus. ubi quaeritur: *quamdiu?* cf. *Matthiae* §. 425. p. 785. *Buttm.* §. 118, 8. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. I. p. 385. — Luc. I, 24. 56. Act. VII, 20. XVIII, 11. XX, 3. Jac. V, 17. Apoc. IX, 5. 10. XI, 2. XIII, 5. — praeced. εἰς Apoc. IX, 15. cf. εἰς p. 429 ab init. — praeced. ἐν Luc. I, 26. Vid. ἐν p. 535 fin. — praeced. ἐπί c. acc. Luc. IV, 25. Act. XIX, 8. Vid. ἐπί p. 593. — c. κατά distribuente Apoc. XXII, 2. Vid. κατά p. 801. (Xen. Oec. IX, 8.) praeced. μετά Act. XXVIII, 11. Cf. μετά in fin.— LXX pro חֹדֶשׁ Gen. VII, 11. VIII, 4. 5. — 2) ex hebr. *novilunium.* Primus autem dies, quo luna nova conspiciebatur, festus erat Judaeis. Gal. IV, 8. Ita LXX et hebr. חֹדֶשׁ Num. XXVIII, 11. XXIX, 1. Saepius non legitur in N. T.

Μηνύω, f. *ύσω*, *indico*, *significo*. Quater in N. T. a) absol. Luc. XX, 37. Joh. XI, 57. 1 Cor. X, 28. (Jos. Ant. IV, 8. 16.) — b) τινί τι Act. XXIII, 30. (2 Macc. III, 7. VI, 11. Lucian. Dial. Deorr. I, 2. — Thuc. IV, 89.)

Μή οὐκ v. *μή* no. III.

Μήποτε, partic. (ex ποτέ unquam et μή composita et iudicanda ex eadem lege, qua μή) 1) adv. *haud unquam*, *nunquam* Hebr. IX, 17. (Xen. Mem. I, 4. 6. Anab. III, 2. 3.) — 2) coniunct. *ne quando*, *ne forte*, *damit nicht etwa*, a) refertur ad finem vel consilium, in quibus legitur aa) nude positum α) sq. coniunct. αα) praecedente futur. Matth. IV, 6. Luc. IV, 11. — ββ) praeced. praes. vel aor. in ceteris praeter indic. modis Matth. V, 25. XV, 32. Marc. IV, 12. — Matth. XIII, 29 coll. v. 28. — Matth. VII, 6. XXVII, 64. Luc. XII, 58. XIV, 8. 12. — De qua modorum consecutione vid. sub ἵνα p. 744 lin. 14. observata. — γγ) praeced. praeterit. Matth. XIII, 15. Act. XXVIII, 27. cf. sub ἵνα p. 747 med. observata. — β) sq. *indic. fut.* Marc. XIV, 2. quo loco ad μή praecedens adde cogitando: γενηθήτω. Cf. sub μή II, 4. monita. — — bb) praefixum habet ἵνα: ἵνα μήποτε, *ne forte*, sq. coniunct., ubi praecedit praes. Luc. XIV, 29.

b) post vv. *timendi* Matth. XXV, 9. quo loco, uti ante μήποτε cogitatione addi potest: φοβούμεθα cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 734. ita οὐ iunct. c. ἀρκήσῃ negativam reddit huius verbi notionem = *deficiat*. — — c) post vv. *cavendi* aa) sq. coniunct., ubi praecedit praes. Ita post προςέχειν Luc. XXI, 34. Hebr. II, 1. — φοβεῖσθαι = βλέπειν μετὰ φόβου IV, 1. Cf. *Böhme* ad h. l. — bb) sq. indic. fut., ita post βλέπετε Hebr. III, 12. Vide sub μή no. II, 4. observata. — — d) in sententia absol., cui inest rogandi notio, sq. coni. aor. Act. V, 39. — 3) partic. interrog. *num forte* a) in interrogat. directa, sq. indic. Joh. VII, 26. — b) in interrog. indir. aa) sq. optat. Luc. III, 15. Cf. *Winer* p. 122. *Matthiae* §. 514, c. p. 978. *Buttm.* §. 126, 9. 3. *Herm.* ad Viger. p. 810. — bb) sq. coniunct., ubi de re incerta agitur cf. *Herm.* l. l. 2 Tim. II, 25. — Saepius non habetur in N. T.

Μήπω, adv. *nondum*. Bis in N. T. Rom. IX, 11. Hebr. IX, 8. (Xen. Mem. IV, 4. 23.)

Μήπως, 1) coniunct. *ne quo modo*, *dass nicht etwa* a) in sententia finali, sq. coniunct., ubi praecedit praes. 1 Cor. IX, 27. — παρακαλέσαι scil. αὐτὸν δεῖ, μηπῶς καταποθῇ 2 Cor. II, 7. — IX, 4. — b) post vv. *metuendi* aa) sq. indicat. praeterit. Gal. IV, 11. (Thuc. III, 53. Plat. Lys. p. 41 ed. *Heindorf*.) cf. *Matthiae* §. 520. p. 1001. *Herm.* ad Vig. p. 810, not. 268. — Gal. II, 2. μήπως — ἔδραμον pro: τοῖς δοκοῦσι καὶ φοβουμένοις, μήπως — ἔδραμον i. e. exposui

iis, *qui auctoritate pollebant et putabant, frustra me laborare et laborasse.* Cf. *Herm.* l. l. Alii aliter. Vide *Winer* p. 181. *Fritzsche* coniect. not. ad p. 50. — bb) sq. coni. aor. Act. XXVII, 29. 2 Cor. XI, 3. XII, 20 bis. quo loco ad *ἔρεις — ἀκαταστασίαι* adde *εὑρεθῶσι.* — c) post vv. *cavendi*, sq. coni. aor. 1 Cor. VIII, 9. — Rom. XI, 21. de quo loco vid. supra sub *εἰ* p. 361. — — 2) interrogandi partic. *num forte, ob nicht etwa* a) sq. indic., ubi rem a nobis pro vera haberi indicare volumus 1 Thess. III, 5. *εἰς τὸ γνῶναι — μήπως ἐπείρασεν ὑμᾶς ὁ πειράζων·* Gal. II, 2? — b) sq. coniunct., ubi de re incerta agitur 1 Thess. III, 5. *εἰς τὸ γνῶναι, μήπως — εἰς κενὸν γένηται ὁ κόπος ἡμῶν.* Cf. *Herm.* ad Vig. p. 810. *Winer* l. l. — Saepius non extat in N. T.

Μηρός, οῦ, ὁ, femur. Extat tantum Apoc. XIX, 16. LXX pro יָרֵךְ Gen. XXIV, 2. 9. (Polyb. XV, 27. 11. Lucian. Dial. Deorr. IX, 2. Xen. Cyr. II, 3. 18.)

Μήτε, Coniunct. 1) *neque*, i. e. *auch nicht* Eph. IV, 27. *μήτε θροεῖσθαι* 2 Thess. II, 2. — 2) *μήτε — μήτε, neque — neque*, i. e. *weder — noch* Matth. V, 34 — 36. XI, 18. Luc. IV, 33. IX, 3. Act. XXIII, 12. 21. XXVII, 20. 2 Thess. II, 2. 1 Tim. I, 7. Hebr. VII, 3. Jac. V, 12. Apoc. VII, 1. 3. — Act. XXIII, 8. *λέγουσι, μὴ εἶναι ἀνάστασιν, μηδὲ ἄγγελον, μήτε πνεῦμα* i. e. *sie leugnen* 1) *Auferstehung* 2) *Daseyn a) der Engel, b) andrer Geister.* Cf. de *μήτε* disiunctivo *Winer* p. 175 sq. *Buttm.* §. 136. *Markland* ad Eur. Suppl. p. 328 ed. Lips. *Voigtländer* ind. ad Lucian. Dial. Mort. p. 209. — 3) in media orat. *ne quidem, nicht einmal* Marc. VIII, 20.

Μήτηρ, έρος, τρός, ἡ, 1) *mater*, a) proprie, de matre vera Matth. I, 18. II, 11. 13. 14. 20. 21. et saepius. (Xen. Mem. II, 2. 1.) — b) de personis matris instar colendis Matth. XII, 49. 50. Marc. III, 35. Joh. XIX, 27. Rom. XVI, 13. (Hom. Iliad. VI, 4. 29.) — c) trop. de urbe scelerum et vitiorum fecunda matre et parente Apoc. VII, 5. (Testam. XII. Patriarch. p. 539. 735.) — 2) ex hebr. *metropolis, Mutterstadt* Gal. IV, 26. Ita אֵם et LXX *μητρόπολις* 2 Sam. XX, 19.

Μήτι, an forte? Matth. VII, 16. XII, 23. XXVI, 22. 25. Marc. IV, 21. XIV, 19. Luc. VI, 39. Joh. IV, 29. VII, 31. VIII, 22. XVIII, 35. Act. X, 47. 2 Cor. XII, 18. Jac. III, 11. — *εἰ μήτι* v. sub *εἰ* p. 371 sq. et de *μήτι ἄρα* sub *ἄρα* p. 141. LXX pro הֲ Mal. III, 8. מָה Gen. XX, 5. אִם לֹא Prov. III, 30. Saepius non extat in N. T.

Μήτιγε v. *γέ.*

Μήτις, num quis Joh. IV, 33. VII, 48.

Μήτρα, ας, ἡ, (a *μήτηρ*) *matrix, uterus.* Bis in N. T. Luc. II, 23. Rom. IV, 19. LXX pro רֶחֶם Num. III, 12. רַחַם Sam. I, 5. 6. (Aelian. V. H. X, 3.)

Μητραλοίας, ου, ὁ, et μητραλῴας, item μητραλ (ex μήτηρ et ἀλοιάω trituro, percutio) *matricida*, *matris p cussor*. Extat tantum 1 Tim. I, 9. (Aristoph. Nub. 1328.)

Μητρόπολις, εως, ἡ, (a μήτηρ et πόλις) *metrop urbs primaria*. Ita in subscriptione suspecta 1 Tim. VI, 2

Μιαίνω, f. μιανῶ, a. 1. ἐμίᾶνα, pf. pass. μεμίασ [cf. *Buttm.* §. 90, not. 6, b. gram. max. Vol. I. §. 102, 14. b. p. 458. *Matthiae* §. 188. p. 333.] a. 1. pass. ἐμιάν [*Buttm.* §. 99, 12. 2. e. gram. max. Vol. I. §. 87, no p. 353. Vol. II. §. 110, not. 5. p. 9. §. 114. p. 189. Anthol. gr. T. II. p. 153. ed. *Jacobs*.] *polluo*. Quinqui N. T. a) sensu levitico Joh. XVIII, 28. Ita LXX pro טמא vit. V, 3. (Tob. II, 9.) — b) sensu morali Tit. I, 15 Hebr. XII, 15. Jud. v. 8. (Dem. 1374, 11. profanan Lys. 60, 1.)

Μίασμα, τος, τὸ, (pp. tinctura a μιαίνω) *poll inquinamentum*. Semel tantum et quidem sensu mora N. T. 2 Petr. II, 20. (Polyb. XXXVII, 3. 6. Antiph. 748,

Μιασμός, οῦ, ὁ, [prop. tinctura, a μιαίνω) *poll* Semel in N. T. sensu morali 2 Petr. II, 10. ἐν ἐπιθυμίᾳ μ σμοῦ *cupiditas foeda*, *impura* de genit. adiectivi loco po *Fischer* ad Well. Vol. III. P. I. p. 293. *Herm.* ad Vig. p. 890. *Matthiae* §. 430, 5. p. 796. *Winer* p. 92. *Gesen.* p. *Ewald* p. 572.

Μίγμα, τος, τὸ, *mixtura*. Semel legitur in N. T. XIX, 39. (Sirac. XXXVIII, 8.)

Μίγνυμι, f. μίξω, *misceo*. Quater in N. T. a) sq. Apoc. XV, 2. (Diod. Sic. I, 2. Aelian. V. H. III, 18. Xen. VI, 2. 28. Mem. IV, 3. 6.) — Apoc. VIII, 7. quo loco co nonnulli pro αἵματι habent ἐν αἵματι. — b) sq. μετά c. Matth. XXVII, 34. Luc. XIII, 1. (Plat. Tim. p. 32. ed. Bek

Μικρός, ά, όν, *parvus*, comp. μικρότερος, *minor* titudine aa) universe Matth. XIII, 32. Marc. IV, 31.— bb) tura Luc. XIX, 3. de dat. h. l. vid. sub ἡλικία. — b) q titate 1 Cor. V, 6. Gal. V, 9. Jac. III, 5. (Xen. Ages. I, 5.) hinc neutr. μικρόν adverb. *paululum* 2 Cor. XI, 1. 16. c) natu vel aetate Marc. XV, 40. — Act. VIII, 10. XXVI Hebr. VIII, 11. Apoc. XI, 18. XIII, 16. XIX, 5. 18. XX, Alii hos ll. referunt ad f. — d) tempore: μετὰ μικρὸν p *post* Matth. XXVI, 23. Marc. XIV, 70. — μικρὸν absol. *tempus* Joh. XIII, 33. XIV, 19. XVI, 16. 17. 19. Hebr. X, 3 μικρὸν χρόνον Joh. VII, 33. XII, 35. Apoc. VI, 11. XX, de acc. ubi quaeritur: *quamdiu* vid. sub μήν adnotat e) numero Luc. XII, 32. (Xen. Mem. III, 14. 1.) — f) d tate Matth. X, 42. Luc. XI, 48. — ὁ δὲ μικρότερος sc. α ā θ. *qui inferior habetur illo*, *qui auctoritate illi nunc*

Matth. XI, 11. Luc. VII, 28. — Cf. de comparat. supra sub μικρός p. 778 monita. — Matth. XVIII, 6. 10. 14. Marc. IX, 42. Luc. XVII, 2. (Aelian. V. H. II. 27.) — g) spatio, neutr. μικρόν, adverb. *paululum* Matth. XXVI, 39. Marc. XIV, 35. (Xen. Cyr. I, 2. 15.) Saepius non extat in N. T.

Μίλητος, ου, ἡ, Miletus, urbs maritima Joniae, prope Maeandri fluvii ostia, haud procul ab Epheso sita, coloniarum multarum parens, oraculo Apollinis celebris et patria Thaletis, Anaximandri, hodie: *Melasso* Act. XX, 15. 17. 2 Tim. IV, 20.

Μίλιον, ίου, τό, miliare, de miliari romano, aequante stadia VIII. vel mille passus geographicos. Semel in N. T. Matth. V, 41. (Polyb. XXXIV, 11. 8. Strabo V, 332.)

Μιμέομαι, οῦμαι, f. *ήσομαι, imitor.* Quater in N. T. sq. acc. pers. vel rei 2 Thess. III, 7. 9. Hebr. XIII, 7. 3 Joh. v. 11. (Sap. IV, 2. Aelian. V. H. IV, 3. Herodian. VII, 4. 4. Xen. Mem. I, 7. 2. Thuc. II, 37.)

Μιμητής, οῦ, ὁ, imitator, μιμητὴς γίνομαι, imitor 1 Cor. IV, 16. XI, 1. Eph. V, 1. 1 Thess. I, 6. II, 14. Hebr. VI, 12. 1 Petr. III, 16. (Herodian. VI, 8. 5. Polyb. I, 7. 5.)

Μιμνήσκομαι, f. *μνήσομαι*, aor. 1. *ἐμνήσθην* fut. 1. pass. *μνησθήσομαι* (a *μιμνήσκω* et *μνάω* in memoriam alicui revoco Hom. Iliad. I, 407. Odyss. III, 103.) 1) *recordor* i. e. *in mentem mihi revoco, ich gedenke, es fällt mir ein.* perf. *μέμνημαι, memor adhuc sum, memini* a) seq. gen. vel rei vel person. cf. *Matthiae* §. 347. p. 655. *Buttm.* §. 119, 3. *Winer* p. 79. — aa) universe Matth. XXVI, 75. Luc. XXIII, 42. XXIV, 8. Act. XI, 16. 1 Cor. XI, 2. 2 Tim. I, 4. Hebr. XIII, 2. 2 Petr. III, 2. Jud. v. 17. (Xen. Mem. II, 1. 33.) — bb) de Deo, qui, quatenus novis beneficiis aliquem ornat, aliis olim iam ab eo ornatum, horum meminisse cogitatur Luc. I, 54. 72. vel qui, quatenus *prospicit alicui*, eius meminisse dicitur Hebr. II, 6. vel, qui, dum *condonat alicui*, peccatorum non amplius recordari dicitur Hebr. VIII, 12. X, 17. — b) sq. ὅτι Matth. V, 23. XXVI, 63. Luc. XVI, 25. Joh. II, 17. 22. XII, 16. (Sirac. VII, 18. Xen. Cyr. III, 1. 27.) — c) sq. ὡς c. orat. dir. Luc. XXIV, 6. — — 2) *in memoriam revocor, ich werde erwähnt, es wird meiner gedacht*, ita a. 1. pass. [cf. *Matthiae* §. 495. b. p. 929.] sq. *ἐνώπιόν τινος coram aliquo, apud aliquem* Act. X, 31. Apoc. XVI, 19. Cf. de his locis supra sub ἐνώπιον p. 550. observata. — Ita LXX Ezech. XVIII, 22. item ἀναμνησθῆναι et *ἀναμνησθήσεσθαι ἔναντί τινος* pro נִזְכַּר sq. לִפְנֵי 1 Sam. X, 9. Ps. CIX, 15. (*μνησθῆναι περί τινος* Xen. Cyr. VIII, 1. 12.) Saepius non legitur in N. T.

Μισέω, ῶ, f. *ήσω*, 1) *odi, odio prosequor, μισέομαι, οῦμαι, odio sum, invisus sum*; sq. acc. pers. vel rei Matth. V, 43. *μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου*. de h. l. futuro, quatenus

vim imperativi mitiget = *inimicum tuum odio, credo, hab.* cf. sub *εἰμί* p. 336 fin. adnotata. v. 44. X, 22. XXIV, 9. Marc. XIII, 1. 3. Luc. I, 71. VI, 22. 27. XIX, 14. XXI, 17. VII, 7. XV, 18. 19. 24. 25. XVII, 14. Eph. V, 29. Tit. II 1 Joh. II, 9. 11. III, 13. 15. IV, 20. Jud. v. 23. (Aelian. V XII, 9. Herodian. IV, 3. 2. Xen. Cyr. I, 2. 7.) — *detest.* vel *aversandi* sens. Joh. III, 20. ὁ φαῦλα πράσσων, μισε φῶς. Rom. VII, 15. Hebr. I, 9. Apoc. II, 6. 15. XVII XVIII, 2. (Sirac. XII, 6.) — 2) *minus diligo, posthabeo* M VI. 24. Luc. XIV, 26. XVI, 13. Joh. XII, 25. Rom. IX, 13. LXX pro שָׂנֵא Gen. XXIX, 31. Maleach. I, 2. 3. Saepius extat in N. T.

Μισθαποδοσία, ας, ἡ, (ex μισθός merces et δίδωμι reddo; solutio mercedis promeritae) *merces*. N. T. nunc poena Hebr. II, 2. nunc de praemio Heb 35. XI, 26.

Μισθαποδότης, ου, ὁ, (ex μισθός et ἀποδίδ reddo) *qui mercedem persolvit*. Semel in N. T. de remun tore Hebr. XI, 6.

Μίσθιος, ία, ιον, vel *μίσθιος*, ίου, ὁ, ἡ, — ον, *mercede conductus*, *mercenarius*. Bis in N. T. Luc. 17. 19. LXX pro שָׂכִיר Levit. XXV, 50. (Tob. V, 10. Si VII, 20.)

Μισθόομαι, οῦμαι, f. ώσομαι, (medium verbi μισθ loco alteri mercede, ich verdinge, verpachte an Jeman Diod. Sic. XII, 56. Aelian. V. H. VI, 1.) *conduco, ich miet dinge*, sq. accus. Bis in N. T. Matth. XX, 1. 7. Ita L pro שָׂכַר Judd. IX, 4. (Diod. Sic. XIII, 85. Aelian. V. H. X 17. Polyb. XIII, 6. 8. Xen. Anab. VI, 2. 13.)

Μισθός, οῦ, ὁ, *merces* a) propr. Matth. XX, 8. X, 7. Act. I, 18. μισθὸς ἀδικίας i. e. *merces pro scelere luta*. Rom. IV, 4. 1 Cor. III, 8. 1 Tim. V, 18. Jac. V, 2 Petr. II, 13. Jud. v. 11. De quo loco vid. ἐκχέω p. 4 Apoc. XXII, 12. LXX ita pro מַשְׂכֹּרֶת Gen. XXXI, 7. פֹּעַל J VII, 2. שָׂכָר Mal. III, 5. (Aelian. V. H. I, 24. VIII, 8. X Mem. I, 6. 5.) — b) *praemii* sens. Matth. V, 12. ὁ μισθ ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς v. 46. τίνα μισθὸν ἔχετε; 1. 2. 5. 16. X, 41. 42. Marc. IX, 41. Luc. VI, 23. 35. J IV, 36. 1 Cor. III, 14. IX, 17. 18. 2 Joh. v. 8. Apoc. XI, LXX ita et hebr. שָׂכָר Gen. XV, 1. (Herodian. I, 3. 5. X Anab. II, 2. 20.) — c) *poenae* sens. 2 Petr. II, 13. 15. μισθ ἀδικίας. (Callim. Hymn. in Dian. v. 264.) Saepius non ha tur in N. T.

Μισθόω v. *μισθόομαι*.

Μίσθωμα, τος, τό, (merces, qua aliquid ad utend locatur, das Bedungene, captura Aelian. V. H. IV, 12. L μίσθωμα πόρνης Deut. XXIII, 18.) *illud ipsum, quod merc*

-olata conductum est, *das Gemiethete.* Semel in N. T. de deversorio conducto, ubi nos: *Miethe* Act. XXVIII, 30.

Μισθωτός, οῦ, ὁ, *mercede conductus, mercenarius.* Quater in N. T. Marc. I, 20. Joh. X, 12. 13 bis LXX pro שָׂכִיר Exod. XII, 45. (Lucian. de mercede conduct. 39. Dem. 1199. 21.)

Μιτυλήνη, ης, ἡ, *Mitylene,* urbs primaria insulae Lesbi, patria Alcaei, Sapphus, et Pittaci, hodie *Castro.* Act. XX, 14. (Diod. Sic. XII, 55.)

Μιχαήλ, ὁ, *Michael,* hebr. מִיכָאֵל, nom. propr. archangeli, cuius tutelae et praesidio commissa putabatur natio iudaica. Jud. v. 9. Apoc. XII, 7.

Μνᾶ, ᾶς, ἡ, *mina, eine Mine.* Aequabat mina attica pondere centum drachmas, nummo, si drachma confecisse dicitur tres grossos, XIII. fere imperiales, secundum alios XXI et ex *Bieseri* computandi ratione XXII imperiales et dimidium. Apud LXX μνᾶ respondet hebr. מָנֶה cuius generis pondus aequabat centum siclos. cf. *Winer* bibl. Realw. p. 250. — Luc. XIX, 13. 16. 18. 20. 24. 25.

Μνάομαι v. μιμνήσκομαι.

Μνάσων, ωνος, ὁ, *Mnason,* nom. propr. viri Act. XXI, 16.

Μνεία, ας, ἡ, *recordatio, memoria, mentio* Phil. I, 3. ἐπὶ τῇ μνείᾳ ὑμῶν — μνείαν ποιεῖσθαί τινος, *alicuius mentionem facere, alicuius memorem esse* Rom. I, 9. Eph. I, 16. 1 Thess. I, 2. Philem. v. 4. — (Aeschin. 23, 5. Diog. Laërt. VIII, 2.) — μνείαν ἔχειν a) τινός *memoriam alicuius recolere* 1 Thess. III, 6. (Aristoph. Eccles. 1154.) — b) περί τινος 2 Tim. I, 3. Cf. *Matthiae* §. 347, not. 1. p. 656. —

Μνῆμα, τος, τό, (a μνάω; monumentum i. e. quicquid ad memoriam hominis vel rei alicuius conservandum fit, conditur, scribitur Hom. Iliad. XXIII, 619. hinc de cenotaphio Dem. 1310, 15.) *sepulcrum* Marc. V, 5 et Luc. VIII, 27. ἐν τοῖς μνήμασιν. Luc. XXIII, 53. ἔθηκαν αὐτό [sc. τὸ σῶμα] ἐν μνήματι λαξευτῷ. XXIV, 1. Act. II, 29. VII, 16. Apoc. XI, 9. Saepius non legitur in N. T. LXX pro קֶבֶר Exod. XIV, 11. קְבוּרָה Ezech. XXXII, 23. 24. (Diod. Sic. XIII, 86. Herodot. IV, 8. 21. Dinarch. 87, 2. Xen. Cyr. VII, 3. 11.) Erant Hebraeorum sepulcra plerumque speluncae amplae nunc ex nativa, qua abundabat Palaestina, rupe factae nunc arte et manu excavatae. Uti ob spatium immensum columnis fulciebantur, ita ad latera circumquaque excidebantur cellae sarcophagis recipiendis inservientes; claudi solebant haecce sepulcra vel ianuis vel saxis, ut arcerentur ab iis canes orientis feri, aurei maxime vel Schakal appellati; denique ne tangendis sepulcris pollucrentur praetereuntes, dealbari apud Judaeos mense Adar solebant. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 260. 261.

Μνημεῖον, ου, τό, (monumentum i. q. μνῆμα Thuc. I, 138. II, 41. Diod. Sic. I, 19. Artemid. II, 49.) *sepulcrum* Matth. VIII, 28. δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν μνημείων ἐρχόμενοι, ad quem locum *Vater* „illuc, inquit, in calidis regionibus saepe alii se recipiebant, quin eiusmodi homi de quibus id diserte narrat Aëtius lib. III. c. 8. 9." XXIII XXVII, 52. 53. 60. XXVIII, 9. Marc. V, 2. VI, 29. XV, XVI, 2. 3. 5. 8. Luc. XI, 47. 48. XXIII, 55. XXIV, 2. 9. 22. 24. Joh. V, 28. XI, 17. 31. 38. XII, 17. XIX, 41. XX, 1 — 4. 6. 8. 11. Act. XIII, 29. LXX pro קֶבֶר XXIII, 6. 9. קְבוּרָה Gen. XXXV, 20.

Μνήμη, ης, ἡ, *mentio, memoria.* Semel in N 2 Petr. I, 15. μνήμην ποιεῖσθαί τινος = *meminisse alicu* LXX pro זֵכֶר Ps. XXX, 5. (Polyb. II, 7. 12. Aelian. V V, 3. Diod. Sic. I, 2 et 6. Thuc. II, 54.)

Μνημονεύω, f. εύσω, (a μνήμων) 1) *memini, re dor* a) absol. Marc. VIII, 18.— b) sq. genit. Luc. XVII, 32. γυναικός. Joh. XV, 20. XVI, 4. 21. Act. XX, 35. Gal. II, Col. IV, 19. 1 Thess. I, 3. Hebr. XI, 15. XIII, 7. Ita I pro זָכַר Ps. LXIII, 6. (1 Macc. XII, 11. Diod. Sic. I, 21. cian. Dial. Deorr. IV, 7.) cf. *Matthiae* §. 347. p. 655. *Bu* §. 119, 3. *Winer* p. 79. — c) sq. accus. Matth. XVI, 9. ἄρτους 1 Thess. II, 9. 2 Tim. II, 8. — Deus meminisse tur peccatorum alicuius, quatenus *punit* ea Apoc. XVIII Ita LXX et hebr. זָכַר Exod. XIII, 2. Jes. XLIII, 18. (2 M IX, 21. Herodian. I, 1. 5. VI, 1. 16. Xen. Mem. II, 7. 7. *Matthiae* §. 347, not. 2. p. 656. — d) seq. ὅτι, Act. XX Eph. II, 11. 2 Thess. II, 5. — e) sq. orat. dir. Apoc. II III, 3. (Simili modo μνᾶσθαι apud Graecos seq. ὅτι, supra notavimus sub μιμνήσκομαι.) — 2) *commemoro, m tionem facio*, sq. περί τινος Hebr. XI, 22. cf. *Matthiae* l. Saepius non legitur in N. T.

Μνημόσυνον, ου, τό, (propr. neutr. adiect. μνημ νος, η, ον, memoriam servans; monumentum, omne id, memoria alicuius servatur Herodot. II, 121. Anthol. gr. p. 7. ed. *Jacobs.*) *memoria, recordatio.* Ter in N. T. M XVI, 13. Marc. XIV, 9. Act. X, 4. de quo loco vid. sub p. 429 observata. Ita LXX pro זִכָּרוֹן et זֵכֶר Exod. XII, XVII, 14. Mal. III, 16. (Sirac. X, 17. XXIII, 26. L, 16.

Μνηστεύομαι, f. εύσομαι et aor. 1. pass. ἐμνησ θην (a μνηστεύω uxorem posco, nuptias ambio Hom. Od XVIII, 276. Xen. H. G. VI, 4. 37. Diod. Sic. IV, 54 et Medium: μνηστεύομαι mihi uxorem posco aliquam Diod. IV, 73. Aelian. V. H. X, 15.) passiv. *despondeor*, sq. dat. Ita ter in N. T. Matth. I, 18. Luc. I, 27. II, 5. Ita LXX אֹרַשׂ Deut. XXII, 23 25. (Artemid. II, 12.)

Μογιλάλος, ου, ὁ, ἡ, (ex μόγις vix, aegre et λάλος) difficulter loquens Marc, VII, 32. LXX pro אִלֵּם Jes. XXXV, 6.

Μόγις, adv, (a μόγος labor) aegre, difficulter. Semel in N. T. Luc. IX, 39. (Lucian. Dial, Deorr, VII, 2. Xen. Anab III, 4. 48.)

Μόδιος, ου, ὁ, Modius, mensura aridorum, capiens XVI sextarios. Ter in N. T. Matth. V, 15. Marc. IV, 21. Luc. XI, 33.

Μοιχαλίς, ίδος, ἡ, 1) moecha, adultera Rom. VII, 3. Jac. IV, 4. 2 Petr. II, 14. ὀφθαλμοὶ μεστοὶ μοιχαλίδος i. e. oculi, quibus semper obversatur adultera. (LXX Ezech. XVI, 37. XXIII, 45. Plut. placit. philos. I, 7. Mor. V. p. 245. ed. Tauchn.) Usurpasse hanc vocem a Graecis veteribus, docet Lobeck ad Phryn. p. 452. — 2) adiective et ex hebr. perfida, γενεὰ μοιχαλὶς Matth. XII, 39. XVI, 4. Marc. VIII, 38. Comparatur nimirum in V. T. libris ratio, quae erat Jehovam inter et populum israeliticum rationi, quae est inter maritum et uxorem vel sponsam; populus igitur israeliticus quoties relicto Jehovae cultu idololatriae sese daret, adultera et perfida appellabatur cf. Hos. III, 1. Jes. LVII, 3. 7 — 9.

Μοιχάομαι, ῶμαι, f. ήσομαι, (ab act. μοιχάω τινά stupro matronam polluo; trop. τὴν θάλασσαν adulteri modo i. e. clam et contra ius occupo mare vel maris imperium mihi vindico Xen. H. G. I, 6. 15.) adulterium committo Matth. V, 32. μοιχᾶται ibid. ποιεῖ αὐτὴν μοιχᾶσθαι. XIX, 9. Marc. X, 11. 12. LXX ita pro נָאַף Jer. III, 8. Saepius non legitur in N. T.

Μοιχεία, ας, ἡ, (a μοιχεύω) adulterium. Quater in N. T. Matth. XV, 19. Marc. VII, 21. Joh. VIII, 3. Gal. V, 19. LXX pro נְאֻפִים Jer. XIII, 27. et נַאֲפוּפִים Hos. II, 2. [4.] (Herodian. V, 7. 6. Lucian. Dial. Deorr. XVII, 2.)

Μοιχεύω, f. εύσω, et med. μοιχεύομαι, adulterium committo, moechor a) propr. aa) activum α) absol., ut οὐ μοιχεύσεις Matth. V, 27. XIX, 18. Rom. XIII, 9. Cf. de futuro in talibus fortiori, quam imperativum et eo pertinente, id, quod fieri iubes, facturum esse alterum confidis Passow sub οὐ II. p. 307. et supra sub εἰμί p. 386. extr. — μὴ μοιχεύσῃς Marc. X, 19. Luc. XVIII, 20. Jac. II, 11. — εἰ δὲ οὐ μοιχεύσεις i. e. si vero adulterio abstinueris Jac. II, 11. Cf. supra εἰ p. 372. — Luc. XVI, 18. Rom. II, 22. (Diod. Sic. I, 78. Xen. Mem. II, 1. 5.) — β) sq. accus. person., ut αὐτήν Matth. V, 28. (Lucian. D. D. VI, 4. Aeschin. dial. Socr. II, 14. Aristaenet. I, ep. 20.) Ita LXX pro נָאַף Deut. V, 17. — bb) medium Joh. VIII, 4. — b) in orat. symbolica, μοιχεύω μετά τινος = ἀκολουθέω μετά τινος μοιχεύων [vid. μετά p. 77.] Apoc. II, 22. Saepius non extat in N. T.

Μοιχός, οῦ, ὁ, adulter. Quater in N. T. Luc. X[V,] 11. 1 Cor. VI, 9. Hebr. XIII, 4. Jac. IV, 4. LXX pro נֹאֵף [...] XXIV, 15. (Aelian. V. H. X, 13.)

Μόλις, adv. minus attice quam *μόγις* cf. *Buttm.* gr[am]max. Vol. I. §. 16, not. 2. p. 75. *Porson* ad Eurip. Ph[oen.] v. 319. (a *μόλος* labor) *aegre*, *vix*, *difficulter* Act. XIV, [18.] XXVII, 7. 8. 16. Rom. V, 7. 1 Petr. IV, 18. (Diod. Sic. II, XVII, 55. Herodian. III, 6. 4. Xen. Cyr. I, 3. 4.)

Μολόχ, ὁ, *Moloch*, hebr. מֹלֶךְ, מִלְכֹּם, מַלְכָּם 1 Regg. X[I,] 2 Regg. XXIII, 13. Jer. XIX, 5. XXXII, 35. — Nomen i[doli] ammonitici, quod ab Israelitis etiam, tum in itineribus per [de]serta Arabiae, tum postea cultum esse legimus ita, ut sacri[ficia] adeo humana offerrent illi filios filiasque in eius honorem c[re]cremantes Levit. XVIII, 21. XX, 2 seqq. 1 Regg. XI, 7. 2 R[egg.] XXIII, 10. — Nomine *μολόχ* cum usi essent LXX Amos. V, [26.] in vertendo hebr. מַלְכְּכֶם i. e. regis vestri, factum est, ut [Lu]cas Act. VII, 43. commemoraret Molochum, ubi scribend[um] erat: *βασιλέως ὑμῶν* et si vel maxime Lucas de Molo[cho] Ammonitarum idolo, cogitaverit h. l. Amosum l. c. de eo[dem] cogitasse, dubitari poterit; imo haud improbabile est, [...] apud Amosum esse nomen appellativum idoli, quod paulo [post] nomine כִּיּוּן appellatur, vel ut LXX legisse videntur: רֵיפָן [ῥαι]φάν vel *ῥεμφάν*. cf. *Winer* bibl. Realw. p. 604.

Μολύνω, f. *υνῶ*, aor. 1. *ἐμόλυνα*, *inquino*, *polluo.* in N. T. sq. accus. Apoc. III, 4. 1 Cor. VIII, 7. — sq. *μ[ετά]* *τινος* Apoc. XIV, 4. *οἳ — ἐμολύνθησαν* = *οἱ οὐκ ἐμολύν[θη]σαν ἀκολουθοῦντες μετὰ γυναικῶν.* Cf. *μετά* p. 77. (A[rte]mid. II, 26. Sirac. XXI, 28. Tob. III, 15.)

Μολυσμός, οῦ, ὁ, (a *μολύνω*, quod v. inquinatio) [in]*quinamentum*, *sordes*, *labes.* Semel in N. T. 2 Cor. VI[I, 1.] LXX pro חֲנֻפָּה Jer. XXIII, 15. (3 Esr. VIII, 83. 2 Macc. V, [27.])

Μομφή, ῆς, ἡ, (a *μέμφομαι*) *querela.* Semel in N. [T.] Col. III, 13. *ἐάν τις πρός τινα ἔχῃ μομφήν* i. e. *si quis* [ha]*beat de aliquo conquerendi materiam.* (Eurip. Orest. v. 1[069.]) i. q. *κατάμεμψις* Thuc. II, 41.)

Μονή, ῆς, ἡ; (mansio, das Verbleiben an einem [Orte] Xen. Anab. V, 1. 5.) *habitaculum*, *domicilium*, *μονὴν πο[ιεῖσθαι]* *παρά τινι habitare*, *commorari apud aliquem.* Bis ita [in] N. T. Joh. XIV, 2. 23. (*μονὴν ποιεῖσθαι* Jos. Arch. VIII, 1[...] Chariton. I, 11. Thuc. I, 131.)

Μονογενής, έος, οῦς, ὁ, ἡ, — ές, τό, (a *μόνος* et [γέ]*νος*) 1) *unigenitus*, *quem* vel *quam unicum* aut *unicam* [ge]*nuit pater* Luc. VII, 12. VIII, 42. IX, 38. Hebr. XI, 17. (D[iod.] Sic. IV, 73.) — 2) ex adiunct. *carissimus*, *praestantissi[mus]* Joh. I, 14. 18. III, 16. 18. 1 Joh. IV, 9. Cf. hebr. יָחִיד [Gen.] XXII, 21. XXXV, 17. ubi LXX *μονογενής*.

Μόνον, [pp. neutr. adiect. *μόνος*] adverb. *tantum, modo, nur* a) absol. Matth. V, 47. VIII, 8. IX, 21. X, 42. XIV, 36. Marc. V, 36. Luc. VIII. 50. Act. VIII, 16. XVIII, 25. Rom. III, 29. 1 Cor. VII, 39. XV, 19. Gal. I, 23. II, 10. III, 2. V, 13. VI, 12. Phil. I, 27. 2 Thess. II, 7. Hebr. IX, 10. (Xen. Symp. V, 2.) — b) additur ex abundanti *εἰ μή* Matth. XXI, 19. Act. XI, 19. Cf. *εἰ μή* p. 371. — c) *μὴ μόνον* aa) abs. Gal. IV, 18. Jac. I, 22. — bb) sq. *ἀλλά*, absque *καί*. Ita in gradatione Phil. II, 12. Cf. *Herm.* ad Vig. p. 837. — cc) sq. *ἀλλὰ καί* Joh. XIII, 9. (Herodian. III, 4.) — d) *οὐ μόνον, non solum* aa) abs. Jac. II, 24. — bb) sq. *ἀλλά* in gradatione Act. XIX, 26. cf. *Herm.* l. l. (Herodian. III, 4. 19. Xen. Cyr. I, 6. 16.) — cc) sq. *ἀλλὰ καί*, *non solum — sed etiam* Matth. XXI, 21. Joh. V, 18. XI. 52. XII, 9. XVII, 20. Act. XIX, 27. XXI, 13. XXVI, 29. XXVII, 10. Rom. I, 32. IV, 2. 16. 23. V, 3. 11. VIII, 23. IX, 10. 24. XIII, 5. 2 Cor. VII, 7. VIII, 10. 19. 21. IX, 12. Eph. I, 21. Phil. I, 29. II, 27. 1 Thess. I, 5. 8. II, 8. 1 Tim. V, 13. 2 Tim. II, 20. IV, 8. Hebr. XII, 26. 1 Petr. II. 18. 1 Joh. II, 2. V, 6. (Diod. Sic. I, 81. Herodian. III, 4 fin. Xen. Cyr. I, 6. 17.) —

Μόνος, η, ον, 1) *solus, unus* i. e. a) *sine sociis* aa) de personis α) propr. Matth. XIV, 23. XVIII, 15. Marc. VI, 47. IX, 2. 8. Luc. IX, 36. X, 40. Joh. VI, 15. 22. VIII, 9. XVI, 32. Rom. XI, 3. XVI, 4. 1 Thess. III, 1. Hebr. IX, 7. — β) trop. αα) de personis *sua tantum auctoritate* agentibus Joh. VIII, 16. — ββ) de personis *auxilio* alieno *destitutis* Joh. XVI, 32. (de persona orbata aliorum auxilio Aelian. V. H. IX, 40. XIII, 26.) — — bb) de rebus α) propr., ut *τὰ ὀθόνια — μόνα* i. e. absque illo, qui indutus iis erat Luc. XXIV, 12. — β) trop. Joh. XII, 24. *ὁ κόκκος — μόνος μένει* = *neque radices agit neque folia neque grana profert.* — — b) *unus e multis* Luc. XXIV, 18. 1 Cor. VI, 9. XIV, 36. Col. IV, 11. 2 Tim. IV, 11. (Herodian. II, 1. 10. Xen. Cyr. I, 4. 27.) — c) *non alius* aa) universe Matth. IV, 4. 10. Luc. IV, 4. 8. Joh. V, 44. XVII, 3. Rom. XVI [XIV], 27. 1 Tim. I, 17. VI, 15. 16. Jud. v. 4. 25. Apoc. XV, 4. (Xen. Mem. IV, 5. 9 ter.) — bb) additur ex abundanti *εἰ μή* Matth. XII, 4. XVII, 9. XXIV, 36. Luc. V, 21. VI, 4. Phil. IV, 15. [Apoc. IX, 4.] cf. *εἰ μή* p. 371.

Μονόφθαλμος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό (a *μόνος* et *ὀφθαλμός*) *altero oculo privatus.* Bis in N. T. Matth. XVIII, 9. Marc. IX, 47. (Lucian. Ver. hist. I, 3.) Graeci antiquiores *ἑτερόφθαλμος* cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 136. —

Μονόω, ῶ, f. ώσω, (a *μόνος*) *solum relinquo*, passiv. *derelinquor*, ita semel in N. T. de vidua derelicta 1 Tim. V, 5. (Diod. Sic. XIX, 39 et 43. Aelian. V. H. IX, 40. Xen. Venat. IX, 9.)

Μορφή, ῆς, ἡ, forma a) propr. Marc. XVI, 12. (Aelian. V. H. I, 30. Xen. Oec. VI, 16.) — b) trop. *μορφήν τινος λαμβάνω, formam alicuius sumo* pro: *conditione alicuius utor* Phil. II, 7. — *ἐν μορφῇ τινός εἰμι conditione alicuius utor* v. 6.

Μορφόω, ῶ, f. *ώσω,* (a *μορφή*) *formo* [propr. LXX Jes. XLIV, 8.] pass. *μορφόομαι, οῦμαι, formor* metaph. Gal. IV, 19. *ἄχρις οὗ μορφωθῇ χριστὸς ἐν ὑμῖν* i. e. *donec animus Christi in vobis efformatus fuerit.* Sens. *donec similes facti fueritis Christo mente et animo.*

Μόρφωσις, εως, ἡ, (propr. formatio, a *μορφόω*) *forma* i. e. a) *species* 2 Tim. III, 5. — b) *norma*, ut *τῆς γνώσεως* Rom. II, 20. (ita *forma officii* apud Cicer. de offic. I, 29.) Saepius non legitur in N. T.

Μοσχοποιέω, ῶ, f. *ήσω,* (a *μόσχος* et *ποιέω*) *vituli* vel *bovis imaginem fabricor.* Semel in N. T. Act. VII, 41.

Μόσχος, ου, ὁ, ἡ, (tener Hom. Iliad. XI, 105. surculus, ramus succulentus Dioscorid. IV, 108.) *vitulus* Luc. XV, 23. 27. 30. Hebr. IX, 12. 19. Apoc. IV, 7. Saepius non extat in N. T. LXX pro עֵגֶל Exod. XXXII, 4. 8. 19. עֶגְלָה Hos. X, 5. פַּר Levit. IV, 3 — 5. שׁוֹר Prov. XV, 17. (Athenaeus IX, 8.)

Μουσικός, ή, όν, (artium musis sacrarum peritus, doctus Aelian. V. H. IV, 15.) *musices peritus, musicus.* Extat tantum Apoc. XVIII, 22. (1 Macc. IX, 39. 41. Lucian. Dial. Deorr. VII, 4. Artemid. II, 20. III, 49. Xen. Cyr. I, 6. 38.)

Μόχθος, ου, ὁ, labor difficilis, molestia. Ter in N. T. 2 Cor. XI, 27. *ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ.* 1 Thess. II, 9. 2 Thess. III, 8. (Sap. X, 10. XVII, 17. Xen. Symp. II, 4. VIII, 40. Aeschin. 80. 16.) LXX pro עָמָל Deut. XXVI, 7. תְּלָאָה Num. XX, 14. יְגִיעַ Jes. LV, 2.

Μυελός, οῦ, ὁ, medulla, das Mark. Extat tantum Hebr. IV, 12. *λόγος τοῦ θεοῦ — διϊκνούμενος — ἄχρι — ἁρμῶν καὶ μυελῶν.* (Alciphr. I, 23. Heliodor. III, 7. Eurip. Hippol. v. 255. *καὶ μὴ πρὸς ἄκρον μυελὸν ψυχῆς.*)

Μυέω, ῶ, f. *ήσω, initio aliquem, μεμύημαι initiatus sum, ich bin eingeweiht in etwas.* De eo, qui bene callet aliquid, semel in N. T. sq. *ἐν* c. dat. status vel conditionis. Vid. *ἐν* p. 519 fin. — Phil. IV, 12. (de mysteriis Diod. Sic. V, 48. X, 10. Isocrat. Panegyr. p. 106.)

Μῦθος, ου, ὁ, (dictum, verbum Xen. Mem. I, 2. 58. Diod. Sic. I, 73. Sirac. XX, 19.) *fabula*, de narratione vel doctrina ficta et commentitia 1 Tim. I, 4. IV, 7. 2 Tim. IV, 4. Tit. I, 14. 2 Petr. I, 16. (Diod. Sic. I, 19. Herodian. I, 11. 6.)

Μυκάομαι, *ῶμαι*, [mugio Hom. Iliad. XXI, 237.] *rugio.* Extat tantum Apoc. X, 3. (Anthol. gr. T. I. p. 246. ed. *Jacobs.*)

Μυκτηρίζω, f. *ίσω*, (a *μυκτήρ*, nares; propr. nares attraho, naribus suspensis derideo aliquem; Lysias fragm. 36.) *derideo.* Legitur tantum Gal. VI, 7. *θεὸς οὐ μυκτηρίζεται* i. e. *Deus non patitur, sibi illudi.* LXX pro לָעַג Job. XXII, 19. נָאַץ Prov. I, 30. בָּזָה Prov. XV, 20.

Μυλικός, *ή*, *όν*, *molaris, ad molam pertinens* (a *μύλη* mola). Legitur tantum Marc. IX, 42.

Μύλος, *ου*, *ὁ*, 1) *lapis molaris* [Anthol. gr. T. III. p. 46 et 51. ed. *Jacobs.*] Erant autem lapidum molarium duo, inferior et immobilis, alter superior isque mobilis atque *ὄνος* appellatus vel *μύλος ὀνικός*. Circumagebantur enim molae ab asino. Matth. XVIII, 6 et Luc. XVII, 2. *μύλος ὀνικός*. Apoc. XVIII, 21. — cf. Xen. Anab. I, 5. 5. — 2) *mola.* Erant molae antiquitus manuariae, post asinariae. Apoc. XVIII, 22. *φωνὴ μύλου* i. e. *strepitus, quem faciunt molae.*

Μύλων, *ωνος*, *ὁ*, *pistrinum* i. e. locus, in quo est et versatur mola, *Mühlenhaus.* Legitur tantum Matth. XXIV, 41. (Lucian. Tim. 23. Dem. 1111, 27.)

Μύρα, *ων*, *τά*, *Myra, orum*, urbs littoralis Lyciae, quae erat provincia Asiae minoris Act. XXVII, 5.

Μυριάς, *άδος*, *ἡ*, 1) *myrias* i. e. *decem millia* Act. XIX, 19. LXX pro רִבּוֹא vel רִבּוֹ Esr. II, 64. 69. רְבָבָה et רְבֹּות Deut. XXXIII, 17. (Aelian. V. H. II, 25. Plut. apophth. Mor. II. p. 21. ed. *Tauchn.* Xen. Cyr. II, 2. 2.) — 2) ut Lat. sexcenti pro: *immensus et infinitus* Luc. XII, 1. Act. XXI, 20. Hebr. XII, 22. Jud. v. 14. Apoc. VII, 11. IX, 16. Saepius non legitur in N. T.

Μυρίζω, f. *ίσω*, (a *μύρον*) *ungo, unguentis condio*, sq. accus. ita semel in N. T. Marc. XIV, 8. (Athen. XV, p. 691. A. Anthol. gr. T. IV. p. 131. ed. *Jacobs.* Aristophan. Plut. v. 529.)

Μυρίοι, *αι*, *α*, (a *μυρίος* innumerus) 1) *decem millia, decies mille* Matth. XVIII, 24. LXX pro עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים Esth. III, 9. רִבּוֹ 1 Chron. XXIX, 7. (Diod. Sic. XV, 59.) — 2) ut Lat. sexcenti pro: *innumerus, quam plurimus* 1 Cor. IV, 15. XIV, 19. (Aelian. V. H. IX, 37. Herodian. II, 3. 14. Xen. Cyr. V, 1. 12.) Saepius non legitur in N. T.

Μύρον, *ου*, *τό*, (a *μύρω*, fluo; succus aromaticus sponte promanans e myrrha vel *σμύρνα*, aeol. *μύῤῥα*, cuius multus apud veteres in unguentis usus erat Diod. Sic. V, 41.) *unguentum* Matth. XXVI, 7. [9.] 12. Marc. XIV, 3. 4. Luc. VII, 37. 38. 46. XXIII, 56. Joh. XI, 2. XII, 3. 5. Apoc. XVIII, 13. cf. *Winer* bibl. Realw. p. 591 sub voc. *Salbe.* LXX pro רֹקַח

Exod. XXX, 25. שֶׁמֶן Prov. XXVII, 9. בְּשָׂמִים Cant. IV, 14. 16. (Diod. Sic. I, 52. Polyb. XXXI, 4. 1. Aelian. V. H. IX, 9. Xen. Anab. IV, 4. 13.)

Μυσία, ας, ἡ, Mysia, provincia Asiae minoris ad littus maris aegaei, propontidem inter et Lydiam, Ptolemaei vero tempore ea huius provinciae pars, quae sita inter propontidem et Abydum Mysia minor appellabatur Act. XVI, 7. 8.

Μυστήριον, ίου, τό, (a *μυστὴρ* vel *μυστής* initiatus) *id, quod habet sensum μυστικὸν* i. e. *non ubivis obvium et a multorum intelligentia reconditum, arcanum, res arcana.* Ita dicitur a) de doctrina, decretis et rebus obscuris et allegorice expositis Matth. XIII, 11. Marc. IV, 11. VIII, 10. *τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ.* 1 Cor. XIV, 2. *πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια.* XV, 51. Eph. V, 32. 2 Thess. II, 7. 8. Apoc. I, 20. X, 7. XVII, 5. 7. — b) de decretis religionis christianae hominibus olim incognitis i. q. *ὁ λόγος ὁ ἀποκεκρυμμένος* aa) universe: *die vorher den Menschen unbekannten Lehr- und Grundsätze des Christenthums* Rom. XVI, 25. 1 Cor. II, 7. IV, 1. XIII, 2. Eph. VI, 19. Col. I, 26. 27. II, 2. IV, 3. 1 Tim. III, 9. — bb) de singulis quibusdam religionis capitibus, utpote incognitis olim atque reconditis Rom. XI, 25. 1 Cor. XV, 51. Eph. I, 9. III, 3. 4. 9. 1 Tim. III, 16. (Sap. II, 22. Sirac. XXVII, 16. 17. Herodian. VIII, 7. 8. de sacris arcanis nunc minoribus Diod. Sic. IV, 15. nunc maioribus vel eleusiniis Diod. Sic. IV, 25. Aelian. V. H. XIII, 24. Dem. 1352, 19.)

Μυωπάζω, f. *άσω*, (oculos claudo, conniveo, *ἀπὸ τοῦ μυεῖν τοὺς ὦπας*, quod quia facere solent, qui nihil e longinquo vident,) *caecutio, hebes sum oculos, proxima tantum cerno.* Semel in N. T. 2 Petr. I, 9. (Aristotel. probl. sect. 31.)

Μώλωψ, ωπος, ὁ, (vibex, vestigium verberum in cute Plut. vit. Aemil. Paul. c. 19 fin. T. VII. p. 151. ed. *Hutten.*) *vulnus, cruciatus.* Extat tantum 1 Petr. II, 24. LXX ita pro חַבּוּרָה Jes. LIII, 5.

Μωμάομαι, ῶμαι, verb. dep. (a *μῶμος*, macula, dedecus) *vitupero* aor. 1. p. *ἐμωμήθην, vituperatus sum* cf. *Buttm.* §. 100, 3. gram. max. Vol. II. §. 113. p. 51. *Matthiae* §. 495. p. 929. §. 495, e. p. 931. — *Winer* p. 111. Bis in N. T., sq. accus. 2 Cor. VI, 3. VIII, 20. (Sap. X, 14. Hom. Iliad. III, 412.)

Μῶμος, ου, ὁ, macula, dedecus [propr. i. e. de vitio, quod in oculos incurrit LXX Deut. XV, 21. Anthol. gr. T. I, p. 74. 75. ed. *Jacobs.*) de hominibus, qui dedecori sunt alicui, ut nos: *ein Schandfleck der Gesellschaft*, ita semel 2 Petr. II, 13

Μωραίνω, f. *ανῶ*, (a *μωρός* fatuus; fatuus sum, stulte ago Eur. Androm. v. 674.) *fatuum et insipidum reddo*, passiv.

…ω, insipidus reddor, a) propr. de rebus, quae saporem …unt Matth. V, 13. Luc. XIV, 34. — b) metaph. pro: *stul… reddo, stultum declaro* Rom. I, 22. 1 Cor. I, 20. LXX ita …סִכֵּל 2 Sam. XXIV, 10. נִבְעַר Jes. XIX, 11. Saepius non … in N. T.

Μωρία, ας, ἡ, *fatuitas*, metaph. *stultitia*, de decretis, … stulta aliis videntur 1 Cor. I, 18. 21. 23. II, 14. III, 19. …c. XX, 31. Thuc. IV, 64. V, 41. Dem. 128, 10.)

Μωρολογία, ας, ἡ, (a *μωρός* et *λόγος*) *stultiloquium.* …t tantum Eph. V, 4.

Μωρός, ά, όν, *fatuus* [propr. i. e. insipidus Dioscorid. …18.] metaph. *stultus* a) propr. aa) universe Matth. VI, 26. …ρὶ *μωρῷ* XXIII, 17. 19. XXV, 2. 3. 8. — bb) de perso… quae stultae, item de institutis, quae stulta videntur alicui. τὸ *μωρὸν τοῦ θεοῦ* i. e. *instituta divina, quae hominibus …lta videntur* 1 Cor. I, 25. 27. III, 18. — *τὰ μωρά* vel *μω…* vel *μωρὸς τοῦ κόσμου* i. e. *qui hominibus huius seculi …lti videntur* 1 Cor. III, 27. IV, 10. — cc) *ζητήσεις μωραί …estiones stultae, futiles, inanes* 2 Tim. II, 23. Tit. III, 9. …X pro נָבָל Deut. XXXII, 6. אֱוִיל Jes. XIX, 11. נְבָלָה Jes. …XXII, 6. — b) ex hebr. *sceleratus* Matth. V, 22. Ita נָבָל … XIV, 1. נְבָלָה Jos. VII, 15.

Μωσῆς, έως, ὁ, vel *μωϋσῆς, οῦ, ὁ,* vel *μωϋσεύς, έως, Moses* hebr. מֹשֶׁה, nom. propr. prophetae insignis, legislato… … Israelitarum eorumque ducis, cum ex Aegypto in Palae…inam migrarent a) propr. Matth. VIII, 4. XVII, 3. al. — …) metonym. *libri Mosis* Luc. XVI, 29. XXIV, 27. al. Cf. de …nia huius vocab. flectendi ratione *Winer* p. 35. —

N.

Ναασών, ὁ, *Naasson*, nom. propr. viri hebr. Matth. I, 4. Luc. III, 31.

Ναγγαί, ὁ, *Nangae, Naggai*, nom. propr. viri hebr. Luc. III, 25.

Ναζαρέθ, vel *ναζαρέτ*, ἡ, *Nazareth*, urbs Galilaeae inferioris, pertinentis ad tribum Sabulonis prope Capernaum, sita in colle regionis amoenissimae, duodecim circiter milliaribus a monte Thabore distantis; appellatur haec urbs Jesu patria, quod degebat ibi mater eius et quod in eadem educabatur Matth. II, 23. IV, 13. XXI, 11. etc.

Ναζαρηνός, οῦ, ὁ, vel *ναζωραῖος*, ου, ὁ, *Nazarenus*, nomen gentile, quo, quod Nazarethae educatus erat, Jesus insignitus legitur Matth. II, 23. XXVI, 71. Marc. I, 24.

X, 47. XIV, 67. XVI, 6. Luc. XVIII, 37. XXIV, 19. Joh. X
5. 7. XIX, 19. Act. II, 22. III, 6. IV, 10. VI, 14. XX
XXVI, 9. — de asseclis Jesu Nazareni Act. XXIV, 5.

Ναθάν, ὁ, *Nathan*, hebr. נָתָן, nom. propr. viri
Luc. III, 31. commemoratur, diversus a propheta israe
eiusdem nominis, cuius fit mentio 2 Sam. VII, 12. 1 Re
34. 1 Chron. XXX [XXIX], 29.

Ναθαναήλ, ὁ, *Nathanael*, discipulus Jesu et, u
detur, idem, qui Luc. VI, 14. *βαρθολομαῖος* i. e. *βὰρ*
μάϊ i. e. *filius Tholmai* appellatur Joh. I, 46—50. XXI,

Ναί, adverbium in N. T. ut apud Graecos affirm
vim habens: *sane, profecto, recte* a) universe Matth. V
IX, 27. XI, 9. 26. XIII, 51. — de locis Matth. XV, 27.
VII, 28. vid. sub *γάρ* p. 217 observata. XVII, 24. XXI
Luc. VII, 26. X, 21. XI, 51. XII, 5. Joh. XI, 27. XXI, 15
Act. V, 8. XXII, 27. Rom. III, 29. 2 Cor. I, 18. 19. *οὐκ*
νετο ναὶ καὶ οὔ, i. e. *non erat nunc affirmans, nunc ne*
quibus verbis circumscribitur *res sibi non constans.* Ph
v. 20. Jac. V, 12. Apoc. I, 7. XIV, 13. XVI, 7. XXII, 2
(Xen. Mem. I, 2. 36.) — b) praefixo artic. *τὸ ναί* = *a*
matio 2 Cor. I, 17. *τὸ ναὶ ναί* i. e. *quae affirmo, vere af*
v. 20. *ἐν αὐτῷ — ἐγένετο per eum facta est affirmatio*
per eum ratum factum est. Saepius non legitur in N.

Ναΐν, ἡ, *Nain*, nomen urbis Galilaeae, haud p
distantis ab urbe Capernaum et monte Thabor Luc. VII,

Ναός, οῦ, ὁ, *templum* a) proprie. Dicitur in
aa) de templo hierosolymitano i. e. *α*) de sancto sanct
templi hierosolymitani *αα*) propr. Matth. XXVII, 51.
XV, 38. Luc. XXIII, 45. — *ββ*) templi *τῆς καινῆς ἱερουσ*
de coelo demittendi Apoc. III, 12. VII, 15. XI, 19. XIV, 15
XV, 5. 6. 8. XVI, 1. 17. Ita LXX et hebr. הֵיכָל 1 Regg.
(ita *ναός* de fano, in quo erant *ἀγάλματα* Deorum Diod.
I, 15. 97. Herodian. VII, 3. 13. Xen. Mem. III, 8. 13
β) universe i. q. *ἱερόν* incluso *τῷ ναῷ* Matth. XXIII, 16
21. XXVI, 61. XXVII, 5. Marc. XIV, 58. XV, 29. Joh. I
2 Thess. II, 4. — *γ*) de singulis partibus templi hi
ut *αα*) de sancto vel sanctuario Luc. I, 9. 21. 22. Apoc
1. 2. — *ββ*) de atrio sacerdotum Matth. XXIII, 35. Cf.
ner bibl. Realw. p. 692. — bb) de templo quocunque *α*)
sens. Act. XVII, 24. [VII, 48.] — *β*) universe, de aediculi
formatis ad exemplum templi Dianae Ephesini Act. XIX
(Diod. Sic. XX, 14.) — b) metaph. de corpore aa) Chr
norum, quatenus in eo ex doctrina N. T. habitat *τὸ πν*
ἅγιον 1 Cor. III, 16. VI, 19. 2 Cor. VI, 16. Eph. II, 2
bb) Christi Joh. II, 19. 21. Saepius non extat in N. T.

Ναούμ, ὁ, *Nahum* hebr. נַחוּם nomen propr. viri
Luc. III, 25.

... ed. ... p. 475. — in N. T.) *oleum nardicum*. Ita
N. T. Marc. XIV, 3. μύρον νάρδου πιστικῆς i. e. *un-
um ex nardo sincera* i. e. *non adulterata*. Joh. XII, 3.
Νάρκισσος, ου, ὁ, *Narcissus*, nom. propr. viri, qui
libertus Claudii imperatoris isque potentissimus Rom.
11 coll. Sueton. Claud. c. 28. Tacit. Annal. XII, 57.
Ναυαγέω, ῶ, f. ήσω, (ex ναῦς navis et ἄγνυμι frango)
agium facio a) propr. 2 Cor. XI, 25. (Diod. Sic. I, 31.
Cyr. III, 1. 24.) — b) metaph. περὶ τὴν πίστιν ἐναύγη-
i. e. *iacturam fecerunt* τῆς πίστεως. 1 Tim. I, 29.
s non legitur in N. T.
Ναύκληρος, ου, ὁ, (a ναῦς et κλῆρος) *nauclerus*, *na-
rius* i. e. *dominus navis, qui mercede homines et merces*
t. Extat tantum Act. XXVII, 11. (Polyb. IV, 6. 1. Xen.
VII, 2. 12 et Mem. II, 6. 38.)
Ναῦς, ναός, ἡ, (a νάω, ναύω fluo) *navis*. Legitur tan-
Act. XXVII, 41. LXX pro אֳנִיָּה 1 Regg. IX, 26. 27. (Diod.
I, 17. Xen. Mem. III, 9. 11.)
Ναύτης, ου, ὁ, *nauta*. Ter in N. T. Act. XXVII, 27.
oc. XVIII, 17. (Plut. apophth. Mor. II. p. 14. ed. *Tauchn.*
801, 11. Xen. H. G. VII, 1. 12.)
Ναχώρ, ὁ, *Nachor*, hebr. נָחוֹר nom. propr. viri hebr.
II, 34.
Νεανίας, ου, ὁ, (a νεάν, νέος) *adolescens*, *iuvenis*
pr. et universe Act. XX, 9. XXIII, 17. 18. 22. LXX pro
dd. XVI, 26. (Lucian. Dial. Deorr. XV, 4. Aelian. V. H.
Xen. Mem. III, 1. 2.) — b) de eo, *qui est florente ae-*
de homine, 23 — 40. *annos nato* Act. VII, 58. Ita נַעַר
LI, 12. (Lat. iuvenis Sallust. Catil. 38. 1.)
Νεανίσκος, ου, ὁ, (a νέος) *iuvenis*, *adolescens* a) pro-

Νεεμάν, ὁ, *Naaman*, hebr. נַעֲמָן nom. propr. viri, qu fuit princeps militiae regis Syriae Luc. IV, 27.

Νεκρός, οῦ, ὁ, I) substantive: 1) *corpus mortuum cadaver*, ut ὀστᾶ νεκρῶν Matth. XXIII, 27. Apoc. XX, 1 (Aelian. V. H. XII, 27. Herodian. IV, 15. 16. Xen. Anab. I 2. 18.) — 2) *mortuus*, *der Verstorbene* a) universe, ut θά ψαι τοὺς — νεκρούς Matth. VIII, 22. Luc. IX, 60. — Lu VII, 15. Hebr. IX, 17. de quo loco vid. ἐπι p. 584. ubi p errorem IX, 15. legitur. (Hom. Iliad. XXIII, 51.) — b) quat nus in orco vel ἐν τῷ ᾅδῃ versari putabatur, corpore in s pulcro iacente aa) universe, ut τὶς ἀπὸ νεκρῶν Luc. XVI, 3 XXIV, 5. Joh. V, 25. Act. X, 42. Rom. XIV, 9. — Col. I, 1 Apoc. I, 5. — 2 Tim. IV, 1. Hebr. XI, 35. 1 Petr. IV, 5. Ap I, 18. II, 8. XI, 18. XX, 5. 12. — ὡς ζῶν ἐκ νεκρῶν *simi homini, qui, mortuus, ex inferis ad superas auras rediit* Ro VI, 13. — de Rom. XI, 15. vid. ζωή p. 690. — bb) in f mulis α) ἐγείρω νεκρούς, ζωοποιέω τοὺς νεκρο = *mortuos ex inferis ad superas auras revoco*, ἐγείρον νεκροί *mortui ex inferis ad superas auras redeunt* Matth. X XI, 5. Luc. VII, 22. XX, 37. Joh. V, 21. Act. XXVI, 8. R IV, 17. 1 Cor. XV, 16. 29 32. 35. 52. 2 Cor. I, 9. — β) ἐγε τινὰ ἐκ νεκρῶν *ex inferis ad superos revoco*, ἐγείρομαι ἀνίσταμαι ἐκ νεκρῶν vel ἀπὸ τῶν νεκρῶν *ex inferis ad peros redeo* Matth. XIV, 2. XXVII, 64. XXVIII, 7. Marc. 14. 16. IX, 9. 10. XII, 25. 26. Luc. IX, 7. XVI, 31. XXIV, Joh. II, 22. XII, 1. 9. 17. XX, 9. XXI, 14. Act. III, 15. IV, X, 41. XIII, 30. 31. XVII, 3. 31. Rom. IV, 24. VI, 4. 9. VI VIII, 11. 1 Cor. XV, 12. 20. Gal. I, 1. Eph. I, 20. Col. II, 1 Thess. I, 10. 2 Tim. II, 7. Hebr. XI, 19. Apoc. XIV, 13 οἱ νεκροὶ ἐν χριστῷ, *mortui, qui Christo coniuncti erant, r tui Christi cultores* 1 Thess. IV, 16. — trop. Eph. V, 14. de h. l. ἀνίστημι p. 85 fin. — γ) ἀνάστασις τῶν νεκρῶν ἡ ἐκ νεκρῶν item ἡ ἐξανάστασις τῶν νεκρῶν = *vita, q ex inferis ad superos reversus, degit aliquis* Matth. XXII Luc. XX, 35. Act. IV, 2. XVII, 32. XXIII, 6. XXIV, 15. XXVI, 23. Rom. I, 4. 1 Cor. XV, 13. 21. 42. Phil. III, Hebr. VI, 2. — — c) in sententia acuta et paradoxa: ἄφες νεκρούς, *sine mortuos* [i. e. qui mortui quasi sunt mihi causae meae] *sepelire mortuos suos*, sententia universa: *n officio graviori* [ut τὸ ἀκολουθεῖν ἐμοὶ καὶ τὸ διαγγέλλ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ] *officium minus* [ut τὸ θάψαι τ πατέρα σου] *anteponere* Matth. VIII, 22. Luc. IX, 60. — d) c. emphasi: *exstinctus plane* Matth. XXII, 32. Marc. XII, Luc. XX, 38. — e) = ἐσφαγμένος vel φονηθείς, *trucidat ein Erschlagener* Apoc. XVI, 3.

II) adiective: νεκρός, ά, όν, *mortuus, a, um*, a) p prie h. e. is, *qui exspiravit* Matth. XXVIII, 4. Marc. IX,

ἤρθη νεκρὸς = *für todt* Act. XX, 9. — V, 10. XXVIII, 6. Apoc. I, 17. (Lucian. D. D. VII, 4.) — b) trop. = *perditus* Luc. XV, 24. 32. — c) metaph. aa) de personis α) pro: *morti et miseriae obnoxius* αα) sq. dat. causam indicante = *propter aliquid* Eph. II, 1. 5. Cf. *Matthiae* §. 398, 6. p. 728. — ββ) sq. ἐν c. dat. status [cf. ἐν p. 520.] ὑμᾶς νεκροὺς [=ὑμᾶς νεκροὺς ὄντας] ἐν τοῖς παραπτώμασι — συνεζωοποίησε Col. II, 13. — γγ) sq. διά τι *propter aliquid* Rom. VIII, 10. — δδ) abs. Apoc. III, 1. Cf. de h. l. supra sub ζάω p. 682 adnotata. — β) *qui renuntiavit rei*, sq. dat. *todt für etwas* Rom. VI, 11. — — bb) de rebus = α) *vi carens, iners*, ut ἁμαρτία Rom. VII, 8. πίστις Jac. II, 17. 20. 26. σῶμα v. 26. — β) *mortem et miseriam afferens*, ut ἔργον Hebr. VI, 1. IX, 14. Saepius non habetur in N. T.

Νεκρόω, ῶ, f. ώσω, *interficio, neco* [passivum: morior; propr. Anthol. gr. T. IV. p. 276. ed. *Jacobs.*] metaph. *effoetum reddo, viribus privo*, sq. accus. Ter in N. T. Rom. IV, 19. Col. III, 5. Hebr. XI, 12.

Νέκρωσις, εως, ἡ, (interfectio, a νεκρόω) 1) *mors* 2 Cor. IV, 10. τὴν νέκρωσιν τοῦ ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν περιφέροντες. — 2) *status emortui, infirmitas* Rom. IV, 19. Saepius non legitur in N. T.

Νέος, α, ον, *iuvenilis, e, iung, iugendlich* a) de personis, c. art. ὁ νέος, *iuvenis* Tit. II, 4. — LXX pro נַעַר Gen. XXXVII, 2. Prov. XXII, 15. (Plut. apophth. Mor. II. p. 13. ed. *Tauchn.* Aeschin. Dial. Socr. I, 7. 11 et 12. Xen. Venat. IX, 8.) — b) de rebus: *recens, novus* aa) tempore et ortu, ut οἶνος νέος Matth. IX, 17. Marc. II, 22. Luc. V, 37—39. (Xen. Cyr. I, 6. 38) — b) indole, natura, mente 1 Cor. V, 7. Col. III, 10. Hebr. XII, 24. Saepius non habetur in N. T.

Νεοσσός, οῦ, ὁ, *pullus.* Legitur tantum Luc. II, 24. pro loco in codd. forma serioris aevi νοσσός. Cf. *Griesb.* ad h. l. ed. *Schulz*; item *Lobeck* ad Phryn. p. 206 sq. LXX pro בֵּן Prov. XXX, 7. אֶפְרֹחִים Job. XXXIX, 30. יֶלֶד Job. XXXVIII, 41. (Hom. Iliad. II. v. 311. Aelian. V. H. I, 6. Xen. Oecon. VII, 34.)

Νεότης, τητος, ἡ, *iuventus, adolescentia*, i. e. status iuventutis, die Jugend, das Jungseyn 1 Tim. IV, 12. — b) *aetas iuvenilis, adolescentia* Matth. XIX, 20. Marc. X, 20. et Luc. XVIII, 31. ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου. Act. XXVI, 4. — Saepius non extat in N. T. LXX pro נְעוּרִים Gen. VIII, 21. נֹעַר Job. XXXVI, 4. עֲלוּמִים Job. XX, 11. (Herodian. I, 3. 3. Diod. Sic. XVII, 7. Xen. Mem. II, 1. 31.)

Νεόφυτος, ον, ὁ, ἡ, (ex νέος recens et φύω planto, gigno) *recens plantatus* metaph. pro: *nuperrime ad Jesu doctrinam adductus.* Ita semel in N. T. 1 Tim. III, 6. Proprie legitur apud LXX pro נֶטַע Jes. V, 7. נֶטַע Job. XIV, 9.

Νεύω, f. *εύσω*, *nuo*, *nutu significo*. Bis in N. T. s dat. pers. Joh. XIII, 24. Act. XXIV, 10. (Aelian. V. H. XIV, 2 Herodian. I, 6. 10.)

Νεφέλη, ης, ἡ, *nebula*, *nubes* (demin. a *νέφος* nube Matth. XVII, 5. XXIV, 30. XXVI, 64. Marc. IX, 7. XIII, 2 XIV, 62. Luc. IX, 34. 35. XII, 54. XXI, 27. Act. I, 9. 1 C X, 1. 2. 1 Thess. IV, 17. Jud. v. 12. Apoc. I, 7. X, 1. XI, 1 XIV, 14—16. LXX pro עָנָן Gen. XIX, 13. 14. שַׁחַק 1 XXXVI, 6. עָב Judd. V, 4. (Diod. Sic. III, 44. Xen. Anab. 8. 8.) Saepius non legitur in N. T.

Νεφθαλείμ, ὁ, *Nephthalim* vel *Naphthali* hebr. נַפְתָּלִי nom. propr. viri, qui fuit septimus filiorum Jacobi a) prop Apoc. VII, 6. — b) metonym. *posteri Nephthalim*, *Nephth litae* Matth. IV, 14. 15.

Νέφος, εος, ους, τό, *nubes* [propr. Diod. Sic. I, 3 III, 33. Herodian. I, 14. 4.] tropice: *copia*, *multitudo*. Sem in N. T. Hebr. XII, 1. *νέφος μαρτύρων*. (*νέφος τοσοῦτο ἀ θρώπων* Herodot. VIII, 109. Apollon. Argon. V, 398. et *νεφέ ἀκρίδων* Diod. Sic. III, 28.)

Νεφρός, οῦ, ὁ, *ren*, οἱ *νεφροί* *renes*, *die Nier* Semel in N. T. Apoc. II, 23. Eadem verba leguntur ap LXX Ps. VII, 10. XXVI, 2. hebr. כְּלָיוֹת.

Νεωκόρος, ου, ὁ, (a *νεώς* vel *ναός* templum et *κορ* verro; qui templum verrebat vel purgabat, aedituus; dein qui templum ornat vel curat, ut ornatus suus et splend templo constet Jos. de bell. iud. I, 9. 6. Xen. Anab. V, 3. 6 cognomen honorificum civitatis, quae huius vel illius D Deaeve praecipuam curam habebat: *cultrix*. Ita Ephesus a pellatur Act. XIX, 35.

Νεωτερικός, ή, όν, *iuvenili aetati* vel *τῷ νεωτέ conveniens*. Extat tantum 2 Tim. II, 22. *τὰς νεωτερικὰς ἐπ θυμίας φεῦγε*. (Polyb. X, 24. 7. Jos. Arch. XVI, 11. 7.)

Νεώτερος, α, ον, (comparat. adiect. *νέος*) *iunior aeta jünger*, a) universe Joh. XXI, 18. Act. V, 6. 1 Tim. V, 1. 11. 14. Tit. II, 6. 1 Petr. V, 5. LXX pro קָטֹן Gen. XLII, 1 צָעִיר Gen. XIX, 31. 34. נַעַר Judd. VIII, 20. יֶלֶד 2 Chron. 14. (Cebet. Tab. c. 2. Dem. 242, 15.) — b) = *minor na* aa) universe Luc. XV, 12. 13. — bb) adiuncta dignitatis n tione = *inferior dignitate* Luc. XXII, 26. — Saepius n extat in N. T.

Νή, particula in affirmationibus et iuramentis adhib solita, sequente accusativo, ubi Lat. *per*, nos: *bey*. Legit tantum 1 Cor. XV, 31. LXX pro חֵי Gen. XLII, 15. 16. (L cian. Dial. Deorr. VII, 2. Polyb. IV, 74. 4. Aelian. V. H. I, 3 Xen. Cyr. I, 3. 10.) Cf. *Buttm*. §. 137. *Matthiae* §. 60

Vol. I. 121

Νήθω, f. νήσω, (a νέω) *neo, filum duco*. Bis in N. T. Matth. VI, 28. Luc. XII, 27. LXX pro טָוָה Exod. XXXV, 25. שָׁזַר Exod. XXVI, 31. (Antholog. gr. III. p. 63. ed. *Jacobs*.)

Νηπιάζω, f. άσω, (a νήπιος q. v.) *infans sum*. Legitur tantum 1 Cor. XIV, 20. τῇ κακίᾳ νηπιάζετε. De dat. = *in Ansehung* cf. *Winer* p. 82. *Matthiae* §. 400, 6. p. 731.

Νήπιος, *ια*, *ιον*, (a νή, syllaba inseparabili, negandi vim habente et ἔπος) *infans* a) propr. i. e. *unmündig* Matth. XXI, 16. 1 Cor. XIII, 11. LXX pro עוֹלֵל, quod, uti saepe iungitur cum יוֹנֵק Ps. VIII, 3. Jer. XLIV, 7. ita proprie dicitur de puerulo cum aliis ludente Jer. VI, 11. panem poscente Thren. IV, 4. in exilium cum suis abeunte Thren. I, 5. ceterum in brachio gestari solito Thren. II, 20. (Diod. Sic. I, 74. Herodian. I, 5. 9. Polyb. XXIV, 8. 10.) — de puero nondum adulto Gal. IV, 1. — b) metaph. *rudis, indoctus* Matth. XI, 25 et Luc. X, 21. Rom. II, 20. 1 Cor. III, 1. Gal. IV, 3. Eph. IV, 14. Hebr. V, 13. Saepius non legitur in N. T. Ita LXX pro פְּתָאיִם Ps. XIX, 8. CXVI, 16. CXIX, 130. (Homer. Odyss. VIII, 419. 442. Plut. Symp. III, 10. 8. Mor. IV. p. 255. edit. *Tauchn*. Lucian. Halcyon. §. 5.)

Νηρεύς, *έως*, *ὁ*, *Nereus*. Nomen propr. viri Rom. XVI, 15.

Νηρί, ὁ, *Neri*. Nomen propr. viri Luc. III, 27.

Νησίον, *ου*, *τό*, (demin. a νῆσος) *parva insula*. Semel in N. T. Act. XXVII, 16.

Νῆσος, *ου*, *ἡ*, *insula* Act. XIII, 6. XXVII, 26. XXVIII, 1. 7. 9. 11. Apoc. I, 19. VI, 14. XVI, 20. LXX pro אִי Gen. X, 5. Ps. LXXII, 10. (Diod. Sic. III, 43. Xen. H. G. IV, 8. 7.) Saepius non extat in N. T.

Νηστεία, *ας*, *ἡ*, (a νηστεύω) *ieiunium, das Fasten* a) universe Matth. XVII, 21. ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. Marc. IX, 29. Luc. II, 37. Act. XIV, 23. 1 Cor. VII, 5. 2 Cor. VI, 5. XI, 27. — b) de ieiunio magno Judaeorum Act. XXVII, 9. Cum autem ieiunium magnum Judaeorum incideret in diem decimum mensis Tisri, qui pars est Septembris et Octobris nostri, tempori autumnali circumscribendo inservit, quo periculosae esse solent navigationes. Ita h. l. LXX pro צוֹם 2 Sam. XII, 16. Saepius non legitur in N. T. (Aelian. V. H. V, 20. Diod. Sic. I, 82.) — Lege quidem mosaica unum modo idque publicum sancitum erat ieiunium, privatis ieiuniis arbitrio cuiusvis relictis: post exilii vero tempora Judaeos cum omnes, tum eos, qui Pharisaeorum decreta sequerentur, tantam constat tribuisse ieiuniis vim, ut ad cultum Deo exhibendum necessaria esse opinarentur; imo quo maiorem sanctitatis laudem sibi conciliarent, bis singulis hebdomadibus ieiunia egerunt. Uti autem ieiunia pleraque unius tantum erant diei, et, qui agerent ea, omni cibo abstinebant vestitu lugubri incedentes, ita

in ieiuniis plurium dierum cibis tantum consuetis abstinebant. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 218.

Νηστεύω, f. *εύσω*, (a *νῆστις* quod v.) *ieiunium ago* a) de iis, qui ieiunium agentes omni cibo abstinebant aa) absolute Matth. VI, 16—18. IX, 14 bis. Marc. II, 18 ter. v. 19 bis. Luc. V, 33. 34. XVIII, 12. Act. X, 30. XIII, 2. 3. — LXX pro צוּם Judd. XX, 26. (Aelian. V. H. V, 20.) — bb) adiuncta luctus notione, cum ieiunia agentes incedere solerent cultu lugubri Matth. IX, 15. Marc. II, 20. Luc. V, 35. — b) de ieiunio plurium dierum: Matth. IV, 2. Saepius non habetur in N. T.

Νῆστις, ὁ, ἡ, genit. antiquitus *νήστιος* Hom. Odyss. XVIII, 369. Iliad. XIX, 207. vel *νήστιδος* Athen. VII, 79. 126. plural. *νήστεις*. (a *νή* et *ἐσθίω*) *ieiunus, impransus.* Bis in N. T. Matth. XV, 32. Marc. VIII, 3. (Singularis ὁ, ἡ *νῆστις* Plutarch. Cato mai. c. 23. plur. Dionys. Hal. Rhetor. XI, 16.) cf *Lobeck* ad Phryn. p. 326.

Νηφάλιος, *ιου*, ὁ, ἡ, — *ον*, *τό*, (a *νήφω*) *sobrius, maxime qui vino abstinet.* Ter in N. T. 1 Tim. III, 2. Tit. I, 2. (Anthol. gr. T. IV, 13. ed. *Jacobs*. Jos. Ant. III, 12. 2.)

Νήφω, f. *ψω*, *sobrius sum* [propr. i. e. de eo, qui ebrius non est Xen. Cyr. VII, 5. 20.] metaph. *vigil, cautus, attentus sum* 1 Thess. V, 6. 8. 2 Tim. IV, 5. 1 Petr. I, 13. IV, 7. V, 8. Saepius non extat in N. T. (Polyb. XXXI, 21. 14. Herodian. II, 15. 1.)

Νίγερ, ὁ, *Niger*, cognomen Simeonis cuiusdam Act. XIII, 1.

Νικάνωρ, *ορος*, ὁ, *Nicanor*, nomen propr. unius ex septem diaconis ecclesiae apostolicae Act. VI, 5.

Νικάω, *ῶ*, f. *ήσω*, *vinco* a) intrans. *superior sum*, *superior discedo* Rom. III, 4. ὅπως — *νικήσῃς* = *damit du als gerechtfertigt dastehest.* (Xen. Mem. IV, 4. 17.) — b) transit., sq. accus. *vinco aliquem, supero* aa) universe, sq. accus. pers. Luc. XI, 22. (Diod. Sic. IV, 57. Polyb. VI, 58. 13. Xen. Mem. II, 6. 35.) — sq. acc. rei et *ἐν* c. dat. admin. Rom. XII, 21. *νικᾶσθαι ὑπό τινος* Ibid. (Diod. Sic. IV, 14. Thuc. I, 76.) — bb) de Jesu, item de cultoribus Jesu victoriam deportantibus de *τῷ αἰῶνι τούτῳ*, de *τῷ πονηρῷ* et quibuscunque personis et rebus rei christianae adversantibus, ut ὁ *νικῶν*, *quicunque victoriam deportaverit* Apoc. II, 11. 26. III, 5. 12. 21. XXI, 7.— II, 7. 17. — 1 Joh. V, 4. 5. Apoc. XII, 11. XVII, 14. additur infin. epexegeticus Apoc. V, 5. Cf. *Matthiae* §. 532. d. p. 1040 sq. — de perfecto Joh. XVI, 33. 1 Joh. II, 13. 14. IV, 14. quatenus ad futuri significationem accedat, vide supra sub *ἐάν* p. 340 notata. — sq. *ἐκ τινος* Apoc. XV, 2. Vide *ἐκ* p. 451.—

α) de adversariis rei christianae per tempus superantibus et opprimentibus eam Apoc. XI, 7. XIII, 7. Saepius non legitur in N. T.

Νίκη, ης, ἡ, victoria [propr. Xen. Cyr. II, 1. 8. Diod. Sic. XI, 12.] ex usu loq. Johanneo: *causa* vel *praesidium victoriae* 1 Joh. V, 4. *αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη, ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν.* Saepius non legitur in N. T.

Νικόδημος, ου, ὁ, Nicodemus, nomen propr. Pharisaei et assessoris synedrii magni, noctu Jesum adeuntis Joh. III, 1. postea eundem defendentis Joh. VII, 50. crucifixum denique cum Josepho Arimatheensi honeste sepeliendum curantis XIX, 30.

Νικολαΐτης, ου, ὁ, Nicolaita, Nicolai sectator, nomen, ut videtur, fictitium et symbolicum, respondens hebr. בִּלְעָם, composito ex בָּלַע i. e. *νικάω* et עַם i. e. *λαός*, sic, ut Apoc. II, 6. 15. *κρατοῦντες τὴν διδαχὴν νικολαϊτῶν* sint iidem, qui v. 14. appellantur *κρατοῦντες τὴν διδαχὴν βαλαάμ.*

Νικόλαος, ου, ὁ, Nicolaus, nom. propr. unius ex septem diaconis ecclesiae apostolicae Act. VI, 5.

Νικόπολις, εως, ἡ, Nicopolis. Plures olim extabant huius nominis urbes, alia ad Nestum in Thracia sita, alia *actiaca* appellata et ab Augusto in Epiro condita, alia denique Ciliciae; sed harum urbium quam in mente habuerit Paulus Tit. III, 12. certo definiri nequit.

Νῖκος, εος, ους, τό, victoria. Quater in N. T. Matth. XII, 20. *ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν* i. e. *donec victoriam paraverit doctrinae verae.* Sunt haec verba Jesaiae XLII, 1. neque tamen ad normam textus hebraici, neque secundum textum τῶν ό a Matthaeo excitata. Cf. *Gesenius* ad Jes. XLII, 1. Tom. II^do^ Commentar. in Jesaiam p. 61. et supra sub *ἐκβάλλω* et *κρίσις* adnotata. — 1 Cor. XV, 54. *κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῖκος absumta est mors ita, ut devinceretur.* Cf. supra sub *εἰς* p. 428 monita. v. 55. 57. (Anthol. gr. T. III. p. 242. ed. *Jacobs.*) Esse hoc vocabulum non admodum antiquum, admonuit *Lobeck* ad Phryn. p. 647.

Νινευΐ, ἡ, Ninive, Graecis et Romanis *Ninus*, metropolis regni assyriaci, quam alii ad orientale, alii ad occidentale fluminis Tigridis littus sitam, omnes vero antiquitatis scriptores immensae fuisse magnitudinis tradiderunt. — Luc. XI, 32. (Diod. Sic. II, 3. III, 1 et 7. Herodot. I, 50 et 193. Plin. H. N. VI, 13.)

Νινευΐτης, ου, ὁ, Ninivita Matth. XII, 41.

Νιπτήρ, ῆρος, ὁ, (a *νίπτω* q. v.) *pelvis, vas manibus pedibusque lavandis aptum.* Extat tantum Joh. XIII, 5.

Νίπτω, f. *ψω*, (Graeci antiquiores *νίζω*, madefacio, lavo cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 241. *Passow* II. p. 190. *Buttm.* §. 101. gram. max. Vol. II. §. 114. p. 193. sub *νίζω* madefacio) *lavo*,

dicitur plerumque de iis, qui manus vel pedes lavant et quemadmodum lotiones apud Judaeos usitatissimae erant, ita pedum lotio opus erat servile eademque apud eosdem in primis humanitatis officiis hospiti praestandis ponebatur. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 232. 570. 81. — activum, sq. acc. Joh. XIII, 5. 6. 8. 12. 14. 1 Tim. V, 10. — medium: *me lavo* Joh. IX, 7 bis. v. 11. 15 τὰς χεῖρας *lavo manus meas* Marc. VII, 3. — Joh. XIII, 10. cf. *Buttm.* §. 122, 5. b. *Matthiae* §. 492. p. 924. *Winer* p. 109. — additur per abundantiam pronom. pers., ut τὸ πρόσωπόν σου Matth. VI, 7. XV, 2. — LXX pro רָחַץ Exod. XXX, 18. 19. שָׁטַף Levit. XV, 11. 12. (Artemidor. V, 55.)

Νοέω, ῶ, f. ήσω, (a νόος, quod v. video, ut ὀφθαλμοὶ Hom. Iliad. XXIV, 294. sensibus percipio aliquid Hom. Iliad. II, 522.) 1) *mente agito, animum adverto, attendo* Matth. XXIV, 15. Marc. XIII, 14. Rom. I, 20. τὰ γὰρ ἀόρατα Θεοῦ τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται. 2 Tim. II, 7. (Hom. Iliad. VIII, 596. Xen. Anab. III, 4. 44.) — 2) *intelligo* Matth. XV, 17. οὔπω νοεῖτε. XVI, 9. 11. Marc. VII, 18. VIII, 17. Joh. XII, 40. Eph. III, 4. 20. 1 Tim. I, 7. Hebr. XI, 3. LXX pro [illegible] Prov. I, 2. 6. (Diod. Sic. V, 31.) Saepius non legitur in N.

Νόημα, τος, τό, 1) *cogitatio* Phil. IV, 7. — 2) *mens* i. e. a) *intellectus, Verstand* 2 Cor. III, 14. IV, 4. — b) *animus, Herz, Gemüth* 2 Cor. XI, 3. — 3) *consilium*, de pravis consiliis 2 Cor. II, 11. X, 5. (3 Macc. V, 30. Hom. Odyss. [illegible] 127.) Saepius non legitur in N. T.

Νόθος, ου, ὁ, ἡ, *nothus, spurius.* Semel in N. T. Hebr. XII, 8. (Aelian. V. H. VI, 10. Xen. Anab. II, 4. 25.)

Νομή, ῆς, ἡ, (a νέμω pasco; pastio, τὸ pascere Xen. Oecon. VII, 10.) 1) *pascuum* Joh. X, 9. νομὴν εὑρήσει *pabulum habebit.* Sensus imaginis: *bonis gaudebit.* LXX pro מַרְעֶה Gen. XLVII, 5. מַרְעִית Ps. LXXIV, 1. נָוֶה Prov. XXIV, 15. (Xen. Cyr. III, 2. 20.) — 2) *vis depascens alicuius rei* 2 Tim. II, 17. ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἕξει. Sensus: *sermones eorum latius serpent.* (de igne Polyb. I, 48. 5. de ulceribus Polyb. I, 81. 6. Diod. Sic. XII, 12.) Saepius non legitur in N. T.

Νομίζω, f. ίσω, 1) *in usu habeo,* νομίζομαι, *in usu sum, soleo* Act. XVI, 13. οὗ ἐνομίζετο προσευχὴ εἶναι i. e. *ubi ex more erat locus precandi.* (Diod. Sic. XIII, 113. Herodian. VI, 1. 9. Aelian. V. H. VI, 12. Xen. Cyr. VIII, 7. 1. et Anab. I, 2. 27.) — 2) *habeo aliquem pro aliquo* [i. e. tracto aliquem tamquam aliquid, τὴν αἰχμαλωτὸν γυναῖκα ἐνόμιζεν Conon. Narrat. 44.] i. e. *censeo, arbitror,* ut ὡς ἐνομίζετο Luc. III, 23. — sq. acc. c. inf. Luc. II, 44. Act. VII, 25. VIII, 20. XIV, 19. XVI, 27. XVII, 29. 1 Cor. VII, 26. 1 Tim. VI, 5. (Xen.

Anab. VI, 1. 29. Cyr. I, 4. 5.) — sq. ὅτι loco acc. c. inf. Matth. V, 17. X, 34. XX, 10. Luc. III, 23. Act. XXI, 29. — sq. infin. 1 Cor. VII, 36. (Diod. Sic. XIV, 14. Xen. Ages. II, 3.)

Νομικός, ή, όν, (a νόμος) 1) *ad legem pertinens* Tit. III, 9. — 2) *legis peritus, ein Rechtsverständiger* Tit. III, 13. Ζηνᾶν τὸν νομικὸν — πρόπεμψον. (Anthol. gr. T. IV. p. 28. ed. *Jacobs.* Diog. Laert. VI, 54.) — 3) ὁ νομικός pl. οἱ νομικοί, *interpres et doctor legis mosaicae* i. e. qui sacras litteras et traditiones patrias Judaeorum scrutabatur, interpretabatur et in quaestionibus legis mosaicae difficilioribus responsa dabat, idem fere, qui alias appellatur γραμματεύς Matth. XXII, 35. Luc. VII, 30. X, 25. XI, 45. 46. 52. XIV, 3.—

Νομίμως, adv. (a νόμος) *legitime, legibus convenienter, rite.* Bis in N. T. 1 Tim. I, 8. 2 Tim. II, 5. (Arrian. diss. epict. III, 10. 8. — ἀθλεῖν νομίμως quid sit, docet Epict. Enchirid. c. 29. Xen. Mem. IV, 4. 1.)

Νόμισμα, τος, τό, (a νομίζω — more vel lege receptum et sancitum) *numisma, nummus, moneta*, cuius quippe valor νενόμισται i. e. more et lege sancitus est. Semel in N. T. Matth. XXII. 19. τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου. (Diod. Sic. XI, 26. Herodian. II, 15. 9. Xen. Cyr. IV, 6. 12.)

Νομοδιδάσκαλος, ου, ὁ, (a νόμος et διδάσκαλος) *legis doctor et interpres*, de legis mosaicae doctoribus et interpretibus a) ita, ut sit i. q. νομικός vel γραμματεύς. Vid. νομικός et γραμματεύς Luc. V, 17. Act. V, 34. — b) universe 1 Tim. I, 17.

Νομοθεσία, ας, ἡ, (a νόμος et τίθημι) *legislatio* Rom. IX, 4. ὧν ἡ νομοθεσία i. e. *quibus contigit legislatio celebratissima ac splendidissima illa.* (ita articulus legitur Diod. Sic. IV, 77. vid. *Poppo* ad h. l. Ita νομοθεσία Diod. Sic. I, 3 et 94. Polyb. IV, 81. 12.) — Alii Rom. IX, 4. νομοθεσίαν esse existimant, *leges mosaicas* vel *complexum legum mosaicarum*, legi ita adserentes hoc vocabulum 2 Macc. VI, 23. (Joseph. de Macc. c. 5. Philo libr. I. de vita Mosis p. 157. E. Dionys. Hal. Ant. rom. II, 63. περιλαβὼν δὲ ἅπασαν τὴν περὶ τὰ θεῖα νομοθεσίαν γραφαῖς.)

Νομοθετέω, ῶ, f. ήσω, (a νομοθέτης) 1) *legem fero* pass. νομοθετέομαι, οῦμαι, *lex datur mihi* Hebr. VII, 11. ὁ λαὸς νενομοθέτητο ἐπ᾽ αὐτῇ sc. τῇ ἱερωσύνῃ i. e. *lex data est populo sub conditione sacerdotii* i. e. *ita, ut subiectus esset sacerdotio levitico.* Vid. ἐπί p. 586. — (Xen. Apol. Soc. §. 15.) De augmento huius verbi cf. *Buttm.* §. 78 not. 4. gram. max. Vol. I. §. 86, not. 3. p. 343. *Matthiae* §. 170. p. 309. et de plusqpf. absque augm. supra sub ἐκβάλλω p. 464. observata. Cum denique apud LXX legatur nunc νομοθετεῖν τινι, nunc νομοθετεῖν τινά τι cf. Exod. XXIV, 12. Ps.

CXXXIX, 33. factum est, ut, qui cum activo iungitur dat. personae, mutetur in nom., ubi idem verbum legitur forma passiva cf. *Matthiae* §. 424, 2. p. 781. *Buttm.* §. 121, 7. *Winer* p. 111. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 795 sq. et eodem modo in verbis accus. secum habentibus tum personae tum rei, ille mutatur in nom., ubi verbum eiusmodi ponitur forma passiva cf. *Buttm.* §. 121, 6. *Matthiae* §. 424, 1. p. 780. — 2) *lege constituo* vel *sancio* Hebr. VIII, 6. ἥτις [sc. διαθήκη, cuius μεσίτης est ὁ ἰησοῦς] ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται i. e. *quae vi legis nititur melioribus promissionibus.* (ita νομοθετέω Diod. Sic. I, 27. Polyb. XVII, 16. 5.)

Νομοθέτης, ου, ὁ, *legislator.* Legitur tantum Jac. IV, 12. (Diod. Sic. I, 94. Xen. Mem. I, 2. 31.)

Νόμος, ου, ὁ, (a νέμω, divido, distribuo; pars assignata, das Zugetheilte, hinc: id, quod in usu est: mos, usus Lucian. Dial. Mort. XIV, 8.) 1) *lex, das Gesetz* a) universe, i. e. nulla gentis vel civitatis ratione habita Rom. IV, 15. V, 13. VII, 8. 1 Tim. I, 9. (Diod. Sic. I, 94. Xen. Mem. I, 2. 41.) — b) de legibus singulis ac certis mosaicis, ubi ὁ νόμος c. artic. = *lex illa nota omnibus* cf. Diod. Sic. IV, 77 et *Poppo* ad h. l. et infra ὁ, ἡ, τό. — Ita aa) de legg. mos. ad ritus externos pertinentibus, ut Luc. II, 22. 24. 27. 39. Joh. VII, 23. Act. XV, 5. ubi ὁ νόμος μωσέως est. *lex illa Mosis de circumcisione.* — Act. XXI, 20. 24. — bb) de legg. iura et officia civilia concernentibus, ut Joh. VIII, 5 coll. Levit. XX, 10.— Joh. XIX, 7 coll. Levit. XXIV, 16. Deut. XIII, 14. — de legg. matrimon. Rom. VII, 1 — 3. 1 Cor. VII, 39? — de legg. ad sacerdotium pertinentibus Hebr. VII, 16. — IX, 19. λαληθείσης — κατὰ νόμον scil. τὸν ad promulgandas leges spectantem coll. Exod. XX, 18. 19. XXIV, 3. (de legg. civilibus ap. Graecos Xen. H. G. I, 7. 23. Dem. 325, 13. 525, 13.) — cc) de legg. ad animum et mores formandos spectantibus Luc. X, 26. Rom. VII, 7. Hebr. VIII, 16. X, 16. Jac. II, 8. — dd) = νόμος ἔγγραπτος [ita plene Diod. Sic. I, 94.] Rom. I, 14. —

2) ex adiunct. *norma* a) propr. Rom. III, 27. διὰ — πίστεως i. e. *num ex norma illa, quae opera exigit? minime, sed ex norma, quae fidem exigit.* — additur genit. eius, qui suppeditat normam Rom. VII, 22. 23 ter. v. 25. VIII, 2. 7. Hebr. VIII, 10. — — Rom. IX, 31. ν. δικαιοσύνης i. e. *norma* τῆς δικαιοσύνης *consequendae.* (de norma, ad quam cantatur Xen. Anab. V, 4. 17.) — b) = *disciplina* Phil. III, 5.

3) ex hebr. dicendi ratione: *complexus legum mosaicarum* a) propr. Matth. V, 18. XXII, 36. XXIII, 23. Luc. XVI, 17. Joh. I, 17. VII, 19 bis. v. 51. VIII, 17. XVIII, 31. Act. VI, 13. VII, 53. XIII, 39. XV, 24. XVIII, 13. 15. XXI, 28. XXII, 3. 12.

XXIII, 8. 29. XXIV, 6. XXV, 8. Rom. II, 13. 17 18. 20. 23. 25. 26. 27. III, 19. 20 bis. v. 21. 28. 31 bis. IV, 13. 14. 15 bis. V, 20. VII, 1 bis. v. 4. 5. 6. 7 ter. 9. 12. 14. 16. 18. 21. VIII, 3. 4. IX, 31. 32. 1 Cor. XV, 56. *ἡ δύναμις — ὁ νόμος* i. e. *causa potestatis, quam in homines exercet ἡ ἁμαρτία, lex est mosaica*, quae scilicet, quo saepius clamat: ne concupiscas, tanto magis cupiditates irritat et excitat. Vide *δύναμις* p. 332. — Gal. III, 10—13. 17. 19. 21. 23. 24. IV, 5. 21. V, 3. 14. 18. 21. VI, 13. Eph. II, 15. Phil. III, 6. 9. 1 Tim. I, 8. Hebr. VII, 5. 19. 28. VIII, 4. IX, 22. X, 8. 28. Jac. II, 9. 10. 11. IV, 11. — *ἄχρι νόμου*, *usque ad tempus, quo data est lex mos.* Rom. V, 13. *τὰ ἔργα τοῦ νόμου* vel *ἔργα νόμου* = *facta, quae lex mos. praescribit, facta legi mos. consentanea* Rom. II, 15. III, 28. Gal. II, 16. III, 2. 5.— *οἱ ἐκ νόμου, οἱ ἐκ τοῦ νόμου, οἱ ἐν νόμῳ* = *lege mos. utentes, legi mos. obstricti* Rom. III, 19. IV, 16. VI, 14. 15. 1 Cor. IX, 20. *ὅσοι ἐν νόμῳ* [scil. *ὄντες*] *ἥμαρτον quicunque, legem habentes, peccarunt* Rom. II, 12. — *εἶναι ἐξ ἔργων νόμου* = *operam dare factis legi mos. consentaneis* Gal. III, 10. — Ita LXX *νόμος* pro תּוֹרָה Num. XV, 15. Deut. I, 5. IV, 8. 44.— b) = *oeconomia mosaica* Rom. IX, 4. Hebr. VII, 12. X, 1. — c) ex metonym. contenti pro continente: *libri sacri Vet. Testamenti* i. e. aa) *omnes V. T. libri sacri* vel *codex librorum sacrorum V. Testam.* *α*) absol. Joh. VII, 49. X, 34 coll. Ps. LXXXII, 6. — Joh. XII, 34 coll. Ps. CX, 4. Dan. II, 44. VII, 13. — Joh. XV, 25 coll. Ps. XXXV, 19. — 1 Cor. XIV, 21 coll. Jes. XXVIII, 11. 12. (2 Macc. II, 18.) — *β*) additur *προφῆται* Matth. V, 17. VII, 12. XI, 13. XXII. 40. Luc. XVI, 16. Joh. I, 46. Act. XIII, 15. XXIV, 14. XXVIII, 23. Rom. III, 21. (Jos. de bell. iud. VII, 5. 7.) — *γ*) additur *προφῆται καὶ ψαλμοί* Luc. XXIV, 44. — bb) de pentateucho Matth. XII, 5. Luc. II, 25. 1 Cor. IX, 8. 9 coll. Deut. XXV, 4. — 1 Cor. XIV, 34. quo loco *ὑποτάσσεσθαι* respicere videtur locum Gen. III, 16.

4) *νόμος τέλειος lex perfectior* = *religionis oeconomia perfectior et praestantior* scil. quam illa, quae Mosen habuit mediatorem. Appellatur ita religionis oeconomia Jesum mediatorem habens a) universe aa) plene Jac. I, 25. — bb) minus plene i. e. abest *τέλειος* Jac. II, 12. IV, 11. — b) de legibus, quas praescribit religio Jesu, ubi nunc additur *τοῦ χριστοῦ* Gal. VI, 2. — nunc absolute legitur Rom. XIII, 8. 10. Gal. V, 23.

Νοσέω, ῶ, f. *ήσω*, *aegroto*, (a *νόσος*, morbus; propr. i. e. morbus me invasit Herodian. III, 15. 3.) metaph. *teneor studio alicuius rei, ut morbo*, fere ut nos: *eine unglückliche Vorliebe für etwas haben*, sq. *περί τινος* 1 Tim. VI, 4. (sq. *περί τινος* Plut. de ira cohib. c. 14. Mor. III. p. 255 item

p. 449. ed. *Tauchn.* — de hominibus novarum rerum studiosis, nunc absol. Diod. Sic. XI, 86. nunc addito dat. Herodot. V, 23. nunc πρός τι Diod. Sic. Vol. X. p. 156. ed. *Bip.* nunc τί Aelian. V. H. III, 47. Xen. Anab. VII, 2. 32.)

Νόσημα, τος, τό, morbus, Extat tantum Joh. V, 4. (Diod. Sic. I, 25. Xen. Cyr. VI, 2. 27.)

Νόσος, ου, ἡ, morbus Matth. IV, 23. 24. VIII, 17. IX, 35. X, 1. Marc. I, 34. III, 15. Luc. IV, 40. VI, 17. VII, 21. IX, 1. Act. XIX, 12. Saepius non legitur in N. T. LXX pro חֳלִי Deut. XXVIII, 59. מַחֲלָה Exod. XV, 26. מַדְוֶה Deut. VII, 15. (Xen. Mem. I, 4. 13. Diod. Sic. I, 82)

Νοσσιά, ᾶς, ἡ, (nidus Pausan. IX, 30. LXX pro קֵן Gen. VI, 14. Atticos potius dixisse *νεοσσιά*, a *νέος* v. Aristoph. Aves. 641. docuit *Lobeck* ad Phryn. p. 207.) *pullus avium.* Semel in N. T. Luc. XIII, 34. (Ita LXX Deut. XXXII, 11.)

Νοσσίον, ου, τό, [attice *νεοσσίον*, a *νέος* cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 206. 207.] — *pullus avium.* Legitur tantum Matth. XXIII, 37. LXX pro אֶפְרֹחִים Ps. LXXXIV, 4.

Νοσσός, vid. *νεοσσός.*

Νοσφίζομαι, f. *ίσομαι,* (ab activ. *νοσφίζω* sepono, separo, a *νόσφι* seorsim, separatim; med.) *interverto* vel *clam subduco et in usus meos converto, unterschlagen,* a) sq. *ἀπό τινος,* ut *ἀπὸ τῆς τιμῆς* i. e. *partem pretii* Act. V, 2. 3. — Ita LXX Jos. VII, 1. et *ἔκ τινος* Athen. VI. p. 234 A. Philo de vit. Mos. 1. p. 641. Cf. supra sub *ἀπό* p. 117 observata. — b) absol. Tit. II, 10. (*τί* 2 Macc. IV, 32. Polyb. X, 16. 6. Xen. Cyr. IV, 2. 42) Saepius non extat in N. T.

Νότος, ου, ὁ, auster, notus a) propr. Luc. XII, 55. Act. XXVII, 13. XXVIII, 13. (Xen. Anab. V, 7. 7.) — b) metonym. pro: *plaga australis, meridies* Matth. XII, 42. *βασίλισσα νότου.* Luc. XI, 31. XIII, 29. Apoc. XXI, 13. Ita LXX pro דָּרוֹם Cohel. I, 5. נֶגֶב Jos. XV, 2. 7. תֵּימָן Num. II, 20. (Jos. Ant. VIII, 13. 2.)

Νουθεσία, ας, ἡ, (a *νοῦς* et *τίθημι*) *admonitio.* Ter in N. T. 1 Cor. X, 10. Eph. VI, 4. Tit. III, 10. (Jos. Ant. III, 15. 1. Diod. Sic. XV, 7. Philostr. vit. Apoll. V, 14. Pausan. X, 29.) Formam meliorem fuisse *νουθετίαν*, docuit *Lobeck* ad Phryn. p. 512.

Νουθετέω, ῶ, f. *ήσω,* (a *νοῦς* et *τίθημι* ans Herz legen) *admoneo, adhortor,* sq. acc. pers. Act. XX, 31. Rom. XV, 14. 1 Cor. IV, 14. Col. I, 28. III, 16. 1 Thess. V, 12. 14. 2 Thess. III, 15. Saepius non legitur in N. T. LXX pro יָסַר Job. IV, 3. הֵבִין Job. XXXVII, 14. (Diod. Sic. III, 36. Polyb. XXVI, 1. 9. Xen. Cyr. VIII, 2. 12.)

Νουμηνία, ας, ἡ, (a νέος recens, et μὴν mensis) *novilunium.* Semel in N. T. Col. II, 16. LXX pro חֹדֶשׁ Exod. XL, 2. 17. (Xen. Anab. V, 6. 23. Dem. 799, ult.) Diem novilunii festum apud Judaeos fuisse, supra ad μήν no. 2. adnotavimus.

Νουνεχῶς, adv. (a νοῦς et ἔχω) *sapienter, prudenter.* Exstat tantum Marc. XII, 34. (Polyb. V, 88. 2. Diod. Sic. T. X. p. 41. ed. *Bipont.*) i. q. νουνεχόντως „quod apud Isocratem legitur ad Philipp. III, 118. idemque ex Antidosi citat Lex. Coisl. p. 483. Dio Cassius LXXVIII, 28. 1336. Liban. Decl. T. IV. 305 et 860. Plato autem disiunxit εὖ καὶ ἐχόντως νοῦν de Legg. III, 126.“ verba *Lobeckii* ad Phryn. p. 604.

Νοῦς, genit. et dat. νοός, νοΐ, forma seriori aevo propria, pro Graecorum melioris notae νοῦ, dat. νῷ, acc. νοῦν, ὁ, [cf. *Buttm.* §. 45, not. 7. gram. max. I. §. 36. p. 156. *Matthiae* §. 90. p. 194. *Fischer* ad Well. Vol. II. p. 181. *Winer* p. 33. Gregor. Cor. p. 479 sq. ed. *Schäfer. Lobeck* ad Phryn. p. 453.] *mens* i. e. *sentiendi, cogitandi ratio, Sinn, Denkungsart* Rom. I, 28. παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν. XII, 2. 1 Cor. I, 10. II, 16. Eph. IV, 17. 23. 1 Tim. VI, 5. 2 Tim. III, 8. Tit. I, 15. — Col. II, 18. φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ νοὸς τῆς σαρκός i. e. τοῦ σαρκικοῦ *inflatus mente sua prava vel mente rebus inanibus dedita.* (Xen. Cyr. V, 2. 17. Hom. Odyss. I, 3.) — b) *sententia, Meinung,* aa) propr. Rom. XIV, 5. 1 Cor. XIV, 14. 15 bis. — bb) = *vis, significatio* Luc. XXIV, 45. διήνοιξεν αὐτῶν [sc. τῶν λόγων] τὸν νοῦν] Apoc. XVII, 9. (ita σὺ κακῶς ἐπεδέξω τὸν νοῦν τῆς ἐπιστολῆς; Synes. epist. 103. — τῶν λέξεων οἱ νόες πλείονες Marcellin. de Thucyd. p. 8. med. νοῦν δ' ἔχει τίνα; Aristoph.) — c) *intelligentia, der Verstand* Phil. IV, 7. ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν. Apoc. XIII, 18. — Luc. XXIV, 45. quo loco explicationis ergo additur τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς. Alii ad b. bb. referunt h. l. — de 1 Cor. XIV, 19. vid. διά p. 275. (Diod. Sic. III, 6. Aelian. V. H. II, 6. Xen. Mem. III, 12. 7.) — — d) de iis, quae mente volvit aliquis, *consilia* Rom. XI, 34. et 1 Cor. II, 16. τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου. — e) *animus* i. e. aa) *Muth, fester Sinn, Fassung* 2 Thess. II, 2. σαλευθῆναι ἀπὸ τοῦ νοός. (ita νόος ἔμπεδος ap. Hom. cf. *Passow* sub νόος et ἔμπεδος.) — — bb) *melior hominis natura* Rom. VII, 23. τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου. v. 25. τῷ μὲν νοΐ δουλεύω νόμῳ θεοῦ. Saepius non legitur in N. T. LXX pro לֵב Exod. VII, 23. רוּחַ Jes. XL, 13.

Νυμφᾶς, ᾶ, ὁ, *Nymphas*, nomen propr. viri Col. IV, 15.

Νύμφη, ης, ἡ, (a νύβω, nubo) 1) *sponsa, nova nupta* Joh. III, 29. ὁ ἔχων τὴν νύμφην νυμφίος ἐστί. Apoc. XVIII, 23. XXI, 2. 9. XXII, 17. LXX pro כַּלָּה Jer. II, 32. (1 Macc.

IX, 37. Aelian. V. H. IV, 1. Xen. Symp. IX, 3.) — 2) opp. πενθερά pro: *nurus* Matth. X, 35. Luc. XII, 53. LXX et hebr. כַּלָּה Gen. XXXVIII, 11. 24. (Jos. Ant. V, 9. Saepius non habetur in N. T.

Νυμφίος, ίου, ὁ, (a νύμφη) *sponsus* Matth. IX, XXV. 1. 5. 6. 10. Marc. II, 19. 20. Luc. V, 34. 35. Joh. II III, 29. Apoc. XVIII, 23. Saepius non legitur in N. T. L pro חָתָן Judd. XV, 6. (Herodian. IV, 11. 7. Xen. Cyr. IV, 6.

Νυμφών, ῶνος, ὁ, *thalamus, conclave, in quo est ctus coniugalis.* Ter in N. T. Matth. IX, 15. Marc. II, Luc. V, 34. υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος i. e. ii, ad quos pertinet lamus [v. υἱός.], qui versantur circa thalamum et quae ad pertinent i. e. sponsi socii, graece: παρανύμφιοι. Proc bant ii apud Hebraeos amico sponsam, de huius forma et tutibus testimonium ferebant, erant comites sponsi spo ad celebrandas nuptias in domum suam abducentis, cons etiam debebant honori sponsae et virginitatem illius defe a conviciis aliorum adeoque cavere, ne fraus committe circa signa virginitatis etc. cf. *Winer* bibl. Realw. p. 295. LXX pro חֶדֶר Joel. II, 16. (Tob. VI, 13.)

Νῦν, et fortius [cf. *Matthiae* §. 607. p. 1216. *Passo* p. 199. Greg. Cor. p. 72 sq. ed. *Schäfer. Wolf* ad Dem. p. 242.] *νυνί* adv. *nunc*, nos: *nun, jetzt*, καὶ νῦν *etiam vel nunc* A) de tempore AA) de temp. praes., ubi a) *nunc*, nos: *jetzt* aa) universe Luc. VI, 21 bis. v. 25. 25. XXII, 36. Joh. IV, 18. VIII, 52. IX, 21. XI, 22. XI XIII, 36. XVI, 22. 29. 30. XVII, 5. 7. 13. Act. II, 33. V XVI, 37. XXIII, 21. Rom. III, 21. VI, 19. 21. XIII, 11. XV 1 Cor. XVI, 12. 2 Cor. VI, 2 bis. XIII, 2. Gal. II, 20. III, 10. Phil. I, 20. II, 12. 1 Thess. III, 8. 2 Thess. II, 6. lem. v. 9. Hebr. IX, 5. 24. 1 Petr. III, 21. 2 Joh. v. 5. 2 Petr. III, 18. Jud. v. 25. (Diod. Sic. I, 10. Xen. Mem. 8. 1.) — bb) ubi νῦν opponitur iis, quae ante vel olim fa sunt. Ita νῦν δέ α) universe 1 Cor. V, 11 coll. v. 9. — 2 C VIII, 11. 22. Phil. III, 18. Hebr. IX, 26. Jac. IV, 16. — β) pr ced. ποτέ, τότε Rom. VI, 22. Gal. IV, 9. Eph. V, 8. Col. I, Philem. v. 11. Hebr. XII, 26. — cc) additur ἐν τῷ και τούτῳ Marc. X, 30. (ita νῦν ἐν τῷ παρόντι Xen. Symp. VIII, Cyr. II, 4. 12. V, 4. 30.) Cf. de hoc verbositatis gen *Bornem.* ad Xen. Symp. I. 1. Cyr. II, 4. 12. *Matthiae* §. 6 p. 1310. *Jacob* quaest. lucian. p. 14 sqq. ad calc. Lucian. T xar. — dd) praefixo art. ὁ, ἡ, τὸ νῦν, *praesens, qui nu est* cf. *Matthiae* §. 272. p. 557. *Buttm.* §. 112, 3. — α) subst., ut ὁ νῦν αἰών 1 Tim. VI, 17. 2 Tim. IV. 10. Tit. 12. — Act. XXII, 1. Rom. III, 26. VIII, 18. XI. 5 2 C VIII, 14. Gal. IV, 25. 2 Petr. III, 7. (Diod. Sic. II, 5. IV

not. 2. et quatenus differat a *τὰ νῦν* *Matthiae* §. 283, 573. Greg. Corinth. p. 120 ed. *Schäfer.* — δ) τὸ νῦν *ut nunc res se habet, für jetzt* Act. XXIV, 25. Vid. 676. — — b) = *ut nunc res se habet* cf. *Herm.* ad Elect. v. 1488. *Voigtländer* ad Lucian. Dial. Mort. *Matthiae* §. 607. p. 1216. — aa) propr. Ita α) *νῦν* ositum Luc. II, 29. XI, 39. Rom. V, 9. 2 Cor. VII, 9. 24. — β) *καὶ νῦν* Act. III, 17. XX, 25. — γ) *νῦν δέ*, ositionibus αα) universe 1 Cor. XIII, 13. (Lucian. Dial. VI, 3. Xen. Cyr. VII, 2. 16.) — ββ) praeced. *εἰ* Luc. 2. Joh. VIII, 40. IX, 41. XV, 22. 24. XVIII, 36. Rom. 7. 1 Cor. VII, 14. XII, 18. 20. XV, 20. Hebr. VIII, 6. (Herodot. III, 25. Isocr. Archid. p. 116 A.) — bb) in sione: *cum hoc ita sit* α) universe et addito vel *οὖν* vel Act. X, 33. XVI, 36. XXIII, 15. Rom. VIII, 1. (*τὸ μὲν* Xen. Hier. VIII, 1. *νῦν οὖν* Cyr. VII, 5. 54.) — β) in ogat., ut *νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν θεόν* Act. XV, 10.— 16. 1 Cor. XIV, 6. *νῦν δὲ — ὑμᾶς*; — — — BB) de re praeterito = *modo, so eben,* vel *nuper* cf. *Viger.* 5. a) sq. perf. Joh. XIV, 29. Act. VII, 52. (Xen. Cyr. V,) — b) sq. aor. aa) universe Matth. XXVI, 65. Joh. 10. Rom. V, 9. 11. — bb) ubi loco aor. poni potuisse r fut. Joh. XIII, 31. *νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-* e. *nunc adest tempus, quo illustrari filium hominis* vel *decrevit Deus.* Cf. *Herm.* ad Vig. p. 747. *Winer* . *Matthiae* §. 506. p. 960 sq. — c) sq. imperf. Joh. (Xen. Cyr. IV, 5. 48.) — — — CC) de temp. pro- futuro = *iam* a) sq. fut. Joh. XII, 31. — Act. XII, 31. ν — *ἐπὶ σέ* sc. *ἐπελεύσεται* (Xen. Cyr. IV, 1. 23.) Cf. m. ad Xen. l. l. *Heindorf* ad Plat. Soph. §. 14. p. 290.

V, 1. 1 Joh. II, 8. Jac. IV, 13. (Aristoph. pac. v. 851.) Matth. XXVII, 42. 43. Marc. XV, 32. Act. VII, 34. Cf. *Vig* p. 426.

Νύξ, *νυκτός*, *ἡ*, *nox*, *die Nacht* a) propr. aa) unive Marc. VI, 48. Joh. XIII, 30. Act. XVI, 33. XXIII, 23. Ap XXI, 25. XXII, 5. — VIII, 12. *ἡ νὺξ ὁμοίως* sc. *ἵνα σκ σθῇ τὸ τρίτον αὐτῆς*. (Herodian. II, 2. 3. Xen. Anab. III 33.) — bb) gen. *νυκτός*, *intra spatium noctis*, *noctu*, *Nachts* cf. *Matthiae* §. 377, 2. p. 692. *Buttm.* §. 119, 2. b Matth. II, 14. [XXVII, 64.] XXVIII, 13. Marc. V, 5. Luc. I XVIII, 7. Joh. III, 2. VII, 50. XIX, 19. Act. IX, 24. 25. 1 Th II, 9. III, 10. V, 7 bis. 1 Tim. V, 5. 2 Tim. I, 3. Apoc. IV VII, 15. XII, 10. XIV, 11. XX, 10. — *μέσης — νυκτ* *media nocte* Matth. XXV, 6. (Xen. Anab. II, 6. 7. IV, 4. 15 cc) *διὰ τῆς νυκτός*, *per noctem*, *die Nacht hindurch* XXIII, 31. Luc. V, 5. vel *durante nocte* Act. V, 19. XV XVII, 10. Cf. *διά* p. 270. — dd) dat. *νυκτί*, ubi quaeri quando? cf. *Matthiae* §. 406. p. 742. *Buttm.* §. 120. 4. Luc. XII, 20. XVII, 34. Act. XII, 6. XXIII, 11. XXVII. (Xen. Anab. VI, 1. 13.) — ee) *ἐν νυκτί*, *noctu* Act. XVI 1 Thess. V, 2. [2 Petr. III, 10.] — *ἐν τῇ ν. ταύτῃ* Matth. XX 31. 34. Marc. XIV, 27. 30. Joh. XXI, 3. 1 Cor. XI, 23. — XI, 10. (Xen. Symp. I, 9.) — ff) accus. *α*) ubi quaeri quando? cf. *Matthiae* §. 425, 2. a. p. 785. — Marc. IV. Luc. II, 37. XXI, 37. Act. XXVI, 7. 2 Thess. III, 8. (Hier. VII, 10.) — *β*) ubi quaeritur: quamdiu? cf. *Matt* §. 425, 2. b. p. 785. *Buttm.* §. 118, 8. — Matth. IV, 2. 40 bis. Act. XX, 31. (Xen. Anab. VI, 1. 14.) — gg) *κ μέσον τῆς ν.* Act. XXVII, 27. — — b) trop. pro: *tem agendo importunum* Joh. IX, 4. — c) metaph. pro: *tem inscitiae et vitiositatis* Rom. XIII, 12. — 1 Thess. V, 5. *ἐσμὲν νυκτός* = *οὐκ ἐσμὲν υἱοὶ νυκτός* i. e. *non pertinet nos inscitiae et vitiorum tyrannis*. Cf. *εἰμί* p. 398. — S pius non legitur in N. T.

Νύσσω vel *νύττω*, f. *ξω*, *pungo*. Semel in N. Joh. XIX, 34. *λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε*. (Sirac. XXII, Hom. Iliad. XI, 252. Jos. de bell. iud. III, 7. 35.)

Νυστάζω, f. *ξω*, *dormito capite nutans*, *oculis so gravatis conniveo* a) propr. Matth. XXV, 5. Ita LXX pro Ps. CXXI, 3. (Sirac. XXII, 8. Plat. Apol. Soc. c. 18. ed. *Fisc* Xen. Cyr. VIII, 3. 43.) — b) *dormito* trop. pro: *cunc* 2 Petr. II, 3. *ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάζει*. Saepius legitur in N. T.

Νυχθήμερον, *ου*, *τό*, (a *νύξ* et *ἡμέρα*) *nox et d iustus dies XXIV horarum*. Legitur tantum 2 Cor. XI, (Procl. in Tim. Platon. *ἡ ἐν τῷ κέντρῳ θέσις τῆς γῆς ἀ λογον ποιεῖ τὴν τῶν νυχθημέρων ἐξαλλαγήν*.)

Νωέ, ὁ, Noachus hebr. נֹחַ, nomen propr. viri probitate insignis et ob eam cum familia sua servatus tempore diluvii Gen. V, 10. commemorati. Matth. XXIV, 37. Luc. XVII, 27. Hebr. XI, 7. 1 Petr. III, 20. 2 Petr. II, 5.

Νωθρός, ά, όν, tardus, segnis. Bis in N. T. Hebr. V, 11. *νωθροὶ — ταῖς ἀκοαῖς.* Cf. *Matthiae* §. 400, 6. p. 731. *Winer* p. 84. — Hebr. VI, 12. (Sirac. IV, 29. Diod. Sic. T. X. p. 34. ed. *Bip.* Polyb. IV, 8. 5.)

Νῶτος, ου, ὁ, dorsum. Semel in N. T. Rom. XI, 10. *τὸν νῶτον αὐτῶν σύγκαμψον.* Ita LXX Ps. LXIX, 23. 24. Nihil discriminis esse inter *τὸ νῶτον* et *ὁ νῶτος*, imo utramque formam usitatam fuisse apud Graecos, sive de animalium sive de hominum, dorso agatur, docet *Lobeck* ad Phryn. p. 290. *Passow* II. p. 207.

Ξ.

Ξενία, ας, ἡ, (a *ξένος*, hospes; status et conditio hospitis vel peregrini; dein hospitium i. e. exceptio hospitis, Gastfreundschaft Diod. Sic. XIII, 83. Polyb. XXXIII, 16. 2. Xen. Ages. VIII, 3. mensa hospitalis Aelian. V. H. III, 37.) *hospitium, deversorii* sens. bis in N. T. Act. XXVIII, 23. Phil. v. 22. (Jos. Ant. V, 2. 8. XVI, 4. 5.)

Ξενίζω, f. ίσω, (a *ξένος*) 1) *excipio aliquem hospitio,* medium: *ξενίζομαι, hospitio utor, hospitor,* de deversantibus a) sq. accus. pers. Act. X, 23. XXVIII, 7. Hebr. XIII, 2. (Diod. Sic. XIV, 31. Aelian. V. H. XIII, 26. Xen. Cyr. VIII, 1. 35.) — b) med. aa) sq. *ἐνθάδε* Act. X, 18. — bb) sq. *ἐν* c. dat. loci v. 32. — cc) sq. *παρά τινι* Act. X, 6. — de XXI, 16. cf. sub *ἄγω* p. 12 observata. (Diod. Sic. XIV, 30. Xen. Cyr. VI, 2. 3.) — 2) trop. *novitate rei in admirationem abripio aliquem,* partic. *τὸ ξενίζον res in admirationem abripiens, res nova* vel *inaudita,* medium: *novitate rei perturbor, ich lasse mich befremden* oder *in Bestürzung setzen* Act. XVII, 20. (2 Macc. IX, 6. Diod. Sic. XII, 53.) — sq. dat. rei 1 Petr. IV, 12. — sq. *ἐν* c. dat. rei, in qua habeo causam admirationis 1 Petr. IV, 4. Cf. *ἐν* p 533. (*ἐπί τινι* Jos. Ant. I, 1. 2. absol. Marc. Anton. VII, 58. Polyb. II, 27. 4.) Saepius non habetur in N. T.

Ξενοδοχέω, ῶ, f. ήσω, (ex *ξένος* et *δέχομαι*) *hospitio excipio, hospitalis sum.* Legitur tantum 1 Tim. V, 10. (Maxim. Tyrius XXXII, 133. Dio Cass. LXXVIII, 3.) Potius *ξενοδοκέω* scribendum fuisse, docent Grammatici, ut *Lobeck* ad Phryn. p. 307.

Ξένος, η, ον, 1) *peregrinus,* ὁ ξένος *der Fremd*
a) propr. Matth. XXV, 35. 38. 43. 44. XXVII, 7. Act. X
18 21. Hebr. XI, 13. *ξένοι καὶ παρεπίδημοι.* 3 Joh.
LXX pro נָכְרִי Ruth. II, 10. נֵכָר Deut. XXXI, 32. (Cebet.
c. 2. Herodian. V, 7. 4. Herodot. IX, 11. Xen. Mem. IV
17.) — — b) trop. aa) *alienus,* sq. gen. rei, a qua ali
sum i. e. cuius commoda et fructus non percipio Eph. II,
(Soph. Oed. R. v. 218. *Jacobs* Anth. Pal. p. 47.) cf. *Matt*
§. 366, d. p. 680 — bb) = *inauditus, novus* Hebr. XII
1 Petr. IV, 12. (Sap. XIX, 5. Diod. Sic. III, 14 et 51. Ar
I, 53.) — 2) *ὁ ξένος, hospes, quocum hospitium est, G*
freund Rom. XVI, 23. (Diod. Sic. XVII, 47. Lucian. D
X, 3. Xen. Anab. III, 1. 4) Saepius non extat in N. T.

Ξέστης, ου, ὁ, (vox latinae originis, orta, ut vid
a Lat. sextus: Sextarius) *vas sextarii capax, urceus.* B
N. T. Marc. VII, 4. 8. (Jos. Ant. VIII, 2. 9.) cf. *Winer*
Realw. p. 422.

Ξηραίνω, f. *ρανῶ,* aor. 1. *ἐξήρανα* [Jac. I, 11.
Buttm. §. 90, 4. gram. max. Vol. I. §. 101, 4. p. 453.
thiae §. 185. p. 325. pf. pass. *ἐξήραμμαι* et 3 pers. sing
ἤρανται [Marc. XI, 21. cf. *Buttm.* §. 90, not. 5. p. 22
et not. 6. p. 225 ed. X^mae^. gram. max. Vol. I. §. 101, not
p. 457 et not. 14. p. 457 sq. *Matthiae* §. 196, 3. p. 348
a. 1. p. *ἐξηράνθην* (a ξηρός quod vid.) *arefacio,* pass. ξη
νομαι exaresco, a) de plantis Matth. XIII, 6. XXI, 19
Marc. IV, 6. XI, 21. Luc. VIII, 6. Jac. I, 11. Apoc. XIV
(Xen. Mem. IV, 3. 8.) — b) de rebus fluidis Marc. V
Apoc. XVI, 12. — Ita LXX pro יָבֵשׁ Gen. VIII, 7. —
partibus corporis, quibus deest succus vitalis: *ξηραίν*
contabesco Marc. III, 1. = *obrigesco* Marc. IX, 18. —
ita pro יָבֵשׁ 1 Regg. XIII, 4. Saepius non legitur in N.

Ξηρός, ά, όν, aridus, siccus a) de arbore, in
proverb. Luc. XXIII, 31. *εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιο*
ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται. Solebant autem apud Hebraeos
laeti quippe animo, comparari arbori virenti et laetae,
probi contra, utpote animi hilaritate et laetitia carentes, a
aridae, mortis et miseriae imaginem referenti. Vid. Ps.
Ezech. XX, 47. (Diod. Sic. XX, 42. Herodian. VI, 6. 5.
Oecon. VII, 36.) — b) de partibus corporis succo vitali
stitutis: *tabidus,* ut *χεὶρ* Matth. XII, 10. Luc. VI, 6.
Joh. V, 3. — c) *ἡ ξηρά* sc. *γῆ terra continens* M
XXIII, 15. Hebr. XI, 29. Ita LXX et hebr. יַבָּשָׁה Jon.
(Aristotel. de mirabil. p. 878. et plene *πέδον ξηρόν.* A
III, 23.)

Ξύλινος, ίνη, ινον, ligneus, (a ξύλον). Bis in
2 Tim. II, 20. Apoc. IX, 20. LXX pro עֵץ Levit. XI, 32.
12. (Diod. Sic. III, 62. Xen. Anab. V, 2. 5.)

Ξύλον, ου, τό, 1) *lignum* a) universe 1 Cor. III, 12. Apoc. XVIII, 12. (Aelian. V. H. V, 6. Xen. Cyr. V, 3. 49.) — b) de trabe crassiore, multa habente foramina, quibus pedes, manus, cervices etiam vinctorum immittebantur et nervis vinciebantur, graece: *κᾶλον, ξυλοπέδη, ποδοκάκη, ποδοστράβη,* lat. *nervus* [propr. Andocid. 43, 1. 45, 5. LXX pro hebr. סַד Iob. XXXIII, 11.] Sens. *compedes ligneae* Act. XVI, 24. Vid. de h. l. *ἀσφαλίζομαι.* — c) de *fustibus* Matth. XXVI, 47. 55. Marc. XIV, 43. 48. Luc. XXII, 52. (Herodian. VII, 7. 8. Polyb. VI, 37. 2. Dem. 645, 16.) — d) de palo: *crux, patibulum* Act. V, 30 et X, 39. XIII, 29. Gal. III, 13. 1 Petr. II, 24. In עֵץ Esth. V, 14 et LXX *ξύλον.* — 2) *arbor* = *δένδρον* Luc. XXIII, 31. — *ξύλον τῆς ζωῆς* Apoc. II, 7. XXII, 2. 14. 19. Vide *ζωή* p. 692. Saepius non legitur in N. T. LXX ita pro עֵץ Exod. IX, 25. Hos. IV, 12. (Xen. Anab. VI, 4 vel 2. 4 et 5.)

Ξυράω, ῶ, f. *ήσω, tondeo, rado,* med. *ξυράομαι tondendum me curo,* ita medium seq. accus Act. XXI, 24. *ἵνα ξυρήσωνται τὴν κεφαλήν* = *caput suum.* cf. *Buttm.* §. 122, 8. *Matthiae* §. 492. c. p. 925. — 1 Cor. XI, 5. *τῇ ἐξυρημένῃ* v. 6. Saepius non legitur in N. T. (Diod. Sic. I, 83 et 84. Polyb. XXX, 16. 13. Herodot. II, 65 et 66.) Minus probatam esse formam *ξυράω,* quam *ξυρέω* Grammaticis veteribus, ut *Thomae,* intelligitur ex Phrynich. p. 205. ed. *Lobeck.* *Passow* II. p. 209.

O.

Ὁ, ἡ, τό, I) Pronomen demonstrativum, *hic, haec, hoc.* Ita legitur in N. T. 1) in verbis Arati, laudatis a Paulo Act. XVII, 28. *τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν.* (Hom. Iliad. I, 12. 20. 40. IV, 399.) cf. *Buttm.* §. 113, not. 1 et 7. *Matthiae* §. 286. p. 575. §. 264. p. 539. *Herm.* ad Vig. p. 700. *Winer* p. 57. — 2) in partitionibus a) *ὁ μὲν — ὁ δέ ille — hic* a) proprie i. e. ubi de certa persona vel re agitur Phil. I, 16. 17. *οἱ μὲν ἐξ ἀγάπης — οἱ δὲ ἐξ ἐριθείας.* Hebr. VII, 5. 6. 20. 21. 23. 24. — cf. *Buttm.* §. 113, not. 2. *Matthiae* §. 288. p. 577. *Winer* p. 57. — b) pro: *alius — alius* Matth. XIII, 23. XXII, 5. 6. Act. XXVIII, 24. Rom. II, 7. 8. Cf. *Buttm.* §. 113, not. 2. p. 464. *Matthiae* §. 288. p. 578. — c) *ὁ μὲν — ἄλλος δέ alius — alius* Matth. XIII, 4. 5. 7. XVI, 14. Marc. IV, 4. 5. Joh. VII, 12. cf. *Matthiae* §. 288, not. 6. p. 580. *Buttm.* §. 113, not. 4. — d) *ὃς μὲν — ὁ δέ alius — alius* Rom. XIV, 2. cf. *Matthiae* l. l. *Buttm.* l. l. — 3) in narrationibus *ὁ δέ hic autem* Matth. II, 5. 9. 14. IV, 4. 20. XII, 13. 15. 16. 48. Luc. VIII, 21. 30. 48. XX, 5. 7. 12. XXII, 9.

10. 34. 38. 71. XXIII, 20 — 23. Act. I, 6. II, 41. XII, XIX, 2. 3. XXVIII, 21. — Huc pertinet etiam locus Mat XXVIII, 17. οἱ δὲ ἐδίστασαν i. e. *ante quam ipsum conspe rant, dubitaverant illi de eius in vitam reditu.* Cf. *Matth* §. 289. p. 582 fin. *Buttm.* §. 113, 4. *Herm.* ad Vig. p. 6 *Winer* p. 57.

II) Articulus praepositivus vel definitus. 1) *Praefigi* ut apud graecos scriptores, ita in N. T. libris saepissime,

A) *substantivis* a) *ubi certum ac definitum aliq* i. e. *certa persona, certa res significatur* et ubi nos: *die, das* aa) universe Matth. VI, 13. ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ νηροῦ i. e. *libera nos a diabolo.* XIII, 25. ἀνὰ μέσον τοῦ τον. v. 26. 29. Matth XIX, 14. ἄφετε τὰ παιδία. Marc. III οὐδεὶς δύναται τὰ σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ — διαρπάσαι. V, τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανε etc. cf. *Buttm.* §. 110, 1. *Matt* §. 264. p. 539. — bb) subiecto orationis praeponitur artic ubi illo certa vel res vel persona indicatur, abest vero culus a praedicato, quia sensu latiori adhibetur Joh. I, 1. ἦν ὁ λόγος. Rom. VI, 21. τὸ δὲ τέλος ἐκείνων θάνα VIII, 6. τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς θάνατος, τὸ δὲ φ νημα τοῦ πνεύματος ζωὴ καὶ εἰρήνη. 1 Joh. IV, θεὸς ἀγάπη ἐστίν = *ein überaus liebevolles Wesen Gott* etc. cf. *Matthiae* §. 264, not. p. 546. — cc) praed praefigitur articulus, dum abest a subiecto, quod huic notio universa, illo vero certum aliquid, pertinens ad n nem illam universam innuitur Rom. VI, 23. τὰ ὀψώ τῆς ἁμαρτίας θάνατος· τὸ δὲ χάρισμα τοῦ θεοῦ αἰώνιος. cf. *Matthiae* l. l. — dd) utrumque, et subiectu praedicatum articulum habet, si utroque certum aliquid e ciatur Matth. VI, 22. ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθ μός. Joh. I, 4. ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. 2 Cor. 17. ὁ κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν i. e. *er, der Herr, ist der ber des heil. Geistes.* 1 Joh. III, 4. ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ μία. cf. *Matthiae* l. l. p. 547. *Winer* p. 55. — ee) nom bus propriis personarum, populorum, locorum et similium pissime praefigitur, ut ὁ θεός Joh. X, 35. ὁ ἰησοῦς M IV, 1. Joh. III, 3. 4. — ὁ σατανᾶς Matth. IV, 10. ὁ διάβ Matth. IV, 1. οἱ ἰουδαῖοι Joh. X, 24. cf. *Buttm.* §. 11 *Winer* p. 48. — ff) additur nominibus, quibus signifi persona vel res eminens prae ceteris, ubi Lat. nunc *ille*, nunc, ut nos, simplici substantivo utuntur — ita ὁ υἱὸς θεοῦ, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, de quibus vid. sub ἄνθ πος et υἱός. — ὁ ἀντίχριστος 1 Joh. II, 18. ὁ ἄλλος θητής Joh. XVIII, 15. — ὁ διδάσκαλος τοῦ ἰσραήλ III, 10. — ὁ πειράζων 1 Thess. III, 5. cet. Ita Graeci ἀγαθόν = das absolut Gute *Matthiae* §. 264. p. 546 gg) praecedit substantiva, quibus utimur ad genus certum

[p]ersonarum vel rerum indicandum, aut: quibus inest generis [n]otio [Gattungsbegriff]. — Etiam nos in talibus: *der*, *die*, *das* Matth. XII, 35. *ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει τὰ ἀγαθά· ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος* etc. XIII, 25. *ἐν τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους.* Marc. III, 27. *τὰ σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ.* v. 28. *πάντα ἀφεθήσεται τὰ ἁμαρτήματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.* Rom. I, 17. *ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται.* Matth. XII, 29. *εἰςελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ* Marc. III, 27. *τὰ σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ διαρπάσαι.* Matth. VIII, 20. *οἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι καὶ τὰ πετεινὰ κατασκηνώσεις.* XXIV, 28. *οἱ ἀετοί.* 1 Cor. VII, 15. cf. *Matthiae* l. l. p. 544 ab init. *Winer* p. 51. — hh) ubi sistitur res vel persona, de qua agitur, ut nota omnibus vel ut talis, quae ex contextu facile cognosci potest, substantivo adiicitur articulus Matth. II, 5. *οὕτω γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου* i. e. *per prophetam, notum vobis* vel *cuius vaticinia leguntur a vobis.* v. 11. *ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν* sc. *ἐπάνω ἧς ἔστη ὁ ἀστήρ.* — Matth. V, 1 et 15 et 29. item Marc. III, 13 coll. v. 9. IV, 1. *ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος* i. e. *montem conscendit*, vel *quem amabat Jesus* vel *notum satis ex historia Jesu.* Matth. V, 5. *αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν terram possidebunt* sc. *quam nostis sedem futuram esse regni divini.* VIII, 27. *οἱ δὲ ἄνθρωποι* sc. qui una cum Jesu essent in navi. IX, 28. *ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν.* sc. notam illam, in qua devertebat Capernaumi versans. XII, 41. *ἐν τῇ κρίσει* i. e. tempore iudicii, quod habiturum esse nostis Messiam. v. 43. *ὅταν τὸ πνεῦμα ἀκάθαρτον* [sc. obsidens aliquem] *ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου* eiicitur ex homine, quem obsederat. XIII, 2. *εἰς τὸ πλοῖον* in navem scil. *quam advocaverat* vel *quae ad littus erat.* XIV, 24. 25. *ἡ θάλασσα* i. e. *lacus notus ille.* XXV, 29. *ἰδού, ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστι* sc. Judaeae ibid. *ἐν τοῖς ταμείοις* i. e. *hier in der Kammer.* Marc. IV, 11. *τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα* i. e. *quaecunque docenda habeo, γίνεται.* Luc. II, 22. *κατὰ τὸν νόμον μωσέως* i. e. *ut lex illa Mosis iubet.* VI, 22. *οἱ ἄνθρωποι* sc. vulgares vel infensi mihi et doctrinae meae. XVI, 21. *οἱ κύνες* i. e. *canes* vel *divitis illius* vel *viciniae.* XVIII, 8. *ἆρα εὑρήσει τὴν πίστιν* i. e. *fiduciam in Deo positam, de qua agitur nunc.* Joh. I, 21. *ὁ προφήτης εἶ σύ;* num es propheta ille, *Messiam praecursurus?* VI, 10. *ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ* sc. quo agebantur haec. VII, 23. *ὁ νόμος μωσέως lex illa Mosis* de circumcisione. XVII, 12. *ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας* sc. quem nostis. XVII, 7. *κατὰ τὸν νόμον* sc. *ὃν ἔχομεν.* XXI, 20. *τὸ δεῖπνον* coena sc. illa, ex historia Jesu morti proximi notissima. Rom. V, 15. *οἱ πολλοὶ ἀπέθανον* i. e. *multitudo illa, quae vixit ab Adamo ad Mosen usque.* ibid. *ἡ δωρεὰ — εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσε beneficium contigit*

multitudini eorum, quos Christianos factos esse novim fieri videmus. 2 Cor. II, 17. ὡς οἱ πολλοί, *ut illa fal doctorum multitudo.* 1 Cor. XII, 19. τὰ πάντα i. e. *omnia, quae modo commemoravi,* ut πούς, οὖς, ὀφθαλμό 1 Cor. V, 9. ἔγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ sc. quam h X, 1. 2. ἡ νεφέλη i. e. *nubes, nota illa vobis.* — ib θάλασσα *mare illud, per quod iter faciendum erat Mos suis.* 2 Cor. VII, 11 et 1 Thess. IV, 6. ἐν τῷ πράγματι sc. quam nostis — Eph. V, 12. ἡ πάλη i. e. *certamen, vobis propositum est.* 2 Thess. II, 3. 4. ὁ ἄνθρωπος ἁμαρτίας et ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας *homines scelesti, adve rei christianae noti satis illi.* Hebr. X, 5. τὸ ὄρος sc. nostis 2 Joh. v. 7. ὁ πλάνος i. e. *fraudator ille, quem stis venturum esse ante Messiae adventum.* Cf. *Buttm.* § not. 2. in fin. *Matthiae* p. 544. §. 264. 267. p. 550 sq. *sche* IV Evv. I. p. 209 coll. *Gesen.* p. 655, 3. a. — ii) tur vis definita articuli, insuper additis α) nunc pronom τος vel ἐκεῖνος Joh. II, 19. λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον. XIII, 2. οἱ γαλιλαῖοι οὗτοι. v. 4. ἐκεῖνοι οἱ δέκα καὶ Act. II, 36. ἐποίησε τοῦτον τὸν ἰησοῦν κύριον καὶ χρι XIX, 26. ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας. Hebr. VII, 1. οὗτος ὁ μελχισεδέκ. Jac. III, 15. αὕτη ἡ σοφία. cet. cf. *Mat* §. 265, 1. p. 547. *Buttm.* §. 110, not. 1. *Winer* p. 5(β) nunc πᾶς Matth. III, 5. πᾶσα ἡ ἰουδαία. IV, 8. δεικ αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου. XXVI, 1. πάντας λόγους. Marc. IV, 1. πᾶς ὁ ὄχλος. Luc. XIII, 2. παρὰ πά τοὺς γαλιλαίους. v. 4. 17. 1 Cor. XII, 12. Col. I, 19. *Matthiae* § 265, 2. p. 547. — kk) ubi res vel persona, se quidem indefinita, cogitatur ut certa et definita a scri vel dicente Matth. XII, 35. τὰ ἀγαθά i. e. *bona, quae in thesauro.* — v. 10. ἄνθρωπος — ξηράν = *homo s manum habens ut siccam.* Cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. Matth. XIII, 3 et Marc. IV, 3. ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ ρειν i. e. *Sator, quem in mente habeo et cuius facta et enarraturus nunc sum.* Joh. VII, 24. τὴν δικαίαν κρίσιν νατε i. e. *iudicetis quaeso rem eo modo, quo, ut recte cetur, ex meo sensu iudicanda est.* Cf. *Buttm.* §. 110, n *Winer* p. 58. — ll) ubi res vel persona indefinita ex et relata ad rationem certam, cogitatur ut certa et de Luc. XI, 10. πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν i. e. *jeder, wenn er bittet,* βάνει. ibid. ὁ ζητῶν i. e. *wenn er suchet,* εὑρίσκει κα κρούοντι ἀνοιγήσεται. Rom. X, 5 et Gal. III, 12. ὁ ποι αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς. i. e. *felix erit, ubi se verit haec praecepta.* 2 Cor. X, 17. ὁ δὲ καυχώμενος = *quis vult gloriari,* vel *is, qui vult gloriari,* ἐν κυρίῳ κα σθω cet. Cf. *Matthiae* §. 268. p. 552. *Buttm.* §. not. 2. —

B) *Adiectivis praefigitur* a) coniunctis cum substantivo eodem genere et casu, ubi, si, quem habet Substantivum articulum, ante adiectivum repetitur, indicatur arctius iungendam esse cum substantivo notionem latentem in adiectivo Matth. III, 17. ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός. Joh. IV, 37. ὁ λόγος ὁ ἀληθινός. X, 11. ὁ ποιμὴν ὁ καλός. Tit. II, 11. ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ σωτήριος. Hebr. XIII, 20. τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν. cet. Cf. *Matthiae* §. 271. p. 556. §. 275. p. 560. *Buttm.* §. 111, 3. *Winer* p. 52. — b) ita, ut circumscribat substantivum Rom. I, 19. τὸ γνωστόν i e. ἡ γνῶσις, τοῦ θεοῦ cet. Cf. *Matthiae* §. 269. p. 555. — c) ita ut collective ponatur Hebr. VII, 7. τὸ ἔλαττον pro οἱ ἐλάττονες. Cf. *Matthiae* §. 445, 2. p. 832. — d) ita, ut significationem mutet aa) οἱ ἄλλοι, *ceteri, die übrigen* 1 Cor. XIV, 29. οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν. — bb) ὁ αὐτός, *idem* v. αὐτός. — cc) οἱ πάντες α) sequentibus numeralibus: *in allem überhaupt* Act. XIX, 7. ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ δεκαδύο. XXVII, 37. αἱ πᾶσαι ψυχαὶ διακόσιαι ἑβδομηκονταέξ. — β) *omnes omnino* Rom. XI, 32. συνέκλεισε γὰρ ὁ θεὸς τοὺς πάντας εἰς ἀπείθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ. — dd) τὰ πάντα, *universitas* α) vel rerum Rom. XI, 36. ἐξ αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα. Hebr. I, 3. φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι. — β) vel hominum Gal. III, 22. — γ) vel Christianorum Eph. I, 10. Cf. *Matthiae* §. 266. p. 549. *Herm.* ad Vig. p. 727. — ee) οἱ πολλοί i. e. α) = *die Gesammtzahl* Rom. V, 12. — β) *multi illi, quos nostis* 2 Cor. II, 17. cf. *Matthiae* l. l. *Winer* p. 52.

C) *Pronominibus possessivis*, ubi de persona vel re certa sermo est a) ὁ ἐμός. ὁ σός, ὁ ἡμέτερος, ὁ ὑμέτερος Matth. XIII, 27. VII, 16. VIII, 37. 1 Joh. I, 3. — b) sic, ut Genitivus ἐμοῦ, σοῦ, αὐτοῦ, ἡμῶν, αὐτῶν nunc sequatur nunc praecedat substantivum Matth. II, 2. αὐτοῦ τὸν ἀστέρα. VI, 10. η βασιλεία σοῦ. ibid. τὸ θέλημά σου. XII, 49. τὴν χεῖρα αὐτοῦ v. 13. τὴν χεῖρα σου. XXVI, 1. τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. Marc. IX, 17. τὸν υἱόν μου cet. Huc referendi etiam sunt loci, in quibus contextus ipse docet, supplendum esse pron. ἐμοῦ, σοῦ, αὐτοῦ etc. Matth. V, 40. ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον sc. σοῦ. VIII, 3 et XIV, 31. ἐκτείνας τὴν χεῖρα sc. αὐτοῦ. Cf. *Matthiae* §. 265, 3. p. 547. *Buttm.* §. 110, 3.

D) *Partioipiis* a) ita, ut circumscribat substantivum Matth. IV, 3. 1 Thess. III, 5. ὁ πειράζων, cf. *Matthiae* §. 271, 2. p. 556. *Winer* p. 52. — b) masculini et femin. generis, ubi vertitur: *is, qui* aa) si de certa vel re vel persona agitur Matth. X, 20. οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστε οἱ λαλοῦντες. Joh. VI, 37. τὸν ἐρχόμενον πρὸς ἐμέ, οὐ μὴ ἐκβαλῶ ἔξω. 2 Cor. I, 21. ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς — θεός. Eph. III, 20. τῷ δὲ δυναμένῳ — αὐτῷ ἡ δόξα etc. Phil. II, 13. ὁ θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν ἐν

ὑμῖν. — bb) in rei vel personae, quae ut certa cogitatur, gnificatione, 2 Cor. XI, 4. Exempla alia vide supra II. A Cf. *Matthiae* §. 268. p. 552. *Buttm.* §. 110, not. 2. *H* ad Soph. Electr. v. 190. — c) neutr. participii c. artic. lective ponitur Joh. III, 6. *τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρ* ibid. *τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ πνεύματος* i. e. *οἱ γεγεννημ* Quo loco persona per se incerta, a dicente cogitatur ut c vide supra II. *Δ.* KK. —

E) *in Appositionibus* a) nominum propriorum, quibus, cum articulus praefigatur non voci explicandae, explicationi [cf. *Schäfer* ad Gregor. Corinth. p. 497.], non propria plerumque carent articulo aa) universe Matth. IV, *μετὰ ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν.* Marc. X, 47. *ἰησοῦς ὁ ζωραῖος.* Act. XXI, 8. *φιλίππου, τοῦ εὐαγγελιστοῦ.* Eph. II *παῦλος, ὁ δέσμιος.* 1 Joh. III, 6. *ἰησοῦς ὁ χριστός.* Cf. *thiae* §. 274. p. 559. — *Buttm.* §. 112. — huc pertinet e locus Act. XIII, 9. *σαῦλος δὲ, ὁ καὶ παῦλος* sc. *καλούμ* cf. *Matthiae* §. 557. p. 1097 init. Gregor. Corinth. p. 458. ed. *Schäfer.* Lamb. Bos. p. 213. 214. ed. *Schäfer.* — S in his desunt substant. *παῖς, υἱός, γυνή, οἶκος* et simi Matth. IV, 21. *ἰάκωβον τὸν τοῦ ζεβεδαίου.* I, 6. *ἐκ τῆς οὐρίου.* 1 Cor. I, 11. al. cf. *Matthiae* §. 274. p. 559. *Bu* §. 112, 2. *Winer* p. 53. *Lobeck* ad Phryn. p. 100. — bb) *ὄνομα,* ut *καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰησοῦν du wirst Laut Jesus als seinen Namen nennen* Matth. I, 21. 25. I, 13. II, 21. Apoc. XIX, 13. Cf. *Fritzsche* IV Ev p. 45 sq. — b) aliorum substantivorum, quibus aeque a appositioni praeponitur articulus Joh. VI, 14. *ὁ προφήτης ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον.* X, 23. *ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ σολομῶντος.* Rom. I, 20. *τὰ ἀόρατα αὐτοῦ, ἡ ἀΐδιος αὐ δύναμις καὶ θειότης.* VIII, 15. *ἀββᾶ, ὁ πατήρ.* v. 23. *υἱο σίαν — τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν.* Eph. IV, *τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, τὸν φθειρόμενον.* v. 24. *τὸν και ἄνθρωπον, τὸν κατὰ θεὸν κτισθέντα.* 1 Tim. VI, 15. *ὁ κύριος — ὁ βασιλεὺς — ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν.* Jac. III, *ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας.* v. 9. 2 Joh. v. 7. Cf. *Matthiae* §. 275. p. 560. — c) pronominum personali 1 Petr. I, 4. *εἰς ὑμᾶς τοὺς ἐν δυνάμει θεοῦ φρουρουμένο* 1 Cor. XV, 8. *ὤφθη κἀμοὶ ὡςπερεὶ τῷ ἐκτρώματι.* [Alii h *τῷ* pro *τινί* cf. *Fischer* ad Plat. Phaedon. p. 326. ed. *Fisch* Cf. tamen *Herm.* ad Vig. p. 703. no. 21 et *Gesen.* p. 65 cf. *Matthiae* §. 275. p. 560.

F) *Adverbiis* a) per omnia genera ita, ut circums bat adiectivum aa) seq. substantivo Act. XIII, 42. *εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον.* Rom. VII, 22 et Eph. III, 16. *ὁ ἔσω ἄνθρωπος internus homo* i. e. *mens.* Gal. III, 25. 26. *ἡ ἄνω ἱερουσαλὴμ coelestis Hieros.* ibid. *ἡ νῦν ἱερουσαλὴμ praesens,*

quae nunc est, *Hierosolyma*. Phil. III, 14. ἡ ἄνω κλῆσις. cf. *Matthiae* §. 272. p. 557. *Buttm.* §. 112, 3. *Winer* p. 52. — bb) absolute, ita tamen, ut facile suppleri possit substantivum Matth. XI, 23. μέχρι τῆς σήμερον. XXVII, 8. ἕως τῆς σήμερον. Marc. V, 1. εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης. XV, 1. ἐπὶ τὸ πρωΐ. Joh. I, 29. τῇ ἐπαύριον. Luc. X, 35. ἐπὶ τὴν αὔριον. — Joh. IV, 32. ἐν τῷ μεταξὺ sc. καιρῷ. Eph. II, 17. οἱ ἐγγύς. al. cf. *Matthiae* §. 282, 2. p. 571. *Buttm.* §. 112, 3 et 4. *Winer* p. 52. — b) neutrum articuli τό vel plural. τά aa) ita, ut circumscribatur adiectivum Col. III, 1. 2. τὰ ἄνω. Cf. *Matthiae* §. 272. p. 557. *Buttm.* §. 112, 3. *Winer* p. 52. — bb) sic, ut maneat significatio adverbialis: τὰ νῦν, τὸ νῦν ἔχον i. νῦν. Cf. *Matthiae* §. 283. p. 578. *Winer* l. l. *Buttm.* §. 112, not. 2.

G) *Praepositionibus* cum casu suo a) per omnia genera ita, ut circumscribat adiectivum aa) universe Matth. VI, 9. ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. XV, 1. οἱ ἀπὸ Θεσσαλονίκης. XXI, 11. Act. X, 18. XVII, 23. Marc. III, 21. οἱ παρ' αὐτοῦ, cognati, *familiares*. Rom. II, 8. οἱ ἐξ ἐριθείας. IV, 14. οἱ ἐκ νόμου *lege utentes*. 2 Cor. V, 10. τὸ οἰκητήριον τὸ ἐξ οὐρανοῦ. Eph. I, 10. τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. Col. III, 2. Phil. IV, 22. οἱ ἐκ τῆς καίσαρος οἰκίας. Hebr. II, 17. τὰ πρὸς τὸν θεόν *res divinae*. XIII, 24. οἱ ἀπὸ τῆς ἰταλίας. τὰ πρὸς τὴν θύραν = *spatium, quod est ad portam* Marc. II, 2. cf. *Winer* p. 54. Hinc οἱ μετ' αὐτοῦ *comites eius* Matth. XXVII, 51. 54. al. cf. *Matthiae* §. 272. p. 558 sq. — bb) praepositioni περί c. accus. α) οἱ, αἱ, περί, sequente accus. nominis proprii αα) is, qui nomine proprio significatur cum comitibus suis Act. XIII, 13. οἱ περὶ τὸν παῦλον, *Paulus cum comitibus suis*. cf. *Buttm.* §. 137. *Winer* p. 52 sq. *Matthiae* §. 272, b. p. 558. §. 583. p. 1159. (Polyb. IV, 67. V, 1. V, 26. Xen. Mem. III, 5. 10. Thuc. VIII, 105.) — ββ) is solus, qui nomine proprio significatur Joh. XI, 19. πρὸς τὰς περὶ μάρθαν καὶ μαρίαν *ad Martham et Mariam*. (Plato Cratyl. c. 17. 36. Polyb. IV, 36. II, 50. Diog. Laërt. II, 134.) cf. *Matthiae* §. 583, 2. b. p. 1160. *Buttm.* §. 137. *Winer* p. 53. — γγ) comites eius, qui nomine proprio inducitur, ipso excluso Marc. IV, 10. οἱ περὶ αὐτόν. Luc. XXII, 49. [Act. XXI, 8.] cf. *Matthiae* l. l. (Xen. H. G. VII, 5. 12.) — bb) τὰ περί τινα, α) *status, conditio alicuius* Phil. II, 23. ὡς ἂν ἀπίδω τὰ περὶ ἐμέ. (Plato Eutyphr. c. 14. ed. *Fischer*. Aeschin. Dial. Socr. III, 10. Pausan. VII, 27. 4.) cf. *Matthiae* l. l. — β) τὰ περὶ τὸν τόπον τινά, *vicinia loci alicuius* Act. XXVIII, 7. (Diod. Sic. I, 50. cf. *Matthiae* l. l. — cc) neutrum articuli praefigitur praepositioni cum casu suo α) ita, ut circumscribatur adverbium, τὸ καθ' ἡμέραν i. e. *quotidie* Luc. XI, 3. (Polyb. IV, 18. 2.) — τὸ καθ' ὅλον

prorsus Act. IV, 18. cf. *Winer* p. 54. *Matthiae* §. p. 572. — β) sic, ut peculiarem sententiam efficiat XXIV, 35. τὰ ἐν τῇ ὁδῷ ἐξηγοῦντο i. e. *enarrarunt, qu via acciderant.* Rom. IX, 5. τὸ κατὰ σάρκα i. e. *quod at origines humanas.* Rom. XII. 18. τὸ ἐξ ὑμῶν *quantum i bis est.* Rom. XVI, 19. τὸ ἐφ' ὑμῖν *vos quod attinet* (G τὸ ἐφ' ὑμᾶς) — τὰ περί τινος Luc. XXIV, 19. Act. XXI Phil. I, 27. τὰ πρὸς τὸν θεὸν = *quod attinet res ad pertinentes* Hebr. II, 17. V, 1. τὰ ὑπέρ τινος Phil. I, 29 *Matthiae* §. 283. p. 572.

H) *Neutrum articuli* a) *numero plurali praefi Genitivo nominis, ubi indicatur, pertinere aliquid ad p nam* vel *rem, nomine sequente significatam* vel *proficisci quid ab ea* Matth. XVI, 23. φρονεῖν τὰ τοῦ θεοῦ — τὰ ἀνθρώπων. Sens. *sentire, statuere, facere, quae prob Deo — hominibus.* Rom. VIII, 5. φρονεῖν τὰ τῆς σαρκό τὰ τοῦ πνεύματος. (Thuc. VIII, 31.) — Luc. II, 49. εἶνα τοῖς τοῦ πατρός, *versari in iis, quae sunt patris.* Cf. thiae §. 284. p. 573 sq. *Buttm.* §. 115, not. 1. — b) nu *singulari* τό *praemittitur* aa) *sententiae integrae,* cuiu quaedam ad verba praecedentia ratio Marc. IX, 23. ὁ δ σοῦς εἶπεν αὐτῷ· τό, εἰ δύνασαι πιστεῦσαι. Luc. I, 62. νευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τό τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι α XXII, 2. ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν. συνελάλησε τοῖς ἀρχιερεῦσι τὸ πῶς αὐτὸν παραδῷ α v. 24. ἐγένετο φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ μείζων. v. 37. δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοὶ τὸ καὶ μετὰ ἀν ἐλογίσθη. IX, 46. Act. IV, 21. XXII, 30. Rom. VIII, 26. IV, 6. Cf. *Matthiae* §. 280. p. 568. *Buttm.* §. 112, 2. *baum* ad Plat. Euthyphr. p. 55. *Winer* p. 54. — bb) *s lis verbis explicatione egentibus* Gal. IV, 25. τὸ γὰρ i. e. *illud enim vocabulum Agar.* Cf. *Matthiae* §. p. 568. *Buttm.* §. 112, 5. 2. *Winer* p. 54.

I) *Neutrum articuli praefigitur Infinitivis* sic Infinitivus cum articulo coniunctus Substantivi locum susti quod, praeter Vocativum, locum habet per omnes c a) *Nominativus articuli c. Infinit.* Phil. I, 21. ἐμοὶ γὰ ζῆν χριστὸς καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος. Cf. *Matthiae* §. p. 1060. *Winer* p. 215. *Buttm.* §. 112, 5. — b) *Artic. c. Infinit.* aa) vel finem et consilium indicat, ubi *ut* pro: *dass*, et τοῦ μή, *ne* α) universe αα) absolute M II, 13. III, 13. XIII, 3. Marc. IV, 3. VIII, 5. Luc. I, 73 v. 69. — v. 76. 77. 79. II, 24 coll. v. 22. — v. 27. V, IX, 51. XII. 42. XXIV, 29. — Act. IX, 15. XIII, 47. X XXI, 12. XXIII, 15. XXVI, 18. Rom. VI, 6. Phil. III, 10. X, 7. 9. XI, 5. Jac. V, 17. Cf. *Matthiae* §. 540, n

p. 1061. *Buttm.* §. 127, not. 1. *Winer* p. 134. *Fritzsche* IV Evv. I p. 845. et de eodem usu praepos. ל apud Hebr. *Gesen.* p. 802. *Ewald* p. 604. 621. — ββ) praeced. ἕνεκεν 2 Cor. VII, 12. (Thuc. I, 45.) — β) interdum ad consilium revocantur, quae ad eventum pertinent, ut ἐκάκωσε — αὐτῶν *vexavit maiores nostros, ut exponerent infantes suos* Act. VII, 19. Rom. I, 24. VII, 3. Cf. *Winer* p. 135. — bb) causam indicat, ubi Lat. *propter, propterea quod,* ἡμῖν τι ἀτενίζετε — τοῦ περιπατεῖν αὐτόν Act. III, 12. ὡς δὲ — ἰταλίαν *als wegen unserer Abfahrt nach Italien Beschluss gefasst worden war* XXVII, 1. Cf. *Matthiae* l. l. §. 368. p. 681 sq. *Buttm.* l. l. *Bornem.* in *Rosenm.* Rep. II. p. 294 sq. — cc) additur τοῦ c. inf., ut, quae universe vel minus definite enuntiata essent, explicatius dicantur, ut ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε Luc. IV, 10. — XXII, 31. Act. XX, 20. 1 Cor. VII, 37. Gal. III, 10. Ita ל c. inf. Deut. XX, 19. Jer. XLIV, 7. 8. Cf. *Fritzsche* l. l. p. 847 sq. *Ewald* p. 621. — dd) pendet genit. articuli c. infinit. a substantivo praecedente, ut ἐλπὶς τοῦ μετέχειν 1 Cor. IX, 10. ἐξουσία τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι v. 6. ἐπιποθία τοῦ ἐλθεῖν Rom. XV, 23. — Luc. XXII, 6. de verbis Rom. XI, 8. vid. sub βλέπω et μή adnotata. — 2 Cor. VIII, 11. Hebr. V, 12. — cf. *Winer* p. 135. *Fritzsche* l. l. p. 843 sq. — ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν αὐτόν i. e. *dies octo, quibus elapsis peragenda erat circumcisio eius* Luc. II, 21. Ita LXX et ל c. inf. Cohel. III, 2. 4. cf. *Ewald* p. 621. ἡ ἔκβασις τοῦ δύνασθαι ὑπενεγκεῖν i. e. *exitus viribus ferendi accommodatus* 1 Cor. X, 13. ἐνέργεια τοῦ δύνασθαι αὐτὸν — ὑποτάξαι i. e. *vis, qua potest subiicere* Phil. III, 21. ὀφειλέτης τοῦ — ζῆν = *incumbit mihi officium vivendi* vel *agendi* Rom. VIII, 12. νόμος τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα = τοῦ μὴ μοιχεύειν αὐτήν i. e. *lex, quae, ut vitet adulterium, imperat* Rom. VII, 3. Alii ad I. b. β. referunt hunc locum. — Cf. *Winer* p. 76 sq. *Gesen.* p. 676. *Ewald* p. 572 coll. *Matthiae* §. 367. p. 681. — ee) pendet ab adiectivo genit. regente, ut ἄξιον τοῦ κἀμὲ πορεύεσθαι 1 Cor. XVI, 4. — Cf. *Matthiae* §. 540. p. 1060 sq. — βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν Luc. XXIV, 25. Cf. *Matthiae* §. 346. p. 654. — ff) post vv. strui solita c. genit., ut καταπαύω Act. XIV, 18. παύω 1 Petr. III, 10. κατέχω Luc. IV, 42. κρατοῦν XXIV, 16. ἐγκόπτω Rom. XV, 22. κωλύω Act. X, 47. — de Luc. XVII, 1. vide sub μή p. 91 observata. ὑποστέλλομαι Act. XX, 27. ἐξαπορεῖσθαι 2 Cor. I, 8. — — gg) post ἐγένετο *accidit*, ubi ponendus erat infinit. simplex Act. X, 25. Vide de h. l. supra sub γίνομαι p. 233. observata. — c) *Dativus articuli c. Infinit.* aa) absolute. Ita legitur 1 Thess. III, 3. τῷ μηδένα σαίνεσθαι *ne quis perturbari sese patiatur.* Quo loco refertur ad finem et consilium, et permutatur, si lectio sana, cum ge-

mit., τοῦ μηδένα φαίνεσθαι. cf. supra sub μηδείς monita. — bb) praecedente ἐν vid. ἐν p. 537. — d) *Accusativus ar-ticuli c. Infinit.* aa) praeced. τοῦτο verba sqq. praeparan- Legitur sic, ut expleat locum Substantivi Rom. XIV, 13. τοῦ-κρίνατε μᾶλλον, τὸ μὴ τιθέναι πρόσκομμα i. e. *das Nic-anstossgeben oder die Vermeidung jedes Anstosses — das vielmehr euer Vorsatz.* Cf. *Matthiae* §. 541. p. 1063. *But-* §. 127, 5. 6. — bb) praecedentibus praepositionibus διά-διά, vel εἰς, vid. εἰς, vel πρός vid. πρός.

K) Legitur cum Substantivo, ubi Nominativus pro Vo-tivo positus est Matth. XXVII, 29. ὁ βασιλεύς. Marc. X, ὁ υἱός. Luc. XII, 32. τὸ μικρὸν ποίμνιον. XVIII, 11. Joh. VIII, 10. Act. XIII, 41. Eph. V, 14. 22. 25. 1. 3. 5. 9. Apoc. XVIII, 4. — Cf. *Matthiae* §. 312. p. 6 *Fischer* ad Weller. Vol. III. P. I. p. 319. *Markland* ad Eu Iphig. Aul. v. 446. *Winer* p. 75 coll. *Gesen.* p. 654, 4. *Ewa-* p. 568.

2) *Abest articulus* in N. T. libris

A) in rei indefinitae significatione, ubi nos vel prorsu abstinemus articulo, vel utimur indefinito: *ein* Matth. XII, 35 πονηρά i. e. *res malas.* Luc. VIII, 4. ὄχλος πολύς. Joh. XIX, 7 νόμον ἔχομεν. Phil. II, 7. εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος. 1 Joh. II, 18 ἀντίχριστοι πολλοί. al. cf. *Matthiae* §. 263. p. 544. §. 265 p. 549. *Buttm.* §. 110.

B) in sententiis et propositionibus universis a) univers Matth. XX, 16. XXII, 14. πολλοὶ γάρ κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλε-κτοί. Rom. III, 30. ὃς δικαιώσει περιτομὴν — καὶ ἀκροβυ-στίαν. IV, 15. VII, 8. cf. *Matthiae* §. 264. p. 546. *Buttm* §. 110. *Winer* p. 55.— b) praeced. πᾶς = *quicunque* Matth III, 10. XIII, 47. Luc. III, 5. Cf. *Winer* p. 51.

C) in nominibus propriis a) sq. nomine genus, munus, di-gnitatem, cognomen indicans cf. *Matthiae* §. 274. p. 559 *Buttm.* §. 110, 3. *Winer* p. 49. Matth. IV, 21. ἰάκωβον τὸν τοῦ ζεβεδαίου. Act. XIII, 9. σαῦλος, ὁ καὶ παῦλος = ὁ κα καλούμενος παῦλος. Cf. *Winer* p. 57. *Schäfer* ad Lamb. Bos p. 213. — b) abest ubi primum memoratur, cum contra, ub paulo post iteratur nomen proprium, praefixum habet art., u Joh. III, 4. ὁ νικόδημος = *Nicodemus modo memoratus* coll v. 1. — Act. VI, 8 coll. v. 9. VII, 59. — VIII, 5 coll. v. 6. 35 Cf. *Winer* p. 49. *Fritzsche* l. l. p. 796 sq. — c) ubi no-mina propria vel definita plura interveniente καί iunguntur primo illorum praeponitur articulus, dum a sequentibus abes Matth. XXI, 12. Act. IX, 31. XV, 41. Rom. VII, 7. Jud. v. 4 Cf. *Matthiae* §. 268, not. p. 553. *Winer* p. 49. 55. Rom. I, 1 δοῦλος ἰησοῦ etc. Cf. *Buttm.* §. 110. p. 458.

D) sequentibus *μοῦ, σοῦ, αὐτοῦ*, vel *ἐμός, σός, ἡμέτερος* Matth. XII, 50 et Luc. VIII, 21. *μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν eine Mutter von mir* i. e. *matris loco mihi est, fratrum loco mihi sunt.* Joh. XV, 18. *καὶ γενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί.* cf. *Matthiae* §. 265, 3. p. 547. *Buttm.* §. 110.

E) ante nomina, rem vel personam indicantia, quae semel tantum existunt, item ubi per se intelligitur, de qua persona vel re agatur, ut *θεός* Matth. IV, 4. Marc. XI, 22. Rom. X, 2. 1 Petr. I, 20. Cf. *Buttm.* §. 110. *Matthiae* §. 264. p. 545. *Schäfer* melet. p. 3. *Winer* p. 55.

F) ante nomina abstracta, ut *δικαιοσύνη* Matth. V, 9. Cf. *Matthiae* §. 264. p. 545. *Fritzsche* l. l. p. 206.

Ὀγδοήκοντα, οἱ, αἱ, τά, octoginta. Bis in N. T. Luc. II, 37. XVI, 7. LXX pro שְׁמֹנִים Gen. V, 28. (Xen. Anab. IV, 8. 15.)

Ὄγδοος, η, ον, octavus a) universe, *der achte* Luc. I, 59. Act. VII, 8. Apoc. XVII, 11. XXI, 20. LXX pro שְׁמִינִי Exod. XXII, 30. (Xen. Anab. IV, 6. 1.) — b) *is, qui septem alios comites habet*, de eo, cui cum septem aliis contigit aliquid 2 Petr. II, 5. *ὄγδοον Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύλαξε.* (Graecos ex pluribus interdum unius tantum mentionem facere ita, ut ceterorum numerus lateat in nomine ordinali, docet *Vig.* p. 72 et 721. Diod. Sic. T. IX. p. 408. ed. *Bip. δεύτερος καὶ τρίτος.* Appian. Punic. p. 12. Plato de legg. III. p. 695. *ἕβδομος* et, ubi nominis loco legitur: *αὐτός* Thuc. I, 61. II, 13. cf. *Matthiae* §. 469, 9. p. 869. *Winer* p. 100. 203.)

Ὄγκος, ου, ὁ, (tumor, propr. Diod. Sic. II, 36. IV, 33. Aelian. V. H. IX, 13. metaph. superbia Diod. Sic. XVIII, 50 et 75.) *onus, Bürde, id, quod impedimento est.* Ita semel in N. T. Hebr. XII, 1. (Xen. Cyr. VI, 2. 32.)

Ὅδε, ἥδε, τόδε, pronom. demonstr. (ab ὁ, ἡ, τό et δε cf. *Matthiae* §. 150. p. 230. *Buttm.* §. 71. gram. max. Vol. I. §. 76. p. 306.) *hic, haec, hoc* a) praeparat sententiam sequentem = *folgender, e, es* Act. XV, 23. XXI, 11. Apoc. II, 1. 8. 12. 18. III, 1. 7. 14. Cf. *Matthiae* §. 470, 1. p. 870. *Passow* II. p. 217. — b) refertur ad proxime praecedens Luc. X, 39. XVI, 25. Cf. *Matthiae* l. l. *Passow* l. l. *Wolf* Lept. p. 282. — c) *δεικτικῶς* legitur Jac. IV, 13. Cf. *Matthiae* l. l. et §. 471. p. 874 sq. *Passow* l. l. — Alii explicant: *hic vel ille.*

Ὁδεύω, f. εύσω, (ab ὁδός) *iter facio, proficiscor.* Semel in N. T. Luc. X, 33. (Jos. Arch. XIX, 4. 2. Herodian. VII, 3. 9.)

Ὀδηγέω, ῶ, f. ήσω, (ab ὁδηγός) *duco* a) proprie i.
dux itineris sum, sq. acc. pers. Matth. XVI, 14. Luc. VI, 39.
τινὰ ἐπί τι Apoc. VII, 17. LXX pro נָחָה Exod. XIII, 17.
Ps. LXXX, 2. הוֹלִיךְ Jos. XXIV, 3. (Diod. Sic. XI, 8.) — b) m
taph. = *instituo*, nostrates: *Anleitung geben*, *τινά* Act. V
31. — et Joh. XVI, 13. *ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλ
θειαν.* Ita LXX et hebr. הוֹרָה Ps. XXV, 5. LXXXVI,
Saepius non legitur in N. T.

Ὀδηγός, οῦ, ὁ, *dux* a) propr. Act. I, 16. *ὁδηγὸς τ
συλλαβοῦσι τὸν Ἰησοῦν.* (Polyb. V, 15. 5.) — b) de iis, q
quamquam ipsi ignari et institutione meliore indigentes, doc
tamen alios volunt Matth. XV, 14. XXIII, 15. 24. Rom. II,
Saepius non extat in N. T.

Ὀδοιπορέω, ῶ, f. ήσω, (ex *ὁδός* et *πείρω* trans
= *ὁδοιπόρος εἰμί proficiscor*, *iter facio*. Extat tantum A
X, 9. (Aelian. V. H. X, 4. Herodian. VII, 9. 1. Xen. Anab.
1. 14. si sana lectio.)

Ὀδοιπορία, ας, ἡ, *iter*, *profectio*. Bis in N. T. Jo
IV, 6. 2 Cor. XI, 26. (1 Macc. VI, 41. Diod. Sic. V, 29. H
rodian. II, 15. 11. Xen. Cyr. I, 2. 10.)

Ὀδός, οῦ, ἡ, 1) *via*, *der Weg*, *die Strasse* a) prop
aa) universe Matth. II, 12. VII, 13. 14. VIII, 28. XIII, 4.
XX, 30. XXI, 8 bis. v. 19. XXII, 9. 10. Marc. VI, 14.
X, 17. 46. XI, 8 bis. Luc. III, 5. VIII, 5. 12. X, 31. XIV,
XVIII, 35. XIX, 36. Joh. XIV, 4. 5. Act. VIII, 26. de A
IX, 17. vid. *ἔρχομαι* p. 624. — Hebr. X, 20. Jac. II, 25. (X
Anab. V, 3. 1.) — *κατὰ τὴν ὁδόν* i. e. *die Strasse entlan*
in via Luc. X, 4. Act. VIII, 36. XXV, 3. XXVI, 13. (Herodia
II, 12. 2. Xen. Anab. IV, 6. 11.) — bb) sq. genit. directio
i. e. loci vel hominum, ad quos ducit via, ut *ὁδὸς ἐθν*
Matth. X, 5. — Hebr. IX, 8. Ita LXX *ἡ ὁδὸς τοῦ ξύλου τ
ζωῆς* pro דֶּרֶךְ הָעֵץ Gen. III, 24. (Lucian. Hermot. §. 46. Di
Sic. III, 3. Thuc. I, 37.) cf. *Matthiae* §. 367. p. 681. §. 35
p. 661. *Valcken.* ad Eurip. Hippol. v. 1197. *Seidler* ad E
Elect. v. 161. *Passow* I. p. 836 sub *κέλευθος* et II. p. 2
sub *ὁδός*. *Gesen.* p. 676. *Ewald* p. 572. — Matth. IV, 15.
ζαβουλὼν — ὁδὸν θαλάσσης enarra: *ἔχουσα ὁδὸν θ
λάσσης*, *terra sabulonitica — tenens viam ad mare* [i. e.
lacum Genezareth — ita דֶּרֶךְ הַיָּם Jes. VIII, 23.] *ducente*
Cf. *Matthiae* §. 427, 4. b. p. 788. *Bornem.* ad Xen. Anab.
5. 25. — cc) sq. genit. personae, ut *ἑτοιμάζω* vel *κατασκ
άζω τὴν ὁδόν τινος viam paro* vel *munio*, *qua incedet a
quis* α) propr. Apoc. XVI, 12. — Cf. sub *ἑτοιμάζω* obse
vata. — β) trop. pro: *animum meum* vel *aliorum compa
ad excipiendum aliquem* Matth. III, 3. Marc. I, 3. Luc. III,
Joh. I, 23. — Matth. XI, 10. Marc. I, 2. Luc. I, 76. VII, 27. -

nulae notandae: *ἔρχομαι ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, via, onstrat* δ ι κ. *incedo = probus et innocens sum* Matth. *κατευθύνω τοὺς πόδας τινὸς εἰς ὁδὸν εἰρήνης* trop. *ionem* ε ι ρ ή ν η ς *consequendae doceo aliquem* Luc. I, *ύομαι ἐν ταῖς ὁδαῖς ἐμαυτοῦ mea via incedo* trop. *endi rationem sequor, quam ipse mihi scripsi* Act. *ἐξακολουθέω* vel *πορεύομαι τῇ ὁδῷ τινος* trop. pro: *licuius sequor* vel *imitor* 2 Petr. II, 15. Jud. v. 11. — — nym. pro: ὁδηγός Joh. XIV, 6. *Lücke* II. p. 381 sq. — *via* i. e. *iter, profectio*, hinc: *ἐν τῇ ὁδῷ in itinere*, ... Matth. V, 25. X, 10 XV, 32. XX, 17. Marc. VI, 8. 27. IX, 33. 34. X, 32. 52. Luc. IX, 3. 57. — de Luc. *ἐκ* p. 455. — XII, 58. XXIV, 32. 35. Act. IX, 27. III, 11. (Herodian. II, 11. 2. Xen. Mem. III, 13. 5.) — μ έ ρ α ς, *iter unius diei, Tagereise* Luc. II, 44. Cf. p. 624 fin. — *σαββάτου ὁδός* i. e. *iter, quod licitum bato facere* Act. I, 12. (Xen. Cyr. I, 1. 3. Herodot.) cf. *Matthiae* §. 423, 5. — π ο ρ ε ύ ο μ α ι τ ὴ ν ὁ δ ό ν, *or, iter facio* [propr. Xen. Cyr. V, 2. 22.] pro: *conti-*, agitur enim de eo, qui iam est in itinere sq. genit. pers. = *iter, in quo sum* Act. VIII, 39. cf. *Winer* — *ὁδὸν ποιέω* [ap. Graecos: viam munio Xen. Anab. in N. T.] *iter facio, ambulo* Marc. II, 23. (ita ὁδὸν *ι* Herodot. VII, 42.) —

metaph. *modus, ratio* i. e. a) ratio, qua utitur aliquis enda aliqua re aa) universe 1 Cor. XII, 31. (Dem. Xen. Cyr. I, 3. 4.) — *ἔν τινι in aliqua re tractanda* V, 17. — bb) ὁ δ ο ὶ τ ο ῦ θ ε ο ῦ = *consilia* vel *decreta* . XIII, 10. Rom. XI, 33. Hebr. III, 10. Apoc. XV, 3. — et דֶּרֶךְ Ps. XVIII, 31. — b) *ratio rei consequendae*, rei [quasi via ducens ad aliquam rem] aa) universe, *ης* Rom. III, 17. *ζωῆς* Act. II, 28. *σωτηρίας* XVI, 17: *ἡ ἐπὶ φιλοσοφίας ἄγουσα* Lucian. Hermot. §. 14.) — *ἀληθείας = religionis verae cognoscendae* item *τῆς ύνης virtutis consequendae*, insignitur his nominibus el doctrina Jesu, quatenus ducit ad veri Dei cognitio- virtutem ipsi probatam 2 Petr. II, 2. 21. — c) *sen- udicandi, agendi ratio*, sq. gen. personae i. e. aa) *mo- uius* Rom. III, 16. Jac. I, 8. — Ita LXX et דֶּרֶךְ Job. 0. — bb) *sentiendi, iudicandi, agendi ratio praescri- aliquo eique probata*, ita *ἡ ὁδὸς τοῦ θεοῦ* Matth. . Marc. XII, 14. Luc. XX, 21. Act. XVIII, 26. — Ita hebr. דֶּרֶךְ Ps. V, 9. XXV, 5. XXVII, 11. (Judith. V, cc) *sentiendi, iudicandi, agendi ratio interpretem ha- quem*, ita *ἡ ὁδὸς τοῦ κυρίου* α) plene Act. XVIII, 25. — s plene Act. IX, 2. XIX, 9. 23. XXIV, 22. in quibus absolute legitur neque quidquam interpretationis causa

additur, eius rei causa sine dubio in eo posita est, quod l rum christianorum de τῇ ὁδῷ τοῦ κυρίου i. e. de senti iudicandi, agendi ratione a Jesu commendata sermonem latere neminem potuit. — Similiter Act. XXII, 4. XXIV de eadem ὁδῷ τοῦ κυρίου agi, ipse contextus docet. (de p sophorum disciplina et norma, quam in philosophando s sunt, legitur ὁδὸς Lucian. Hermot. §. 46.) —

Ὀδούς, όντος, ὁ, *dens*. Undecies in N. T. Matth 38. VIII, 12. XIII, 42. 50. XXII, 13. XXIV, 51. XXV Marc. IX, 18. Luc. XIII, 28. Act. VII, 54. Apoc. IX, 8. pro שֵׁן Gen. XLIX, 12. (Herodian. I, 15. 12. Diod. Sic. I Xen. Mem. I, 4. 6.)

Ὀδυνάω, ῶ, f. ήσω, (ab ὀδύνη quod vid. *gravi d afficio, crucio*. Quater in N. T. pass. Luc. XVI, 25. de ὀδυνᾶσαι cf. sub καυχάομαι adnotata. — Med. ὀδυνῶμαι, *lores sentio, angor* Luc. II, 48. XVI, 24. — sq. ἐπί τινι XX, 38. (Lucian. Lexiphanes. §. 13. Aeschin. Dial. Socr. II Aristoph. Ran. v. 650.)

Ὀδύνη, ης, ἡ, *dolor*. Bis in N. T. Rom. IX, 2. 1 VI, 10. (Xen. Mem. I, 3. 12. LXX Gen. XXXV, 18.)

Ὀδυρμός, οῦ, ὁ, (ab ὀδύρομαι eiulor) 1) *eiul fletus acer* Matth. II, 18. LXX ita pro תַּמְרוּרִים Jerem. X 15. (2 Macc. XI, 6. Aelian. V. H. XIV, 22.) — 2) ex m consequentis pro antecedente: *luctus* 2 Cor. VII, 7. Sae non legitur in N. T.

Ὀζίας, ου, ὁ, *Ozias, Usias*, hebr. עֻזִּיָּה vel עֻזִּיָּהוּ, propr. regis Judae ob pietatem laudati Matth. I, 8. 9 2 Regg. XIV. XV. 2 Chron. XXVI.

Ὄζω, f. ὀζήσω et ὀζέσω, *odorem reddo, oleo* [Ae V. H. XIII, 16. Xen. Sympos. II, 3.] de cadavere: *foeteo* XI, 39. — Ita LXX pro בָּאַשׁ Exod. VIII, 14. (Arrian. epict. IV, 11. 15.)

Ὅθεν, adv. 1) *unde*, legitur a) de loco aa) univ Matth. XII, 44. Luc. XI, 24. Act. XIV, 26. XXVIII, LXX pro מֵאַיִן Ps. CXXI, 1. אֲשֶׁר Deut. IX, 28. — bb) ita includat demonstrativum = ἐκεῖθεν ὅπου, *illinc*, Matth. XXV, 24 et 26. συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας. (I I, 89. Sophocl. Trachin. 701.) cf. *Matthiae* §. 473, not p. 885. — b) de origine rei, *unde, ex quo, e qua re* 1 II, 18. — 2) *quare, quapropter* Matth. XIV, 7. Act. XXVI Imprimis amat hanc particulam auctor epistolae ad Hebr. II, III, 1. VII, 25. VIII, 3. IX, 18. XI, 19. (Judith. VIII, 20. rodian. VI, 8. 7. Xen. Mem. I, 1. 2.) Saepius non e in N. T.

Ὀθόνη, ης, ἡ, [feine, weisse Leinwand Hom. Od VII, 107.] *linteum*. Bis in N. T. Act. X, 11 et XI, 5. (H dian. V, 6. 21.)

Ὀθόνιον, ου, τό, (demin. ab ὀθόνη quod vid.) ***linteum minus,*** de fasciis sepulcralibus. Quinquies in N. T. Luc. XXIV, 12. Joh. XIX, 40. XX, 5. 6. 7. LXX pro סָדִין Jud. XIV, 13. פִּשְׁתָּה Hos. II, 5. 9. [7. 11.] (Theophr. hist. plant. VII, 3. Polyb. V, 89. 3.)

Οἶδα, v. supra *εἴδω* no. II.

Οἰκειακός, ή, όν, vid. *οἰκιακός.*

Οἰκεῖος, α, ον, (ab *οἶκος*) 1) ***domesticus*** [propr. i. e. ad domum vel rem familiarem pertinens Xen. Cyr. VIII, 1. 15. Aelian. V. H. III, 22.] i. e. *familiaris, ad familiam pertinens* Eph. II, 19. 1 Tim. V, 8. LXX ita pro בַּיִת Jes. III, 6. שְׁאֵר Levit. XVIII, 6. (Aelian. V. H. IV, 32. Xen. Mem. I, 2. 48.)— 2) metaph. ***coniunctus alteri ullo modo, socius,*** sq. genit. cf. *Matthiae* §. 315, p. 619. Gal. VI, 10. *οἱ οἰκεῖοι τῆς πίστεως.* (Diod. Sic. XIII, 91. XIX, 70. Stob. I. p. 13 B. p. 25 A. Athen. XII. p. 530 B.) Saepius non habetur in N. T.

Οἰκέτης, ου, ὁ, (ab *οἰκέω* habito; domesticus i. e. qui est cum aliquo in una eademque domo Siracid. VI, 11. Herodot. VIII, 108.) ***servus.*** Quater in N. T. Luc. XVI, 13. Act. X, 7. Rom. XIV, 4. 1 Petr. II, 18. LXX pro עֶבֶד Gen. IX, 25. 26. (Polyb. XXXIX, 2. 4. Herodian. I, 6. 2. Xen. Mem. II, 1. 9 et 12.)

Οἰκέω, ῶ, f. ήσω, 1) ***habito, inhabito, wohnen in, bewohnen*** a) seq. accus. loci 1 Tim. VI, 16. *φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον.* (Diod. Sic. XX, 24. Herodian. VI, 4. 11. Xen. Mem. I, 1. 8.) — b) sq. *ἐν* c. dat. aa) de Spiritu div. cuius *ναός* vel domicilium ex doctrina N. T. sunt Christiani *πνεῦμα θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν* Rom. VIII, 9 et 1 Cor. III, 16. — bb) de peccato vel ad peccandum proclivitate, cuius sedes et domicilium habetur corpus hominis [Cf. *de Ammon* Excurs. E. ad epistol. Pauli ad Romanos. Editio Koppio-Ammoniana. Götting. 1806.] Rom. VII, 17. 18. 20. Ita LXX *οἰκεῖν* seq. *ἐν* pro יָשַׁב seq. בְּ Gen. IV, 16. XVI, 3. — 2) ex adiunct. ***versor,*** *μετά τινος* ***cum aliquo,*** ita bis 1 Cor. VII, 12. 13. Ita יָשַׁב Ps. XXVI, 4. 5. Saepius non legitur in N. T.

Οἴκημα, τος, τό, (ab *οἰκέω* — aedificium Thuc. IV, 115. more Atticorum cf. Plutarch. in vit. Solonis c. 15. res malas et inhonestas nominibus honestis appellandi,) ***carcer.*** Semel in N. T. Act. XII, 7. (Thuc. IV, 48. Dem. 789, 2.)

Οἰκητήριον, ου, τό, (ab *οἰκέω*) ***domicilium, locus, in quo habitat aliquis*** a) propr. de domicilio angelorum Jud. v. 6. *ἀπολιπόντες τὸ ἴδιον οἰκητήριον.* Ex opinione scilicet Judaeorum quidam angelorum, incensi amore ergá filias hominum, relictis et domicilio et provincia sua, in terram ruerunt. Cf. liber Henochi in Fabric. Cod. pseudepigr. V. T. Vol. I. p. 179 — 199. Testam. XII. patriarch. p. 529 sqq. Jos. Ant. I, 3. 1. — b) trop. de domicilio animi humani olim futuro.

2 Cor. V, 2. τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ. (propr. l
tur 2 Macc. XI, 2. Cebet. Tab. c. 17.)

Οἰκία, ας, ἡ, (ab οἶκος) **domus** i. e. ***domicilium, lo in quo habitat aliquis*** a) universe Matth. II, 11. VII, 24— VIII, 6. 14. X, 12. XII, 29. Joh. XII, 3. — *οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ* ***domestici***, vel ***qui sunt in domo*** Matth. V, 15. Phil. IV, Ita LXX et hebr. בַּיִת Gen. XVII, 3. הֵיכָל Jes. XIII, 22. (D Sic. XX, 26. Aelian. V. H. III, 14. Xen. Mem. III, 6. 14. b) de domicilio Dei, *οἰκία τοῦ θεοῦ* i. e. ***coelum***, enim ut domum inhabitari a Deo Judaei credebant. Joh. XI *ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου μοναὶ πολλαί εἰσιν.* (Arte II, 68. *ὁ οὐρανὸς θεῶν ἐστὶν οἶκος.*) — c) trop. de domi animi humani i. e. de corpore, quo indutus est et quod, domum, animus inhabitat tum nunc, tum in altera vita 2 C V, 1. *ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία* ibid. *ἔχομεν οἰκίαν ἀχειροποί τον, αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς.* — 2) metonym. ***domest familia*** i. q. *οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ.* Matth. X, 13. XII, 25. Joh. IV, 1 Cor. XVI, 15. (Polyb. II, 48. 2. Xen. Mem. II, 7. 6.) L ita et hebr. בַּיִת Gen. L, 8. — 3) metonym. ***opes, facult bona***, ita in verbis *κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν* Ma XXIII, 14. Marc. XII, 40 et Luc. XX, 47. Ita בַּיִת et a LXX *τὰ ὑπάρχοντα* Gen. XLV, 18. (Aelian. V. H. IV, 2. X Mem. IV, 1. 2.)

Οἰκιακός, οῦ, ὁ, (ab *οἰκία*) **domesticus.** Bis in N. Matth. X, 25. 36. In quibus locis si codd. nonnulli exhi *οἰκειακός*, damnant hanc vocem critici cf. *Fritzsche* IV Ev p. 382. — (Plutarch. Cicer. c. 20.)

Οἰκοδεσποτέω, ῶ, f. ήσω, (ex *οἶκος* et *δεσπότ* propr. sum dominus domus) ***domum*** vel ***rem familiarem ministro.*** Semel in N. T. 1 Tim. V, 14. (Plutarch. de p tis philos. lib. V, c. 18. Mor. V. p. 307. ed. *Tauchn.*) V bulis serioris aetatis adnumerandum esse hoc verbum, d *Lobeck* ad Phryn. p. 373.

Οἰκοδεσπότης, ου, ὁ, ***paterfamilias, herus*** M X. 25. XIII, 27. 52. XX, 1. 11. XXI, 11. XXIV, 43. M XIV, 14. Luc. XII, 39. XIII, 23. XIV, 21. XXII, 11. (Plut quaest. rom. c. 30. Mor. II. p. 255. ed. *Tauchn.* Jos. c. Ap II, 11.) Graecos melioris notae potius dixisse *οἰκίας δεσπ* vel *οἴκου δεσπότης* docet Phrynich. p. 373. ed. *Lobeck.*

Οἰκοδομέω, ῶ, f. ήσω, (ab *οἰκοδόμος*, ducto ab o et *δέμω.* cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 487 — 491. 587. 5 1) ***aedifico, exstruo*** a) proprie aa) absol. Matth. XXI, 42. M XII, 10. Luc. XIV, 30. XVII, 28. XIX, 17. Act. IV, 11. loco codd. etiam *οἰκοδόμος.* 1 Petr. II, 7. — bb) sq. acc. ut *ἀποθήκας, οἰκίαν, πύργον* Matth. XXI, 33. Marc. X XIV, 58. Luc. VI, 48. XII, 18. XIV, 28. Joh. II, 20. — Gen. IV, 16. (Diod. Sic. III, 54. Xen. Mem. III, 8. 8

cc) τὶ ἐπί τινος, *etwas auf etwas* Luc. IV, 29. — LXX pro בָּנָה Ezech. XVI, 25. — dd) τὶ ἐπί τι, *etwas auf etwas* Matth. VII, 24. 26. Luc. VI, 49. — LXX et בָּנָה Cohel. IX, 14. — ee) τινί τι *in honorem* vel *in usum alicuius exstruo aliquid* Luc. VII, 5. Act. VII, 47. — LXX et בָּנָה Gen. VIII, 20. Ezech. XVI, 24. (Diod. Sic. IV, 80.) — b) trop. aa) Rom. XV, 20. ἵνα μὴ ἐπ' ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ pro: *ne institutionem ab alio inchoatam continuarem.* (Xen. Cyr. VIII, 7. 15. ἐπὶ ταῦτα sc. ἀγαθὰ, ἃ οἱ θεοὶ ὑφήγηνται, εὐθὺς οἰκοδομεῖτε ἄλλα φιλικὰ ἔργα.) — bb) Gal. II, 18. εἰ γὰρ ἃ κατέλυσα ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ pro: *si ea, quae ante abrogata declaravi, denuo defendo et stabilio.* — 2) ut hebr. בָּנָה, *reaedifico, instauro*, sq. acc. rei Matth. XXIII, 29 et Luc. XI, 47. 48. Matth. XXVI, 61. XXVII, 40. Marc. XV, 29. Joh. II, 20. Ita LXX et hebr. בָּנָה Jos. VI, 26. Ps. CXXII, 3. CXLVII, 2. Amos. IX, 14. — 3) metaphor. a) *condo, ich gründe, stifte* Matth. XVI, 18. ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν. Sens.: *hoc viro, petrae simili, utar ad ecclesiam meam condendam.* 1 Petr. II, 5. — b) *augeo, incrementa do* [facio, ut structura continuetur et laetius atque altius indies exsurgat et crescat], pass. οἰκοδομοῦμαι, *augeor, cresco.* Dicitur de incremento cultorum Jesu aa) externo i. e. de numero eorum aucto Act. IX, 31. — bb) interno: *incrementa do pietatis et felicitatis, augeo pietatis sensus et felicitatem* pass. *incrementa capio pietatis et felicitatis, cresco pietate et felicitate* 1 Cor. VIII, 1. 10. οἰκοδομηθήσεται [adde cogitando: *scilicet!* ironice enim haec dicta sunt] εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν. — X, 23. XIV, 4. 17. 1 Thess. V, 11. — Saepius non legitur in N. T.

Οἰκοδομή, ῆς, ἡ, 1) *aedificatio* = οἰκοδόμησις [proprie i. e. actio aedificandi, das Aufbauen, die Erbauung, ut τῶν τειχέων 1 Macc. XVI, 23. τῶν τειχῶν Argum. Oration. Aeschineae c. Ctesiph. p. 350. τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ LXX 1 Chron. XXVI, 23.] metaphor. i. e. translate ad rem christianam: *cura virtutis et felicitatis.* Uti enim omnis coetus Christianorum, ita etiam singuli appellantur οἶκος vel ναὸς τοῦ θεοῦ, quatenus οἰκεῖ ἐν αὐτοῖς τὸ πνεῦμα ἅγιον; hinc cura, qua efficitur, ut οἶκος ille splendidior indies evadat i. e. ut evadant Christiani sapientiores, meliores, beatiores, appellatur οἰκοδομή [aedificatio quasi continuata et ad exornandum aedificium pertinens] *die Beförderung des geistigen Wohles, der Einsichten, der Tugend und Gemüthsruhe Anderer* a) proprie Rom. XIV, 19. διώκετε — καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς. XV, 2. πρὸς οἰκοδομήν i. e. *ita, ut curam habeat pietatis et salutis.* 2 Cor. X, 8 et XIII, 10. εἰς οἰκοδομήν. 2 Cor. XII, 19. τὰ δὲ πάντα ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς. 1 Cor. XIV, 12. πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε, ἵνα περισσεύητε. Eph.

IV, 12. 16. v. 29. *λόγος ἀγαθὸς — εἰς οἰκοδομὴν τῆς χρείας.* — b) pro: ***incrementum virtutis et felicitatis***, vel ***ea, quae promovent virtutem et felicitatem aliorum*** 1 Cor. XIV, 3. *λαλεῖ οἰκοδομήν.* v. 5. *ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβῃ.* v. 26. *πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γενέσθω.* [1 Tim. I, 4.] — 2) ***aedificium, das Gebäude*** = *οἰκοδόμημα* a) *τοῦ ἱεροῦ* Matth. XXIV, 1. Marc. XIII, 1. 2. — b) *τοῦ θεοῦ* Deo consecratum 1 Cor. III, 9. Eph. II. 21. — Scriptores melioris indolis potius dixisse *οἰκοδόμημα*, docuit *Lobeck* ad Phryn. p. 490. 487. 421. — 3) ***domicilium***, de animi humani domicilio 2 Cor. V, 1. Saepius non legitur in N. T.

Οἰκοδομία, ας, ἡ, (ab *οἰκοδόμος*) ***aedificatio*** [propr. Jos. Ant. VIII, 5. 3.] metaph. vid. *οἰκοδομή.* Ita textus vulg. 1 Tim. I, 4. ubi ***Griesb.*** restituit *οἰκονομίαν.*

Οἰκοδόμος, ου, ὁ, ***aedificator.*** Ita codd. Act. IV, 11. Cf. ad h. l. ***Vater.*** (Herodot. II, 121. Xen. Symp. IV, 4.)

Οἰκονομέω, ῶ, f. ήσω, (ab *οἰκονόμος*) ***administro rem familiarem, rebus alicuius praesum, verwalten, ein Verwalter seyn.*** Semel in N. T. Luc. XVI, 2. (Diod. Sic. XII, 15. quo loco additur *τὰ χρήματα.* Xen. Mem. III, 4. 12.)

Οἰκονομία, ας, ἡ, (ab *οἰκονομέω*) ***rei familiaris administratio, dispensatio*** Luc. XVI, 2. 3. 4. *ὅταν μετασταθῶ τῆς οἰκονομίας* i. e. ***ubi remotus fuero dispensatione*** vel ***munere dispensatoris*** (Xen. Oecon. I, 1.) — 2) ***munus alicui demandatum*** 1 Cor. IX, 17. Col. I, 25. (Diod. Sic. T. X. p. 156. ed. ***Bip.*** *ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἰδίας οἰκονομίας καὶ τάξεως.*) — 3) ***rei gerendae ratio, institutum, Plan. Einrichtung*** Eph. I, 10. *εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν ἀνακεφαλαιώσασθαι* i. e. *τοῦ ποιεῖσθαι, ἐν τῷ πληρώματι τῶν καιρῶν, τὴν οἰκονομίαν ταύτην, ὥστε ἀνακεφαλαιώσασθαι* i. e. ***hoc instituturus tempore iusto elapso, ut in summam redigeretur.*** 1 Tim. I, 4. (Polyb. II, 47. 15. V, 40. 3. Herodian. VI, 1. 3. Xen. Cyr. V, 3. 25.) — 4) ***ratio, Beschaffenheit*** Eph. III, 2. 9. (Diod. Sic. I, 81. Polyb. X, 16. 2.) Saepius non legitur in N. T.

Οἰκονόμος, ου, ὁ, 1) ***administrator rei familiaris, dispensator, Verwalter.*** Qui servorum magistri, uti interdum ipsi ex genere servorum erant Luc. XII, 42. 1 Cor. IV, 2. (Dorvillius ad Chariton. p. 127 sq.) et praeter expensorum et impensorum curam demandatam sibi habebant puerorum, nondum adultorum disciplinam, adeo, ut hi in omni re pecuniaria ab illis penderent Gal. IV, 2. (Diod. Sic. T. X. p. 156. ed. ***Bip.*** Xen. Mem. II, 10. 4.) ita etiam e genere hominum liberorum interdum sumebantur Luc. XVI, 1. 3 et v. 8. *ἐπῄνεσεν ὁ κύριος* [i. e. administratoris dominus] *τὸν οἰκονόμον τῆς*

ἀδικίας i. e. ἄδικον i. e. *improbum*. Cf. Die Parabel vom Verwalter. Ein Versuch von *Schulz* 1821. — 2) *administrator* 1 Cor. IV, 2. — τῆς πόλεως i. e. *arcarius*, *quaestor aerarii publici*, *aerario civitatis praefectus*, ut nos: *Stadtkämmerer* Rom. XVI, 23. Uti idem apud Joseph. Arch. XI, 6. 12. appellatur οἰκονόμος absolute, ita apud eundem iungitur τοῖς ἄρχουσιν sic, ut dignitate et auctoritate conspicuos fuisse τοὺς τῆς πόλεως οἰκονόμους facile intelligas. Hinc apparet, iam primo rei christianae tempore, etsi paucos, aliquos tamen fuisse dignitate et auctoritate insigni Christianos. — τῶν μυστηρίων τοῦ θεοῦ, *quo utitur Deus ministro in tradenda doctrina ante incognita*. 1 Cor. IV, 1. — χάριτος θεοῦ *beneficiorum divinorum* 1 Petr. IV, 10. — τοῦ θεοῦ Dei i. e. *quem administratorem rerum suarum* i. e. *divinarum constituit Deus* Tit. I, 7. Saepius non legitur in N. T. (Diod. Sic. I, 62. Xen. Mem. III, 4. 7.)

Οἶκος, ου, ὁ, 1) *domus*, *in qua habitamus* a) universe Matth. IX. 6. 7. Marc. II, 1. 11. III, 20. Luc. I, 23. 40. 56. V, 24. 25. VII, 10. VIII, 38. 41. IX, 61. XI, 24. XII, 39. 52. XIV, 1. XV, 6. XVI. 4. 27. XVIII, 14. XIX, 5. Joh. II, 16. VII, 53. Act. II, 2. VIII, 3. X, 22. XI, 12. XVI, 15. 34. XIX, 16. XXI, 8. — ἐν οἴκῳ = *domi* Joh. XI, 20. 1 Cor. XI. 34. XIV, 35. (Diod. Sic. I, 84. Xen. Cyr. VIII, 6. 4.) — Huc pertinet etiam formula: κατ' οἶκον, κατ' οἴκους *in domibus privatis*, *per domos privatas*, *privatim* Act. II, 46. V, 42. VIII, 3. XX, 20. — ἡ κατ' οἶκόν τινος ἐκκλησία *coetus in aedibus alicuius convenire solitus* Rom. XVI, 5. 1 Cor. XVI, 19. Col. IV, 15. Philem. v. 2. — b) de variis aedium generibus, aa) addito: τοῦ βασιλέως vel ἀρχιερέως vertitur: *palatium* Matth. XI, 8. Luc. XXII, 54. Ita בַּיִת et LXX οἶκος Gen. XII, 15. (Herodian. III, 10. 9.) — bb) addito vocabulo: θεός *aedes Deo sacra*, *domus*, *in qua praesens esse numen credebatur*. Ita de templo hierosolymitano nunc universo οἶκος τοῦ θεοῦ Matth. XXI, 13. Marc. XI, 17. Luc. XIX, 46. Joh. II, 16. 17. — οἰκοδομεῖν θεῷ οἶκον *exstruere aedem Deo consecratam* Act. VII, 47. 49. — nunc de illa eius parte, quae appellatur τὸ ἅγιον Matth. XII, 4. Marc. II, 26. Luc. VI, 4. — et absolute de eodem Luc. XI, 51. Ita LXX οἶκος et hebr. בַּיִת 2 Chron. XXXV, 5. — cc) addito: προσευχῆς i. e. *domus precibus faciendis dicata* Matth. XXI, 13. Marc. XI, 17. Luc. XIX, 46. — dd) addito: ἐμπορίου, *Kaufhaus* Joh. II, 16. — c) de variis domus partibus, ut aa) de coenaculo Luc. XIV, 23. (Xen. Symp. II, 18. Plutarch. T. VII. p. 392 et Lat. oecus Plin. H. N. XXXVI, 25) — bb) de ὑπερῴῳ i. e. de conclavi in superiore parte aedium, meditationibus, precibus faciendis inserviente Act. II, 2. X, 30. XI, 13. —

2) *sedes*, *domicilium* i. e. locus, in quo quis rerum sua-

[illegible]

[illegible] XXIII [illegible] et Luc. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] IV 24. Luc. I, 33. [illegible] II. [illegible]

Οἰκουμένη, ης, ἡ, [illegible] terra a Graec[illegible] Passow II. p. 224 [illegible] de Judaea [illegible] Act. XI, 28. [illegible] Act. VIII. 13 [illegible] Act. XVII. 6. XXIV. 5. [illegible] IV 33. [illegible] — 2. terra, [illegible] Matth. XXIV, 14. Rom. X. 18. [illegible] XII, 14. — ἡ οἰκ. [illegible] = ὁ [illegible] II, 5. Vide αἰών no. 3. — (Diod. Sic. I. [illegible] I, 1. 5. II, 37. 8.) — bb, in verbis hyperb[illegible] terrarum orbis dominium et possessore[illegible] Luc. IV, 5. — b) metonym. pro: incolae [illegible] Act. XVII. 31. XIX, 27. Apoc. III. 10. XII, 9. [illegible] Ps. IX, 8. 9. —

Οἰκουρός, οῦ, ὁ, ἡ, (ex οἶκος et οὖρος cust[illegible] domus [propr. Artemid. II, 11.] de feminis, quae do[illegible] tenent neque πλανίζονται Tit. II, 5. (ita Dinar[illegible] [illegible] non legitur in N. T. Habent tamen h. l. [illegible] οἰκουργός, opus domesticum faciens.

Οἰκτείρω, f. οἰκτειρήσω, [forma serioris ae[illegible] [illegible] cf. Lobeck ad Phryn. p. 741. Passow II. p. [illegible] [illegible], commiseratio] misereor. Bis in N. T. sq.

Rom. IX, 15. LXX pro רִחַם Exod. XX, 19. (*οἰκτείρω* Plut. vit. Lucull. c. 19. Aelian. V. H. III, 22. Xen. Anab. III, 1. 19.) cf. *Matthiae* §. 414, 12. p. 757. —

Οἰκτιρμός, *οῦ*, *ὁ*, et uti hebr. רַחֲמִים, cui respondet haec vox, *οἰκτιρμοί*, *ῶν*, *οἱ*, *misericordia* i. e. *benignitas in miseris sublevandis conspicua* (ab *οἰκτείρω*) Rom. XII, 1. Hebr. X, 28. — 2 Cor. I, 3. *ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν* = *pater benignissimus.* De genit. adiectivi loco posito cf. sub *ἁγιωσύνη* adnotata et *Matthiae* §. 316, f. p. 623. — Iungitur c. vocab. synonymo *σπλάγχνα* interveniente vel *καὶ* Phil. II, 1. vel genit. Col. III, 12. Cf. de hoc verbositatis genere *Gesen.* p. 693, 2. b. *Matthiae* §. 636. p. 1310 sq. *Jacob* quaest. Lucian. p. 20. ad calcem Lucian. Toxar. *Winer* p. 204. Ita LXX *οἰκτιρμοί* pro רַחֲמִים Ps. XXV, 6. XL, 12. — Saepius non extat in N. T.

Οἰκτίρμων, *ονος*, *ὁ*, *ἡ*, — *ον*, *τό*, *misericors*, *benignus.* Bis in N. T. Luc. VI, 36. Jac. V, 11. Ita LXX pro רַחוּם Exod. XXXIV, 6. Neh. X, 17. (Anthol. gr. T. IV. p. 219. ed. *Jacobs.*)

Οἶμαι, v. *οἴομαι.*

Οἰνοπότης, *ου*, *ὁ*, *ἡ*, (ex *οἶνος* vinum et *πίνω* bibo) *vinolentus*, *vino deditus.* Bis in N. T. Matth. XI, 19 et Luc. VII, 34. LXX pro סֹבֵא יַיִן Prov. XXIII, 20. (Polyb. XX, 8. 2. Anthol. gr. T. II. p. 94. ed. *Jacobs.*)

Οἶνος, *ου*, *ὁ*, 1) *vinum*, *οἶνος νέος* Matth. IX, 17. 18. Marc. II, 22 et Luc. V, 37. 38. — *ἐσμυρνισμένον οἶνον* Marc. XV, 23. — *οἶνον* — *οὐ μὴ πίῃ*. Luc. I, 15. — *οἶνον πίνων* Luc. VII, 33. — X, 34. Joh. II, 3. 4. 10. IV, 46. Rom. XIV, 21. Eph. V, 18. 1 Tim. III, 8. V, 23. Tit. II, 3. Apoc. VI, 6. XVIII, 13. LXX pro יַיִן Gen. IX, 21. 24. סֹבֶא Jes. I, 22. חֶמֶר Deut. XXXII, 14. שֵׁכָר Ps. LXIX, 13. (Polyb. II, 15. 1. Xen. Mem. I, 2. 13.) — 2) *οἶνος τοῦ θύμου* *vinum fervidum*, *Taumelwein* metaph. a) addito *θεοῦ* *poenae divinae gravissimae* Apoc. XIV, 10. *αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θύμου τοῦ θεοῦ*. XVI, 19. *τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θύμου τῆς ὀργῆς αὐτοῦ* sc. *θεοῦ*. XIX, 15. *τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θύμου καὶ τῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ*. Desumta est imago a compotationibus hominum, qui, potando certantes, vino superatum irrident et ludibrio habent. Deus poenas inflicturus gentibus sistitur poculum tenens, quo potat eas sic, ut inebriati titubent et collabefacti in perniciem ruant. Ita *τὸ ποτήριον τοῦ θύμου*, hebr. כּוֹס הַיַּיִן הַחֵמָה et *ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ ἀκράτου* pro כּוֹס חֵמָה Jer. XXV, 15 coll. Ps. LXXV, 9. Similiter nostrates: *es Jemanden zutrinken* pro: *Jemanden züchtigen.* — b) addito *τῆς πορνείας*, ubi verti potest: *philtrum*,

pharmacum, der Wollust Zaubertrank. Apoc. XIV, 8. XVIII, 3. et οἶνος ita absolute Apoc. XVII, 2.

Οἰνοφλυγία, ας, ἡ, (ab οἶνος et φλύω ebullio, feror in aliquid) *vinolentia.* Legitur tantum 1 Petr. IV, 3. πεπορευμένους — ἐν οἰνοφλυγίαις. (Aelian. V. H. III, 14. Xen. Oecon. I, 22.)

Οἴομαι, contracte οἶμαι, *puto, existimo* a) sq. acc. c. inf. Joh. XXI, 25. (Lucian. D. D. VI, 2.) — b) sq. ὅτι, ubi poni poterat acc. c. inf. Jac. I, 7. — c) sq. inf. praes. Phil. I, 17. (Diod. Sic. I, 2. Lucian. Dial. Deorr. XX, 23. Xen. Mem. II, 1. 13.) Cf. de inf. praes. et aor. post vv. putandi, supra sub δοκέω observata.

Οἷος, α, ον, Pronom. relativ. 1) *qualis* a) praeced. τοιοῦτος, ὁ αὐτός 1 Cor. XV, 48 bis. 2 Cor. X, 11. Phil. I, 30. (Sirac. XLIX, 14.) — b) abest τοιοῦτος facile cogitatione addendum Matth. XXIV, 21. Marc. IX, 3. XIII, 19. 2 Cor. XII, 20. 2 Tim. III, 11. Apoc. XVI, 18. (LXX Gen. XLIV, 15. Herodian. V, 5. 11.) — 2) neutr. οἷον sq. infinit. *id generis est, ut, es ist von der Art, dass* Rom. IX, 6. οὐχ οἷον δὲ, ὅτι — θεοῦ pro: οὐχ οἷον δὲ νομίζειν σε, — ὅτι — θεοῦ i. e. *neque tamen haec, quae dixi, ea sunt* vel *ita dicta sunto, ut credas, non stetisse Deum promissis suis.* (οἷον i. e. οἷόν ἐστι sq. inf. Xen. Mem. I, 4. 6. IV, 6. 11.) Cf. *Matthiae* §. 479, 2. p. 896 sq. *Buttm.* §. 137. *Herm.* ad Vig. p. 724 sq. et de verbi εἰμί in talibus omissione haud rara *Herm.* l. l. p. 750. Greg. Cor. p. 152. ed. *Schäfer. Lehnert* ad Aelian. V. H. IV, 17. — Saepius non extat in N. T.

Οἴω v. infra φέρω.

Ὀκνέω, ῶ, f. ήσω, (ab ὄκνος, cunctatio, piger sum, segnis sum) *cunctor, dubito, zögern, Bedenken tragen.* Extat tantum Act. IX, 38. (Sirac. VII, 35. Lucian. Dial. Deorr. VI, 1. Polyb. I, 14. 7. Xen. Mem. II, 3. 14.) LXX ita et hebr. נֶעֱצַל Judd. XVIII, 9. מָנַע Num. XXII, 16.

Ὀκνηρός, ά, όν, (ab ὄκνος, cunctatio) 1) *piger, segnis* Matth. XV, 25. Rom. XII, 11. τῇ σπουδῇ = *in Ansehung* cf. *Matthiae* §. 400, 6. p. 731. *Winer* p. 84. — LXX pro עָצֵל Prov. VI, 6. 9. (Herodian. VIII, 5. 1. Dem. 777, 5.) — 2) *molestus* Phil. III, 1. τὰ αὐτὰ γράφειν — ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν. (Theocrit. XXIV, 35.) Saepius non legitur in N. T.

Ὀκταήμερος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (ab ὀκτώ et ἡμέρα) *octiduanus, achttägig* [propr. octo dies durans] i. e. *octavum diem agens.* Semel in N. T. Phil. III, 5. περιτομῇ ὀκταήμερος i. e. *circumcisionem quod attinet* [cf. *Matthiae* §. 400, 6. p. 731. *Winer* p. 84.] *octavum diem agens* sc. *circumcisus sum.* (Ita Gregor. Nazianz. Orat. XXV, 465. D. χριστὸς ἀνίσταται τριήμερος, λάζαρος τετραήμερος. Cf. de vocabulis huius generis *Lobeck* ad Phryn. p. 676.)

Ὀκτώ, *οἱ*, *αἱ*, *τά*, *octo*, hebr. שְׁמֹנָה. Luc. II, 21. IX, 28. XIII, 4. al.

Ὄλεθρος, *ου*, *ὁ*, (ab ὄλλυμι, ὄλω, perdo) *pernicies*, *miseria*. Quater in N. T. 1 Cor. V, 5. 1 Thess. V, 3. 2 Thess. I, 9. 1 Tim. VI, 9. LXX pro אֵיד Obadi. v. 13. שֹׁד Prov. XXI, 7. (Diod. Sic. XIV, 66. Xen. Anab. I, 2. 26.)

Ὀλίγον, adv. [propr. neutr. adiect. ὀλίγος] *paululum*, *parum* Marc. I, 19. VI, 31. Luc. V, 3. VII, 47. 1 Petr. I, 6. V, 10. Apoc. XVII, 10. Saepius non legitur in N. T. LXX pro מְעַט Ps. XXXVII, 10. (Xen. Sympos. I, 14.)

Ὀλιγόπιστος, *ου*, *ὁ*, *ἡ*, (ex ὀλίγος et πίστις) *homo exiguae fiduciae*. Quinquies legitur in N. T. Matth. VI, 30. VIII, 26. XIV, 31. XVI, 8. Luc. XII, 8.

Ὀλίγος, *η*, *ον*, *exiguus* a) *numero et multitudine* i. e. *paucus* Matth. VII, 14. *ὀλίγοι — οἱ εὑρίσκοντες αὐτήν*. IX, 37 et Luc. X, 2. *οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι*. Matth. XV, 34 et Marc. VIII, 7. — Matth. XX, 16. XXII, 14. XXV, 21. 23. Marc. VI, 5. Luc. VII, 47. — XII, 48. *δαρήσεται ὀλίγας* sc. *πληγάς*. Cf. ad h. l. supra sub *δέρω* p. 261 monita. — Luc. XIII, 23. Act. XIV, 28. *χρόνον οὐκ ὀλίγον*. XVII, 4. 12. 2 Cor. VIII, 15. 1 Tim. V, 23. 1 Petr. III, 20. Apoc. II, 14. 20. III, 4. XII, 12. (Diod. Sic. XIII, 15. XX, 46. Xen. Cyr. II, 4. 2.) — hinc *δι᾽ ὀλίγων* *brevibus*, *paucis* 1 Petr. V, 12. (Thuc. IV, 95.) — *ἐν ὀλίγῳ* a) *paucis*, *breviter* Eph. III, 3. (Aristot. Rhet. III, 11.) — b) *brevi* sc. tempore Act. XXVI, 28. 29. (Xen. H. G. IV, 4. 12. plene i. e. addito: *χρόνῳ* Xen. Cyr. II, 4. 2.) — *πρὸς ὀλίγον* *ad breve tempus* Jac. IV, 14. *πρὸς ὀλίγας ἡμέρας* Hebr. XII, 10. — v. *πρός*. — b) *magnitudine* i. e. *parvus*, *levis* Act. XII, 8 et XIX, 23. *τάραχος οὐκ ὀλίγος*. XV, 2. XIX, 24. XXVII, 20. 1 Tim. IV, 6. *πρὸς ὀλίγον ὠφέλιμος* i. e. *parum utilis*. Jac. III, 5. (Joseph. Arch. VII, 17. 5. Herodian. V, 2. 14. Xen. Cyr. V, 4. 25.) Saepius non habetur in N. T.

Ὀλιγόψυχος, *ου*, *ὁ*, *ἡ*, — *ον*, *τό*, (ab ὀλίγος et ψυχή) *qui est animi pusilli*. Extat tantum 1 Thess. V, 14. LXX pro קְצַר רוּחַ Prov. XIV, 29. דַּכָּא וּשְׁפַל־רוּחַ Jes. LVII, 15. עֲצוּב רוּחַ Jes. XIV, 6. רוּחַ נְכֵאָה Prov. XVIII, 14. (Artemid. III, 5.)

Ὀλιγωρέω, *ῶ*, f. *ήσω*, (ab ὀλίγωρος) *parvi facio*, *negligo*, ut apud Graecos seq. genit. cf. *Matthiae* §. 348. p. 656. Legitur tantum Hebr. XII, 5. LXX pro מָאַס Prov. III, 11. (Aelian. V. H. II, 27. Herodian. I, 1. 1. Xen. Mem. II, 4. 3.)

Ὀλίγως, adv. *parum*, *paululum*. Ita *Griesb.* 2 Petr. II, 18. —

Ὀλοθρευτής, *οῦ*, *ὁ*, (ab ὀλοθρεύω) *perditor*, *perniciem afferens*. Legitur tantum 1 Cor. X, 10. Quo loco alii de angelo perditore, alii de peste cogitarunt cf. Num. XIV.

IV, 12. 16. v. 29. λόγος ἀγαθὸς — εἰς οἰκοδομὴν τῆς χρεί-ας. — b) pro: *incrementum virtutis et felicitatis*, vel *ea quae promovent virtutem et felicitatem aliorum* 1 Cor. XIV, 3 λαλεῖ οἰκοδομήν. v. 5. ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβῃ. v. 26 πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γενέσθω. [1 Tim. I, 4.] — 2) *aedificium, das Gebäude* = οἰκοδόμημα a) τοῦ ἱεροῦ Matth XXIV, 1. Marc. XIII, 1. 2. — b) τοῦ θεοῦ Deo consecratum 1 Cor. III, 9. Eph. II. 21. — Scriptores melioris indolis po-tius dixisse οἰκοδόμημα, docuit *Lobeck* ad Phryn. p. 490 487. 421. — 3) *domicilium*, de animi humani domicili 2 Cor. V, 1. Saepius non legitur in N. T.

Οἰκοδομία, ας, ἡ, (ab οἰκοδόμος) *aedificatio* [prop Jos. Ant. VIII, 5. 3.] metaph. vid. οἰκοδομή. Ita textus vul 1 Tim. I, 4. ubi *Griesb.* restituit οἰκονομίαν.

Οἰκοδόμος, ου, ὁ, *aedificator*. Ita codd. Act. IV, 11 Cf. ad h. l. *Vater*. (Herodot. II, 121. Xen. Symp. IV, 4.)

Οἰκονομέω, ῶ, f. ήσω, (ab οἰκονόμος) *administr rem familiarem, rebus alicuius praesum, verwalten, ein Ver walter seyn*. Semel in N. T. Luc. XVI, 2. (Diod. Sic. XII, 1 quo loco additur τὰ χρήματα. Xen. Mem. III, 4. 12.)

Οἰκονομία, ας, ἡ, (ab οἰκονομέω) *rei familiaris ad ministratio, dispensatio* Luc. XVI, 2. 3. 4. ὅταν μετασταθ τῆς οἰκονομίας i. e. *ubi remotus fuero dispensatione* vel *mune dispensatoris* (Xen. Oecon. I, 1.) — 2) *munus alicui dema datum* 1 Cor. IX, 17. Col. I, 25. (Diod. Sic. T. X. p. 156. e *Bip.* ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἰδίας οἰκονομίας καὶ τάξεως.) — 3) *rei gerendae ratio, institutum, Plan, Einrichtung* Eph I, 10. εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν ἀνακεφα-λαιώσασθαι i. e. τοῦ ποιεῖσθαι, ἐν τῷ πληρώματι τῶν και-ρῶν, τὴν οἰκονομίαν ταύτην, ὥςτε ἀνακεφαλαιώσασθαι i. *hoc instituturus tempore iusto elapso, ut in summam redig retur*. 1 Tim. I, 4. (Polyb. II, 47. 15. V, 40. 3. Herodia VI, 1. 3. Xen. Cyr. V, 3. 25.) — 4) *ratio, Beschaffenhe* Eph. III, 2. 9. (Diod. Sic. I, 81. Polyb. X, 16. 2.) Saepi non legitur in N. T.

Οἰκονόμος, ου, ὁ, 1) *administrator rei familiari dispensator, Verwalter*. Qui servorum magistri, uti interdu ipsi ex genere servorum erant Luc. XII, 42. 1 Cor. IV, (Dorvillius ad Chariton. p. 127 sq.) et praeter expensorum impensorum curam demandatam sibi habebant puerorum, no dum adultorum disciplinam, adeo, ut hi in omni re pecuniar ab illis penderent Gal. IV, 2. (Diod. Sic. T. X. p. 156. e *Bip.* Xen. Mem. II, 10. 4.) ita etiam e genere hominum lib rorum interdum sumebantur Luc. XVI, 1. 3 et v. 8. ἐπῄνεσ ὁ κύριος [i. e. administratoris dominus] τὸν οἰκονόμον τῆ

cc) *τὶ ἐπί τινος*, ***etwas auf etwas*** Luc. IV, 29. — LXX pro בָּנָה Ezech. XVI, 25. — dd) *τὶ ἐπί τι*, ***etwas auf etwas*** Matth. VII, 24. 26. Luc. VI, 49. — LXX et בָּנָה Cohel. IX, 14. — ee) *τινί τι* ***in honorem*** vel ***in usum alicuius exstruo aliquid*** Luc. VII, 5. Act. VII, 47. — LXX et בָּנָה Gen. VIII, 20. Ezech. XVI, 24. (Diod. Sic. IV, 80.) — b) trop. aa) Rom. XV, 20. *ἵνα μὴ ἐπ' ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ* pro: ***ne institutionem ab alio inchoatam continuarem.*** (Xen. Cyr. VIII, 7. 15. *ἐπὶ ταῦτα* sc. *ἀγαθά, ἃ οἱ θεοὶ ὑφήγηνται, εὐθὺς οἰκοδομεῖτε ἄλλα φιλικὰ ἔργα.*) — bb) Gal. II, 18. *εἰ γὰρ ἃ κατέλυσα ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ* pro: ***si ea, quae ante abrogata declaravi, denuo defendo et stabilio.*** — 2) ut hebr. בָּנָה, ***reaedifico, instauro***, sq. acc. rei Matth. XXIII, 29 et Luc. XI, 47. 48. Matth. XXVI, 61. XXVII, 40. Marc. XV, 29. Joh. II, 20. Ita LXX et hebr. בָּנָה Jos. VI, 26. Ps. CXXII, 3. CXLVII, 2. Amos. IX, 14. — 3) metaphor. a) ***condo, ich gründe, stifte*** Matth. XVI, 18. *ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν.* Sens.: ***hoc viro, petrae simili, utar ad ecclesiam meam condendam.*** 1 Petr. II, 5. — b) ***augeo, incrementa do*** [facio, ut structura continuetur et laetius atque altius indies exsurgat et crescat], pass. *οἰκοδομοῦμαι*, ***augeor, cresco.*** Dicitur de incremento cultorum Jesu aa) externo i. e. de numero eorum aucto Act. IX, 31. — bb) interno: ***incrementa do pietatis et felicitatis, augeo pietatis sensus et felicitatem*** pass. ***incrementa capio pietatis et felicitatis, cresco pietate et felicitate*** 1 Cor. VIII, 1. 10. *οἰκοδομηθήσεται* [adde cogitando: ***scilicet!*** ironice enim haec dicta sunt] *εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν.* — X, 23. XIV, 4. 17. 1 Thess. V, 11. — Saepius non legitur in N. T.

Οἰκοδομή, ῆς, ἡ, 1) ***aedificatio*** = *οἰκοδόμησις* [proprie i. e. actio aedificandi, das Aufbauen, die Erbauung, ut *τῶν τειχέων* 1 Macc. XVI, 23. *τῶν τειχῶν* Argum. Oration. Aeschineae c. Ctesiph. p. 350. *τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ* LXX 1 Chron. XXVI, 23.] metaphor. i. e. translate ad rem christianam: ***cura virtutis et felicitatis.*** Uti enim omnis coetus Christianorum, ita etiam singuli appellantur *οἶκος* vel *ναὸς τοῦ θεοῦ*, quatenus *οἰκεῖ ἐν αὐτοῖς τὸ πνεῦμα ἅγιον*; hinc cura, qua efficitur, ut *οἶκος* ille splendidior indies evadat i. e. ut evadant Christiani sapientiores, meliores, beatiores, appellatur *οἰκοδομή* [aedificatio quasi continuata et ad exornandum aedificium pertinens] ***die Beförderung des geistigen Wohles, der Einsichten, der Tugend und Gemüthsruhe Anderer*** a) proprie Rom. XIV, 19. *διώκετε — καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς.* XV, 2. *πρὸς οἰκοδομήν* i. e. ***ita, ut curam habeat pietatis et salutis.*** 2 Cor. X, 8 et XIII, 10. *εἰς οἰκοδομήν.* 2 Cor. XII, 19. *τὰ δὲ πάντα ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς.* 1 Cor. XIV, 12. *πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε, ἵνα περισσεύητε.* Eph.

rum sedem habet a) propr. Matth. XXIII, 38 et Luc. XVIII, 35. (Xen. H. G. III, 2. 10.) — b) trop. de hominibus, in quibus sedem habet vel *τὸ πνεῦμα ἅγιον* 1 Petr. II, 5. vel genius malus Matth. XII, 44 et Luc. XI, 24. —

3) *domestici, in domo degentes, familia* a) propr. Luc. X, 5. XI, 17. XIX, 9. Act. VII, 10. X, 2. XI, 14. — XVI, 15. 31. XVIII, 8. 1 Cor. I, 16. 1 Tim. III, 4. 5. 12. V, 4. 2 Tim. I, 16. IV, 19. Tit. I, 11. Hebr. XI, 7. LXX ita et hebr. בַּיִת Gen. VII, 1. (Aelian. V. H. IV, 27. Xen. Mem. III, 6. 14 et Cyr. I, 6. 14.) — b) metaph. ex hebr. *οἶκος τοῦ θεοῦ familia Dei* i. e. *familia cultorum Dei.* 1 Tim. III, 15. Hebr. III, 2. 5. 6. X, 21. 1 Petr. IV, 17. Ita בֵּית יְהוָֹה Num. XII, 7. Hos. VIII, 1. —

4) *familia* i. e. *prosapia, gens, posteri oriundi ex familia alicuius,* ἐξ οἴκου δαβὶδ Luc. I, 27. II, 4. ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ δαβὶδ Luc. I, 69. Ita LXX et hebr. בַּיִת 1 Regg. XII, 16. (Xen. Mem. III, 6. 2. Isaeus 179, 10.)

5) ex hebr. *natio, populus,* ita in οἶκος ἰακώβ vel ἰσραήλ, ἰουδά [propr. universitas posterorum Jacobi, Israelis, Judae v. no. 4.] Matth. X, 6. XV, 24. Luc. I, 33. Act. II, 36. VII, 42. Hebr. VIII, 8. 10. Ita LXX בֵּית יְהוּדָה vel בֵּית יִשְׂרָאֵל Jer. XXXI, 31.

Οἰκουμένη, ης, ἡ, (femin. partic. praes. pass. verbi οἰκέω) 1) *terra habitata* [ut ap. Gr. terra a Graecis habitata, ex oppos. τῶν βαρβάρων cf. *Passow* II. p. 224. ita in N. T.] de certis terrae habitatae partibus, ut a) de Judaea Luc. II, 1. XXI, 26. Act. XI, 28. (Jos. Ant. VIII, 13. 4. XIV, 7. 2.) — b) de imperio romano Act. XVII, 6. XXIV, 5. (Herodian. V, 2. 4. Polyb. IV, 38. 1.) — 2) *terra, orbis terrarum* a) proprie aa) universe Matth. XXIV, 14. Rom. X, 18. Hebr. I, 6. Apoc. XVI, 14. — ἡ οἰκ. ἡ μέλλουσα = ὁ αἰὼν ὁ μέλλων Hebr. II, 5. Vide αἰών no. 3. — (Diod. Sic. I, 1. IV, 76. Polyb. I, 1. 5. II, 37. 8.) — bb) in verbis hyperbolicis diaboli totius terrarum orbis dominum et possessorem sese iactantis Luc. IV, 5. — b) metonym. pro: *incolae orbis terrarum* Act. XVII, 31. XIX, 27. Apoc. III, 10. XII, 9. — LXX ita pro תֵּבֵל Ps. IX, 8. 9. —

Οἰκουρός, οῦ, ὁ, ἡ, (ex οἶκος et οὖρος custos) *custos domi* [propr. Artemid. II, 11.] de feminis, quae domi se continent neque *περιέρχονται* Tit. II, 5. (ita Dinarch. 88, 2.) Saepius non legitur in N. T. Habent tamen h. l. codd. nonnulli: **οἰκουργός**, *opus domesticum faciens.*

Οἰκτείρω, f. οἰκτειρήσω, [forma serioris aevi pro οἰκτερῶ cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 741. *Passow* II. p. 227. — ab οἶκτος, commiseratio] *misereor.* Bis in N. T. sq. acc. pers.

Rom. IX, 15. LXX pro רִחַם Exod. XX, 19. (οἰκτείρω Plut. vit. Lucull. c. 19. Aelian. V. H. III, 22. Xen. Anab. III, 1. 19.) cf. *Matthiae* §. 414, 12. p. 757. —

Οἰκτιρμός, *οῦ*, *ὁ*, et uti hebr. רַחֲמִים, cui respondet haec vox, *οἰκτιρμοί*, *ῶν*, *οἱ*, *misericordia* i. e. *benignitas in miseris sublevandis conspicua* (ab οἰκτείρω) Rom. XII, 1. Hebr. X, 28. — 2 Cor. I, 3. ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν = *pater benignissimus.* De genit. adiectivi loco posito cf. sub ἁγιωσύνη adnotata et *Matthiae* §. 316, f. p. 623. — Iungitur c. vocab. synonymo σπλάγχνα interveniente vel καί Phil. II, 1. vel genit. Col. III, 12. Cf. de hoc verbositatis genere *Gesen.* p. 693, 2. b. *Matthiae* §. 636. p. 1310 sq. *Jacob* quaest. Lucian. p. 20. ad calcem Lucian. Toxar. *Winer* p. 204. Ita LXX οἰκτιρμοί pro רַחֲמִים Ps. XXV, 6. XL, 12. — Saepius non extat in N. T.

Οἰκτίρμων, *ονος*, *ὁ*, *ἡ*, — *ον*, *τό*, *misericors*, *benignus.* Bis in N. T. Luc. VI, 36. Jac. V, 11. Ita LXX pro רַחוּם Exod. XXXIV, 6. Neh. X, 17. (Anthol. gr. T. IV. p. 219. ed. *Jacobs.*)

Οἶμαι, v. *οἴομαι.*

Οἰνοπότης, *ου*, *ὁ*, *ἡ*, (ex οἶνος vinum et πίνω bibo) *vinolentus*, *vino deditus.* Bis in N. T. Matth. XI, 19 et Luc. VII, 34. LXX pro סֹבְאֵי יַיִן Prov. XXIII, 20. (Polyb. XX, 8. 2. Anthol. gr. T. II. p. 94. ed. *Jacobs.*)

Οἶνος, *ου*, *ὁ*, 1) *vinum*, οἶνος νέος Matth. IX, 17. 18. Marc. II, 22 et Luc. V, 37. 38. — ἐσμυρνισμένον οἶνον Marc. XV, 23. — οἶνον — οὐ μὴ πίῃ. Luc. I, 15. — οἶνον πίνων Luc. VII, 33. — X, 34. Joh. II, 3. 4. 10. IV, 46. Rom. XIV, 21. Eph. V, 18. 1 Tim. III, 8. V, 23. Tit. II, 3. Apoc. VI, 6. XVIII, 13. LXX pro יַיִן Gen. IX, 21. 24. סֹבֶא Jes. I, 22. חֶמֶר Deut. XXXII, 14. שֵׁכָר Ps. LXIX, 13. (Polyb. II, 15. 1. Xen. Mem. I, 2. 13.) — 2) *οἶνος τοῦ θύμου* *vinum fervidum*, *Taumelwein* metaph. a) addito θεοῦ *poenae divinae gravissimae* Apoc. XIV, 10. αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θύμου τοῦ θεοῦ. XVI, 19. τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θύμου τῆς ὀργῆς αὐτοῦ sc. θεοῦ. XIX, 15. τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θύμου καὶ τῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ. Desumta est imago a compotationibus hominum, qui, potando certantes, vino superatum irrident et ludibrio habent. Deus poenas inflicturus gentibus sistitur poculum tenens, quo potat eas sic, ut inebriati titubent et collabefacti in perniciem ruant. Ita τὸ ποτήριον τοῦ θύμου, hebr. כּוֹס הַיַּיִן הַחֵמָה et ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ ἀκράτου pro כּוֹס הַחֵמָה Jer. XXV, 15 coll. Ps. LXXV, 9. Similiter nostrates: *es Jemanden zutrinken* pro: *Jemanden züchtigen.* — b) addito τῆς πορνείας, ubi verti potest: *philtrum*,

pharmacum, der Wollust Zaubertrank. Apoc. XIV, 8. XVIII, 3. et *οἶνος* ita absolute Apoc. XVII, 2.

Οἰνοφλυγία, ας, ἡ, (ab *οἶνος* et *φλύω* ebullio, feror in aliquid) *vinolentia.* Legitur tantum 1 Petr. IV, 3. *πεπορευμένους — ἐν οἰνοφλυγίαις.* (Aelian. V. H. III, 14. Xen. Oecon. I, 22.)

Οἴομαι, contracte *οἶμαι, puto, existimo* a) sq. acc. c. inf. Joh. XXI, 25. (Lucian. D. D. VI, 2.) — b) sq. *ὅτι,* ubi poni poterat acc. c. inf. Jac. I, 7. — c) sq. inf. praes. Phil. I, 17. (Diod. Sic. I, 2. Lucian. Dial. Deorr. XX, 23. Xen. Mem. II, 1. 13.) Cf. de inf. praes. et aor. post vv. putandi, supra sub *δοκέω* observata.

Οἷος, α, ον, Pronom. relativ. 1) *qualis* a) praeced. *τοιοῦτος, ὁ αὐτός* 1 Cor. XV, 48 bis. 2 Cor. X, 11. Phil. I, 30. (Sirac. XLIX, 14.) — b) abest *τοιοῦτος* facile cogitatione addendum Matth. XXIV, 21. Marc. IX, 3. XIII, 19. 2 Cor. XII, 20. 2 Tim. III, 11. Apoc. XVI, 18. (LXX Gen. XLIV, 15. Herodian. V, 5. 11.) — 2) neutr. *οἷον* sq. infinit. *id generis est, ut, es ist von der Art, dass* Rom. IX, 6. *οὐχ οἷον δέ, ὅτι — θεοῦ* pro: *οὐχ οἷον δὲ νομίζειν σε, — ὅτι — θεοῦ* i. e. *neque tamen haec, quae dixi, ea sunt* vel *ita dicta sunto, ut credas, non stetisse Deum promissis suis.* (*οἷον* i. e. *οἷόν ἐστι* sq. inf. Xen. Mem. I, 4. 6. IV, 6. 11.) Cf. *Matthiae* §. 479, 2. p. 896 sq. *Buttm.* §. 137. *Herm.* ad Vig. p. 724 sq. et de verbi *εἰμί* in talibus omissione haud rara *Herm.* l. l. p. 750. Greg. Cor. p. 152. ed. *Schäfer. Lehnert* ad Aelian. V. H. IV, 17. — Saepius non extat in N. T.

Οἴω v. infra *φέρω.*

Ὀκνέω, ῶ, f. *ήσω,* (ab *ὄκνος,* cunctatio, piger sum, segnis sum) *cunctor, dubito, zögern, Bedenken tragen.* Extat tantum Act. IX, 38. (Sirac. VII, 35. Lucian. Dial. Deorr. VI, 1. Polyb. I, 14. 7. Xen. Mem. II, 3. 14.) LXX ita et hebr. נֶעֱצַל Judd. XVIII, 9. מָנַע Num. XXII, 16.

Ὀκνηρός, ά, όν, (ab *ὄκνος,* cunctatio) 1) *piger, segnis* Matth. XV, 25. Rom. XII, 11. *τῇ σπουδῇ = in Ansehung* cf. *Matthiae* §. 400, 6. p. 731. *Winer* p. 84. — LXX pro עָצֵל Prov. VI, 6. 9. (Herodian. VIII, 5. 1. Dem. 777, 5.) — 2) *molestus* Phil. III, 1. *τὰ αὐτὰ γράφειν — ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν.* (Theocrit. XXIV, 35.) Saepius non legitur in N. T.

Ὀκταήμερος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (ab *ὀκτώ* et *ἡμέρα*) *octiduanus, achttägig* [propr. octo dies durans] i. e. *octavum diem agens.* Semel in N. T. Phil. III, 5. *περιτομῇ ὀκταήμερος* i. e. *circumcisionem quod attinet* [cf. *Matthiae* §. 400, 6. p. 731. *Winer* p. 84.] *octavum diem agens* sc. *circumcisus sum.* (Ita Gregor. Nazianz. Orat. XXV, 465. D. *χριστὸς ἀνίσταται τριήμερος, λάζαρος τεταρταήμερος.* Cf. de vocabulis huius generis *Lobeck* ad Phryn. p. 676.)

Rom. IX, 15. LXX pro רָחַם Exod. XX, 19. (οἰκτείρω Plut. vit. Lucull. c. 19. Aelian. V. H. III, 22. Xen. Anab. III, 1. 19.) cf. *Matthiae* §. 414, 12. p. 757. —

Οἰκτιρμός, οῦ, ὁ, et uti hebr. רַחֲמִים, cui respondet haec vox, **οἰκτιρμοί**, ῶν, οἱ, *misericordia* i. e. *benignitas in miseris sublevandis conspicua* (ab οἰκτείρω) Rom. XII, 1. Hebr. X, 28. — 2 Cor. I, 3. ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν = *pater benignissimus*. De genit. adiectivi loco posito cf. sub ἁγιωσύνη adnotata et *Matthiae* §. 316, f. p. 623. — Iungitur c. vocab. synonymo σπλάγχνα interveniente vel καὶ Phil. II, 1. vel genit. Col. III, 12. Cf. de hoc verbositatis genere *Gesen.* p. 693, 2. b. *Matthiae* §. 636. p. 1310 sq. *Jacob* quaest. Lucian. p. 20. ad calcem Lucian. Toxar. *Winer* p. 204. Ita LXX οἰκτιρμοί pro רַחֲמִים Ps. XXV, 6. XL, 12. — Saepius non extat in N. T.

Οἰκτίρμων, ονος, ὁ, ἡ, — ον, τό, *misericors, benignus*. Bis in N. T. Luc. VI, 36. Jac. V, 11. Ita LXX pro רַחוּם Exod. XXXIV, 6. Neh. X, 17. (Anthol. gr. T. IV. p. 219. ed. *Jacobs*.)

Οἶμαι, v. οἴομαι.

Οἰνοπότης, ου, ὁ, ἡ, (ex οἶνος vinum et πίνω bibo) *vinolentus, vino deditus*. Bis in N. T. Matth. XI, 19 et Luc. VII, 34. LXX pro סֹבֵא יַיִן Prov. XXIII, 20. (Polyb. XX, 8. 2. Anthol. gr. T. II. p. 94. ed. *Jacobs*.)

Οἶνος, ου, ὁ, 1) *vinum*, οἶνος νέος Matth. IX, 17. 18. Marc. II, 22 et Luc. V, 37. 38. — ἐσμυρνισμένον οἶνον Marc. XV, 23. — οἶνον — οὐ μὴ πίῃ. Luc. I, 15. — οἶνον πίνων Luc. VII, 33. — X, 34. Joh. II, 3. 4. 10. IV, 46. Rom. XIV, 21. Eph. V, 18. 1 Tim. III, 8. V, 23. Tit. II, 3. Apoc. VI, 6. XVIII, 13. LXX pro יַיִן Gen. IX, 21. 24. סֹבֶא Jes. I, 22. חֶמֶר Deut. XXXII, 14. שֵׁכָר Ps. LXIX, 13. (Polyb. II, 15. 1. Xen. Mem. I, 2. 13.) — 2) **οἶνος τοῦ θυμοῦ** *vinum fervidum, Taumelwein* metaph. a) addito θεοῦ *poenae divinae gravissimae* Apoc. XIV, 10. αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ. XVI, 19. τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ sc. θεοῦ. XIX, 15. τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ καὶ τῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ. Desumta est imago a compotationibus hominum, qui, potando certantes, vino superatum irrident et ludibrio habent. Deus poenas inflicturus gentibus sistitur poculum tenens, quo potat eas sic, ut inebriati titubent et collabefacti in perniciem ruant. Ita τὸ ποτήριον τοῦ θυμοῦ, hebr. כּוֹס הַיַּיִן הַחֵמָה et ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ ἀκράτου pro כּוֹס הַחֵמָה Jer. XXV, 15 coll. Ps. LXXV, 9. Similiter nostrates: *es Jemanden zutrinken* pro: *Jemanden züchtigen*. — b) addito **τῆς πορνείας**, ubi verti potest: *philtrum*.

Ὀλοθρεύω, f. εύσω, *perimo*, *perdo*. Semel in N. T. Hebr. XI, 28. LXX pro המשחית Exod. XII, 23.

Ὁλοκαύτωμα, τος, τό, (ab ὁλοκαυτέω victimam totam comburo Xen. Anab. VII, 8. 4. vel ὁλοκαυτόω Xen. Cyr. VIII, 3. 24. cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 524.) *holocaustum* i. e. *victima*, *quae tota comburebatur*, cum aliae ex parte tantum comburerentur, *Brandopfer*. Ter in N. T. Marc. XII, 33. Hebr. X, 6. 8. Hebr. עֹלָה Exod. X, 25. XXIV, 5. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 121.

Ὁλοκληρία, ας, ἡ, (ab ὁλόκληρος q. v.) *integritas*. Legitur tantum Act. III, 16. LXX pro מְתֹם Jes. I, 6.

Ὁλόκληρος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (propr. cui totum, ὅλον, est, quod κλήρῳ vel sorte obtigit; omnibus numeris absolutus Sapient. XV, 3.) *integer*. Bis in N. T. 1 Thess. V, 23. Jac. I, 4. (Dioscorid. I, 11. Arrian. diss. epict. III, 26. Jos. Arch. III, 12. 2.) LXX pro שָׁלֵם Deut. XXVII, 6. תָּמִים Ezech. XV, 5.

Ὀλολύζω, f. ξω, (verbum, a sono, ut videtur, fictum, apud Graecos de hymnis laetis et precibus mulierum, diebus festis cum ululatu ad aethera factis Hom. Iliad. VI, 301. Odyss. III, 450., apud seriores teste Eustathio ad Hom. Iliad. l. l. relatum ad ululatum) *ululo*, *eiulo*, *lamentor*. Semel in N. T. Jacob. V, 1. κλαύσατε ὀλολύζοντες. LXX pro הֵילִיל Jes. XIII, 6. XV, 3. (Diod. Sic. III, 58. Lucian. Dial. Deorr. XII, 2. Dem. 313, 20. 21.)

Ὅλος, η, ον, *totus* Matth. I, 22. τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν IV, 23. περιῆγεν ὅλην τὴν γαλιλαίαν. v. 24. εἰς ὅλην τὴν συρίαν. V, 29. 30. VI, 22. 23. Marc. I, 33. XIV, 9. Luc. XXIII, 5. 45. Joh. IX, 34 al. LXX pro כֹּל Gen. XXV, 25. כָּלִיל Exod. XXVIII, 31. (Diod. Sic. XI, 71. Herodian. VIII, 4. 8. Xen. Cyr. II, 1. 24.)

Ὁλοτελής, έος, οῦς, ὁ, ἡ, — ές, τό, (ab ὅλος et τέλος) *integer*, *omnibus numeris absolutus*; *totus*. Semel in N. T. 1 Thess. V, 23.

Ὀλυμπᾶς, ᾶ, ὁ, *Olympas*, nom. propr. viri. Rom. XVI, 15.

Ὄλυνθος, ου, ὁ, *ficus immaturus*, *grossus*. Legitur tantum Apoc. VI, 13. (genus ficuum, cuius fructus latentes sub foliis arboris vel plane non maturescunt, vel non ad perfectam maturitatem perveniunt, maturi vero Januario mense colligebantur: *Winterfeige*, *spätreifende Feige*, *Kermusen*. LXX pro פַּג Cantic. II, 13. Dioscorid. I, 184. Theophr. H. Pl. II, 9. cf. *Winer* bibl. Realw. p. 218. 219.

Ὅλως, adv. *omnino*. Quater in N. T. Matth. V, 34. 1 Cor. V, 1. VI, 7. XV, 29. (Herodian. I, 1. 5. Xen. Mem. I, 2. 35.)

Ὄμβρος, ου, ὁ, imber, pluvia vehemens coniuncta cum ... Extat tantum Luc. XII, 54. — LXX pro שְׂעִירִים ... XXXII, 2. (Sapient. XVI, 16. Herodian. I, 14. 4. Xen. ... V, 18.)

Ὁμείρομαι, cupio, desiderio alicuius flagro 1 Thess. ... Vid. ἱμείρομαι.

Ὁμιλέω, ῶ, f. ήσω, (ab ὅμιλος quod vid. in coetu ver... consuetudine utor Polyb. IV, 35. 7. Xen. Symp. II, 10.) ... or, disputo cum aliquo. Ter in N. T. a) sq. πρός τινα ... XIV, 14. (Jos. Ant. XI, 5. 6. Xen. Mem. IV, 3. 2.) — ... dat. pers. Act. XXIV, 26. (Jos. Ant. X, 11. 7. Xen. ... 2. 15) — c) absol. Act. XX, 11. — LXX pro שׂוּחַ ... XIX, 63. —

Ὁμιλία, ας, ἡ, (congressus, Zusammenkunft Xen. Mem. ... 5) consortium et sermones 1 Cor. XV, 33. ὁμιλίαι κα... θείρουσι ἤθη χρηστά. (Diod. Sic. IV, 83. XVI, 136.)

Ὅμιλος, ου, ὁ, (coetus) multitudo, turba Apoc. XVIII, ... lectio sana. (Thuc. IV, 112. Herodian. I, 1. 1.)

Ὁμίχλη, ης, ἡ, nebula. Extat tantum 2 Petr. II, 17. ... pro אֵיפָה Amos. IV, 13. עֲרָפֶל Joel. II, 2. עָנָן Deut. ... (Siracid. XXIV, 3. Diod. Sic. I, 7. Xen. Anab. IV, ...

Ὄμμα, τος, τό, (visum, id, quod conspicitur oculis) ... Semel in N. T. Marc. VIII, 23. — LXX pro עַיִן ... VI, 4. (Diod. Sic. II, 51. Polyb. XVII, 4. 3. Xen. Mem. ... 17.)

Ὀμνύω, vel ὄμνυμι, f. ὀμόσω, 1) iuro, ich schwöre, ... in N. T. a) absolute Matth. XXVI, 74 et Marc. XIV, 71. ... addita mentione rei vel personae, per quam [= bei ...er] iurat aliquis aa) interveniente accus., ut τὸν οὐρανόν, ...ῆν Jac. V, 12. (Diod. Sic. I, 29. Dem. 622, 22. Xen. ... VII, 6. 18.) cf. *Matthiae* §. 413, 10. p. 756. *Winer* ... — bb) interveniente praeposit., ut α) κατά τινος ... quibus, qui iurat, cogitatur ἔχων τὴν χεῖρα κατά τινος ... über etwas hinhaltend, auf etwas haltend] Hebr. VI, 13 ... 16. Ita LXX pro נִשְׁבַּע sq. בְּ Jes. XLV, 23. LXII, 8. ... IV, 2. (Dem. 553, 17. 1306, 21.) — Cf. κατά p. 797 ... β) ad normam hebr. נִשְׁבַּע sq. בְּ: sq. ἐν c. dat. rei ...ers. [in quibus, qui iurat, cogitatur vultu vel animo in... ...ns rei aut personae, per quam iurat] Matth. V, 34—36. ... I, 16. 18. 20—22. Apoc. X, 6. — Ita LXX Ps. LXIII, 11. ... V, 7. Cf. *Simonis* lex. hebr. p. 109. ed. *Winer*. *Ewald* ...06. *Winer* p. 88. — γ) sq. εἰς [in quibus, qui iurat, ...atur βλέπων εἰς τι = animum attendens ad id, per quod ...] Matth. V, 35. Cf. εἰς p. 424. —

2) iureiurando interposito affirmo, mit einem Schwure ...ichern a) universe aa) sq. orat. dir., ut εἰ εἰσελεύσονται

Ὀλοθρεύω, f. *εύσω*, *perimo*, *perdo*. Semel in N. T. Hebr. XI, 28. LXX pro שִׁחֵת Exod. XII, 23.

Ὁλοκαύτωμα, *τος*, *τό*, (ab ὁλοκαυτέω victimam totam comburo Xen. Anab. VII, 8. 4. vel ὁλοκαυτόω Xen. Cyr. VIII, 3. 24. cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 524.) *holocaustum* i. e. *victima, quae tota comburebatur*, cum aliae ex parte tantum comburerentur, *Brandopfer*. Ter in N. T. Marc. XII, 33. Hebr. X, 6. 8. Hebr. עֹלָה Exod. X, 25. XXIV, 5. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 121.

Ὁλοκληρία, *ας*, *ἡ*, (ab ὁλόκληρος q. v.) *integritas*. Legitur tantum Act. III, 16. LXX pro מְתֹם Jes. I, 6.

Ὁλόκληρος, *ον*, *ὁ*, *ἡ*, —*ον*, *τό*, (propr. cui totum, ὅλον, est, quod κλήρῳ vel sorte obtigit; omnibus numeris absolutus Sapient. XV, 3.) *integer*. Bis in N. T. 1 Thess. V, 23. Jac. I, 4. (Dioscorid. I, 11. Arrian. diss. epict. III, 26. Jos. Arch. III, 12. 2.) LXX pro שָׁלֵם Deut. XXVII, 6. תָּמִים Ezech. XV, 5.

Ὀλολύζω, f. *ξω*, (verbum, a sono, ut videtur, fictum, apud Graecos de hymnis laetis et precibus mulierum, diebus festis cum ululatu ad aethera factis Hom. Iliad. VI, 301. Odyss. III, 450, apud seriores teste Eustathio ad Hom. Iliad. l. l. relatum ad ululatum) *ululo*, *eiulo*, *lamentor*. Semel in N. T. Jacob. V, 1. κλαύσατε ὀλολύζοντες. LXX pro הֵילִיל Jes. XIII, 6. XV, 3. (Diod. Sic. III, 58. Lucian. Dial. Deorr. XII, 2. Dem. 313, 20. 21.)

Ὅλος, *η*, *ον*, *totus* Matth. I, 22. τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν IV, 23. περιῆγεν ὅλην τὴν γαλιλαίαν. v. 24. εἰς ὅλην τὴν συρίαν. V, 29. 30. VI, 22. 23. Marc. I, 33. XIV, 9. Luc. XXIII, 5. 45. Joh. IX, 34 al. LXX pro כֹּל Gen. XXV, 25. כָּלִיל Exod. XXVIII, 31. (Diod. Sic. XI, 71. Herodian. VIII, 4. 8. Xen. Cyr. II, 1. 24.)

Ὁλοτελής, *έος*, *οῦς*, *ὁ*, *ἡ*, —*ές*, *τό*, (ab ὅλος et τέλος) *integer*, *omnibus numeris absolutus*, *totus*. Semel in N. T. 1 Thess. V, 23.

Ὀλυμπᾶς, *ᾶ*, *ὁ*, *Olympas*, nom. propr. viri. Rom. XVI, 15.

Ὄλυνθος, *ου*, *ὁ*, *ficus immaturus*, *grossus*. Legitur tantum Apoc. VI, 13. (genus ficuum, cuius fructus latentes sub foliis arboris vel plane non maturescunt, vel non ad perfectam maturitatem perveniunt, maturi vero Januario mense colligebantur: *Winterfeige*, *spätreifende Feige*, *Kermusen*. LXX pro פַּג Cantic. II, 13. Dioscorid. I, 184. Theophr. H. Pl. II, 9. cf. *Winer* bibl. Realw. p. 218. 219.

Ὅλως, adv. *omnino*. Quater in N. T. Matth. V, 34. 1 Cor. V, 1. VI, 7. XV, 29. (Herodian. I, 1. 5. Xen. Mem. I, 2. 35.)

Ὁμοιόω, ῶ, f. ώσω, *similem reddo*, *ὁμοιόομαι*, *οῦμαι*, *similis reddor*, a. 1. p. ὡμοιώθην *similis sum* a) universe, *τινί τι* Matth. VI, 8. XIII, 24. — ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τ. οὐρ. Matth. XIII, 24. XVIII, 23. XXII, 2. XXV, 1. — Act. XIV, 11. Rom. IX, 29. Hebr. II, 17. — LXX pro דָּמָה Ps. XLVIII, 12. Jes. I, 9. נִמְשַׁל Ps. XXVII, 1. (Sirac. XIII, 1. 1 Macc. III, 4. Diod. Sic. III, 63. Apollod. III, 10. 7. Thuc. III, 82.) — b) de comparantibus: *confero*, *comparo*, *vergleichen*, *τινί τι* Matth. VII, 24. ὁμοιώσω αὐτὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ. v. 26. XI, 16. Marc. IV, 30. Luc. VII, 31. XIII, 18. 20. — LXX pro דִּמָּה Cantic. I, 9. Jes. XL, 18. 25. (Philostr. Vit. Sophist. II, 27. 3.) Saepius non extat in N. T.

Ὁμοίωμα, τος, τό, (id, quod conformatum est ad aliquid) 1) *forma*, *figura* Apoc. IX, 7. Ita LXX pro תְּמוּנָה Exod. XX, 4. תַּבְנִית Deut. IV, 16 — 18. צֶלֶם 1 Sam. VI, 5. דְּמוּת 2 Regg. XVI, 10. 2 Chron. IV, 3. (Siracid. XXXI (XXXIV), 3. Aristot. Ethic. VIII, 10.) — 2) *similitudo* Rom. VI, 5. εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ [i. e. *quod mortem eius attinet* cf. *Matthiae* §. 400, 6. p. 731. *Winer* p. 84.]. Phil. II, 7. ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπου γενόμενος i. e. *hominibus similis factus*. v. ἐν p. 518 sq. — Rom. VIII, 3. πέμψας τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας i. e. ἐν σαρκὶ ὁμοίᾳ ἁμαρτίας pro: ἐν σαρκὶ ὁμοίᾳ τῇ σαρκὶ ἁμαρτίας *misit filium suum indutum corpore, quod simile est corpori, quo peccare solent homines.* Quo loco ὁμοίωμα adiectivi loco ponitur cf. *Gesen.* p. 644, 2. *Fischer* ad Weller. T. III. P. I. p. 293. — Eodem modo circumscribit adiectivum apud Paulum Rom. I, 23. ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου i. e. ἐν εἰκόνι ὁμοίᾳ φθαρτοῦ ἀνθρώπου vel ἐν ὁμοιώματι φθαρτοῦ ἀνθρώπου, de quo verbositatis genere vid. sub οἰκτιρμός observata. — Rom. V, 14. ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως ἀδάμ pro: ὁμοίως τῆς παραβάσεως ἀδάμ. Vid. ἐπί p. 586 fin. (Diod. Sic. XX, 33. Ups. p. 635. penult.)

Ὁμοίως, adv. *similiter*, *pariter*, *eodem modo* Matth. XXII, 26. XXVI, 35. XXVII, 41. Marc. IV, 16. XV, 31. Luc. III, 11. V, 10. 33. VI, 31. X, 32. 37. XIII, 5. XVI, 25. XVII, 28. 31 cet. LXX pro כֵּן. Prov. I, 27. (Diod. Sic. III, 18. Polyb. IV, 21. 3. Xen. Mem. IV, 7. 8.)

Ὁμοίωσις, εως, ἡ, (propr. assimilatio, comparatio) *similitudo*, *imago*. Semel legitur in N. T. Jac. III, 9. τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ' ὁμοίωσιν [i. q. Gal. I, 26. κατ' εἰκόνα] θεοῦ γεγονότας. LXX pro דְּמוּת Ezech. I, 10. תַּבְנִית Ezech. XXVIII, 12.

Ὁμολογέω, ῶ, f. ήσω, (ab ὁμοῦ et λέγω dico; eodem sermone utor, quo alter utitur i. e. ich rede dieselbe Sprache oder Mundart, die ein anderer spricht, ita τινὶ κατὰ γλῶσσαν

Hebr. III, 11. IV, 8. — VII, 21. — bb) *τινί*, sq. inf. fut Hebr. III, 18. (Plut. vit. Galb. c. 22 fin. Xen. Ages. I, 10.) — b) de pollicentibus: *iureiurando interposito polliceor, eidlich versprechen* aa) *τινί Jemandem*, sq. orat. directa c. ὅτι recitat. ut *ὤμοσεν αὐτῇ· ὅτι — δώσω* Marc. VI, 23. — additur ὅρκῳ item dat. pers. et inf. fut. Act. II, 30. — cc) *ἐπαγγελία τινί* = *cum iuramento promissionem do alicui* Act. VII, 17 quo loco ἧς per attract. pro ἥν. — dd) *ὅρκον ὄμνυμι πρός τινα, iureiurando interposito polliceor alicui*, sq. *τοῦ δοῦνα* Luc. I, 73. (*ὄμνυμι πρός τινα* = *τινί* Hom. Odyss. XIV 331. XIX, 288. — *τινί* Xen. Anab. VII, 7. 40.) Saepius non extat in N. T.

Ὁμοθυμαδόν, adv. (ex ὁμός et θυμός) 1) *un animo, unanimiter* Rom. XV, 6. Act. I, 14. VIII, 6. (Herodian II, 3. 6. Xen. H. G. II, 4. 17) — 2) *una, simul* Act. II, 1 *ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό*. v. 46. IV, 24. V, 12 VII, 57. XII, 10. XV, 25. XVIII, 12. XIX, 29. Ita LXX pr יַחְדָּו vel יַחְדָּיו Thren. II, 8. Job. XVII, 16. (LXX Num XXIV, 24. Jos. Arch. XV, 8. 2) Saepius non legitur in N. T

Ὁμοιάζω, f. άσω, (ab ὅμοιος) *similis sum.* Semel in N. T. Marc. XIV, 70.

Ὁμοιοπαθής, έος, οῦς, ὁ, ἡ, — ές, τό, (a πάσχω e ὅμοιος, qui eadem patitur cum aliquo Theophr. Hist. plant V, 8. *ὁμοιοπάθη τοῖς καρποῖς* i. e. quibus eadem accidunt quae frugibus. Sap. VII, 3.) *similiter affectus, similis si affectus spectaveris.* Bis in N. T. sq. dat. Act. XIV, 15. Jac. V, 17 Cf. *Matthiae* §. 385. p. 706.

Ὅμοιος, οία, ον, 1) *similis* a) seq. dat. [Diod. Sic XIII, 1. Xen. Symp. II, 19.] cf. *Matthiae* §. 385. p. 706. Dicitur in N. T. de rebus et personis, similibus alicui a) forma Joh. IX, 9. Apoc. I, 13. 15. II, 18. IV, 7. IX, 7. 10. 19. XI, 1. XIII, 2. 11. XIV, 4. [XVI, 13.] — additur ὁράσει Apoc. IV, 3. Cf. *Matthiae* §. 400, 6. p. 731. *Passow* II. p. 253. — b) natura Act. XVII, 29. Gal. V, 21. Apoc. IV, 6. XXI, 11. 18. — c) moribus, factis Matth. XI, 16. XIII, 52. Luc. VII, 31. 32 XII, 36. — d) sorte, conditione Matth. XIII, 31. 33. 44—47. XX, 1. Luc. VI, 47—49. XIII, 18. 19. 21. — 2) *par, aequalis* a) sq. gen. pers. [ita, qui similis esse dicitur Herodot. III 37. Xen. Anab. VI, 1. 17.] cf. *Matthiae* §. 386, not. 2. p. 707. *Passow* l. l. *Bornem.* ad Xen. l. l. *Schäfer* melet. p. 134. — Ita semel in N. T. Joh. VIII, 55. — b) sq. dat. Jud. v. 7. Apoc. XIII, 4. XVIII, 18. — c) absol. Matth. XXII, 39. Marc. XII, 31. Saepius non extat in N. T.

Ὁμοιότης, τητος, ἡ, similitudo. Bis in N. T. Hebr. IV, 15. *πεπειρασμένον — καθ' ὁμοιότητα* i. e. *similiter* v. *κατά*. — Hebr. VII, 15. *ἱερεὺς καθ' ὁμοιότητα μελχισεδέκ*. (Polyb. XIII, 7. 2. Plut. vit. Galb. c. 9.)

Ὁμοιόω, ῶ, f. ώσω, *similem reddo*, ὁμοιόομαι, αι, *similis reddor*, a. 1. p. ὡμοιώθην *similis sum* iverse, τινί τι Matth. VI, 8. XIII, 24. — ὡμοιώθη ἡ βα- τ. οὐρ. Matth. XIII, 24. XVIII, 23. XXII, 2. XXV, 1.— XIV, 11. Rom. IX, 29. Hebr. II, 17. — LXX pro דָּמָה LVIII, 12. Jes. I, 9. נִמְשַׁל Ps. XXVII, 1. (Sirac. XIII, 1. c. III, 4. Diod. Sic. III, 63. Apollod. III, 10. 7. Thuc. 2.) — b) de comparantibus: *confero, comparo, verglei-* τινί τι Matth. VII, 24. ὁμοιώσω αὐτὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ. XI, 16. Marc. IV, 30. Luc. VII, 31. XIII, 18. 20. — pro דִּמָּה Cantic. I, 9. Jes. XL, 18. 25. (Philostr. Vit. So- II, 27. 3.) Saepius non extat in N. T.

Ὁμοίωμα, τος, τό, (id, quod conformatum est ad ali- 1) *forma, figura* Apoc. IX, 7. Ita LXX pro תְּמוּנָה. XX, 4. תַּבְנִית Deut. IV, 16 — 18. צֶלֶם 1 Sam. VI, 5. 2 Regg. XVI, 10. 2 Chron. IV, 3. (Siracid. XXXI (XXXIV), 3. t. Ethic. VIII, 10.) — 2) *similitudo* Rom. VI, 5. εἰ γὰρ υτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐ- [i. e. *quod mortem eius attinet* cf. *Matthiae* §. 400, 6. l. *Winer* p. 84.]. Phil. II, 7. ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπου ενος i. e. *hominibus similis factus*. v. ἐν p. 518 sq. — VIII, 3. πέμψας τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ίας i. e. ἐν σαρκὶ ὁμοίᾳ ἁμαρτίας pro: ἐν σαρκὶ ὁμοίᾳ ρκὶ ἁμαρτίας *misit filium suum indutum corpore, quod est corpori, quo peccare solent homines*. Quo loco ια adiectivi loco ponitur cf. *Gesen*. p. 644, 2. *Fischer* ller. T. III. P. I. p. 293. — Eodem modo circumscri- ectivum apud Paulum Rom. I, 23. ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος τοῦ ἀνθρώπου i. e. ἐν εἰκόνι ὁμοίᾳ φθαρτοῦ ἀνθρώ- l ἐν ὁμοιώματι φθαρτοῦ ἀνθρώπου, de quo verbosi- enere vid. sub οἰκτιρμός observata. — Rom. V, 14. ἁμαρ- ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως ἀδάμ pro: ὁμοίως ραβάσεως ἀδάμ. Vid. ἐπί p. 586 fin. (Diod. Sic. XX, 33. 635. penult.)

Ὁμοίως, adv. *similiter, pariter, eodem modo* Matth. 26. XXVI, 35. XXVII, 41. Marc. IV, 16. XV, 31. Luc. V, 10. 33. VI, 31. X, 32. 37. XIII, 5. XVI, 25. XVII, cet. LXX pro כְּ. Prov. I, 27. (Diod. Sic. III, 18. Po- , 21. 3. Xen. Mem. IV, 7. 8.)

Ὁμοίωσις, εως, ἡ, (propr. assimilatio, comparatio) *si- do, imago*. Semel legitur in N. T. Jac. III, 9. τοὺς ἀν- υς τοὺς καθ' ὁμοίωσιν [i. q. Gal. I, 26. κατ' εἰκόνα] γεγονότας. LXX pro דְּמוּת Ezech. I, 10. תַּבְנִית Ezech. II, 12.

Ὁμολογέω, ῶ, f. ήσω, (ab ὁμοῦ et λέγω dico; eodem ne utor, quo alter utitur i. e. ich rede dieselbe Sprache Mundart, die ein anderer spricht, ita τινὶ κατὰ γλῶσσαν

Herodot. I, 142. vel *τινί* Ibid. II, 18. vel:) 1) *p*
eandem sententiam, quam alter profitetur = ὁμόλογος
μαί τινι, *consentio c. aliquo* sq. *ἐν* c. dat. pers.,
οὖν — *ἀνθρώπων* pro: *πᾶς οὖν ὅςτις μενεῖ ἐν ἐμοὶ κ*
λογήσει μοι ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων quicunque igi
cum coniunctus manserit et idem, quod ego, professi
rit coram hominibus sc. *εἶναί με τὸν χριστόν* i. e. *qui*
me Messiam coram hominibus professus fuerit Matth.
Luc. XII, 8. *ὁμολογήσω* — *μου* pro: *μενῶ κἀγὼ ἐν αὐ*
ὁμολογήσω αὐτῷ — *μου cum eo et ego coniunctus*
et idem, quod ille, scil. *εἶναι αὐτὸν ἐκ τῶν ἐμῶν pr*
coram patre meo = *eundem et ego meum esse profite*
ram patre meo Matth. X, 32. Luc. XII, 8. (*ὁμολογε*
τινος Jos. Ant. VIII, 6. 2. *ὁμόλογος γίγνομαί τινι περ*
Xen. Symp. VIII, 36.) — 2) *profiteor* i. e. *aperte pr*
a) iunct. c. nom. coniugato *τὴν ὁμολογίαν* secum habe
iect. *τὴν καλήν* 1 Tim. VI, 12. Cf. sub *ἀγαπάω* mo
b) sq. orat. dir. c. *ὅτι* recitat. Matth. VII, 23. Joh. I,
c) seq. accus. c. participio, cuius loco poni poterat
aa) plene 1 Joh. IV, 2. 3. 2 Joh. v. 7. (Isocrat. P
p. 47 B. *τίνας οὖν χρὴ μᾶλλον νομίζειν ἢ δωρεὰν πα*
θεῶν λαβεῖν, ἢ ζητοῦντας αὐτοὺς ἐντυχεῖν; οὐ το
πάντων ὁμολογουμένους καὶ πρώτους γενομένο
πρός τε τὰς τέχνας εὐφυεστάτους ὄντας καὶ π
τῶν θεῶν εὐσεβεστάτους διακειμένους; contr
post ibid. acc. c. inf. legitur: *οἶδ᾽ ὅτι πάντες ὁμολογ*
πλείστων ἀγαθῶν τὴν πόλιν ἡμῶν αἰτίαν γεγενῆσθ
lian. V. H. I, 27.) cf. *Matthiae* §. 555, not. 2. p. 1
Buttm. §. 131, 4. b. *Elmsl.* ad Soph. Oed. Col. v
Markland ad Eur. Iphig. Taur. v. 492. — bb) minu
i. e. abest partic., ut *ὄντα* Joh. IX, 22. Rom. X, 9. c
thiae l. l. p. 1092. — *στόματι ὁμολογεῖται* sc. *κύριος*
σοῦς Rom. X, 10. *οὐχ᾽ ὡμολόγουν* scil. *ἑαυτοὺς πιστ*
αὐτόν vel [coll. IX, 22.] *αὐτὸν χριστὸν εἶναι* Joh. XII
d) sq. infinit. Tit. I, 16. (Xen. Mem. II, 3. 9.) — e)
ubi poni poterat acc. c. inf. cf. *Matthiae* §. 539,
p. 1058. *Winer* p. 140. — aa) universe Hebr. XI, 13.
IV, 15. — bb) additur *τοῦτο* verba sqq. praeparans
pers. in cuius honorem vel commodum profitetur aliq
quid Act. XXIV, 14. *ὁμολογῶ δὲ τοῦτο σοι* i. e. *h*
aperte tibi [i. e. ne, qualem me habeas et quid de me
dubites] *profiteor*. — f) sq. acc. rei Act. XXIII, 8. Ap
5. — — 3) *fateor*, *confiteor*, *eingestehen* [= eu
quorum me alter accusat, reum esse profiteor], sq. ac
1 Joh. I, 9. (Herodian. I, 6. 8. Xen. Anab. I, 6. 7. H.
3. 7.) — 4) *promitto*, *polliceor*, sq. infinit. Matth.
(Plut. de vitioso pudore c. 4. Mor. III. p. 411 ed. *Ta*

absol. Xen. Anab. VII, 4. 13. Plat. Phaedon. §. 64.) — — 5) ex hebr. *laudo*, *celebro*, sq. dat. Hebr. XIII, 15. — Ita LXX ἐξομολογοῦμαι pro הוֹדָה Ps. CXXII, 4. — Saepius non extat in N. T.

Ὁμολογία, ας, ἡ, (assensus, consensus) *professio* 2 Cor. IX, 13. ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον i. e. *propter obsequium, ad quod praestandum doctrinae div. paratos vos profitemini* 1 Tim. VI, 12. 13. ὁ ἀρχιερεὺς τῆς ὁ. ἡμῶν = *sacerdos, quem profitemur* Hebr. III, 1. — IV, 14. X, 23. Saepius non extat in N. T.

Ὁμολογουμένως, adv. (ab ὁμολογέω) *omnium consensu, sine controversia.* Extat tantum 1 Tim. III, 16. (Diod. Sic. XIII, 26. Polyb. III, 14. 4. Xen. Oecon. I, 11.)

Ὁμότεχνος, οῦ, ὁ, ἡ, (ex ὁμός et τέχνη) *qui est eiusdem artis, qui eandem artem* vel *idem opificium exercet.* Legitur tantum Act. XVIII, 3. — (Jos. Ant. VIII, 13. 4. Lucian. Demonact. §. 23. Herodot. II, 89.)

Ὁμοῦ, adv. *simul*, *una* a) de tempore Joh. IV, 36. XX, 4. — LXX ita pro יַחַד Job. XXXIV, 29. (Sirac. XXII, 23. 2 Macc. VIII, 14.) — b) de loco Joh. XXI, 2. — (Polyb. I, 85. 7. Xen. Mem. II, 3. 4.)

Ὁμόφρων, ονος, ὁ, ἡ, — ον, τό, (ex ὁμός par, similis et φρονέω) *idem sentiens, concors.* Semel in N. T. 1 Petr. III, 8. (Anthol. gr. T. IV. p. 34. ed. *Jacobs.*)

Ὁμόω v. *ὄμνυμι*, *ὀμνύω*.

Ὅμως, coniunct. (ab ὁμός) *tamen, gleichwohl, dennoch* a) unde positum legitur aa) ante particip. resolvendum interveniente particula *quamvis*, *etiamsi* 1 Cor. XIV, 7. ὅμως τὰ ἄψυχα — κιθαριζόμενον *instrumenta vitae expertia, etiamsi sonum edant, tamen, nisi distincte sonent, qui dignoscatur, quale sit, quod tibia citharave canitur?* (Xen. Cyr. VIII, 2. 21. Plato Phaedon. §. 41. ed. *Fischer.*) cf. *Bornem.* ad Xen. l. l. *Matthiae* §. 566, 3. p. 1115. §. 623. p. 1265. *Fritzsche* addend. ad coniectan. p. 52. — bb) breviloquentiae inservit vel abest *etiamsi*, cogitatione addendum, ut Gal. III, 15. ὅμως — ἐπιδιατάσσεται, = *nemo foedus, si sancitum est, abolet et mutat, etsi hominis sit, tamen nemo abolet et mutat*, brevius: *foedus, etsi hominis sit, tamen, ubi sancitum est, nemo abolet et mutat.* (Xen. Cyr. I, 4. 18. VII, 1. 25. Cebet. tab. c. 33. ὅμως δὲ οὐκ ἄχρηστα κἀκεῖνά ἐστιν. Lucian. D. D. XVI, 1.) cf. *Poppo* ind. ad Lucian. D. D. p. 132. *Jacob* ad Lucian. Alex. c. 4. p. 13. *Bornem.* ad Xen. Cyr. VII, 1. 25. *Krüger* ad Xen. Anab. II, 2. 17. *Matthiae* §. 623. p. 1265. *Fritzsche* l. l. — b) iunct. c. *μέντοι* = ὅμως sed fortius Joh. XII, 42. ὅμως — αὐτόν i. e. etsi paulo ante [v. 37.], fidem illos denegasse Jesu dixi, *tamen vel ex proceribus nonnulli fidem ei habuerunt.* Cf. *Lücke* II. p. 358.

Ὄναρ, τὸ, vocab. ἄκλιτον *somnium*, κατ' ὄνα *somnio*, ita sexies in N. T. Matth. I, 20. II, 12. 13. 19. XXVII, 19. Vide κατά p. 801. — Legi κατ' ὄναρ apud rioris tantum aevi scriptores, ut Strabon. IV, 1. 4. (1 Plut. T. II. p. 412. ed. *Hutten*. Diog. Laërt. X, 32. Art dor. I, 13. Aelian. V. H. I, 13. si lectio h. l. sana, cum lioris notae scriptores dixerint ὄναρ, ut Xen. Sympos. IV pluribus docuit *Lobeck* ad Phryn. p. 422. 423.

Ὀνάριον, ίου, τό, (Demin. ab ὄνος asinus) *ase* Semel in N. T. Joh. XII, 14. (Athen. XIII. p. 582. C.)

Ὀνειδίζω, f. ίσω, (ab ὄνειδος fama, mala fama, v perium) 1) *exprobro, vitupero, Jemandem Vorwürfe ma* a) sq. accus. pers., dum res enuntiatur per ὅτι c. verbo Matth. XI, 20. (τινά Plat. apol. Socr. §. 18. τινὰ εἴς τι I Sic. XX, 62. Ios. de bell. iud. I, 12. 1.) — b) sq. accus = *propter aliquid, vitupero aliquid* Marc. XVI, 14. (τι Aelian. V. H. XIII, 39. Herodian. III, 8. 12.) — c) absol. I, 5. (Sirac. XX, 15. Plat. apol. Socr. §. 17.) — 2) *co cior, conviciis proscindo* = λοιδορέω, sq. acc. pers. M V, 11. XXVII, 44. Marc. XV, 32. Luc. VI, 22. Rom. X 1 Tim. IV, 10. 1 Petr. IV, 14. — Ita LXX pro חָרַף Ps. L 10. — Saepius non legitur in N. T.

Ὀνειδισμός, οῦ, ὁ, (ab ὀνειδίζω) 1) *vitupe* 1 Tim. III, 7. ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλο 2) *convicium* Rom. XV, 3. Hebr. X, 33. XI, 26. μείζονα π τον ἡγησάμενος — τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ χριστοῦ i. e. *ma aestimavit contumeliam, qualem experturum esse Mes praevidit* XIII, 13. τὸν ὀνειδισμὸν χριστοῦ φέρο i. e. τὸν ὀνειδισμὸν, ὃν ἔφερε ὁ χριστός, φέροι LXX pro חֶרְפָּה Ps. LXVIII, 10. 12. 23. 24. Saepius non tat in N. T. (Menandr. Prot. p. 118. D.) ὀνειδισμός vocab serioris esse aevi accensendum, docet *Lobeck* ad Ph p. 511. 512.

Ὄνειδος, εος, ους, τό, (ab ὄνομαι, convicior, sch hen) *fama mala, dedecus, ignominia*. Extat tantum Luc. I, ἀφελεῖν τὸ ὄνειδός μου. LXX pro חֶרְפָּה Gen. XXX, 23. rac. III, 11. 1 Macc. IV, 58. Diod. Sic. I, 93. Xen. Ve XIII, 8.)

Ὀνίνημι, vel ὄνημι, ὀνάω, *iuvo, utilitatem af* Medium: ὀνίναμαι, aor. 2. ὠνήμην, seriores ὠνάμην *Lobeck* ad Phryn. p. 12. 13. *Buttm*. §. 101. gram. max. Vol §. 114. p. 199. *Winer* p. 46.] Optat. ὀναίμην: *utilitatem p cipio* seq. genit. cf. *Matthiae* §. 327. 4. p. 635. — Semel N. T. Philem. v. 20. ἐγώ σου ὀναίμην. (Aelian. V. H. II, Herodian. V, 1. 2. Xen. Anab. III, 1. 38.) —

Ὀνήσιμος, ου, ὁ, *Onesimus*, nom. propr. servi, qui causam dedit Paulo epistolam ad Philemonem scribendi. Col. IV, 9. Philem. v. 10.

Ὀνησίφορος, ου, ὁ, *Onesiphorus*, nom. propr. viri 2 Tim. I, 16. IV, 19.

Ὀνικός, ή, όν, (ab ὄνος) *asinarius*, μύλος ὀνικός, bis in N. T. Matth. XVIII, 6. Luc. XVII, 2. (Lucian. Asin. §. 28.)

Ὄνομα, τος, τό, *nomen*, quo vocatur aliquis, *der Name* 1) per se aa) universe Matth. X, 2. Marc. III, 17 bis. VI, 14. φανερὸν — αὐτοῦ, quo loco alii explicant: *fama*. Ita ὄνομα ap. LXX et שֵׁם Prov. XXII, 1. Eccles. VII, 1. (Plat. apol. Socr. §. 29 ed. *Fischer*) — Luc. I, 63. Act. XIII, 8. XVIII, 15. Apoc. II, 17. III, 5. 12 ter. XIII, 17 bis. XIV, 1 bis. v. 11. XV, 2. XVII, 5. XIX, 12. 16. XXI, 2. 14. XXII, 4. — ὀνόματα βλασφημίας = ὀνόματα βλάσφημα, *nomina, quibus detrahitur alicui, Schimpfnamen*, alii: *tituli contumeliosi* Apoc. XIII, 1. XVII, 3. — τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγράφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς vel ἐν βίβλῳ ζωῆς Luc. X, 20. Phil. IV, 3. Apoc. XIII, 8. XVII, 8. item III, 5. Vide de his ll. supra sub ζωή p. 691 adnotata. — De Act. XV, 17. vid. ἐπί p. 594 et de 1 Cor. I, 13. 15. βαπτίζω p. 184 fin. — post vv. *appellandi* nomini, quo vocatur aliquis, per apposit. additur τὸ ὄνομα αὐτοῦ Matth. I, 21. 23. 25. Luc. I, 13. 31. II, 21. Apoc. VIII, 11. XIX, 13. Cf. *Matthiae* §. 420, 2. b. p. 769 et supra μάλιστα p. 785. — καλεῖν τινα τῷ ὀνόματι item ἐπὶ τῷ ὀνόματι i. e. *ad normam nominis* Luc. I, 59. 61. Vide ἐπί p. 586. *Matthiae* §. 420, 2. b. p. 770. §. 385. p. 705. — κατ᾽ ὄνομα, *nominatim* Joh. X, 3. 3 Joh. v. 15. Vid. κατά p. 803. — ὀνόματι, *nomine, mit Namen* Matth. XXVII, 32. Marc. V, 22. Luc. I, 5. X, 38. XVI, 20. XIX, 2. XXIII, 50. Act. V, 1. 34. VIII, 9. IX, 10 — 12. 33. 36. X, 1. XI, 28. XII, 13. XVI, 1. 14. XVII, 7. 34. XVIII, 2. 24. XIX, 24. XX, 9. XXI, 10. XXVII, 1. XXVIII, 7. (Xen. Anab. I, 4. 11.) — οὗ τὸ ὄνομα, *cuius nomen est* vel *erat*, item τὸ ὄνομα αὐτοῦ, αὐτῆς *nomen eius est* vel *erat* Marc. XIV, 32. Luc. I, 5. — ὄνομά μοι item ὄνομα ἔχω sq. nominat. nominis, quod habet aliquis, cum Latini in talibus genit. etiam dat. utantur: *nomen mihi est* Marc. V, 9. Luc. I, 26. 27. II, 25. VIII, 30. 41. XXIV, 13. 18. Act. XIII, 6. Joh. I, 6. III, 1. XVIII, 10. Apoc. VI, 8. IX, 11 bis. Cf. *Matthiae* §. 308. p. 610. (Xen. Mem. III, 11. 1. Anab. I, 5. 4. V, 2. 29.) — acc. τοὔνομα contract. pro τὸ ὄνομα, absol. *nomine* Matth. XXVII, 57. (Aelian. V. H. XIII, 28 ab init. Xen. Cyr. II, 2. 11.) Cf. *Matthiae* §. 425, 5. p. 784. — εἰς τὸ ὄνομα προφήτου vel δικαίου *ratione habita nominis prophetae* vel *probi* i. e. *propterea quod prophetae* vel *probi nomen gerit* = *propterea quod propheta* vel *probus est* Matth. X, 41. 42.

ἐπὶ vel ἐν τῷ ὀ. μου i. e. *propterea, quod nomen meu gerit = propterea quod doctorem me profitetur* vel *quod* c *sciplinae meae addictus est* Matth. XVIII, 5. Marc. IX, Luc. IX, 48. — Marc. IX, 41. quo loco explicationis cau additur ὅτι χριστοῦ ἐστι. Alii legentes ἐν ὀνόματι [vid. h. l. lect. *Vater* et *Griesb.* ed. *Schulz.*] explicant: *unter d Anführen* vid. ἐν p. 530. — ἕνεκεν τοῦ ὀ. μου, i. e. *consilio, ut nomen meum gerant vel profiteantur = ut me disciplinam sequantur* Matth. XIX, 29. διὰ τὸ ὄ. μου p*pterea quod nomen meum profitetur* i. e. *quod me doctor sequitur* Matth. X, 22. XXIV, 9. Marc. XIII, 13. Luc. X 12. 17. Joh. XV, 21. — εἰσὶ — συνηγμένοι εἰς τὸ ὄνο μου = εἰς τὸ ἔργον, ὄνομα ἔχον ἐξ ἐμοῦ i. e. *propter o a me inchoatum et a me nomen habens* Matth. XVIII, 20. —

bb) ubi nomen rei et res ipsa opponuntur sibi = *so nomen* i. e. *species*, ut ὄνομα ἔχεις ὅτι ζῇς καὶ νεκρὸς Apoc III, 1. (ita opponuntur sibi ὄνομα et ἔργον Eu Phoen. v. 512. ed. *Porson.* Eurip. Troad. v. 1241. Or v. 448.) cf. *Passow* II. p. 263. *Porson.* ad Eurip. Pho v. 512. —

cc) ad nomen personae vel rei referuntur, quae, ut vi tur, ad personam vel rem ipsam poterant referri, ut Eph. I, ἐκάθισε — ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμ καὶ κυριότητος καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομ νου — μέλλοντι brevius pro: καὶ παντὸς, ὅ ἐστιν ὑπερο ὄνομα ὀνομαζόμενον — μέλλοντι i. e. ὑπὲρ πάσης ὑπερο ὀνομαζομένης — μέλλοντι i. e. *et quae sunt alia potenti eminentiae, magnitudinis nomina, quae nominari audimus hoc non solum, sed etiam in seculo olim futuro, und ü alles, was nur immer gross und mächtig genannt wird dieser und der künftigen Weltperiode.* (Jos. Ant. XI, 3. ὡς — ταλάντων δὲ μεμνῆσθαι καὶ τῶν τοῖς εὐδαιμο προςηκόντων ὀνομάτων pro: καὶ πάντων ὅσα ἐσ τῶν χρημάτων vel τῶν ἀγαθῶν τοῖς εὐδαίμοσι προςηκόντ ὀνόματα i. e. *et quae sunt alia rerum, quibus uti beatis c veniat, nomina.* Uti autem h. l. aeque atque Eph. I, 21 substantivis praegressis repetendum est nomen generis [G tungsbegriff], casu secundo addendum ad voc. ὄνομα, ita men generis genitivo casu iunct. legitur c. ὄνομα Sophocl. C R. v. 1284 sq. νῦν δὲ τῇδε θἠμέρᾳ στεναγμός, ἄτη, θάνα αἰσχύνη, κακῶν ὅσ' ἐστὶ πάντων ὀνόματ', οὐδέν ἐστ' ἀπόν Act. IV, 12. οὔτε γὰρ —σωθῆναι i. e. *neque enim alius q piam, alio nomine insignis, fuit, quem dare hominibu inter eos prodire decreverit Deus, ut eius opera bearen* Luc. VI, 22. ὅταν — πονηρόν, *nomen vestrum ut malum cient* sc. e tabulis civium [cf. סֵפֶר חַיִּים Jes. IV, 3.] i. e. c *tate vos eiicient tanquam cives malos.* Alii aliter cf. *Kuï*

ad h. l. — β) homines cum nominatim censeri soleant, quoties numerus exquiritur, ὄνομα ponitur, ubi poni poterat nomen personae ipsius, ut Act. I, 15. ἦν τε ὄχλος ὀ ν ο μ ά τ ω ν [brevius pro: *ubi computabantur nomina eorum, qui convenerant*] — ὡς ἑκατὸν εἴκοσιν. Apoc. III, 4. ἀλλ' ἔχεις — αὐτῶν = *Christianorum Sardensium nomina si colligo, nonnullos tamen te habere video, qui vestimenta sua non contaminarunt* i. e. *nonnullos tamen habes, qui etc.* XI, 13. — Ita LXX ἐξ ἀριθμοῦ ὀνομάτων pro בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת Num. XXVI, 53. ὀνόμασι pro לִשְׁמוֹת v. 55. —

b) *auctoritatis* notione inclusa. Ita de personis, quae, dum agunt aliquid, nomine alicuius utuntur sic, ut, quae agunt, iussu et mandato eius agere sese affirment. Utuntur Lat. in talibus vocc.: *nomen, auctoritas, iussus*, nostrates: *Namen, Vollmacht, Bevollmächtigung* (ita ἐπὶ τῷ ὀ. τινος Dem. 495, 7. 917, 27. Jos. Ant. IV, 1. 1. ἐκ τοῦ ὀ. τινος VII, 1. 5.) aa) universe, ut ἐν ποίῳ ὀνόματι Act. IV, 7. ἐλθεῖν ἐν τῷ ὀ. τῷ ἰδίῳ Joh. V, 43. Cf. ἐν p. 528. — LXX pro שֵׁם Jer. XXVI. 9. — bb) ἐν τῷ ὀ. τ ο ῦ π α τ ρ ό ς μου, in verbis Jesu Joh. V, 43. X, 25. Cf. ἐν p. 528. — cc) ubi commemoratur τὸ ὀ. Ἰ η σ ο ῦ, ut δαιμόνια ἐκβάλλω, δύναμιν ποιέω, προφητεύω sq. dat. τῷ ὀ. Ἰ. [propr. auxiliante nomine et auctoritate cf. *Matthiae* §. 396, 2. p. 724. = *utens nomine Jesu*] i. e. *iussu et auctoritate Jesu* Matth. VII, 22. Marc. IX, 38. — sq. ἐν item ἐ π ὶ τῷ ὀ. Ἰησ. Marc. XVI, 17. Cf. ἐν p. 528. — Marc. IX, 39. Luc. IX, 49. Cf. ἐπὶ p. 584. — κηρύσσω τι sq. ἐπὶ τῷ ὀ. Ἰ. i. e. *ita ut prae me feram nomen et auctoritatem Jesu, in der Qualität eines Bevollmächtigten Jesu* Luc. XXIV, 47. — λαλέω, διδάσκω ἐπὶ τῷ ὀ. Ἰ. Act. IV, 17. 18. V, 28. 40. — Cf ἐπὶ p. 584. — αἰτέω τι, παραγγέλλω, παρακαλέω, προςτάσσω, κρίνω ἐ ν τ ῷ ὀ. Ἰ. scil. ὤν i. e. *ut talis, qui, quae agit, nomine et auctoritate Jesu agit, in der Qualität eines Gesandten, Bevollmächtigten Jesu* Joh. XIV, 13. 14. XV, 16. XVI, 23. 24. 26. in quibus locis omnibus agitur de precibus pertinentibus ad opus, in quo peragendo et continuando vices Jesu Apostoli sustinebant. Cf. *Lücke* II. p. 387. — Act. III, 6. X, 48. XVI. 18. 1 Cor. V, 4. 2 Thess. III, 6. — Cf. ἐν p. 528. — διὰ τοῦ ὀ. Ἰ. 1 Cor. I, 10. — πέμπω τινὰ ἐ ν τῷ ὀ. Ἰ. i. e. *mitto aliquem hoc consilio, ut nomine et auctoritate Jesu agat et vices eius sustineat* Joh. XIV, 26. Cf. de h. l. sub ἐν p. 528 fin. adnotata. — Luc. X, 17. τὰ δαιμόνια — σου i. e. vel: *daemones nobis parent agentibus nomine et auctoritate tua* vel: *sese subiiciunt nobis ad nominis tui auditionem.*

c) *dignitatis* notione inclusa = *nomen et dignitas*, ut ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα Phil. II, 9. Hebr. I, 4. — ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀ. μ ο υ. i. e. *prodibunt et simul*

n men et dignitatem meam [i. e. Messiae] *affectabunt* Matt X IV, 4. Marc. XIII, 6. Luc. XXI, 8. in quibus ll. explic tio is ergo additur: λέγοντες ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ χριστός. Cf. p. 583 sq. — ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου [i. e. τοῦ χριστοῦ] *qui venit instructus dignitate Messiae* cf. ἐν p. 528. Ita Matth. XXI, 9. XXIII, 39. Marc. XI, 9. Luc. XIII, 35. Joh. XII, 13. — Alii voc. κύριος de Deo explicantes [LXX Ps. CXVIII, 26.] interpretantur: *qui venit nomine et a ctoritate Dei instructus, als Gesandter, Bevollmächtigt Stellvertreter Gottes.* — πιστεύω vel τῷ ὀ. vel εἰς τὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ ἰησοῦ χριστοῦ pro: πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, ἰησοῦν χριστὸν καὶ ὁμολογῶ τὸ ὄνο αὐτοῦ *fiducia plenus filio Dei, Jesu Christo, me applico dignitatem eius messianam agnosco = Jesu Messiae fid habeo* 1 Joh. III, 23. — V, 13. Joh. I, 12. II, 23. III, 18. *Lücke* I. p. 397 sq. —

d) emphatice [ut apud Graecos = nominis celebritas, g ria, laudes alicuius Aelian. V. H. II, 13. Philostr. vit. Apoll III, 22. Xen. Cyr. IV, 2. 3. Anab. II, 6. 17. Hom. Ody XXIV, 93. et apud Virgil. Aen. I, 609. semper honos, *nom que* tuum, laudesque manebunt, ita apud N. T. scriptores] normam hebr. שֵׁם *nomen alicuius cum eorum omnium, qu praeclare fecit et instituit, memoria, der grosse Erinnerung weckende Name Jemandes* [universe Sirac. XXXIX, 9. XLIV, 14.] Ita aa) τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ vel θεοῦ vel κυρίου *nomen Dei, eorum omnium, quae potentissime, sapi tissime, sanctissime, benignissime fecit et instituit, memori renovans et reverentiae summae ac pietatis sensibus anin replens, der grosse Erinnerungen, erhabene Vorstellung fromme Gefühle und Gesinnungen weckende Name Gott* utuntur Lat. in talibus: *numen Dei, maiestas Dei, nomen venerandum.* Ita in formulis α) ἅγιον τὸ ὄ. αὐτοῦ Luc. 79. — β) quibus dicitur aliquis curare, ut cognoscatur ma stas vel numen Dei et pie colatur, ut ἁγιάζειν, ἀπαγγέλλ διαγγέλλειν, δοξάζειν, γνωρίζειν, φανεροῦν τὸ ὄ. τ. θ. Mat VI, 9. Luc. XI, 2. Joh. XII, 28. XVII, 6. Rom. IX, 17. He II, 12. — Ita LXX pro סַפֵּר שֵׁם יְהוָה Exod. IX, 16. γ) quibus dicitur aliquis colere, celebrare numen Dei, ut ξάζειν, ὁμολογεῖν, ὀνομάζειν, φοβεῖσθαι τὸ ὀ. τ. θ. vel ψα λειν τῷ ὀ. τ. θ. Rom. XV, 9. Hebr. XIII, 15. Apoc. XI, XV, 4. 2 Tim. II, 19. — quibus adde βαπτίζειν εἰς τ. ὄ. τ πατρός Matth. XXVIII, 19. — Joh. XVII, 11. τήρησον — = τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀ. σου, ὃ ἵνα φανερώσω αὐτὸ δωκάς μοι i. e. *fac, ut maneant in nominis tui cognitio observantia et reverentia, qua ut imbuerem eos, in mandа habui* cf. ἐν p. 625. — λαβεῖν — λαὸν ἐπὶ τῷ ὀ. τ. θ. XV, 14. Cf. de h. l. supra sub ἐπί p. 536 observata. —

LXX et hebr. שֵׁם Ps. VII, 18. IX, 2. XLIV, 8. XCIX, 3. Jos. XXV, 1. — δ) ubi dicitur aliquis impie loqui de maiestate div., ut *βλασφημεῖν τὸ ὄ. τ. ϑ.* Rom. II, 24. 1 Tim. VI, 1. Apoc. XVI, 9. — Ita LXX et נָאַץ Jes. LII, 5. — ε) ubi dicitur facere aliquis aliquid *εἰς τὸ ὄ. τ. ϑ.* = animo intuens maiestatem div. in beneficiis omnis generis conferendis conspicuam Hebr. VI, 10. — — bb) *τὸ ὄνομα ἰησοῦ, nomen Jesu, quatenus tum eorum, quae praeclare gessit, tum beneficiorum ab eo repetendorum, tum dignitatis, ad quam ob opus bene peractum, evexit eum pater, memoriam excitat et renovat,* = *Jesus mit allen an seinen Namen sich knüpfenden Vorstellungen und Erinnerungen.* Ita in locis a) ubi dicitur aliquis profiteri, praedicare, venerari nomen Jesu, ut κρατεῖν item *οὐκ ἀρνεῖσϑαι τὸ ὄ. ἰ.* Apoc. II, 13. III, 8. *παῤῥησιάζομαι ἐν τῷ ὀ. ἰ.* i. e. *in nomine Jesu profitendo et praedicando* Act. IX, 27. 28. cf. *ἐν* p. 524 sq. — *βαπτίζω τινὰ εἰς τὸ ὄ. ἰ.* vel *ἐπὶ τῷ ὀ. ἰ.* Matth. XXVIII, 19. Act. VIII, 16. XIX, 5. — II, 38. cf. *ἐπί* p. 586. — item *ἐν τῷ ὀ. τοῦ κυρίου* vel *hoc consilio, ut profiteatur nomen Jesu* cf. *ἐν* p. 528 fin. vel *ad normam a domino praescriptam* Act. X, 48. *ἐπικαλεῖσϑαι τὸ ὄ. κυρίου* Act. II, 21. IX, 14. 21. XXII, 16. Rom. X, 13. 1 Cor. I, 13. — Ita LXX et קָרָא בְּשֵׁם יְהוָֹה Gen. IV, 26. XII, 8. Ps. LXXIX, 6. CV, 1. Jes. LXV, 1. Cf. de hac formula *Ewald* p. 606. item *Lücke* I. p. 397 sq. — *κάμπτειν τὸ γόνυ ἐν τῷ ὀ. ἰ.* Phil. II, 10. Cf. *ἐν* p. 525. — *ἐλπίζειν τῷ ὀ.* Matth. XII, 21. *μεγαλύνειν* vel *ἐνδοξάζειν τὸ ὄ. τ. κυρίου* Act. XIX, 17. 2 Thess. I, 12. *πίστις τοῦ ὀνόμ.* Act. III, 16. — *ὑπακοὴ πίστεως — ὑπὲρ τοῦ ὀ. αὐτοῦ* i. e. *ut celebretur nomen eius* Rom. I, 6. — β) ubi commemorantur beneficia a Jesu repetenda, ut *τοῦτον — ἐστερέωσε τὸ ὄ. αὐτοῦ* Act. III, 16. *σημεῖα — γίνονται διὰ τοῦ ὀ. ἰ.* IV, 30. *ὀνομάζειν τὸ ὄ. ἰ. ἐπί τινα* XIX, 13. Cf. de h. l. *ἐπί* p. 589. — *ὑγιὴς — ἐν τῷ ὀ. ἰ.* = *opera nominis Jesu* IV, 10. *ἄφεσιν — λαβεῖν διὰ τοῦ ὀ. ἰ.* X, 43. 1 Joh. II, 12. *δικαιοῦσϑαι, ζωὴν ἔχειν ἐν τῷ ὀ. ἰ.* 1 Cor. VI, 11. Joh. XX, 31. cf. *ἐν* p. 523. — γ) ubi notitia Jesu imbuere aliquem aliquis dicitur Act. IX, 15. VIII, 12. — δ) ubi mala perpeti dicitur aliquis *ὑπὲρ τοῦ ὀ. ἰ.* vel *διὰ τὸ ὄ. ἰ.* Act. V, 41. IX, 16. XV, 26. XXI, 13. 3 Joh. v. 7. 1 Petr. IV, 14. Apoc. II, 3. — ε) ubi adversari Jesu dicitur aliquis vel pertinere ad eum et consecratus ei esse Act. XXVI, 9. — Jac. II, 7. de quo loco vid. *ἐπί* p. 594. — ζ) ubi facere aliquis aliquid dicitur ad normam a Jesu praescriptam, ita *ἐν τῷ ὀ. ἰ.* Eph. V, 21. Col. III, 7. Jac. V, 14. Vid. *ἐν* p. 527. 529. — — — cc) *τὸ ὄ. τοῦ ἁγίου πνεύματος* Matth. XXVIII, 19. —

Ὀνομάζω, f. *άσω*, *nomino* i. e. a) ***nomen impono***, aa) sq. accus. pers. cui per apposit. additur nomen, quo appel-

latur aliquis Luc. VI, 13. 14. — *ὀνομάζομαι*, **nomen gero** 1 Cor. V, 11. — de loco Eph. I, 21. vid. *ὄνομα* p. 166. — bb) *τινὰ ἔκ τινος*, **nomen do alicui desumtum ab aliquo** [Xen. Mem. IV, 6. 12. *ἀπό τινος* Diod. Sic. IV, 67.] Eph. III, 15. *ἐξ οὗ — ὀνομάζεται*, sens.: *ad quem pertinet, a quo pendet*, — — b) *nomen alicui rei* vel *personae pronuntio* aa) universe Eph. V, 3. *πορνεία—μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν ne nomen quidem eius inter vos pronuntietur = ne nomen quidem eius inter vos audiatur.* [1 Cor. V, 1.] — bb) = *invoco, anrufen.* Ita α) *τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἐπί τινα = ὀνομάζω τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἰησοῦ, ἐπιφέρων αὐτὸν ἐπί τινα nomen Jesu invoco, ut coelitus deveniat super aliquem* i. e. *nomine Jesu utor, ut succurram alicui* Act. XIX, 13. Cf. de h. l. Vol. I. p. 589 observata. — β) ex hebr. dicendi ratione: *colo aliquem*, ita *ὀ. τὸ ὄ. τοῦ κυρίου* i. e. *τοῦ θεοῦ* [= קָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָֹה nomen Dei invoco versans in beneficiorum vel eorum, quae praeclare fecit memoria recolenda i. e. colo Deum] 2 Tim. II, 19. Ita LXX pro הִזְכִּיר שֵׁם יְהוָֹה Jes. XXVI, 13. — *τὸν χριστὸν = ὀ. τὸ ὄ. τ. χ. cognitum habeo Christum et colo eum* Rom. XV, 20. Saepius non legitur in N. T.

Ὄνος, ου, ὁ, ἡ, **asinus, asina** Matth. XXI, 2. 5. 7. Luc. XIII, 15. XIV, 5. Joh. XII, 15. — LXX pro חֲמוֹר Gen. XII, 16. אָתוֹן Judd. V, 10. עַיִר Jes. XXX, 6. (Polyb. XII, 13. 11. Xen. Anab. II, 1. 6.) — De asinorum apud orientis populos usu et praestantia cf. *Winer* bibl. Realw. p. 208.

Ὄντως, adv. (ab *ὤν*) *vere, profecto* a) universe Marc. XI, 32. Luc. XXIII, 47. XXIV, 34. 1 Cor. XIV, 25. Gal. III, 21. 1 Tim. V, 3. 5. 16. 2 Petr. II, 18. LXX pro אָמְנָם Num. XXII, 37. אָכֵן Jer. III. 23. אַךְ Jer. X, 19. (Herodian. IV, 12. 9. Aelian. V. H. II, 14. Xen. Symp. IX, 5.) — b) praeced. artic. *ὁ, ἡ, τὸ ὄντως, verus, a, um, qui vere talis est, qualis esse dicitur* 1 Tim. VI, 19. (Jos. Ant. XV, 2. 5.)

Ὄξος, εος, ους, τό, (ab *ὀξύς* acutus; acetum, Essig, hebr. חֹמֶץ Num. VI, 3. Polyb. XII, 2. 8. Xen. Anab. II, 3. 14.) *vinum culpatum* vel *myrrhatum* i. e. vinum herbis amaris temulentiam procreantibus mixtum, *posca*, qua utebantur milites romani in castris cf. *Ulpian.* XII, 13. et qua potare solebant maleficos, quo minus supplicii dolores sentirent. Legitur ita a) absolute Matth. XXVII, 48. Marc. XV, 36. Luc. XXIII, 36. Joh. XIX, 29. 30. — b) addito *μετὰ χολῆς μεμιγμένον* Matth. XXVII, 34. (Galen. de simplicit. medic. XV, 19.) — Saepius non legitur in N. T.

Ὀξύς, εῖα, ύ, 1) **acutus, scharf**, ut *ῥομφαία, δρέπανον* Apoc. I, 16. II, 12. XIV, 14. 17. 18. XIX, 15. LXX pro שָׁנוּן Jes. V, 28. Ps. LVI, 6. (Xen. Venat. V, 20. VI, 20.) — 2) *acer* i. e. *velox* Rom. III, 25. *ὀξεῖς οἱ πόδες*. LXX ita pro

קַל Amos. II, 15. מָהִיר Prov. XXII, 28. (Diod. Sic. I, 32. III, 28. Herodian. I, 9. 20.)

'Οπή, ῆς, ἡ, *foramen, Loch,* legitur in N. T. nunc de cavernis Hebr. XI, 38. — nunc de fissura, e qua ebulliunt aquae Jac. III, 11. (Aelian. V. H. IV, 28. Athen. XIII. p. 569. B.) LXX pro נִקְרָה Exod. XXXIII, 22. חֹר Cant. V, 4. חֲגָוִים Obad. v. 3. אֲרֻבּוֹת Cohel. XII, 3.

"Οπισθεν, adverb. loci: ***a tergo, post, von hinten*** a) absolute Matth. IX, 20 et Luc. VIII, 44. Marc. V, 27. Apoc. IV, 6. — V, 1. *βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ὄπισθεν.* (Arrian. exped. Alex. M. I, 15. 12.) — b) seq. genit. ita, ut praepositionis locum expleat: ***post*** vel ***pone aliquem*** Matth. XV, 23. Luc. XXIII, 26. — LXX pro אַחַר et אַחֲרֵי Gen. XVIII, 10. Ruth. II, 7. (Polyb. I, 51. 8. Herodian. IV, 1. 6. Xen. Anab. IV, 3. 7. Herodot. IV, 60.) cf. *Matthiae* §. 576. p. 1136. *Buttm.* §. 133. *Fischer* ad Well. T. III. P. II. p. 76. Saepius non habetur in N. T.

'Οπίσω, adverb. I) adverbialiter 1) ***post,*** de loco = ***a tergo, pone,*** nos: ***hinten, hinter*** a) absol. Luc. VII, 38. — b) c. artic. *τὰ ὀπίσω,* ***ea, quae pone sunt,*** ita *ἀπέρχομαι εἰς τὰ ὀ.* i. e. vel: ***retrocedo*** Joh. XVIII, 6. vel, ut *ἐπιστρέφομαι εἰς τ. ὀ.*: ***domum redeo,*** ita nunc proprie Marc. XIII, 16. Luc. XVII, 31. — nunc de personis *οὐκέτι μετά τινος περιπατοῦσι* i. e. non amplius disciplinam alicuius sequentibus Joh. VI, 56. — *βλέπω εἰς τὰ ὀ.* i. e. ***retrospicio*** Luc. IX, 62. — *στρέφομαι εἰς τ. ὀ.* ***retro me verto*** Joh. XX, 14. — *ἐπιλανθάνομαι τα ὀ.* trop. pro: ***non amplius ea curo, quae olim secutus sum*** Phil. III, 14. — 2) ***retro*** Matth. XXIV, 18. (Hom. Iliad. XII, 272.) — — II) vim habet praepos. regentis genit. a) ***post, hinter Jemandem, hinter Jemandem drein, hinter Jemandem her*** aa) de loco Apoc. I, 10. XII, 15. — LXX pro אַחַר et אַחֲרֵי Num. XXV, 8. Cant. II, 9. — *ἔρχομαι* vel *πορεύομαι ὀ. τινός* ***sequor aliquem,*** nunc propr. Matth. XVI, 24. Luc. IX, 23. XIV, 27. — XXI, 8. Matth. IV, 19. — nunc metaph. pro: ***indulgeo rei*** 2 Petr. II, 10. Jud. v. 7. — Ita הָלַךְ אַחֲרֵי פ״ Jerem. II, 5. (Sirac. XLVI, 10.) — *ἀποστέλλω ὀ. τινος* = ***hinter Jemandem drein schicken, nachschicken*** Luc. XIX, 14. — *ἀκολουθέω ὀ. τ.* = ***sequor aliquem*** Matth. X, 38. Marc. VIII, 34. Cf. sub *ἀκολουθέω* monita. — Loci, in quibus cogitatione addendum *ἀκολουθεῖν* Marc. I, 30. Joh. XII, 19. — *ἀφιστάναι, ἀποσπᾶν ὀ. τ.* i. e. ***facere, ut deficiat aliquis ab aliquo et alium aliquem sequatur*** Act. V, 37. XX, 30. — *ἐκτρέπομαι ὀ. τ.* = ***deficio ab aliqua re et aliam aliquam sequor*** 1 Tim. V, 15. *θαυμάζω ὀ. τ.* Apoc. XIII, 3. — bb) de tempore Matth. III, 11. Marc. I, 17. Joh. I, 15. 27. 30. — LXX pro אַחַר Neh. XIII, 19. —

b) ponitur, ubi poni potuisse videtur *ἀπό* vel, ut habent LXX *ἀπὸ ὄπισθεν, ἐξόπισθεν.* Ita de personis, quae, secutae aliquem vel aliquid [*ἀκολουθοῦντες ὀπίσω τινός*], vel stantes a tergo alicuius [*στάντες ὀπίσω τινός*] discedunt vel discedere iubentur ab eo aa) propr., ut *ὕπαγε ὀπίσω μου* = *ὕπαγε ἀπ᾽ ἐμοῦ καὶ οὐκέτι ἀκολούθει ὀπίσω μου* — Matth. IV, 10. et si sana lectio Luc. IV, 8. Cf. *Vater* et *Griesb.* ad h. l. — — bb) pro: ***apage*** Matth. XVI, 23. Marc. VIII, 33. Ita pro מֵאַחֲרֵי LXX nunc *ἀπό* Deut. VII, 4. nunc *ἀπὸ ὄπισθεν* 2 Sam. XX, 2. Hos. I, 2. nunc *ἐκ* Amos. VII, 15. nunc *ἐξόπισθεν* Ps. LXXVIII, 71. Cf. *Ewald* p. 617. *Simon.* lex. hebr. p. 48 ed. *Winer* — similiter de personis, quae instantes alicui et quasi incumbentes ei, iubentur discedere מֵעַל Exod. X, 28. ubi LXX pro לֵךְ מֵעָלָי *ἄπελθε ἀπ᾽ ἐμοῦ.* Cf. *Ewald* p. 616. *Simon.* lex. hebr. p. 720. ed. *Winer.* — Saepius non extat in N. T.

ʽ**Ὁπλίζω**, f. *ίσω*, (ab *ὅπλον*, quod vid., paro, ich bereite zu Hom. Iliad. XI, 641. armo, armis instruo Xen. Anab. II, 6. 25. Medium: me armis instruo Herodian. VI, 9. 5.) ***instruo*** Med. ***me instruo aliqua re.*** Ita semel in N. T. sq. acc. rei, cf. *Buttm.* §. 122, 4. *Matthiae* §. 492, b. p. 924. 1 Petr. IV, 1. *καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλίσασθε.* (Jos. Arch. VI, 9. 4. Sophocl. Electr. v. 991. *θράσος ὁπλίζεσθαι.*)

ʽ**Ὅπλον**, *ου, τό*, plural. *τὰ ὅπλα* (instrumentum, Werkzeug, Rüstzeug) ***arma, orum*** a) propr. Joh. XVIII, 3. (Diod. Sic. V, 33. Polyb. XXIII, 9. 3. Xen. Cyr. II, 1. 14.) — b) trop. 2 Cor. X, 4. — c) metaph. pro: ***instrumentum quodcunque, quo efficitur aliquid***, ut *ὅπλα ἀδικίας* item *τῆς δικαιοσύνης* Rom. VI, 13. 2 Cor. VI, 7. — *ὅπλα τοῦ φωτός* i. e. ***instrumenta, quae suppeditat melior cognitio*** vel ***quae conveniunt meliori cognitioni*** Rom. XIII, 12. — Saepius non legitur in N. T.

ʽ**Ὁποῖος**, *οία, οἷον*, ***qualis***, i. e. a) ***cuius qualitatis, was für einer*** 1 Cor. III, 13. Gal. II, 6. 1 Thess. I, 9. Jac. I, 24. (Herodian. VI, 1. 1. Xen. Mem. IV, 4. 13.) — b) praeced. *τοιοῦτος* = ***ein solcher wie, talis, qualis*** Act. XXVI, 29. (Xen. Cyr. I, 6. 36.) Saepius non legitur in N. T.

ʽ**Ὁπότε**, adv. ***cum, quo tempore.*** Semel in N. T. seq. indicat. agitur enim de re, quae certo tempore evenerat. Luc. VI, 3. *ὁπότε ἐπείνασεν αὐτός.* (Hom. Iliad. I, 339. Lucian. Dial. Deorr. V, 7. et *Poppo* ad h. l.) cf. *Herm.* ad Vig. p. 903. 917.

ʽ**Ὅπου**, adv. ***quo*** i. e. 1) ***ubi, wo*** a) propr. i. e. de loco aa) praeced. notatione loci *α*) sq. indicat. *αα*) universe Matth. VI, 19 bis. v. 20 bis. XIII, 5 et Marc. IV, 5. — Matth. XXVIII, 6. Marc. II, 4. IX, 44. 46. 48. XVI, 6. Luc. XII, 33. Joh. I, 28. IV, 20. 46. VI, 23. VII, 42. X, 40. XI, 30. XII, 1. XVIII, 1. 20. XIX, 20. 41. XX, 12. Act. XVII, 1. Apoc. XI, 8. XX, 10. (Herodian. II, 7. 5. IV, 8. 4. Lucian. D. D. XIV, 3.

Xen. Cyr. I, 4. 16.) — ββ) subsequitur demonstrat. vel pron. vel adverb., quod auctor inchoasse se adverb. relat., minus memor fuit Apoc. XII, 6. 14. XVII, 9. Cf. supra sub αὐτός et ἐκεῖ p. 170. 468 observata. — β) sq. coniunct. in interrogat. indir. ὅπου φάγω = *quo comedere possum* Marc. XIV, 14. Luc. XXII, 11. cf. *Herm.* ad Vig. p. 741. — bb) relate ad seq. ἐκεῖ, cui praeponitur cum propositione sua, si vis quaedam ei inest. Cf. quae habet de ὅς in talibus *Matthiae* §. 478. p. 893. — Ita Matth. VI, 21. Luc. XII, 34. XVII, 36. Joh. XII, 26. — cc) absol., sq. indicat. Matth. XXV, 24. 26. Marc. IV, 15. ὅπου σπείρεται ὁ λόγος pro: *in quorum animo.* — V, 40. VI, 55. XIII, 14. Joh. III, 8. VI, 62. VII, 34. XI, 32. XIV, 3. XVII, 24. XX, 19. Rom. XV, 20. Apoc. II, 13 bis. — dd) addito ἄν: ὅ π ο υ ἄ ν *ubicunque* α) sq. coniunct. Marc. IX, 18. XIV, 9. — pro ὅπου ἄν legitur ὅπου ἐάν Matth. XXIV, 28. XXVI, 13. Marc. VI, 10. XIV, 14. — β) sq. indic. imperf. Marc. VI, 56. Cf. ἄν p. 57. — b) de loco et tempore aa) absol., sq. indic. Hebr. IX, 16. X, 18. (Xen. Cyr. V, 4. 20.) cf. *Bornem.* ad Xen. l. l. — bb) relate ad ἐκεῖ Jac. III, 16. — — c) in argumentatione = *cum, quandoquidem* 1 Cor. III, 3. (Lucian. D. D. XVIII, 3.) cf. *Buttm.* §. 136. *Viger.* p. 431. — d) = *in qua re* Col. III, 11. 2 Petr. II, 11. (Xen. Cyr. VI, 1. 7.) — 2) iunct. cum verbis motum indicantibus per attractionem ponitur, ubi poni poterat ὅποι, cf. ad ἐκεῖ p. 469 adnotata. — *quem in locum, quo, wohin* a) sq. indic. Joh. VIII, 21. 22. XIII, 33. 36. XIV, 4. XXI, 18. 19. (Xen. Anab. II, 4. 19. VI, 3. 23. Cyr. VIII, 3. 23.) cf. *Bornem.* ad Xen. in locis laud. — b) iunct. c. ἄν: ὅ π ο υ ἄ ν, *quocunque*, sq. coni. Luc. IX, 57. Jac. III, 4. Apoc. XIV, 4. — pro ὅπου ἄν legitur ὅπου ἐάν Matth. VIII, 19. Cf. ἄν p. 58.

Ὀ π τ ά ν ω, vid. ὁ ρ ά ω.

Ὀ π τ α σ ί α, ας, ἡ, (vox serioris aevi, pro qua Graeci melioris notae ὄψις cf. *Passow* II. p. 275. — adspectus, Anblick, tum: facies) *visio, apparitio*, de specie vigilanti mihi vel somnianti oblata; quater in N. T. Luc. I, 22. XXIV, 23. Act. XXVI, 19. 2 Cor. XII, 1. LXX pro מַרְאָה Dan. IX, 23. (Anthol. gr. T. I. p. 121. ed. *Jacobs.*)

Ὀ π τ ό ς, ή, όν, (ab ὀπτάω coquo, torreo) *coctus, tostus.* Extat tantum Luc. XXIV, 42. — LXX pro צְלִי Exod. XII, 8. 9. (de lateribus coctis Diod. Sic. II, 9. Xen. Anab. II, 4. 12.)

Ὄ π τ ω, vid. ὁ ρ ά ω.

Ὀ π ώ ρ α, ας, ἡ, (anni tempus sequens τὸ θέρος, incipiens igitur ab ortu Sirii et durans ad ortum arcturi Xen. H. G. III, 2. 10.) *fructus* ὀ π ώ ρ α ς, *tempore maturescentes, arborum maxime.* Extat tantum Apoc. XVIII, 15. ἡ ὀπώρα τῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς σου = ἡ ὀπώρα, ἧς ἐπιθυμεῖ ἡ

ψυχή σου. Cf. de hac gen. vi *Winer* p. 146 sq. p. 76 sq. (Diod. Sic. II, 56. Polyb. IV, 66. 7. Xen. H. G. II, 4. 25.)

Ὅπως, 1) adv. *quo modo*, *qua ratione*, sq. indic. aor. ubi narratur, quid factum sit cf. *Passow* II. p. 276. — Luc. XXIV, 20. (Jos. prooem. ad bell. iud. §. 2. Hom. Iliad. X, 545.) — Sunt tamen, qui Luc. l. l. explicent: *dass* = ὅτι, posito pro accus. c. inf. ubi nos: *dass*, *wie*. (Ita ὅπως post λέγω, οἶδα, ὁράω Lucian. D. D. VI, 2. XX, 12. 23. Dial. Mort. III, 1. Xen. Hier. IX, 1. Cyr. III, 3. 20.) —

2) coniunct. finalis, *ut*, *dass*, *damit* — ὅπως μή *damit nicht*, *ne*. Secum habet in N. T. non nisi *coniunct.* et finem indicat, ut fiat aliquid. Ita A) absque ἄν a) universe aa) *praeced. praesenti* vel *aor. in ceteris praeter indic. modis*. Cf. *Winer* p. 123. *Buttm.* §. 126, 2. *Matthiae* §. 518. p. 992. §. 620. p. 1256. *Herm.* ad Vig. p. 791. 850. *Poppo* ad Lucian. D. D. p. 8. 9. — α) universe Matth. VI, 2. 5? 16. Hebr. IX, 15. — abest praes., ut ἐστέ 1 Petr. II, 9. — Marc. V, 23. Luc. XVI, 28. Joh. XI, 57. Act. IX, 12. XX, 16. 2 Cor. VIII, 14. 2 Thess. I, 12. — ὅπως μή Act. XX, 16. 1 Cor. I, 29. — β) praeced. *imperat.* vel praes. Matth. V, 45. vel aoristi Matth. II, 8. V, 16. VI, 4. Act. XXIII, 15. 23. 2 Cor. VIII, 11. — ὅπως μή Matth. VI, 18. Cf. *Winer* p. 124. *Buttm.* §. 126, 2. *Matthiae* §. 518. p. 992. — — bb) *praeced. futuro* Matth. XXIII, 35. Act. XXIV, 26. Cf. *Winer* l. l. *Matthiae* l. l. — — cc) *praeced. praeterito*. Cf. *Winer* p. 124 sq. *Herm.* ad Vig. p. 850 sq. *Matthiae* §. 518. p. 993. 994. 996. *Passow* II. p. 277. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 428. 658. 839. — α) universe Matth. XXVI, 59. Act. IX, 17. 24. XXV, 26. Rom. IX, 17. Gal. I, 4. — Hebr. II, 9. — β) in formula ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθέν Matth. II, 23. VIII, 17. XII, 17. XIII, 35. — b) post vv. *rogandi*, *precandi*, *petendi* aa) praeced. *praes.* item *aor.* in ceteris praeter indic. modis Act. XXIII, 20. — Philem. v. 6. — bb) praeced. *imperat.* Matth. IX, 38. Luc. X, 2. Act. VIII, 24. Jac. V, 16. — cc) praeced. *praeterito* Matth. VIII, 34. Luc. VII, 3. XI, 37. XVI, 26. Act. IX, 2. XXV, 3. — Act. VIII, 15. quo loco ut accuratius explicentur verba praecedentia προσηύξαντο περὶ αὐτῶν, additur: ὅπως λάβωσι τὸ πνεῦμα ἅγιον. — Cf. de ὅπως c. coniunct. praeced. praeterito *Winer* p. 124 sq. et grammaticos paulo ante laudatos. — — c) post vv *decernendi*, praeced. *praeterit.* Matth. XII, 14. XXII, 15. Marc. III, 6. Cf. *Fritzsche* l. l. p. 428. 658. — — B) c. ἄν. Cf. de ὅπως ἄν Vol. I. p. 59. sub ἄν observata. — aa) ubi praecedit *praes.* Matth. VI, 5. Luc. II, 35. (Isocrat. ad Philipp. c. 49.) — abest praes. cogitatione addendum Rom. III, 4. Cf. ἄν p. 59. — bb) ubi praeced. *imperat.* Act. III, 19. — c) praeced. *futuro* Act. XV, 17. — Saepius non legitur in N. T.

Ὅραμα, τος, τό. (ab ὁράω) *visum, visio, eine Erscheinung* a) universe Act. VII, 31. (Aelian. V. H. II, 3. Xen. Cyr. III, 3. 29.) — b) de visionibus ἐν ἐκστάσει vel ἐν νυκτί oblatis alicui Matth. XVII, 9. Act. IX, 10. 12. X, 3. 17. 19. XI, 5. XII, 9. 10. XVIII, 9. — LXX pro מַרְאֶה et מַרְאָה Gen. XLVI, 2. חָזוֹן Dan. VIII, 2. חִזָּיוֹן Job. VII, 14. מַחֲזֶה Gen. XV, 1.

Ὅρασις, εως, ἡ, (ab ὁράω, video; visus, das Gesicht i. e. der Sinn des Gesichts Diod. Sic. I, 59. XIII, 111.) 1) *adspectus, species,* ὅμοιος ὁράσει [vid. de hoc dat. sub ὅμοιος monita] λίθῳ ἰάσπιδι. Apoc. IV, 3. (Sirac. XI, 2.) — 2) pro: ὅραμα, *visum, visio* Act. II, 17. Apoc. IX, 7. (LXX Zach. X, 2. Tob. XII, 19.)

Ὁρατός, ή, όν, (ab ὁράω, video; visus, a, um) *visibilis.* Legitur tantum Col. I, 16. — (LXX Job. XXXII, 21. Xen. Mem. III, 10. 3.)

Ὁράω, ῶ, et forma minus usitata ὀπτάνω, [ita passiv. Act. I, 3. — LXX 1 Regg. VIII, 8. Tob. XII, 9. cf. *Passow* II. p. 275.] fut. ὄψομαι [a forma praes. inusitata ὄπτω cf. *Buttm.* §. 101. gram. max. Vol. II. §. 114. p. 200 sq. *Matthiae* §. 245. p. 478.], 2 pers. sing. ὄψει [cf. *Buttm.* §. 93. III, 3. gram. max. §. 87, not. 9. *Matthiae* §. 203, not. 3. p. 374. *Winer* p. 38.] a. 1. ὠψάμην [cuius coniunct. Luc. XIII, 28. — item Liban. declam. Tom. IV. 611. optat. Anna Comnen. XI. 342.] — Cf. de hoc aor. serioris graecitatis *Buttm.* gram. max. Vol. II. §. 114. p. 201. *Matthiae* §. 245. p. 478. *Lobeck* ad Phryn. p. 734. — aor. 1. p. ὤφθην, fut. 1. p. ὀφθήσομαι, aor. 2. εἶδον, vid. εἶδον, impf. ἑώρων, pf. ἑώρακα, plusqpf. ἑωράκειν, a forma praes. ὁράω, de quorum tempp. duplici augm. cf. *Buttm.* §. 77, not. 8. gram. max. Vol. I. §. 84, not. 11. p. 332. *Matthiae* §. 168, not. 1. p. 305.

1) *video, oculis cerno, ich sehe,*

A) per se AA) activum a) sq. accus. *pers.* aa) solo Matth. XXVIII, 7. 10. Marc. XVI, 7. τὸ σωτήριον [= τὸν σωτῆρα] τοῦ Θεοῦ Luc. III, 6. coll. LXX Jes. XL, 5. — Luc. XVI, 23. Joh. VIII, 57. IX, 37. — XIV, 7. ἑωράκατε αὐτόν sc. τὸν πατέρα i. e. *dum me* τὴν δόξαν τοῦ πατρός *referentem vidistis, patrem ipsum vidistis,* ita ipse Jesus explicat v. 9. — XVI, 16. ὄψεσθέ με — πατέρα i. e. *videbitis me et quidem redeuntem ad patrem me videbitis.* v. 17. 19. 22. XX, 18. 25. 29. 1 Cor. IX, 1. 1 Joh. I, 2. vid. de h. l. ζωή Vol. I. p. 691 fin. — 1 Joh. IV, 20 bis cf. de h. l. perfecto praesentis simul notionem includente *Winer* p. 116. *Buttm.* §. 100. 2. *Matthiae* §. 502. 2. p. 953. *Herm.* ad Vig. p. 748. *Lücke* III.

p. 205. — Apoc. I, 7. — LXX pro חָזָה Jes. XXXIII, 17. (Xen. Cyr. I, 4. 10.) — abest acc. pers. statim quippe praecedens Joh. I, 34. Hebr. XI, 27. 1 Petr. I, 8. — — bb) additur accus. participii, ubi poni poterat infinit. cf. *Matthiae* §. 548, 1. p. 1074. *Winer* p. 140. — Matth. XXIV, 30. XXVI, 64. Marc. XIII, 26. XIV, 62. Luc. XIII, 28. XXI, 27. Joh. I, 52. (Xen. Cyr. I, 2. 8.) — — b) sq. accus. *rei* aa) universe, ut *ὀπτασίαν* Luc. I, 22. XXIV, 23. *ταῦτα* XXIII, 49. — Joh. I, 51. IV, 45. VI, 2. XI, 40. XIX, 35. — Act. II, 17. VII, 44. 1 Joh. I, 1. 3. Apoc. XVIII, 18. e lect. vulg. — (Xen. Oecon. X, 6.) — genit. *ὧν* per attract. pro *τούτων ἅ* Luc. IX, 36. Act. XXII, 15. XXVI, 16. de h. l. *ὀφθήσομαί σοι* vid. paulo post. — bb) *τὸ πρόςωπόν τινος faciem alicuius* pro: *praesentem video aliquem* α) proprie Act. XX, 25. Col. II, 1. — β) *τὸ πρόςωπον τοῦ θεοῦ* tropice pro: *consuetudine et familiaritate Dei utor*, ita in summae, qua utitur aliquis, felicitatis imagine desumta a personis, quibus adire et coram videre regem licuit [vid. infra sub 1. C. observata] Apoc. XXII, 4. — cc) formula notanda: *ἀκήκοα τὴν φωνήν τινος καὶ ἑώρακα τὸ εἶδος αὐτοῦ* trop. pro: *novi aliquem, cognitum habeo aliquem*, ita et quidem ut adhaereat verbo voluntatis significatio Joh. V, 37. *οὔτε — εἶδος αὐτοῦ*, sens.: *semper Dei cognoscendi voluntas a vobis abfuit.* Cf. *Lücke* II. p. 48. Cf. de voluntatis significatione verbis adhaerente *Herm.* ad Soph. Philoct. v. 450. 1004. Aiac. v. 1105. *Brunck* ad Soph. Oed. R. v. 1441. *Elmsley* ad Eur. Heraclid. v. 1003 ed. Lips. *Markland* ad Eur. Suppl. v. 740. *Winer* p. 102. — BB) passiv. a) *conspicior, ich werde gesehen*, ita aa) de personis, quae conspiciuntur α) absol. Luc. IX, 31. — β) sq. *τινί* pro *ὑπό τινος ab aliquo, appareo alicui*, ita *ὀπτάνομαι* Act. I, 3. et *ὤφθην* Matth. XVII, 3. Marc. IX, 4. Luc. I, 11. XXII, 43. XXIV, 24. Act. VII, 3. 26. 30. 35. IX, 17. XIII, 31. XXVI, 16. 1 Cor. XV, 5—8. 1 Tim. III, 16. Hebr. IX, 28. — LXX pro נִרְאָה Exod. III, 2. 16. (Herodian. I, 16. 8. *ὑπό τινος* Aelian. V. H. II, 26.). De dat. post verba pass. posito pro *ὑπό* c. gen. cf. *Buttm.* §. 121, 4. *Matthiae* §. 395. p. 722. *Winer* p. 85. — bb) de rebus, quae conspiciuntur, absol. Apoc. XI, 19. XII, 1. 3. — LXX pro נִגְלָה Jes. XL, 5. — sq. *τινί* = *ὑπό τινος* Act. II, 3. XVI, 9. — b) *facio, ut conspiciatur aliquid*, ita fut. 1. pass., ut *μάρτυρα — ὧν τε ὀφθήσομαί σοι* pro: *μάρτυρα — τούτων, ἅ τε ὀφθήσομαί σοι testem eorum, quae te videre faciam* Act. XXVI, 16. Cf. de h. l. *Bornem.* in *Rosenm.* Rep. II. p. 289. *Winer* p. 113. (Xen. Cyr. I, 4. 18. *ἃ ὁ πάππος — ἐπεποίητο, quae avus facienda curaverat.* Cf. *Bornem.* ad h. l. et *Buttm.* §. 112, 8.) — — — B) *experiendi* notione inclusa: *videndo experior*, ut *τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ* Joh. XI, 40. — — C) *conveniendi* notione adiuncta

aa) universe, ubi nos: *sehen und sprechen* Hebr. XIII, 23. Vid. *εἶδον* Vol. I. p. 376. — bb) τὸν θεόν, item τὸν κύριον i. e. *Jesum Messiam*, trop. pro: *summa regni messiani felicitate fruor*, ita Matth. V, 8. Hebr. XII, 14. ex imagine desumta ab iis, qui רָאָה פְּנֵי הַמֶּלֶךְ i. e. coram rege apparere et cum eo versari dicuntur. Quod cum apud orientis reges cf. 2 Regg. XXV, 19. Esth. I, 14. paucissimis tantum liceret, factum est, ut formula: *videre regem*, transferretur ad felicitatis, quae contingit alicui, eximiae descriptionem. Cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 205. — — D) ἡμέραν τινός = *vivendo attingo tempora alicuius*, ubi nos: *erleben* Luc. XVII, 22. Vid. εἶδον Vol. I. p. 376.

2) transfertur ad mentis oculos, ubi Latini: a) *video*, nos: *bemerken*, sq. accus. c. partic. Act. VIII, 23. Hebr. II, 8. (Diod. Sic. Tom. X. p. 150 ed. *Bip.*) Cf. de partic. *Matthiae* §. 548, 1. p. 1074. §. 549, 3. p. 1076 sq. — — b) *intelligo*, nos: *verstehen* = συνίημι, γινώσκω, nunc absol. Rom. XV, 21. (Xen. Mem. IV, 7. 3.) — nunc sq. accus. rei Col. II, 18. (Eurip. Phoen. v. 752 vel 757.) — nunc sq. ὅτι, loco acc. c. inf. Jac. II, 24. (Marc. Antonin. IX, 27.) — — c) *cognosco*, perf. ἑώρακα, ut ἔγνωκα: *novi, cognitum habeo* aa) sq. accus. *person.* α) universe Joh. VI, 36. Cf. *Lücke* II. p. 81 sq. — β) addito καθώς ἐστι = *plene, perfecte, accurate cognosco* αα) plene 1 Joh. III, 2. — ββ) minus plene, i. e. ita ut cogitatione addi possit καθώς ἐστι, ita ἑώρακά τινα, *plene, perfecte, accurate cognitum habeo vel novi aliquem* Joh. I, 18. VI, 46 bis. 3 Joh. v. 11. — additur ἔγνωκα 1 Joh. III, 6. Cf. *Lücke* I. p. 431 sq. II. p. 90. III. p. 156. (Sirac. XLIII, 31.) — bb) sq. accus. *rei* [Sirac. XLII, 15. 25.] α) de Jesu, qui ὢν παρὰ τῷ πατρί agentem vidit et loquentem audivit i. e. *perfectissime cognitum habet Deum* i. e. *mentem, voluntatem, consilia Dei* Joh. III, 11. 32. — additur παρὰ τῷ πατρί Joh. VIII, 38. cf. *Lücke* II. p. 230. — β) universe Joh. VIII, 38. ὑμεῖς — ποιεῖτε, *quae* [versantes in vicinia patris vestri =] *a patre vestro didicistis, ea factis exprimitis.* — [d) *perpendo, considero, video, überlegen* Act. XXII, 26. Cf. tamen de dubia h. l. lectione *Vater* et *Griesb.*]

3) ex hebr. sequente accus. rem prosperam vel adversam indicante: *experior*, ut ζωήν Joh. III, 36. (ὄπτεσθαι βίον Lycophron. in Cassandr. v. 1019.) Vide εἶδον l. l.

4) absolute, ut Lat.: *video* a) *specto, intueor, hinsehen, blicken*, sq. εἴς τινα *nach Jemandem* Joh. XIX, 37. Vide de h. l. εἰς p. 424. et ἐκκεντέω p. 472. (Hom. Iliad. XXIV, 633. Xen. Symp. V, 6.) — b) = *caveo, ich sehe zu, hüte mich* aa) sq. μή et vocabulis c. μή compositis et secum habentibus coniunct. α) plene Matth. VIII, 4. XVIII, 10. Marc. I, 44. 1 Thess. V, 15. (Lucian. D. D. VIII, 2. Epictet. Enchirid. c. 19. μή sq. fut. Xen. Cyr. III, 1. 27.) — β) minus plene i. e.

abest post μή verbum e contextu facile eruendum, ut Apoc. XIX, 10. XXII, 9. ὅρα μή sc. προςκυνήσῃς μοι. — bb) sq. μή c. imperat. Matth. IX, 30. XXIV, 6. Cf. μή p. 96. — cc) iungitur c. aliis cavendi verbis, ut βλέπειν, προςέχειν, φυλάττεσθαι post se habentibus ἀπό c. gen. Matth. XVI, 6. Marc. VIII, 15. Luc. XII, 15. — — c) *curo* = ἐπιμελοῦμαι, i. e. *operam do*, sq. coniunct., ubi poni poterat ὅπως c. coni. [cf. *Matthiae* §. 519. p. 999. *Bornem.* ad Xen. Symp. p. 202 sq. *Jacob* ad Lucian Toxar. p. 109.] Hebr. VIII, 5. (ita *video* Terent. Andr. II, 6. 25.) cf. Lamb. Bos. p. 774 ed. *Schäfer.* — bb) in formula σὺ ὄψει, ὑμεῖς ὄψεσθε, *tu videris, vos videritis* i. e. *tua, vestra haec cura erit* Matth. XXVII, 4. 24. Act. XVIII, 15. (Arrian. diss. epict. II, 5. ἐποίησα ἐγὼ τὸ ἐμόν, εἰ δὲ καὶ σὺ τὸ σὸν ἐποίησας, σὺ ὄψει. IV, 6. 11 et 12. Marc. Anton. XI, 13.) Cf. *Fritzsche* l. l. p. 798. —

Ὀργή, ῆς, ἡ, (ab ὀργάω vel ὀρέγω ebullio, vid. *Passow* II. p. 279. — animi indoles, affectus, Trieb, Leidenschaft) 1) *ira, Zorn* a) universe, ut μετ' ὀργῆς *indignabundus* Marc. III, 5. — Rom. XII, 19. Eph. IV, 31. Col III, 8. 1 Tim. II, 8. Jac. I, 19. 20. — LXX pro אַף Num. XI, 1. זַעַם Jes. X, 5. חָרוֹן Exod. XV, 7. (Diod. Sic. III, 32. IV, 82. Anth. gr. Vol. I. p. 96 ed. *Jacobs.* Xen. Mem. II, 6. 23.) — b) tribuitur Deo *peccatum et qui indulget ei, detestanti et aversanti* Rom. IX, 22. — σκεύη ὀργῆς item τέκνα ὀργῆς = *homines, ad quos pertinet* ἡ ὀργὴ τ. Θ. i. e. *homines Deo invisi* Rom. IX, 22. Eph. II, 3. — Hebr. III, 11. IV, 3. — De formula τὸ ποτήριον τῆς ὀ. τ. Θ. vel ὁ οἶνος τοῦ θυμοῦ καὶ τῆς ὀ. τ. Θ. usurpatis in poenarum div. gravissimarum descriptione Apoc. XIV, 10. XVI, 19. XIX, 15. vid. οἶνος, ποτήριον. — Joh. III, 36. ἡ ὀργὴ τ. Θ. = *metus Dei irascentis* = *das Bewusstseyn der Zerfallenheit mit Gott* oder *des gestörten guten Vernehmens mit Gott.* Ita *Lücke* I. p. 630. — — 2) ex metonym. signi pro re signata: *poena, Strafe* a) universe Rom. XIII, 4. 5. (Sirac. VII, 18. Dem. 528, 4.) — b) de poenis div., maxime iis, quas post Messiae adventum i. e. post Jesu Messiae de coelo redeuntis adventum, Deus sumturus est ab hominibus improbis Luc. XXI, 23. — Rom. II, 5. III, 5. IV, 15. V, 9. 1 Thess. II, 16. V, 9. — ἡμέρα ὀργῆς Rom. II, 5. Apoc. VI, 17. — ἡ μέλλουσα ὀργή vel ἡ ὀ. ἡ ἐρχομένη Matth. III, 7. Luc. III, 7. 1 Thess. I, 10. — Rom. I, 18. Eph. V, 6. Col. III, 6. Apoc. VI, 16. XI, 18. — additur θυμός Rom. II, 8. de quo verbositatis genere vid. *Jacob* quaest. Lucian. p. 20. ad calc. Lucian. Toxar. *Winer* p. 204. coll. *Matthiae* §. 636. p. 1310. — Saepius non legitur in N. T.

Ὀργίζομαι, f. ίσομαι (ab ὀργίζω ad iram provoco Aeschin. Dial. Socr. II, 1. Xen. de re eq. IX, 2.) *irascor* a) sq. dat. Matth. V, 22. Cf. *Matthiae* §. 399, c. p. 729. (Xen.

ymp. IV, 64 et Cyr. II, 2. 5. Polyb. XXII, 14. 7.) — b) sq. c. dat. Apoc. XII, 17. (Herodian. VII, 10. 2.) Cf. *Matthiae* 399. c. not. 1. p. 730. — c) absolute Matth. XVIII, 34. XII, 7. Luc. XIV, 21. XV, 28. Eph. IV, 26. Apoc. XI, 18. pius non legitur in N. T. LXX pro אָנַף 1 Regg. XI, 9. Judd. II, 14. פָּנִים Neh. IV, 1. קָצַף Gen. XL, 2. (Aelian. H. XII, 54. Herodian. V, 8. 15. Xen. H. G. IV, 8. 30.)

Ὀργίλος, η, ον, (ab ὀργή) *iracundus.* Semel in N. T. it. I, 7. — LXX *φίλος ὀργίλος* pro אִישׁ חֵמָה Prov. XXII, et *ἀνὴρ ὀργίλος* pro בַּעַל חֵמָה Prov. XXIX, 22. (Anthol. T. II. p. 210. ed. *Jacobs.* Herodian. IV, 9. 6. Aristot. Ethic. 5. Xen. de re eq. IX, 7.)

Ὀργυιά, ᾶς, ἡ, (ut *passus* a pandendo, ita ὀργυιά ab ὀρέγω extendo) *spatium, quod est inter expansas utrimque manus cum pectore = sex pedes, eine Klafter,* Lat. *passus.* in N. T. Act. XXVII, 28. — (Polyb. I, 22. 4. Aelian. H. XII, 22. Xen. Mem. II, 3. 19.)

Ὀρέγομαι, f. *ξομαι, manum meam extendo* sq. gen. i. e. *ut sumam aliquid, ich strecke die Hand aus nach twas,* med. (verbi ὀρέγω, extendo, porrigo Herodian. II, 8. 3.) *appeto,* sq. genit. cf. *Matthiae* §. 350. p. 660. *Buttm.* 119. *Winer* p. 79. — a) propr. 1 Tim. III, 11. Hebr. XI, 16. Diod. Sic. IV, 61. Polyb. I, 8. 5. Xen. Mem. I, 2. 15.) — b) metaph. *indulgeo, deditus sum,* ut *φιλαργυρίας* 1 Tim. VI, 10. Saepius non extat in N. T.

Ὀρεινός, ή, όν, (ab ὄρος mons) *montanus.* Bis in N. T. Luc. I, 39. *εἰς τὴν ὀρεινὴν* sc. *χώραν.* v. 65. LXX pro הַר Gen. XIV, 10. Deut. XI, 11. (Diod. Sic. II, 38. Xen. Cyr. I, 3. 3.)

Ὄρεξις, εως, ἡ, (ab ὀρέγομαι appeto) *appetitus, cupiditas.* Extat tantum Rom. I, 27. *ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν.* (Sirac. XXIII. 6. Herodian. III, 13. 14. VI, 1. 12. Aelian. V. H. X, 9.)

Ὀρθοποδέω, ῶ, (ex ὀρθός rectus et πούς) *recto tramite incedo,* ex hebr. *recte ago.* Ita semel in N. T. Gal. II, 14. *ὀρθοποδοῦσιν πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου.*

Ὀρθός, ή, όν, rectus i. e. a) *erectus* Act. XIV, 10. *ἀνάστηθι — ὀρθός* (Aeschin. Dial. Socr. I, 4. Xen. Mem. I, 4. 11.) — b) *planus* Hebr. XII, 3. *τροχιὰς ὀρθὰς ποιήσατε.* (Lucian. Dial. Deorr. XXV, 4.)

Ὀρθοτομέω, ῶ, f. *ήσω,* (ab ὀρθός rectus et *τέμνω* seco; recte seco vel divido) *recte versor in tractanda aliqua re.* Extat tantum 2 Tim. II, 15. *ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας.* LXX pro יָשַׁר Prov. III, 6.

Ὀρθρίζω, f. *ίσω,* (ab ὄρθρος q. v.) *facio aliquid summo vel primo mane* [facio aliquid *νυκτὸς ὑπὸ τὸν ὄρθρον* i. e. *τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς, καθ' ἣν ἀλεκτρύονες ᾄδουσι καὶ ἐν*

ἢ λύχνῳ δύναταί τις χρῆσθαι vel πρὸ ἀρχομένης ἡμέρας]. Semel in N. T. Luc. XXI, 38. πᾶς ὁ λαὸς ὤρθριζε πρὸς αὐτὸν i. e. *primo mane confluxit ad eum omnis multitudo*. (Sirac. XXXIX, 5. 1 Macc. VI, 33. XI, 67.) LXX pro הִשְׁכִּים Gen. XIX, 2. 27.

Ὄρθρινος, η, ον, v. ὄρθριος.

Ὄρθριος, ία, ον, (ab ὄρθρος q. v.) *primotinus, matutinus*. Semel in N. T. Luc. XXIV, 22. γενόμεναι ὄρθριαι [adverbialiter pro: ὄρθρον cf. *Matthiae* §. 446, 8. p. 834. *Fischer* ad Well. T. III. P. I. p. 331 — 333. ubi etiam exempla latina, ut Virgil. Aeneid. VIII, 465.] ἐπὶ τὸ μνημεῖον.— Esse hanc huius vocabuli formam omnibus aetatibus, cf. Hom. Hymn. in Mercur. 143. Theogn. 843. Aristoph. Av. 489. Plato Protagor. 313. B. Legg. XII, 217. plurimo usu celebratam, ὄρθρινος contra, quod olim legebatur Apoc. XXII, 16. apud poetas quidem, ut Aratum Dios. 948. Posidippum in Anthol. gr. T. II, 52. Antipatrum Sidonium, ibidem T. II. p. 12. Meleagrum, ibidem T. I. p. 27. Phaedimum, ibid. T. I. p. 198. et in pedestri oratione legi apud Lucian. Gall. §. 1. item apud LXX Hos. VI, 4. docuit *Lobeck* ad Phryn. p. 51.

Ὄρθρος, ου, ὁ, *diluculum*, ubi nox abiit nec tamen orta dies vel ἡ ὥρα τῆς νυκτὸς, καθ' ἣν ἀλεκτρύοντες ᾄδουσιν· ἄρχεται δὲ ἐνάτης ὥρας καὶ τελευτᾷ εἰς διαγελῶσαν ἡμέραν cf. Phryn. p. 275. ed. *Lobeck*. — *tempus matutinum*. Ter legitur in N. T. Luc. XXIV, 1. ὄρθρου βαθέος = *summo mane* et Joh. VIII, 2. ὄρθρου δὲ πάλιν. De quo genit. temporis vid. *Matthiae* §. 377, 2. p. 692. *Buttm.* §. 119, 4.— Act. V, 21. ὑπὸ τὸν ὄρθρον. LXX pro בֹּקֶר Prov. VII, 18. שַׁחַר Joel. II, 2. הַשְׁכֵּם Jes. VII, 25. אַשְׁמוּרָה Ps. LXIII, 7. (Diod. Sic. XIV, 104. Pausan. IV, 29. Polyb. III, 73. 3. Plato Criton. c. 1. ed. *Fischer* Xen. Anab. II, 2. 21.)

Ὀρθῶς, adv. *recte* [grade Xen. de re eq. VII, 5.] Marc. VII, 35. Luc. VII, 43. X, 28. XX, 21. — (Artemid. I, 78. Polyb. XXIII, 12. 3. Xen. Mem. III, 6. 8.)

Ὁρίζω, f. ίσω, (ab ὅρος terminus, fines et terminos loci vel rei definio Xen. Cyr. VIII, 6. 21. VIII. 8. 1.) *constituo, definio* a) sq. accus. rei, ut βουλὴν Act. II, 23. τῇ ὡρισμένῃ βουλῇ = *ex decreto divino*, cf. de dat. = *zufolge, nach Matthiae* §. 399, not. 2. p. 730. — Act. XVII. 26. Hebr. IV, 7. — τὸ ὡρισμένον = *decretum* Luc. XXII, 22. — LXX pro כָּלָה Prov. XVI, 30. (Diod. Sic. I, 41. Xen. Anab. VII, 7. 36.) — b) sq. accus. pers. Act. XVII, 31. ἐν ἀνδρὶ, ᾧ [per attract. pro ὃν] ὥρισε.— c) sq. duplici acc. altero pers. altero praedicati, ὁρίζω τινά τι constituo aliquem aliquid, *ich bestimme, ernenne Jemanden zu etwas* Act. X, 42. — Rom. I, 4. τοῦ ὁρισθέντος — νεκρῶν i. e. *quem constitutum esse filium*

Dei, per reditum eius in vitam declaratum est. (Dem. 416, 18.) — de duplici accus. cf. *Matthiae* §. 420, 2. p. 768. *Winer* p. 89. — c) sq. infinit. Act. XI, 29. — Saepius non habetur in N. T.

"**Ὅριον**, ίου, τό, plur. τὰ ὅρια, *finis* [propr. demin. subst. ὅρος terminus] *fines* i. e. *regio, Gebiet, ager, agri* Matth. II, 16. ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς. IV, 13. ἐν ὁρίοις Ζαβουλών. VIII, 34. XV, 22. 39. XIX, 1. Marc. V, 17. VII, 31. X, 1. Act. XIII, 50. Saepius non extat in N. T. LXX pro גְּבוּל Exod. VIII, 2. גְּלִילָה Jos. XIII, 2. קֵץ Jes. IX, 7. גּוֹרָל Jos. XV, 1. יָד 1 Chron. VII, 29. שָׂדֶה Judd. XX, 6. (Aelian. V. H. VI, 24. Xen. Cyr. II, 1. 1.)

Ὁρκίζω, f. ίσω, (ab ὅρκος, quod vid. iusiurandum exigo ab aliquo Xen. Symp. IV, 10. Polyb. VI, 33. 1.) *obtestor.* Ter in N. T. seq. duplici accusativo, et eius, quem obtestamur et illius, per quem obtestamur aliquem Marc. V, 7. Act. XIX, 13. 1 Thess. V, 27. (LXX ita ἐξορκίζω seq. duplici accus. Gen. XXIV, 3.) Poni apud Graecos accus. personae vel rei, per quam iuratur, docet *Matthiae* §. 413, 10. p. 756. *Fischer* ad Well. T. III. P. I. p. 439.

Ὅρκος, ου, ὁ, *iusiurandum, iuramentum* a) proprie Matth. XIV, 7. 9. XXVI, 72. Marc. VI, 26. Luc. I, 73. Act. II, 30. Hebr. VI, 16. 17. Jac. V, 12. (Aelian. V. H. VII, 12. Polyb. III, 68. 13. Thuc. II, 73.) — b) metonym. *id, quod iureiurando addixit aliquis, das eidlich Zugesicherte* Matth. V, 33. — Saepius non legitur in N. T.

Ὁρκωμοσία, ας, ἡ, (ab ὁρκωμοτέω, factum ex ὅρκος et ὄμνυμι) *iuramentum.* Ter in N. T. Hebr. VII, 20. 21. 28.

Ὁρμάω, ῶ, f. ήσω, (ab ὁρμή, quod vid. active: incito, impello Diod. Sic. III, 52.) intransit. *ruo, impetum facio,* ὥρμησεν ἡ ἀγέλη — εἰς τὴν θάλασσαν Matth. VIII, 32. Marc. V, 13. Luc. VIII, 33. — ὥρμησεν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν Act. VII, 57. εἰς τὸ θέατρον XIX, 29. Saepius non legitur in N. T. (2 Macc. IX, 2. X, 16. Aelian. V. H. VI, 14. Xen. Cyr. VII, 1. 17. Hom. Iliad. XIII, 496.)

Ὁρμή, ῆς, ἡ, *impetus*, de animi impetu, *consilium.* Ita bis in N. T. Act. XIV, 5. ἐγένετο ὁρμὴ — ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐτούς. Jac. III, 4. (Diod. Sic. III, 53. Polyb. VI, 44. 4. Xen. Mem. IV, 4. 2.)

Ὅρμημα, τος, τό, *impetus.* Semel in N. T. Apoc. XVIII, 21. ὁρμήματι βληθήσεται. De dativo modum indicante cf. *Matthiae* §. 400, 5. p. 731. (Etymol. Magn. 618, 10. 631, 46.)

Ὄρνεον, ου, τό, (demin. ab ὄρνις) *avis, volucris.* Ter in N. T. Apoc. XVIII, 2. XIX, 17. 21. LXX pro צִפּוֹר Gen. XV, 10. עוֹף Gen. VI, 20. עַיִט Gen. XV, 11. (Xen. Anab. V, 9. 23. [VI, 1. 23.])

Ὀσμή, ῆς, ἡ, (ab ὄζω) 1) *odor* a) absolute Joh. XII, 3. *ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου.* (2 Macc. IX, 10. 12. Aelian. V. H. III, 1. X, 9. Diod. Sic. II, 19. Xen. Mem. III, 11. 8) — b) iunctum c. *εὐωδία: ὀσμὴ εὐωδίας* *odor suavissimus* [de genit. subst. adiectivi loco posito cf. *Matthiae* §. 430, 5. p. 796 sq. §. 316. p. 623. *Herm* ad Vig. p. 880. 890. 53. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. I. p. 293. *Winer* p. 92. *Gesen.* p. 643. *Ewald* p. 572.] Eph. V, 2. *εἰς ὀσμὴν εὐωδίας* = *ὀσμὴν εὐωδίας.* Cf. sub *εἰς* p. 431 adnotata. Phil. IV, 18. *ὀσμὴν εὐωδίας.* cf. de accus. simplici per apposit. posito *Matthiae* §. 434, 2. p. 893 sq. *Erfurdt* ad Soph. Oed. R. v. 602. ed. *Herm.* — Sunt autem verba: *ὀσμὴ εὐωδίας*, ut hebraica, quibus apud LXX respondent: רֵיחַ־נִיחֹחַ [i. e. odor suavitatis vel suavis], solemnia in *θυσιολογίᾳ* Hebraeorum cf. Gen. VIII, 21. Levit. I, 9. 13. 17. II, 12. Num. XV, 7. repetenda ab opinione omnibus antiquitatis gentibus communi, qua numen ipsum vel epulis sacris interesse carnesque oblatas comedere vel saltem auram fumi de victima concremata assurgentis naribus captare existimabatur. Victimae igitur odoris suavissimi comparantur, quae Eph. V, 2. de Jesu, mortem adeo pro hominum salute sustinente et Phil. IV, 18. de Philippensibus munera Apostolo mittentibus, commemorantur. (Judith. XVI. 16) — 2) *res odorem spargens* [propr. Xen. Hiero. I, 24.] *suffimentum*, metaph. in verbis a) *τὴν ὀσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ* pro: *τὴν γνῶσιν αὐτοῦ ὡς ὀσμὴν φανεροῦντι* etc. 2 Cor. II, 14. — b) *ὀσμὴ θανάτου εἰς θάνατον* = *ὀσμὴ θανάτου, τουτέστι, ὀσμὴ ἄγουσα εἰς θάνατον suffimentum letale*, i. e. *perniciem afferens* et *ὀσμὴ ζωῆς εἰς ζωὴν* = *ὀσμὴ ζωῆς, τουτέστι, ὀσμὴ εἰς ζωὴν ἄγουσα suffimentum salutare* i. e. *salvos praestans* 2 Cor. II, 16. In quo loco quis sit sensus genitivorum *θανάτου, ζωῆς*, uti accuratius explicant verba *εἰς θάνατον, εἰς ζωὴν* [cf. *εἰς* p. 423. 429.]. ita similis epexegeseos exempla, ut *οἴκαδε εἰς Σκύθας, αὐτοῦ ἐν συμποσίῳ* Lucian. Scyth. §. 3. Prometh. §. 8. habet *Jacob* in quaest. Lucian. p. 22. ad calcem Lucian. Toxar. *Matthiae* §. 636. p. 1310. — Saepius non legitur in N. T.

Ὅσος, η, ον, quantus, a, um. Cui voc. ut ap. Hom. *τόσος*, ap. Atticos respondet *τοσοῦτος*, ita *τοσοῦτος* nunc antecedit, nunc sequitur, nunc abest, cogitatione facile addendum cf. Lamb. Bos. p. 489. 490. ed. *Schäfer. Fischer* ad Well. Vol. III. P. I. p. 263. *Passow* II. p. 298. 299. — Legitur ὅσος in N. T. a) de *magnitudine* = *wie gross, so gross als*, ut *τὸ μῆκος αὐτῆς ὅσον* [= *τοσοῦτον, ὅσον*] *καὶ τὸ πλάτος.* Apoc. XXI, 16 — b) de *duratione temporis* = *wie lange, so lange als.* Ita in verbis *ὅσον χρόνον* i. e. *quamdiu?* Marc. II, 19. de quo accus. cf. *Matthiae* §. 425. p. 785.

derer, welche Joh. VI, 37. 39. XVII, 2. — Cf. *Lücke* II. p. 83. — b) genus habet nominis sequentis. Ita iunctum c. vv. *esse*, nominare, credere, ut σπέρματι, ὅς ἐστι χριστός Gal. III, 18. — Eph. I, 14. VI, 17. 1 Tim. III, 15. — Cf. *Herm.* ad Vig. p. 708. *Buttm.* §. 130, 7. *Matthiae* §. 440, 6. p. 822 sq. *Winer* p. 68. — c) interdum aliud genus habet, ac *nomen*, ad quod refertur, si nomen potest intelligi eiusdem *generis*, quo est artic. postpos. aa) universe, ut Act. XV, 17. τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς — ἐπ' αὐτούς. De h. l. αὐτός subsequente pron. relat. vid. αὐτός p. 170. — Rom. IX, 23. 24. Gal. IV, 19. — Col. I, 27. τοῦ μυστηρίου τούτου, ὅς ἐστι χριστός [= ὁ λόγος τοῦ χριστοῦ] ἐν ὑμῖν. II, 19. — 2 Petr. III, 16. ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς — ἐν οἷς = ἐν τοῖς γράμμασι — ἐν οἷς. Alii ἐν οἷς referentes ad proxime praecedentia περὶ τούτων, explicant: *in quarum rerum expositione.* — Phil. II, 15. (ἑπτὰ γενναίων τέκνων, οὓς Eurip. Suppl. v. 12.) Cf. *Herm.* l. l. *Schäfer* ad Greg. Cor. p. 93 sq. *Matthiae* §. 434, not. p. 811. *Winer* p. 60. — bb) neutr. ὅ, refertur ad nomina mascul. et femin. generis, si res, per ea significata, universe spectatur. Ita α) in vocis alicuius explicatione, ut γολγαθᾶ ὅ [i. e. *quod vocabulum Golgatha*] ἐστι — κρανίου τόπος Matth. XXVII, 33. Cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 812 et de h. l. lectione praeter *Fritzschium*, *Vaterum* et *Griesb.* ed. *Schulz.* — Matth. I, 23. ἐμμανουήλ, ὅ — ἡμῶν i. e. *quod vocabulum, si interpreteris, significat: Deus nobiscum* Marc. III, 17. VII, 11. 34. XII, 42. XV, 16. 22. 34. 42. Joh. I, 39. 43. Act. IV, 36. Col. I, 24. Hebr. VII, 2. Cf. *Matthiae* §. 439. p. 820. — β) in verbis per apposit. additis, ut 1 Joh. II, 8. πάλιν — ἐν ὑμῖν = πάλιν ὡς ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν τοῦτο, ὅ ἐστιν ἀληθὲς ἐν αὐτῷ καὶ ἐν ὑμῖν i. e. *rursus ut novum praeceptum scribo vobis* [vestrum esse, περιπατεῖν ἐν τῷ φωτὶ coll. 1 Joh. I, 5. 6.], *id quod tum in illo, tum in vobis verum se comprobavit.* Vid. *Lücke* III. p. 121. Cf. de τοῦθ' ὅ εἶπες et similibus per appositionem orationi insertis *Matthiae* §. 432. p. 804. 806. *Buttm.* §. 138. IV, 5. — — — BB) *numero* a) convenit c. nom., ad quod refertur. Vide l. l. ante laudatos. — b) differt a nomine, ad quod refertur aa) singulari ad plural. relato, ut ἐν οὐρανοῖς, ἐξ οὗ Phil. III, 20. quo loco, ut Graeci in vocc. δώματα, κάρηνα ὀλύμπου, de una tantum re, de coelo, Dei et beatorum domicilio, cogitavit Paulus cf. *Winer* p. 60 sq. *Matthiae* §. 293. p. 586. *Porson.* ad Eurip. Orest. v. 1051 ed. Lips. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. I. p. 301. — bb) plurali, relato ad singularem α) nominis collectivi vel generaliter positi, ut τίνα οὖν καρπὸν εἴχετε τότε; ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε Rom. VI, 21. γενεά — ἐν οἷς Phil. II. 15. Cf. *Matthiae* §. 434, b. p. 809. 810. *Schäfer* ad Pors. Eurip. Orest. v. 910. ad Dionys. Hal. de comp. verb. p. 11 sq.

Frotscher ad Xen. Hier. III, 4. *Winer* p. 60 sq. *Gesen.* p. 715. *Ewald* p. 640. — β) ubi praecedit sententia pluralitatis notionem includens, ut *δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπιστολήν, ἐν αἷς* = *duas igitur habetis epistolas a me scriptas, in quibus* 2 Petr. III, 1. — — — CC) *casu* a) pendet a verbo suo. Ita in locis hactenus tractatis. — b) *attrahitur* a casu nominis, ad quod refertur i. e. *per attractionem ponitur* aa) *genitivus* loco accus., quia, ad quod pertinet nomen, genitivo praecedit α) plene αα) universe, ut *περὶ τοῦ πράγματος, οὗ ἐὰν αἰτήσωνται* Matth. XVIII, 9. — Marc. XIV, 72. Joh. IV, 5. 14. VII, 31. 39. XV, 20. XXI, 10. Act. III, 21. 25. VII, 17. 45. IX, 36. X, 39. XXII, 10. XXIV, 21. 1 Cor. VI, 19. 2 Cor. I, 6. X, 8. 13. — Eph. I, 8. *ἧς — ἡμᾶς* pro: *ἣν περισσῶς ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς* i. e. *quam abunde nobis exhibuit.* Cf. *εἰς* p. 422. — Tit. III, 5. 6. Hebr. VI, 10. IX, 20. Jac. II, 5. 1 Joh. III, 24. Jud. v. 18. Apoc. I, 20. — cf. *Matthiae* §. 473, a. p. 883. *Buttm.* §. 130, 3. *Winer* p. 67. — ββ) ratione habita nominis, quod praecedit, coniugati, ut *τῆς χάριτος ἧς* [ita e codd. pro *ἐν ᾗ Griesb.*] *ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς* Eph. I, 6. — *τῆς κλήσεως — ἧς ἐκλήθητε* Eph. IV, 1. Cf. *Winer* p. 67. — 2 Cor. I, 4. alii h. l. ad num. 2. A. CC. c. referunt. — — β) minus plene i. e. abest nomen, maxime pron. demonstr. *οὗτος, ἐκεῖνος*, ad quod refertur, ὅς, ἥ, ὅ, ut *οὐδὲν ὧν ἑωράκασιν* i. e. *οὐδὲν τούτων, ὧν ἑ.* pro *οὐδὲν τούτων, ἃ* Luc. IX, 36. *ἄξια — ὧν ἐπράξαμεν, ἀπολαμβάνομεν* XXIII, 4. Act. XXI, 19. 24. XXII, 15. XXVI, 16. 22. — Rom. XV, 18. *λαλεῖν τι ὧν* i. e. *λαλεῖν τι τούτων, ὧν* pro: *τούτων ἅ.* — 2 Cor. XII, 17. *μή τινα — ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς*, quo loco constructio ita inchoatur ac si diceretur: *μή τινα ἐκείνων, ὧν* [pro *οὕς*] *ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, ἀπέστειλα δι᾽ αὐτοῦ πλεονεκτήσων ὑμᾶς;* — Cf. *Matthiae* §. 473, b. p. 884. *Buttm.* §. 130, 5. — — bb) *dativ.* loco accus., ubi nomen, ad quod pertinet ὅς, ἥ, ὅ, dativo praecedit, ut *τῇ παραδόσει, ᾗ παρεδώκατε* Marc. VII, 13. — Luc. II, 20. V, 9. XXIV, 25. Joh. II, 22. IV, 50. XVII, 5. Act. II, 22. VII, 16. XVII, 31. XX, 38. 2 Cor. XII, 21. 2 Thess. I, 4. — cf. *Matthiae* §. 473, a. p. 883. *Buttm.* §. 130, 3. *Winer* p. 67. — — c) pendet casus a praepositione aa) quam ante se habet pron. relat. α) universe, ut *ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἀφ᾽ ἧς — ἀσίαν* i. e. *von dem Tage an, von welchem an mein Eintritt in Asien sich datirt* = *von dem Tage an, wo ich nach Asien kam* Act. XX, 18. *δι᾽ οὗ τὰ πάντα* 1 Cor. VIII, 6. *εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν* Rom. X, 14. *ἐν ᾧ εὐδόκησα* Matth. III, 17. *ἐξ οὗ τὰ πάντα* 1 Cor. VIII, 6. *ἐφ᾽ οἷς ἐπαισχύνεσθε* Rom. VI, 21. *περὶ οὗ* Matth. XI, 10. Luc. I, 4. IX, 9. Joh. I, 30. — β) ubi vi attractionis c. pron. relat. iungitur praepositio, quae iungenda est cum pron. demonstrativo ad verbum praecedens supplendo, ut *ἵνα πιστεύητε εἰς ὃν ἀπέ-*

ἐκεῖνος pro: ἵνα πιστεύητε εἰς τοῦτον, ὃν ἀ. ἐ. Joh.
. ὃ μὴ — ἐν ᾧ δοκιμάζει pro: ἐν τούτῳ, ὃ δοκι-
Rom. XIV, 22. — 1 Cor. VII, 1. — παρ' ὃ εὐηγγελι-
'α pro: παρὰ τοῦτο, ὃ εὐηγγ. Gal. I, 8. 9. 1 Tim. III, 14.
V, 8. — cf. *Winer* p. 68. *Matthiae* §. 473, b. p. 884.
. §. 130, 5. — bb) a praepos., quam habet nomen,
›d refertur, ut ἀπὸ πάντων, ὧν [= ἀφ' ὧν] — δι-
ῆναι Act. XIII, 39. διὰ τῆς παρακλήσεως ἧς [= δι' ἧς]
αλούμεθα 2 Cor. I, 4. εἰς τὸ ἔργον ὃ [pro: εἰς ὃ] προς-
ιαι αὐτοὺς Act. XIII, 2. — Matth. XXIV, 50. Luc. XII, 46.
cf. *Matthiae* §. 474, 2. p. 889. §. 595. p. 1192. *Winer*
— — d) pendet *genit.* a subst. statim subsequente, ut
τὰ ὑποδήματα Matth. III, 11. Luc. III, 17. οὗ τὸ πτύον
ται Matth. III, 12. — Marc. XIV, 32. Luc. XIII, 1. Joh.
. XI, 2. Act. XVI, 14. Rom. II, 29. — Joh. I, 27. Vide
l. sub ἵνα p. 745 observata. — Apoc. XIII, 12. de αὐ-
ıbsequente relat. vid. αὐτός p. 170. — — — DD) *ca-*
minis, si spectatur, ad quod refertur ὅς, ἥ, ὅ, ille ab
trahitur a) ubi nomen praepositum legitur relativo, ut
, ὃν ἀπεδοκίμασαν — οὗτος pro: λίθος, ὃν ἀπεδοκίμα-
Matth. XXI, 42. Marc. XII, 10. Luc. XX, 17. 1 Petr. II,
- 1 Cor. X, 16. Act. X, 36? cf. *Matthiae* §. 474. p. 886.
. §. 130, 2. *Winer* p. 67 sq. *Porson.* ad Eur. Orest.
15. *Fritzsche* diss. II. p. 51. — subiungitur relativo αὐ-
el epexegeseos loco, ut πᾶς ὃς ἂν — ὁμολογήσω ἐν αὐτῷ
ἐν παντὶ, ὃς — ὁμολογήσω ἐν αὐτῷ Luc. XII, 8. 10. 48.—
. III, 12. Luc. III, 17. — Joh. VI, 39. ἵνα πᾶν — ἐξ
pro: ἵνα ἐκ παντὸς, ὃ δέδωκέ μοι, μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐ-
c. τι = ἵνα ἐκ πάντων, οὓς δέδωκέ μοι, μηδένα ἀπο-
XVII, 2. Vide sub αὐτός p. 170 adnotata. — vel, auctor,
›nomine relat. inchoasse, minus memor ita pergit, quasi
e constet oratio Marc. I, 7. VII, 25. Cf. sub αὐτός
) monita. — — b) ubi pronomini rel. postponitur, ut ὃν
πεκεφάλισα ἰωάννην, οὗτός ἐστι Marc. VI, 16. Act. XXI,
e quo loco vid. sub ἄγω p. 12. — ὑπηκούσατε — εἰς
αρεδόθητε τύπον Rom. VI, 17. — θαυμάσονται — ὧν —
ντων Apoc. XVII, 8. quo loco auctor, minus memor prae-
tis οἱ κατοικήσοντες, non ab hoc, sed ab ὧν suspensum
participium verbi βλέπω. Cf. de huius loci lect. βλέπον-
ıter et βλεπόντων fluctuante *Griesb.* et *Vater* ad h. l.—
uttm. §. 130, 4. *Matthiae* §. 474, a. p. 886 sq. *Winer*
. — — — EE) si agitur *de loco, quo ponitur relativum*
quitur nomen, ad quod refertur aa) plene, ut ὁ ἀστὴρ,
δομεν Matth. II, 9 et saepius. — bb) minus plene i. e.
abest nomen, ad quod refertur ὅς, ἥ, ὅ, [cf. *Matthiae*
32. p. 901 sq. *Winer* p. 66 sq.], ut πᾶς Matth. XIV, 7.
ti aliquid Luc. VIII, 17. maxime οὗτος Matth. XIII, 12. 17.

XV, 20 XX, 23. XXV, 29. Marc. II, 24. XV, 12. Luc. VII, 48. VIII, 18. X, 24. XVII, 10. XIX, 21. 22. Joh. IV, 22. — — b) praecedit cum vi quadam vocem vel propositionem, ad quam refertur cf. *Matthiae* §. 478. p. 893. *Herm.* ad Soph. Phil. v. 86. — aa) universe α) plene i. e. subsequente pron. vel adv. demonstr., ut οὗτος, ἐκεῖ. Ita ὃν ἐγὼ — οὗτός ἐστι i. e. ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα ἰωάννην, οὐκ ἄλλος οὗτός ἐστι Marc. VI, 16. — Joh. III, 26. V, 38. Hebr. XIII, 11. 2 Petr. II, 19. 1 Joh. IV, 6. — Matth. V, 19. Marc. XIII, 11. Luc. IX, 24. 26 Joh. I, 33. — Matth. XXVI, 46. Marc. XIV, 44. — β) minus plene i. e. abest pron. vel adverb. demonstr. alias subsequens, ut Matth. VII, 2 bis. X, 38. XIX, 6. XXIV, 44. Marc. IX, 40. Luc. IV, 6. IX, 50. XII, 40. XVII, 29. Joh. VIII, 38 bis. XIII, 27. ὃ ποιεῖς [= *quod facere conaris*], ποίησον τάχιον. XIX, 2. Rom. II. 1. 2 Cor. XI, 21. Hebr. II, 18. 2 Petr. I, 9. 1 Joh. I, 1. 3. II, 25. — Matth. V, 19. 21. 22. XX, 4. 7. Marc. VI, 23. — Matth. XV, 5. — — bb) *neutr.* ὃ cum propositione sua ita praecedit sententiam sequentem, ut quemadmodum Latinorum *quod* explicari possit: *quod attinet ad* cf. *Matthiae* §. 478. p. 895 *Frotscher* ad Xen. Hier. VI, 12. *Winer* p. 69. ut ὃ γὰρ ἀπέθανε, τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανε Rom. VI, 10. Gal. II, 20. (Xen. Hier. VI, 12. Oec. XV, 4. et *quod* Cicer. epist. ad famil. III, 4. 7. III, 5. 7.) — — — FF) variis aliis rationibus indicandis inservit, ut α) *nectendae orationi adhibetur* aa) universe, ubi saepius repetitum nunc ad unum idemque, nunc ad diversa nomina refertur 1 Petr. I, 8. 9. II. 22—24. — οὗ τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἰάθητε v. 24. De h. l. αὐτός vid. αὐτός p. 170. — 1 Petr. V, 8. 2 Petr. II, 2. 3. — Eph. III, 11. 12. Col. I, 13. 14. 24. 25. 28. 29. 1 Petr. I, 10. 12. II. 8. III. 18—20. 22. IV, 4. 5. 2 Petr. III, 16. — ἐν οἷς = *sed in harum rerum expositione* v. 16. Alii h. l. referunt ad num. 2 A. AA. c. — cf. *Winer* p. 68. — bb) ita, ut respondeat Lat. *et hic*, *hic autem*, *hic enim*, *hic igitur*, ut οἷς οὐκ ἔστι ταμεῖον i. e. *auch haben sie keine Kammer* Luc. XII, 24. Act. VII, 45. IX, 39. XI, 30. XII, 4. Gal I, 7. Col. II, 22. Tit. I, 13. 1 Petr. I, 12. II, 4. 2 Petr. II, 17. — ἐφ' ᾧ καὶ = vel ἐπὶ γὰρ τούτῳ καὶ Phil. III, 17. vel ἐπὶ δὲ τούτῳ 2 Cor. V, 4. ἐν οἷς pro: ἐν τούτοις δὲ χρόνοις Luc. XII, 1. εἰς ὃ = εἰς τοῦτο δέ Col. I, 29 cf. *Matthiae* §. 477. p. 897. *Buttm.* §. 180. 1. not 1. — cc) ita, ut *recipiens* vocem paulo ante commemoratam, respondeat Lat. *inquam*, *igitur*, ut περὶ τῆς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι Act. XXVI, 7 coll. v. 6. — cf. *Matthiae* l. l. — dd) in formula ὃν τρόπον adverbiascente = *quemadmodum* Matth. XXIII, 37. Luc. XVI, 34. Cf. *Matthiae* §. 425, 5. p. 784. — — b) ibi legitur, ubi poni poterat οἷος, *qualis*, ut τίνα οὖν καρπὸν εἴχετε τότε; ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε Rom. VI, 21. (praeced. τοιοῦτος Xen. Mem. IV,

gebantur iidem Gen. XXXVII, 14. hinc Matth. III, 8. et locc. parallell. *ζωνὴν δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ.* Orientales enim cum vestibus uterentur ad talos usque demissis, laxioribus, huc illuc diffluentibus, iter suscepturi vel ministerium facturi vel negotium quodvis aliud peracturi vestes succingebant, ne ipsis impedimento essent. Quo factum est, ut cinctus vel accinctus esse diceretur, qui *paratus esset.* Ita Luc. XII, 35. Eph. VI, 14. 1 Petr. I, 13. (Anthol. gr. T. I. p. 15. ed. *Jacobs.* Xen. de re eq. I, 12. id. de Venat. IV, 1.) — Formulae ab hebraica dicendi ratione repetendae: a) *ἐξελήλυθα ἐκ τῆς ὀσφύος τινός* i. e. *natus sum ab aliquo, genus duco ab aliquo* Hebr. XII, 5. hebr. יָצָא מֵחֲלָצֵי פְלֹנִי Gen. XXXV, 11. 1 Regg. VIII, 11. — b) *εἰμὶ ἔτι ἐν τῇ ὀσφύϊ τινός* i. e. *nondum natus sum* Hebr. VII, 10. — c) *καρπὸς τῆς ὀσφύος τινός* i. e. *unus ex posteris alicuius* Act. II, 30. Ita LXX *καρπὸς κοιλίας* et hebr. פְּרִי בֶטֶן Gen. XXX, 2. Ps. CXXXII, 11. — Saepius non extat in N. T.

Ὅταν, partic. (ab ὅτε et ἄν) 1) *quando, wann, si quando, im Fall dass, sobald als,* etiam *quoties, so oft als.* Legitur haec particula in N. T. A) c. *coniunct.* a) ubi agitur de re, quam fieri et repeti posse nunc et postero tempore, praevidere licet cf. *Matthiae* §. 521. p. 1005. *Buttm.* §. 126, 8 et 12. *Passow* II. p 302 sq. *Winer* p. 126. — Ita aa) in propositionibus generalibus α) universe, sq. coni. *praes.*, ut *οὐ νίπτονται τὰς χεῖρας, ὅταν ἄρτον ἐσθίωσι* Matth. XV, 2. Luc. XI, 21. 34. Joh. VIII, 44. XVI, 21. Rom. II, 14. 1 Cor. III, 4. XIV, 26. 2 Cor. XII, 10. XIII, 9. 1 Joh. V, 2. (Lucian. D. D. XI, 3. Xen. Cyr. I, 4. 8 et 9. Hier. I, 37. VI, 9.) — sq. coni. aor., ut *μακάριοί ἐστε, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς* Matth. V, 11. Luc. VI, 22. 26 bis. XII, 54. 55. — Matth. XII, 43. XIII, 32. XXIII, 15. XXIV, 32. Marc. IV, 15. 16. 29. 31. 32. XIII, 28. Luc. VIII, 13. XI, 24. XXI, 30. Joh. II, 10. X, 4. XVI, 21. 1 Tim. V, 11. (Xen. Hier. II, 15 et 18.) — 1 Cor. XV, 27. *ὅταν δὲ εἴπῃ — τὰ πάντα* pro: *quoties vero scriptum legis, omnia ei subiecta esse, in promtu esse cogites, subiecta ei esse omnia excepto illo, qui subiecit ei omnia.* — Apoc. IX, 5. — β) in adhortatione generali, sq. coni. praes., ut *ὅταν προςεύχῃ, εἴςελθε* Matth. VI, 6. X, 23. Marc. XI, 25. Luc. XI, 2. XIV, 13. Jac. I, 2. — *ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε* Matth. VI, 6. Marc. XIII, 11. Luc. XII, 11. XIV, 12. — Matth. VI, 2. X, 19. — *ὅταν προςεύχῃ, οὐκ ἔσῃ* [= *non, credo, eris.* Cf. de hoc fut. usu sub *ἐάν* p. 338 ab init. adnotata] *ὥςπερ* Matth. VI, 5. — Cf. *Matthiae* l. l. p. 1006. — — sq. coni. aoristi, qui quatenus in talibus respondeat Lat. futur. exact. vid. apud *Matthiae* §. 521. p. 1006. §. 501. p. 953. *Buttm.* §. 126, 12. *Winer* p. 126. — *ὅταν ποιήσητε πάντα, λέγετε* Luc. XVII, 10. XIV, 8. — bb) in comparat., sq. coni. *praes.* *ὡς ὅταν ὁ λύχ-*

νος φωτίζῃ σε Luc. XI, 36. cf. *Matthiae* l. l. p. 1008.
sow II. p. 303. — — b) ubi agitur de re futura, sq.
praes. cf. *Matthiae* l. l. p. 1006., ut *κλαύσονται* —
βλέπωσι Apoc. XVIII, 9. — Matth. XXVI, 29. Marc. XIV,
v. 7. Joh. VII, 27. — Marc. XIII, 4. Luc. XXI, 7. — Apoc
de h. l. aor. *ἐτελέσθη* = *pro perfecto habendum est* cf.
ad Vig. p. 747. *Winer* p. 119. et *Eiusd.* studia e
Vol. I. p. 147. *Matthiae* §. 506. p. 960 sq. — particulae
respondet *τότε* 1 Thess. V, 3. (Xen. Cyr. I, 3. 14. Plat.
p. 526 E.) — — sq. coni. *aor.* = Lat. fut. exact.
XIX, 28. XXI, 40. XXV, 31. Marc. VIII, 38. XII, 23
IX, 26. Joh. IV, 25. VII, 31. XV, 26. XVI, 13. XXI, 18
XXIII, 35. XXIV, 22. 1 Cor. XVI, 3. 5. 12. 2 Thess.
Apoc. XI, 7. XX, 7. — Marc. IX, 9. XII, 25. Luc. XI
XVI, 4. 9. Joh. V, 7. XIII, 19. XIV, 29. XVI, 4. Rom.
1 Cor. XV, 24. XVI, 2. 2 Cor. X, 6. 1 Joh. II, 28. Apoc.
XVII, 10. — Hebr. I, 6. *ὅταν* — *θεοῦ*, concise pro: q
vero iterum [i. e. *ἐν τῇ παρουσίᾳ* olim futura] *in m*
introduxerit primogenitum, non minore honore dignabitu
λέγει γάρ· καὶ προςκυνησάτωσαν — *θεοῦ*. — c. *τότε* r
dente particulae *ὅταν* Matth. IX, 15. Marc. II, 20. Luc.
Joh. VIII, 28. 1 Cor. XIII, 10. XV, 28. 54. Col. III,
Matth. XXIV, 15. Marc. XIII, 14. Luc. XXI, 20. — pr
legitur *ἐκεῖ* Luc. XIII, 28. — (Thuc. IV, 60.) — —
indicat. futuri Apoc. IV, 9. quo loco si sunt, qui futu
σοῦνται, προςκυνήσουσι, βαλοῦσι dici pro praesentibu
stiment, rectius de re futura, scil. de ista seniorum ador
quam in seqq. [cf. c. V, 8 sq. v. 14. VII, 11 sq.
XIX, 4.] itentidem narraturus est vates, accipi iubet
exeget. Stud. I. p. 147. (*ὅτε κεν* sq. futur. Hom. Ilia
335.) cf. *Matthiae* §. 521. p. 1006. et quae habet de
tatis serioris scriptoribus ipso futuro pro coniunct. usis
ad Vig. p. 927. — — C) ex more graecitatis serioris
dicat., ubi, quod agitur de re praeterita saepius repetit
nendus erat optativ. cf. *Herm.* ad Vig. p. 792. — Mar
11. *τὰ πνεύματα* — *ὅταν αὐτὸν ἐθεώρει, προςέπιπτ*
Passow II. p. 303. *Bornem.* ad Xen. Symp. p. 73. *Fr*
ad Xen. Hier. VIII, 7. *Voigtländer* ad Lucian. D. Mort.
Herm. ad Vig. p. 792. 822 coll. *Koen.* ad Greg. Cor.
ed. *Schäfer.*

2) *quamdiu* = *ἔστ᾽ ἄν*, seq. coni. Joh. IX, 5. —
de *ἔστ᾽ ἄν* quamdiu *Matthiae* §. 522. p. 1008.
§. 133, 3. *Monk* ad Eurip. Hippol. v. 655. ed. Lips.
ὅταν perperam apud Polyaen. II. p. 145. scripto pro *ἕ*
Koen. ad Greg. Cor. p. 472 sq. ed. *Schäfer. Valck*
Eurip. Hippol. p. 238. ed. Lips. — Saepius non
in N. T.

quo loco insuper additur καὶ αὐτός Joh. XXI, 20. Act. VII, 45. Rom. V, 2. 1 Cor. I, 8. al. — bb) ita ut καὶ intendat = *qui vel, der sogar* Luc. VI, 16. VII, 49. Rom. VIII, 34 bis. — d) c. δήποτε: ὅς δήποτε, *quicunque* Joh. V, 4. — e) cum περ [= immer, immerhin cf. *Herm.* ad Vig. p. 793.] ὅςπερ, ἥπερ, ὅπερ, [quicunque Lucian. D. D. VIII, 1. X, 4.] *qui quidem, welcher nämlich*, ita ut περ arctius iungat ὅς c. nomine, ad quod refertur Marc. XV, 6. cf. *Passow* II. p. 299. —
3) ibi legitur, ubi expectasses ὅςτις: *aliquis qui*, plur. οἵ *homines ex eorum genere, qui* Luc. VIII, 13. οἵ — δέχονται τὸν λόγον. Ibid. οἵ πρὸς καιρὸν πιστεύουσι, ubi simul rationem reddit = *ut qui*. Cf. ὅ ς τ ι ς.

῾Ο σ ά κ ι ς, adv. (ab ὅσος) *quoties*, ὁσάκις ἄν, *quotiescunque* seq. coniunct. v. ἄν p. 58. Ter legitur in N. T. 1 Cor. XI, 25. 26. Apoc. XI, 6. ὁσάκις ἐὰν [ἄν] θελήσωσι. (Plutarch. vit. Alex. M. c. 5. Xen. Mem. III, 4. 3.)

῞Ο ς γ ε, ἥγε, ὅγε, vid. ὅς, ἥ, ὅ. in fin.

῞Ο σ ι ο ς, ία, ιον, et, ut quibusdam videtur, ὅσιος, ὁ, ἡ, — ον, τό, [1 Tim. II, 8. cf. *Matthiae* §. 436, 2. p. 813. *Buttm.* gram. max. I. §. 60, not. 3. p. 246 sq. *Winer* p. 33.] 1) *pius* i. e. *purus ab omni scelere, qui nullum nefas commisit, sed omne fas* [τὰ ὅσια vel ὅσιον pietatis officia] *religiose servat*, a) universe Act. II, 27 et XIII, 37. οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου [*pium cultorem tuum*] ἰδεῖν τὴν διαφθοράν. Tit. I, 8. δίκαιον, ὅσιον Hebr. VII, 26. — LXX pro יָשָׁר Deut. XXXII, 4. יָשָׁר Prov. XVII, 26. זַךְ Prov. XX, 11. טְהוֹר Prov. XXII, 11. תָּם Amos. V, 10. (Polyb. XXIII, 10. 8. Jos. Arch. VIII, 9. 1. Chariton. I, 10. Herodian. II, 13. 16. Xen. Ages. XI, 2.) — b) addito accus. ὅσιός τι *pius* vel *purus circa aliquid* [cf. *Matthiae* §. 424, 4. p. 782.] ut χεῖρας i. e. *manus habens alienas ab omni, quod nefas est* 1 Tim. II, 8. cf. *Winer* p. 33. Alii contra, ὅσιος pro adiect. generis comm. habentes [vid. supra] iungunt ὁσίους χεῖρας — 2) *quem, quam, quod violare nefas est* a) de Deo: *sanctus, venerandus* Apoc. XV, 4. XVI, 5. — b) τὰ ὅσια, *promissa sancte servanda, foedus* Act. XIII, 34. δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια Δαβὶδ τὰ πιστά. Ita LXX Jes. LV, 3. — Saepius non extat in N. T.

῾Ο σ ι ό τ η ς, τητος, ἡ, (ab ὅσιος) *pietas* vel *religio in servandis pietatis officiis, studium placendi Deo.* Uti enim δικαιοσύνη ad ius, ita ὁσιότης ad id spectat, quod fas est i. q. ἡ δικαιοσύνη περὶ τὰ θεῖα. Cf. Polyb. XXIII, 10. 8. τὰ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους δίκαια, τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ὅσια. — Bis legitur in N. T. Luc. I, 75. Eph. V, 24. LXX pro יֹשֶׁר Deut. IX, 5. תֹּם 1 Regg. IX, 4. (Sap. IX, 3. Diod. Sic. T. IV. p. 13. T. X. p. 37. ed. *Bip.* Xen. Cyr. VI, 1. 47.)

῾Ο σ ί ω ς, adv. *animo pio* v. ὅσιος. Semel in N. T. 1 Thess. II, 10. (Aelian. V. H. II, 31. Xen. Cyr. VIII, 5. 26.)

Ὀσμή, ῆς, ἡ, (ab ὄζω) 1) *odor* a) absolute Joh. XII, 3. ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. (2 Macc. IX, 10. 12. Aelian. V. H. III, 1. X, 9. Diod. Sic. II, 19. Xen. Mem. III, 11. 8) — b) iunctum c. εὐωδίας: ὀσμὴ εὐωδίας *odor suavissimus* [de genit. subst. adiectivi loco posito cf. *Matthiae* §. 430, 5. p. 796 sq. §. 316. p. 623. *Herm* ad Vig. p. 880. 890. 63. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. I. p. 293. *Winer* p. 92. *Gesen.* p. 643. *Ewald* p. 572.] Eph. V, 2. εἰς ὀσμὴν εὐωδίας = ὀσμὴν εὐωδίας. Cf. sub εἰς p. 431 adnotata. Phil. IV, 18. ὀσμὴν εὐωδίας. cf. de accus. simplici per apposit. posito *Matthiae* §. 434, 2. p. 893 sq. *Erfurdt* ad Soph. Oed. R. v. 602. ed. *Herm.* — Sunt autem verba: ὀσμὴ εὐωδίας, ut hebraica, quibus apud LXX respondent: רֵיחַ־נִיחֹחַ [i. e. odor suavitatis vel suavis], solemnia in θυσιολογίᾳ Hebraeorum cf. Gen. VIII, 21. Levit. I, 9. 13. 17. II, 12. Num. XV, 7. repetenda ab opinione omnibus antiquitatis gentibus communi, qua numen ipsum vel epulis sacris interesse carnesque oblatas comedere vel saltem auram fumi de victima concremata assurgentis naribus captare existimabatur. Victimae igitur odoris suavissimi comparantur, quae Eph. V, 2. de Jesu, mortem adeo pro hominum salute sustinente et Phil. IV, 18. de Philippensibus munera Apostolo mittentibus, commemorantur. (Judith. XVI. 16) — 2) *res odorem spargens* [propr. Xen. Hiero. I, 24.] *suffimentum*, metaph. in verbis a) τὴν ὀσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ pro: τὴν γνῶσιν αὐτοῦ ὡς ὀσμὴν φανεροῦντι etc. 2 Cor. II, 14. — b) ὀσμὴ θανάτου εἰς θάνατον = ὀσμὴ θανάτου, τουτέστι, ὀσμὴ ἄγουσα εἰς θάνατον *suffimentum letale*, i. e. *perniciem afferens* et ὀσμὴ ζωῆς εἰς ζωὴν = ὀσμὴ ζωῆς, τουτέστι, ὀσμὴ εἰς ζωὴν ἄγουσα *suffimentum salutare* i. e. *salvos praestans* 2 Cor. II, 16. In quo loco quis sit sensus genitivorum θανάτου, ζωῆς, uti accuratius explicant verba εἰς θάνατον, εἰς ζωὴν [cf. εἰς p. 423. 429]. ita similis epexegeseos exempla, ut οἴκαδε εἰς σκύθας, αὐτοῦ ἐν συμποσίῳ Lucian. Scyth. §. 3. Prometh. §. 8. habet *Jacob* in quaest. Lucian. p. 22. ad calcem Lucian. Toxar. *Matthiae* §. 636. p. 1310. — Saepius non legitur in N. T.

Ὅσος, η, ον, *quantus*, *a*, *um*. Cui voc. ut ap. Hom. τόσος, ap. Atticos respondet τοσοῦτος, ita τοσοῦτος nunc antecedit, nunc sequitur, nunc abest, cogitatione facile addendum cf. Lamb. Bos. p. 489. 490. ed. *Schäfer*. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. I. p. 263. *Passow* II. p. 298. 299. — Legitur ὅσος in N. T. a) de *magnitudine* = *wie gross*, *so gross als*, ut τὸ μῆκος αὐτῆς ὅσον [= τοσοῦτον, ὅσον] καὶ τὸ πλάτος. Apoc. XXI, 16 — b) de *duratione temporis* = *wie lange*, *so lange als*. Ita in verbis ὅσον χρόνον i. e. *quamdiu?* Marc. II, 19. de quo accus. cf. *Matthiae* §. 425. p. 785.

1 Joh. II, 5. III, 13. 19. 24. Apoc. II, 23. — γνωστόν ἐστι Act. XXVIII, 28. εἰδέναι Matth. VI, 32. XXII, 16. Marc. II, 10. Luc. II, 49. Joh. IX, 20. 24. 25. XVI, 30 Rom. VI, 9. 16. XIII, 11. 1 Cor. XVI, 15. 1 Thess. I, 5. 1 Joh. III, 2. 5. Apoc. II, 2. III, 17. — v. 2. 15. ubi verbis οἶδα τὰ ἔργα σου per epexegesin adduntur: ὅτι ὄνομα ἔχεις. — ἐπιγινώσκειν Marc. II, 8. Luc. I, 22. Act. IV, 13. ἐπίστασθαι Act. XV, 7. ἰδεῖν Matth. II, 16. al. νοεῖν Matth. XV, 17. ὁρᾶν Jac. II, 24. καταλαμβάνειν Act. IV, 13. X, 34. συνιέναι Matth. XVI, 12. — Ita LXX pro כִּי 1 Sam. XIV, 3. — cf. *Matthiae* §. 549, 3. not. 3 et 4. p. 1076 sq. —

e) post vv. *recordandi*, item *curandi*, ut μιμνήσκειν Matth. V, 23. Joh. II, 22. μνημονεύειν Joh. XVI, 4. ὑπομιμνήσκειν Jud. v. 5. μέλει μοι Matth. IV, 38. Luc. X, 40. — Ita LXX et hebr. כִּי Deut. V, 18. Cf. *Matthiae* §. 549, 6. p. 1078. — —
f) post vv. *sperandi*, *putandi*, *credendi*, *confidendi*, *reputandi*, ut διαλογίζεσθαι Joh. XI, 50. δοκεῖν Matth. VI, 7. XXVI, 53. ἐλπίζειν Luc. XXIV, 21. κρίνειν 2 Cor. V, 14. λογίζεσθαι Rom. II, 3. 2 Cor. X, 11. Hebr. XI, 13. νομίζειν Matth. V, 17. οἶμαι Jac. I, 7. πέπεισμαι = *persuasum habeo* Rom. VIII, 38. XIV, 14. XV, 14. 2 Tim. I, 5 12. (Xen. Oecon. XV, 6.) πεποιθέναι Phil. II, 24. Hebr. XIII, 18. — Luc. XVIII, 9. 2 Cor. II, 3. Gal. V, 10. 2 Thess. III, 4. (sq. acc. c. inf. Hom. Iliad. XIII, 96.) — πιστεύειν Matth. IX, 28. Marc. XI, 23. ὑπολαμβάνειν Luc. VII, 43. — His adde: ὄνομα ἔχεις ὅτι ζῇς *nomen vitae* i. e. *speciem vitae habes* = *vivere videris* Apoc. III, 1. Cf. *Matthiae* §. 534. not. 2. p. 1046. — οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον i. e. οὐ νομίζω, ὅτι ἤδη ἔλαβον Phil. III, 12. οὐχ — λέγω pro: οὐ νομίζετε, ὅτι — λέγω i. e. *non, credo, putabitis, propter penuriam haec me dicere* IV, 12. 17. cf. *Matthiae* §. 624, 4. p. 1271. Lamb. Bos. p. 775 sq. ed. *Schäfer. Buttm.* §. 137.

B) ubi Latinis nunc *accus. c. infinit.* nunc *quod* = *dass*, poni solet. Ita post vv. *laetandi*, *mirandi*, *deplorandi*, ut ἐξίστην Act. X, 45. θαυμάζω Luc. XI, 38. κλαίω Apoc. V, 4. ἐπί τινι ὅτι XVIII. 11. χαίρω Luc. X, 20. Joh. XIV, 28. 2 Cor. VII, 16. Phil. IV, 10. 2 Joh. v. 4. ἐν τούτῳ ὅτι [laetandi materiam habeo in eo quod =] *laetor de eo quod, darüber dass* Luc. X, 20. οὐχ ὅτι 2 Cor. VII, 9. χαρά 2 Cor. VII, 13. συγχαίρω Luc. XV, 6. 9. —

C) ubi Lat. *quod* i. e. *dass*. Ita a) post vv. *laudandi*, *vituperandi* et similia, ut ἐπαινεῖν Luc. XVI, 8. 1 Cor. XI, 2. 17. (Xen. Mem. I, 2. 41.) ἐξομολογεῖσθαι Matth. XI, 25. Luc. X, 21. abest ἐξομολογεῖσθαι ex antecedd. cogitatione addendum Matth. XI. 26. Luc. X, 21. ναί, ὁ πατήρ, ὅτι — σου. — εὐχαριστεῖν Luc. XVIII, 11. χάρις τῷ θεῷ Rom. VI, 17. χά-

χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ i. e. *eine Freude der Art, welche dem ganzen Volke zu Theil werden wird.* VII, 37. Rom. XVI, 6. 12. 1 Cor. VII, 13. 2 Tim. I, 5. — β) plur. *οἵτινες, αἵτινες* = *ex genere eorum qui, e classe eorum quae* Matth. XVI, 28. XXV, 1. Marc. XV, 7. Luc. VIII, 3. Rom. I, 32. XI, 4. XVI, 7. Apoc. IX, 4. — bb) de rebus *ἅτινα* = *ex eorum genere quae* Col. II, 23. — b) simul nectendis periodis inservit, ut *οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἵτινες πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν non fidem habuisti verbis meis, sunt vero ea ex eorum genere, quae rata fient suo tempore.* Joh. XXI, 25. — Rom. IX, 4. *οἵτινες — ἰσραηλῖται* = *fratres vero et cognatos dico ex illorum genere, qui sunt Israelitae* Rom. IX, 4. Gal. IV, 24. Hebr. VIII, 5. X, 11. Cf. *Matthiae* §. 477. p. 892. *Buttm.* §. 130, 1. not. — c) rationi reddendae adhibetur, ita, ut dilatet cf. *Herm.* ad Soph. Oed. R. v. 688. *Passow* II. p. 301. *ὅςτις*, inquiens, „geht zwar zuweilen auch *auf einen bestimmten Gegenstand*, aber immer so, dass dieser dadurch auf einen zum Grunde liegenden *allgemeinen Begriff* zurückgeführt wird" = Lat. *ut qui, quippe qui.* Ita *οἵτινες, αἵτινες* Matth. VII, 15. XXV, 3. Act. X, 41. 47. XVII, 11. Rom. I, 25. II, 15. 2 Cor. VIII, 10. 2 Thess. I, 11. Tit. I, 11. Jac. IV, 14. — Rom. VI, 2. *οἵτινες — τῇ ἁμαρτίᾳ* = *sind wir ja doch der Sünde abgestorben.* Cf. *Matthiae* §. 477, d. p. 893. — *ἥτις* 2 Cor. IX, 11. Col. III, 5. 14. Hebr. VIII, 6. X, 35. — Eph. III, 13. quo loco singul. *ἥτις*, quippe collectivum, refertur ad pluralem *ἐν ταῖς θλίψεσί μου* cf. *Matthiae* §. 475. p. 890. §. 440. p. 822. *Blomfield* ad Eurip. Hippol. p. 15 ed. Lips. *Bornem.* ad Xen. Cyr. IV, 5. 39 et 44. (Eurip. Med. v. 221 sq. ed. *Porson.* Sophocl. Ant. v. 703 sq. Xen. Cyr. I. 1.) — Phil. I, 28. *ἥτις — σωτηρίας* = *est enim hoc ex genere eorum, quae documento sunt.* Quo loco si pron. *ὅςτις* genus habet nominis seq. cf. *Herm.* ad Vig. p. 708. *Buttm.* §. 130, 7. *Matthiae* §. 440, 6. p. 822 sq. *Winer* p. 68. — *αἵτινες* 1 Tim. I, 4. 1 Petr. II, 11. — *ἅτινά ἐστι* = *τοιαῦτα γάρ ἐστι* Gal. V, 19. — d) ut *ὅς, οἷος, ὅσος* [cf. *Matthiae* §. 479, not. 2. p. 896.] post *τηλικοῦτος, τοιοῦτος* legitur, ubi poni poterat *ὥςτε* 1 Cor. V, 1. — Hebr. II, 3. Cf. *Matthiae* l. l. *Bornem.* ad Xen. Symp. p. 138. ad Xen. Anab. II, 5. 12. Cyr. III, 3. 50. *Schäfer* melet. p. 71 sq. — e) in sententia finali Act. XXIV, 1. —

2) *quisquis, quicunque,* nos: *jeder der nur,* a) universe aa) singularis α) nude positus Matth. V, 39. 41. XIII, 12 bis. XVIII, 4. *ὅςτις οὖν ταπεινώσῃ.* Cf. de h. l. coniunct. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 570. — XXIII, 12 bis. Marc. VIII, 34. Luc. XIV, 27. Jac. II, 10. (Xen. Hier. III, 10.) — Phil. II, 20. *οὐδένα — μεριμνήσει* = *quemcunque circumspi-*

ριν ἔχω τινι 1 Tim. I, 12. ἔχω κατά τινος ὅτι = reprehend
in aliquo, quod Apoc. II, 4. 14. Vid. ἔχω p. 669. — τοῦτ
ἔχεις ὅτι = *hoc habes laude dignum, quod* Apoc. II, 6. —
Ita LXX et כִּי Num. XVI, 11. Mal. III, 14. — b) ubi, in quo
nam cernatur aliquid, accuratius explicatur aa) universe, u
αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι Joh. III, 19. — bb) in formuli
α) ἐν τούτῳ — ὅτι *in eo — quod, darinn dass, dara*
dass αα) plene 1 Joh. III, 16. IV, 9. 10. — v. 13. ἐν τούτῳ —
ἡμῖν i. e. ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ἐν τούτ
γινώσκομεν, ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν. —
ββ) minus plene i. e. abest ἐν τούτῳ cogitatione addendu
Matth. V, 45. VI, 5. XI, 29. 1 Cor. VI, 7. 1 Thess. II, 14
Apoc. XVI, 5. Cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 248. — β) περ
τούτου ὅτι, *de eo quod, darüber dass* αα) plene Jo
XVI, 19. — ββ) minus plene i. e. abest περὶ τούτου vel ε
ἐκεῖνο, cogitatione addendum, ubi ὅτι = *ratione habita ei*
quod, rücksichtlich darauf dass Matth. XVI, 8. Marc. XIII, 1
Joh. II, 18. cf. *Fritzsche* l. l.

D) in interrogationibus: τί γέγονεν ὅτι = τί ἐστι
ὅτι, et minus plene, τί ὅτι vel ὅτι *quid est quod? w*
kommt es dass? a) plene Joh. XIV, 22. Cf. *Lücke* II. p. 59
Lamb. Bos. p. 591 sq. ed. *Schäfer. Hoogeven.* de partic. gra
cis p. 590. ed. *Schütz.* — b) minus plene: τί ὅτι Mar
II, 16. Luc. II, 49. Act. V, 4. 9. — vel ὅτι Marc. IX, 2
(in orat. indir., ut τοῦ βασιλέως — ἐρομένου τὸν ὑρκαν
ὅτι τοσαῦτα αὐτῷ παράκειται ὀστᾶ — εἶπεν Jos. Ant. X
4. 9. ἤρου με, ὅτι γελῴην Lucian. T. I. p. 497.) —

E) *orationi directae praemittitur* vel recitationi verboru
alterius inservit [ὅτι, quod dicunt, recitativum]. Ita a) un
verse Matth. II, 23. V, 31. VII, 23. XVI, 7. XXI, 16. XXVI, 7
XXVII, 43. Marc. I, 15. III, 21. 22 bis. VI, 35. VIII, 16. IX, 1
XII, 6. Luc. I, 25. 61. II, 23. IV, 10. 12. V, 36. XV, 2
XVII, 10 bis. XIX, 42. XXIV, 34. Joh. I, 20. 32. IV, 17. VII, 3
= λέγων· ὅτι. VIII, 7. XI, 56. vid. de h. l. μή. IX 9. 1
23. 41. X, 41. XV, 25. XVI, 17. Act. XI, 3. XV, 1. XXVI
25. Hebr. X, 8. XI, 18. 1 Joh. IV, 20. Apoc. III, 17. —
LXX et כִּי Jos. II, 24. cf. *Gesen.* p. 846. *Simon.* Lex. he
p. 472. ed. *Winer. Buttm.* §. 136. *Matthiae* §. 624. p. 12
§. 529, 2. p. 1028. *Vig.* p. 548. *Fischer* ad Well. Vol.
P. II. p. 296. — — b) praecedente ὡς *ut* i. e. *exempli gr*
tia 2 Thess. II, 2. ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου
zum Beispiel durch die Aeusserung: der Tag des Her
kommt.

2) *weil,* Lat. *quod, quia, cum, nam* [ὅτι, quod dicitur
τιολογικόν vel causale] a) praeced. demonstr. vel interrog
tione, ut διὰ τοῦτο ὅτι, *propterea quod* Joh. X, 17. XII,

XV, 19. 1 Joh. III, 1. — *οὕτως ὅτι*, *propterea quod* Apoc. III, 16. (cf. *τούτῳ — ὅτι*, *ταύτῃ — ὅτι propterea quod* Xen. Hier. I, 17. Oecon. XVIII, 10.) — *χάριν τίνος; ὅτι* item *διὰ τί; ὅτι*, *quapropter? quia*, *warum?—weil* Rom. IX, 32. 2 Cor. XI, 10. 1 Joh III, 12. — b) absolute aa) universe Matth. II, 18. V, 3—12. 34—36. [VI, 13.] VII, 13. IX, 36. XI, 20. 21. 23. XIII, 13. 16. XVII, 15. XXIII, 13—15. 23. 25. 27. 29. XXV, 8. 13. Marc. I, 27. 34. V, 9. VI, 34. IX, 38. Luc. I, 45. 48. 49. II, 11. VI, 25 bis. VII, 47. IX, 43. X, 13. XI, 42—44. 46—48. 52. XIV, 14. XXIII, 29. 31. — v. 40. *οὐδὲ — εἶ* pro: *οὐδὲ διὰ τοῦτο φοβῇ σου τὸν θεὸν, ὅτι — εἶ* i. e. *ne propterea quidem, quod idem sustines supplicium, Deum vereris?* Joh. I, 30. 51. II, 25. III, 18. 21. VIII, 22. 43. 44 bis. 45. 47. V, 27. IX, 16. 17. XIV, 28. XVI, 9—11. 14—16. 21. 27. 32. Act. I, 17. X, 14. Rom. VI, 15. X, 9. 1 Cor. III, 13. quo loco alii, ad normam hebr. כִּי [2 Chron. VI, 28. cf. *Simon.* lex. hebr. p. 473. ed. *Winer.*] vel quod librariorum errore *ὅτι* et *ὅτε* saepius permutantur cf. *Fischer* l. l. p. 297. Greg. Corinth. p. 491. ed. *Schäfer.* explicant *quando*, *wann* = *ὅτε*. Vid. *Pott.* ad h. l. — 1 Cor. XI, 15. 2 Cor. III, 14. Gal. III, 11. Phil. I, 29. IV, 15. Col. I, 16. 19. 1 Tim. I, 13. Jac. I, 23. 1 Joh. II, 21. III, 9. 14. 20. ad quem locum cf. *Lücke* III. p. 178. — IV, 17—19. 2 Joh. v. 7. Jud. v. 11. Apoc. III, 4. 8—10. — v. 17. *ὅτι λέγεις*. IV, 11. V, 9. VI, 17. VII, 17. VIII, 11. XI, 10. XII, 10. XIII, 4. (Cebet. tab. c. 35. Herodian. I, 9. 22. Xen. Anab. I, 2. 21. Mem. II, 9. 1.) — *οὐχ᾽ ὅτι — ἀλλ᾽ ὅτι*, vel *οὐχ᾽ ὅτι — ἀλλ᾽*, *non propterea quod — sed ideo quod* Joh. VI, 26. XII, 6. VII, 22. — 2 Cor. I, 24. *οὐχ᾽ ὅτι — ὑμῶν* i. e. *haec non propterea scripsi, quod imperare fidei vestrae animus est, sed in gaudii vestri societatem venire volo.* Joh. VI, 46. *οὐχ᾽ ὅτι — πατέρα* i. e. *haec non propterea dico, quod puto, posse aliquem videre patrem. Imo nemo patrem vidit praeter filium, hic patrem vidit.* 2 Thess. III, 9. — *οὐδ᾽ ὅτι*, *neque propterea quod* Rom. IX, 7. — bb) praeced. *ὡς*: *ὡς ὅτι* i. q. *ὅτι*, simplex 2 Cor. V, 19. *ὡς ὅτι — αὐτοῖς* i. e. *Deus enim per Christum homines sibi reconciliavit, ita ut peccata iis non imputaret.* — cc) loci notandi: *ποταπός ἐστιν οὗτος* vel *τίς ἐστιν οὗτος, ὅτι — ὑπακούουσιν αὐτῷ* i. e. *nam*, ut ex iis, quae modo vidimus, apparet, — *ipsi obtemperant* Matth. VIII, 27. Marc. I, 27. IV, 41. Luc. IV, 36. VIII, 25. Cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 326. — Marc. III, 30. *ὅτι ἔλεγον dicebant enim* coll. v. 22. = *haec ideo monuit, quod dicerent.* Luc. XI, 18. *ὅτι λέγετε* = *haec ideo moneo, quod dicitis.* — Hebr. II, 6. *τί ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι — αὐτόν* [quae verba ut Ps. VIII, 5. sunt animi demissi = quam exigua res est homo! quantopere idem a Deo dilectus, cum curam eius gerat! hoc sensu ad Jesum Messiam

νος φωτίζῃ σε Luc. XI, 36. cf. *Matthiae* l. l. p. 1008. *Passow* II. p. 303. — — b) ubi agitur de re futura, sq. coni. *praes.* cf. *Matthiae* l. l. p. 1006., ut *κλαύσονται — ὅταν βλέπωσι* Apoc. XVIII, 9. — Matth. XXVI, 29. Marc. XIV, 25. — v. 7. Joh. VII, 27. — Marc. XIII, 4. Luc. XXI, 7. — Apoc. X, 7. de h. l. aor. *ἐτελέσθη = pro perfecto habendum est* cf. *Herm.* ad Vig. p. 747. *Winer* p. 119. et *Eiusd.* studia exeget. Vol. I. p. 147. *Matthiae* §. 506. p. 960 sq. — particulae *ὅταν* respondet *τότε* 1 Thess. V, 3. (Xen. Cyr. I, 3. 14. Plat. Gorg. p. 526 E.) — — sq. coni. *aor.* = Lat. fut. exact. Matth. XIX, 28. XXI, 40. XXV, 31. Marc. VIII, 38. XII, 23. Luc. IX, 26. Joh. IV, 25. VII, 31. XV. 26. XVI, 13. XXI, 18. Act. XXIII, 35. XXIV, 22. 1 Cor. XVI, 3. 5. 12. 2 Thess. I, 10. Apoc. XI, 7. XX, 7. — Marc. IX, 9. XII, 25. Luc. XIV, 10. XVI, 4. 9. Joh. V, 7. XIII, 19. XIV, 29. XVI, 4. Rom. XI, 27. 1 Cor. XV, 24. XVI, 2. 2 Cor. X, 6. 1 Joh. II, 28. Apoc. XII, 4. XVII, 10. — Hebr. I, 6. *ὅταν — θεοῦ*, concise pro: *quando vero iterum* [i. e. *ἐν τῇ παρουσίᾳ* olim futura] *in mundum introduxerit primogenitum, non minore honore dignabitur eum*, *λέγει γάρ· καὶ προςκυνησάτωσαν — θεοῦ.* — c. *τότε* respondente particulae *ὅταν* Matth. IX, 15. Marc. II, 20. Luc. V, 35. Joh. VIII, 28. 1 Cor. XIII, 10. XV, 28. 54. Col. III, 4. — Matth. XXIV, 15. Marc. XIII, 14. Luc. XXI, 20. — pro *τότε* legitur *ἐκεῖ* Luc. XIII, 28. — (Thuc. IV, 60.) — — B) sq. *indicat. futuri* Apoc. IV, 9. quo loco si sunt, qui futura *πεσοῦνται, προςκυνήσουσι, βαλοῦσι* dici pro praesentibus existiment, rectius de re futura, scil. de ista seniorum adoratione, quam in seqq. [cf. c. V, 8 sq. v. 14. VII, 11 sq. XI, 16. XIX, 4.] itentidem narraturus est vates, accipi iubet *Winer* exeget. Stud. I. p. 147. (*ὅτε κεν* sq. futur. Hom. Iliad. XX, 335.) cf. *Matthiae* §. 521. p. 1006. et quae habet de graecitatis serioris scriptoribus ipso futuro pro coniunct. usis *Herm.* ad Vig. p. 927. — — C) ex more graecitatis serioris c. *indicat.*, ubi, quod agitur de re praeterita saepius repetita, ponendus erat optativ. cf. *Herm.* ad Vig. p. 792. — Marc. III, 11. *τὰ πνεύματα — ὅταν αὐτὸν ἐθεώρει, προςέπιπτε.* Cf. *Passow* II. p. 303. *Bornem.* ad Xen. Symp. p. 73. *Frotscher* ad Xen. Hier. VIII, 7. *Voigtländer* ad Lucian. D. Mort. II, 2. *Herm.* ad Vig. p. 792. 822 coll. *Koen.* ad Greg. Cor. p. 115 ed. *Schäfer.*

2) *quamdiu* = *ἔστ᾽ ἄν*, seq. coni. Joh. IX, 5. — Cf. de *ἔστ᾽ ἄν* quamdiu *Matthiae* §. 522. p. 1008. *Buttm.* §. 133, 3. *Monk* ad Eurip. Hippol. v. 655. ed. Lips. et de *ὅταν* perperam apud Polyaen. II. p. 145. scripto pro *ἔστ᾽ ἄν* *Koen.* ad Greg. Cor. p. 472 sq. ed. *Schäfer.* *Valcken.* ad Eurip. Hippol. p. 238. ed. Lips. — Saepius non legitur in N. T.

VIII, 21. Eph. I, 21. 1 Tim. I, 5. 1 Thess. I, 5. 8. 1 Joh. V, 6. — bb) ita, ut fundat notionem contrariam, ut *οὐ μετρίως* = *valde* Act. XX, 12. *οὐ πάντως* = *οὐ πάνυ*, *neutiquam* 1 Cor. V, 10. *οὐκ εὐθέως* Luc. XXI, 9. Cf. *Passow* l. l.

2) in responsione negante = *nein*, ubi Lat. *non*, *minime*, a) nude positum aa) universe Matth. XIII, 29. Joh. I, 21. VII, 22. 2 Cor. I, 17. Jac. V, 12. — bb) duplicatur in animi severitate et voluntatis gravitate exprimenda Matth. V, 37. Cf. *Winer* p. 204. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 241. — cc) c. artic. *τὸ οὔ*, *negatio*, *die Verneinung*, *das Wort nein*, ita in formula *ἐστὶ παρ' ἐμοὶ τὸ οὒ οὔ* i. e. *das Wort Nein gilt bey mir für Nein* = *quae nego, vere me negare credi potest.* Quae formula uti 2 Cor. I, 17. adhibetur in imagine hominis *constantis sibi*, ita verbis Jac. V, 12. *ἤτω — οὔ*, ut, veritatis studiosi, sic verba nostra componamus admonemur, ut sive affirmemus, dicentes: Ja, sive negemus, dicentes: Nein, fides nobis haberi possit, neque, ut iusiurandum addamus, postuletur. Cf. *Fritzsche* l. l. — b) iunct. c. aliis particulis, ut *γάρ*: *οὐ γάρ* = *οὔ*, sed fortius Act. XVI, 37. Vide de h. l. supra sub *γάρ* p. 219. observata. — *οὐ πάντως* = *οὐ πάνυ*, *nullo modo*, *keineswegs* Rom. III, 9.

3) in interrogatione: *nonne?* ubi plerumque expectatur responsio affirmativa a) nude legitur aa) universe Matth. VI, 26. VII, 22. XII, 3. 5. — *οὐ τελεῖ* = *nonne solvere solet?* XVII, 24. — XX, 15. Marc. IV, 13. VI, 3. — *οὐχ ἵνα* = *οὐκ ἔρχεται ἵνα* v. 21. — v. 38. VII, 18. XII, 24. Luc. IX, 55. XI, 40. Joh. IV, 35. VI, 42. Act. IX, 21. XIII, 10. 1 Cor. VI, 2. 3. IX, 1 ter. v. 12. 13. (Xen. Cyr. V, 5. 13.) cf. *Buttm.* §. 135, 5. *Matthiae* §. 610. p. 1233. *Passow* II. p. 306. — bb) subseq. *οὐδέν*, ubi nos: *irgend etwas*, Lat. *quicquam* Marc. IV, 60. XV, 4. — b) iungitur c. aliis partic., ut aa) c. *ἄρα*: *οὐκ ἄρα* = *doch nicht etwa?* Act. XXI, 38. — bb) *μή*: *οὐ μή* = *μή*, sed fortius Joh. XVIII, 11. Vide de h. l. sub *μή* p. 95. — cc) c. *ἀλλά*: *ἀλλ' οὐκ*, *nonne potius?* Hebr. III, 16. *τινὲς — αἰγύπτου*, *quinam enim audita voce rebellarunt?* [adde cogitando: *forte pauci? an pauci?*] *nonne potius omnes, qui Mose duce egressi sunt Aegypto?*

Οὐά, *vah!* Semel in N. T. Marc. XV, 29. (Arrian. diss. epict. III, 23. Dio Cass. 63, 20.) —

Οὐαί, interiectio dolentis a) absolute Luc. XVII, 1. — b) ex usu graecitatis serioris [cf. *Passow* II. p. 307.] seq. dativo aa) universe Matth. XI, 21. XVIII, 7. XXIII, 13—16. 23. 25. 27. 29. XXIV, 19. XXVI, 24. Marc. XIII, 17. XIV, 21. Luc. VI, 24—26. X, 13 bis. XI. 42—44. 46. 47. 52. XXI, 23. XXII, 22. Jud. v. 11. Apoc. XII, 12. — bb) in formula: *οὐαὶ μοί ἐστιν* = *poena dignus sum* 1 Cor. IX, 16. (LXX Hos.

ριν ἔχω τινι 1 Tim. I, 12. ἔχω κατά τινος ὅτι = *reprehendo in aliquo, quod* Apoc. II, 4. 14. Vid. ἔχω p. 669. — τοῦτο ἔχεις ὅτι = *hoc habes laude dignum, quod* Apoc. II, 6. — Ita LXX et כִּי Num. XVI, 11. Mal. III, 14. — b) ubi, in quonam cernatur aliquid, accuratius explicatur aa) universe, ut αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι Joh. III, 19. — bb) in formulis α) ἐν τούτῳ — ὅτι *in eo — quod, darinn dass, daran dass* αα) plene 1 Joh. III, 16. IV, 9. 10 — v. 13. ἐν τούτῳ — ἡμῖν i. e. ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ἐν τούτῳ γινώσκομεν, ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν. — ββ) minus plene i. e. abest ἐν τούτῳ cogitatione addendum Matth. V, 45. VI, 5. XI, 29. 1 Cor. VI, 7. 1 Thess. II, 14. Apoc. XVI, 5. Cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 248. — β) περὶ τούτου ὅτι, *de eo quod, darüber dass* αα) plene Joh. XVI, 19. — ββ) minus plene i. e. abest περὶ τούτου vel εἰς ἐκεῖνο, cogitatione addendum, ubi ὅτι = *ratione habita eius quod, rücksichtlich darauf dass* Matth. XVI, 8. Marc. XIII, 17. Joh. II, 18. cf. *Fritzsche* l. l.

D) in interrogationibus: τί γέγονεν ὅτι = τί ἐστιν ὅτι, et minus plene, τί ὅτι vel ὅτι *quid est quod? wie kommt es dass?* a) plene Joh. XIV, 22. Cf. *Lücke* II. p. 396. Lamb. Bos. p. 591 sq. ed. *Schäfer*. *Hoogeven*. de partic. graecis p. 590. ed. *Schütz*. — b) minus plene: τί ὅτι Marc. II, 16. Luc. II, 49. Act. V, 4. 9. — vel ὅτι Marc. IX, 28. (in orat. indir., ut τοῦ βασιλέως — ἐρομένου τὸν ὑρκανὸν ὅτι τοσαῦτα αὐτῷ παράκειται ὀστᾶ — εἶπεν Jos. Ant. XII, 4. 9. ἤρου με, ὅτι γελῴην Lucian. T. I. p. 497.) —

E) *orationi directae praemittitur* vel recitationi verborum alterius inservit [ὅτι, quod dicunt, recitativum]. Ita a) universe Matth. II, 23. V, 31. VII, 23. XVI, 7. XXI, 16. XXVI, 74. XXVII, 43. Marc. I, 15. III, 21. 22 bis. VI, 35. VIII, 16. IX, 11. XII, 6. Luc. I, 25. 61. II, 23. IV, 10. 12. V, 36. XV, 27. XVII, 10 bis. XIX, 42. XXIV, 34. Joh. I, 20. 32. IV, 17. VII, 35. = λέγων· ὅτι. VIII, 7. XI, 56. vid. de h. l. μή. IX 9. 17. 23. 41. X, 41. XV, 25. XVI, 17. Act. XI, 3. XV, 1. XXVIII, 25. Hebr. X, 8. XI, 18. 1 Joh. IV, 20. Apoc. III, 17. — Ita LXX et כִּי Jos. II, 24. cf. *Gesen.* p. 846. *Simon.* Lex. hebr. p. 472. ed. *Winer*. *Buttm.* §. 136. *Matthiae* §. 624. p. 1270. §. 529, 2. p. 1028. *Vig.* p. 548. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. II. p. 296. — — b) praecedente ὡς *ut* i. e. *exempli gratia* 2 Thess. II, 2. ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου = *zum Beispiel durch die Aeusserung: der Tag des Herrn kommt.*

2) *weil*, Lat. *quod, quia, cum, nam* [ὅτι, quod dicitur αἰτιολογικὸν vel causale] a) praeced. demonstr. vel interrogatione, ut διὰ τοῦτο ὅτι, *propterea quod* Joh. X, 17. XII, 39.

1 Joh. II, 5. III, 13. 19. 24. Apoc. II, 23. — γνωστόν ἐστι Act. XXVIII, 28. εἰδέναι Matth. VI, 32. XXII, 16. Marc. II, 10. Luc. II, 49. Joh. IX, 20. 24. 25. XVI, 30 Rom. VI, 9. 16. XIII, 11. 1 Cor. XVI, 15. 1 Thess. I, 5. 1 Joh. III, 2. 5. Apoc. II, 2. III, 17. — v. 2. 15. ubi verbis οἶδα τὰ ἔργα σου per epexegesin adduntur: ὅτι ὄνομα ἔχεις. — ἐπιγινώσκειν Marc. II, 8. Luc. I, 22. Act. IV, 13. ἐπίστασθαι Act. XV, 7. ἰδεῖν Matth. II, 16. al. νοεῖν Matth. XV, 17. ὁρᾶν Jac. II, 24. καταλαμβάνειν Act. IV, 13. X, 34. συνιέναι Matth. XVI, 12. — Ita LXX pro כִּי 1 Sam. XIV, 3. — cf. *Matthiae* §. 549, 3. not. 3 et 4. p. 1076 sq. —

e) post vv. *recordandi*, item *curandi*, ut μιμνήσκειν Matth. V, 23. Joh. II, 22. μνημονεύειν Joh. XVI, 4. ὑπομιμνήσκειν Jud. v. 5. μέλει μοι Matth. IV, 38. Luc. X, 40. — Ita LXX et hebr. כִּי Deut. V, 18. Cf. *Matthiae* §. 549, 6. p. 1078. — — f) post vv. *sperandi, putandi, credendi, confidendi, reputandi,* ut διαλογίζεσθαι Joh. XI, 50. δοκεῖν Matth. VI, 7. XXVI, 53. ἐλπίζειν Luc. XXIV, 21. κρίνειν 2 Cor. V, 14. λογίζεσθαι Rom. II, 3. 2 Cor. X, 11. Hebr. XI, 13. νομίζειν Matth. V, 17. οἶμαι Jac. I, 7. πέπεισμαι = *persuasum habeo* Rom. VIII, 38. XIV, 14. XV, 14. 2 Tim. I, 5. 12. (Xen. Oecon. XV, 6.) πεποιθέναι Phil. II, 24. Hebr. XIII, 18. — Luc. XVIII, 9. 2 Cor. II, 3. Gal. V, 10. 2 Thess. III, 4. (sq. acc. c. inf. Hom. Iliad. XIII, 96.) — πιστεύειν Matth. IX, 28. Marc. XI, 23. ὑπολαμβάνειν Luc. VII, 43. — His adde: ὄνομα ἔχεις ὅτι ζῇς *nomen vitae* i. e. *speciem vitae habes* = *vivere videris* Apoc. III, 1. Cf. *Matthiae* §. 534, not. 2. p. 1046. — οὐχ᾿ ὅτι ἤδη ἔλαβον i. e. οὐ νομίζω, ὅτι ἤδη ἔλαβον Phil. III, 12. οὐχ᾿ — λέγω pro: οὐ νομίζετε, ὅτι — λέγω i. e. *non, credo, putabitis, propter penuriam haec me dicere* IV, 12. 17. cf. *Matthiae* §. 624, 4. p. 1271. Lamb. Bos. p. 775 sq. ed. *Schäfer. Buttm.* §. 137.

B) ubi Latinis nunc *accus. c. infinit.* nunc *quod* = *dass*, poni solet. Ita post vv. *laetandi*, *mirandi*, *deplorandi*, ut ἐξίστημι Act. X, 45. θαυμάζω Luc. XI, 38. κλαίω Apoc. V, 4. ἐπί τινι ὅτι XVIII, 11. χαίρω Luc. X, 20. Joh. XIV, 28. 2 Cor. VII, 16. Phil. IV, 10. 2 Joh. v. 4. ἐν τούτῳ ὅτι [laetandi materiam habeo in eo quod =] *laetor de eo quod, darüber dass* Luc. X, 20. οὐχ᾿ ὅτι 2 Cor. VII, 9. χαρά 2 Cor. VII, 13. συγχαίρω Luc. XV, 6. 9. —

C) ubi Lat. *quod* i. e. *dass*. Ita a) post vv. *laudandi*, *vituperandi* et similia, ut ἐπαινεῖν Luc. XVI, 8. 1 Cor. XI, 2. 17. (Xen. Mem. I, 2. 41.) ἐξομολογεῖσθαι Matth. XI, 25. Luc. X, 21. abest ἐξομολογεῖσθαι ex antecedd. cogitatione addendum Matth. XI, 26. Luc. X, 21. ναί, ὁ πατήρ, ὅτι — σου. — εὐχαριστεῖν Luc. XVIII, 11. χάρις τῷ θεῷ Rom. VI, 17. χά-

ριν ἔχω τινὶ 1 Tim. I, 12. *ἔχω κατά τινος ὅτι = reprehendo in aliquo, quod* Apoc. II, 4. 14. Vid. *ἔχω* p. 669. — *τοῦτο ἔχεις ὅτι = hoc habes laude dignum, quod* Apoc. II, 6. — Ita LXX et כִּי Num. XVI, 11. Mal. III, 14. — b) ubi, in quonam cernatur aliquid, accuratius explicatur aa) universe, ut *αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι* Joh. III, 19. — bb) in formulis α) ἐν τούτῳ — ὅτι *in eo — quod, darinn dass, daran dass αα)* plene 1 Joh. III, 16. IV, 9. 10. — v. 13. *ἐν τούτῳ — ἡμῖν* i. e. *ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ἐν τούτῳ γινώσκομεν, ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν.* — *ββ)* minus plene i. e. abest *ἐν τούτῳ* cogitatione addendum Matth. V, 45. VI, 5. XI, 29. 1 Cor. VI, 7. 1 Thess. II, 14. Apoc. XVI, 5. Cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 248. — *β)* περὶ τούτου ὅτι, *de eo quod, darüber dass αα)* plene Joh. XVI, 19. — *ββ)* minus plene i. e. abest *περὶ τούτου* vel *εἰς ἐκεῖνο*, cogitatione addendum, ubi *ὅτι = ratione habita eius quod, rücksichtlich darauf dass* Matth. XVI, 8. Marc. XIII, 17. Joh. II, 18. cf. *Fritzsche* l. l.

D) in interrogationibus: τί γέγονεν ὅτι = τί ἐστιν ὅτι, et minus plene, τί ὅτι vel ὅτι *quid est quod? wie kommt es dass?* a) plene Joh. XIV, 22. Cf. *Lücke* II. p. 396. Lamb. Bos. p. 591 sq. ed. *Schäfer. Hoogeven.* de partic. graecis p. 590. ed. *Schütz.* — b) minus plene: τί ὅτι Marc. II, 16. Luc. II, 49. Act. V, 4. 9. — vel ὅτι Marc. IX, 28. (in orat. indir., ut τοῦ *βασιλέως — ἐρομένου τὸν ὀρχαρὸν ὅτι τοσαῦτα αὐτῷ παράκειται ὀστᾶ — εἶπεν* Jos. Ant. XII, 4. 9. *ἤρου με, ὅτι γελῴην* Lucian. T. I. p. 497.) —

E) *orationi directae praemittitur* vel recitationi verborum alterius inservit [*ὅτι*, quod dicunt, recitativum]. Ita a) universe Matth. II, 23. V, 31. VII, 23. XVI, 7. XXI, 16. XXVI, 74. XXVII, 43. Marc. I, 15. III, 21. 22 bis. VI, 35. VIII, 16. IX, 11. XII, 6. Luc. I, 25. 61. II, 23. IV, 10. 12. V, 36. XV, 27. XVII, 10 bis. XIX, 42. XXIV, 34. Joh. I, 20. 32. IV, 17. VII, 35. = *λέγων· ὅτι.* VIII, 7. XI, 56. vid. de h. l. *μή*. IX 9. 17. 23. 41. X, 41. XV, 25. XVI, 17. Act. XI, 3. XV, 1. XXVIII, 25. Hebr. X, 8. XI, 18. 1 Joh. IV, 20. Apoc. III, 17. — Ita LXX et כִּי Jos. II, 24. cf. *Gesen.* p. 846. *Simon.* Lex. hebr. p. 472. ed. *Winer. Buttm.* §. 136. *Matthiae* §. 624. p. 1270. §. 529, 2. p. 1028. *Vig.* p. 548. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. II. p. 296. — — b) praecedente *ὡς ut* i. e. *exempli gratia* 2 Thess. II, 2. *ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου = zum Beispiel durch die Aeusserung: der Tag des Herrn kommt.*

2) *weil*, Lat. *quod, quia, cum, nam* [*ὅτι*, quod dicitur *αἰτιολογικόν* vel causale] a) praeced. demonstr. vel interrogatione, ut **διὰ τοῦτο ὅτι**, *propterea quod* Joh. X, 17. XII, 39.

ubi Lat. *quisquam*, *unquam*, nostrates: *Jemand*, *Jemals*, *Irgendwo* Marc. V, 37. Luc IV, 2. XX, 40. Joh. VI. 68. VIII, 15. XI. 49. XII, 19. XV, 5. 2 Cor. XI, 8. — Luc. XXIII, 53. Act. VIII, 39. — Cf. *Matthiae* §. 609. p. 1228. *Buttm.* §. 135, 6. *Viger.* p. 451. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. I. p. 80 sq. *Winer* p. 178 sq. *Passow* l. l. p. 306. et de *οὐδέ Bornem.* Xen. Anab. I, 8. 20. Cyr. VII, 2. 20. — ββ) *ita, ut tollatur negatio* vel mutetur ea in affirmationem, ut *οὐ — σώματος* i. e. *non propterea abest a corpore*, *deshalb hört es nicht auf, zum Leibe zu gehören* = *deshalb ist er immer ein Theil des Leibes* 1 Cor. XII, 15. Cf. *Matthiae* l. l. *Buttm.* l. l. not. 8. *Winer* l. l. *Passow* l. l. — De *οὐ δυνάμεθα μὴ λέγειν* Act. IV, 20. vid. sub *μή* p. 90 fin. observata. — — bb) ita, ut unam c. verbo notionem constituat α) universe, ut *οὐ δύναται* = *ἀδύνατόν ἐστι* Matth. XXVI, 42. — *οὐκ εἰμὶ ἄξιος* vel *ἱκανός* = *indignus sum* Matth. III, 11. Marc. I, 7. Luc. III, 16. Act. XIII, 25. 1 Cor. XV, 9. *οὐκ ἐάω* = *prohibeo* Act. XVI, 7. *οὐ θέλω* = *nolo* Matth. XXIII, 37. Rom. I, 13. 1 Cor. X, 1. XII, 1. 2 Cor. I, 8. 2 Thess. III, 10. *οὐκ οἶδα* = *nescio, ignoro* Matth. XXI. 27. Joh. XII, 35. Rom. VII, 7. 19. *δοῦναι ἢ οὔ* = *δοῦναι ἢ οὐ δοῦναι* i. e. *dare aut denegare* Matth. XXII, 15. Marc. XII. 13. Luc. XX, 22. Cf. *Herm.* ad Vig. p. 833. *Matthiae* §. 608. p. 1218. *Buttm.* §. 135, not. 2. *Winer* p. 172. 174. — β) ita, ut *in contrarium* mutet significationem, ut *οὐκ ἀγνοέω* = *probe scio* 2 Cor. II, 1. *οὐκ ἀμελέω* 2 Petr. I, 12. — — cc) cum 2 pers. *futuri* ita iungitur, ut indicet, sperare nos, fore, ut aliquis abstineat re verbo significata vel ubi absolute et obiective iubemur abstinere aliqua re, ut *οὐ φονεύσεις.* = *non, credo, homicidium committes*, vel: *du sollst nicht tödten* Matth. V, 21. 27. 33. XIX, 18. Luc. IV, 12. Act. XXIII, 5. Rom. VII, 7. XIII, 9 quater 1 Cor. IX, 9. — *οὐκ ἔσῃ ὥσπερ* Matth. VI, 5. Cf. *Passow* II. p. 307. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 222. 252. 259 sq. *Winer* p. 180. et de eodem usu hebr. לֹא *Gesen.* p. 771. *Simon.* lex. hebr. p. 514. ed. *Winer. Ewald* p. 531. — — — b) iungitur *οὐ* c. *obiecto*, negans ad illud pertinere notionem verbi, ut *ἔλεον θέλω, οὐ θυσίαν* Matth. IX, 12. XVI, 12. *οὐκ ἐμὲ δέχεται ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με* Marc. IX, 37. Joh. VII, 10. Act. X, 41. 1 Thess. IV, 8. Hebr. II, 5. 16. — — — c) sq. *ἵνα*, *negat*, hoc vel illud fuisse *consilium* actionis verbo significatae, ut *οὐκ ἔγραψα — ταῦτα ἵνα* 1 Cor. IX, 15. — Joh. III, 17. VI, 38. 1 Cor. I, 17. 2 Cor. VIII, 13. 1 Thess. IV, 7. — — — d) iungitur cum vocabulis et praepositionibus causam rei indicantibus, negans, fieri vel factum esse aliquid hac vel illa de causa, ut *οὐχ ὅτι* Joh. VI, 26. 46. VII, 22. 2 Cor. I, 4. VII, 9. — *δικαιοῦσθαι οὐκ ἐξ ἔργων νόμου* Gal. II, 16. Jac. II, 24. 25. — — — e) copulatur c. *pro-*

positione explicandi vim habente, negans, cerni rem in eo, in quo cerni dicitur 1 Joh. IV, 10. *ἐν τούτῳ — ἠγάπησεν ἡμᾶς = οὐκ ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν θεὸν, ἀλλ᾽ ἐν τούτῳ, ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς.* — — f) iungitur c. *substant.* aa) negans, factum esse aliquid *eo modo*, qui substantivo significatur, ut *οὐ γὰρ ἐκ μέτρου* [= *οὐ γὰρ μετρίως*] *δίδωσιν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα* Joh. III, 34. *εὐαγγελίζεσθαι οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου* i. e. ita, ut uteris *σοφίᾳ λόγου* 1 Cor. I, 17. *ἐγγεγραμμένη οὐ μέλανι* 2 Cor. III, 3. *οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις.* Ibid. *περιπατοῦμεν οὐ διὰ εἴδους* V, 7. — 2 Petr. I, 21. — bb) ita, ut notionem substant. mutet in contrarium, ut *οὐ λαός, οὐκ ἔθνος* = *Nichtvolk* Rom. IX, 26. 1 Petr. II, 10. — Rom. X, 19. — Ita LXX et לֹא Deut. XXXII, 21. Thren. I, 6. — Cf. *Gesen.* p. 832. *Ewald* p. 655. *Simon.* lex. hebr. p. 513. ed. *Winer. Buttm.* §. 135, not. 3. *Matthiae* §. 608. p. 1217 sq. *Winer* p. 174. Greg. Corinth. p. 98. ed. *Schäfer. Viger.* p. 460. *Passow* II. p. 306. — — g) c. *adiect.* copulatur aa) ita, ut tollat vel neget notionem eius *α*) universe, ut *ἡ χάρις — οὐ κενὴ ἐγενήθη* 1 Cor. XV, 10. *οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν* 1 Joh. II, 7. — Apoc. III, 12. — *οὐ πᾶς*, *non quisque, nicht jeder* Matth. VII, 21. 1 Cor. XV, 39. *οὐ πάντες*, *non omnes* Matth. XIX, 11. Rom. X, 16. 2 Thess. III, 2. Cf. *Winer* p. 70. — *β*) adverbiascit adiect., ut *ἡ κτίσις ὑπετάγη οὐχ ἑκοῦσα* Rom. VIII, 20. Cf. *Matthiae* §. 446, 3. p. 834. — bb) ita, ut fundat significationem contrariam, ut *οὐκ ἄσημος* = *nobilis* Act. XXI, 39. *οὐκ ὀλίγος* Act. XIV, 28. XV, 2. XVII, 4. 12. XIX, 23. 24. XXVII, 20. *οὐ πολλοί* = *pauci* Luc. XV, 13. Joh. II, 12. Act. I, 5. XXVII, 14. — Ita LXX et לֹא Deut. XXXII, 6. Ps. XLIII, 1. Cf. *Gesen.* l. l. *Ewald* l. l. *Passow* l. l. — — h) *c. adverbio* iungitur aa) ita, ut tollat negationem, quae subest illi *α*) universe, ut *οὐ καθώς*, *non ita ut* 2 Cor. VIII, 5. *οὐ καθὸ* v. 12. *οὐ φανερῶς* Joh. VII, 10. — *β*) *οὐ μόνον — ἀλλά*, item *οὐ μόνον — ἀλλὰ καί* [de utriusque formulae discrimine, vide sub *μόνον* p. 111. adnotata.] Tollitur autem addito *οὐ* notio, inhaerens voci *μόνον*, nunc ratione habita subiecti, ut Act. XIX, 27. XXVI, 39. Rom. I, 32. VIII, 23. IX, 10. 2 Tim. II, 20. (Xen. Cyr. VIII, 3. 7.) nunc ratione obiecti Matth. XXI, 21. Joh. V, 18. XI, 52. XII, 9. XVII, 20. Act. XXI, 13. XXVII, 10. Rom. IV, 12. 16. 23. V, 3. 11. 2 Cor. VIII, 10. 19. Phil. I, 29. II, 27. 1 Thess. II, 8. 2 Tim. IV, 8. Hebr. XII, 26. 1 Petr. II, 18. 1 Joh. II, 2. (Aelian. V. H. II, 25. Xen. Mem. II, 7. 6. Cyr. I, 4. 9.) — nunc ratione habita praedicati 2 Cor. IX, 12. 1 Tim. V, 13. (Xen. Cyr. I, 6. 17.) — nunc ratione causae Rom. XIII, 5. nunc ratione modi, loci, temporis, quibus fit vel factum est aliquid Act. XIX, 26. Rom. IX, 24. 2 Cor. VII, 7.

VIII, 21. Eph. I, 21. 1 Tim. I, 5. 1 Thess. I, 5. 8. 1 Joh. V, 6. — bb) ita, ut fundat notionem contrariam, ut *οὐ μετρίως* = *valde* Act. XX, 12. *οὐ πάντως* = *οὐ πάνυ*, *neutiquam* 1 Cor. V, 10. *οὐκ εὐθέως* Luc. XXI, 9. Cf. *Passow* l. l.

2) in responsione negante = *nein*, ubi Lat. *non*, *minime*, a) nude positum aa) universe Matth. XIII, 29. Joh. I, 21. VII, 22. 2 Cor. I, 17. Jac. V, 12. — bb) duplicatur in animi severitate et voluntatis gravitate exprimenda Matth. V, 37. Cf. *Winer* p. 204. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 241. — cc) c. artic. *τὸ οὔ*, *negatio*, *die Verneinung*, *das Wort nein*, ita in formula *ἐστὶ παρ' ἐμοὶ τὸ οὒ οὔ* i. e. *das Wort Nein gilt bey mir für Nein* = *quae nego, vere me negare credi potest.* Quae formula uti 2 Cor. I, 17. adhibetur in imagine hominis *constantis sibi*, ita verbis Jac. V, 12. *ἤτω — οὔ*, ut, veritatis studiosi, sic verba nostra componamus admonemur, ut sive affirmemus, dicentes: Ja, sive negemus, dicentes: Nein, fides nobis haberi possit, neque, ut iusiurandum addamus, postuletur. Cf. *Fritzsche* l. l. — b) iunct. c. aliis particulis, ut *γάρ*: *οὐ γάρ* = *οὔ*, sed fortius Act. XVI, 37. Vide de h. l. supra sub *γάρ* p. 219. observata. — *οὐ πάντως* = *οὐ πάνυ*, *nullo modo*, *keinesweges* Rom. III, 9.

3) in interrogatione: *nonne?* ubi plerumque expectatur responsio affirmativa a) nude legitur aa) universe Matth. VI, 26. VII, 22. XII, 3. 5. — *οὐ τελεῖ* = *nonne solvere solet?* XVII, 24. — XX, 15. Marc. IV, 13. VI, 3. — *οὐχ ἵνα* = *οὐκ ἔρχεται ἵνα* v. 21. — v. 38. VII, 18. XII, 24. Luc. IX, 55. XI, 40. Joh. IV, 35. VI, 42. Act. IX, 21. XIII, 10. 1 Cor. VI, 2. 3. IX, 1 ter. v. 12. 13. (Xen. Cyr. V, 5. 13.) cf. *Buttm.* §. 135, 5. *Matthiae* §. 610. p. 1233. *Passow* II. p. 306. — bb) subseq. *οὐδέν*, ubi nos: *irgend etwas*, Lat. *quicquam* Marc. IV, 60. XV, 4. — b) iungitur c. aliis partic., ut aa) c. *ἄρα*: *οὐκ ἄρα* = *doch nicht etwa?* Act. XXI, 38. — bb) *μή*: *οὐ μή* = *μή*, sed fortius Joh. XVIII, 11. Vide de h. l. sub *μή* p. 95. — cc) c. *ἀλλά*: *ἀλλ' οὐκ*, *nonne potius?* Hebr. III, 16. *τίνες — αἰγύπτου*, *quinam enim audita voce rebellarunt?* [adde cogitando: *forte pauci? an pauci?*] *nonne potius omnes, qui Mose duce egressi sunt Aegypto?*

Οὐά, *vah!* Semel in N. T. Marc. XV, 29. (Arrian. diss. epict. III, 23. Dio Cass. 63, 20.) —

Οὐαί, interiectio dolentis a) absolute Luc. XVII, 1. — b) ex usu graecitatis serioris [cf. *Passow* II. p. 307.] seq. dativo aa) universe Matth. XI, 21. XVIII, 7. XXIII, 13—16. 23. 25. 27. 29. XXIV, 19. XXVI, 24. Marc. XIII, 17. XIV, 21. Luc. VI, 24—26. X, 13 bis. XI, 42—44. 46. 47. 52. XXI, 23. XXII, 22. Jud. v. 11. Apoc. XII, 12. — bb) in formula: *οὐαὶ μοί ἐστιν* = *poena dignus sum* 1 Cor. IX, 16. (LXX Hos.

IX, 12.) — cc) triplicatur Apoc. VIII, 13. — dd) sq. nominat. vocativi vim habente Apoc. XVIII, 10. 16. 19. Cf. *Winer* p. 75. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. 1. p. 319. *Matthiae* §. 312. p. 614. *Buttm.* §. 40, 1. gram. max. Vol. I. §. 45. p. 178. — c) c. artic. ἡ οὐαί = *calamitas, miseria* Apoc. IX, 12 bis. XI, 14 bis. — Saepius non extat in N. T.

Οὐδαμῶς, adv. (ab οὐδαμός ne unus quidem, facto ab οὐδέ et ἀμός) *neutiquam, nequaquam.* Semel in N. T. Matth. II, 6. (Xen. Mem. II, 3. 15.)

Οὐδέ, coniunct. obiective et absolute negans. 1) *neque* i. e. A) *et non, und nicht* a) extra interrogat. ubi continuat negationem cf. *Matthiae* §. 609. p. 1224. *Buttm.* §. 136. *Passow* II. p. 308. *Winer* p. 175. — aa) nude ponitur α) praeced. οὐ Matth. V, 15. VI, 20. 26. 28. X, 24. XXV, 13. Marc. IV, 22. XV, 68. Luc. VI, 43. 44. VIII, 17. XII, 33. [XXI, 15.] Joh. I, 13. VI, 24. XIII, 16. Act. II, 27. VIII, 21. IX, 9. XVI, 21. XVII, 25. XXIV, 18. Rom. II, 28. IX, 16. Gal. I, 1. III, 28 bis. 1 Thess. V, 5. 1 Tim. II, 12. Apoc. VII, 16. οὐ — δύνουσιν. XXI, 23. (Xen. Mem. I, 2. 5.) — β) praeced. οὔπω Marc. VIII, 17. — γ) praeced. οὐδείς Matth. IX, 17. Apoc. V, 3. — XI, 27. — δ) praeced. ἵνα μή, ut οὐδὲ πᾶν — δένδρον *neque, quicquid est herbae virentis, neque quicquid est arboris* Apoc. IX, 4. — bb) iunct. c. alia partic. ut α) γάρ: οὐδὲ γάρ, in quibus οὐ negat, δέ nectit, γάρ rationem reddit Joh. VII, 5. VIII, 42. Act. IV, 34. — sq. οὐδείς Joh. V, 22 sq. οὔτε Gal. I, 12. — β) μή, ut οὐδὲ μὴ πέσῃ — καῦμα = καὶ οὐ μὴ πέσῃ — οὐδὲ πᾶν καῦμα i. e. *et non tanget eos solis ardor neque quicquid est ardoris* Apoc. VII, 16. Cf. *Fritzsche* diss. II. p. 32. — — b) in interrogatione Matth. XVI, 9. Marc. XII, 10. Luc. VI, 3. 1 Cor. XI, 14. —

B) *etiam non, auch nicht* a) in oppositionibus aa) praeced. οὐ Matth VI, 15. XXV, 45. Marc. XI, 26. XII, 21 coll. v. 20. XII, 59 coll. v. 57. Luc. XVI, 31. Joh. XV, 4. Rom. IV, 15. XI, 22. 1 Cor. XV, 13. 16. (Xen. Cyr. I, 6. 18. Herodian. II, 8. 18.)— οὐδὲ ἐγὼ λέγω [adde cogitatione: cum ad meam interrogationem non respondeatis] *neque ego dicam vobis* Matth. XXI, 27. Marc. XI, 33. Luc. XX, 8. — Joh. VIII, 11. — bb) praeced. verbo negationem includente, ut ἀπιστεῖν Marc. XVI, 13 coll. v. 11.— cc) praeced. ἀλλά: ἀλλ' οὐδέ = *aber auch nicht* Luc. XXIII, 15. — b) universe aa) praeced. οὐ Rom. VIII, 7. Gal. I, 17. Apoc. V, 3. — 2 Thess. III, 8. 1 Tim. VI, 16. Hebr. IX, 12. et sq. οὔτε 1 Thess. II, 3. — bb) praeced. οὐδείς Marc. XIII, 32. — cc) seq. οὐκέτι Matth. XXII, 46. Vide sub οὐ p. 202. adnotata. — c) in interrogatione Luc. XXIII, 40. οὐδὲ — εἶ; pro: οὐ φοβῇ σὺ τὸν θεόν; οὐδὲ διὰ τοῦτο, ὅτι — εἶ.

2) *ne quidem, nicht einmal, selbst nicht, auch nicht*, ita in media oratione cf. *Matthiae* I. l. *Buttm.* I. l. *Passow* l. l. a) universe Matth. VI, 29. VIII, 10. Marc. VI, 31. Luc. VII, 9. Joh. XXI, 25. 1 Cor. V, 1. XIV, 21. Gal. II, 5. (Herodian. I, 12. 13. Xen. Mem. I, 3. 11.) — b) praeced. οὐκ sic, ut augeatur vis partic. οὐδέ Luc. XVIII, 13. — c) iungitur c. aliis partic. ut ἀλλά: ἀλλ' οὐδέ = *imo ne quidem* Act. XIX, 2. 1 Cor. III, 2. — IV, 3. ἀλλ' — ἀνακρίνω [adde cogitatione: nemo enim de me iudicare potest] *imo ne ipse quidem de me iudicare possum.* Gal. II, 3. Cf. ἀλλά p. 46. — c. ἄν, ub οὐδέ negat, ἄν ad sententiae conformationem pertinet Hebr VIII, 4. (Herodian. II, 8. 2) — d) οὐδὲ εἷς, *ne unus quidem* praeced. οὐ, Matth. XXVII, 14. Joh. I, 3. Act. IV, 32. VII, 5. Rom. III, 10. 1 Cor. VI, 5. — LXX pro לֹא־אֶחָד 2 Sam. XIII, 30 (Xen. Cyr. I, 3. 10. VIII, 8. 3. Mem. III, 5. 21.) cf. *Matthiae* §. 137. p. 261. *Buttm.* §. 64, 1. gram. max. Vol. I. §. 70, not. 6. p. 281. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 802.

Οὐδείς, οὐδεμία, οὐδέν et forma apud seniores maxime aetatis scriptores [v. *Buttm.* §. 64. gram. max. Vol. I. §. 70, not. 7. p. 281. *Matthiae* §. 137. p. 261. *Lobeck* ad Phryn. p. 181. 182.] occurente οὐθείς, θεμία, θέν, (ex οὐδέ et εἷς auch nicht Einer) *nullus, a, um.* Uti μή et οὐ, ita μηδείς et οὐδείς differunt. Legitur in N. T. A) adiective a) οὐδείς, οὐδεμία aa) c. substant., ut οὐδεὶς προφήτης Luc. IV, 24. XVI, 13. Joh. XVI, 29. XVIII, 38. XIX, 4. Act. XXV, 18. XXVII, 22. 1 Cor. VIII, 4. (Xen. Cyr. I, 1. 2.) — bb) sq. genit. totius vel partitivo Luc. IV, 26. 27. Joh. XIII, 28. Act. V, 13. VIII, 16. XXVII, 34. 1 Cor. I, 14. II, 8. cf. *Matthiae* §. 318. p. 625 — cc) sq. ἐκ c. genit. totius vel partitive Joh. VII, 19. XVI, 5. XVII, 12. XVIII, 9. — b) neutr. οὐδέν aa) cum subst. vel c. adiectivo substantive posito, ut αἴτιον Luc. XXIII, 4. 14. 22. ἄτοπον v. 41. Joh. X, 41. Act. XVII, 21. XXIII, 9. XXVIII, 5. Rom. VIII, 1. Gal. V, 10.— bb) sq. genit. totius vel partitivo = *nihil* c. genit. Luc. IX, 36. XVIII, 34. Act. XVIII, 37. 1 Cor. IX, 15. XIV, 10. — — B) absolute a) ita οὐδείς et οὐδεμία = *nemo, Niemand* aa) universe Matth. VI, 24. IX, 16. XI, 27. XVII, 8. XIX, 17. XX, 7. XXII, 46. XXIV, 36. Marc. II, 21. 22. III, 27. V, 4. VII, 24. IX, 39. X, 18. 29. XI, 2. Luc. I, 61. V, 36. 37. 39. VII, 28. VIII, 16. IX, 62. X, 22. XI, 33. XIV, 24. XV, 16. XVIII, 29. Joh. I, 18. III, 2. 13. 32. IV, 7. V, 22. VI, 44. 65. VII, 4. 13. 27. VIII, 10. 11. 20. X, 18. 29. XIV, 6. XV, 13. 24. XVI, 22. XXI, 12. Act. V, 23. IX, 8. XVIII, 10. XX, 33. Rom. XIV, 7 bis. 1 Cor. II, 11. 15. XII, 3 bis. XIV, 2. 2 Cor. V, 16. VII, 2 ter. Gal. III, 11. Eph. V, 29. 1 Tim. VI, 16. 2 Tim. IV, 16. Hebr. XII, 14. 1 Joh. IV, 12. Apoc. II, 17. III, 7. 8. V, 3. 4. VII, 9. XIV, 3. XV, 8. XIX, 12. —

bb) praeced. alia negatione, ubi οὐδείς = *quisquam.* Vide sub οὐ p. 202. adnotata. — Matth. XXII, 16. Marc. V, 3. 37. VI, 5. VII, 12. IX, 8. XII, 14. Luc. VIII, 43. 51. XXIII, 53. Joh. VIII, 15. XVI, 23. XVIII, 9. 31. XIX, 41. Act. IV, 12. VIII, 16. 2 Cor. XI, 8. — (Xen. Anab. I, 6. 11.) — cc) sq. alia negatione, ut οὐκέτι = *je ferner, amplius* Marc. XII, 34. Apoc. XVIII, 11. — — b) neutr. οὐδέν, *nihil* aa) proprie α) universe Matth. V, 13. X, 26. XVII, 20. XXI, 19. XXVI, 62. XXVII, 12. — v. 24. ὠφελεῖν οὐδέν pro: *nihil proficere* Marc. VII, 15. IX, 29. XI, 13. Luc. V, 5. XXII, 35. XXIII, 9. 15. Joh. VII, 26. VIII, 28. Act. XV, 9. XXVI, 22. 31. XXVIII, 17. Rom. XIV, 14. 1 Cor. IV, 4. Gal. II, 6. 1 Tim. IV, 4. VI, 7. Tit, I, 15. Philem. v. 14. Hebr. II, 8. VII, 14. 19. Apoc. III, 17. — β) praeced. alia negatione, ubi οὐδέν = *irgend etwas, quidquam* Marc. XIV, 6. XV, 4. 5. XVI, 8. Luc. IV, 2. IX, 36. XX, 40. Joh. III, 27. V, 19. 30. IX, 33. XI, 49. XIV, 30. Act. XXVI, 26. τὶ τούτων — οὐ πείθομαι οὐδέν. 1 Cor. VIII, 2. (Xen. Anab. I, 8. 20.) — cc) seq. οὐ μή Luc. X, 19. — dd) acc. οὐδέν absolute = *nulla ratione, in keiner Rücksicht* et praeced. alia negatione = *ulla ratione.* Cf. sub οὐ notata. Ita post ἀδικεῖν Act. XXV, 10. Gal. IV, 12. post διαφέρει μοι Gal. II, 6. ὑστερέω 2 Cor. XII, 11. Cf. *Matthiae* §. 425. p. 784. et supra sub ἀδικέω observata. — post ὠφελέω Joh. VI, 63. 1 Cor. XIII, 3. Cf. *Matthiae* §. 415, not. 3. p. 761. — — bb) metaph. α) *nullius momenti, nullius pretii, vanus* Matth. XXIII, 16. 18. Joh. VIII, 54. 1 Cor. VII, 19 bis. XIII, 2. 2 Cor. XII, 1. — de locis Act. XXI, 24. XXV, 11. cf. sub εἰμί p. 386. et de Act. XIX, 27. sub εἰς p. 430. observata. (Diod. Sic. XIII, 55. XIV, 35. Xen. Cyr. III, 2. 6. VI, 2. 8.) cf. *Matthiae* §. 437, 1. p. 817. *Blomfield* ad Aeschyl. Agam. v. 164. *Bornem.* ad Xen. Cyr. VI, 2. 8. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 680. — β) εἰς οὐδὲν γίνεσθαι, *in nihilum redigi* Act. V, 36. Cf. εἰς p. 419 et *Matthiae* l. l.

Οὐδέποτε, adv. obiective et absolute negans, (ab οὐδέ et ποτέ, propr. auch nicht jemals) *nunquam* a) universe aa) c. praesenti, pertinente ad rem durantem 1 Cor. XIII, 18. Hebr. X, 1. 11. (Hom. Odyss. X, 465.) — bb) c. praeterito Matth. VII, 23. IX, 33. Marc. II, 12. Luc. XV, 29. Joh. VII, 46. X, 14. XI, 8. XIV, 8. (Herodian. I, 15. 8. Xen. Mem. I, 4. 16) Cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 457 sq. *Passow* II. p. 309. — cc) c. futuro Matth. XXVI, 33. Cf. *Lobeck* l. l. *Passow* l. l. — b) in interrogat. *an nunquam, nunquamne* Matth. XXI, 16. 42. Marc. II, 25.

Οὐδέπω, adv. obiective et absolute negans (ab οὐδέ et πω — etiam nondum) *nondum, noch nicht*, sq. praeterito a) universe Joh. VII, 39. XX, 9. (Herodian. I, 3. 12. Xen.

Mem. III, 6. 1.) — b) sq. alia negat. cf. sub οὔ notata. — Luc. XXIII, 53. Joh. XIX, 41. 1 Cor. VIII, 2.

Οὐκέτι, (ex οὐ et ἔτι) adv. absolute et obiective negans: *non amplius*, *nicht mehr*, *forthin nicht* a) universe Matth. XIX, 6. Marc. X, 8. Luc. XV, 19. 21. Joh. IV, 42. VI, 66. XI, 54. XIV, 30. XV, 15. XVI, 10. 21. 25. XVII, 11. XXI, 6. Act. XX, 25. 38. Rom. VI, 9. XI, 6 bis. XIV, 15. 2 Cor. V, 16. Gal. II, 20. III, 18. 25. IV, 7. Eph. II, 19. Philem. v. 16. Hebr. X, 18. 26. Apoc. X, 6. (Herodian. IV, 6. 12. Xen. Cyr. I, 4. 5.) — Rom. VII, 17 et 20. οὐκέτι ἐγώ pro: *non amplius dici potest* ὅτι ἐγώ. — 2 Cor. I, 23. οὐκέτι ἦλθον = *non iterum veni*. — b) praeced. alia negatione, ubi nos: *ferner*, *anderweit* Matth. XXII, 46. Marc. XII, 34. Act. VIII, 39. Apoc. XVIII, 11. — c) seq. alia negatione, ut οὐδείς, οὐδέν, ubi Lat. *quisquam*, *quicquam* Marc. VII, 12. IX, 8. XV, 5. Luc. XX, 40. — seq. οὐ μή ita, ut fortius negetur Marc. XIV, 25. Luc. XXII, 16. Apoc. XVIII, 14. —

Οὐκοῦν, *nonne? nonne ergo?* Interrogandi particula, qua utuntur Graeci, ubi concludunt interrogando et more Graecorum in principio ponitur interrogatio, dum reliqua sequuntur sine interrogatione. Joh. XVIII, 37, οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ i. q. βασιλεὺς εἶ σύ· οὐκοῦν; *rex es? Nonne?* Cf. *Herm.* ad Vig. p. 794. 795. *Buttm.* §. 136. *Winer* p. 183. Saepius non legitur in N. T.

Οὐ μή, v. μή.

Οὖν, Coniunct. *igitur*, *ergo*, *folglich*, *also*, *nun*. Inservit οὖν sententiis et propositionibus nectendis a) aut colligendo et eliciendo novi aliquid ex antea dictis, „es bezeichnet den *inneren* Zusammenhang zweier Sätze, von denen der eine die Folgerung *aus* dem andern enthält" cf. *Passow* II. p. 313. *Matthiae* §. 625. p. 1272. *Buttm.* §. 136. — aa) universe i. e. ita, ut indicet, verba, cum quibus iunctum legitur, suspensa esse a verbis praecedentibus, „es wird dadurch eine Vorstellung als unselbstständig, als von einer früher ausgesprochenen abhängig und in dieser begründet bezeichnet" cf. *Passow* l. l. Ita in formulis εἶπε vel εἶπον οὖν, λέγει vel ἔλεγον οὖν, ἀπεκρίθη οὖν, Johanni maxime usurpatis in sermonibus Jesu exponendis, ut Joh. I, 22. II, 18. IV, 9 coll. v. 7. V, 10. VI, 60. 67. VII, 6 coll. v. 3. — v. 25. 28. 33. 35. 40 coll. v. 37. — v. 47. VIII, 13. 19. 22. 25. 31. 41. 42. 52. 57. IX, 10. 16. 25. XI, 12. 16. 21. 36. XII, 7. 35. XVI, 17. XVIII, 31 bis. v. 37. XXI, 7. — bb) *concludendi* vim habet α) universe *αα*) nude legitur Matth. III, 10. VII, 12. — XII, 12. πόσῳ — ποιεῖν, brevius pro: πόσῳ οὖν διαφέρει ἄνθρωπος τοῦ προβάτου, τοσούτῳ μᾶλλον εὐεργετήσομεν αὐτὸν, ὥςτε — ποιεῖν. XVIII, 14. XIX, 6. XXIII, 20. XXV, 27. Marc. X, 9.

bb) Praeced. alia neg
sub οὐ p. 202. adnot
VI, 5. VII, 12. IX,
Joh. VIII, 15. XVI,
VIII, 16. 2 Cor. XI,
negatione, ut οὐκ
Apoc. XVIII, 11. —
α) universe Matth. V,
XXVII, 12. — v. 2
VII, 15. IX, 29. XI,
VII, 26. VIII, 28. Ac
XIV, 14. 1 Cor. IV,
Philem. v. 14. Heb
β) praeced. alia neg
quam Marc. XIV,
XX, 40. Joh. III, 27
XXVI, 26. τὶ τούτ
(Xen. Anab. I, 8. 20
οὐδέν absolute = n
ced. alia negation
post. α. δικεῖν, Act.
Gal. II, 6. ὑστερέω
p. 784. et supra
VI, 63. 1 Cor. XIII,
bb) metaph. α) nu
XXIII. 16. 18. Joh
XII, 1. — de locis
et de Act. XIX, 27
55. XIV, 35. Xen
§. 437, 1. p. 817.
ad Xen. Cyr. VI,
οὐδὲν γίνεσθ
p. 419 et Matth

Οὐδέποτε
et ποτέ, propr.
aa) praesenti,
Hebr. X, 1. 11.
Matth. VII, 23.
X, 14. XI, 8. XI
Cf. obeck ad
cc) futuro M
b) interrogat.
Marc. II, 25.

Οὐθέν,
etiam
a) universe Jo

VI, 4. VIII, 22. X, 32. XIII, 40. XVI, 36. XX, 28. XXI, 23.
XXIII, 15. 21. XXV, 5. Rom. VI, 12. XI, 22. XIII, 7. 12.
XIV, 13. 1 Cor. [V, 7.] XVI, 11. 2 Cor. VIII, 24. [Gal. V, 1.]
Eph. V, 1. 7. 15. VI. 14. Phil. II, 29. Col. II, 6. 16. III, 5. 12.
1 Tim. I, 8. Hebr. IV, 1. 11. 16. XIII, 15. Jac. IV, 7. V, 7.
1 Petr. II, 1. IV, 7. V, 6. 2 Petr. III, 17. 1 Joh. II, 24. Apoc.
III, 3. 19. — Act. II, 36. XIII, 38. XXVIII, 28. (Eurip. Orest.
1047. ed. *Porson.*) — ε) in *interrogationibus*, ubi Lat. *igitur*,
…: *also*, *denn*, *nun* Matth. XIII, 28. XVII, 10 *τι οὖν —*
…τον, explica: *quid igitur contendunt legis doctores, ven-*
… *ante Eliam* [et restituturum omnia coll. v. 11.]? sc.
… modo viderimus Eliam ea minime in se recipientem. Cf.
…sche IV Evv. I. p. 553. — XIX, 7. *τί οὖν — αὐτήν cur*
… [si ita est] — *illam.* XXII, 28. XXVII, 22 et Marc.
…, 12. *τί οὖν — Ἰησοῦν quid igitur* [cum Barrabam libe-
… dimitti velitis] *agam cum Jesu?* Marc. XII, 9 et Luc.
…, 15. *τί οὖν — ἀμπελῶνος quid igitur* [cum ita se gesse-
…] *vineae dominus aget?* Marc. XII, 23. Luc. III, 10. *τί*
— *ποιήσομεν quid igitur* [si ita est] *faciamus?* XX, 17.
…ν — *τοῦτο quid igitur* [si non ita est, ut dixi] *sibi vo-*
… *verba illa scripturae sacrae?* — v. 33. XXII, 70. Joh.
…, VIII, 5. XVIII, 39. Act. XV, 10. XIX, 2. Rom. III, 1.
31. — IV, 1. *τί οὖν — σάρκα* [adde cogitando: nostis
…um Abrahami,] *quid igitur dicemus rebus externis eum*
…isse? — v. 9. VI, 21. 1 Cor. III, 5. VI, 15. IX, 18. X,
— *τί οὖν ὁ νόμος quorsum igitur lex?* Gal. III, 19. 21. —
…ν *ἐστι quid igitur faciendum est?* Act. XXI, 22.
… XI, 15. 26. — *τί οὖν ἐροῦμεν; ἐπιμένουμεν τῇ*
…τίᾳ = *ἐπιμένουμεν οὖν τῇ ἁμαρτίᾳ* Rom. VI, 1.
7. IX, 14. 30. *τί οὖν; quid igitur?* i. e. *quid igitur*
…amus? *quid ergo sequitur?* Rom. XI, 7. — sq. alia in-
…tione: *τί οὖν; προεχόμεθα; = προεχόμεθα οὖν;* Rom.
… VI, 15. *πόθεν οὖν, unde igitur?* Matth. XIII, 27.
… — *ζιζάνια* sc. cum semen purum ieceris? v. 56. *πό-*
— *πάντα* sc. cum e gente ignobili prodierit? — Joh.
…, *πῶς οὖν, quomodo igitur?* Matth. XIII, 26. *πῶς —*
sc. si ipse secum dissidet. XXII, 43. — XXVI, 54. *πῶς —*
…αι; sc. si tuo vel angelorum auxilio uterer. Joh. VI, 42.
— *καταβέβηκα;* scil. cum genus eius noverimus. — IX, 19.
X, 14. (Lucian. D. D. II, 3. Xen. Symp. II, 10.) — —
…tationi *recipiendae inservit* i. e. post interposita verba
…dam repetit sent… Utuntur Lat. in talibus nunc
…, nunc *inquam*, …: *also, sage ich, wie gesagt* cf.
… II. p. 21… §. 625. p. 1272. *Bornem.* ad
… ad Plat. Lys. §. 43 fin. *Jacob*
… [*Leo*] ad Hom. Odyss. III, 34.
— Ita Matth. VII, 24 coll. v. 21.

XI, 31. XII, 27. Luc. III, 9. XV, 28. XVI, 27. XX, 44. XXIII 16. 22. Joh. III, 29. *αὕτη οὖν — πεπλήρωται* brevius pro *uti igitur ὁ φίλος τοῦ νυμφίου χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου, ita gaudium meum perfectum est cum adesse videam Messiam et omnes ad ipsum convenire* [coll. v. 26.] *audiam.* Cf *Lücke* I. p. 624. — Joh. V, 4 VI, 13. 52. VII, 11. 30. 45 VIII, 24. 28. — v. 38. *καὶ ὑμεῖς οὖν — ποιεῖτε et vos igitur* [cum interficere me cupiatis col v. 37.] *ea facitis, quae a patre vestro didicistis.* IX, 7. 8. 19 24. 41. — v. 18. *οὐκ ἐπίστευσαν οὖν — ἀναβλέψαντος* pro *τότε ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ. Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν — ἀναβλέψαντος.* X, 24. XI, 3. 38. 41. 45. 47. 53. 54. 56. XI 2. 4. 19. 21. 28. 29. 50. XIII, 6. 22. 24. 27. XVIII, 7. 1 27. 29. XIX, 20. 21. 24. 32. 38. 40. XX, 2. 3. 6. 20. XX 6. 25. Act. I, 21. II, 33. X, 23. 29. 33. XV, 27. XVII, 2 Rom. VI, 4. — IX, 19. *ἐρεῖς — μέμφεται = τί οὖν, ἐρεῖ μοι, ἔτι μέμφεται;* i. e. *cur igitur, si haec ita sunt, obiici mihi, etiamnum vituperat.* XI, 5. — v. 19. *ἐρεῖς οὖν, dic igitur* sc. cum haec offendant te. XVI, 19. 1 Cor. IV, 16. 2 Co V, 6. 20. IX. 5. XI, 15. XII, 9. Eph. IV, 1. 17. Phil. II, 1. 2 III, 15. 1 Tim. II, 1. 8. III, 2. V. 14. Hebr. IX, 23. Jac. IV, 1 1 Petr. II, 7. 3 Joh. v. 8. (Aelian. V. H. IV, 20. Diod. Si XVI, 91. Lucian. D. D. V, 3. XXII, 4. Xen. Mem. I, 2. 10.)- *ββ*) iunct. legitur cum *ἄρα: ἄρα οὖν = inde igitur sequitur.* Vide *ἄρα* p. 140. — *β*) in sententiis *conditionalibus* „*bezeichnet die darinn ausgesprochene Vorstellung als wahr und wirklich*" *Passow* II. p. 314. — Ita *ἐὰν οὖν* Matt V, 23. VI, 22. XXIV, 26. Luc. IV, 7. Joh. VI, 62. vid. de h. *ἐάν* p. 337 et *Lücke* II. p. 113. — Joh. VIII, 36. cf. *Lücke* l. l. p. 227. — Rom. II, 26. XII, 20. 1 Cor. XIV, 11. 2 2 Tim. II, 21. — *εἰ οὖν* Matth. VI, 23. XXII, 45. Luc. XI. 3 XII, 26. XVI, 11. Joh. XVIII, 8. [Col. II, 20.] Philem. v. 17.- *εἴτε οὖν — εἴτε* 1 Cor. X. 31. XV, 11. — (Eurip. Heracli v. 150.) — *γ*) in propositionibus *causalibus αα*) praece *ἐπεί: ἐπεὶ οὖν, cum igitur, quandoquidem igitur, da als da nun* Hebr. II, 14. IV, 6. (Xen. Mem. III, 9. 5.) — *ββ*) prae ced. *εἰ; εἰ οὖν,* ubi poni poterat *ἐπεὶ οὖν* [vid. *εἰ* p. 36 373.] Matth. VII, 11. Luc. XI, 13. Joh. XIII, 14. Act. XI, 17.- *γγ*) c. particip. resolvendo per *ἐπεί* c. verbo finito cf. *Matthiae* §. 557, 2 p. 1097. §. 565, 2. p. 1114. — Joh. IV, XVIII, 10. Act. XVII, 29. XIX, 36. Rom. V, 1. 2 Cor. III, V, 11. VII, 1. Hebr. IV, 14. X, 19. 1 Petr. IV, 1. 2 Petr. 11. — *δ*) in *cohortationibus*, repetitis vel pendentibus a v— bis praecedentibus Matth. III, 8. V, 48. VI, 8. 9. 31. IX, X, 16. 26. 31. XIII, 18 coll. v. 11. XXII, 9. 17. 22. XXII XXIV, 42. XXV, 13. 28. XXVII, 64. Marc. XIII, 35. III, 8. VI, 36. XI, 35. XII, 7. 40. XXI, 14. 36. Act. III,

. VIII, 22. X, 32. XIII, 40. XVI, 36. XX, 28. XXI, 23.
II, 15. 21. XXV, 5. Rom. VI, 12. XI, 22. XIII, 7. 12.
13. 1 Cor. [V, 7.] XVI, 11. 2 Cor. VIII, 24. [Gal. V, 1.]
V, 1. 7. 15. VI. 14. Phil. II, 29. Col. II, 6. 16. III, 5. 12.
m. I, 8. Hebr. IV, 1. 11. 16. XIII, 15. Jac. IV, 7. V, 7.
tr. II, 1. IV, 7. V, 6. 2 Petr. III, 17. 1 Joh. II, 24. Apoc.
3. 19. — Act. II, 36. XIII, 38. XXVIII, 28. (Eurip. Orest.
7. ed. *Porson.*) — ε) in *interrogationibus*, ubi Lat. *igitur*,
also, *denn*, *nun* Matth. XIII, 28. XVII, 10 *τι οὖν —*
τον, explica: *quid igitur contendunt legis doctores, ven-*
m ante Eliam [et restituturum omnia coll. v. 11.]? sc.
modo viderimus Eliam ea minime in se recipientem. Cf.
sche IV Evv. I. p. 553. — XIX, 7. *τί οὖν — αὐτήν cur*
r [si ita est] — *illam*. XXII, 28. XXVII, 22 et Marc.
12. *τί οὖν — Ἰησοῦν quid igitur* [cum Barrabam libe-
dimitti velitis] *agam cum Jesu?* Marc. XII, 9 et Luc.
15. *τί οὖν — ἀμπελῶνος quid igitur* [cum ita se gesse-
vineae dominus aget? Marc. XII, 23. Luc. III, 10. *τί*
— *ποιήσομεν quid igitur* [si ita est] *faciamus?* XX, 17.
ῦν — τοῦτο quid igitur [si non ita est, ut dixi] *sibi vo-*
verba illa scripturae sacrae? — v. 33. XXII, 70. Joh.
. VIII, 5. XVIII, 39. Act. XV, 10. XIX, 2. Rom. III, 1.
31. — IV, 1. *τί οὖν — σάρκα* [adde cogitando: nostis
riam Abrahami,] *quid igitur dicemus rebus externis eum*
isse? — v. 9. VI, 21. 1 Cor. III, 5. VI, 15. IX, 18. X,
— *τί οὖν ὁ νόμος quorsum igitur lex?* Gal. III, 19. 21. —
οὖν ἐστι quid igitur faciendum est? Act. XXI, 22.
r. XI. 15. 26. — *τί οὖν ἐροῦμεν; ἐπιμένουμεν τῇ*
ρτίᾳ = ἐπιμένουμεν οὖν τῇ ἁμαρτίᾳ Rom. VI, 1.
7. IX, 14. 30. *τί οὖν; quid igitur?* i. e. *quid igitur*
uamus? quid ergo sequitur? Rom. XI, 7. — sq. alia in-
ogatione: *τί οὖν; προεχόμεθα; = προεχόμεθα οὖν;* Rom.
9. VI, 15. *πόθεν οὖν, unde igitur?* Matth. XIII, 27.
εν — ζιζάνια sc. cum semen purum ieceris? v. 56. *πό-*
— *πάντα* sc. cum e gente ignobili prodierit? — Joh.
11. *πῶς οὖν, quomodo igitur?* Matth. XIII, 26. *πῶς —*
τοῦ sc. si ipse secum dissidet. XXII, 43. — XXVI, 54. *πῶς —*
ωφαί; sc. si tuo vel angelorum auxilio uterer. Joh. VI, 42.
ῶς — καταβέβηκα; scil. cum genus eius noverimus. — IX, 19.
om. X, 14. (Lucian. D. D. II, 3. Xen. Symp. II, 10.) — —
ζ) orationi *recipiendae* inservit i. e. post interposita verba
quaedam repetit sententiam. Utuntur Lat. in talibus nunc
gitur, nunc *inquam*, nostrates: *also, sage ich, wie gesagt* cf.
Passow II. p. 313. *Matthiae* §. 625. p. 1272. *Bornem.* ad
Xen. Anab. IV, 3. 6. *Heindorf* ad Plat. Lys. §. 43 fin. *Jacob*
Lucian. Alexand. p. 42. *Löwe* [*Leo*] ad Hom. Odyss. III, 34.
Fritzsche IV Evv. I. p. 387. — Ita Matth. VII, 24 coll. v. 21.

O 2

X, 32 coll. v. 23. XIII, 40 coll. v. 30. Marc. III, 30 coll. v. 21. Luc. III, 7 coll. v. 3. Joh. VI, 24 coll. v. 22. XVI, 18 coll. v. 17. XVI, 22 coll. v. 18. XVIII, 12 coll. v. 3. — v. 19 coll. v. 13. Act. II, 30 coll. v. 29. — XXVI, 22 coll. v. 20. Rom. IV, 10 coll. v. 9. 1 Cor. VIII, 4 coll. v. 1. XI, 20 coll. v. 18. Gal. III, 5 coll. v. 2. (Xen. Mem. I, 1. 20. Anab. IV, 3. 6. Cyr. V, 1. 3 coll. §. 2.) — — dd) *summatim* comprehendit, quae ante fusius dicta erant cf. *Passow* II. p. 313. *Matthiae* §. 625. p. 1272. — α) nude legitur αα) sq. δέ Matth. I, 17. Joh. VII, 43. XIX, 42. *ἐκεῖ οὖν — ἰησοῦν* sensus: *praeparatis igitur et peractis omnibus, quae ad sepulturam pertinebant, ibi Jesum reposuerunt.* — ββ) absque δέ Joh. XII, 17. *ἐμαρτύρει οὖν — νεκρῶν* sensus: *factis igitur et verbis testata est multitudo ipsum comitans, Lazarum ab eo in vitam revocatum esse.* — β) addito *μέν*: *μὲν οὖν*, sq. *δέ*. In quibus ut *μέν* respicit *δέ*, indicans transitum ad aliam rem, ita *οὖν* concludit; utuntur Lat. in talibus *quidem igitur, ac — quidem* Joh. XIX, 24 coll. v. 23. — Luc. III, 18 coll. v. 19 et Joh. XX, 30 coll. v. 31. Vide de his l. l. sub *ἕτερος* adnotata. (Xen. Mem. I, 1. 16.)

b) aut transitum faciendo a re una ad alteram „es zeigt die *äusserliche* Verbindung eines Satzes mit dem vorhergehenden an und dass der eine *auf* den andern folgt.“ *Passow* II. p. 313. *Matthiae* §. 625. p. 1274. Utuntur Lat. in talibus *igitur*, etiam *tum, porro*, nostrates: *also, in Folge dessen, da, nun* — aa) universe α) nude ponitur Luc. VI, 9. Joh. XII, 1. 9. XVIII, 11. 17. 19. 25. 28. 33. XIX, 5. 29. *σκεῦος — στόματι* = *οἱ δὲ, πλήσαντες οὖν σπόγγον ὄξους, ἔκειτο γὰρ σκεῦος ὄξους μεστὸν, καὶ ὑσσώπῳ περιθέντες — στόματι.* — v. 31. XXI, 5. — β) iunct. c. *μέν*: *μὲν οὖν* = *igitur* αα) sq. *δέ* Marc. XVI, 19. Act. I, 6 coll. v. 7. VIII, 4 coll. v. 5. VIII, 25. IX, 31. XI, 9 coll. v. 10 et Act. VIII, 4. — XIII, 4 coll. v. 6. XIV, 3 coll. v. 4. XV, 3 coll. v. 4. XV, 30 coll. v. 31. XVII, 12. XIX, 32. XXIII, 18. 31. XXVIII, 5. Rom. XI, 1. 11. 1 Cor. IX, 25. (Diod. Sic. XVI, 91. Stob. 66. 26.) et in sententia conditionali Act. XIX, 38. — ββ) absque *δέ* Act. XXIII, 22. XXV, 4. XXVI, 4. 9. 1 Cor. VI, 4. Hebr. IX, 1. — et in sententia conditionali Hebr. VII, 11. — Cf. *μὲν οὖν*. — — bb) ubi iunctum legitur c. particula temporis, ut *ὅταν*: *ὅταν οὖν quando igitur* Matth. VI, 2. XXI, 40. XXIV, 15. Luc. XI, 34. — *ὅτε*: *ὅτε οὖν, cum igitur, wie nun, da nun* Joh. II, 22. XIII, 12. [31.] XIX, 6. 8. 23. 30. XXI, 15. — *ὡς*: *ὡς οὖν, cum igitur, wie nun, da nun* Joh. IV, 1. 40. XI, 6. XVIII, 6. XX, 12. XXI, 9. *ἡ οὖν μάρθα ὡς ἤκουσεν* Joh. XI, 20. 22. (Plat. Protag. p. 316 A.) cf. *Matthiae* l. l. — *ἐξαυτῆς οὖν, statim igitur* Act. X, 33. *νῦν οὖν* Ibid. — *πάλιν οὖν*, vel *οὖν πάλιν iterum igitur* Joh. VIII, 12. 21.

IX, 15. X, 7. 19. 31. 39. XVIII, 27. 33. 40. XX, 10. 21. — τότε οὖν, *tum igitur* Joh. XI, 14. XIX, 1. 16. XX, 8. — — α) iungitur c. particip. resolvendo per ὅταν, ὅτε, ὡς, c. verbo finito cf. *Matthiae* §. 565, 1. p. 1113. — Joh. VI, 14. 15. 19. XI, 17. 31. XII, 3. XIII, 30. XVIII, 3. 4. XIX, 13. 26. XX, 19. XXI, 7. Act. II, 33. XV, 2. XIX, 36. XXV, 1. 17. Rom. XV, 28. — Joh. XI, 21. εἶπεν οὖν αὐτῷ pro: ἰδοῦσα οὖν αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ. — — dd) ubi a verbis rem exponendam praeparantibus ad hanc ipsam acceditur Luc. XX, 29. Joh. IV, 5. 1 Cor. VII, 26. Cf. *Hoogeven.* de partic. graecis p. 673. ed. *Schütz.*

Οὔπω, adv. absolute et obiective negans (ex οὐ et πω) *nondum* a) universe aa) sq. praes. Matth. XV, 7. XVI, 9. XXIV, 6. Marc. VIII, 17. XIII, 7. Joh. II, 4. VII, 6. VIII, 57. Hebr. II, 8. (Aelian. V. H. II, 12. Xen. Anab. I, 5. 12.) — bb) sq. praeterit. Joh. VII, 8. 39. VIII, 20. XI, 30. XX, 17. 1 Cor. VIII, 2. Hebr. XII, 4. — οὔπω οὐδείς = *nondum quisquam* Act. VIII, 16. Cf. οὐ et οὐδείς.— b) in interrogat. = *nondumne?* Matth. XV, 12. Marc. VIII, 17.

Οὐρά, ᾶς, ἡ, *cauda.* Ter in N. T. Apoc. X, 10. 19. XII, 4. — LXX pro זָנָב Jes. XIX, 15. (Plut. apophth. Mor. II. p. 40. ed. *Tauchn.* Lucian. D. D. XXII, 1. Xen. de re equestr. V, 7.

Οὐράνιος, ία, ον et οὐράνιος, ίον, ὁ, ἡ, — ον, τό, (ab οὐρανός) *coelestis*, ὁ πατὴρ ὁ οὐράνιος *pater coelestis* — appellatur ita Deus, qui quippe in coelo habitare credebatur Matth. VI, 14. 26. 32. XV, 13. — πλῆθος στρατιᾶς οὐρανίου *multitudo copiarum coelestium*, appellantur ita angeli, qui cum Deo in coelis versari putabantur Luc. II, 13. Vide οὐρανός — ὀπτασία οὐράνιος i. e. *visio*, *quae de coelo obtigit alicui* Act. XXVI, 19. (LXX pro chald. שְׁמַיָּא Dan. IV, 23. (Herodian. I, 7. 9. Xen. Mem. I, 1. 11.) Saepius non legitur in N. T.

Οὐρανόθεν, adv. *coelitus.* Bis legitur in N. T. Act. XIV, 17. XXVI, 13. (Jamblich. vit. Pythag. XXXII, 216. Niceph. Greg. X, 1. 287. Aeschin. 73, 5.) Vocabulis serioris aevi accenset οὐρανόθεν *Lobeck* ad Phryn. p. 93. 94. —

Οὐρανός, οῦ, ὁ, et ad imitationem hebr. שָׁמַיִם, οὐρανοί, ῶν, οἱ, *coelum*, *coeli*, *coelorum*, *der Himmel*, i. e. A) *convexa coeli cum omnibus*, *quae in coelo conspiciuntur* a) universe aa) propr. — Ita, ubi coelum et terra sibi oppon., ut 1 Cor. VIII, 2. Hebr. XIII, 26. — 2 Petr. III, 5. 10. 12.— circumscribitur vocc. ὁ οὐρ. καὶ ἡ γῆ *universus mundus*, *omnium rerum creatarum universitas* Matth. V, 18. XI, 25. XXIV, 35. XXVIII, 18. Marc. XIII, 31. Luc. X, 21. XVI, 17.

XXI. 31. Act. IV. 24. XIV, 15. XVII, 24. Apoc. X, 6. XIV, 7. XX, 11. — Ita LXX pro הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ Gen. I, 1. XIV, 19. — *τὰ ἐν τοῖς οὐρ. καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς* = *omnium rerum creatarum universitas* Col. I, 16. — *ἄκρος οὐρανός* vel *ἄκρον οὐρανοῦ* item *ἄκροι οὐρανοί* vel *ἄκρα οὐρανῶν*, *fines coeli* vel *ultimi coeli*, i. e. *coeli fines, quibus terram contingere videtur* Matth. XXIV, 31. Marc. XIII, 27. — *ὑπὸ τὸν οὐρανόν*, *sub coelis* = *in terris* Act. IV, 12. (Plat. Tim. p. 23.) — *ἡ ὑπ' οὐρανόν* = *terra* Luc. XVII, 24. quo loco *ἐκ τῆς — οὐρανόν* = *ab una terrae vel coeli plaga ad alteram.* — Act. II, 5. Col. I, 23. — Ita LXX pro קְצוֹת הָאָרֶץ et *τὰ ἐν τῇ γῇ* pro תַּחַת הַשָּׁמַיִם Job. XXVIII, 24. pro אֶרֶץ Job. XVIII, 4. pro חוּג Prov. VIII, 28. — *οἱ νῦν οὐρανοί*, *coelum, quod nunc est*, et ex oppos. *τοῦ οὐρανοῦ τοῦ καινοῦ*, *ὁ πρῶτος οὐρανός*, *coelum primum*, post iudicium extremum cum toto mundo *igne dissolvendum* 2 Petr. III, 7. Apoc. XXI, 1. — Cf. *Bertholdt* Christol. Judaeorum Jesu et apost. aetate p. 212 *Baumgarten-Crusius* Grundzüge der bibl. Theol. Jen. 1828 p. 449 sq. [*Bauer*] bibl. Theol. d. N. T. Vol. III. p. 66 sqq. p. 284 sqq. *Schulz* Brief an die Hebr. p. 91 coll. *Gesen.* ad Jes. XIII, 13. LXV, 17. LXVI, 22. — commemorantur plures coeli Eph. IV, 10. Hebr. IV, 14. VII, 26. Cf. *Böhme* ep. ad Hebr. p. 206. *Schulz* l. l. *Winer* p. 73. *Wetsten.* et *Emmerling* ad 2 Cor. XII, 2. — *ὁ καινὸς οὐρ.* *novum coelum* i. e. coelum, quod illo, quod nunc est, v[i] ignis dissoluto, cum meliori et praestantiori rerum omnium conditione expectabat aetas Jesu et apostolorum 2 Petr. III, 13. Apoc. XXI, 1. — Cf. *Bertholdt* l. l. *Baumgarten-Crusius* l. l. *Bauer* l. l. *Schulz* l. l. — (Hom. Iliad. XVIII, 453. Xen. Oecon. XIX, 9.) — — bb) formulae trop., ut *κολλᾶσθαι ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ* Apoc. XVIII, 5. Vide *κολλάομαι* p. 847. — *ὑψωθῆναι ἕως τοῦ οὐρ.* *ad coelum efferri* pro: *in summum fortunae fastigium evehi* Matth. XI, 23. Luc. X, 15. (ita *ἀρθῆναι πρὸς τὸν οὐρανόν* Plut. de Herodoti malign. c. 31. Mor. V. p. 207. ed. *Tauchn.*) — — b) qua- tenus nubes in eo pendent, venti et imbres coguntur, tonitru et fulgura gignuntur [coelum aërium, apud Judaeos primum coelum appellatum cf. *Emmerling* l. l.] — aa) universe, *τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρ.* *aves volatu coelum petentes* Mat[th.] VI, 26. VIII, 20. XIII, 32. Marc. IV, [4.] 32. Luc. VIII, 5. [...] 58. XIII, 19. Act. X, 12. XI, 6. *νεφέλαι τοῦ οὐρ.* Mat[th.] XXIV, 30. XXVI, 64. Marc. XIV, 62. *τὸ πρόσωπον τοῦ ο[ὐρ.]* Matth. XVI, 3. Luc. XII, 36. — *πυῤῥάζει*, *στυγνάζει*, *ὑε[τὸν]* *δίδωσιν ὁ οὐρ.* Matth. XVI, 2. 3. Jac. V, 18. *πῦρ*, *φῶς*, [χά-] *λαζα ἀπό* vel *ἐκ τοῦ οὐρ.* Luc. IX, 54. XVII, 29. Act. IX[, 3.] XXII, 6. Apoc. XIII, 13. XVI, 21. XX, 9. *σημεῖον ἐκ* vel [ἀπὸ] *τοῦ οὐρ.* *miraculum de coelo desumtum* item *ἐν τῷ οὐρ*—

coelo conspicuum Matth. XVI, 1. Marc. VIII, 11. Luc. XI, 16. XXI, 11. Act. II, 19. XXIV, 30. — *ἦχος, φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρ.* Luc. III, 22. Joh. XI, 9. 2 Petr. I, 18. — Act. II, 2. *ἀνεῴχθη ὁ οὐρ.* item *ἀνεῴχθησαν* vel *σχίζονται οἱ οὐρ.* Matth. III, 16. Marc. I, 10. Cf. *ἀνοίγω.* — *φωνὴ ἐκ τῶν οὐρ.* Matth. III, 11. Marc. I, 11. (Xen. Cyr. IV, 2. 15. Anab. IV, 2. 2.) — — bb) formulae notandae, ut *κλείειν τὸν οὐρανόν*, hebr. עָצַר הַשָּׁמַיִם dicitur Deus = *pluviam terrae denegare* Luc. IV, 28. Apoc. XI, 6. — Cf. Deut. XI, 17. 2 Chron. VI, 26. VII, 13. ubi LXX *συνέχειν τὸν οὐρανόν.* „*Der Volksglaube der Semiten*, inquit *Gesen.* ad Jes. XXIV, 19., *dachte sich oben in der Himmelsveste* — רָקִיעַ — *Gitter oder Schleussen angebracht, durch welche, wenn sie geöffnet wurden, das über jenem Gewölbe befindliche Wasser des Himmelsoceans als Regen oder Wolkenbruch herabströmte.*“ — *ὁ σατανᾶς πίπτει ἐκ τοῦ οὐρ. Satanas de coelo ruit* Luc. X, 18. — Aërem uti domicilium Satanae habebat Jesu et apostolorum aetas, ita, ubi ad Jesu opus oppugnandum et impediendum sese accingit Satanas, ruere de coelo dicitur. Sunt tamen, qui vv. Lucae explicent: *de coelo Satanas deiicitur* pro: *nocendi vis Satanae frangitur et debilitatur.* Vid. *Kuinoel* ad h. l. — — c) quatenus sidera in eo moventur et conspiciuntur [coelum sidereum, coeli secundi nomine Judaeis insignitum] aa) universe, ut *ἀστέρες τοῦ οὐρ.* Marc. XIII, 25. Hebr. XI, 12. Apoc. XII, 4. *ἡ στρατιὰ τοῦ οὐρ.* item *αἱ δυνάμεις τῶν οὐρ.* vel *αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρ. copiae coelestes = sidera* Act. VII, 42. — Matth. XXIV, 29. Marc. XIII, 25. Luc. XI, 26. — Ita LXX et hebr. צְבָא הַשָּׁמַיִם Jer. XXXIII, 22. Sophon. I, 5. Cf. *δύναμις* p. 332. (Xen. Mem. IV, 3. 8. *οὐρανὸς ἀστερόεις* Hom. Iliad. VI, 108.) — — bb) formula notanda: *ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρ.* Matth. XXIV, 29. Apoc. VI, 13. — Apoc. VIII, 10. IX, 1. Cf. *Gesen.* ad Jes. XXXIV, 14. „*Die politische Revolution, bey welcher die wichtigsten Reiche untergehen, wird als ein jüngster Tag, als eine Revolution der ganzen Natur vorgestellt. Der Himmel, der, wie ein Zelt über die Erde ausgebreitet, gedacht wird*, [Jes. XL, 22. Ps. CIV, 2.] *rollt sich, wie eine Buchrolle* [*ὡς βιβλίον εἱλισσόμενον* Apoc. VI, 4 coll. Ps. CII, 27.] *zusammen. Die Sterne, die daran geheftet sind* [refixa coelo sidera Horat. Epod. 17, 5. sidera, quae affixa diximus coelo Plin. H. N. II, 8. 6.] *fallen herab, wie welke Blätter. Die ganze sinnlich populäre Vorstellung, die die Sterne als Lämpchen und Kerzen am Himmel denkt.*“ Uti denique omnium temporum multitudo inculta pro luminibus coelestibus habuit et habet sidera, ita eiusdem opinionis vestigia habes in phaenomeno, nostratibus *Sternschnuppen*, Latinis *stellae* labentes vel *cadentes* [Virg. Georg. I. 365. Aeneid. II, 694.] appellato et mali

ominis habito [Artemid. II, 30.] cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 714 sqq.

B) *sedes et domicilium Dei, angelorum et hominum pie defunctorum*, Paulo apostolo 2 Cor. XII, 2. ut Judaeis *τρίτος οὐρανός*, coelum tertium appellatum — a) universe Matth. XXII, 30. Marc. XIII, 32. Luc. VI, 23. XIX, 38. XXII, 43. Act. III, 21. Rom. I, 18. 2 Cor. XII, 2. Gal. I, 8. 2 Thess. I, 7. Hebr. IX, 24. Apoc. IV, 2. V, 3. 13. VI, 1. X, 4. 5. 8. XI, 12. 15. 19. XII, 1. 3. 7. 8. 10. XIV, 2. 13. 17. XV, 1. 5. XVI, 17. XVIII, 4. XIX, 1. — plur. Matth. V, 12. XVIII, 10. XXIV, 36. Marc. XII, 25. Luc. XI, 20. 2 Cor. V, 1. Eph. VI, 9. Phil. III, 20. Col. I, 5. IV, 1. 1 Thess. I, 10. Hebr. VIII, 1. IX, 23. X, 34. XII, 23. 1 Petr. I, 4. — *ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶ τοῦ θεοῦ* Matth. V, 34. XXIII, 22. Act. VII, 49 coll. Jes. LXVI, 1. — Jac. V, 12. — *τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ* Matth. VI, 10. [Luc. XI, 37.] coll. Ps. CIII, 21. — *θησαυρὸς ἐν οὐρανῷ* = *opes, quae asservantur in coelo* Matth. VI, 20. XIX, 21. Marc. X, 21. Luc. XII, 33. XVIII, 22. Uti enim honestatis facta referri putabantur *εἰς τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς* in coelo asservatum, ita ad cuius nomen recte factorum multa adnotata existimari poterant, is, cum merces illum eximia maneret, *θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ* habere putabatur. — *ἔσται δεδεμένον* vel *λελυμένον ἐν τῷ οὐρ.* vel *ἐν τοῖς οὐρ.* *in coelo et apud eos, qui in coelo sunt* Matth. XVIII, 18. XVI, 19. — *ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ* aut *Deus in coelis habitans* aut *Deus coeli dominus* Apoc. XI, 13. XVI, 11. — *ὁ πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ*, *pater coelestis* Luc. XI, 13. Cf. *ἐκ* no. IV. p. 463. vel *ὁ πατὴρ ὁ ἐν τοῖς οὐρ.* Matth. V, 16. 45. 48. VI, 1. 9. VII, 11. X, 33. XII, 50. XVI, 17. XVIII, 10. 14. 19. XXIII, 9. Marc. XI, 25. 26. Luc. XI, 2. — *τὰ στρατεύματα τὰ ἐν τῷ οὐρ.* = *catervae geniorum coelestium* Apoc. XIX, 14. Ita LXX *ἡ στρατιὰ τοῦ οὐρ.* pro hebr. צְבָא הַשָּׁמַיִם 1 Regg. XXII, 19 coll. 2 Chron. XVIII, 18. Ps. CXLVIII, 2. — *χαρὰ ἔσται ἐν τῷ οὐρ.* *gaudebunt in coelis, man wird sich im Himmel freuen* i. e. *qui sunt in coelis*, Deus et angeli, *laetabuntur* Luc. XV, 7. — b) formulae notandae: aa) *ἀναβλέπειν, ἐμβλέπειν, ἀτενίζειν, αἴρειν, ἐπαίρειν, τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανόν* i. e. *vultum tendere ad coelum* vel *intueri coelum, Dei domicilium.* Ita nunc de personis, vultu ad coelum directo, preces facientibus Matth. XIV, 19. Marc. VI, 41. VII, 34. Luc. IX, 16. XVIII, 13. Joh. XVII, 1. Act. VII, 55. (1 Macc. IV, 10. *βοᾶν εἰς τὸν οὐρανόν.*) — nunc de apostolis, ascensionis Jesu in coelum testibus Act. I, 10. 11. — bb) *ἀναβαίνειν, ἀναληφθῆναι, ἀνασπᾶσθαι, ἀπέρχεσθαι, πορεύεσθαι εἰς τὸν οὐρανόν* = *adscendo, recipior, abeo in coelum et ad Deum in coelo habitantem me confero* α) de personis αα) universe Joh. III, 13. Act. II, 34. X, 6. Apoc. XI, 12. — ββ) de angelis

Luc. II, 15. — *γγ*) de Jesu, filio Dei Marc. XVI, 19. Act. I, 11. 1 Petr. III, 22. — *β*) de rebus Act. X, 16. XI, 10. Apoc. XXI, 2. — — cc) *ἀποσταλῆναι*, *ἔρχεσθαι*, *καθίεσθαι*, *καταβαίνειν ἐξ* vel *ἀπ' οὐρανοῦ*, *mitti*, *venire*, *descendere de coelo*, *domicilio Dei* *α*) de personis *αα*) de angelis Matth. XXVIII, 2. Apoc. X, 1. XVIII, 1. XX, 1. — *ββ*) de Jesu, filio Dei Joh. III, 31. VI, 33. 38. 42. 1 Thess. IV, 16. 1 Petr. I, 12. — abest *καταβάς* Hebr. XII, 25. — *γγ*) de Spiritu div. Joh. I, 32. — — dd) *ὁ οὐρανὸς ἀνεῳγώς* vel *οἱ οὐρ. ἀνεῳγμένοι* dicuntur, vel ubi persona aut res de coelo a Deo demitti dicitur Joh. I, 52. Act. X, 11. — vel ubi quis, repentino quodam furore abreptus, imagines rerum absentium et spirituum species cernere sibi videtur Act. VII, 56. — Apoc. IV, 1. XIX, 11. — ee) *τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς*, item *πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς*, *coelestia*, *familia coelestis* i. e. *die höhere Geisterwelt* Eph. I, 10. III, 15. Col. I, 20. „*Der Gewinn, welchen nach der Paulinischen Ansicht die höhere Geisterwelt von der Erlösung haben sollte, lag nur darinn, dass sie sich mit der Menschheit nun mehr für die Sache des Guten vereinigen konnte*" *Baumgarten-Crusius* l. l. p. 151 sq. Cf. Luc. XV, 7. — — c) poetice in verbis *εὐφραίνου οὐρανέ*, item *εὐφραίνεσθε οἱ οὐρανοί* Apoc. XII, 12. XVIII, 30. — Ita LXX Ps. XLVI, 11. Jes. XLIX, 13. — — d) metonym. ad coelum, Dei domicilium, referuntur, quae sunt Dei ipsius aa) universe, ut *ἁμαρτάνειν εἰς τὸν οὐρανόν* Luc. XV, 18. 21. (Claudian. bell. getic. quis iam post talia segnis ambigat aut *coelo* nolit parere neganti, et nostrates: *der Himmel gebe*, *der Himmel hat geholfen.*) — Loculos esse ita potissimum Judaeos serioris aetatis, testis est *Wetsten.* ad Matth. XXI, 25. Luc. XV, 18. Cf. *Fritzsche* l. l. p. 110. — *ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν* Matth. III, 2. IV, 17. V, 3. 10. 19 bis. v. 20. VII, 21. VIII, 11. X, 7. XI, 11. 12. XIII, 11. 24. 31. 33. 44. 45. 47. 52. XVI, 19. XVIII, 1. 4. 23. XIX, 12. 14. 23. XX, 1. XXII, 2. XXIII, 14. XXV, 1. cuius loco alibi *ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ* vid. *βασιλεία*. — bb) appellantur a coelo, Dei domicilio, personae et res, quae sunt *originis divinae*, ut *ἄρτος ἐκ τοῦ οὐρ.* Joh. VI, 31. 32. *δέδοταί τινί τι ἐκ τοῦ οὐρ.* *datum est alicui e coelo* pro: *datum est alicui a Deo in coelis habitante* Joh. III, 27. *εἶναι ἐξ οὐρανοῦ* Matth. XXI, 25 bis. Marc. XI, 30. 31. Luc. XX, 4. 5. — 1 Cor. XV, 47. 2 Cor. V, 2. Saepius non habetur in N. T.

Οὐρβανός, *οῦ*, *ὁ*, *Urbanus*, nomen propr. viri Rom. XVI, 9.

Οὐρίας, *ου*, *ὁ*, *Urias*, hebr. אוּרִיָּה, nomen propr. viri, insidiis Davidis olim occisi Matth. I, 6 coll. 2 Sam. XI, 3.

Οὖς, ὠτός, τό. auris, das Ohr a) universe Matth. XIII, 15. Marc. VII, 33. Luc. XXII, 50. Act. VII, 57. XXVIII, 27. 1 Cor. II, 9. XII, 16. (Herodian. VII, 3. 7. Xen. Mem. I, 4. 5.) — b) ut poetarum, ita Hebraeorum more, quae cadunt in hominem ipsum, referuntur ad membrum corporis et auri tribuuntur, quod eius praecipua est pars in re praesenti Matth. XIII, 16. Cf. ad *κοιλία* p. 844 observata. — c) formulae notandae: *ἀκούειν* item *ἀκούεσθαι εἰς τὰ ὦτα* Matth. X, 27. Act. XI, 22. Cf. sub *εἰς* p. 421 disputata. — *ὁ ἔχων ὦτα, ἀκουέτω*, item *ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω*, sensus: *attendite! aures arrigite!* Matth. XI, 15. XIII, 9. 43. Marc. IV, 9. Luc. VIII, 8. 22. XIII, 9. XIV, 35. Apoc. II, 7. 11. 17. 29. III, 6. 13. — adde Marc. IV, 23. VII, 16. — *βαρέως ἀκούειν τοῖς ὦσι* Matth. XIII, 15. Act. XXVIII, 27. Vide *βαρέως*. — *ὦτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε*, in descriptione *hominum stupidorum et tardorum ad intelligendum* Marc. VIII, 18. — *γίνεσθαι* vel *εἰςέρχεσθαι εἰς τὰ ὦτά τινος* Luc. I, 41. Jac. V, 4. — Cf. *εἰς* p. 417. — *πληροῦσθαι ἐν τοῖς ὠσίν τινος* Luc. IV, 21. Cf. *ἐν* p. 515. — *θέσθαι εἰς τὰ ὦτα* Luc. IX, 44. Vide *εἰς* p. 422. — *λαλεῖσθαι πρὸς τὸ οὖς* Luc. XII, 3. — cf. *λαλέω* Vol. II. p. 4. — *ἀπερίτμητος — τοῖς ὦσι* Act. VII, 51. Vide *ἀπερίτμητος* Vol. I. p. 102. *ὦτα τοῦ μὴ ἀκούειν* Rom. XI, 8. — Vide *μή* Vol. II. p. 91. — *ὦτά τινος εἰς δέησιν* 1 Petr. III, 12. Vide *εἰς* p. 424. — Saepius non extat in N. T.

Οὐσία, ας, ἡ, (essentia, substantia ab *ὤν, οὖσα, ὄν*) *quae sunt alicui, facultates, opes, bona.* Bis in N. T. Luc. XV, 12. 13. — (Tob. XIV, 18. Diod. Sic. T. X. p. 94. ed. *Bip.* Polyb. XX, 5. 14. Xen. Mem. II, 8. 3.)

Οὔτε, coniunct. absolute et obiective negans, *neque* i. e. *und nicht* Luc. XX. 35. — (Hom. Iliad. XXII, 265. Mem. I, 2. 47.) — sq. *καί* Joh. IV, 11. — sq. *καί* c. verbo negationem includente 3 Joh. v. 10. *οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται καὶ τοὺς βουλομένους κωλύει* i. e. *neque ipse excipit, neque permittit, ut, qui excipere volunt, excipiant.* Alii explicant: *οὐ μόνον αὐτὸς οὐκ ἐπιδέχεται, ἀλλὰ καὶ — κωλύει*. De quo partic. *καί* usu cf. sub *εἴγε* p. 221 monita. — *οὔτε — οὔτε, neque — neque* i. e. *weder — noch* Matth. VI, 20. XXII, 30. Luc. XIV, 35. XX, 35. Joh. IV, 21. V, 37. VIII, 19. IX, 3. Act. XV, 10. XIX, 37. XXVIII, 21. 1 Cor. III, 7. XI, 11. Gal. V, 6. VI, 15. Apoc. III, 15. 16. (Xen. de rep. Lac. XIV, 7.) — seq. alia negatione, ubi fortius negatur Apoc. XXI, 4. *οὔτε — οὔτε — οὔτε neque — neque — neque* Act. XXIV, 12. XXV, 8. Rom. VIII, 38. 39. 1 Cor. VI, 9. 1 Thess. II, 6. Apoc. IX. 20. — praeced. *οὐ* Joh. I, 25. — *οὐδέ — οὔτε* Gal. I, 12. 1 Thess. II, 3. — cf. *Buttm.* §. 136. *Matthiae*

§. 609. p. 1224. — — 2) *ne quidem, auch nicht* Marc. V, 3. Luc. XII, 26. 1 Cor. III 2. (Herodian. IV, 6. 1.) —

Οὗτος, αὕτη, τοῦτο, pron. demonstrat. *hic, haec, hoc, dieser, diese, dieses.* Pertinet A) *ad rem* vel *personam praecedentem*, es weisst zurück cf. *Matthiae* §. 470, 1. p. 870. *Passow* II. p. 318. — et quidem a) ad person. vel rem *proxime* praeced., ut *καλέσεις — ἰησοῦν· οὗτος* Luc. I, 32. *ᾧ ὄνομα συμεών, καὶ ὁ ἄνθρ. οὗτος* II, 25. — VII. 12. VIII, 13. Joh. I, 2. III. 2. VI, 71. XII, 21. XVIII, 22. — *οὗτοι πάντες* Act. I, 14. IX, 20. — *συμβιβάζων — χριστός* = *συμβιβάζων καὶ κηρύσσων τὸν ἰησοῦν, ὅτι οὗτος* Act. IX. 22 coll. v. 20. — X, 36. 43. XVII, 11. XXI, 24. — 1 Joh. V, 20. *καὶ — αἰώνιος* i. e. *hic Jesus Christus est, qui de vero Deo et de vita aeterna et beata consequenda nos instituit.* Aliter *Lücke* III. p. 238 sqq. *Winer* p. 66. non ad proxime praeced. *ἰησοῦν χριστόν*, sed ad remotius *θεός* referentes pron. *οὗτος*. — Joh. VII, 4. *εἰ ταῦτα ποιεῖς* [i. e. *εἰ ζητεῖς ἐν παῤῥησίᾳ εἶναι* coll. v. 3.] Rom. XIV, 18. *ὁ γὰρ ἐν τούτοις* [scil. *ἐν εἰρήνῃ καὶ χαρᾷ ἐν πνεύματι ἁγίῳ*] *δουλεύων τῷ χριστῷ.* Gal. V, 12. *ταῦτα δὲ* sc. *ἡ σὰρξ καὶ τὸ πνεῦμα.* 1 Tim. VI, 8. Hebr. X, 18. 1 Petr. II, 4. 8. 2 Petr. III, 11. 1 Joh. V, 6. — de Matth. XXIV, 24 et Marc. XII, 11. vide sub *θαυμαστός* p. 712. Vol. I. adnotata. (Pausan. VII, 7. 4. Xen. Anab. IV, 8. 15.) — — b) ad personam, de qua nunc cum maxime sermo est cf. *Matthiae* l. l. *Winer* p. 66. *Bornem.* ad Xen. Symp. IV, 27. p. 122. — Ita Luc. II, 36. 37. XIII, 2. Joh. I, 42. XXI, 22. *τοῦτον ἰδών.* — v. 24. — Act. IV, 11 coll. v. 10. VII, 19. *οὗτος* sc. *ὁ βασιλεύς.* VIII, 26. *αὕτη — ἔρημος.* Vide de h. l. *Winer* p. 66. et bibl. Realw. p. 235. — Act. XIII, 4 coll. v. 2. Gal. IV, 24. *αὗται γὰρ* sc. *ἡ ἐλεύθερα καὶ ἡ παιδίσκη* coll. v. 23. — 2 Tim. III, 5 coll. v. 2—4.— v. 6. 2 Tim. III, 8. *καὶ οὗτοι* coll. v. 2 — 4. — *καὶ οὗτος, etiam hic*, scil. de quo nobis sermo est Joh. XI, 37. Hebr. VIII, 3 coll. v. 1. 2 Petr. II. 12. 17 coll. v. 10. 1 Joh. V, 6. *οὗτος* sc. *ὁ ἰησοῦς.* (Xen. Mem. I, 2. 14.) — — c) ad rem universam in praecedd. tractatam, ut *ὅτε συνετέλεσε τοὺς λόγους τούτους* = *sermones hucusque expositos* Matth. VII, 28. XXII, 38. 40. XXIV, 33. 34. Marc. IV, 13 coll. v. 2 — 10. Luc. I, 29. II, 15. 19. IV, 43. V, 6. IX, 39. — XXIV, 21. *ὅτι ταῦτα ἐγένετο.* v. 26 39. Joh. II, 11. IV, 18. 37. VI, 59. 60. 61 bis. XV, 11. XVIII, 38. XXI, 21 24. Act. VIII, 19. XIX, 17. Rom. XI, 27 1 Cor. IX, 3. quo loco voc. *αὕτη* alii ad seqq. trahunt. — X, 6. 1 Tim. III, 13 1 Petr. II, 21. III, 10. 12. 18. 2 Petr. III, 14. 16 1 Joh. II, 1. 26. IV, 3. 6. 3 Joh. v. 4. de quo loco vid. *ἵνα* p. 745. — Matth. VII, 12. quo loco *Fritzsche* IV Evv. I. p. 292 sq. praefert *οὕτω.* — (Xen. Cyr. I, 3. 15.) — d) ad rem *notam*, ubi Lat. *hic* [cf. *Bentley* ad

Terent. Adelph. V, 3. 23.], pro bona vel mala personae vel rei indole = vel *dieser berühmte*, vel *dieser berüchtigte*, nos: *jener* cf. *Wolf* ad Dem. Lept. p. 295. *Heindorf* ad Plat. Phaedon. p. 69. C. *Bornem.* ad Xen. Anab. I, 6. 8. *Voigtländer* ind. ad Lucian. D. M. p. 219 sq. — 1 Cor. V, 3. *τὸν οὕτω τοῦτο κατεργασάμενον*, e confusione duarum locutt., una: *τὸν τοῦτο κατεργασάμενον qui scelus illud perpetravit*, altera *τὸν οὕτω* [= *adeo sceleste*] *κατεργασάμενον*. Cf. sub *διαπραγματεύομαι* adnotata. — —

B) ad *sequentia* spectat et ea praeparat, ubi nos: *folgender, folgende, folgendes* cf. *Matthiae* §. 472. p. 878 sq. *Passow* l. l. *Voigtländer* l. l. — Ita a) *sq. oratione dir.* aa) ubi legitur *τοῦτο* cf. *Matthiae* l. l., ut *τοῦτο δὲ λέγω· διαθήκη — νόμον οὐκ ἀκυροῖ* Gal. III, 17. — 1 Joh. IV, 2. — bb) ubi *οὗτος, αὕτη, τοῦτο*, iunctum legitur c. substant., ut *τῶν δὲ — ὀνόματά ἐστι ταῦτα* Matth. X, 2. — ad XXII, 39. cf. *Fritzsche* l. l. p. 656. item *Griesb.* N. T. ed. *Schulz.* Marc. XII, 31. XVI, 17. Luc. II, 12. Joh. I, 19. Act. VIII, 32. 1 Cor. IX, 3. — Alii h. l. ad praecedd. trahunt pron. *οὗτος*. — 2 Cor. I, 12. 1 Joh. II, 25. *καὶ αὕτη — αἰώνιον*, per attract. [cf. *ὅς* p. 186. et *Lücke* III. p. 150.] pro: *καὶ ἡ ἐπαγγελία αὐτοῦ αὕτη ἐστίν· ἡ ζωὴ ἡ αἰώνιος, ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο ἡμῖν.* — 1 Joh. V, 4. — b) sententiae pronomine *οὗτος* praeparatae postponitur *ὅτι*, ut *ὁ λόγος οὗτος — ὅτι — οὐκ ἀποθνήσκει* Joh. XXI, 23. Rom. VI, 6. 1 Cor. I, 12. XV, 50. 2 Tim. III, 1. 2 Petr. I, 20. III, 3. 8. 1 Joh. II, 3. 5. III, 16. 19. 24. IV, 9. 10. 17. V, 2. 11. Jud. v. 6. — *καὶ αὕτη — ὅτι* i. e. *καὶ ἡ ἀγγελία, ἣν ἀκηκόαμεν — ὑμῖν, αὕτη ἐστὶν, ὅτι* 1 Joh. I, 5. (Plato Sophist. p. 234. B.) — c) sq. *infinit.* aa) absq. artic., ut *ἐν τούτῳ — ἀσκῶ, ἀπρόσκοπον συνείδησιν ἔχειν* Act. XXIV, 16. — Jac. I, 27. — cf. *Matthiae* §. 472, b. p. 878. — (Plat. Apol. Socr. c. 29.) — bb) c. artic., ut *τοῦτο κρίνατε μᾶλλον, τὸ μὴ τιθέναι πρόσκομμα* Rom. XIV, 13. cf. *Matthiae* l. l. p. 879. (Plat. Apol. Socr. c. 24. ed. *Fischer.*) — d) sq. *ἵνα* aa) post *εἰς τοῦτο* et *διὰ τοῦτο* ad finem pertinente Rom. XIV, 9. 1 Petr III, 9. IV, 6. 1 Joh. III, 8. — 2 Cor. XIII, 10. 1 Tim. I, 16. Philemon v. 15. Joh. I, 31. — bb) ubi sententia ab *ἵνα* inchoans explicanda est per orationem directam, incipientem ab: *ich soll etwas thun, du sollst, ihr sollet, wir sollen.* Vid. *ἵνα* p. 751., ut *τοῦτό ἐστι τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ· ἵνα πιστεύητε, ihr sollet glauben* Joh. VI, 29. 39. 40. XV, 12. XVII, 3. 1 Joh. III, 23. IV, 17? 21. V, 3. 2 Joh. v. 6 bis. — *αὕτη — ἀλλήλους* = *ἡ ἀγγελία, ἣν ἠκούσατε ἀπ᾽ ἀρχῆς, αὕτη ἐστιν· ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους* 1 Joh. III, 11. — V, 14. — —

C) *δεικτικῶς*, ubi digito quasi monstramus nomen, ad quod pertinet oratio cf. *Matthiae* §. 471, 12. p. 874 sq.

Passow II. p. 318. *Voigtländer* ind. ad Lucian. D. M. p. 220. et de *οὑτοσί* apud Graecos frequentissimo *Matthiae* §. 150. not. 4. p. 282. *Buttm.* §. 73, 2. gram. max. Vol. I. §. 80, 6. p. 315. — a) universe, ut in verbis, quibus, digito quasi in se intento, de semetipso utitur Johannes Baptista Matth. III, 3. cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 115. coll. *Schäfer* melet. p. 77 sq. p. 114. — Matth. III, 9. 17. XVII, 5. Luc. IX, 35. 2 Petr. I, 17. — Matth. IV, 3. 9. — VIII, 9. quo loco *τῶν στρατιωτῶν*, quos commemorat, uti plures adstantes sibi fingit centurio, ita digito quasi monstrat eorum unum, dicens: *καὶ λέγων τούτῳ.* — Matth. X, 42. — *ἡ σοφία αὕτη* i. e. *haec, quam modo cognovimus, sapientia* XIII, 54. XIV, 2. XVII, 20. XX, 21. XXI, 11. 16. XXVI, 8. — *ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ* i. e. *hac, quae hodie instat, nocte* v. 34. XXVII, 54. Marc. XII, 43. 44. XIV, 69. XV, 39. Luc. II, 34. VII, 31. 44 bis. *τοῦτο τὸ παιδίον* IX, 48. — XII, 56. *τὸν — καιρὸν τοῦτον* i. e. *hoc, quod nunc agitur, tempus.* — XXI, 6. *ταῦτα ἃ θεωρεῖτε* = *quod attinet haec, quae videtis.* Cf. de hoc nominat. absoluto *Winer* p. 74. *Buttm.* §. 138. II, 5. *Matthiae* §. 311, 1. p. 613. §. 562, 1. p. 1108. — Luc. XXIII, 14. XXIV, 21. cf. *ἄγω* p. 13. Ita זֶה c. numeralibus Gen. XXXI, 41. Num. XIV, 22. Judd. XVI, 15. ubi LXX *τοῦτο* et Zach. VII, 3. ubi LXX eius loco *ἤδη.* — Luc. XXIV, 44. *οὗτοι — ὅτι δεῖ* pro: *οὗτοί εἰσιν οἱ λόγοι, οὓς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς — λέγων· ὅτι δεῖ* i. e. *hi sunt sermones isti, quos ad vos habui, dicens, oportere me* i. e. *in his, quae nunc videtis* [= in eo, quod mortuum non solum me vidistis, sed redivivum etiam nunc me videtis et auditis] *rati facti sunt sermones, quos ad vos habui.* Joh. I, 15. II, 19. 20. VI, 50. 51. ad v. 58. vid. supra ad Matth. III, 3 observata. Joh. VII, 46. IX, 8. 9. XII 27 bis. v. 34. XVII, 11. XXI, 11. Act. I, 11. II, 7. IV, 4. *οὗτος παρέστηκεν — ὑγιής.* VI, 14. VII, 50. XX, 34. 1 Cor. XV, 53 bis. v. 54 bis. 2 Petr. III, 1. — De verbis *ὁ αἰὼν οὗτος* vid. *αἰών*, et de *ὁ κόσμος οὗτος* vid. *κόσμος.* — — b) cum contemtu, ubi Lat. *iste*, cf. *Passow* II. p. 318. *Bornem.* ind. ad Xen. Anab. sub *οὗτος.* — ut *οὗτος βλασφημεῖ* Matth. IX, 3. XII, 23. 24. — XIII, 54. *πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη.* Cf. de pronom. *οὗτος* iterato *Bornem.* ad Xen. Anab. IV, 2. 26. ad Cyr. VIII, 3. 48. — Matth. XIII, 55. 56. XXVII, 47. Marc. II, 7. VI, 2. 3. Luc. V, 21. VII, 39. 49. Joh. VI, 42 bis. 52. VII, 15. 49. Vide, quae habet ad h. l. de Pharisaeorum fastu lectu digna *Lücke* II. p. 164. — IX, 19. XI, 47. Act. VI, 13. 14. IX, 21. XIX, 26. — VII, 40. *ὁ γὰρ Μωσῆς οὗτος — οὐκ οἴδαμεν, τί γέγονεν αὐτῷ.* Cf. de hoc nominat. supra ad Luc. XXI, 6. notata. — (Xen. Anab. III, 1. 30. Cyr. I, 3. 11.) — — c) cum admiratione Matth. VIII, 27. Luc. IV, 22. VIII, 25. Joh. VI, 14. —

D) cum gravitatis significatione aliqua ponitur, ubi videtur omitti potuisse a) *ante particip.* cf. *Matthiae* §. 472. 2. p. 877. *Frotscher* ad Xen. Hier. I, 17. — ut οὗτοι δέ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδόν Marc. IV, 14. 16. 18. 20. Luc. VIII, 21. Joh. XI, 37. οὗτος ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμούς. 1 Joh. II, 22. (Plat. leg. 3. p. 680. D.) — b) *post particip.* Matth. XIII, 19. 20. 22. 23. 38. Cf. *Fritzsche* I. I. p. 460 sq. — Matth. XXVI, 23. Marc. XII, 40. Luc. VIII, 14. 15. IX, 48. Joh. VI, 46. VII, 18. XV, 5. Act. XVII, 6. 2 Joh. v. 9. — Jac. I, 25. ὁ δὲ — οὗτος, οὐκ — ἔργου, οὗτος μακάριος. 2 Joh. v. 7. οὗτος — ἀντίχριστος quo loco e vv. praecedd. repete: ὁ δὲ μὴ ὁμολογῶν ἰησοῦν χ. ἐ. ἐ. τὸν κόσμον. (Dem. 522, 20.) — — c) post nomen cf. *Bornem.* ad Cyr. II, 1. 13. et ind. ad Xen. Anab. sub οὗτος. — Matth. XXI, 42. Marc. VI, 16. XII, 11. Luc. IX, 48. — Act. IV, 10. ἐν τῷ ὀνόματι — ἐν τούτῳ. — Rom. VII, 10. IX, 6. — ὅταν ἔθνη — οὗτοι II, 14. 1 Petr. II, 7. — (Herodian. I, 5. 10. Xen. Anab. I. 6. 6. II, 5. 11.) — — d) post pronom. relat. Matth. V, 19. XVIII, 4. Marc. III, 35. XIII, 11. Luc. IX, 24. 26. Joh. I, 33. III, 26. V, 38. VIII, 26. Rom. VIII, 30 ter. 1 Cor. VII 24. Gal. V, 17. Hebr. XIII, 11. 2 Petr. II. 19. (Xen. Mem. III, 1. 1. Cyr. II, 1. 18. Anab. III, 2. 5.) — — e) post εἰ in apodosi cf. *Matthiae* §. 610. p. 1235. *Bornem.* ad Xen. Cyr. VIII, 1. 3. Id. diss. II. de gen. Cyrop. p. 50. — ut εἰ δέ τις — οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἐστὶν αὐτοῦ Rom. VIII, 8. 1 Cor. III, 17. VIII, 3. Philem. v. 18. Jac. I, 23. III, 2. εἰ — ὑπομενεῖτε, τοῦτο — θεῷ = *constantia, qua recte factorum studiosi et conscii mala perfertis, haec Deo probatur* 1 Petr. II, 20. —

E) sq. pronom. relat. οὗτος — ὅς, *is — qui* Luc. IX, 9. 1 Petr. V, 12. 1 Joh. V, 9. — ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου pro: ἐκ τ. ὕ. τ. οὗ ἐγὼ δώσω Joh. IV, 13. — vel ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου sc. ὃ ἔχεις σύ v. 15.

F) cum vi quadam recipit nomen post digressionem, maiorem nunc, nunc minorem cf. *Passow* II. p. 319. *Schäfer.* melet. p. 84. ad Dionys. Hal. de comp. verb. p. 106. — Act. VIII, 35 coll. v. 31. — τοῦτον ὁ θεός v. 35. — v. 36. — 38. —

G) iunct. c. αὐτός intendit cf. *Passow* II. p. 319. — a) universe αὐτὸς οὗτος = *is ipse* Act. XXIV, 15. 20. — b) neutr. αὐτὸ τοῦτο item τοῦτο αὐτό i. e. aa) *id ipsum,* refertur nunc ad praecedd., ut 2 Cor. II, 3. Eph. VI, 18. — ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι Gal. II, 10. cf. de ὃ αὐτὸ τοῦτο *Matthiae* §. 472. p. 881 sq. et supra ad αὐτός p. 170 observata. — nunc seqq. praeparat, ut τό c. infinit. 2 Cor. VII, 11. Vide supra notata, vel ὅτι Phil. I, 6 de h. l. πέποιθα αὐτὸ τοῦτο, vid. *Matthiae* §. 421, not. 1. p. 773. —

vel ἵνα aut ὅπως Eph. VI, 22. Col. IV, 8. — Rom. IX, 17. — bb) *ob id ipsum* cf. de τοῦτο, ταῦτα = *propterea Matthiae* §. 470, 7. p. 873. Greg. Cor. p. 30 ed. *Schäfer. Bornem.* ind. ad Xen. Anab. sub οὗτος. — 2 Petr. I, 5. (ita αὐτὰ ταῦτα Plat. Protag. p. 310 E. τοῦτο Philostr. vit. Pythag. S. 138. — et αὐτὸ τοῦτο Xen. Anab. I, 9. 21.) —

H) iunct. c. καί: καὶ οὗτος a) *et hic* Luc. XVI, 1. — b) *etiam hic* Luc. XX, 30. — δεικτικῶς XXII, 56. 59. — b) *et is, isque*, nos: *und zwar* cf. *Passow* II. p. 319. „*wenn die Verbindung zweier Umstände als besonders wichtig für den vorkommenden Fall hervorgehoben werden soll, wird zu dem Verbindungsworte* καὶ *gern das demon. Pronom. hinzugefügt, welches sich dann immer auf den ersten Umstand bezieht*" verba *Passovii* l. l. *Matthiae* §. 470, 6. p. 872. *Buttm.* §. 137. *Viger.* p. 177. — aa) universe Luc. XIX, 2. 1 Cor. II, 2. (Xen. Ages. I, 2. Mem. II, 6. 27.) — bb) neutr. καὶ τοῦτο, καὶ ταῦτα [posito pro τοῦτο cf. *Voigtländer* ad Lucian. D. M. p. 66. *Stallbaum* ad Plat. Phileb. p. 71. Greg. Cor. p. 30. ed. *Schäfer.*] *et quidem*, sq. partic. Rom. XIII, 11. Hebr. XI, 12. (καὶ ταῦτα Xen. Mem. II, 3. 1. Cyr. VI, 1. 10.) — sq. adiect. 1 Cor. VI, 6. Eph. II, 8. — sq. subst. 1 Cor. VI, 8. — d) καὶ οὗτος — καὶ οὗτος *et ille — et hic* 1 Cor. VI, 13. (ita *hic — hic* Virgil. Eclog. IV, 56.)

I) neutr. ταῦτα adverb. = οὕτως, *ita* cf. *Matthiae* §. 471, 13. p. 875. *Erfurdt* ad Soph. Oed. R. v. 265. — praecedente καθώς Joh. VIII, 28. alternat c. οὕτως Marc. II, 8. — ταῦτα ἦτε = *tales eratis* 1 Cor. VI, 11. Cf. de οὕτως εἰμι supra sub εἰμί p. 391 notata. —

K) in coordinatione τοῦτο μέν — τοῦτο δέ, *partim — partim* Hebr. X, 33. (Diod. Sic. Vol. X. p. 164. ed. *Bip.* Isocrat. Panegyr. p. 44. D. Dem. Leptin. p. 474, 25.) cf. *Passow* II. 319. *Matthiae* §. 288, not. 2. p. 578. *Buttm.* §. 137.

L) saepe abest οὗτος ante relat., ut Luc. VI, 34. IX, 36. XVII, 10. XXIII, 4. Joh. VI, 29. Act. XXI, 19. 24. XXII, 15. XXVI, 16. 22. Rom. XIV, 22. XV, 18. 1 Cor. VII, 40. 2 Cor. XII, 17. cf. *Passow* l. l. *Matthiae* §. 473, b. p. 884.

M) legitur interdum, ubi poni poterat αὐτός Luc. XXIII, 22. 2 Petr. II, 20. — „Multum interest, inquit *Reisig* coniectan. in Aristoph. p. 96 sqq., τοῦτο ab Atticis an αὐτό ponatur nec utrumvis licet usquequaque. Alterum enim singulari est vi praeditum, atque luculenter rem quamque designat: alterum nihil nisi explet orationem, nec ponderis quicquam habet ad rem quamque extollendam." Idem deinceps: „Itaque δι' αὐτό est *dadúrch:* διὰ τοῦτο vero est *dádurch*" cf. *Frotscher* ind. ad Xen. Hier. p. 115.

Οὕτω et *οὕτως* [cf. quae habet de *οὕτως* saepissime ante consonantem in media oratione posito *Frotscher* ad Xen. Hier. p. 115.] adverb. *ita, hoc modo*, nos: *so, also, auf diese Art* A) proprie i. e. de modo AA) pertinet ad praecedentia a) ad adverb. relat. item ad pron. relat. adverbialiter positum, ut aa) ad *καθάπερ*: *καθάπερ — οὕτως*, *uti — ita* Rom. XII, 5 coll. v. 4. 1 Cor. XII, 12. 2 Cor. VIII, 11. Hebr. V, 5. (Plut. de sanit. tuend. c. 4. Mor. I. p. 296. ed. *Tauchn.*) — bb) ad *καθώς*: *καθώς — οὕτως*, *uti — ita* Joh. III, 14. XII, 50. XIV, 31. XV, 4. Rom. I, 15 coll. v. 13. 2 Cor. I, 5. X, 7. Eph. V, 28 coll. v. 25. 1 Thess. II, 4. Hebr. V, 3. 1 Joh. II, 6. — *καθώς — οὕτως ἔσται* Luc. XI, 30. XVII, 26. — cc) ad *ὡς*: *ὡς — οὕτω quemadmodum — ita* Act. VIII, 32. XXIII, 11. Rom. V, 15. 18. 1 Cor. VII, 17. 2 Cor. VII, 14. IX, 5. XI, 3. 1 Thess. II, 8. (Xen. Cyr. VIII, 2. 12.) — dd) ad *ὥσπερ*: *ὥσπερ — οὕτω uti — ita* Joh. V, 21. 26. Rom. V, 12. 19. 21. VI, 4. 9. XI, 31. — *ὥσπερ — οὕτως ἔσται* Matth. XII, 40. XIII, 40. XXIV, 27. 37. Luc. XVII, 24. — 1 Cor. XI, 12. XV, 22. XVI, 1. 2 Cor. I, 7. Gal. IV, 29. Eph. V, 24. — ee) *καθ' ὅσον* Hebr. IX, 28 coll. v. 27. — ff) *ὃν τρόπον* 2 Tim. III, 8. — gg) *ἃ* = *ὡς* [cf. *Matthiae* §. 480, c. p. 899. *Bornem.* in *Rosenm.* Rep. II. p. 247.] Act. III, 18. — — b) ad sententiam praegressam, ad sermones in antecedd. obvios vel ad facta ante memorata aa) universe, ut Matth. III, 15. V, 12. *οὕτω* [sc. ut ante v. 11. dixi, vos vexatum iri] — *προφήτας*. v. 16. *οὕτω* [scil. ut candela in candelabro v. 15.] — *ὑμῶν*. v. 47. VI, 30 coll. v. 29. — *οὐδέποτε — ἐφάνη οὕτως* sc. *τις*, item *οὐδέποτε οὕτως εἴδομεν* sc. *τινά* Matth. IX, 33. Marc. II, 12. cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 353. — XI, 26 coll. v. 25 et Luc. X, 21 coll. v. 20. — Matth. XVII, 12. XVIII, 14. *οὕτως* [scil. ut pastor ne unam ex ovibus suis perire vult] — *τούτων*. — v. 35. XIX, 8. 10. XX, 10. *οὕτως* [sc. ut in operariis] — *ἔσχατοι*. XXIII, 28. XXIV, 33. 46 coll. v. 45. XXVI, 54 coll. v. 50. Marc. II, 7 coll. v. 5. — v. 8 coll. v. 7. — XIII, 29. XIV, 59 coll. v. 58. XV, 39 coll. v. 37. — Luc. I, 25. *οὕτως* [sc. *ὅτι συνέλαβον καὶ ἐν γαστρὶ ἔχω*] — *ὁ κύριος*. II, 48 coll. v. 43. XII, 28 coll. v. 27. XII, 43 coll. v. 42. XIV, 33 coll. v. 26. XV, 7 coll. v. 6. XVII, 10. XXI, 31. XXIV, 46. *οὕτω* [scil. ut factum esse vidistis et videtis] — *χριστόν*. Joh. XI, 48. *ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτω* sc. *ποιεῖν* ut hactenus *ἐποίησε*. Act. XII, 8. — v. 15. *οὕτως* [scil. ut dixerat] *ἔχειν*. — XIII, 8. XIX, 20 coll. v. 17 — 19. XX, 13. — v. 35 coll. v. 34. XXII, 24. XXVII, 44. Rom. IV, 18. ad quem locum cf. Genes. XV, 5. scil. ut numerus stellarum. — Rom. VI, 11. IX, 20. *οὕτως* sc. *ὡς ἐποίησας*. XI, 5. 1 Cor. II, 11. — VII, 17. *καὶ οὕτως* [sc. ut nunc] — *διατάσσομαι*. — v. 35. *ἐὰν — οὕτως ὀφείλει*

γίνεσθαι pro: ἐὰν ᾖ ὑπέρακμος, οὐδενὶ γαμηθεῖσα, καὶ οὕτως δεῖ γίνεσθαι i. e. καὶ γαμεῖν ὀφείλει 1 Cor. VIII, 12. IX, 14. 15 coll. v. 14. IX, 26. οὕτω τρέχω scil. ut currendum esse dixi coll. v. 24. — v. 26. οὕτω πυκτεύω coll. v. 24. XIV, 9. 12. — v. 21. οὐδ' οὕτως εἰςακούσονταί μου = οὐδ' εἰςακούσονταί μου οὕτω λαλοῦντος i. e. ἐὰν καὶ οὕτως λαλήσω scil. uti antea dixi me locuturum esse 1 Cor. XV, 11 bis. coll. v. 1. — v. 42. Gal. IV, 3. Phil. IV, 1 coll. III, 17. 2 Thess. III, 17. Hebr. VI, 9. X, 33. Jac. I, 11. II, 17. III, 5. 6. 10. 12. 1 Petr. III, 5. Apoc. II, 15. (Diod. Sic. V, 56. Xen. Cyr. I, 32. II, 2. 6 coll. II, 2. 2.) — εἰ ταῦτα οὕτως [scil. ut acceperat vel ut acceperant] ἔχει, item ἔχοι Act. VII, 1. VII, 11. XXIV, 9. (Xen. Anab. III, 1. 21. Cebet. tab. c. 4.) — bb) in formula οὕτως ἐστι *sic se habet* Matth. VII, 12. Marc. IV, 26. Joh. III, 8. — τὸ οὕτως εἶναι *hac conditione* frui, sc. qua fruitur ὁ παρθένος, vel *ita esse*, ut secum fert vox παρθένος, ita de coelibe 1 Cor. VII, 27 coll. v. 25. = ὅτι ἄγαμός ἐστι. — 1 Cor. VII, 40. μακαριωτέρα — ἐὰν οὕτω μείνῃ i. e. *si ita manserit, uti est marito mortuo* i. e. *si vidua manserit.* — οὕτως ἔσται, in affirmatione fortiori Matth. XII, 45. XIII, 49. XXIV, 39. Cf. *Fritzsche* l. l. p. 448. — οὐχ οὕτως δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν i. e. *non autem, spero, ita erit inter vos* sc. ut apud illos, qui dominium in alios exercent Matth. XX, 26. Marc. X, 43. — abest εἶναι Luc. XXII, 26. ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως sc. ἔσεσθε. — Luc. XII, 21. οὕτως [sc. ἐστιν] ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ. — v. 38. εὕρῃ οὕτω sc. ὄντας. — cc) ad id refertur, quod notum est omnibus = *auf die bekannte famöse Art* 1 Cor. V, 3. (Diod. Sic. XIV, 39. Xen. Cyr. V, 1. 9.) — — dd) δεικτικῶς Act. XXI, 11. Vide verba statim praecedd. — ee) in interrogat. = *siccine? itane? adeone?* Matth. XXVI, 40. Marc. VII, 18. Joh. XVIII, 22. 1 Cor. VI, 5. Gal. III, 3. — (Lucian. D. D. V, 2.) cf. *Fritzsche* l. l. p. 375.

c) cum gravitatis significatione aliqua ponitur aa) post particip. vel admonens participii praecedentis „*wie* οὕτος *nach Participien, deren Bedeutung es des Nachdrucks wegen wiederholt*“ *Matthiae* §. 610. p. 1235. *Bornem.* ad Xen. Cyr. VII, 5. 71. Id. in *Rosenm.* Rep. II. p. 258. — α) plene, ut κεκοπιακὼς — ἐκαθέζετο οὕτως i. e. *cum defatigatus esset itinere, ita* [i. e. im Zustande der Ermüdung, vel müde wie er war] *consedit ad fontem.* Sunt tamen, qui esse dicant h. l. idem fere, quod αὕτως vel ὡς ἔτυχε, *ita, ut erat, ohne weiteres*, ut insit negligentiae notio cf. *Passow* II. p. 319. *Bornem.* in *Rosenm.* Rep. l. l. *Schäfer* ad Dionys. Halic. de comp. verb. p. 430. *Matthiae* §. 610. p. 1234. (Xen. Mem. III, 7. 9.) — Act. XX, 11. XXVII, 17. Hebr. VI, 15 (Arrian. exp. Alex. M. II, 10. 2.) — β) minus plene i. e. abest partic.

vel repetendum ex antecedd. vel cogitatione addendum cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 220. *Bornem.* in *Rosenm.* Rep. I. 1. p. 247. *Herm.* ad Vig. p. 793. 933. *Kuinoel* ad Act. VII, 8.— ita Matth. V, 19. οὕτως [= οὕτως ποιήσας καὶ διδάξας] — κληθήσεται. Act. VII, 8. οὕτως [sc. vel λαβὼν διαθήκην περιτομῆς vel περιτμηθεὶς] ἐγέννησε τὸν ἰσαάκ coll. Gen XVII. XVIII. — Act. XVII, 33. οὕτως [= ita tractatus] — αὐτῶν. XXVIII, 14. καὶ οὕτως [= καὶ οὕτως ἐμμείναντες]— ἤλθομεν. 1 Cor. IX, 28. XIV, 25. καὶ οὕτω [= καὶ οὕτω ἀνακρινόμενος] — προςκυνήσει. Gal. VI, 2. 1 Thess. IV, 17 καὶ οὕτως [scil. ἁρπαγέντες]. 2 Petr. I, 11. καὶ οὕτω = καὶ οὕτω ποιοῦντες coll. v. 10. — — bb) post εἰ in apodosi cf. *Matthiae* §. 610. p. 1235. *Bornem.* de gen. Cyr. edit. p. 50 Id. in *Rosenm.* Rep. II. p. 246. — Apoc. XI, 5. 1 Thess. IV, 14 εἰ — αὐτῷ = εἰ πιστεύομεν, ὅτι — ἀνέστη, καὶ πιστεύσομεν, ὅτι, ὥςπερ ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ θεὸς — αὐτῷ, brevius: ὥςπερ γὰρ πιστεύομεν — αὐτῷ. — cc) post particul. causalem [Herodot. IX, 6.] et quidem ordine inverso οὕτως — ἐμέσαι pro: ὅτι — οὕτω μέλλω σε ἐμέσαι Apoc. III, 16. cf. *Bornem.* in *Rosenm.* Rep. II. p. 246. *Matthiae* §. 610. p. 1235. *Fritzsche* l. l. p. 220.

BB) pertinet ad sequentia a) ad *adverb. relat.* item ad *pron. relat.* adverbialiter posita, ut ad καθώς: οὕτω — καθώς, *ita—ut* Luc. XXIV, 24. Rom. XI, 26. Phil. III, 17.— abest καθώς cogitatione addendum 1 Cor. IX, 24. οὕτω — καταλάβητε pro: οὕτω τρέχετε, καθὼς δεῖ τρέχειν, ἵνα καταλάβητε. — ad ὡς: οὕτω — ὡς, *ita — ut* Joh. VII, 46. 1 Cor. III, 15. IV, 1. Eph. V, 33. Jac. II, 12 bis. — abest ὡς ibi 2 Petr. I, 11. καθ' ὃν τρόπον item ὃν τρόπον — οὕτω Act. I, 11. XXVII, 25. — b) ad ὥςτε aa) c. indicat. Joh. III, 16. (Xen. Anab. VII, 4. 3. Herodot. VII, 174.) — cf. *Matthiae* §. 629. p. 1286. — bb) c. infinit. Act. XIV, 1. — c) ad *infinit.* seq. 1 Petr. II, 15. — d) ad seq. *particip.* Act. XXIV, 14. οὕτω λατρεύω — πιστεύων. (Herodot. I, 86. VII, 10. 7.) cf. *Bornem.* in *Rosenm.* Rep. II. p. 277 et ad Epilog. Cyrop. p. 45. *Kuinoel* ad Act. l. l. — e) *praeparat* sequentia per orationem directam enuntiata, ut Matth. I, 18. τοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν. — οὕτω γὰρ γέγραπται Matth. II, 5. — VI, 9. Joh. XXI, 1. Act. VII, 6. XIII, 47. Rom. IV, 6. Hebr. IV, 4. Apoc. IX, 17. XVIII, 21. — c. ὅτι recit. Luc. XIX, 31 Act. VII, 6. 13. 34.

B) de gradu, ubi Lat. *tam, tantopere, adeo* cf. *Voigtländer* ind. ad Lucian. D. M. p. 220. — Ita a) iunct. c. adiect. vel adverbio, cui nunc praeponitur οὕτω Hebr. XII, 21 Apoc. XVI, 18. — Gal. I, 6. nunc postponitur Marc. IV, 40 (Lucian. D. D. IV, 8. V, 1. Dial. Mort. VII, 1. Xen. Cyr. II,

2. 13 et 16. Hier. I, 1. II, 16.) — b) iunct. c. verbo 1 Joh. IV, 11. (Xen. Cyr. I, 3. 11.)

Οὐχ, v. *οὐ*.

Οὐχί, *non*, i. e. a) *nicht* = *οὐ* aa) universe Joh. XIII, 10. 11. XIV, 22. 1 Cor. V, 2. VI, 1. — bb) sq. *ἀλλά* 1 Cor. X, 29. 2 Cor. X, 13. (Lucian. D. D. XX, 15.) — b) in responsione: *nein*, *neutiquam*, *minime*, seq. *ἀλλά* Luc. I, 60. XII, 51. XIII, 3. 5. XVI. 30. Rom. III, 27. — LXX pro לֹא Gen. XVIII, 5. — (Xen. Cyr. I, 3. 4.) — c) in interrogat. *nonne?* Matth. V, 46 [47.] VI, 25. X, 29. XIII, 27. 55. XX, 13. Luc. VI, 39. XII, 6. XVII, 17. XXIV, 26. Joh. VII, 42. XI, 9. Rom. II, 26. — (Xen. Cyr. VIII, 3. 46.) —

Ὀφειλέτης, ου, ὁ, 1) *debitor*, *qui debet alicui* (ab *ὀφείλω*) a) propr. i. e. *obaeratus* Matth. XVIII, 24. *ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων* — de quo genit. qualitatis cf. sub *εἰμί* p. 393 ab init. observata. — b) trop. sq. genit. pers. = *debeo alicui* pro: *habeo, quod gratias alicui referam* Rom. XV, 27.— 2) metaph. *qui obstrictus vel obligatus est alicui, qui tenetur aliquid praestare ex officio*, *ὀφειλέτης εἰμί* *debeo, obstrictus sum* aa) *τινί* Rom. I, 14. quo loco Paulus, quatenus paganorum apostolus constitutus erat, se ipsum dicit *ὀφειλέτην εἶναι Ἕλλησί τε καὶ βαρβάροις*. VIII, 12. Gal. V, 3. (Sophocl. Aiax. flagell. v. 590.) — bb) sq. infinit. Gal. V, 3. — 2) ex chald. *qui deliquit in aliquem* [der gleichsam mit seinen Pflichten gegen Jemanden im Rückstande geblieben ist, mithin sich gegen ihn versündigt hat cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 269.] i. q. *ἁμαρτωλός* vel *ἁμαρτάνων* Matth. VI, 12. Luc. XIII, 4 coll. v. 2. Ita חַיָּבִין non tantum de debitoribus, sed etiam de scelestis dicitur. Vid. Onkelos Genes. XVIII, 23. Saepius non legitur in N. T.

Ὀφειλή, ῆς, ἡ, *debitum* a) propr. i. e. *aes alienum*, *die Schuld* Matth. XVIII, 32. — Cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 90. — b) metaph. i. e. *officium* Rom. XIII, 7. *ἀπόδοτε οὖν πᾶσιν τὰς ὀφειλάς*. 1 Cor. VII, 3. Saepius non legitur in N. T.

Ὀφείλημα, τος, τό, (ab *ὀφείλω* debeo; i. e. *ὃ ἐδανείσατό τις* ita LXX Deut. XXIV, 10. 1 Macc. XV, 8. — Lucian. D. M. IV, 3., sed *ὄφλημα λέγεται ἐκ καταδίκης*; utrumque vero vocabulum a librariis saepe permutari dicit *Lobeck* ad Phryn. p. 463. 464.) 1) *debitum* i. e. *quod iure debetur alicui* Rom. IV, 4. *ὁ μισθὸς — λογίζεται — κατὰ τὸ ὀφείλημα*. (Thuc. II, 40.) — 2) ex chald. *delictum, peccatum*, v. *ὀφειλέτης* no. 2. Matth. VI, 12 coll. v. 14 et Luc. XI, 4. Ita Targum Ps. XXV, 18. pro חַטֹּאתַי habet חוֹבַי a chald. חוב debitum Ezech. XVIII, 7. Saepius non reperitur in N. T

Ὀφείλω, f. *ὀφειλήσω*, 1) *debeo* a) propr. i. e. *debeo pecuniam, obaeratus sum* aa) *τινί τι* Matth. XVIII, 28. Luc. XVI, 5. — LXX pro נָשָׁה Deut. XV, 2. (Xen. Ages. IV, 4.

Anab. I, 2. 11.) — bb) *τί* Matth. XVIII, 29. Luc. VII, 41. XVI, 7. Philem. v. 18. — cc) *τὸ ὀφειλόμενον* = *τὸ ὀφείλημα*, *debitum* Matth. XVIII, 30. (Xen. Anab. VII, 7. 34.) — b) metaph. *debeo* i. e. *obstrictus sum*, *ich bin schuldig oder verbunden* aa) de iis, quae officii ratio vel leges postulant α) sq. inf. αα) plene Luc. XVII, 10. Joh. XIII, 14. XIX, 7. Rom. XV, 1. 27. 1 Cor. XI, 10. 2 Cor. XII, 14. Eph. V, 28. 2 Thess. I, 3. II, 13. 1 Joh. II, 6. III, 16. IV, 11. 3 Joh. v. 8. — ββ) minus plene i. e. abest infinit. facile e contextu eruendus, ut Matth. XXIII, 16. 18. *ὀφείλει* sc. *ἀποδοῦναι reddere* = *praestare*, *erfüllen*, *halten*. — β) *τινί τι* Rom. XIII, 8. *μηδενὶ* — *ἀγαπᾶν* vel: *nemini quicquam debete, nisi amorem mutuum* = *amorem sequere, ceteraque tibi remissa sunto officia* vel *nihil cuiquam debetis, nisi amorem mutuum*. Cf. *Koppe* ad h. l. ed. *de Ammon*. (Xen. Cyr. IV, 5. 32. *τί* Cyr. V, 2. 8. Herodian. I, 5. 10.) — bb) de iis, quae vel temporis vel personae ratio secum fert, *debeo*, *ich soll* sq. infinit. 2 Cor. XII, 11. Hebr. V, 12. — cc) de iis, quae rerum natura vel muneris ratio fieri iubent, sq. inf. 1 Cor. V, 10. VII, 36. IX, 10. Hebr. II, 17. V, 3. — dd) de eo, quod licet, sq. inf. Act. XVII, 19. 1 Cor. XI, 7. — 2) ex chald. *delinquo* v. *ὀφειλέτης* et *ὀφείλημα* Luc. XI, 4. Saepius non legitur in N. T.

Ὄφελον, (forma aor. 2. verbi *ὀφείλω* serioris aetatis scriptoribus propria pro *ὤφελον* i. e. debuissem, cui iungi solet Infinitiv. praefigi etiam *ὡς*, *εἰ*, *εἴθε*. Cf. *Herm.* ad Vig. p. 756. *Buttm.* §. 137. *Matthiae* §. 513, not. 3. p. 976. in N. T.) interiectionis locum obtinet et secum habet Indicativ. *utinam*. Quater legitur in N. T. 1 Cor. IV, 8. *καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε*. 2 Cor. XI, 1. *ὄφελόν ἀνείχεσθέ μου* Gal. V, 12. *ὄφελον καὶ ἀποκόψονται*. Apoc. III, 15. *ὄφελον ψυχρὸς ἦς*. (LXX Num. XIV, 2. XX, 3. Exod. XVI, 3. 2 Regg. V, 3. Arrian. diss. epict. II, 18. *ὄφελό· τις μετὰ ταύτης ἐκοιμήθη*.) Cf. *Herm.* ad Vig. p. 758. *Matthiae* l. l. *Buttm.* l. l. *Fischer* ad Well. T. III. P. I. p. 147. 148.

Ὄφελος, *εος*, *ους*, *τό*, *utilitas*, *commodum*, (ab *ὀφέλλω*, augeo). Ter in N. T. 1 Cor. XV, 32. *τί μοι ὄφελος*. Jac. II, 14. 16. LXX pro הוֹעִיל Job. XV, 3. (Arrian. diss. epict. IV, 1. 167. Polyb. III, 36. 6. Diod. Sic. XIII, 53. Xen. Mem. III, 1. 9.)

Ὀφθαλμοδουλεία, *ας*, *ἡ*, (ab *ὀφθαλμός* et *δουλεύω*) *obsequium ad oculos exhibitum*, *κατ' ὀφθαλμοδουλείαν* vel *ἐν ὀφθαλμοδουλείαις* i. e. *ita ut oculis serviatis*, ubi = *dominis praesentibus*; ita bis in N. T. Eph. VI, 6. Col. III, 3.

Ὀφθαλμός, *οῦ*, *ὁ*, *oculus* a) propr. i. e. de oculis corporis aa) universe Matth. V, 29. 38. VI, 22 et Luc. XI, 34.—

th. VII, 3—5. IX. 29. XVIII, 9 bis. XX, 34 bis. XXVI, 43.
c. VIII, 25. IX, 47 bis. XIV, 40. Luc. II, 30. IV, 20. VI, 41
v. 42 quater. XI, 34. Joh. IX, 6. 11. 15. Act. IX, 18.
r. II, 9. XII, 16. 17. 21. 1 Joh. II, 16. vid. *ἐπιθυμία*. —
c. III, 18. IV, 6. 8. V, 6. VII, 17. XXI, 4. (Polyb. XII, 27. 1.
Mem. I, 4. 5.) —
bb) formulae notandae *α*) universe, ut *ὀφθ. ἁπλοῦς*,
us sanus vel *integer* Matth. VI, 22. Luc. XI, 34. — *ὀφθ.*
ηρός, *oculus aeger* vel *hebetatus*, proprie Matth. VI, 23.
XI, 34. de locis Matth XX, 15 et Marc. VII, 22. vid. in-
sub cc. — *ἀνοίγειν* item *διανοίγειν τοὺς ὀφθαλμούς* va-
sensu, vid. *ἀνοίγω*, *διανοίγω*, Matth. IX, 30. XX, 33.
XXIV, 31. Joh. IX, 10. 14. 17. 21. 26. 30. 32. X, 21.
37. Act. IX, 8. — v. 40. — *καμμύειν τοὺς ὀφθ.* Matth.
, 15. Act. XXVIII, 27. vid. *καμμύω*. — *κρατεῖν τοὺς*
. Luc. XXIV, 16. *ὑπολαμβάνειν τινὰ ἀπὸ τῶν ὀφθ.*
; = *suscipio aliquem et ab oculis alterius removeo* Act.
— *ἰδεῖν τοῖς ὀφθ.* addito *ἀκούειν τοῖς ὠσίν* per ima-
n pro: *intelligendi facultate gaudere* et addita negatione:
ligendi facultate carere Matth. XIII, 15. Joh. XII, 40. Act.
III, 27. — *σκοτίζειν* vel *τυφλοῦν τοὺς ὀφθ. τινος*
pro: *tardum facere aliquem ad intelligendum* Joh. XII, 40.
. XI, 10. — alio sensu 1 Joh. II, 11. — *ἐπαίρειν τοὺς*
. Matth. XVII, 8. Luc. VI, 20. XVI, 23. XVIII, 13. Joh. IV,
VI, 5. XVII, 1. vid. *ἐπαίρω*. — *ὀφθ. ἔχειν καὶ οὐ*
πειν oculis uti neque tamen videre, in imagine hominis
di et tardi ad intelligendum Marc. VIII, 18. — *οἱ ὀφθ.*
ς ἐπί τινα 1 Petr. III, 12. vid. *ἐπί* p. 590. — *ὀφθ. με-*
ἰ τινος 2 Petr II, 14. vid. *μεστός*. — *γυμνός* —
ὀφθ. τινος, nudus i. e. *apertus oculis alicuius* = *für*
Augen Jemandes i. e. *alicui*, ita de Deo cognita habente
ia Hebr. IV, 13. — *διδόναι τινὶ ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέ-*
, per imaginem pro: *facere, ut tardus sit aliquis ad in-*
gendum Rom. XI, 8. Vide *βλέπω* p. 203 et *μή* Vol. II
1. — *ῥιπὴ ὀφθαλμοῦ ictus oculi* = *momentum,*
enblick 1 Cor. XV, 52. — *προγράφειν τινα κατ'*
θ. τινος, *depingere aliquem ita, ut oculis cernere eum*
as, hac mente: *accuratissime edocere aliquem de aliquo*
III, 1. — *ἐξορύσσειν ἑαυτῷ τοὺς ὀφθ.* IV, 15. vid. *ἐξ-*
σσω. — — *β*) formulae ab hebr. dicendi ratione repe-
ae: *θαυμαστὸν* — *ἐν τοῖς ὀφθ. τινος* Matth. XXI, 42.
. XII, 11. Vide *ἐν* p. 513. — *κρυβῆναι ἀπὸ τῶν*
θ. τινος Luc. XIX, 42. Vide *ἀπό* p. 109. — *ἐστί τι*
ἔναντι τῶν ὀφθ. τινος Rom. III, 18. vide *ἀπέναντι*.
— cc) more ut poetarum, ita Hebraeorum etiam, quae
inis ipsius sunt, referuntur ad oculos, quippe quod eorum
cipua pars est in re tractata cf. sub *κοιλία* adnotata — ita

Matth. XIII, 16. Luc. X, 23. Apoc. I, 7. — item, quod vultu se prodit invidia, ad oculos referuntur, quae sunt hominis invidiosi Matth. XX, 15. Marc. VII, 22. — Ita רַע עָיִן Prov. XXIII, 6. XXVIII, 22. et apud Sirac. XIV, 10. ὀφθαλμὸς πονηρὸς φθονερός. — — b) addito *τῆς καρδίας* = *mentis oculus* aa) plene Eph. I, 18. — bb) absol. Act. XXVI, 18. — Saepius non extat in N. T.

Ὄφις, εως, ὁ, serpens a) propr. Matth. VII, 10. *μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ.* X, 16. Marc. XVI, 18. Luc. X, 19 coll. Ps. XCI, 13. — Luc. XI, 11. Joh. III, 4. 1 Cor. X, 9. Apoc. IX, 19. — 2 Cor. XI, 3. *ὡς ὁ ὄφις εὔαν ἐξηπάτησεν* coll. Gen. III. quem locum serior aetas v. Sapient. II, 23. 24. de diabolo explicuit. Apoc. XII, 9. 14. 15. XX, 2. LXX pro נָחָשׁ Exod. IV, 3. שָׂרָף Num. XXI, 8. אֶפְעֶה Job. XX, 16. (Artemid. II, 13. Dem. 786, 4.) — b) metaph. de hominibus, veritatem, pietatem simulantibus Matth. XXIII, 23. (ita *ἔχιδνα* Sophocl. Antig. 350.)

Ὀφρύς, ύος, ἡ, supercilium [propr. Xen. Mem. I, 4. 6. Dem. 442, 10.] metaph. *id, quod prominet.* Semel in N. T. *ὀφρὺς τοῦ ὄρους, supercilium arduum montis, praecipitium* Luc. IV, 29. (Strabo V, 3. 7. Polyb. VII, 6. 3. Hom. Iliad. XX, 151. et *supercilium arduum promontorii* Livius XXVII, 20.)

Ὀχλέω, ῶ, f. ήσω, turbo [maxime de turba vel *τῷ ὄχλῳ*] i. e. *vexo.* Bis in N. T. Luc. VI, 18. Act. V, 16. (Tob. V, 7. 2 Macc. XI, 31. Herodian. VI, 3. 9. et *ἐνοχλεῖν* Diod. Sic. V, 10. Xen. Anab. II, 5. 13.)

Ὀχλοποιέω, ῶ, f. ήσω, turbam colligo. Legitur tantum Act. XVII, 6.

Ὄχλος, ου, ὁ, et *οἱ ὄχλοι* 1) *turba, multitudo hominum temere collecta, Volkshaufen, Volksmenge,* [opp. *δῆμος* = populus in concionem rite vocatus]. A) Singularis legitur a) absolute Matth. IX, 23. 25. XV, 10. 32. 36. XVII, 14. XX, 31. XXVII, 29. Marc. II, 4. quo loco alternat c. *οἱ πολλοί* v. 2. — Marc. III, 9. 20. 32. IV, 36. V, 27. 30. 31. VI, 45. VII, 17. 33. VIII, 2. 6. 34. IX, 17. 25. XV, 8. 15. Luc. V, 1. 19. VII, 9. 24. VIII, 19. 40. IX, 12. 16. 38. XI, 27. XII, 13. XIII, 14. XVIII, 36. XIX, 3. 39. Joh. V, 13. VI, 22. 24. VII, 20. 31. 40. 43. XI, 42. XII, 17. 18. 29. 34. Act. XIV, 14. XIX, 33. 35. XXI, 34. 35. — — b) iungitur c. adiect., ut aa) *πολύς*: *ὄχλος πολύς* vel *πολὺς ὄχλος* Matth. XIV, 14. XX, 29. XXVI, 47. Marc. IV, 1. V, 21. 24. VI, 34. IX, 14. XII, 38. Luc. VII, 11. VIII, 4. 9. 37. Joh. VI, 2. 5. XII, 12. Apoc. XIX, 1. 6. — (Xen. Cyr. VI, 1. 1.) — bb) c. *πλεῖστος* Matth. XXI, 8. — cc) c. *πάμπολυς* Marc. VIII, 1. — dd) c. *πᾶς*: *πᾶς ὁ ὄχλος*

Matth. XIII, 2. Marc. II, 13. IV, 1. VII, 14. IX, 15. XI, 18. Luc. XIII, 17. Act. XXI, 27. — (Aelian. V. H. II, 6.) — ee) c. *τοσοῦτος* Matth. XV, 33. — ff) c. *ἱκανός* Marc. X, 46. Luc. VII, 12. — gg) *οἱ μυριάδες τοῦ ὄχλου* Luc. XII, 1. — B) pluralis a) absol. Matth. V, 1. VII, 28. IX, 8. 33. 36. XI, 7. XII, 46. XIII, 34. 36. XIV, 13. 19 bis. v. 22. 23. XV, 31. 35. 39. XXI, 9. 11. XXII, 33. XXIII, 1. XXVII, 20. Marc. X, 1. Luc. III, 7. 10. IV, 42. V, 3. VIII, 42. 45. IX, 11. XI, 14. 29. XII, 54. XXIII, 4. 48. Joh. VII, 12. Act. VIII, 6. XIII, 45. XIV, 11. 13. 18. 19. — (Aelian. V. H. XIV, 8. Theophr. Char. 6 [13]. 4.) — b) iungitur c. adiect., ut aa) *πολύς: ὄχλοι πολλοί* Matth. IV, 25. VIII, 1. XII, 15. XIII, 2. XV, 30. XIX, 2. [Marc. VI, 33.] Luc. V, 15. XIV, 25. — bb) c. *πᾶς: πάντες οἱ ὄχλοι* Matth. XII, 23. — LXX pro עַם Num. XX, 20. הָמוֹן 1 Regg. XX, 13. רַבִּים Esr. III, 12 — — 2) *imperita multitudo, vulgus, plebs.* Legitur ita a) singular. Matth. XIV, 15. XXI, 26. XXVII, 15. Marc. XII, 12. 41. Joh. VII, 12. 32. 49. cf. ad h. l. *Lücke* II. p. 164. — Act. XVI, 22. XVII, 8. XXI, 27. XXIV, 12. (Xen. Hier. II, 5.) — b) plural. Matth. XXI, 46. Act. XVII, 13. — — 3) *multitudo* a) sq. genit. classis, ut *τελωνῶν* Luc. V, 29. *μαθητῶν* VI, 17. *ὀνομάτων* Act. I, 15. *τῶν ἱερέων* VI, 7. (*πραγμάτων* Jos Ant. III, 4. 1.) — vel *ἐκ* c. gen. classis Joh. XII, 9. — b) absolute Marc. XII, 46. — cum *ἱκανός* Act. XI, 24. 26. XIX, 26. — — 4) iunctum c. *λαός, ἔθνος, γλῶσσα* adhibetur circumscribendis *nationibus variarum linguarum* Apoc. XVII, 15. — — 5) ex adiunct. *tumultus*, nos: *Lärm, Aufstand*, ita iunctum c. *θόρυβος* Act. XXIV, 18. — nude positum Luc. XXII, 6. —

Ὀχύρωμα, τος, τό, (ab *ὀχυρόω* munio) *munitio, munimentum* [propr. Xen. H. G. III, 2. 3. LXX pro מִבְצָר Jos. XIX 29. מִבְצָר Jer. XLVIII, 41. מְצוּדָה 2 Sam. XII, 2. מָצוֹר Zach. IX, 3.] trop. de eo, *quod munimenti instar opponitur alicui*, ita semel in N. T. 2 Cor. X, 4. *πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων ad destruenda ea, quae adversarii rei christianae nobis opponunt.*

Ὀψάριον, *ιου, τό*, (deminut. ab *ὄψον* i. e. obsonium, cibus, qui pani adiicitur) *piscis*. Quinquies in N. T. Joh. VI, 9. 11. XXI, 9. 10. 13. (*οἱ ὕστερον ἐπὶ μόνου ἰχθύος τὴν λέξιν* sc. *ὄψον, ὥρισαν — ὅθεν καὶ ὀψάριον Phavorin.*)

Ὀψέ, adv. *longe, post, sero* (ab *ὄπις*, ut videtur, uti *ὄπισθε, ὀπίσω*). Bis in N. T. a) absolute, et pro: *prima vigilia, vespere* Marc. XIII, 35. v. *ἀλεκτοροφωνία*. (Polyb. XI, 22. 2. Xen. Mem. II, 1. 3. Thuc. III, 108.) — b) nunc seq. genit. Matth. XXVIII, 1. *ὀψὲ δὲ σαββάτων* i. e. *post sabbatum, sabbato peracto* cf. Marc. XVI, 1. ubi *διαγενομένου*

τοῦ σαββάτου. (Aelian. V. H. II, 23. Philostr. vit. Apollon. IV, 18. Thuc. IV, 93.) De genit. iuncto c. ὀψέ v. *Matthiae* §. 324. p. 652. *Buttm.* §. 119. *Viger.* p. 370. *Passow* II. p. 326. —

Ὄψιμος, ου, ὁ, ἡ,—ον, τό, *serotinus*. Extat tantum Jac. V, 7. ἕως ἂν λάβῃ ὑετὸν — ὄψιμον. Cf. de pluvia, quae dicitur, serotina, *Spatregen Winer* bibl. Realw. sub voc. *Witterung* p. 745. (Diod. Sic. VII, 10. Theophr. H. Pl. I, 15. II, 4. Aristot. H. Anim. V, 19. 227. Xen. Oecon XVII, 4. Hom. Iliad. II, 325.) Minus attici saporis, quam ὄψιος, haucce formam habendam esse, dicit *Lobeck* ad Phryn. p. 52.

Ὄψιος, ία, ον, 1) adiective: *serotinus* Marc. XI, 11. ὀψίας ἤδη οὔσης τῆς ὥρας. (Aristot. H. Anim. X, 27. 472. Polyb. VII, 16. 4. Xen. Anab. VI, 3. 31. Thuc. VIII, 26.) cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 52. et quae ad ὄψιμος supra notavimus. — 2) substantive: *vespera*. Compellabant ita Hebraei partim omne tempus pomeridianum ab hora nona [i. e. nostra tertia pomeridiana] usque ad horam duodecimam [i. e. nostram sextam] Matth. VIII, 16. XIV, 15. XXVII, 57 coll. Marc. IV, 35. partim tempus ab hora duodecima [i. e. nostra sexta pomeridiana] usque ad noctis principium Matth. XIV, 23 coll. Marc. VI, 47. Matth. XVI, 2. XX, 8. XXVI, 20 coll. Marc. XIV, 17.— Marc. I, 32. XV, 42. Joh. VI, 16. XX, 19. (hanc posteriorem Graeci ὀψίαν δείλην appellare solebant v. Thuc. et Polyb. l. l.) — Saepius non legitur in N. T.

Ὄψις, εως, ἡ. (visus Aristot. Meteor. III, 3. Polyb. III, 99. 7.) 1) *facies, os, das Angesicht* Joh. XI, 44. Apoc. I, 16. LXX pro מַרְאֶה Gen. XXIV, 16. תֹּאַר 1 Regg. I, 6. מֵצַח Jer. III, 3. 4. (Aelian. V. H. IV, 28. Dem. 413. penult.) — 2) *externa species* Joh. VII, 24. κρίνειν κατὰ ὄψιν (Thuc. VI, 46. Lysias 583, ult.)

Ὀψώνιον, ίου, τό, (ab ὄψον et ὠνέομαι; obsonium, quicquid emitur, ut edatur cum pane) *stipendium* a) propr. i. e. de stipendio militari Luc. III, 14. 1 Cor. IX, 7. (1 Macc. III, 28. Diod. Sic. T. X. p. 15. ed. *Bipont.* Polyb. VI, 39. 12.) Ad stipendium militare pertinebant primitus frumentum, carnes, fructus, serius nummi. — b) metaph. pro: *merces* aa) proprie 2 Cor. XI, 8. — bb) τὸ ὀ. τῆς ἁμαρτίας = *fructus peccati* Rom. VI, 23.

Π.

Παγιδεύω, f. εύσω, (a παγίς laqueus; laqueos alicui tendo, irretio) *illaqueo, irretio* metaph. pro: *insidior.* Ita semel in N. T. Matth. XXII, 15. — Ita LXX et hebr. הִתְנַקֵּשׁ 1 Sam. XXVIII, 9.

Παγίς, ἰδος, ἡ, (a πήγνυμι figo) 1) *laqueus, decipula* a) propr. Luc. XXI, 35. ὡς παγὶς γὰρ [*decipulae instar* i. e. *repente, inopinato*] ἐπελεύσεται. LXX pro מוֹקֵשׁ Amos. III, 5. (Sirac. XXVII, 20. Anthol. gr. T. IV. p. 38. ed. *Jacobs.* Athen. XIII. p. 567. F.) — b) *τοῦ διαβόλου* i. e. *insidiae diaboli* aa) plene 1 Tim. III, 7. 2 Tim. II, 16. — bb) absolute 1 Tim. VI, 9. οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν ἐμπίπτουσι εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα. — 2) metaph. *causa mali et perniciei* Rom. XI, 9. γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν εἰς παγίδα i. e. παγίς v. εἰς p. 419. — Ita LXX et hebr. מוֹקֵשׁ Ps. LXIX, 23. פַּח Jos. XXIII, 13. (1 Macc. V, 4.)

Πάθημα, τος, τό, (a πάσχω patior, = πάθος i. e. id, quod quis patitur) 1) *casus acerbus* Rom. VIII, 18. 2 Cor. I, 5. παθήματα χριστοῦ i. e. *mala Christi causa perferenda.* v. 6. 7. Phil. III, 10. Col. I, 24. 2 Tim. III, 11. — Hebr. II, 9. διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου pro: διὰ τὸ πάθημα, τουτέστι διὰ τὸν θάνατον. De genit. qualenus appositionis loco addatur apud Hebraeos, cf. *Gesen.* p. 666. 677. *Ewald* p. 579. *Winer* p. 147. 216 coll. p. 76. — Hebr. II, 10. X, 32. πολλὴν ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων. 1 Petr. IV, 13. V, 1. 9. — 1 Petr. I, 11. τὰ εἰς χριστὸν παθήματα sc. ἐλευσόμενα. (Xen. Anab. VII, 6. 30.) — 2) *id, quod animus patitur, quo animus afficitur,* [Xen. Cyr. III, 1. 17.] *animi affectus, sensus, studia* Rom. VII, 5. τὰ παθήματα τῶν ἁμαρτιῶν i. e. *sensus pravi*, fere i. q. ἐπιθυμίαι. Gal. V, 24. (Plato Phaedon. c. 43. ed. *Fischer.* Aelian. V. H. IV, 3. Dem. 805, 24.) Saepius non legitur in N. T.

Παθητός, οῦ, ὁ, ἡ, —ον, τό, (patibilis, qui pati potest, in quem perpessio cadit Plutarch. de placit. philosoph. libr. I. c. 16. Mor. V. p. 250. ed. *Tauchn.* Philo de spec. legg. p. 805. C.) *qui pati debet.* Ita semel in N. T. Act. XXVI, 23.

Πάθος, εος, ους, τό, (quod quis patitur, casus acerbus Xen. Mem. IV, 2. 33.) *quod animus patitur, cupiditas, libido.* Ter in N. T. πάθη ἀτιμίας, *libidines turpes* Rom. I, 26. Vide sub *ἀτιμία* observata. — Col. III, 5. 1 Thess. IV, 5. (ita ad animum refertur Diod. Sic. I, 71. Xen. Mem. III, 10. 8.)

Παιδαγωγός, οῦ, ὁ, *paedagogus* [propr. i. e. puerorum dux et custos, qui, servili plerumque conditione, puerorum ingenuorum vitam regebat, mores inspiciebat et ad honestatem conformabat, eosdem in ludos ducebat et reducebat, imo, usque dum ephebi facti essent pueri, ubique eos comitabatur Plutarch. de pueror. educ. c. 7. Mor. I. p. 7. ed. *Tauchn.* Aelian. V. H. III, 21. Xen. de rep. Laced. II, 1 et 2. III, 2. In quibus paedagogis cum praeter assiduitatem, morum etiam gravitatem et severitatem domini requirebant, factum est, ut diceretur in N. T. pro:) *gubernator et rector,*

severitatis notione inclusa 1 Cor. IV, 15. *ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε.* — Ad legem mosaicam severe quippe praecipientem transfertur hoc nomen Gal. III, 24. 25.

Παιδάριον, *ίου, τό,* (demin. a *παῖς*) *puer* Joh. VI, 9. *ἔστι παιδάριον ἓν ὧδε.* [Matth. XI, 16.] LXX pro נַעַר puer Gen. XXII, 5. (1 Macc. II, 46. de puero Polyb. X, 47. 7 et 9. XV, 30. 10. de puella Aristoph. Thesmoph. 1203. de filio et filia vel puero et puella Plut. de sanit. tuend. c. 3. Mor. I. p. 286. ed. *Tauchn.* de servulo Aelian. V. H. II, 2. Athen. V, 32. 274. Cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 239.)

Παιδεία, *ας, ἡ,* (a *παιδεύω*) *disciplina puerilis*, quatenus fit institutione, admonitione, exemplo, beneficiis, poenis. Eph. VI, 4. *ἐκτρέφετε αὐτὰ* sc. *τὰ τέκνα, ἐν παιδείᾳ.* (Diod. Sic. I, 80. II, 55. Aelian. V. H. XII, 50. Herodian. V, 7. 3. Dem. 938, 10. Xen. Cyr. I, 1. 6.) — 2) *institutio, παιδεία ἡ ἐν δικαιοσύνῃ = παιδεία ἡ ἐν δικαιοσύνῃ οὖσα, institutio occupata in virtutis studio excitando et alendo* i. e. *institutio pertinens ad virtutem* vel *ad studium virtutis excitandum et alendum* 2 Tim. III, 16. Ita pro מוּסָר Prov. IV, 1. — 3) *disciplina* i. e. *castigatio* Hebr. XII, 5. *μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου.* v. 7. 8. 11. LXX et hebr. מוּסָר Prov. III, 11. Saepius non legitur in N. T.

Παιδευτής, *οῦ, ὁ,* 1) *praeceptor, magister* [propr. i. e. de puerorum magistro Plut. de pueror. educ. c. 7. Mor. I. p. 9. ed. *Tauchn.*] universe: Rom. II, 20. *παιδευτὴν ἀφρόνων.* — 2) *castigator* Hebr. XII, 9. *πατέρας εἴχομεν παιδευτάς* i. e. *usi sumus patribus castigatoribus.* De accus. praedicati cf. *Matthiae* §. 420, not. p. 771. §. 428. p. 790 sq. LXX pro מוּסָר Hos. V, 2.

Παιδεύω, f. *εύσω*, (a *παῖς*) 1) *pueros instituo* vel *doceo,* a) propr. aa) sq. acc. et dat. adminiculi vel normae, *τινὰ σοφίᾳ* Act. VII, 22. (Jos. c. Apion. I, 4. *τινά τι* Diod. Sic. I, 82. *τινά* Herodian. I, 2. 2.) — bb) *τινὰ κατά τι* Act. XXII, 3. Vide de h. l. sub *ἀκρίβεια* monita. — cc) passiv. *instituor, disco,* sq. inf. rei 1 Tim. I, 20. (Aelian. V. H. VIII, 1. Diod. Sic. I, 70. Xen. Cyr. I, 2. 3.) — 2) *admoneo, admonendo corrigo*, sq. acc. pers. 2 Tim. II, 25. Tit. II, 12. (Aelian. V. H. I, 34. Aeschin. Dial. Socr. II, 31.) — 3) *castigo,* sq. accus. pers. a) de puerorum castigatione Hebr. XII, 7. 10. (Sirac. X, 28.) — b) universe 1 Cor. XI, 32. 2 Cor. VI, 9. Hebr. XII, 6. Apoc. III, 19. LXX ita pro יִסַּר Prov. XIX, 18. XXIX, 17. — c) de iudice, qui flagellis caedi iubet aliquem Luc. XXIII, 16. 22. — Saepius non extat in N. T.

Παιδιόθεν, adv. *a pueris.* Extat tantum Marc. IX, 21. (simili modo *παιδόθεν* Synes. de provid. p. 91. C. Johann.

Zonar. IV, 184. A. et accensendum esse *παιδόθεν* serioris aevi graecitati, docet *Lobeck* ad Phryn. p. 93. melioris notae Graeci cum dicerent *ἐκ παιδίου* Xen. Mem. II, 2. 8. *ἐκ παιδός* Xen. Cyr. V, 1. 2.)

Παιδίον, ίου, τό, (demin. a *παῖς*) *puer, puella*, **τὰ παιδία**, *liberi, infantes, parvuli*, **τὸ παιδίον τινός**, *filius alicuius, filia alicuius* Matth. II, 8. *ἐξετάζετε περὶ τοῦ παιδίου*. v. 9. 11. 13. 14. 20. 21. XI, 16. XIV, 21. XV, 38. XVIII, 2. 3. 4. 5. XIX, 13. 14. 15. Marc. V, 39—41 coll. v. 23. 35. VII, 28. IX, 24. 36. 37. X, 13—15. Luc. I, 59. 66. 76. 80. II, 17. 20. 27. 40. VII, 32. IX, 47. 48. XI, 7. XVIII, 16. 17. Joh. IV, 49. XVI, 21. Hebr. II, 13. q. l. ea, quae Jes. VIII, 18. de se et de liberis suis praedicat, transferuntur ad Jesum et cultores Jesu. Hebr. XI, 23. 1 Joh. II, 13.— 1 Cor. XIV, 20. *μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν*. i. e. *nolite mente repuerascere.* (Aelian. V. H. XII, 15. Herodian. VII, 10. 14. Xen. Cyr. II, 3. 10.) — LXX pro יֶלֶד Jes. VIII, 18. יָלוּד 1 Regg. III, 27. נַעַר Judd. XIII, 8. יוֹנֵק Jes. LIII, 2. עוּל Jes. XLIX, 16. — b) in blanda compellatione, ubi Lat. *carissimi* Joh. XXI, 5. 1 Joh. II, 13. 18. — Saepius non habetur in N. T.

Παιδίσκη, ης, ἡ, (puella, de ingenua puella Xen. Anab. IV, 3. 11. Polyb. XIV, 11. 4. Lucian. Deorr. marin. XIII, 26.) *ancilla, serva iuvenis* Matth. XXVI, 69. Marc. XIV, 66. 69. Luc. XII, 45. XXII, 56. Joh. XVIII, 17. Act. XII, 13. XVI, 16. Gal. IV, 22. 30. 31. Ita LXX pro אָמָה Gen. XX, 17. שִׁפְחָה Gen. XII, 16. (Lysias 14, 12. 496. 1. Isaeus 134, 3. Herodot. I, 93.) cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 239.

Παίζω, f. *παίσω* et forma apud seriores, cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 240. usitata: *παίξω* (puerorum modo ludo Xen. de magist. eq. X, 10. Dem. 1261, 15. Lucian. Dial. Deorr. IV, 6.) *salto.* Legitur tantum 1 Cor. X, 7. *ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ ἀνέστησαν παίζειν*, q. l. agitur de saltationibus in sacris antiquitus fieri solitis. cf. *Winer* bibl. Realw. p. 682. — LXX pro צָחַק Exod. XXXII, 6. (Hom. Odyss. XXIII, 246. Hesiod. Scut. Hercul. v. 276. Aristoph. Ran. v. 410.)

Παῖς, δός, ὁ, ἡ, 1) *puer, puella*, **οἱ παῖδες**, *liberi* Matth. II, 16. *ἀνεῖλε πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν βηθλεέμ*. XVII. 18. XXI, 15. Luc. II, 43. VIII, 51. 54. *τὸν πατέρα τῆς παιδός*. IX, 42. Act. XX, 12. (Diod. Sic. I, 80. Aelian. V. H. XII. 15. Xen. Cyr. I, 3. 1.) — **ὁ, ἡ παῖς τινος**, *filius, filia alicuius* a) universe Joh. IV, 50. 51. (Polyb. IV, 35. 15. Aelian. V. H. VII, 5. Lucian. Dial. Deorr. XX, 1. Aeschin. Dial. Socr. I, 19. Xen. Cyr. I, 5. 4.) — b) de Jesu, filio Dei Act. III, 13. *ἐδόξασε τὸν παῖδα αὐτοῦ*. v. 26. IV, 27. 30. Sunt tamen, qui hos locos ad no. 2. b. bb. referant. — c) pro:

Liebling, ita de populo israelitico, qui, cum imprimis a Jehova diligeretur, appellatur ὁ παῖς αὐτοῦ Luc. I, 54. Ita בֵּן Exod. IV, 22 et LXX pro עֶבֶד Jes. XLI, 8. 9. — 2) *servus* a) propr. et universe, ὁ παῖς μου Matth. VIII, 6. 8. 13 coll. v. 9. Luc. VII, 7 coll. v. 3. 10. XII, 45. XV, 26. Ita LXX pro עֶבֶד Gen. IX, 25 — 27. (Plutarch. apophth. Mor. II. p. 14. ed. *Tauchn.* Aristoph. Ran. v. 192. Xen. Mem. II, 13. 6.) — b) i. q. *minister*, *familiaris*, *is cuius ministerio aliquis utitur.* Dicitur ita aa) de ministris et familiaribus regum Matth. XIV, 2. εἶπεν sc. ἡρώδης, τοῖς παισὶν αὐτοῦ. (ita ministri regis Persarum παῖδες βασιλέως appellantur. Diod. Sic. XVII, 36 et 76. et apud Xenoph. Cyr. VII, 2. 26. οἱ φίλοι regis). — bb) ὁ παῖς τοῦ θεοῦ de viris, quorum opera Deus in consiliis suis exsequendis uti decrevit et quos prae ceteris dilectos habet Luc. I, 69. Act. IV, 25. δαβίδ, τοῦ παιδός σου. Hinc de Jesu Matth. XII, 18. Act. III, 13. 26. IV, 27. 30. Ita LXX παῖς et hebr. עֶבֶד de prophetis Jes. XLIV, 26. LII, 13. et synonymum est apud Jes. XLII, 19. מַלְאָךְ, cuius loco LXX δοῦλος τοῦ θεοῦ. Cf. *Gesen.* in Comment. ad Jesaiam T. II. p. 16. 66. — Saepius non legitur in N. T.

Παίω, f. παίσω, 1) *percutio, caedo* a) de iis, qui pugnis caedunt: τίς ἐστιν ὁ παίσας σε. Matth. XXVI, 68. Luc. XXI, 64. Ita LXX pro הִכָּה Num. XXII, 28. Jes. XIV, 29. (Diod. Sic. II, 8. Xen. Cyr. VII, 3. 6.) — b) de eo, qui gladio caedit alterum, ἔπαισε τὸν δοῦλον Marc. XIV, 47 et Joh. XVIII, 10. (Xen. Cyr. VIII, 5. 12.) — 2) *pungo* Apoc. IX, 5. ὅταν sc. ὁ σκορπίος, παίσῃ ἄνθρωπον.

Πακατιανή, ῆς, ἡ, *Pacatiana*, pars Phrygiae, cuius metropolis fuit Laodicea, diversa a Laodicea Lyco amni adiacente. Semel in subscriptione spuria 1 Tim. VI, 22. Cf. *Winer* bibl. Realw. sub *Laodicea* p. 462.

Πάλαι, adv. 1) *olim*, οἱ πάλαι, *pristini* cf. *Buttm.* §. 112, 3. *Matthiae* §. 272. p. 557. — Hebr. I, 1. 2 Petr. I, 9. Jud. v. 4. (Lucian. Dial. Deorr. VI, 6. Xen. Mem. I. 6. 14.) — 2) *dudum, iam dudum*, πάλαι ἂν — μετενόησαν. Matth. XI, 21. Marc. XV, 44. Luc. X, 13. (Lucian. Dial. Deorr. VII, 4. Xen. Cyr. III, 4. 32. Plato Phaedon. c. 27. ed. *Fischer.*) Saepius non extat in N. T.

Παλαιός, ά, όν, (a πάλαι quod vid.) *vetus*, *antiquus*, *vetustus* a) aetate, tempore aa) universe, ut οἶνος Luc. V, 39. διαθήκη 2 Cor. III, 14. ἐντολή 1 Joh. II, 7. ζύμη 1 Cor. V, 7. 8. παλαιά Matth. XIII, 52. — LXX pro יָשָׁן Levit. XXV, 22. XXVI, 10. — (χρόνοι παλαιοί 2 Macc. VI, 21. — Diod. Sic. III, 41. Aelian. V. H. X, 10. Xen. Mem. II, 1. 33.) — bb) ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος trop. pro: *mens pristina* Rom. VI, 6. Eph. IV, 22. Col. III, 9. Vide ἄνθρωπος. — b) = *usu*

detritus, *veraltet*, ut ἱμάτιον Matth. IX, 16. Marc. II, 21. Luc. V, 36. ἀσκός Matth. IX, 17. Marc. II, 22. Luc. V, 37. — LXX pro בָּלָה Jos. IX, 4. 5. (Soph. Oed. R. 290. Lysias 814, 2. νῆες παλαιαί). cf. *Passow* II. p. 335. — Saepius non habetur in N. T.

Παλαιότης, τητος, ἡ, (a παλαιός) *vetustas*. Extat tantum Rom. VII, 6. ἐν παλαιότητι γράμματος i. e. ἐν γράμματι τῷ παλαιῷ *ad normam legis antiquae*. Cf. sub καινότης p. 779 adnotata. *Gesen*. p. 644, 2. (de senili infantia Eurip. Helen. 1062 et Aeschin. 33, 14.)

Παλαιόω, ῶ, f. ώσω, (a παλαιός) *antiquo* a) propr. i. e. *antiquum vel vetus reddo*, passiv. παλαιοῦμαι, *veterasco* [propr. ut οἶνος πεπαλαιωμένος Athen. I. p. 33. A.] a) de rebus tempore et usu detritis, ut βαλάντιον Luc. XII, 33. ἱμάτια Hebr. I, 11. — LXX pro בָּלָה Ps. CII, 27. — b) metaph. pro: *aboleo*, ut τὴν πρώτην sc. διαθήκην Hebr. VIII, 13. (ita *antiquare* Liv. V, 30. VIII, 37.) Saepius non reperitur in N. T.

Πάλη, ης, ἡ, (a πάλλω, vibro) *lucta* [propr. Aelian. V. H. IV, 15. Xen. Anab. IV, 8. 27.] i. e. *certamen*, *pugna*. Ita semel in N. T. Eph. VI, 12.

Παλιγγενεσία, ας, ἡ, (ex πάλιν et γένεσις propr. regeneratio vel iterata generatio, ut naturae tempore veris) *instauratio* a) de nova et meliore rerum conditione, quae auctore Messia, ad regnum suum inaugurandum redeunte, reducetur [et quae in eo erit, „ut omnia, quae in rerum universitate continentur, imprimis autem hominum natura ac conditio in eum statum atque indolem longe praestantissimam refingantur, qua ante protoplastarum lapsum sparsamque ac disseminatam in omnes res creatas eius luem excelluerant." Verba *Bertholdtii* in Christologia Judaeorum, Jesu Apostolorumque aetate p. 214.] Matth. XIX, 28. ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, quibus verbis additur: ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ. (ita dignitatis et fortunarum suarum restitutionem Cicero appellat παλιγγενεσίαν ad Attic. VI, 6. item Josephus patriae recuperationem post exilium Arch. XI, 3. 9. denique Philo terrae post diluvium noachicum instaurationem in vit. Mos. libr. 2. T. II. p. 114. 31.) — b) de emendatione hominis in melius Tit. III, 5. διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας. Saepius non legitur in N. T.

Πάλιν, adv. 1) *retro*. Ita a) post vv. *eundi*, ut ἄγωμεν Joh. XI, 7. ἀναχωρέω Joh. VI, 15 coll. v. 3. ἀνακάμπτειν Act. XVIII, 21. ἀπέρχεσθαι Joh. IV, 3. X, 40. XX, 10. διαπερᾶν Marc. V, 21. εἰσέρχεσθαι Marc. II, 1. Joh. XVIII, 33. XIX, 9. ἐξέρχεσθαι Marc. VII, 31. ἐπιστρέφειν Gal. IV, 9.

ἔρχεσθαι Joh. IV, 46. XIV, 3. 2 Cor. I, 16. XII, 21. *εἰς τὸ πάλιν* XIII, 2. *παραγίνεσθαι* Joh. VIII, 2 coll. VII, 14. 37. *ὑπάγειν* Joh. XI, 8. *ὑποστρέφειν* Gal. I, 17. — *ἡ παρουσία τινος πάλιν* = *reditus alicuius* Phil. I, 26. (Cebet. tab. c. 29. Diod. Sic. III, 16. Xen. Hier. III, 2. Anab. IV, 3. 20. Cyr. VII, 2. 52. Hom. Iliad. V, 836. XVIII, 133.) cf. *Passow* II. p. 339. — b) post vv. *capiendi, aedificandi*, ut *λαμβάνω* = *recipio, recupero* Joh. X, 17. 18. (Xen. Anab. IV, 2. 13.) — *ἀναληφθῆναι, ἀνασπᾶσθαι* Act. X, 16. XI, 10. *οἰκοδομέω* = *reaedifico, restituo* Gal. II, 18. — 2) *rursus, iterum, abermals* a) temporis ratione habita Matth. IV, 8. *πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος.* XIX, 24. XX, 5. XXI, 36. XXII, 1. 4. XXVI, 44. 72. XXVII, 50 coll. v. 46. Marc. II, 13. III, 1. 20. IV, 1. VIII, 13. 25. X, 1. 10. 24. 32. XIV, 39. 40. 61. 69. 70. XV, 4. 12. 13. Luc. XXIII, 20. Joh. I, 35. IV, 13. VIII, 8. 12. 21. IX, 15. 17. X, 19. 31. 39. XI, 38 coll. v. 33. XII, 28. XIII, 12. XVI, 16. 22. 28. XVIII, 7. 27. XX, 26. XXI, 1. Act. XVII, 32. XXVII, 28. Rom. VIII, 15. XI, 23. 1 Cor. VII, 5. 2 Cor. XI, 16. XII, 19. Gal. II, 1. V, 3 coll. III, 10. Jac. V, 18. (Xen. Cyr. I, 3. 15.) — Joh. XVI, 16. Act. X, 15. XVII, 32. 2 Cor. XIII, 2. *ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν.* Hebr. V, 12. VI, 6. (Diod. Sic. III, 16. Xen. Cyr. I, 3. 15.) — b) ita, ut iungat res, quae ad eandem sententiam pertinent, ubi verti potest: *porro, denuo, wiederum* Matth. V, 33. XIII, 44. 45. 47. XVIII, 19. XIX, 24. Luc. XIII, 20. Joh. IX, 26. 27. X, 6. 7. 2 Cor. II, 1. III, 1. V, 12. Gal. I, 9. IV, 19. V, 1. Phil. IV, 4. Hebr. V, 12. VI, 1. 6. 1 Petr. II, 20. 1 Joh. II, 8. Apoc. X, 8. 11. (Diod. Sic. XIII, 25. Polyb. IX, 28. 8. Xen. Cyr. III, 1. 18.) — additur ex abundanti ad *ἐκ δευτέρου* Matth. XXVI, 42. Act. X, 15. vel ad *δεύτερον* Joh. IV, 54. cf. ad h. l. *Lücke* I. p. 673. — XXI, 16. Vid. *δεύτερος* p. 263. — c) loci et temporis ratione habita Matth. IV, 7. Joh. XII, 39 coll. v. 38. XIX, 37. Rom. XV, 10 — 12. 1 Cor. III, 20. Hebr. I, 5. 6. II, 13. IV, 5. 7. X, 30. — d) in oppositionibus: *iterum* i. e. *contra* 1 Cor. XII, 21. 2 Cor. X, 7. Gal. V, 3. (Polyb. X, 9. 1. Xen. Cyr. II, 3. 18. V, 4. 42. Hom. Iliad. IV, 356.)

Παμπληθεί, adv. (a *πᾶς* et *πλῆθος*) *cum universa multitudine, ad unum omnes.* Semel in N. T. Luc. XXIII, 18. (*παμπληθής* habent 2 Macc. X, 24. Xen. Anab. III, 2. 11. Dem. 386, 5.)

Πάμπολυς, παμπόλλη, πάμπολυ, permultus (a *πᾶς* et *πολύς*). Legitur tantum Marc. VIII, 1. — (Xen. Cyr. I, 1. 3.)

Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia, regio Asiae minoris, habens ab ortu Ciliciam, ab occasu Lyciam et Phrygiam minorem, a septentrione Galatiam et Cappadociam, a meridie mare

mediterraneum, pamphylicum in hac regione dictum. Ex urbibus huius regionis commemoratur in N. T. Perge. Act. II, 10. XIII, 13. XIV, 24. XV, 38. XXVII, 5.

Πανδοχεῖον, ου, τό, (a πᾶς et δέχομαι) *deversorium, stabulum, quo excipiuntur peregre advenientes*, fere idem, quod hodie dicitur *Mensil*, *Chan*, *Caravanserei* cf. *Winer* b.bl. Realw. p. 287. Semel in N. T. Luc. X, 34. ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον. (Polyb. II, 15. 5. Plut. de sanit. tuenda c. 14. Mor. I. p. 303. ed. *Tauchn.* Epict. Enchirid. c. 11. sed formam, quam meliorem et atticam esse docent Grammatici, vid. Phrynich. p. 307. ed. *Lobeck*. πανδοκεῖον habent Plut. Crass. c. 22. Palaeph. fab. 46. Aelian. V. H. XIV, 14. Polyaen. IV, 2. 3.)

Πανδοχεύς, έως, ὁ, (a πᾶς et δέχομαι) *qui excipit peregre advenientes, caupo.* Extat tantum Luc. X, 35. ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ. (Polyb. II, 15. 16. Plut. de sanit. tuenda c. 14. Mor. I. p. 303. ed. *Tauchn.* et formam, quam melioris notae et atticam esse docet Phrynich. p. 307. ed. *Lobeck*, πανδοκεύς habent Aelian. V. H. XIV, 49. Arrian. diss. epict. I, 24. Dem. 390, 26.)

Πανήγυρις, ιδος, ἡ, (a πᾶς et ἄγυρις, ἀγορά) conventus, coetus publicus et festivus, ludis, sacrificiis, nundinis, imo omnis generis laetitia celebrari solitus Diod. Sic. II, 55. V, 4. Aelian. V. H. IX, 5 et 34. Joseph. de bell. iud. I, 6. 15. Herodian. VIII, 8. 5. Xen. Hiero. I, 11. H. G. VI, 4. 30.) *conventus, coetus.* Legitur tantum Hebr. XII, 23. quo loco si additur ἐκκλησία, cf. de hoc verbositatis genere *Jacob* quaest. Lucian. p. 20. ad calcem Lucian. Toxar. *Matthiae* §. 636. p. 1310. — LXX pro מוֹעֵד Ezech. XLVI, 11. Hos. II, 11. Amos. V, 21.

Πανοικί, adv. (a πᾶς et οἶκος) *cum tota domo, cum tota familia.* Semel in N. T. Act. XVI, 34. — (Joseph. Arch. IV, 4. 4. Philo de vit. Mos. lib. I. p. 603. C. Himer. Orat. II, 388. Aeschin. Dial. Socr. II, 1. formae melioris notae sunt πανοικησίᾳ Thuc. II, 12. III, 57. et πανοικίᾳ ex Herodoto in Atticam translata et 3 Macc. III, 27. Cod. Alex. obvia cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 515.)

Πανοπλία, ας, ἡ, (a πάνοπλος ex ὅπλον et πᾶς) *completa armatura* i. e. scutum, gladius, pila, galea, ocrea, pectorale, *arma* a) propr. Luc. XI, 22. — (2 Macc. III, 25. LXX 2 Sam. II, 21. Job. XXXIX, 20. Diod. Sic. VI, 23. Aelian. V. H. III, 24. Thuc. III, 114.) — b) metaph. *πανοπλία τοῦ θεοῦ, arma divina* i. e. *praesidia, quae suppeditat Deus ad adiuvandam constantiam in virtutis studio conspicuam* Eph. VI, 11. 13. Saepius non legitur in N. T.

Πανουργία, ας, ἡ, (a πανοῦργος, quod vid.) *prudentia, calliditatis* vel *astutiae* sensu legitur in N. T. quinquies Luc. XX, 23. 1 Cor. III, 19. 2 Cor. IV, 2. XI, 3. Eph. IV, 14 (Lucian. Dial. Deorr. VII, 1. Aelian. V. H. XII, 33. Herodian. II, 9. 15. Xen. Anab. VII, 5. 11.)

Πανοῦργος, ου, ὁ, ἡ,—ον, τό, (ex πᾶς et ἐργάζομαι) *gnavus, qui omnia scit perficere* [LXX Prov. XIII, 1. XIV, 8 15. Siracid. XXI, 12.] sensu malo i. e. *callidus*. Extat tantum 2 Cor. XII, 16. — (Xen. Anab. II, 5. 29.)

Πανταχόθεν, adv. *undique*. Semel in N. T. Marc. I, 45. (Diod. Sic. XVII, 18. Herodian. I, 15. 9. Xen. Mem. II, 1. 25. Thuc. I, 17.)

Πανταχοῦ, adv. *ubique*. Septies in N. T. Marc. XVI, 20. Luc. IX, 6. Act. XVII, 30. XXI, 28. XXIV, 3. XXVIII, 22. 1 Cor. IV, 17. (Cebet. Tab. c. 7. Herodian. IV, 8. 19. Xen. Mem. I, 4. 18.)

Παντελής, έος, οῦς, ὁ, ἡ,—ές, τό, (ex πᾶς et τελέω; omnia perficiens Aeschyl. Sept. c. Theb. v. 118.) *perfectus, ad finem perductus* [Herodot. IV, 95.] εἰς τὸ παντελές, *perfecte, omnino, prorsus*, ita bis in N. T. Luc. XIII, 11. — *perpetuitatis* notione inclusa Hebr. VII, 26. — Vide de hac formula sub εἰς p. 429. adnotata.

Πάντῃ, adv. (omnino, in omnibus Xen. Cyr. I, 1. 1. in omnes partes, quoquo versus Xen. Venat. IV, 5. Lucian. Dial. Deorr. XX, 6.) *semper* Act. XXIV, 3. πάντῃ τε καὶ πανταχοῦ. (Sirac. L, 22. Longin. de sublim. 16, 4.) quatenus scribendum sit πάντῃ vel πάντη, docetur a Greg. Corinth. p. 213. 214. ed. *Schäfer*.

Πάντοθεν, adv. *undique* Luc. XIX, 43. [Joh. XVIII, 20 et in codd. Marc. I, 45.] Hebr. IX, 4. (Dem. 219, 25. Xen. Hiero. VI, 8.)

Παντοκράτωρ, ορος, ὁ, *omnipotens*, (a πᾶς et κρατέω) 2 Cor. VI, 18. κύριος παντοκράτωρ. Apoc. I, 8. IV, 8. XI, 17. XV, 3. XVI, 7. 14. XIX, 6. 15. XXI, 22. LXX pro צְבָאוֹת 2 Sam. V, 10. שַׁדַּי Job. V, 17. VIII, 5. (Anthol. gr. T. IV. p. 151. ed. *Jacobs*.) Saepius non legitur in N. T.

Πάντοτε, adv. *semper* Matth. XXVI, 11. Marc. XIV, 7. Luc. XV, 31. XVIII, 1. Joh. VI, 34. VII, 6. VIII, 29. XI, 42 XII, 8. XVIII, 20. Rom. I, 10. 1 Cor. I, 4. XV, 58. 2 Cor. II, 14 IV, 10. V, 6. IX, 8. Gal. IV, 18. Eph. V, 20. Phil. I, 4. 20 Col. I, 3. 1 Thess. I, 2. II, 16. IV, 17. 2 Thess. I, 3. 11. 2 Tim III, 7. Philem. v. 4. Hebr. VII, 25. (Sapient. XIX, 18. Artemid. IV, 20. Herodian. III, 9. 13.) Graecos melioris notae dixisse potius ἑκάστοτε, docet Phrynich. p. 105. ed. *Lobeck*.

Πάντως, adv. *omnino* i. e. a) *überhaupt* 1 Cor. V, 10. Vide de h. l. sub *οὐ* p. 205. observata. XVI. 12. *πάντως οὐκ ἦν θέλημα* [scil. *τοῦτο τὸ θέλημα*], *ἵνα νῦν ἔλθῃ*. — (Aelian. V. H. V, 14. Herodian. II, 10. 11.) — b) *omni modo* Rom. III. 9. 1 Cor. IX, 10. 22. — (2 Macc. III, 13) — c) *utique, profecto* Luc. IV, 23. *πάντως ἐρεῖτέ μοι*. Act. XVIII, 21. XXI, 22. XXVIII, 4. (Tob. XIV, 8. Aelian. V. H. I, 32. Lucian. Dial. Deorr. XX, 16.)

Παρά, praepositio ad *vicinitatem* significandam pertinens, pro casu, cum quo iungitur, varietate vario modo indicatam. Legitur autem in N. T. 1) c. *genit.*, ubi Lat. *a*, *ab* = a latere alicuius, e vicinia alicuius, nostratium: *von, von Seiten, von daneben,* Francogallorum *de chez moi.* Usurpatur ita nunc proprie [i. e. localiter] nunc metaphorice [i. e. de rebus, quae, quod cogitantur versari iuxta vel apud aliquem, ab eo proficisci dicuntur] — 2) c. *dativo*, ubi Lat. *in vicinia alicuius, iuxta, apud* aliquem, nos: *bey*, vel si sequitur dat. pluralis: *unter*. Ita legitur nunc proprie [i. e. sic, ut loci notio teneatur], nunc ita, ut personae magis, quam loci et spatii notio teneatur, ubi Lat. *apud, coram* [= iudice aliquo], etiam *in*, nos: *bey* — 3) c. *accusat.*, ubi Latini a) *propter* i. e. aa) *secundum*, nos: *längs hin, in der Nähe hin* — bb) *iuxta*, nos: *bey, zur Seite*, nunc proprie, nunc metaph., ubi nos: *wegen*, Lat. *propter.* — b) *ad*, nos: *zu, an* = *πρός*, *εἰς*. — c) a significatione *praeter* per metaphoram refertur ad ea, quae sunt *ultra*, *extra*, *contra* vel *aliter atque* aliquid

A) *Conspectus rei.*

I) c. *genit.* ita refertur ad vicinitatem, ut indicet, proficisci aliquem vel aliquid *ab aliquo* i. e. *a latere alicuius*, *e vicinia alicuius*, ubi Lat. *a*, *ab*, nos: *von*

1) proprie i. e. localiter, post vv. *veniendi*, *mittendi* a) de personis sq. gen. pers. — b) de rebus, seq. gen. personae.

2) ubi cogitatur aliquid profectum ab aliquo. Uti enim, quae possidemus, didicimus, novimus, scimus, nobiscum portare vel iuxta nos habere dicimur, ita eadem, donatione, nuntio, institutione cum aliis communicata, *ἐξέρχεσθαι παρ' ἡμῶν* dici possunt et dicuntur. Hinc

a) post vv. *petendi, rogandi,* sq. gen. pers.

b) post vv. *accipiendi*, *emendi*, *promittendi*, sq. gen. pers.

c) post vv. *percontandi*, *cognoscendi*, *comperiendi*, *discendi* sq. gen. pers.

d) post *εἶναι* aa) de rebus, sq. genit. pers. — bb) de personis, sq. gen. pers.

3) de rebus, quae hactenus ab aliquo proficiscuntur, quatenus *iussu* alicuius vel *adornante* aut *moderante* aliquo fiunt vel facta sunt, sq. genit. pers.

II) c. *dativo* indicat

1) *esse* vel *fieri* aliquid in vicinia alicuius, ubi Latini: *iuxta*, *apud*, nos: *bey* —

a) proprie i. e. de loco — aa) post vv. *mansionis* — bb) post vv. quibus iacere dicitur aliquis aliquid iuxta vel apud aliquem

b) ubi personae solius magis, quam loci et spatii notio tenetur, in quibus Latini: *apud* aa) proprie — bb) = *coram* i. e. *iudice aliquo*

c) ubi, quae insunt alicui vel virtutes vel vitia, cogitantur esse iuxta eum, in quibus Lat. vel *apud* vel *in* c. ablat. nos: *bey*

d) apud aliquem esse dicitur, qui praesentem eum sibi cogitat vel memor eius est —

2) post vv. *motus*, ubi quaeritur *wohin?*

III) c. *accusat.* indicat

1) *motum* fieri *propter* aliquid i. e. *secundum*, *längs hin*, *neben hin*, *in der Nähe hin*

2) *mansionem propter* i. e. *iuxta* aliquid a) proprie. — b) metaph. = *wegen*

3) *directionem in* vel *ad* locum, ubi Lat. *ad*, nos: *an*, *zu* = *πρός*, *εἰς*. —

4) *praeter* [propr. *daneben vorbey*, *vorbey*] metaph. pro:

a) *contra*, nos: *gegen*

b) *ultra* i. e. aa) *darüber hinaus* — bb) *magis quam* α) universe — β) praeced. comparativo — γ) praeced. *ἄλλος* —

c) *extra* i. e. *ausser*, *ausgenommen*. —

IV) in compositione indicat 1) propinquitatem, ubi nos: *neben*, *bey*, ut *παραβολή*, *παραδειγματίζω*, *παραθαλάσσως*, *παραθήκη*, *παρακαθίζω* et similia — 2) ubi nos: *hin*, ut *παραγγέλλω*, *παραδέχομαι*, *παραδίδωμι*, *παράδοσις*, *παραλαμβάνω*, *παρέχω* — 3) *hin zu*, ut *παρακαλέω*, *παρακύπτω*, *παραμυθέομαι*, *παρατείνω* — 4) praeteritionem, ut *παραλέγομαι*, *παραπλέω*, *παραῤῥέω*, *παρέρχομαι*, *παρίημι*, *παροίχομαι* — 5) trans-

itum, ut *παράγω, παραλλάσσω, πάροδος, παραφέρω* — 6) violationem, neglectionem, ut *παραβαίνω, παρανομέω, παράπτωμα* — 7) ubi *secus, male, obiter* fieri dicitur aliquid, ut *παραθεωρέω, παρακούω* — *παραλογίζομαι, παραφρονέω, παράδοξος* — 8) ubi ultra modum = valde fieri aliquid dicitur, ut *παραβιάζομαι, παραιτοῦμαι, παραπικραίνω, παρενοχλέω, παροργίζω, παροτρύνω.*

B) *Uberior rei expositio.*

I) cum *genitivo* ita ad *vicinitatem* pertinet, ut indicet, proficisci aliquem vel aliquid ab aliquo i. e. *a latere alicuius, e vicinia alicuius:*

a, ab, nos: *von*

1) proprie i. e. localiter, post vv. *veniendi, mittendi* a) de personis, sq. gen. pers Ita post ἐκπορεύομαι Joh. XV, 26. ἐξέρχομαι XVI, 27. 28. XVII, 8. ἔρχομαι Luc. VIII, 49. παραγίνομαι Marc. XIV, 43. πέμπω Joh. XV, 26. εἰμί = ἐξῆλθον Joh. VI, 46. VII, 29. IX, 16. 33. — abest ὤν Joh. I, 14. (post ἀπιέναι Xen. Cyr. V, 1. 25. ἔρχεσθαι Cyr. II, 4. 1. ἥκειν Lucian. D. D. XXIV, 3. εἶναι X, 3.) — b) de rebus, sq. gen. pers. Luc. VI, 19. — Cf. *Buttm.* §. 134. *Matthiae* §. 588. p. 1172. *Fischer* ad Well. Tom. III. P. II. p. 265. *Passow* II. p. 352 sq. *Winer* p. 152. — — 2) ubi cogitatur aliquid profectum [*ausgehend, herrührend*] ab aliquo. Ita a) post vv. *petendi, rogandi,* ut *αἰτεῖν* Matth. XX, 20. Act. III, 2. IX, 2. Joh. IV, 9. 1 Joh. V, 15 Jac. I, 5. — (Lucian. D. M. XIII, 7. D. D. IX, 3. Aelian. V. H. I, 34. Xen. Anab. I, 3. 16.) — ζητεῖν Marc. VIII, 11. Luc. XI, 16. — XII, 48. nisi h. l. quaerere aliquid apud aliquem, posito *παρά τινος* pro *παρά τινι.* Cf. de *παρά τινος* pro *παρά τινι Schäfer* ad Dionys. Hal. de comp. verb. p. 118. *Erfurdt* ad Soph. Ant. v. 966 vel 955. *Passow* l. l. p. 352. — — b) post vv. *accipiendi, emendi, promittendi,* sq. gen. pers. cf. *Matthiae* l. l. *Passow* l. l. *Winer* l. l., ut post *ἀπολαμβάνω* Luc. VI, 34. *γίνεταί μοί τι* Matth. XVIII, 19. (*ὑπισχνούμενος — τὰ — μοι χωρία — ἔσεσθαι παρὰ σοῦ* Xen. Anab. VII, 2. 25.) — *δέχομαι* Act. XXII, 5. Phil. IV, 18. — (Lucian. D. D. V, 7.) — *ἔχω* = *accepi* Act. IX, 4. *κομίζομαι* Eph. VI, 8. *λαμβάνω* Marc. XII, 2. Act. II, 38. III, 5. XVII. 9. XX, 24. XXVI, 10. Joh. V, 34. 41. 44 bis. X, 18. 1 Joh. III, 22. 2 Joh. v. 4. Apoc. II, 28. Jac. I, 7. 2 Petr. I, 17. (Lucian. D. D. V, 2. Diod. Sic. II, 46. Plut. apophth. Mor. II. p. 17. ed. *Tauchn.* Xen. Cyr. VIII, 2. 25.)— ἡ ἐξουσία ἡ *παρά τινος* i. e. *potestas ab aliquo accepta* Act. XXVI, 12 coll. v. 10. *ἄρτον φαγεῖν παρά τινος* i. e. *cibo uti*

suppeditato vel *accepto ab aliquo* 2 Thess. III, 8. — παραλαμβάνω vid. paulo post. — τυγχάνω Act. XXVI, 22. εὑρίσκω ἔλεος item ἔλεος, εἰρήνην 2 Tim. I, 18. 2 Joh. v. 3. Alii ad I. 3. hos locos referunt. (δέχομαι Dem. 1460, 17. μετέχειν Diod. Sic. I, 12. ἀποδέχεσθαι Herodian. I, 1. 4.) — ἀγοράζειν Apoc. III, 18. ὠνεῖσθαι Act. VII, 16. (ἀγοράζειν Isocrat. ad Nicocl. II. fin.) — ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη *promissio a me data* Rom. XI, 27. — — c) post vv. *percontandi, cognoscendi, comperiendi, discendi*, sq. gen. pers. Cf. *Matthiae* l. l. *Buttm.* l. l. *Passow* l. l. *Winer* l. l. Ita post ἀκούειν Act. X, 22. XXVIII, 22. 2 Tim. I, 13. II, 2. Joh. I, 41. VI, 45. VII, 51. VIII, 26. 40. XV, 15. ἀκριβοῦν Matth. II, 5. 16. ἐπιγινώσκειν Act. XXIV, 8. μανθάνειν 2 Tim. III, 14. παραλαμβάνειν = *discere, institui* Gal. I, 12. 1 Thess. II, 13. IV, 1. 2 Thess. III, 6. πυνθάνεσθαι Matth. II, 4. Joh. IV, 52. (Aelian. V. H. VII, 2. Theophr. char. 27 [10], 3. Aeschin. dial. Socr. III, 22. Xen. Cyr. I, 6. 2 et 23. II, 2. 6.) — — d) post εἶναι aa) de rebus, sq. gen. pers. εἰμὶ παρά τινος i. e. α) *datum sum e vicinia alicuius* [quasi ex opibus iuxta aliquem repositis] Joh. XVII, 7. — hinc τὰ παρά τινος *res datae alicui ab aliquo*, ita de cibo et potu Luc. X, 7. — de donis alicuius Phil. IV, 18. (Lucian. D. M. XIII, 7. Plut. apophth. Mor. II. p. 23. ed. *Tauchn.*) — β) *originem duco ab aliquo*, τὰ παρ' αὐτῆς = *opes, quas laborando acquisivit ea = opes suae* Marc. V, 26. (de rebus ortum ducentibus ab aliquo Xen. Cyr. V, 5. 13.) — bb) de personis: οἱ παρά τινος, *affines alicuius* Marc. III, 21. (Lucian. Toxar. §. 51.— Dial. Mort. XIII, 2. XVI, 5.) — cf. *Fischer* l. l. p. 272. — — 3) ubi hactenus aliquid ab aliquo proficisci dicitur, quatenus *iussu* eius vel *adornante, moderante*, eo factum est cf. *Schulthess* vom heiligen AMahle p. 8. *Voigtländer* ind. ad Lucian. Dial. Mort. p. 221. *Matthiae* l. l. — ita ἀποστέλλεσθαι Joh. I, 6. γίνεσθαι Matth. XXI, 42. Marc. XII, 11. ἐξέρχεται δόγμα Luc. II, 1. εὑρίσκω, item ἐστὶ μετ' ἐμοῦ ἔλεος, εἰρήνη 2 Tim. I, 18. 2 Joh. v. 3. Alii ad I. 2. b. referunt hos locos. — λαλεῖσθαί τινι Luc. I, 45. — (λέγειν Lucian. D. M. I, 5. Xen. H. G. II, 1. 27.) — κατηγορεῖσθαι Act. XXII, 30. — Alii, ut apud Graecos serioris aevi, poni existimant h. l. παρά τινος pro ὑπό τινος. Cf. *Passow* II. p. 352. *Buttm.* §. 121, 3. *Winer* p. 152. 154. (Plat. Symp. p. 175, c.) —

II) c. *dativo* indicat 1) *esse* vel *fieri* aliquid in vicinia alicuius, ubi Lat.

> *iuxta, apud*, nostrates: *bey*, et si legitur dat. plur. *unter*. —

Legitur ita a) proprie i. e. de loco aa) post vv. mansionis, sq. dat. rei, ita post ἑστηκέναι Joh. XIX, 25. — bb) post vv.

quaecunque, quibus dicitur *esse, fieri, manere, asservatum haberi* aliquid apud aliquem, sq. dat. personae, ut ἀναγινώσκειν Col. IV, 16. ὅταν — ἐπιστολή *quando apud vos* [= praesentibus vobis] *recitata fuerit epistola.* — ἀποκτανθῆναι Apoc. II, 13. ἀπολείπειν 2 Tim. IV, 13. διαφημίζεσθαι Matth. XXVIII, 15. δοξάζειν Joh. XVII, 5. εἶναι Matth. XXII, 25. abest ὤν Joh. XVII, 5. ἔχειν Matth. VI, 1. παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν *apud patrem vestrum*, ita de mercede in coelis in vicinia quasi Dei reposita. — κρίνεσθαι ἄπιστον Act. XXVI, 8. μένειν IX, 42. XVIII, 3. 20. XXI, 7. 8. Joh. I, 40. IV, 40. XIV, 17. 25. μονὴν ποιεῖν Joh. XIV, 23. ξενίζεσθαι Act. X, 5. XXI, 16. ὁρᾶν Joh. VIII, 38 bis. τιθέναι τι παρ' ἑαυτῷ *apud se* = in thesauro, quem domi suae et in vicinia sua habet 1 Cor. XVI, 2. — (Lucian. D. D. XXIII, 3. XXVI, 3. Xen. Cyr. V, 1. 15 et 26.) cf. *Fischer* l. l. p. 266. *Viger.* p. 643. *Matthiae* l. l. p. 1172. *Buttm.* §. 134. *Passow* l. l. p. 352 sq. *Winer* p. 160 sq. — — b) ubi magis personae solius, quam loci ac spatii notio tenetur, sq. dat. pers. aa) pp. ut διαλογίζεσθαι παρ' ἑαυτῷ, *apud se* i. e. *apud animum suum* Matth. XXI, 25. εὑρίσκειν χάριν παρὰ τῷ θεῷ *nancisci favorem apud Deum* = *cum laude et honore apud Deum et in concilio divino commemorari* Luc. I, 30. — II, 52. 1 Petr. II, 20. (Diod. Sic. I, 6. II, 24. Dionys. Hal. de comp. verb. p. 46. ed. *Schäfer.* Lucian. D. D. XXII, 4. Chariton. I, 12. Xen. Cyr. VIII, 2. 28.) — cf. *Fischer* l. l. — — bb) = *coram,* metaph. pro: *iudice aliquo, e iudicio alicuius* [propr. in der Nähe des Richterstuhles Jemandes], ita post ἀδυνατέω, ἀδύνατός εἰμι Matth. XIX, 26. Marc. X, 27. — Luc. I, 37. cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 605. — δυνατός εἰμι Matth. XIX, 26. Marc. X, 27. Luc. XVIII, 27. δίκαιος Rom. II, 13. 2 Thess. I, 6. δικαιοῦσθαι Gal. III, 11. ἐκλεκτός 1 Petr. II, 4. καθαρὸς καὶ ἀμίαντος Jac. I, 27. μωρία 1 Cor. III, 19. φρόνιμός εἰμι vel γίνομαι παρ' ἐμαυτῷ, sapiens sum vel videor mihi *meo iudicio* Rom. XI, 25. XII, 16. — 2 Petr. II, 11. III, 8. (Herodot. III, 160. Aelian. V. H. X, 15.) cf. *Herm.* ad Vig. p. 643. *Matthiae* l. l. *Passow* l. l. — — c) ubi, quae insunt alicui virtutes vel vitia, cogitantur iuxta vel apud eum esse. Utuntur Latini in talibus *apud*, vel *in* c. abl. nos: *bey*, ut προσωποληψία οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ Eph. VI, 9. Jac. I, 17. abest εἶναι Rom. II, 11. IX, 14. (εἰ δ' οὖν ἐστι καὶ παρ' ἐμοί τις ἐμπειρία τοιαύτη Dem. 318, 13.) cf. *Matthiae* l. l. p. 1172. — d) trop. εἶναι παρά τινι esse apud aliquem dicitur, qui praesentem sibi eum cogitat, vel qui memor est alicuius, ita 1 Cor. VII, 24. ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ [τῷ] θεῷ pro: ἐν τούτῳ μενέτω ὢν παρὰ τῷ θεῷ i. e. *in hac conditione maneat, memor Dei* vel *intuens Deum*, sensus: *propter Deum.* Ita LXX ἐνώπιον et hebr. לִפְנֵי 2 Sam. III, 31. κά-

πτεσθε ἐνώπιον ἀβεννὴρ lugete, Abneri memoriam recolentes = propter Abnerum. — — — 2) post vv. motus, ita ut mansionis motum sequentis notio cogitatione includatur, ita post ἱστάναι Luc. IX, 47. — XIX, 7. *παρὰ — καταλῦσαι* pro: *εἰς ἁμαρτωλὸν ἄνθρωπον εἰςῆλθε καταλῦσαι παρ' αὐτῷ.* Cf. *Passow* II. p. 353.

III) c. *accus.* indicat 1) motum fieri

propter i. e. *secundum*, nos: *längs hin, neben hin, in der Nähe hin.*

Ita post vv. motum indicantia, sq. acc. rei, ut *περιπατεῖν* Matth. IV, 18. Marc. I, 16. *πίπτειν* Matth. XIII, 4. Marc. XIV, 4. Luc. VIII, 5. 12. *σπείρειν* Matth. XIII, 19. Marc. IV, 15. (Jos. Ant. II, 5. 5. Xen. Anab. VI, 2. [V, 10.] 1.) cf. *Fischer* l. l. p. 268. *Matthiae* §. 588. p. 1174. *Passow* l. l. p. 353. *Winer* p. 164. — — 2) mansionem indicat, ubi Lat. *propter* i. e. *iuxta, apud*, nos: *bey, neben, zur Seite* a) proprie. Ita post *εἶναι* Marc. V, 21. Act. X, 5. abest *ὤν* Hebr. XI, 12.— *ἑστάναι* Luc. V, 1. 2. abest *ἑστώς* Marc. IV, 1. *καθῆσθαι* Matth. XIII, 1. XX, 30. Marc. X, 46. Luc. VIII, 35. XVIII, 35. abest *καθήμενος* Act. XXII, 3. *παρακαθίζειν* Luc. X, 39. *στῆναι* Luc. VII, 38. (Aelian. V. H. III, 1. Thuc. VII, 39.) cf. *Herm.* ad Vig. p. 861. *Fischer* l. l. p. 268. *Matthiae* l. l. p. 1173. *Buttm.* l. l. *Passow* l. l. — — b) metaph. *propter* i. e. *wegen, παρὰ τοῦτο propterea* 1 Cor. XII, 15. 16. (Polyb. I, 32. 4. Dem. 545, 22. Aeschin. Dial. Socr. III, 4.) cf. *Fischer* l. l. p. 270 *Viger.* p. 645. 862. *Matthiae* §. 588. p. 1175. *Passow* II. p. 354. *Winer* p. 164. — — 3) directionem in vel ad locum indicat, ubi Lat.

ad, nos: *an, zu*, fere i. q. *πρός, εἰς.*

Ita post vv. motus, sq. accus. rei, ut *ἀποτιθέναι* Act. VII, 58. *ἐξέρχεσθαι* Marc. II, 13. Act. XVI, 13. *ἔρχεσθαι* Matth. XV, 29. *πίπτειν* Luc. VIII, 41. XVII, 16. Act. V, 10. *ῥίπτειν* Matth. XV, 30. *τιθέναι* Act. IV, 35. 37. V, 2. (*ἀφικνεῖσθαι* Xen. Anab. I, 2. 12. *εἴςοδος* Cyr. I, 3. 14. *ἥκειν* Lucian. D. D. IX, 3. XX, 1. *ἰέναι* Anab. II, 5. 27. ed. *Bornem.*) cf. *Fischer* l. l. p. 267 sq. *Matthiae* l. l. p. 1173. *Buttm.* l. l. — — 4) *praeter* [propr. i. e. daneben vorbey, vorbey Xen. Cyr. V, 5. 21. cf. *Passow* l. l. p. 354. *Matthiae* l. l. p. 1173.] metaphorice a) pro: *contra, aliter atque*, ut *παρὰ τὴν διδαχὴν* Rom. XVI, 17. *παρ' ἐλπίδα, contra spem* i. e. *cum spei causa non adesset* Rom. IV, 18. *παρὰ τὸν νόμον* Act. XVIII, 13. *παρ' ὅ contra id quod* i. e. *contrarium illi quod* Gal. I, 8. 9. *παρὰ φύσιν* Rom. I, 26. XI, 24. (Diod. Sic. I, 60. Herodian. I, 3. 6. Xen. Mem. I. 1. 18.) cf. *Fischer* l. l. p. 269 sq. *Vig.* p. 644. *Matthiae* l. l. p. 1175. *Passow* l. l. p. 253. *Winer*

p. 164. *Buttm.* §. 134. — — b) *ultra* i. e. aa) *darüber hin-aus*, ut *παρὰ καιρὸν ἡλικίας* Hebr. XI, 11. (*παρὰ δύναμιν μετέχειν* Thuc. III, 54.) — cf. *Viger.* p. 645. *Fischer* l. l. p. 270. *Matthiae* l. l. p. 1175. — — bb) *magis quam, prae* a) universe, ut *ἁμαρτωλοί* item *ὀφειλέται παρὰ πάντας* Luc. XIII, 2 4. *κρίνειν ἡμέραν παρ᾽ ἡμέραν* Rom. XIV, 5. cf. sub *κρινω* p. 862 adnotata. — *λατρεύειν τινὶ παρά τινα* Rom. I, 25. *παρ᾽ ὃ δεῖ* = *magis quam decet* XII, 3. *χρίειν* Hebr. I, 9. (Xen. Mem. I, 4. 14. IV, 4. 1.) cf. *Matthiae* l. l. p. 1174. *Buttm.* l. l. *Fischer* l. l. p. 270. *Viger.* p. 649. *Winer* l. l. *Passow* l. l. — β) praeced. comparativo, in quibus *παρά* c. accus. = *ἢ κατά* Luc. III, 13. Hebr. I, 4. III, 3. IX, 23. XI, 3. XII, 24. *ἐλαττοῦν τινα παρά τινα* = *inferiorem facere ali-quem, quam alterum aliquem* Hebr. II, 7. 9. (Diod. Sic. XII, 13. Ierodot. VII, 103. Thuc. I, 23.) — cf. *Matthiae* l. l. p. 1173 q. — γ) praeced. *ἄλλος* 1 Cor. III, 11. (Plat. Phaedon. c. 11. d. *Fischer.*) cf. *Matthiae* l. l. p. 1174. — — c) *extra*, nos: *ausser, ausgenommen*, ut *τεσσαράκοντα παρὰ μίαν* sc. *πλη-γὴν* 2 Cor. XI, 24. (Herodot. IX, 33. Aristoph. Nubb. v. 698.) . *Fischer* l. l. p. 269. *Matthiae* l. l. p. 1174. *Buttm.* l. l. *Passow* l. l. p. 353. — Saepius non extat in N. T.

Παραβαίνω, f. *βήσομαι*, aor. 2. *παρέβην* (a *παρά* et *βαίνω* gradior; iuxta aliquem incedo, praetereo) 1) *transeo*, *igro*, metaph. *übertreten, violo*, sq. acc. rei Matth. XV, 2. 3. Joh. v. 9. quo loco e seqq. adde cogitando *τὴν διδαχήν*. Macc. VII, 18 Diod. Sic. XVIII, 32. Polyb. II. 58. 7. Xen. Mem. , 4. 13 et 21. Thuc. IV, 97. et *transire* Cicero ad Attic. V. . 21.) — 2) ad normam hebr. סור sq. מִן *discedo, ἐκ τῆς διακονίας* = *desero munus* Act. I, 25. (Sirac. XXIII, 18. *ἀπὸ ῆς κλίνης.*) — LXX *ἐκ τῆς ὁδοῦ* Exod. XXXII, 8. Deut. , 12.

Παραβάλλω, f. *βαλῶ*, (a *παρά* et *βάλλω*, iuxta ali-iem iacio, admoveo i. e. obiicio, proiicio Polyb. I, 84. 8. ician. Dial. Deorr. XII, 1.) 1) intransit. *venio, traiicio*, [me sum admoveo cf. *Matthiae* §. 496. p. 932. *Buttm.* §. 117, 5. t. 2. *Winer* p. 107.] *accedo, ich nähere mich, komme nahe* . *εἰς* = *venio ad* Act. XX, 15. *παρεβάλομεν εἰς Σάμον.* iod. Sic. I, 12 et 44. Polyb. XII, 5. 1.) — 2) metaph. *mparo aliquid cum aliqua re, τινί τι* Marc. IV, 30. *ἐν ποίᾳ αὐτὴν* i. e. *womit wollen wir es vergleichen?* Cf. de hoc t. sub *ἀπειλή* observata. (Herodot. I, 198. *τὶ πρός τι* Jos. Apion. II. 15. Xen. Mem. II, 4. 3. — Herodian. I, 1. 5.) — epius non habetur in N. T.

Παράβασις, *εως*, *ἡ*, (a *παραβαίνω*, quod vid. transi-, ut *ὕρεων* Plut. T. VI. p. 466. ed. *Reisk.*) *violatio legis* plene i. e. addito vocab. *νόμου*. Rom. II, 23. (Porphyr. de

abstin. II, extr. et Diod. Sic. XVIII, 32. item 2 Macc. XV, 10. ubi *παράβασις ὅρκου*) — b) absolute Rom. IV, 15. V, 14. Gal. III, 19. 1 Tim. II, 14. Hebr. II, 2. IX, 15. (ita LXX Ps. CI, 4.) Saepius non legitur in N. T.

Παραβάτης, ου, ο, (a *παραβαίνω*, q. v. pp. qui transit) *violator legis* a) plene i. e. addito vocab. *νόμος* Rom. II, 25. 27. Jac. II, 11. — b) absolute Jac. II, 9. Gal. II, 18. (ita Symm. Ps. XVI, 5.)

Παραβιάζομαι, f. *βιάσομαι*, (a *παρά* et *βιάζομαι*) verb. depon. cf. sub *δέχομαι* adnotata: *vim adhibeo.* Bis in N T. de iis, qui precibus urgent aliquem, sq. accus. Luc. XXIV, 29. Act. XVI, 15. Ita LXX pro פָּצַר Gen. XIX, 9. et פָּרַץ 1 Sam. XXVIII, 5. (de iis, qui vim adhibent adversus aliquid vel aliquem Polyb. XXVI, 1. 3. Joseph. Antiq. XIII, 4. 9.)

Παραβολεύομαι, f. *εύσομαι*, (a *παράβολος* audax, temerarius Diod. Sic. XIX, 3. XX, 3.) *obiicio me periculis.* Extat tantum Phil. II, 30. *παραβολευσάμενος τῇ ψυχῇ* i. e. *vitam quod attinet* [cf. *Matthiae* §. 400, 6. p. 731. *Winer* p. 84 sq.] *periculis se obiiciens* i. e. *vitae periculo sese obiiciens.*

Παραβολή, ῆς, ἡ, 1) *collatio*, [propr. i. e. collatio rei, ut navis, ad latus alterius, das Nebeneinanderstellen Diod. Sic. XIV, 60. Polyb. XV, 2. 13.] metaph. pro: *comparatio*, *similitudo* Marc. IV, 30. Hebr. XI, 19. *αὐτὸν ἐν παραβολῇ* [i. e. *simili modo*] *ἐκομίσατο.* (Polyb. I, 2. 2. Aelian. V. H. III, 3.) — 2) *imago* i. e. a) *sermo, qui aliis vocibus alius rei imaginem delineat, eine vergleichungsweise gemachte Darstellung, welche des Reellen und Factischen ermangelt, parabola, similitudo* vel, ut *Fritzschio* placet, IV Evv. I. p. 452. *rei fieri solitae vel quae possit saltem evenire, quasi gestae, narratio docendi causa* Matth. XIII, 3. 10. 13. 18. 31. 33. 34. 35. 36. XV, 15. XXI, 33. 45. XXII, 1. XXIV, 32. Marc. III, 23. IV, 2. 11. 13. 33. 34. VII, 17. XII, 1. 12. XIII, 28. Luc. IV, 10. V, 36. VI, 39. VIII, 4. 9. 10. 11. XII, 16. 41. XIII, 6. XV, 3. XVIII, 1. 9. XIX, 11. XX, 9. 19. XXI, 29. — b) *res, quae imagini alius rei inservit, parabolische, vergleichende Darstellung* Hebr. IX, 9. *ἥτις* [sc. *πρώτη σκηνή*,] *εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα* = *Gleichnissdarstellung für die gegenwärtige Zeit.* — 3) *scite et sententiose dictum, monendi* vel *praecipiendi vim habens, Denkspruch* Luc. XIV, 7. Ita מָשָׁל Prov. I, 1. 6. X, 1. — 4) *proverbium* Luc. IV, 23. Ita LXX et מָשָׁל 1 Sam. X, 12. Saepius non legitur in N. T.

Παραβουλεύομαι, f. *εύσομαι*, *male consulo.* Ita lectio vulgaris Phil. II, 30. Codd. vero et ed. *Griesb.* *παραβολεύομαι* q. v.

Παραγγελία, ας, ἡ, (a παρά et ἀγγελία nuntius; annuntiatio) *iussum, praeceptum* a) de iussis magistratuum Act. V, 28. παραγγελίᾳ παρηγγείλαμεν cf. de hoc dat. sub ἀπειλή observata. Act. XVI, 24. (Polyb. VI, 27. 1. Xen. H. G. II, 1. 3.)— b) de religionis praeceptis 1 Thess. IV, 2. 1 Tim. I, 5. 18.

Παραγγέλλω, f. παραγγελῶ, (a παρά et ἀγγέλλω nuntio; nuntium ab uno ad alterum perfero, de imperatore ita imperante, ut imperium non cum classico aut a praecone edatur, sed per manus tradatur et accipiatur Xen. Anab. I, 8. 3. cf. *Bornem.* ind. ad Xen. Anab. p. 657. *Passow* II. p. 356.) *iubeo, praecipio*, de παραγγέλλω, sq. μή vid. sub μή p. 90 et de παραγγέλλω sq. inf. aor. item praesentis *Lobeck* ad Phryn. p. 747 sq. *Winer* p. 138. — Legitur in N. T. a) sq. dat. person. [cf. *Matthiae* §. 382. p. 703.] aa) solo 1 Thess. IV, 11. (Xen. Cyr. III, 3. 70.)— bb) addito λέγων c. orat. dir. Matth. X, 5. — cc) et ἵνα [cf. ἵνα p. 751.] Marc. VI, 8. 2 Thess. III, 12. — dd) c. infinit. α) aoristi αα) ad rem statim eventuram vel cito transeuntem pertinente [cf. *Winer* p. 138. et supra sub ἐλπίζω observata] Marc. VIII, 6. Luc. VIII, 29. Act. XVI, 18. 1 Cor. VII, 10. — ββ) ubi non rei duratio, sed magis res ipsa spectatur [cf. *Winer* p. 138. *Matthiae* §. 497. not. p. 938. *Buttm.* §. 124, 5.] Luc. V, 14. VIII, 56. Act. X, 42. XXIII, 22. — β) praesentis ad rem durantem pertinente [cf. *Winer* p. 139. *Matthiae* §. 501. p. 948. *Buttm.* l. l. *Herm.* ad Vig. p. 748.] Luc. IX, 21. Act. I, 4. IV, 18. V, 28. 40. XVI, 23. XVII, 30. 2 Thess. III, 6. 1 Tim. I, 3. VI, 17. (Xen. Cyr. II, 4. 4. Anab. IV, 1. 16. Ages. I, 31.) — dd) τινί τι α) universe 2 Thess. III, 4. — β) sq. τοῦτο praeparante seq. ὅτι 2 Thess. III, 10. — ee) τινί et acc. c. inf. aor. 1 Tim. VI, 13. — cf. *Matthiae* §. 382. p. 703. — — b) sq. infin. praes. Act. XV, 5. — c) sq. accus. rei aa) solo 1 Cor. XI, 17. 1 Tim. IV, 11. (Xen. Cyr. III, 3. 11. IV, 2. 18.) — bb) et ἵνα finali 1 Tim. V, 7.

Παραγίνομαι, f. γενήσομαι, (a παρά et γίνομαι, iuxta sum, adsum) *advenio, praesto sum, venio* a) universe aa) absol. Luc. XII, 51. XIX, 16. Joh. III, 23. Act. V, 21. 22. 25. IX, 39. X, 32. 33. XI, 23. XIV, 27. XVII, 10. XVIII, 27. XXIII, 16. XXIV, 17. 24. XXV, 7. XXVIII, 21. 1 Cor. XVI, 3. (Xen. Anab. I, 2. 3. Cyr. VIII, 1. 3.) — bb) sq. ἀπό c. genit. loci et εἰς vel ἐπί c. acc. loci Matth. II, 1. Act. XIII, 14. — Matth. III, 13. (Plut. apophth. Mor. II. p. 35. ed. *Tauchn.*)— cc) sq. παρά c. gen. pers. Marc. XIV, 43. — dd) sq. πρός c. acc. pers. Luc. VII, 4. 20. VIII, 19. Act. XX, 18. (Diod. Sic. II, 13.) — ee) sq. ἐκ c. gen. loci et πρός c. acc. pers. Luc. XI, 6. — ff) sq. εἰς c. accus. loci Joh. VIII, 2. Act. IX, 26. XV, 4. (Theophr. char. 20 vel 23.) — gg) sq. ἐπί τινα = *aggredior aliquem* Luc. XXII, 52. (Thuc. II, 95.) cf. ἐπί

p. 590 sq. — — b) de prodeuntibus, absol. Matth. III, 1. Hebr. IX, 11. — — c) de redeuntibus, absol. Luc. XIV, 21. — Ita LXX pro שׁוּב Jos. XVIII, 8.

Παράγω, f. ἄξω, (a παρά et ἄγω duco) 1) *praeterduco, transduco* [Xen. H. G. IV, 5. 21.] med. *transeo, praetereo* a) de statu inferiore cedente meliori 1 Joh. II, 8. — Ita LXX et עָבַר Ps. CXLIV, 4. — b) metaph. pro: *intereo, pereo* 1 Joh. II, 17. — 2) intrans. [vid. sub παραβάλλω adnotata] *praetereo, transeo* a) propr. Matth. XX, 30. Marc. [I, 16.] II, 14. XV, 21. Joh. XV, 1. — b) metaph. pro: *evanesco, intereo* 1 Cor. VII, 31. — 3) intransit. *discedo, digredior* Matth. IX, 9. 27. Joh. [VIII, 59.] IX, 1? Saepius non legitur in N. T.

Παραδειγματίζω, f. ίσω, (a παράδειγμα exemplum Xen. Ages. X, 2. item exemplum ad alios monendum propositum Dem. 373, 20. hinc παραδειγματίζω, exempli loco propono Polyb. XV, 32. 5.) *ignominiae et ludibrio expono.* Bis in N. T. Matth. I, 19. μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι. Hebr. VI, 6. quo loco uti c. παραδειγματίζειν iungitur ἀνασταυροῦν, ita LXX magis ignominiam patibuli, quam vim vocis respicientes, pro הוֹקִיעַ i. e. clavo affixit vel suspendit, Num. XXV, 4. habent παραδειγματίζειν. (Plut. de curiosit. c. 10. Mor. III. p. 386. ed. *Tauchn.* Polyb. XXIX, 7. 5.)

Παράδεισος, ου, ὁ, (apud Persas: vivarium, i. e. septa muris et aquis rigata nemora, ubi omnis generis arbores consitae erant et ferae vivae alebantur venationis causa Xen. Cyr. I, 3. 14. et Oecon. IV, 13. Diod. Sic. XVI, 41. XVIII, 36. in linguam hebraicam translatum: פַּרְדֵּס, Baumgarten, Park, angepflanzter Wald Eccles. II, 5. Cantic. IV, 13. et LXX pro גַּן עֵדֶן regio amoenissima, quam habitandam dedit Deus protoplastis Gen. II, 8. in N. T. ex Judaeorum seriorum dicendi ratione) 1) *paradisus* i. e. *ea orci pars, quae ad mortuorum usque resurrectionem animarum piarum sedes habebatur* Luc. XXIII, 43. v. *Kuinoel* ad h. l. in Commentar. in N. T. libros histor. T. III. p. 678. 679. — 2) τοῦ θεοῦ, *paradisus coelestis*, i. q. 2 Cor. XII, 2. appellatur τρίτος οὐρανός et qui sedes Dei habebatur Apoc. II, 7. 2 Cor. XII, 4.

Παραδέχομαι, f. ξομαι. (a παρά et δέχομαι, accipio) *accipio, recipio* [propr. de rebus, quae per manus traditae sunt Hom. Iliad. VI, 178. Xen. Cyr. VII, 3. 1.] metaph. a) de rebus: *admitto, genehmigen, billigen, gelten lassen*, τι, ut τὸν λόγον Marc. IV, 20. — Act. XVI, 21. XXII, 18. 1 Tim. V, 19. (LXX Exod. XXIII, 1. Arrian. diss. epict. I, 7. Philostr. vit. Apollon. VIII, 26.) — b) de personis = *amo, probo*, τινά Hebr. XII, 6. quae verba desumta sunt e Prov. III, 12.

Παραδιατριβή, ῆς, ἡ, (ex διατριβή et παρά in compositione inter alia indicante: male, secus fieri aliquid

cf. *Viger.* p. 651.) *inutilis et vana disputatio.* Extat tantum 1 Tim. VI, 5. e lect. vulg.

Παραδίδωμι, f. παραδώσω, aor. 1. παρέδωκα, de plusqpf. παραδεδώκειν absque augm. [Marc. XV, 10.] cf. sub δίδωμι adnotata (a παρά et δίδωμι) *trado* i. e. A) *ich übergebe, überliefere* AA) signif. transitiva a) de personis, quae nuntium, instituta, mores a maioribus [coll. Joh. VII, 22.] vel institutione accepta, tradunt alicui, τινί τι Act. VI, 14. 1 Cor. XV, 3. — (absol. Xen. Cyr. II, 4. 2) — b) de personis, quae indicandum, condemnandum, puniendum tradunt aliquem magistratibus vel iudici aa) τινά τινι Matth. V, 25. XX, 18. XXVI, 15. XXVII, 2. Marc. X, 33. XIV, 10. Luc. XX, 20. XXII, 4. 6. Joh. XVIII, 30. 35. XIX, 11. — Marc. XV, 1. (Dem. 515. 16.) — bb) τινά Matth. XXVII, 18. Marc. XV, 10. Act. III, 13. — c) de personis, quae custodiendum vel supplicio afficiendum tradunt aliquem lictoribus, militibus aa) τινί τινα Matth. V, 25. XVIII, 34. Luc. XII, 58. Act. XII, 4. — Luc. XVIII, 32. quo loco τοῖς ἔθνεσι = τοῖς τοῦ ἡγεμόνος στρατιώταις coll. Matth. XXVII, 27. (Dem. 1327. ult. 1337, 26. Xen. Anab. IV, 2. 1.) — addito εἰς finali [cf. εἰς p. 431.] Matth. XX, 19. τοῖς ἔθνεσι = τοῖς τοῦ ἡγεμόνος στρατιώταις. — bb) τινὰ εἴς τι, ut εἰς κρίμα θανάτου i. e. *ut mortis supplicium ab eo sumatur* Luc. XXIV, 20. — cc) τινά, ἵνα Matth. XXVII, 26. Marc. XV, 15. — — d) de personis tradentibus aliquem potestati hominum nocendi vim habentium aa) τινά. Ita de Juda Iscariota Matth. X, 4 XXVI, 10. 21. 23—25. 46. 48. XXVII, 3. 4. Marc. III, 19. XIV, 11. 18. 21. 42. 44. XXII, 21. 22. 48. Joh. VI, 64. 71. XII, 4. XIII, 2. 11. 21. XVIII, 2. XXI, 20. — universe Matth. IV, 12. X, 19. XXIV, 10. Marc. I, 14. Luc. XXI, 16. 1 Tim. II, 20. — addito εἰς χεῖράς τινος, *in manus alicuius* trop. pro: *in potestatem* vel *potestati alicuius* [cf. εἰς p. 421 fin.] Matth. XVII, 22. XXVI, 45. Marc. IX, 31. XIV, 41. Luc. IX, 44. XXIV, 7. Act. XXI, 11. XXVIII, 17. — addito εἰς finali, ut εἰς συνέδρια, εἰς συναγωγάς i. e. *ut sistantur coram assessoribus synedriorum, synagogarum* Matth. X, 17. Marc. XIII, 9. Luc. XXI, 12. cf. εἰς p. 431 fin. — Alii εἰς συνέδρια, εἰς συναγ. explicant: συνεδρίοις, συναγωγαῖς. Vide de διδόναι et δόσις εἰς p. 422 adnotata. — (Dem. 1230. 18.) — εἰς θλῖψιν = *ut vexetur aliquis* Matth. XXIV, 9. εἰς τὸ σταυρωθῆναι XXVI, 2. — εἰς φυλακήν = *custodiendum, custodiendos* Act. VIII, 3. XXII, 4. — εἰς θάνατον i. e. *ut mortis supplicium subeat, ut trucidetur*, ita plene Matth. X, 21. Marc. XIII, 12. 2 Cor. IV, 11. — minus plene i. e. abest εἰς θάνατον, quod lectorum christianorum de Jesu morti tradito sermonem esse, latere neminem potuit Rom. XIV, 25. 1 Cor. XI, 23. — quoniam non sine numine factum est, ut morti Jesus traderetur, Rom. VIII, 32.

ad Deum refertur, quod ab hominibus factum esse constat, et, quoniam non subterfugit Jesus instans mortis periculum, sed sponte sese ei obtulit, ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων παραδοὺς ἑαυτόν, ipse fecisse dicitur, quod passum esse ab hostibus suis historia docet Gal. II, 20. Eph. V, 25. — v. 2. de h. l. accus. praedicati cf. *Matthiae* §. 420, not. p. 771. §. 428. p. 790 sq. — — bb) τινά τινι c. εἰς finali 1 Cor. V, 5. (τινὰ πυρί Herodian. I, 9. 14. vel τῇ τιμωρίᾳ Cebet. tab. c. 9.) — cc) absolute Marc. XIII, 11. — — e) de personis arbitrio alicuius tradentem aliquem vel aliquid = *preis geben* aa) τινά τινι Luc. XXIII, 25. — c. ἵνα finali Joh. XIX, 16. — c. εἰς effectum = *ita ut*, vel gradum = *adeo ut* indicante Eph. IV, 19. Cf. εἰς p. 428. 429. — (Xen. Cyr. III, 3. 4. Plut. apophth. Mor. II. p. 35. ed. *Tauchn.* Lucian. Timon. §. 12.) — bb) τί, ut τὰς ψυχὰς αὐτῶν, *animas suas* i. e. *vitam suam* Act. XV, 26. (Plut. l. l. p. 32.) — c. ἵνα finali 1 Cor. XIII, 3. — cc) *sq. accus. c. inf.* Act. VII, 42. παρέδωκεν αὐτοὺς λατρεύειν pro: παρέδωκεν αὐτοὺς ἑαυτοῖς ἐῶν αὐτοὺς λατρεύειν i. e. *eos sibi ipsis commisit, permittens, ut colerent.* Hinc Chrysost. παρέδωκεν explicat εἴασε, et Theophyl. ἐμμένοντας τῇ ἀσεβείᾳ εἴασε. Cf. *Kuinoel* ad h. l. — dd) τινά εἴς τι = *potestati rei alicuius trado* Rom. I, 24. 26. 28. — VI, 17. ὑπηκούσατε — διδαχῆς pro: ὑπηκούσατε — τῷ τύπῳ διδαχῆς, εἰς ὃν παρεδόθητε *obedivistis illi doctrinae rationi, cui* [tanquam domino vitae legem ferenti] *subditi estis.* Ita *Fritzsche* diss. II. p. 133. *Id.* in coniectan. p. 34. — Aliter *Winer* p. 112. explicans ὑπηκούσατε εἰς τὸν τύπον διδαχῆς ὃν παρεδόθητε = ὃν παραδοθέντα ἔχετε. — — f) de personis, quae curandum, administrandum, iudicandum, deportandum tradunt alicui aliquem vel aliquid aa) universe α) τινά τινι Matth. XI, 27 et Luc. X, 22. — Matth. XXV, 14. 20. 22. Luc. IV, 6. Act. XXVII, 1. XXVIII, 16. (Diod. Sic. V, 36. Xen. Ages. IV, 3. H. G. II, 1. 6. Anab. IV, 6. 1.) — τῇ χάριτί τινος = *commendo benevolentiae alicuius* Act. XV, 40. — c. εἴς τι i. e. *bezüglich auf etwas* XIV, 26. — παρέδωκε τὸ πνεῦμα sc. τῷ θεῷ *tradidit animam* scil. *Deo* Joh. XIX, 30. Formula ducta e Ps. XXXI, 5. ubi אַפְקִיד רוּחִי בְּיָדְךָ LXX εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου i. e. *animam meam tibi commendo.* Cf. *Kuinoel* ad Joh. l. l. — 1 Petr. II, 23. παρεδίδου — δικαίως i. e. τὸ λοιδορεῖσθαι, τὸ πάσχειν = *sortem ab hostibus suis sibi paratam Deo iudicandam commisit, iudici iusto.* — additur particip. praesentis ad consilium spectans [cf. *Matthiae* §. 566, 6. p. 1117.] 2 Petr. II, 4. σειραῖς — τηρημένους sc. αὐτοὺς *tenebrarum catenis, in carcerem detrudens, commisit eos, ab hoc inde tempore ad iudicium detinendos.* — bb) de *reddente* τινί τι 1 Cor. XV, 24. (Xen. H. G. II, 3. 7.) — — — BB) signific.

media pro: παραδίδομαι vel παραδίδωμι ἐμαυτόν, *me trado*, *me offero*, trop. de frugibus messori sese offerentibus = ad metendum paratis Marc. IV, 29. quo loco e vocab. δρέπανον repetendum est vocab. τοῖς θερισταῖς utpote τῷ δρεπάνῳ armatis. Cf. de activo significatione media posito sub παραβάλλω observata, item *Winer* p. 107. *Fritzsche* diss. II. p. 14 sq. *Bornem.* in *Rosenm.* Rep. II. p. 271. *Viger.* p. 182.

B) = *expono* i. e. a) *narro*, τινί Luc. I, 2. (εἰς μνήμην Diod. Sic. I, 3. — Herodian. I, 1. 3.) — b) *doceo*, τινί τι 1 Cor. XI, 2. 2 Petr. II, 21. Jud. v. 3. — Act. XVI, 4. παρεδίδουν αὐτοῖς — κεκριμένα pro: παρεδίδουν αὐτοῖς τὰ δόγματα τὰ κεκριμένα, παρακαλοῦντες, φυλάσσειν αὐτά. —

Παράδοξος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (ὁ παρὰ τὴν δόξαν ὤν; inopinatus, incredibilis Lucian. Dial. Deorr. IX, 3. Diod. Sic. XIII, 12. Xen. Cyr. VII, 2. 16.) *mirus*, *mirabilis* Luc. V, 26. εἴδομεν παράδοξα. (Sirac. XLIII, 25. Polyb. I, 2. 1. Lucian. Dial. Deorr. XX, 1. Aelian. V. H. IV, 25. Herodian. I, 1. 5.)

Παράδοσις, εως, ἡ, *traditio*, [propr. i. e. actus tradendi, die Uebergabe einer Sache an Jemanden Thuc. I, 9.] i. e. *res*, *oratio*, *institutio ore tradita*, de praeceptis ore traditis et propagatis a) propr. Matth. XV, 2. 3. 6. Marc. VII, 3. 5. 8. 9. 13. Gal. I, 14. πατρικαὶ παραδόσεις. Col. II, 8. (Diod. Sic. II, 29. XX. 15. Polyb. XII, 6. 1.) — b) *praeceptum* 1 Cor. XI, 2. 2 Thess. II, 15. III, 6. (Polyb. XI, 8. 2.) Saepius non legitur in N. T.

Παραζηλόω, ῶ, f. ώσω, (ex παρά et ζηλόω q. v.) 1) *ad aemulationem provoco aliquem*, τινά Rom. XI, 11. 14. addito ἐπί τινι X, 19. Cf. ἐπί p. 585. — LXX ita pro הִקְנִיא Deut. XXXII, 21. — 2) *ad iram provoco* 1 Cor. X, 22. ἢ παραζηλοῦμεν τὸν κύριον. (Sirac. XXX, 2.)

Παραθαλάσσιος, ία, ιον, (ex παρά et θάλασσα) *ad mare situs*, *maritimus*. Semel legitur in N. T. Matth. IV, 13. — LXX pro עַל־שְׂפַת הַיָּם 2 Chron. VIII, 17. (Diod. Sic. III, 54. Polyb. I, 20. 6. Xen. H. G. I, 1. 24. Thuc. I, 5.)

Παραθεωρέω, ῶ, f. ήσω, (res iuxta se positas contemplor, ut fit in comparationibus Xen. Mem. IV, 8. 17. a παρά et θεωρέω quod v.) *despicio*, *posthabeo*, *negligo*, sq. accus. Extat tantum Act. VI, 1. — (Diod. Sic. T. X. p. 139. ed. *Bip.* Dem. 1414, 22.)

Παραθήκη, ης, ἡ, (a παρατίθημι appono, depono apud aliquem) *depositum*, *res deposita apud aliquem vel fidei eius tradita*, appellatur ita munus Timothei curae commissum 1 Tim. VI, 20. 2 Tim. I, 12. 14. Saepius non extat in N. T. Habent tamen in locis iisdem Codd. παρακαταθήκη q. v.

Παρακαλύπτω, f. ψω, (a παρά et καλύπτω tego; iuxta ponens aliquid obtego rem) *occulto alicui aliquid.* Semel in N. T. τί ἀπό τινος [vid. ἀπό p. 109.] Luc. IX, 45. — Ita הֶעְלִים seq. מִן et ἀποκρύπτω ἀπό τινος 2 Regg. IV, 27. (Plutarch. Pompei. c. 60.)

Παρακαταθήκη, ης, ἡ, (a παρακατατίθημι) *depositum* i. q. παραθήκη et quatenus huic praeferendum sit, docet *Lobeck* ad Phryn. p. 313. Loco παραθήκης Codd. habent παρακαταθήκη 1 Tim. VI, 20. 2 Tim. I, 12. 14. (Diod. Sic. XV, 76. Polyb. XXXIII, 12. 1. Aelian. V. H. IV, 1. Xen. Anab. V, 3. 7. Thuc. II, 72.)

Παράκειμαι, (a παρά et κεῖμαι, iaceo; adiaceo, vicinus sum Polyb. IV, 38. 7. Aelian. V. H. II, 17. Xen. Anab. VII, 3. 22. metaphorice:) *in promtu sum*, τινί Rom. VII, 18. τὸ γὰρ θέλειν sc. τὸ καλόν, παράκειταί μοι. v. 21. 2 Cor. VIII, 12.

Παράκλησις, εως, ἡ, (advocatio, arcessitus Dem. 275, 20.) 1) *adhortatio, cohortatio* a) propr. Rom. XII, 8. ἐν τῇ παρακλήσει. 1 Cor. XIV, 3. 2 Cor. VIII, 4. 17. Phil. II, 1. 1 Tim. IV, 13. Hebr. XII, 5. XIII, 22. (Jos. de vit. sua c. 17. Polyb. XXII, 7. 2. Diod. Sic. XV, 56. Thuc. VIII, 92.) — b) *institutionis* sens. Act. XIII, 15. XV, 31. IV, 36. υἱὸς παρακλήσεως v. υἱός. et *Gesen.* p. 649. — 1 Thess. II, 3. — 2) ex usu Hellenistarum cf. *Böhme* epist. ad Hebr. p. 284. — *solatium*, *Trost* a) propr. Rom. XV, 4. 2 Cor. I, 3—7. VII, 4. 7. 13. Philem. v. 7. Hebr. VI, 18. — LXX pro תַּנְחוּמִים Jer. XVI, 16. — b) ut hebr. נֹחַם [cf. *Gesen.* ad Jes. XLIX, 13. *Simon.* lex hebr. p. 615. ed. *Winer*] transfertur ad solatium opitulando admotum alicui = *adiumentum* aa) propr. Act. IX, 31. — bb) metonym. *auctor auxilii* Luc. II, 25. quo loco vocab. παράκλησις τοῦ ἰσραήλ significatur Messias, utpote liberator et adiutor populo israelitico a Deo promissus. — De consolatore et auxiliatore LXX pro מְנַחֵם Nah. III, 7. (nata esse videtur haec huius vocis significatio a παρακαλεῖν *in auxilium vocare* Xen. H. G. II, 4. 10. Dem. 915, 25.) — c) ex adiuncto: *quicquid suaviter animum afficit*, *bonum*, *ein Gut* Luc. VI, 24. 2 Thess. II, 16. — Saepius non habetur in N. T.

Παράκλητος, ου, ὁ, (a παρακαλέω — propr. advocatus) 1) *qui causam alicuius agit coram aliquo, defensor* 1 Joh. II, 1. ἐάν τις ἁμάρτῃ, παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα. (Dem. 343, 10. Dionys. Hal. Ant. rom. XI. p. 717. ed. *Sylburg.*) — 2) *adiutor*, *opitulator* Joh. XIV, 16. 26. XV, 26. XVI, 7. — Huius vocab. usus ut ad Rabbinos transiit: פְּרַקְלִיט vel פְּרַקְלִיטָא, ita eo usi sunt in explicando מַלְאָךְ מֵלִיץ = angelus intercedens, qui hominis causam agit apud Deum Job. XXXIII, 23. Cf. *de Ammon* bibl. Theol. Vol. I. p. 355. *Simon.* lex. hebr. p. 527. ed. *Winer.* —

Παρακοή, ῆς, ἡ, (a παρά et ἀκοή auditus; obiter vel male auditum i. q. παράκουσμα. Dionys. Hal. Ant. IX. c. 22.) *inobedientia* a) propr. Rom. V, 19. — b) metonym. *πᾶσα παρακοή*, *omnes inobedientes* 2 Cor. X, 6. Hebr. II, 2. (Exempla graeca huius metonymiae habet *Lobeck* ad Phryn. p. 469.)

Παρακολουθέω, ῶ, f. ήσω, (a παρά et ἀκολουθέω sequor; iuxta vel pone sequor aliquem i. e. ita, ut nunquam ab eius latere discedam Xen. Symp. VIII, 23. Dem. 281, 22. Diod. Sic. XX, 29.) *sequor*, metaph. a) *praesto sum alicui*, τινί Marc. XVI, 17. — b) *mente sequor*, *investigo*, *examino*, *mit den Gedanken einer Sache gleichsam nachgehen*, τινί Luc. I, 3. — (Polyb. I, 12. 7. Dem. 285, 21. 1210, 11.) — c) *sequor* i. e. *probo*, *amplector*, τινί 1 Tim. IV, 6. — d) *sequor* i. e. *imitor*, τινί 2 Tim. III, 10. — (2 Macc. IX, 27.) Saepius non legitur in N. T.

Παρακούω, f. ούσω, (a παρά et ἀκούω, audio; obiter vel negligenter et perperam audio Aelian. V. H. V, 9. Polyb. VII, 11. 9.) *audire nolo*, *non obtempero*. Bis in N. T. sq. genit. Matth. XVIII, 17. ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, ibid. ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ. De genit. iuncto c. verbis obediendi v. *Matthiae* §. 362. p. 676. (Polyb. XXVI, 2. 1. Epictet. Enchirid. c. 32. Jos. Ant. VI, 7. 4.) —

Παρακύπτω, f. ψω, (a παρά et κύπτω incurvo me; daneben stehen und sich bücken) *inclinato capite adspicio* vel *incurvato corpore introspicio*. Ita a) iunct. c. βλέπω, sq. τι Luc. XXIV, 12. Joh. XX, 5. — b) sq. εἴς τι = *in etwas hineingucken* aa) propr. Joh. XX, 11. (Sirac. XXI, 23. ἐπί τι Dem. 46, 27. — Arrian. diss. epict. I, 1. 16.) — bb) metaph. inspicio, εἴς τι = *cognosco* Jac. I, 25. 1 Petr. I, 12. —

Παραλαμβάνω, f. λήψομαι, aor. 2. παρέλαβον [de forma 3 pers. plur. παρελάβοσαν 2 Thess. III, 6. cf. sub δολιόω observata — a παρά et λαμβάνω) 1) *traditione accipio*, *durch Ueberlieferung bekommen* [Diod. Sic. I, 5. ἀκοῇ Herodot. II, 148.] i. e. a) *institutione accipio* aa) τί Marc. VII, 4. 1 Cor. XIV, 3. — iungitur c. διδάσκεσθαι, μανθάνειν Gal. I, 9. Phil. IV, 9. (Aristid. Panathen. p. 116. Xen. Mem. III, 5. 22.) — bb) τὶ ἀπό τινος 1 Cor. XI, 23. — cc) τὶ παρά τινος Gal. I, 12. 1 Thess. II, 13. IV, 1. 2 Thess. III, 6. — dd) χριστὸν ἰησοῦν i. e. *doctrinam Jesu* Col. II, 6. — b) *administrandum accipio*, sq. accus. rei, ut διακονίαν Col. IV, 17. βασιλείαν Hebr. XII, 28. (Jos. Ant. XV, 2. 2. Arrian. exp. Alex. M. I, 1. 1. Diod. Sic. XI, 68. Dem. 1048, 21. Xen. Cyr. I, 1. 4. VIII, 3. 50.) — — 2) *assumo*, *mecum sumo*, *adiungo mihi aliquem* a) sq. *acc. pers.* Matth. XVII, 1. XX, 17. — XXIV, 40. 41 et Luc. XVII, 34. 35. — Matth. XXVI, 37. Marc. IV, 36. V, 40. IX, 2. X, 32. Luc. IX, 10. 28. XI, 26.

XVIII, 31. Joh. XIX, 16. Act. XIII, 34. XVI, 33. XXI, 24. 26. 32. XXIII, 18. (Herodian. III, 14. 7. Arrian. l. l. VII, 4. 11. Xen. Cyr. I, 4. 15.) — b) *τινὰ εἰς c. acc. loci* Matth. IV, 5. 8. XXVII, 27. (Aelian. V. H. II, 18.) — c) *τινὰ μετά τινος* Matth. XII, 45. XVIII, 16. Marc. XIV, 33. — d) *τινὰ πρός τινα* Joh. XIV, 3. — e) sq. duplici acc., uno obiecti, altero praedicati = *als etwas zu sich nehmen*, ut *τινὰ γυναῖκα* Matth. I, 20. (Xen. Oecon. VII, 5.) — v. 24. sc. *μαριάμ*. (Jos. Ant. I, 19. 6 fin.) — — 3) *recipio*, a) sq. acc. pers. aa) de personis in tutelam recipientibus aliquem Matth. II, 13. 14. 20. 21. — bb) praecedd. *οὐ: οὐ παραλαμβάνω τινα* = *repudio aliquem*, i. e. *non agnosco eum talem, qualis est et qualem se profitetur* Joh. I, 11. — b) sq. acc. rei = *assensum praebeo, fidem habeo* 1 Cor. XV, 1. — Saepius non extat in N. T.

Παραλέγομαι, (a *παραλέγω* iuxta pono) *praeterlego* i. e. *praeternavigo.* Bis in N. T. sq. acc., ut *αὐτήν* sc. *τὴν κρήτην* Act. XXVII, 8. 13. (Diod. Sic. XIII, 3. XIV, 55.)

Παράλιος, *ίου, ὁ, ἡ, — ον, τό*, (a *παρά* et *ἅλς*) *maritimus, mari adiacens.* Extat tantum Luc. VI, 17. *τῆς παραλίου*, sc. *χώρας*. cf. Lamb. Bos. de ellips. p. 562. ed. *Schäfer*. (Diod. Sic. III, 16. Polyb. III, 39. 3. Thuc. II, 56.)

Παραλλαγή, *ῆς, ἡ*, (a *παραλλάσσω* transmuto) *mutatio.* Legitur tantum Jac. I, 17. — (Arrian. diss. epict. II, 23. Plotin. Enn. VI, 6. 3.)

Παραλογίζομαι, f. *ίσομαι*, (ex *παρά* in compos. male, secus v. *Viger*. p. 651. male supputo Dem. 822, 25. 1037, 25.) *decipio, fraude circumvenio*, sq. acc. pers. Ita bis in N. T. Col. II, 4. Jac. I, 26. (LXX pro הֵתֵל Judd. XVI, 10. רִמָּה Gen. XXIX, 25. (Diod. Sic. XX, 8. Arrian. diss. epict. II, 20. 7. Polyb. XXXI, 9. 10. Artemid. III, 2 et 56.)

Παραλυτικός, *ή, όν*, (a *παραλύω* q. v. propr. ad dissolvendum aliquid ab una parte pertinens) *paralyticus* i. e. *nervorum resolutione ab una parte laborans, auf einer Seite gelähmt, membris captus* Matth. IV, 24. VIII, 6. IX, 2. 6. Marc. II, 3 — 5. 9. 10. Saepius non legitur in N. T. — „Resolutio nervorum interdum tota corpora, interdum partes infestat. Veteres auctores illud *ἀποπληξίαν*, hoc *παράλυσιν* nominarunt, nunc utrumque *παράλυσιν* nominari video“ Celsus III, 27. Adde *Winer* bibl. Realw. p. 776.

Παραλύω, f. *ύσω*, *dissolvo*, [propr. dissolvo ab una parte; tum solvo, quae iuxta se posita vel ligata erant, ut *τὰ σάκκια* Diod. Sic. XIII, 106.] metaph. *enervo, debilito* a) universe Hebr. XII, 12. *παραλελυμένα γόνατα*. LXX pro נִלְאָה Gen. XIX, 11. (Diod. Sic. XX, 72. Polyb. XXXIII, 22. 1. qui-

bus adde LXX Jes. XXXV, 3 et Sirac. XXV, 23.) — b) *παραλελυμένος* i. q. *παραλυτικός* q. v. *membris captus, nervorum resolutione laborans* Luc. V, 18. 24. Act. VIII, 7. IX, 33. (Aeschin. Dial. Socr. III, 9.)

Παραμένω, f. *μενῶ*, (a *παρά* et *μένω*) *permaneo*, a) propr. *permaneo apud aliquem* vel *in aliqua re* 1 Cor. XVI, 6. *πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παραμενῶ.* Hebr. VII, 23 *κωλύεσθαι παραμένειν* sc. *ἐν τῇ ἱερωσύνῃ.* Alii, ut apud Artemid. II, 27 et 67. *παραμένειν* Hebr. l. l. vertunt et explicant: in vita permanere. — (Artemid. IV, 46. Xen. Mem. III, 2. 3. Thuc. I, 65.) — b) metaph. *inhaereo rei, immaneo rei* Jac. I, 25. *καὶ παραμείνας* i. e. *legi cognoscendae et observandae immanens.* (Diod. Sic. II, 29. Polyb. II, 30. 7.) Saepius non habetur in N. T.

Παραμυθέομαι, *οῦμαι*, f. *ήσομαι*, (ex *παρά* et *μυθέομαι* loquor, verba facio Hom. Iliad. XVII, 200 hinc *παραμυθέομαι* verba facio ad aliquem, deliniendi notione adiuncta Thuc. VIII, 72.) 1) *consolor, trösten* a) *τινά* Joh. XI, 31. 1 Thess. V, 14. (Aelian. V. H. XII, 1 fin. Xen. Apol. Socr. §. 26. Symp. I, 16. Thuc. II, 44.) — b) *τινὰ περί τινος* Joh. IX, 19. — 2) *adhortor* 1 Thess. II, 11. Saepius non legitur in N. T.

Παραμυθία, *ας*, *ἡ*, (allocutio blanda, adhortatio Xen. Ages. V, 3.) *solatium.* Semel in N. T. 1 Cor. XIV, 3. — (Sap. XIX, 12. Aelian. V. H. XII, 1. Aeschin. Dial. Socr. III, 3.)

Παραμύθιον, *ίου*, *τό* i. q. *παραμυθία*, *solatium.* Extat tantum Phil. II, 1. — (Sap. III, 18. Thuc. V, 103.) Utrumque apud veteres Graecos reperiri, docet *Lobeck* ad Phryn. p. 517.

Παρανομέω, *ῶ*, f. *ήσω*, (a *παράνομος*) *contra legem ago, violo legem.* Legitur tantum Act. XXIII, 3. *παρανομῶν κελεύεις με τύπτεσθαι.* LXX pro הֵלִיץ Ps. CXIX, 51. (Diod. Sic. I, 75. Lucian. Dial. Deorr. XXV, 5. Aelian. V. H. XIV, 29. Xen. Mem. IV, 4. 4.)

Παρανομία, *ας*, *ἡ*, *legis violatio, improbitas.* Semel in N. T. 2 Petr. II, 16. — (2 Macc. III, 4. Diod. Sic. V, 71. Polyb. I, 7. 4. Dem. 808, 7. Thuc. IV, 98.)

Παραπικραίνω, f. *ανῶ* aor. 1. *παρεπίκρᾱνα*, (ex *παρά* et *πικραίνω* amarum vel acerbum reddo) *exacerbo.* Semel in N. T. Hebr. III, 16. *τίνες γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν* sc. *τὸν θεόν rebellantes contra eum.* Ita LXX pro מָרָה Ps. CVI, 8. 43. סָרַר Ps. LXVI, 7. LXVIII, 7. (3 Esr. VI, 15. de aor. 1. act. *παρεπίκρᾱνα* cf. *Buttm.* §. 90, 4. gram. max. I. §. 101, 4. p. 453. *Matthiae* §. 185. p. 382. —

Παραπικρασμός, *οῦ*, *ὁ*, (a *παραπικραίνω*) *exacerbatio.* Bis in N. T. Hebr. III, 8 et 15. *ἐν τῷ παραπικρασμῷ*

i. e. *cum rebellando exacerbarent Deum.* Ita LXX pro מְרִיבָה Ps. XCV, 8.

Παραπίπτω, f. *πεσοῦμαι*, aor. 2. *παρέπεσον*, (a *παρά* et *πίπτω* cado; propr. cado vel labor iuxta aliquem vel aliquid; deinde obviam fio, incido in aliquem Xen. Cyr. I, 2. 10.) *aberro*, *deflecto* [propr. *τῆς ὁδοῦ* Polyb. III, 54. 5.] metaph. pro: *deficio.* Legitur tantum Hebr. VI, 6. *παραπεσόντας* sc. *τοῦ ῥήματος.* Cf. *Matthiae* §. 352. p. 667. §. 332. p. 641. Ita LXX pro מָעַל Ezech. XIV, 13. (*παραπ. ἀληθείας* Polyb. XII, 7. 2. Xen. H. G. I, 6. 4.)

Παραπλέω, f. *εύσω*, *praeternavigo*, sq. acc. loci, ita semel in N. T. Act. XX, 16. — (Xen. Anab. VI, 2. 1. — Polyb. I, 25. 1. Thuc. I, 111.)

Παραπλήσιον, [neutr. adiectiv. *παραπλήσιος* proxime accedens ad aliquid, similis, seq. dativ. cf. *Matthiae* §. 386, 3. p. 708. §. 339. p. 649. Arrian. Exped. Alex. M. VII, 1. 9. Polyb. I, 7. 1. Diod. Sic. I, 88. Xen. Mem. III, 4. 12. in N. T.] adverbialiter: *prope ad*, *fere ad*, seq. dat. Legitur tantum Phil. II, 27. *ἠσθένησε παραπλήσιον θανάτῳ.* (absolute Thuc. VII, 19.)

Παραπλησίως, adv. (a *παραπλήσιος* proxime accedens; proxime) *similiter*, *pariter*, *eodem modo.* Semel in N. T. Hebr. II, 14. *παραπλησίως μετέσχε αὐτῶν.* (Diod. Sic. I, 35. V, 45. Polyb. I, 42. 1. Xen. Oecon. III, 5.)

Παραπορεύομαι, f. *εύσομαι* (a *παρά* et *πορεύομαι*) *ad latus incedo*, *praetereo* a) absolute Matth. XXVII, 39. Marc. XI, 20. XV, 29. — b) sq. *διά* c. gen. loci, i. e. *ita locum praetereo*, *ut simul per eum incedam*, *pertranseo* Marc. II, 23. IX, 30. — Ita LXX pro עָבַר sq. בְּ Deut. II, 4. Saepius non legitur in N. T.

Παράπτωμα, *τος*, *τό*, (casus, lapsus, qui fit iuxta aliquid, a *παραπίπτω*) *peccatum.* Dicitur a) sic, ut sit: *peccatum temere commissum* i. e. *a nolente facere iniuriam commissum.* Latet enim in *παραπίπτω* notio fortuiti. Matth. VI, 14. *ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν.* Eadem sententia negatione addita legitur v. 15. Marc. XI, 25. 26. Matth. XVIII, 35. Rom. XI, 11. 12. Gal. VI, 1. Eph. II, 1. — b) ita, ut sit i. q. *ἁμαρτία* vel *ἁμάρτημα* v. *ἁμάρτημα.* Rom. IV, 25. V, 15—18. 20. 2 Cor. V, 19. Eph. I. 7. II, 5. Col. II, 13. Jacob. V, 16. LXX pro פֶּשַׁע Ezech. XIV, 11. עָוֶל Ezech. III, 20. מַעַל Ezech. XV, 8. שְׁגִיאוֹת Ps. XIX, 13. (Polyb. IX, 10. 6.) Saepius non legitur in N. T.

Παραῤῥέω, f. *παραρεύσομαι* a. 2. pass. *παρεῤῥύην* (a *παρά* et *ῥέω*, de aor. 2. p. *ἐῤῥύην* significationem activam habente v. *Buttm.* sub verb. anom. *ῥέω*, gram. max. II. §. 114. p. 225 et *Matthiae* §. 249. p. 486.) *praeterlabor* [propr. Xen. Cyr. IV, 5. 4.], ita, ut sit: *praeterlabi* vel *elabi mihi patior*,

aus Unvorsichtigkeit um etwas kommen Hebr. II, 1. μή ποτε παραῤῥύωμεν. Alii: *deflecto*, ut LXX Prov. III, 21. pro לוז.

Παράσημος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (ex παρά in compos. male, secus et σῆμα signum, nota; qui malae vel improbae notae est Dem. 307, 26.) *insignis*. Semel in N. T. Act. XXVIII, 11. ἐν πλοίῳ—παρασήμῳ διοσκούροις, i. e. *in navi signata* vel *insigni Dioscurorum imagine*. Solebant enim veteres certo insigni naves ornare et inde nominare. Insignia eiusmodi appingebantur vel collocabantur in prora navis. (De variis insignibus παράσημος legitur 3 Macc. II, 29. Diod. Sic. I, 88. III, 3. Dion. Hal. Ant. II, 67. Artemid. II, 44.)

Παρασκευάζω, f. άσω, *paro* vel *praeparo alteri aliquid, instruo;* Medium: *me praeparo rei, me idoneum reddo* Act. X, 10. παρασκευαζόντων δὲ ἐκείνων sc. τὸ δεῖπνον. Praecedit enim: ἤθελε γεύσασθαι. (Ita Herodot. IX, 15. et additis vel δεῖπνον Athen. IV. p. 183. vel σιτία καὶ ποτά Xen. Cyr. IV, 2. 37. vel συμπόσιον 2 Macc. II, 27. vel κλίνην Aelian. V. H. XII, 51.) 2 Cor. IX, 2. Ἀχαΐα παρεσκεύασται [i. e. *es hatte sich geschickt gemacht oder sich angeschickt*. Cf. de perf. passivi significatione media *Matthiae* §. 493, d. p. 926. *Buttm.* §. 123, 4. *Winer* p. 112.] ἀπὸ πέρυσι sc. περὶ τῆς διακονίας εἰς τοὺς ἁγίους. ita etiam v. 3. (Xen. Cyr. I, 6. 18.) 1 Cor. XIV, 8. τίς παρασκευάζεται εἰς πόλεμον. (Polyb. I, 25. 7. Lucian. Dial. Deorr. XXIII, 3. Herodian. II, 14. 12. Xen. Cyr. I, 5. 9. Thuc. IV, 14.)

Παρασκευή, ῆς, ἡ, *praeparatio*, (Herodian. VIII, 5. 7. Plutarch. apophth. Mor. II. p. 29. ed. *Tauchn.*) sensu iudaico: *dies praeparationis* i. e. *dies, quo praeparabantur Judaei sabbato* vel *festo celebrando* Matth. XXVII, 62. Marc. XV, 42. Luc. XXIII, 54. Joh. XIX, 14. 31. 42. (Joseph. Arch. XVI, 6. 2. Appellatur idem dies etiam προσάββατον Marc. XV, 42 et Judith. VIII, 6. vel προεόρτιον Philo de Vit. contemplat. p. 616.)

Παρατείνω, f. τενῶ, (a παρά et τείνω tendo; protendo Diod. Sic. I, 98.) *produco*. Extat tantum Act. XX, 7. παρέτεινέ τε τὸν λόγον μέχρι μεσονυκτίου. (neutr. κινδύνου προτείνοντος Diod. Sic. II, 18.)

Παρατηρέω, ῶ, f. ήσω, item medium παρατηροῦμαι signif. activa [Luc. XIV, 1. Gal. II, 10. cf. sub ἐκτίθημι adnotata; a παρά et τηρέω] 1) *adstans observo aliquem* vel *aliquid* [universe Cebet. Tab. c. 9. Polyb. I, 29. 4. Xen. Mem. I. 14. 4.] a) de iis, qui insidiose observant aliquem, sq. acc. Marc. III, 2. Luc. VI, 7. XIV, 1. XX. 20 Act. IX, 24. — Ita LXX pro צָפַן Ps. X, 8. (Polyb. IX, 25. 6. XI, 9. 9.) —

2) *male* i. e. *superstitiose observo vel colo aliquid* [v. τηρέω] ut ἡμέρας Gal. IV, 10. (Jos. Ant. III, 5. 5.) Saepius non legitur in N. T.

Παρατήρησις, εως, ἡ, (a παρατηρέω quod v.) *observatio*, μετὰ παρατηρήσεως i. e. *ita ut oculis possit observari* Luc. XVII, 20. Saepius non extat in N. T. (Diod. Sic. I, 28. Polyb. XVI, 22. 8. Arrian. diss. epict. III, 16. 15.)

Παρατίθημι, f. παραθήσω. (iuxta aliquem pono, a παρά et τίθημι Xen. Anab. V, 9. 8. vel VI, 1. 8. Aelian. V. H. VIII, 16.) 1) *appono*, *propono*, *vorsetzen*, *vorlegen*, a) absolute Marc. VIII, 6. — b) sq. acc. rei Marc. VIII, 7. Act. XVI. 34. (Aelian. V. H. II, 17. Diod. Sic. I, 45. Lucian. D. D. XXIV, 1. Xen. Cyr. II, 1. 30. V, 2. 16. Thuc. I, 130.)— c) sq. dat. pers. Marc. VIII, 6. Luc. IX, 16. (Lucian. de merced. conductis §. 26.) — d) sq. τινί τι Marc. VI, 41. Luc. X, 8. XI, 6. 1 Cor. X, 27. — LXX pro נָתַן לִפְנֵי פְּלוֹנִי vel שׂוּם Gen. XVIII, 8. XXIV, 33. XLIII, 32. — — 2) medium *παρατίθεμαι* a) *propono* i. e. *docendo propono* aa) τινί τι Matth. XIII, 24. 31. 2 Tim. II, 2. de h. l. imperat. παράθου, non παραθοῦ, cf. *Buttm.* §. 95, not. I. 19. gram. max. Vol. I. §. 107, not. 25 p. 534. *Matthiae* §. 213, not. 2. p. 407. — (LXX Exod. XIX, 7. activum Diod. Sic. I, 6. III, 65. Xen. Cyr. I, 6. 14.) — bb) sq. ὅτι Act. XVII, 3. — Frequentissimum esse medii usum in hac signif., docet *Schäfer* ad Dionys. Hal. de comp. verb. p. 359. — b) *depono apud aliquem* aa) propr., τί Luc. XII, 48. (Tob. IV, 1. Polyb. XXIII, 12. 8.)— bb) *concredo, committo*, α) τὶ εἰς χεῖράς τινος, ut τὸ πνεῦμά μου Luc. XXIII. 48. (LXX Ps. XXX, 6.) — β) τινί τι vel τινί τινα Act. XIV, 23. XX, 32. 1 Tim. I, 18. 1 Petr. IV, 19. (Diod. Sic. XVII, 23. — activ. Jos. Ant. VII, 15. 1.) — Saepius non extat in N. T.

Παρατυγχάνω, aor. 2. παρέτυχον (a παρά et τυγχάνω) *forte adsum*, *forte obvius sum*. Semel in N. T. Act. XVII, 17. — (Diod. Sic. III, 48. Polyb. X, 15. 4. Xen. Apol. Socr. §. 11.)

Παραυτίκα, adv. (a παρά et αὐτίκα) *statim*, et c. artic. ὁ, ἡ, τὸ παραυτίκα, *aliquo temporis momento praesens, non duraturus*, *imo cito transiturus*. Vide sub πάλαι observata. Extat tantum 2 Cor. IV, 17. τὸ γὰρ παραυτίκα ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως. (Diod. Sic. T. X. p. 165 et 169. ed. *Bip.* Polyb. IV, 32. 1. Xen. Cyr. II, 2. 24. Thuc. II, 64.) cf. *Herm.* ad Vig. p. 898. 783.

Παραφέρω, a. 2. παρήνεγκον (a παρά et φέρω fero; appono, affero Xen. Cyr. I, 3. 6.) *transire facio*, *transfero*, *aufero*, passiv. *auferor*, *abripior* a) propr. aa) sq. acc. Jud.

v. 12. νεφέλαι ἄνυδροι ὑπὸ ἀνέμων παραφερόμεναι. (Diod. Sic. XVII, 56. XVIII, 35. Herodian. VIII, 4. 7. Xen. de Venat. V, 27.) — bb) τὶ ἀπό τινος, *aufero aliquid ab aliquo* Marc. XIV, 36. Luc. XXII, 42. — b) metaph. *huc illuc agito* i. e. *perturbo* Hebr. XIII, 9. διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ παραφέρεσθε. Saepius non legitur in N. T.

Παραφρονέω, ῶ, f. ήσω, (ex παρά in compos. male, secus. *Viger.* p. 651. et φρονέω) *demens sum, deliro.* Semel in N. T. 2 Cor. XI, 23. (Herodian. VII, 8. 9. Aelian. V. H. XII, 50. Dem. 1183, 1. Xen. Mem. IV, 7. 6.)

Παραφρονία, ας, ἡ, (a παράφρων) *dementia.* Legitur tantum 2 Petr. II, 16. —

Παραχειμάζω, f. άσω, (a παρά et χειμών hiems) *hiberno, hiemem ago.* Quater in N. T. Act. XXVII, 12. XXVIII, 11. 1 Cor. XVI, 6. Tit. III, 12. (Diod. Sic. XIX, 34. Polyb. II, 64. 1. Dem. 909, 14.)

Παραχειμασία, ας, ἡ, (a παραχειμάζω) *hibernatio, hiematio.* Semel in N. T. Act. XXVII, 12. (Diod. Sic. XIX, 68. Polyb. III, 34. 6.)

Παραχρῆμα, adv. (ex παρά et χρῆμα res) *in ipsa re, illico, auf der Stelle* Matth. XXI, 19. 20. Luc. I, 64. IV, 39. V, 25. VIII, 44. 47. 55. XIII, 13. XVIII, 43. XIX, 11. XXII, 60. Act. III, 7. V, 10. IX, 18. XII, 13. XIII, 11. XVI, 26. 33. LXX pro פִּתְאֹם Num. VI, 19. פִּתְאֹם לְפֶתַע Jes. XXX, 13. (Diod. Sic. III, 26. Dem. 8?, 11. Xen. Cyr. III, 1. 17. Thuc. I, 138.)

Πάρδαλις, εως, ἡ, *pardalis, pardus.* LXX pro נָמֵר. Felis pardus Linn. animal Asiae et Africae rapacissimum et velocissimum, cuius pellis subfusca distincta est maculis nigris maioribus. Semel in N. T. Apoc. XIII, 2. (Aelian. V. H. XII, 39. XIV, 4. Herodian. I, 15. 12. Xen. Cyr. I, 4. 7.)

Παρεδρεύω, f. εύσω, (a πάρεδρος, qui assidet) *assideo.* Ita Cod. 1 Cor. IX, 13. (Polyb. XXIX, 11. 10. Dem. 572, 10.)

Πάρειμι, fut. παρέσομαι (a παρά et εἰμί) *adsum, advenio* a) universe aa) absolute Joh. VII, 6. Act. X, 21. 1 Cor. V, 3. 2 Cor. X, 2. 11. XIII, 2. 10. Apoc. XVII, 8. — (Diod. Sic. XVII, 8. Xen. Cyr. IV, 5. 23.) — bb) sq. ἐν c. dat. temp. Luc. XIII, 1. (Xen. Cyr. I, 2. 4.) — cc) ἐπί τινος, *coram aliquo* Act. XXIV, 19. — dd) ἐπί τι Matth. XXVI, 50. Vide ὅς, ἥ, ὅ. — ee) ἐνώπιόν τινος Act. X, 33. — ff) εἴς τινα per attr. [advenio ad aliquem et] *sum apud aliquem* Col. I, 6. (Polyb. XVIII, 1. 1. Xen. Cyr. I, 2. 4. Anab. I, 2. 2. Herodot. VI, 24.) — cf. εἰς p. 435 sq. — gg) πρός τινα Act. XII. 20. 2 Cor. XI, 8. Gal. I, 18. 20. — hh) ἐνθάδε Act. XVII, 6. — b) partic. παρών, οὖσα, όν, ὁ. ἡ. τό, *praesens* 2 Petr. I, 12. (Aelian. V. H. II, 34. Xen. Mem. I, 6. 5.)—

τὸ παρόν, *praesens tempus* Hebr. XII, 11. (Xen. Cyr. III 1. 29.) — c) πάρεστί τινί τι, *adest alicui aliquid = habet aliquis aliquid* 2 Petr. I, 9. (Sap. XIII, 1. Xen. Symp. IV, 43. Cyr. I, 4. 19.) — hinc τὰ παρόντα, *facultates, opes* Hebr. XIII, 5. (Xen. Symp. IV, 42.) — Saepius non legitur in N. T. —

Παρεισάγω, f. άξω, (a παρά et εἰσάγω introduco; iuxta aliquem introduco, introduco Diod. Sic. I, 88 et 96.) *clam introduco*. Extat tantum 2 Petr. II, 1. — (Diod. Sic. XII, 41. Polyb. I, 18. 3.)

Παρείσακτος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a παρεισάγω) *subintroductus, irreptitius*. Semel in N. T. Gal. II, 4.

Παρεισδύω, vel παρεισδύνω, f. δύσω, (a παρά, εἰς et δύνω vel δύω q. v.) *furtim intro, irrepo*. Extat tantum Jud. v. 4. — (Herodian. VII, 9. 18. Demad. 263. ult.)

Παρεισέρχομαι, f. παρεισελεύσομαι (a παρά et εἰσέρχομαι) 1) *furtim intro, irrepo* Gal. II, 4. — (Diod. Sic. XII, 27. Polyb. I, 7. 3. II, 55. 3.) — 2) *insuper accedo* Rom. V, 20. νόμος δὲ παρεισῆλθεν coll. v. 12. Saepius non legitur in N. T.

Παρεισφέρω, a. 1. παρεισήνεγκα (a παρά et εἰσφέρω infero; insuper affero Dem. 481, 1.) *confero*. Legitur tantum 2 Petr. I, 5. — (ita εἰσφέρειν σπουδὴν Joseph. Arch. XX, 9. 2.)

Παρεκτός, adv. [a παρά et ἐκτός, uti παρέκ vel παρέξ seq. genit. cf. *Passow* II. p. 384. *Fischer* ad Weller. T. III. P. II. p. 76. *extra* Hom. Iliad. X, 349. dein: *praeter* significans legitur Polyb. VIII, 28. 9. ita in N. T. παρεκτός] *praeter* seq. genit. Matth. V, 32. παρεκτὸς λόγου πορνείας. Act. XXVI, 29. — c. artic. [vide sub πάλαι observata] τὰ παρεκτός sc. γινόμενα, *quae praeterea eveniunt, das anderweitige, sonstige* 2 Cor. XI, 28. Saepius non legitur in N. T. LXX pro זוּלָתִי Deut. I, 36. מִלְּבַד *Iac.* Levit. XXIII, 38. (Pamphilius in Geopon. XIII, 15. 7.)

Παρεμβολή, ῆς, ἡ, (a παρεμβάλλω interiicio, etwas dazwischen hineinschieben Dem. 1026, 20. item castra collocare Polyb. I, 77. 6. hinc παρεμβολή interiectio vel immissio rei alienae ab ea, quae tractatur Aeschin. 83, 21.) 1) *castra*, ita a) de loco septo et munito, in quo fixa erant Israelitarum in deserto tentoria Hebr. XIII, 11. κατακαίεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς. Quibus verbis inhaerens auctor v. 13. aequales suos alloquitur v. 13. ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, ubi dicendum erat: ἔξω τῆς πόλεως vel simpliciter ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτόν. Ita LXX pro מַחֲנֶה Judd. VII, 9. 10. — b) de castris stativis vel domiciliis militum romanorum in arce Antonia, ubi nos: *Casernen* Act. XXI. 34. 37. XXII, 24. XXIII, 10. 16. 32. (Diod. Sic. XIII, 87. XV, 84. Polyb. III, 75. 5 et 9. Joseph. Arch. VI, 6. 2.) — 2) *acies, Schlacht-*

linie Hebr. XI, 34. *παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων.* Apoc. XX, 9. Ita LXX et hebr. pro מַחֲנֶה Judd. IV, 16. (Aelian. V. H. XIV, 46 coll. 1 Macc. V, 45.) Saepius non habetur in N. T.

Παρενοχλέω, ῶ, f. ήσω, (ex *παρά* et *ἐνοχλέω* turbas excito) *negotium facesso, molestias creo.* Semel in N. T. sq. dativ. personae, de quo vid. *ἐνοχλέω.* Ita Act. XV, 19. — (1 Macc. X, 63. XII, 14. Diod. Sic. XIV, 27. Polyb. I, 8. 1. Arrian. diss. epict. I, 9. Dem. 242, 16.) LXX pro אָלַץ Judd. XVI, 16. הֶלְאָה Mich. VI, 3. הִרְגִּיז 1 Sam. XXVIII, 15.

Παρεπίδημος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a *παρά* et *ἐπίδημος*) *peregre versans cum aliis in loco aliquo, peregrinus.* Ter in N. T. Hebr. XI, 13 1 Petr. I, 1. II, 11. LXX pro תּוֹשָׁב Gen. XXIII, 4. Ps. XXXIX, 13. (de exulibus graecis Romae versantibus Polyb. XXXII, 22. 4.)

Παρέρχομαι, f. *παρελεύσομαι* [de qua fut. forma v. *ἀπέρχομαι*, a *παρά* et *ἔρχομαι* a. 2. *παρῆλθον*] 1) *praetereo, transeo* a) de proficiscentibus et euntibus aa) absolute Luc. XVIII, 37. (Aelian. V. H. II, 30. Xen. Anab. II, 4. 25.) — bb) sq. accus. loci vel personae Marc. VI, 48. Act. XVI, 8. (Cebet. tab. c. 9. Aelian. V. H. II, 35. Xen. Anab. IV, 2. 12. Cyr. II, 2. 7.) — cc) sq. *διά* c. gen. loci Matth. VIII, 28. — b) de tempore Matth. XIV, 15. Act. XXVII, 9. 1 Petr. IV, 3. (Aelian. V. H. XIV, 6. Polyb. III, 31. 4. Dem. 40, 13. Xen. Anab. I, 7. 18.) — c) metaph. aa) pro: *pereo, intereo, evanesco* Matth. V, 18 et XXIV, 35. item Marc. XIII, 31. Luc. XVI, 17. XXI, 33. *ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ.* — XXIV, 34 et Marc. XIII, 30. item Luc. XXI, 3. *οὐ μη παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη.* — 2 Cor. V, 17. *τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν.* — Jac. I, 10. 2 Petr. III, 10. Apoc. XXI, 1. Ita עָבַר Ps. XXXVII, 36. (Theocrit. XVII, 8. Dem. 291, 12. et nos: *er ist vorüber, mit dem ist es vorbey.*) — bb) pro: *irritus reddor*, ita de verbis, legibus et similibus Matth. V, 18. XXIV, 35. Marc. XIII, 31. Luc. XXI, 33. — cc) pro: *violo*, ut nos: *überschreiten* pro: *verletzen*, sq. accus., ut *τὴν κρίσιν, τὴν ἀγάπην* Luc. XI, 42. — XV, 29. Ita LXX pro עָבַר Jerem. XXXIV, 18. (Dionys. Halic. Antiq. I, 58. Antiphon. 709, 12.) — 2) *abeo, discedo* [propr. Aelian. V. H. XIII, 38.] trop. de calamitatibus, quae arcentur vel removentur ab aliquo, sq. *ἀπό τινος* Matth. XXVI, 39. 40. Marc. XIV, 35. — 3) *accedo, venio* Luc. XII, 37. *παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς.* XVII, 7. Act. XXIV, 7. (Aelian. V. H. IV, 1. Xen. Anab. VII, 5. 11.) Saepius non legitur in N. T.

Πάρεσις, εως, ἡ, (propr. praetermissio, a *παρίημι* praetermitto; remitto) *remissio*, metaph. = *Nachsicht.* Semel in N. T. Rom. III, 25.

Παρέχω, f. *ἕξω*, (a *παρά* et *ἔχω*, habeo; iuxta aliquem habeo vel teneo vel colloco Hom. Iliad. IV, 229.) 1) *praebeo*

i. e. a) *porrigo*, *hinhalten*, *darreichen*, sq. accus. rei Luc. VI, 29. — (Lucian. Dial. Deorr. IV, 5. Diod. Sic. V, 70. Athen. VI, 13.) — 2) *exhibeo*, *auctor sum*, *praesto*, a) activum, *τινί τι*, ut *κόπον π. τινί auctor alicui sum molestiae*, *negotium facesso alicui* Matth. XXVI, 10. Marc. XIV, 6. Luc. XI, 7. XVIII, 5. Gal. VI, 17. (ita *πράγματά μοι μὴ παρέχε* Theophr. char. 23. vel 15, 1.) — *ἐργασίαν* Act. XVI, 16. — *πίστιν* i. e. *fidem facio alicui* i. e. *auctor sum* vel *efficio*, *ut fidem habeat aliquis* = *confirmo*, *ich bestätige* Act. XVII, 31. (Polyb. IV, 33. 7. Jos. Ant. II, 9. 4. XV, 7. 10.) — Act. XXII, 2. XXVIII, 2. 1 Tim. I, 4. VI, 17. (Sirac. XXIX, 4. Herodian. V, 3. 1. Xen. Cyr. IV, 5. 28.) — — b) med. *παρέχομαι*, *equidem a mea parte exhibeo*, *ich von meiner Seite erweise* oder *lege an den Tag*, *τινί τι* Luc. VII, 4, de h. l. *παρέξει* pro *παρέξῃ* vide de *βούλει* pro *βούλῃ* sub *βούλομαι* monita. — Act. XIX, 24. Col. IV, 1, Tit. II, 7. (Xen. Anab. VII, 6. 11. *ἑαυτὸν παράδειγμα* Xen. Cyr. VIII, 1. 39. et activum Plut. de pueror. educ. c. 20 ab init. Mor. I. p. 30.) — Saepius non legitur in N. T.

Παρηγορία, *ας*, *ἡ*, (a *παρά* et *ἀγορεύω*; adhortatio) *solatium*. Semel in N. T. Col. IV, 11. *ἐγενήθησάν μοι παρηγορία*. (4 Macc. V, 12. Plutarch. de exilio c. 1. Mor. IV. p. 118. ed. *Tauchn.*)

Παρθένια, *ας*, *ἡ*, *virginitas*. Extat tantum Luc. II, 36. — LXX pro בְּתוּלִים Deut. XXII, 12 et 17. נְעוּרִים Jer. III, 4. (Diod. Sic. III, 69. Apollon. Rhod. II, 504. Herodian. IV, 6. 9.)

Παρθένος, *ου*, *ἡ*, 1) *virgo* a) propr. aa) quatenus nubilis est Matth. I, 23. — De loco parallel. Jes. VII. 14 et de voc. עַלְמָה cf. *Gesen.* Comment. in Jes. T. I. p. 297 — 303. — Matth. XXV, 1. 7. 11. Luc. I. 27. Act. XXI, 9. 1 Cor. VII, 28. 33. — seq. genit. personae: *filia virgo alicuius*, *filia nubilis alicuius* 1 Cor. VII, 36. 37. — bb) quatenus innupta vel coniugii expers est 1 Cor. VII, 25. — LXX pro נַעֲרָה Gen. XIV, 14. 55. עַלְמָה Gen. XXIV, 43. בְּתוּלָה Gen. XXIV, 16. (3 Macc. I, 18. Diod. Sic. V, 73. Xen. Mem. I, 5. 2.) — cc) quatenus virum inexperta est 2 Cor. XI, 2. *ἡρμοσάμην γὰρ ὑμᾶς ἑνὶ ἀνδρὶ*, *παρθένον ἁγνὴν παραστῆναι τῷ κυρίῳ* pro: *ὡς παρθένον ἁγνήν*. De accus. praedicati cf. *Matthiae* §. 420, not. p. 771. §. 428. p. 790. — b) adiective: *castus*, *purus* [ita *παρθένος πηγή* Aeschyl. Prometh. v. 612 *παρθένος θυγάτηρ αἰγύπτου* LXX Jerem. XLVI, 11.] metaph. pro: *castus*, *immaculatus* Apoc. XIV, 4. (ita terra aratrum non experta, *terra virgo* Plin. H. N. XXXIII, 3. et urbes nunquam hostibus captae dici solent: *virgines*.) — Saepius non extat in N. T.

Πάρθος, ου, ὁ, *Parthus* Act. II, 9. quo loco πάρθοι sunt Judaei Parthia oriundi. Erat autem Parthia regio Asiae habens a septentrione Hyrcaniam, ab oriente Asiam, a meridie Carmaniam, ab occidente Mediam atque undique montibus cincta. Strabo X. 354. Curtius VI, 11.

Παρίημι, f. παρήσω, (a παρά et ἵημι mitto; praetermitto, ut καιρόν Polyb. I, 33. 5. negligendi sens. Xen. Cyr. VI, 2. 35.) *remitto* metaph. *relaxo, fatigo.* Ita semel in N. T. Hebr. XII, 12. — (Sirac. II, 13. XXV, 23. Diod. Sic. XIV, 105. Polyb. I, 58. 9.)

Παρίστημι, f. παραστήσω, I) Praes. Imperf. Fut. et Aor. 1. act. 1) *praesto sisto, iuxta sisto, praesto* Act. XXIII, 24. εἶπε — κτήνη τε παραστῆσαι. (Polyb. XXX, 9. 3.) — 2) *sisto alicui aliquid*, *curo sisti aliquem iuxta aliquem*, *exhibeo alicui aliquem* vel *aliquid* a) universe aa) τινί τι, τινί τινα Matth. XXVI, 53. Act. XXIII, 33. — 2 Cor. IV, 14. παραστήσει sc. αὐτῷ vel τῷ βήματι τοῦ χριστοῦ. (Herodian. V, 5. 11.) — addito accus. praedicati [cf. *Matthiae* §. 420, not. p. 771. §. 428. p. 790.] Act. I, 3. Rom. VI, 13. 16. 19 bis. 2 Cor. XI, 2. Eph. V. 27. Col. I, 22. 28. 2 Tim. II, 15. — Act. IX, 41. (Aelian. V. H. XII, 2.) — b) de personis et rebus, quae, Deo sacrae, Deo sistuntur vel exhibentur aa) τινά τινι Luc. II, 22. Rom. VI, 13. — bb) sq. duplici acc., uno subiecti, altero praedicati Rom. XII 1. — c) metaph. aa) *argumentis probo*, sq. acc. rei, ut οὔτε παραστῆσαι δύνανται sc. ταῦτα, περὶ ὧν — κατηγοροῦσί με. (Jos. Ant. VIII, 2. 5. Arrian. diss. epict. II, 2. 26. Lys. 417, 18. Xen. Oecon. XIII, 1.) — d) metaph. pro: *commendo*, τί τινι 1 Cor. VIII, 8. — (Jos. Arch. XV, 7. 3. Arrian. diss. epict. I, 16.) —

II) Medium, item perf., plusquamperf. et aor. 2. act. 1) *sistor*, de iis, qui iudici sistuntur, sq. dativo, ut καίσαρι Rom. XIV, 10. (Herodian. I, 4. 1.) — 2) *praesto sum* i. e. a) *adsto*, *consisto* aa) universe. Ita παρεστηκώς Marc. XIV, 47. 69. XV, 35. 39. Joh. XVIII, 22. Act. I, 10. παρεστώς Marc. XIV, 70. Act. XXIII, 4. Joh. XIX, 26. παρέστησαν. Act. IV, 10. 26. IX, 39. παρέστη. Act. XXVII, 23. (Diod. Sic. XVII, 43 et 99. Aelian. V. H. II, 17. Philostr. vit. Sophist. I, 10. Herodian. VIII, 3. 6. Joseph. Arch. I, 21. 2. Xen. Mem. III, 11. 2.) — bb) de apparitoribus vel ministris apparentibus coram domino, ubi Lat. *appareo*, α) sq. ἐνώπιόν τινος Luc. I, 19. — β) absolute Luc. XIX, 24. τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν scil. ἄνθρωπός τις εὐγενής coll. v. 12. — γ) sq. dativo Act. XXIII, 2. Ita LXX pro עָמַד 1 Regg. X, 8. Esth. IV, 5. (Lucian. Dial. Deorr. XX, 17. XXIV, 1 et 2.) — b) metaph. *auxilio sum*, *opitulor*, nos: *beystehen*, τινί Rom. XVI, 2. 2 Tim. IV, 17. (Epictet. Enchirid. c. 32. Aelian. V. H. I, 30. Dem. 366, 20. 1120, 26. Xen. Cyr. V, 3. 19.) — c) de tempore: *adsum*

Marc. IV, 29. — (Dem. 255, 25.) Saepius non legitur in N. T.

Παρμενᾶς, ᾶ, ὁ, *Parmenas*, *Parmenio*, nom. propr. unius ex septem diaconis ecclesiae primitivae Act. VI, 6.

Πάροδος, ου, ἡ, (a παρά et ὁδός via; aditus, accessus, via, quae ducit ad locum aliquem LXX Gen. XXXVIII, 14. Diod. Sic. XVII, 68. Xen. Anab. IV, 7. 4.) *transitus*, *ἐν παρόδῳ*, *in transitu*, *transeundo* 1 Cor. XVI, 7. (Lucian. Dial. Deorr. XXIV, 3. Polyb. V, 68. 8. Thuc. I, 126.)

Παροικέω, ῶ, f. ήσω, (a παρά et οἰκέω — accolo, iuxta aliquem vel in vicinia alicuius habito Xen. Vectig. I, 5.) *peregre habito*, *peregrinus sum*. Bis in N. T. a) sq. ἐν c. dat. loci Luc. XXIV, 18. — b) sq. εἰς c. acc. loci [per attract. Vide εἰς p. 436.] Hebr. XI, 9. — Ita LXX pro גּוּר Gen. XII, 10. XIX, 9. שָׁכַן Ps. XCIII, 17. יָשַׁב Gen. XXIV, 37. (Isocrat. Panegyr. c. 43.)

Παροικία, ας, ἡ, (a πάροικος, quod vid. accolatus, habitatio in vicinia alicuius) *peregrinatio* a) propr. Act. XIII, 17. — Ita LXX pro גּוֹלָה Esr. VIII, 34. (Sapient. XIX, 10.) — b) metaph. de vita in his terris comparari solita in libris sacris cum peregrinatione 1 Petr. I, 17. — cf. Hebr. XI, 13. Saepius non legitur in N. T.

Πάροικος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a παρά et οἶκος) (propr. accola, in vicinia alicuius habitans) *hospes*, *peregrinus* Act. VII, 6. 29. Eph. II, 19. 1 Petr. II, 11. LXX pro גֵּר Gen. XXIII, 4. (Siracid. XXIX, 26. 27.)

Παροιμία, ας, ἡ, (ex παρά et οἶμος, via; propr. quod ad viam vel in via est, quod tritum est) 1) *proverbium* 2 Petr. II, 22. συμβέβηκεν αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας. (Polyb. X, 32. 11. Aelian. V. H. XII, 22. Sophocl. Aiac. v. 673.) — 2) ex adiunct. *sermo obscurior* Joh. XVI, 29. ἐν παροιμίᾳ adverbialiter: *obscure* Joh. XVI, 25. Ita LXX de concise et sententiose dictis pro מָשָׁל Prov. I, 1. XXV, 1. (Siracid. VI, 35.) — 3) i. q. *παραβολή*, *parabola*, *similitudo* Joh. X, 6.

Πάροινος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό (ex παρά et οἶνος vinum; propr. ad vinum vel ad compotationes pertinens et in iis fieri solitum) *vinosus*, *vinolentus*. Bis in N. T. 1 Tim. III, 3. Tit. I, 7. (Lucian. Tim. §. 55. Lysias 172, 3.)

Παροίχομαι, perf. παρῴχημαι, (a παρά et οἴχομαι) *praetereo*, de tempore, semel in N. T. Act. XIV, 16. (Joseph. Arch. VIII, 12. 3. Polyb. VIII, 28. 9. Xen. Anab. II, 4. 1.)

Παρομοιάζω, f. άσω, (a παρά et ὁμοιάζω) *similis sum* Matth. XXIII, 27. (4 Macc. XVIII, 16.)

Παρόμοιος, οία, ον, (ex παρά et ὅμοιος) *similis*. Bis in N. T. Marc. VII, 8. 13. παρόμοια τοιαῦτα πολλά. (Diod. Sic. IV, 26. Polyb. VI, 3. 11. Dem. 12, 8. Xen. H. G. III, 4. 13. Thuc. I, 80.)

Παροξύνω, f. υνῶ, (a παρά et ὀξύς acutus; acuo LXX Deut. XXXII, 41. metaph. incito Xen. Mem. III, 3. 13. Diod. Sic. XI, 11. Polyb. II, 1. 14.) *irrito, indignatione incendo*. Bis in N. T. Act. XVII, 16. 1 Cor. XIII, 5. Ita LXX pro הִכְעִיס Deut. IX, 18. (Diod. Sic. IV, 34. Polyb. IV, 7. 5. Lucian. Dial. Deorr. V, 4. Dem. 10, 24.)

Παροξυσμός, οῦ, ὁ, (a παροξύνω q. v.) 1) *incitatio, excitatio*, sq. genit. obiecti = *ad aliquid* cf. *Matthiae* §. 367. p. 681. *Winer* p. 76. *Gesen.* p. 676. *Ewald* p. 572. — Ita *ad aliquid* Hebr. X, 24. — 2) *exacerbatio, acris concertatio* Act. XV, 3. — LXX ita pro קֶצֶף Deut. XXIX, 28. vel 27. (Dem. 1105, 24.) Saepius non legitur in N. T.

Παροργίζω, fut. attic. παροργιῶ [cf. sub ἀφορίζω monita, a παρά et ὀργίζω] *ad iram et indignationem provoco, exacerbo* Rom. X, 19. ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ ὑμᾶς. Eph. VI, 4. μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν. LXX pro הִכְעִיס Judd. II, 12. הִרְגִּיז Esr. V, 12. הִקְצִיף Ps. CVI, 32. (Dem. 805, 19.) Saepius non reperitur in N. T.

Παροργισμός, οῦ, ὁ, (a παροργίζω, exacerbatio, provocatio ad iram) *ira irritata*. Extat tantum Eph. IV, 26. — LXX pro כַּעַס 1 Regg. XV, 30.

Παροτρύνω, f. υνῶ, (a παρά augente et ὀτρύνω) *incito, instigo*, sq. accus. Act. XIII, 50. (Lucian. Deorr. concil. §. 4. Jos. Ant. VII, 6. 1.)

Παρουσία, ας, ἡ, (a πάρειμι adsum) 1) *praesentia* 1 Cor. XVI, 17. 2 Cor. VII, 6. 7. X, 10. Phil. II, 12. 2 Thess. II, 9. 2 Petr. I, 16. (Herodian. I, 3. 13. Dem. 674, 24.) — 2) *adventus* a) universe Phil. I, 26. διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς, quo in παρουσία addito πάλιν est: *reditus* (Diod. Sic. I, 29. Polyb. XXIII, 10. 14.) — b) παρουσία χριστοῦ vel τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου vel τοῦ κυρίου i. e. *adventus Jesu Messiae ad regnum suum gloriose inaugurandum futurus*, quem Christianos Apostolorum aetate haud procul abesse existimasse, intelligitur e verbis Paulinis 2 Thess. II, 1. sqq. — Matth. XXIV, 3. 27. 37. 39. 1 Cor. XV, 23. 1 Thess. II, 19. III, 13. IV, 15, V, 23. 2 Thess. II, 1. 8. Jac. V, 7. 2 Petr. I, 16. III, 4. 13. 1 Joh. II, 28. (Jos. Ant. III, 8. 4. de bell. iud. IV, 5. 5.) Saepius non extat in N. T.

Παροψίς, ίδος, ἡ, (a παρά et ὄψον, obsonium, maxime cupediae, condimenta Athen. IX, 2. p. 368.) *vas, patina, in qua obsonia apponuntur*. Bis in N. T. Matth. XXIII, 25. 26. (Legitur hac significatione Phrynicho [p. 176. ed. *Lobeck*] improbata Athen. l. l. Artemidor. I, 74. Arrian. diss. epict. II, 20.

Plutarch. de vitand. aere alieno c. 2. Mor. V. p. 119. an virt. doceri possit c. 2. Mor. II. p. 202. ed. *Tauchn.* Alciphron. II, 20. Xen. Cyr. I, 3. 4.)

Παῤῥησία, ας, ἡ, 1) *fiducia et libertas in dicendo* a) propr. Act. IV, 13. 1 Tim. III, 13. — *παῤῥησίᾳ* [cf. de dat. ad modum pertinente *Matthiae* §. 400. 5. p. 731.] i. e. *libere* Joh. VII, 13. 26. XVIII, 20. 2 Cor. III, 12. — *ἐν παῤῥησίᾳ* [adverb. vid. *ἐν* p. 520 sq.] i. e. *libere* Eph. VI, 19. Phil. I, 20. — *μετὰ παῤῥησίας* [adverbialiter, vid *μετά* Vol. II. p. 78.] i. e. *libere* Act. II, 29. IV, 29. 31. XXVIII, 31 — (Diod. Sic. I, 53. XII, 63. Polyb. II, 38. 6. II, 42. 3. Aelian. V. H. VIII, 12. Dem. 581.) — b) sensu *licentiae vel auctoritatis* Philem. v. 8. *πολλὴν ἐν χριστῷ παῤῥησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοι τὸ ἀνῆκον.* (Zosim. III, 7. p. 255.) — 2) *fiducia in aliquo vel in aliqua re collocata* 2 Cor. VII, 4. *πολλή μοι παῤῥησία πρὸς ὑμᾶς.* Eph. III, 12. *ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παῤῥησίαν.* Hebr. III, 6. IV, 16. X. 19. 34. 1 Joh. II, 28. III, 21. IV, 17. V, 14. (Jos. Arch. V, 1. 13. Sapient. V, 1.) — 3) *παῤῥησίᾳ, ἐν παῤῥησίᾳ* adverbialiter, *aperte* i. e. a) *sine ambagibus* Marc. VIII, 32. Joh. X. 24. XI, 14 XVI, 25. 29. — b) *in conspectu omnium* Joh. VII, 4. XI, 54. Col. II, 15. — Saepius non legitur in N. T.

Παῤῥησιάζομαι, f. *άσομαι,* (a *παῤῥησία* quod vid.) verb. depon. *libertate et fiducia utor in dicendo, libere loquor,* a) absolute Act. XVIII, 26. (Xen. Ages. XI, 5. — b) iunct. c. vv. dicendi Act. XIII, 46. XIX. 8. XXVI, 26. — c) *ἔν τινι* = *opera alicuius* vel *fretus aliquo* Eph. V, 20. 1 Thess. II, 2. Ita LXX pro הֵפִיחַ sq. לְ Ps. XI, 6. (*ἐπί τινα* erga aliquem Sir. VI, 11. *περί τινος* Dem. 287, 13. *πρός τινα* Xen. Cyr. V, 3. 8.) — d) *ἐν τῷ ὀνόματι ἰησοῦ* [cf. *ἐν* p. 524. 528.] Act. IX, 27. 28. — e) *ἐπί τινι* = *fretus aliquo* [alii *de*, vid. *ἐπι* p. 585.] Act. XIV, 3. — Saepius non extat in N. T.

Πᾶς, πᾶσα, πᾶν, παντός, πάσης, παντός, omnis, e, nos: *all.* Legitur in N. T. 1) sic, ut indicet, agi de *tota re* nomine, iuncto c. *πᾶς*, significata, es bezeichnet die Totalität des Gegenstandes = *ὅλος, totus, universus,* ubi nos: *ganz, alle.* Cf. *Winer* p. 51. *Buttm.* §. 114, 6. *Matthiae* §. 277. p. 564. *Herm.* ad Vig. p. 727. *Passow* II. p. 397. — Usurpatur ita a) *singularis* aa) *praepositus substantivo* α) ante se habente articulum, ut *πᾶσα ἡ δόξα* Matth. VI, 29 et Luc. XII, 27. *πᾶσα ἡ ἀγέλη* Matth. VIII, 32. *πᾶς ὁ ὄχλος* Matth. XIII. 2. Vide *ὄχλος* — XVIII. 32. 34. XXVII, 25. 45. *πᾶσα ἡ ἀλήθεια die ganze, lautere Wahrheit* Marc. V, 33. cf. *ἀλήθεια.* — *πᾶσα ἡ κτίσις* Marc. XVI, 15 et Rom. VIII, 22 — Luc. I. 10. II, 10. III, 3. IV, 25. VI, 17. VII, 17. 29. VIII, 47. IX, 13. XVIII, 43. XX, 6. 45. XXI, 35. 38. Joh. VIII, 2.

XVI, 13. Act. I, 8. III, 9. 11. IV, 10. V, 21. 34. VI, 5. VII, 14. VIII, 27. X, 2. 41. XI, 14. XII, 11 XV. 12. XVII. 26. XIX, 26. XX, 27. 28. XXI, 27. XXII, 5. XXV, 24 XXVI 20. Rom. IV, 16. IX, 17. X, 18. 1 Cor. XIII, 2 bis. Alii b. 1 ad num 3. referunt. — 2 Cor. VII, 4. Eph. II. 21. III, 19. IV, 16. Col. I, 6. 19. 23. II, 9. 19 1 Thess. III, 7. 9. Hebr. II, 15. IX, 19 bis. Apoc. V, 6. — — ubi nomina urbium, terrarum metonymice ponuntur pro: *incolae urbis* vel *terrae alicuius*, ut ἐξεπορεύετο — πᾶσα ἡ ἰουδαία — ἰορδάνου Matth. III, 5. — VIII, 34. XXI, 10. Marc. I, 5. Luc. II, 1. Act. XIII, 44. πᾶς ὁ κόσμος Rom. III, 19. — (Herodian. III, 9 fin. Xen. Ages. I, 25.) — β) abest artic. a substant., ut συντελέσας πάντα πειρασμὸν Luc. IV, 13. πᾶς οἶκος ἰσραὴλ vel πᾶς ἰσραὴλ Act. II, 36. Rom. XI, 26. — Matth. II. 3. — bb) *postponitur* substantivo habenti artic., ut τὴν κρίσιν πᾶσαν Joh. V, 22. Apoc. XIII, 12. — cf. *Buttm.* l. l. *Matthiae* l. l. — cc) positus *medium inter subst. et articulum*, ut τὸν πάντα χρόνον Act. XX, 18.— Gal. V, 14. 1 Tim. I, 16. — cf. *Buttm.* l. l. *Matthiae* §. 277. p. 564. —

b) *pluralis* aa) *praepositus* α) *substantivo* αα) habenti articulum, ut πᾶσαι αἱ γενεαὶ i. e. *die bezeichneten, bestimmten Geschlechter alle* vel *insgesammt* Matth. I, 17. πάντες οἱ ἀρχιερεῖς II. 4. — v. 16 bis. IV, 8. XI, 13. XII. 23. XIII, 32. 41. XXIII, 5. XXIV, 9. 14. 30 XXV, 7. 31. 32. XXVI. 1. 35. XXVII, 1. XXVIII 19. Marc. III, 28. IV, 13. 31. 32. VII, 3. 19. XI, 17. XII, 33. XIII. 10. XIV. 53 ter. Luc. I, 6. 48. 65. II, 19. 31. 51. IV, 5. IX, 1 XI, 50. XII, 18. XIII, 2. 17. 27. 28. XV, 1. XIX. 37. XXI. 24. 29. XXIII, 49 XXIV, 9. 27 bis. v. 47. Act. I, 18. III, 18. 24. 25. V. 20. VII, 10. IX, 39. X, 43. XIII, 22. XIV, 16. XV, 3. 17. XVIII. 2. 23. XXIV, 5. XXVI. 3. 4. 11. Rom I, 5. XIV, 25. XV, 11 bis. XVI, 4. 1 Cor. XII, 12. 26. XIV, 33. XV, 25 2 Cor. VIII, 18. XI, 28. Gal. III, 8. Eph. I. 15. III, 18. 21. IV, 10. VI, 16. 18. Phil. I, 1. IV, 22. Col. I, 4. II. 3. 13. 1 Thess. III, 13. IV, 10. V, 27. 2 Thess. I, 4. 1 Tim. VI, 10. 2 Tim. IV, 17. Philem. v. 5. Hebr. IV, 4. IX. 21. XIII, 24. Jac. I. 8. 2 Petr. III. 16. Jud. v. 15 ter. v. 25. Apoc. I, 7. II, 23. VII, 11. XII, 5. XV, 4. XVIII, 3. 14. 23. XIX, 5. 17. 21. XXI. 8. XXII, 21. — cf. *Winer* p. 51. *Matthiae* §. 265, 2. p. 547. *Buttm.* §. 114, 6.— ββ) articulum non habenti, ut πάντες ἄνθρωποι *alle Menschen im Allgemeinen* Act. XXII, 15 Rom. V, 12. 18 bis. XII, 17. 18. XVI, 15. 1 Cor. VII, 7. XV, 19. 2 Cor. III, 2. Gal. VI, 6. Eph. III, 8. Phil. IV, 5. 1 Thess. II, 15 1 Tim. II, 1. 4. Tit. II, 11. III, 2. Hebr. I, 6. Apoc. XIV, 8. — cf. *Matthiae* l. l. *Winer* l. l. — β) *participio* habenti articulum, ut πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας Matth. IV, 24. VIII, 16. IX. 28. XVIII. 31. XXI, 12. XXIV, 47. Marc. I, 32. VI, 33. Luc. I, 66. 71.

II, 18. 38. 47. XII, 44. XIII, 4. 17. XIV, 29. 33. XVII, 10. XVIII, 31. XXI, 15. 22. 35. XXIII, 48. XXIV, 14. 44. Joh. XVIII, 4. Act. I, 19. II, 44. IV, 16. V, 5. 11. IX, 14. 21. 35. X, 33. 38. 43. 44. XIX, 10. 17. XXII, 12. XXIV, 14. XXV, 24. XXVI, 29. XXVII, 24. XXVIII, 30. Rom. I, 7. III, 22. IV, 11. X, 12. 1 Cor. I, 2. XVI, 16. 2 Cor. I, 1. Gal. III, 10. Eph. VI, 24. 1 Thess. I, 7. 2 Thess. I, 10. II, 12. 1 Tim. II, 2. IV, 8. Hebr. III, 16. 2 Joh. v. 1. Apoc. XIII, 8. XVIII, 19. 24. — (Herodian. VII, 14. 14. Xen. Cyr. V, 3. 25.) — γ) *pronomini possess.* habenti artic., ut *πάντα τὰ ἐμά* Luc. XV, 31. — δ) *praepositioni*, qua ante se habente artic. circumscribitur nomen vel subst. vel adiectivum, ut *λάμπειν πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ* Matth. V, 15. — XXIII, 20. Luc. V, 9. Joh. V, 28. Act. II, 39. IV, 24. V, 17. XIV, 15. XVI, 32. XVII, 24. Rom. IX, 6. 2 Tim. I, 15. 1 Petr. V, 14. — ε) *adverbio*, quo ante se habente articulum, circumscribitur nomen, ut *πάντα — τὰ ὧδε* Col. IV, 9. — — bb) *postpositus* α) *substantivo* αα) ante se habenti artic., ut *αἱ πόλεις πᾶσαι* Matth. IX, 35. X, 30. Marc. I, 5. V, 26. Luc. VII, 35. XII, 7. Act. VIII, 40. XVI, 26. XVII, 30. Rom. XII, 4. 1 Cor. VII, 17. X, 1. XIII, 2. XV, 7. XVI, 20. 2 Cor. XIII, 2. 12. Phil. I, 13 1 Thess. V, 26. 2 Tim. IV, 21. Apoc. VIII, 3. cf. *Matthiae* l. l. *Buttm.* l. l. (Xen. Mem. I, 1. 19.) — ββ) absque articulo, ut *ἀθηναῖοι πάντες* Act. XVII, 21. — β) *participio* praefixum habenti articulum, ut *τὰ γινόμενα — πάντα* Luc. IX, 7. Act. XX, 32. Hebr. V, 9. — γ) *pronom. possess.* posito c. art., ut *τὰ ἐμὰ πάντα* Joh. XVII, 10. — δ) *praepositioni*, qua habente ante se artic. circumscribitur nomen, ut *τὰ κατ' ἐμὲ πάντα* Col. IV, 7. — Gal. I, 2. Tit. III, 15. — — cc) positus *medium* inter artic. et subst. Act. XXI, 21. — dd) *iunctus c. pronomine*, cui nunc ante positus nunc postpositus legitur, ut *ἡμεῖς πάντες* vel *πάντες ἡμεῖς* = *wir alle* Joh. I, 16. Act. II, 32. X, 33. XXVI, 14. XXVIII, 2. Rom. IV, 6. VIII, 32. 2 Cor. III, 18. Gal. IV, 26. Eph. II, 3. IV, 6 — *πάντες ὑμεῖς* vel *ὑμεῖς πάντες* Matth. XXIII, 8. XXVI, 31. Luc. IX, 48. Act. IV, 10. XX, 25. XXII, 3. Rom. I, 8. XV, 33. XVI, 24. 1 Cor. XIV, 5. 18. XVI, 24. 2 Cor. II, 3 bis. v. 5. VII, 15. 18. XIII, 13. Phil. I, 4. 7 bis. v. 8. 25. II, 17. 26. IV, 23. 1 Thess. I, 2. 2 Thess. I, 3. III, 16. 18. Tit. III, 15. Hebr. XIII, 25. — *οὗτοι πάντες* vel *πάντες οὗτοι* Act. I, 14. II, 7. XVII, 7. Hebr. XI, 13. 39. — *πάντες αὐτοί* Act. IV, 33. XIX, 17. XX, 36. 1 Cor. XV, 10. — *πάντες ὅσοι*, *omnes quicunque* Matth. XXII, 10. Luc. IV, 40. Joh. X, 8. Act. V, 36. 37. neutr. *πάντα ταῦτα* item *ταῦτα πάντα* Matth. IV, 9. VI, 32. 33. XIII, 34. 51. XIX, 20. XXIII, 36. XXIV, 2. 6. 8. 33. 34. Marc. VII, 23. X, 20. XIII, 4. 30. Luc. VII, 18. XII, 30. 31. XVI, 14. 26. XXI, 36.

XXIV, 9. 21. Joh. XV, 21. Act. VII, 50. XXIV, 8. Rom. VIII, 37. 1 Cor. X, 11. XII, 11. Col. III, 14. 1 Thess. IV, 6. 2 Petr. III, 11. — *τὰ δέ πάντα* 2 Cor. XII, 19. — *πάντα ὅσα* Matth. VII, 12. XIII, 44. 46. XVIII, 25. XXI, 22. XXIII, 3. XXVIII, 20. Marc. XI, 24. XII, 44. Luc. XXIII, 12. 22. Joh. IV, 29. X, 41. XVI, 15. XVII, 7. Act. III, 22. — — ee) *absolute* *α*) *c. articulo* *αα*) *οἱ πάντες, αἱ πᾶσαι*, *die ganzen, alle zusammen* cf. *Matthiae* §. 266. p. 549. *Passow* II. p. 397. — א) sq. numerali Act. XIX, 7. XXVII, 37. (Thuc. I, 100.) — cf. *Matthiae* l. l. *Passow* l. l. — ב) universe = *die erwähnten Alle*, ut Marc. XIV, 64. *οἱ δὲ πάντες* = *die ganze versammelte Menge.* Rom. XI, 32 bis. *τοὺς πάντας* sc. vos et hos 1 Cor. IX, 22. *τοῖς πᾶσι* sc. *τοῖς ἰουδαίοις, τοῖς ἀνόμοις, τοῖς ἀσθένεσι.* modo commemoratis. X, 17. 2 Cor. V, 10. 14. Eph. IV, 13. Phil. II, 21 coll. v. 20 et cap. I, 14. 15. — — *ββ*) *τά πάντα* א) *rerum omnium universitas.* Ita de rerum creatarum universitate Rom. XI, 36. 1 Cor. VIII, 6 bis. XI, 12. XV, 27. 28 bis. Eph. III, 9. Phil. III, 21. Col. I, 16. 17. Hebr. I, 3. II, 8 bis. v. 10 bis. III, 4. Apoc IV, 11. — — de meliore omnium rerum conditione, cuius auctor extitit Christus 2 Cor. V, 17. 18. cf. de h. l. *Gersdorf* Sprachcharakteristik des N. T. Vol I. p. 385. — de rerum, quas docendas habuit Jesus, universitate = *omne* doctrinae meae *argumentum* Marc. IV, 11. = *omnes vitae necessitates* Act. XVII, 25. — Rom. VIII, 32. *τὰ πάντα* = *omnis rerum ad vitam beatam necessariarum copia* 1 Cor. IX, 22. *γέγονα τὰ πάντα* sc. *ἰουδαῖος, ἄνομος, ἀσθενής.* XII, 6. *τὰ πάντα* sc. *χαρίσματα, διακονίαι, ἐνεργήματα* coll. v. 5. 6. — v. 19. 2 Cor. IV, 15. Eph. V, 13. Phil. III, 8 coll. v. 7. Col. III, 8 coll. v. 5. — ג) = *οἱ πάντες* i. e. *omnium hominum universitas, die Menschen insgesammt*, nunc universe Gal. III, 22 coll. Rom. XI, 32. — Col. I, 20. 1 Tim. VI, 3. — nunc de universis Jesu cultoribus Eph. I, 10. 23. IV, 10. — *αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα* = *ἡμεῖς οἱ πάντες* Eph. IV, 15. cf. *Koppe* ad h. l. — ג) additum nomini proprio singularis numeri = *summus, princeps* 1 Cor. XV, 28. cf. de h. l. sub *ἐν* p. 509 observata. — Col. III, 11. Vide *ἐν* p. 519. — — *β*) *absque articulo* *αα*) *πάντες, πᾶσαι, omnes*, ubi nos: *Alle, Jedermann* Matth. X, 22. XIV, 20. XV, 37. XIX, 11. XXI, 26. XXII, 27. 28. XXV, 5. XXVI, 27. 30. 70. XXVII, 22. Marc. I, 27. 37 II, 12 bis. V, 20. VI, 39. 42. 50. IX, 35 bis. X, 44. XII, 22. — v. 28. *ποία — ἐντολή* [cf. *Winer* p. 74.] v. 29. 43 44. XIII, 13. 37. XIV, 23. 27. 29. 31. 50. Luc. I, 63. 65. II, 3. III, 15. IV, 15. 20. 28. 36. VI, 10. 19. VIII, 40. 45. 52. 54. IX, 17. 23. 43 bis. XII, 41. XIII, 3. XIV, 18. XX, 32. 38. XXI, 3. 17. XXII, 70. Joh. I, 7. II, 15. 24. III, 26. 31 bis. V, 23. VI, 45

et saepius.— *ββ*) πάντα, *omnia* Matth. VIII, 33. Marc. IV, 34. VI, 30. Luc. I, 3. III, 20. Joh. I, 3. IV, 25. 45. Act. X, 39. XIII, 39. Rom. VIII, 28. IX, 5. 1 Cor. II, 10. 15. 2 Cor. VI, 10. Gal. IV, 1. Eph. I, 22 bis. Phil. II, 14. Col. I, 17. 1 Thess. V, 21. 1 Tim. II, 1. 2 Tim. II, 10. Tit. I, 15. Hebr. II, 8. Jac. V, 12. 1 Petr. IV, 7. 8. 2 Petr. I, 3. 1 Joh. II, 27. 3 Joh. v. 2. Apoc. XXI, 5. — πάντα ὑμῶν, *omnes res vestrae* vel *quaecunque agitis* 1 Cor. XVI, 14. — πάντα accus. plur. adverbialiter: *omnino*, *in allen Stücken*, *in jeder Beziehung* Act. XX, 35. 1 Cor. IX, 25. X, 33. XI, 2. (Xen. Anab. I, 3. 10.) — cf. de πολλά sub παρακαλέω adnotata. — εἰς πάντα, *in jeder Beziehung* 2 Cor. II, 9. cf. εἰς p. 435. — κατὰ πάντα, *omnino*, *in jeder Hinsicht* Act. III, 22. XVII, 22. Col. III, 20. 22. Hebr. II, 17. IV, 15. Vide κατά p. 704. — ἐν πᾶσι [propr. in omnibus rebus tractandis occupati =] *in jeder Beziehung* 2 Cor. XI, 6. 1 Tim. III, 11. IV, 15. Eph. I, 23. 2 Tim. II, 6. IV, 5. Tit. II, 9. Hebr. XIII, 18. 1 Petr. IV, 11.

2) ita legitur *singularis*, πᾶς, πᾶσα, πᾶν, ut pluralitatis notionem includat = ἕκαστος, *quisque*, *quicunque*, nos: *jeder*, *jeglicher*. Cf. *Buttm.* §. 114, 6. *Passow* II. p. 397. — a) *iunct. c. substantivo* aa) articulum non habente *α*) universe, ut πᾶν δένδρον Matth. III, 10. VII. 17. 19. πᾶσα δικαιοσύνη Matth. III, 15. πᾶν ῥῆμα Matth. IV, 4 V, 11. XII, 36. XVIII, 16. Luc. IV, 4. 2 Cor. XIII, 1. — Matth. XII, 25. 31. XIII, 42. 52. XV, 13. XVIII, 19. XIX, 3. XXIII, 35. Marc. IX, 49. Luc. II, 23. III, 5 bis. v. 6. IV, 37. V, 17. X, 1. XI, 17. 42. XXI, 36. Joh. I, 9. II, 10. XV, 2. XVII, 2. Act. I, 21. II, 5. 17. 43. V, 42. X, 35. XIII, 27. XV, 21 bis. v. 36. XVII, 17. XVIII, 4. XXVII, 20. Rom. II, 9. III, 4. 19. VII, 8. XIII, 1. XIV, 5. 11 bis. 1 Cor. I, 2. 5. IV, 17. XI, 3—5. XV, 24. 30. 39. 2 Cor. II, 14. IV, 2. VII, 1. VIII, 7. εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν IX, 8. 11. X, 5 bis. v. 6. Gal. V, 3. Eph. I, 21. IV, 14. 16. 31 bis. V, 5. VI, 18. Phil. I, 4. 18. II, 9—11. IV, 7. 19. 21. Col. I, 10. 11. 15. 28. II, 2. 10. IV, 12. 1 Thess. I, 8. V, 22. 2 Thess. II, 17. III, 6. 16. 17. 1 Tim. II, 8. IV, 4. V, 10. VI, 1. 2 Tim. II, 21. III, 16. 17. IV, 18. Tit. I, 16. II, 14. III, 1. Philem. v. 6. Hebr. II, 2. III, 4. V, 1. VI, 16. VII, 7. VIII, 3 IX, 19. X, 11. XII, 6. 11. XIII, 21. Jac. I, 17 bis. v. 19. 21. III, 7. 16. IV, 16. 1 Petr. I, 24 bis. II, 13. 1 Joh. I, 7. 9. III, 15. IV, 1—3. V, 17. Apoc. I, 7. V, 9. 13. VI, 14. 15. VII, 1. 4. 9. 17. VIII, 7. XI, 6. XIII, 7. XIV, 6. XVI, 3. 20. XVIII, 2 bis. v. 12 ter. v. 17. XXI, 4. 19. — *β*) praeced. οὐ: οὐ πᾶς, *non quisque* 1 Cor. XV, 39. — bb) habente articulum Luc. X, 19. 2 Cor. I, 4. Phil. I, 3. 1 Petr. V, 7. Jud. v. 25. — b) *sequente pron. relativo* intendit, ita πᾶς ὅςτις = ὅςτις,

item *πᾶς ὅςτις ἄν* = *ὅςτις ἄν* sed fortius cf. *Fritzsche* diss. II. p. 54. — Matth. VII, 24. X, 32. XIX, 29. Col. III, 17. 23. — *πᾶς ὅς* = *ὅς ἄν*, *quicunque*, sed fortius Act. II, 21. Rom. X, 13. 1 Cor. VI, 18. — Luc. XIV, 33. Rom. XIV, 23. Gal. III, 10. — *πᾶν ὅ* pro: *omnes qui, quicunque* Joh. VI, 37. 39. XVII, 2. — c) sq. *participio* aa) ante se habente artic. α) universe, ut *πᾶς ὁ ὀργιζόμενος* Matth. V, 22. VII, 8. XV, 17. Marc. VII, 8. Luc. VI, 47. Joh. III, 8. 15. VI, 45. XV, 2. Act. X, 43 XIII, 39. Rom. I 16. II, 10. XII, 3. 1 Cor. IX, 25. X, 25. 27. Gal. III, 13. Eph. V, 13. 1 Joh. II, 23. III, 3. 4. 6. 9. 15 V, 1 bis. v. 4. Apoc. XVIII, 17. XXII, 15. 18. abest *ὤν* 1 Joh. II, 16. — ordine inverso, ut *τῷ ἔχοντι παντί* Matth. XXV, 29. β) praeced. *οὐ*: *οὐ πᾶς*, *non quisque* Matth. VII, 21. Vide *οὐ* p. 202 — bb) absque artic., ut *παντὸς ἀκούοντος* Matth. XIII, 19 *παντὶ ὀφείλοντι ὑμῖν* Luc. XI, 4. — 2 Thess. II, 4. — d) *absolute* aa) universe Marc. IX, 49. Luc. XVI, 16. Hebr. II, 9. — bb) formulae notandae: *διὰ παντός* vel iunctim *διαπαντός* = *perpetuo*. Vid. *διά* p. 260 fin. — *ἐν παντί* i. e. vel *quovis tempore* 2 Cor. IV, 8. VII, 5. 16. XI, 6. Phil. IV, 6. 1 Thess. V, 17. — vel *in quovis rerum statu* 2 Cor. VI, 4. VII, 11. XI, 9. *ἐν παντὶ καὶ ἐν πᾶσι* Phil. IV, 12. — vel *in jeder Beziehung*, *omnino* 1 Cor. I, 5. 2 Cor. VII, 16. VIII, 7. IX, 8. 11. Eph. V, 24 —

3) = *παντοδαπός* i. e. *omnis generis*, *cuiuscunque generis* cf. *Passow* II. p. 397. *Herm.* ad Vig. p. 728. *Fritzsche* diss. II. p. 23. — a) proprie aa) universe, ut *πᾶσαν νόσον*, *πᾶσαν μαλακίαν* Matth. IV, 23. IX, 35. X. 1. — XXIII, 27. Act. VII, 22 XIII 10 ter? Rom. I, 18. 29. XV, 13. 14. 2 Cor. I, 3. 4. IX, 8 bis. Eph. I, 3. 8. IV, 19. V, 3. 9. VI, 18. Phil. I, 9. Col. I, 9 28 III, 16. 2 Thess. I, 11. II, 9. 10. 1 Petr. II, 1 ter. V, 10. — *πάντα τὰ τετράποδα τῆς γῆς* Act. X, 12. — (Herodot. II, 120. Xen. Anab. III, 2. 8. VI, 4. [2.] 6. Cyr. VI, 2. 26.) — bb) praeced. *οὐ*, *οὐδέποτε*, *οὐδέ*, *μή*, *οὐ μή*, coniungendis c. verbo Luc. I, 37. Rom. III, 20. Gal. II, 16. 1 Joh. II, 21. Apoc. XXII, 3. Cf. *οὐ* p. 202. — *οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν κοινόν* i. e. *semper abstinui quovis cibo profano* Act. X, 14. — *πᾶς λόγος σαπρὸς — μὴ ἐκπορευέσθω* Eph. IV, 29. — 2 Petr. I, 20. — *ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶσα σάρξ* = *ut gloriatione abstineat quicquid est carnis* 1 Cor. I, 29. — Apoc. VII, 1. 16. cf. *οὐδέ* p. 206. XXI, 27. Ita לֹא־כָל Exod. XX, 10. et locos V. T. alios apud *Winer* in Lex. hebr. p. 514. Cf. *Fritzsche* diss. II. p. 23—33. *Winer* p. 70. — b) = *alles mögliche, jeder mögliche*, ubi Lat. *summus*, ut *πᾶσα ἐξουσία* Matth. XXVIII, 18. *ἐν πάσῃ ὑπομονῇ* 2 Cor. XII, 12. — Act. XXIII, 1. 1 Tim. I, 15. IV, 10. Tit. III, 2. 2 Petr. I, 5. Jud. v. 8 — *εἰς πᾶσαν*

ἀρέσκειαν Col. I, 10. — v. 11. cf. *εἰς* p. 428 fin. — Act. V, 23. Eph. VI, 18. Phil. I, 20. Col. I, 11. 1 Tim. II, 2. 11. V, 2. 2 Tim. IV, 2. 1 Petr. II, 18. — Act. IV, 29. XVII, 11. XX, 19. XXIV, 3. XXVIII, 31. Eph. IV, 12. Phil. II, 29. Tit. II, 15. 1 Tim. III, 4. — (Herodian. III, 9. *παντὶ σθένει.* III, 8. 6. Diod. Sic. Vol. X. p. 158. ed. *Bip.* Xen. Cyr. VII, 2. 22.)

***Πάσχα*, τό, *Pascha*,** vocab. *ἄκλιτον*, ortum ex hebr. פֶּסַח, forma aramaea פַּסְחָא, quod derivandum videtur a פָּסַח transiit, parcens transiit cf. *Gesen.* hebr. Wörterb. sub h. v. — 1) *agnus paschalis* i. e. agnus die XIV mensis Nisan *θυσίας* nomine mactari et comedi solitus ab Israelitis in memoriam diei illius, quo angelus mortis percutiens Aegyptiorum primogenitos, Israelitarum fores praeteriret, horum primogenitis parcens Exod. XII. sqq. Num. X, 6 sqq. Ita legitur in N. T. a) propr. *φαγεῖν το πάσχα* Matth. XXVI, 17. Marc. XIV, 12. 14. Luc. XXII, 11. 15. Joh. XVIII, 28. — Ita LXX *φαγεῖν τὸ φασέκ* et hebr. אָכַל הַפֶּסַח 2 Chron. XXX, 17. 18. coll. Exod. XII, 43. — *ἑτοιμάζειν τὸ π.* i. e. *agnum paschalem* [cum panibus et herbis] *comedendum curare* vel *parare* Matth. XXVI, 19. Marc. XIV, 16. Luc. XXII, 8. 13. — *θύειν τὸ π.* Luc. XXII, 7. Marc. XIV, 12. — Ita LXX pro שָׁחַט הַפֶּסַח Exod. XII, 21. — transfertur haec formula ad Christum agni paschalis ad instar pro nobis mactati vel trucidati 1 Cor. V, 7. — 2) *dies agno paschali comedendo lege constitutus, festum paschale* i. e. dies decimus quartus mensis Nisan post occasum solis a) propr. Marc. XIV, 1. — Matth. XXVI, 18. *πρός σε ποιῶ* [i. e. *celebraturus sum* cf. de fut. attico *ποιῶ Herm.* ad Soph. Electr. v. 959. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 765.] *τὸ πάσχα.* Hebr. IX, 28. *πίστει πεποίηκε* [i. e. *instituit Moses* v. *ποιέω*] *τὸ πάσχα.* — b) sensu latiori i. e. inclusis diebus azymorum: *festum paschale universum*, celebrandum per VII. dies, a vespera diei XIV mensis Nisan usque ad vesperam diei XXI[mi] mensis Nisan, per quos ex lege vescebantur Judaei panibus infermentatis, absolute Matth. XXVI, 2. Luc. XXII, 1. — *ἡ ἑορτὴ τοῦ π. festum, quod ab agno paschali nomen habet* Luc. II, 41. Joh. XIII, 1. Cf. de hoc gen. *Winer* p. 146 sq. *Gesen.* p. 666. *Ewald* p. 579. — Joh. II, 13. 23. VI, 4. XI, 55 bis. XII, 1. XVIII, 39. XIX, 14. Act. XII, 4. — Saepius non legitur in N. T. — Addere placet, quae habet de huius festi solemnibus *Winer* bibl. Realw. p. 406 sqq. „Am Abend des 14ten Nisan wurde ein Schaaf oder Ziegenbock, der ein Jahr alt und ohne Leibesfehler war [Osterlamm], im Vorhofe [der Stiftshütte] des Tempels geschlachtet, ganz gebraten [nicht gekocht] und vom Hausvater mit seiner Familie oder andern dazu gebetenen Gästen [immer in Gesellschaft] so verzehrt, dass nichts davon bis auf den folgenden Tag übrig blieb. Als Zukost genoss man מְרֹרִים, bittre Kräuter und ungesäuerte

Brodl uchen [מַצּוֹת] und kleidete sich in Reisekostüm, beydes zum Andenken an den schnellen Auszug aus Aegypten. Dieser Abend des 14. Nisan hiess eigentlich Pascha Levit. XXIII, 6. [Siehe oben no. 2. a.] — Das ganze Fest über ass man bloss ungesäuertes Brod, לֶחֶם עֹנִי, *Trübsalsbrod*, [doch wurde 15—21. Nisan eigentlich bloss חַג הַמַּצּוֹת genannt Levit. XXIII, 6. *τὰ ἄζυμα* Marc. XIV, 1.]. — — Täglich wurden besondere Opfer im Namen und zum Besten der ganzen Nation, nämlich Brand- und Sündopfer, dem Jehova dargebracht; Privatpersonen schlachteten auch Dankopfer und stellten wahrscheinlich Opfermahlzeiten an. — Am zweiten Tage des Festes brachte man die reifen Erstlingsähren auf dem Altare dar, Levit. XXIII, 10 sqq. — Schlachten durfte das Osterlamm jeder Israelit, der nicht unrein war Exod. XII, 16.— Der Ort, wo diess geschah, war der Vorhof des Tempels, da hier alle Opfer geschlachtet werden mussten, das Osterlamm aber ein Opfer war Exod. XII, 27. Num. IX, 7. 19. — Am Genusse des Osterlammes durfte jeder Beschnittene [auch wenn er nicht israelitischen Stammes war] Antheil nehmen.— Jeder Hausvater musste das Osterlamm mit seiner Familie essen; war diese nicht zahlreich genug, so durften zwey oder drey Familien zusammentreten Exod. XII, 4. Späteren Bestimmungen zufolge [Jonath. zu Exod. XII, 4. Jos. Arch. XVII, 7.] sollte die Zahl der Gäste nicht unter zehn und nicht über zwanzig seyn. Israeliten, die nicht in Jerusalem ansässig waren, erhielten von den Bewohnern das nöthige Zimmer unentgeldlich eingeräumt, wofür sie denselben die Haut des Osterlammes und die gebrauchten irdenen Gefässe überliessen. Indess war die Zahl der das Pascha besuchenden Juden viel zu gross, als dass sie alle hätten auf die Art ein Unterkommen finden können [der Umfang der Stadt betrug etwas mehr, als eine Meile]; die meisten mochten also wohl vor der Stadt sich lagern und unter Zelten das Osterlamm essen, ähnlich den heutigen mahomedanischen Wallfahrern zu Mekka. — Spätere Gebräuche bey der Osterlammsmahlzeit waren nach *Pesach.* 10. folgende: Man reichte vier Becher Wein herum, jeden mit einem Dankspruche, der dritte hiess *calix benedictionis* [coll. 1 Cor. X, 26. *τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας*]. Zwischen ihnen sang man das grosse Hallel. Ps. CXIII—CXVIII. Zuweilen fügte man noch einen fünften Becher bey; dann wurde noch Ps. CXX—CXXVII. gesungen."

Πάσχω, f. *πείσομαι*, aor. 2. *ἔπαθον*, perf. *πέπονθα*, *patior* i. e. *evenit mihi aliquid, afficior, ich erfahre eine Einwirkung von aussen her, ich erfahre etwas böses oder gutes* a) de iis, quibus boni aliquid evenit, ubi Lat. *contigit mihi aliquid*, sq. acc. rei Gal. III, 4. (Ita absolute de bonis, quae contigerunt alicui LXX Esth. IX, 29. Theocrit. Idyll. XV, 138.

Arrian. diss. epict. II, 1. addito *ἔκ τινος* Joseph. Arch. III, 15. 1. et plene i. e. *εὖ πάσχω τι* Xen. H. G. VI, 5. 48. Plut. apophth. Mor. II. p. 20. 25. ed. *Tauchn.* *ὑπό τινος* Xen. Mem. II, 2. 5. Aelian. V. H. I, 34. XIII, 42. et *ἀγαθὰ πάσχω* Xen. Mem. II, 2. 3.) — b) de iis, qui vexantur ab aliquo, quibus mali aliquid accidit, ubi Lat. *mala et adversa patior, mala subeo, male tractor, patior* aa) plene i. e. addito *κακῶς* vel *κακόν τι* Matth. XVII, 15. Act. XXVIII, 6. (Aelian. V. H. XIII, 17. Plutarch. apophth. Mor. II. p. 20. Herodian. III, 2. 10. Xen. Mem. IV, 2. 26. Anab. V, 5. 7. Cyrop. V, 2 25.) — bb) absolute i. e. abest *κακόν* vel *κακῶς* (Herodian. III, 11. 1. Artemid. III, 51 Xen. Mem. II, 1. 18.) aa) universe Act. XVII. 3. 1 Cor. XII, 26. Hebr. II, 18. 1 Petr. II, 20 23. III, 17. IV, 19. — bb) sq. acc. rei, ut *τὰ αὐτά, ταῦτα, παθήματα, πολλά* Marc. IX, 12. Luc XIII, 2. 2 Cor. I 6. 2 Tim. I, 12. Apoc. II, 10. — *ἀπό τινος* Matth. XVI, 21. Marc. VIII, 31. Luc. IX, 22. XVII, 25. — Quo pertineat in talibus *ἀπό*, supra sub *ἀπό* p. 114 observatum est. — *ὑπό τινος* Matth. XVII, 12. Marc. V, 26. 1 Thess. II, 14. — *διά τινα*, *propter aliquem* Matth. XXVII, 19. — cc) *περί τινος* 1 Petr. III, 14. — dd) *ὑπέρ τινος* Act. IX, 16. Phil. I, 29. 2 Thess. I, 5. 1 Petr. II, 21. IV, 1. (Plut. apophth. Mor. II. p. 17. ed. *Tauchn.*) — ee) *διά τι* 1 Petr. III, 14. — (2 Macc. VII. 32) — ff) c. adv. Luc. XXIV, 46. 1 Petr. II, 19. IV, 15. V, 10. — Ita legitur, ut pertinere ad Jesum, mortem cruentam subeuntem, neminem Christianum latere possit Luc. XXII, 15. Act. I. 3 III, 18. Hebr. IX, 26. XIII, 12. (Ad Hebr. II, 18. uti conferri possunt *παθὼν — ἔγνω* Hesiod. opp. v. 201 vel 220., item *οἶδα παθὼν ἐλεεῖν* Meleager in Anth. gr. Vol. I. p. 14. ed. *Jacobs* ita Graecis per euphemismum *πάσχω*, ut Latinis: humanitus aliquid mihi accidit, dicebatur pro: morior Diod. Sic. XIII, 98. Herodian I, 17. 22. Diog. Laërt. V, 6. Isaeus 5, 5. Aeschin. Dial. Socr. III, 14. Xen. Anab. VII, 2 14.) Saepius non legitur in N. T.

Πάταρα, *ἄρων*, *τά*, *Patara*, urbs maritima Lyciae, celebris ob oraculum Apollinis hic mensibus sex hiemalibus responsa deliberantibus dantis et sex aestivis apud Delum cf. Herodot. I, 182. *οὐ γὰρ ὦν αἰεί ἐστι χρηστήριον αὐτόθι.* Strabo XIV. p. 981. Virgil. Aen. IV, 144. et *Heyne* excurs. ad h. l. — Semel in N. T. Act. XXI, 1.

Πατάσσω, f. *ξω*, 1) *percutio* [i. e. pulso, ut *τοῖς κόντοις τὰς ἀσπίδας.* Diod. Sic. I, 67.] i. e. a) *ferio, schlagen*, sq. *ἐν* c. dat. adminic. Luc. XXII 49. Vide de h. l. supra sub *εἰ* p. 362. — *τινά* Matth. XXVI, 51. Luc. XXII, 50. — (Diod. Sic. IV, 31. Polyb. X, 18. 4. Lys. 28, 6. Thuc. VIII, 92.) — b) *erschlagen*, i. e. *interficio*, sq. acc. pers. Matth. XXVI, 31. Marc. XIV, 24. Act. VII, 24. Ita LXX pro הִכָּה

Exod. II, 12. Zach. XIII, 7. (Plut. Alcib. c. 25.) — c) *leviter tango*, sq. accus. Act. XII, 7. — 2) ex hebr. Deus vel angelus iussu Dei πατάσσειν aliquem dicitur, ubi Lat. *affligo aliquem*, *malis afficio aliquem*, sq. accus. pers. Act. XII, 23. et addito ἔν τινι Apoc. XI, 6. XIX, 15. Ita LXX et hebr. הִכָּה Gen. VIII, 21. Num. XIV, 12. נָגַף Exod. XII, 23. (2 Macc. IX, 5.) cf. *Simonis* lex. hebr. p. 622. ed. *Winer* et *Gesen.* sub נָכָה. — Saepius non extat in N. T.

Πατέω, ῶ, f. ήσω, (a πάτος, via trita) *calco*, τὴν ληνὸν Apoc. XIV, 20 et XIX, 15. LXX pro דָּרַךְ Neh. XIII, 15. (Anacr. Od. 17.) — πατεῖν γῆν vel πόλιν, *terram*, *urbem calcare* pro: *ambulare, versari in terra, in urbe* Luc. XXI, 24. Apoc. XI, 2. Ita LXX pro הָלַךְ Jes. XLII, 5. (Sophoc. Philoct. 1060. Theocrit. Idyll. XVIII, 20.). Alii contra πατεῖν γῆν, πόλιν explicant: *ignominiose tractare*, ut Herodian. VIII, 5. 24. Anacreon Od. 26 et 46. — sq. ἐπάνω τινος Luc. X, 19. Saepius non legitur in N. T.

Πατήρ, τέρος, τρός, ὁ, *pater*, *der Vater*, [de nom. ὁ πατὴρ et οἱ πατέρες posito pro vocat. Matth. XI, 26. Marc. XIV, 36. Luc. X, 21. Rom. VIII, 15. Gal. IV, 6. Eph. VI, 4. Col. III, 21. cf. *Matthiae* §. 312 p. 614. *Fischer* ad Weller. Vol. III. P. I. p. 319. *Markland* ad Eur. Iph. Aul. v. 446. *Valckenar.* ad Eurip. Phoen. v. 1332. *Winer* p. 75.] Usurpatur hoc nomen in N. T. A) de hominibus a) proprie i. e. *genitor* aa) universe Matth. II, 22. IV, 21. 22. VIII, 21. X, 21. 35. 37. XV, 4 bis, v. 5 bis. XIX, 5. 19. 29. XXI, 31. Marc. I, 20. V, 40. VII, 10. 11. 12. IX, 21. 24. X, 7. 19. 29. XIII, 12. XV, 21. Luc. I, 59. 62. 67. VIII, 51. IX, 42. 59. XI, 11. XII, 53 bis. XIV, 26. XV, 12. 17. 18. 20—22. 27—29. XVI, 27. XVIII, 20. Joh. IV, 53. VI, 42. Act. VII, 4. 14. 20. XVI, 1. 3. XXVIII, 8. 1 Cor. V, 1. Gal. IV, 2. Eph. V, 31. VI, 2. Phil. II, 22. 1 Thess. II, 11. 1 Tim. V, 1. Hebr. VII, 10. XII, 7. 9. — (Xen. Cyr. III, 1. 14 et 15.) — de nutritore, patris officia praestante Luc. II, 48. — bb) οἱ πατέρες pro: *parentes* Eph. VI, 4. Col. III, 21. Hebr. XI, 23. (Parthen. Erot. 10.) cf. *Passow* II. p. 401. *Schäfer* melet. p. 45. — b) *auctor stirpis*, *princeps gentis*, *Ahnherr*. Legitur ita singularis aa) proprie Matth. III, 9. Marc. XI, 10. Luc. I, 32. 73. III, 8. Joh. IV, 12. VIII, 39. 41. 53. 56. Act. VII, 2. Rom. IV, 1. 17. 18. IX, 10. Jac. II, 21. — Ita LXX et hebr. אָב Gen. XXVIII, 13. 1 Regg. XV, 11. (1 Macc. II, 54.) — bb) metaph. de eo, qui, primus quasi auctor rei, *primus exemplum praeivit rei*, ut τῆς πίστεως = *exemplum*, *prototypus*. Ita de Abrahamo Rom. IV, 11. 12. 16. — pluralis οἱ πατέρες = *maiores* Matth. XXIII, 30. 32. Luc. I, 17. 55. 72. VI, 23. 26. XI, 47. 48. Joh. IV, 20. VI, 31. 49. 58. VII, 22. Act. III, 13. 22. 25. V, 30. VII, 11. 12. 15. 19. 32. 38. 39. 44. 45. 51. 52.

XIII, 17. 32. 36. XV, 10 XXII, 14. XXVI, 6. XXVIII, 25. Rom. IX, 5. XI, 28. XV, 8. 1 Cor. X, 1. Hebr. I, 1. VIII, 9. 2 Petr. III, 4. — Ita LXX et אָבוֹת 1 Regg. VIII, 21. (Diod. Sic. Vol. IX. p. 280. ed. *Bip.* Herodian. II, 15. 2.) — c) ex adiunct. pro: *aetate provectior*, *senior* 1 Joh. II, 13. 14. — d) est nomen honoris, usurpatum aa) de praeceptore, doctore Matth. XXIII, 9. *πατέρα — ὑμῶν* sc. *τινά.* Vocabantur apud Judaeos sectae et familiae duces ac principes, uti antiquiore aetate prophetae atque doctores dignitate et sapientia praecipua conspicui, non solum a discipulis suis, verum etiam ab aliis, imo a regibus, patres cf. 2 Regg. VI, 1. 2. 21. XIII, 24.— bb) de magistratibus, ut de assessoribus synedrii, Act. VII, 2. XXII, 1. (cf. Lat. *patres* usurpatum de senatoribus.) — cc) in blanda compellatione Luc. XVI, 24. 27. 30. (ita Hom. Odyss. VII, 48. VIII. 145.) —

B) de Deo, a) absolute aa) universe Matth. XI, 27. XXIV, 36. XXVIII. 19. Marc. XIII, 32. Luc. IX, 26. X, 22 bis. Joh. I, 14. 18. III, 35. IV, 21. 23. V, 19. 20—23. 26. 30. 36. 37. 45. VI, 27. 37. 44—46. 57. VIII, 16. 18. 27. 29. X, 15. 17. 30. 36. 38. XI, 49. 50. XII, 26. XIII, 1. 3. XIV, 6. 8. 9 bis. v. 10 ter. v. 11 bis. v. 13. 16. 24. 26. 28. 31. XV, 9. 16. 26. XVI, 3. 15—17. 23. 25—27. 28. 32. XVIII, 11. XX, 21. Act. I, 4. 7. II, 33. 1 Cor. VIII, 6. XV, 24. — *π. τῶν οἰκτιρμῶν* = *pater benignissimus* 2 Cor. I, 3. Gal. I, 1. 3. *ὁ π. τῆς δόξης pater praestantissimus* Eph. I, 17. II, 18. V, 20. VI, 23. Phil. II, 11. Col. I, 12. [II, 2] III, 17. 1 Thess. I, 1. 2 Tim. I, 2. Tit. I, 4. Jac. I, 27. III, 9. 1 Petr. I, 2. III, 17. 2 Petr. I, 17. 1 Joh. I, 2. 3. II, 1. 15. 16. 22—24. III, 1. IV, 14. 2 Joh. v. 3 bis. v. 4. 9 Jud. v. 1. — vocat. in precibus ad Deum factis Matth. XI, 25. 26. Marc. XIV, 36. Luc. X, 21 bis. XXII, 42. XXIII, 46. Rom. VIII, 15. Gal. IV, 6. — bb) sq. genit. rei, ut *τῶν φώτων* = *auctor luminum* Jac. I, 17. — cc) sq. genit. personae, quae patrem habet Deum, ut *πάντων* Eph. IV, 6. *σοῦ* Matth. VI, 4. 6. 18 bis. *αὐτῶν* sc. *τῶν δικαίων* Matth. XIII, 43. *ἡμῶν* Rom. I, 7. 1 Cor. I, 3. 2 Cor. I, 2. Gal. I, 4. Eph. I, 2. Phil. I, 2. IV, 20. Col. I, 2. 1 Thess. I, 1. 3. III, 11. 13. 2 Thess. I, 1. 2. II, 16. 1 Tim. I, 12. Philem. v. 3. — *ὑμῶν* Matth. VI, 8. 15. X, 20. 29. Luc. VI, 36. XII, 30. 32. Joh. XX, 17. — *Jesu Christi*, ita in verbis Jesu ipsius *ὁ πατήρ μου* Matth. XI, 27. XX, 23. XXV, 34. XXVI, 29. 39. 42. 53. Luc. II, 49. X, 22. XXII, 29. XXIV, 49. Joh. II, 16. V, 17. 43. VI, 32. 65. VIII, 19 bis. 28. 49. 54. X, 18. 25. 29. 32. 37. XIV, 2. 7. 12. 20. 21. 23. 28. XV, 1. 8. 10. 15. 23. 24. XVI, 10. XX, 17. Apoc. III, 5. 21. — vel *αὐτοῦ* i. e. *τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου* Matth. XVI, 27. Marc. VIII, 38. Apoc. XIV, 1. — *ἴδιος* Joh. V, 18. — in verbis apostolorum *τοῦ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ* Rom. XV, 6. 2 Cor. I, 3. XI, 31. Eph. I, 3. III, 14. Col. I, 3.

Tit. I, 4. 1 Petr. I, 3. Apoc. I, 6. II, 28. — *τῶν πνευμάτων* Hebr. XII, 9. — b) additur *ὁ ἐξ οὐρανοῦ* Luc. XI, 13. Vide de h. l. sub *ἐκ* p. 463 adnotata. — c) additur *ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς* vel *ὁ οὐράνιος* vel *ὁ ἐπουράνιος*, sq. genit. personae, ut *ἡμῶν* Matth. VI, 9. Luc. XI, 2. — *ὑμῶν* Matth. V, 16 45. 48. VI, 1. 14. 26. 32. VII, 11. XVIII, 14. XXIII, 9. Marc. XI, 25. 26. — *μοῦ*, ita in verbis Jesu Matth. VII, 21. X, 32. 33. XII, 50. XV, 13. XVI, 17. XVIII, 10. 19. 35.

C) universe et metaph. a) pro: *is, quem patris loco habet aliquis et ut talem audit et sequitur* Joh. VIII, 19. 38. 41. 42. 44. — b) *εἶναι ἔκ τινος πατρός* *ortum ducere ab aliquo patre, Jemanden zum Vater habere*, trop. de personis ita indolem alicuius referentibus et exemplum eius sequentibus, ut quasi liberi eius et ipse eorum pater dici possit Joh. VIII, 44. — c) pro: *auctor vel parens rei*, ut *τοῦ ψεύδους* Joh. VIII, 44. — Ita LXX et אָב Job. XXXVIII, 28. (Plato Menexen. c. 10. *πατέρες τῆς ἐλευθερίας*) —

Πάτμος, ου, ἡ, Patmus, nomen insulae minoris, sterilis et parum habitatae. Sita est haec insula in mari aegeo insulisque sporadibus adnumeratur. Jussu Domitiani imperatoris relegatus est huc Johannes Evangelista Apoc. I, 9.

Πατραλῴης, ου, ὁ, (a *πατήρ* et *ἀλοιάω* trituro, ictibus contundo) *patris percussor, patricida.* Semel in N. T. 1 Tim. I, 9. (forma attica *πατραλοίας*, der seinen Vater schlägt Dem. 732, 14. Lys. 348. ult. Plat. Phaed. c. 62.)

Πατριά, ᾶς, ἡ, (a *πατήρ*, pater; genus, Abkunft Herodot. III, 78.) *gens, familia*, alias *φυλή*. Ter in N. T. Luc. II, 4. Act. III, 25. Eph. III, 15. LXX pro מִשְׁפָּחָה Gen. XII, 3. בֵּית אָב Num. I, 18. (Jos. Arch. VII, 14. 7. Herodot. I, 200.)

Πατριάρχης, ου, ὁ, Patriarcha, gentis auctor, proavus. Quater in N. T. Act. II, 29. VII, 8. 9. Hebr. VII, 4. LXX pro רֹאשׁ הָאָבוֹת 1 Chron. XXIV, 31. שַׂר 1 Chron. XXVII, 22.

Πατρικός, ή, όν, patrius (a *πατήρ* — Graecis de *φίλοις, ξένοις τοῦ πατρός* Xen. H. G. VI, 5. 14. Polyb. II, 48. 4.] i. e. *a patribus datum* vel *acceptum.* Semel in N. T. Gal. I, 14. — (Sirac. XLII, 10. Diod. Sic. I, 88. XIV, 13. eius loco Graeci antiquiores *πάτριος*, ut Xen. Cyr. VIII, 7. 1 et Anab. VII, 8. 5.)

Πατρίς, ίδος, ἡ, 1) *patria* [i. e. terra patria Xen. Cyr. I, 2. 7. Dem. 296. 15. Lucian. Dial. Deorr. IV, 5.] i. e. *urbs patria* Matth. XIII, 54. 57. Marc. VI, 1. 4. Luc. IV, 23. 24. Joh. IV, 44. (Herodian. VIII, 3. 2. Jos. Ant. X, 7. 3.) — 2) *sedes fixa*, i. q. *πόλις μένουσα.* Hebr. XI, 14.

Πατρόβας, α, ὁ, *Patrobas*, nomen proprium viri Rom. XVI, 14.

Πατροπαράδοτος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό (a πατήρ et παραδίδωμι trado) *a patribus* vel *maioribus traditus*. Extat tantum 1 Petr. I, 18. ἀναστροφὴ πατροπαράδοτος i. e. *vivendi ratio a patribus accepta*. (Diod. Sic. IV, 8. XV, 74. XVII, 4. Dionys. Hal. Ant. IV, 8. V, 48.)

Πατρῷος, α, ον, [a πατήρ — a parentibus ad filios, vel a maioribus ad posteros haereditatis quasi iure veniens, ut χρήματα, τόπος, ἀρχή Xen. Anab. I, 7. 6.] *a patribus acceptus*, ut νόμος, θεός, ita ter in N. T. Act. XXII, 3. XXIV, 14. XXVIII, 17. (2 Macc. VI, 1. Polyb. III, 12. 4. Thuc. VII, 69.)

Παῦλος, ου, ὁ, *Paulus*. Nomen proprium 1) Sergii propraetoris Act. XIII, 7. — 2) Apostoli, olim Sauli nomine insignis. Fuit Paulus natione Judaeus, Tarsi in Cilicia natus, civis romanus, opificio σκηνοποιός, Hierosolymis educatus et disciplina Gamalielis usus, secta Pharisaeus, acerrimus religionis iudaicae defensor et rei christianae adversarius, post ipse Christianus, imo de religione christiana inter gentiles propaganda longe meritissimus, coetuum christianorum apud paganos potissimum plurimorum auctor, litterarum, iudaicarum quidem magis, quam graecarum, gnarus, neque tamen ab his etiam alienus prorsus, insignibus animi ingeniique dotibus instructus, disciplinae christianae liberioris, purioris et ab opinionibus iudaicis abhorrentis auctor atque propugnator, Judaeorum denique odio gravissimo obnoxius ab iisdemque impugnatus adeo, ut tandem Romam in captivitatem abduceretur Act. V, 34. IX, 11. XVIII, 3. XIX 11. 21. 39. XXII 16. 22. 37. XXVI, 9. XXVIII. 1 Cor. I. 12. 13. III, 4. 5. 22. XVI, 22. 2 Cor. X, 1. Eph. III, 1. Col. I, 23. IV, 18. 2 Thess. III, 17. 1 Tim. II, 18. Philem. v. 9. 19. 2 Petr. III, 15. — Minus certa sunt, quae de Paulo Romae absoluto atque post nova religionis christianae propagandae conamina iterum Romam abducto Neronisque imperatoris iussu occiso apud scriptores ecclesiasticos commemorantur. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 510—520. *Planck* Geschichte des Christenthums in der Periode seiner ersten Einführung in die Welt durch Jesum und die Apostel. T. II. p. 80. sqq.

Παύω, f. παύσω. 1) activum: *cessare facio*, *coerceo aliquem*, *prohibeo ab aliqua re* seq. ἀπό c. genit. cf. *Matthiae* §. 353. not. 1. p. 669. — 1 Petr. III. 10. — (ita seq. ἐκ Sophocl. Electr. 987. et καταπαύω τινὰ ἀπό τινος Eurip. Hecub. 911. LXX Ps. XXXIV, 19. [13.] XXXVII, 8. Jes. I, 16. — et seq. genit. simplici Xen. Mem. I, 2. 2 et 15. Diod. Sic. XV, 13. Herodian. VI, 3. 11. LXX Exod. XXXII, 12.) — 2) Medium: παύομαι, *me cessare facio*, *desisto ab aliqua*

re, cesso, desino, perf. pass. *πέπαυμαι* signif. media [cf. sub *παρασκευάζω* observata] a) seq. genit. rei, a qua desistit aliquis cf. *Matthiae* §. 355, 4. p. 668. — 1 Petr. IV, 1. *πέπαυται ἁμαρτίας desiit peccare.* — (ita *τὸ καῦμα πέπαυται* Hippocr. vet. medic. 31. p. 32. T. I.) — b) sq. participio pertinente ad statum vel actionem cessantem [cf. *Matthiae* §. 551, d. p. 1081. *Buttm.* §. 131, 4. not. 3. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. II. p. 21.] aa) plene, ut *ἐπαύσατο λαλῶν* Act. V, 42. — VI, 13. XIII, 10. XX, 31. XXI, 32. Eph. I, 16. Col. I, 19. Hebr. X, 2. (Herodian. I, 6. 4. Lucian. D. D. VI, 6. Aelian. V. H. VIII, 10. Xen. Cyr. I, 4. 2.) — bb) abest partic. facile e contextu cognoscendum, ut Luc. X, 1. *ὡς ἐπαύσατο* sc. *προσευχόμενος.* — c) c. nominat. rei cessantis Act. XX, 1. 1 Cor. XIII, 8. — Luc. VIII, 24. *ἐπαύσαντο* scil. *ὁ ἄνεμος καὶ ὁ κλύδων.* (Herodian. I, 16. 6. Xen. Symp. IV, 9.) — Saepius non extat in N. T.

Πάφος, ου, ἡ, Paphus, urbs maritima insulae Cypri, portu instructa, sedes proconsulis romani, a qua stadiis LX distabat Paphos antiqua Veneris cultu ac templo olim celeberrima. Tacit. Hist. II, 2. — Act. XIII, 6. 13.

Παχύνω, f. *παχυνῶ*, (a *παχύς, εῖα, ύ*, pinguis) *pinguefacio*, Passiv. *παχύνομαι, pinguefio* [propr. Xen. Oecon. XII, 20.] metaph. *stupidum facio* Passiv. *stupidus fio* et aor. 1. pass. *ἐπαχύνθην, stupidus sum.* Ita bis in N. T. Matth. XIII, 15 et Act. XXVIII, 27. — Ita LXX pro הַשְׁמֵן לֵב Jes. VI, 10. (*παχύνειν νοῦν* Philostr. Vit. Apoll. c. 8. *παχὺς τὰς διανοίας* Herodian. II, 9. 15. Aelian. V. H. XIII, 1. *παχύνοες* apud Phot. sub v. *μεγαλόνοες* Adamant. Physic. VIII, 242. v. *Lobeck* ad Phryn. p. 453. et Lat. *ingenium pingue.*)

Πέδη, ης, ἡ, pedica, compes. Ter in N. T. Marc. V, 4 bis. Luc. VIII, 29. — LXX pro כֶּבֶל Ps. CV, 18. זִקִּים Ps. CXLIX, 8. נְחֹשֶׁת Judd. XVI, 21. (Diod. Sic. XI, 24. Polyb. III, 82. 8. Plutarch. apophth. Mor. II. p. 25. ed. *Tauchn.* Dem. 422, ult. Herodot. III, 23.)

Πεδινός, ή, όν, (a *πέδον*, solum) *campestris, planus*, Legitur tantum Luc. VI, 17. — LXX pro מִישׁוֹר Deut. IV, 43. שְׁפֵלָה 2 Chron. I, 15. (1 Macc. III, 40. Diod. Sic. II, 38. Polyb. I, 34. 8. Xen. Cyr. I, 6. 43.)

Πεζεύω, f. *εύσω*, (a *πεζός*, pedestris) *pedestri itinere utor, pedibus iter facio.* Extat tantum Act. XX, 13. — (Polyb. XVI, 29. 11. Xen. Anab. V, 5. 4.)

Πεζῇ, (dativ. a *πεζός, ή, όν*, pedestris) *pedibus, pedestri itinere, zu Fuss.* cf. *Matthiae* §. 400. p. 731. — Bis in N. T. Matth. XIV, 13. Marc. VI, 33. — (Diod. Sic. I, 30. Dem. 1046, 13. Xen. Cyr. IV, 3. 22. Thuc. IV, 132.)

Πειθαρχέω, ῶ, f. ήσω, (a πείθαρχος) *obtempero* a) *principi* vel *superiori*, ut Θεῷ Act. V, 29. 32. ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις Tit. III, 1. (Polyb. I, 45. 4. Dem. 802, 10. Xen. Cyr. VIII, 1. 3 et Mem. III, 5. 21.) — b) universe Act. XXVII, 21. — (Diod. Sic. I, 27. Polyb. III, 4. 3.) Saepius non extat in N. T.

Πειθός, ή, όν, *ad persuadendum aptus* 1 Cor. II, 4. ἐν πειθοῖς [ἀνθρωπίνης] σοφίας λόγοις. v. *πειθώ*.

Πειθώ, όος, οῦς, ή, (nomen Deae: Suada, Suadela Pollux IV, 22 et 142.) *oratio ad persuadendum apta*. Codd. 1 Cor. II, 4. ἐν πειθοῖ λόγων. (Polyb. II, 1. 7. II, 38. 7. Diod. Sic. XVII, 19. Xen. Mem. I, 7. 5.)

Πείθω, fut. 1. πείσω, aor. 1. ἔπεισα, perf. 2. πέποιθα I) Activum: *persuadere alicui conor*, i. e. a) *fidem facio rei apud aliquem*, *ich suche Jemanden zu überzeugen*, aa) τινά τι Act. XXVIII, 23. 2 Cor. V, 11? (Xen. Oec. XX, 15.) — bb) τινά Act. XVIII, 4. (Diod. Sic. IV, 26. Xen. Cyr. IV, 5. 29.) — cc) τί Act. XIX, 8. (Diod. Sic. V, 60. Xen. de magist. equit. III, 5) — dd) absol. Act. XIX, 26. —

b) *suadendo moveo aliquem*, *persuadeo*, *ut* — *Jemanden überreden*, *bereden*, τινά aa) sq. inf. Act. XIII, 43. XXVI, 28. (Diod. Sic. XI, 15. XII, 39. Polyb. IV, 64. 2. Herodian. II, 4. 4. Xen. Anab. I, 3. 19.) — abest infinit., cum quid sit, quod alteri persuadeas, facile contextus doceat Matth. XXVIII, 14. ἡμεῖς — ποιήσομεν = *persuadebimus ei*, ut ab hac re cognoscenda abstineat, *et indemnes vos praestabimus*. Act. XIV, 19. πείσαντες — πόλεως = *et postquam populo*, ut vim inferrent ei, *persuaserant*, *lapidibus obrutum extra urbem rapuerunt*. — bb) sq. ἵνα Matth. XXVII, 20. ἔπεισαν — ἀπολέσωσι, quo loco pro eo, quod ita enuntiandum erat ἔπεισαν τοὺς ὄχλους, αἰτήσασθαι τὸν βαῤῥαβᾶν, ἵνα ἰησοῦν ἀπολέσωσιν, ita contraxit orationem, ut posterioris membri ἵνα cum priori communicaret. — c) *persuadendo ad meas partes trahere aliquem conor* = *favorem alicuius ut conciliem mihi operam do*, sq. acc. pers. aa) propr. Act. XII, 20. Gal. I, 10. (2 Macc. IV, 45. Lysias 279, 5. Xen. H. G. VII, 3. 4.) — bb) τὰς καρδίας = *tranquillum reddo animum*, *beschwichtigen*, *beruhigen*, *zufrieden stellen* 1 Joh. III, 19. (τὸν δῆμον Xen. H. G. I, 7. 7. Plat. Legg. X. p. 960.) —

II) Passivum: *πείθομαι*, 1) *persuadeor*, *persuasus sum*, *persuasum mihi est* a) seq. acc. c. inf. Luc. XX, 6. Act. XXVI, 26. — (Polyb. I, 49. 4. II. 27. 5. Xen. Mem. I, 6. 4.) — b) seq. ὅτι, loco acc. c. inf. Rom. VIII, 38. XIV, 14. XV, 14. 2 Tim. I, 5. 11. [Hebr. XI, 13.] (Xen. Oecon. XV, 6. sq. ὡς Xen. Cyr. VIII, 7. 19.) — c) seq. accus. rei Hebr. VI, 9. — (Xen. Cyr. VIII, 7. 19.)

2) *persuaderi mihi patior* i. e. a) *moveor, ich lasse mich durch Vorstellungen bereden* oder *bewegen*, seq. inf. [plene Xen. Cyr. V, 1. 8. Anab. VII, 7. 29.] minus plene i. e. abest inf. facile quippe e contextu cognoscendus, ut Act. XXI, 14. *μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ*, sc. *μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ.* (Xen. Cyr. V, 1. 8 et Anab. VII, 7. 29.) — b) *fidem habeo, ich glaube* Luc. XVI, 31. Act. XVII, 4. XXVIII, 24. — (Lucian. Dial. Deorr. XXI, 1. Xen. Cyr. I, 5. 3. I, 6. 6.) — c) *πείθομαί τινι*, *obtempero*, *obedio alicui rei* vel *personae*, *morem gero.* Cf. de dat. *Matthiae* §. 362, not. 2. p. 677. — ita legitur. Act. V, 36. 37. 39. XXIII, 21. XXVII, 11. Rom. II, 8. Gal. V, 7. [III, 1.]. Hebr. XIII, 17. Jac. III, 3. (Aelian. V. H. I, 34. III, 23. Polyb. IV, 17. 7. Xen. Cyr. I, 1. 1 et Mem. I, 2. 11.) —

III) perf. 2. *πέποιθα*, cf. de hac perf. forma *Buttm.* gram. max. Vol. I. §. 97. p. 427. Vol. II. §. 114. p. 206. — 1) *persuasus sum, persuasum habeo*, a) sq. acc. c. inf. Rom. II, 19. — b) sq. *ὅτι*, loco acc. c. inf. Hebr. XIII, 18. — praeparatur *ὅτι* praeced. *αὐτὸ τοῦτο* Phil. I, 6. addito *οἶδα* v. 25. — *πέποιθα ἐν κυρίῳ* [= *opera domini, per dominum* cf. *ἐν* p. 523.] *ὅτι* Phil. II, 24. — *πέποιθα ἐπί τινα* [= *de aliquo* cf. *ἐπί* p. 591.] *ὅτι* 2 Cor. II, 3. — *ἐν κυρίῳ* [= *opera domini, per dominum*] *ἐπί* vel *εἴς τινα* [= *de aliquo* cf. *ἐπί* p. 591. *εἰς* p. 435.] *ὅτι* 2 Thess. III, 4. Gal. V, 10. — 2) *confido, ich vertraue, ich verlasse mich* [cf. de perf. *πέποιθα* signif. praesentis *Buttm.* gram. max. Vol. II. §. 114. p. 206. *Matthiae* §. 505. III. p. 959.] a) sq. dativo [cf. *Matthiae* §. 399. p. 730.] Phil. I, 14. Philem. v. 21. (LXX Prov. XIV, 16. Jes. XXVIII, 17.) — 2 Cor. X, 7. *εἴ τις πέποιθεν ἑαυτῷ χριστοῦ εἶναι* pro: *εἴ τις πέποιθεν ἑαυτῷ, ἑαυτὸν χριστοῦ εἶναι λέγων.* — b) sq. *ἔν τινι*, *fiduciam colloco in aliqua re* [cf. *ἐν* p. 534.] Phil. III, 3. 4. — c) sq. *ἐπί τινι* [cf. *ἐπί* p. 585.] Marc. X, 24. Luc. XI, 22. XVIII, 9. 2 Cor. I, 9. Hebr. II, 13. — Ita LXX pro חָסָה Ps. II, 12. בָּטַח sq. לְ Prov. III, 5. קִוָּה Jes. VIII, 17. — d) sq. *ἐπί τινα* Matth. XXVII, 43. Cf. *ἐπί* p. 594. — (Hist. Susan. v. 34. 1 Macc. X, 77.) Saepius non legitur in N. T.

Πεινάω, *ῶ*, f. *άσω*, a. 1. *ἐπείνασα* [esse hanc aoristi, uti praesentis *πεινᾷ*, item infinit. *πεινᾶν* formam graecitatis labentis, cum melior haberet *πεινήσω*, *ἐπείνησα*, *πεινῇ*, *πεινῆν*, docuit *Lobeck* ad Phryn. p. 61. 204 coll. *Winer* p. 40. *Voigtländer* ad Lucian. D. M. p. 179. *Passow* II. p. 409. *Buttm.* §. 94, 5. p. 86, 4. gram. max. Vol. I. §. 105, not. 14. p. 503. *Matthiae* §. 10. p. 47. §. 49, not. 2. p. 115.] *esurio, famem sentio* a) propr. Matth. IV, 2. XII, 1. 3. XXI, 18. XXV, 35. 42. Marc. II, 25. XI, 12. Luc. IV, 2. VI, 3. (Aesop.

fab. 129.) — Rom. XII, 20. 1 Cor. XI 21. 34. (Aristot. hist. an. IX, 21. πεινᾶν Jos. Ant. X, 11. 6. Plut. vit. Aristid. c. 25.) — relate ad animi pabulum vel alimentum Joh. VI, 35. (Sirac. XXIV, 21.) — b) metonym. pro: *inops sum, alimentis destituor* 1 Cor. IV, 11. Phil. IV, 12. Apoc. VII, 16. — (LXX Jerem. XXXI, 25.) — c) metaph. pro: *cupide expeto aliquid, flagrantissimo alicuius rei desiderio teneor*, sq. accus. rei = βούλομαί τι ἔχειν Matth. V, 6. (ita διψᾶν sq. acc. Joseph. de bell. iud. I, 32. 2 fin. πεινῆν sq. genit. = ἐπιθυμεῖν τινος Xen. Cyr. VIII, 3. 39. Symp. IV, 36.) — Saepius non habetur in N. T.

Πεῖρα, ας, ἡ, 1) *periculum, conatus*, πεῖραν λαμβάνειν *periculum facere, tentare*, ut θαλάσσης Hebr. XI, 29. (Aelian. V. H. XII, 22. Polyb. II, 32. 2. Herodian. I, 8. 10. Xen. Mem. I, 4. 18.) — 2) *experientia*, πεῖραν λαμβάνειν *experiri aliquid*, ut ἐμπαιγμῶν Hebr. XI, 36. (2 Macc. VIII, 9. Diod. Sic. III, 36. XV, 88. Polyb XXVIII, 9. 7. Xen. Anab. V, 8. 15.) Saepius non legitur in N. T.

Πειράζω, f. άσω, *tento, periculum facio* a) τι, *tento aliquid, periculum facio rei, etwas versuchen, einen Versuch machen mit etwas, sehen, ob etwas möglich ist*, sq. infin. Act. XVI, 7. XXIV, 6. — (2 Macc. II, 23. Polyb. fragm. hist. 60. T. V. p. 71. ed. *Schweighäuser.*) Ita LXX et hebr. נִסָּה Judd. VI 39. — b) τινά, *tentare aliquem, Jemanden auf die Probe stellen.* Dicitur hoc aa) de personis vires, sententiam, indolem, conditionem alicuius explorantibus α) universe Matth. XVI, 1. πειράζοντες ἐπηρώτησαν αὐτόν. XIX, 3. XXII, 18. 35. Marc. VIII, 11. X, 2. XII, 15. Luc IV, 2. XI, 6. XX, 23. Joh. VI, 6. VIII, 6. Act. V, 9. 2 Cor. XIII, 5. Hebr. XI, 17. Apoc. II, 2. Ita LXX et hebr. נִסָּה 1 Regg. X, 1. Dan. I, 12. 14. — β) θεὸν πειράζειν vel κύριον πειράζειν, *tentare, explorare Deum*, de iis, qui omnipotentiam vel providentiam eius explorant, quod cum, ut omnis tentatio, animum prodat dubitantem de viribus et de virtute alicuius, *diffidentiae* notionem includit Act. XV, 10. 1 Cor. X, 9. Hebr. III, 9. — γ) de iis, qui malis immittendis fidem et constantiam alicuius explorant, in quibus, qua sensum, respondet Lat. *malis et calamitatibus exerceo* 1 Cor. X, 13. Hebr. II, 18. IV, 15. XI. 37. Ita LXX et hebr. נִסָּה Exod. XVI, 4. Judd. II, 22. — δ) de iis, qui ita virtutem alicuius tentant, ut, si fieri possit, ad peccandum abripiant, in quibus verti potest: *irrito, ad peccandum sollicito* et πειράζομαι, *ad peccandum sollicitor* vel *sollicitari me patior* Matth. IV, 1. 3. Marc. I, 13. 1 Cor. VII, 5. Gal. VI, 1. ἵνα μὴ πειρασθῇς καὶ σύ i. e. *ne ipse tentationi succumbas* vel *ad peccandum abripiaris* 1 Thess. III, 5. Jac. I, 13. 14. Apoc. II, 10. III, 10. Saepius non legitur in N. T.

Πειρασμός, οῦ, ὁ, (a πειράζω quod vid.) *tentatio, exploratio* i. e. *omne id, quod spectat ad tentandum vel explorandum aliquem* a) universe 1 Petr. IV, 12. Hebr. III, 8. LXX ita pro מַסָּה Deut. IV, 34. VII, 19. Exod. XVII, 7. — (Sirac. VI, 7. XXVII, 5. 7.) — b) de tentatione spectante ad explorandam et, si fieri potuerit, ad labefactandam virtutem alicuius Matth. VI, 13 et Luc. XI, 4. Matth. XXVI 41 et Marc. XIV, 38. item Luc. XXII, 40. 46. Luc. IV, 13. 1 Tim. VI, 9. — c) de tentatione fidei et constantiae alicuius, quae fit per mala et calamitates immissas alicui, ubi verti potest: *calamitas* Luc. VIII, 13. *ἐν καιρῷ πειρασμοῦ*. XXII, 28. *ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου*. Act. XX, 19. 1 Cor. X, 13. Gal. IV, 14. Jac. I, 2. 12. 1 Petr. I, 6. 2 Petr. II, 9. Apoc. III, 10. Saepius non legitur in N. T.

Πειράομαι, ῶμαι, med. [verbi πειράω] *periculum facio, conor*. Bis in N. T., sq. infin. Act. IX, 26. XXVI, 21. (2 Macc. X. 12. Plutarch. apophth. Mor. II. p. 16. ed. *Tauchn.* Polyb. I 20. 12. Aeschin. Dial. Socr. II, 13. Aelian. V. H. I, 34. Lucian. Dial. Deorr. XVII, 2. Xen. Sympos. IV, 7.)

Πεισμονή, ῆς, ἡ, (a πείθω persuadere conor) *studium persuadendi aliis ea, quae nobis placent et probantur, Ueberredungskunst*. Gal. V, 8. — (Eustath. ad Iliad. *α*. p. 21, 46. *β*. 637, 5.)

Πέλαγος, εος, ους, τό, 1) *mare altum* Matth. XVIII, 6. *ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης*. (Diod. Sic. IV, 77. XIV, 54. Apoll. Rhod. II, 608.) Dici *πέλαγος* in prosa sermone de alto mari vel de certis quibusdam maribus, docet *Poppo* in Chrestom. graec. hist. Vol. I. p. 217. — 2) *τὸ πέλαγος κατὰ τὴν κιλικίαν* = *mare, quod est ad Ciliciam* i. e. *mare Cilicium* Act. XXVII, 5. (2 Macc. V, 21. Aelian. V. H. VI, 12. Diod. Sic. III, 17. Xen. Cyr. VI, 1. 16.)

Πελεκίζω, f. ισω, (a πέλεκυς bipennis Xen. H. G. III, 3. 7.) *securi percutio*. Semel in N. T. Apoc. XX, 4. — (Jos. Ant. XX, 5. 4 fin. Diod. Sic. XIX, 101. Polyb. I, 17. 12.) Apud veteres Graecos occurrere hanc vocem, negant Grammatici cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 341.

Πέμπτος, η, ον, *quintus* Apoc. VI, 9. IX, 1. XVI, 10. XXI, 20. LXX pro חֲמִישִׁי Gen. I, 23. (Dem. 260, 20. Xen. Anab. IV, 7. 21.)

Πέμπω, f. ψω, *mitto, ablego* a) de personis, quas mittit aliquis aa) universe *α*) absolute Matth. XIV, 10. — *β*) sq. *accus. person*. Matth. XXII, 7. Act. XXIV, 25. 27. 2 Cor. IX, 3. Phil. II, 23. 28. — additur *εἰς* c. accus. loci Matth. II, 8. Luc. XV, 15. — additur *εἴς τινα* = *in corpus alicuius* Marc. V, 12. — additur *τινὶ παρά τινος* Joh. XV, 26. — additur

πρός τινα Act. XXV, 21. Eph. VI, 22. Phil. II, 25. Col. IV, 8. Tit. III, 12. (Xen. Cyr. I, 5. 4.) — additur τινι 1 Cor. IV, 17. Phil. II, 19. — bb) de legatis vel nuntiis α) absolute Matth. XI, 2. Luc. VII, 10. 1 Thess. III, 5. — β) sq. *accus. pers.* Luc. XVI, 24. XX, 11—13. Joh. I, 22. VII, 18. XIII, 16. 20. XX, 21. 1 Thess. III, 2. 1 Petr. II, 14. (Herodian. III, 14. 8) — additur εἰς c. accus. loci Luc. XVI, 27. Act. X, 5. — additur πρός τινα Luc. IV. 26. VII, 6. 19. Joh. XVI, 7. — addito infin. finali 1 Cor. XVI, 3. Apoc. XXII, 16. — γ) sq. πρός τινα Act. X, 33. XV, 25. XIX, 31. XXIII, 30. — δ) sq. εἰς c. acc. loci Act. X, 32. XV, 22. XX, 17. de personis, quibus utitur Deus legatis, sq. *acc. pers.* Joh. IV, 34. V, 23. 24. 30. 37. VI, 38—40. 44. VII, 16. 28. 33. VIII, 16. 18. 26. 29. IX, 4. XII, 44. 45. 49. XIII, 21. XIV, 24. 26. XV, 21. XVI, 5. Rom. VIII, 3. — b) de rebus, quas mittit aliquis i. e. quas perferendas et tradendas alicui iubet aliquis aa) proprie, τινί τι Apoc. XI, 10. (Xen. Cyr. III, 1. 42.) — τινί Apoc. I, 11. — τινὶ εἴς τι, *alicui ad praestandum aliquid* Act. XI, 29. Phil. IV, 16. — bb) = *immitto*, τι Apoc. XIV, 15. 18. (Apollodor. Bibl. II, 7. 1. Aelian. Hist. Anim. XII, 5.) — τινί τι 2 Thess. II. 11. (Homer Iliad. XV, 109.) — Saepius non legitur in N. T.

Πένης, ητος, ὁ, ἡ, — ες, τό, (a πένομαι, laborando victum quaero) *egenus, pauper* i. e. *qui laborando victum quaerit.* Extat tantum 2 Cor. IX, 9. — LXX pro אֶבְיוֹן Amos. II, 6. דַּל Prov. XIV, 31. רָשׁ 2 Sam. XII, 1. (Aelian. V. H. II, 43. Herodian. II, 1. 10. Xen. Mem. II, 9. 3.)

Πενθερά, ᾶς, ἡ, *socrus.* Sexies in N. T. Matth. VIII, 14. X, 35. Marc. I, 30. Luc. IV, 38. XII, 53 bis. LXX pro חָמוֹת Ruth. I, 14. (Dem. 1123, 1.)

Πενθερός, οῦ, ὁ, *socer.* Semel in N. T. Joh. XVIII, 13. LXX pro חָם Gen. XXXVIII, 13. (Pollux III, 3. 2.)

Πενθέω, ῶ, f. ήσω, (a πένθος, luctus) *lugeo, trauern, klagen* a) intrans. aa) universe Matth. V, 4. IX. 5. 1 Cor. V, 2. — LXX pro אָבַל Gen. XXXVII, 34. בָּכָה XXIII, 2. אָנָה Jes. III, 26. — bb) iunct. cum κλαίειν Marc. XVI, 10. Luc. VI, 25. Jac. IV, 9. Apoc. XVIII, 15. 19. — ἐπί τινι Apoc. XVIII, 11. — b) transit., sq. accus. pers. *lugeo aliquem* [Lucian. Dial. Deorr. XIV, 1. 1 Macc. XII, 52.] pro: *habeo, quod lugeam aliquem* 2 Cor. XII, 21. — Alii pro: *dolore afficio.*

Πένθος, εος, ους, τό, *luctus* [maxime de obitu suorum Diod. Sic. I, 72. Aelian. V. H. VII, 8. Xen. Cyr. IV, 6. 6.] Jac. IV, 9. Apoc. VIII, 7. 8. XXI, 4. LXX pro אֵבֶל Thren. V, 5. בְּכִי Gen. L, 4. תּוּגָה Prov. XIV, 13. אָוֶן Hos. IX, 4.

Πενιχρός, ά, όν, (a πένης vel πένομαι) *pauper, inops.* Semel in N. T. Luc. XXI, 2. — LXX pro עָנִי Exod. XXII, 25. דַּל Prov. XXVIII, 15. (Polyb. VI, 21. 7. Dem. 422, 14.)

Πεντάκις, adv. *quinquies.* Extat tantum 2 Cor. XI, 24. LXX pro חָמֵשׁ פְּעָמִים 2 Regg. XIII, 19.

Πεντακισχίλιοι, αι, α, *quinquies mille, quinque millia* Matth. XIV, 21. XVI, 9. Marc. VI, 44. VIII, 19. Luc. IX, 14. Joh. VI, 10. — LXX pro חֲמִשָּׁה וָאָלֶף 1 Regg. V, 12. (Plutarch. apophth. Mor. II. p. 31. ed. *Tauchn.* Xen. H. G. I, 2. 1.)

Πεντακόσιοι, αι, α, *quingenti.* Bis in N. T. Luc. VII, 41. 1 Cor. XV, 6. LXX pro חֲמֵשׁ מֵאוֹת Num. I, 21. (Xen. H. G. I, 4. 9.)

Πέντε, οἱ, αἱ, τά, *quinque* Matth. XIV, 17. 19. XVI, 9. al. LXX pro חָמֵשׁ et חֲמִשָּׁה Gen. XVIII, 28. (Xen. Oec. II, 3 et Ages. I, 36.)

Πεντεκαιδέκατος, η, ον, *decimus quintus.* Semel in N. T. Luc. III, 1. LXX pro חֲמִשָּׁה עָשָׂר 1 Chron. XXIV, 14.

Πεντήκοντα, οἱ, αἱ, τά, *quinquaginta*, *ἀνὰ πεντήκοντα*, *quinquageni* Marc. VI, 40. Luc. VII, 41. IX, 14. XVI, 6. Joh. VIII, 57. XXI, 11. Act. XIII, 11. LXX pro חֲמִשִּׁים Gen. VI, 15. (Xen. H. G. I, 4. 21.)

Πεντηκοστή, ῆς, ἡ, (a πεντηκοστός, quinquagesimus; Graecis πεντηκοστή, quinquagesima, genus vectigalium Dem. 568, 12. in N. T.) *Pentecoste*, nomen festi, quod peracta messe, quae statim post pascha inchoabat, celebrabatur die ἀπὸ τῆς δευτέρας [= XVI mensis Nisan] τοῦ πάσχα quinquagesimo. Uti hoc festum erat ex celeberrimis Jos. Arch. III, 10. 6. XIV, 13. 4. ita institutum erat in memoriam legislationis sinaiticae [שִׂמְחַת תּוֹרָה] et ad offerendas panis novi primitias agebatur manipulo primitio offerendo; hinc יוֹם הַבִּכּוּרִים Num. XXVIII, 26. — Ter in N. T. Act. II, 1. XX, 16. 1 Cor. XVI, 18. (Tob. II, 1. 2 Macc. XII, 32.)

Πέποιθα v. πείθω.

Πεποίθησις, εως, ἡ, (a πέποιθα vid. πείθω) *fiducia, Vertrauen, Zutrauen, Zuversicht* 2 Cor. I, 15. III, 4. VIII, 22. X, 2. Eph. III, 12. — sq. ἔν τινι Phil. III, 4. Vide πέποιθα — (Jos. Arch. I, 3. 1. III, 2. 2. Zosim. I, 18. Sextus Pyrrh. III, 24. 187.) — Parum probatam esse hanc vocem Atticistis, intelligitur e Phryn. p. 295. ed. *Lobeck.*

Περ, particula enclitica, respondens fere nostris: *immer, immerhin* Lat. *circiter, ferme, cunque*, annexa legitur nunc pronominibus, nunc particulis. Vid. ἐάνπερ, εἴπερ,

ἐπείπερ, ἐπειδήπερ, ἥπερ, καθάπερ, καίπερ, ὅςπερ, ὥςπερ. Cf. *Herm.* ad Vig. p. 793. *Passow* II. p. 423. —

Πέραν, adv. quod praepositionis vicem sustinens iungitur c. genit. cf. *Fischer* ad Weller. T. III. P. II. p. 76. *Buttm.* §. 104. — *ultra, trans*, Matth. IV, 15. XIX, 1. Marc. III, 8. Joh. I, 28. III, 26. VI, 1. 17. 22. 25. X, 40. XVIII, 1. (Xen. Anab. IV, 3. 3.) — c. artic. *τὸ πέραν, regio ulterior* vel *littus adversum* Matth. VIII, 18. 28. XIV, 22. XVI, 5. Marc. IV, 35. V, 1. 21. VI, 45. VIII, 13. X, 1. Luc. VIII, 22. — Saepius non extat in N. T. LXX pro עֵבֶר Gen. L, 10. מֵעֵבֶר Num. XXI, 13. (Diod. Sic. III, 64. Polyb. II, 32. 9. Xen. Anab. IV, 3. 24.)

Πέρας, ατος, τό, finis i. e. a) *terminus, Gränze* Matth. XII, 42 et Luc. XI, 31. *ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς* i. e. *e longinquis terrae regionibus.* Rom. X, 18. Ita LXX pro מִקְצֵה הָאָרֶץ Ps. LXI, 3 et אַפְסֵי־אָרֶץ Ps. II, 8. (Diod. Sic. III, 52. Xen. Ages. IX, 14.) — b) *finis, das Ende* Hebr. VI, 16. *πάσης — ἀντιλογίας πέρας — ὅρκος.* (Polyb. I, 41. 2. Dem. 258, 19. Xen. de Vectig. IV, 26.)

Πέργαμος, ου, ἡ, Pergamus, urbs insignis Mysiae maioris in Asia minore, sedes regum Attalorum, patria Galeni Apoc. I, 11. II, 12.

Πέργη, ης, ἡ, Perge, metropolis Pamphyliae, LX milliaribus distans ab ostio Cestri fluminis, celebris templo Dianae. Act. XIII, 13. 14. XIV, 25. (Strabo 14, 667.)

Περί, praepositio, quae, iungi solita in N. T. libris c. *genit.* et *accus.*, significat *circa* [Grundbedeutung]. Uti autem pertinet ad rationem, quae est *τῆς περιφερείας* ad *τὸ κέντρον*, ita 1) copulata c. *genit.* [cum, proprie usurpata, indicet, ad rem vel personam, positam in medio, pertinere aliquid proficiscens a personis vel rebus illam cingentibus „*der Genitiv enthält den Gegenstand, auf welchen eine Thätigkeit oder Handlung sich bezieht, also gleichsam den Mittelpunkt, aus dessen Umkreise die Thätigkeit herkommt, die im Zeitworte enthalten ist*" *Passow* II. p. 425.], per metaphoram posita, respondet Latinorum a) *de*, ubi nostrates: *um, von, über, in Betreff, wegen* [Lat. *propter*], cuius loco interdum utuntur *für* [Lat. *pro* = *in commodum*] — tum b) refertur ad locum, respondens Lat. *circa*, nostratium: *um* — denique ad praestantiam pertinens significat: *prae*, nos: *vor*, metaph. = *magis quam.* — 2) iuncta c. *accus.* significat: *circa*, ubi nos: *um*, atque refertur nunc ad locum, nunc ad tempus, nunc ad negotia et res pertinentes ad aliquem vel aliquid, ubi nostrates: *in Beziehung auf, rücksichtlich, in, an, mit.*

A) *Conspectus rei.*

I) cum *genit.* =

1) *de* = nostratium

a) *um.* Ita post λαγχάνω.

b) *von, über.* Ita post vv. *dicendi, docendi, scribendi* et *substant.* cum vv. dicendi cognata — item post vv. *audiendi, cognoscendi, comperiendi* — post vv. *cogitandi, sciscitandi* — denique post vv. *statuendi, putandi* —

c) *in Betreff, in Beziehung*

aa) universe —

bb) absolute, sq. genit. person. vel rei

cc) praeced. artic.

d) *wegen*, Lat. *de*, etiam *propter*, ubi sequitur genit. rei vel personae causam, ansam vel occasionem, ut fiat aliquid, praebentis

aa) universe — α) post vv. *haesitandi, dubitandi* — β) post vv. *castigandi, puniendi* — γ) post vv. *accusandi, iudicandi, quaerendi* et *substantiva* verbis his cognata — δ) post vv. *animi motus indicantia* — ε) post *εὐχαριστεῖν* et cognata. — ζ) post vv. *sollicitandi, curandi* vel *respiciendi*, ubi nostrates etiam: *um* — η) post vv. diversi generis alia. —

bb) ubi cum personae vel rei, genitivo positae, cogitatione iungenda est eiusdem *adiuvandae* vel *conservandae* notio. — Ita α) post vv. *mandandi, praecipiendi* — β) post vv. *rogandi, precandi, prospiciendi* — γ) post vv. *sacrificandi* et similia. — In quibus omnibus nostrates: *wegen, für*, Lat. *propter, pro.* —

cc) ubi cum rei, genitivo positae, cogitatione coniungitur eiusdem *tollendae* vel *exstinguendae* notio, ubi περί = *propter*, nostratium: *für.* Ita περὶ ἁμαρτίας, θυσία περὶ ἁμαρτίας, ἱλασμος περὶ ἁμαρτιῶν. —

2) de *loco: circa* = nostrates: *um*

3) de praestantia: *prae*, nostrates: *vor.*

II) c. *accus.*: *circa, circum*, nos: *um.* Ita

1) de *loco*

a) cum quaeritur: ubi? — universe — praeced. articulo seq. accus. nunc loci, nunc person. —

b) cum quaeritur: *quo?*

2) metaphorice
   a) de *negotiis*, ubi Lat. *circa*, etiam *in*, nostrates: *mit, in* —
   b) de rebus pertinentibus ad aliquem vel ad aliquid, ubi nos: *in Betreff, in Rücksicht auf* — universe — praeced. articulo —
   c) de tempore: *circa*, nos: *um, ungefähr um.* —

III) in compositione 1) circuitum indicat = *circa, in orbem, von allen Seiten, nach* oder *auf allen Seiten*, ut περιάγω, περιαστράπτω, περιβάλλω, περιβλέπω, περιέρχομαι, περιΐστημι, περικαθαίρω, περιλάμπω, περιοικέω, περιπατέω, περιῤῥήγνυμι, περισπάω, περιτρέχω, περιτρέπω, περιφέρω, περιφρονέω, περίχωρος.— 2) ubi Lat. *circumquaque, ringsherum, Vollendung des Kreislaufes*, ut περιδέω, περιέχω, περιζώννυμι, περίκειμαι, περικεφαλαία, περικυκλόω, περιτέμνω, περιτίθημι. — 3) *auget* et *intendit* vim verbi simplicis, sensu nunc bono, nunc malo, ut περιαιρέω, περικρατής, περιεργάζομαι, περίεργος, περικρύπτω, περίλυπος, περιμένω. — 4) includit notionem τοῦ *prae* = *magis quam*, ut περίειμι, περιεργάζομαι — 5) = Lat. *trans*, ut περιπείρω. Cf. *Viger*. p. 656. *Passow* II. p. 428.

B) *Uberior rei tractatio.*

I) c. *genit.*

1) *de*, ubi nos: a) *um.*

Ita post λαγχάνω Joh. XIX, 24. quo loco uti ὁ χιτών cogitatur medios inter milites iacens [certaminis quasi praemium], ita, quod milites circumsedentes sistuntur sortes iaciendo certare de tunica accipienda, περὶ αὐτοῦ dicuntur λαγχάνειν. (cf. περὶ τρίποδος θέειν Hom. Iliad. XI, 700. XXIII, 718.) —

b) *von, über.*

Ita post vv. *dicendi, docendi, scribendi*, sq. genit. pers. vel rei, ut ἀναγγέλλω Joh. XVI, 25. Rom. XV, 21. ἀπαγγέλλω Luc. VII, 18. 1 Thess. I, 9. ἀπολογοῦμαι Act. XXVI, 2. γογγύζω Joh. VI, 41. 61. VII, 12. γράφω Matth. XI, 10. XXVI, 24. Marc. XIV, 21. Luc. VII, 27. XXIV, 44. Joh. V, 46. Act. XIII, 29. XXV, 26. Hebr. X, 7. 1 Joh. II, 26. Jud. v. 3. δηλόω 1 Cor. I, 11. διαβεβαιοῦμαι = *mit Zuversicht, fest, bestimmt sich erklären* 1 Tim. I, 7. Tit. III, 8. διαγνωρίζω Luc. II, 17. διαλέγομαι Act. XXIV, 25. Jud. v. 19. διδάσκω 1 Joh. II, 27. διηγοῦμαι Marc. V, 16. Hebr. XI, 32. εἶπον Matth. XVI, 2. XVII, 3. Joh. I, 30. VII, 39. X, 41. XI, 13. XVIII, 39. Act. II, 29.

ἐπερωτάω Marc. VII, 17. X, 10. ἐρωτάω Luc. IX, 48. Joh. XVIII, 19. κατηχέω Luc. I, 4. Act. XXI, 21. 24. λαλέω Luc. II, 17. 33. 38. IX, 11. Joh. VII, 13. VIII, 26. IX, 21. XII, 41. Act. II, 31. XXII, 10. XXVIII, 21. Hebr. II, 5. IV, 8. VII, 14. 2 Petr. III, 16. λέγω Matth. XI, 7. XXI, 45. Marc. I, 30. VIII, 30. Luc. VII, 24. XXI, 5. Joh. I, 22. 48. II, 21. IX, 17. XI, 13. XIII, 18. 22. 24. Act. VIII, 34 ter. Tit. II, 8. Hebr. IX, 5. 1 Joh. V, 16. λόγον αἰτέω 1 Petr. III, 15. λόγον ἀποδίδωμι Act. XIX, 40. λόγον δίδωμι Rom. XIV, 12. λόγον ποιοῦμαι Act. I, 1. μαρτυρέω Joh. I, 7. 8. 15. II, 25. V, 31. 32 bis. v. 36. 37. 39. VII, 7. VIII, 13. 14. 18 bis. X, 25. XV, 26. XVIII, 23. XXI, 24. 1 Joh. V, 10. μνημονεύω i. e. *mentionem facio, commemoro, admoneo de* Hebr. XI, 22. προεῖπον Act. I, 16. προκαταγγέλλω Act. VII, 52. προφητεύω Matth. XV, 7. Marc. VII, 6. 1 Petr. I, 10. ὑπομιμνήσκω 2 Petr. I, 12. χρηματίζομαι Hebr. XI, 7. (ἀναγγέλλειν Xen. Anab. I, 7. 2. διαλέγεσθαι Aelian. V. H. II, 10. Plut. apophth. Mor. II. p. 25. ed. *Tauchn.* Xen. Cyr. VI, 1. 6. μαντεύεσθαι Lucian. D. D. I, 3. προλέγειν Diod. Sic. II, 40.) — — post *substant.* vv. dicendi cognata, ut ἀπολογία Act. XXV, 16. γογγυσμός Joh. VIII, 32. διήγησις Luc. I, 1. εὐαγγέλιον Rom. I, 3. ἦχος Luc. IV, 37. λόγος Luc. V, 15. VII, 17. Act. XI, 22. Hebr. V, 11. φήμη Luc. IV, 14. (ῥῆσις Plut. apophth. Mor. II. p. 40. ed. *Tauchn.* λόγος Cebet. tab. c. 38. φήμη Herodian. II, 1. 6. II, 7. 8.) Eiusmodi substantivis addi saepius genit. simplicem, docent *Passow* II. p. 425 fin. *Schäfer* ad Dionys. Hal. de comp. verbb. p. 213 et ad Lamb. Bos. de ellips. p. 735. cf. *Matthiae* §. 589. p. 1175. *Buttm.* §. 134. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. II. p. 213. *Viger.* p. 652. *Winer* p. 155. — — post vv. *audiendi, cognoscendi, comperiendi,* sq. genit. pers. vel rei, cf. *Passow* l. l. Ita post ἀκούω Marc. V, 27. VII, 25. Luc. VII, 3. IX, 9. XVI, 3. XXIII, 8. Act. IX, 13. XVII, 32. XXIV, 24. γνωστόν ἐστι XXVIII, 22. ἐπίσταμαι Act. XXVI, 26. εἶδον [vid. εἶδον p. 376 ab init.] XV, 7. κατηχήθην [edoctus sum = comperii, cognovi] Act. XXI, 21. 24. (ἀκούω Lucian. D. D. XX, 20. Xen. Anab. VI, 6 vel 4. 34. Plato Phaedon. c. 58.) — — post vv. *sciscitandi, cogitandi,* ubi nos: Erkundigungen einziehen über etwas, forschen nach etwas, Betrachtungen anstellen über etwas, sq. gen. pers. vel rei cf. *Passow* l. l. p. 426. — Ita post διαλογίζομαι Luc. III, 15. ἐκζητέω 1 Petr. I, 10. ἐνθυμοῦμαι Act. X, 19. ἐξετάζω Matth. II, 8. ζητέω Joh. XVI, 19. πυνθάνομαι Act. XXIII, 20. (προςπυνθάνομαι Cebet. tab. c. 33. πυνθάνομαι Lucian. Alexand. c. 33. σκοπεῖν Xen. Mem. I, 1. 15.) — — post vv. *statuendi, putandi,* ut δοκεῖ μοι Matth. XXII, 42. (Lucian. D. D. VI, 4.) — —

c) *in Betreff, in Beziehung*

cf. *Matthiae* §. 589. p. 1175. *Passow* l. l. — sq. genit. pers.

vel rei aa) universe. Ita post *ἀποστοματίζω* Luc. XI, 53. *γινώσκω* Joh. VII, 17. *γράμματα δέχομαι* Act. XXVIII, 21. *ἔκδικος* 1 Thess. IV, 6. *ἐντολὰς λαμβάνω* Col. IV, 10. *ἐξουσίαν ἔχω* 1 Cor. VII, 37. *εὐλογέω* Hebr. XI, 20. *παρακαλέω* 1 Thess. III, 2. *παραμυθοῦμαι* Joh. XI, 19. *πέπεισμαι* Rom. XV, 14. Hebr. VI, 9. *πιστεύω* Joh. IX, 18. *πρόφασιν ἔχω* XV, 22. *συμφωνέω* Matth. XVIII, 19.—1 Joh. I, 1. (*ἀπελπίζειν* Diod. Sic. II, 25. *διστάζειν* XIX, 36. *ἐστί τι περί τινος* i. e. valet aliquid de aliqua re Dem. 12, 9. *ἄφοβος* Plut. vit. Galb. c. 23. *φρόνιμος* Xen. Cyr. I, 6. 15.) — — bb) ponitur *περί* c. genit. suo absolute, *quod attinet ad* cf. *Matthiae* l. l. *Passow* l. l. p. 426 sq. *Viger.* p. 652. *Heindorf* ad Plat. Phaedon. §. 65. p. 263. *Bornem.* ad Xen. Cyr. I, 6. 15. *Winer* p. 155. — *α*) sq. genit. person. Marc. XII, 26. 1 Cor. XVI, 12. 1 Thess. IV, 13. (Diod. Sic. I, 6.) — *β*) sq. genit. rei Matth. XXII, 30. XXIV, 36. Marc. XIII, 32. 1 Cor. VII, 1. 25. VIII, 1. 24. XII, 1. 2 Cor. IX, 1. 1 Thess. IV, 9. V, 11. (Diod. Sic. I, 9. Isocr. Evag. c. 4. Xen. Mem. I, 3. 15. Cyr. I, 6. 15. Plat. Cratyl. c. 20.) — — cc) praeced. articulo *α*) sq. genit. rei = *res ad aliquid pertinens*, ut *ἡ περὶ σοῦ μνεία memoria tui* 2 Tim. I, 3. *τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ* Act. I, 3. VIII, 12. XIX, 8. — XXIV, 22. — *β*) sq. genit. pers., ut *τὰ περὶ ἐμοῦ* vel *ἐμαυτοῦ* vel *ὑμῶν* vel *ἡμῶν* in quibus Lat. *meus, vester, noster* i. e. *res ad me, ad vos, ad nos pertinentes* Luc. XXII, 37. Act. XXIII, 11. XXIV, 10. — XXVIII, 15. Eph. VI, 22.—Phil. I, 27. II, 19. 20. Col. IV, 8. — *τὰ περὶ ἰησοῦ* Luc. XXIV, 19. Act. XVIII, 25. XXVIII, 23. 31. — Luc. XXIV, 27. Act. XXIII, 15. — Ita *τὰ περί τινα.* Vide infra sub II, 2. b. coll. *Passow* II. p. 125. —

d) *wegen*, ubi Lat. *de*, etiam *propter*, ubi sequitur genit. rei vel personae causam, ansam, occasionem, ut fiat aliquid, praebentis cf. *Matthiae* l. l. p. 1176. *Passow* l. l. *Fischer* l. l. p. 214 sq. *Viger.* p. 652. — aa) universe. — Ita *α*) post vv. *haesitandi, dubitandi*, ut *διαπορεῖν, διαπορεῖσθαι* Luc. XXIV, 4. Act. V, 24. — *β*) post vv. *castigandi, puniendi*, ut *ἐλέγχειν* Luc. III, 19 bis. Jud. v. 15.— *γ*) post vv. *accusandi, iudicandi, quaerendi, convincendi* item post *substant.* vv. quaerendi cognata, ut *ἐγκαλεῖσθαι* Act. XIX, 40. XXIII, 29. XXVI, 7. *ἐπιζητέω* Act. XIX, 39. *κατηγορέω* XXIV, 33. *κρίνω* XXIII, 6. XXIV, 21 bis. XXV, 9. 20. — — *ζήτημα* Act. XVIII, 15. XXV, 19 bis. 2 Thess. I, 8. *ζήτησις* Joh. III, 25. Act. XXV, 20. — *ἐλέγχω* = *convinco* Joh. VIII, 46. XVI, 8—11. — — *δ*) post vv. *animi motus* indicantia, ut *ἀγανακτέω* Matth. XX, 24. Marc. X, 41. *θαυμάζω* Luc. II, 18. *καυχάομαι* 2 Cor. X, 8. *σπλαγχνίζομαι* Matth. IX, 36. — — *ε*) post *εὐχαριστέω* et cognata 1 Cor. I, 4. 1 Thess. I, 2. 2 Thess. II, 13. *εὐχαριστιαν ἀποδίδωμι* 1 Thess. III, 9. (*χά-*

ριν ἀποδίδωμι Diod. Sic. I, 88.) — — ζ) post vv. *sollicitandi, curandi* vel *respiciendi*, ubi nos: *wegen*, etiam *um* cf. *Passow* II. p. 426. — ut μέλει μοι Matth. XXII, 16. Marc. XII, 14. Joh. X, 13. XII, 6. μεριμνάω Matth. VI, 28. Luc. XII, 26. — — η) post vv. et substant. varii generis alia, ut αἰνεῖν τὸν θεόν Luc. XIX, 37. ἀναβαίνειν Act. XV, 2. ἐμφανίζειν XXV, 15. ἐντυγχάνειν v. 24. ἔχειν ἀγῶνα Col. II, 1. λιθάζειν Joh. X, 33 bis. ποιεῖν Luc. II, 27. προςφέρειν τι Marc. I, 44. Luc. V, 14. τάραχος Act. XIX, 23. (Herodian. I, 11. 4. Dem. 10, 16. Xen. Cyr. II, 1. 22.) — — bb) ubi cum personae vel rei, genitivo positae, cogitatione iungenda est eiusdem *adiuvandae* vel *conservandae* notio, ubi nostrates *wegen*, etiam *für*, Latini: *propter*, etiam *pro* — Ita α) post vv. *mandandi, praecipiendi*, ut ἐπιτέλλομαι περὶ σοῦ = *de tuendo te* Matth. IV, 6. Luc. IV, 10. — β) post vv. *rogandi, precandi, prospiciendi*, ut δέομαι Luc. XXII. 32. δέησις Eph. VI, 18. ἐρωτάω Luc. IV, 38. Joh. XVI, 26. XVII, 9. 20. μέλει μοι 1 Petr. V, 7. παρακαλέω Philem. v. 10. προβλέπομαι κρεῖττόν τι περί τινος = *prospicio alicui et melius aliquid ad adiuvandum* vel *beandum eum praeparo* i. e. *melius alicui prospicio* Hebr. XI, 40. — γ) post vv. *sacrificandi, moriendi*, ut διδόναι ἑαυτόν Gal. I, 4. ἐκχύνεσθαι αἷμα Matth. XXVI, 28. Marc. XIV, 25. προςφέρειν Hebr. V, 3 bis. (cf. ἀδικεῖν περὶ τυραννίδος Eurip. Phoen. 3. 534 coll. Cic. de offic. III, 21. μάχεσθαι περὶ πατρίδος Hom. Iliad. XXIV, 500. ἀπολογεῖσθαι Xen. Cyr. II, 2. 13. ὁ ἀγὼν περί τινος Xen. Cyr. III, 3. 44. quo loco περί et ὑπέρ alternant.) cf. *Passow* II. p. 426. *Matthiae* l. l. p. 1175. — — cc) ubi cum rei, genitivo positae, cogitatione coniungitur eiusdem *tollendae* vel *exstinguendae* notio. Ita in verbis: περὶ ἁμαρτίας vel περὶ ἁμαρτιῶν i. e. *ut exstinguatur peccatum, ad peccatum exstinguendum* α) universe Rom. VIII, 3. τὸν — υἱὸν πέμψας ἐν — καὶ περὶ ἁμαρτίας *misit filium suum, qui referret pravi corporis similitudinem et peccatum exstingueret*. Cf. *Fritzsche* coniect. p. 46. *Winzer* comment. qua explanatur locus Pauli ad Rom. VIII, 1—4. Lips. 1828. — β) = *ad exstinguendam peccati culpam* i. e. *ad peccata expianda*, ita in formulis εἰςφέρειν αἷμα περὶ ἁ. Hebr. XIII, 10. πάσχειν 1 Petr. III, 18. θυσία, προςφορά Hebr. X, 18. 26. — absolute περὶ ἁμαρτίας [= vel προςφορά aut θυσία περὶ ἁ., latet enim notio victimae in praeced. ὁλοκαύτωμα, vel ὁ περὶ ἁ. Ita LXX pro חַטָּאת Levit. XIV, 19. 2 Chron. XXIX, 24. Ezech. XLII, 23.] Hebr. X, 6. 8. — Ita LXX Ps. XL, 6. — item ὁ ἱλασμός [= ὁ ἱλασκόμενος, προςφέρων ἑαυτὸν θυσίαν] περὶ τῶν ἁ. 1 Joh. II, 2 ter. IV, 10. —

2) de *loco*: *circa*, nostrates: *um*. Ita post σταθῆναι Act. XXV, 18. (Hom. Odyss. V, 68. Eurip.

Troad. v. 824.) cf. *Passow* II. p. 426. *Matthiae* l. l. p. 1176. *Schäfer* ad Dionys. Hal. de comp. verb. p. 351. — Alii Act. l. l. explicant: *iuxta*, *neben*, *by* (Mosch. 3, 60.) cf. *Passow* l. l. *Schäfer* l. l.

3) [ultra, darüber hinaus; metaph.] *prae*, nos: *vor*.

Ita *περὶ πάντων prae omnibus* i. e. *magis, quam omnia, ante omnia* 3 Joh. v. 2. (Hom. Iliad. VIII, 287. Pind. Olymp. 5, 84. Dionys. Hal. Ant. VI. p. 375 lin. 36.) cf. *Passow* l. l. et *Lücke* III. p. 278. —

II) c. *accus. circa*, *circum*, nos: *um*. Ita legitur 1) de *loco* a) cum quaeritur: ubi? aa) universe — sq. accus. rei, ut *ἔχω τι περί τι gesto aliquid cingens aliquid* Matth. III, 4. Luc. I, 6. *περιζώσασθαι* Apoc. XV, 6. *περικεῖσθαι* Marc. IX, 42. Luc. XVII, 2. (Aelian. V. H. XII, 44. Lucian. D. D. XI, 3. XVII, 1. Diod. Sic. XII, 44. Xen. Cyr. I, 2. 9. Plato Phaedon. c. 58.)—sq. accus. person., ita post *καθῆσθαι* Marc. III, 32. 34. *ὄχλος περί τινος turba cingens aliquem* Matth. VIII, 18. Marc. IX, 14. *περιστράπτειν* Act. XXII, 6. (Diod. Sic. XIX, 36 et 49.) — cf. *Matthiae* l. l. p. 1177. *Buttm.* §. 134. *Fischer* l. l. p. 217. *Passow* l. l. p. 427. *Winer* p. 165. — — bb) praeced. artic. α) sq. accus. loci = *der in der Umgegend eines Ortes Wohnende* oder *Liegende* Marc. III, 8. Jud. v. 7. (Strabo XII. p. 571.) — β) sq. accus. person. Marc. IV, 10. Luc. XXII, 39. Joh. XI, 9. Act. XIII, 13. Vide de his locis supra sub ὁ, ἡ, τό Vol. II. p. 141 adnotata.— b) cum quaeritur: quo? ut *σκάπτω περί τι* Luc. XIII, 8. — — 2) metaph. a) de *negotiis*, quae circa versatur sedulitas alicuius [ita *εἶναι περί τι* Xen. Anab. III, 5. 7. *ἔχειν περί τι* Lucian. D. D. XIX, 3. Plut. Tom. II. p. 387, a. *ἡ φιλοσοφία περὶ ἀλήθειάν ἐστι.* — Aelian. V. H. III, 42.]. Utuntur Lat. in talibus: *in*, seriores: *circa*, nos: sich *mit* etwas beschäftigen. Ita *οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάται = οἱ ἐργάται, οἱ π. τ. τ. ὄντες* Act. XIX, 25. — *περισπῶμαι* item *τυρβάζομαι περί τι = περισπῶμαι, τυρβάζομαι ὢν περί τι* i. e. *distrahor*, *perturbor occupatus in aliqua re = distrahor*, *perturbor cura alicuius rei* Luc. X, 40. 41. (*περὶ πολλὰ — περισπωμένους* Diod. Sic. I, 74. *περὶ τὴν τῶν ἄστρων παρατήρησιν φιλοτιμηθείς* Diod. Sic. II, 25.) — cf. *Viger.* p. 656. *Matthiae* l. l. p. 1178. *Buttm.* §. 134. §. 137. *Passow* II. p. 427. — — b) de rebus, circa quas versatur aliquid [um die sich etwas dreht] i. e. ad quas pertinet aliquid, ubi Lat. *quod attinet ad*, *ratione habita*, etiam *in*, et seriores *circa* [Tacit. Annal. XI, 2. Justin. XIV, 11. Sueton. vit. Claud. c. 22. Plin. H. N. 33, 2. cf. *Frotscher* ind. ad Xen. Hier. sub *περί*.] nos: *in Beziehung auf*, *in Rücksicht auf* aa) universe. Ita post *ἀδόκιμος* 2 Tim. III, 8. *ἀστοχεῖν*

1 Tim. VI, 21. 2 Tim. II, 18. [*ναυαγεῖν*]1 Tim. I, 19. *νοσεῖν* VI, 4. *τύπος* Tit. II, 7. (*σπουδάζειν* Athen. V, 36. *σπουδὴν ἔχειν* Aelian. V. H. III, 31. *ἀσχολεῖν* Diod. Sic. II, 40. *ἄδικος* Isocr. Evag. c. 4. Xen. Anab. I, 6. 8. *σωφρών* Mem. IV, 3. 2. *τὸ περὶ τὰς ἐπιθυμίας ἐπτοῆσθαι* Plato Phaedon. c. 13. *ἡ περὶ τιμὰς εὐφροσύνη* Xen. Hier. VI, 4. — Lucian. D. M. IX, 5.) — cf. *Matthiae* l. l. *Passow* l. l. *Fischer* l. l. p. 214. 216. 218. — bb) praeced. artic. *τὸ περί τι*, *res versans circa aliquid* i. e. *res pertinens ad aliquem* vel *ad aliquid*, ut *τὰ περὶ ἐμέ* Phil. II, 23. cf. *ὁ, ἡ, τό* Vol. II. p. 141. — *αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι* Marc. IV, 19. (*ἡδοναὶ αἱ πρὸς τὸ σῶμα* Plato Phaedon. c. 68. — Dionys. Hal. Rhetor. p. 246. Aeschin. Dial. Socr. III, 10.) cf. *Schäfer* Melet. p. 160. *Winer* Gr. d. N. T. Vol. II. p. 64. — — 3) de tempore i. e. in temporis notatione minus definita: *circa*, nos: *um*, *ungefähr um*, in quibus nunc abest artic. a substant. temporis, ut Matth. XX, 3. 5. Marc. VI, 48. Act. X, 9. XXVII. 6. — nunc additur ille Matth. XX, 6. 9. XXVII, 46. (Aelian. V. H. V, 13. XII, 30. Herodian. III, 4. 8. Xen. Anab. I, 7. 1. Thuc. III, 89.) cf. *Matthiae* l. l. p. 1177. *Passow* l. l. p. 428. *Fischer* l. l. p. 217. 220. — Saepius *περί* non legitur in N. T.

Περιάγω, f. *ξω*, (a *περί* et *ἄγω*) 1) *circumduco*, *herumführen*, *umherführen*, de personis secum circumducentibus aliquem, sq. duplici accusat. uno obiecti, altero praedicati [cf. *Matthiae* §. 420, not. p. 771. §. 428. p. 790.] 1 Cor. IX, 5. (Dem. 958, 15. — 2 Macc. IV, 38. VI, 10. Xen. Cyr. II, 2. 18.) — 2) intrans. [cf. *Matthiae* §. 496, 1. p. 932. *Buttm.* §. 117, not. 2. *Viger.* p. 181.] *circumeo*, *obambulo* a) absol. Act. XIII, 11. (Cebet. tab. c. 6.) — b) sq. accus. loci pendente a *περί* in verbo *περιάγω* [cf. *Matthiae* §. 426. p. 786.] Matth. IV, 23. IX, 35. XXIII, 15. Marc. VI, 6. — Saepius non extat in N. T.

Περιαιρέω, *ῶ*, f. *ήσω*, a. 2. *περιεῖλον*, (a *περί* et *αἱρέω*, capio) *aufero*, *wegnehmen*, *hinwegthun* a) de rebus circumdantibus aliquid, ut de velo 2 Cor. VIII, 16. (*τὴν πορφύραν* 2 Macc. IV, 38. *τὸ δακτύλιον* Jos. Ant. XIX, 2. 3. Aelian. V. H. I, 21. *ὅπλα* Xen. Cyr. VIII, 1. 47.) — b) = *abscindo* aa) propr., ut *τὰς ἀγκύρας* Act. XXVII, 40. — bb) metaph., ut *πᾶσαν ἐλπίδα* Act. XXVII, 20. (ita Liv. XXXV, 45. *abscissa omni spe*, et nos: *alle Hoffnung abschneiden*.) — *ἁμαρτίας* i. e. *omnem peccati culpam adimo* = *plene et perfecte expio* Hebr. X, 11. Vide de *περί* intendente supra sub *περί* no. III. — LXX pro הֵסִיר Jos. XXIV, 14. 23. הַעֲבֵיר Ps. CXIX, 39. (Dionys. Hal. Ant. II, 61. Dem. 942, ult. Xen. Cyr. II, 1. 21.)

Περιαστράπτω, f. *ψω*, (a *περί* et *ἀστράπτω*) *circumfulgeo*, *circumfulguro*. Bis in N. T., *τινά* [de quo accus.

vid. sub *περιάγω* notata] Act. IX, 3. — *περί τινα* XXII, 6. cf. de *περί* post *περιαστράπτω* repetito supra sub *εἰςέρχομαι* p. 441 fin. observata.

Περιβάλλω, f. *βαλῶ*, (a *περί* et *βάλλω*), *circumiicio, circumdo* i. e. *pono aliquid circa aliquam rem* a) universe ut *χάρακα τῇ πόλει* i. e. *aggere cingo urbem* Luc. XIX, 43. (ita *τεῖχος πόλει* Aelian. V. H. VI, 12. Palaeph. fab. 18. Xen. Mem. II, 1. 14. contra: *τὴν πόλιν τείχει* Herodian. III, 9. 7. Dionys. Hal. Ant. I, 45. II, 2.) — de quo dat. cf. *Matthiae* §. 402, d. p. 737. §. 426, 3. p. 786 sq. — b) de vestitu vel amictu: *ich gebe Jemandem ein Kleid um, induo alteri vestem, vestio aliquem* aa) legitur ita activum nunc absolute Matth. XXV, 38. Apoc. III, 18. — nunc sq. accus. pers. [pendente a *περί* in verbo *περιβάλλω*. Vide sub *περιάγω* in fine monita] Matth. XXV, 36. 43. quo loco de vestitu agi, testis est vox *γυμνός* statim praecedens. — nunc duplici accus. seq. Luc. XXIII, 11. Joh. XIX, 2. (*τί* Herodian. II, 8. 10.) — bb) medium *περιβάλλομαι*, *induo me veste, ich gebe mir ein Kleid um, ich kleide mich*, legitur nunc absol. Matth. VI, 29. Luc. XII, 27. — nunc c. acc. rei [cf. *Matthiae* §. 492. p. 925. *Buttm.* §. 122, 4. *Winer* p. 109.], ut *τί περιβαλώμεθα* Matth. VI, 31. [cf. de coniunct. in interrogat. deliberat. *Matthiae* §. 516, 2. p. 984. *Buttm.* §. 126, not. 7. *Winer* Gr. des N. T. Vol. II. p. 91. *Herm.* ad Vig. p. 742] Act. XII, 8. — (Aelian. V. H. XII, 1.) — cc) passivum *περιβάλλομαι*, *induor*, sequente nunc acc. rei [cf. *Matthiae* §. 424, 2. p. 781. §. 490. p. 923. *Buttm.* §. 121, 7. *Bornem.* in *Rosenm.* Rep. II. p. 250. *Winer* p. 89. 111.] Marc. XIV, 51. XVI, 5. Apoc. VII, 9. 13. X, 1. XI, 3. XII, 1. XVII, 4. XVIII, 6. XIX, 8. 13. (Xen. Oecon. II, 4.) — nunc *ἐν* c. dat. rei, [quod ὁ *περιβαλλόμενος τὸ ἱμάτιον* cogitatur simul *ὢν ἐν αὐτῷ* cf. *ἐν* p. 527.] ita Apoc. IV, 4. — III, 5 de h. l. futuro medii significatione passiva cf. *Matthiae* §. 494. II. p. 928. *Buttm.* §. 123, 3. *Poppo* ad Thucyd. I. p. 192. *Winer* p. 110. — Saepius non extat in N. T.

Περιβλέπομαι, f. *ψομαι*, [a *περί* et *βλέπω*, ut *περιβλέπω* Xen. Cyr. V, 1. 4.] *circumspicio* a) intrans. *ich sehe um mich her* Marc. V, 32. IX, 8. X, 23. — (Sirac. IX, 7.) — b) sq. accus. pers. *circumspicio aliquem, ich blicke auf die, die um mich herum sind* Marc. III, 5. 34. XI, 11. Luc. VI, 10. LXX ita pro שׁוּר Job. VII, 8.

Περιβόλαιον, ου, τό, (a *περιβάλλω*) *omne id, quod circumiicitur* vel *quo circumdatus est aliquis*, hinc a) *de pallio* vel *veste* Hebr. I, 12. Ita LXX pro כְּסוּת Exod. XXII, 27. לְבוּשׁ Ps. CII, 26. מְכַסֶּה Ezech. XXVII, 7. מַלְבּוּשׁ Ezech. XVI, 13. חֲלִבָשָׁה Jes. XLIX, 17. (Dionys. Hal. Ant. III, 61.) — b) *de velamine* 1 Cor. XI, 15.

Περιδέω, f. δήσω perf. δέδεκα perf. pass. δέδεμαι [cf. de perf. *Buttm.* §. 86, not. 4. gram. max. Vol. I. §. 95, not. 5. p. 398. *Matthiae* §. 187, 6. p. 331 sq. — a περί et δέω] *circumligo*, *obligo*, *obvincio*, τινά τινι, ita semel Joh. XI, 44. — LXX pro אָסַר Job. XII, 18. (Xen. Anab. IV, 5. 36. si lectio sana.)

Περιδρέμω v. *περιτρέχω*.

Περιεργάζομαι, f. άσομαι, (ex περί intendente, et ἐργάζομαι; summa et paene immodica cura aliquid facio Aelian. V. H. II, 44. IV, 11.) *supervacaneum aliquid facio*, *male sedulus sum*, ita semel de personis sese immiscentibus rebus alienis 2 Thess. III, 11. — (Polyb. XVIII, 34. 2. Dem. 248, 25. 150, 24. Platon. Apol. Socr. c. 3. ed. *Fischer*.)

Περίεργος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a περί et ἔργον) *curiosus* a) de hominibus: *male sedulus* 1 Tim. V, 13. οὐ μόνον ἀργαὶ, ἀλλὰ καὶ — περίεργοι. (Theophr. Char. XXVI vel XIII. Arrian. diss. epict. III, 1. 21. Dem. 145, 17. Xen. Mem. I, 3. 1.) — b) *τὰ περίεργα res supervacaneae*, significatur hoc nomine mala hominum artibus magicis deditorum sedulitas Act. XIX, 19. (Ita Aristenaet. lib. II, ep. 18. Iren. advers. haeres. I. c. 20.) cf. *Heinichen* ind. ad Euseb. H. E. Vol. III. p. 531.

Περιέρχομαι, aor. 2. περιῆλθον *circumeo*, *obeo*, (a περί et ἔρχομαι). Quater in N. T. a) absolute Act. XIX, 13.— (Xen. Oecon. X, 10) — de oberrantibus Act. XXVIII, 13. — b) sq. accus. loci [cf. sub *περιάγω* in fin. observata] 1 Tim. V, 13. (Diod. Sic. I, 83. Dem. 277, 9. Xen. Ages. IX, 3.) — LXX pro סָבַב Jos. VI, 15. עָבַר VI, 7. שׁוּט Job. I, 7.

Περιέχω, f. περιέξω, (a περί et ἔχω) *complector*, *contineo* [i. e. cingo, umschliessen Thuc. III, 22. Xen. Anab. I, 2. 22.] i. e. a) *ich enthalte*, ubi Latini: *comprehendo*, etiam *habeo*, sq. accus. rei Act. XXIII, 25 (1 Macc. XV, 2. 2 Macc. XI, 16. Diod. Sic. I, 4. V, 82.) — sq. orat. directa 1 Petr. II, 6. διότι περιέχει [scil. ἡ περιοχή vel ὁ τόπος] ἐν τῇ γραφῇ i. e. *quare locus ille in libris sacris consignatus haec habet*. (Jos. Ant. XI, 4. 7.) — Alii intransitive poni h. l. περιέχει existimantes explicant: *continetur*. Cf. *Pott* ad h. l. — b) metaph. pro: *occupo*, sq. accus. pers. Luc. V, 9. (2 Macc. IV, 16. Jos. de bell. iud. IV, 10. 1. VI, 3. 1.) —

Περιζώννυμι, f. περιζώσω, *succingo*, *accingo*, med. *succingo me* (a περί et ζώννυμι). Legitur in N. T. a) medium, absol. Luc. XII, 17. XVII, 8. Act. XII, 8. — (trop. 1 Macc. III, 58. Polyb. XXX, 13. 10.) — sq. ἐν c. dat. rei [ita LXX ἐν χρυσίῳ Dan. X, 5. pro חָגַר sq. בְּ, et sq. dat. simplic. LXX Dan. X, 5. Ezech. XLIV, 18.] Eph. VI, 14.

περιζωσάμενοι — *ἐν ἀληθείᾳ* [tropice pro: *instructi, armati τῇ ἀληθείᾳ.* Quo loco si medium sequuntur verba *τὴν ὀσφὺν ὑμῶν* = *ὑμᾶς ἑαυτούς*, etiam apud Graecos addi medio pronom. reflexivum, docet *Bornem.* ad Xen. Anab. I, 8. 29. — b) passivum, absol. Luc. XII, 35. *ἔστωσαν* — *περιεζωσμέναι* trop. pro: *parati, promti estote.* Vide sub *ἀναζώννυμι* adnotata. — LXX pro חָגַר Exod. XII, 11. — sq. accus. cinguli [vid. sub *περιβάλλομαι* monita] Apoc. I, 13. — LXX et חָגַר 2 Chron. I, 8. — addito *περί* c. acc. membri Apoc. XV, 6. — Saepius non legitur in N. T.

Περίθεσις, *εως*, *ἡ*, (a *περιτίθημι* circumpono) *circumpositio, das Umthun, das Anlegen,* de amicientibus, semel in N. T. 1 Petr. III, 3. *κόσμος περιθέσεως χρυσίων* i. e. *mundus* vel *ornatus, qui cernitur in circumiiciendis ornamentis aureis.* (Ita *περιτιθέναι* Diod. Sic. XII, 21. et *κόμη περίθετος* Aelian. V. H. I, 26.)

Περιΐστημι, f. *περιστήσω*, (a *περί* et *ἵστημι*) in temporibus transitivae significationis: *colloco circum aliquem, circumdo aliquem* [Herodian. VII, 10. 13. Polyb. I, 85. 7. Xen. Cyr. VII, 5. 1.] et in temporibus significationis intransitivae 1) *circumsto* Joh. XI, 40. Act. XXV, 7. — (Diod. Sic. XIII, 56. Herodian. V, 5. 19. Polyb. V, 42. 6. Xen. Cyr. VII, 5. 41. Thuc. VIII, 15.) — 2) *περιΐσταμαι*, *declino, ich trete auf die Seite, ich weiche aus,* metaph. pro: *vito, fugio,* sq. accus. 2 Tim. II, 16. Tit. III, 9. (Jamblich. vit. Pythag. 31. Lucian. in Hermotim. §. 86. iunct. c. *φεύγω* Jos. Ant. I, 1. 4.) Saepius non legitur in N. T.

Περικάθαρμα, *τος*, *τό*, (a *περικαθαίρω* purgo) *purgamentum* [i. e. quisquiliae, Auskehricht, Auswurf,] metaph. *purgamentum civitatis, homo abiectus et contemtus, homo nequam.* Legitur tantum 1 Cor. IV, 13. (Arrian. diss. epict. III, 2. 28. Diog. Laërt. VI. §. 32. *κάθαρμα* Dem. 269, 26. et *purgamentum* Curt. X, c. 2. §. 7.)

Περικαλύπτω, f. *ψω*, (a *περί* et *καλύπτω* tego) 1) *circumponendo aliquid obtego aliquam rem, obtego,* sq. accus. rei, ut *τὸ πρόσωπον* Marc. XIV, 65. — sq. accus. pers. = *τὸ πρόσωπον τινος* Luc. XXII, 64. — 2) *undique obtego,* sq. accus. rei Hebr. IX, 4. quo loco vis verbi augetur addito *πάντοθεν*. — LXX pro כִּסָּה 1 Regg. VII, 42. כִּסֵּךְ VIII, 7. (Xen. Cyr. VII, 3. 13.) — Saepius non habetur in N. T.

Περίκειμαι, f. *κείσομαι* (a *περί* et *κεῖμαι* iaceo) 1) *circumiaceo*, sq. *περί τι* Luc. XVII, 2. (Lucian. D. D. XI, 3. — absol. Herodian. II, 11. 16. Xen. de re eq. V, 3.) — sq. dat. pers. Hebr. XII, 1. (Herodian. VI, 1. 1. Hom. Iliad. XIX, 4. sq. dat. rei Hierocl. apud Stob. 229, 46.) cf. *Matthiae* §. 402, d.

p. 737. — 2) passive: *circumdatus sum* = περιτίθεμαι i. e. *circum me gesto, ich trage um mich* vel *an mir*, sq. acc. rei [*Matthiae* §. 424, 2. p. 781.] a) propr., ut τὴν ἅλυσιν ταύτην Act. XXVIII, 20. (Aelian. V. H. IX, 11. Herodian. II, 13. 17. Artemid. IV, 36. Athen. XV, 8. Jos. de Maccab. c. 12.)— b) τὴν ἀσθένειαν i. e. *undique miseria premor* Hebr. V, 2. (ὕβριν Theocrit. 23, 24.) — Saepius non extat in N. T.

Περικεφαλαία, ας, ἡ, (a περί circa et κεφαλή; proprie id, quod caput circumdat) *galea*. Bis in N. T. Eph. VI, 17. 1 Thess. V, 8. LXX pro כּוֹבַע 1 Sam. XVII, 5. קוֹבַע 1 Sam. XVII, 38. (Polyb. III, 71. 4. VI, 23. 8.)

Περικρατής, έος, οῦς, ὁ, ἡ, — ές, τό, (ex περί intendente et κρατέω; valde robustus Anthol. gr. T. I. p. 137. ed. *Jacobs*.) *qui compos est alicuius rei*, sq. genit., ita semel in N. T. Act. XXVII, 16. De genit. post περικρατής v. *Matthiae* §. 361. p. 675.

Περικρύπτω, f. ψω, (a περί intendente et κρύπτω abscondo) *diligenter occulto, abscondo*. Extat tantum Luc. I, 24. περιέκρυβεν ἑαυτήν i. e. *domo se continebat*. (Lucian. Dial. Mort. X, 11.

Περικυκλόω, ῶ, f. ώσω, (a περί et κυκλόω) *circumcingo*, de obsidentibus locum aliquem semel in N. T. Luc. XIX, 13. περικυκλώσουσί σε. LXX pro הִקִּיף 2 Regg. VI, 14. סָבַב Jos. VII, 9. (Xen. Anab. VI, 1. 11. Aristoph. Av. 345.)

Περιλάμπω, f. ψω, (a περί et λάμπω) *circumfulgeo*. Bis in N. T. sq. acc., de quo v. *Matthiae* §. 426. p. 786.— Luc. II, 19. δόξα κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς. Act. XXVI, 13. (Diod. Sic. III, 11 et 68. Jos. de bell. iud. VI, 5. 3.)

Περιλείπω, f. ψω, (a περί et λείπω) *relinquo*, passiv. *περιλείπομαι*, *relinquor* i. e. *superstes sum*, ita bis in N. T. οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι i. e. *qui Jesu Messia redeunte in vita erunt superstites* 1 Thess. IV, 15 et 17. (Herodian. II, 1. 16. Polyb. I, 37. 2. Homer. Iliad. XIX, 230.)

Περίλυπος, ού, ὁ, ἡ, — ον, τό, (ex περί intendente et λύπη dolor.) *valde tristis*. Quinquies in N. T. Matth. XXVI, 38 et Marc. XIV, 34. — VI, 26. Luc. XVIII, 23. 24.— LXX pro הִשְׁתּוֹחַח Ps. XLII, 12. (Aristot. Ethic. IV, 3. Demades 274, penult.)

Περιμένω, f. νῶ, (a περί intendente et μένω maneo, expecto) *expecto, opperior, abwarten*, sq. accus., ut τὴν ἐπαγγελίαν, ita semel Act. I, 4. — LXX pro קִוָּה Gen. XLIX, 18. (Dem. 1392, 5. Xen. Anab. II, 1. 3. II, 3. 1.)

Πέριξ, (praepos. iungi solita c. genit. = περί) adv. *circumcirca*, cum artic. ὁ, ἡ, τὸ πέριξ *circumiacens, vicinus*. Semel in N. T. Act. I, 16. — (Polyb. I, 45. 8. Xen. Cyr. I, 5. 2 et Anab. IV, 4. 7.) cf. *Fischer* ad Well. T. III. P. II. p. 76.

Περιοικέω, ῶ. f. ήσω, (a *περί* et *οἰκέω*) *circumhabito, accola* vel *vicinus sum*, sq. acc. Ita semel in N. T. Luc. I, 65. (Xen. Anab. V, 6. 16.)

Περίοικος, *ου*, *ὁ*, *ἡ*, — *ον*, *τό*, (a *περί* et *οἶκος*) *circumhabitans, accola, vicinus.* Legitur tantum Luc. I, 58.— LXX pro שָׁכֵן Deut. I, 7. כִּכָּר Gen. XIX, 29. (Aelian. V. H. III, 1. Herodian. VI, 2. 3. Thuc. VIII, 6.)

Περιούσιος, *ου*, *ὁ*, *ἡ*, — *ον*, *τό* (a *περίειμι* superior sum, supersum; propr. quod superest, quod large et abunde superest; hinc *περιουσία*, abundantia, copia, opes Diod. Sic. XX, 59. Aelian. V. H. IV, 19. Herodian. III, 13. 10. Dem. 166, 10. Thuc. II, 13.) *proprius alicui, peculiaris* i. q. *περιποιηθείς* v. infr. sub *περιποίησις*. Legitur tantum Tit. II, 14. *λαὸς περιούσιος*. Ita LXX *λαὸς περιούσιος* pro hebr. סְגֻלָּה Exod. XIX, 5. Deut. VII, 6. XIV, 2. XXVI, 18.

Περιοχή, *ῆς*, *ἡ*, (a *περιέχω*, complector; ambitus, complexus Diod. Sic. I, 91.) *id, quod continetur aliqua re*, ubi Lat. *argumentum*, nos: *Inhalt*. Semel in N. T. Act. VIII, 32.— (Stobaeus in Eclog. physic. p. 164. A.)

Περιπατέω, *ῶ*, f. *ήσω*, (a *περί* et *πατέω*) 1) *obambulo, incedo* a) propr. aa) absolute Matth. IX, 5. XI, 5. XV, 31. Marc. II, 9. V, 42. VIII, 24. XVI, 12. Luc. V, 23. VII, 22. XXIV, 11. Joh. I, 36. V, 8. 9. 11. 12. Act. III, 6. 8. 9. 12. XIV, 8. 10. 1 Petr. V, 8. Apoc. IX, 20. (Aelian. V. H. II, 5. Xen. Mem. III, 13. 5) — bb) addito adiect. ut *γυμνός* Apoc. XVI, 15. Cf. *Matthiae* §. 446, 8. p. 834. — cc) iunct. c. adverb., ut *ἐπάνω* Luc. XI, 44. — sq. *ὅπου* Joh. XXI, 18. — dd) iunct. c. praeposit., ut *διά* c. gen. rei Apoc. XXI, 24. *ἐν* c. dat. loci Marc. XI, 27. Joh. VII, 1. 2. X, 23. Apoc. II, 1. (Cebet. tab. c. 1. Dem. 1258, 22.) — — *ἐν* c. dat. vestimenti Marc. XII, 38. Luc. XX, 46. — *ἐν* c. dat. personarum, in quibus mediis i. e. *inter* quas obambulo Joh. XI, 54. — — *ἐν τῇ ἡμέρᾳ luce diei circumfusus = interdiu* Joh. XI, 9. *ἐν τῇ νυκτί*, *tenebris noctis circumfusus = nocte* Joh. XI, 10.— *ἐπί* c. *gen.* loci Matth. XIV, 25. 26. Marc. VI, 48. 49. Joh. VI, 19. *ἐπί* c. *acc.* loci Matth. XIV, 29. — *μετά* c. gen. pers. *obambulo c. aliquo* i. e. *versor c. aliquo, comitor aliquem* Joh. VI, 66. Apoc. III, 4. — b) trop. *περιπατῶ ἐν τῇ σκοτίᾳ* Joh. XII, 35. — pro: *errori et vitiis obnoxius sum* Joh. VIII, 12. — *π. ἐν τῷ φωτί ita ambulo, ut in comitatu meo habeam lucem* i. e. *ut constanter sequar lucem* Joh. XII, 35.

2) ex hebraica dicendi ratione [cf. *Simon.* lex hebr. הָלַךְ ed. *Winer*, item *Gesen.* sub הָלַךְ]: *vivo*, i. e. *vitam instituo, vitae rationem sequor, gero me* a) c. adverb., ut *ἀξίως* Eph. IV, 1. Col. I, 10. 1 Thess. II, 12. *εὐσχημόνως* Rom. XIII, 13.

1 Thess. IV, 12. ἀκριβῶς Eph. V, 15. — IV, 17. V, 8. Phil. III, 17. 1 Thess. IV, 1. 2 Thess. III, 6. 11. — abest adverbium Phil. III, 18. πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν [sc. οὐχ οὕτως, καθὼς ἔχουσιν τύπον ἡμᾶς], οὓς — τοῦ χριστοῦ i. e. *multi enim vitam ita non instituunt, ut conveniat exemplo, quod praebemus, illos dico*, quos esse nostis ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ χριστοῦ. — b) sq. dat. normae, *secundum* quam vitam instituit aliquis Act. XXI, 21. Gal. V, 16. 2 Cor. XII, 18. Cf. *Matthiae* §. 399, not. 2. p. 730. *Winer* Gram. II. p. 71. — c) sq. ἐν c. dat. rei, qua norma utitur aliquis vel cui operam dat aliquis [cf. εἶναι ἔν τινι sub ἐν p. 526. 527.] Rom. VI, 4. 2 Cor. IV, 2. Eph. II, 2. 10. IV, 17. V, 2. Col. III, 7. IV, 5. Hebr. XIII, 9. 1 Joh. I, 6. 7. 2 Joh. v. 4. 6. 3 Joh. v. 3. 4.— ἐν χριστῷ = *ad normam a Christo praescriptam, inhaerens normae a Christo praescriptae* Col. II, 6. — d) sq. κατά c. accus. rei normam praebentis Rom. VIII, 1. 4. XIV, 15. 1 Cor. III, 3. 2 Cor. X, 2. Eph. II, 2. 2 Joh. v. 6. — cum acc. personae normam vel exemplum praebentis Rom. VIII, 1. 4. Eph. II, 2. —

3) *vivo*, i. e. *vitam ago, ich lebe*, quatenus conditio spectatur, qua utitur aliquis, seq. ὡς 1 Cor. VII, 17. — sq. διά c. gen. status 2 Cor. V, 7. Cf. de h. l. διά p. 275 ab init. — sq. ἐν c. dat. conditionis 2 Cor. XII, 18. cf. ἐν p. 519.

Περιπείρω, f. περῶ, (a περί et πείρω, transfigo) *transfigo, transfodio* [propr. Jos. de bell. iud. III, 7. 31. Diod. Sic. XVI, 80. Aelian. H. Anim. VII, 48.] metaph. ὀδύναις ἑαυτὸν περιπείρειν pro: *dolores sibi parare*, ita semel in N. T. 1 Tim. VI, 10.

Περιπίπτω, f. πεσοῦμαι aor. 2. περιέπεσον (a περί et πίπτω) *incido in aliquem* vel *in aliquid* [propr. Xen. Anab. I, 8. 28.] a) sq. dat. pers. *incido in homines certos, ich gerathe oder falle unter die oder die Art Menschen*, ita ut cingar iis, ut λῃσταῖς Luc. X, 30. (Artemid. III, 5. Polyb. I, 76 8. Dem. 1259, 10.) — b) *incido in aliquid, ich gerathe wohin*, ut εἰς τόπον διθάλασσον Act. XXVII, 41. — τοῖς πειρασμοῖς Jacob. I, 2. (2 Macc. X, 4. Diod. Sic. XIX, 110. Polyb. I, 37. 1 et 9. Epict. Enchirid. c. 2. Thuc. II, 54.) De dat. post περιπίπτειν cf. *Matthiae* §. 402, d. p. 737.

Περιποιέομαι, οῦμαι, f. ήσομαι, medium (verbi περιποιέω, reliquum facio et reservo, erübrigen Isaeus 143, 1.) *acquiro mihi, paro mihi aliquid*, sq. accus. rei, ita bis in N. T. Act. XX, 28. 1 Tim. III, 13. De pronom. reflexivo post medium vid. *Bornem.* ad Xen. Anab. I, 8. 29. — LXX pro רָכַשׁ Gen. XXXI, 18. (2 Macc. XV, 21. Diod. Sic. I, 74. V, 78. Polyb. III, 6. 13. Xen. Mem. II, 7. 3.)

Περιποίησις, εως, ἡ, (a περιποιέω quod vid.) 1) *conservatio*, opp. τῇ ἀπωλείᾳ Hebr. XIII, 39. — 2) *acquisitio*

a) propr., ut *θέσθαι, καλέσαι τινα εἴς τι* i. e. *ut consequatur aliquid* 1 Thess. V, 9. 2 Thess. II, 14. — 1 Petr. II, 9. *λαὸς εἰς περιποίησιν* i. e. *populus, quem suum esse voluit Deus = quem peculium suum fecit Deus, populus peculiaris.* LXX ita pro סְגֻלָּה Mal. III, 17. — b) legitur genitivus adiectivi loco positus Eph. I, 14. *εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως* i. e. *ut liberatio parata contingat nobis.* De *εἰς* finali vid. *εἰς* p. 431. — Saepius non extat in N. T.

Περιῤῥήγνυμι, f. *περιῤῥήξω*, (a *περί* et *ῥήγνυμι* lacero; dilacero, disrumpo Diod. Sic. IV, 44. Polyb. XV, 33. 4. Xen. Anab. IV, 3. 8. Dem. 403, 3.) *detraho, spolio, ringsabreissen, herunterreissen.* Extat tantum Act. XVI, 22. *περιῤῥήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια.* — (2 Macc. IV, 38. Jos. Arch. VI, 14. 6. Diod. Sic. XVII, 35. *οἱ δὲ τὰς ἐσθῆτας περιῤῥηγνύντες καὶ γυμνοῖς τοῖς σώμασι ἐπιβάλλοντες τὰς χεῖρας.* Herodian. VIII, 8. 14 coll. Tacit. Hist. IV, 27. Aulus Gell. Noct. Att. I, 13.)

Περισπάομαι, -*ῶμαι*, (a *περισπάω*, circumcirca detraho) *distrahor* i. e. *nimis occupatus sum in aliqua re*, sq. *περί τι*, ita semel in N. T. Luc. X, 40. Vide de h. l. supra sub *περί* p. 296. adnotata. — (Diod. Sic. I, 74. II, 30. Dionys. Halic. Ant. IX, 43. Polyb. IV, 10. 3. Arrian. diss. epict. III, 26. Lucian. Dial. Deorr. XXIV, 1. Jos. Arch. XV, 1.) Esse hanc huius verbi significationem serioris aevi et alienam a scriptoribus melioris notae, observavit Phrynich. p. 415. ed. *Lobeck.*

Περισσεία, *ας*, *ἡ*, *abundantia* 2 Cor. VIII, 2. *ἡ π. τῆς χαρᾶς αὐτῶν* i. e. *abundantia, qua gaudent*, opp. *ἡ κατὰ βάθους πτωχεία αὐτῶν = et qui opibus abundant et qui paupertate deprimuntur.* X, 15. *μεγαλυνθῆναι — εἰς περισσείαν* adverbialiter: *abundanter, immense, in immensum.* Cf. *εἰς* p. 429. — Rom. V, 17. *λαμβάνειν τὴν περισσείαν τῆς χάριτος — τῆς δικαιοσύνης* i. e. *adipisci beneficium, quod est ἐν τῇ δικ. idque plenum.* — Verba Jac. I, 21. *περισσείαν κακίας* alii explicant: *nimiam morositatem*, alii: *malignitatem, quae superest*, alii, respicientes vim vocis *περίσσωμα* vel *περίσσευμα* i. e. *residuum*, etiam *inquinamentum* [das nach geschehener Verdauung von Speise und Trank Uebriggebliebene vid. *Passow* II. p. 450.] *inquinamentum κακίας.* Vide *Pott* ad h. l.

Περίσσευμα, *τος*, *τό*, (a *περισσεύω*) 1) *reliquiae, quod residuum est, das als überflüssig Zurückgebliebene* Marc. VIII, 8. — 2) *abundantia, qua gaudet aliquis* a) universe 2 Cor. VIII, 14. de quo loco vid. sub *γίνομαι* p. 234. — b) *τῆς καρδίας* Matth. XII, 34. Luc. VI, 45.

Περισσεύω, f. εύσω (a περισσός, quod vid. — modum vel numerum excedo, überzählig seyn; numero superior sum Xen. Anab. IV, 8. 11. τῆς δαπάνης plus, quam consumam Xen. Symp. IV, 35.) 1) *supersum, reliquus sum, ich bin übrig*, a) universe, ut τὰ περισσεύοντα κλάσματα Joh. VI, 12.— particip. **τὸ περισσεῦον, τὸ περισσεῦσαν**, substantive: *reliquiae*, ut κλασμάτων Matth. XIV, 20. XV, 37. — b) **περισσεύει μοί τι**, *superest mihi aliquid, ich habe übrig, ich habe übrig gelassen* Joh. VI, 13. Luc. IX, 17. — 2) *abundo, ich habe Ueberfluss*, ita a) περισσεύω aa) sq. gen. [cf. *Matthiae* §. 352. p. 663. *Winer* p. 78.], ut ἄρτων Luc. XV, 17. — bb) absol. Phil. IV, 18. — v. 12. ubi opp. ὑστερεῖσθαι.—additur εἰς ad finem vel consilium spectans 2 Cor. IX, 8. — cc) sq. ἔν τινι Rom. XV, 13. cf. ἐν p. 521. (τινί Sirac. XI, 12.) Alii ad num. 5. hunc locum referunt. — b) **περισσεύει μοί τι**, *abunde mihi est aliquid, abundo aliqua re*, ut Luc. XII, 15. ἐν τῷ περισσεύειν τινι [adde e seqq. τὰ ὑπάρχοντα] i. e. *si quis opibus abundat.* Hinc **τὸ περισσεῦόν τινι** *opes alicuius* Marc. XII, 44. Luc. XXI, 4. ubi opp. ὑστέρησις item ὑστέρημα. — (τὰ ἐπιτήδεια περισσεύοντα Xen. Cyr. VI, 2. 30.) — 3) uti **αὐξάνω** a) transit. *augeo*, τινά τινι 1 Thess. III, 12. ὑμᾶς ὁ κύριος — περισσεύσαι [= *augeat*] τῇ ἀγάπῃ — hinc pass. **περισσεύομαι**, *augeor, abunde mihi datur, cresco* Matth. XIII, 12. XXV, 29.— b) intransit. *augeor, cresco*, ut τῷ ἀριθμῷ Act. XVI, 5. — 2 Cor. IX, 12. Phil. I, 9. — 4) *redundo* [propr. ich fliesse über] i. e. a) *abunde transeo in aliquem*, sq. εἴς τινα, ubi de beneficiis agitur = *abunde contingo alicui* Rom. V, 15. 2 Cor. I, 5. οὕτω — ἡ παράκλησις ἡμῶν scil. εἰς τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει ὄντας coll. v. 4. — ubi de malis agitur: *abunde accidit alicui aliquid, abunde ruo in aliquem* 2 Cor. I, 5.— b) *abunde cedo in aliquid*, ut εἰς τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ 2 Cor. IV, 15. εἰς τὸν πλοῦτον τῆς ἁπλότητος αὐτῶν VIII, 2. — c) transit. *redundare iubeo aliquid in aliquem*, τὶ εἴς τινα 2 Cor. IX, 8. Eph. I, 8. quo loco ἧς per attract. pro ἥν.— 5) *excello, praesto, ich bin vorzüglicher, zeichne mich aus* a) sq. gen. Matth. V, 20. (ὑπέρ τινα 1 Macc. III, 30. τὶ παρά τι LXX Cohel. III, 9.)— b) sq. ἔν τινι [cf. ἐν p. 521.] 1 Cor. XV, 58. 2 Cor. III, 9. VIII, 7 bis. Phil. IV, 12. ἐν παντί i. e. *in jeder Beziehung*, alii: *omni tempore.* Col. II, 7.— Rom. XV, 13. — c) absolute 1 Cor. VIII, 8. XIV, 12. Phil. I, 26. quo loco uti ἡ καύχησις ἐν χριστῷ = *materies de Christo Jesu gloriandi*, ita ἐν ἐμοί = *opera mea, per me.* 1 Thess. I, 4. 10. — Rom. III, 7. εἰ γὰρ — δόξαν αὐτοῦ i. e. *si veracitas Dei per meam perfidiam excellit* [i. e. ut excellat ansam habet] *ita, ut gloriam eius augeat.* Saepius non legitur in N. T.

Περισσός, ή, όν (a *περί* quod vid. num. I. 3) 1) *modum rei*, de qua agitur, *excedens* i. e. *plus quam* a) sq. gen. comparationis, latentis in *περισσός* [cf. *Matthiae* §. 356. p. 670 sq.] Matth. V, 37. τὸ τούτων, *das, was über dieses* [scil. über das *ναί, οὔ*] *hinausgeht.* Eph. III, 20. *ὑπερεκπερισσοῦ — ὧν αἰτούμεθα* i. e. *ὑπερεκπερισσοῦ — ἃ αἰτούμεθα.* (Xen. Cyr. VIII, 3. 21. Hiero I, 19. Aelian. V. H. XIV, 32.) — b) abest comparatio, cogitatione addenda, ut *ὑπερεκπερισσοῦ* i. e. multo magis, quam aliud quid, multo magis, quam alios = *longe maxime* 1 Thess. III, 10. V, 13. de *μᾶλλον* quod additur Marc. XIV, 31. vid. *μᾶλλον* p. 45. — c) ita additur verbis praecedd., ut *abundantiae* notionem adiiciat Joh. X, 10. *ἵνα ζωὴν ἔχωσι καὶ περισσὸν* [= *vollauf*] *ἔχωσι.* — d) = *supervacaneus* [propr. plus quam opus est Aesop. fab. 7. Aelian. V. H. XII, 1. Xen. Mem. III, 6. 10.] 2 Cor. IX, 1. — (Herodian. V, 1. 3.) — 2) *copiosus, multus.* Ita a) positivus in *ἐκ περισσοῦ*, adverbialiter posito [vid. *ἐκ* p. 461.] Marc. VI, 51. quo loco additur insuper *λίαν.* Vide *λίαν* p. 24. — b) comparativ. *plus, copiosior, us* aa) universe α) multitudine Luc. XII, 4. 48. 1 Cor. XV, 11. — β) gradu — *gravior, us*, ut *κρίμα* Matth. XXIII, 14. Marc. XII, 40. Luc. XX, 47. *λύπη* 2 Cor. II, 7. *τιμή* 1 Cor. XII, 23 bis. v. 24. — b) neutr. *περισσότερον*, adverbial., ut *καυχᾶσθαι* 2 Cor. X, 8. Hebr. VI, 17. — c. *μᾶλλον* Marc. VII, 36. Cf. *μᾶλλον* p. 45. — iunct. c. positivo adiect. facit periphrasin comparativi Hebr. VII, 15. Cf. *μᾶλλον* p. 45. — — 3) *eximius, praestans* Matth. V, 47. XI, 9. Luc. VII, 26. — Rom. III, 1. *τὸ περισσόν* i. e. *praestantia.* LXX pro יַתִּירָה Dan. V, 14. — (Diod. Sic. XII, 15. Isocr. Panegyr. c. 1. Aeschin. Dial. Socr. III, 6. Anthol. gr. Vol. II. p. 167. ed. *Jacobs.*) — Saepius non habetur in N. T.

Περισσοτέρως, a *περισσός*, comparativus adverbii pro: *περισσότερον* [cf. de forma comparat. adverbiorum in *ως* exeuntium neque Graecis incognita et pertinente ad notionem modi vel rationis intendendam *Buttm.* §. 102. p. 402. ed. Xmae. gram. max. Vol. II. §. 115, b. not. 2. p. 269. *Matthiae* §. 262. p. 507. *Fischer* ad Weller. T. I. p. 302 sq.] *magis* i. e. *modo maiore, modo vehementiore vel acriore*, abest comparatio, e contextu eruenda [cf. sub *καινός* p. 778 observata] 2 Cor. I, 12. *περισσοτέρως* sc. quam apud alios; vel: quam alii II, 4. XII, 15. Gal. I, 14. vel: quam antea 2 Cor. VII, 15. Phil. I, 14. vel: quam illi 2 Cor. XI, 23. — 1 Thess. II, 17. Hebr. II, 1. XIII, 19. — c. *μᾶλλον* 2 Cor. VII, 13. Vide *μᾶλλον* p. 45. — Saepius non legitur in N. T.

Περισσῶς, adv. (a *περισσός*, propr. modum excedens, magis, quam sufficit) *magis, vehementius*, absque comparatione, e contextu quippe facile addenda, ut *κράζειν π.* scil. quam

antea Matth. XXVII, 23. Marc. XV, 14. — Marc. X, 26 coll. v. 24. — vel: quam quisquam i. e. maxime Act. XXVI, 11. (2 Macc. VIII, 27. Diod. Sic. I, 47. Polyb. I, 29. 1.) — Saepius non extat in N. T.

Περιστερά, ᾶς, ἡ, *columba* Matth. III, 16. X, 16. XXI. 12. Marc. I, 10. XI, 15. Luc. II, 24. III, 22. Joh. I, 32. II. 14. 16. Saepius non legitur in N. T. LXX pro יוֹנָה Jes. XXXIII, 14. (Aelian. V. H. XII, 1. Aristot. H. An. V, 13. Xen. Anab. I, 4. 9.)

Περιτέμνω, f. *περιτεμῶ*, pf. *περιτέτμηκα*, aor. 2. *περιέτεμον*, (a *περί* et *τέμνω*) *circumcido*, legitur in N. T. sensu iudaico: *praecido alteri praeputium*, medium: *περιτέμνομαι*, *circumcidendum me curo* vel *praebeo* a) propr. Luc. I, 59. II, 21. Joh. VII, 22. Act. VII, 8. XV, 1. de dat. normae *τῷ ἔθει* cf. *Matthiae* §. 399, not. 2. p. 730. *Winer* Gram. II. p. 71. — v. 5. 24. XVI, 3. XXI, 21. 1 Cor. VII, 18. Gal. II, 3. V, 2. 3. VI, 12. 13. — LXX pro מוּל Gen. XVII, 10. כרת Exod. IV, 25. (de eadem re legitur Diod. Sic. I, 28. III. 31. Strabo XVII, 824. Herodot. II, 36) — b) trop. Col. II, 11. *περιετμήθητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ*, quibus explicationis causa statim additur: *ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος τῆς σαρκός*. Saepius non legitur in N. T.

Περιτίθημι, f. *περιθήσω*, (a *περί* et *τίθημι*) 1) *circumpono, circumdo, etwas um etwas herum legen — stellen— winden*, a) *τινί τι* [cf. *Matthiae* §. 402, d. p. 737.] Matth. XXI, 33. XXVII, 28. — b) *τί* Marc. XII, 1. — c) *τινί* Matth. XXVII, 48. Marc. XV, 17. [de forma attica h. l. *περιτιθέασι* cf. *Matthiae* §. 210, not. 2. p. 395. *Buttm.* §. 95, b. not. I, 1. gram. max. Vol. I. §. 107, not. 7. p. 523.] — LXX pro הִלְבִּישׁ Gen. XXVII, 16. חָבַשׁ Levit. VIII, 13. שׂוּם Ruth. III, 3 (Siracid. VI, 31. Diod. Sic. XII, 21. XX, 53. Polyb. I, 22. 5. Herodian. VIII, 2. 20. Xen. de re eq. V, 1. VI, 8.) — 2) *concilio alicui aliquid, addo, do, exhibeo* 1 Cor. XII, 23. — LXX pro נָתַן Job. XXXIX, 19. (Diod. Sic. I, 95. III, 46. Polyb. XV, 8. 2. Aelian. V. H. II, 33. Herodian. V, 1. 11. Dem. 1417, 2. Xen. de rep. Athen. I, 2. Thuc. VI, 89.) — Saepius non extat in N. T.

Περιτομή, ῆς, ἡ, *circumcisio*, (a *περιτέμνω*) sensu iudaico i. e. *praecisio praeputii*, i. e. ritus iudaicus, quo primum Abrahamus semet ipsum et omnes familiae suae mares, tum lex mosaica Levit. XII, 3. omnes mares israeliticos Jovae colendo obstringebat et iura civitatis israeliticae largiebatur. Legitur in N. T. a) proprie i. e. aa) *actio circumcisionis* Joh. VII, 22. Act. VII, 8. Rom. II, 28. IV, 11. Gal. V, 11. Phil. III. 5. — *οἱ ἐκ τῆς περιτομῆς circumcisi* i. e. Christiani, *qui sunt e circumcisis* i. e. *qui sunt e Judaeis*. [cf. *ἐκ* p. 457.] Act. X, 45. XI, 2. Rom. IV, 9. 12. Gal. II, 12. Col. IV, 11.

Tit. I, 10. — LXX pro מִילָה Exod. IV, 26. — — b) *status circumcisionis*, τὸ *circumcisum esse* Rom. II, 25 bis. v. 26. ἀκροβυστία εἰς περιτομὴν λογισθήσεται. v. 27. διὰ περιτομῆς i. e. *quantumvis habens circumcisionem* vel *quantumvis circumcisus* v. διά p. 275. no. I. 3. b. — Rom. II, 28. III, 1. IV, 10. ἐν π. ὤν i. e. *circumcisus*. — 1 Cor. VII, 19. Gal. V, 6. VI, 15. — c) metonym. pro οἱ περιτμηθέντες vel οἱ περιτετμημένοι vel οἱ ἐκ τῆς περιτομῆς vel οἱ ἐν τῇ περιτομῇ ὄντες i. e. *circumcisi*, quo nomine circumscribuntur aa) *Judaei* Rom. III, 30. ὃς δικαιώσει περιτομὴν ἐκ πίστεως. IV, 9. 12. XV, 8. Gal. II, 7—9. Eph. II, 11. Col. III, 11. Exempla similia huius metonymiae e scriptoribus graecis leguntur apud *Lobeck* ad Phryn. p. 469. *Matthiae* §. 429. p. 795. — bb) ex metonym. signi pro re signata: *veri Dei cultores* vel *verus Dei populus* Phil. III, 3. ἡμεῖς γάρ ἐσμεν ἡ περιτομή. — d) metaph., ut ἡ περιτομὴ καρδίας i. e. *circumcisio spectans ad animum* i. e. *praecidens ea, quae animum polluunt et Deo displicent* Rom. II, 29. — ἡ περιτομὴ τοῦ χριστοῦ, *circumcisio, auctorem habens Christum*, vel *qualem fieri vult Christus* Col. II, 11. coll. Deut. X, 16. Jerem. IV, 5. — Saepius non legitur in N. T.

Περιτρέπω, f. ψω, (a περί et τρέπω, verto; propr. circumverto Pollux I, 114.) *converto* vel *ago in aliquid, adigo ad aliquid*. Extat tantum Act. XXVI, 24. τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει. (τὴν αἰτίαν εἴς τινα Lysias 210, 2.)

Περιτρέχω, aor. 2. περιέδραμον, (a περί et τρέχω curro) *circumcurro, obeo*. Semel in N. T., sq. accus. loci [de quo vid. sub περιάγω monita] Marc. VI, 55. LXX pro שׁוּט Jerem. IV, 1. (Cebet. tab. c. 14. Xen. Oecon. XIII, 8 et H. G. VII, 2. 15.)

Περιφέρω, f. περιοίσω, aor. 2. περιένεγκον (a περί et φέρω) 1) *circumfero* [in orbe Xen. Cyr. II, 2. 1.] i. e. a) *ubique circumfero, mit sich herumtragen* 2 Cor. IV, 10. πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες = *ubique et semper in vitae periculo versantes Jesu* [i. e. *doctrinae Jesu*] *causa*. (2 Macc. VII, 27. Xen. Cyr. VII, 5. 50.) — b) *huc illuc agito* Eph. IV, 14. περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας. [Hebr. XIII, 9. Jud. v. 12. q. l. pro: περιφέρεσθαι Codd. optimi παραφέρεσθαι. Περί et παρά permutatas saepe esse a librariis, observarunt praeter alios: *Bastius* ad Gregor. Corinth. p. 830. ed. *Schäfer* et *Fischer* ad Weller. T. III. P. II. p. 225.] — 2) *undique circumporto*, τινά Marc. VI, 55. — Saepius non legitur in N. T.

Περιφρονέω, ῶ, f. ήσω, (a περί et φρονέω, quod v.; mente contemplor Aelian. V. H. XII, 52. Aristoph. Nubb. 1505.) *despicio* i. e. *contemno, ich bin mit oder in meinen Gedanken*

über Jemanden hinaus, sq. genit. [de quo v. *Matthiae* §. 378, not. 2. p. 696.] — Semel in N. T. Tit. II, 15. — (Plutarch. vit. Thes. c. 1. Aeschin. Dial. Soc. III, 2.)

Περίχωρος, ου, ἡ, (a περίχωρος, ὁ, ἡ, — ον, τό, a περί et χῶρος, finitimus Aelian. V. H. I, 34.) *regio finitima, tractus terrae* a) propr. Matth. IV, 35. Marc. I, 28. VI, 55. Luc. III, 3. IV, 14. 37. VII, 17. VIII, 37. Act. XIV, 6. — b) metonym. de incolis regionis finitimae Matth. III, 5.

Περίψημα, τος, τό, (a περιψάω circumquaque abstergo; propr. sordes et purgamenta detergendo et frictione detractae) *purgamentum* metaph. i. e. *purgamentum civitatis, homo tam abiectus et sceleratus, ut dignus haberi possit, qui pro piaculo offeratur* i. q. κάθαρμα vel περικάθαρμα, quae vid. Semel in N. T. 1 Cor. IV, 13. πάντων περίψημα sc. ἐγενήθημεν.

Περπερεύομαι, (sum homo πέρπερος i. e. sum nugator arrogans, ostentator sum, ita πέρπερος Polyb. XXXII, 6. 5. XL, 6. 2.) *iacto me verbis*. Extat tantum 1 Cor. XIII, 4. ubi iunctum legitur cum φυσιοῦν. (Marc. Anton. V, 5.)

Περσίς, ίδος, ἡ, *Persis*, nomen propr. foeminae christianae Rom. XVI, 12.

Πέρυσι, adv. (a πέρας) *anno superiore, vorm Jahre* [Xen. H. G. III, 2. 7.] Legitur in N. T. bis et quidem iunctum cum ἀπό 2 Cor. VIII, 10. IX, 2. (Similiter ἐκ πέρυσι reprehensum a Lucian. Soloec. VII, 226. et πρὸ πέρυσι Dem. 467, 14. 901, 3.) Cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 47. et *Fischer* ad Weller. T. III. P. I. p. 229. 230.

Πετάομαι, ῶμαι, [forma serioris aevi, cum melioris indolis scriptores habeant πέτομαι cf. *Buttm.* §. 101. gram. max. Vol. II. §. 114. sub πέτομαι et *Lobeck* ad Phryn. p. 581.] *volo, ich fliege*. Quinquies in N. T. Apoc. IV, 7. VIII, 13. XII, 14. XIV, 6. XIX, 17. — LXX pro עוּף Prov. XXVI, 2. טוּשׂ Job. IX, 26. (Diod. Sic. IV, 77.)

Πετεινόν, οῦ, τό, (a πετεινός, ἡ, όν, volatilis, volucris) *avis, volucris* Matth. VI, 26. VIII, 20. XIII, 4. 32. Marc. IV, 4. 32. Luc. VIII, 5. IX, 58. XII, 24. XIII, 19. Act. X, 12. XI, 6. Rom. I, 23. Jac. III, 7. Saepius non reperitur in N. T. — LXX pro עוֹף Deut. XIV, 19. 20. עַיִט Jes. XVIII, 6. צִפּוֹר Ps. VIII, 9. כָּנָף Ezech. XVII, 23. (Herodot. II, 123. Hom. Iliad. VIII, 247.)

Πέτομαι, f. πετήσομαι, *volo, ich fliege* Apoc. XII, 14. et apud *Griesb.* in locis sub πετάομαι allegatis.

Πέτρα, ας, ἡ, (saxum Hesiod. Theog. v. 675.) *petra, rupes, ein Felsen* a) propr. aa) universe Matth. VII, 24. 25. οἰκίαν — ἐπὶ τὴν πέτραν. XXVII, 51. 60. Marc. XV, 46. Luc. VI. 48. Rom. IX, 33. 1 Cor. X, 4. 1 Petr. II, 7. Apoc. VI, 16. — LXX ita pro צוּר Exod. XVII, 6. כֵּף Jer. IV, 29. (Cebet.

Tab. c. 15. Plutarch. apophth. Mor. II. p. 26. ed. *Tauchn.* Herodian. VIII, 1. 13. Polyb. fragm. 129. T. V. p. 99. Xen. Anab. IV, 7. 4.) — bb) de speluncis, quae sunt in rupibus, ut nos: *sich in die Felsen verstecken* Apoc. VI, 15. Ita LXX pro סֶלַע 1 Sam. XIII, 6. — b) trop. de viro forti et constante Matth. XVI, 18. (Hom. Odyss. XVII, 463) — c) pro: τὸ πετρῶδες i. e. *locus saxosus*, ita Luc. VIII, 6 et 13. de seminibus cadentibus ἐπὶ τὴν πέτραν vel ἐπὶ πέτρας.

Πέτρος, ου, ὁ, (saxum Xen. Anab. IV, 7. 11. Herodot. IX, 55) *Petrus*, aram. כֵּיפָא, nomen proprium viri, qui oriundus Bethsaida et Simonis nomine appellatus patrem habuit Jonam, piscatorem. Uti piscatoris opificium tractavisse Petrum libri sacri tradunt, ita uxorem eundem habuisse ex Luc. IV, 38. intelligitur. Cum fratre Andrea in numerum Apostolorum a Jesu receptus Petri [i. e. Felsenmann] nomine ab eo condecoratus est, excellens quippe discendi non solum cupidine, sed eximia etiam, quam collocaret in magistro, fiducia. Summo quidem studio Petrus in doctrina christiana propaganda versatus esse legitur, a liberiore tamen, qua ante usus fuerat, docendi ratione recedens, rituumque iudaicorum, ut videtur, iusto tenacior, iustam Pauli liberioris reprehensionem non effugit. Duae supersunt Petri epistolae ad Christianos ex Judaeis datae. Quae denique narrantur de eodem Romam profecto atque ibidem una cum Paulo ad mortis supplicium condemnato, quemadmodum incerta satis sunt, ita, quae de Petro, ecclesiae romano episcopo primo et vicario Jesu tum olim tradebantur, tum hodie quoque in ecclesia pontificia commemorantur, fabulis utique adnumeranda sunt. — Matth. IV, 18. VIII, 14. X, 2. XIV, 28. 29. XVI, 16. 18. 22. 23. XVII, 1. 4. 24. 26. Marc. I, 16. XIV, 66. Joh. I, 43. Act. II, 14. V, 1. VIII, 18. IX, 32. X, 9 sqq. XI, 2. XII, 3. XV. Gal. II, 8. 11. al. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 536 sqq.

Πετρώδης, εος, ους, ὁ, ἡ, — ες, τό, (ex πέτρος et εἶδος, species, propr. formam petrae habens Diod. Sic. III, 44. cf. de adiect. in ώδης *Buttm.* §. 104, b. p. 433. gram. max. Vol. II. §. 119. p. 341. *Matthiae* §. 111. p. 226.) *saxosus, petrosus.* Quater in N. T. Matth. XIII, 5. 20. Marc. IV, 5. 16. Supplent in talibus interpretes χωρίον, cf. tamen *Schäferum* ad Lamb. Bos. de ellips. p. 566.

Πήγανον, ου, τό, *ruta, Raute*, ruta Linn. Class. X. monogynia. Extat tantum Luc. XI, 42. (Dioscorid. III, 52. Theophr. H. Plant. I, 15.)

Πηγή, ῆς, ἡ, *fons, die Quelle* a) propr. aa) universe Jac. III, 11. [12.] 2 Petr. II, 17. (Sirac. XXI, 13. Diod. Sic. V, 43. Xen. Anab. I, 5. 7.) — bb) additur τῶν ὑδάτων Apoc. VIII, 10. XIV, 7. XVI, 4. — cc) τοῦ Ἰακώβ i. e. *fons a Ja-*

cobo nomen habens Joh. IV, 6 bis. — dd) aquis vivis et perennibus comparatur animi pabulum, Jesum auctorem et largitorem habens Joh. IV, 14. item felicitas summa, pios cultores Jesu manens Apoc. VII, 17. XXI, 6. — b) *profluvii* sens. i. q. ἡ ῥύσις Marc. V, 29. ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς coll. Luc. VIII, 44. — LXX pro עֵינוֹת vel עֵנוֹת Num. XXXIII, 9. מְקוֹר דָּמִים Levit. XII, 7. מַעְיָן Levit. XI, 36.

Πήγνυμι, f. πήξω, (figo, compingo Polyb. VI, 27. 2. Xen. Venat. VI, 7.) *compingendo exstruo*. Semel in N. T. Hebr. VIII, 2. ἣν sc. σκηνὴν, ἔπηξεν ὁ κύριος καὶ οὐκ ἄνθρωπος. (Jos. Arch. III, 6. 9. Polyb. III, 46. 1. Herodot. V, 82. VI, 12.)

Πηδάλιον, ίου, τό, (a πηδόν, remus) *gubernaculum, clavus, temo navis*. Bis in N. T. Act. XXVII, 40. Jac. III, 4. (Aelian. V. H. IX, 40. Xen. Anab. V, 1. 11.)

Πηλίκος, η, ον, *quantus*. Bis in N. T. Gal. VI, 11. Hebr. VII, 4. — LXX pro כַּמָּה Zach. II, 2. vel 6. (Polyb. I, 2. 8.)

Πηλός, οῦ, ὁ, *coenum, limus* a) universe Joh. IX, 6 bis. v. 11. 14. 15. — LXX pro חֹמֶר Job. XXX, 9. עָפָר Job. IV, 19. (Polyb. III, 79. 9. Chariton. Aphrod. I. c. 3. Xen. Anab. I, 5. 8. Thuc. II, 4.) — b) de luto, quo utitur figulus Rom. IX, 21. — LXX ita pro טִיט Jes. XLI, 25. Nah. III, 14. (Siracid. XXXIII, vel XXXVI, 3. Polyb. XII, 15. 6. Dem. 313, 17.)

Πήρα, ας, ἡ, *pera* i. e. *saccus coriaceus, quo pastores et viatores panem et cibos gestare solebant*, *Brodsack, Ranzen*. Sexies legitur in N. T. Matth. X, 10. μὴ πήραν εἰς ὁδόν. Marc. VI, 8. Luc. IX, 3. X, 4. XXII, 35. 36. (Polyb. fragm. 138. T. V. p. 102. ed. *Schweigh.* Herodian. I, 9. 6. Hom. Odyss. XVII, 411.)

Πῆχυς, εως, ὁ, *cubitus*, genit. plural. πηχῶν [de qua forma gen. seriori graecitati propria et bis obvia in N. T. cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 246. *Buttm.* §. 46, not. 5. gram. max. Vol. I. §. 51, not. 7. p. 194. *Matthiae* §. 81, not. 2. p. 181. *Winer* p. 34. — propr. i. e. Ellnbogen vel ea pars brachii, quae est inter manum et cubiti articulum Hom. Odyss. XVII, 38. Aelian. V. H. V, 19.] *nomen mensurae, qua metimur intervalla* i. e. *longitudo aequans intervallum ab articulo cubiti usque ad digitum medium extremum, eine Elle*. Quater in N. T. Matth. VI, 29 et Luc. XII, 25. Joh. XXI, 8. Apoc. XXI, 17. — LXX pro אַמָּה Gen. VI, 15. 16. (Polyb. VIII, 89. 9. Xen. Anab. IV, 7. 16.) —

Πιάζω, f. άσω, (forma dor. τοῦ πιέζω q. v.) 1) *prehendo, fassen*, ut τινὰ τῆς δεξιᾶς χειρός Act. III, 7. de quo gen. cf. *Matthiae* §. 331. p. 639 sq. *Winer* p. 81. II. p. 62 fin. *Buttm.* §. 119, 6. 3. — 2) *capio*, sq. accus. a) de venatoribus, piscatoribus Joh. XXI, 3. — v. 10. ἀπὸ τῶν ὀψαρίων, ὧν [per

attractionem pro ἅ] ἐπιάσατε νῦν. Apoc. XIX, 20.' LXX ita pro אָחַז Cantic. II, 15. — c) de personis, quas magistratus capi iubent: *comprehendo*, *festnehmen*, *arretiren* Joh. VII, 30. 32. 44. VIII, 20. X, 39. XI, 57. Act. XII, 4. 2 Cor. XI, 32. Ita LXX et hebr. אָחַז Job. X, 16. Saepius non extat in N. T.

Πιέζω, f. *έσω*, *premo*, *comprimo*. Extat tantum Luc. VI, 38. — LXX pro דָּרַךְ Mich. VI, 15. (Xen. Mem. III, 10. 13. Polyb. XVIII, 1. 10. metaph. Xen. Mem. II, 5. 1. Thuc. II, 52.)

Πιθανολογία, ας, ἡ, (ex πιθανός ad persuadendum aptus Cebet. tab. c. 5. Xen. Mem. III, 10. 7. et λόγος sermo) *oratio ad persuadendum apta*. Semel legitur in N. T. Col. II, 4. (ita πιθανολογέω Diod. Sic. I, 39.)

Πικραίνω, f. πικρανῶ, (a πικρός acutus; acutum reddo) *exacerbo* a) propr. i. e. *acerbum* vel *amarum reddo*, Pass. *acerbus reddor* Apoc. VIII, 11. — b) metaph. aa) *acerbum dolorem creo alicui* Apoc. X, 9. πικρανεῖ σου τὴν κοιλίαν. v. 10. ita LXX et hebr. הֵמַר Job. XXVII, 2. — bb) *acerbum* i. e. *durum reddo* Col. III, 19. μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς. LXX pro הִכְעִיס Jer. XXXII, 32. (1 Macc. III, 17. Dem. 1464, 18.) Saepius non legitur in N. T.

Πικρία, ας, ἡ, 1) *amarities*. Ita additur substantivis, ut adiectivi vices sustineat, pro: πικρός. Act. VIII, 23. Vide de h. l. sub εἰς p. 419 observata. [ita πικρόχολος Anthol. gr. T. III. p. 208. ed. *Jacobs*.] Hebr. XII, 13. ῥίζα πικρίας = ῥίζα πικρά. Cf. sub ἁγιωσύνη adnotata. — 2) metaph. *acerbitas in dictis* Rom. III, 14. Eph. IV, 31. — LXX pro מִרְמָה Ps. X, 7. (Polyb. VIII, 12. 1. Arist. Nicom. IV, 11.) Saepius non legitur in N. T.

Πικρός, ά, όν, (acerbus) *amarus*, *acerbus* a) propr. ubi opp. γλυκύς Jac. III, 11. 12. LXX pro מַר Exod. XV, 23. (Aelian. V. H. I, 32. Xen. Anab. IV, 4. 13.) — b) metaph. pro: *durus*, *immitis*. ζῆλον πικρὸν ἔχοντες Jac. III. 14. (Diod. Sic. I, 78. Polyb. V, 41. 3.) Saepius non legitur in N. T.

Πικρῶς, adv. (amare, amarulenter) *acriter*, *valde*. Ita κλαίειν πικρῶς, *cum multo dolore*, *schmerzlich*, bis in N. T. Matth. XXVI, 75. Luc. XXII, 65. — LXX ita pro בָּכָה sq. מַר Jerem. XXIII, 7. (Aristenaet. libr. I. ep. 21. coll. Hom. Odyss. IX, 153.)

Πιλάτος, ου, ὁ, *Pilatus*, Pontius, Judaeae procurator romanus, ordine quintus, missus a Tiberio, anno imperii sui decimo tertio i. e. anno XXVIIIvo p. Chr. nat. [Jos. Arch. XVIII, 2.] et functus hoc munere annos decem. Ob severitatem et acerbitatem, qua Judaeos, Samaritanos maxime, tractaverat [Jos. Arch. XVIII, 3 et 4.] officio motus per Vitellium, Syriae praesidem, Viennam in Galliam missus est exul a Caio

Imperatore. — Quamquam innocentem esse Jesum persuasum haberet neque palam profiteri dubitaret, tamen male sibi conscius et Caesaris iram metuens, Judaeorum precibus cessit, mortem Jesu flagitantium atque ut in crucem ageretur, imperavit Matth. XXVII, 2 sqq. Marc. XV, 1. Luc. III, 13. XXIII, 1 sqq. Joh. XVIII, 29 sqq. XIX, 1 sqq. Act. III, 13. IV, 27. XIII, 28. 1 Tim. VI, 13.

Πίμπλημι, f. *πλήσω*, aor. 1. *ἔπλησα*, aor. 1. passiv. *ἐπλήσθην*, (a *πλήθω*, cuius praesens intransitivam significationem habet apud scriptores prosae orationis, i. e. plenus sum, ut Xen. Mem. I, 1. 14. active vero legitur apud Pseudo-Phocyl. v. 156. *καρπῶν πληθούσιν ἀλωάς* cf. *Buttm.* §. 101. et gr. max. II. §. 114. sub *πίμπλημι* *Matthiae* §. 247. p. 483.) *impleo, ich fülle, fülle an, erfülle*, sq. gen. rei, qua impletur aliquid cf. *Matthiae* §. 352. p. 663. *Buttm.* §. 119, 5. 2. *Winer* p. 78. — a) propr. Matth. XXII, 10. *ἐπλήσθη ὁ γάμος ἀνακειμένων*. XXVII, 48. *πλήσας τε ὄξους*. Luc. V, 7. (Aelian. V. H. XIII, 16. Xen. Anab. I, 5. 10. Pausan. IX, 7. 2. ubi pro *ἐπλήθη* *Schäferus* *ἐπλήσθη*. cf. Gregor. Corinth. p. 540. ed. *Schäfer.*) Ita LXX pro מָלֵא Gen. XXI, 19. — b) metaph. *ἐπλήσθην* aa) pro: *totus occupor aliqua re*, ut *πνεύματος ἁγίου*. Luc. I, 15. 41. 67. Act. II, 4. IV, 8. 31. IX, 17. XIII, 9. *θύμου* Luc. IV, 28. *φόβου* Luc. V, 26. — VI, 11. Act. III, 10. V, 17. XIII, 45. — *τῆς συγχύσεως* XIX, 29. Ita LXX pro מָלֵא Gen. VI, 11. 13. Prov. XII, 22. Dan. III, 19. (Anthol. gr. T. IV. p. 28. ed. *Jacobs.*, ubi *σωφίης πληθόμενος.*) — bb) pro: *eventum habeo, eventu comprobor*, ut nos: *in Erfüllung gehen* Luc. XXI, 22. *ἡμέραι ἐκδικήσεως αὗταί εἰσι τοῦ πλησθῆναι τὰ γεγραμμένα*. Ita מָלֵא et LXX *πληρωθῆναι* 1 Regg. II, 27. — (ita *impleo*, pro: ratum facio Cicero Cluent. 18. Plin. H. N. X, 18.) — cc) de tempore aor. 1. *ἐπλήσθην*, *absolvor, consummor, völlig abgelaufen seyn, völlig vorüber seyn* Luc. I, 23. — v. 57. *τῇ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν für Elisabeth war die Zeit zum Gebären* d. h. *wo sie gebären sollte, völlig um.* II, 6 et 21. 22. — Ita LXX *πληρωθῆναι* et hebr. מָלֵא Gen. XXV, 24. (*impleo* Horat. Ep. I, 20. 27. Plin. Ep. I, 12.) Saepius non legitur in N. T.

Πίμπραμαι, (a *πίμπρημι* vel *πιμπράω* incendo; proprie: incendor, ardeo Diod. Sic. II, 12. Aelian. V. H. XII, 22.) *intumesco ex inflammatione*, ita de eo, qui serpentis morsu intumescit. Semel in N. T. Act. XXVIII, 6. — (Aelian. Hist. Anim. III, 18.)

Πινακίδιον, *ίου*, *τό*, (demin. a *πίναξ* tabula e pinu facta et cera illita, cui aliquid inscribi potest Pollux X. §. 83 et 84.) *tabula, libellus pugillaris.* Semel in N. T. Luc. I, 63.

αἰτήσας πινακίδιον. (Symmach. Ezech. IX, 2. Arrian. diss. epict. III, 22. 74.)

Πίναξ, ακος, ὁ, (a πῖνος pinus; tabula e pinu facta, ein Bret; liber pugillaris Dem. 1055, 16.) *lanx, patina.* Quinquies in N. T. Matth. XIV, 8 11. Marc. VI, 25. 28. Luc. XI, 39. — (Athen. VI, 3. Artemid. I, 74. Aristoph. Plut. 814 et 996. Hom. Odyss. I, 141.)

Πίνω, f. πίομαι, [de 2 pers. sing. in verbis φάγεσαι καὶ πίεσαι Luc. XVII, 8. vid. sub ἐσθίω p. 631 observata] a. 2. ἔπιον, perf. πέπωκα, *bibo, ich trinke* a) proprie aa) absolute Matth. XXVII, 34. Luc. XII, 9. XVII, 8 bis. Act. IX, 9. XXIII, 12. 21. — ubi agitur de sacra coena 1 Cor. XI, 25. — in imagine Hebraeis usitata Joh. VII, 37. Cf. sub διψάω p. 315 sq. observata. — Formulae notandae: ἐσθίειν καὶ π. [vid. ἐσθίω p. 632.] Matth. XI, 19. Luc. V, 34. XII, 45. 1 Cor. IX, 4. X, 31. XI, 22. 1 Cor. XI, 29 bis. — ἐσθίειν καὶ π. ἐπὶ τῆς τραπέζης Luc. XXII, 30. Vide ἐσθίω p. 632. *Winer* Gr. II. p. 133. — μήτε ἐσθ. μήτε π. Matth. XI, 18. vid. ἐσθίω l. l. — τρώγειν καὶ π. in descriptione vitae securae et voluptatibus deditae Matth. XXIV, 38. Luc. XIII, 27. 28. 1 Cor. XV, 32. φάγωμεν καὶ πίωμεν, de coniunctivo in adhortatt. cf. *Matthiae* §. 516. p. 983. *Buttm.* §. 126, not. 7. — ἐσθίειν καὶ π. μετά τινος Matth. XXIV, 49. Marc. II, 16. Luc. V, 30. Vide ἐσθίω l. l. — infinit. πιεῖν ad consilium pertinens [cf. sub δίδωμι p. 303 adnotata], post αἰτέω Joh. IV, 19. post δίδωμι Matth. XXVII, 34. Joh. IV, 7. 10. Apoc. XVI, 6. post καθίζω 1 Cor. X, 7. (Xen. Cyr. I, 2. 8.) — bb) sq. ἐνώπιόν τινος Luc. XIII, 26. Vide ἐσθίω l. l. — cc) sq. ἐκ c. gen. vasis, fontis Matth. XXVI, 27. Marc. XIV, 23. 1 Cor. XI, 28. — Joh. IV, 12. — 1 Cor. X, 4. ἐκ πέτρας hac mente: ὕδατος τοῦ ἐκ πέτρας. Vide ἐκ p. 454. — (Aelian. V. H. I, 4. ἀπὸ τοῦ δέπατος Hom. Iliad. XVI, 226. ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Pausan. IV, 20. 1. Xen. Cyr. IV, 5. 4.) — dd) sq. ἐκ c. gen. liquoris, loco genit. simpl. cf. ἐκ p. 460. — *ich trinke von etwas* Matth. XXVI, 29. Marc. XIV, 25. Joh. IV, 13. 14. Apoc. XVIII, 3. Vide de h. l. supra sub οἶνος Vol. II. p. 155. — ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ, *bibere de vino temulento a Deo exhibito*, trop. pro: *subire poenas divinas gravissimas* Apoc. XIV, 10. Comparant enim Hebraei Deum, quatenus sortem hominum definit ac distribuit, cum hospite, alium benigne [Ps. XV, 1. XVI, 1.], alium duriter excipiente; quare, si cui poenas infligit vel calamitates subire eum iubet, porrigere Deum dicunt poculum vino amaro infecto repletum Ps. LX, 5. LXXV, 9. Jes. LI, 17. 22. cf. *Gesen.* ad Jes. LI, 17. (Similiter apud Hom. Iliad. XXIV, 527. duo commemorantur dolia, e quibus mortales accipiunt bona vel mala.) — ee) sq. ἀπό c. genit. liquoris, loco genit. simplicis [cf. ἀπό p. 117.] Luc. XXII, 18. — ff) sq.

accus. rei, genus potus significantis cf. F. V. *Fritzsche* ind. ad Lucian. D. D. sub *πίνω: bibo aliquid* i. e. α) *utor aliqua re potu*, ut οἶνον, σίκερα Luc. I, 15. — μὴ φαγεῖν κρέα μήτε πιεῖν οἶνον = *abstinere carnis et vini usu* Rom. XIV, 21. τὸ αὐτὸ πόμα 1 Cor. X, 4. — ἐσθίειν καὶ π. τὰ παρά τινος = *cibo et potu uti, ab aliquo apposito* Luc. X, 7. — de μήτε ἄρτον φαγεῖν μήτε οἶνον π. Luc. V, 33. vide ἐσθίω p. 633. — μὴ μεριμνᾶτε — τί πίητε Matth. VI, 29. Luc. XII, 29. de h. l. coniunct. in orat. indir. cf. sub ἐσθίω p. 633 adnotata. — τί πίωμεν = *was sollen wir trinken?* Matth. VI, 31. cf. de coniunct. in interrog. directa cf. *Matthiae* §. 516, 3. p. 985 *Buttm.* §. 126, not. 7. *Winer* II. p. 90 sq. — φαγεῖν vel τρώγειν τὴν σάρκα καὶ π. τὸ αἷμά τινος Joh. VI, 53. 54. 56. Vide αἷμα p. 23. — (γάλα Diod. Sic. III, 44. νέκταρ Lucian. D. D. IV, 3 et 4. τὰ τῶν πολεμίων Xen. Cyr. VI, 1. 10. Andocid. 94, 1.) — β) = *von etwas trinken* Matth. XXVI, 29. Marc. XIV, 25. XVI, 18. Luc. V, 33. — gg) sq. *accus. vasis*, ut ποτήριον, pro: *sumo poculum et bibo ex eo* α) propr. 1 Cor. XI, 27. 28. — ποτήριόν τινος i. e. *sumo poculum, quod in honorem alicuius porrigitur et bibo ex eo* 1 Cor. X, 21 bis. — β) imagine desumta ab hospite, poculum vini inebriantis porrigente [propr. sumo poculum vini inebriantis et illud epoto] pro: *calamitates sustineo* Matth. XX, 22. 23. Marc. X, 38. 39. — Matth. XXVI, 42 coll. v. 39. Joh. XVIII, 11. Cf. supra sub a., dd. monita, item LXX et hebr. כּוֹס trop. pro: sors sive fausta sive infausta Ps. XI, 6. XVI, 5. — —

b) trop. ἡ γῆ dicitur πίνειν τὸν ὑετόν i. e. *pluvia irrigari* Hebr. VI, 7. — LXX ita pro שָׁתָה Deut. XI, 11. (Anacr. Od. 19, 1. Xen. Symp. II, 25. Herodot. III, 117. item Virg. Eclog. III, 111. in verbis: *sat prata biberunt.*) — Saepius non habetur in N. T.

Πιότης, *τητος*, ἡ, *pinguedo.* Semel in N. T. Rom. XI, 4. — LXX pro hebr. דֶּשֶׁן Judd. IX, 9.

Πιπράσκω, perf. πέπρᾱκα, perf. pass. πέπρᾱμαι, aor. 1. pass. ἐπράθην (a περάω, traiicio, ex ulteriore regione affero, ut ad vendendum) *vendo* a) propr. aa) sq. accus. rei Matth. XIII, 46. XVIII, 25. Act. II, 45. IV, 34. V, 4. LXX pro מָכַר Exod. XXII, 3. (2 Macc. VIII, 14. Polyb. X, 16. 5. Herodian. II, 6. 22. Aelian. V. H. XII, 12. Xen. Symp. IV, 31.) — bb) addito genit. pretii [vid. sub ἀγοράζω monita] Matth. XXVI, 9. Marc. XIV, 5. quo loco additur ἐπάνω = *und drüber* Joh. XII, 5. (Xen. Anab. VII, 7. 26.) — — b) metaph. *πιπράσκω τινὰ ὑπό τινα*, *ita aliquem vendo, ut subsit imperio alterius* i. e. *subiicio aliquem imperio alicuius* et *πέπραμαι ὑπὸ τίνα*, *subsum alicui, addictus sum alicui* Rom. VII, 14. πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν. (Dem. 215, 6.) Saepius non legitur in N. T.

Πίπτω, f. *πεσοῦμαι*, aor. 2. *ἔπεσον* aor. 1. *ἔπεσα* [Apoc. I, 17. V, 14. VI, 13. XI, 16. XVII, 10. Vid. de hoc aor. *Buttm.* §. 101. gram. max. Vol. II. §. 114. p. 217. *Matthiae* §. 193, 7. p. 342. *Winer* p. 46.]

cado, ich falle

A) proprie a) de personis et rebus decidentibus aa) sq. *ἀπό* = *decido de* Matth. XV, 27. XXIV, 29. *οἱ ἀστέρες — οὐρανοῦ*. Vide de hac formula sub *οὐρανός* p. 215. observata. Luc. XVI, 21. Act. XX, 9. — bb) sq. *ἐκ* Luc. X, 18. Act. XXVII, 34. Apoc. VIII, 10. IX, 1. — cc) sq. *ἐν μέσῳ τινός*, *in mediam aliquam rem, inter aliquid* Luc. VIII, 7. — dd) sq. *ἐπί* c. accus. rei vel personae: *auf etwas hin fallen, auf Jemanden fallen* Matth. X, 29. XIII, 5. [v. 7. vid. *ἐπί* p. 589.] v. 8. 20. 23. XXI, 44 bis. Marc. IV, 5. 16. 20. Luc. VIII, 6. XIII, 4. XX, 18. XXIII, 30. Apoc. VII, 16. VIII, 10. — metaph. =*occupo aliquem* Apoc. XI, 11. — ee) sq. *εἰς* c. accus. *incido in, in etwas hinein fallen, auf etwas fallen* Matth. XV, 14. XVII, 15. Marc. IV, 7. 8. Luc. VI, 39. VIII, 8. 14. Joh. XII, 24. Act. XXII, 7. (Diod. Sic. IV, 77. Xen. H. G. IV, 7. 7.) — ff) sq. *παρά* c. accus. loci, *cado ad* vel *iuxta aliquid* Matth. XIII, 4. Marc. IV, 4. Luc. VIII, 5. 12. —

b) de personis procidentibus, ubi Lat. *cado*, etiam *procido, prolabor, prosternor* aa) universe *α*) absolute Matth. XVIII, 29. — iunct. c. *προσκυνεῖν* Matth. II, 11. IV, 9. XVIII, 26. Apoc. V, 14. XIX, 4. XXII, 8. — LXX et נָפַל 2 Sam. I, 2. (Anthol. gr. Vol. I. p. 92. ed. *Jacobs.*) — *β*) sq. *ἐνώπιόν τινος* Apoc. V, 8. — cum *προσκυνεῖν* Apoc. IV, 10. de h. l. futuro vide, quae sub *ὅταν* ad Apoc. IV, 9 adnotata leguntur.— *γ*) sq. *εἰς τοὺς πόδας τινός* Joh. XI, 32. (Diog. Laërt. II, 79.) — *δ*) sq. *ἐπί* c. *gen.* loci Marc. IX, 20. XIV, 35. — *ε*) sq. *ἐπί* c. *accus.* nunc loci Act. IX, 4. — nunc rei, ut *ἐπὶ τοὺς πόδας τινός* Act. X, 25. — *ἐπὶ πρόσωπον*, etiam *ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν* [cf. *ἐπί* p. 590 fin.] Matth. XVII, 6. XXVI, 39. Luc. V, 12. (*ἐπὶ τὴν ὄψιν* Jos. Ant. VI, 9. 5. Xen. Venat. X, 13. *πίπτειν δεῖ ἐπὶ στόμα*, quod Pollux IV, 24. *κεῖσθαι πρηνῆ*.) addito *παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ* Luc. XVII, 16. iunct. c. *προσκυνεῖν* 1 Cor. XIV, 25. Apoc. VII, 11. XI, 16. — *ζ*) sq. *παρά* item *πρὸς τοὺς πόδας τινός* Luc. VIII, 41. XVII, 16. Act. V, 10. — Marc. V, 22. Apoc. I, 17. — *η*) sq. *ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τινος*, c *προσκυνέω* Apoc. XIX, 10. — *θ*) sq. *χαμαί* Joh. XVIII, 6. — *ι*) iunct. *πόθεν*, *unde*, metaph. vel de statu, de quo deturbatus est aliquis vel de dignitate, cuius iacturam fecit Apoc. II, 5.

c) de aedificiis: *corruo, collabor* Matth. VII, 25. 27. Luc. VI, 49. XI, 17. Hebr. XI, 30. — tabernaculo collapso comparatur familia Davidis ad imum redacta Act. XV, 16. et in ima-

ginibus apocalyps. XIV, 8. XVI, 19. XVIII, 2. (Xen. H. G, V, 2. 5.) —

d) de sorte: *cado*, ἐπί τινα Act. I, 26. Vide de h. l. supra sub ἐπί p. 588 sq. observata.

B) metaph. a) de personis aa) *incido* vel *incurro in aliquid, pervenio in aliquid*, ut ὑπὸ κρίσιν = *dem Gerichte* oder *der Strafe anheimfallen* Jac. V, 12. (Diod. Sic. III, 37. Herodian. I, 4. 4. Polyb. II, 4. 7. IV, 15. 11.) — bb) *perdor, miser reddor* Rom. XI, 11. Hebr. IV, 11. — LXX et נָפַל Prov. XXIV, 16. — (Diod. Sic. XIII, 37. Polyb. I, 35. 4. — *non recordor, unde ceciderim, sed unde surrexerim* Cicero ad Attic. IV, 16.) — — cc) *pecco, delinquo* Rom. XI, 22. XIV, 4. 1 Cor. X, 12. — b) de rebus: *irritus cado, irritus sum* Luc. XVI, 17. — LXX et נָפַל Jos. XXIII, 14. (Plat. Euthyphr. §. 17. ὥςτε οὐ χαμαὶ πεσεῖται; ὅ, τι ἂν εἴποις. Propert. I, 17. 4. *vota cadunt.* Liv. II, 31. *irrita cadunt promissa.*) — Saepius non extat in N. T.

Πισιδία, ας, ἡ, Pisidia, nomen regionis, ab incolis Pisidis nomen ducentis, sitae maximam partem in Tauro monte et inter Pamphyliam, Phrygiam, Lyciam et Galatiam Act. XIII, 14. XIV, 24.

Πιστεύω, f. εύσω, a. 1. ἐπίστευσα pf. πεπίστευκα, plusqpf. πεπιστεύκειν [Act. XIV, 23. cf. de plusqpf. absque augm. sub δίδωμι, βάλλω adnotata, — a πίστις fides]

1) *fidem habeo, fide dignum habeo, credo, Jemandem* oder *den Worten Jemandes trauen, glauben*

a) universe aa) sq. *dativo sermonis*, cui fidem habet aliquis, ut τοῖς λόγοις Luc. I, 20. Joh. II, 22. IV, 50. V, 47. XII, 38. Act. XXIV, 14. 2 Thess. II, 11. 12. (Herodian. IV, 9. 16.) — bb) sq. ἐπί c. dat. sermonis Luc. XXIV, 25. — cc) sq. ἐν c. dat. sermonis, ut ἐν τῷ εὐαγγελίῳ = *der frohen Botschaft trauen und fest daran halten* Marc. I, 15. — Ita LXX sq. ἐν c. dat. pers. pro הֶאֱמִין Ps. LXXVIII, 22. 32. Jer. XII, 6. (Dionys. Hal. de comp. verbb. p. 150. ed. *Schäfer.*) — dd) sq. *dat. person.* = *dictis* vel *verbis alicuius* Marc. XVI, 13. 14. Joh. V, 46 bis. Act. VIII, 12. XXVI, 27. 1 Joh. IV, 1. (Herodian. II, 1. 23. Lysias 655, 14.) — dativum sequitur ὅτι c. verb. finito Joh. IV, 21. — ee) sq. *dat. rei* Act. XIII, 41. — ff) sq. ὅτι cum verbo finito, ubi poni poterat accus. c. inf. Joh. XIV, 10. Act. IX, 26. Rom. X, 9. 1 Thess. IV, 14. (Herodian. I, 14. 10. sq. ὡς Xen. Hier. I, 37.) — περί τινος, ὅτι Joh. IX, 18. — gg) sq. *accus.* rei, ut τοῦτο Joh. XI, 26. πάντα 1 Cor. XIII, 7. τὴν ἀγάπην 1 Joh. IV, 16. (Herodian. VIII, 3. 22.) — cf. *Winer* Gr. II. p. 83. — hinc πιστεύεταί τι, *creditur aliquid, fides habetur rei* 2 Thess. I, 10.

Vide de h. l. *ἐπί* p. 592. (*ἅπερ πάντα ἀψευδῆ καὶ ἀληθῆ τότε πιστεύεται* Herodian. II, 9. 4.) — hh) sq. *εἴς τι* 1 Joh. V, 10. *οὐ πεπίστευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν* i. e. *incredulum se praestitit erga testimonium* = *fidem denegavit testimonio.* — ii) absolute i. e. absque casu rei vel personae, e contextu facile cognoscendae Matth. XXIV, 23. 26. Marc. XIII, 21. Joh. III, 12 bis. XII, 47. XIX, 35 XX, 8. 25 29 bis. Act. XII, 13. sc. *τῷ φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ* coll. v. 12. XV, 7. scil. *λόγῳ τοῦ εὐαγγελίου.* Rom. X, 10. 1 Cor XI, 18. XV, 11. (Herodian. IV, 4. 10. Thuc. I, 1.) —

b) de hominibus fidem habentibus Deo aa) vel *promittenti*, in quibus uti respondet Lat. *fidem habeo*, *fide dignum habeo*, nostratium: *glauben*, ita simul *fiduciae* [*Vertrauen*] notionem includit α) sq. dat. pers. Rom. IV, 3. — v. 17. *κατέναντι — θεοῦ* per attract. pro: *κατέναντι τοῦ θεοῦ ᾧ ἐπίστευσε.* Gal. III, 6. Jac. II, 23. — β) sq. *ἐπὶ* c. *accus.* pers., ut *ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα fiducia in Deum, τὸν δικαιοῦντα, plenus credo* = *fiduciam in Deo τῷ δικαιοῦντι colloco* Rom. IV, 5. — γ) absol. Luc. I, 45. Rom. IV, 18. de huius loci *ἐπ' ἐλπίδι* vid. *ἐπί* p. 584. — Hebr. IV, 3. — bb) *docenti* vel *mentem suam aperienti* α) sq. *dat.* pers., ut *τῷ πέμψαντί με* [adde cogitando: *καὶ λαλοῦντι δι' ἐμοῦ*] Joh. V, 24. *τῷ θεῷ* = verbis vel doctrinae Dei Act. XVI, 34. — Tit. III, 8. 1 Joh. V, 10. — β) sq. *εἰς* c. accus. pers., *fidem habeo Deo et illi me applico* = *fidem habeo doctrinae divinae et sensus, iudicia, studia, mores, spem ad illam componendo ei me applico* Joh. XII, 44. — 1 Petr. I, 21. — γ) absolute Luc. VIII, 12. 13 coll. v. 11. Act. XIII, 48. —

c) de hominibus, qui viro, legatum div. sese profitenti, fidem habent adeoque dicta eius ut divina audienda et sequenda sibi esse nulli prorsus dubitant. Ita aa) de hominibus, Johanni Bapt. fidem habentibus et legatum div. eum agnoscentibus, sq. dat. pers. Matth. XXI, 25. 32 ter. Marc. XI, 31. Luc. XX, 5. — bb) de hominibus, qui, Jesum Messiam vel legatum div. agnoscentes, fide et obsequio dignam indicant doctrinam eius α) sq. *ὅτι*, loco acc. c. inf., ut *ὅτι σὺ εἶ ὁ χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ* Joh. XI, 27. XX, 31. 1 Joh. V, 1. 5. vel uti habet locus, critice suspectus Act. VIII, 37. *τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ εἶναι τὸν ἰησοῦν χριστόν.* — *ἐὰν — μὴ πιστεύητε, ὅτι ἐγώ εἰμι* scil. *ὁ χριστός* Joh. VIII, 24 XIII, 19. cf. *Lücke* II. p. 215. — *ὅτι σύ με ἀπέστειλας* Joh. XI, 42. XVII, 8. 21. vel *ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον* Joh. XVI, 27. 30. — *ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστι* Joh. XIV, 10. addito *μοί* v. 11. — iungitur c. *γινώσκειν* Joh. VI, 69. X, 38. — β) sq. *εἰς τὸ ὄνομα ἰησοῦ* i. e. *πιστεύω εἰς τὸν ἰησοῦν καὶ ὁμολογῶ* vel *ἐπικαλοῦμαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ* i. e. *fidem Jesu habeo et ei me applico dignita-*

tem eius Messianam agnoscens et profitens [cf. ὄνομα Vol. II. p. 168. 169.] Joh. I, 12. II, 23. III, 18. 1 Joh. V, 13. — γ) sq. *τῷ ὀνόματι ἰησοῦ* = π. τῷ ἰησοῦ καὶ ὁμολογῶ vel ἐπικαλοῦμαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ 1 Joh. III, 23. — δ) sq. *εἰς* c. accus. pers. i. e. *fidem habeo Jesu Messiae et ei me applico* Matth. XVIII, 6. [XXVII, 42. cf. ad h. l. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 816.] Marc. IX, 42. Joh. II, 11. III, 15. 16. 18. 36. IV, 39 coll. v. 42. VI, 29. 35. 40. 47. VII, 5. 11. 38. 39. 48. VIII. 30. IX, 35. 36. X, 42. XI, 25. 26. 45. 48. XII, 11. 37. 42. 44 bis. v. 46. XIV, 1. 12. XVI, 9. XVII, 20. Act. X, 43. XIV, 23. XIX, 4. Rom. X, 14. Gal. II, 16. Phil. I, 29. 1 Petr. I, 8. 1 Joh. V, 10. quibus adde εἰς τὸ φῶς Joh. XII, 36. — ε) sq. *ἐπί* c. accus. pers. = πιστεύσας ἐπιστρέφω ἐπὶ τὸν κύριον [uti legitur Act. XI, 21.] eadem mente, qua *πιστεύω εἰς*. Matth. XXVII, 42. Act. IX, 42. XI, 17. XVI, 31. XXII, 19. Rom. IV, 24. — ζ) sq. *ἐπί* c. dat. pers. 1 Tim. I, 16. — η) sq. *dat.* pers. Joh. V, 38. VI, 30. VIII, 31. 45. 46. X, 37. 38. Act. V, 14. XVIII, 8. 2 Tim. I, 12. — hinc 1 Tim. III, 16. passiv. *ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ*, *fides ei habita est in mundo* = ἐπίστευσαν αὐτῷ οἱ ἄνθρωποι. (Polyb. VIII, 19. Xen. Anab. VII, 6. 33.) — ϑ) absolute i. e. absque casu pers. Marc. XV, 32. XVI, 16. Luc. XXII, 67. Joh. I, 7. 51 coll. v. 50. III, 18. IV, 41. 42. 48. 53. V, 44. VI, 36. 64 bis. IX, 38. X, 25. 26. XI, 15. XII, 39. XIV, 29. XVI, 31. Act. IV, 4. [VIII, 37.] XIII, 12. 39. XIV, 1. XV, 5. XII, 12. 34. XVIII, 8. 27. XIX, 18. XXI, 20. 25. Rom. III, 22. IV, 11. X, 4. 1 Cor. I, 21. III, 5. XIV, 22 bis. XV, 2. Gal. III, 22. Eph. I, 13. 19. 1 Thess. I, 7. II, 10. 13. 2 Thess. I, 10. 1 Petr. II, 7. — inf. c. art. *τὸ πιστεύειν*, substant. [cf. *Matthiae* §. 540. p. 1059. *Buttm.* §. 112, 5. 1. *Winer* p. 215.] = ἡ πίστις Rom. XV, 13. — particip. *πιστεύσαντες* Act. XIX, 2. = ὅτε ἐπιστεύσαμεν, uti legitur Rom. XIII, 11. —

2) *confido* i. e. A) *fiduciam colloco in aliquo, ich habe Vertrauen zu Jemandem*

a) universe, sq. *ἐπί* c. dat. pers. [cf. *Matthiae* §. 399, not. 1. p. 730.] Rom. IX, 33. X, 11. 1 Petr. II, 6. (sq. dat. simplici Cebet. tab. c. 7 et 31. Plut. apophth. Mor. II. p. 15. ed. *Tauchn.* Xen. Cyr. I, 6. 9. Thuc. II, 62.) — b) de hominibus, qui, confisi Deo, persuasum sibi habent, et posse et velle Deum votis suis adnuere aa) sq. dat. pers. et ὅτι c. indic. fut. Act. XXVII, 25. — bb) sq. *ὅτι* Marc. XI, 23. 24. — cc) sq. *εἰς* c. acc. pers. Joh. XIV, 1. πιστεύετε εἰς τὸν θεόν = *eo vos in Deum animo esse volo, ut confidatis ei,* brevius: *Deo confidite.* — dd) absol. Matth. XXI, 22. quo loco πιστεύοντες = εἰ πιστεύετε. 2 Cor. IV, 13 bis. — — c) de hominibus, qui, confisi viribus et animo Jesu, persuasum habent, et posse et velle

ipsum votis suis satisfacere aa) universe, sq. εἰς c. acc. pers. Joh. XIV, 1. πιστεύετε εἰς ἐμέ, *eo vos in me decet esse animo, ut confidatis mihi*, brevius: *confidite mihi.* — bb) ratione habita auxilii aegrotantibus vel miseris praestandi α) sq. ὅτι Matth. IX, 28. — β) absol. Matth. VIII, 13. Marc. V, 36. IX, 23 bis. v. 24. Luc. VIII, 50. Joh. IV, 48. XI, 40. — — B) *certo spero*, sq. infinit. Act. XV, 11. (Xen. Anab. VII, 7. 47.) — sq. ὅτι Rom. VI, 8. — — C) *persuasum mihi habeo*, sq. inf., ut φαγεῖν πάντα, i. e. ὅτι ἔξεστι, φαγεῖν πάντα. (Herodian. V, 4. 5. Aelian. V. H. II, 21. Xen. Cyr. IV, 5. 45. Symp. IV, 8. VIII, 17.) — sq. ὅτι Hebr. X, 6. Jac. II, 19.— absol. Jac. II, 19. —

3) *fidei alicuius committo* vel *concredo*, *anvertrauen*,

a) τινί τι Luc. XVI, 11. — (Plut. apophth. Mor. II. p. 40. ed. *Tauchn.* Lucian. D. D. XXV, 1. ἡγεμονίαν τινί Xen. Mem. IV, 4. 17.) — passivum πιστεύομαί τι, *concreditur mihi aliquid*, perfect. πεπίστευμαί τι i. q. ἔχω τι πεπιστευμένον μοι [cf. *Winer* p. 89 sq. *Buttm.* §. 121, 7. *Matthiae* §. 424. p. 781. *Fischer* ad Weller. Vol. III. P. I. p. 437.] — Rom. III, 2. 1 Cor. X, 17. Gal. II, 7. 1 Thess. II, 4. 1 Tim. I, 11. Tit. I, 3. (Herodian. V, 1. 3. Diod. Sic. XVII, 8. Xen. Cyr. IV, 2. 8.) — b) τινί τινα Joh. II, 24. cf. ad h. l. *Lücke* I. p. 559 sq. (Plut. apophth. Mor. II. p. 27. Herodian. VII, 5. 11.) — Saepius non extat in N. T.

Πιστικός, ή, όν, (ad persuadendum aptus Xen. Cyr. I, 6. 10.) *fidus*, *fidelis*, *cui fidere possumus* [propr. Artemid. II, 32.] metaph. *sincerus*, *verus*, *non adulteratus*. Bis in N. T. ναρδοῦ πιστικῆς Marc. XIV, 3. Joh. XII, 3.

Πίστις, εως, ἡ, 1) *fides*, i. e. *der Glaube* [τὴν—πίστιν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένοις οὐ δοτέον Diod. Sic. I, 39. θαυμασία καὶ μείζω πίστεως ibid. c. 86.] a) propr. aa) universe πίστιν παρέχω τινι *fidem facio alicui*, *auctor sum, ut fidem habeat aliquis*, *ich beglaubige etwas bey Jemandem* Act. XVII, 31. (Jos. Ant. XV, 7. 10. XVI, 7. 2. Plut. vit. Marii c. 17. πίστιν παρέχομαι Thuc. IV, 17.) — bb) sq. genit. *rei: fides, quae habetur rei*, ut τοῦ εὐαγγελίου Phil. I, 27. ἀληθείας 2 Thess. II, 13. — cc) sq. genit. *pers.*, ut τοῦ κυρίου—ἰησοῦ χριστοῦ Jac. II, 1. — dd) absolute = ἡ πίστις τοῦ εὐαγγελίου α) universe Rom. XII, 3. 6. 1 Cor. XIII, 13. 2 Cor. VIII, 7. 2 Thess. II, 18. Jac. I, 3. II, 5. 1 Petr. V, 9. 2 Petr. I, 5. — β) ubi opponuntur sibi ἔργα [i. e. facta τῇ πίστει congrua et cum eo coniuncta] et πίστις, *fides quae habetur doctrinae Jesu* per se et quatenus est in sola doctrinae christianae cognitione et professione Jac. II, 14. 17. 18 ter. 20. 22 bis. 24. 26. —

b) metonym. *doctrina fidem postulans*, ita de doctrina Jesu, quippe quae, ut Messiam vel sospitatorem generis humani divinitus constitutum agnoscas eum et dicta eius ut divina audias et sequaris, postulat Gal. I, 23. III, 23 bis. v. 25. VI, 10. Eph. IV, 5. 2 Thess. III, 5. 1 Tim. I, 4. III, 9. IV, 6. VI, 10. 2 Tim. III, 8. 2 Petr. I, 1. Jud. v. 3. 20. — *ναυαγεῖν περὶ τὴν πίστιν* item *ἀστοχεῖν τῆς π.* 1 Tim. I, 19. VI, 21 coll. 2 Tim. II, 18. *ὑπακούειν τῇ πίστει* Act. V, 7. *θύρα πίστεως* = *aditus ad τὴν πίστιν* i. e. *occasio doctrinae fidem postulantis cognoscendae et amplectendae* XIV, 27. — Sunt, qui huc referant etiam 1 Tim. I, 2. Tit. I, 4. — III, 15. *φιλεῖν ἐν πίστει* vid. *ἐν* p. 526.

2) *fiducia*, i. e. *Vertrauen*, *Zutrauen* A) proprie i. e. *fiducia in aliquo collocata* a) universe Luc. XVIII, 8. XXII, 32. (Xen. Hier. III, 10. *πίστις ἡ πρὸς ἀλλήλους*. Dem. 306, 10.) — b) de fiducia in *Deo* collocata, ita aa) sq. *ἐπὶ θεὸν* Hebr. VI, 1. — bb) sq. *πρὸς τὸν θεὸν* 1 Thess. I, 8. — cc) sq. *θεοῦ*, item Col. II, 12. *τῆς ἐνεργείας τοῦ θεοῦ*. Marc. XI, 22. — dd) iunct. c. *ἐλπὶς εἰς θεόν* 1 Petr. I, 21. — ee) absolute, ut Matth. XVII, 20. XXI, 21. Luc. XVII, 5. 6. *ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως* = *is, qui propter fiduciam in Deo collocatam probatur ei* Hebr. X. 38. — Rom. IV, 5. 9. 11. 12. 13. 14. 16 bis. v. 19. 20. 1 Cor. XII, 9. XIII, 2. 2 Cor. IV, 13. Eph. VI, 16. 1 Thess. V, 8. 2 Thess. I, 4. 2 Tim. III, 10. Hebr. VI, 12. X, 22. 39. XI, 1. 3. 4—8. 9. 11. 13. 17. 20. 21—24. 27—31. 33. 39. XII, 2. XIII, 7. Jac. I, 6. — *ἡ εὐχὴ πίστεως* = *e fiducia in Deo posita prodiens* V, 15. — —

c) de fiducia in *Jesu* collocata et quidem aa) de fiducia in Jesu *θαυματούργῳ* collocata = is erga Jesum animus, quo et posse et velle eum opem ferre mihi aegrotanti vel dolenti nullus dubito, absol. Matth. VIII, 10. IX, 2. 22. 29. XV, 28. Marc. II, 5. IV, 40. V, 34. X, 52. Luc. V, 20. VII, 9. 50. VIII, 25. 48. XVII, 19. XVIII, 42. Act. III, 16. — bb) de fiducia posita in Jesu morte súa hominum peccata expiante vel veniam peccatorum conciliante α) sq. *ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι* i. e. *das vertrauensvolle Festhalten an* [*ἐν*] *der mit Jesu Tod verknüpften Zusage von der Vergebung der Sünde*, *fiducia posita in promissione morti Jesu annexa* Rom. III, 25. — β) sq. genit. *ἰησοῦ χριστοῦ* [= *ἐν τῷ αἵματι ἰησοῦ*] Rom. III, 22. 26. — γ) absolute Rom. III, 27. *διὰ νόμου πίστεως* i. e. *διὰ νόμου* praescribentis *πίστιν ἐν τῷ αἵματι ἰησοῦ*. — v. 28. 30. 31. — *ἡ πίστις ὑμῶν* i. e. *fiducia, quam posuistis in promissione morti Jesu annexa* 1 Cor. XV, 14. 17. — — cc) universe de fiducia in Jesu *hominum sospitatore* collocata i. e. is erga Jesum animus, quo illi, Messiam vel *σωτῆρα* generis humani a Deo constitutum sese esse profitenti, confidens ita me ei applico [*ἡ πίστις εἰς* vel *πρὸς αὐτόν*], ut nomen

non solum eius profitear, sed totus etiam ab eius nutu pendeam, animi sensa, studia, iudicia, spem et facta mea ad doctrinam et exemplum eius componendo. Cf. *Schulz* epist. ad Hebr. p. 111. — Ita maxime apud Paulum et, qui sequetur eum Lucam α) proprie αα) sq. *εἰς τὸν κύριον — ἰησοῦν χριστόν*, item *πρὸς τὸν κύριον ἰησοῦν* [= *die vertrauensvolle Hingebung an Jesum*] *fides Jesu habita et fiducia in eo collocata* Act. XX, 21. XXIV, 24. XXVI, 18. Col. II, 5. — Philem. v. 5. — ββ) sq. *ἐν χριστῷ ἰησοῦ* [= die vertrauensvolle Hingebung an Jesum ut *das Festhalten an ihm*] Gal. III, 26. Eph. I, 15. Col. I, 3. 1 Tim. III, 13. 2 Tim. III, 15. — γγ) sq. *genit. ἰησοῦ χριστοῦ*, obiective posito = *εἰς ἰησοῦν χριστόν* Gal. II, 16 bis. — v. 20. III, 22. Eph. III, 12. IV, 13. Phil. III, 9. *ἀρνεῖσθαι τὴν πίστιν ἰησοῦ, sich von seiner* [*früheren*] *vertrauensvollen Hingebung an Jesum lossagen*, c. negatione i. q. *τηρεῖν τὴν πίστιν αὐτοῦ* = *constanter profiteri et sequi Jesu doctrinam et exemplum* Apoc. II, 13. XIV, 12. — δδ) absolute Act. VI, 5. XI, 24. XIII, 8. XIV, 22. XV, 9. XVI, 5. Rom. I, 8. 12. *ἐκ πίστεως* v. 17. — *δίκαιος ἐκ πίστεως is, qui propter fiduciam in Jesu collocatam probatur Deo*. v. 17. Gal. III, 11. — Rom. V, 1. 2. IX, 30. 32. X, 6. — *τοῦτο — ὃ κηρύσσομεν* i. e. *haec doctrina eadem est, quam nos tradimus, dicentes, fidem habendam esse Jesu* X, 8. — v. 17. XI, 20. 1 Cor. II, 5. XVI, 13. 2 Cor. I, 24 bis? X, 15. XIII, 5. Gal. III, 7—9. — v. 12. *ὁ δὲ — ἐκ πίστεως* cf. *ἐκ* p. 458 fin. v. 14. 24. V, 5. Eph. II, 8. III, 17. VI, 23. Phil. I, 25. II, 17. Col. I, 23. II, 7. *τὸ ἔργον* vel *τὰ ἔργα τῆς π. facta, quae prodeunt ἐκ τῆς π.* vel *congrua τῇ π. et eam testantia* 1 Thess. I, 3. 2 Thess. I, 11. — 1 Thess. III, 2. 5. 6. 7. 10. 2 Thess. I, 3. 1 Tim. I, 5. 14. *ἔχων πίστιν* v. 19. II, 15. IV, 1. V, 8. VI, 12. 2 Tim. I, 5. 13. Tit. I, 1. 13. II, 2. Philem. v. 6. 1 Joh. V, 4. — *ὑπακοὴ πίστεως* item *ἀκοὴ πίστεως*, *obedientia, conspicua in fiducia collocata in Jesu* vel *conspicua in fide Jesu habita* Rom. I, 5. XIV vel XVI, 25. — Gal. III, 2. 5. *ὑπακούειν τῇ πίστει* = *obsequi Deo fide Jesu habenda* Act. VI, 7. alii ad num. I, b. referunt hunc locum — β) metonym. *εἰς πίστιν* pro: *εἰς τὸν πιστεύοντα* Rom. I, 17. — — B) *spes certa*, ut *τοῦ σωθῆναι* Act. XIV, 9. — 2 Cor. V, 7. 1 Petr. I, 5. 7. 9. — — C) ex metonym. antecedentis pro consequente: *persuasio certa* [= die aus fester Ueberzeugung hervorgegangene Zuversicht im Urtheilen und Handeln] Rom. XIV, 1. 22. 23 bis. —

3) *fides*, i. e. *Treue, Zuverlässigkeit*, a) universe Matth. XXIII, 23. Gal. V, 22. 1 Tim. I, 19. *ἔχων πίστιν*. II, 7. *ἐν π. καὶ ἀληθείᾳ* sc. *ὢν* = *πιστὸς καὶ ἀληθής*. IV, 12. VI, 11. 2 Tim. II, 22. III, 10. IV, 12. VI, 11. Tit. II, 10. III, 15. *ἐν πίστει*=*sincere, treu* vid. *ἐν* p. 526 fin. Apoc. II, 19. XIII, 10.

(Diod. Sic. I, 79. *τὴν ὅλην πίστιν ἐν τῇ καλοκαγαθίᾳ ποιήσας.*) — b) *τ ο ῦ θ ε ο ῦ*, i. e. *quae est in Deo* Rom. III, 3. —

4) *fides data*, = *promissum* 1 Tim. V, 12. 2 Tim. IV, 7. (Xen. Anab. I, 2. 26. Thuc. IV, 86.) — Saepius non extat in N. T.

Π ι σ τ ό ς, ή, όν, 1) *fidus, fidelis, fidem servans* Matth. XXIV, 45. XXV, 21 et 23. Luc. XII, 42. — *ἔ ν τ ι ν ι* i. e. *in administranda aliqua re* XVI, 10—12. XIX, 17. 1 Cor. I, 9. X, 13. et 2 Cor. I, 18. — 1 Cor. IV, 2. 17. VII, 25. Eph. VI, 21. Col. I, 7. IV, 7. 9. 1 Thess. V, 24. 2 Thess. III, 3. 1 Tim. I, 12. III, 11. 2 Tim. II, 13. Hebr. II, 17. III, 2. 5. X, 23. XI, 11. 1 Joh. I, 9. 1 Petr. IV, 19. V, 12. Apoc. II, 10. XVII, 14. (2 Macc. I, 2. Diod. Sic. XVIII, 58. Polyb. X, 18. 15. Herodian. II, 8. 8. Xen. Cyr. V, 2. 23. Thuc. V, 108.) — 2) *fide dignus* 2 Tim. II, 2. *ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις.* Apoc. I, 5. II, 13 III, 14. LXX pro נֶאֱמָן Jes. VIII, 2. אֵמֻן Prov. XIV, 5. — (Xen. Cyr. VI, 1. 42. Thuc. VIII, 51.) — 3) *certus, indubitatus* Act. XIII, 34. *δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια δαβὶδ τα πιστά.* 1 Tim. I, 15. III, 1. IV, 9. 2 Tim. II, 11. Tit. I, 9. III, 8. Apoc. XXI, 5. XXII, 6. (Polyb. III, 9. 4. Dem. 377, 27. Thuc. V, 14.) — 4) *qui fidem habet alicui* i. e. *qui vera et fide digna habet, quae dicit alter* a) universe Joh. XX, 27. Gal. III, 9. (Sophocl. Oedip. Col. 1031.) — b) de iis, qui Jesum Messiam agnoscentes fide et obsequio dignam iudicant doctrinam eius, *cultor Jesu*, neutr. *τὸ πιστόν cultore Jesu* vel *Christiano dignum.* Act. X, 45. *οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοί.* XVI, 1. — *τῷ κυρίῳ* v. 15. 2 Cor. VI, 15. Eph. I, 1. Col. I, 2. 1 Tim. IV, 3. 10. 12. V, 16. VI, 2. Tit. I, 6. — 3 Joh. v. 5. *πιστον ποιεῖς, ὃ ἐὰν [ἂν] ἐργάσῃ εἰς τοὺς ἀδελφούς.* — Saepius non extat in N. T.

Π ι σ τ ό ο μ α ι, οῦμαι, f. *πιστώσομαι* (a *πιστόω* fidem exigo Thuc. IV, 88. fidem facio, confirmo Polyb. XVIII, 22. 6.) *fidem habeo* i. q. *πιστεύω.* 2 Tim. III, 14. *μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης.* (Sophocl. Oed. Col. 1039.)

Π λ α ν ά ω, ῶ, f. *ήσω, errare facio, a recta via abduco, π λ α ν ά ο μ α ι, ῶμαι, erro, oberro, circumvagor* a) propr. Matth. XVIII, 12. 13. 1 Petr. II, 25. *ὡς πρόβατα πλανώμενα* Hebr. XI, 38. (Cebet. Tab. c. 6 et 24. Xen. Anab. I, 2. 25.) — b) metaph. aa) pro: *a vero abduco, facio, ut perperam statuat aliquis, decipio, π λ α ν ά ο μ α ι, ῶ μ α ι, erro* i. e. *perperam statuo, πλανᾶσθε* Matth. XXII, 29 et Marc. XII, 24. 27. — *βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ* Matth. XXIV, 4 et Marc. XIII, 5. *πολλοὺς πλανήσουσι* Matth. XXIV, 5. 11 et Marc. XIII, 6. — Matth. XXIV, 24. Luc. XXI, 8. — Joh. VII, 12. *πλανᾷ τὸν ὄχλον.* — v. 47. 1 Cor. VI, 9. XV, 33.

Gal. VI, 7. 2 Tim. III, 13. Hebr. III, 10. Jacob. I. 16. 1 Joh. I, 8. II, 26. III, 7. Apoc. II, 20. XIII, 14. (Arrian. diss. epict. II, 7. Diog. Laert. VII, 32) — bb) *a virtutis tramite abduco, seduco, πλανάομαι, seducor, pecco* Tit. III, 3. Hebr. V, 2. Jac. V, 19. — *ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας* = *si vestrum aliquis aberraverit et a veritatis via deflexerit* i. e. *si quis inter vos a verae religionis tramite aberraverit.* 2 Petr. II, 15. Apoc. XII, 9. XVIII, 23. XIX, 20. XX, 3. 8. 10. (Sirac. IX, 8. LXX Jes. XLVI, 8.) Saepius non legitur in N. T.

Πλάνη, ης, ἡ, (aberratio, vagatio Aelian. V. H. V, 7.) 1) *fraus* Matth. XXVII, 64. — Eph. IV, 14. 2 Thess. II, 11. — 1 Joh. IV, 6. *πνεῦμα τῆς πλάνης Spiritus fraudis amans* pro: *doctor actus Spiritu fraudis amante.* Ita LXX pro מִרְמָה Prov. XIV, 8. — 2) *mentis error, falsa opinio* 1 Thess. II, 3. 2 Petr. III, 17. — (Diod. Sic. II, 18.) — 3) ex hebr. *perversa agendi ratio, scelus* Rom. I, 27. Jac. V, 20. 2 Petr. II, 18. Jud. v. 11. — LXX pro פֶּשַׁע Ezech. XXXIII, 10. Saepius non legitur in N. T.

Πλανήτης, ου, ὁ, (erro, erraticus Xen. Venat. V, 27.) *ἀστήρ, stella erratica* [propr. Diod. Sic. I, 81. Xen. Mem. IV, 7. 5.] metaph. pro: *homo inconstans* Jud. v. 13.

Πλάνος, ου, ὁ, (a *πλάνος, η, ον* — erro, vagus Aelian. V. H. III, 29.) *impostor, fraudator, qui in errores abducit alios.* Quater in N. T. Matth. XXVII, 63. 2 Cor. VI, 8. 1 Tim. IV, 1. 2 Joh. v. 7. (Jos. bell. iud. II, 13. 4. Diod. Sic. T. X. p. 107. ed. *Bip.*)

Πλάξ, ακός, ἡ, tabula, maxime *lata tabula.* Ter in N. T. a) propr. 2 Cor. III, 3. Hebr. IX, 4. — LXX pro לוּחֹת Exod. XXXII, 14. 15. (Diod. Sic. V, 36. Anthol. gr. T. IV. p. 254. ed. *Jacobs.*) — b) *ἐν πλαξὶ καρδίας* pro: *ἐν τῇ καρδίᾳ.* 2 Cor. III, 3. cf. Jerem. XVII, 1.

Πλάσμα, τος, τό, (a *πλάσσω* fingo) *res a figulo formata, figmentum, fictile.* Semel in N. T. Rom. IX, 20. — LXX pro מַעֲשֶׂה Jes. XIX, 16. (Artemid. I, 56. Lucian. Dial. Deorr. VI, 5.)

Πλάσσω, f. *πλάσω,* [cf. *Buttm.* §. 80. 4. gram. max. Vol. I. §. 95. p. 396. *Matthiae* §. 178, b. p. 320.] *fingo, bilden, formen* Rom. IX, 20. 1 Tim. II, 25. — LXX pro יָצַר Gen. II, 7. Jes. XIX, 16. (Sapient. XV, 7. Aelian. V. H. II, 13. Lucian. Dial. Deorr. I, 1. Xen. de mag. equit. VI, 1.)

Πλαστός, ή, όν, fictus, (a *πλάσσω,* fingo, metaph. comminiscor) metaph. 2 Petr. II, 3. *πλαστοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται.* (Dem. 602, 1.) Saepius non legitur in N. T.

Πλατεῖα, ας, ἡ, (femin. adiect. *πλατύς,* latus) *platea, via latior* Matth. V, 6. XII, 19. Luc. X, 10. XIII, 26. XIV, 21. Act. V, 15. Apoc. XI, 8. XXI, 21. XXII, 2. — LXX pro חוּץ

Prov. VII, 6. רָחָב Judd. XIX, 15. (Diod. Sic. VI, 52. Artemid. III, 62.)

Πλάτος, εος, ους, τό, latitudo Eph. III, 18. Apoc. XXI, 16. (2 Macc. XII, 16. Aelian. V. H. II, 10. Herodian. VIII, 4. 2. Xen. Cyr. VII, 5. 8.) *πλάτος τῆς γῆς* i. e. *planities* Apoc. XX, 9. Ita LXX pro מֶרְחָב Hab. I, 6.

Πλατύνω, f. *υνῶ*, perf. pass. *πεπλάτυμαι* [cf. de huius verbi reduplicat. *Matthiae* §. 167. p. 300. *Buttm.* §. 76, 5. gram. max. Vol. I. §. 83, not. 2. p. 322.] 3 pers. sing. *πεπλάτυνται* [cf. quae de eadem forma 3 pers. perf. pass. *ἐξήρανται* adnotata sunt sub *ξηραίνω*] a. 1. p. *ἐπλατύνθην*, *dilato* a) propr. sq. accus. Matth. XXIII, 5. — LXX pro hebr. הִרְחִיב Exod. XXXIV, 24. (Xen. Cyr. V, 5. 34.) — b) metaph. *πλατύνω τὴν καρδίαν*, *animum explico, animum extendo* 2 Cor. VI, 11. *ἡ καρδία ἡμῶν πεπλάτυνται* i. e. *animus meus extensus fuit et etiamnum extensus est, latum habui et habeo animum*, scil. *ad vos omnes amore excipiendos.* Cf. *Fritzsche* diss. II. p. 94 sq. et de perf. quatenus praesentis significationem includat *Winer* p. 116. *Matthiae* §. 502, 2. p. 953. *Buttm.* §. 100, 2. *Herm.* ad Vig. p. 748. *Fritzsche* l. l. — Alii: *animum meum explicui, ich habe meines Herzens Meinung frei und offen dargelegt*, ut insit i. q. in verbis *τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέῳγε πρὸς ὑμᾶς.* — v. 13. *πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς.* — Ita LXX et hebr. הִרְחִיב Ps. CXIX, 32. Saepius non habetur in N. T.

Πλατύς, εῖα, ύ, latus. Extat tantum Matth. VII, 13. (Herodian. IV, 1. 4. Xen. Cyr. V, 3. 36.)

Πλέγμα, τος, τό, (a *πλέκω* necto; omne, quod nexum vel contextum est Xen. Cyr. I, 6. 28. Anthol. gr. T. I. p. 68. T. IV. p. 43. ed. *Jacobs.*) *cincinni, crines intorti, künstlich gewundene Haare, Haarlocken,* Legitur tantum 1 Tim. II, 9.

Πλεῖστος, η, ον, superlat. adiect. *πολύς*, *plurimus* Matth. XI, 20. XXI, 8. (Xen. Cyr. VI, 2. 28.) — *τὸ πλεῖστον* adverbial. [cf. *Matthiae* §. 446, 7. p. 833.] *ad summum, höchstens* 1 Cor. XIV, 27. —

Πλείων, ονος, ὁ, ἡ, neutr. *πλέον*, etiam *πλεῖον* [Thuc. VII, 63. cf. *Buttm.* gram. max. Vol. I. §. 68. p. 274. *Matthiae* p. 259. §. 135.] Plural. *πλείους*, etiam *πλείονες* [Xen. H. G. IV, 2. 11.] Accus. *πλείους* etiam *πλείονας* [Thuc. II, 37. cf. *Matthiae* l. l.] neutr. *πλείονα* [cf. *Matthiae* l. l.] 1) *plus, maior numero* a) universe aa) sq. genit. comparationis, ut *πλείονας τῶν πρώτων* i. e. *plures primum missis* Matth. XXI, 36. Marc. XII, 43. Luc. XXI, 3. Joh. VII, 31. (Diod. Sic. XII, 21.) — bb) sq. *πλήν* c. genit., ut *μηδὲν πλέον βάρος — πλὴν — τούτων* Act. XV, 28. — cc) sq. *ἤ quam α)* universe

Matth. XXVI, 53. Joh. IV, 1. (Diod. Sic. I, 79.) — *β*) abest *ἤ*, ubi sequitur numerale Act. IV, 21. XXIII, 13. 21. XXIV, 11. XXV, 6. *οὐ πλείους ὀκτώ.* Cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 410 sq. *Matthiae* §. 455, not. 4. p. 851. — *γ*) legitur *πλεῖον ἤ* extra constructionem, ut *οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ πέντε ἄρτοι* Luc. IX. 13. (Xen. Oecon. XXI, 3. Anab. I, 2. 11. VII, 1. 27.) cf. *Lobeck* l. l. p. 410. *Bornem.* ad Xen. Anab. I, 2. 11.) *Matthiae* §. 437, not. 2. p. 817. §. 455, not. 4. p. 851. — dd) sq. *παρά* c. accus. Luc. III, 13. Vide *παρά* Vol. II. p. 247. — ee) abest comparationis significatio, e contextu quippe quae facile cognoscitur Matth. XX, 10. Luc. XI, 53. Joh. IV, 41 coll. v. 39. XV, 2. Act. II, 40. XIII, 31. XVIII, 20. XXI, 10. XXIV, 17. XXV, 14. XXVII, 20. XXVIII, 23. Hebr. VII, 23. quo loco *οἱ μὲν* = *illi* et opp. *ὁ δέ.* — *τὸ πλεῖον* = *debitum maius* Luc. VII, 43. (*τὸ πλεῖον* et *αἱ πλείους* pars maior Lucian. D. D. XX, 1. Xen. Anab. VII, 6. 16. Mem. II, 5 5.) — — b) neutr. *πλεῖον*, adverbial. aa) universe. — sq. genit. Joh. XXI, 15. — absque comparationis significatione Luc. VII, 42. (Xen. Cyr. VIII, 2. 7.) — bb) praeced. *ἐπί*: *ἐπὶ πλεῖον* [cf. *ἐπί* p. 592 fin.] i. e. vel: *latius, amplius* Act. IV, 17. — 2 Tim. II, 16. de h. l. genit. *ἀσεβείας*, = *in Ansehung der Gottlosigkeit*, aut: *in der Gottlosigkeit* cf. *Matthiae* §. 340. 3. §. 341. 4. p. 648 sq. *Lobeck* l. l. p. 279 sq. — vel: *diutius* Act. XX, 9. XXIV, 4. (ita *ὀλίγῳ πλεῖον* Xen. Cyr. I, 3. 1.) cf. *ἐπί* p. 593. — — c) c. art. *οἱ πλείονες*, *οἱ, αἱ πλείους*, *plerique, plurimi, die Mehrzahl* [cf. *Matthiae* §. 266. p. 549.] Act. XIX, 32. XXVII, 12. 1 Cor. IX, 5 *ἵνα — κερδήσω*, *ut*, si non omnes, certe, *plurimos lucrarer* XV, 6. 2 Cor. II, 6., IV, 15. IX, 2. Phil. I, 14. (Jos. Ant. X, 7. 3) —

2) *maior pretio* vel *dignitate*, *praestantior*, *excellentior*, a) sq. genit. comparationis aa) universe Matth. VI, 25. XII, 41. 42. Marc. XII, 33. Luc. XI, 31. 32. XII, 23. Apoc. II, 19. (Xen. Ages. II, 19) — bb) verbo *περισσεύειν*, comparativi notionem includenti, ita additur, ut intendat Matth. V, 20. Cf. *Lobeck* l. l. p. 10. — b) sq. *παρά* c. acc. [vid. *παρά* p. 247.] Hebr. III, 3. XI, 4. — Saepius non extat in N. T.

Πλέκω, f. *ξω*, *necto*, *contexo*. Ter in N. T. sq. acc. rei Matth. XXVII, 29 et Marc. XV, 17. Joh. XIX, 2. (Xen. Anab. III, 3. 18.)

Πλέον, v. *πλείων*.

Πλεονάζω, f. *άσω* (a *πλέον*) 1) *plus habeo, quam alter* 2 Cor. VIII, 15. — 2 Petr. I, 18. *ταῦτα πλεονάζοντα* [propr. quae si nobis insunt et magis insunt, quam in aliis] = *quibus* virtutibus *si abunde ornati sumus*. (*τὸ πλεονάζον* abundantia, Ueberfluss Diod. Sic. III, 48.) — 2) *augeor, cre-*

sco. Rom. V, 20 bis. VI, 1. — εἴς τι i. e. *in commodum alicuius rei, für etwas* Phil. IV, 19. Vide εἰς p. 433 sq. — iungitur c. ὑπεραυξάνω 2 Thess I, 3.— 3) transit. *augeo*, sq. accus. person. et dat. rei 1 Thess. III, 12. ὑμᾶς δὲ κύριος πλεονάσαι [i. e. *augeat*, optativ.] — τῇ ἀγάπῃ = δώῃ δὲ ὁ κύριος ὑμᾶς πλεονᾶσαι τῇ ἀ. — LXX ita pro הִרְבָּה Num. XXVI, 54. Ps. LXXI, 21. (1 Macc. IV, 35.) — 4) *excello, praestantior sum altero* 2 Cor. IV, 15. — Saepius non extat in N. T.

Πλεονεκτέω, ῶ, f. ήσω, (a πλέον et ἔχω habeo, plus habeo, quam alter Xen. Mem. II, 6. 21. plus habere cupio Xen. Cyr. I, 3. 18.) *lucri causa fraudem facio*, sq. acc. pers. a) proprie 2 Cor. VII, 2. XII, 17. 18. 1 Thess. IV, 6. (Polyb. VI, 56. 2. Xen. Cyr. I, 6. 31. 33.) — b) universe et ex adiuncto: *circumvenio aliquem* 2 Cor. II, 11. (Dem. 1035, 26.) Saepius non habetur in N. T.

Πλεονέκτης, ου, ὁ, (a πλέον et ἔχω) qui plus, quam alter, habet, *habendi cupidine flagrans, lucro inhonesto inhians.* Quater in N. T. Eph. V, 5. 1 Cor. V, 10. 11. VI, 10. (Siracid. XIV, 9. Diod. Sic. XX, 106. Polyb. XV, 21. 1. Xen. Mem. I, 5. 3.)

Πλεονεξία, ας, ἡ, (a πλέον et ἔχω commodum, quod quis prae altero habet, maior portio Xen. Mem. I, 6. 12. Polyb. II, 19. 3. Herodian. I, 5. 6.) 1) *alieni nimia cupido, lucri faciendi cupido* Marc. VII, 22. Luc. XII, 15. Rom. I, 29. Eph. IV, 19. V, 3. Col. III, 5. 1 Thess. II, 5. 2 Petr. II, 3. 14. (Aelian. V. H. III, 16. Polyb. VI, 56. 3. Xen. Cyr. I, 6. 28.) — 2) *avaritia* [propr. Aesop. fab. 24.] 2 Cor. IX, 5. μὴ ὡς πλεονεξίαν i. e. *non ita datum, ut prodat avaritiam.* — Saepius non legitur in N. T.

Πλευρά, ᾶς, ἡ, *latus corporis, die Seite.* Quinquies in N. T. Joh. XIX, 34. XX, 20. 25. 27. Act. XII, 7. LXX pro צֵלָע costa Gen. II, 21. עֲלַע Dan. VII, 5. (Lucian. Dial. Deorr. XX, 7. Polyb. V, 26. 6. Xen. Anab. IV, 1. 18.) —

Πλέω, f. πλεύσομαι vel πλευσοῦμαι, *navigo, ich schiffe* a) absol. Luc. VIII, 23. Act. XXVII, 24. (Herodian. VIII, 2. 7. Xen. Anab. V, 1. 4. V, 6. 12.) — b) sq. εἰς c. acc. loci Act. XXI, 3. XXVII, 6. (Diod. Sic. XIII, 78. Xen. H. G. I, 1. 8.) — c) sq. ἐπί c. accus. loci Apoc. XVIII, 17. Vide tamen de h. l. lectione *Griesb.* et *Vater.* — d) sq. accus. simplici Act. XXVII, 2. (Polyb. III, 4. 10. Xen. H. G. IV, 8. 6.) — cf. de accus. post vv. motus et similia sub εἰκών p. 380 observata et *Matthiae* §. 409, 4. p. 747.

Πληγή, ῆς, ἡ, (a πλήσσω) 1) *plaga, verber* Luc. X, 30. XII, 48. Act. XVI, 23. v. 33. ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν i. e. ἔλουσε τὸ αἷμα ἀπὸ τῶν πληγῶν [ita plene: ἀπὸ τῆς πληγῆς αἷμα Lucian. D. D. XIV, 2.] cf. ἀπό p. 113 fin. 2 Cor. VI, 5.

XI, 23. (2 Macc. III, 26. Polyb. II, 33. 6. Diod. Sic. XVIII, 36. Xen. Cyr. I, 3. 16.) — 2) *vulnus* Apoc XIII, 3 et 12. *ἐθεραπεύθη ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου* i. e. *vulnus letale*. Vide *θάνατος* p. 707. (Lucian. D. D. XIV. 2.) — Apoc. XIII, 14. *ἡ πληγὴ τῆς μαχαίρας* i. e. *vulnus gladio factum*. — 3) ex hebr. *calamitas* v. *πατάσσω* no. 2. Apoc. IX, 18. 20. XI, 6. XV, 1. 6. 8. XVI, 9. 21. XVIII, 4. 8. XXI, 9. XXII, 18. (1 Macc. XIII, 32. Philo de vit. Mos. p. 624.) — Saepius non legitur in N. T.

Πλῆθος, *εος*, *ους*, *τό*, (amplitudo, magnitudo, ita de montibus Herodot. I, 203. de spatio Thuc. I, 1.) *multitudo, copia* a) universe, ut *στρατιᾶς οὐρανίου* Luc. II, 13. *τῶν ἰχθύων* Joh. XXI, 6. et addito *πολύ* Luc. V, 6. *φρυγάνων* Act. XXVIII, 3. *τῷ πλήθει*, *numerum quod attinet*, an *Menge* Hebr. XI, 12. cf. *Matthiae* §. 400, 6. p. 731. *Winer* p. 84. *ἁμαρτιῶν* Jac. V, 20. 1 Petr. IV, 8. — LXX pro מִסְפָּר Ps CXLVII, 4. (Diod. Sic. III, 22. Xen. Anab. IV, 7. 26.) — — b) de multitudine hominum aa) seq. genitivo genus vel classem significante, ut *τῶν μαθητῶν* Act. VI, 2. — Act. IV, 32. XXI, 36. (Diod. Sic. I, 55. Cebet. tab. c. 1.) — pluralis *πλήθη* [copiae] *ἀνδρῶν* Act. V, 14. — c. *πολύ*, ut *τοῦ λαοῦ* Luc. VI, 17. XXIII, 27. — Joh. V, 3. Act. XIV, 1. XVII, 4. — c. *πᾶν*, ut *τοῦ λαοῦ* Luc. I, 10. Act. XXV, 24. — abest genit. e contextu facile cognoscendus Act. XV, 12 coll. v. 6. — XV, 30 coll. v. 22. ubi *τοῖς κατὰ τὴν ἀντιόχειαν* — *ἀδελφοῖς*. — c. *ἅπαν*, ut *τῶν μαθητῶν* Luc. XIX, 37. — minus plene Act. VI, 5 coll. v. 2. — *αὐτῶν* sc. *τῶν ἀρχιερέων καὶ γραμματέων* Luc. XXIII, 1 coll. XXII, 66. — Act. XXIII, 7. — sq. genit. *τῆς περιχώρου* i. e. *incolarum τῆς π.* Luc. VIII, 37. — Act. V, 16. — bb) absolute *α*) universe Act. II, 6 coll. v. 5. — *β*) collective i. e. ita ponitur, ut singularem sequatur plural. verbi [cf. *Matthiae* §. 302. p. 601. *Buttm.* §. 116, 2. *Jacobs* Achill. Tat. p. 416. *Passow* II. p. 483. *Winer* p. 144.] c. *πολύ* Marc. III, 7. — v. 8. ubi verbis *ἀπὸ* — *καὶ σιδῶνα* per apposit. additur *πλῆθος πολύ*. Cf. *Matthiae* §. 432. p. 804. — c) *frequentia populi, multitudo*, ut *τῆς πόλεως* Act. XIV, 4. — XIX, 9. XXI, 22. (Xen. Mem. I, 2. 42. Cyr. II, 2. 20. plebs Diod. Sic. I, 43.) — Saepius non exlat in N. T.

Πληθύνω, f. *νῶ*, (a *πληθύς*, copia; impleo, füllen, voll machen) 1) *augeo, multiplico*, sq. accus. 2 Cor. IX, 10. de h. l. lectione fluctuante inter optat. aor. *πληθύναι* et fut. *πληθυνεῖ* vid. *Griesb.* et *Vater*. — verbo finito additur particip. ita, ut intendat Hebr. VI, 14 coll. LXX Gen. XXII, 17. Cf. de hoc particip. usu sub *εἴδον* p. 374 sq. observata et *Bornem.* ad Xen. Symp. p. 250. ad Xen. Cyr. V, 1. 1. VI, 1. 4. — LXX pro הִרְבָּה Gen. XXII, 17. רָבָה Joel. III, vel

IV, 13. רַאֲרִיךְ 1 Regg. III, 14. — *πληθύνομαι*, *augeor*, *cresco*, ut ὁ ἀριθμός Act. VI, 7. — VII, 17. IX, 31. XII, 24. — addito dat. commodi, ut χάρις ὑμῖν πληθυνθείη = *vobis abunde contingat* 1 Petr. I, 2. 2 Petr. I, 2. Jud. v. 2. — ἡ ἀνομία πληθύνεται i. e. *ingravescit* Matth. XXIV, 12. — 2) intrans. *augeor*, *cresco* Act. VI, 1. πληθυνόντων τῶν μαθητῶν. LXX pro יָרַב Exod. I, 20. (Herodian. III, 8. 14.) Saepius non legitur in N. T.

Πλήθω, v. *πίμπλημι*.

Πλήκτης, ου, ὁ, (a πλήσσω, percutio) *percussor*, *plagiarius*, *ein Schläger*. Bis in N. T. μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην 1 Tim. III, 3. Tit. I, 7. Junguntur haec verba, quia ebrietas haud raro cum contentione et pugna coniuncta esse solet. (Plutarch. vit. Marcell. c. 1 et vit. Pyrrh. c. 30.)

Πλημμύρα, ας, ἡ, (ut πλήμη Diod. Sic. III, 39. et πλημμύρις Diod. Sic. III, 21) *mare aestuans*, *die Fluth*. Legitur tantum Luc. VI, 48. πλημμύρας δὲ γενομένης. Alii intuentes Matth. VII, 27. ἦλθον οἱ ποταμοί vertunt: diluvio ingruente. (Anthol. gr. T. II. p. 135. ed. *Jacobs*.)

Πλήν, adv. (a πλέον, plus; hinc propr. darüber hinaus, weiter) 1) *praeter*, *excepto* a) seq. genit. Marc. XII, 32. Joh. VIII, 10. Act. VIII, 1. XV, 28. XXVII, 22. (Plutarch. apophth. Mor. II. p. 32. ed. *Tauchn.* Polyb. III, 54. 4. Pausan. VI, 19. 8. Xen. Anab. I, 9. 9. Thuc. IV, 54) cf. *Fischer* ad Well. T. III. P. II. p. 77. — b) *praeterquam*, *nisi* Act. XX, 23. τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσαντά μοι μὴ εἰδώς, πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα — διαμαρτύρεταί μοι. (Xen. Cyr. II, 4. 17. Dem. 795, 22. Lucian. D. D. VIII, 3. πλὴν ὅτι Dionys. Halic. de comp. verbb. p. 176.) — 2) *verum*, *sed*, *tamen*, nos: *aber*, *doch*, *indessen* a) universe Matth. XI, 22. 24. XVIII, 7. XXVI, 39. 64. Luc. VI, 24. 35. X, 11. 14. 20. XI, 41. XII, 31. XIII, 33. XVIII, 8. XIX, 27. XXII, 21. 22. 42. XXIII, 28. 1 Cor. XI, 11. Phil. I, 18. III, 16. IV, 14. Apoc. II, 25. (Herodian. I, 12. 6. III, 4. 1. Lucian. D. D. I, 3. Xen. Anab. I. 8. 25. III, 1. 26.) — b) post parenthesin et ubi auctor redit ad superiora Eph. V, 33 coll. v. 25. 28. (Polyb. XI, 17. 1. XI, 23. 2.) —

Πλήρης, εος, ους, ὁ, ἡ, — ες, τό 1) *plenus* a) proprie i. e. *refertus*, nunc absolute Matth. XIV, 20. XV, 37. Marc. VI, 43. — nunc sq. genit. Marc. VIII, 19. (Lucian. Dial. Deorr. V, 3. Herodian. III, 13. 9. Xen. Anab. I, 2. 7. I, 5. 1.) — b) *large instructus*, *large affectus*, sq. genit. cf. *Matthiae* §. 351. p. 662. *Buttm.* §. 119, 5. 2. *Winer* p. 78. — Luc. IV, 1. V, 12. Joh. I, 14. Act. V, 3. 5. 8. VII, 55. IX, 36. XI, 24. XIII, 10. XIX, 28. — (LXX Nehem. IX, 25. Sirac. XIX, 26. Polyb. V, 15. 6. Dem. 1445, 13. Xen. Anab. I, 2. 7. III, 5. 2 et Cyr. VII, 2. 13.) — 2) *completus*, μισθὸς πλήρης *der volle Lohn* 2 Joh. v. 8. — σῖτος πλήρης i. e. *frumentum*,

cui nihil ad iustam magnitudinem deest. Marc. IV, 28. (LXX Ruth. II, 12. 1 Macc. VIII, 25. Dem. 776, 9. Xen. Anab. VII, 5. 5)

Πληροφορέω, ῶ, f. ήσω, [a πλήρης et φορέω gesto, fero; propr. plenum facio] 1) *perficio* i. e. *omni ex parte satisfacio alicui rei,* sq acc., ut τὴν διακονίαν 2 Tim. IV, 5.— 2) *certum aliquem* vel *aliquid reddo* i. e. a) *argumentis certis persuadeo alicui aliquid,* πληροφορέομαι, *certo persuasus sum,* sq. ὅτι Rom. VI, 21. — absolute XIV, 5. — (Ctesias Excerptt. c. 38. πόλλοις οὖν λόγοις καὶ ὅρκοις πληροφορήσαντες Μεγάβυζον. Isocrat. Orat. Trapez. p. 360. *Steph.* ἐμὲ δὲ πολλῶν ἀκουόντων ἔξαρνον πληροφορηθεὶς γεγενῆσθαι μηδὲν κεκτῆσθαι) — b) *argumentis certis munio et confirmo, vollständig erweisen,* sq. accus. rei Luc. I, 1. 2 Tim. IV, 17.— Saepius non legitur in N. T.

Πληροφορία, ας, ἡ, (propr. repletio) 1) *plenior et uberior rei confirmatio argumentis certis effecta* 1 Thess. I, 5. τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν ἐγενήθη — ἐν πληροφορίᾳ πολλῇ. Hebr. VI, 11. ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν πρὸς πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος i. e. *studium declarare pertinens ad spem plenius et uberius confirmandam* — 2) loco adiectivi: πλήρης vel πεπληροφορημένη Col. II, 2.

Πληρόω, ῶ, f. ώσω, (a πλήρης) 1) *impleo, repleo, plenum facio, ich erfülle, ich fülle an, ich mache voll* a) proprie, sq. accus. rei, ut σαγήνην Matth. XIII, 48. φάραγγα Luc. III, 5. quo loco πληρωθήσεται = *expleatur, soll ausgefüllt werden.* Cf. de futuro quatenus imperandi vim includat *Winer* p. 130. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 252 sq. *Matthiae* §. 498. p. 942. (τὰ πλοῖα λίθων Diod. Sic. XIII, 78. de navibus, quae sociis navalibus implentur, ubi nos: *bemannen, ausrüsten* Lucian. D. M. XVIII, 2. Thuc. I, 29.) — b) de rebus odore, sonitu implentibus aliquid, sq. accus. loci, ut τὸν οἶκον Act. II, 2. — Joh. XII, 3. ἡ δὲ — μύρον i. e. ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη εὐωδίας ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου, *suavitate odoris exeuntis ab unguenti odore,* (ita πλέος ἀπό τινος Xen. Cyr. I, 3. 5. Cf. ad h. l. *Bornem.*) — c) de personis, quae late spargentes vel propagantes nuntium locum aliquem eius notitia implent, sq. genit. rei et accus. loci Act. V, 28. (Liban. epist. p. 721. οὐκ ἄδηλον, ὅτι δι᾽ ὅσων ἦλθες πόλεων, πάσας ἐνέπλησας τῶν ὑπὲρ ἡμῶν λόγων. Justin. XI, 7. *post hunc filius Mida regnavit, qui ab Orpheo sacrorum solemnibus initiatus Phrygiam religionibus implevit.*) — — d) = *copiose instruo aliquem,* πεπλήρωμαι, *copiose instructus sum, plenus sum, abundo,* aa) τινά τινος Luc. II, 40. Act. II, 28. XIII, 52. Rom. XV, 13. 14. 2 Tim. I, 4. (κενῶν ἐλπίδων Plut. vit. Fab. Max. c. 5. σοφίας Plato Conv. p. 316 D.—

Liv. VII, 7. XXXVI, 29.) de genit. post πληροῦν vid. sub πίμπλημι monita. — bb) τινά τινι, *aliquem aliqua re* Rom. I 29. 2 Cor. VII, 4. (2 Macc. VII, 21. Diod. Sic. II, 39. IV, 84. Eurip. Herc. fur. v. 372 et πλήρης Eur. Bacch. v. 18.) cf. *Matthiae* §. 352, not. p. 663. *Elmsley* ad Eurip. Bacch. v. 18. — cc) τινὰ ἔν τινι, ut Eph. V, 18. πληροῦσθε ἐν πνεύματι i. e. ἐστὲ ἐν πνεύματι καὶ πληροῦσθε αὐτῷ. Cf. sub ἐν p. 532 ad h. l. notata. — dd) πληροῦμαι εἴς τι i. e. vel ἀφικόμενος εἴς τι πληροῦμαι αὐτῷ, ut ἵνα — θεοῦ *ut postquam adepti estis occasionem bonorum quorumcunque, quae habet Deus* [εἰς πᾶν το πλήρωμα τοῦ θεοῦ], *accipiendorum, largiter iis instruamini* vel ἀφικόμενος εἴς τι πληροῦμαί τινι, i. e. *ut, postquam accessistis ad* πᾶν το πλήρωμα τοῦ θεοῦ, i. e. *ad universam illam cultorum Dei multitudinem, copiose instruamini bonis modo memoratis*, ut τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ γνώσει Eph. III, 19. — ee) πεπλήρωμαί τι, *copiose instructus sum ratione habita alicuius rei* i. e. *abunde habeo, abunde instructus sum aliqua re* Phil. I, 11. Col. I, 9. Cf. *Matthiae* §. 424. p. 782. *Buttm.* §. 121, not. 1. — ff) πληρόω τινά, absque casu rei = *augeo aliquem, bonis abunde instruo aliquem*, ut τὰ πάντα i. e. *universos Jesu cultores, die ganze Christenmenge* Eph. IV, 10.— et *medium* significatione activa [cf. sub ἐκτίθημι adnotata p. 483.] Eph. I, 23. — — — e) τὴν καρδίαν τινός, *animum alicuius = occupo* Joh. XVI, 6. Act. V, 3. — (Ita *impleo* Virg. Aen. XI, 896. nostrates: *der Gedanke, der Schmerz, der seine ganze Seele füllt*, i. e. *einnimmt.*) — — f) = *satisfacio*, i. e. aa) *befriedigen*, sq. accus., ut πᾶσαν χρείαν τινός Phil. IV, 19. (ita ἐπιθυμίας in verbis Platonis in Gorg. T. I. p. 508. a. b. οὐκ ἐπιθυμίας ἐῶντα ἀκολάστους εἶναι καὶ ταύτας ἐπιχειροῦντα πληροῦν.) — bb) *perago, exsequor*, sq. accus., ut πᾶσαν δικαιοσύνην Matth. III, 15. — Act. XIII, 25. XIV, 26. Rom. VIII, 4. XIII, 8. Gal. V, 14. Col. IV. 17. — (Herodian. III, 11. 9. *impleo* Cicer. Cluent. c. 18. Tacit. Ann. III. 53. Plin. epist. X, 56. nostrates: *seine Pflicht erfüllen*, coll. hebr. מִלֵּא (לָלֶכֶת) אַחֲרֵי יְהֹוָה *implere post Jovam* i. e. iussa Jovae plene exsequi Num. XIV, 24. XXXII, 11. 12. Deut. I, 36.) — — g) de dictis et promissis eventu comprobatis, ubi Lat. *impleo, ratum facio, eventu comprobo.* Ita in formula ἵνα πληρωθῇ ἡ γραφή, vel τὸ γεγραμμένον, vel τὸ ῥηθέν, vel ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος, ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί, τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθέν, usitatis apud N. T. scriptores, nihil evenisse vel evenire potuisse Jesu et rei christianae, persuasum habentes, cuius vestigia et primae lineae non inveniantur in V. T. libris, cf. 1 Petr. I, 10. 12. — Leguntur formulae istae: Matth. I, 22 II, 15. 17. 23. IV, 14. VIII, 17. XII, 17. XIII, 35. XXI, 4. XXVI, 54. 56. XXVII, 9. 35.

Marc. XIV, 49. XV, 28. Luc. I, 20. IV, 21. XXIV, 44. Joh. XII, 38. XIII, 18. XV. 25. XVII, 12. XVIII, 9. 32. XIX, 24. 36. Act. I, 16. III, 18. XIII, 27. Jac. II. 23. — Ita LXX et hebr. מִלֵּא 1 Regg. II, 27. 2 Chron. XXXVI, 22. (1 Macc. II, 55. Herodian. II, 7. 9. Polyaen. Strateg. I, 18. Arrian. diss. epict. III, 25. Julian. epist. 60. et *impleo* Plin. epist. II, 12. Liv. I, 7. nos: *sein Versprechen erfüllen*, *die Ahnung geht in Erfüllung.*) — — — h) = *absolvo* aa) de tempore [ein bestimmtes Zeitmaass vollmachen], ubi Lat. *impleo*, *absolvo*, *perago*, ut καιρόν Marc. I, 15. πεπλήρωται ὁ καιρὸς i. e. *der für die Erscheinung des Messias bestimmte Zeitraum ist abgelaufen.* Joh. VII, 8. ὁ καιρὸς — πεπλήρωται i. e. *tempus*, *mihi vel itineri meo opportunum*, *nondum peractum est.* Luc. IX, 31. ἔλεγον — ἐν ἱερουσαλήμ i. e. *locuti sunt de extremis vitae diebus*, *quas erat impleturus* vel *absoluturus Hierosolymis.* — Luc. XXI, 24. Act. VII, 23. de h. l. dativo commodi cf. *Buttm.* §. 120, not. 2. coll. *Winer* p. 86. *Matthiae* §. 387. p. 708. §. 389, g. p. 713 sq. — Act. VII, 30. IX, 23. XIII, 25. XXIV, 27. — abest τὸν καιρὸν αὐτῶν Apoc. VI, 11. — (LXX Gen. XXV, 24. L, 3. Jos. Ant. VI, 4. 1. Tob. VIII, 20. *impleo* Horat. epist. I, 20. 27. Plin. H. N. VII, 16. Plin. ep. I, 12. Tacit. Ann. II, 42.) — bb) de negotiis = *ad finem perduco*, *absolvo* α) propr., ut τὰ ῥήματα Luc. VII, 1. ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα i. e. *his autem peractis* Act. XIX, 21. τὸ εὐαγγέλιον, τὸν λόγον τοῦ θεοῦ i. e. institutionem τοῦ λ. τ. θ. vel τοῦ εὐαγγελίου absolvo Rom. XV, 19. Col. I, 25. cf. *Fritzsche* diss. II. p. 133 sq. — Ita LXX et מִלֵּא 1 Regg. I, 14. (*implere messem* Pallad. Jun. 2.) — cc) metaph. *perfectum reddo*, *perficio*, sq. accus. rei, πεπληρωμένος, *perfectus*, *omnibus numeris absolutus*, Luc. XXII, 16. ἕως ὅτου — θεοῦ i. e. *usque dum perfectior coena* [i. e. coena paschalis, qua fruentes nulla malorum, ut nunc instantium, cogitatione perturbabimur] *instituta fuerit in regno divino.* Joh. III, 29. XV, 11. XVI, 24. XVII, 13. 2 Cor. X, 6. Phil. II, 2. Col. IV, 12. 2 Thess. I, 11. 1 Joh. I, 4. 2 Joh. v. 12. Apoc. III, 2. — Matth. V, 17. τὸν νόμον, τοὺς προφήτας. Aliter *Fritzsche* IV Evv. I. p. 214. explicans: *facio*, *quae de Messia perscripta sunt in V. T. libris.* —

2) *suppleo* i. e. *addo*, *quae desunt*, *ergänzen* Matth. XXIII, 32. ὑμεῖς — πατέρων. De h. l. imperat. non tam iubendi, quam permittendi vim habente: *so macht denn nur das Sündenmaass eurer Väter voll* — cf. *Gesen.* p. 776, 2. et ibi not. p. *Winer* p. 129 et II. p. 105. (Herodian. I, 5. 25. Xen. H. G. IV, 8. 16. *impleo* Liv. XXXIII, 24.) Saepius non extat in N. T.

Πλήρωμα, τος, τό, 1) *id*, *quo impletum est aliquid*, vel *id*, *quod inest alicui rei*, *quod continetur aliqua re* 1 Cor.

X, 26. [v. 28.] — Ita LXX et hebr. מְלֹא Ps. XXIV, 1. XCVI, 11. 1 Chron. XXXI, 16. 32. (de remigibus, quibus implentur vel instruuntur naves Diod. Sic. XI, 3. Polyb. I, 21. 1. I, 60. 1. Thuc. VII, 4 et 12. item de armatura navis Philostr. Heroic. c. 10. §. 12. Aeschin. 67, 29.) — Marc. VIII, 20. *πόσων σπυρίδων πληρώματα κλασμάτων ἤρατε* pro *πόσας σπυρίδας πλήρεις κλασμάτων ἤρατε.* — 2) *copia, abundantia* i. q. *πλῆθος* a) propr. aa) universe Rom. XI, 25. *τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν* i. q. *πάντα τὰ ἔθνη.* — bb) *τὸ πλήρωμα τοῦ θεοῦ* vel *χριστοῦ* α) *copia cultorum Dei* vel *Christi* Eph. I, 23. IV, 13. Col. I, 19. II, 9. quo loco *σωματικῶς* est: *eadem ratione, quae est corpus inter et caput.* Ipse enim Christus cultorum suorum *κεφαλή*, hi eius sunt *σῶμα.* Alii aliter. — β) *copia bonorum, quae habet Deus* vel *Christus* Joh. I, 16. Eph. III, 19. — Rom. XV, 29. *εὐλογίας τοῦ χριστοῦ* i. e. *die ganze Seegensfülle Christi* — b) metaph. pro: *melior conditio* et opponitur *τῷ ἡττήματι* Rom. XI, 12. — 3) *finis temporis constituti* Gal. IV, 4. Eph. I, 10. Vid. *πληρόω* — 4) *exacta observatio* = *ἡ πλήρωσις* Rom. XIII, 10. Vid. *πληρόω* — 5) *supplementum, id, quo expletur aliquid* Matth. IX, 16. Marc. II, 21. —

Πλησίον, adv. 1) *prope, iuxta*, sq. genit. ut *τοῦ χωρίου* Joh. IV, 5. LXX pro אֵצֶל Deut. XI, 30. עַל יַד Jos. XV, 46. (Diod. Sic. III, 39. Herodian. I, 7. 4. Xen. Mem. I, 4. 6 et Cyr. V, 4. 23.) cf. *Matthiae* §. 339. p. 648. *Buttm.* §. 133, 2. *Fischer* ad Weller. T. III. P. II. p. 77. — 2) c. articulo: *ὁ πλησίον alter* i. e. a) *quivis alius homo, Nebenmensch* aa) absolute Rom. XV, 2. — (Polyb. III, 42. 3. XII, 4. 13. — *ὁ πέλας* Thuc. I, 84.) — bb) sq. genit. pron. personal. Rom. XV, 2. — Matth. XIX, 19. XXII, 39. Marc. XII, 31. 33. Luc. X, 27. Rom. XIII, 9. 10. Gal. V, 14. Eph. IV, 25. [Hebr. VIII, 11.] Jac. II, 8. Ita LXX pro רֵעַ Levit. XIX, 18. Exod. XX, 17. — abest artic. Luc. X, 29. 36. cf. *Markland* ad Eurip. Suppl. v. 110. p. 66 ed. Lips. *Winer* Gr. II. p. 42 sq. — b) ex hebr. *qui est eiusdem gentis, civis, Mitbürger* aa) proprie Act. VII, 27. — Ita LXX et רֵעַ Levit. XIX, 18. — bb) pro: *amicus* Matth. V, 43. Ita רֵעַ Job. II, 11. XIX, 21. Prov. XVII, 17. ubi LXX *φίλος.* — Saepius non legitur in N. T.

Πλησμονή, ῆς, ἡ, (id, quo repletum est aliquid LXX Prov. III, 10. — a *πίμπλημι* impleo) *satietas.* Semel in N. T. Col. II, 23. *πρὸς πλησμονὴν σαρκός* i. e. *ad corpus satiandum spectans.* (Aelian. V. H. IX, 26. Diod. Sic. I, 70. Alciphron. III. ep. 6. Xen. Mem. III, 11. 14.)

Πλήσσω, f. *ξω*, *percutio* (propr. Xen. Cyr. II, 3. 19. Herodian. VII, 11. 8.) ex hebr. *πληγῆναι τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου — τῆς σελήνης — τῶν ἀστέρων* dicitur Apoc. VIII, 12. quatenus

iussu Dei *ἐσκοτίσθη τὸ τρίτον αὐτῶν.* Ita הִכָּה, apud LXX *πατάσσειν*, dicitur Jova Nilum fluvium, ubi aquas eius mutari iussit in sanguinem Exod. XVII, 25. quemadmodum idem vel angelus eius mala alicui infligens dicitur *πατάσσειν, πλήσσειν τινά.* Vide *πατάσσω.*

Πλοιάριον, ου, τό, (demin. a *πλοῖον*) *navicula.* Marc. III, 9. [IV, 36.] Joh. VI, 22. 23. XXI, 8. (Diod. Sic. II, 55. Aristoph. Ran. v. 139.) Saepius non extat in N. T.

Πλοῖον, ου, τό, navis (maxime oneraria Diod. Sic. XIII, 78. Xen. Anab. I, 7. 15. Thuc. VI, 30. — a *πλέω*) Matth. IV, 21. 22. VIII, 23. XIV, 22 et saepius. LXX pro אֳנִי vel אֳנִיָּה Jes. II, 16. XXIII, 1. 14. צִי Jes. XXXIII, 21. (Polyb. V, 3. 3. Lucian. Dial. Deorr. XXVI, 4)

Πλόος, οῦς, όου, οῦ, [item apud seriores Graecos *πλοός* Act. XXVII, 9. Cf. ad genit. *νοός*, sub *νοῦς* adnotata], ὁ, *navigatio.* Ter in N. T. Act. XXI, 7. XXVII, 9. 10. (*πλοός* Arrian. Peripl. Erythr. p. 176. — Aelian. V. H. II, 14. Xen. Mem. IV, 7. 4. Thuc. III, 3.)

Πλούσιος, ίου, ὁ, (ab adiect. *πλούσιος, ία, ιον*, a *πλοῦτος* divitiae) *dives, reich* a) propr. Matth. XXVII, 57. Marc. XII, 41. Luc. XII, 16. XIV, 12. XVI, 1. 19. 21. 22. XVIII, 23. XIX, 2. XXI, 1. 1 Tim. VI, 17. Jac. II, 6. Apoc. VI, 15. XIII, 16. LXX pro עָשִׁיר Ruth. III, 10. (Herodian I, 8. 10. Xen. Mem. IV, 2. 37.) — de divitibus *πεποιθόσι τοῖς χρήμασι* Matth. XIX, 23. 24. Marc. X, 25. Luc. VI, 24. XVIII, 25. Jac. I, 10. 11. V, 1. — b) metaph. *dives* i. e. *abundans, abunde instructus*, sq. *ἔν τινι, reich an einer Sache* [cf. *ἐν* p. 521.], ut *ἐν ἐλέει* Eph. II, 4. — Jac. II, 5. — c) diviti per imaginem comparatur nunc *homo, prospero rerum statu utens* 2 Cor. VIII, 9. — nunc *homo recte factis abundans* Apoc. II, 9. III, 17. Saepius non habetur in N. T.

Πλουσίως, adv. *abunde, large, reichlich.* Quater in N. T. Col. III, 16. 1 Tim. VI, 17. Tit. III. 6. 2 Petr. I, 1.

Πλουτέω, ῶ, f. *ήσω*, *dives sum, ditesco*, (a *πλοῦτος*) a) propr. aa) absolute Luc. I, 53. 1 Tim. VI, 9. (Aelian. V. H. II, 11. Xen. Anab. VII, 7. 28.) — bb) sq. *ἀπό τινος* Apoc. XVIII, 15. (Lucian. D. D. XVI, 2.) cf. *ἀπό* p. 116 sq. — cc) sq. *ἔκ τινος* Apoc. XVIII, 3. 19. — cf. *ἐκ* p. 456. — b) metaph. *abunde instructus sum*, Rom. X, 12. *ὁ γὰρ — πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν* i. e. *reich an Gütern aller Art für alle seine Verehrer.* 1 Tim. VI, 18. *πλουτεῖν ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς.* Vide *ἐν* p. 521.— *πλουτῶν εἰς θεόν* i. e. *Deum si respicis et facta voluntati divinae consentanea* cf. *εἰς* p. 434 sq. (*πλουτεῖν εἰς τὸ κοινόν* Philostr. vit. Apollon. IV, 8.) — c) homini diviti comparatur

nunc: *qui abunde instructus est bonis ad animum pertinentibus* 1 Cor. IV, 8. Apoc. III, 17. 18. — nunc: *qui prospero rerum statu utitur* 2 Cor. VIII, 9. — Saepius non legitur in N. T.

Πλουτίζω, f. *ίσω*, (a *πλοῦτος*) *dito, locupleto*, de bonis ad animum pertinentibus = *abunde instruo* vel *largior*, sq. accus. pers. 2 Cor. VI, 10. (Xen. Mem. IV, 2. 9.) — passiv. *abunde instruor*, sq. *ἔν τινι* 1 Cor. I, 5. 2 Cor. IX, 11. cf. *ἐν* p. 521. — LXX pro הֶעֱשִׁיר Gen. XIV, 23. (propr. Plut. apophth. Mor. II. p. 27. ed. *Tauchn.* Xen. Anab. VII, 6. 9.)— Saepius non extat in N. T.

Πλοῦτος, *ου*, *ὁ*, et ut in codd. legitur *τὸ πλοῦτος* [Eph. II, 7. III, 8. 16. Phil. IV, 19. Col. II, 2. cf. *Winer* gram. II. p. 23. — a *πολὺς ἔτος*, annus largum proventum habens] 1) *divitiae*, *opes* a) propr. Matth. XIII, 22. Marc. IV, 19. Luc. VIII. 14. 1 Tim. VI, 17. Jac. V, 2. Apoc. XVIII, 17. LXX pro צֹצָר Jes. XXX. 6. הוֹן Prov. XIII, 7. הָמוֹן Jes. XVI, 14. חַיִל Job. XXI, 7. עֹשֶׁר 2 Chron. I, 11. (Diod. Sic. V, 34 et 77. Aelian. V. H. III, 18. Herodian. I, 21. 11. Aeschin. Dial. Socr. II, 2. 3. Xen. Cyr. VII, 2. 44.) — b) *πλοῦτος τοῦ χριστοῦ* vel *τοῦ θεοῦ* i. e. *thesaurus beneficiorum, quae contingunt a Deo* vel *Christo* Eph. III, 8. Phil. IV, 19. vid. de h. l. supra sub *δόξα* p. 323 ab initio observata. — 2) metaph. *copia, affluentia*, a) universe, ut *τοῦ χρηστότητος* Rom. II, 4. *τῆς ἁπλότητος* 2 Cor. VIII, 2. *τῆς χάριτος* Eph. I, 7. II, 7. *τῆς πληροφορίας καὶ συνέσεως* Col. II, 2. — *πλοῦτος τῆς δόξης* Rom. IX, 23 et Eph. III, 16. Vide supra sub *δόξα* p. 323. vel: summa praestantia Eph. I, 18 et Col I, 27. Vide supra sub *δόξα* p. 321 fin. — *ὦ βάθος πλούτου* i. e. *o immensam praestantiam καὶ σοφίας καὶ γνώσεως et sapientiae et cognitionis!* Rom. XI, 33. — Cf. Ps. V, 8. LXIX, 17. et *Gesen.* 644. 2. (Plato Euthyphron. c. 13. ed. *Fischer.* ubi *ἀπὸ τοῦ πλούτου τῆς σοφίας.*) — b) c. *δύναμις, ἰσχύς, δόξα, τιμή, κράτος* iungitur, ubi laudes et virtutes summae alicuius celebrantur Apoc. V, 12. — 3) ex metonym. adiunct. *reicher Gewinn*, *fons salutis* Hebr. XI, 26. — sq. genit. *κόσμου* vel *ἐθνῶν* i. e. *für die heidnische Welt* Rom. XI, 12. — Saepius non habetur in N. T.

Πλύνω, f. *νῶ*, *lavo*; maxime de vestimentis dicitur, et ita semel legitur in N. T., ut *τὰς στόλας αὐτῶν* Apoc. VII, 14. [XXII, 13.] Ita LXX pro כִּבֵּס Gen. XLIX, 11. (Artemid. II, 4. Hom. Iliad. XII, 155.)

Πνεῦμα, *τος*, *τό*, (a *πνέω* spiro) 1) *spiritus*, i. e. a) *halitus*, *anhelitus*, *der Hauch* [propr. Xiphilin. in Traian. p. 255. Xen. Venat. VII, 3. Thuc. II, 49.] ad normam hebr. רוּחַ שְׂפָתַיִם item רוּחַ פֶּה tribuitur Deo *πνεῦμα τοῦ στόματος*

quatenus vi sua omnipotenti vel perdit aliquem 2 Thess. II, 8 coll. Jes. XI, 4. Job. XV, 30. vel vitam largitur alicui Apoc. XI, 11. ubi *πνεῦμα ζωῆς* = *ein belebender Hauch.* Ita Ps. XXXIII, 6. Cf. *Gesen.* ad Jes. XI, 4.

b) *ventus* Joh. III, 8. Hebr. I, 7. — Ita LXX et רוּחַ Gen. VIII, 1. (Diod. Sic. I, 62. Aelian. V. H. XIII, 1. Dem. 48, 24. Xen. Anab. VI, 1. 14 vel V, 9. 14. Thuc. II, 77.) —

c) *spiritus, qui pulmonibus ducitur, anima* corpus animans, *der Athem* aa) universe, ut *ἀφιέναι τὸ π.* i. e. *exspirare* Matth. XXVII, 50. (Eurip. Hec. v. 565 vel 571. Artemid. I. 54.) — Uti anima a Deo profecta esse eademque ad illum redire vel recipi ab eo dicitur Cohel. XII, 7. Job. XXVII, 3. ita, qui moritur, *παρατίθεσθαι* vel *παραδιδόναι τὸ πνεῦμα εἰς τὰς χεῖρας θεοῦ* vel Deus *δέχεσθαι* dicitur *τὸ πνεῦμα* Luc. XXIII, 46. Joh. XIX, 30. Act. VII, 59. (Diod. Sic. III, 39. *τὸ πνεῦμα τῇ δούσῃ φύσει πάλιν ἀνταπέδωκαν.*) — — b) in similitudine Joh. VI, 63. *τὸ πνεῦμα — ἐστι* i. e. *uti spiritus in homine est, qui animat,* [*ζωοποιεῖ*] *τὴν σάρκα, cum ἡ σὰρξ, destituta τῷ πνεύματι, nihil valeat, ita doctrina mea, cum vitam largiatur* [*ζωοποιεῖ*], *spiritus est* vel *eodem loco habenda est, quo πνεῦμα relatum ad τὴν σάρκα,* notio universa: *quanto τῇ σαρκὶ praestat τὸ πνεῦμα, tanto doctrina mea, vitam et felicitatem largiens, praestat bonis τῇ σαρκὶ aequiparandis.* Cf. *Lücke* II. p. 114 sq. — Alii ad num. 3. hunc locum referunt.

2) *animus, mens,* quatenus sentit, studiis certis tenetur, cogitat, intelligit, decernit, *Geist, Herz, Sinn,* ut *πτωχοὶ τῷ πνεύματι* [cf. de dat. = *in Anschung, an Winer* p. 84. *Matthiae* §. 400. p. 731.] Matth. V, 3. cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 202. — *ἐπιγινώσκειν τῷ πνεύματι* Marc. II, 8. *κραταιοῦσθαι* Luc. I, 80. II, 40. *π. πρόθυμον* Matth. XXVI, 41. Marc. XIV, 38. *θέσθαι ἐν τῷ π.* = *apud animum suum constituere* Act. XIX, 21. — *ἀναπαύειν τὸ π. τινος* 1 Cor. XVI, 18. 2 Cor. VII, 13. *πραέος καὶ ἡσυχίου π.* 1 Petr. III, 4. *πνεύματι πραότητος* 1 Cor. IV, 21. — dicitur *τὸ π. τινος ἀγαλλιᾶν* Luc. I, 47. *παροξύνεσθαι* Act. VII, 16. item *τῷ πνεύματι ἀναστενάζω* Marc. VIII, 12. *ἀγαλλιάομαι* Luc. X, 21. *δέδεμαι* Act. XX, 22. *ἐμβριμάομαι* Joh. XI, 33. *ζέω* Act. XVIII, 25. Rom. XII, 11. *ταράσσομαι* Joh. XIII, 21. — *οὐκ οἴδατε — ὑμεῖς*=*quo animo vos esse decet?* Luc. IX, 55. — *ἐν π. πραότητος* [propr. *in Begleitung* =] *adhibendo animo leni* i. e. *leni animo.* Gal. VI, 1. *ἄνεσις τῷ π. μου* i. e. *für mein Herz* 2 Cor. II, 12. — *πνεύματι ἀνανεοῦσθαι* Eph. IV, 23. *στήκειν ἐν ἑνὶ π.* Phil. I, 27. — — *πνεύματι* i. e. vel *dem Geiste nach,* ut *ἅγιος* 1 Cor. VII, 34. *εἶναι σύν τινι* vel *παρεῖναι* 1 Cor. V, 3. Col. II, 5. *ζῆν* 1 Petr. IV, 6. — *λατρεύειν,*

προσεύχεσθαι, *ψάλλειν* 1 Cor. XIV, 15. 16. Phil. III, 3. — vel *ad normam*, ut *τῷ αὐτῷ π. περιπατεῖν* 2 Cor. XII, 18. — *ἐν π.* item *ἐν τῷ π.* [propr. *in Begleitung* =] *mit dem Geiste*, ut *δοξάζειν* 1 Cor. VI, 20. e lect. vulg. *λατρεύειν* Rom. I, 9. *προσεύχεσθαι* Eph. VI, 18. *προσκυνεῖν* Joh. IV, 23. 24. — 1 Cor. VI, 17. *ὁ δὲ — ἐστί* i. e. *adeo ad dominum pertinet, ut uterque, et dominus et ille, unum habeat animum*, quibus vv. significatur intima utriusque necessitudo. — cum *πνεύματι* i. e. spiritu rationali, iungitur *ψυχή* i. e. spiritus vitalis Hebr. IV, 12. — iunct. c. *ψυχή* et *σῶμα* legitur in circumscriptione *totius hominis* 1 Thess. V, 23. — *τὸ δὲ π. ζωή* = *ζωὴν ἔχει* Rom. VIII, 16. — 1 Cor. II, 11. V, 4. 5. VII, 1. XIV, 14. Gal. VI, 18. Eph. IV, 3. 4. Phil. II, 1. 2 Thess. II, 13. 2 Tim. IV, 22. Philem. v. 25. Hebr. XII, 9. — LXX pro רוּחַ Ps. LI, 10. 12. Ezech. I, 12. (3 Esr. II, 2. Anth. gr. T. IV. p. 284. ed. *Jacobs.*) —

3) *spiritus*, i. e. natura simplex vel corpore [i. e. involucro corporis crassioris] carens, intelligendi, appetendi, agendi vi adeoque vita praedita, *ein Geist* a) universe Luc. XXIV, 37. 39. — b) de Deo Joh. IV, 24. — c) de spiritibus humano corpore exutis, *eine abgeschiedene Seele*, ubi Lat. *manes* Hebr. XII, 23. 1 Petr. III, 19. Apoc. XXII, 6. — d) de naturis homine superioribus vel de spiritibus, qui intersunt Deum et homines aa) universe Act. XXIII, 8. 9. — bb) quatenus iis utitur Deus ministris Hebr. I, 14. — Act. VIII, 29. — item *πνεῦμα κυρίου* v. 39 coll. v. 26. ubi *ἄγγελος κυρίου* — de septem angelis, qui ex opinione Judaeorum coram Deo apparent Apoc. I, 5. III, 1. IV, 5 coll. Tob. XII, 15. — sq. gen. rei, cuius auctor est spiritus immissus alicui a Deo, ut *δειλίας* 2 Tim. I, 7. *δουλείας* Rom. VIII, 15. *κατανύξεως* Rom. XI, 8 coll. Jes. XXIX, 10. — Ita LXX et רוּחַ Jes. l. l. Zachar. XII, 10. — e) de angelis malis *δαιμονίων* nomine insignibus. Ita *α*) sq. genit. classis, ut *δαιμονίων* i. e. *spiritus e genere daemonum* Apoc. XVI, 14. *δαιμονίου ἀκαθάρτου* Luc. IV, 33. *τοῦ κόσμου* [i. e. *τοῦ κόσμου τούτου* vel *τοῦ αἰῶνος τούτου*] *spiritus, qui est et operatur in hominibus huius seculi* 1 Cor. II, 12. — *β*) sq. genit. rei ab eo effectae, ut *ἀσθενείας* Luc. XIII, 11 coll. v. 16. *πλάνης* 1 Joh. IV, 6. *πύθωνος* = *fatidicum reddens aliquem* Act. XVI, 16. — *γ*) addito adiectivo, ut *ἀκάθαρτον* Matth. X, 1. XII, 43. Marc. I, 23. 26. 27. III, 11. 30. V, 2. 8. VI, 7. VII, 25. Luc. VI, 18. VIII, 29. IX, 42. XI, 24. 26. Act. V, 16. Apoc. XVI, 13. XVIII, 2. *ἄλαλον*, *κωφόν* i. e. *mutum, surdum reddens aliquem* Marc. IX, 17. 25. *πλάνον* i. e. *in errorem inducens aliquem* 1 Tim. IV, 1. *πονηρόν* Luc. VII, 21. VIII, 2. Act. XIX, 12. 13. 15. 16. *τὸ ἐνεργοῦν ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπειθείας* Eph. II, 2. — *δ*) absolute i. e. abest *ἀκάθαρτον*, e contextu facile

addendum Matth. VIII, 16. XII, 45. Marc. IX, 26. Luc. IX, 39. X, 20. Act. XVI, 18 coll. v. 16.

f) de spiritu divino: *spiritus, quem, ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ πατρός καταβαίνειν* vel *ἔρχεσθαι* vel *ἐκχύνεσθαι ἐπὶ τοὺς εἰς χριστὸν πιστεύοντας et bonorum quorumcunque, ad animum pertinentium, ἀγάπης, ἀποκαλύψεως, γνώσεως, δυνάμεως, ἐλπίδος, πίστεως, σοφίας, auctorem esse libri sacri tradunt et quem, δεδομένον τῷ ἰησοῦ οὐκ ἐκ μέτρου, auctorem, doctorem, suasorem, monitorem, adiutorem fuisse Apostolis in mandatis Jesu exsequendis et opere, ab ipso inchoato, continuando latiusque propagando iidem docent, — spiritus divinus, spiritus sanctus.* Cf. de hac huius voc. significatione et quatenus repetenda est ab Hebraeorum רוּחַ vel רוּחַ יְהוָֹה *Schmidt* Biblioth. für Krit. Exegese und mittlere Christengeschichte Vol. I. p. 277 sqq. *de Ammon* bibl. Theol. Vol. I. p. 236 sqq. *de Wette* bibl. Dogmat. §. 111. §. 232. 237. 266. 302. *Fritzsche* de Spir. S. 1819. 4. *Gesen.* hebr. Wörterb. sub רוּחַ. — Ita legitur in N. T. aa) proprie *α*) addito *τοῦ θεοῦ*, vel *θεοῦ* vel *κυρίου* vel *τοῦ πατρὸς ὑμῶν* Matth. III, 16 X, 20. XII, 18. Luc. IV, 18. Act. II, 17. 18. V, 9. Rom. VIII, 9. 11. 1 Cor. II, 10. 11. III, 16. VII, 40. Eph. III, 16. 1 Petr. IV, 14. 1 Joh. IV, 13. — dat. *πνεύματι θεοῦ* vel: *ope spiritus divini* 2 Cor. III, 3. vel = *ὑπὸ τοῦ π. θεοῦ* Rom. VIII, 14. cf. *Matthiae* §. 395. p. 722. *Buttm.* §. 121, 4. *Winer* p. 85. — praeced. *ἐν*: *ἐν π. θεοῦ* vel: *adiutus a spiritu div.* Matth. XII, 28. Cf. *ἐν* p. 523. — vel: *opera spiritus div.* 1 Cor. VI, 11. cf. *ἐν* p. 523. — *β*) addito *ἰησοῦ* vel *χριστοῦ* vel *ἰησοῦ χριστοῦ*, vel *κυρίου* vel *τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ* Act. XVI, 7. Rom. VIII. 9. 2 Cor. III, 17. *οὐ — τὸ πνεῦμα κυρίου.* Gal. IV, 6. Phil. I, 19. 1 Petr. I, 11. — *γ*) addito *ἁγίου* Matth. I, 18. 20. III, 11. XII, 32. XXVIII, 19. Marc. I, 8. III, 29. XIII, 11. Luc. I, 15. 35 41. 67. II, 25. 26. III, 16. 22. IV, 1. XI, 13. XII, 10. 12. Joh. I, 33. VII, 39. XIV, 26. XX, 22. Act. I, 2. 5. 8. 16. II, 4. 33. 38. IV, 8. 31. V, 3. 32. VI, 3. 5. VII, 51. 55. VIII, 15. 17—19. IX. 17. 31. X, 38. 44. 45. 47. XI, 15. 16. 24. XIII, 2. 4. 9 52. XV, 8. 28. XVI, 6. 7. XIX, 2 bis. v. 6. XX. 23. 28. XXI, 11. XXVIII, 25. Rom. V, 5. XV, 13. 19. 1 Cor. VI, 19. 2 Cor. VI, 6. XIII, 13. Eph. I, 3. IV, 30. 1 Thess. I, 5. 6. IV, 8 2 Tim. I, 14. Tit. III, 5. Hebr. II, 4. III, 7. VI, 4. — LXX Ps. LI, 13. Jes. LXIII, 10. — *ἐν πνεύματι ἁγίῳ* i. e. vel: *actus a spiritu div.* Matth. XII, 36. 1 Cor. XII, 3. Cf. *ἐν* p. 522 fin. vel: *opera spiritus div., per spir. div.* Rom. XIV, 17. XVI, 16. 1 Petr. I, 12. Jud. v. 20. Cf. *ἐν* p. 523. — Rom. IX, 1. alii: *per* i. e. *bey* cf. *ἐν* p. 529. — vel: *comitante spiritu div.* 1 Thess. I, 5. Cf. *ἐν* p. 529 sq. — *δ*) addito *ἁγιωσύνης*

Rom. I, 4. — *ε*) addito *αἰώνιον* Hebr. IX, 14. — *ζ*) sq. gen. rei, cuius auctor vel dator est spiritus div., ut *τῆς ἀληθείας* i. e. *qui, veritatis amantissimus, veritatis cognoscendae auctor est et adiutor* Joh. XIV, 17. XV, 26. XVI, 13. 1 Joh. IV, 16. *δυνάμεως, ἀγάπης, σωφροσύνης* 2 Tim. I, 7. *ζωῆς* Rom. VIII, 2. *τῆς πίστεως* i. e. *fiduciam largiens* 2 Cor. IV, 13. *προφητείας* Apoc. XIX, 10. *σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως* Eph. I, 17. *υἱοθεσίας* i. e. *spiritus divinus, qui, dum filiorum loco nos haberi a Deo, certiores nos facit, fiducia in Deum animos nostros replet* Rom. VIII, 15. *χάριτος* i. e. vel: *certiores nos faciens de gratia divina* vel: *concessus per gratiam div., gratiae divinae pignus et testis* Hebr. IX, 29. — *η*) addito *τὸ ἐκ θεοῦ* 1 Cor. II, 12 — *ϑ*) absolute Matth. IV, 1 coll. c. III, 16. — XII, 31 coll. v. 32. Marc. I, 10. 12. Luc. IV, 14 coll. v. 1. Joh. I, 32. 33. ubi, ut VII, 39 alternat c. *πνεῦμα ἅγιον*. III, 5. *τὸ γεγεννημένον — πνεύματος* v. 6. 8. — v. 34. — VI, 63. *τὸ πνεῦμα — ζωή* i. e. *spiritus div. est, qui vitam et felicitatem largitur, externa conditio*, qua gloriamini, *nihil valet* sc. ad felicitatem largiendam, *doctrina mea auctorem habet spiritum divinae vitae et felicitatis datorem.* Alii ad num. 1. c. referunt h. l. — Act. VI, 10. X, 19. XI, 12. 28. XXI, 4. Rom. VIII, 6. 16. 26 bis. v. 27. *ἀπαρχή* item *ἀῤῥαβὼν τοῦ π.* Rom. VIII, 23. 2 Cor. I, 22. V, 5. vid. *ἀπαρχή* et *ἀῤῥαβών*. — Rom. XV, 30. 1 Cor. II, 4. 10. 13. XII, 4. 7. 8 bis. v. 11. 13 bis. 2 Cor. III, 6 bis. v. 8. XI, 4. *εἰ — πνεῦμα — ἐλάβετε.* Gal. III, 2. 3. 5. 14. V, 17 bis. v. 22. VI, 8 bis. v. 17. 1 Thess. V, 19. 2 Thess. II, 13 et 1 Petr. I, 2. — 1 Tim. IV, 1. Jac. IV, 5. 1 Petr. I, 22. 1 Joh. III, 24. V, 6. 7. 8. Jud. v. 19. Apoc. II, 7. 11. 17. 29. III, 6. 13. 22. XIV, 13. — dativus *πνεύματι* vel: *ope spiritus divini* [cf. *Winer* Gr. II. p. 71.] Rom. VIII, 13. Gal. V, 5. 1 Petr. III, 18. — vel: = *ὑπὸ τοῦ πνεύματος*, Gal. V, 18. — vel: *secundum, ad normam, quam suppeditat spiritus divinus* Gal. V, 16. — vel: *ita ut ab arbitrio spiritus div. pendeam* Gal. V, 25 bis. 1 Cor. XIV, 2. — praeced. *ἐν*: *ἐν πνεύματι* i. e. vel: [*γενόμενος ἐν πνεύματι* ita ut sim in potestate spir. div. i. e.] *im Zustande der Begeisterung, actus a spiritu div.* Matth. XXII, 43. Luc. II, 27. IV, 1. Col. I, 8. Apoc. I, 10. IV, 2. XVII, 3. XXI, 10. — cf. *ἐν* p. 522 sq. — hinc *εἰμὶ ἐν π.* *regor a spir. divino* Rom. VIII, 9. Phil. I, 27. Cf. *ἐν* p. 522 sq. — vel: *ad normam, tenens normam profectam a spiritu divino* Rom. II, 29. *ἐν καινότητι πνεύματος tenens novam, quam suppeditat spiritus div., normam* Rom. VII, 6. — Cf. *ἐν* p. 527. — vel: *opera spiritus divini, per spiritum divinum* 1 Cor. XII, 9. Eph. II, 18. III, 5. — Cf. *ἐν* p. 523. — vel: *regimini spiritus divini subiectus* Eph. II, 22. Cf. *ἐν* p. 522. — *ἐν π. ἠλίου* = *spiritu divino eodem instructus, quo agebatur Elias*

Luc. I, 17. cf. ἐν p. 528. — Eph. V, 18. πληροῦσθε ἐν πνεύματι pro: ἐστὲ ἐν πνεύματι καὶ πληροῦσθε αὐτῷ. Cf. πληρόω. — περιπατεῖν κατὰ πνεῦμα i. e. *ad normam a spiritu div. suppeditatam* Rom. VIII, 1. 4. — οἱ κατὰ τὸ πνεῦμα ὄντες = οἱ κατὰ τ. π. περιπατοῦντες v. 5. — ὁ κατὰ πνεῦμα γεννηθείς, *qui natus est vi spiritus divini*, appellatur ita Isaacus Gal. IV, 29. ratione habita Gen. XVII, 16. XVIII, 10.

bb) metonym. α) pro: ὁ ἔχων τὸ πνεῦμα, *spiritu divino instructus*, ita αα) ubi singularis legitur Joh. III, 6. 2 Thess. II, 2. Apoc. XXII, 17. τὸ πνεῦμα — λέγουσιν i. e. *is, qui spiritu divino instructus, haec edidit praesagia.* — 1 Cor. XV, 45. εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν i. e. εἰς ἔχοντα πνεῦμα ζωοποιοῦν *ita, ut esset, qui, spiritu divino instructus, vitam largiretur.* — ββ) ubi legitur pluralis πνεύματα vel πᾶν πνεῦμα, i. e. *homines*, vel *doctores, qui spiritu divino aguntur* vel *eo se agi profitentur* 1 Cor. XII, 10. 1 Joh. IV, 1. 2. 3. cf. *Lücke* III. p. 188. — β) pro: *spiritus divini dator* 2 Cor. III, 17. ὁ δὲ κύριος πνεῦμά ἐστι. v. 18. — γ) pluralis: πνεύματα vel: *dotes spiritus divini* vel *sermones, quos suggerit* τὸ πνεῦμα, *begeisterte Vorträge* 1 Cor. XIV, 12. 32. — Saepius non legitur in N. T.

Πνευματικός, ή, όν, (a πνεῦμα) 1) *spiritualis, e,* i. e. *ad animum pertinens, geistig* a) universe, ut εὐλογία Eph. I, 3. χάρισμα Rom. I, 11. — τὰ πνευματικά i. e. *bona ad animum pertinentia* Rom. XV, 27. 1 Cor. IX, 11. (Plut. Vol. VII. p. 389. ed. *Hutten.*) — b) οἶκος π. i. e. *templum spirituale* 1 Petr. II, 5. θυσία ibid. — 2) *spiritualis* i. e. *pertinens ad spiritum* vel *naturam spiritus* [quatenus est ens simplex, intelligendi, appetendi, agendi vi praeditum] a) universe 1 Cor. XV, 44. σῶμα πνευματικόν i. e. *corpus causam vivendi, agendi, movendi in se habens*, ex oppos. σώματος ψυχικοῦ i. e. corporis animalis, *quod cum respirando vivat, causam vitae aliunde suspensam habet.* v. 46. Cf. *Morus* dissert. theol. T. I. p. 180 sqq. — b) τὰ πνευματικά pro: τὰ πνεύματα, *Spiritus, Geister*, τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας Eph. VI, 12. (Ita τὰ λῃστικά pro: τοὺς λῃστάς Polyaen. V, 14. Cf. de usu adiectivorum in ικός exeuntium apud Graecos melioris notae *Matthiae* §. 445. p. 832. *Lobeck* ad Phryn. p. 242.) — 3) *ad spiritum divinum* vel τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, *pertinens*, a) de personis: *is, qui agitur spiritu divino* 1 Cor. II, 13. 15. III, 1. XIV, 37. Gal. VI, 1. — b) de rebus: *res a spiritu div. proficiscens* vel *res ad spiritum div. pertinens* aa) propr. 1 Cor. II, 13. X, 3. 4. XII, 1. XIV, 1. Eph. V, 19. Col. I, 9. III, 16. — bb) ex adiunct. *perfectus, a, um* Rom. VII, 14 coll. v. 12. Saepius non legitur in N. T.

Πνευματικῶς, adverb. *spiritualiter* i. e. *accommodate ad normam spiritus divini.* Bis in N. T. 1 Cor. II, 14. *πνευματικῶς ἀνακρίνεται.* Apoc. XI, 8. *ἥτις καλεῖται πνευματικῶς σόδομα* i. e. *quae, si audis spiritum divinum docentem et hanc rem explicantem, Sodoma appellatur.*

Πνέω, f. *πνεύσω*, *spiro*, *flo* Matth. VII, 25 et 27. *ἔπνευσαν οἱ ανεμοι.* Luc. XII, 55. Joh. III, 8. VI, 18. Apoc. VII, 1. — de verbis *τῇ πνεούσῃ* sc. *αὔρᾳ* Act. XXVII, 40. Cf. Lamb. Bos. de ellips. p. 40. ed. *Schäfer. Fischer* ad Weller. T. III. P. I. p. 252. — LXX pro נָשַׁב Ps. CXLVII, 18. נָשַׁף Jes. XL, 24. (Xen. Anab. IV, 5. 3.) — Saepius non exat in N. T.

Πνίγω, f. *ξω*, 1) *suffoco*, ita de porcis, qui aquis mersi pereunt, pass. *ersaufen* Marc. V, 13. (Jos. Ant. X, 7. 5. Xen. Anab. V, 7. 25.) — 2) = *ἄγχω*, *ango* i. e. *ich würge.* Ita de creditore debitorem segnem obtorto collo corripiente et ad aes alienum solvendum acerbe cogente Matth. XVIII, 28. ita *ἄγχω* Lucian. Dial. Mort. XXII, 2.) —

Πνικτός, *ή*, *όν*, *suffocatus* [Athen. IV. p. 147. D. — a *πνίγω*] *τὸ πνικτόν*, *animal vita privatum sine sanguinis emissione* Act. XV, 20. 29. XXI, 25. — Eiusmodi animalium usus, utpote redolens paganorum superstitionem et cultum, lege interdictus erat Israeliticis Levit. XVII, 13. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 652.

Πνοή, *ῆς*, *ἡ*, (a *πνέω* spiro, flo; spiritus) 1) *ventus* Act. II, 2. — LXX ita pro נְשָׁמָה Job. XXXVII, 10. — 2) *halitus*, *spiritus vitalis*, *Athem* Act. XVII, 25. — LXX ita pro נְשָׁמָה Gen. II, 7. נֶפֶשׁ Prov. XXIV, 12. (Hom. Iliad. XXI, 355.) —

Ποδήρης, *εος*, *ους*, *ὁ*, *ἡ*, — *ες*, *τό*, (a *πούς* et *ἄρω* apto) *ad pedes usque pertingens*, *talaris*, de veste talari semel Apoc. I, 13. — Eiusmodi vestibus utebantur apud Judaeos summi pontifices. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 296. Jos. Arch. III, 8. 4. — LXX pro מְעִיל Exod. XXVIII, 4. (Xen. Cyr. VI, 4. 2. *χιτὼν ποδήρης.*)

Πόθεν, adv. 1) *unde* a) de loco aa) propr. Matth. XV, 33. Luc. XIII, 25. 27. Joh. III, 8. IV, 11. VI, 5. VIII, 14. Apoc. VII, 13. LXX pro אֵי מִזֶּה Gen. XVI, 8. מֵאַיִן Gen. XLII, 7. (Ceb. Tab. c. 1. Xen. Symp. II, 5.) — bb) metaph. de dignitate vel conditione Apoc. II, 17. *πόθεν πέπτωκας.* — b) de origine rei vel hominis Matth. XXI, 25. *τὸ βάπτισμα Ἰωάννου πόθεν ἦν.* Luc. XX, 7. Joh. VII, 27. *τοῦτον οἴδαμεν, πόθεν ἐστίν.* v. 28. IX, 29. 30. XIX, 9. — c) de causa vel auctore rei aa) universe Matth. XIII, 27. 54. 56. Marc. VI, 2.

Luc. XX, 7. Joh. I, 49. II, 9. Jac. IV, 1. (Xen. Sympos. II, 5.) — bb) in interrogationibus admirantis Luc. I, 43. *καὶ πόθεν μοι τοῦτο;* (Epictet. Enchirid. c. 22. Aristenaet. ep. I, 22. Aristoph. Plut. v. 335.) — 2) *quomodo?* in interrogationibus negationem vehementem includentibus Marc. VIII, 4. XII, 37. (Aelian. V. H. XIII, 2. Arrian. diss. epictet. I, 19.) — Saepius non habetur in N. T.

Ποία, ας, ἡ, herba, gramen Jac. V, 14. *ποία γὰρ ἡ ζωὴ ἡμῶν.* (Diog. Laërt. IX, 3. Hom. Odyss. XVIII, 369.); sed alii derivantes a *ποῖος* qualis, vertunt: qualis est vita nostra? — Cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 496. qui formam breviorem *πόαν* non modo frequentiorem fuisse apud veteres, sed *ποίαν* et *πόαν* diversam etiam habuisse significationem observavit.

Ποιέω, ῶ, f. *ήσω,* a. 1. *ἐποίησα,* pf. *πεποίηκα* plusqpf. *πεποιήκειν* [Marc. XV, 7. cf. de plusqpf. absque augm. sub *δίδωμι, ἐκβάλλω* adnotata]

1) *facio* i. e. *efficio, ut existat aliquid, ich mache, verfertige*

A) de rebus manu factis, „von jeder äusserlichen Thätigkeit, die sich durch Hervorbringung irgend eines handgreiflichen, in die Sinne fallenden Productes kund giebt“ *Passow* II. p. 492. — Utuntur Lat. in talibus: *facio, conficio, fabricor, formo,* nostrates: *machen, verfertigen* a) proprie aa) sq. accus. rei, ut *ἀνθρακιὰν* Joh. XVIII, 18. *εἰκόνα* Apoc. XIII, 14. *θεοὺς* i. e. *simulacra deorum,* addito dat. personae Act. VII, 40. Ita LXX et אֲשֶׁה־לָּנוּ אֱלֹהִים Exod. XXXII, 1. — *ἱμάτια, χιτῶνας* Act. IX, 39. *τέσσαρα μέρη* Joh. XIX, 23. *ναοὺς* Act. XIX, 24. *πηλόν* Joh. IX, 11. 14. *πλάσμα* Rom. IX, 20. *σκηνάς* Matth. XVII, 4. Marc. IX, 5. Luc. IX, 33. *τοὺς τύπους* Act. VII, 43. — LXX ita pro עָשָׂה Gen. XXXIII, 17. (Diod. Sic. I, 18. Xen. Mem. II, 7. 5. Cyr. VIII, 2. 4.) — medium *ποιοῦμαι,* [propr. mihi facio, faciendum mihi curo Xen. Cyr. II, 1. 9. „die Beziehung auf mich selbst ist nicht selten eine entferntere, oder sie fällt auch wohl ganz weg, so dass das Medium sich dann der Bedeutung nach vom Activo gar nicht unterscheidet“ *Passow* l. l. *Stallbaum* ad Plat. Phileb. p. 177. quare significatione activa.] *λόγον ποιοῦμαι, commentarium* vel *historiam compono* Act. I, 1. (Diog. Laërt. VII, 1. 21. dissero Xen. Cyr. I, 6. 13. — *ἐποίησε — δημόσια γράμματα* Herodian. VII, 6. 6.) — bb) *τὶ κατά τι* Act. VII, 44. Hebr. VIII, 5. — cc) *τὶ ἔκ τινος* Joh. II, 15. IX, 6. Rom. IX, 21. (Xen. Anab. IV, 5. 14.) — cf. *ἐκ* p. 463. — dd) ita iungitur c. adiectivo, ut circumscribat verbum adiectivo cognatum, ut *εὐθείας ποιεῖν τὰς τρίβους = εὐθύνειν τ. τ.*

Matth. III, 3. Marc. I, 3. Luc. III, 4. *λευκὸν* item *μέλαν ποιεῖν τι* = *λευκαίνειν τι*, *μελαίνειν τι* Matth. V, 36. — *ὀρθὰς π. τὰς τροχιὰς* Hebr. XII, 13. *καινὸν π.* = *καινόω* Apoc. XXI, 5. *ἔκθετον π. τινά* = *ἐκτίθημί τινα* Act. VII, 19. — abest adiectivum e verbis praecedd. ducendum, ut Luc. XI, 40. *οὐχ ὁ ποιήσας* — *ἐποίησε* pro: *οὐχ ὁ τὸ ἔξωθεν ποιήσας καθαρὸν καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησε καθαρόν* = *οὐχ ὁ καθαρίσας τὸ ἔξωθεν καὶ τὸ ἔσωθεν ἐκαθάρισε*. — Alii ad I. 1. b. referunt h. l. — ee) iunct. c. subst. circumscribit verbum substantivo cognatum, ita α) activum: *μονὴν ποιέω παρά τινι* [med. *μονὴν ποιοῦμαι* domicilium mihi facio cf. *μονή*] = *μένω παρά τινι*, *εἰμὶ μετά τινος*, *commoror apud aliquem, maneo apud aliquem* Joh. XIV, 23. *ὁδὸν ποιέω iter facio, ambulo* Marc. II, 23. (*ὁδὸν ποιοῦμαι* Herodot. VII, 42.) — β) medium: *ἀναβολὴν ποιοῦμαι* [= *ἀναβάλλομαι* Diod. Sic. XVI, 79. Herodot. III, 85. Hom. Iliad. II, 436.] *procrastino* Act. XXV, 17. (Polyb. Tom. V. p. 44. ed. *Schweighäuser*.) — *ἐκβολὴν ποιεῖσθαι* [= *ἐκβάλλειν*] Act. XXVII, 18. (Pollux Onom. I, 99.) — *κοπετὸν ποιεῖσθαι* [= *κόπτομαι*] Act. VIII, 2. (Ita *πένθος ποιεῖσθαι* Herodot. II, 1.) *πορείαν ποιεῖσθαι* [= *πορεύομαι*] *iter facio* Luc. XIII, 22. (2 Macc. III, 8. Diod. Sic. I, 18. Aelian. V. H. XII, 56. Xen. Cyr. V, 2. 31.) Cf. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. I. p. 47. *Herm.* ad Vig. p. 760. —

b) transfertur ad Deum, rerum omnium auctorem, ubi Lat. *creo*, nos: *schaffen*, *erschaffen*, sq. accus., ut *τοὺς αἰῶνας* Hebr. I, 2. *τὸν κόσμον* Act. XVII, 24. — IV, 24. VII, 50. Apoc. XIV, 7. — *ἄρσεν* — *αὐτούς* = *creavit eos ita, ut duplex esset sexus, alter masculus, alter femineus* i. e. *creavit eos, marem et feminam* Matth. XIX, 4. Marc. X, 6. — Cf. de accus. pertinente ad rei effectae significationem supra sub *εἰς* p. 430 sq. observata. — abest accus., ut *ἀνθρώπους* e contextu facile cognoscendus: *ὁ ποιήσας ἀπ᾽ ἀρχῆς* Matth. XIX, 4. — Refertur huc ab interpretibus etiam Luc. XI, 40 bis. Vide de h. l. paulo ante monita. — LXX ita pro בָּרָא Gen. I, 1. 21. 27. — — Hebr. XII, 27. *δηλοῖ* — *σαλευόμενα* pro: *δηλοῖ τῶν σαλευομένων την μετάθεσιν*, *ὡς πεποιημένων εἰς μετάθεσιν*, *ἵνα μείνῃ τὰ μὴ σαλευόμενα*, *quippe quae ita creavit, ut mutarentur, ut maneant, quae non concutiuntur*.

B) de statu et conditione, cuius auctor est aliquis „von Zuständen oder unkörperlichen Dingen," *Passow* II. p. 493. — Utuntur Lat. in talibus: *auctor sum rei alicuius*, nostrates: *veranlassen*, *verursachen* a) universe, ut *διχοστασίας*, *σκάνδαλα* Rom. XVI, 17. *εἰρήνην* [pacis auctor sum inter partes litigantes Xen. Ages. I, 7. et activo posito pro medio; pacem

ineo cum aliquo LXX pro עָשָׂה שָׁלוֹם Jos. IX, 15.] i. e. *auctor sum, ut concordia existat inter alios* Eph. II, 15. Jac. III, 18. *ἐπισύστασιν*, *συστροφὴν* Act. XXIV, 12. XXIII, 12.— addito dat. commodi *λύτρωσιν* Luc. I, 68. *χαρὰν* Act. XV, 3. (*φόβον* Xen. Anab. I, 8. 18. *τέρψιν* Mem. III, 10. 8) — bb) ita iungitur c. substant., ut faciat periphrasin verbi cum subst. cognati, ut *πόλεμον ποιεῖν μετά τινος* = *πολεμεῖν μετά τινος* [Graeci: *τινί* cf. *μετά* p. 79.] Apoc. XI, 7. XII, 17. XIII, 7. XIX, 19. — *ποιεῖν διαθήκην* = *διαθήκην διατίθεμαι*, *foedus pango* Hebr. VIII, 9 coll. v. 10. —

C) de rebus, quarum auctor est aliquis vel quas efficit aliquis viribus internis i. e. viribus mentis vel animi usus, „von Dingen, die vorzugsweise durch innere, geistige Thätigkeit hervorgebracht werden" *Passow* l. l., ubi Lat. *efficio*, *edo*, *patro*, *paro*, *produco*, *reddo*, nostrates: *hervorbringen*, *verrichten*, *vollbringen*, *bewirken*, *veranstalten*, *anstellen*, *anordnen* a) universe aa) activum α) universe, ut *ἔκβασιν* 1 Cor. X, 13. (*τελευτὴν* Hom. Odyss. I, 250.) *τὸ ἱκανόν τινι* i. e. *satisfacio alicui* = *morem gero alicui* Marc. XV, 15. (Appian. punic. p. 68. Polyb. XXXII, 7. 13.) — *πάντα καλῶς* = *omnia bene gero* Marc. VII, 37. — β) iunct. c. subst. *περιφράζει* verbum subst. cognatum, ut *ἐκδίκησιν ποιέω* = *ἐκδικέω* Luc. XVIII, 7. 8. — additur dat. commodi Act. VII, 24. Ita LXX pro עָשָׂה נָקָם Mich. V, 15. (*ἐκδίκησιν ποιοῦμαι* Polyb. III, 8. 10.) — *ἐνέδραν*, *insidior* = *ἐνεδρεύω* Act. XXV, 3. (Palaeph. fab. 1.) — *συμβούλιον ποιέω*, *delibero* = *συμβουλεύομαι* Marc. III, 6. XV, 1. (*συμβουλὴν ποιεῖσθαι* Plato Protag. T. I. p. 313 a.) — *συνωμοσίαν ποιέω*, *coniuro* = *συνόμνυμι* Act. XXIII, 13. (*συνωμοσίαν ποιοῦμαι* Herodian. VII, 4. 7. Diod. Sic. I, 56. Polyb. I, 70. 6.) — — bb) medium α) universe, ut *κοινωνίαν ποιεῖσθαι* i. e. *eine Collecte unter sich aufbringen*, *εἴς τινα* i. e. *in commodum alicuius*, *für Jemanden* Rom. XV, 26. — *λόγον ποιεῖσθαι*, *rationem habere* Act. XX, 24. (Diod. Sic. XX, 36. Polyb. XXI, 11. 9. Herodot. VII, 13.) — *σπουδὴν ποιεῖσθαι*, *operam dare*, *summo studio agere aliquid* Jud. v. 3. (Polyb. I, 46. 2. V, 67. 2. Plut. de puer. educ. c. 7. Mor. I. p. 9. ed. *Tauchn.* Porphyr. de abstin. II, 43. Lucian. de saltat. §. 1. Herodot. V, 30.) — β) iunct. c. substant. circumscribit verbum substant. cognatum, ut *αὔξησιν ποιοῦμαι* = *αὐξάνομαι*, *cresco*, *incrementa capio* Eph. IV, 16. (*αὔξησιν ποιέω* Diod. Sic. III, 63.) — *δέησιν* vel *δεήσεις ποιοῦμαι* = *δέομαι*, *preces facio* Luc. I, 4. V, 33. Phil. I, 4. 1 Tim. II, 1. — *μνείαν ποιοῦμαι* = *μνάομαι*, *recordor* Rom. I, 9. Eph. I, 16. 1 Thess. I, 2. Philem. v. 4. (Aeschin. 23, 5. Diog. Laërt. VIII, 2.) — *μνήμην ποιοῦμαι* = *μνάομαι*, *memini* 2 Petr. I, 15. (Polyb. II, 7. 12. Aelian. V. H. V, 3.

Diod. Sic. I, 2 et 6. Thuc. II, 54.) — *πρόνοιαν ποιοῦμαι* = *προνοέομαι*, *rationem habeo, curo* Rom. XIII, 14. (Diod. Sic. T. IV. p. 31. ed. *Bip.* Polyb. IV, 6. 11. Dem. 1433, 15.) — γ) medium legitur loco activi [cf. supra, item sub *ἐκτίθημι* adnotata] *βέβαιον ποιεῖσθαι τι* = *βεβαιοῦν τι* 2 Petr. I, 10. — *καθαρισμόν ποιεῖσθαι* = *καθαρίζειν* metaph. *expiare* Hebr. I, 3. — — b) de factis admirationem moventibus, ubi Lat. *edo, patro*, ut *δυνάμεις* Matth. VII, 22. XIII, 58. Marc. VI, 5. IX, 39. Act. XIX, 11. *ἐξουσίαν πᾶσαν*=*summae potestatis specimina* Apoc. XIII, 12. *ἔργον* i. e. *insigne factum* Joh. V, 36. VII, 3. 21. X, 25. XIV, 10. XV, 24 bis. *κράτος* Luc. I, 51. *σημεῖα*, item *τέρατα καὶ σημεῖα* Joh. II, 11. 23. III, 2 bis. IV, 54. VI, 2. 14. 30. VII, 31 bis. IX, 16. X, 41. XI, 47. XII, 18. 37. XIV, 10. 12 bis. XX, 30. Act. II, 22. VI, 8. VII, 36. VIII, 6. XV, 12. Apoc. XIII, 13. 14. XVI, 14. XIX, 20. — Matth. IX, 28. XXI, 15. 21. Marc. III, 8. VI, 30. Luc. IV, 23. IX, 10. 43. Joh. IV, 45. V, 16. VII, 4 bis. XI, 45. 46. Act. X, 39. XIV, 11. XV, 17. XXI, 19.— Ita LXX pro עָשָׂה אוֹת Exod. IV, 17. 30. עָשָׂה חָיִל Ps. CXVII, 16. — — c) de epulis, ubi Latini: *paro, apparo*, nos: *veranstalten, anstellen*, ut *ἄριστον* Luc. XIV, 12. *δεῖπνον* ibid. v. 16. *δοχήν* v. 13. — LXX pro עָשָׂה מִשְׁתֶּה Gen. XXI, 8. (*δεῖπνον ποιεῖσθαι* Xen. Cyr. III, 3. 25.) — addito dat. personae = *in honorem* vel *favorem alius*, ut *γάμους* Matth. XXII, 2. *δεῖπνον* Marc. VI, 21. *δοχήν* Luc. V, 29. Joh. XII, 2. (3 Esr. III, 1.) — — d) de iudicio: *κρίσιν ποιῶ*, *iudicium habeo, ich halte Gericht* Joh. V, 27. Jud. v. 15. (Aristoph. ran. v. 778. 785. Xen. H. G. IV, 2. 6 et 8.) — e) de diebus festis = *celebro*, ut *τὴν ἑορτήν* Act. XVIII, 21. *τὸ πάσχα* Matth. XXVI, 18. de h. l. fut. attico vid. sub *πάσχα* observata. — — f) de rebus vi genetrice effectis, ubi Latini: *gigno, progermino*, nos: *ich erzeuge, bringe hervor* aa) proprie [ut *υἱόν* = *παιδοποιέω* apud Eurip. Heraclid. v. 525. cf. *Passow* l. l.] α) de arboribus, graminibus, vite, ut *κλάδους* Marc. IV, 32. *ἐλαίας, σῦκα* = *profero, produco, fero* Jac. III, 12. *καρπούς*, nunc proprie Matth. III, 10. VII, 17 bis. v. 18 bis. v. 19. XIII, 26. Luc. III, 9. VI, 43 bis. VIII, 8. XIII, 9. Apoc. XXII, 2.— LXX et עָשָׂה Gen. I, 11. 12. (Theophrast. de caus. plant. IV, 11. Aristot. de plant II, 10.) — abest *καρπούς* e *καρποφορέω* praecedente repetendum Matth. XIII, 23. — nunc tropice: *καρποὺς ἀξίους μετανοίας* Matth. III, 8. Luc. III, 8. *καρποὺς τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ* = *καρποὺς ἀξίους τῆς β. τ. θ.* Matth. XXI, 43. — β) de fonte *ποιοῦντι* = *edente, emittente ὕδωρ γλυκύ* Jac. III, 12. — bb) metaphorice α) pro: *acquiro, paro*, nos: *anschaffen, erwerben*, *ἐμαυτῷ* = *ποιοῦμαι*, *mihi acquiro, mihi paro*, ut *βαλάντια* Luc. XII, 33. *φίλους* XVI, 9. (*φίλον ποιοῦμαι* Xen.

Anab. V, 5. 12. *ποιοῦμαι δόξαν* Diod. Sic. XI, 39.) — *β*) pro: *lucror, gewinnen,* ita *αα*) de negotiantibus, item de pecunia in foenore data, ut *τάλαντα* Matth. XXV, 16. *πέντε μνᾶς* Luc. XIX, 18. (Polyb. II, 62. 12. Dem. 151, 23. 1045, 5. Xen. de rep. Athen. II, 12. *facio* Cornel. Nep. vit. Cimon. c. 1. Cicer. Verr. II, 6.) — *ββ*) universe 1 Cor. XV, 29. — — g) = *efficio, ut* i. e. *auctor sum ut fiat aliquid* aa) universe, sq. accus. c. infinit. cf. *Passow* l. l. *Herm.* ad Vig. p. 761. — ut *ποιεῖ αὐτὴν μοιχᾶσθαι* Matth. V, 32. *ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἁλιεῖς ἀνθρώπων* Marc. I, 17. — VIII, 25. Luc. V, 34. Joh. VI, 10. Act. XVII, 26. — Act. III, 12. *ἡμῖν — αὐτόν* i. e. *τοῦ περιπατεῖν αὐτόν τί ἀτενίζετε ἡμῖν, ὡς — πεποιηκόσιν αὐτὸν περιπατεῖν ob pedum usum huic homini concessum* [cf. de *τοῦ* sq. inf. ad causam pertinente, sub *ὁ, ἡ, τό,* p. 143 observata] *cur adspicite nos, quasi nostra vi effecerimus, ut pedum usu ille gauderet.* (Diod. Sic. Tom. IX. p. 345. ed. *Bip.* Herodian. VIII, 3. 22. Xen. Cyr. I, 6. 40. Anab. V, 7. 27.) — bb) = *operam do ut, curo ut,* sq. *ἵνα* c. coniunct. Col. IV, 16. Apoc. XIII, 15. — Joh. XI, 37. — *ποιήσω αὐτοὺς, ἵνα ἥξωσι* per attract. pro: *ποιήσω, ἵνα ἥξωσιν αὐτοί* Apoc. III, 9. XIII, 12. 16. Marc. III, 14. Vide de hoc attractionis genere sub *ἵνα* p. 749. 750. monita. — — h) sq. duplici accus., uno obiecti, altero praedicati: *reddo aliquem aliquid, ich mache Jemanden zu etwas* cf. *Passow* l. l. *Matthiae* §. 420, k. p. 768. *Winer* p. 89. — aa) de personis *α*) universe, ut *τινὰ ἴσον τινί* Matth. XX, 12. Joh. V, 18. *τινὰ δῆλον* = *δηλοῦν τινα* Matth. XXVI. 73 — XXVIII, 14. XII, 16. Marc. III, 12. Joh. V, 11. 15. VII, 23. XVI, 2. Apoc. XII, 15. (Xen. Mem. IV, 4. 25. Cyr. IV, 5. 52. VIII, 4. 34.) — *ἕνα προσήλυτον* Matth. XXIII, 15. *τινὰ — υἱὸν τῆς γεέννης* ibid. Luc. XV, 19. Joh. IV, 1. (Herodian. V, 1. 8. Xen. Mem. I, 6. 15. Anab. I, 9. 6.) — = *utor aliquo tanquam aliquo* Hebr. I, 7. — *β*) *constituo aliquem aliquid, Jemanden zu etwas ernennen* oder *bestellen,* ut *ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων* Matth. IV, 19. Joh. VI, 15. Act. II, 36. Apoc. I, 6. III, 12. V, 10. — abest accus. praedicati ex antecedd. repetendus, ut *τῷ ποιήσαντι αὐτόν* sc. *ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα* Hebr. III, 2 coll. v. 1. (Herodian. VIII, 4. 23. Xen. Cyr. I, 3. 18) — *γ*) *declaro aliquem aliquid, Jemanden für etwas erklären* oder *ausgeben* Joh. VIII, 53. X, 33. XIX, 7. 12. 1 Joh. I, 10. — V, 10. cf. de h. l. perfecto praeter perfecti simul praesentis notionem includente *Lücke* III. p. 225 sq. *Matthiae* §. 502, 2. p. 953. *Buttm.* §. 100, 2. *Herm.* ad Vig. p. 748. — bb) de rebus Rom. IX, 28. *τὰ ἀμφότερα ἕν* i. e. *duas gentes unam reddo* Eph. II, 14. (Aelian. V. H. XIV, 32. Xen. Cyr. I, 4. 22.) — Matth. XXI, 13. Marc. XI, 17. Luc. XIX, 46. Joh. II, 16. IV, 46. 1 Cor. VI, 15. —

2) *ago*, i. e. *ich thue*, „mehr den Begriff einer fortgesetzten oder noch fortwährenden Handlung, als den des abgeschlossenen Machens enthaltend" *Passow* II. p. 494. —

A) universe, a) iunct. c. adverbio, aa) universe, ut καλῶς, i. e. *recte ago* 1 Cor. VII, 37. 38. Jac. II, 19. — sq. particip. Act X, 33. Phil. IV, 14. 2 Petr. I, 19. 3 Joh. v. 6. (Xen. Cyr. I, 4. 13.) cf. *Viger.* p. 280. *Matthiae* §. 557, 2. p. 1097. *Buttm.* §. 131, 2. *Winer* Gram. II. p. 123. κρεῖσσον 1 Cor. VII, 38. — οὕτω Joh. XIV, 31. 1 Cor. XVI, 1. Jac. II, 12. — abest οὕτω latens in adv., quod sequitur relativo ὡς, καθὼς Matth. I, 24. XXI, 6. XXVI, 19. XXVIII, 15. φρονίμως Luc. XVI, 8. — bb) interveniente verbo ποιεῖν universe dicitur, quod definitius ante dictum erat cf. *Passow* II. p. 494. — οὐχὶ — οὕτως ποιοῦσι *nonne et pagani ita agunt* pro: *nonne et pagani benevole suos tractant?* Matth. V, 47.— XXIV, 46. Luc. IX, 15. XII, 43. Act. XII, 8. ὁμοίως ποιείτω pro: ὁμοίως μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι Luc. III, 11. — X, 37. ὡσαύτως Matth. XX, 5 coll. v. 4. ὥσπερ Matth. VI, 2. θέλεις εἴπωμεν — ὡς καὶ Ἠλίας ἐποίησε pro: ὡς καὶ Ἠλίας εἶπεν Luc. IX, 54. οἰκοδομεῖτε — καθὼς καὶ ποιεῖτε pro: καθὼς καὶ οἰκοδομεῖτε 1 Thess. V, 11. καλῶς ποιεῖν *recte* vel *praeclare agere*, *edel handeln* pro θεραπεύειν Matth. XII, 12 coll. v. 10. cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 427. — — b) iunct. c. κατά τι, πρός τι i. e. *accommodate ad aliquid, ad normam alicuius rei*, Matth. XXIII, 3. Luc. II, 27. XII, 47.— — c) c. accus. rei aa) universe, ut τί περισσὸν ποιεῖτε Matth. V, 47. τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου. VIII, 9. XII, 2. 3. XX, 15. XXI, 23. 24. 27. πάντα — ἀνθρώποις i. e. *quaecunque agunt, ideo agunt, ut spectentur ab hominibus* XXIII, 5. 23. XXVI, 12. 13. Marc. II, 24. 25. VII, 8. 13. τί ποιήσω i. e. *quid faciam* Marc. X, 17 Luc. XII, 17. XVI, 3. XX, 13. — Marc. XI, 3. 28. 29. 33. XII, 9. — ὃ — ἐποίησε i. e. ὃ ἔσχεν αὐτὴ ποιῆσαι, ἐποίησε XIV, 8. — v. 9. τί οὖν ποιήσομεν *quid igitur agamus* Luc. III, 10. 12. 14. Act. II, 37. cf. *Winer* p. 121. *Buttm.* §. 126, not. 7. *Matthiae* §. 516, not. 2. p. 986. — Luc. VI, 2. 3. VII, 8. X, 25. 28. XI, 42. XII, 4. 18. XVI, 4. XVIII, 18. οὐχ εὕρισκον τὸ τί ποιήσωσιν Luc. XIX, 48. item τί ποιῶμεν Joh. VI, 28. cf. *Winer* p. 121. *Buttm.* §. 126, not. 7. *Matthiae* §. 516, 2. p. 984. — Luc. XX, 2. 8. XXIII, 34. Joh. II, 18. IV, 29. 39. V, 19 quater. v. 20. 30. VIII, 28. 38. 40. IX, 33. — τί ποιοῦμεν, *was thun wir?* fortius pro: *was sollen wir thun?* Joh. XI, 47. cf. *Winer* Gr. II. p. 90 sq. *Heindorf* ad Plat. Gorg. p. 109. ad Theaet. p. 449. *Jacobs* ad Achill. Tat. p. 559. — Joh. XIII, 7. 17. 27. XV, 5. 15. XVI, 3. XIX, 24. XXI, 25. Act. I, 1. IV. 7. IX, 6 bis. XIV, 15. XVI, 18. 30. XIX, 14. XXII, 10. 26. XXVI, 10. 1 Cor. VII, 36. IX, 23. X, 31. Gal. II, 10. Eph. VI, 9. Col. III, 17. 23.

Phil. II, 14. 1 Tim. V, 21. Philem. v. 14. 21. Jac. IV, 15. (Herodian. IV, 8. 10. Xen. Anab. I, 4. 17. Cyr. VI, 3. 28.) — bb) *τὰ ἔργα τινός* = *eadem facio, quae facit alius aliquis*, vel *ago eodem modo, quo agit aliquis, exemplum alicuius sequor* Joh. VIII, 39. 41. — — cc) *τὰ πρῶτα ἔργα* = *eadem ago, quae olim egi* i. e. *ad priorem agendi rationem redeo* Apoc. II, 5. — dd) addito particip. Marc. XI, 5. Act. XI, 30. XXI, 13. — ee) universe enuntiatur verbo *ποιέω*, quod verbo, quod praecedit, transitivo definitius dictum erat. Vide supra sub 2. a. bb. adnotata. — *οὐχὶ — τὸ αὐτὸ ποιοῦσι, nonne eadem et portitores agunt* pro: *nonne et portitores amant, a quibus amantur* Matth. V, 46. Luc. VI, 33.— Matth. XIII, 28. Marc. V, 32. Luc. V, 6. VI, 10. XXII, 19 et 1 Cor. XI, 25. — Rom. XII, 20. 2 Cor. XI, 12 bis. 1 Tim. IV, 16. Hebr. VI, 3. VII, 27. XIII, 17. 19. — ff) absolute Matth. VIII, 9. Luc. VII, 8. Apoc. XIII, 5. (Xen. Mem. I, 3. 1.) —

B) de factis, quorum est ratio aliqua ad aliquem a) sq. *accus.* personae i e. obiecti remotioris aa) c. *accus. rei, ich thue etwas in Bezug auf Jemanden, ich thue etwas gegen Jemanden, ich thue etwas an Jemanden, ago aliquid cum aliquo* cf. *Matthiae* §. 415. p. 760. *Buttm.* §. 118, 5. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. I. p. 428. *Winer* p. 87. — *τί οὖν ποιήσω ἰησοῦν* Matth. XXVII, 22. Marc. XV, 12. (Xen. Mem. II, 2. 8. Cyr. III, 2. 15.) — bb) c. adv. *εὖ: εὖ ποιέω τινά, benefacio alicui* Marc. XIV, 7. (Xen. Cyr. I, 6. 24 et 30. Anab. III, 2. 23.) cf. *Matthiae* l. l. p. 759 sq. *Buttm.* §. 118, 4. *Fischer* l. l. p. 430. — b) sq. *dat.* personae i. e. obiecti remotioris i. e. aa) *in commodum* vel *favorem alicuius* aut: *in detrimentum alicuius* cf. *Matthiae* §. 415, not. 1. p. 761. *Buttm.* §. 120, 2. 3. *Frotscher* ad Xen. Hier. VII, 2. *Fritzsche* ind. ad Lucian. Dial. Deorr. sub *ποιέω*. *Viger.* p. 289. *Winer* p. 83. — α) c. *accus. rei* = vel: *praesto alicui aliquid, beneficium* vel *honorem aliquem exhibeo alicui, einen Dienst, eine Ehre oder Wohlthat Jemandem erweisen*, ut *τί* [= *τί ἀγαθὸν* vel *τί καλὸν*] *θέλετε ποιήσω ὑμῖν* Matth. XX, 32. Marc. X, 51. Luc. XVIII, 41. — Marc. V, 19. 20. VII, 12. Luc. I, 49. VIII, 39. Joh. IX, 26. XII, 16. XIII, 12. abest *τί* Matth. XXV, 40. 45. (Dem. 1045, 16. Xen. Hier. VII, 2. Plato apol. Socr. §. 17. ed. *Fischer* Lucian. D. D. XXVI, 3.) — β) c. adverb., ut *καθώς* Marc. XV, 8. *καθὼς — καὶ ὑμεῖς ποιῆτε* scil. *ἀλλήλοις* Joh. XIII, 15. — *καλῶς* Matth. V, 44. Luc. VI, 27. *οὕτως* Luc. I, 25. — vel: *malum alicui infero, male aliquem tracto*, ut *κακά τινι* Act. IX, 13. (Hom. Odyss. XIV, 289.) *τί* [sc. *κακόν*] Hebr. XIII, 6. *ταῦτα πάντα* [scil. *κακά*] Joh. XV, 21. (Dem. 855, 15.) — c. adv., ut *οὕτως* Luc. II, 48. *ὡσαύτως* Matth. XXI, 36. — — bb) uni-

verse, *ich thue etwas in Bezug auf Jemanden, ich handle so oder so gegen Jemanden, tracto aliquem, habeo aliquem* α) c. *acc. rei*, ut *τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις* Matth. XXI, 40. Luc. VI, 11. XX, 15. Act. IV, 16. — Matth. VII, 12. Marc. IX, 13. (ita *ποιεῖν τι πρός τινα* Xen. Cyr. I, 6. 31. Mem. IV, 2. 16.) — β) c. adv. Matth. VII, 12. XVIII, 35. Luc. VI, 31. *κατὰ ταῦτα*=*οὕτως* VI, 23. 26. — b) sq. *ἐν* c. *dat.* personae vel rei i. e. obiecti remotioris, addito accus. rei, = *tracto aliquem, ago cum aliquo, ich verfahre mit Jemandem*, ut *ὅσα* Matth. XVII, 12. *ταῦτα* Luc. XXIII, 31. Cf. *ἐν* p. 518. — — c) ad normam hebr. עָשָׂה sq. אֶת vel עִם, c. *μετά* seq. genitivo obiecti remotioris: *ago cum aliquo*, de personis beneficia alicui exhibentibus, ita *τὶ μετά τινος* Act. XIV, 27. XV, 4. *ἔλεος* Luc. I, 72. X, 37. (Tob. XII, 6. Judith. VIII, 26.) cf. *μετά* p. 80.

C) de personis iussa alicuius facientibus, ubi Lat. *perago, obsequor, satisfacio*, nos: *beobachten, erfüllen, befolgen* a) universe aa) sq. accus. rei, ut *τὰ διαταχθέντα* Luc. XVII, 9. 10. *τὸ θέλημά τινος* Matth. XXI, 31. Joh. VI, 38. Eph. II, 3. *τὰς ἐπιθυμίας τινος* Joh. VIII, 44. *ἔθη* Act. XVI, 21. *ὃ ὠφείλομεν ποιῆσαι, πεποιήκαμεν* = *officio nostro satisfecimus*, vel *quae peragenda nobis erant, peregimus* Luc. XVII, 10. *τὴν γνώμην τινός* Apoc. XVII, 17. *π. γνώμην μίαν unam eandemque sententiam sequi* = *consentire* Apoc. XVII, 17. *πάντα ὅσα — ποιεῖτε* Matth. XXIII, 3. Marc. VI, 20. Joh. II, 5. Act. XXI, 23. Gal. V, 17. 2 Thess. III, 4. — (*τὸ κελευόμενον* Herodian. VI, 1. 28. *τὸ τεταγμένον* Xen. Cyr. I, 2. 5.) — bb) absolute Matth. XXIII, 3. — b) de personis iussa Dei vel Jesu facientibus aut quae officii rationes postulant, exsequentibus aa) universe α) sq. accus. rei, ut *τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ* vel *τοῦ πατρός* Matth. VII, 21. XII, 50. Marc. III, 35. Joh. IV, 34. VI, 38. VII, 17. IX, 31. Eph. VI, 6. Hebr. XIII, 21. *τὰ θελήματά μου* Act. XIII, 22. *τοὺς λόγους μου* [sc. *ἰησοῦ*], *τὸν λόγον τοῦ θεοῦ* Matth. VII, 24. 26. Luc. VI, 47. 49. VIII, 21. — *ἃ λέγω* Luc. VI, 46. *τὰ τοῦ νόμου* Rom. II, 14. *τὸν νόμον, τὰς ἐντολάς* = *τὰ τοῦ νόμου* Joh. VII, 19. Apoc. XXII, 14. — LXX et עָשָׂה sq. accus. Levit. XX, 22. Deut. XV, 5. 2 Chron. XXXIV, 31. et pro עָשָׂה sq. בְּ 2 Chron. XXXIV, 32. — *αὐτά* = *τὰ τοῦ νόμου* Rom. X, 5. — *τὴν ἀλήθειαν* = *τὰ τῆς ἀληθείας* i. e. *ea, quae veritas postulat et quae veritati conveniunt* i. e. *veritati studeo* 1 Joh. I, 6. vel *ea, quae religionis verae praeceptis congrua sunt* Joh. III, 21. — *δικαιοσύνην*, etiam *τὴν δικαιοσύνην* = *τὰ τῆς δικαιοσύνης* 1 Joh. II, 29. III, 7. 10. *χρηστότητα* = *τὰ τῆς χρηστότητος* Rom. III, 12. LXX et hebr. עָשָׂה צְדָקָה, עָשָׂה חֶסֶד Ps. CVI, 3. Jerem. IX, 24. — *τί ἀγαθόν* Matth. XIX, 16. *ὅ, ἐάν, τι ἀγαθόν* Eph. VI, 8. *ἀγαθόν*,

τὸ ἀγαθόν, *τὰ ἀγαθά* item *καλόν* et *τὸ καλόν* Joh. V, 29. Rom. VII, 19. 21. XIII, 3. 2 Cor. XIII, 7. Jac. IV, 17. 1 Petr. III, 11. *τὰ ἀρεστὰ τῷ θεῷ* vel *ἐνώπιον τοῦ θεοῦ* Joh. VIII, 29. Hebr. XIII, 21. 1 Joh. III, 22. *πιστόν* i. e. *perago, quod dignum est homine christiano* 3 Joh. v. 5. — (*τοῦ καλοῦ τι* Xen. Cyr. V, 3. 48. *τὰ δίκαια* III. 1. 15.) — *τὰ ἔργα τὰ ἐν δικαιοσύνῃ* Tit. III, 5. — *β*) absolute Matth. V, 19. — bb) formulae notandae: *ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ πατρός μου*, *perago opus a patre meo mihi demandatum*, *perago, quae peragenda mihi tradidit pater meus* Joh. X, 37. 38. XVII, 4. — *ἔργον εὐαγγελιστοῦ* i. e. *perago, quae postulant rationes et officia εὐαγγελιστοῦ = muneri εὐαγγελιστοῦ satisfacio* 2 Tim. IV, 5. — *ἔλεος*, *ἐλεημοσύνην* [propr. *perago τὰ τοῦ ἐλέους, facio, quae postulat τὸ ἔλεος*] i. e. *misericordem me exhibeo*, nunc universe Jac. II, 13. — nunc = *pecunias egenis distribuo, ich gebe Almosen*, *τινί* Act. X, 2. vel *εἴς τινα* XXIV, 17. — absolute Matth. VI, 2. 3. Act. IX, 36. — *τὴν δικαιοσύνην μου* i. e. *virtutis meae specimina edo* Matth. VI, 1. *τὴν δικαιοσύνην ὑμῶν — τῶν ἀνθρώπων = ne, quae recte agitis, coram hominibus agatis.* —

D) de factis virtuti et legi divinae contrariis, ubi Lat. *committo, patro* a) sq. accus., ut *ἁμάρτημα* 1 Cor. VI, 18. *ἁμαρτίαν*, *τὴν ἁμαρτίαν* Joh. VIII, 34. 2 Cor. XI, 7. Jac. V, 15. 1 Petr. II, 22. 1 Joh. III, 4. 8. 9. *τὴν ἀνομίαν* Matth. XIII, 41. 1 Joh. III, 4. *ἄξια πληγῶν* Luc. XII, 48. *βδέλυγμα* Apoc. XXI, 27. *τὸ ἔργον τοῦτο = facinus notum illud* 1 Cor. V, 2. *τὰ μὴ καθήκοντα* Rom. I, 28. *οὐδὲν — ἐνάντιόν τινι* Act. XXVIII, 17. *κακόν* Matth. XXVII, 23. Marc. XV, 14. Luc. XXIII, 22. Rom. III, 8. XIII, 4. 2 Cor. XIII, 7. 1 Petr. III, 12 *πονηρά* Luc. III, 19. *φόνον* Marc. XV, 7. *ψεῦδος* Apoc. XXI, 27 XXII, 15. — *αὐτά* i. e. *scelera ante commemorata* Rom. I, 32. II, 3. — Joh. VII, 51. XVIII, 35. Act. XXI, 33. Rom. VII, 15. 16. 20. (Herodian. I, 16. 13. Xen. Cyr. V, 3. 48.) — b) addito participio 3 Joh. v. 10. — c) absolute 1 Tim. I, 13. — —

E) ubi refertur ad praecedens *αἰτεῖν*, *αἰτεῖσθαι*, *ἐπαγγέλλεσθαι*, respondet Lat. *praesto, ratum facio, perficio*, nostratium: *erfüllen, möglich machen* Joh. XIV, 13. 14. Rom. IV, 21. 1 Thess. V, 24. addito dativo commodi Marc. X, 35. 36. — Eph. III, 20. —

F) relatum ad *θέλω*, *προορίζω*, *πρόθεσις* = *perficio, ausführen* 2 Cor. VIII, 10. 11. — Act. IV, 28. Eph. III, 11.

G) *ποιέω τινα ἔξω*, = *Jemanden hinausthun, abduco aliquem* Act. V, 34. (Aelian. V. H. X, 3. Xen. Cyr. IV, 1. 3.) cf. *Viger.* p. 283. *Passow* l. l. p. 494.

2) de tempore: *ago*, *transigo*, ut χρόνον Act. XV, 33. XVIII, 23. μῆνας τρεῖς XX, 3. νυχθήμερον 2 Cor. XI, 25. ἐνιαυτὸν ἕνα Jac. IV, 13. — Apoc. XIII, 5. quo loco alii ποιῆσαι explicant: ποιῆσαι τοῦτο pro: λαλεῖν μεγάλα καὶ βλασφημίας. — LXX et עָשָׂה Cohel. VI, 12. (LXX Prov. XIII, 23. Tob. X, 7. — μέσην νύκτα Lucill. epigr. 16. et Nicarch. χρόνον epigr. 35. in anthol. gr. T. III. p. 32. 67. ed. *Jacobs.* Dem. 392, 18. Cf. *Passow* l. l. *Stallbaum* ad Plat. Phileb. p. 158. *Viger.* p. 281.

3) intransit. *facio* i. e. a) *pono*, *sumo*, *ich nehme an*, sq. accus. c. inf. ποιήσατε τὸ δένδρον καλὸν sc. εἶναι Matth. XII, 33 bis. (Xen. Anab. V, 7. 9.) cf. *Matthiae* §. 530. p. 1035. *Herm.* ad Vig. p. 761. — — b) *operor*, nos: *ich arbeite*, *bin thätig*, sq. acc. ubi quaeritur quamdiu? ut μίαν ὥραν Matth. XX, 12. — LXX et עָשָׂה Ruth. II, 19. (Xen. Anab. I, 5. 8.) cf. *Passow* l. l. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 614.

Ποίημα, τος, τό, (a ποιέω) *id*, *quod factum est*, *id quod fecit aliquis*, *opus*, ut τοῦ θεοῦ, ita bis in N. T. — nunc universe Rom. I, 20. — nunc de hominibus viribus ad recte agendum ab eo instructis Eph. II, 10. LXX pro יֵצֶר Jes. XXIX, 16. פֹּעַל Ps. XCII, 5.

Ποίησις, εως, ἡ, (a ποιέω facio; fabricatio Thuc. III, 2. Dem. 702. 14.) τὸ *peragere*, ubi nos: *die Beobachtung*, *observatio*. Ita semel Jac. I, 25. ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ = ἐν τῷ ποιεῖν αὐτὸν κατὰ τὸν νόμον τῆς ἐλευθερίας i. e. *eo*, *quod obsequitur* τῷ νόμῳ *et factis eum exprimit.* (Siracid. XIX, 17.) —

Ποιητής, οῦ, ὁ, (a ποιέω facio; qui fabricatur aliquid, auctor rei alic. Xen. Cyr. I, 6. 38.) 1) *auctor carminis*, *poeta* Act. XVII, 28. (Cebet. Tab. c. 13. Diod. Sic. IV, 66 et 96. Xen. Mem. I, 2. 56.) — 2) = ὁ ποιῶν, *qui agere solet*, sq. genit. rei i. e. a) *accommodate ad aliquid*, ut τοῦ νόμου = *qui legem factis exprimit*, *legi obsequens* ex oppos. τοῦ ἀκροατοῦ Rom. II, 13. Jac. I, 22. 23. IV, 11. (1 Macc. II, 67.) — b) ἔργου = ποιητής, sed fortius Jac. I, 25. — Saepius non legitur in N. T.

Ποικίλος, η, ον, *varius*, (i. e. versicolor Xen. Mem. III, 10. 14. Cebet. Tab. c. 21.) i. e. *diversus*, *diversi generis* Matth. IV, 24. Marc. I, 34. Luc. IV, 40. 2 Tim. III, 6. Tit. III, 3. Hebr. II, 4. XIII, 9. Jac. I, 2. 1 Petr. I, 6. IV, 10. (2 Macc. XV, 21. Aelian. V. H. IX, 8. Herodian. IV, 2. 13. Xen. Oecon. XVI, 1.) Saepius non legitur in N. T.

Ποιμαίνω, f. ανῶ, (a ποιμήν) 1) *pasco*, *ich weide* i. e. *ich führe auf die Weide*, sq. accus. a) propr. Luc. XVII, 7. δοῦλον ἔχων — ποιμαίνοντα. 1 Cor. IX, 7. Ita

LXX pro רָעָה 1 Sam. XXV. 16. (Lucian. Dial. Deorr. IV, 6. Herodian. VI, 8. 2. Dem. 1185, 3.) — b) trop. pro: *saluti alicuius prospicio* Joh. XXI, 16. Act. XX, 28. 1 Petr. V, 2. — c) metaph. *guberno, rego, saluti alicuius prospicio* Matth. II, 6. *ὅςτις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου.* Apoc. II, 27. VII, 17. XII, 5. XIX, 15. LXX ita et hebr. רָעָה 2 Sam. V, 2. Ps. II, 9. XIII, 1. (Anacreon Od. 62, 7.) — 2) ex adiunct. *alo, nutrio* Jud. v. 12. — Saepius non habetur in N. T.

Ποιμήν, ένος, ὁ, pastor a) propr. Matth. IX, 36. *πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα.* XXV, 32. XXVI, 31. Marc. VI, 34. XIV, 27. Luc. II, 8. 15. 18. 20. Joh. X, 2. 11. 12. LXX pro רֹעֵה Gen. IV, 2. (Dem. 1155, 4. Xen. Mem. II, 3. 9.) — b) trop. aa) de Jesu cultorum suorum saluti prospiciente. Ita in locis, ubi coetus cultorum Jesu ovium gregi et Jesus pastori comparatur Joh. X, 11. 14. 16. 1 Petr. II, 25. Hebr. XIII, 20. — bb) de viris, qui praeerant singulis Christianorum coetibus et eorum saluti prospiciebant Eph. IV, 11. Ita רֹעֶה Ezech. XXXIV, 2. 5. 7. 10. (Hom. Iliad. I, 263. II, 243. Xen. Mem. III, 2. 1.) Saepius non legitur in N. T.

Ποίμνη, ης, ἡ, grex, maxime ovium a) propr. Matth. XXVI, 31. Luc. II, 8. 1 Cor. IX, 7. LXX pro עֵדֶר Gen. XXXII, 17. (Lucian. Dial. Deorr. IV, 1. Dem. 1155, 5.) — b) trop., ubi gregi comparatur *caterva* vel *coetus cultorum Jesu* Joh. X, 16. Ita עֵדֶר Jerem. XIII, 17. ubi LXX *ποίμνιον.*

Ποίμνιον, ίου, τό, (ex *ποιμένιον* Oppian. Cyn. IV, 2. 69.) *grex,* maxime ovium [propr. LXX Gen. XXXI, 4.] trop. = *caterva, coetus hominum, qui sequuntur aliquem et colunt.* Quinquies in N. T. Luc. XII, 32. Act. XX, 28. 29. 1 Petr. V, 2. 3. LXX ita *ποίμνιον τοῦ θεοῦ* pro hebr. עֵדֶר יְהוָֹה Jerem. XIII, 17. (Themist. Orat. XXIII. p. 289.)

Ποῖος, οία, ον, 1) *qualis, cuius generis* [cf. *Buttm.* §. 72. gram. max. Vol. I. §. 79. p. 311. — Matth. XIX, 18. XXI, 23. 24. 27. XXII, 36. Marc. IV, 30. XI, 28. 29. 33. XII, 28. Luc. V, 19. *ποίας* = *qua via,* vid. sub *εἰςφέρω* adnotata. — Luc. VI, 32—34. XX, 2. 8. XXIV, 19. Joh. X, 32. XII, 33. XVIII, 32. XXI, 19. Act. IV, 7 bis. VII, 49. Rom. III, 27. 1 Cor. XV, 35. Jac. IV, 14. 1 Petr. I, 11. II, 20. — Cf. *Lücke* II. p. 291. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 601. 638. 667. (Cebet. tab. c. 12. Herodian. VII, 8. 11. Xen. Mem. III, 12. 8.) — 2) *quisnam?* Matth. XXIV, 42. 43. Luc. XII, 39. Act. XXIII, 34. Apoc. III, 3. — Ita LXX pro מָה 2 Sam. XV, 2. 1 Sam. IX, 18. (1 Macc. II, 10. Cebet. Tab. c. 6. Xen. Mem. II, 4. 5 et Cyr. VIII, 1. 2.) — Saepius non legitur in N. T.

Πολεμέω, ῶ, f. ήσω, (a *πόλεμος*, bellum; bellum gero)
) *pugno*, *ich kämpfe* a) sq. *κατά τινος* Apoc. XII, 7. —
) sq. *μετά τινος* [ubi Graeci *πολεμεῖν τινί*. Vide *μετά*
. 79.] Apoc. II, 16. XIII, 4. XVII, 14. — Ita LXX pro נִלְחַם
ּ. עִם 2 Regg. XIV, 15. — c) absol. Apoc. XII, 7. — iunct.
κρίνω de Deo = *vindictam sumo* Apoc. XIX, 11. Cf. *πό-*
εμος θεῶν Xen. Anab. II, 5. 7. — 2) *litigo*, *contendo* Jac.
V, 2. *μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε*. (Diod. Sic. XIII, 84.) Saepius
on legitur in N. T.

Πόλεμος, ου, ὁ, 1) *bellum* Matth. XXIV, 6. Marc.
III, 7. Luc. XIV, 31. XXI, 9. (Diod. Sic. IV, 50. Polyb. III,
. 1 et 2. Xen. Mem. IV, 4. 14.) — 2) ex adiunct.: *pugna*,
roelium 1 Cor. XIV, 8. Hebr. XI, 34. Apoc. IX, 7. 9. XI, 7.
II, 7. 17. XIII, [5.] 7. XVI, 14. XIX, 19. XX, 8. (Diod. Sic.
III, 79. Arrian. Indic. 14, 4. Xen. Cyr. VI, 2. 4.) — 3) *lis*,
ontentio Jac. IV, 1. *πόθεν πόλεμοι καὶ μάχαι*. (Herodian. I,
1. 4. Platon. Phaedon. c. 11. ed. *Fischer*.) Saepius non re-
eritur in N. T.

Πόλις, εως, ἡ, *urbs*, *oppidum*, *die Stadt* a) proprie
a) universe Matth. II, 23. V, 14. X, 11. XI, 20. XXIII, 34.
Marc. I, 45. VI, 56. Luc. VII, 11. VIII, 1. 4. X, 8. 10. XIII, 22.
XVIII, 2. XIX, 17. 19. Joh. XI, 54. Act. XV, 21. XVI, 12.
X, 23. 2 Cor. XI, 26. Tit. I, 5. (Diod. Sic. V, 6. Xen. Mem.
I, 1. 14.) — *ἡ πόλις*, ita legitur, ut sit vel: *urbs ante me-*
orata, *urbs*, *de qua agitur*, *urbs*, *in qua aguntur*, *quae ex-*
onit auctor, = *ἡ πόλις ἐκείνη*, Matth. XXI, 17. 18 coll.
. 10. Marc. XI, 19 coll. v. 1. Luc. IV, 29 coll. v. 16. VII,
2 coll. v. 11. XIV, 21. XXIII, 10 coll. XXII, 54. 66. — Joh.
V, 8. 28. 30 coll. v. 5. Act. VII, 58. VIII, 9 coll. v. 5. IX, 6.
, 9. XIII, 50 coll. v. 14. XIV, 4. 13. 19. 20 coll. v. 8. —
VI, 4. 13. 39 coll. v. 12. XVII, 5. 16. XXI, 5. 29 coll. v. 15.
XIV, 12. XXV, 23 coll. v. 13. Rom. XVI, 23. Apoc. XI, 13
oll. v. 8. XIV, 20. XX, 14. 15. 16. 18. 19. 21. 23 coll. v. 10.
XII, 14. — vel: *urbs primaria* [„quemadmodum vernacule
ie Stadt vocari solet ab agrestibus hominibus aut proxima
ut regionis primaria urbs“ *Fritzsche* IV Evv. I. p. 764.], ita de
Hierosolymis Matth. XXVI, 18. XXVIII, 11. Marc. XIV, 13. 16.
uc. VII, 37. XIX, 41. XXII, 10. XXIV, 49. Joh. XIX, 20. Act.
II, 10. — de urbe primaria agri Gadarenorum i. e. Gadara
Matth. VIII, 33 coll. v. 28. Marc. V, 14 coll. v. 1. Luc. VIII,
7. 34. 39 coll. v. 26. Cf. *Fritzsche* l. l. p. 331. — bb) ad-
itur *adiect.* vel *adverb. c. artic. περίφρασιν* faciens adiectivi
) universe, ut *πόλις ἡ μεγάλη — ὅπου — ὁ κύριος — ἐσταυ-*
ρώθη Apoc. XI, 8. — addito *βαβυλών* Apoc. XVIII, 10. 21.
abest *βαβυλών* cogitatione addendum XVI, 19. XVII, 18.
XVIII, 10. 16. 18. 19. — *αἱ ἔξω πόλεις* Act. XXVI, 11. *αἱ*
περί τι πόλεις = *urbes circumiacentes* Jud. v. 7. *αἱ πέριξ*

πόλεις *urbes vicinae* Act. V, 16. — ἡ π. αὕτη Matth. X, 23. Act. XVI, 12. XVIII, 10. XXII, 3. — ἡ π. ἐκείνη Matth. X, 14. 15. Luc. IX, 5. X, 12. XVIII, 3. Joh. IV, 39. Act. VIII, 8.— αἱ ἕτεραι π. Luc. IV, 43. ἥδε ἡ π. Jac. IV, 13. ἡ π. ὅλη Act. XIX, 29. XXI, 30. πᾶσα πόλις *quaevis urbs* Matth. XII, 25. Luc. X, 1. Act. XV, 36. — πᾶσαι αἱ π. item αἱ π. πᾶσαι Matth. IX, 35. Marc. VI, 33. Act. VIII, 40. — β) ἡ ἰδία πόλις, i. e. vel: *urbs mihi propria* i. e. *urbs, in qua sedem habeo* vel *habito* Matth. IX, 1 coll. IV, 13. — vel *gentis meae urbs primaria* Luc. II, 3. — γ) ἡ ἁγία πόλις, vel ἡ πόλις ἡ ἠγαπημένη, insignitur hoc nomine apud Judaeos urbs Hierosolyma ob magnam cerimoniam, qua in templo ibi exstructo colebatur Jehova Matth. IV, 5. XXVII, 53. Apoc. XI, 2. XX, 9. Cf. *Fritzsche* l. l. p. 163. — cc) sq. *genit. pers.* i. e. α) *urbs, in qua habitat aliquis* Matth. XI, 4. XXII, 7. Luc. IV, 29. X, 11. Joh. I, 45. Act. XVI, 20. Apoc. XVI, 19. — τοῦ μεγάλου βασιλέως *urbs, in qua sedem habet rex magnus Israelitarum* Matth. V, 35 coll. Ps. XLVIII, 2. Tob. XIII, 15. — β) *urbs, in qua natus est aliquis, urbs alicuius patria* Luc. II, 4. 11. — dd) additur genit. nominis gentilis, ut δαμασκηνῶν 2 Cor. XI, 32. ἐφεσίων Act. XIX, 35. τῶν ἰουδαίων Luc. XXIII, 51. τοῦ ἰσραὴλ Matth. X, 23. σαμαρειτῶν X, 5. — ee) additur nomen proprium urbis, nunc casu secundo, ut σοδόμων, γομόῤῥας 2 Petr. II, 6. θυατείρων Act. XVI, 14. — nunc nominativo casu, ut πόλις ἰόππη Act. XI, 5. λασαία XXVII, 8. ναζαρέτ Luc. II, 4. 39. ἰούδα Luc. I, 39. i. e. vel: *urbs Jutta*, ita *Kuinoel* ad h. l. vel *urbs tribus Judae*, in qua natus est Joh. Baptista et quam *Hebronis* nomine insignem fuisse interpretes nonnulli existimant cf. *Winer* bibl. Realw. p. 314. 370. — ff) additur genit. *regionis*, ut τῆς γαλιλαίας Luc. I, 26. IV, 31. τῆς κιλικίας Act. XXI, 39.— Joh. IV, 5. Act. VIII, 5. XIV, 6. — abest genit. regionis, ita ut αἱ πόλεις = *urbes regionis*, in qua, quae narrantur, evenerunt, vel: *urbes vicinae* Matth. XIV, 13. Marc. VI, 33. Luc. V, 12. — — bb) ubi praedicantur de urbe, quae sunt hominum eam incolentium, pro: *incolae urbis* Matth. VIII, 34. XXI, 10. Marc. I, 33. Act. XIII, 44. XIV, 21 coll. v. 20. (Herodian. III, 2. 13. Xen. Cyr. I, 4. 25.) — —

b) de *Hierosolymis coelestibus*, quas demissum iri tempore Messiae in terram Judaeis persuasum erat Hebr. XI, 10. 16. XII, 22. XIII, 14. Apoc. XXI, 2. 10. XXII, 19. Cf. *Berthold* Christologia p. 217 sqq. *Böhme* epist. ad Hebr. p. 565.

c) ex adiunct. *domicilium* Hebr. XIII, 14.

Πολιτάρχης, ου, ὁ, urbis praefectus. Bis in N. T. Act. XVII, 6. 8.

Πολιτεία, ας, ἡ, (a πολιτεύω, civis sum; conditio eius, qui civis est, qui civis vel privatus in urbe vivit

Polyb. XV, 26. 6. Dem. 161, 16. administratio reipublicae Xen. Mem. III, 9. 15.) 1) *civitas*, *respublica* i. e. *der Staat*, *das Gemeinwesen* Eph. II, 2. (2 Macc. IV, 11. VIII, 17. Diod. Sic. I, 28. Polyb. VI, 14. 4. Xen. Mem. II, 1. 13.) — 2) *civitas* i. e. *ius civitatis* Act. XXII, 28. πολλοῦ κεφαλαίου τὴν πολιτείαν ταύτην ἐκτησάμην. (3 Macc. III, 21. Diod. Sic. XII, 51. XIII, 35. Polyb. VI, 2. 12. Aelian. V. H. XII, 43. Plutarch. apophth. Mor. II. p. 29. ed. *Tauchn.* Xen. H. G. I, 1. 17. I, 2. 7.) Saepius non legitur in N. T.

Πολίτευμα, τος, τό (a πολιτεύω, civis sum; ratio reip. administrandae; institutum ad civitatem vel rempublicam pertinens Dem. 107, 25. 262, 27. Dionys. Halic. Ant. II, 15.) *civitas*, *respublica*. Semel in N. T. Phil. III, 20. — (2 Macc. XII, 7. Polyb. II, 41. 6.)

Πολιτεύομαι, f. εύσομαι, pf. πεπολίτευμαι signif. media cf. *Buttm.* §. 123, 4. *Matthiae* §. 493, 3. p. 926. *Winer* p. 112. (a πολιτεύω in civitate versor, civis sum Aelian. V. H. XIV, 28. Xen. Mem. IV, 4. 13. civitatem administro Polyb. IV, 76. 2. Xen. Mem. IV, 4. 16. civem facio Diod. Sic. XI, 72.) *vitam instituo*, *gero me* [ad normam a civitate praescriptam Dem. 665, 20. — in N. T. universe:] *ich betrage mich*, ita bis a) c. adv. Phil. I, 27. — b) addito τῷ Θεῷ i. e. vel: *ad normam a Deo praescriptam* [cf. *Winer* II. p. 71. *Matthiae* §. 399, not. p. 730.] vel: *iudicio Dei*, i. e. *ita ut prober Deo* [cf. *Winer* l. l. *Matthiae* §. 388. p. 710.] Act. XXIII, 1. — (2 Macc. VI, 1. 3 Macc. III, 4. Joseph. de Maccab. §. 4.)

Πολίτης, ου, ὁ, (a πόλις) *civis*. Ter in N. T. a) universe Luc. XV, 15. Act. XXI, 39. LXX pro בֶּן־עַמִּי Gen. XXIII, 11. רֵעַ Jer. XXXI, 34. (Diod. Sic. XIV, 7. Herodian. III, 10. 11. Xen. Mem. IV, 6. 14.) — b) = *civitatis socius*, *Mitbürger* Luc. XIX, 14. — de Hebr. VIII, 11. vid. *Griesb.* (Xen. Cyr. II, 2. 26.) —

Πολλά v. *πολύς*.

Πολλάκις, adv. (a πολύς) *saepe*, *frequenter* Matth. XVII, 15. Marc. V, 4. IX, 22. Joh. XVIII, 2. Act. XXVI, 11. Rom. I, 13. 2 Cor. VIII, 22. XI, 23. 26. 27. Phil. III, 18. 2 Tim. I, 16. Hebr. VI, 7. IX, 25. 26. X, 11. (Xen. Mem. III, 12. 6.) —

Πολλαπλασίων, ονος, ὁ, ἡ, — ον, τό (a πολύς) *multiplex*, *multo plus*. Semel in N. T. Luc. XVIII, 30. — (Aesop. fab. 22. Polyb. XXXV, 4. 4.)

Πολυεύσπλαγχνος v. *πολύσπλαγχνος*.

Πολυλογία, ας, ἡ, (a πολύλογος) *multiloquium*, *loquacitas*, *verbositas*. Legitur tantum Matth. VI, 7. — LXX pro רֹב דְּבָרִים Prov. X, 19. (Plutarch. de curios. c. 9. Mor. III. p. 385. ed. *Tauchn.* Aristot. Polit. IV, 10. Xen. Cyr. I, 4. 3.)

Πολυμερῶς, adv. (ab adiect. *πολυμερής* multis pa
tibus constans Anthol. gr. T. II. p. 214. ed. *Jacobs.*) *mul*
modis. Extat tantum Hebr. I, 1. (Joseph. Arch. VIII, 3. 9

Πολυποίκιλος, *ου*, *ὁ*, *ἡ*, — *ον*, *τό*, (a *πολύς* et *π*
κίλος q. v.) *admodum varius*, *multiplex.* Semel in N.
Eph. III, 10.

Πολύς, *πολλή*, *πολύ*, I) de quantitate extensiva
1) de *multitudine* vel *copia*: *multus*, *a*, *um*, *viel.*
Legitur ita a) singularis aa) absque artic. et *α*) iunct. c. su
stant. *αα*) universe, ut *ἐργασία* Act. XVI, 16. *καρπός* Jo
XII, 24. XV, 5. 8. *κεφάλαιον* Act. XXII, 28. *παρακαλεῖν δι*
λόγου πολλοῦ item *λόγῳ πολλῷ* i. e. *multis verbis* A
XV, 33. XX, 2. *χόρτος* Joh. VI, 10. — *ββ*) additum substa
tivo multitudinis notionem habenti multitudinis notionem a
get = *magnus*, ut *ἀριθμός* Act. XI, 21. *λαός* XVIII, 10. *ὄχλ*
= *magna multitudo*, *viel Volks* Matth. XIV, 14. XX, 2
Marc. V, 24. VI, 34. IX, 14. XIV, 43. Luc. V, 29. VII, 1
VIII, 4. IX, 37. Joh. VI, 2. 5. XII, 9. 12. Act. VI, 7. Apo
VII, 9. XIX, 6. *πλῆθος* Marc. III, 7. 8. Luc. V, 6. VI, 1
XXIII, 27. Joh. V, 5. Act. XIV, 1. XVII, 4. — *β*) nude po
tum: *πολύ*, *multum*, *Vieles* Luc. XII, 48. — *ἐν πολλῷ π*
στός fidelis *in multa re administranda* Luc. XVI, 9 bis. -
πραθῆναι πολλοῦ multa pecunia Matth. XXVI, 9. (Xe
Mem. I, 2. 60.) — — bb) c. artic. *α*) additum substanti
ut *πολύς ὁ λόγος* Hebr. V, 11. *περὶ οὗ — ὁ λόγος* de qu
quem exponendum habemus sermonem, multus est i. e. *de q*
multa habemus dicenda. — *ὁ πολὺς ὄχλος* = *populi mul*
tudo, nos: *die Menge* Marc. XII, 37. (ita *ὁ πολύς*, item *ὁ π*
λὺς λεώς et similia apud *Lobeck* ad Phryn. p. 193. 390. q
esse hoc graecitatis serioris docet, coll. *Passow* II. p. 51
— — *β*) nude positum: *τὸ πολύ*, *das Viele*, ita 2 C
VIII, 15. *ὁ τὸ πολύ* sc. *λαβών*. cf. *Winer* II. p. 185. — LX
Exod. XVI, 18. *ὁ τὸ πολύ* sc. *συλλέξας*. (Xen. Anab. VII, 7.
οὐ γὰρ ἀριθμός ἐστιν ὁ ὁρίζων τὸ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον.)
b) pluralis legitur aa) absq. artic. *α*) iunctus c. *substa*
vel c. participio substantive posito *αα*) universe, ut *πολλ*
τελῶναι Matth. IX, 10. — VIII, 16. XIII, 17. XXIV, 1
XXVI, 60. XXVII, 53. Marc. I, 34 bis. II, 15. V, 26. VI, 13 b
XII, 41. Luc. IV, 25. 27. VII, 21. VIII, 30. X, 24. Act. VI
7 bis. Rom. VIII, 29. 1 Cor. I, 26 ter. IV, 15. VIII, 5 bi
XI, 30. Gal. I, 14. 1 Tim. VI, 12. 2 Tim. II, 2. 1 Joh. II, 1
IV, 1. 2 Joh. v. 7. Apoc. V, 11. X, 11. (Xen. Mem. I, 2. 60.)
δυνάμεις Matth. VII, 22. VIII, 30. X, 31. XIII, 58. XIX, 2
XXVII, 52. Marc. IV, 33. X, 22. Luc. II, 35. XII, 7. *πολ*
ἀγαθά v. 19. — *δαρήσεται πολλάς* v. 47. vid. *δέρω.* — Jo
III, 23. X, 32. XI, 47. XIV, 2. Act. II, 43. V, 12. VIII, 2

X, 2. XIV, 22. [XX, 19.] XXVIII, 10. Rom. IV, 17. 18. V, 16. μέλη πολλά XII, 4. 1 Cor. XII, 14 bis. — v. 14. 20. 2 Cor. I, 11. II, 4. 1 Tim. VI, 9. 2 Tim. IV, 14. Hebr. II, 10. Apoc. I, 15. VIII, 3. IX, 9. XIV, 2. XIX, 6. 12. — ββ) cum subst. multitudinis notionem habente, ut ὄχλοι Matth. IV, 25. VIII, 1. 18. XII, 15. XIII, 2. XV, 30. XIX, 2. Luc. V, 15. XIV, 25. — — β) c. adiect. αα) interposito καί, ut πολλὰ καὶ ἄλλα Joh. XX, 30. πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιώματα Act. XXVII, 7. π. καὶ ἕτερα Luc. III, 18. — adde πολλοὶ καὶ ἀνυπότακτοι Tit. I, 10. — cf. de huius formulae vi supra sub ἕτερος p. 637 sq. adnotata. — ββ) absque καί, ut ἄλλαι πολλαί Marc. XV, 41. — Marc. VII, 4. 8. 13. XII, 5. Joh. XXI, 25. ἕτεραι πολλαί Matth. XV, 30. Luc. VIII, 3. Act. XV, 35. (Xen. Cyr. I, 4. 1.) — — γ) nude positum αα) πολλοί, πολλαί, *multi, multae* א) universe Matth. VII, 13. 22. VIII, 11. XIX, 30. XX, 16. XXII, 14. XXIV, 5 bis. v. 10. 11. XXVII, 53. Marc. II, 2. 15. III, 10. V, 9. VI, 2. 31. 33. IX, 26. X, 31. 48. XI, 8. XIII, 6 bis. XIV, 56. Luc. I, 1. 14. II, 34. IV, 41. VII, 21. XIII, 24. XIV, 16. XXI, 8. Joh. II, 23. VIII, 30. X, 41. 42. XI, 55. Act. IX, 13. 42. X, 27. Rom. XVI, 2. 1 Cor. XVI, 9. 2 Cor. I, 11. VI, 10. XI, 18. Gal. III, 16. Phil. III, 18. Hebr. XII, 15. 2 Petr. II, 2. — — ב) a multitudine appellantur, qui sunt *omnes* Matth. XX, 28. XXVI, 28. Marc. X, 45. XIV, 24. Hebr. IX, 28. cf. ad h. l. LXX Jes. LIII, 12. — — β) πολλά, *multa, res multae = Vieles*, ut διδάσκειν, λαλεῖν Matth. XIII, 3. Marc. IV, 2. VI, 34. πάσχειν Matth. XVI, 21. XXVII, 19. Marc. V, 26. VIII, 31. IX, 12. Luc. IX, 22. XVII, 25. — Matth. XXV, 21. 23. Marc. VI, 20. XII, 41. XV, 3. Luc. XII, 41. XXIII, 8. Joh. VIII, 26. XIV, 30. XVI, 12. Act. XXVI, 9. 2 Cor. VIII, 22. 2 Joh. v. 12. 3 Joh. v. 13. — — δ) sq. genit. partitivo, ut πολλοὶ τῶν φαρισαίων Matth. III, 7. — Luc. I, 16. Joh. IV, 39. VI, 66. XII, 11. XIX, 20. Act. IV, 4. XIII, 43. XIX, 18. XXVI, 10. 2 Cor. XII, 21. Apoc. VIII, 11. (Xen. Apol. Socr. §. 13. Anab. I, 7. 20.) — — ε) sq. ἐκ c. genit. partit., ut πολλοὶ — ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ Joh. VI, 60. VII, 31. 40. X, 20. XI, 19. 45. XII, 42. Act. XVII, 12. XVIII, 8. — — — bb) c. artic. οἱ πολλοί i. e. α) *multi illi* sc. de quibus agitur vel dictum est, ut Rom. V, 15 et 19. οἱ πολλοί [= multi illi, qui ab Adamo inde usque ad Messiae tempora vixerunt] ἀπέθανον — v. 15. εἰς τοὺς πολλοὺς [= in multos illos, qui Christo nomen dederunt] ἐπερίσσευσε. v. 19. δίκαιοι — οἱ πολλοί. — οἱ πολλοὶ ἓν σῶμά ἐσμεν i. e. *nos, multi illi, qui Jesu nomen profitentur* Rom. XII, 5. 1 Cor. X, 17. — ὡς οἱ πολλοί i. e. ut multi illi, quos nostis 2 Cor. II, 17. ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν [i. e. multorum illorum, quos vel mala exempla vel perversa doctorum falsorum commenta corruperant coll. v. 10. 11.] Matth. XXIV, 12. αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ

πολλαί, peccata multa illa, quae commisisse dicitur, *die Menge ihrer Sünden* Luc. VII, 47 coll. v. 37. 39. — Apoc. XVII, 1. *τὸ κρίμα τῆς πόρνης — τῆς καθημένης ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῶν πολλῶν insidentis aquis illis multis*, quas vides. Quo loco cum praecedens *δείξω σοι* indicio sit, *δεικτικῶς* haec verba dici, in promtu est, *τὰ ὕδατα τὰ πολλά esse* = *die Gewässer, dort die vielen*. Cf. ad h. l. v. 15. — Act. XXVI, 24. *τὰ πολλὰ γράμματα* i. e. *litterae multae illae*, quas doctus es vel quas doctum te esse, ex oratione tua intellexi. Cf. de articulo ad praecedd. respiciente *Winer* p. 52. *Matthiae* §. 266. p. 549. §. 267. p. 551. (Plato apol. Socr. §. 1. ab init.) — — *β*) *plurimi, die Meisten* 1 Cor. X, 33. Cf. *Matthiae* §. 266. p. 549. *Passow* II. p. 513. *Schäfer* melet. p. 3. 65 coll. *Valckenar.* diatrib. p. 225. ed. Lips. — — — 2) de *spatio*, ubi Lat. nunc *amplus, magnus*, nos: *weit, ausgedehnt*, ita *θερισμός seges metenda, das Erndtefeld* Matth. IX, 37. Luc. X, 2. — Ita רַב Esth. I, 20. (de moenibus Babylonis Xen. Cyr. VII. 5. 2.) — nunc: *profundus, altus*, ut *γῆ* Matth. XIII, 5. Marc. IV, 5. cf. sequentia: *διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς*. — — 3) de *tempore*, ubi Lat. *multus, longus*, nos: *lange, viel*, ut *πολὺν χρόνον* = *diu* Joh. V, 6. (Plat. apol. Socr. §. 2.) — *πολλῆς ὥρας γενομένης* = *multa hora praeterlapsa* Marc. VI. 35 (Xen. Anab. V, 2. 17.) — *πολλοῖς χρόνοις*, multis temporibus = *saepe* Luc. XII, 29. cf. *Matthiae* §. 406. p. 742 — *εἰς ἔτη π.* Luc. XII, 19. — *ἐπὶ πολύ* = *diu* Act. XXVIII, 6. Vide *ἐπί*. — *μετ' οὐ πολύ* Act. XXVII, 4. *οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας* Act. I, 5. — Matth. XXV, 19. Vide *μετά* p. 81. — *ἀπό* item *ἐκ πολλῶν ἐτῶν* Act. XXIV, 10. Rom. XV, 23. —

II) de quantitate intensiva, in quibus Lat. *magnus, insignis*, etiam *gravis, vehemens*, ita 1) in locis, ubi, quod substantivo indicatur, cogitari potest saepius repetitum cf. *Passow* II. p. 512. — ut *θρῆνος, κλαυθμός, ὀδυρμός* Matth. II, 18. *διακονία* Luc. X, 40. *πόνος* Col. IV, 13. — 2) de *gradu* eximio cf. *Passow* l. l., ut *ἀγάπη* Eph. II, 4 *ἀγών* 1 Thess. II, 2. *ἄθλησις* Hebr. X, 32. *ἀσιτία* Act. XXVII, 21. *βία* XXIV, 7. *γογγυσμός* Joh. VII, 12. *δοκιμή* 2 Cor. VIII, 2. *δόξα* Matth. XXIV, 30. Luc. XXI, 27. *δύναμις* Marc. XIII, 26. *εἰρήνη* Act. XXIV, 3. *ἔλεος* 1 Petr. I, 3. *ἐπιθυμία* 1 Thess. II, 17. — *ζημία* Act. XXVII, 10. *θλίψις* 2 Cor. II, 4. 1 Thess. I, 6. *καύχησις* 2 Cor. VII, 4. *μακροθυμία* Rom. IX, 22. *μισθός* Matth. V, 12. Luc. VI, 23. 35. *ὀδύνη* 1 Tim. VI. 10. *παράκλησις* 2 Cor. VIII, 4. *παῤῥησία* III, 12. VII, 4. 1 Tim. III, 13. Philem. v. 8. *πεποίθησις* 2 Cor. VIII, 22. *πληροφορία* 1 Thess. I, 5. *σιγή* = *altum silentium* Act. XXI, 20. *στάσις* XXIII, 10. *συζήτησις* XV, 7. XXVIII, 29. *τρόμος* 1 Cor. II, 3. *φαντασια* XXV, 23. *χαρά* Philem. v. 7. (*ἐλπίς* Aeschin. dial.

Socr. I, 11. σιγή Xen. Cyr. VII, 1. 25. σοφία Sirac. XV, 18. ὄνομα Aelian. V. H. II, 13. ἀμέλεια Xen. Mem. II, 1. 6. εὐσέβεια Diod. Sic. III, 55. κακόν Thuc. II, 51.) —

III) neutr. adverbialiter, cf. *Matthiae* §. 446. p. 833. *Passow* l. l. Legitur ita 1) singular. a) πολύ, *multum, valde*, aa) c. verbo, ut ἠγάπησε Luc. VII, 41. ἰσχύει Jac. V, 16. πλανᾶσθε Marc. XII, 27. συνεβάλετο Act. XVIII, 27. — abest verb., ut ὠφελεῖ, ducendum e praeced. ὠφέλεια Rom. III, 2. — bb) c. comparat., ut πολὺ σπουδαιότερον 2 Cor. VIII, 22. (Lucian. D. D. II, 1. Xen. Mem. II, 10. 2. Cyr. VII, 3. 9.) cf. *Passow* l. l. — b) dat. πολλῷ, *multo*, c. comparat., ut πολλῷ πλείους Joh. III, 41. πολλῷ μᾶλλον. Vide μᾶλλον p. 45 ab init. (Xen. Mem. I, 2. 9. Thuc. II, 51.) — — 2) plural. πολλά a) absq. artic. cf. *Matthiae* l. l. — i. e. aa) *saepe*, de actione saepe repetita, ut νηστεύειν = *viele*, oft wiederholte *Fasttage halten* Matth. IX, 14. πταίειν Jac. III, 2. (Lucian. D. D. XIX, 4. Xen. Cyr. I, 5. 14. III, 2. 14.) — bb) *valde, vehementer* Marc. I, 45. III, 12. V, 10. 23. 38. 43. IX, 26. Rom. XVI, 6. 12. 1 Cor. XVI, 12. 19. Apoc. V, 4. (Diod. Sic. XIII, 41. Aelian. V. H. I, 23. Xen. Cyr. VII, 3. 10.) — — b) c. artic. τὰ πολλά, *plerumque, meistentheils* Rom. XV, 22. (Lucian. D. D. XVI, 2. Xen. H. G. VI, 2. 30.) cf. *Matthiae* l. l. *Schäfer* ad Lamb. Bos. p. 427. *Voigtländer* ind. ad Lucian. D. M. sub πολύς. —

Πολύσπλαγχνος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (ex πολύς et σπλάγχνα viscera; ex hebr. misericordia) *admodum misericors* vel *benignus*. Semel in N. T. Jac. V, 11. ubi Codd. etiam πολυεύσπλαγχνος.

Πολυτελής, εος, οῦς, ὁ, ἡ, — ές, τό, (ex πολύς et τέλος, sumtus; sumtus magnos faciens Jos. Ant. XV, 4. 1.) *preciosus* a) propr. i. e. *qui multos sumtus requirit*, ut νάρδος Marc. XIV, 3. ἱματισμός 1 Tim. II, 9. LXX pro יָקָר Prov. I, 13. (Aelian. V. H. XIII, 4. Herodian. VI, 4. 7. Xen. Mem. I, 6. 5.) — b) trop. pro: *praestans, eximius*, ὅ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ [= *iudice Deo*] πολυτελές. 1 Petr. III, 4. (Diod. Sic. XIV, 7. Polyb. II, 23. 1.)

Πολύτιμος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (ex πολύς et τιμή pretium) *valde pretiosus*, i. e. *magnos sumtus requirens*. Bis in N. T. Matth. XIII, 46. Joh. XII, 3. (Herodian. I, 77. 5.)

Πολυτρόπως, adv. (a πολύς et τρόπος q. v.) *vario modo, multis modis*. Extat tantum Hebr. I, 1. (4 Macc. III, 21. πολύτροπος varius Thuc. II, 44.)

Πόμα, τος, τό, (a πίνω bibo; Atticis dici πῶμα, docent *Passow* II. p. 518. *Porson*. ad Eur. Hecub. v. 392. ed. Lips. coll. *Lobeck* ad Phryn. p. 456.) *potus*. Bis in N. T.

1 Cor. X, 4. Hebr. IX, 10. — LXX pro שֶׁקֶר Ps. CII, 10. (Cebet. Tab. c. 6. Diod. Sic. III, 72. Aelian. V. H. III, 13. Xen. Mem. IV, 7. 9.)

Πονηρία, ας, ἡ, (a πονηρός — mala i. e. misera hominis vel rei indoles) 1) *mala animi indoles*, *nequitia*, *malignitas* Matth. XXII, 18. Marc. VII, 22. *πονηρίαι*, *nequitiae* Luc. XI, 39. Rom. I, 29. 1 Cor. V, 8. — Genit. pro Adiect. πονηρός [cf. sub ἁγιωσύνη monita] Eph. VI, 12. τὰ πνευματικὰ [i. e. τὰ πνεύματα v. πνευματικός] τῆς πονηρίας. (Theophrast. Char. XXX [XXVIII], 3. — 2) *improbitas* et plur. *αἱ πονηρίαι* i. q. αἱ ἁμαρτίαι *peccata*, *male facta* Act. III, 26. ἀποστρέφειν — ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν. Ita LXX pro הָרַע Jes. I, 16. רַע Jes. VII, 16. רָעָה Jerem. XXIII, 11. (Xen. Mem. III, 5. 18. Cyr. VII, 5. 75.) Saepius non extat in N. T.

Πονηρός, ά, όν, comparat. πονηρότερος [Matth. XII, 45. Luc. XI, 26. — a πόνος quod vid.) 1) *laboribus*, *aerumnis*, *periculis plenus*, ut ἡμέρα, ἡμέραι Eph. V, 16. VI, 13. — ἔργον π. [res calamitosa] *malum*, *miseria* 2 Tim. IV, 18. — (τέλος Herodian. II, 12. 11. Xen. Anab. VII, 4. 11. Hier. VII, 11.) — 2) *malus* i. e. *malae indolis*, a) sensu physico, ut ὀφθαλμός, i. e. *oculus aeger* vel *hebetatus* Matth. VI, 23. Luc. XI, 34. καρπός Matth. VII, 17. 18. ἕλκος Apoc. XVI, 2. — b) sensu morali: *malus*, *improbus*, aa) de personis α) universe Matth. V, 45. XII, 34. 35. 39. 45 bis. XIII, 49. XVI, 4. Luc. VI, 35. 45. XI, 29. Act. XVII, 5. 2 Thess. III, 2. 2 Tim. III, 13. — iunct. c. πνεῦμα = *genius malus* Luc. VII, 21. VIII, 2. XI, 26. Act. XIX, 12. 13. 15. 16. (Plutarch. apophth. Mor. II. p. 17. ed. *Tauchn.* Xen. Cyr. I, 5. 9.) — β) ex opp. τοῦ θεοῦ ἀγαθοῦ Matth. VII, 11. Luc. XI, 13. Cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 291. — — γ) de servo vel *duro* et *immiti* Matth. XVIII, 32. vel *tardo* et *ignavo* Matth. XXV, 26. (Herodian. I, 13. 6. Xen. Cyr. I, 4. 19.) — δ) iunctum c. ἀγαθός ita legitur, ut circumscribantur homines, *quoscunque casus obtulerit* Matth. XXII, 10. cf. *Fritzsche* l. l. p. 656. — ε) c. artic. *ὁ πονηρός* i. e. αα) *malignitate infamis ille*, *malus ille*, *quem nostis*, i. e. *diabolus* Matth. V, 37. VI, 13. XIII, 19. 38. Eph. VI, 16. 2 Thess. III, 3. [Luc. XI, 4.] — Joh. XVII, 15. 1 Joh. II, 13. 14. III, 12. V, 18. 19. Cf. *Lücke* II. p. 448. — ββ) *homo malignus* i. e. vel *adversarius*, *der Gegner* Matth. V, 39. — vel: *scelestus ille*, quem nostis 1 Cor. V, 3. — — bb) de rebus animi pravi indolem prodentibus vel pertinentibus ad hominem malum et improbum. Legitur ita α) singular. αα) universe, ut αἰών *seculum perversum* Gal. I, 4. καύχησις Jac. IV, 16. λόγος, ῥῆμα = *convicium* Matth. V, 11. 3 Joh. v. 10. — ὄνομα = *nomen mali civis* Luc. VI, 22. ῥᾳδιούργημα Act. XVIII, 14. συνει-

δησις = συνείδησις ἁμαρτιῶν Hebr. X, 22 coll. v. 2. — de verbis ὀφθαλμὸς πονηρός Matth. XX, 15. Luc. VII, 22. vid. ὀφθαλμός p. 230. — θησαυρὸς π. τῆς καρδίας Luc. VI, 45. abest τῆς καρδίας Matth. IX, 35. — πονηρόν pro: τὸ πονηρόν, *malum*, *das Böse* 1 Thess. V, 22. (πονηρὰ δεῖπνα Aelian. V. H. II, 11.) — additur genit. epexegeticus, ut καρδία πονηρὰ ἀπιστίας Hebr. III, 12. Cf. *Winer* II. p. 61. *Matthiae* §. 339. p. 647. — ββ) c. artic. τὸ πονηρόν, *id quod malum est et improbum* Rom. XII, 9. — Luc. VI, 45. — β) pluralis πονηρά Matth. IX, 4. XV, 19. Luc. III, 19. Joh. III, 19. VII, 7. Col. I, 21. 1 Tim. VI, 4. Jac. II, 4. 1 Joh. III, 12. 2 Joh. v. 11. — τὰ πονηρά i. e. *vitia modo commemorata* Marc. VII, 23. Saepius non legitur in N. T.

Πονηρότερος, α, ον v. πονηρός.

Πόνος, ου, ὁ, (a πένω, πένομαι laboro) 1) *labor* Col. IV, 13. (Xen. Mem. II, 1. 20. Ages. II, 8.) — 2) *dolor*, Apoc. XVI, 10. 11. XXI, 4. LXX ita pro כְּאֵב Gen. XXXIV, 25. (Sirac. III, 27. Aelian. V. H. V, 6. Polyb. XXX, 4. 16. Xen. Mem. II, 2. 5.) Saepius non extat in N. T.

Ποντικός, ή, όν, *Ponticus*, *Ponto oriundus*, Act. XVIII, 2.

Πόντιος, ίου, ὁ, *Pontius*, praenomen familiae viri, cuius cognomen erat Pilatus et quem constat fuisse procuratorem Judaeae v. πιλάτος Matth. XXVII, 2. Luc. III, 1. Act. IV, 27. 1 Tim. VI, 13.

Πόντος, ου, ὁ, *Pontus*, provincia Asiae minoris ad pontum euxinum sita, ab Augusto in tres partes divisa a Nerone vero redacta in formam provinciae romanae Act. II, 9. 1 Petr. I, 1.

Πόπλιος, ίου, ὁ, *Publius*, nomen propr. viri Act. XXVIII, 7.

Πορεία, ας, ἡ, (profectio, abitio Xen. Anab. VI, 4. 35.) 1) *iter* Luc. XIII, 22. πορείαν ποιούμενος (Tob. X, 1. Diod. Sic. IV, 19. Herodian. III, 4. 1. Polyb. IV, 69. 3. Xen. Mem. III, 13. 5. Thuc. II, 18.) LXX pro מַהֲלָךְ Jon. III, 3. — 2) ex hebr. *opus*, *negotium*, alii: *vita* Jac. I, 11. ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται. Ita דֶּרֶךְ et LXX ὁδός Job. XXVI, 14. et LXX πορεία Prov. II, 7.

Πορεύομαι, f. εύσομαι, pf. p. πεπόρευμαι [1 Petr. IV, 3. de perf. pass. signif. media vid. sub πολιτεύομαι observata] a. 1. p. ἐπορεύθην signif. med. [cf. *Winer* p. 112. *Buttm.* §. 123. *Matthiae* §. 495, b. p. 929 sq.] medium verbi πορεύω (transporto, ich setze über, bringe hinüber Aelian. V. H. VIII, 2. Plat. Phaedon. c. 57. ed. *Fischer*. — a πόρος transitus per vadum; medium:) 1) *me confero*, i. e. *eo*, *abeo*,

proficiscor a) propr. aa) sq. ἀπό c. gen. vel loci vel person. Matth. XXIV, 1. XXV, 41. Luc. IV, 42. Act. V, 41. (Xen. Anab. IV, 4. 17) — bb) sq. διά c. genit. loci Matth. XII, 1. (διὰ τοῦ πεδίου Xen. Cyr. II, 4. 24.) — cc) sq. εἰς c. accus. α) loci Matth. II, 20. XXI, 2. XXVIII, 16. Marc. XVI, 12. 15. Luc. I, 39. II, 41. IV, 42. VII, 11. IX, 51. 53. 56. XVII, 11. XIX, 12. XXII, 39. XXIV, 13. Joh. VII, 35. VIII, 1. Act. I, 11. 25 bis. cf. de h. l. supra sub ἴδιος Vol. I. p. 734 adnotata. — Act. XVI, 7. XIX, 21. XX, 1. 22. XXII, 5. 10. XXV, 20. XXVI, 12. Rom. XV, 24. 25. 1 Tim. I, 3. 2 Tim. IV, 10. Jac. IV, 13. 1 Petr. III, 22. (εἰς Θήβας Xen. H. G. VII, 4. 10.)— β) status, ut εἰς εἰρήνην Luc. VII, 50. VIII, 48. cf. de hac formula εἰρήνη Vol. I. p. 410. — εἰς θάνατον, εἰς φυλακήν Luc. XXII, 33. — dd) sq. ἐν c. dat. status, ut ἐν εἰρήνῃ Act. XVI, 36. — ee) sq. ἐπί α) c. accus. loci Matth. XXII, 9. Act. VIII, 26. IX, 11. XVII, 4. (Xen. Ages. I, 16.)— β) c. accus. pers. Act. XXV, 12. — γ) c. accus., ubi finis indicatur, ut ἐπὶ τὸ ἀπολωλός i. e. *ut quaeram perditum* Luc. XV, 4. Cf. ἐπί Vol. I. p. 591. (ἐπὶ τὴν εἰρήνην Xen. H. G. VII, 4. 10. — Cyr. V, 3. 16.) — ff) sq. ἕως c. genit. loci, ubi poni poterat εἰς Act. XXIII, 23. Cf. ἕως p. 680. — gg) sq. κατά c. accus. *viae = per viam, die Strasse entlang* Act. VIII, 36. vid. κατά p. 799. — hh) sq. πρός c. accus. pers. Matth. X, 6. XXV, 9. XXVI, 14. Luc. XI, 5. XV, 18. XVI, 30. Joh. XIII, 12. 28. XVI, 28. XX, 17. Act. XXVII, 3. XXVIII, 26. — ii) sq. σύν c. dat. pers. Luc. VII, 6. Act. X, 20. XXIII, 32. XXVI, 13. 1 Cor. XVI, 4. — kk) c. ἐκεῖθεν, ἐντεῦθεν Matth. XIX, 15. Luc. XIII, 31. — ll) c. οὗ, per attr. pro ὅποι Luc. XXIV, 28. 1 Cor. XVI, 6. Cf. ὅς, ἥ, ὅ, Vol. II. p. 188. — mm) c. ποῦ Joh. VII, 35. — nn) c. acc. viae [cf. *Matthiae* §. 409, 4. p. 747. Lamb. Bos. de ellips. p. 680. ed. *Schäfer*.] — ita ἐπορεύετο τὴν ὁδὸν αὐτοῦ *iter fecit, in quo erat* i. e. *continuabat iter suum* Act. VIII, 39.— oo) sq. infinit. ad finem vel consilium pertinente Luc. II, 3. XIV, 19. 31. Joh. XIV, 2. Cf. *Winer* p. 134. *Matthiae* §. 532, c. p. 1040. *Buttm.* §. 127, 2. — pp) absolute α) universe Matth. II, 9. VIII, 9 bis. XI, 7. XII, 45. XVII, 27. XVIII, 12. XXI, 6. XXII, 15. XXV, 16. XXVIII, 9. 11. 19. Marc. XVI, 10. Luc. IV, 30. VII, 8 bis. IX, 57. X, 38. XI, 26. XIII, 33. XVII, 19. Joh. IV, 50 bis. VIII, 11. XI, 11. XIV, 3. Act. I, 10. V, 20. VIII, 27. IX, 3. XXI, 5. XXII, 6. 21. 1 Cor. X, 27. XVI, 4. (Herodian. I, 9. 12. Xen. Anab. V, 3. 2.) — β) ex simplicitate antiquitatis, totum rei ambitum emetiri nihilque cogitationum, quod eodem spectet, missum facere solitae, participium πορευόμενος, πορευθείς ibi legitur, ubi videtur omitti potuisse cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 74. diss. II. p. 98. collatis, quae habet de λαβών, ἔχων *Erfurdt* ad Soph. Oed.

R. v. 733. — Matth. II, 8. — IX, 13. πορευθέντες δὲ μάθετε i. e. vel: *vos vero abite et discite* = *vos vero accingamini ad discendum*, vel: *vos vero, misso me, discite* = *nolite negotium mihi facessere et discite* cf. *Fritzsche* l. l. p. 343. — Matth. X, 7. XI, 4. XXVII, 66. XXVIII, 7. Luc. VII, 22. IX, 13. 52. X, 37. XIII, 32. XIV, 10. XV, 15. XVII, 14. XIX, 36. XXII, 8. 1 Petr. III, 19. (cf. Herodot. II, 115. ἐς ὃ ἂν αὐτὸς ἐλθὼν ἐκεῖνος ἀπαγαγέσθαι ἐθέλῃ.)

b) per euphemismum, Graecis et Romanis usitatum pro: *vita discedo, morior* Luc. XXII, 22. — Ita הָלַךְ Gen. XV, 2. ubi οἱ ό· ἀπολύομαι et Ps. XXXIX, 14. ubi iidem ἀπέρχομαι. (Ita οἴχομαι Xen. Cyr. III, 1. 13. Anab. III, 1. 32. Festus: *abitionem* antiqui dicebant mortem. Cicer. ad div. I, 23. *discessus e vita* et de senect. c. 23. *discedo ex vita*.) cf. *Gesen.* hebr. Wörterb. item *Simonis* lex hebr. ed. *Winer* sub הָלַךְ. *Fritzsche* l. l. p. 766.

2) *incedo, ambulo* (Xen. Mem. I, 4. 11. I, 6. 6.) — a) proprie — ut ἔμπροσθέν τινος, *praecedo aliquem* Joh. X, 4. — b) formulae tropicae aa) πορ. ὀπίσω τινός *sequor aliquem* i. e. *applico me alicui* Luc. XXI, 8. — LXX pro: הָלַךְ אַחֲרֵי Judd. II, 12. 1 Regg. XI, 10. — vel: *indulgeo alicui rei* 2 Petr. II, 10. — bb) πορ. ταῖς ὁδαῖς μου [pp. mea via incedo] pro: *agendi rationem sequor, quam ipse mihi scripsi* Act. XIV, 16. τῇ ὁδῷ τινος = *mores alicuius sequor* Jud. v. 11. Cf. ὁδός Vol. II. p. 147. — cc) πορ. ὑπό τινος, *incedo, subiectus imperio alicuius rei* pro: *deditus sum alicui rei* Luc. VIII, 14. — Alii, ut Hebraeorum הָלַךְ [cf. *Gesen.* Lehrg. p. 781, not. 3. *Simonis* lex. hebr. p. 253. ed. *Winer*] ita πορεύομαι ad actionis verbo sequente indicatae continuationem significandam pertinere existimantes, πορευόμενοι συμπνίγονται explicant: *sensim sensimque suffocantur* i. e. *suffocari patiuntur suam τοῦ λόγου cognitionem*. Cf. *Kuinoel* ad Luc. l. l. et verba Virgil. Georg. II. v. 344. si non tanta quies *iret*. — — c) ut hebr. הָלַךְ metaph. pro: *vitam instituo* aa) sq. dat. normae = *obsequor rei* Act. IX, 31. vel: *indulgeo rei* 1 Petr. IV, 3. (1 Macc. VI, 23. 59.) — cf. *Winer* II. p. 71. *Matthiae* §. 399, 2. p. 730. — bb) sq. ἐν c. dat. normae [festhaltend an] Luc. I, 6. — Ita LXX et הָלַךְ sq. בְּ 1 Regg. VIII, 61. (Sirac. V, 2.) — Cf. ἐν Vol. I. p. 526. — cc) sq. κατά c. accus. normae 2 Petr. III, 3. Jud. v. 16. 18. Cf. κατά p. 802.

Πορθέω, ῶ, f. ήσω, (a πέρθω everto) *everto, zerstören* [ut: terram, domum Herodian. I, 10. 6. Dem. 1157, 11. Xen. Mem. III, 5. 4.] additur verbo διώκειν vim huius augens, sq. accus. pers. Act. IX, 21. — τὴν ἐκκλησίαν, τὴν πίστιν Gal. I, 13. 23.

Πορισμός, οῦ, ὁ, (a πορίζω suppedito Xen. Mem. IV, 3. 7. πορίζομαι comparo mihi Xen. Mem. II, 8. 1.)' *quaestus*, *lucrum*, metonym. pro: *lucri fons*. Bis ita in N. T. 1 Tim. VI, 5. 6. — (Sapient. XIII, 19. XIV, 2.)

Πόρκιος, ου, ὁ, *Porcius*, nomen Festi, post Felicem praesidis Judaeae. Act. XXIV, 27.

Πορνεία, ας, ἡ, (a πορνεύω) 1) *scortatio*, *stuprum* a) propr. Matth. XV, 19. Marc. VII, 21. Act. XV, 20. 29. XXI, 25. Rom. I, 29. 1 Cor. VI, 13. 18. VII, 2. 2 Cor. XII, 21. Gal. V, 19. Eph. V, 3. Col. III, 5. 1 Thess. IV, 3. Apoc. II, 21. IX, 21. (Dem. 403, 26.) — Joh. VIII, 41. ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννήμεθα i. e. *non spurii sumus*. Sens. *utique genuini Abrahami filii sumus, colimus enim eundem cum Abrahamo patrem, Deum puta.* — b) *adulterii* sens. Matth. V, 32. XIX, 9. — c) *de incestu* 1 Cor. V, 1. — 2) ex hebr. *idolorum cultus*, *idololatria* Apoc. II, 21. XIV, 8. XVII, 2. 4. XVIII, 3. XIX, 2. Ita LXX et hebr. זְנוּנִים Hos. I, 2. II, 2. Solemne enim est V. T. scriptoribus, rationem, quae populum israeliticum inter et Deum esset, adumbrare similitudine, desumta a matrimonio vel a ratione, quae est inter maritum et coniugem. Saepius non legitur in N. T.

Πορνεύω, f. εύσω, (a πόρνη) 1) *scortum sum*, *scortor* 1 Cor. VI, 18. X, 8. μηδὲ πορνεύωμεν. De 1. pers. plur. coniunct. in adhortatt. cf. *Winer* II. p. 91. *Buttm.* §. 126, not. 7. *Matthiae* §. 516. p. 985. — LXX pro זָנָה Num. XXV, 1. (Dem. 414, 1.) — 2) ex hebr. *idololatriae deditus sum*, vel, ut aliis videtur, *consortium habeo cum exteris gentibus* vel *cum gentilibus*. [Ita זָנָה Jes. XXIII, 17. cf. *Gesen.* Commentar. in Jes. ad h. l. ubi LXX εἶναι ἐμπόριόν τινι et Ezech. XVI, 29. ubi LXX pro תַּזְנוּת habent διαθήκη.] Apoc. II, 14. 20. — sq. μετά τινος Apoc. XVII, 2. XVIII, 3. 9. Cf. sub μετά Vol. II. p. 77 observata. — Saepius non legitur in N. T.

Πόρνη, ης, ἡ, (a περνάω vel πέρνημι vendo) 1) *scortum muliebre*, *meretrix* Matth. XXI, 31. 37. Luc. XV, 30. 1 Cor. VI, 15. 16. Hebr. XI, 31. Jac. II, 25. LXX pro זוֹנָה Gen. XXXIV, 31. (Siracid. XIX, 2. Xen. Mem. I, 5. 4.) — 2) ex hebr. *mulier*, *quae idola colit* Apoc. XVII, 1. 5. 15. 16. XIX, 2. cf. quae ad vocab. πορνεία adnotata sunt. — Saepius non reperitur in N. T.

Πόρνος, ου, ὁ, (scortum masculum, cinaedus Xen. Mem. I, 6. 11.) *scortator* 1 Cor. V, 9—11. VI, 9. Eph. V, 5. 1 Tim. I, 10. Hebr. XII, 16. XIII, 4. Apoc. XXI, 8. XXII, 15. (Sirac. XXIII, 16.) — Saepius non legitur in N. T.

Πόῤῥω, adv. [porro, vorwärts] *procul*, comparativ. πορῤωτέρω *ulterius* Matth. XV, 8. Marc. VII, 6 coll. Jes.

XXIX, 13. — Luc. XIV, 32. XXIV, 28. (Xen. H. G. IV, 2. 6. IV, 6. 4.)

Πόῤῥωθεν, adv. 1) *e longinquo* Hebr. XI, 13. — LXX pro מִמֶּרְחָק Jes. X, 3. (Diod. Sic. I, 83. Xen. Mem. I, 3. 13.) — 2) *procul* Luc. XVII, 12. — LXX pro רָחוֹק Jes. XXXIII, 13. (Herodian. II, 6. 20.) Saepius non legitur in N. T.

Πόῤῥωτέρω vid. *πόῤῥω.*

Πορφύρα, ας, ἡ, (purpura, murex, *κήρυξ, πορφύρα θαλάσσια.* Diod. Sic. III, 68. i. e. genus concharum marinarum, quae in mediis faucibus habent candidam venam continentem pretiosum illum liquorem, qui expeditus est vestibus tingendis. Qui color quemadmodum auro aequiparabatur apud veteres, ita apud eosdem nonnisi principes et idola, apud Hebraeos vero sacerdotes tantum vestibus purpureis ornabantur. Aristot. H. Anim. V. 25.) 1) *vestis purpurea* Luc. XVI, 19. Apoc. [XVII, 4.] XVIII, 12. (Polyb. X, 26. 1. Herodian. I, 16. 8.) — 2) *vestis coccinea* Marc. XV, 17. 20. *πορφύραν* coll. Matth. XXVII, 28. 31. ubi eius loco legitur *χλαμὺς κοκκίνη.* Simili modo vestis rubro cocco tincta et vestis purpura permutantur apud Horat. Satyr. II, 6. 102 et 106. LXX pro אַרְגְּוָן 2 Chron. II, 7. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 557.

Πορφύρεος, οῦς, έα, ᾶ, εον, οῦν, 1) *purpureus* Apoc. XVII, 4. (Polyb. VI, 53. 7. Herodian. VII, 5. 7. Xen. Cyr. VI, 4. 2.) — LXX pro אַרְגָּמָן Num. IV, 13. — 2) *coccineus* Joh. XIX, 2. 5. coll. Matth. XXVII, 28. 31. — Saepius non legitur in N. T.

Πορφυρόπωλις, ιδος, ἡ, (ex *πορφύρα* et *πωλέω* vendo) *venditrix purpurae* vel *vestium purpureo colore tinctarum.* Extat tantum Act. XVI, 14. Fuisse Lydos artis purpurae tingendae peritissimos, testantur Aelian. Hist. An. IV, 46. Maxim. Tyr. 40, 2. Valer. Flacc. 4, 368.)

Ποσάκις, adv. *quoties.* Ter in N. T. Matth. XVIII, 21. XXIII, 37. Luc. XIII, 34. LXX pro כַּמָּה Ps. LXXVIII, 40. (Sirac. XX, 17.) —

Πόσις, εως, ἡ, (a *πίνω*, bibo; potio, das Trinken Lucian. Dial. Deorr. XVIII, 5.) *potus, der Trank.* Ter in N. T. Matth. VI, 55. Rom. XIV, 17. Col. II, 16. — LXX pro מִשְׁתֶּה Dan. I, 10. (Herodian. I, 17. 17. Dem. 615, 2. Xen. Mem. I, 3. 15.)

Πόσος, η, ον, quantus a) de magnitudine, *wie gross.* Dat. *πόσῳ* seq. comparat. *quanto* aa) universe Matth. VI, 23. *τὸ σκότος πόσον;* VII, 11. X, 25. XII, 12. XXVII, 13. Marc. XV, 4. Luc. XI, 13. XII, 24. 28. Rom. XI, 12. 24. 2 Cor. VII, 11. Philem. v. 16. Hebr. IX, 14. X, 29. (Diod. Sic. I, 2. Xen. Mem. II, 5. 4.) — bb) de tempore Marc. IX, 21. *πόσος χρόνος ἐστὶν, ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ.* (Isocrat. Panathen. p. 424.)—

b) de numero: *quantus* i. e. *quot*, *wie viel* Matth. XV, 34. πόσους ἄρτους ἔχετε. XVI, 9. 10. Marc. VI, 38. VIII, 5. 19. 20. Luc. XV, 17. XVI, 5. 7. Act. XXI, 20. Ita LXX pro כַּמָּה Gen. XLVII, 8. 2 Sam. XIX, 34. (Aeschin. 22, 20. Xen. Mem. I, 2. 35.) — Saepius non extat in N. T.

Ποταμός, οῦ, ὁ, *flumen*, *fluvius* a) propr. Marc. I, 5. ἐν τῷ ἰορδάνῃ ποταμῷ. Act. XVI, 3. 2 Cor. XI, 26. Apoc. VIII, 10. IX, 14. XII, 15. XVI, 4. 12. XXII, 1. 2. LXX pro נָהָר Gen. II, 10. יְאֹר Gen. XLV, 1. (Herodian. VII, 1. 13. Xen. Anab. IV, 1. 2.) — in allegoria Joh. VII, 18. — b) pro: χείμαῤῥος ποταμός Matth. VII, 25. 27. Luc. VI, 48. 49. Apoc. XII, 15. 16. Saepius non legitur in N. T.

Ποταμοφόρητος, ου, ὁ, (a ποταμός et φορέω gesto, fero) *qui a flumine fertur.* Legitur tantum Apoc. XII, 15.

Ποταπός, ή, όν, (de huius voc. etymologia cf. *Passow* II. p. 490 sub ποδαπός et *Buttm.* Lexilog. I. p. 302.) *qualis*, *quantus* i. q. apud Graecos melioris aevi ποῖος v. infra. Dicitur in N. T. modo Graecorum seriorum de indole rei et hominis. Matth. VIII. 27. Marc. XIII, 1. Luc. I, 29. VII, 39. 2 Petr. III, 1. 1 Joh. III, 1. — Graecis melioris notae usitatam fuisse formam ποδαπός et, excepto uno Demosthenis loco in Orat. I. c. Aristog. 782. ubi de indole et moribus dicitur, usurpatum fuisse hoc vocabulum de loco et genere, unde oriundus est aliquis, ubi Lat. *cuias*; serioris vero aetatis scriptores non solum pro: ποῖος dixisse ποδαπός sed mutasse etiam hanc formam in ποταπός per τ cf. Diog. Laërt. VI, 55. Dionys. Hal. Ant. IV, 66. VII, 58. Lucian. de paras. c. 22. docet *Lobeck* ad Phryn. p. 56—59.

Πότε, adverbium interrogandi: *quando?* a) absolute aa) in interrogatione directa Matth. XXV, 37. 38. 39. 44. Luc. XXI, 7. Joh. VI, 25. (Xen. Cyr. V, 3. 27. Mem. IV, 2. 32.) — bb) in interrog. indirecta, sq. indicat. [cf. *Winer* p. 121. *Matthiae* §. 507, 2. p. 963.] Matth. XXIV, 3. Marc. XIII, 4. 33. 35. Luc. XII, 36. XVII, 20. — b) praecedente ἕως: ἕως πότε, *quousque*, ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν Matth. XVII, 17 et Marc. IX, 19. Luc. X, 41. — Joh. X, 24. Apoc. VI, 10. Ita LXX pro עַד מָתַי Ps. LXXX, 5. Jes. IV, 14. 21. (1 Macc. VI, 22.)

Ποτέ, partic. enclitica 1) *aliquando*, *olim*, *irgend einmal* a) de re praeterita Joh. IX, 13. Rom. VII, 9. XI, 30. Gal. I, 13. 23. Eph. II, 2. 3. 11. 13. V, 8. — ἤδη ποτέ *tandem aliquando* Phil. IV, 10. ἤδη ποτὲ ἀνεθάλετε i. e. *tandem aliquando reviruistis.* (Dionys. Hal. Ant. IV, 49.) — Col. I, 21. III, 7. 1 Thess. II, 5. Tit. III, 3. Philem. v. 11.

1 Petr. II, 10. III, 5. 19. 2 Petr. I, 21. (Aelian. V. H. I, 18. Herodian. I, 15. 11. Xen. Mem. I, 4. 2) — b) de re futura Luc. XXII, 32. — ἤδη ποτέ *tantem aliquando* Rom. I, 10. — 2) *unquam* a) universe Eph. V, 29. οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν. Hebr. II, 1. μήποτε παραῤῥυῶμεν. IV, 1. 2 Petr. I, 10. Gal. II, 6. Act. XXVIII, 27. (Lucian Dial. Deorr. X, 3. Aelian. V. H. II, 8 et 13. Xen. Mem. I, 4. 19.) — b) in interrogatione, ubi ut Lat. *unquam, tandem* augendi vim habet. 1 Cor. IX, 7. τίς στρατεύεται ἰδίοις ὀψωνίοις ποτέ; Hebr. I, 5. 13. (Cebet. Tab. c. 2 et 3. Herodian. V, 4. 16. Xen. Mem. I, 1. 1.) — Saepius non extat in N. T. — Cf. *Buttm.* §. 136. p. 439 ed. X^mae^.

Πότερον, (a πότερος uter) *utrum?* seq. ἤ *an?* Semel in N. T. Joh. VII, 17. — LXX pro הֲ Job. VII, 12. (Lucian. Dial. Deorr. XX, 4 et 14. Herodian. V, 4. 16. Xen. Mem. II, 7. 4.) —

Ποτήριον, ίου, τό, (neutr. adiect. ποτήριος, ία, ιον) *poculum, calix*, a) propr. Matth. X, 42. XXIII, 25. 26. XXVI, 27. Marc. VII, 4. 8. IX, 41. XIV, 23. Luc. XI, 39. XXII, 17. 20. 1 Cor. X, 16. XI, 25. Apoc. XVII, 4. — Ita LXX et hebr. כּוֹס Gen. XL, 11. 13. 21. (Athen. XI, 4. Ceb. Tab. c. 5. Artemid. I, 66. Plut. apophth. Mor. II. p. 13. ed. *Tauchn.*) — De πίνειν τὸ ποτήριον 1 Cor. X, 21. XI, 26. 27 coll. v. 28. vid. πίνω. — b) ex metonymia continentis pro contento: *id, quod bibendum porrigitur*, ita de vino, quod bibendum in sacra coena porrigitur Luc. XXII, 20 et 1 Cor. XI, 25. τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη. — c) per imaginem Hebraeis usitatam Deus poculum dicitur porrigere alicui, quatenus sortem eius definit, cf. supra sub πίνω adnotata. Matth. XX, 22. 23. Marc. X, 38. 39. — Matth. XXVI, 39. 42. Marc. XIV, 36. Luc. XXII, 42. Joh. XVIII, 11. — Apoc. XIV, 10. XVI, 19. XVIII, 6. — Saepius non legitur in N. T.

Ποτίζω, f. ίσω, (a πότος quod vid.) *poto* i. e. *potum praebeo, ich tränke* a) propr. aa) sq. accus. personae Matth. XXV, 35. 42. XXVII, 48. Marc. XV, 6. ἐπότιζεν αὐτόν. Luc. XIII, 15. Rom. XII, 20. 1 Cor. XII, 13. — Matth. XXV, 37 scil. σε. — LXX pro הִשְׁקָה Gen. XXI, 19. (Cebet. Tab. c. 5. *irrigandi* sens. Xen. Symp. II, 25.) — bb) seq. duplici accusativo Matth. X, 42 et Marc. IX, 41. — Ita LXX et הִשְׁקָה sq. dupl. accus. Gen. XIX, 32. Judd. IV, 19. Job. XXII, 7. (Sirac. XV, 3. et πιπίσκω Pindar. isthm. 6. 18.) Cf. *Winer* p. 89. *Matthiae* §. 421, not. 1. p. 772 sq. sub εὐωχέω et πιπίσκω. *Gesen.* p. 810 sq. *Ewald* p. 588 sq. et gram. min. p. 256. — b) in allegorica dictione aa) seq. duplici accus. 1 Cor. III, 2. γάλα ὑμᾶς ἐπότισα, οὐ βρῶμα. — bb) absolute 1 Cor. III, 6—8. — cc) sq. accus. personae Apoc. XIV, 8. — Saepius non habetur in N. T.

Ποτίολοι, *ων*, *οἱ*, *Puteoli*, *orum*, nomen urbis Campaniae in Italia, sitae ad mare Tyrrhenum, primum *δικαιάρχεια*, tum *ποτίολοι*, nunc *Puzzuolo* appellatae. Act. XXVIII, 13.

Πότος, *ου*, *ὁ*, (propr. potatio) *compotatio*. Semel in N. T. 1 Petr. IV, 3. — (Judith. VI, 21. 1 Macc. XVI, 15. Aelian. V. H. III, 23. Polyb. V, 15. 2. Xen. Anab. VII, 3. 26.)—

Πού, partic. enclit. 1) *alicubi*, *irgendwo* Hebr. II, 6. IV, 4. — (Diod. Sic. I, 12. Lucian. Dial. Deorr. III, 5. Xen. Mem. III, 5. 15.) — 2) *fere*, *etwa*, *wohl* Rom. IV, 19. *ἑκατονταέτης που ὑπάρχων*. (Aelian. V. H. XIII, 4. Polyb. III, 108, 3. Lucian. Dial. Deorr. XXIII, 3. Xen. Oecon. I, 2.) Cf. *Buttm.* §. 136. *Viger.* p. 446. Saepius non legitur in N. T.

Ποῦ, adverb. interrog. 1) *ubi?* nos: *wo?* [cf. *Matthiae* §. 611. p. 1235. *Buttm.* §. 103.] a) universe aa) in interrogat. directa *α*) sq. indicat. Matth. II, 2. Marc. XIV, 14. Luc. XVII, 17. 37. XXII, 11. Joh. I, 39. 40. VII, 11. VIII, 10. 19. IX, 12. XI, 34. (Lucian. D. D. IV, 7. Xen. de magist. equit. VII, 14.) — *β*) sq. 1 pers. coniunctivi, interposito *θέλεις* [cf. *Matthiae* §. 516, 3. p. 986. *Buttm.* §. 126, not. 7., ut *ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμεν* Matth. XXVI, 17. Marc. XIV, 12. Luc. XXII, 9.— bb) in interrogat. indir. [Cf. *Winer* p. 121. *Matthiae* §. 507, 2. p. 963. *Herm.* ad Vig. p. 741.] *α*) sq. indicat., ut *ἐπυνθάνετο* — *ποῦ ὁ χριστός γεννᾶται* = *wo der Geburtsort Christi sey*, *ubi Christus nascatur* Matth. II, 4. Vide *Fritzsche* IV Evv. I. p. 65. — Marc. XV, 47. Joh. XI, 57. XX, 2. 13. 15. Apoc. II, 13. — *β*) sq. coniunct. [cf. *Winer* p. 121. *Herm.* ad Vig. l. l. *Matthiae* §. 516, 3. p. 985.] — Matth. VIII, 20. Luc. IX, 58. XII, 17. (sq. optat. Herodian. V, 4. 16.) — — b) in interrogatione negandi vim habente vel indicante, non esse aliquid, sq. indicat. Luc. VIII, 25. Rom. III, 27. 1 Cor. I, 20 ter. XII, 17 — 19. XV, 55 bis. 1 Petr. IV, 18. 2 Petr. III, 4. (Hom. Iliad. V, 171. Lucian. D. D. IV, 4.) — — 2) iunct. c. verbis motum indicantibus per attract. pro: *ποῖ quo* i. e. *quem in locum* a) in interrogat. dir. Joh. VII, 35. XIII, 36. XVI, 5. (Lucian. Dial. Mort. III, 3.) — b) in interrogat. indir., sq. indicat. Joh. III, 8. VIII, 14 bis. XII, 35. XIV, 5. Hebr. XI, 8. 1 Joh. II, 11. — LXX pro אָנָה Gen. XVI, 8. — Saepius non legitur in N. T.

Πούδης, *εντος*, *ὁ*, *Pudens*, nomen propr. viri 2 Tim. IV, 21.

Πούς, [de *πούς*, non *ποῦς* scribendo v. *Lobeck* ad Phryn. p. 453. 765.], *ποδός*, *ὁ*, *pes*, *der Fuss* Matth. IV, 6. VII, 6. X, 14. XVIII, 8. XXII, 13. Marc. VI, 11. IX, 45 bis. Luc. IV, 11. IX, 5. XV, 22. XXIV, 39. 40. Joh. XI, 44. XX, 12. Act. V, 10. VII, 5. XIII, 51. XIV, 13. *ἀδύνατος τοῖς ποσὶν* vid.

ad *ἀδύνατος* adnotata. — v. 10. XVI, 24. XXI, 11. XXVI, 16.— *καθῆσθαι* vel *παρακαθίζειν παρὰ τοὺς πόδας* dicuntur discipuli magistrum audientes Luc. VIII, 35. X, 39. Act. XXII, 3.— Rom. XVI, 20. *συντρίψει τὸν σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν* = *συντρίψει τὸν σατανᾶν καὶ θήσει ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν* Sens. *franget potestatem Satanae.* Desumta est haec formula a more Orientalium, victis pedes imponendi cf Jos. X, 24.— 1 Cor. XII, 15. 21. XV, 27. Eph. I, 22. VI, 15. Hebr. II, 8. XII, 13. Apoc. I, 15. 17. II, 18. X, 1. 2. XI, 11. XII, 1. XIII, 2. (Lucian. Dial. Deorr. IX, 2. Xen. Cyr. II, 3. 6. Mem. II, 1. 19.) — Ad civilitatem Orientalium, cuius leges postulabant, ut, qui obvii fierent viris nobilioribus et in dignitate collocatis, accedentes ad eos venerabundi vel genua flecterent vel ad terram prociderent, [cf. *Winer* bibl. Realw. p. 299.] referendi sunt loci: Matth. [XVIII. 29.] XXVIII, 9. Marc. V, 22. VII, 25. Luc. VIII, 41. XVII, 16. Joh. XI, 32. Act. X, 25. Apoc. III, 9. XIX, 10. XXII, 8. — Ex more orientali, quo iis, quos hospitio exciperent Hebraei, antequam ad epulas accederetur, pedes lavare, barbam et capillum inungere et nobiliorum vel manum vel pedes vel vestem osculari solebant [cf. *Winer* bibl. Realw. p. 233. 399. 400. 591.] indicandi sunt loci: Luc. VII, 38. 44—46. Joh. XI, 2. XII, 3. XIII, 5. 6—10. 12. 14.— 1 Tim. V, 10. — Ad morem populorum orientalium pedem victis imponendi et ad normam hebraici הֲדֹם רַגְלַיִם Ps. CX, 1. Jes. LXVI, 1. substantivo *ὑποπόδιον* additur *τῶν ποδῶν* Matth. V, 35. XXII, 44. Marc. XII, 36. Luc. XX, 43. Act. II, 35. VII, 49. 1 Cor. XV, 25. Hebr. I, 13. X, 13. — More, ut poetarum, ita Hebraeorum ad membra corporis ea, quorum est praecipua pars in re, quae agitur, referuntur, quae sunt hominis ipsius cf. sub *καρδία* Vol. I. p. 792 monita Luc. I, 79. Act. V, 9. Rom. III, 15. X, 15. cf. ad h. l. *Gesen.* ad Jes. LII, 7. — Simili modo, qui ad pedes alicuius deponunt atque ita tradunt alicui aliquid vel aliquem, dicuntur *ῥίπτειν, τιθέναι* vel *ἀποτιθέναι τι παρὰ τοὺς πόδας τινός* Matth. XV, 30. Act. IV, 35. 37. V, 2. 7. 58. item *λῦσαι τὰ ὑποδήματα τῶν ποδῶν* Act. VII, 33. XIII, 25. — Saepius non legitur in N. T.

Πρᾶγμα, τος, τό, (a *πράσσω*) 1) *factum, res gesta* Luc. I, 1. 2 Cor. VII, 11. Hebr. VI, 18. *διὰ δύο πραγμάτων* sc. *ἐπαγγελίας* et *ὅρκου.* (Xen. Cyr. V, 4. 7.) — 2) *negotium, res gerenda* a) universe Matth. XVIII, 19. Act. V, 4. Rom. XVI, 2. 1 Thess. IV, 6. (Diod. Sic. II, 2. Polyb. I, 52. 4. Lucian. Dial. Deorr. VI, 2. Xen. Mem. III, 7. 1.) — b) de litibus: *πράγματα ἔχειν, litibus distineri, litem habere* 1 Cor. VI, 1. (Xen. Mem. II, 9. 1.) — 3) *res* Hebr. X, 1. *οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων.* XI, 1. Jac. III, 16. Ita LXX pro דָּבָר Levit. V, 2. (Aeschin. Dial.

accus., ut μηδὲν προπετές Act. XIX, 36. τοῦτο XXVI, 26. — τὶ ἐπί τινι, i. e. etwas an i. e. *in Beziehung auf Jemanden* Act. V, 35. Cf. ἐπί p. 582. coll. *Winer* II. p. 176. — τὶ πρός τινα *aliquid contra aliquem* Act. XXVI, 9. — τί τινι i. e. vel *in commodum* vel *in detrimentum alicuius*, ut Act. XVI, 28. μηδὲν — σεαυτῷ κακόν *ne malum tibi inferas*. (Xen. Cyr. V, 4. 11. VIII, 7. 24.) — cf. *Matthiae* §. 415, not. 1. p. 761. *Buttm.* §. 120, 2. 3. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. I. p. 429 sq. —

2) intrans. *ago* i. e. *fortuna utor*, *me habeo* [propr. res meas ago, ut εὖ πράσσω, bene res meas ago cf. *Passow* II. p. 531.] ita εὖ πράξετε Act. XV, 29. ἵνα — τί πράσσω Eph. VI, 21. (Diod. Sic. XI, 54. Lucian. D. D. XXIV, 3. Xen. Mem. I, 6. 8. Anab. I, 9. 10.) cf. *Buttm.* §. 123, not. 7. —

3) *exigo*, *eintreiben*, *einfordern*, sq. accus., ut τὸ ἀργύριον Luc. XIX, 23. — III, 13. Ita LXX pro נָגַשׂ Dan. XI. 20. (Athen. I, 11. Polyb. XXXVIII, 3. 10. Dem. 617. 24. Xen. Anab. VII, 6. 17. Herodot. I, 106. III, 58.) cf. *Blomfield* glossar. ad Aeschyl. Pers. v. 482. — Saepius non legitur in N. T.

Πραϋπάθεια, ας, ἡ, (a πραΰς et πάσχω) *animi lenitas*, ita semel in codd. 1 Tim. VI, 11. (Philo de Abrah. p. 379.) —

Πραΰς, εῖα, ΰ, έος, οῦς, είας, έος, οῦς, *lenis* i. e. a) *ab ulciscendo alienus* Matth. V, 5. — b) *humanus*, *mansuetus* Matth. XXI, 5. 1 Petr. III, 4. LXX pro עָנִי Ps. XXXVIII, 11. Zach. IX, 9. (Sirac. X, 14. Xen. Sympos. VIII, 3 et Oecon. XV, 9.) Cf. *πρᾶος* in fine.

Πραΰτης, τητος, ἡ, *lenitas* i. q. πραότης, quod vid. Dicitur a) de animo ab ulciscendi cupidine alieno 1 Petr. III, 15. — b) de humanitate et mansuetudine Jacob. I, 21. III, 13. Saepius non extat in N. T.

Πρέπει, verb. impers., *decet*, *convenit*, *par est*, τὸ *πρέπον*, *decorum* a) sq. dat. pers. et nomin. rei vel personae, quae convenit alicui 1 Tim. II, 10. Tit. II. 1. Hebr. VII, 26. (Diod. Sic. I, 24.) — abest nomin. rei Eph. V, 3. (Xen. Anab. I, 9. 6. Cyr. VII, 3. 57.) — b) dativum personae sequitur infinit. rei Matth. III, 15. (Lucian. D. D. XX, 19) — c) sq. dat. pers. et acc. c. inf. Hebr. II, 10. (Xen. Cyr. VIII, 4. 11.) — d) πρέπον ἐστί sq. accus. c. infin. 1 Cor. XI, 13. (Lucian. D. D. XX, 28. Isocr. Evagor. p. 191. C.) De utroque structurae genere cf. *Matthiae* §. 386. 4. et ibi not. 1. p. 707. — LXX pro נָאוָה Ps. XXXIII, 1. — Saepius non legitur in N. T.

Πρεσβεία, ας, ἡ, (a πρεσβεύω, quod vid.; aetas primogeniti Pausan. III, 1. 4. III, 3. 8. i. q. πρεσβυγένεια apud Herodot. VI, 61. — refertur ad negotium senioribus demandari solitum:) *legatio* i. e. *legati*. Bis in N. T. Luc. XIV, 32

et XIX. 14. πρεσβείαν ἀποστέλλειν. (2 Macc. IV, 11. Herodian. VI, 4. 6. Xen. Cyr. II, 4, 1. Thuc. IV, 118.) Exempla huius metonym. alia habet *Lobeck* ad Phryn. p. 469. *Matthiae* §. 429. 1. p. 795. —

Πρεσβεύω, f. εύσω, (a πρέσβυς senex; natu maior sum Herodot. VII, 2. Dionys. Hal. Ant. I, 70.) *legatus sum, legati officio fungor.* Bis in N. T. sq. ὑπέρ τινος 2 Cor. V, 20. Eph. VI, 20. (Aelian. V. H. I, 21. Xen. Cyr. V, 1. 1.)

Πρεσβυτέριον, ίου, τό, *presbyterium, collegium* τῶν πρεσβυτέρων. Ter in N. T. a) de senioribus populi iudaici vel de assessoribus synedrii i. e. de synedrio magno vel de sacerdote summo cum viris pontificiis et legis peritis Luc. XXII, 66. Act. XXII, 5. — b) de senioribus ecclesiae christianae 1 Tim. IV, 13. Vid. infra πρεσβύτερος.

Πρεσβύτερος, τέρα, ερον, (a πρέσβυς) *senior* i. e. a) *natu maior* (a πρέσβυς aetate provectior altero) aa) universe Luc. XV, 25. Act. II, 17. 1 Tim. V, 1. 2. 2 Joh. v. 1. 3 Joh. v. 1. Ita LXX pro זָקֵן Gen. XVIII, 11. 12. (Aelian. V. H. IX, 42. Polyb. IX, 22. 1. Xen. Cyr. I, 2. 2.) — bb) οἱ πρεσβύτεροι, *maiores* i. q. οἱ πατέρες Matth. XV, 2. Marc. VII, 3. 5. Hebr. XI, 2. — b) dignitatis nomen, ita appellantur in N. T. aa) *seniores populi iudaici* vel *assessores synedrii hierosolymitani* Matth. XVI, 21. XXI, 23. XXVI, 3. 47. 57. 59. XXVII, 1. 3. 12. 20. 41. XXVIII, 12. Marc. VIII, 31. XI, 27. XIV, 43. 53. XV, 1. Luc. VII, 3. [alii h. l. de archisynagogis explicant] IX, 22. XX, 1. XXII, 52. Joh. VIII, 9. Act. IV, 5. 8. 23. VI, 12. XXIII, 14. XXIV, 1. XXV, 15. Ita LXX γερουσία pro זְקֵנִים Exod. III, 16. Deut. XIX, 2. XXII, 15. שָׂב Esr. V, 9. — bb) *seniores* vel *presbyteri ecclesiae christianae* Act. XI, 30. XIV, 23. XV, 2. 4. 6. 22. 23. XVI, 4. XX, 17. XXI, 18. 1 Tim. V, 17. 19. Tit. I, 5. Jac. V, 14. 1 Petr. V, 1. 5. Apoc. IV, 4. 10. V, 6. 8. 11. 14. VII, 11. 13. XI, 16. XIV, 3. XIX, 4. — Saepius non legitur in N. T.

Πρεσβύτης, ου, ὁ, (a πρέσβυς) *senex, provectus aetate.* Ita ter Luc. I, 18. ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης. Tit. II, 2. Philemon. v. 9. LXX pro זָקֵן Jos. VI, 21. שָׂב Job. XV, 10. יָשִׁישׁ Job. XXIX, 8. (Herodian. II, 1. 8. Xen. Cyr. IV, 6. 1.)—

Πρεσβῦτις, ιδος, ἡ, *anus, mulier provectioris aetatis.* Legitur tantum Tit. II, 2. (Diod. Sic. IV, 51. Herodian. V, 3. 6.) —

Πρήθω, v. πίμπρημι.

Πρηνής, έος, οῦς, ὁ, ἡ, — ές, τό, *pronus in faciem, praeceps.* Extat tantum Act. I, 18. πρηνὴς γενόμενος ἐλάκησε μέσος. (3 Macc. VI, 23. Paus. X, 13. Jos. Arch. XVIII, 3. 1. Aristot. Part. An. IV, 12. et forma πρανής Xen. Anab. I, 5. 8. Aristot. Part. An. IV, 13.) Cf. de utraque huius voc. forma *Lobeck* ad Phryn. p. 281.

Πρίζω, = *πρίω*, f. *πρίσω*, *disseco, serra disseco*. Semel in N. T. Hebr. XI, 37. *ἐπρίσθησαν*. Genus supplicii, quod ab exteris nationibus ad Israelitas transiit et cuius exempla leguntur 2 Sam. XII, 31. (Histor. Susan. v. 59. Diod. Sic. III, 26.) Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 405.

Πρίν, adverb. [olim, ante, prius, nos: zuvor, früher] comparativi vim habens: *priusquam* a) nude ponitur, sq. infinit. aor. nunc ad rem cito transeuntem [ubi Lat. si praecedit futur., utuntur futuro exacto,] nunc ad rem semel factam pertinente [ubi Lat. perfecto utuntur] Matth. XXVI, 34. 75. Marc. XIV, 72. Luc. XXII, 61. Joh. IV, 49. VIII, 58. XIV, 29. (Xen. Cyr. II, 2. 4. Plato Euthyphr. c. 4. ed. *Fischer*.) cf. *Buttm.* §. 136. p. 436. ed. X^mae^. *Matthiae* §. 522, c. p. 1010 sq. *Winer* p. 215. *Viger.* p. 442. — b) additur ex abundanti *ἤ* cf. *Passow* II. p. 535. *Reisig* ad Sophocl. Oed. Col. v. 36. „a veteribus Atticis prorsus alienum fuisse *πρὶν ἤ* pro *πρίν* et media demum dialecti atticae aetate increbruisse" docens.— Ita legitur aa) sq. infin. aor. [= futur. exacto, si praecedit futurum, perfecto contra, si praecedit perfectum] Matth. I, 18. Marc. XIV, 30. Act. II, 20. VII, 2. (Aelian. V. H. I, 5 et 21. Herodian. II, 3. 5. Plat. de rep. p. 501.) cf. *Viger.* l. l. *Buttm.* l. l. *Matthiae* l. l. p. 1011. *Herm.* ad Elmsl. Eurip. Med. v. 78. p. 343. ed. Lips. — bb) sq. coniunct., ubi de re futura agitur Luc. II, 26. XXII, 34. (ita *πρίν* Plat. Phaedon. c. 6. ed. *Fischer*.) cf. *Winer* II. p. 100. *Buttm.* l. l. *Matthiae* l. l. p. 1012. *Viger.* l. l. — cc) sq. optat. in oratione obliqua Act. XXV, 16. (ita *πρίν* Xen. Cyr. I, 4. 14.) cf. *Winer* II. p. 100. *Viger.* l. l. *Matthiae* §. 522, b. p. 1010. — Saepius non legitur in N. T.

Πρίσκα, *ης*, *ἡ*, ***Prisca***, nomen propr. mulieris, quae fuit uxor Aquilae, viri christiani Rom. XVI, 3. 2 Tim. IV, 19.

Πρίσκιλλα, *ης*, *ἡ*, ***Priscilla***, nomen propr. idque deminut. *πρίσκης*. Vid. *πρίσκα* Act. XVIII, 2. 18. 26.

Πρίω, v. ***Πρίζω***.

Πρό, Praepos. regens genitivum et significans: *ante*, nos: *vor*, dicitur in N. T. ut apud Graecos

a) de *loco*, aa) sq. genit. loci, ut *πρὸ τῶν θυρῶν* Act. V, 23. Jac. V, 9. quo loco *ὁ κριτὴς — ἕστηκεν* pro: *iudex prope adest*. — *πρὸ τῆς θύρας* Act. XII, 6. *π. τῆς πόλεως* XIV, 13. *π. τοῦ πυλῶνος* XII, 14. (Cebet. tab. c. 15. Diod. Sic. XIV, 108. Xen. H. G. II, 4. 26. Thuc. VIII, 80.) — cf. *Viger.* p. 657. *Fischer* ad Weller. Vol. III. P. II. p. 129 sq. *Winer* p. 155. *Matthiae* §. 575. p. 1135. *Passow* II. p. 537.— bb) sq. genit. rei, in formula *πρὸ προςώπου τινός* i. e. *ante aliquem* Graecis [dicentibus *πρό* Diod. Sic. XVI, 93. Xen. Cyr. III, 8. 83.] incognita et respondente Hebr. לִפְנֵי [cf. *Ewald*

p. 617. gram. min. p. 270.] ita post *ἀποστέλλω* Matth. XI, 10. Marc. I, 2. Luc. VII, 27. IX, 52. X, 1. *προπορεύομαι* Luc. I, 76. — Ita LXX et לִפְנֵי Deut. III, 18. Malach. III, 1. Zach. XIV, 20. — b) de *tempore* aa) sq. genit. nominis tempus indicantis, ut *πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν* Act. V, 36. XXI, 38. *πρὸ καιροῦ ante tempus constitutum* Matth. VIII, 29. 1 Cor. IV, 5. (Plut. vit. Crass. c. 29.) — *πρὸ — τοῦ αἰῶνος* vel *τῶν αἰώνων* 1 Cor. II, 7. Jud. v. 25. — *πρὸ ἐτῶν* 2 Cor. XII, 2. *πρὸ χρόνων αἰωνίων* 2 Tim. I, 9. Tit. I, 2. (Plut. vit. Crass. c. 29. Xen. Cyr. IV, 5. 14.) — *π. τοῦ πάσχα* Joh. XI, 55. — XIII, 1. *π. χειμῶνος* 2 Tim. IV, 21. — *πρὸ ἓξ — τοῦ πάσχα* pro: *ἓξ ἡμερῶν πρὸ τοῦ πάσχα* Joh. XII, 1. — Ita apud LXX Amos. I, 1. IV, 7. (2 Macc. XV, 36. Jos. Ant. XV, 11. 4. c. Apion. II, 2. Plut. Sympos. lib. VIII. quaest. 1. Moral. IV. p. 389. ed. *Tauchn.*) cf. *Lücke* II. p. 329. *Winer* p. 193. — bb) sq. gen. nominis rem gestam indicantis *α*) universe, ut *πρὸ τοῦ ἀρίστου* Luc. XI, 38. (Xen. Cyr. VI, 2. 21.) *πρὸ — τούτων ἁπάντων* = *ante haec eventa omnia* Luc. XXI, 12. *π. καταβολῆς κόσμου* Joh. XVII, 24. Eph. I, 4. 1 Petr. I, 20. *π. τοῦ κατακλυσμοῦ* Matth. XXIV, 38. *π. τῆς μεταθέσεως αὐτοῦ* Hebr. XI, 5. (Plat. Phaedon. c. 1. ed. *Fischer* Thuc. I, 24.) — cf. *Fischer* l. l. p. 130. *Viger.* l. l. *Matthiae* l. l. *Passow* l. l. — *β*) in formula ab hebr. dicendi ratione repetenda: *πρὸ προσώπου τῆς εἰσόδου* i. e. ante tempus *τῆς εἰσόδου* = *πρὸ τῆς εἰσόδου* Act. XIII, 24. — Ita לִפְנֵי הָרַעַשׁ Amos. I, 1. לִפְנֵי הַיָּמִים Zach. VIII, 10. ubi LXX *πρό.* — — cc) sq. gen. personae = *ante tempora alicuius* Joh. V, 7. X, 8. Col. I, 17. alii h. l. referunt ad num. c. — hinc *οἱ πρό τινος aliquo priores*, vel *qui ante aliquem fuerunt* Matth. V, 12. Rom. XVI, 7. Gal. I, 17. (Pausan. VIII, 52. 2. Xen. Mem. III, 5. 11.) — dd) sq. *τοῦ* c. infinit. = *antequam* Matth. VI, 8. Luc. II, 21. XXII, 15. Act. XXIII, 15. Gal. II, 12. III, 23. Joh. I, 49. XIII, 19. XVII, 5. (Aelian. V. H. II, 34.) — — c) de *praestantia*: *ante* i. e. *magis quam*, ita in verbis *πρὸ πάντων ante omnia* Jac. V, 12. 1 Petr. IV, 8. (Herodian. V, 4. 2. Isocr. c. sophist. p. 131. Tom. II. Plat. Menex. in fin.) cf. *Matthiae* l. l. *Passow* l. l. *Fischer* l. l. *Viger.* l. l. — Saepius non legitur in N. T.

d) in composit. aa) ad locum pertinet = *ante*, *vor*, *vorn*, ut *προάγω*, *προβαίνω*, *προβλέπω*, *προέρχομαι* et similia — bb) de tempore dicitur, ut *προαιτιάομαι*, *προακούω*, *προαμαρτάνω*, *προγίνομαι*, *προγινώσκω*. Cf. *Viger.* l. l. *Passow* l. l. — cc) de praestantia, ut *προαιρέομαι* — dd) intendit, ut *πρόδηλος*.

Προάγω, f. *ξω*, (a *πρό* et *ἄγω*) 1) *produco* a) de hominibus, qui in iudicium producuntur, sq. accus. pers. Act. XII, 6. (2 Macc. V, 18.) addito *ἐπί τινος* i. e. *coram ali-*

quem Act. XXV, 26. Cf. ἐπί p. 579 sq. — (τινὰ εἰς ἐκκλησίαν Jos. Ant. XVI, 11. 6. εἰς τὸ πλῆθος Jos. de vit. sua §. 11. εἰς τὴν δίκην de bell. iud. I, 27. 2. Arrian. de exped. Alex. Magn. IV, 14. 3.) — b) de hominibus, qui e carcere producuntur, τινὰ ἔξω Act. XVI, 30. — — 2) intrans. [cf. *Buttm.* §. 117, 5. not. 2. *Matthiae* §. 496, 1. p. 932. *Winer* p. 107.] *praecedo* a) propr. i. e. aa) *eo ante aliquem, vor Jemandem hergehen* α) absol. Matth. XXI, 9. Marc. XI, 9. Luc. XVIII, 39. — β) sq. accus. pers. Matth. II, 9. Marc. X, 32. (metaph. = übertreffen Jos. de bell. ind. VI, 1. 6. exemplum praeeundo doceo aliquem Jos. c. Apion. II, 37.) — bb) *prior altero eo* α) absolute αα) propr. Marc. VI, 45. — ββ) metaph. de rebus prius, quam fit aliquid, innotescentibus 1 Tim. V, 24. — β) sq. accus. pers. cum εἰς sq. accus. loci Matth. XIV, 22. XXI, 31. XXVI, 32. — XXVIII, 7 et Marc. XVI, 7. ἰδού — γαλιλαίαν = ecce iam fit, quod ante declaratum est: προάγει κ. τ. λ. cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 830. — de accus. pers. post προάγω vid. *Matthiae* §. 426. p. 787 coll. *Buttm.* §. 118. — (*praecedo aliquem* Caes. Bell. Gall. VII, 54. Justin. XIV, 4. *praeeo aliquem* Tacit. Annal. VI, 21. *antecedo aliquem* Cicero ad Attic. VIII, 9.) — b) = *prior sum*, προάγων, οὖσα, ον, *praecedens* i. e. *prior*, *superior* 1 Tim. I, 18. Hebr. VII, 18. — (Herodian. VIII, 8. 8. et *antecedens* Cicero Partit. 2.) — Saepius non legitur in N. T.

Προαιρέομαι, οῦμαι, (a προαιρέω, promo, Theophr. char. 8 vel 4. Thuc. VIII, 90. praeripio Polyb. XVI, 29. 1. praefero, antepono Xen. Cyr. V, 2. 12.) *constituo*, *decerno*. Extat tantum 2 Cor. IX, 7. καθὼς προαιρεῖται τῇ καρδίᾳ. (Aelian. V. H. III, 10. Dionys. Halic. Ant. V, 48. Polyb. III, 107. 15. Xen. Mem. II, 1. 2.) —

Προαιτιάομαι, ῶμαι, f. άσομαι, (ex πρό et αἰτιάομαι q. v.) *ante arguo*, *argumentis supra allatis doceo et evinco*, sq. accus. c. inf. Ita semel Rom. III, 9 coll. II. 1—5. 17—29. — Habent h. l. codd. nonnulli αἰτιάομαι, accuso, criminor (Polyb. III, 103. 3. Xen. Mem. I, 1. 2.) —

Προακούω, aor. 1. προήκουσα, (a πρό et ἀκούω) *prius audio*, *ante audio*. Extat tantum Col. I, 5. ἣν sc. ἐλπίδα προηκούσατε i. e. *de qua ante audivistis* = *quam ante cognovistis* (Polyb. X, 5. 5. Dem. 604, 7. Xen. Mem. II, 4. 7.)

Προαμαρτάνω, perf. προημάρτηκα, (a πρό et ἁμαρτάνω) *ante* vel *prius pecco*. Bis in N. T. 2 Cor. XII, 21 et XIII, 2. (Herodian. III, 14. 8.)

Προαύλιον, ου, τό, (a πρό et αὐλή) *vestibulum*. Legitur tantum Marc. XIV, 68.

Προβαίνω, f. *βήσομαι*, (a *πρό* et *βαίνω*) *progredior* a) de loco Matth. IV, 21 et Marc. I, 19. *προβὰς ἐκεῖθεν*. (Herodian. VII, 12. 10. Xen. Ages. VI, 7.) — b) de aetate, ubi Lat. *provehor*, sq. *ἐν* c. dat. [cf. *ἐν* p. 520. 521.] Luc. I, 7. 18. II, 36. (2 Macc. VIII, 8. sq. dat. Diod. Sic. XIII, 89. Lysias 752, ult. — sq. accus. Herodian. II, 7. 7. 2 Macc. VI, 18.) Saepius non legitur in N. T.

Προβάλλω, f. *βαλῶ*, (a *πρό* et *βάλλω*, iacio; proiicio, Aeschyl. Agam. 1001.) 1) *celeriter promoveo*, *propello* Act. XIX, 33. *προβαλλόντων αὐτὸν τῶν ἰουδαίων* [da zog man aus der Menge einen Mann, Alexander, hervor,] *und die Juden waren es, die ihn hervortrieben*, Alii, ut *προβάλλεσθαι* [Xen. Anab. VI, 1. 25. Dem. 750, 10. Polyb. VI, 25. 5.] vertunt: *propono*, *commendo* h. l. *zum Redner vorschlagen*. (ita Dem. 277, 1. Jos. de bell. iud. IV, 4. 1.) — 2) metaph. de arboribus folia, fructus emittentibus: *emitto* Luc. XXI, 30. *ὅταν προβάλωσι* sc. *καρπόν* v. Lamb. Bos. de ellips. p. 215. ed. *Schäfer*. (ita plene Julian. Orat. V. p. 169. Jos. Arch. IV, 8. 19. Arrian. diss. epict. I, 15. 7. et nos: *der Baum treibt*.) Saepius non legitur in N. T.

Προβατικός, *ή*, *όν*, *ovilis*, *oviarius*, *ad oves pertinens*. Extat tantum Joh. V, 2. *ἐπὶ τῇ προβατικῇ* sc. *πύλῃ*. Ita LXX pro שַׁעַר הַצֹּאן Neh. III, 1.

Πρόβατον, *ου*, *τό*, (a *προβαίνω* progredior; pecus) *ovis* a) propr. Matth. VII, 15. IX, 36. X, 16. XII, 11. 12. XVIII, 12. XXV, 32. Marc. VI, 34. Luc. XV, 4. 6. Joh. II, 14. 15. X, 1—4. 11—13. Act. VIII, 32. Rom. VIII, 36. 1 Petr. II, 25. Apoc. XVIII, 13. LXX pro צאן Gen. XXVII, 9. (Diod. Sic. XVII, 69. Polyb. IX, 17. 6. Xen. Mem. II, 3. 9.) — b) in imaginibus desumtis a vita pastoritia transfertur ad homines pertinentes vel ad populum vel ad coetum aliquem Matth. X, 6. XV, 24. XXV, 33. XXVI, 31. Joh. X, 7. 8. 15. 16. 26. 27. XXI, 16. 17. Hebr. XIII, 20. Saepius non legitur in N. T.

Προβιβάζω, f. *άσω*, (a *πρό* et *βιβάζω*) 1) *facio, ut aliquis prodeat*, *protraho*, *produco*, sq. accus. Act. XIX, 33. *ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου προεβίβασαν ἀλέξανδρον*. (Polyb. XXIV, 3. 7.) — 2) metaph. *incito*, *instigo* Matth. XIV, 8. (Xen. Mem. I, 5. 1.)

Προβλέπομαι, (a *προβλέπω*, praevideo LXX pro רָאָה Ps. XXXVII, 13.) *praevideo* i. e. *prospicio alicui*. Semel in N. T. Hebr. XI, 40. Vide de h. l. supra sub *περί* p. 295. adnotata.

Προγίνομαι, perf. 2. *προγέγονα*, (a *πρό* et *γίνομαι* sum; ante sum Dem. 255, 12. Polyb. X, 17. 12. Herodian. I, 14, 4.) *ante fio*. Semel in N. T. Rom. III, 23. *ἁμαρτήματα προγεγονότα*. (Xen. Mem. II, 7. 9.)

Προγινώσκω, f. *γνώσομαι*, (a *πρό* et *γινώσκω*) 1) *ante cognosco*, *praescio* Act. XXVI, 5. *προγινώσκοντές με ἄνωθεν*. [Adverbiorum ex abundantia additorum exempla similia habet *Lobeck* ad Phryn. p. 10.] Rom. VIII, 29. *οὓς προέγνω* sc. *ἱκανοὺς εἶναι πρὸς ζωὴν αἰώνιον*. v. *de Ammon*. ad h. l. 2 Petr. III, 17. (Herodian. I, 8. 3. Xen. de mag. eq. VIII, 12.) — 2) *ante* vel *dudum apud animum constitutum habeo*, *ante decerno*, *προεγνωσμένος*, *qui dudum constitutus est, ut sit aliquid* 1 Petr. I, 20. (Xen. Cyr. II, 4. 11. si lect. san.) — 3) ex hebr. *dudum amo* Rom. VIII, 29. XI, 2. vid. *γινώσκω*. Saepius non legitur in N. T.

Πρόγνωσις, *εως*, *ἡ*, (a *προγινώσκω*, praescientia Judith. XI, 19. Herodian. II, 9. 4.) *decretum*, *consilium*. Bis in N. T. Act. II, 23. 1 Petr. I, 2.

Πρόγονοι, *ων*, *οἱ*, (a *πρόγονος* ante natus, progenitor Xen. Anab. VII, 2. 22.) *ante nati* i. e. a) *parentes* 1 Tim. V, 4. *ἀμοιβὰς διδόναι τοῖς προγόνοις*. (de patre et avo Polyb. VII, 3. 1. de patre Aelian. V. H. III, 47. de parentibus Xen. Mem. I, 3. 1.) — b) *maiores* 2 Tim. I, 3. *ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων* i. e. *quem colo more maiorum* vel *convenienter rationi, qua maiores nostri coluerunt Deum*. Cf. *ἀπό* p. 114 ab init. et p. 118. (2 Macc. VIII, 19. XI, 25. Herodian. II, 8. 3. Xen. Mem. III, 5. 3. Thuc. II, 11.) Saepius non habetur in N. T.

Προγράφω, f. *ψω*, (a *πρό* et *γράφω*) 1) *depingo aliquem sic, ut ipsum quasi ante oculos habeas* Gal. III, 1. *οἷς κατ᾽ ὀφθαλμοὺς προεγράφη ἰησοῦς χριστὸς, ἐν ὑμῖν ἐσταυρωμένος*. Sens. *quibus doctrina de Jesu vestrum quoque causa crucifixo accuratissime exposita est*. (propr. Aristoph. Av. 450. Lucian. Timon. §. 51. *οὐδὲ προεγράφην ἐν τῷ καταλόγῳ*. Dem. 1257, 5.) — 2) *ante scribo*, de rebus, quas olim vel paulo ante scripsit aliquis, sq. accus. rei Rom. XV, 4. addito *εἰς* finali Ibid. — absol. Eph. III, 3. — b) de personis, quarum nomen olim in tabulas retulit aliquis *εἴς τι* i. e. certo consilio, für einen gewissen Zweck [propr., ut *εἰς θάνατον* Appian. bell. civ. 4 init.] pro: *designo aliquem alicui rei* Jud. v. 4. — (Jos. Ant. XI, 6. 11.)

Πρόδηλος, *ου*, *ὁ*, *ἡ*, — *ον*, *τό* (a *πρό* intendente et *δῆλος*, manifestus; ante manifestus, ante notus Dem. 293, 25. Xen. de re eq. III, 3.) *manifestus*, *notus*. Ter legitur in N. T. 1 Tim. V, 24. Hebr. VII, 14. (2 Macc. XIV, 39. Jos. de vit. sua §. 5.) —

Προδίδωμι, f. *δώσω*, (a *πρό* et *δίδωμι*) *ante* vel *prior do*. Legitur tantum Rom. XI, 35. (Cebet. tab. c. 9. Herodian. VI, 6. 1. Xen. Hist. gr. I, 5. 4.)

Προδότης, *ου*, *ὁ*, (a *προδίδωμι* quod vid.) *proditor*, *qui hostibus tradit aliquem* Ter in N. T. Luc. VI, 16. Act. VII, 52. 2 Tim. III, 4. (2 Macc. V, 15. Cebet. Tab. c. 34. Ae-

V. H. III, 26. Plutarch. apophth. Mor. II. p. 17. ed. chn. Xen. H. G. I, 7. 10.)

Προδρέμω, v. Προτρέχω.

Πρόδρομος, ου, ὁ, ἡ (a πρό et τρέχω) *praecursor*, . qui speculandi et explorandi causa praemittitur Diod. XVII, 17. Xen. de mag. eq. I, 25.] i. e. *qui praeivit ali-n*, vel *qui prior altero venit*. Extat tantum Hebr. VI, 20. δρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰςῆλθεν ἰησοῦς.

Προεῖδον, aor. 2. (a πρό et εἶδον, vidi; e longinquo o Xen. Anab. I, 8. 20. prospicio Thuc. III, 22.) *praevide hersehen*. Ita bis in N. T. de vatibus et libris sacris fu- praesagientibus Act. II, 31. Gal. III, 8. (Polyb. V, 13. 5. odian. VII, 1. 21. Xen. Cyr. II, 4. 21.)

Προελπίζω, f. ίσω, (a πρό et ἐλπίζω) *spem praecipio*, *n prior aliis repono in aliquo*. Semel legitur in N. T. sq. τινι [vid. ἐν p. 534.] Eph. I, 12.

Προενάρχομαι, f. ξομαι, (a πρό et ἐνάρχομαι, in-o) *ante incipio*, de hominibus, qui ante tempus aliquod ante tempus, quod nunc agitur, inchoaverunt aliquid, ita in N. T. 2 Cor. VIII, 6. 10.

Προεπαγγέλλομαι, aor. 1. προεπηγγειλάμην, (a πρό παγγέλλομαι promitto) *promitto ante*, de Deo, qui dudum ab aeterno promisit vel decrevit, dare alicui aliquid Rom. . ὅ sc. εὐαγγέλιον, προεπηγγείλατο διὰ τῶν προφητῶν, et codd. 2 Cor. IX, 5. (Dio Cass. p. 19. A.)

Προεῖπον, aor. 2. perf. προείρηκα (ab εἶπον q. v. et) *ante dixi, praedixi*. Ter in N. T. a) de rebus, quas vel in superioribus commemoravit aliquis Gal. V, 21. hess. IV, 16. προείρηκα 2 Cor. VII, 5. Gal. I, 9. Hebr. 15. (3 Macc. VI, 35. Polyb. I, 2. 4. Herodian. VIII, 4. 27. . Mem. I, 2. 15.) — b) de eo, qui futura praedixit, *prae-* Act. I, 16. ἣν [sc. γραφὴν i. e. oraculum in libris sacris ositum] προεῖπε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. — προείρηκα Matth. IV, 25. Marc. XIII, 23. Rom. IX, 29. 2 Cor. XIII, 2. [Hebr. 7.] 2 Petr. III, 2. Jud. v. 17. (Polyb. VI, 3. 2. Herodian. 18. 12 et 13. Xen. Cyr. I, 4. 13. προείρηκα Herodian. 8. 13.)

Προείρηκα, vid. προεῖπον.

Προέρχομαι, f. προελεύσομαι, [de qua fut. forma v. ra ἀπέρχομαι] aor. 2. προῆλθον, (a πρό et ἔρχομαι) 1) *pro-dior, procedo, ich gehe vorwärts* a) c. adv. μικρόν Matth. VI, 39. Marc. XIV, 35. (Plut. vit. Thes. c. 11. absolut. Xen. magist. equit. VII, 9.) — b) sq. accus. viae vel plateae . XII, 10. (Xen. Cyr. II, 4. 18.) — cf. *Matthiae* §. 408, 4. 747. — — 2) *praegredior* i. e. a) *praeeo, praecedo, ich e vor Jemandem her* aa) sq. ἐνώπιόν τινος Luc. I, 17. — sq. accus. pers. Luc. XXII, 47. Vide sub προάγω obser-

vata. — b) *ante, quam alter, abeo, prior altero proficiscor, voraus reisen* aa) absol. Act. XX, 5. (Herodian. I, 5. 4.) — bb) sq. εἰς τινα = *in regionem alicuius* 2 Cor. IX, 5. — Vid. εἰς p. 416. — cc) ἐπὶ τὸ πλοῖον i. e. *ad navem* Act. XX, 13. — Saepius non extat in N. T.

Προετοιμάζω, f. άσω, (a πρό et ἑτοιμάζω paro; pp. ante praeparo Pausan. IV, 22. 1. IV, 25. 2.) *paro ante, facio ante, ich mache oder bereite etwas im Voraus* a) εἴς τι, *zu etwas* Sens. *ich bestimme etwas oder Jemanden lange vorher zu etwas* Rom. IX, 23. ἃ [sc. σκεύη ἐλέους] προετοίμασεν εἰς δόξαν *quos felices esse* vel *fieri dudum* vel *ab aeterno voluit.* — b) τινί, *zu etwas, für etwas* Eph. II, 10. οἷς [sc. ἔργοις ἀγαθοῖς] προετοίμασεν ὁ θεός, *für welche uns Gott schon längst bestimmt hat.* Vide de h. l. supra sub αὐτός p. 170 monita et *Matthiae* §. 401, 3. p. 733. (Sapient. IX, 8. Philo de opif. mund. p. 17. A.)

Προευαγγελίζομαι, f. ίσομαι, (a πρό et εὐαγγελίζομαι) *laeta annuntio*, notione temporis praeteriti inclusa. Extat tantum Gal. III, 8. προευηγγελίσατο, quo loco Paulus, quod contigit haec promissio Abrahamo ante Isaacum natum, verbo utitur προευαγγελίζομαι. Cf. Gen. XII, 3. XVIII, 18.

Προέχομαι, (a προέχω ante vel prior altero habeo Herodot. IX, 4. Sophocl. Antig. 208. potior sum altero Xen. Cyr. II, 1. 16. praetendo Xen. Cyr. II, 3. 10.) *praetendo, praetexo*, metaph. *excusandi causa praetendo.* Semel legitur in N. T. Rom. III, 9. τί οὖν προεχόμεθα; οὐ πάντως i. e. *quid igitur praetendimus* vel *praetendemus?* [cf. de indic. in interrogatione directa, ubi nos: *sollen Matthiae* §. 516, not. 2. p. 986. *Winer* II. p. 90. 91.] *nihil prorsus.* Alii: τί οὖν; προεχόμεθα; *quid igitur? num praetextu uti poterimus?* οὐ πάντως i. e. *nullo prorsus.* (Thuc. I, 140. Herodot. VIII, 111.) Alii i. q. προέχομεν, *sumusne potiores?* sc. gentilibus.

Προηγέομαι, οῦμαι, f. ήσομαι, *praeeo*, [a πρό et ἡγέομαι, duco, propr. Polyb. XII, 5. 10. Diod. Sic. I, 87. Xen. Cyr. IV, 2. 27.] metaph. *exemplum praeeo.* Ita semel in N. T. Rom. XII, 10. τῇ τιμῇ [honorem alteri exhibendum quod attinet cf. *Matthiae* §. 400, 6. p. 731. *Winer* p. 84.] ἀλλήλους προηγούμενοι. —

Πρόθεσις, εως, ἡ, (a προτίθημι propono) 1) *propositio, expositio*, τὸ προτιθέναι, *die Aufstellung, Aufreihung*, ita Hebr. IX, 2. ἐν ᾗ — ἄρτων sc. γίνεται i. e. *ubi panes sacri exponuntur.* — οἱ ἄρτοι τῆς προθέσεως i. e. οἱ ἄρτοι οἱ προτιθέμενοι *panes expositi* [de genitivo adiectivi loco posito vid. sub ἁγιωσύνη monita.] Matth. XII, 4. Marc. II, 26. Luc. VI, 4. Hebr. IX, 2. — Ita LXX pro לֶחֶם עֵרֶךְ

Exod. XL, 23. לֶחֶם הַמַּעֲרֶכֶת 1 Chron. XXIII, 29. eadem verba iidem explicant οἱ ἄρτοι τοῦ προςώπου Neh. X, 33. Appellantur iidem panes etiam לֶחֶם הַפָּנִים et apud LXX vel οἱ ἄρτοι οἱ ἐνώπιοι Exod. XXV, 30. vel οἱ ἄρτοι τῆς προςφορᾶς 1 Regg. VII, 48. item לֶחֶם הַתָּמִיד LXX οἱ ἄρτοι οἱ διαπαντὸς ἔσονται ἐπ' αὐτῆς i. e. das beständig daliegende Brod Num. IV, 7. — Significantur hoc nomine placentae vel panes triticei duodecim ad numerum tribuum israeliticarum cocti, thure conspersi, offerendi per septem dies et in interiore parte templi vel sanctuario *propositi*. Imponebantur mensae aureae duobus ordinibus; expositi vero per septem dies sacerdotibus vescendi concedebantur, recentibus in locum demtorum collocatis. Cf. Levit. XXIV, 1—9. Nomine antiquiore לֶחֶם הַפָּנִים uti significabatur in conspectu Dei positos esse hos panes, ita nomen posterius לֶחֶם הַמַּעֲרֶכֶת modus eorum exponendorum significabatur ab עָרַךְ.

2) *propositum, decretum* Act. XXVII, 13. Rom. VIII, 28. IX, 11. ἡ κατ' ἐκλογὴν πρόθεσις i. e. *liberum decretum.* Eph. I, 11. III, 11. 2 Tim. I, 9. III, 10. (2 Macc. III, 8. Diod. Sic. I, 98. XX, 102. Polyb. I, 54. 1.) — *firmitatis* sens. Act. XI, 23. τῇ προθέσει τῆς καρδίας *firmitate animi* i. e. *animo firmo.* — Saepius non legitur in N. T.

Προθεσμία, ας, ἡ, (a προθέσμιος prostitutus a προτίθημι) *tempus praestitutum* vel *constitutum.* Extat tantum Gal. V, 2. ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πατρός. (Lucian. Ver. Hist. I, 36. Jos. Arch. XII, 4. 7. Aeschin. 6, 14.)

Προθυμία, ας, ἡ, (a πρόθυμος) *promtitudo, animus promtus.* Quinquies in N. T. a) universe Act. XVII, 11. ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας. 2 Cor. VIII, 11. 12. IX, 2. (Sirac. XLV, 23.) — b) de animo promto ad beneficia aliis praestanda 2 Cor. VIII, 19. Ita de homine liberali נָדִיב Prov. XIX, 6.

Πρόθυμος, ον, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a πρό et θυμός animus) *paratus, promtus.* Ter in N. T. Matth. XXVI, 41 et Marc. XIV, 38. τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον. LXX pro נָדִיב 2 Chron. XXIX, 31. חוּשׁ Habac. I, 8. (2 Macc. IV, 14. XV, 9. Polyb. IV, 7. 9. Xen. Cyr. I, 4. 22.) — neutr. τὸ πρόθυμον, substantive i. q. ἡ προθυμία Rom. I, 15. (3 Macc. V, 26. Euripid. Iphig. Taur. v. 989.) Cf. *Matthiae* §. 269, 1. p. 555. *Winer* p. 91.

Προθύμως, adv. *promte, animo alacri.* Semel in N. T. 1 Petr. V, 2. (Tob. VII, 8. 2 Macc. VI, 28. Polyb. III, 92. 5. Xen. Symp. IV, 50.)

Προΐστημι, f. προστήσω, (a πρό et ἵστημι) in temporibus significationis transitivae (ante colloco Polyb. I, 33. 7.)

1) *praeficio*, [Herodian. V, 7. 13.] et in temporibus significationis intransitivae: *praesum* a) absolute Rom. XII, 8. 1 Tim. V, 17. — b) sq. genit. rei, vel personae, cui praeest aliquis [cf. *Matthiae* §. 379. p. 697. §. 359. p. 673.] 1 Thess. V, 12. 1 Tim. III, 4. 5. 12. (1 Macc. V, 19. Diod. Sic. XIII, 92. Polyb. I, 73. 1. Herodian. VII, 4. 4. Xen. Mem. III, 4. 3. IV, 2. 2.) — 2) Medium προΐσταμαι [ante me colloco aliquid, ut sustineam illud, hinc: in me suscipio, ut τοῦ πράγματος Dem. 869, 2.] *operam do*, *tracto*, sq. genit., ut καλῶν ἔργων Tit. III, 8. 14. (Athen. XIII, p. 612. Sozom. H. Eccl. V, 16. Dem. 143, 17. Xen. Mem. III, 2. 2.) cf. *Matthiae* §. 379. p. 697. §. 348. p. 656. Saepius non extat in N. T.

Προκαλέομαι, οῦμαι, (a προκαλέω provoco, invito, ut prodeat aliquis Polyb. XXII, 9. 2.) *provoco*. Extat tantum Gal. V, 26. μὴ γενώμεθα κενόδοξοι, ἀλλήλους προκαλούμενοι. (de iis, qui provocant aliquem, ut secum pugnet vel certet Diod. Sic. IV, 58. Xen. Cyr. I, 4. 4. universe Diod. Sic. I, 21. Herodian. IV, 14. 13.)

Προκαταγγέλλω, f. γελῶ, (a πρό et καταγγέλλω) *praenuntio*, *praedico* a) sq. accus. rei Act. III, 18. [24.] 2 Cor. IX, 5. (Jos. Ant. II, 9. 4.) — b) περί τινος = *oraculum edo de aliquo* Act. VII, 52. — Saepius non legitur in N. T.

Προκαταρτίζω, (a πρό et καταρτίζω paro) *prius paro*, *prius praeparo*, *im Voraus bereit machen*, sq. accus. rei, ita semel 2 Cor. IX, 5.

Πρόκειμαι, f. είσομαι, (a πρό et κεῖμαι iaceo, positus sum; positus sum ante aliquid vel ante aliquem Xen. Mem. III, 5. 26 et 27. Polyb. II, 14. 5.) 1) *propositus sum*, de iis, quae vel facienda vel exempli vel praemii loco proposita sunt. Hebr. VI, 18. τῆς προκειμένης ἐλπίδος κρατῆσαι. XII, 1. 2. ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς. Jud. v. 7. πρόκεινται δεῖγμα i. e. *exempli loco* [*als Beyspiel*] *prostant* cf. *Matthiae* §. 420, not. p. 771. (Diod. Sic. III, 25. XV, 60. Polyb. III, 62. 6. Jos. Arch. VIII, 12. 3. Xen. Cyr. II, 3. 2. VII, 1. 13.) — 2) metaph. *in promtu sum*, *adsum*, ἡ προθυμία πρόκειται 2 Cor. VIII, 12. (Diod. Sic. XX, 43. Polyb. I, 9. 6. Jos. Arch. XVIII, 8. 4. Xen. Symp. II, 7.) —

Προκηρύσσω, f. ξω, (a πρό et κηρύσσω, per praeconem ante annuntio Isaeus 141, 2. Xen. de rep. Lac. XI, 1. Polyb. V, 60. 3.) *ante annuntio*, sq. accus. Legitur tantum Act. [III, 20.] XIII, 24. (Jos. Ant. X, 5. 1.)

Προκοπή, ῆς, ἡ, (a προκόπτω quod vid., progressio in via; metaph.) *progressus* i. e. *incrementum*. Ter in N. T. Phil. I, 12. 25. 1 Tim. IV, 15. (2 Macc. VIII, 8. Diod. Sic.

T. IV. p. 41. ed. *Bip.* Polyb. II, 37. 10. Jos. Arch. IV, 4. 1. Diog. Laërt. II, 93.) Neque atticum neque ullum auctorem antiquum usum esse hoc vocabulo, testatur Phryn. et *Lobeck* ad eund. p. 85.

Προκόπτω, f. ψω, (a πρό et κόπτω tundo; procudo, tundendo produco, ut metalla, strecken, promoveo Thuc. VII, 56.) *progredior, procedo* a) de tempore Rom. XIII, 12. ἡ νὺξ προέκοψεν, *nox processit: Sens. profligata est.* (Jos. Bell. iud. IV, 4. 6. Appian. Bell. Civ. II. p. 781.) — b) metaph. *progressus facio, incrementa capio, proficio* aa) sq. dat. *woran?* cf. *Matthiae* §. 400, 7. p. 732., ut σοφίᾳ, ἡλικίᾳ, χάριτι Luc. II, 52. (Diod. Sic. XI, 87.) — bb) sq. ἔν τινι Gal. I, 14. (Diod. Sic. Tom. IV. p. 50. ed. *Bip.*) cf. ἐν p. 520 sq. — cc) iunct. c. ἐπὶ πλεῖον i. e. *amplius* 2 Tim. III, 9. (Diod. Sic. XIV, 98.)— et addito genit., ut ἀσεβείας i. e. *in Ansehung der Gottlosigkeit*, Lat. *impietate* 2 Tim. II, 16. de qua genit. vi cf. *Winer* II. p. 61 fin. *Matthiae* §. 338. p. 645. coll. §. 337. p. 643. (c. εἰς τοσοῦτον Jos. de bell. iud. VI, 2. 3.) — dd) sq. ἐπὶ τὸ χεῖρον, *in deterius* προκόψουσι i. e. *improbitate progredientur* 2 Tim. III, 13. Vide ἐπί p. 591 fin. — Saepius non extat in N. T.

Πρόκριμα, τος, τό, (a πρό et κρίμα) *praeiudicium.* Legitur tantum 1 Tim. V, 21.

Προκυρόω, ῶ, f. ώσω, (ex πρό et κυρόω sancio) *ante sancio, ante ratum facio.* Semel in N. T. Gal. III, 17. διαθήκη προκεκυρωμένη i. e. πρὸ τοῦ νόμου κεκυρωμένη.

Προλαμβάνω, f. προλήψομαι, aor. 2. προέλαβον. 1) *antecapio, anticipo, praeoccupo*, sq. accus. rei, ut τὸ ἴδιον δεῖπνον 1 Cor. XI, 21. (Diod. Sic. XVII, 73. Polyb. IX, 14. 12. Herodian. II, 15. 13. Dem. 32, 37.) — sq. inf. Marc. XIV, 8. προέλαβε μυρίσαι μου τὸ σῶμα *antevertit ungere corpus meum* i. e. *ante, quam mortem subirem, ungendum curavit corpus meum* = προλαβοῦσα ἐμύρισέ μου τὸ σῶμα. Cf. *Winer* p. 169. (προλαβόντες ἐπιμέλονται Xen. Cyr. I, 2. 3.) — 2) *deprehendo* Gal. VI, 1. ἐὰν καὶ προληφθῇ ἄνθρωπος ἔν τινι παραπτώματι (Sapient. XVII, 17.) Alii: *abripio ad* cf. sub ἐν p. 525 ad h. l. adnotata.

Προλέγω, f. ξω, (a πρό et λέγω) *praedico, ante moneo.* Ter in N. T. 2 Cor. XIII, 2. Gal. V, 21. 1 Thess. III, 4. LXX pro הִגִּיד Jes. XLI, 26. (Diod. Sic. I, 50. Aelian. V. H. II, 41. Herodian. II, 14. 9. Xen. Anab. VII, 7. 5.)

Προμαρτύρομαι, (a πρό et μαρτύρομαι) *ante testor, im voraus bezeugen*, sq. accus. rei, ita semel in N. T. 1 Petr. I, 11.

Προμελετάω, ῶ, f. ήσω, (a πρό et μελετάω) *praemeditor*. Semel in N. T. Luc. XXI, 14. (Xen. de rep. Athen. I, 20.)

Προμεριμνάω, f. ήσω, (a πρό et μεριμνάω quod vid.) *ante sollicitus sum, ante curo*. Legitur tantum Marc. XIII, 11.

Προνοέω, ῶ, f. ήσω, (a πρό et νοέω) 1) activum: *praevideo*, (propr. Xen. Cyr. VIII, 1. 13.) metaph. *prospicio, curam gero* sq. genit., ut τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων 1 Tim. V, 8. (2 Macc. XIV, 9. Aelian. V. H. II, 31. Xen. Cyr. VIII, 1. 1. Hiero. X, 8. cf. *Matthiae* §. 379. p. 692. §. 348. p. 656. — 2) *προνοέομαι, οῦμαι*, [prospicio, ut τὰ συμφέροντα Xen. Mem. IV, 3. 12.] *operam do*, ut *καλὰ ἐνώπιόν τινος*, i. e. *iis, quae honesta sunt iudice aliquo* i. e. *operam dare rebus, quae placent alicui et gratiam eius conciliant* Rom. XII, 17 et 2 Cor. VIII, 21. — Ita LXX Prov. III, 4. ubi loco textus recepti legerunt וְשֶׂכֶל טוֹב.

Πρόνοια, ας, ἡ, (a προνοέω) *providentia* i. e. *provida cura*. Bis in N. T. Act. XXIV, 3. Rom. XIII, 14. πρόνοιαν ποιεῖσθαί τινος, vid. ποιέω p. 345. (Sapient. XIV, 3. Diod. Sic. V, 1 et 83. Aelian. V. H. III, 26. Polyb. III, 106. 9. Xen. Cyr. I, 6. 23.)

Προοράω, ῶ, f. άσω, (a πρό et ὁράω) *ante video*, i. e. a) *prius video*, sq. acc. pers. Act. XXI, 29. — b) = *ante oculos habeo aliquem*, sq. accus. pers. metaph. de eo, qui ita memor est alicuius, ut eum quasi semper habeat oculis obversantem, sens. *memor sum alicuius* Act. II, 25. coll. Ps. XVI, 8. Cf. supra sub ἐνώπιον p. 549. ad h. l. observata. (Graecis: praevideo Xen. Symp. IV, 5. prospicio Xen. Mem. I, 4. 11. Diod. Sic. II, 5.)

Προορίζω, f. ίσω, (a πρό et ὁρίζω, definio; ante definio, limites ante describo Dem. 877, 7.) *definio* i. e. *decerno ante*, de Deo, qui longe ante vel ab aeterno fieri aliquid decrevit, sexies in N. T. a) sq. accus. c. inf. Act. IV, 28. — Rom. VIII, 30. οὓς δὲ προώρισε sc. συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἶναι. 1 Cor. II, 7. ἣν προώρισεν sc. ἀποκαλύπτειν. — b) sq. dupl. accus. uno obiecti, altero praedicati = *constituo aliquem aliquid*, adiuncta notione τοῦ olim vel ante Rom. VIII, 29. — abest casus praedicati e contextu eruendus, ut ἐν ᾧ ἐκληρώθημεν προορισθέντες pro: ἐν ᾧ ἐκληρώθημεν, προορισθέντες κληρονόμοι i. e. *cuius opera etiam beneficia nobis contigerunt, utpote dudum vel ab aeterno κληρονόμοι constituti* Eph. I, 11. — c) *τινὰ εἰς υἱοθεσίαν* προορίζειν pro: τινὰ τίθεσθαι υἱὸν i. e. *decerno, filium mihi adoptare aliquem = filii loco habere aliquem* vel *ut talem tractare* Eph. I, 5. —

Προπάσχω, aor. 2. προέπαθον (a πρό et πάσχω patior; afficior ante, ante evenit mihi aliquid Xen. Mem. II, 2. 5.)

mala patior, temporis praeteriti notione inclusa i. e. de homine, qui ante, quam factum est id, de quo agitur, mala perpessus est 1 Thess. II, 2. (Thuc. III, 67.) Saepius non legitur in N. T.

Π ρ ο π έ μ π ω, f. ψω, (a πρό et πέμπω mitto; praemitto Xen. Cyr. II, 4. 18.) 1) *deduco aliquem* i. e. *comitor aliquem, qui iter suscepturus est, ad locorum quoddam intervallum, aut itineris comites do*, id, quod apud veteres [cf. Cicer. Cat. mai. c. 18.] pertinebat ad honorabilia, sq. accus. pers. Act. XV, 3. XX, 38. XXI, 5. Rom. XV, 24. 1 Cor. XVI, 6. 11. 2 Cor. I, 16. (Diod. Sic. XIII, 3. Joseph. Arch. XX, 2. 6. Herodian. II, 6. 17 et 19. Xen. Cyr. I, 4. 25.) — 2) *rebus ad iter necessariis instruo aliquem*, sq. accus. pers. Tit. III, 13. 3 Joh. v. 6. (3 Esr. IV, 47.) Saepius non legitur in N. T.

Π ρ ο π ε τ ή ς, έος, οῦς, ὁ, ἡ, — ές, τό, (a πρό et πίπτω, πέτω cado; prociduus Xen. de re eq. I, 8.) *temerarius*. Bis in N. T. Act. XIX, 36. 2 Tim. III, 4. (Alciphron. III. ep. 57. Diod. Sic. XV, 29. Polyb. V, 12. 7. Herodian. I, 8. 11. Xen. Cyr. I, 3. 7.)

Π ρ ο π ο ρ ε ύ ο μ α ι, f. εύσομαι, (a πρό et πορεύομαι) *praeeo, praecedo*, = in itinere *dux praecedo*, sq. genit. pers. pendente a praeposit. latente in verbo [cf. *Matthiae* §. 378. p. 693.] Act. VII, 40. (1 Macc. IX, 11. Polyb. XVIII, 2. 5.)— de homine, qui tempore praecedit aliquem vel prior altero prodit, sq. πρὸ προσώπου τινος Luc. I, 76. (ita προπορεύομαι Diod. Sic. I, 87. Xen. Cyr. IV, 2. 23.) — Saepius non legitur in N. T.

Π ρ ό ς, praepos. quae 1) iuncta c. *genit.* significat *a, ab*, i. e. *ab re* vel *e re alicuius*, 2) c. *dat.* ad rem pertinet, cui adhaeret aliquid, = Lat. *ad*, *prope ad*, nostratium: *an, bey*, 3) c. *accus.* copulata denotat a) nunc locum, nunc tempus, *ad* vel *versus* quae dirigitur aliquid, nunc rem aut personam, *adversus*, *erga* quam tendit aliquid, nunc denique rem aut personam, ad quam respiciendo facit aliquis aliquid vel fit aliquid i. e. cuius ratione habita fit vel agimus aliquid, ubi Lat. *ratione habita*, *intuendo*, etiam *de*, nos: *in Bezug auf*, *in Betreff* — vel: *accommodate ad*, *secundum*, *ad*, nos: *gemäss*, ubi de norma rei agitur — vel *ad* c. accus. gerundii, aut *ut* c. inf., ubi finis spectatur, quo tendit aliquid — vel pertinens ad rationem aut relationem, quae est alicui ad aliquem respondet nostratium: *im Verhältniss zu, gegen*, *im Vergleich mit*, cuius loco Latini *cum*, etiam *inter* — b) refertur ad rem vel personam, *ad* vel *apud*, *iuxta* quam est, manet, fit aliquid = πρός c. dat. aut παρά c. dativo. —

A) Conspectus rei.

AA) c. *genit.* rei iungitur, cuius vi efficitur aliquid: *e re* vel *ab re alicuius* = *dienend zu.*

BB) c. *dat.* de loco vel re, quem vel quam contingit aliquid, cui adhaeret aliquid: *ad*, *prope ad*, nos: *zu*, *bey.* —

CC) c. *accus.*

I) *directionem* indicat, Richtung oder Bewegung nach etwas hin, ubi Lat. *ad*, *versus*, nos: *hin—zu*, *zu.*

1) pertinens ad *locum* vel *rem*

a) universe — post vv. *cadendi*, sq. acc. rei — post vv. *vertendi*, *tendendi*, sq. accus. vel loci, vel rei, vel personae — post vv. *mittendi*, sq. accus. pers. — post vv. *admovendi*, *ponendi*, *adhaerendi*, sq. accus. rei — post vv. *ducendi*, *ferendi*, *trahendi*, *abripiendi*, sq. acc. rei vel pers. — post vv. *eundi*, *veniendi* aa) universe — sq. acc. loci vel rei vel pers. — bb) in formulis ab hebraica dicendi ratione repetendis. —

b) post vv. *dicendi* aa) sq. accus. rei, ubi Lat. *ad*, nos: *auf*, *zu* — bb) sq. accus. pers., = *ad*, nostr. *zu* — α) universe — β) de dictis mutuis — γ) post ὀμνύναι —

c) post vocc. quibus animus, quo est, vel verba et agendi ratio indicantur, quibus utitur aliquis in aliquem, ubi Lat. *adversus*, *erga*, nostrates: *gegen*, *zu*

2) ad *tempus* refertur, ubi Lat. a) *ad*, *versus*, nos: *gegen* — b) vel ita iungitur subst. aut adiect., ut circumscribatur adverbium —

3) metaphorice iungitur accusat. personae, vel rei, ad quam spectat aliquid vel quam respiciendo facit aliquis vel fit aliquid i. e. copulatur

a) cum accus. rei vel personae, cuius ratione habita fit aliquid vel facit aliquis aliquid = *ratione habita*, *intuendo*, etiam *de*, nostro: *in Bezug auf*, *in Betreff*

aa) sq. accus. rei α) universe — β) sq. inf. c. artic. vim substantivi habente

bb) sq. accus. pers. α) universe — β) in verbis: τί πρός σε;

cc) iunct. c. substant. sic, ut ante se habens articulum circumscribat adiectivum.

b) c. accus. normae, ad quam agit aliquis vel fit aliquid = *accommodate ad*, *ad*, *secundum*, nostro: *gemäss*, *entsprechend* —

c) c. accus. rei, ad quam tendit aliquid vel de consilio, fine = *ad*, c. accus. gerund., vel *ut* c. coniunct. — aa) post adiectiva — bb) post substant. indicantia rem, adiuvando alicui, efficiendae rei alicui inservientem — cc) post vv. quibus dicitur agi vel fieri aliquid vel facere aliquis aliquid, ut efficiatur aliquid — *α*) sq. accus. rei *αα*) universe — *ββ*) πρὸς τί; — *β*) sq. inf. c. accus. articuli. —

d) de ratione vel relatione, quae est alicui ad aliquem, ubi nos: *im Verhältniss zu*, *gegen*, cuius loco Lat. *cum*, etiam *inter* — vel in comparatione: *in Vergleich mit*, *gegen*, *relate ad*

II) copulatur c. accus. pers. aut rei, ad quam est, manet, fit aliquid, ubi Lat. *ad*, *apud*, nos: *an*, *bey*

1) ubi praepositio magis ad directionem *cogitatam*, quam ad verbi, mansionis notionem includentis significationem pertinet, sq. accus. nunc pers., nunc rei —

2) absque directionis notione = πρός c. dat. vel παρά c. dat.

DD) in compositione 1) *directionem* vel *motum* indicat, ut προςαγορεύω, προςάγω, προςαναβαίνω, προςδέχομαι, προςδοκάω, προςεάω, προςεγγίζω, προςέρχομαι et similia — 2) *accessionem* significat, = *insuper*, ut προςαιτέω, προςαναπληρόω, προςαπειλέω, προςδαπανάω, alia. — 3) ad *vicinitatem* pertinet, ut προςεδρεύω, προςκαρτερέω, προςμένω. — 4) *intendit*, ut πρόςπεινος, προςφιλής.

B) *U b e r i o r   r e i   e x p o s i t i o.*

AA) c. *genit. a*, *ab* [propr. i. e. a parte alicuius, von der eite eines Gegenstandes her, ut Herodian. I, 2. 5. Aelian. . H. III, 26. Xen. Anab. I, 6. 20.] translatum ad rem, cuius i efficitur aliquid = *dienend zu*, Lat. *e re alicuius*, ut ὑπάρχω ρὸς τῆς ὑμετέρας σωτηρίας = *coniunctus sum cum salute estra* Act. XXVII, 34. (Dionys. Hal. Ant. X, 30. Diod. Sic. VIII, 50. Lucian. D. D. XX, 4. Thuc. III, 38 et 59.) cf. *Iatthiae* §. 590. p. 1178. *Buttm.* §. 134. *Fischer* ad Well. 'ol. III. P. II. p. 251. *Valcken.* ad Schol. in Eurip. Phoen.

p. 266. ed. Lips. Greg. Corinth. p. 106. ed. *Schäfer.* *Lobeck* ad Phryn. p. 10. *Winer* p. 156. II. p. 133. *Passow* II. p. 566. — Ita *a* ap. Cicer. pro Rosc. Amerin. c. 36 fin. et auct. ad Herenn. II, 27 med. —

BB) c. *dat.* ad rem pertinet, quam aliquid contingit, cui adhaeret aliquid, ubi Lat. *ad, prope ad, iuxta*, nos: *an, bey*, ut *ἐγγίζειν* Luc. XIX, 37. *εἶναι* Marc. V, 11. si lectio sana. *ἑστήκειν* Joh. XVIII, 16. *καθέζομαι* Joh. XX, 12 bis. *περιζώσμαι* Apoc. I, 13. (Aelian. V. H. IX, 39. Pausan. II, 36. 7. Dem. 487, 8. Xen. Cyr. II, 4. 17.) Cf. *Matthiae* l. l. p. 1180. *Buttm.* l. l. *Fischer* l. l. p. 255. *Viger.* p. 666. *Winer* p. 161. *Passow* l. l. p. 267.

CC) c. *accus.* I) directionem indicat [Richtung, Bewegung nach einem Gegenstande hin,] ubi Lat.

ad, versus, nostrates: *hin — zu, zu —*

1) pertinet ad locum vel rem a) universe, ut ad verba *cadendi*, sq. accus. rei, ut *πίπτειν* Marc. V, 22. Apoc. I, 17. *προσπίπτειν* Marc. VII, 25. — post vv. *vertendi, tendendi*, sq. accus. rei, ut *ἐπιποθέω* = *desideria mea tendunt* Jac. IV, 5. *ἐπιστρέφω* Act. IX, 40. *κάμπτω τὰ γόνατα* Eph. III, 14. *λαλέω πρὸς τὸ οὖς* Luc. XII, 3. (Aesop. fab. 48.) *βλέπω τι πρόσωπον πρὸς πρόσωπον* [quasi *ἔχων πρόσωπον π. π.* facie ad faciem conversa i. e. coram, ita LXX pro פָּנִים אֶל־פָּנִים Gen. XXXII, 30. Judd. VI, 22.] metaph. pro: *clarissime perspicio aliquid* 1 Cor. XIII, 12. *στόμα πρὸς στόμα* [*προστιθέναι* os ori admovere, ita de osculantibus Xen. Mem. II, 6. 32.] *λαλέω* = *λαλέω στόμα ἔχων πρὸς στόμα* [cf. *Matthiae* §. 427. p. 788.] *ore ad os converso loquor* = *coram loquor, mündlich mit Jemandem sprechen* 2 Joh. v. 12. 3 Joh. v. 13. — Ita LXX pro פֶּה אֶל פֶּה Num. XII, 8. Jer. XXXII, 4. Cf. *Lücke* III. p. 277. — sq. accus. pers., ut *αἴρειν φωνήν*, item *βοᾶν πρὸς τὸν θεόν* = *vultu et manibus ad Deum vel coelum versus directis* Luc. XVIII, 7. Act. IV, 24. (*κλαίω πρὸς οὐρανόν* Hom. Iliad. VIII, 364.) — *ἐκπετάννυμι τὰς χεῖράς μου* Rom. X, 21. — Ita LXX Jes. LXV, 2. *ἐπιστρέφω* 2 Cor. III, 16. 1 Thess. I, 9. *στρέφω* Luc. VII, 44. XXIII, 28. — — post vv. *mittendi*, sq. accus. pers., ut *ἀναπέμπω* Luc. XXIII, 7. 15. *ἀπολύω* Act. XV, 33. *ἀποστέλλω* Matth. XXI, 34. 37. XXIII, 34. XXVII, 19. Marc. III, 31. XII, 2. 4. 6. 13. Luc. I, 27. VII, 2. 20. XIII, 35. XX, 10. Act. VIII, 14. IX, 38. XI, 11. 30. XIII, 15. 2 Cor. XII, 17. Joh. V, 33. XI, 3. XVIII, 24. *πέμπω* Luc. IV, 26 bis. VII, 6. 19. Joh. XVI, 7. Act. X, 33. XV, 25. XXIII, 30. XXV, 21. Eph. VI, 22. Phil. II, 25. Col. IV, 8. Tit. III, 12. (Pausan. I, 2. 3. Thuc. I, 91.) — — post vv. *admovendi, ponendi, adhaerendi*, sq. accus. rei, ut *βεβλῆσθαι* Luc. XVI, 20. *κεῖσθαι* Matth.

III, 10. τιθέναι Act. III, 2. — post vv. composita c. πρός sq. accus. rei, ut προςκόπτειν Matth. IV, 6. Luc. IV, 11. sq. accus. pers. προςκολλᾶσθαι Marc. X, 7. Eph. V, 31. cf. *Winer* II. p. 131 sq. — — post vv. *ducendi, ferendi, trahendi, abripiendi*, sq. accus. pers., ut ἄγω Marc. XI, 7. Luc. IV, 40. XVIII, 40. XIX, 35. Joh. I, 43. VIII, 3. IX, 13. Act. IX, 27. XXIII, 17. 18. ἀπαγγέλλω = *nuntium perfero* Act. XVI, 36. ἀπάγω Matth. XXVI, 57. Marc. XIV, 53. Joh. XVIII, 13. Act. XXIII, 16. 1 Cor. XII, 2. ἁρπάζω Apoc. XII, 5. διασώζω = *salvum perduco* Act. XXIII, 24. ἑλκύω Joh. XII, 32. ἐμφανίζω = *indicium perfero* Act. XXIII, 22. κατάγω Act. XXIII, 15. κατασύρω Luc. XII, 58. παραλαμβάνω Joh. XIV, 3. φέρω Marc. I, 32. IX, 17. 19. 20. (Xen. Anab. I, 9. 10.) — sq. accus. rei, ut in formulis, ita enuntiatis, ut cogitatione addas ferendi vel ducendi verbum, ut ἁμαρτία πρὸς θάνατον 1 Joh. V, 16 bis. v. 17. ἁμαρτάνειν πρὸς θάνατον = ἁμαρτάνειν ἁμαρτίαν πρὸς θάνατον v. 16. ἀσθένεια πρὸς θάνατον Joh. XI, 4. — τὰ πρὸς τὴν εἰρήνην, *quae ad pacem ferunt* i. e. *quae ad pacem restituendam spectant* = *pacis conditiones*, nunc proprie Luc. XIV, 32. nunc ex hebr.: τὰ πρὸς εἰρήνην σου *felicitatis tuae parandae et adiuvandae rationes* XIX, 42. — τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν, *felicitatis et pietatis adiuvandae conditiones* 2 Petr. I, 3. (Plat. Menex. Tom. II. p. 247, e. τὰ πρὸς εὐδαιμονίαν φέροντα.) cf. *Winer* p. 164. — — post vv. *eundi, veniendi*, item post *substantiva*, his verbis cognata — aa) universe. — sq. accus. loci, ut ἐγγίζω vel ἔρχομαι πρὸς τὸ ὄρος Marc. XI, 1. Luc. XI, 29. ἐπισυνάγεσθαι Marc. I, 33. προάγειν Marc. VI, 45. — sq. accus. rei, ut ἔρχομαι πρὸς τὸ φῶς Joh. III, 20. 21. — sq. accus. pers., ut ἄγω Joh. XI, 15. ἀναβαίνω Marc. VI, 51. Joh. XX, 17. Act. XV, 2. ἀνακάμπτω Matth. II, 12. Act. XVIII, 22. ἀνέρχομαι Gal. I, 17. ἀπέρχομαι Matth. XIV, 25. Marc. III, 13. XIV, 9. Joh. IV, 47. VI, 66. 68. XI, 46. πρὸς ἑαυτὸν = *domum suam* Luc. XXIV, 12. Joh. XX, 10. — Apoc. X, 9. δεῦτε Matth. XI, 28. διαπερᾶν Luc. XVI, 20. εἰςέρχομαι [= in das Haus, in das Zimmer zu Jemandem] Marc. VI, 25. XV, 44. Luc. I, 28. Act. X, 3. XI, 3. XVI, 40. XVII, 2. XXVIII, 8. Apoc. III, 20. εἴςειμι Act. XXI, 18. εἴςοδος 1 Thess. I, 9. II, 1. εἰςπορεύομαι Act. XXVIII, 30. ἐκπορεύομαι Matth. III, 5. Marc. I, 5. ἐξέρχομαι Joh. XVIII, 29. 38. 2 Cor. VIII, 17. Hebr. XIII, 12. ἐπιπορεύομαι Luc. VIII, 4. ἐπιστρέφομαι Matth. X, 13. ἔρχομαι Matth. III, 14. VII, 15. XIV, 28. 29. XVII, 14. XIX, 14. XXI, 32. XXV, 37. 39. XXVI, 40. 45. Marc. I, 40. 45. II, 3. 13. III. 8. V, 15. VI, 48. IX, 14. X, 14. 50. XI, 27. XII, 18. Luc. I, 43. VI, 47. VII, 7. VIII, 35. XIV, 26. XV, 20. XVIII, 3. 16. XXII, 45. Joh. I, 29. 48. III, 2. 26 bis. IV, 30. 40. V, 40. VI, 5. 17. 35. 40. 45. 65. VII, 37. 45. 58. VIII, 2. X, 40.

XI, 19. 29. 45. XIII, 6. XIV, 6. 18. 23. 28. XVI, 7. XVII, 11. 13. XIX, 39. XX, 2. Act. XVII, 15. XX, 6. XXI, 11. XXII, 13. Rom. I, 10. 13. XV, 22. 23. 28. 1 Cor. II, 1. IV, 18. 19. 21. XIV, 6. XVI, 5. 11. 12. 2 Cor. I, 15. 16. II, 1. XII, 14. — adde cogitando *ἐλθόντα* XII, 21. — XIII, 1. Col. IV, 10. 1 Thess. II, 18. III, 6. 1 Tim. III, 14. 2 Tim. IV, 8. Tit. III, 12. 2 Joh. v. 10. 12. — *ἥκω* Joh. VI, 37. Act. XXVIII, 23. *καταβαίνω* Act. X, 21. XIV, 11. Apoc. XII, 12. *μεταβαίνω* Joh. XIII, 1. — *ὁδός* 1 Thess. III, 11. *ὀρθρίζω* Luc. XXI, 38. *παραγίνομαι* Matth. III, 13. Luc. VII, 4. 20. VIII, 19. XI, 6. *πορεύομαι* Matth. XXV, 9. XXVI, 14. Luc. XI, 5. XV, 18. XVI, 30. Joh. XIV, 12. XVI, 28. XX, 17. *πρὸς τὰ — ἰσραήλ* Matth. X, 6. quo loco ovibus deperditis comparantur, qui emendatione et cura doctoris indigent. — *προςαγωγή* Eph. II, 18. *προςέρχομαι* trop. pro: *applico me alicui, doctorem aliquem sequor* 1 Petr. II, 3. *συμπορεύομαι* Marc. X, 1. *συνάγομαι* Matth. XIII, 2. XXVII, 62. Marc. IV, 1. 6. 30. VII, 1. *συντρέχω* Act. III, 11. *τρέχω* 2 Thess. III, 1. *ὑπάγω* Matth. XXVI, 18. Marc. V, 19. Joh. VII, 33. XIII, 3. XVI, 5. 10. 16. 17. (Herodian. III, 12. 33. Plut. vit. Galb. c. 13 ab init.) — bb) formulae ab hebraica dicendi ratione repetendae, quibus dicitur *γίνεσθαί τι πρός τινα* = *es ergehet etwas an Jemanden*, universe, ut *λόγος* Joh. X, 35. *φωνή* Act. VII, 31. X, 13. 15. — Ita הָיָה דָּבָר sq. אֶל vid. sub *γίνομαι* p. 235. — vel *contingit alicui aliquid*, ut *ἐπαγγελία* Act. XIII, 32. XXVI, 6. *λόγος* i. e. *institutio* 2 Cor. I, 18. quo loco adde cogitando: *γενόμενος*. —

b) post vv. *dicendi* et post substantiva verbis his cognata, aa) sq. accus. rei, ubi Lat. *ad*, nos: *zu*, *auf*, ut *ἀποκρίνομαι* Matth. XXVII, 14. Luc. XIV, 6. *εἶπον* Rom. VIII, 31. (Herodian. III, 12. 33. Xen. Mem. III, 9. 12. Plat. Criton. c. 11. ed. *Fischer*. Herodot. VIII, 111.) cf. *Matthiae* §. 409, 6. p. 749. *Heindorf* ad Plat. Hipp. p. 138. — bb) sq. accus. pers. = *ad*, nos: *zu*, utuntur Lat. in talibus etiam dativo simplici *α*) universe, ut *ἀνοίγω τὸ στόμα* 2 Cor. VI, 11. cf. ad h. l. *Fritzsche* diss. II. p. 97 sqq. *ἀποκρίνομαι* Act. III, 12. XXV, 16. *ἀπολογία* Act. XXII, 1. *γογγύζω* Luc. V, 30. *δέησις* Rom. X, 1. Hebr. V, 7. *δέομαι preces facio* Act. VIII, 24. *δημηγορέω* Act. XII, 21. *διακρίνομαι litigans verba facio ad* = *litigo c. aliquo* Act. XI, 2. *διαλέγομαι* Act. XXIV, 12. — alternant *πρός* c. accus. et dat. simplex XVII, 17. *εἶπον* Matth. III, 15. Luc. I, 13. 18. 34. 61. II, 34. 48. 49. III, 12—14. IV, 23. 43. V, 4. 10. 22. 31. 33. 34. VI, 3. 9. VII, 40. 50. VIII, 21. 22. IX, 3. 13. 15. 33. 43. 50. 57. 59. 61. XI, 1. 5. 26. 29. 39. XII, 15. 16. 22. XIII, 7. 23. XIV, 3. 5. 23. 25. XV, 3. 22. XVII, 1. 22. XVIII, 9. 31. XIX, 5. 8. 9. 13. 33. 39. XX, 2. 3. 23. 41. XXII, 15. 52. XXIII, 3. 14. 21. XXIV, 5.

Act. I, 7. II, 29. 37. III, 22. IX, 10. 11. 15. XII, 8. 15. XV, 7. 36. XVIII, 6. 14. XIX, 2. XXI, 37. XXII, 8. 10. 21. 25. XXIII, 3. XXVIII, 21. Hebr. I, 13. Joh. IV, 48. VI, 28. 34. VII, 3. 35. VIII, 7. 57. XI, 21. *εὔχομαι* 2 Cor. XIII, 7. *λαλέω* Luc. I, 19. 55. II, 18. 20. XXIV, 43. Act. III, 22. IV, 1. VIII, 26. IX, 29. XI, 14. 20. XXI, 39. XXVI, 14. 26. 31. XXVIII, 25. 1 Thess. II, 2. Hebr. V, 5. XI, 18. *λέγω* Luc. IV, 4. V, 36. VII, 24. IX, 23. X, 2. XII, 1. XIV, 7. XVI, 1. XX, 9. XXIV, 10. 17. 18. Act. II, 12. III, 25. IV, 8. 19. 23. V, 9. 35. VII, 3. VIII, 20. XXVIII, 17. Hebr. VII, 21. Joh. II, 3. III, 4. IV, 15. 49. VI, 5. VII, 50. VIII, 31. *λόγος* Act. XIII, 15. XIX, 38. *προςευχή* Rom. XV, 30. Phil. IV, 6. vide ad h. l. sub *γνωρίζω* observata. — Act. XII, 5. — *φημί* Luc. XXII, 70. Act. II, 38. X, 28. XVI, 37. XXV, 22. XXVI, 1. 28. (Lucian. D. D. XX, 1. Aelian. V. H. I, 21. Herodian. VII, 8. 3. Xen. Cyr. I, 3. 14.) — cf. *Passow* I. l. p. 568. *Matthiae* §. 591. p. 1180. — *β*) de dictis vel sermonibus mutuis *αα*) sq. *πρὸς ἀλλήλους* = *ἄλλος πρὸς ἄλλον* [ut legitur Act. I, 12.] *unus ad alterum*, cuius loco Lat. *inter se*, nos: *unter einander*, ut *ἀντιβάλλειν λόγους* Luc. XXIV, 47. *διαλαλέω* Luc. VI, 11. *διαλέγομαι* Marc. IX, 31. *εἶπον* Luc. II, 15. XXIV, 32. Joh. XVI, 17. XIX, 24. *λέγειν* Marc. IV, 41. Luc. VIII, 25. Joh. IV, 33. Act. II, 7. XXVIII, 4. (Herodot. VI, 12.) *διελογίζοντο, πρὸς ἀλλήλους λέγοντες* Marc. VIII, 16. — *οἱ — ἔλεγον* pro: *οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν γραμματέων ἐμπαίζοντες ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους* Marc. XV, 31. de vocabulorum h. l. transpositione cf. *Winer* p. 193. II. p. 173. — *μάχεσθαι* Joh. VI, 52. *ὁμιλεῖν* Luc. XXIV, 14. *συλλαλεῖν* IV, 36. — *ββ*) sq. *π ρ ὸ ς ἑ α υ τ ο ύ ς* = *πρὸς ἀλλήλους* vel *ἄλλος πρὸς ἄλλον*, ut *διαλογίζεσθαι* Marc. IX, 33. *συζητεῖν* IX, 16. Luc. XXII, 23. *εἰπεῖν* Marc. XII, 7. Joh. XII, 19. *λέγειν* Marc. XVI, 2. de XIV, 4. vid. sub *ἀγανακτέω* adnotata. — *λέγειν πρὸς ἑαυτούς* praecedente *διαλογίζεσθαι, λογίζεσθαι, συλλογίζεσθαι, συζητεῖν, συμβάλλειν* Marc. I, 27. XI, 31. Luc. XX, 5. 14. Act. IV, 15. — — *γ*) post *ὀ μ ν ύ ν α ι ὅρκον* [propr. *zu* einem schwören, Einem ins Gesicht schwören] *iuramentum praesto* vel *iusiurandum do alicui*, ita de Deo, iuramento interposito pollicente alicui aliquid Luc. I, 73. (Hom. Odyss. XIV, 331. XIX, 288.) cf. *Passow* II. p. 568. —

c) post verba et substantiva, quibus animus, quo est vel verba et agendi ratio indicantur, quibus utitur aliquis in aliquem, aa) sensu hostili, ubi Lat. *adversus*, *contra*, nostrates: *gegen*, *wider*, sq. accus. pers., ut *ἀνταγωνίζεσθαι* Hebr. XII, 4. *βλαςφημία* Apoc. XIII, 6. *γογγυσμός* Act. VI, 1. *ἔχειν τι* = *dicendum aliquid habere* Act. XXIV, 19. — 2 Cor. V, 12. *ἵνα ἔχητε — καυχωμένους* i. e. *ut habeatis, quod opponatis hominibus gloriantibus*. — *ἔχειν ζήτημα* item *μομφήν, πρᾶγμα*

Act. XXV, 19. Col. III, 13. 1 Cor. VI, 1. *πάλη* Eph. VI, 11. *πικραίνεσθαι* Col. III, 19. — *τὰ πρός τινα* = *quae dicenda sunt contra aliquem, die Klage gegen Jemanden* Act. XXIII, 30. (Diod. Sic. I, 25. Herodian. III, 5. 6. Aelian. V. H. XII, 1. Xen. Mem. III, 3. 7.) cf. *Passow* l. l. p. 568. *Fischer* l. l. p. 258. *Matthiae* l. l. p. 1183. — bb) sensu bono: = *erga, in*, nos: *gegen, zu*, ut *ἀγάπη, πίστις* 1 Thess. I, 8. Philem. v. 5. *ἤπιος* 2 Tim. II, 24. *παῤῥησία* 2 Cor. VII, 4. 1 Joh. III, 21. V, 14. *πεποίθησις* 2 Cor. III, 4. *πραότης* Tit. III, 2. *σπουδή* 2 Cor. VII, 12. *ἐργάζεσθαι τὸ ἀγαθόν* Gal. VI, 10 bis. *μακροθυμεῖν* 1 Thess. V, 14. *ποιεῖν τὰ αὐτά* Eph. VI, 9. (Plut. vit. Demetr. c. 39. Xen. Cyr. I, 6. 31. Mem. II, 3. 10.) — cf. *Fischer* l. l. p. 258. *Matthiae* l. l. p. 1183. —

2) refertur ad *tempus*, ubi Lat. a) *versus, ad*, nos: *gegen*,

ut *πρὸς ἑσπέραν ἐστί* Luc. XXIV, 29. (Jos. Ant. V, 4. 3. Xen. Anab. IV, 5. 21. Thuc. IV, 135. Lat. *ad* Sueton. vit. Caesar. c. 37. Cicer. ad divers. VII, 29. 3.) — cf. *Matthiae* l. l. p. 1183. *Fischer* l. l. p. 259. *Passow* l. l. p. 568. —

b) ita iungitur subst. aut adiect., ut faciat periphrasin adverbii, ut *πρὸς καιρόν* i. e. vel: *ad tempus* i. e. *dum tempus commodum et opportunum est* Luc. VIII, 13. vel *dum opus est, aliquamdiu* 1 Cor. VII, 5. *πρὸς καιρὸν ὥρας ad* [horae =] *breve tempus* 1 Thess. II, 17. *πρὸς ὥραν ad horam* = *ad breve tempus* Joh. V, 35. 2 Cor. VII, 8. Gal. II, 5. Philem. v. 15. *πρὸς ὀλίγας ἡμέρας* Hebr. XII, 10. — *πρὸς ὀλίγον* i. e. *ad breve tempus* Jac. IV, 14. (Lucian. D. D. XVIII, 2. Aelian. V. H. XII, 63. Diog. Laërt. V, 2.) cf. *Matthiae* l. l. p. 1183. *Fischer* l. l. p. 262. *Passow* l. l. p. 568. —

3) metaphorice iungitur c. accus. rei vel personae, ad quam spectat aliquid vel quam respiciendo facio vel fit aliquid i. e.

a) copulatur c. accus. rei vel personae, cuius ratione habita fit aliquid vel facit aliquis aliquid, ubi Lat.

ratione habita, intuendo, etiam *de*, nos: *in Bezug auf, in Betreff.*

aa) sq. accus. rei, *α*) universe, ut *ἁγιάζειν* Hebr. IX, 13. *ἐπιτρέπειν* Matth. XIX, 8. Marc. X, 5. *πρὸς ὅ* Eph. III, 4. *πρὸς τὸ παρόν* i. e. *si spectamus tempus, quo adest* Hebr. XII, 11. (Herodian. I, 3. 13. Thuc. II, 22.) *συνιστάναι ἑαυτὸν πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων* = *commendare se iudicio hominum* 2 Cor. IV, 2. ad quem locum vid. *Fritzsche* diss. II. p. 155 sqq. — *β*) sq. *τό* c. infinit. vim substantivi habente, ut *ἔλεγε — παραβολὴν — πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι exposuit parabolam intuens officium*, vel *de officio, sem-*

per precandi Luc. XVIII, 1. — bb) sq. accus. pers. α) universe, ut εἶπον vel λέγω πρός τινα dico vel verba facio intuens aliquem, mit Bezug auf Jemanden Marc. XII, 12. Luc. XI, 53. XII, 41 bis. XX, 19. Rom. X, 21. Hebr. I, 7. 8. καύχησιν ἔχω Rom. IV, 2. alii: apud aliquem, vid. infra sub II.— προςεύχομαι πρὸς ἐμαυτόν Luc. XVIII, 11. alii: apud se, vid. infra. — ἔχειν συνείδησιν ἀπρόςκοπον Act. XXIV, 16. (Aelian. V. H. II, 64. XIII, 23. Polyaen. I, 10. Xen. Mem. III, 10. 12. Cyr. VII, 1. 8.) — cf. Matthiae l. l. p. 1181. Fischer l. l. p. 256 sq. Passow l. l. p. 568. Winer p. 164. II. p. 140. — β) in verbis τί πρός σε; τί πρὸς ἡμᾶς quid ad te? quid ad nos? Matth. XXVII, 4. Joh. XXI, 22. 23. (οὐδέν ἐστι τούτων πρὸς ἐμέ nihil horum ad me facit Dem. 232, 6.)— cc) iunctum c. substant. sic, ut ante se habeat articulum, facit periphrasin adiectivi, substantivo cognati, ut τὰ πρὸς τὴν χρείαν = res necessariae Act XXVIII, 10. τὰ πρὸς τὸν θεόν = res divinae Rom. XV, 17. — πιστός item καθίσταται τὰ πρὸς τὸν θεόν [de hoc accus. pertinente ad accuratiorem rei, ad quam spectat τὸ πιστὸς, τὸ καθίσταται, definitionem cf. Buttm. §. 118, 6. §. 121, not. 2. Matthiae §. 424, 4. p. 782 sq. Winer p. 89. II. p. 74.] Hebr. II, 17. V, 1. (Dem. 35, 25. Diod. Sic. I, 72. Xen. Cyr. I, 2. 10.) cf. Fischer l. l. p. 262.

b) c. acc. normae, ad quam agit aliquis vel fit aliquid: accommodate ad, secundum, ad, nos: gemäss, entsprechend,

ut πρὸς ἃ ἔπραξε i. e. πρὸς ταῦτα, ἃ ἔπραξε 2 Cor. V, 10. ὀρθοποδέω Gal. II, 14. ποιέω Luc. XII, 47. (Lucian. D. D. IV, 2. Xen. Hier. IV, 8. Cyr. VIII, 4. 29 et 30. ita ad Caes. de bell. civil. III, 51. Cic. Laelius c. 25.) cf. Fischer l. l. p. 261. Viger. p. 665. Matthiae l. l. p. 1182. Passow l. l. p. 568.

c) c. accus. rei, ad quam tendit aliquid vel de fine aut consilio, ubi Lat.:

ad c. acc. gerundii, vel ut c. coniunct., nos: zu —

Ita aa) post adiectiva, ut ἀγαθός Eph. IV, 29. ἀδόκιμος Tit. I, 16. ἀνεύθετος Act. XXVII, 12. δυνατός 2 Cor. X, 4. ἐξηρτισμένος 2 Tim. III, 17. ἕτοιμος Tit. III, 1. 1 Petr. III, 15. ἱκανός 2 Cor. II, 16. λευκὸς πρὸς θερισμόν Joh. IV, 35. ὠφέλιμος 1 Tim. IV, 8 bis. 2 Tim. III, 16. (Diod. Sic. V, 37. Xen. Mem. IV, 5. 12. IV, 6. 10 et 11. I, 2. 27.) — bb) post substantiva rem indicantia, adiuvando alicui vel efficiendae alicui rei inservientem, ut ἅτινά ἐστι — πρὸς τὴν πλησμονὴν τῆς σαρκός Col. II, 23. πανουργία πρὸς μεθοδείαν Eph. IV, 14. ἡ λειτουργία ἡ πρός τινα Phil. II, 30. ἃ — στρεβλοῦσιν — πρὸς τὴν ἰδίαν ἀπώλειαν, enarra: ἃ — στρεβλοῦσιν καὶ τοῦτο [sc. τὸ στρεβλοῦν] ἔσται πρὸς — ἀπώλειαν 2 Petr. III, 16. —

b) sq. accus. rei vel loci, ut εἶναι Marc. IV, 1. τὰ πρὸς τὴν θύραν [spatium, quod est ad fores =] *vestibulum* Marc. II, 2. συνιστάναι ἑαυτὸν πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων 2 Cor. IV, 2. quo loco, uti quod hominis ipsius est, refertur ad eius iudicium, quippe quod eius in re praesenti pars est praecipua, ita πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων = πρὸς πάσῃ συνειδήσει ἀνθρώπων vel πρὸς πᾶσιν ἀνθρώποις. Cf. *Winer* p. 164. *Matthiae* l. l. p. 1184. *Fischer* l. l. p. 257. coll. *Passow* l. l. p. 568 in fin. — Saepius πρός non extat in N. T.

Προσάββατον, ου, τό, (a πρό et σάββατον) *dies, qui sabbati diem antegreditur, Vorsabbath.* Semel in N. T. Marc. XV, 42. (Judith. VIII, 6.)

Προςαγορεύω, f. εύσω, (ex πρός et ἀγορεύω dico, appello, nomen indo. Diod. Sic. I, 4 et 37. Polyb. I, 8. 1.) *constituo* i. e. *ich ernenne,* τινά τι, ita semel in N. T. Hebr. V, 10.

Προςάγω, f. ξω, (a πρός et ἄγω) 1) *adduco* a) proprie aa) τινά Luc. IX, 41. (τινὰ εἴς τι Herodian. I, 5. 1. Dem. 234, 20.) — bb) τινά τινι Act. XVI, 20. — cf. *Matthiae* §. 401. III. p. 732. §. 402, b. p. 735. — b) = *aditum alicui paro ad aliquem* [Xen. Cyr. I, 3. 8.] ἵνα ἡμᾶς προςαγάγῃ τῷ θεῷ 1 Petr. III, 18. LXX pro הִקְרִיב Levit. VI, 38.— 2) intransit. [vid. sub ἄγω no. 3. observata] *advenio, accedo* Act. XXVII, 27. ὑπενόουν οἱ ναῦται προςάγειν τινὰ αὐτοῖς χώραν. Ad quem locum cf. Cicer. quaest. acadd. IV, 25. *videsne navem illam? stare nobis videtur: at iis, qui in navi sunt, moveri haec villa.* Achill. Tat. II, 2. 32. τὴν γῆν ἑωρῶμεν ἀπὸ τῆς νηὸς κατὰ μικρὸν ἀναχωροῦσαν, ὡς αὐτὴν πλέουσαν. (Aelian. V. H. III, 21. Dem. 1454, 8. et de nave appellente Polyb. I, 46. 9.) — Saepius non extat in N. T.

Προςαγωγή, ῆς, ἡ, (a πρός et ἀγωγή — adductio Thuc. I, 82.) *aditus ad aliquem.* Ter in N. T: εἴς τινα vel εἴς τι Rom. V, 1. vel πρός τινα Eph. II, 18. — III, 12. cf. *Matthiae* §. 401, 3. p. 733. (absol. Xen. Cyr. VII, 5. 45.)

Προςαιτέω, ῶ, f. ήσω, (a πρός et αἰτέω peto; insuper peto, peto, ut addatur aliquid ad id, quod iam datum mihi est vel dari solet Xen. Anab I. 3. 21.) *stipem peto,* ita ter in N. T. Marc. X, 46. Luc. XVIII, 35. Joh. IX, 8. (Plut. quaest. graec. 13. Mor. II. p. 308. ed. *Tauchn.* Xen. Mem. I, 2. 26 et Sympos. VIII, 23.)

Προςαίτης, ου, ὁ, (a προςαιτέω q. v.) *mendicus, stipem petens.* Legitur tantum Joh. IX, 8. (Plutarch. quaest. graec. 13. Mor. II. p. 308. ed. *Tauchn.* Diog. Laërt. VI, 56.)

Προςαναβαίνω, f. προςαναβήσομαι a. 2. προςανέβην. Extat tantum Luc. XIV, 10. προςανάβηθι ἀνώτερον, quo loco per abundantiam additur ἀνώτερον. Exempla similia

Graecorum v. apud *Lobeck* ad Phryn. p. 10. (Judith. XIII, 12. de fluvio Polyb. III, 72. 4. de proficiscentibus Diod. Sic. I, 37.)

Π ρ ο ς α ν α λ ί σ κ ω, f. *προςαναλώσω*, (ex *πρός* i. e. in composit. insuper v. *Viger.* p. 666. et *ἀναλίσκω* consumo; propr. insuper consumo Dem. 1025. 20.) *impendo*, sq. *τί τινι aliquid ad aliquid*, ut Luc. VIII, 43. *ὅλον τὸν βίον τοῖς ἰατροῖς* i. e. *medicis adhibendis*, *in medicos adhibendos.* Cf. de dat. = *propter Matthiae* §. 398, b. p. 728. (*τί* Dem. 460, 2. et *ἀναλίσκω τι εἴς τι* Xen. Cyr. II, 4. 9. Aelian. V. H. XIV, 17 et 32.) —

Π ρ ο ς α ν α π λ η ρ ό ω, *ῶ*, f. *ώσω*, (a *πρός* et *ἀναπληρόω*) *addendo impleo*, *suppleo*, sq. accus. rei, ut *τὰ ὑστερήματα*, ita bis in N. T. 2 Cor. IX, 12. XI, 9. (Sapient. XIX, 4. Diod. Sic. V, 71. Athen. XIV. p. 654. D.)

Π ρ ο ς α ν α τ ί θ ε μ α ι, med. (a *προςανατίθημι* insuper impono) 1) *insuper addo*, *addo aliquid ad aliquid*, signif. activa [cf. de medio significatione activa posito supra sub *ἐκτίθημι* notata] *τινί τι* Gal. II, 6. *ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκοῦντες οὐδὲν προςανέθεντο* sc. *πρὸς τὸ εὐαγγέλιον*, *ὃ κηρύσσω* coll. v. 2. — 2) [me committo alicui] *in consilium adhibeo aliquem*, *communico cum aliquo*, seq. dat. pers. Gal. I, 16. *οὐ προςανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι.* (Diod. Sic. XVII, 116. Lucian. in Jov. Tragoed. §. 1. *ἐμοὶ προςανάθου, λάβε με σύμβουλον πόνων.*) cf. *Matthiae* §. 402. p. 735. — Saepius non legitur in N. T.

Π ρ ο ς α π ε ι λ έ ω, *ῶ*, f. *ήσω*, (ex *πρός* in compos. insuper, *Viger.* p. 666. et *ἀπειλέω* minor) *insuper minitor*, *minis minas addo.* Semel in N. T. Act. IV, 21. Dem. 544, 26.)

Π ρ ο ς δ α π α ν ά ω, *ῶ*, f. *ήσω*, (ex *πρός* et *δαπανάω*, impendo, sumtus facio) *insuper impendo*, sq. accus. rei, ita semel in N. T. Luc. X, 35. (Lucian. epist. Saturn. §. 39. Themist. Orat. 23. p. 289)

Π ρ ο ς δ έ ο μ α ι, f. *δεήσομαι* (ex *πρός* et *δέομαι*, insuper indigeo) *indigeo.* Extat tantum Act. XVII, 25. *προςδεόμενός τινος* — de quo genit. cf. *Winer* p. 78. *Buttm.* §. 119. *Matthiae* §. 352. p. 664. (Sirac. IV, 3. Thuc. II, 41.)

Π ρ ο ς δ έ χ ο μ α ι, f. *δέξομαι*, (a *πρός* et *δέχομαι*) 1) *excipio*, a) sq. accus. pers. i. e. aa) *admitto aliquem ad me*, *ich verstatte Jemandem den Zutritt zu mir*, ut *ἁμαρτωλούς* Luc. XV, 2. (*τινὰ εἰς τὴν πόλιν* Thuc. II, 12.) — bb) *benigne excipio aliquem* Rom. XVI, 2. Phil. II, 29. — LXX pro קִבֵּל 1 Chron. XII, 18. — b) sq. accus. rei i. e. aa) *non repudio* et praeced. *οὐ*: *οὐ προςδέχομαι*, *repudio*, ut *τὴν ἀπολύτρωσιν* Hebr. XI, 35. ad quem locum conferantur, quae leguntur 2 Macc. VII. — Ita LXX pro לָקַח Ps. VI, 9. (Diod. Sic.

Tom. IX. p. 400. ed. *Bip.*) — bb) ubi de malis agitur: *paratus sum ad sustinendum, sustineo, tolero,* ut τὴν ἁρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων Hebr. X, 34. — LXX ita pro נָשָׂא Gen. XXXII, 20. — cc) de rebus, quae animo vel mente excipiuntur: *assentior, probo, ich lasse gelten,* ut ἐλπίδα Act. XXIV, 15. Cf. δέχομαι p. 264 fin. — — 2) *expecto,* a) sq. accus. pers. Luc. XII, 36. (Xen. Cyr. IV, 5. 22.) — b) sq. accus. rei Marc. XV, 43. Luc. II, 25. 38. XXIII, 51. Tit. II, 13. Jud. v. 21. (Herodian. III, 1. 2. Xen. Hier. I, 18. apol. Socr. §. 33.) Saepius non habetur in N. T.

Προςδοκάω, ῶ, f. ήσω, (a πρός et δοκεύω vel δοκάζω) 1) *opinor, ich vermuthe, spero,* a) absol. Matth. XXIV, 50. Luc. XII, 46. Act. XXVII, 33. XXVIII, 6. — b) sq. inf. aor. Act. III, 5. (2 Macc. XII, 44. sq. inf. fut. Herodian. I, 1. 4.) — c) sq. accus. c. inf. Act. XXVIII, 6. (Jos. Ant. VII, 9. 5.) — — 2) *expecto,* aa) sq. accus. pers. i. e. *spero, venturum esse aliquem,* ut ἢ ἕτερον προςδοκῶμεν Matth. XI, 3. Luc. VII, 19. 20. cf. de 1. pers. plur. *indicat.* ubi nos: *sollen Fritzsche* IV Evv. I. p. 66. 394. *Winer* II. p. 90 sq. *Heindorf* ad Plat. Gorg. p. 109. ad Theaet. p. 449. *Jacobs* ad Achill. Tat. p. 559. *Matthiae* §. 516, not. 2. p. 986. — Luc. I, 21. VIII, 40. Act. X, 24. — bb) sq. accus. rei i. e. *spero, eventurum esse aliquid* 2 Petr. III, 12. 13. 14. (2 Macc. XV, 8. 20. Jos. de bell. iud. V, 13. 1. Xen. Anab. II, 3. 34.) — cc) absolut. = *maneo, non abeo* Luc. III, 15. — Saepius non extat in N. T.

Προςδοκία, ας, ἡ, *expectatio* a) propr. et iunct. c. φόβος Luc. XXI, 26. — (2 Macc. III, 21. Diod. Sic. XX, 92. Herodian. VI, 8. 9. Xen. Cyr. I, 6. 19.) — b) metonym. pro: *id, quod expectatur* Act. XII, 11. ἐξείλετό με ἐκ — πάσης τῆς προςδοκίας τοῦ λαοῦ τῶν ἰουδαίων. (LXX Genes. XLIX, 10.) Saepius non legitur in N. T.

Προςδρέμω, v. *προςτρέχω.*

Προςεάω, ῶ, f. άσω, (a πρός et ἐάω sino) *sino ut accedat aliquis, admitto, hinanlassen, heranlassen,* semel in N. T. Act. XXVII, 7.

Προςεγγίζω, f. ίσω, (ex πρός et ἐγγίζω) *appropinquo, accedo,* seq. dat. pers. [de quo vid. sub προςάγω adnotata]. Ita semel in N. T. Marc. II, 4. — LXX pro נִגַּשׁ Gen. XXXIII, 6. (Polyb. XXXIX, 1. 4.)

Προςεδρεύω, f. εύσω, (a πρόςεδρος, iuxta sedens) *assideo* [propr. Dem. 313, 11.] sq. dat. rei, ut τῷ θυσιαστηρίῳ, semel ita in N. T. 1 Cor. IX, 13. qua sensum i. q. τὰ ἱερὰ ἐργάζομαι = *sacris operor.* (Diod. Sic. V, 46. Joseph. c. Apion. I, 7.)

Προςεργάζομαι, f. άσομαι, (a πρός et ἐργάζομαι, opus facio, insuper laboro) *insuper aliquid paro* vel *lucror*. Legitur tantum Luc. XIX, 16. ἡ μνᾶ σου προςειργάσατο δέκα μνᾶς. (Xen. H. G. III, 1. 28.)

Προςέρχομαι, a. 2. προςῆλθον, *advenio, accedo ad aliquem, adeo aliquem* a) proprie aa) sq. dat. loci, ut ὄρει Hebr. XII, 18. 22. (Herodian. II, 6. 11.) — bb) sq. dat. pers. cf. *Matthiae* §. 401. III. p. 732. §. 402, b. p. 735. — Matth. IV, 3. V, 1. VIII, 6. IX, 14. 28. XIII, 36. XIV, 15. XV, 1. 29. XVII, 14. 19. 24. XVIII, 1. 21. XIX, 3. XX, 20. XXI, 14. 23. 28. 30. XXII, 23. XXIV, 3. XXVI, 7. 17. 49. 69. XXVII, 58 Marc. VI, 35. XIV, 45. Luc. XXIII, 52. Joh. XII, 21. Act. IX, 1. X, 28. XVIII, 2. XXIII, 14. XXIV, 23. (Aelian. V. H. IX, 3. Xen. Cyr. I, 4. 27.) — cc) absolute Matth. IV, 11. VIII, 19. 25. IX, 20. XIII, 10. 27. XIV, 12. XV, 12. 23. XVI, 1. XVII, 7. XIX, 16. XXIV, 1. XXV, 22. 24. XXVI, 50. 60. 73. XXVIII, 2. 9. 18. Marc. I, 31. X, 2. XII, 28. Luc. VII, 14. VIII, 24. 44. IX, 12. 42. X, 34. XIII, 31. XX, 27. XXIII, 36. Act. VII, 31. VIII, 29. XII, 13. XXII, 26. 27. XXVIII, 9. —

b) trop. aa) τῷ θεῷ, *ad Deum accedo*, de personis pia mente, precibus, sacrificiis Deum vel templum Dei adeuntibus, sens.: *Deum colo* α) plene Hebr. VII, 25. XI, 6. — τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος IV, 16. de h. l. coniunct. προςερχώμεθα in adhortatione posito vid. sub ἄγω no. 3. observata. — — β) minus plene i. e. abest τῷ θεῷ cogitatione addendum Hebr. X, 1. 22. — bb) πρὸς χριστόν, *ad Christum accedo* = *Christo me applico* vel *nomen ei do* 1 Petr. II, 4. (de personis disciplinam alicuius sequentibus Xen. Mem. I, 2. 38.) —

c) metaph. pro: *assentior, amplector*, ut nostrates: *beytreten, beypflichten*, ὑγιαίνουσι λόγοις 1 Tim. VI, 3. Saepius non legitur in N. T.

Προςευχή, ῆς, ἡ, (a πρός et εὔχομαι) 1) *preces ad Deum factae* i. q. εὐχὴ πρὸς τὸν θεόν i. e. *preces facie* vel *manibus ad Deum sublatis*, — a) absolute Matth. XVII, 21. οἶκος προςευχῆς i. e. *domus precibus ad Deum faciendis dicata* XXI, 13. Marc. XI, 17. Luc. XIX, 46. — Matth. XXI, 22. Marc. IX, 29. Luc. XXII, 45. Act. I, 14. III, 1. VI, 4. X, 31. Rom. XII, 12. 1 Cor. VII, 5. Eph. VI, 18. Phil. IV, 6. Col. IV, 2. — pluralis προςευχαί Act. II, 42. X, 4. Rom. I, 10. Eph. I, 16. Col. IV, 12. 1 Thess. I, 2. 1 Tim. II, 1. V, 5. Philem. v. 4. 22. 1 Petr. III, 7. IV, 7. Apoc. V, 8. — de ταῖς προςευχαῖς = σὺν ταῖς π. Apoc. VIII, 3. 4. vid. sub δίδωμι no. 6. p. 305. adnotata et *Winer* II. p. 71. — LXX pro תְּפִלָּה Ps. IV, 2. (Tob. XIII, 1. Sirac. III, 5.) — b) c. genit. obiecti τοῦ θεοῦ i. e. *ad Deum factae* Luc. VI, 12. — c) sq. πρὸς

τὸν θεὸν ὑπέρ τινος Act. XII, 5. — plur. Rom. XV, 30. — d) *προςευχῇ προςεύχεσθαι* = *preces facere* Jac. V, 17. cf. *Matthiae* §. 408, not. p. 745. *Ewald* p. 560 sq. gram. min. p. 236 et supra sub *ἀπειλέω* observata. — 2) metonym. *locus, precibus faciendis aptus* Act. XVI, 13. 16. „Eiusmodi proseuchas, precibus consecratas, in quibus etiam libri sacri praelegebantur, Judaei habebant extra oppida illa, in quibus synagogae non erant vel ob paucitatem Judaeorum, vel quod magistratus non permitterent. Illae proseuchae non erant semper aedificia, sed plerumque loci subdiales, in silvula, in fruticeto, etiam sub arbore, proxime ad fluminum ripas aut littora maris, quoniam Judaei ante preces manus abluere solebant. Pertinet huc locus decreti Halicarnassensium v. Gronovius in decretis rom. et asiaticis pro Judaeis p. 22. *δέδοχθαι ἡμῖν ἰουδαίων τοὺς βουλομένους ἄνδρας δὲ καὶ γυναῖκας καὶ τὰς προςευχὰς ποιεῖσθαι πρὸς τῇ θαλάσσῃ κατὰ τὸ πάτριον ἔθος*“ ita *Kuinoel* ad Act. XVI, 13. Commentar. in N. T. libr. hist. T. IV. Joseph. Arch. XIV, 10. 23. —

Προςεύχομαι, f. *εὔξομαι* impf. *προςηυχόμην* aor. 1. *προςηυξάμην* [de quo augm. vid. sub *εὔχομαι* p. 662. observata — a *πρός* et *εὔχομαι*] Verb. depon. *preces facio ad Deum* = *εὔχομαι πρὸς τὸν θεόν* [i. e. preces facio manibus et facie ad Deum directis] a) sq. *τῷ θεῷ* 1 Cor. XI, 13. — Matth. VI, 6. (Xen. Cyr. II, 1. 1. Plat. de rep. 1. init.) cf. *Matthiae* §. 401. p. 733. — b) absolute i. e. absque *τῷ θεῷ* Matth. VI, 5 bis. v. 6. 7. XIV, 23. XIX, 13. XXVI, 36. 41. 44. Marc. I, 35. VI, 46. XI, 25. XIII, 33. XIV, 32. 39. Luc. I, 10. III, 21. V, 16. VI, 12. IX, 18. 28. 29. XI, 1 bis. v. 2. XVIII, 1. 10. XXII, 41. 44. Act. VI, 6. IX, 11. 40. X, 9. 30. XII, 12. XIII, 3. XIV, 23. XVI, 25. XX, 36. XXI, 5. XXII, 17. XXVIII, 8. 1 Cor. XI, 4. 5. XIV, 13. 14. 1 Thess. V, 17. 1 Tim. II, 8. Jac. V, 13. 18. — c. *αἰτεῖσθαι* Marc. XI, 24. Col. I, 9. — bb) addito *οὕτως* verba sqq. praeparante Matth. VI, 9. — cc) iunct. c. *λέγω*, *εἶπον* post se habentibus orationem dir. Matth. XXVI, 39. 42. Act. I, 24. — dd) c. dat. modum indicante 1 Cor. XI, 5. XIV, 14. 15 bis. Cf. *Winer* II. p. 71. *Matthiae* §. 400, 5. p. 731. — ee) sq. accus. rei Rom. VIII, 26. — *μακρά* adverb. = *ἐπὶ πολὺν χρόνον* Matth. XXIII, 13. Marc. XII, 40. Luc. XX, 47. —. *ταῦτα* Luc. XVIII, 11. quo loco uti *ταῦτα* sequentia praeparat, ita *πρὸς ἑαυτόν* = vel: *apud se, secum*, vel *se quod attinet.* — *τοῦτο ἵνα* i. e. *διὰ τοῦτο ἵνα* Phil. I, 9. — ff) sq. *ἐπί τινα propter aliquem* Jac. V, 14. — gg) sq. *περί τινος* Col. I, 3. 1 Thess. V, 25. Hebr. XIII, 18. — *περί τινος ἵνα* Col. IV, 3. 2 Thess. III, 1. — *περί τινος ὅπως* Act. VIII, 15. Vide de h. l. *ὅπως* p. 174. — hh) sq. *ὑπέρ τινος* Matth. V, 44. Luc. VI, 28. — *ὑπέρ τινος ἵνα* Col. I, 9. — ii) sq. *ἵνα* vel *ἵνα μή* finali Matth. XXIV, 20. Marc. XIII, 18.

XIV, 35. 38. Luc. XXII, 46. — εἰς ὅ — ἵνα 2 Thess. I, 10. — kk) sq. inf. finali Luc. XXII, 40. — ll) sq. τοῦ c. inf. ad finem pertinente Jac. V, 17. Cf. ὁ, ἡ, τό p. 142. — mm) addito dat. προςευχῇ Jac. V, 17. Vide sub προςευχή adnotata. — nn) additur ἐν πνεύματι i. e. *animo, im Geiste* Eph. VI, 18. ἐν πνεύματι ἁγίῳ i. e. *auctore spiritu divino* Jud. v. 20. Cf. ἐν p. 523. —

Προςέχω, f. ἕξω (a πρός et ἔχω, habeo; admoveo, ut navem terrae i. e. appello Diod. Sic. XX, 105. Polyb. I, 25. 4.) 1) *admoveo animum ad aliquid, attendo, animum adverto,* a) sq. dat. rei, ut τοῖς ἀκουσθεῖσι Hebr. II, 1. — Act. VIII, 6. 2 Petr. I, 19. (Diod. Sic. II, 25. Xen. Mem. IV, 2. 6. — plene i. e. προςέχω τὸν νοῦν τινι Plut. vit. Galb. c. 13. Xen. Mem. IV, 7. 2.) — *assentiendi* vel *fidei* notione inclusa Act. XVI, 14. 1 Tim. I, 4. Tit. I, 14. (1 Macc. VII, 11. Jos. Ant. VIII, 9. 1. VIII, 10. 4. Aelian. V. H. XII, 1. — b) sq. dat. pers. aa) universe, ut τῷ ποιμνίῳ [comparantur enim, qui Ephesi erant Jesu cultores, gregi] Act. XX, 28. — bb) ἐμαυτῷ *attendo ad me* i. e. α) *ad ea, quae facio* vel *facere decerno* Act. V, 35. XX, 28. (Plut. vit. Pelopid. c. 9 fin.) — β) = *caveo mihi* αα) plene Luc. XVII, 3. — sq. ἀπό c. genit. rei = *propter aliquid* [cf. ἀπό p. 116.] Luc. XII, 1. — sq. μήποτε c. coniunct. Luc. XXI, 34. — ββ) absolute i. e. abest ἐμαυτῷ, sq. infinit. Matth. VI, 1. (sq. μή Epictet. ap. Stob. 74, 22.) — sq. ἀπό τινος Matth. VII, 15. X, 17. XVI, 6. 11. 12. Luc. XX, 46. vid. ἀπό p. 116. —

2) *deditus sum* a) sq. dat. rei, ut οἴνῳ πολλῷ 1 Tim. III, 8. (Polyaen. Strateg. VIII. c. 56. τρυφῇ καὶ μέθῃ.) — *curam et studium navo*, ut τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει 1 Tim. IV, 13. τῷ θυσιαστηρίῳ Hebr. VII, 13. (Aelian. V. H. XIV, 16. Herodian. II, 11. 6.) — b) sq. dat. pers. = *adhaereo alicui, applico me alicui* Act. VIII, 10. 11. 1 Tim. IV, 1. — Saepius non legitur in N. T.

Προςηλόω, ῶ, f. ώσω, (ex πρός et ἧλος clavus) *clavis affigo*, τινί τι, ita semel in N. T. Col. II, 14. προςηλώσας αὐτό [sc. τὸ χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν vel legem scriptam Mosis] τῷ σταυρῷ, trop. pro: *abolevit illam.* (Diod. Sic. V, 29. Lucian. Dial. Deorr. I, 2. Dem. 549, 1.)

Προςήλυτος, ου, ὁ, ἡ, (propr. advena, a προςέρχομαι. LXX ita pro גֵּר Exod. XII, 19. 48. 49.) *proselytus*, sensu iudaico: *qui a religione pagana ad iudaicam transiit* Matth. XXIII, 15. Act. II, 11. VI, 5. XIII, 43. Erant autem proselyti apud Judaeos vel *proselyti portae* גֵּרֵי הַשַּׁעַר i. e. pagani, qui, nunc servi nunc liberi, Palaestinam incolentes ritibus quibusdam iudaicis, item praeceptis, quae dicebantur, noachicis observandis [i. e. contumeliose in Deum dictis, idololatriae, homicidio, incestui, rapinae, rebellioni adversus magistratus,

usuique carnium sanguinolentarum vitandis] sese obstrinxerant; vel *proselyti iustitiae*, גֵּרֵי הַצֶּדֶק i. e. qui, missa patria religione, universae legi mosaicae observandae sese obstrinxerant. Quodsi fides habenda est Rabbinis, circumcisione, baptismo, oblatione suscipiendis civitatem iudaicam proselyti iustitiae nanciscebantur. Neque tamen inter Judaeos liberaliores defuerunt, qui absque circumcisione id fieri posse existimarent. Atenimvero absque circumcisione epulis paschalibus interesse non licuit. Cf. Exod. XII, 48. Joseph. Arch. XX, 2. item *Michaelis* mosaisches Recht T. IV. p. 12 sqq. *Winer* bibl. Realw. p. 553 sqq.

Πρόςκαιρος, ου, ὁ, ἡ,—ον, τό, (ex πρός et καιρός q. v.) *temporarius*, *per certum tempus durans*, de personis: *per breve tempus addictus alicui rei*. Quater in N. T. Matth. XIII, 21. ἀλλὰ πρόςκαιρός ἐστι i. e. *temporarius sectator est doctrinae Jesu*. Marc. IV, 17. — 2 Cor. IV, 18. Hebr. XI, 25. (Herodian. I, 1. 6.)

Προςκαλέομαι, οῦμαι, f. έσομαι med. (a προςκαλέω advoco Xen. de rep. Laced. XIII. 5.) *ad me voco*, sq. accus. pers. a) propr. Matth. X, 1. XV, 10. 32. XVIII, 2. 32. XX, 25. Marc. III, 13. 23. VI, 7. VII, 14. VIII, 1. 34. X, 42. XII, 43. XV, 44. Luc. VII, 19. XV, 26. XVI, 5. XVIII, 16. Act. V, 40. VI, 2. XIII, 7. XX, 1. XXIII, 17. 18. 23. Jac. V, 14. (2 Macc. IV, 28. Lucian. Dial. Deorr. XIX, 2. Xen. Anab. VII, 7. 1.) LXX pro קָרָא Gen. XVIII, 1. — b) de deo, hactenus aliquem ad se [= ut audiat se] vocante aa) quatenus et cognoscendi et rite colendi sui occasionem suppeditat = *ad cognoscendum et colendum me invito* Act. II, 39. — bb) quatenus munus certum demandare ei decrevit, ubi Lat. *eligo*, α) sq. infinit. finali Act. XVI, 10. — β) sq. εἴς τι Act. XIII. 2. quo loco si pro εἰς ὅ legitur simplex ὅ, cf. de praepositione omissa, ubi praefixa legitur nomini, ad quod pertinet pronom. relativ. *Matthiae* §. 595. p. 1192. *Fischer* ad Weller. T. III. P. II. p. 99. *Winer* p. 68. II. p. 57. — de horum II. perf. passiv. significationem mediam habente vid. *Matthiae* §. 495. p. 929. *Buttm.* §. 123, 4. *Fischer* l. l. p. 62. *Viger.* p. 216. 748. *Winer* p. 112. Ita קָרָא Jes. XLII, 5. XLVIII, 12. Saepius non legitur in N. T.

Προςκαρτερέω, ῶ, f. ήσω, (ex πρός et καρτερέω, fortis, tenax sum, tolero) 1) *immoror rei*, i. e. a) *intentus sum rei*, a) sq. dat. rei, ut τῇ προςευχῇ Act. I, 14. VI, 4. Rom. XII, 12. Col. IV, 2. τῇ διδαχῇ Act. II, 42. (Diod. Sic. I, 52. V, 36. Polyb. I, 55. 4. Xen. H. G. VII, 5. 14.) de dativ. cf. *Matthiae* §. 394. p. 532. — b) seq. εἴς τι = *für einen Zweck rastlos thätig seyn*, [vid. εἰς p. 433 fin.] c. accus. loco dativi Rom. XIII, 6. εἰς αὐτὸ τοῦτο προςκαρτεροῦντες. —

c) *semper versor* vel *sum* aa) sq. ἐν c. dat. loci, ut ἐν τῷ ἱερῷ Act. II, 46. (Histor. Susan. v. 6.) — bb) sq. dat. pers. = *adhaereo alicui* Act. X, 7. (Polyb. XXIV, 5. 3. Dem. 1386, 16.)— 2) *praesto sum alicui* seq. dat. ἵνα πλοιάριον προςκαρτερῇ αὐτῷ Marc. III, 9. — Saepius non extat in N. T. —

Προςκαρτέρησις, εως, ἡ, *perduratio in aliqua re.* Semel in N. T. Eph. VI, 18. εἰς αὐτὸ τοῦτο ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προςκαρτερήσει καὶ δεήσει i. q. ἀγρυπνοῦντες καὶ προςκαρτεροῦντες τῇ δεήσει.

Προςκεφάλαιον, ου, τό, (a πρός et κεφαλή) *cervical, pulvinar, Kopfkissen.* Extat tantum Marc. IV, 38. (3 Esr. III, 8. Theophr. Char. II. Lysias. 395, 6.)

Προςκληρόω, ῶ, f. ώσω, (a πρός et κληρόω, propr. sorte addo; addo, attribuo Diod. Sic. III, 17.) *adiungo*, a. 1. pass. *προςεκληρώθην*, signif. med. [vid. διακονέω] *me adiunxi alicui, sequor aliquem*, sq. dat pers. [cf. *Matthiae* §. 402, b. p. 735.] ita semel in N. T. Act. XVII, 4. (Philo de Decalog. p. 760.)

Προςκλίνω, f. νῶ, (a πρός et κλίνω) *acclino, ich lehne an etwas* metaph. *adiungo, applico alicui* a. 1. p. signif. media [v. προςκληρόω] *προςεκλίθην τινί*, *me applicui alicui.* Semel in N. T. Act. V, 36. cf. de dat. *Matthiae* §. 402, b. p. 735. — (ita Activum Polyb. IV, 51. 5.)

Πρόςκλισις, εως, ἡ, (a προςκλίνω) *inclinatio* [propr. i. e. das Anlehnen an etwas, ut ad arborem Diod. Sic. III, 26.] metaph. *propensio ad partes alicuius, partium studium.* Semel in N. T. 1 Tim. V, 21. κατὰ πρόςκλισιν i. e. *partium studio ductus.* (Polyb. V, 51. 8. VI, 10. 10.) —

Προςκολλάω, ῶ, f. ήσω, (a πρός et κολλάω glutino) *conglutino, adglutino*, metaph. *adiungo alicui aliquid* vel *aliquem.* Quater in N. T. a) aor. 1. pass. signif. media [vid. προςκληρόω] *adiunxi me alicui, adhaereo alicui* et fut. 1. p. προςκολληθήσομαι signif. media [cf. *Winer* p. 113. *Matthiae* §. 494. c. p. 928. *Buttm.* §. 123, 3.] *adiungam me, adhaerebo alicui* a) sq. dat. [cf. *Matthiae* §. 402, b. p. 735.] Matth. XIX, 5. Act. V, 36. (Sirac. VI, 34. XIII, 16. — Plutarch. T. IV, 223. edit. *Reiske.* Plat. legg. V. p. 839. E. vel p. 142. ed. *Tauchn.*) — b) sq. πρός c. accus. Marc. X, 7. Eph. V, 31.— LXX ita pro דָּבַק Gen. II, 24. — de πρός repetito post verb. c. πρός compos. vid. *Winer* II. p. 131 sq. — Saepius non extat in N. T.

Πρόςκομμα, τος, τό, (a προςκόπτω q. v.) *offendiculum, id, in quod impingere potest aliquis*, ut λίθος προςκόμματος, propr. lapis, cui impingunt, trop. *ein Gegenstand des Anstosses, ein Gegenstand, an dem man irre wird* =

causa erroris Rom. IX, 32. 33. 1 Petr. II, 8. Desumta sunt horum locorum verba ex Jes. VIII, 14. ubi λίθος προςκόμματος dicitur pro: *causa perniciei.* Vid. *Gesen.* ad h. l. in commentar. in Jes. T. I. p. 340. — πρόςκομμα τιθέναι [propr. collocare aliquid, cui impingat aliquis] trop. pro: *occasionem peccandi suppeditare* Rom. XIV, 13. — Similiter 1 Cor. VIII, 9., et διὰ προςκόμματος, *ita ut offendas alterum* = *ita ut ad peccandum abripias* vel *sollicites* Rom. XIV, 20. Vide διά p. 274. LXX pro מוֹקֵשׁ Exod. XXIII, 33. XXXIV, 12. (Siracid. XVII, 25.)

Προςκοπή, ῆς, ἡ, (a προςκόπτω q. v.) *offensio*, διδόναι προςκοπήν, *offendere* trop. pro: *ad peccandum sollicitare.* Ita semel 2 Cor. VI, 3. (de indignatione προςκοπή legitur Diod. Sic. T. X. p. 19. ed. *Bip.* Polyb. VI, 6. 8. VI, 7. 8.) —

Προςκόπτω, f. ψω, 1) *offendo* a) propr. i. e. *impingo, ich stosse an etwas, das mir im Wege liegt* aa) absolute Joh. XI, 9 et 10. — (Tob. XI, 10.) — bb) seq. πρός c. accus. [vid. de πρός repetito ad προςκολλάω notata] in verbis e Ps. XCI, 12. excitatis; μήποτε προςκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου Matth. IV, 16 et Luc. IV, 11. Ita LXX נָגַף Ps. I. 1. — b) metaph. ut Lat. *offendo, ich nehme Anstoss an etwas, irre werden an etwas oder an Jemandem,* aa) absolute 1 Petr. II, 8. — bb) seq. dat. Rom. IX, 32. — cc) seq. ἐν c. dat. Rom. XIV, 21. (Siracid. XXXV, vel XXXII, 21. — de aegre ferentibus vel indignantibus Diod. Sic. XIII, 80. XIV, 73. Polyb. I, 31. 7.) — 2) ex adiunct. *irruo, illido*, seq. dat. Matth. VII, 27.

Προςκυλίω, f. ίσω, (a πρός et κυλίω volvo) *advolvo*, sq. τὶ ἐπί τι, ita bis in N. T. Matth. XXVII, 60 et Marc. XIV, 46.

Προςκυνέω, ῶ, f. ήσω, (a πρός et κύω vel κυνέω osculor; adoro i. e. manu ad os admota osculans reverentiam alicui testor Herodian. III, 11. 18. Lucian. Encom. Demosth. §. 49. Aristophan. Eq. 156. 640. Plin. H. N. XXVIII, 2.) 1) *provolutus in genua*, vel *prostratus in terram adoro aliquem*, sive *ut reverentiam tester* sive *ut auxilium implorem* A) universe a) absolute Matth. XX, 20. — Apoc. XXII, 8. ἔπεσον — ἀγγέλου = ἔπεσον ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου προςκυνῆσαι i. e. *ut adorarem.* — Ex simplicitate antiquitatis, observatae ad particip. πορευθείς, πορευόμενος [vid. πορεύομαι p. 362.] additur πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας Act. X, 25. — b) sq. *dativo* pers. [serioris aetatis esse hanc huius verbi constructionem, docent *Matthiae* §. 402, b. not. p. 736. §. 412. p. 754. *Lobeck* ad Phryn. p. 463. *Fischer* ad Weller. Vol. III. P. I. p. 444.] aa) universe Matth. II, 2. 8. VIII, 2.

IX, 18. XIV, 33. XV, 25. XXVIII, 17. Marc. V, 6. Joh. IX, 38. Act. VII, 43. Hebr. I, 6. Apoc. XIII, 4 bis. v. 15. XVI, 2. XIX, 20. — LXX Gen. XXIII, 7. (Polyb. V, 86. 10. Jos. Ant. VI, 7. 5. Heliod. IX, 366.)— bb) praeced. πεσὼν Matth. II, 11. IV, 9. — cc) praeced. πίπτειν ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τινος Apoc. XIX, 10. — dd) iunct. c. τιθέναι τὰ γόνατα, item κρατεῖν τοὺς πόδας τινός Matth. XXVIII, 9. — c) sq. ἐνώπιον nunc c. genit. pers.=*iacens ante pedes alicuius* Luc. IV, 7. ita LXX ἐναντί τινος pro הִשְׁתַּחֲוָה sq. לִפְנֵי Gen. XXIII, 12. — nunc c. genit. τῶν ποδῶν τινος Apoc. III, 9. — — d) c. *acc.* pers. [ita Graeci melioris aevi cf. *Matthiae* §. 412. p. 754. *Lobeck* l. l. *Fischer* l. l.] Luc. XXIV, 52. Apoc. IX, 20. XIII, 8. 12. XIV, 9. 11. XX, 4. (Jos. Ant. II, 2. 2. Polyb. X, 17. 8. X, 38. 3. Aelian. V. H. I, 21. Xen. Cyr. II, 4. 19. VIII, 3. 14.) — — De more populorum orientalium, quo, si pares in via sibi occurrerent, mutuo ora osculabantur, cum ignobilior, obviam factus nobiliori, hunc prostratus adoraret, vid. *Winer* bibl. Realw. p. 299 coll. Xen. Cyr. V, 3. 18. VIII, 3. 14. Herodot. I, 134. —

B) de hominibus, qui in terram prostrati Deum venerantur et adorant sive in precibus faciendis, sive alio modo = *supplex veneror* a) absol. Joh. IV, 20 bis. 24. XII, 20. Act. VIII, 27. XXIV, 11. — praeced. πίπτω Apoc. V, 14. — b) c. *dat.* Joh. IV, 21. 23. quo loco dat. et accus. alternant. — Apoc. XI, 1. XIV, 7. XIX, 4. 10. XXII, 9. — additur πίπτω ἐνώπιόν τινος Apoc. IV, 10. de huius loci futuro vid. quae ad Apoc. IV, 9. sub ὅταν adnotata habes — additur πεσὼν ἐπὶ πρόςωπον 1 Cor. IV, 25. Apoc. VII, 11. XI, 16. — c) c. ἐνώπιον Apoc. XV, 4. — d) c. *accus.* Matth. IV, 10. Luc. IV, 8. ad cuius loci futurum, vim imperat. quatenus includat vid. *Winer* II. p. 106. et supra sub ἐάν p. 338 ab init. observata. — Joh. IV, 22 bis. v. 23. 24. (Jos. Ant. VI, 4. 2.) —

2) ex adiuncto: *innitor alicui rei*, sq. ἐπί c. accus. Hebr. XI, 21. προςεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. LXX ita et hebr. הִשְׁתַּחֲוָה Gen. XLVII, 31. Saepius non extat in N. T.

Προςκυνήτης, ου, ὁ, i. e. ὁ προςκυνῶν, *qui prostratus adorat aliquem, adorator, cultor*, de cultoribus Dei Joh. IV, 23. (Chandleri Inscript. Append. X, 3.) Saepius non legitur in N. T.

Προςλαλέω, ῶ, f. ήσω, (a πρός et λαλέω) *loquor ad aliquem, colloquor*, sq. dat. Bis in N. T. Act. XIII, 43. XXVIII, 20. (Plutarch. T. VII. p. 423. ed. *Hutten.* Theophr. Char. XII. vel XIX.)

Προςλαμβάνομαι, f. λήψομαι, med. [verbi προςλαμβάνω assumo, socium aliquem sumo Xen. Cyr. I, 4. 16.

Jos. de bell. iud. II, 21. 1. a πρός et λαμβάνω] 1) *assumo, adiungo mihi aliquem* a) de iis, qui socium sibi assumunt aliquem, sq. accus. Act. XVII, 5. XVIII, 26. (2 Macc. VIII, 1. addito μεθ' ἑαυτοῦ Jos. cont. Apion. I, 26) — b) de iis, qui cibum sumunt, ut nos: *Speise zu sich nehmen, etwas zu sich nehmen* pro: *essen, geniessen* aa) sq. genit. partis [cf. *Matthiae* §. 327. p. 635.] ut τροφῆς Act. XXVII, 36. [v. 34.]— bb) sq. accus., ut μηδέν Act. XXVII, 33. μηδὲν προςλαβόμενοι. (ita προςφέρεσθαι τοιοῦτον σῖτον Xen. Cyr. IV, 2. 41. Mem. III, 11. 13. et πᾶσα φύσις βελτίων γίγνεται παιδείαν προςλαβοῦσα τὴν προςήκουσαν Dem. 1483, penult.) — c) de personis benigne aliquem apud se excipientibus = *benigne tracto* Act. XXVIII, 2. Rom. XIV, 1. 3. XV, 7. Philem. v. 12. 17. (2 Macc. X, 15. activum Diod. Sic. XIV, 18.) ita LXX pro אָסַף Ps. XXVII, 10. לָקַח Ps. LXXIII, 24. — 2) *ad me traho, amplector, manu prehendo* Matth. XVI, 22. Marc. VIII, 32. Saepius non legitur in N. T.

Πρόςληψις, εως, ἡ, (a προςλαμβάνω assumo) *assumtio* [Etymol. Magn. 413, 44.] i. e. *receptio*, *Aufnahme, Annahme.* Legitur tantum Rom. XI, 15.

Προςμένω, f. νῶ, (a πρός et μένω) *permaneo*, a) de iis, qui permanent in loco, ut ἐν ἐφέσῳ 1 Tim. I, 3. — b) τινί i. e. *apud aliquem* Matth. XV, 32. Marc. VIII, 2. (Herodian. IV, 15. 15. Xen. H. G. II, 4. 5.) — absol. Act. XVIII, 18. — c) metaph. pro: *persevero* aa) sq. dat. pers. = *constanter adhaereo alicui* Act. XI, 23. (Jos. Ant. XIV, 2. 1. Sap. III, 9.) — bb) sq. dat. officii vel negotii = *constans sum in perficienda aliqua re*, ut ταῖς δεήσεσι 1 Tim. V, 5. — cc) sq. dat. status = *constanter teneo* Act. XIII, 43. — Saepius non extat in N. T.

Προςορμίζω, f. ίσω, (a πρός et ὁρμίζω) *navem in stationem subduco*, προςορμίζομαι, *in portum venio, appello.* Extat tantum Marc. VI, 53. — (Arrian. Exp. Alex. M. VI, 4. 2. Aelian. V. H. VIII, 5.)

Προςοφείλω, (a πρός et ὀφείλω debeo; insuper debeo Xen. Cyr. III, 2. 16.) *debeo.* Semel in N. T. σεαυτόν μοι προςοφείλεις Philem. v. 19. (Polyb. I, 66. 3. Dem. 1327, ult.)

Προςοχθίζω, f. ίσω, (a πρός et ὀχθίζω, propr. onustus sum, moleste fero, offendo, impingo) *offendo* i. e. *indignor, ich bin unwillig, abominor aliquem*, sq. dat. pers., ita bis in N. T. Hebr. III, 10. 17. Ita LXX et hebr. קוּט Ps. XCV, 10. ex quo loco desumta sunt verba loci prioris. (Siracid. VI, 25. XXV, 2.) —

Πρόςπεινος, ου, ὁ, ἡ, —ον, τό, (ex πρός augendi vim habente, et πεινάω esurio) *famelicus, valde esuriens.* Semel in N. T. Act. X, 10.

Προςπήγνυμι, f. πήξω, (a πρός et πήγνυμι figo) *affigo*. Legitur tantum Act. II, 23. προςπήξαντες sc. σταυρῷ, ἀνείλετε.

Προςπίπτω, f. πεσοῦμαι, (a πρός et πίπτω, cado; accido, impingo, an etwas stossen, fallen Xen. de re eq. VII, 6.) 1) *procido, ad genua alicuius accido* a) sq. dat. aa) personae Marc. III, 11. V, 33. Luc. VIII, 28. 47. Act. XVI, 29. — bb) sq. τοῖς γόνασίν τινος Luc. V, 8. — LXX pro כָּרַע Ps. XCV, 6. — (absolute Herodian. I, 16. 10. Xen. Cyr. IV, 6. 2. sq. dat. Polyb. X, 18. 7. sq. τοῖς γόνασι Diod. Sic. XVII, 13.)— b) sq. πρός c. accus. Marc. VII, 25. προςέπεσε πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ. (Ita LXX Exod. IV, 25.) — 2) *irruo in aliquem, impetum facio in aliquid*, sq. dat. Matth. VII, 25. οἱ ἄνεμοι προςέπεσον τῇ οἰκίᾳ. (Diod. Sic. II, 26. Polyb. I, 28. 9. Herodian. III, 9. 19. Xen. H. G. III, 2. 3. Dem. 1259, 8.) cf. de dativo sq. verba cum πρός composita *Matthiae* §. 402, b. p. 735. — Saepius non extat in N. T.

Προςποιέομαι, οῦμαι, (a προςποιέω addo, ich thue etwas hinzu Dem. 1293, 5. Medium: paro mihi aliquid Xen. H. G. IV, 8. 28. vindico mihi aliquid Xen. Anab. II, 1. 7.) *prae me fero, simulo*, sq. inf., ita semel in N. T. Luc. XXIV, 28. — (Diod. Sic. XV, 46. XIX, 6. Polyb. V, 25. 7. Aelian. V. H. VIII, 5. Xen. Cyr. II, 2. 5.)

Προςπορεύομαι, f. εύσομαι, *adeo aliquem, accedo ad aliquem*, sq. dat. Marc. X, 35. — LXX pro נָגַשׁ Exod. XXIV, 14. קָרַב Exod. XXXVI, 2. (Polyb. IV, 3. 13.) de dat. v. *Matthiae* §. 402, b. p. 735. —

Προςρήγνυμι, f. ήξω, (a πρός et ῥήγνυμι, rumpo) signif. intrans. *allido, ich schlage an etwas*, sq. dat., ita bis in N. T. Luc. VI, 48. 49. προςέῤῥηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ. (Aquila Ps. II, 9.)

Προστάτις, ιδος, ἡ, (a προΐστημι) *patrona, auxiliatrix*. Extat tantum Rom. XVI, 2. (a masculino: ὁ προστάτης i. e. praeses, antistes Xen. Mem. III, 4. 6. Diod. Sic. T. X. p. 83 et 181. ed. *Bip.* peregrinorum patronus in iudicio Lysias 874, 1. patronus, auxiliator Joseph. Arch. I, 13. 3. Aelian. V. H. XII, 43. Polyb. VII, 12. 9. Dem. 199, 21.) —

Προςτάσσω vel ττω, f. άξω, (insuper impono Xen. Oecon. II, 6.) 1) *impero* a) c. καθώς Matth. I, 14. XXI, 6. Luc. V, 14. — LXX pro צִוָּה Gen. L, 2. (Aelian. V. H. IX, 41.) — b) sq. accus. rei Matth. VIII, 4. Marc. I, 44. (Diod. Sic. III, 53. Xen. Mem. III, 5. 6.) — c) τινί τι Act. X, 33. (Xen. Cyr. I, 2. 6.) — d) sq. inf. aor. Act. X, 48. (Plut. vit. Galb. c. 8. sq. inf. praes. Jos. de bell. iud. I, 24. 7. Herodian. I, 15. 18.) — 2) *constituo, definio* Act. XVII, 26. — Saepius non reperitur in N. T.

Προςτίθημι, f. *θήσω* imperf. *προςετίθην* et *προςετίθουν*, *εις*, *ει*, [ita Act. II, 47. — Aelian. V. H. III, 18. cf. *Buttm.* §. 95, b. not. I, 6. gram. max. Vol. I. §. 107, not. 13. p. 528. *Matthiae* §. 210, not. 1. p. 394.] a. 2. *προςέθην* [imperat. *πρόςθες* Luc. XVII, 5. Vide de *ἐπίθες* sub *ἐπιτίθημι* adnotata] a. 1. p. *προςετέθην*, f. 1. p. *προςτεθήσομαι* (a *πρός* et *τίθημι* pono) 1) *appono*, *pono iuxta aliquem*, sq. *πρός τινα* [cf. *Winer* II. p. 131 sq.] Act. XIII, 36. — Ita LXX pro אָסַף Judd. II, 10. (1 Macc. II, 69.) — 2) *addo*, *adiungo*, *hinzuthun*, *beyfügen*, (Aelian. V. H. III, 18.) a) universe aa) *τινί τινα*, ut *τῇ ἐκκλησίᾳ* α) plene Act. II, 47. — β) minus plene i. e. abest *τῇ ἐκκλησίᾳ*, cogitatione addendum Act. II, 41. — *τῷ κυρίῳ* = *τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ κυρίου* Act. V, 14. XI, 24. — bb) *τινί τι* Matth. VI, 33. Luc. XII, 31. XVII, 5. Marc. IV, 24? 25? (Plut. vit. Galb. c. 8. Herodian. VII, 6. 19 fin. Xen. Cyr. II, 4. 14.) — *λόγον τινί* Hebr. XII, 19. (Dionys. Hal. Ant. VI, 88. VIII. 9.) — cc) *τὶ ἐπί τινι* = *aliquid ad aliquid* Luc. III, 20. (Sirac. III, 26.) — dd) *τὶ ἐπί τι* = *aliquid ad aliquid* Matth. VI, 27. Luc. XII, 25. (LXX 1 Regg. XII, 11. 14.) — b) ex hebr. et ad exemplum hebraici יָסַף, facit periphrasin adverbiorum: *iterum*, *porro*, vel *insuper*, ut *προςθεὶς εἶπε* Luc. XIX, 11. — a. 2. med. *προςεθέμην* [posito pro a. 2. act. cf. de medio posito pro activo sub *ἐκτίθημι* observata] sq. infinit., ut *προςέθετο πέμψαι* = *iterum misit* Luc. XX, 11. 12. *προςέθετο συλλαβεῖν* = *insuper comprehendit* Act. XII, 3. — Ita LXX et יָסַף Gen. IV, 2. VIII, 12. XVIII, 29. (Polyb. XXXI, 7. 4. *προςθέμενος ἐξηγεῖτο*.) cf. *Gesen.* p. 823 sq. *Ewald* p. 501. 631. gram. min. p. 259. *Winer* p. 169. — Saepius non legitur in N. T.

Προςτρέχω, a. 2. act. *προςέδραμον*, (a *πρός* et *τρέχω*) *accurro*. Ter in N. T. Marc. IX, 15. X, 17. Act. VIII, 30. LXX pro רוּץ Gen. XVIII, 2. (1 Macc. XVI, 21. Herodian. IV, 13. 11. Xen. Cyr. VII, 1. 15.)

Προςφάγιον, *ου*, *τό*, (a *πρός* et *φαγεῖν*) vox Atticis ignota: *obsonium*, *edulium*, *omne*, *quod cum pane comedimus* i. q. *ὄψον* apud Atticos et *προςόψημα* apud Diod. Sic. II, 59. — Extat tantum Joh. XXI, 5. (Eustath. Iliad. λ. p. 867.) Abesse hanc vocem ab atticis scriptoribus, docet *Sturz* de dial. alex. p. 191.

Πρόσφατος, *ου*, *ὁ*, *ἡ*, — *ον*, *τό*, (a *πρό* et *σφάζω* vel *σφάττω* macto; recens interfectus Hom. Iliad. XXIV, 757. de carnibus et esculentis recentibus Aristot. H. Anim. III, 14.) *recens*. Legitur tantum Hebr. X, 20. — LXX ita pro לַח Num. VI, 3. (Plutarch. Otho. c. 8. idem in Eumen. c. 6. Aristot. H. Anim. I, 15. Polyb. I, 21. 9. Dem. 551, 15.) Cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 375.

Προσφάτως, adv. (a πρόσφατος q. v.) *recenter, nuper*. Semel in N. T. Act. XVIII, 2. — (2 Macc. XIV, 36. Judith. IV, 3. Polyb. III, 37. 11.)

Προςφέρω, aor. 1. προςήνεγκα, aor. 2. προςήνεγκον, pf. προςενήνοχα [Hebr. XI, 7. de qua perf. forma vid. *Matthiae* §. 171, not. p. 313. §. 186, 4. p. 330. *Buttm.* §. 88, a. not. 1 et 2. gram. max. Vol. I. §. 85, not. 2. p. 334. *Buttm.* Lexilog. I. p. 289.] 1) *affero, adduco* a) universe aa) τινί τινα vel τινί τι Matth. IV, 24. VIII, 16. IX, 2. 32. XII, 22. XIV, 35. XVII, 16. XVIII, 24. XIX, 13. XXII, 19. Marc. X, 13. Luc. XVIII, 15. XXIII, 36. (Xen. Cyr. VI, 4. 2. Symp. II, 7.) — bb) τί Matth. XXV, 20. (Plut. vit. Galb. c. 12. Xen. Symp. V, 2.) — b) de iis, qui ad iudicem ducuntur, τινά τινι Luc. XXIII, 14. τινὰ ἐπί τινα XII, 11. — c) de re, quae *admovetur* ori, ut τῷ στόματι scil. τὸ ὄξος Joh. XIX, 29. (Lucian. D. D. V, 4. Xen. de re eq. VI, 7.) —

2) *offero, darbringen*, a) τινὶ χρήματα = *Geld bieten* Act. VIII, 18. (λόγον τινι = *conditionem* Dem. 1168, 22.) — b) *δῶρά τινι, dona alicui* aa) universe Matth. II, 11. — bb) de donis, sacrificiis Deo oblatis, ut α) θυσίαν, προςφοράν, σφάγια αα) addito τῷ θεῷ Act. VII, 42. Hebr. XI, 4. — λατρείαν Joh. XVI, 2. — Ita LXX pro הִקְרִיב Num. XXXI, 50. (Jos. de bell. iud. III, 8. 3.) — ββ) abest τῷ θεῷ facile cogitatione addendum Matth. V, 23. 24. VIII, 4. Hebr. VIII, 3. 4. IX, 9. X, 1. 2. 8. 12. — LXX Judd. III, 18. — γγ) sq. *ὑπέρ τινος*, vel ὑπὲρ ἁμαρτιῶν Act. XXI, 26. Hebr. V, 1. 3. IX, 7. — δδ) sq. περί τινος = *propter aliquid* Marc. I, 44. Luc. V, 14. — Hebr. V, 3. — β) δεήσεις, ἱκετηρίας, sq. πρὸς τὸν θεόν Hebr. V, 7. — γ) *τινὰ* τῷ θεῷ Hebr. IX, 14. — absque τῷ θεῷ v. 25. 28. XI, 17. —

3) medium: *προςφέρομαί* τινι, *gero me erga aliquem, tracto aliquem*, addito dat. praedicati, ut τινὶ υἱῷ *ut filium tracto aliquem* Hebr. XII, 7. cf. *Matthiae* §. 402, b. p. 735. (Diod. Sic. I, 95. IV, 53. Herodian. I, 13. 14. Aelian. V. H. XII, 27. Xen. Mem. III, 11. 11. Cyr. VII, 2. 16. Dem. 117, 1.) — Saepius non extat in N. T.

Προςφιλής, έος, οῦς, ὁ, ἡ, — ές, τό, (a πρός intendente et φιλέω) *gratus*. Semel in N. T. Phil. IV, 8. — (Siracid. XX, 13. Polyb. X, 5. 6. XXII, 5. 7. Herodian. V, 1. 7. Xen. Oecon. V, 10.) —

Προςφορά, ᾶς, ἡ, (a προςφέρω) 1) *oblatio, Darbringung*, ut τοῦ σώματος ἰησοῦ χριστ. Hebr. X, 10. 14. — trop. Rom. XV, 16. quo loco paganorum Pauli opera ad Christianorum sacra adductio appellatur προςφορὰ τῶν ἐθνῶν. — 2) *res oblata* i. e. a) *donum* i. e. sacrificium non cruentum,

ita in locis, ubi θυσία, προςφορά, ὁλοκαυτώματα commemorantur Hebr. X, 5. 8. — Eph. V, 2. Ita LXX et hebr. מִנְחָה Ps. XL, 7 vel 6. — b) *sacrificium* Act. XXI, 26. XXIV, 17. Hebr. X, 18. — Saepius non legitur in N. T.

Π ρ ο ς φ ω ν έ ω, ῶ, f. ήσω, (a πρός et φωνέω) 1) *advoco*, sq. accus. pers. Luc. VI, 13. — (Jos. Arch. VII, 7. 4.)— 2) *alloquor*, *loquor ad aliquem* a) absolute Luc. XIII, 12. XXIII, 20. Act. XXI, 40. — b) sq. dativo Matth. XI, 16. Luc. VII, 32. Act. XXII, 2. (Diod. Sic. IV, 48. T. IX. p. 387. ed. *Bip.*) Graecis melioris aevi dici προςφωνεῖν τινα docuit *Matthiae* §. 402, b. not. p. 736. — Saepius non legitur in N. T.

Π ρ ό ς χ υ σ ι ς, εως, ἡ, (a προςχύω affundo, adspergo LXX Exod. XXIV, 6.) *affusio*, *adspersio*. Extat tantum Hebr. XI, 28. —

Π ρ ο ς ψ α ύ ω, f. αύσω, (ex πρός et ψαύω tango) *attingo*. Legitur tantum Luc. XI, 46. οὐ προςψαύετε τοῖς φορτίοις. De quo dat. vid. *Matthiae* §. 402, b. p. 735. (Sophocl. Philoct. 1054 vel 1068.) —

Π ρ ο ς ω π ο λ η π τ έ ω, ῶ, f. ήσω, (a πρόςωπον et λαμβάνω) = λ α μ β ά ν ω π ρ ό ς ω π ο ν [vid. λαμβάνω Vol. II. p. 11. — propr. faciem alicuius ad me admitto, paratus sum ad excipiendum vel nobilem aliquem vel eum, qui dona ferens me convenire cupit, sensu malo:] *rationem habeo personae*, *personam respicio* i. e. *partium studio teneor*, *ich bin parteyisch*, ita de hominibus, qui, ut suspiciant vel despiciant, ament vel odio habeant aliquem eique beneficia exhibeant vel denegent, rationem habent natalium, nationis, dignitatis, sortis prosperae vel adversae, formositatis vel deformitatis, divitiarum vel inopiae. Semel legitur hoc verbum, ignotum prorsus Graecis et respondens hebr. נָשָׂא פָּנִים, Jacob. II, 9.

Π ρ ο ς ω π ο λ ή π τ η ς, ου, ὁ, ἡ, *is*, *qui personae* vel *conditionis externae hominum rationem habet*, vid. προςωποληπτέω. Semel legitur haec vox, Graecis incognita, in N. T. Act. X, 34.

Π ρ ο ς ω π ο λ η ψ ί α, ας, ἡ, *personarum ratio*, *die Rücksicht auf die Person*, *das Ansehen der Person* i. e. vitium eius, qui, ut vel bene vel male tractet, amore vel odio prosequatur aliquem, movetur rebus tantum externis, ut donorum, quae offeruntur sibi, magnitudine vel tenuitate, natalium et gentis nobilitate vel ignobilitate, formae vel venustate vel turpitudine, opum vel copia vel inopia. Legitur in N. T. quater Rom. II, 11. Eph. VI, 9. Col. III, 25. Jacob. II, 1. Graecis ignota est haec vox. Vid. π ρ ο ς ω π ο λ η π τ έ ω.

Π ρ ό ς ω π ο ν, ου, τό, (a πρός et ὤψ) 1) *facies*, *das Angesicht* a) universe Matth. VI, 16. 17. XVII, 2. 6. XXVI, 39. 67. Marc. XIV, 65. Luc. V, 12. IX, 29. XVII, 16. XXII, 64.

Act. VI, 15 bis. 1 Cor. XIV, 25. 2 Cor. III, 7 bis. v. 13. — ἀνακεκαλυμμένῳ προςώπῳ *facie revelata*, trop. v. 18. Vide ἀνακαλύπτω. — XI, 10. Jac. I, 23. τὸ π. τῆς γενέσεως αὐτοῦ propr. facies cum nativitate sua coniuncta i. e. *facies nativa*. — Apoc. IV, 7. VII, 11. IX, 7. X, 1. XI, 16. (Herodian. I, 7. 8. Aelian. V. H. II, 9. Lucian. D. D. V, 5. XIX, 3. Xen. Cyr. II, 2. 29.) — τῷ προςώπῳ, *faciem quod attinet, facie* [cf. *Matthiae* §. 400, 6. p. 731. *Winer* p. 84.] ubi nos vel: *von Angesicht* Gal. I, 22. — vel: *dem Leibe nach*, ubi opp. καρδίᾳ 1 Thess. II, 17. — ἀντέστην κατὰ πρόςωπον = *in faciem, in os*, *ich widersprach ihm ins Gesicht* Gal. II, 11. — — εἰς πρόςωπόν τινος = *conversus ad faciem alicuius* i. e. *coram aliquo* 2 Cor. VIII, 12. Vide εἰς p. 424 sq. — βλέπω τι πρόςωπον πρὸς πρόςωπον = βλέπω τι ἔχων τὸ πρόςωπον πρὸς πρόςωπον [ita aliquid video, ut facies ad faciem directa sit, trop.] pro: *clarissime perspicio aliquid* 1 Cor. XIII, 12. — — b) *vultus* aa) universe Luc. XXIV, 65. (Joseph. de bell. iud. VI, 7. 2. Herodian. IV, 3. 16. Aelian. V. H. IX, 7. Xen. Mem. III, 10. 4.) — bb) formulae notandae: τὸ πρόςωπον κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά 1 Petr. III, 12. Vide de h. l. sub ἐπί p. 590 observata. — αὐτὸς — εἰς ἱερουσαλήμ pro: αὐτὸς τὸ πρόςωπον αὐτοῦ ἐστήριξεν εἰς ἱερουσαλήμ, τοῦ πορεύεσθαι εἰς αὐτήν *faciem vel vultum firmiter convertit Hierosolymas, ut eo proficisceretur* i. e. *apud animum constituit, Hierosolymas proficisci* Luc. IX, 51. — Ita LXX ἐφίστημι τὸ πρόςωπόν μου, τοῦ ἀπολέσαι pro שׂוּם פָּנִים sq. לְ Jer. XLIV, 11. — ὅτι τὸ — εἰς ἱερουσαλήμ pro: τὸ πρόςωπον αὐτοῦ ἦν εἰς ἱερουσαλήμ τοῦ πορεύεσθαι εἰς αὐτήν, *quod vultum directum haberet Hierosolymas, ut eo proficisceretur* i. e. *quod in eo erat, ut Hierosolymas proficisceretur* Luc. IX, 53. — Ita LXX στηρίζειν τὸ πρόςωπον sq. ἐπί τινα et εἰς finali Jer. XXI, 10. item δοῦναι τὸ πρόςωπον αὐτοῦ εἰς αἴγυπτον, pro שׂוּם פָּנִים sq. לְ Jer. XLII, 15. — — c) *conspectus, adspectus* aa) propr. α) universe, ut οὗ ἀπὸ προςώπου ἔφυγεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός i. e. *vi adspectus eius* Apoc. XX, 11. Vide ἀπό p. 116. — β) praeced. praepositione, ut αα) ἀπὸ προςώπου τινός, *e conspectu alicuius*, ita post ἐξωθεῖν Act. VII, 45. ὧν [per attract. pro: ἅ] ἔξωσεν — ἡμῶν i. e. *quos expulit Deus ita, ut removerentur e conspectu maiorum nostrorum* = *quos stirpitus expulit Deus*. — Ita LXX et מִפְּנֵי Deut. II, 22. — post πορεύεσθαι Act. V, 41. — Ita LXX pro מִפְּנֵי Gen. XVI, 6. Num. XX, 6. — post κρύπτειν i. e. *abscondere et removere e conspectu alicuius* Apoc. VI, 16. ἀπὸ προςώπου κυρίου scil. χωρισθέντες 2 Thess. I, 17. Vide ἀπό p. 111. — ββ) ἐν προςώπῳ τινός, *in conspectu alicuius* trop. pro: *memor alicuius* 2 Cor. II, 10. — Ita LXX pro לִפְנֵי Prov. VIII, 30. Vide ἐν p. 515. — 2 Cor.

IV, 6. πρὸς φωτισμὸν — χριστοῦ pro: ἵνα, ὢν ἐν προςώπῳ ἰησοῦ χριστοῦ [i. e. *ut, intuens Jesum Christum*] φωτίσω τὴν γνῶσιν τῆς δόξης τοῦ θεοῦ. — γγ) **κατὰ πρόςωπον**, *in conspectu* = *coram* Luc. II, 31. Act. III, 13. 2 Cor. X, 1. — **τὰ κατὰ πρόςωπον**, *quae in conspectu sunt* i. e. *res externae* 2 Cor. X, 7. — ἔχω τινὰ κατὰ π. *praesentem* vel *coram habeo aliquem* Act. XXV, 16. (Diod. Sic. XIX, 4. Polyb. XXV, 5. 2.) — bb) metonym. pro: **τὰ ἐν προςώπῳ ὄντα**, i. e. *res externae* 2 Cor. V, 12. — d) facit periphrasin *personae* i. e. aa) ex hebr. *eius, quem praesentem habet aliquis*, **τὸ πρόςωπόν τινός** = *praesens aliquis* [ita פָּנַי Exod. XXXIII, 14. cuius loco LXX αὐτὸς ἐγώ, et פָּנֶיךָ, αὐτός σύ Exod. l. l. v. 15] α) proprie, ita θεωρέω, εἶδον, ὁράω τὸ π. τινος *praesentem aliquem habeo*, vel *video* αα) universe Act. XX, 25. 38. Col. II, 1. 1 Thess. II, 17. III, 10. — ββ) **βλέπειν, ὄψεσθαι τὸ πρόςωπον τοῦ θεοῦ**, = *coram Deo apparere* Matth. XVIII, 10. Apoc. XXII, 4. Vide de his formulis sub βλέπω, et ὁράω adnotata. — ἐμφανίζεσθαι τῷ π. τοῦ θεοῦ Hebr. IX, 24. — Act. II, 28. πληρώσεις με — μετὰ σοῦ sc. ὄντα, *laetitia me ornabis, versantem iuxta te praesentem* i. e. *si praesentem te mihi habeo* vel *cogito, laetitia perfunditur animus meus.* Ita LXX pro פָּנֶיךָ Ps. XVI, 11. — γγ) ad τὸ πρόςωπον referuntur, quae pertinent ad eum, ipsum non solum, quem habeo κατὰ πρόςωπον vel praesentem, sed etiam ad ea, quae in ipso et cum eo conspiciuntur [der vor mir Erscheinende mit allem, was er an sich, mit sich, bey sich hat z. B. mit den Geschenken, die er mit sich bringt.] Ita in formulis: βλέπω εἰς πρόςωπον ἀνθρώπων trop. pro: *partium studio teneor*, ubi Lat. *personam respicio, personae rationem habeo, parteyisch seyn* Matth. XXII, 16. Marc. XII, 14. Idem fortius dicitur: **θαυμάζω πρόςωπον** Jud. v. 16. — **λαμβάνω πρόςωπον ἀνθρώπου** [proprie: excipio hominem convenire me cupientem, maxime de iis dici solitum, qui nobilem vel dona ferentem benigne excipiunt cf. sub λαμβάνω p. 11. adnotata; hinc sensu malo:] *personae rationem habeo, partium studio teneor* Luc. XX, 21. Gal. II, 6. — β) missa praesentiae notione: **πρόςωπόν τινος** dicitur pro: τίς, ita **ἀπὸ προςώπου τινός** = **ἀπό τινος**, *ab aliquo* i. e. vel: *procul ab aliquo*, ut τρέφεται — ἀπὸ προςώπου ὄφεως Apoc. XX, 11. cf. ἀπό p. 111. — vel metaph. pro: *moderante aliquo* Act. III, 19. cf. ἀπό p. 114. — Ita LXX et מִלִּפְנֵי Ps. XCVII, 5. — **πρὸ προςώπου τινός** = **πρό τινος**, *ante aliquem* vel *aliquid*, ita nunc de loco Matth. XI, 10. Marc. I, 2. Luc. I, 76. VII, 27. IX, 52. X, 1. — nunc de tempore Act. XIII, 24. Vide sub πρό ad h. l. adnotata. Cf. *Gesen.* p. 753. *Ewald* §. 340, 2. p. 623. — — bb) ex usu graecitatis serioris 2 Cor. I, 11. ἐκ πολλῶν προςώ-

πων pro: *ἐκ πολλῶν ἀνθρώπων*. (Polyb. XV, 25. 8. Diog. Laërt. II, 66. Longin. XIV, 56. Artemid. II, 36.) cf. *Fritzsche* diss. I. p. 8. Vitiosam esse hanc loquendi rationem et praeparatam circumlocutionibus poeticis, docet *Lobeck* ad Phryn. p. 380. —

2) de rebus inanimatis a) *externa species*, ut *τοῦ ἄνθους* Jac. I, 11. *τῆς γῆς* Luc. XII, 56. *τοῦ οὐρανοῦ* Matth. XVI, 3. Luc. XII, 56. — Ita LXX et פָּנִים Ps. CIV, 30. — b) *superficies, die Oberfläche*, ut *τῆς γῆς* Luc. XXI, 35. Act. XVII, 26. — Ita LXX pro פָּנִים Gen. II, 6. XI, 8. — Saepius non extat in N. T.

Προτάσσω, vel *ττω*, f. *ξω*, (a *πρό* et *τάσσω* colloco; colloco ante aliquem Xen. Cyr. V, 3. 37.) *praestituo, ante definio*. Ita e lectione vulg. semel Act. XVII, 26. (2 Macc. VIII, 36.)

Προτείνω, f. *ενῶ*, (a *πρό* et *τείνω* tendo; protendo Dem. 332, 9. de fossa producta Polyb. III, 46. 2.) *porrigo, trado*. Semel in N. T. Act. XXII, 25. *προέτειναν αὐτὸν τοῖς ἱμᾶσιν*. (Xen. Oecon. V, 8.)

Πρότερον, adv. (propr. neutr. adiect. *πρότερος* q. v.) *ante, prius* a) universe Joh. VII, 51. 2 Cor. I, 15. 1 Tim. I, 13. Hebr. IV, 6. VII, 27. (Diod. Sic. XVII, 69. Polyb. I, 8. 3. Xen. Anab. I, 3. 18.) — b) praecedente articulo: *prior* Hebr. X, 32. 1 Petr. I, 14. cf. *Matthiae* §. 272. p. 457. *Buttm.* §. 112, 3. (Diod. Sic. XVII, 69.)

Πρότερος, *α*, *ον*, (comparativ. formatus a praepos. *πρό* cf. *Buttm.* §. 68, 2. gram. max. Vol. I. §. 69. p. 276. *Matthiae* §. 132. p. 255.) *prior, qui ante fuit, superior*, a) universe Eph. IV, 22. — (Artemid. V, 42. Polyb. II, 43. 6. Herodian. IV, 14. 18. Xen. Anab. I, 2. 25.) — b) neutr. *τὸ πρότερον* adverbialiter: *prius, antea* Joh. VI, 52. IX, 8. Gal. IV, 13. (Xen. Mem. III, 8. 1.)

Προτίθημι, f. *προθήσω*, (a *πρό* et *τίθημι* pono; pono vel colloco aliquem ante aliquem Polyb. I, 33. 9.) 1) *publice propono, öffentlich darstellen*, ita, medio posito pro activo [cf. sub *ἐκτίθημι* observata] Rom. III, 25. Alii ad num. 2. referentes h. l., explicant: *ὃν προέθετο θεὸς ἱλαστήριον* sc. *εἶναι*. (ita *προτίθημι* Diod. Sic. XVI, 27. Herodian. VIII, 6. 6. Aelian. V. H. XIV, 8. Xen. Cyr. I, 2. 12.) — 2) medium: *apud animum propono, decerno*, a) sq. infinit. Rom. I, 12. — b) sq. accus., ut *ἣν* [scil. *εὐδοκίαν*] *προέθετο ἐν αὐτῷ* i. e. *quod* [scil. consilium benignum] *in animo suo conceperat* Eph. I, 9. (Polyb. VI, 12. 8.)

Προτρέπομαι, f. *ψομαι*, med. (a *προτρέπω* propello, vorwärts treiben, impello. Xen. Mem. III, 5. 3.) *impello, hor-*

tor. Semel in N. T. Act. XVIII, 27. — (2 Macc. XI, 2. Diod. Sic. I, 2 et 73. Polyb. II, 22. 2. Diog. Laërt. II. §. 59. Xen. Mem. I, 2. 32.)

Προτρέχω, aor. 2. προέδραμον, (a πρό et τρέχω) *praecurro.* Bis in N. T. Luc. XIX, 4. quo loco [ut Xen. Cyr. IV, 2. 23. Aeschin. c. Ctesiphont. 491.] per abundantiam additur ἔμπροσθεν. Cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 10. coll. *Matthiae* §. 636. p. 1310. — Joh. XX, 4. προέδραμε τάχιον τοῦ πέτρου i. e. δραμὼν τάχιον τοῦ πέτρου προέδραμε. (Xen. Anab. I, 5. 2.)

Προϋπάρχω, f. ξω, (a πρό et ὑπάρχω, sum; prior facio aliquid) *prior sum, ante sum.* Bis in N. T. Luc. XXIII, 12. προϋπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς ἑαυτούς. Act. VIII, 9. (Diod. Sic. I, 78. Herodian. I, 4. 10. Polyb. III, 106. 2. Dem. 12, 16.) —

Πρόφασις, εως, ἡ, (a προφαίνω, vid. *Passow* II. p. 603. was vorscheint, id quod praetenditur) *praetextus, species, causa, quae praetenditur* a) quatenus verbis aliquid praetenditur: *Vorwand* Joh. XV, 22. Act. XXVII, 30. (Diod. Sic. IV, 79. Polyb. III, 6. 6. Xen. Anab. I, 2. 1. II, 3. 21.) — b) quatenus factis cernitur: *simulatio, species*, *προφάσει zum Schein, in speciem, simulate* cf. de dat. ad modum rei pertinente *Matthiae* §. 400. p. 731. *Winer* II. p. 67. — Matth. XXIII, 13. Marc. XII, 40. Luc. XX, 47. — Phil. I, 18. — 1 Thess. II, 5. ἐγενήθημεν — οὔτε ἐν προφάσει πλεονεξίας i. e. *neque speciem turpis lucri studii ostendimus.* Vide ἐν p. 525. — (Philo de vit. contemplativ. p. 616. Jos. de vit. sua §. 14.) — Saepius non legitur in N. T.

Προφέρω, (a πρό et φέρω) *profero, promo.* Extat tantum Luc. VI, 45. (Tob. IX, 5. Aelian. V. H. VIII, 12. Dem. 873.)

Προφητεία, ας, ἡ, (a προφήτης) 1) *sermo vel oratio afflatum divinum prodens*, i. e. sermo sacro ardore prolatus et spectans ad alios nunc edocendos de rebus divinis, nunc adhortandos, nunc consolandos, *hoher Geistesvortrag, begeisterter Ausspruch* Matth. XIII, 14. 1 Cor. XIV, 6. ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω — ἐν προφητείᾳ i. e. *ita, ut abreptus sacro ardore docerem* cf. ἐν p. 520. — 1 Thess. V, 20. Apoc. XI, 6. — 2) *facultas sermones habendi afflatum div. prodentes, die Fähigkeit, begeisterte Vorträge zu halten* Rom. XII, 6. 1 Cor. XII, 10. XIII, 2. 8. XIV, 22. Cf. *Koppe* Excurs. III. in Epist. Pauli ad Eph. *Ziegler* theol. Abhandl. T. II. p. 89 sqq. *Winer* bibl. Realw. p. 553. — 3) *vaticinium, praedictio rerum futurarum* a) propr. 2 Petr. I, 20. — v. 21. λόγος τῆς προφητείας i. e. *sermo vaticinium habens, sermo e*

enere vaticiniorum = λόγος προφητικός. — Apoc. I, 3. IX, 10. XXII, 7. 10. 18. 19. Ita LXX pro נְבוּאָה 2 Chron. V, 8. Nehem. VI, 12. — b) pro: *augurium*, *laeta spes*, *uam concepimus* ἐπί τινα i. e. *de aliquo* 1 Tim. I, 18. IV, 14.— aepius non legitur in N. T.

Προφητεύω, f. εύσω, (sum προφήτης Diod. Sic. VII, 51. Herodian. V, 5. 21. Plutarch. T. IX. p. 383. ed. *Hutten*. Vid. infr. προφήτης.) 1) *numine* vel *afflatu diino repente abreptus verba facio*, spectantia vel ad edocenos homines de religione aut de rebus futuris vel ad tranuillandos vel ad cohortandos eos, *ich bin ein Gottbegeisterr, ich halte Vorträge in der Begeisterung* a) universe Matth. II, 22. Act. II, 17. 18. XIX, 6. XXI, 9. 1 Cor. XI, 4. 5. XIII, 9. IV, 1. 3. 4. 5. 24. 31. 39. Ita LXX et hebr. נִבָּא et הִתְנַבֵּא oel. III, 1. — b) de iis, qui numine vel afflatu divino corepti in laudes Dei erumpunt Luc. I, 67. Ita LXX et hebr. הִתְנַבֵּא 1 Sam. X, 5. 6. XIX, 21.— 2) *vaticinor*, *futura anuncio*. Matth. XI, 13. XV, 7. Marc. VII, 6. Joh. XI, 51. Petr. I, 10. Jud. v. 14. Apoc. X, 11. XI, 3. Ita LXX et ebr. נִבָּא et הִתְנַבֵּא Jer. XI, 21. XIV, 13. 14. 15. XX, 6. —) ex adiunct. *coniicio*, *divino*, *rathen*, *errathen* Matth. XXVI, 3. Marc. XIV, 65. Luc. XXII, 64. — Saepius non legitur N. T.

Προφήτης, ου, ὁ, (a πρόφημι praedico; apud Graeos: interpres Deorum vel eorum, quae nomine Deorum ὁ άντις respondebat deliberantibus Platon. Tim. T. IX. ed. *Bip.* 392. Dionys. Hal. Ant. II, 73. — tum i. q. μάντις i. e. ui responsa dat Deorum Diod. Sic. XVII, 55. Plut. T. VIII. 102. ed. *Hutten*. Plato Charmid. p. 110. ed. *Heindorf*. enique qui futura praedicit Anacreon. Od. v. 43. Simili odo נָבִיא et apud LXX προφήτης Exod. VII, 2. est: interres voluntatis Jovae; dein familiaris Deo, ein Gottvertrauter en. XX, 8.) 1) *vates* i. e. *vir divinus*, *qui afflatu divino udet et cui numen retegit*, *quae antea incognita erant*, *axime ad religionem pertinentia*. Ita a) de Davide, Assapho aliis, quos κατ' ἐξοχήν appellamus V. T. prophetas aa) prorie Matth. I, 22. II, 5. 15. 17. 23. III, 3. IV, 14. V, 12. III, 17. XI, 9. 13. XII, 17. 39. XIII, 17. 35. XVI, 4. 14. XI, 4. XXIII, 29—31. 34. 37. XXIV, 15. XXVI, 56. XXVII, [35.] Marc. VI, 5 bis. VIII, 28. XIII, 14. Luc. I, 70. III, 4. , 17. 27. VI, 23. VII, 26. IX, 19. X, 24. XI, 29. 47. 50. III, 28 XVI, 16. XVIII, 31. XXIV, 25. Joh. I, 23. 46. VIII, 2. 53. XII, 38. Act. II, 16. 30. III, 18. 21. 24. 25. VII, 42. 3. 52. VIII, 28. 30. 34. X, 43. XIII, 20. 27. XV, 15. XXVI, 22. om. I, 2. III, 2. XI, 3. 1 Thess. II, 15. Hebr. I, 1. XI, 32. c. V, 10. 1 Petr. I, 10. 2 Petr. III, 2. Apoc. X, 7. — Ita

LXX et hebr. נָבִיא Deut. XIII, 2. 1 Sam. IX, 9. — bb) metonym. *libri prophetarum V. T.* α) propr. Marc. I, 2. Luc. XVI, 29. 31. XXIV, 27. 44. Joh. VI, 45. Act. VIII, 28. XIII, 15. 40. XXIV, 14. XXVIII, 23. — β) synecdoch. *doctrina a vatibus V. T. exposita et in eorundem libris comprehensa* Matth. V, 17. VII, 12. XXII, 40. Act. XXVI, 27. — b) de viro divino vel interprete voluntatis divinae quocunque: *doctor divinus* Matth. X, 41 bis. XIII, 57. XIV, 5. XXI, 46. Marc. VI, 4. XI, 32. Luc. IV, 24. VII, 26. 28. 39. XI, 49. XIII, 33. Joh. I 21. 25. IV, 19. 44. VII, 52. IX, 17. Act. III, 22. 23. VII, 37 Apoc. XI, 10 coll. v. 3. — v. 18. XVI, 6. XX, 20. 24. XXII 6. 9. — c) de Johanne Luc. I, 76. XX, 6. — d) ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον, circumscriptio *Messiae* Joh. VI, 14 VII, 40 coll. Deut. XVIII, 8. cf. *Lücke* II. p. 65. — e) d: Jesu Matth. XXI, 11. Luc. VII, 16. XXIV, 49. — f) de vatibus falsis 2 Petr. II, 16. Ita LXX et hebr. נָבִיא 1 Regg. XVIII, 19.

2) *vir divinus* i. e. *ein hoher Gottbegeisterter,* dicitur in N. T. de viris, qui sacro ardore abrepti vel numine afflati verba faciunt spectantia ad alios de rebus divinis aut futuris edocendos, vel ad eosdem nunc adhortandos, nunc tranquillandos, atque hoc ipso ardore προφήτης differt a διδασκάλῳ, qui quippe magis mente tranquilla et suo ipsius ingenio et animo incitatus, quam singulari quodam spiritus divini impulsu et impetu abreptus docebat. Act. XI, 27. XIII, 1. XV, 32. XXI, 10. 1 Cor. XII, 28. 29. XIV, 29. 32. 37. Eph. II, 20. III, 5. IV, 11. Cf. *Koppe* Excurs. III. ad epist. Pauli ad Eph. *Ziegler* theol. Abhandl. T. II. p. 89 sqq. *Winer* bibl. Realw. p. 548—553.

3) *poëta,* ex antiquitatis enim opinione numine agitabantur poetae et eius afflatu ad canendum excitabantur; venit hoc nomine Epimendis Tit. I, 12. Ita LXX προφῆτις et נְבִיאָה appellatur Mirjiam, chorum ducens et hymnos in Jovam decantans, abrepta quippe sacro ardore. Cf. *Winer* bibl. Realw. l. l.

Προφητικός, ή, όν, *ad vatem pertinens, a vate proficiscens.* Bis in N. T. de scriptis et vaticiniis prophetarum V. T. Rom. XIV, 25. vel XVI, 26. 2 Petr. I, 19.

Προφῆτις, ιδος, ἡ, (femina, quae explicat responsa Deorum Plut. T. IX. p. 312. ed. *Hutten.* metaph. de historia, rerum olim gestarum causas et eventus explicante Diod. Sic. I, 2.) ex hebr. 1) *femina Deo sacra* vel *familiaris Deo* Luc. II, 36. Ita Abrahamus προφήτης et hebr. נָבִיא Gen. XX, 8. appellatur. — 2) *fatidica* Apoc. II, 20. Ita LXX et hebr. נְבִיאָה 2 Regg. XXII, 14.

Προφθάνω, f. προφθάσω, (a πρό et φθάνω) *praevenio, anteverto* [Aeschyl. Agam. v. 1037.] ut simpl. φθάνω seq. participio: *prior altero facio* vel *ago* vel *dico aliquid*, sq. accus. pers. Ita semel in N. T. Matth. XVII, 25. προέφθασεν αὐτὸν ὁ ἰησοῦς λέγων. cf. de particip. iuncto c. hoc verbo *Matthiae* §. 553, γ. p. 1083. *Buttm.* §. 137. *Winer* p. 140. 169. (sq. infinit. προφθάνω 1 Macc. X, 4. cf. *Matthiae* §. 553, not. 2. p. 1086.)

Προχειρίζομαι, f. ίσομαι, verb. dep. (a πρό et χειρίζω, facio, ut aliquid ad manus mihi sit, promo Dem. 45, 10. 85, 7. Diod. Sic. XV, 15.) *eligo aliquem ad aliquid, constituo aliquem aliquid, ich wähle oder bestimme, bestelle Jemanden zu etwas.* Ter in N. T. a) τινά, sq. inf. finali Act. XXII, 14.— b) sq. duplici accus., uno obiecti, altero praedicati XXVI, 16. — (Diod. Sic. XII, 27. — Polyb. I, 11. 3. Dionys. Hal. Ant. II, 12.) — c) perf. pass. προκεχείρισμαι significatione passiva [cf. sub θεάομαι, ἰάομαι observata] Act. III, 20. τὸν προκεχειρισμένον ὑμῖν ἰησοῦν χριστόν (Diod. Sic. XIX, 12. Polyb. III, 40. 14. III, 100. 6.) —

Προχειροτονέω, ῶ, f. ήσω, (a πρό et χειροτονέω manus tollendo eligo, prius eligo Dem. 703, 18. Aeschin. 4, 11.) *eligo*, de Deo, qui multum ante vel ab aeterno delegit aliquem ad aliquid, semel in N. T. Act. X, 41. —

Πρόχορος, ου, ὁ, *Prochorus*, nom. propr. unius ex septem diaconis ecclesiae hierosolymitanae Act. VI, 5.

Πρύμνα, ης, ἡ, (a πρυμνός, ή, όν, extremus) *puppis, pars navis posterior.* Ter in N. T. Marc. IV, 38. Act. XXVII, 29. 41. (Legitur haec forma attica Diod. Sic. XI, 18. Polyb. I, 49. 11. Xen. Anab. V, 8. 20.) —

Πρωΐ, adv. (a πρό) 1) *mane.* Legitur a) absolute Matth. XVI, 3. Marc. I, 35. XI, 20. XVI, 2. 9. Joh. XX, 1. (Aelian. V. H. III, 23. Xen. Mem. I, 1. 10.) — b) praeced. aa) ἅμα Matth. XX, 1. — bb) ἐπί Marc. XV, 1. ἐπὶ τὸ πρωΐ. vid. ἐπί p. 593. — cc) ἀπό Act. XXVIII, 23. ἀπὸ πρωΐ. Vid. ἀπό p. 113. — Ita LXX ἕως πρωΐ Gen. XXXII, 24. Cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 47. et exempla adverbiorum praefixa habentium praepositionem ab eodem allata. — 2) *quarta vigilia*, quam excipiebat diluculum Marc. XIII, 35. Vid. ἀλεκτοροφωνία.

Πρωΐα, ας, ἡ, (a πρώϊος) *tempus matutinum*, = ἡ ὥρα ἡ πρωΐα, cf. Lamb. Bos. p. 576 sq. ed. *Schäfer.* Quater in N. T. Matth. XXI, 18. πρωΐας δὲ ἐπανάγων εἰς τὴν πόλιν, de quo genit. cf. *Matthiae* §. 377, 2. p. 692. *Buttm.* §. 119. — Matth. XXVII, 1. Joh. XVIII, 28. XXI, 4. LXX pro בֹּקֶר Thren. III, 23. (Theophr. Caus. Pl. I, 21. idem

Hist. plant. III, 6. Aristoph. Plut. 1001. 1064. Herodot. VIII, 130. Esse hanc formam atticam, docet Phrynich. p. 52. ed. *Lobeck*.

Πρώϊμος, η, ον, (a πρωΐ) *matutinus*. Legitur tantum Jacob. V, 7. ὑετὸς πρώϊμος, *pluvia matutina*; ita dicebatur pluvia frequens in Palaestina et a mense Octobr. decidens de coelo, hebr. יוֹרֶה appellata. Deut. XI, 14. cf. *Winer* bibl. Realw. sub voc. *Witterung* p. 745. (Arrian. Peripl. Erythr. p. 157. Xen. Oecon. XVII, 4.) Esse hanc formam serioris aetatis, docuit *Lobeck* ad Phryn. p. 52.

Πρωϊνός, ή, όν, (a πρωΐ) *matutinus*. Bis in N. T. Apoc. II, 28. XXII, 16. LXX pro בֹּקֶר Gen. XLIX, 27. (Athen. I, 4. Plutarch. sympos. libr. VIII. quaest. 6. c. 5. p. 411. ed. *Tauchn.*) Esse hanc formam serioris aevi, docuit *Lobeck* ad Phryn. p. 52.

Πρῶρα, ας, ἡ, (a πρό) ***prora, pars anterior navis.*** Bis in N. T. Act. XXVII. 30. 41. Polyb. XVI, 14. 12. Herodian. I, 11. 12. Xen. Anab. V, 8. 20.)

Πρωτεύω, f. εύσω, (a πρῶτος) ***primus sum, primum locum*** vel ***primas partes teneo.*** Semel in N. T. Col. I, 18. ἐν πᾶσιν vel: ***inter omnes***, vel ***in omni re, in jeder Beziehung.*** Vid. ἐν p. 514. 521. — (2 Macc. VI, 18. Diod. Sic. I, 4. Artemid. III, 63. Herodian. VIII, 7. 3. Xen. Mem. I, 2. 24.)

Πρωτοκαθεδρία, ας, ἡ, (ex πρῶτος et καθέδρα sedes) ***prima sedes.*** Quater in N. T. Matth. XXIII, 6. Marc. XII, 39. Luc. XI, 43. XX, 46.

Πρωτοκλισία, ας, ἡ, (ex πρῶτος et κλισία locus in quo accumbitur) ***primus accubitus, primus lectus.*** Quinquies in N. T. Matth. XXIII, 6. Marc. XII, 39. Luc. XIV, 7. 8. XX, 46.

Πρῶτον, vid. *Πρῶτος*, no. II.

Πρῶτος, η, ον, (Superlat. ductus a πρό, comparat. πρότερος, superlat. πρῶτος cf. ***Buttm.*** §. 63, 2. gram. max. Vol. I. §. 69. p. 276. ***Matthiae*** §. 132. p. 255.)

primus, a, um.

I) universe i. e. per omnia genera, 1) loco, tempore, ordine a) absq. artic. aa) universe πρώτη σαββάτου i. e. ***primo hebdomadis die*** Marc. XVI, 9. — Luc. II, 2. cf. tamen ad h. l. ***Winer*** II. p. 79 et ***Idem*** bibl. Realw. p. 558 sqq. — Act. XX, 18. — ἐν πρώτοις ***in primis***, sq. quae vobis a me tradita sunt 1 Cor. XV, 3. Eph. VI, 2. ἥτις — ἐπαγγελίᾳ ***quae lex prima est iunctam habens promissionem.*** Alii: ***praecipua, primaria.*** Vid. infra. — Phil. I, 5 — in sententia acuta Matth. XIX, 30 bis. XX, 16. Marc. X, 31 bis. Luc. XIII, 30 bis. — bb) sq. δεύτερος Act. XII, 10. (Herodian. IV, 15. 10. Dem. 328, 25.) — b) c. artic. aa) universe Matth. XX, 8. 10. —

πλείονας τῶν πρώτων *plures quam qui primum missi erant* XXI, 36. — XXVII, 64. — ἡ πρώτη ἡμέρα, plene Marc. XIV, 12. minus plene i. e. absque ἡμέρα Matth. XXVI, 17. — τὰ πρῶτα = *prima conditio* alicuius Matth. XII, 45. Luc. XI, 26. 2 Petr. II, 10. — vel: *primus rerum omnium ordo* Apoc. XXI, 4. — Act. I, 1. quo loco τὸν μὲν λόγον ἐποιησάμην Lucas scripsit, an propterea, quod animus erat, praeter ea, quae supersunt, acta Apostolorum, plures conscribere commentarios de rebus Jesu et Apostolorum? — ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἀδάμ i. e. *Adamus ille, quem fuisse nostis sub initia omnium rerum,* opp. ὁ ἔσχατος ἀδάμ i. e. qui prodiit ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις 1 Cor. XV, 45. — ἡ πρώτη πίστις i. e. *fides* vel *promissio, quam primam dedit aliquis* 1 Tim. V, 12. — 2 Tim. IV, 16. Hebr. IX, 1. 2. 8. Apoc. I, 17. II, 8. 19. IV, 1. 7. XIII, 12. XX, 5. 6. XXII, 13. (Dem. 708, 22. Xen. Anab. IV, 8. 1.) — in sententia acuta Matth. XX, 16. — de sensibus et agendi ratione, quibus ante [v. c. tum, cum accessisset ad Christianorum sacra] insignis fuit = *pristinus* Apoc. II, 4. 5. — bb) in divisionibus, ut ὁ πρῶτος — ὁ δεύτερος — ὁ τρίτος Matth. XXII, 25. Marc. XII, 20. Luc. XX, 29. Apoc. VIII, 7. XVI, 2. XXI, 19. — Luc. XIX, 16. 1 Cor. XV, 47. — vel: ὁ πρῶτος — ὁ ἕτερος Luc. XIV, 18. XVI, 5. vel: ὁ πρῶτος — ὁ ἄλλος — ὁ δὲ ἰησοῦς Joh. XIX, 32. — praecedente δύο ἢ τρεῖς 1 Cor. XIV, 30. (Diod. Sic. I, 50. Xen. H. G. III, 1. 17.) — — cc) ubi oppon. καινός Hebr. VIII, 13. IX, 15. 18. Apoc. XXI, 1 bis. — — dd) ubi de duobus agitur, expectari igitur poterat ὁ πρότερος, *prior* [cf. *Winer* II. p. 79.] Matth. XXI, 28. 31. Hebr. VIII, 7. IX, 6. X, 9. — — b) ita iungitur verbo, ut *adverbii* πρῶτον locum sustineat [cf. *Fischer* ad Weller. Vol. III. P. I. p. 331. *Buttm.* §. 109, 3. not. 2. *Matthiae* §. 446, 8. p. 834. *Winer* II. p. 145.], ut πρῶτος [= *quem primo loco commemoro*] σίμων Matth. X, 2. cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 358. — XVII, 27? Joh. I, 42. V, 4. VIII, 7. XX, 4. 8. Act. XXVI, 23. XXVII, 43. Rom. X, 19. 1 Tim. I, 6. II, 13. 1 Joh. IV, 19. (Herodian. I, 8. 4. Aelian. V. H. VI, 12. VII, 9. Xen. Cyr. I, 4. 2. Anab. II, 3. 19. — *prima* aut docuit aut didicit Curt. IV, 4. 19.) — — c) ponitur *pro comparativo,* ubi sequitur genit. comparationis, ut πρῶτός μου ἦν Joh. I, 15. 30. XV, 18. — Luc. II, 2? Vide supra sub init. — Cf. *Herm.* ad Vig. p. 718. *Passow* II. p. 610. *Schäfer* ad Dionys. Hal. de comp. verb. p. 228. *Erfurdt* ad Soph. Ant. v. 1327. *Matthiae* §. 464. p. 862. —

2) *primus dignitate, honore* = *princeps; primarius, praecipuus,* plur. οἱ πρῶτοι, *proceres, principes,* a) absque artic. aa) universe Matth. XX, 27. Marc. IX, 35. X, 44. XII, 30. Act. XVI, 12. Eph. VI, 2. — bb) sq. genit. partit. Marc. XII, 28. 29. 1 Tim. I, 15. (Diod. Sic. XIII, 37. Lysias. p. 250.) —

b) c. artic. aa) universe Matth. XXII, 38. Luc. XV, 22. Act. XVII, 4. (Aelian. V. H. XII, 13. Dem. 344, 4. Xen. Anab. II, 6. 17. Thuc. II, 65.) — bb) sq. genit. gentis vel regionis Marc. VI, 21. Luc. XIX, 47. Act. XIII, 50. XVII, 4. XXV, 2. XXVIII, 7. 17. (Jos. Ant. VII, 9. 8. Xen. de venat. I, 9.) —

II) neutr. πρῶτον, adverb. [cf. *Matthiae* §. 446, 7. p. 833.] *primum, zuerst*

1) loco, tempore, ordine a) absque articulo aa) universe Matth. XVII, 27. Luc. IX, 61. XII, 1. Joh. XVIII, 13. Act. III, 26. XI, 26. — καθὼς — λαὸν i. e. *quemadmodum Deus pro benignitate sua initium fecit populum e paganis recipiendo* Act. XV, 14. — Rom. III, 2. XV, 24. 1 Cor. XI, 18. 1 Tim. V, 4. — τὸν — μεταλαμβάνειν pro: τὸν γεωργὸν, τὸν πρῶτον κοπιῶντα, δεῖ τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν per hypallagen pro: τὸν γεωργὸν, τὸν θέλοντα τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν, δεῖ πρῶτον κοπιᾶν 2 Tim. II, 6. de cuius locis hyperbato et hypallage vid. *Winer* II. p. 175. — εἰ δὲ — ἡμῶν = si vero a nobis fit initium τοῦ κρίματος 1 Petr. IV, 17. (Herodian. I, 11. 3.) — bb) sequentibus adverbiis temporis aliis, ut δεύτερον — τρίτον — ἔπειτα 1 Cor. XII, 28. — εἶτα Marc. IV, 28. 1 Tim. III, 10. ἔπειτα 1 Cor. XV, 46. 1 Thess. IV, 16. Hebr. VII, 2. Jac. III, 17. (Xen. Hier. XI, 8. Cyr. VII, 2. 24.) — μετὰ ταῦτα Marc. XVI, 9 coll. v. 12. (Xen. Anab. VI, 1. [V, 9] 5. coll. §. 7.) — — cc) = *primo, non antea, vice prima, zum erstenmale* Act. VII, 12. (Xen. Anab. III, 4. 32.) — — dd) ubi agitur de rebus, quas, missis aliis omnibus, quae facienda vel sunt vel facienda arbitratur aliquis, fieri oportet = *primum omnium, vor allem andern* α) universe Matth. VIII, 21. XIII, 30. XVII, 10. XXIII, 26. Marc. VII, 27. IX, 11. XIII, 10. Luc. IX, 59. X, 5. XI, 38. XIV, 28. XVII, 25. XXI, 9. Act. XIII, 46. XXVI, 26. Rom. I, 8. 16. II, 9. 10. 2 Cor. VIII, 5. [Eph. IV, 9.] 2 Thess. II, 3. 2 Tim. I, 5. — Matth. XVII, 11 et Marc. IX, 12. ἠλίας μὲν — πάντα i. e. *utique dicunt, primum omnium* [et ante quam de Messia iam praesente et de regno eius inaugurando dici potest] *venturum esse Eliam et omnia in integrum restituturum.* (Herodian. II, 1. 8. III, 2. 5. Xen. Cyr. IV, 1. 2. VIII, 1. 16.) Non simpliciter superlativum pro comparativo poni, sed vim sibi propriam retinere et poni cum comparatione ad aliud quid, docent *Herm.* ad Vig. p. 718. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 228. 322. 467. 684. — β) sq. τότε, vel καὶ τότε Matth. V, 24. VII, 5. XII, 29. Marc. III, 27. Luc. VI, 42. Joh. II, 10. — — ee) pro *comparat.* legitur, ubi sequitur genit. comparationis, ut ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν Joh. XV, 18. cf. *Herm.* l. l. — b) c. articulo: τὸ πρῶτον = *initio, anfangs* Joh. X, 40. XII, 16. τὸ πρῶτον i. e. *tum, cum primum ea audirent.* — XIX, 39. τὸ πρῶτον = *tum, cum primum adiret Jesum.* (Xen. Cyr. I, 5. 1.) —

2) dignitate, pretio = *maxime, hauptsächlich, vornehmlich* Matth. VI, 33. 2 Petr. I, 20. III, 3. — addito *πάντων, omnium maxime* 1 Tim. II, 1. —

Πρωτοστάτης, ου, ὁ, (a πρῶτος et ἵστημι, propr. qui stat in prima acie vel in primo ordine Polyb. XVIII, 12. 5. Diod. Sic. XX, 12. Xen. Cyr. III, 3. 57.) *dux* i. e. *princeps, auctor*, ut τῆς αἱρέσεως Act. XXIV, 5. Saepius non legitur in N. T.

Πρωτοτόκια, ων, τά, (a πρῶτος et τόκος) *ius primogeniti*. Semel in N. T. Hebr. XII, 16. ἠσαῦ ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ. Ita LXX pro בְּכֹרָה Gen. XXV, 31—34. De iuribus primogenitorum cf. *Winer* bibl. Realw. p. 207.

Πρωτότοκος, ου, ὁ, ἡ, (a πρῶτος et τίκτω) 1) *primogenitus* Matth. I, 25. Luc. II, 7. Hebr. XI, 28. Ita LXX pro בְּכוֹר Gen. IV, 4. Deut. XXI, 17. (Anthol. gr. T. II. p. 45. T. IV. p. 236. ed. *Jacobs.*) 2) *primus, princeps*, ita a) de Jesu, ubi exponitur, quae sit eius ratio vel ad cultores suos: εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς Rom. VIII, 29. vel ad eos, qui mortui ante in vitam redierunt πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν Col. I, 18. Apoc. I, 5. vel ad omnem rerum universitatem πρωτότοκος πάσης κτίσεως Col. I, 15. vel ad dignitatem messianam Hebr. I, 6. ὅταν δὲ πάλιν εἰςαγάγῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην. — b) de primis cultoribus Jesu Hebr. XII, 23. ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων. Quo loco alii explicant: *dilectus* monentes, legi ita πρωτότοκος apud LXX pro hebr. בְּכוֹר Exod. IV, 22. Jerem. XXXI, 9. — Saepius non reperitur in N. T.

Πταίω, f. αίσω, (trans. facio, ut titubet vel cadat aliquis) intrans. 1) *impingo, offendo, anstossen*, [propr. Herodian. I, 15. 3.] trop. a) ἐν νόμῳ = *wider das Gesetz verstossen* i. e. *violo legem* Jac. II, 10. — b) *pecco*, ut ἐν λόγῳ i. e. ὢν ἐν λόγῳ = λέγων Jac. III, 2. — absol. Rom. XI, 11. Jac. III, 2. πολλὰ [= saepe vid. πολύς] — πταίομεν. — LXX pro יִקְשׁ Deut. VII, 23. (Marc. Antonin. VII, 22.) — 2) metaph. *deturbor de pristina fortuna, miser reddor* 2 Petr. I, 10. οὐ μὴ πταίσητέ ποτε. Ita de clade accepta pro נִגַּף 1 Sam. IV, 2. 3. (Diod. Sic. XVI, 47. Polyb. I, 10. 1. Diog. Laërt. I, §. 46. Xen. Cyr. III, 1. 26.) Saepius non legitur in N. T.

Πτέρνα, ης, ἡ, (propr. calcis os, quod in animalibus dicimus: die Hesse) *calx, die Ferse*. Extat tantum Joh. XIII, 18. ἐπῆρεν ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν trop. pro: *nocere mihi studet* cf. Ps. XLI, 10. LXX pro עָקֵב Gen. III, 15. (Dem. 86, 2.)—

Πτερύγιον, ου, τό, (demin. a πτέρυξ, ala, pinna, pinnula LXX Levit. XI, 9. et de pinnis teli Polyb. XXVII, 9. 4.) *extremitas rei*, τοῦ ἱεροῦ i. e. *fastigium templi*: ita bis de fastigio porticus templi regiae Matth. IV, 5. et Luc. IV, 9.

cf. *Winer* bibl. Realw. p. 691. *Kuinoel* Comment. in libr. N. T. histor. T. I p. 113.

Πτέρυξ, υγος, ἡ, *ala, pinna.* Quater in N. T. Matth. XIII, 37. Apoc. IV, 8. IX, 9. XII, 14. LXX pro כָּנָף Exod. XIX, 4. אֵבֶר Ps. LV, 6. (Anthol. gr. T. II. p. 19. T. IV. p. 266. ed. *Jacobs.* Dem. 1259, 21. Xen. Anab. IV, 7. 15.)

Πτηνόν, οῦ, τό, (a πτηνός, ἡ, όν, volatilis) *avis, volucris.* Extat tantum 1 Cor. XV, 39. (Herodian. III, 9. 10. Xen. Cyr. I, 6. 39.)

Πτοέω, ῶ, f. ήσω, *terreo, perterrefacio,* πτοέομαι, οῦμαι, *perterrefio, consternor.* Bis in N. T. Luc. XXI, 9. μὴ πτοηθῆτε. XXIV, 37. quo loco ad πτοηθέντες additur ἔμφοβοι γενόμενοι. Cf. de hoc verbositatis genere *Jacob* quaest. Lucian. ad calc. Lucian. Toxar. p. 20. *Matthiae* §. 636. p. 1311. *Winer* p. 204. LXX pro עָרַץ Deut. XXXI, 6. חָרַד Exod. XIX, 16. פָּחַד Job. XXIII, 15. (1 Macc. VII, 30. Joseph. de bell. iud. I, 30. 4. Polyb. X, 42. 4.)

Πτόησις, εως, ἡ, (a πτοέω, quod vid.) *consternatio, terror.* Legitur tantum 1 Petr. III, 6. μὴ φοβούμενοι μηδεμίαν πτόησιν. (LXX Prov. III, 25. 1 Macc. III, 25. Diod. Sic. XX, 66.)

Πτολεμαΐς, ίδος, ἡ, *Ptolemais,* urbs maritima, cum portu, sita ad mare mediterraneum, in tribu Ascher, postea Galilaeae adnumerata, apud Graecos Ἄκχω vel Ἄκω, Ἄκη dicta Diod. Sic. XIX, 93. — Ptolemais appellata est a Ptolemaeo, ut videtur, Lathuro. Act. XXI, 7.

Πτύον, ου, τό, [attice πτέον cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 321.] *ventilabrum.* Bis in N. T. οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, quibus verbis Jesus Matth. III, 12 et Luc. III, 17. cultores probos ab improbis secernens comparatur agricolae ventilabro frumenta purganti. (Artemid. II, 24.)

Πτύρομαι, (a πτύρω, consterno) *terreor, consternor.* Extat tantum Phil. I, 28. μὴ πτυρόμενοι ἐν μηδενί, i. e. *nullo modo.* Vide μηδείς Vol. II. p. 100. — (Diod. Sic. XVII, 34 et 57. Aeschin. Dial. Socr. III, 16.)

Πτύσμα, τος, τό, (a πτύω spuo) *sputum, id, quod sputum est, Speichel.* Legitur tantum Joh. IX, 6. — (Polyb. VIII, 14. 5.)

Πτύσσω, f. ξω, *plico, complico,* sq. accus., ut τὸ βιβλίον, ita semel in N. T. Luc. IV, 20. (Herodian. I, 17. 1. Jos. Ant. X, 1. 4. Hom. Odyss. I, 439.)

Πτύω, f. ύσω, *spuo, exspuo.* Ter in N. T. a) absol. Marc. VII, 33. (Xen. Cyr. VIII, 1. 42. VIII, 8. 8.) — b) sq. εἰς c. accus. Marc. VIII, 23. — LXX ἐμπτύω pro יָרַק Num. XII, 14. (sq. ἐπί τι Sirac. XXVIII, 12.) — c) c. χαμαί Joh. IX, 6.

Πτῶμα, τος, τό, (a πίπτω cado, res collapsa, ut ruina aedium Diod. Sic. XVIII, 70. Polyb. XVI, 31. 8. lapsus, der Sturz, der Fall Aelian. V. H. IX, 31.) *cadaver*. Quater in N. T. Matth. XXIV, 28. Marc. VI, 29. Apoc. XI, 8. 9. (Herodian. I, 15. 3. IV, 6. 2. Polyb. XV, 14. 2. Dionys. Hal. Ant. IV, 39. VI, 12.) — Graecis antiquioribus πτῶμα νεκροῦ, serioribus vero πτῶμα, nude positum, dici de cadaveribus et ruinis, docet *Lobeck* ad Phryn. p. 375. *Passow* II. p. 615. —

Πτῶσις, εως, ἡ, (a πίπτω cado) 1) *lapsus, ruina, der Einsturz* a) propr. Matth. VII, 27. — (Diod. Sic. III, 56. Polyb. II, 16. 3.) — b) metaph. *lapsus* i. e. vel *peccatum*, vel ut alii explicant, *miseria* Luc. II, 34. (de miseria Sirac. III, 31.)

Πτωχεία, ας, ἡ, (a πτωχός quod vid., mendicitas, das Betteln Lysias 898, 9.) *paupertas*. Ter in N. T. 2 Cor. VIII, 2. ἡ κατὰ βάθος πτωχεία *profunda* i. e. *summa paupertas*. v. 9. Apoc. II, 9. LXX ita pro מִסְכֵּנֻת Deut. VIII, 9. עֳנִי 2 Chron. XXII, 14.

Πτωχεύω, f. εύσω, (mendicus sum, mendico, betteln, bettelarm seyn Plut. apophth. Mor. II. p. 169. ed. *Tauchn.* Aeschin. Dial. Socr. II, 7.) *pauper sum*, alii: *misera utor conditione*. Extat tantum 2 Cor. VIII, 9. LXX ita pro רוּשׁ Ps. XXXIV, 11. (Tob. IV, 21.)

Πτωχός, ή, όν, (a πτώσσω, vagor, oberro, ich treibe mich umher; ad mendicitatem redactus, bettelarm Aelian. V. H. II, 29. Dem. 36, 20. Xen. Symp. VIII, 23.) *pauper*, a) propr. i. e. *arm, rebus ad vitam necessariis destitutus* Matth. XIX, 21. XXVI, 9. 11. Marc. X, 21. XII, 42. 43. XIV, 5. 7. Luc. XIV, 13. 21. XVI, 20. 22. XVIII, 22. XIX, 8. XXI, 3. Joh. XII, 5. 6. 8. XIII, 29. Rom. XV, 26. 2 Cor. VI, 10. Gal. II, 10. Jac. II, 3. 5. 6. Apoc. XIII, 16. Ita LXX pro רָשׁ Prov. XIII, 8.— b) addito: τῷ πνεύματι, *animum quod attinet, animo* [cf. *Matthiae* §. 400, 6. p. 731. *Winer* p. 84.] Matth. V, 3. Luc. VI, 20. — LXX pro עָנִי Jes. LI, 1. — c) trop. de rebus = *armselig, dürftig, unzureichend*, Lat. *ieiunus*, ut στοιχεῖα Gal. IV, 9. — d) ex adiunct. *homo inferioris conditionis* Matth. XI, 5. Luc. IV, 18. VII, 22. Apoc. III, 17. — Saepius non extat in N. T.

Πυγμή, ῆς, ἡ, (a πύξ) *pugnus*. Semel in N. T. Marc. VII, 2. ἐὰν μὴ πυγμῇ [*pugno* i. e. *fortiter* i. q. βίᾳ vel *diligenter* i. q. ἐπιμελείᾳ. Vid. *Kuinoel* Comment. T. II. p. 87. 88.] νίψονται τὰς χεῖρας. LXX pro אֶגְרֹף Exod. XXI, 18. Jes. LVIII, 4. (Hom. Iliad. XXIII, 669. de pugilatu Xen. de mag. eq. VIII, 7.)

Πύθων, ωνος, ὁ, *Pytho* i. e. (apud Graecos: Apollo Anthol. gr. T. I. p. 55. ed. *Jacobs* dictus ita vel a verbo πυνθάνομαι vel a dracone, qui, πύθων nomine insignis, custo-

diebat oraculum in monte Parnasso, post vero ab Apolline occisus est Aelian. V. H. III, 1.) *fatidicus.* Semel in N. T. Act. XVI, 16. ἔχουσα πνεῦμα πύθωνος i. q. δαιμόνιον μαντικόν. (Plutarch. de defect. oracul. c. 9. Mor. III. p. 147. ed. *Tauchn.*)

Πυκνός, ή, όν, (densus Xen. Anab. IV, 7. 15.) *frequens,* 1 Tim. V, 23. — neutr. adverb. Luc. V, 33. νηστεύουσι πυκνά. — et comparativ. *πυκνότερον, frequentius, saepius* Act. XXIV, 26. — (2 Macc. VIII, 8. Aelian. V. H. II, 21. Dem. 1035, 14. Xen. Anab. V, 9. 8.) cf. *Matthiae* §. 446, 7. p. 833.

Πυκτεύω, f. εύσω, (a πύκτης pugil) *pugil sum, pugilatu certo.* Semel in N. T. 1 Cor. IX, 26. οὕτω πυκτεύω, ὡς οὐκ ἀέρα δέρω i. e. *ich mache keine Ausfälle in die Luft, sondern ich kämpfe wie ein Schul- und Kunstgerechter Faustkämpfer,* notio universa: *strenuo rem meam ago.* (Xen. de rep. Lac. IV, 6.)

Πύλη, ης, ἡ, porta, dicitur in N. T. a) de portis ἐπὶ τείχους, ut Luc. VII, 12. τῇ πύλῃ τῆς πόλεως. Act. IX, 24. — Hebr. XIII, 12. ἔξω τῆς πύλης ut nos: *vor dem Thore* pro: *draussen vor der Stadt.* (Plut. apophth. Mor. II. p. 35. ed. *Tauchn.* Dionys. Hal. Ant. II, 50. Xen. Mem. III, 9. 7.) — b) de portis ἐπὶ οἰκίας pro: θύρα, ut carceris Act. XII, 10. templi Act. III, 10. (Herodian. VII, 10. 9. Eurip. Androm. 952. Xen. Cyr. VII. 5. 27.) — c) in narratione allegorica Matth. VII, 13. 14. Luc. XIII, 24. (cf. cum his locis Cebet. Tab. c. 15.) — d) *πύλαι ᾅδου* pro: *ᾅδης,* metonym. pro: *tartarus cum civibus suis, diabolo et malorum geniorum caterva* Matth. XVI, 18. πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς. — Hebraeos τῷ שְׁאוֹל tribuisse portas, ut Graeci orco adscripserunt πύλας, testantur Ps. IX, 14. Jes. XXXVIII, 10. Sapient. XVI, 13. coll. Hom. Iliad. VIII, 367. Odyss. XI, 276. Diod. Sic. I, 96. — Adde 3 Macc. V, 51.

Πυλών, ῶνος, ὁ, (a πύλη) 1) *porta* Act. XIV, 13. Apoc. XXI, 12. 13. 15. 21. 25. XXII, 14. (LXX pro פֶּתַח 1 Regg. XIV, 27. (Anthol. gr. T. IV. p. 136. ed. *Jacobs.* Lucian. Hermotim. §. 11.) — 2) *vestibulum,* per quod a via aditus erat ad aedes Matth. XXVI, 71. Luc. XVI, 20. Act. X, 17. XII, 13. — v. 14. οὐκ ἤνοιξε τὸν πυλῶνα i. e. τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος. (Cebet. Tab. c. 1.) — Saepius non legitur in N. T.

Πυνθάνομαι, f. πεύσομαι a. 2. ἐπυθόμην 1) *percontor, interrogo* a) universe aa) τὶ παρά τινος Joh. IV, 52. LXX pro דָּרַשׁ sq. אֵת Gen. XXV, 22. — (Xen. Mem. I, 1. 9.) — bb) sq. παρά τινος et interrogat. indir. Matth. II, 4. Act. X, 18. XXI, 33. (2 Macc. III, 9. Plut. apophth. Mor. II. p. 20. ed. *Tauchn.* — Xen. Cyr. IV, 1. 2.) — cc) sq. interrogat. dir.

Act. IV, 7. X, 29. XXIII, 19. — dd) sq. interrog. indir. c. optativo, pendente a praeterito Luc. XV, 26. XVIII, 36. Joh. XIII, 24. Act. XXI, 33. (Xen. Anab. VII, 1. 14.) cf. *Herm.* ad Vig. p. 742. *Winer* II. p. 94. *Matthiae* §. 518. p. 992. — b) sensu forensi = *cognosco*, sq. περί τινος Act. XXIII, 20. (Xen. Anab. V, 5. 25. VII, 1. 14.) — 2) *intelligo*, *sciscitando cognosco*, sq. ὅτι Act. XXIII 34. (Plut. apophth. Mor. II. p. 17. Xen. Anab. VI, 3. [1.] 23. — Saepius non legitur in N. T.

Πῦρ, ρός, τό, ignis, das Feuer a) propr. aa) universe Matth. III, 10. 12. VII, 19. XIII, 40. XVII, 15. Marc. IX, 22. 49. Luc. III, 9. 17. XXII, 55. Joh. XV, 6. Act. XXVIII, 5. — ὡς διὰ πυρός — *wie ein Brand aus dem Feuer* 1 Cor. III, 15.— Ita LXX pro מֻצָּל מֵאֵשׁ Zach. III, 2. מֻצָּל מִשְּׂרֵפָה Amos. IV, 11. Hebr. XI, 34. Jac. III, 5. V, 3. 2 Petr. III, 7. Apoc. III, 18.— τὸ πῦρ τοῦ θυσιαστηρίου, *das Feuer auf dem Altare* Apoc. VIII, 5. IX, 17. 18. XI, 5. XIV, 18. XV, 2. XVII, 16. XVIII, 8. (Diod. Sic. XIII, 96. XVII, 104. Plut. apophth. Mor. II. p. 24. ed. *Tauchn*, Xen. Mem. IV, 3. 7.) — genit. πυρός additur vocabulo eiusdem significationis, ut φλὸξ πυρός *flamma ignea* Act. VII, 30. 2 Thess. I, 8. Hebr. I, 7. Apoc. I, 14. II, 18. XIX, 12. — Ita πῦρ φλογός pro לַבַּת אֵשׁ Exod. III, 2. — Cf. de hoc verbositatis genere *Erfurdt* ad Soph. Antig. v. 420. *Heindorf* ad Plat. Phaedon. p. 73. *Blomfield* glossar. ad Aeschyl. Persas v. 425. — genit. πυρός adiectivi loco legitur = *ardens* Rom. XII, 20. Apoc. IV, 5. X, 1. Cf. sub ἁγιωσύνη observata et *Matthiae* §. 430, 5. p. 796 sq. §. 316. f. p. 623.— bb) de incendiis Act. II, 19. (Herodian. I, 14. 5.) — 1 Cor. III, 15. quo loco uti aedificii qualitatem i. e. firmitatem vel infirmitatem ἀποκαλύπτεσθαι dicit Paulus ἐν πυρί i. e. ignis ope vel incendio, ita institutionis qualitatem i. e. perfectionem vel imperfectionem cognosci dicit ἐν πυρί i. e. tempore calamitoso periculisque pleno; similiter et hanc et illam δοκιμάζειν dicit τὸ πῦρ. — cc) de igne coelitus delabente Luc. IX. 54. XVII, 29. Hebr. XII, 18. Apoc. VIII, 7. 8. XIII, 13. XX, 19. (cf. πῦρ διός Eurip. Phoen. v. 1191. ed. *Porson*. πῦρ μὲν ὄργανόν ἐστι θεοῦ Plut. Vol. VIII. p. 51. ed. *Hutten*.)— dd) igni comparantur nunc Deus puniens Hebr. XII, 19. — nunc lingua Jac. III, 6. — nunc mala et calamitates 1 Petr. I, 7. Jud. v. 23. — Luc. XII, 49? — — ee) de igne infernali, quo cruciatum iri impios Judaei opinabantur, imagine desumta vel ab ignis supplicio atrocissimo, usitato apud exteras nationes, ut Babylonios, unde formula ὁ κάμινος τοῦ πυρός Matth. XIII, 42. 50. coll. LXX et אַתּוּן נוּרָא Dan. III, 6. cf. ad h. l. *Bertholdt* vel ab igne perpetuo vallis Hinnom. gr. γεέννα, unde ἡ γεέννα τοῦ πυρός Matth. V, 22. XVIII, 9. Marc. IX, 48. — item τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον Marc. IX, 43. 46. το

πῦρ ὃ οὐ σβέννυται Marc. IX, 44. 47. 49. cf. Jes. LXVI, 24 et *Gesen.* ad h. l. item supra sub *γεέννα* observata. Appellatur ignis iste etiam *ἡ λίμνη τοῦ πυρός* Apoc. XX, 10. 14. 15 vel *ἡ λίμνη τοῦ πυρὸς ἡ καιομένη* aut *ἡ καιομένη πυρὶ* Apoc. XIX, 20. XXI, 8. item *τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον* Matth. XVIII, 8. XXV, 41. Jud. v. 7. — absolute *πῦρ* Apoc. XIV, 10. — Refertur huc denique etiam Matth. III, 11. Luc. III, 16. cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 135 sq. (Judith. XVI, 17. Sirac. VII, 17.) — —

b) metaphor. *ζῆλος πυρός ira ardens* vel *fervida* Hebr. X, 27. — LXX *πῦρ ζήλου* pro אֵשׁ קִנְאָה Zeph. I, 18. III, 8.— Saepius non extat in N. T.

Πυρά, ᾶς, ἡ, (a *πῦρ*) *rogus, strues lignorum accensorum.* Bis in N. T. Act. XXVIII, 2. 3. — (Judith. VII, 5. 2 Macc. I, 22. Herodian. IV, 8. 12. de busto Aelian. V. H. V, 6. Xen. Anab. VI, 2. 9.)

Πύργος, ου, ὁ, turris, aedificium altius exsurgens a) quatenus rei, ut urbi, vineae custodiendae inserviebat Matth. XXI, 33. Marc. XII, 1. Luc. XIII, 4. (ita de turribus urbium Diod. Sic. XIII, 48. Aelian. V. H. II, 26. Herodian. VIII, 2. 12. Xen. H. G. III, 1. 22. vel castrorum Herodian. II, 5. 15. Xen. Cyr. VI, 2. 18.) LXX pro מִגְדָּל Judd. VIII, 9. Jes. V, 2. — b) universe pro: *palatium, aedificium amplum,* a turri ut parte eminentiore appellatum Luc. XIV, 28. — (Pausan. I, 30. 4. Polyb. I, 48. 2. Livius XXXIII, 48.) Saepius non legitur in N. T.

Πυρέσσω, vel *ττω,* (a *πυρετός* q. v.) *febricito, febri decumbo, ich habe Hitze oder Fieberhitze.* Bis in N. T. Matth. VIII, 14. *εἶδε τὴν πενθερὰν αὐτοῦ — πυρέσσουσαν.* Marc. I, 30. (Plut. T. VII. p. 389. ed. *Hutten.* Aeschin. 69. penult.)

Πυρετός, οῦ, ὁ, (aestus ardens, brennende Hitze Hom. Iliad. XXII, 31.) *febris, Fieberhitze, Fieber.* Sexies in N. T. Matth. VIII, 15. Marc. I, 31. Luc. IV, 38. 39. Joh. IV, 52. Act. XXVIII, 8. LXX pro קַדַּחַת דַּלֶּקֶת Deut. XXVIII, 22. (Dem. 1260, 20. Xen. Mem. III, 8. 3.)

Πύρινος, η, ον, (a *πῦρ* ignis; igneus) *candens.* Extat tantum Apoc. IX, 17. — (ita *θώρακες πεπυρωμένοι.* Herodian. VIII, 4. 27.)

Πυρόομαι, οῦμαι, (pass. verbi *πυρόω* incendo Eurip. Phoen. 584.) 1) *incendor, ardeo* a) propr. 2 Petr. III, 12. *βέλη πεπυρωμένα* Eph. VI, 16. Vide sub *βέλος* observata. — Apoc. I, 15. (Apollodor. Bibl. II, 4. Aeschin. Dial. Socr. III, 21.) — b) metaph. pro: *ich fühle einen brennenden Reitz, ich bin erhitzt, flagro* aa) de ira 2 Cor. XI, 29. — (2 Macc. IV, 38.) — bb) de libidinis aestu, *uror, flagro* 1 Cor. VII, 9.

κρεῖσσον γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι. (ita *uror* Horat. Od. I, 19. 5. Virgil. Aen. IV, 68. φλέγομαι Dionys. Hal. Ant. XI. p. 710. καίομαι Callim. Hymn. in Apoll. v. 49 et πῦρ Sirac. XXIII, 16.) — 2) *igne exploror* Apoc. III, 18. LXX pro בָּחַר Prov. X, 11. צָרַף Zach. XIII, 9. Saepius non legitur in N. T.

Πυῤῥάζω, f. άσω, (a πῦρ) *rubeo, rutilo, feuergelb seyn.* Bis in N. T. πυῤῥάζει ὁ οὐρανός Matth. XVI, 2. 3.

Πυῤῥός, ά, όν, *rufus, rubens, colorem τοῦ πυρός habens.* Bis in N. T. Apoc. VI, 3. XII, 3. (Diod. Sic. I, 88. Xen. Venat. IV, 7.)

Πύρωσις, εως, ἡ, (a πυρόω incendo; incensio) *incendium* a) propr. Apoc. XVIII, 9. 18. — b) trop. pro: *calamitas*, ita de calamitatibus fidei et constantiae hominum explorandae causa immissis a Deo 1 Petr. IV, 12. — (de rebus explorationi inservientibus, ut de fornace, in qua metalla explorantur Prov. XXVII, 21. ubi LXX πύρωσις pro hebr. כּוּר)

Πω, partic. enclit. v. μήπω, μηδέπω, οὔπω, οὐδέπω.

Πωλέω, ῶ, f. ήσω, *vendo, ich verkaufe* a) sq. accus. rei Matth. XIII, 44. Marc. X, 21. Luc. XII, 33. XVIII, 22. XXII, 36. Joh. II, 14. 16. Act. V, 1. 1 Cor. X, 25. (Xen. Ages. IV, 4.) — b) sq. accus. rei et genit. pretii [cf. *Matthiae* §. 364, b. p. 678. *Buttm.* §. 119. *Winer* p. 80. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. I. p. 378.] Matth. X, 29. Luc. XII, 6. (Aelian. V. H. X, 9. Xen. Mem. I, 2. 36.) — c) absol. Luc. XVII, 28. Act. IV, 34. 37. Apoc. XIII, 17. — οἱ πωλοῦντες Matth. XXI, 12 XXV, 9. Marc. XI, 15. Luc. XIX, 45. — LXX pro מָכַר Joel. III, 3. שָׁבַר Gen. XLI, 56. — Saepius non legitur in N. T.

Πῶλος, ου, ὁ, ἡ, *pullus* [universe Aelian. V. H. IV, 9.] Legitur in N. T. de pullo asinino a) addito vocab. ὄνος Matth. XXI, 2. 5. 7. Joh. XII, 15. — b) absolute Marc. XI, 2. 4. 5. 7. Luc. XIX, 30. 33. 35. LXX pro עַיִר Zach. IX, 9. (de pullo equino Diod. Sic. XIII, 81. Aelian. V. H. VII, 13. Xen. Anab. IV, 5. 24.)

Πώποτε, adv. *unquam.* Sexies in N. T. Luc. XIX, 30. Joh. I, 18. V, 37. XI, 35. VIII, 33. 1 Joh. IV, 12. (Diod. Sic. I, 58. Xen. Cyr. I, 6. 4.)

Πωρόω, ῶ, f. ώσω, (a πῶρος, tosus, callus) *callum obduco, callo obducendo duro*, pass. *callo obducto duror* [propr. Aelian. V. H. IX, 13. Dioscor. I, 90.] ex adiunct. *sensu privo*, i. q. ἀναίσθετον ποιέω *gefühllos machen*, passivum: *sensu privor.* Dicitur in N. T. a) de hominibus stupidis Marc.

VI, 52. VIII, 17. Joh. XII, 40. 2 Cor. III, 14. — b) de contumacibus Rom. XI, 7. Saepius non legitur in N. T.

Πώρωσις, εως, ἡ, (a πῶρος, tosus, callus.) *obduratio* metaph. i. q. *ἀναισθησία*, *Gefühllosigkeit*, *contumacia*. Ter in N. T. Marc. III, 5. Rom. XI, 25. Eph. IV, 18.

Πως, partic. enclit. V. *εἴπως*, *μήπως*.

Πῶς, adv. 1) *quo modo? qua ratione?* A) in interrogatione *directa* a) sq. *indicat.* aa) universe Luc. X, 26. Joh. IX, 10. 26. 1 Cor. XV, 35. — καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ vel ut Lucas habet: κατανοήσατε τὰ κρίνα· πῶς αὐξάνει; Matth. VI, 28. Luc. XII, 27. Cf. de hac huius loci interpretatione et interpunctione *Fritzsche* IV Evv. I. p. 281 sq. καὶ πῶς — πάθῃ i. e. καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; ἵνα πολλὰ πάθῃ *et quomodo scriptum legitur de filio hominis? oportere eum multa pati.* Cf. *Fritzsche* l. l. p. 840. (Cebet. tab. c. 34. Lucian. D. D. XX, 4. Xen. Hier. I, 31. Plato Phileb. §. 41. ed. *Stallbaum.*) — c. οὖν: πῶς οὖν Rom. IV, 10. (Cebet. tab. c. 34. Lucian. D. D. XXII, 1.) — bb) in interrog. dir. admirantis Matth. XXII, 12. Luc. VI, 42. Joh. III, 9. VI, 52. VIII, 33. — sq. indic. futuri, ubi de re agitur, quae *fieri potest* [cf. *Herm.* ad Vig. p. 747.] Matth. VII, 4. Luc. I, 34. — c. καί intendente [vid. καί p. 776 fin.]: καὶ πῶς = *qui tandem?* Joh. XII, 34. XIV, 9. — c. οὖν: πῶς οὖν, *qua igitur ratione?* Joh. VI, 42. — concise pro: *qui fit ut* [cf. *Stallbaum* ad Plat. Phileb. p. 133. *Fritzsche* l. l. p. 530.]— Marc. XII, 35. Luc. XX, 41. Joh. IV, 9. VII, 15. 1 Cor. XV, 12. Gal. II, 14. IV, 9. (Lucian. D. D. IV, 2. Plat. Phileb. §. 96. ed. *Stallbaum.*) — καὶ πῶς, *qui tandem fit, ut* Act. II, 8. πῶς οὖν, *qui igitur fit, ut* Matth. XXII, 43. Joh. IX, 19. (Lucian. D. D. II, 3. IV, 1. Plut. de audiendis poet. c. 4 fin. Mor. I. p. 49. ed. *Tauchn.* Xen. Symp. II, 10.) — c. οὐ arctissime c. verbo sequente copulando, ut πῶς οὐ νοεῖτε; *qui fit, ut non intelligatis* Matth. XVI, 11. — Marc. IV, 40 VIII, 21. Luc. XII, 56. (Plat. Crit. §. 1.) — cc) in interrogatione sententiam negativam, vel, si legitur πῶς οὐ, sententiam affirmativam, includente Matth. XII, 29. 34. XXII, 45. Marc. III, 23. Joh. III, 4. 12. V, 44. 47. IX, 16. 1 Joh. III, 17. IV, 20. — sequitur futurum in re, quae *fieri potest* [vid. supra monita] Luc. XI, 18. Rom. III, 6. VI, 2. 1 Cor. XIV, 7. 9. 16. 1 Tim. III, 5. Hebr. II, 3. (Aesop. fab. 17 et 23. Plut. de aud. poet. c. 12. Mor. I. p. 76. ed. *Tauchn.*) — καὶ πῶς *qui tandem* Luc. XX, 44. Joh. XIV, 5. — legitur futurum, ubi de eo agitur, quod fieri potest Marc. IV, 13. πῶς οὖν Matth. XII, 26. Rom. X, 14. πῶς δέ Rom. X, 15 bis. — πῶς οὐ = *nonne?* [cf. *Matthiae* §. 610, 6. p. 1234. *Viger.* p. 444.] Rom. VIII, 32. 2 Cor. III, 8. (Xen. Hier. I, 36. VI, 4.) —

b) sq. *coniunctivo*, pertinente ad ea, quae fieri oportere dicimus, „mit dem Begriff *sollen*, cf. *Matthiae* §. 516, 3. p. 985. *Buttm.* §. 126, not. 7 fin. *Winer* II. p. 92. — ut πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεέννης Matth. XXIII, 33.— πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαί Matth. XXVI, 54. (Lucian. Pseudolog. §. 16. μὴ δῷς οὖν κἀμοὶ — εἰκάσαι παμπόνηρον ἄνθρωπον — ἡμέρᾳ δυςφήμῳ καὶ ἀπαισίῳ; §. 17. μὴ φύγῃ, μηδ' εἰκάσῃ τοῦτον ἀποφράδι ἡμέρᾳ; Dem. Mid. 10 extr. ὁ τοιοῦτος πότερα μὴ δῷ δίκην. Cf. *Fritzsche* l. l. p. 687. 784. —

c) sq. ἄν c. *optativo*, ubi subiective negatur aliquid, ut πῶς γὰρ ἂν δυναίμην i. e. *qui enim id possim* Act. VIII, 31. (πῶς ἄν Herodian. IV, 3. 18. Xen. Cyr. I, 6. 22 et 36. πῶς ἂν οὖν Lucian. D. D. XX, 11. Plat. Criton. §. 6.) cf. *Matthiae* §. 514, fin. p. 978. *Buttm.* §. 126, 13. *Winer* p. 129.— et de πῶς γάρ *Matthiae* §. 611, 4. p. 1237. *Koen.* ad Greg. Cor. p. 144. ed. *Schäfer.*

B) in interrogat. *indirecta*, sq. indicat, ubi agitur de rebus, quae vere sunt vel fiunt, vel evenerunt vel fieri debent cf. *Winer* p. 121. *Matthiae* §. 507, 2. p. 963. — a) universe Luc. VIII, 17. Joh. IX, 15. Act. XV, 36. XX, 18. 1 Cor. III, 10. Eph. V, 15. Col. IV, 6. 1 Thess. IV, 1. 2 Thess. III, 7. 1 Tim. III, 15. (Plut. apophth. Mor. II. p. 20. Xen. Cyr. V, 4. 10.) — b) concise pro: *qui fit, ut* Joh. IX, 21. πῶς δὲ νῦν βλέπει, οὐκ οἴδαμεν, ubi Lat. *qui vere factum sit, ut nunc utatur visu, nescimus.* Cf. supra monita. —

C) in *oratione obliqua*, ubi poni poterat ὅπως a) sq. *indicat.*, ubi de rebus agitur, quae vere sunt vel evenerunt cf. *Winer* p. 121. *Matthiae* §. 507, 3. p. 963. — ut οὐκ ἀνέγνωτε — πῶς εἰςῆλθεν Matth. XII, 4. Marc. II, 26. cf. *Fritzsche* l. l. p. 421 sq. — διηγήσαντο αὐτοῖς — πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ Marc. V, 16. — XII, 41. Luc. VIII, 36. XIV, 7. Act. IX, 27 bis. XI, 13. XII, 17. 1 Thess. I, 9. Apoc. III, 3. (Palaeph. fab. 21. Plut. de puer. educat. c. 8 fin. Mor. I. p. 12. ed. *Tauchn.* Xen. Mem. I, 2. 36. Cyr. I, 6. 16.) — b) seq. *coniunct.*, ubi agitur de rebus, quae natura sua vel obiective esse, fieri, evenire possunt cf. *Winer* p. 121. *Matthiae* §. 516 3. p. 985 coll. §. 512. p. 974. *Herm.* ad Vig. p. 741. — Matth. X, 19. Marc. XIV, 1. 11. Luc. XII, 11. XXII, 2. 4. Act. IV, 21. — c) sq. *indicat. futuri*, ubi agitur de rebus, quae natura sua vel obiective fieri vel evenire possunt. Cf. *Winer* p. 121. II. p. 93. *Matthiae* §. 516, not. 2. p. 986. *Herm.* ad Vig. p. 747. *Jacob* ad Lucian. Toxar. p. 151. *Poppo* ad Thuc. I. p. 137.— ut ἐζήτουν πῶς ἀπολέσουσιν αὐτόν Marc. XI, 18. 1 Cor. VII, 32. 33. 34. (ἠγνόουν τε, πῶς χρήσονται τῷ πράγματι Herodian. V, 4. 16. Plut. Vol. IX. p. 47. ed. *Hutten.*)

2) *quam*, nos: *wie* a) iunct. c. adiect. vel adverbio, ut πῶς παραχρῆμα Matth. XXI, 20. πῶς δυςκόλως Marc. X, 23. Luc. XVIII, 24. (Xen. Mem. IV, 2. 23.) — πῶς δύςκολόν ἐστι Marc. X, 24. (Marc. Antonin. VI, 27. Palaeph. fab. 31. Xen. Cyr. I, 2. 11.) — b) iunct. c. verbo = *quantopere*, ut πῶς συνέχομαι Luc. XII, 50. πῶς ἐφίλει αὐτόν Joh. XI, 36. Saepius non extat in N. T.

Ρ.

Ῥαάβ, ἡ, vel ῥαχάβ, *Rachab*, hebr. רָחָב nom. proprium meretricis hierichuntinae, hospitio excipientis exploratores Josuae Jos. II, 1. — Hebr. XI, 31. Jac. II, 25.

Ῥαββί, hebr. רַבִּי *Rabbi* i. e. διδάσκαλος, *magister*, honoris titulus solemnis apud doctores Judaeorum Jesu aetate. Ex sententia Judaeorum titulus minus honorificus erat רַב, honorificentior רַבִּי, honorificentissimus רַבּוֹן et dialecto Galilaeae רַבִּין. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 561. Legitur ῥαββί Matth. XXIII, 8. XXVI, 25. 49. Marc. IX, 5. XI, 21. Joh. I, 39. 50. III, 2. 26. IV, 31. VI, 25. IX, 2. XI, 2. duplicatur Matth. XXIII, 7. Marc. XIV, 45. —

Ῥαββονί, et dialecto Galilaeae ῥαββουνί, *Rabboni*, *Rabbuni* i. q. ῥαββί q. v. Legitur Marc. X, 51. Joh. XX, 16.

Ῥαβδίζω, f. ίσω, (a ῥάβδος virga) *virgis caedo*. Bis in N. T. Act. XVI, 22. ἐκέλευον ῥαβδίζειν 2 Cor. XI, 25. quo loco respicitur lex Deut. XXV, 2. de plagis nonnisi XL reo infligendis, quam legem ne violarent, superstitio aetatis serioris nonnisi XXXIX infligere iussit Joseph. Arch. IV, 8. — (Diod. Sic. XIX, 101.) —

Ῥάβδος, ου, ἡ, 1) *virga* a) universe Hebr. IX, 4. Apoc. XI, 1. — Ita LXX pro מַטֶּה Num. XVII, 2. (Lucian. Dial. Deorr. VII, 5. Ceb. Tab. c. 4. Xen. de re eq. VIII, 4.)— b) de virga, qua castigatur aliquis 1 Cor. IV, 21. — (Plut. vit. Poplic. c. 6.)— 2) *baculus, scipio* a) universe Matth. X, 10. Marc. VI, 8. Luc. IX, 3. Hebr. XI, 21. Ita LXX pro מַטֶּה Gen. XXXVIII, 18. שֵׁבֶט 2 Sam. XXIII, 20. (Aelian. V. H. II, 6.) — b) ubi de rege sermo est: *scipio, sceptrum* Hebr. I, 8. Apoc. II, 27. XII, 5. XIX, 5. Ita LXX pro שֵׁבֶט Ps. II, 9. XLV, 8. Saepius non legitur in N. T.

Ῥαβδοῦχος, ου, ὁ, (a ῥάβδος et ἔχω) *lictor*, i. e. *minister publicus, qui magistratibus municipiorum et coloniarum bacillos praeferebant iisque apparebant*. Bis in N. T. Act. XVI, 35 et 38. (Polyb. T. V. p. 97. ed. *Schweighäuser*.

Plut. quaest. rom. c. 67. Mor. II. p. 275. ed. *Tauchn.* Diod. Sic. V, 40. Herodian. VII, 8. 10.)

Ῥαγοῦ, ὁ, *Ragavus*, nomen proprium viri hebr. Luc. III, 35.

Ῥαδιούργημα, τος, τό, (a ῥαδιουργέω, ducto a ῥᾴδιος et ἔργον, propr. factum leve vel ab animo levi profectum) *facinus, scelus.* Semel in N. T. Act. XVIII, 14. ῥᾳδιούργημα πονηρόν. (Lucian. de non temere credend. calumn. §. 20.)

Ῥαδιουργία, ας, ἡ, (a ῥᾳδιουργέω — facilitas agendi Xen. Cyr. I, 6. 34. levitas in agendo Xen. Mem. II, 1. 20.) *nequitia, versutia.* Extat tantum Act. XIII, 10. (Diod. Sic. V, 11. XX, 68. Polyb. XII, 10. 5.)

Ῥακά, *raka*, vox, ut videtur, chaldaica רֵיקָא, *vanus, stultus;* secundum alios: *homo vilis, ad quem exspuitur*, a רָקַק exspuit. Semel in N. T. Matth. V, 2.

Ῥάκος, εος, ους, τό, (a ῥήγνυμι frango, rumpo; pars abscissa, vestis detrita Cebet. Tab. c. 10. Artemid. I, 13.) *pars abscissa panni.* Bis in N. T. Matth. IX, 16 et Marc. II, 2.

Ῥαμᾶ, ἡ, *Pama*, hebr. רָמָה, urbs tribus beniaminiticae, vicina Betheli et Gibeae Jos. XVIII, 25. Judd. IV, 5. 1 Sam. XIX, 13. coll. Joseph. Arch. XVIII, 2. 3. Semel in N. T. Matth. II, 18. φωνὴ ἐν ῥαμᾶ ἠκούσθη i. e. ad Ramam usque clamor auditus est.

Ῥαντίζω, f. ίσω, (a ῥαντός sparsus) = ῥαίνω 1) *adspergo, conspergo*, sq. accus. rei vel person. Hebr. IX, 13. Cf. ad h. l. *Winer* bibl. Realw. p. 658. Solemne fuit apud Hebraeos, ut polluti purgarentur aqua mixta cinere iuvencae rubrae combustae. Hebr. IX, 19. 21. Ita LXX a חִיָּה Levit. VI, 20. [27.] — 2) metaph. *purgo, lustro, libero*, τὶ ἀπό τινος [vid. ἀπό p. 109.] Hebr. X, 22. ἐῤῥαντισμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς. de accus. h. l. cf. supra sub διαφθείρω ad verba διεφθαρμένοι τὸν νοῦν p. 295 fin. adnotata. Ita LXX pro חִטֵּא Ps. LI, 9. Saepius non reperitur in N. T.

Ῥαντισμός, οῦ, ὁ, (a ῥαντίζω adspergo; propr. adspersio) *lustratio, purgatio* Hebr. XII, 24. αἵματι ῥαντισμοῦ i. e. *sanguine lustrationi inserviente* cf. *Winer* p. 77. II. p. 60. *Matthiae* §. 367. p. 681. *Gesen.* p. 676, b. *Ewald* p. 572 sq. gram. min. p. 242. — 1 Petr. I, 2. εἰς — ῥαντισμὸν αἵματος ἰησοῦ χρ. *ad liberationem, quam efficit mors Jesu cruenta* i. e. *ut consequerentur veniam peccatorum, quae efficitur* vel *contingit morte Jesu cruenta.* — Saepius non legitur in N. T.

Ῥαπίζω, f. ίσω, (a ῥαπίς, virga; virgis caedo Herodot. VII, 35. VIII, 59. Polyb. VIII, 8. 6. colaphis caedo Dem. 787, 23.)

os palma caedo, alapas infligo, sq. accus. pers. Ita bis in N. T. Matth. V, 39. XXVI, 67. (Jos. Arch. VIII, 15. 4.)

Ῥάπισμα, τος, τό, (a ῥαπίζω ictus, qui virga incutitur) *alapa, ictus, qui palma incutitur alicui.* Ter in N. T. Marc. IV, 65. Joh. XVIII, 22. XIX, 3. (Alciphron. III, ep. 6. Ignotam fuisse hanc vocem Graecis antiquioribus, post *Fischerum* de vit. Lexic. N. T. Prolus. III. docuit *Lobeck* ad Phryn. p. 175.

Ῥαφίς, ίδος, ἡ, (a ῥάπτω, suo) *acus.* Ter in N. T. Matth. XIX, 24. Marc. X, 25. Luc. XVIII, 25. (Hippo de morb. libr. II. c. 26. Nicet. Annal. VIII, 4.) Deesse huic vocab. antiquitatem atticam, neque tamen omnem vetustatem, docuit *Lobeck* ad Phryn. p. 90.

Ῥαχάβ, v. ῥαάβ.

Ῥαχήλ, ἡ, *Rachel*, hebr. רָחֵל nom. propr. uxoris Jacobi patriarchae. Semel in N. T. Matth. II, 18. — Desumta sunt huius loci verba ex Jerem. XXXI, 15. et quemadmodum apud Jeremiam Rachel deplorare dicitur sortem posterorum suorum e sede patria in exilium abductorum, ita Matthaeus eandem lugere dicit sortem matrum bethlehemiticarum.

Ῥεβέκκα, ης, ἡ, *Rebecca*, hebr. רִבְקָה nom. propr. uxoris Isaaci. Rom. IX, 10.

Ῥέδα, vel ῥέδη, ης, ἡ, *rheda*, genus vehiculi quatuor rotarum. Extat tantum Apoc. XVIII, 13.

Ῥεμφάν, ὁ, vel ῥαιφάν, vel ῥηφάν, *Remphan, Rephan*, nomen copticum, significans *Saturnum*, in Deorum numero habitum ab Arabibus, Aegyptiis, Phoeniciis, hebr. כִּיּוּן Amos. V, 26. Legitur tantum Act. VII, 43. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 604.

Ῥέω, f. ῥεύσω, [Graeci melioris notae: ῥεύσομαι, v. *Buttm.* §. 100, not. 8. gram. max. Vol. II. §. 113. p. 52. *Matthiae* §. 184, not. p. 327. *Winer* p. 47. coll. *Lobeck* ad Phryn. p. 739.] *fluo.* Semel in N. T. Joh. VII, 38. — LXX pro זוּב Exod. III, 8. נָזַל Cantic. IV, 16. (Herodian. VII, 1. 17. Plutarch. apophth. Mor. II. p. 24. edit. *Tauchn.* Xen. Anab. I, 2. 7.)

Ῥέω, perf. act. εἴρηκα pf. pass. εἴρημαι a. 1. ἐῤῥήθην et ἐῤῥέθην, fut. 3. εἰρήσομαι vid. εἴπον.

Ῥήγιον, ίου, τό, *Rhegium*, nom. propr. urbis littoralis Bruttiorum in Italia inferiore. Sita est e regione Siciliae et appellatur hodie *Reggio;* de eius origine cf. Diod. Sic. IV, 85. — Semel in N. T. Act. XXVIII, 13.

Ῥῆγμα, τος, τό, (a ῥήγνυμι rumpo) *quod ruptum est, ruptura, ruina.* Extat tantum Luc. VI, 49. τὸ ῥῆγμα τῆς οἰκίας. LXX pro בְּקִיעִים Amos. V, 11. (Polyb. XIII, 6. 8. Dem. 294, 21.)

Ῥήγνυμι, item ῥήσσω, [de qua forma ionica obvia, ut Hom. Iliad. XVIII, 571. ita Marc. II, 22. IX, 18 et 1 Regg. XI, 31. cf. Moeris p. 337. Thom. Mag. p. 788.] f. ῥήξω 1) *rumpo* a) propr. i. e. *frango, reissen, zerreissen*, sq. acc. Marc. II, 22. Luc. V, 37. ῥήγνυμαι, *rumpor* Matth. IX, 17. — LXX pro בָּקַה Num. XVI, 31. הָרַס Ezech. XXXIII, 20. נָטַשׁ Jes. XXXIII, 23. קָרַע Job. II, 12. (Diod. Sic. I, 19. XII, 59. Lucian. Dial. Deorr. XVII, 2. Xen. Cyr. I, 2. 16.) — b) ῥήγνυμι [εὐφροσύνην, plene LXX pro פָּצַח רִנָּה Jes. XLIX, 13. — absolute i. e. absque εὐφροσύνην] *in iubila erumpo* Gal. IV, 27. Ita LXX et פָּצַח Jes. LII, 9. (cf. Graecorum ῥήγνυμι φωνήν, vocem rumpo, die Stimme losreissen, die gleichsam gefesselte Stimme lösen und zu reden anfangen Herodot. I, 95. II, 2. deinde: in verba erumpo Herodot. V, 93. Dem. 126, 26. Artemid. II, 12. V, 68.) — 2) *lacero, dilacero aliquem*, τινά a) propr. Matth. VII, 6. μήποτε — ῥήξωσιν ὑμᾶς sc. canes. — b) de malo genio artus hominis distorquente Marc. IX, 18. ῥήσσει αὐτόν. Luc. IX, 42. LXX pro רָטַשׁ Jes. XIII, 16. (Artemid. I, 60.)

Ῥῆμα, τος, τό, 1) *verbum*, quatenus ore pronuntiatur, das *lebendig* ausgesprochene Wort, ut πᾶν ῥ. πονηρόν = *cuiuscunque generis convicium* Matth. V, 11. ῥ. ἀργόν XII, 36.— XXVII, 14. ῥήματα βλάσφημα Act. VI, 11. ῥήματα λαλεῖν κατά τινος = *maledicere alicui, impie loqui de aliquo* v. 13.— Hebr. XII, 19. (Herodian. II, 2. 7. Plut. apophth. Mor. II. p. 26 et 32. ed. *Tauchn.*) —

2) *dictum, effatum, sermo, Spruch, Ausspruch*, vid. λόγος no. 2. — a) universe Matth. XXVI, 75. Marc. XIV, 72. Luc. I, 38. II, 50. IX, 45. XVIII, 34. XX, 26. vide de h. l. ἐπιλαμβάνομαι p. 602. — Act. XI, 16. XXVIII, 25. Rom. X, 18. — Luc. VII, 1. XXIV, 8. 11. Joh. VIII, 20. X, 21. Act. II, 14. X, 44. XI, 14. XVI, 38. XXVI, 25. 2 Cor. XII, 4. 2 Petr. III, 2. Jud. v. 17. — (Dem. 237, 11. Xen. Cyr. VIII, 4. 15.) — b) de dictis pertinentibus ad homines de religione et rebus div. edocendos = *doctrina* Joh. VI, 63. XIV, 10. Act. X, 37. Rom. X, 8. 1 Petr. I, 25. — Act. XIII, 42. — ῥήματα ζωῆς αἰωνίου i. e. *doctrina vitam et felicitatem aeternam promittens et largiens* Joh. VI, 68. — τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης i. e. *tantam felicitatem promittens* Act. V, 20. cf. *Winer* p. 92. — ῥῆμα τοῦ θεοῦ i. e. *doctrina Deum auctorem habens, doctrina divina* Rom. X, 17. Eph. VI, 17. 1 Petr. I, 25.— Joh. III, 34. VIII, 47. XVII, 8. — χριστοῦ i. e. *doctrina Christum interpretem habens* Joh. V, 47. XII, 47. 48. XV, 7. — c) de dictis spectantibus ad officia incumbentia vel iniungenda alicui = *iussus, mandatum* Luc. V, 5. Act. X, 22. θεοῦ *mandatum Dei* Luc. III, 2. — Matth. IV, 4? Luc. IV, 4? cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 161 sq. — vel *iussus Dei* Hebr.

XI, 3. — *ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ* = *ῥήματι δυνατῷ αὐτοῦ* Hebr. I, 3. — — d) de oraculis divinis aa) universe, sq. *τοῦ θεοῦ* Apoc. XVII, 17. — bb) de oraculis divinis bona certa promittentibus = *promissum*, sq. *θεοῦ* Luc. II, 29. Hebr. VI, 5. — absque *θεοῦ* Eph. V, 26. *τὸ λοῦτρον τοῦ ὕδατος ἐν* [= coniunctum cum, comitem habens] *ῥήματι*. Cf. *ἐν* p. 529. —

3) metonym. ***res**, de qua dicitur* vel *sermo fit*, *Gegenstand der Rede* i. e. a) *res verbis* ante *exposita*, *res, de qua* nunc *sermo fuit* Luc. II, 15. quo loco verbis *τὸ ῥῆμα τοῦτο* explicationis ergo additur *τὸ γεγονὸς, ὃ — κύριος*. v. 17. — *πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα* Luc. I, 65. II, 19. 51. — Ita LXX et דָּבָר Gen. XV, 1. XXII, 1. — b) *res, de qua disceptatur, causa*, *Rechtssache*, *Streitsache* Matth. XVIII, 16. 2 Cor. XIII, 1. — Ita LXX et דָּבָר Exod. XVIII, 22. Deut. XIX, 15. — c) *res promissa* Luc. I, 37. coll. LXX Gen. XVIII, 14. Alii ad num. 4. referunt h. l.

4) ad normam hebr. דָּבָר *aliquid, res*, *πᾶν ῥῆμα*, *res quaecunque* Matth. IV, 4. Luc. IV, 4. — Ita LXX *πᾶν ῥῆμα* pro כֹּל Deut. VIII, 3. — Luc. I, 37. — Cf. quae habet de usu fere simili vocis *ἔπος* *Passow* I. p. 582. — Saepius non legitur in N. T.

Ῥησά, ὁ, *Rhesa*, nom. propr. viri Luc. III, 27.

Ῥήσσω, v. *ῥήγνυμι*.

Ῥήτωρ, *ορος*, ὁ, *rhetor*, *orator*, *patronus causarum*. Semel in N. T. Act. XXIV, 1. (Diod. Sic. XVI, 85. Plutarch. apophth. Mor. II. p. 27. Polyb. XXVI, 16. 6. Xen. Mem. IV, 6. 15. Thuc. VIII, 1.) —

Ῥητῶς, adv. *diserte*, *disertis verbis*. Extat tantum 1 Tim. IV, 1. *ῥητῶς λέγει*. (Diog. Laërt. VII, 88. VIII, 81. Polyb. II, 23. 5.)

Ῥίζα, *ης*, ἡ, 1) *radix* a) propr. Matth. III, 10 et Luc. III, 9. *ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν — κεῖται*. Matth. XIII, 6. Marc. IV, 6. — Marc. XI, 20. *ἐκ ῥιζῶν* *von der Wurzel aus*, *radicitus*. (Aelian. V. H. II, 14. Xen. Oecon. XVII, 12.) — b) trop. *ἔχω ῥίζαν* vel *ἔχω ῥίζαν ἐν ἐμαυτῷ* sc. *τοῦ λόγου* i. e. *radices agere patior in animo meo* sc. *doctrinam* Matth. XIII, 21. Marc. IV, 17. Luc. VIII, 13. — c) metaph. pro: *causa, origo, fons* 1 Tim. VI, 10. *ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστιν ἡ φιλαργυρία*. (Siracid. I, 25. Sapient. XV, 3. — *πηγὴ γὰρ καὶ ῥίζα καλοκἀγαθίας τὸ νομίμου τυχεῖν παιδείας* Plut. de pueror. educ. c. 7. Mor. I. p. 8. ed. *Tauchn.*) — 2) metonym. *id, quod provenit e radice* a) *planta* aa) universe Hebr. XII, 15. — Ita LXX et hebr. שֹׁרֶשׁ Deut. XXIX, 18. — bb) synecdoch. *radix cum trunco* Rom. XI, 16—18 bis.

ubi, ad quos proxime pertinebat felicitas per Christum parata, trunco comparantur, aliorum vero populorum cives ad eandem a Deo felicitatem invitati ramis conferuntur trunco insitis. — b) metaph. *proles, unus ex posteris alicuius* Rom. XV, 12. ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαί. Apoc. V, 5. XXII, 16. Ita LXX et hebr. שֹׁרֶשׁ Jes. XI, 10. LIII, 2. (Siracid. XL, 15. XLVII, 22. 1 Macc. I, 11.)

Ῥιζόω, ῶ, f. ώσω, (a ῥίζα radix) *radices ago, radicibus munio*, ἐῤῥιζωμένος, *radicibus munitus* [propr. Hom. Odyss. XIII, 163.] metaph. *firmus, constans, fest wie eingewurzelt.* Bis in N. T. a) sq. ἐν c. dat. rei Eph. III, 18. Col. II, 7. (Plut. de puer. educ. c. 9. Mor. I. p. 13. ed. *Tauchn.*) —

Ῥιπή, ῆς, ἡ, (a ῥίπτω iacio, moveo) *iactus, ictus*, ὀφθαλμοῦ *ictus oculi, ein Augenblick.* Semel in N. T. 1 Cor. XV, 52. (de motu vel impetu Hom. Iliad. VIII, 355. Apollon. Argon. II, 1116. IV, 851.) —

Ῥιπίζω, f. ίσω, (a ῥιπίς flabellum; flabello excito ignem Aristoph. Acharn. 888.) *agito, iacto* Jac. I, 6.

Ῥίπτω, f. ψω, 1) *iacio* a) de proiicientibus aa) τινὰ εἴς τι Luc. IV, 35. XVII, 2. — LXX ὑποκάτω τινός pro הִשְׁלִיךְ Gen. XXI, 15. (τινὰ εἴς τι Cebet. tab. c. 10. Diod. Sic. II, 4. Aelian. V. H. II, 7. Dem. 883, 27. Xen. Anab. III, 3. 1.) — bb) τί Act. XXVII, 19. — addito ἔκ τινος Act. XXVII, 29. (Dem. 798, 25.) — additur ἐν c. dat. loci [cf. ἐν p. 537 sq.] Matth. XXVII, 5. — b) ῥίπτειν ἱμάτια i. e. *pallia iactare*, alii: *pallia abiicere* Act. XXII, 23. — Fuisse apud veteres vestium iactationem signum approbationis, vel delectationis, docent loci Lucian. de Saltat. §. 83. Aristaenet. I, 26. Ovid. Amorr. III, 2. 74. — c) *deponendi* sens. *hinlegen*, sq. τινὰ παρὰ τοὺς πόδας τινός Matth. XV, 30. (Dem. 413, 11.) — 2) *disiicio* i. e. *dissipo* Matth. IX, 36. ἐῤῥιμένοι [alii: *abiecti, neglecti.* Cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 355. Vide Lucian. Necyom. §. 17. Lucian. Amor. §. 33.] ὡςεὶ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. (Diod. Sic. XIII, 9.) Saepius non extat in N. T.

Ῥοβοάμ, ὁ, *Roboam, Rehabeam*, hebr. רְחַבְעָם nom. propr. filii Salomonis, et regis Judae, qui regnum auspicatus pertinacia sua effecit, ut tribuum XII israeliticarum decem Jerobeamum regem sibi sumerent, quo facto omnis Hebraeorum natio dividebatur in regnum Israelis vel Jerobeami et in regnum Judae vel Roboami. Matth. I, 7.

Ῥόδη, ῆς, ἡ, *Rhode*, nomen propr. ancillae cuiusdam Act. XII, 13.

Ῥόδος, ου, ἡ, *Rhodus*, Cycladum maris mediterranei celeberrima, cuius metropolis, Rhodi nomine insignis, portu erat instructa, ad cuius introitum exstructus erat Colossus rhodius Act. XXI, 2.

Ῥοιζηδόν, adv. (a ῥοῖζος, strepitus) i. q. *μετὰ ῥοίζου* i. e. *cum stridore* vel *fragore*. Extat tantum 2 Petr. III, 10. (Lycophron. 66. Hero ap. Musaeum 339.)

Ῥομφαία, *ας*, *ἡ*, *gladius*, [propr. genus gladii oblongi in humero dextro gestari soliti Plutarch. Vit. Aemil. c. 18.] Luc. II, 35. *σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία*, per imaginem pro: *sors tibi imminet longe tristissima.* — Apoc. I, 6. II, 12. 16. VI, 8. XIX, 15. 21. LXX pro חֶרֶב Gen. III, 24. Exod. V, 21. Saepius non legitur in N. T.

Ῥουβήν, *ὁ*, *Ruben*, hebr. רְאוּבֵן nom. propr. filii primogeniti Jacobi ex Lea. Apoc. VII, 5.

Ῥούθ, *ἡ*, *Ruth*, hebr. רוּת nom. propr. mulieris moabiticae, quae post mariti, Mahalonis, Bethlehemitae, obitum nupsit Boaso Matth. I, 5.

Ῥοῦφος, *ου*, *ὁ* *Rufus*, nom. propr. viri Marc. XV, 21. Rom. XVI, 13.

Ῥύμη, *ης*, *ἡ*, (i. q. ὁρμή, φορά, impetus Thuc. VII, 70. Xen. Cyr. VII, 1. 31. Dionys. Hal. Ant. V, 15.) *platea*. Quater in N. T. Matth. VI, 2. *ἐν ταῖς ῥύμαις*. Luc. XIV, 21. Act. IX, 11. XII, 10. (Tob. XIII, 17. Polyb. VI, 29. 1.) E temporibus novae comoediae ita dictam esse ῥύμην, docuit *Sturz* de dial. alex. p. 29 et *Lobeck* ad Phryn. p. 404. 405.

Ῥύομαι, f. ῥύσομαι, verb. depon. *eripio*, *libero*, *ich errette*, a. 1. p. ἐῤῥύσθην [cf. *Buttm.* §. 89, not. 1. gram. max. Vol. I. §. 100, not. 3. p. 448. *Matthiae* §. 191, 1. p. 336.] signif. passiva: *ereptus sum*, *liberatus sum* [vid. sub θεάομαι adnotata; serioris aetatis esse hunc aor. 1. p. docet *Passow* II. p. 648.] Legitur in N. T. a) sq. accus. person. Matth. XXVII, 43. 2 Petr. II, 7. (Aelian. V. H. IV, 5. Herodian. I, 4. 10. Hom. Iliad. XV, 290. XX, 194.) — b) absol. *ὁ ῥυόμενος*, *liberator*, *vindex* Rom. XI, 26. — Ita LXX pro גֹּאֵל Jes. LIX, 20. — c) sq. *τινὰ ἀπό τινος* Matth. VI, 8. [Luc. XI, 4.] Rom. XV, 31. 1 Thess. I, 10. 2 Thess. III, 10. 1 Tim. IV, 8. — Ita LXX pro נִצֵּר sq. מִן Ps. CXL, 1. Cf. *Winer* p. 80. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. I. p. 372. *Matthiae* §. 353, not. p. 665. — d) sq. *τινὰ ἐκ τινος* Luc. I, 74. Rom. VII, 24. 2 Cor. I, 10. Gal. I, 13. 2 Tim. III. 11. IV, 17. 2 Petr. II, 9. — LXX ita pro הִצִּיל sq. מִן Exod. VI, 6. (Diod. Sic. XII, 53. XIX, 60. Joseph. de vit. sua §. 15. Herodot. V, 49. — c. genit. simpl. Aelian. V. H. II, 4. XIII, 12.) cf. *Winer* l. l. *Matthiae* l. l. *Fischer* l. l. p. 361. 372 sq. — De huius verbi etymol. cf. *Buttm.* §. 100. gram. max. Vol. II. §. 114. p. 134 sub ἐρύω. *Idem* Lexilog. I. p. 62. 66. coll. *Passow* II. p. 648. — Saepius non legitur in N. T.

Ῥυπαρεύομαι, f. εύσομαι, (a ῥυπαρός sordidus) *sordidus sum*, *sordesco*. Legitur tantum Apoc. XXII, 11.

Ῥυπαρία, ας, ἡ, (a ῥυπαρός) *sordes* [propr. Plutarch. praecept. coniugal. c. 28. Mor. I. p. 330. ed. *Tauchn.*] metaph. *sordes animi, vitium.* Extat tantum Jacob I, 21. ἀποθέμενοι πᾶσαν ῥυπαρίαν.

Ῥυπαρός, ά, όν, (a ῥύπος sordes) *sordidus*, a) propr. Jac. II, 2. πτωχὸς ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι. LXX ita pro צֹאָה Zach. III, 3. 4. (Joseph. Arch. VII, 11. Artemid. II, 3. Cebet. Tab. c. 10. Plut. de sera numin. vindict. c. 22. Mor. IV. p. 40. ed. *Tauchn.*) — b) metaph. = *turpis, vitio contaminatus* Apoc. XXII, 11. — Saepius non habetur in N. T.

Ῥύπος, ου, ὁ, *sordes, squalor.* Semel in N. T. 1 Petr. III, 21. — (Polyb. XXXII, 7. 8.)

Ῥυπόω, ῶ, i. q. ῥυπαρεύομαι. Apoc. XXII, 11. e lect. vulg.

Ῥύσις, εως, ἡ, = ῥεῦσις (a ῥέω fluo) *fluxus, profluvium.* Ter in N. T. τοῦ αἵματος Marc. V, 25. Luc. VIII, 43. 44. LXX pro זוֹב Levit. XV, 2. 3.

Ῥυτίς, ίδος, ἡ, (a ῥύω contraho) *ruga.* Semel in N. T. Eph. V, 27. quo loco ἡ ἐκκλησία, quatenus macula et vitio caret, comparatur sponsae rugas non habenti = formosae. (propr. Diod. Sic. IV, 51.)

Ῥωμαϊκός, ή, όν, (a ῥώμη roma) *romanus* Luc. XXIII, 38. (Polyb. III, 107, 12. Herodian. IV, 7. 4.)

Ῥωμαῖος, ου, ὁ, *Romanus, civis romanus* Joh. XI, 48. Act. II, 10. XVI, 21. al. Plut. apophth. Pyrrhi Mor. II. p. 34. ed. *Tauchn.*)

Ῥωμαϊστί, adv. *romane, latine.* Semel in N. T. Joh. XIX, 10. — De adverbiis exeuntibus in ιστί v. sub ἑβραϊστί monita.

Ῥώμη, ης, ἡ, *Roma*, celeberrima imperii romani metropolis Act. XVIII, 2. XIX, 21. Rom. I, 7. 15. 2 Tim. I, 17. cet. (Herodian. IV, 7. 4. Artemid. IV, 22. Diod. Sic. IV, 21.)

Ῥώννυμι, f. ῥώσω, *roboro*, perf. pass. ἔῤῥωμαι *valeo*, hinc formula in fine epistolarum apud Graecos solemnis ἔῤῥωσο et plur. ἔῤῥωσθε. Ita bis in N. T. Act. XV, 29. XXIII, 30. (Artemid. III, 44. Xen. Cyr. IV, 5. 33.)

Σ.

Σαβαχθανί, *deseruisti me.* Vox chaldaica שְׁבַקְתַּנִי a verbo שְׁבַק obvio Dan. IV, 12. 20. 23. — Bis in N. T. Matth. XXVII, 46 et Marc. XV, 34 coll. Ps. XXII, 1.

Σαβαώθ, vel σαββαώθ, vox hebr. צְבָאוֹת, *exercitus*, κύριος σαβαώθ i. q. יְהוָֹה צְבָאוֹת vel אֱלֹהֵי צְבָאוֹת dominus vel deus exercituum i. e. vel angelorum throno Jovae adstantium 2 Chron. XVIII, 18. vel astrorum Jerem.

XXXIII, 22. Notio universa latens sub his vocabulis est: *Deus summus*. Bis in N. T. Rom. IX, 29. Jac. V, 4.

Σαββατισμός, οῦ, ὁ, (a *σαββατίζω* i. q. שָׁבַת cessavit a labore, cessando a labore Sabbatum egit Levit. XXIII, 32 et ibi LXX.) *cessatio a labore*, *feriatio* i. q. *κατάπαυσις*. Semel in N. T. Hebr. IV, 9. — (Plutarch. de superstit. c. 3. Mor. I. p. 386. ed. *Tauchn.*)

Σάββατον, ου, τό, item plur. significatione singularis *τὰ σάββατα* vel a *σάββατ*, τος, τό cf. *Passow* II. p. 653. vel a forma chaldaica שַׁבְּתָא v. *Winer* p. 73 et II, 23. — de dativo plur. *τοῖς σάββασι*, quem habet etiam Meleag. 83, 4. in Anth. gr. Vol. I. p. 25. ed. *Jacobs*. *Buttm.* §. 51. gram. max. Vol. I. §. 56, not. 14. p. 222. *Matthiae* §. 92, 3. p. 199. *Fischer* ad Well. Vol. II. p. 189. *Passow* l. l. *Winer* II. p. 23.—(propr. cessatio a labore; quies, hebr. שַׁבָּת) 1) *sabbatum Judaeorum* i. e. *septimus quisque hebdomadis dies*; celebrabatur hic dies antiquitus atque ex lege Mosis cessatione a labore, sacrificio offerendo, *τῇ προθέσει τῶν ἄρτων* vel panibus sacris proponendis, post exilium etiam conventibus sacris in synagoga habitis, item praelegendis et explicandis nunc Mosis [Paraschen], nunc prophetarum [Haphtharen], nunc aliis V. T. libris [Megilloth]. Cf. Nehem. VIII, 6. Exod. XX, 8—11. XXXI, 12—17. XXXIV, 21. Levit. XXIV, 8. Num. XXVIII, 9. Deut. V, 12 — 14. Jer. XVII, 27. — Legitur ita in N. T. a) singulari numero aa) universe Matth. XII, 8. Marc. II, 27 bis. v. 28. VI, 2. XVI, 1. Luc. VI, 5. XIII, 14. 16. XIV, 5. Joh. V, 18. IX, 16. XIX, 31. — Luc. XXIII, 54. Joh. V, 9. 10. IX, 14. *σαββάτου ὁδός* Act. I, 12. Vide *ὁδός* et Exod. XVI, 29. ex quo loco male intellecto mala Judaeorum superstitio collegit, non nisi iter mille passuum facere licere sibi sabbato. (Jos. de vit. sua §. 32. de bell. iud. II, 17. 10.) — — bb) dat. *σαββάτῳ*, item *τῷ σαββάτῳ* *die sabbati* Matth. XXIV, 20. Luc. XIV, 1. — Luc. XIII, 14. 15. XIV, 3. Act. XIII, 44. — cf. *Matthiae* §. 406. p. 742. — cc) *ἐν σαββάτῳ* item *ἐν τῷ σαββάτῳ*, *die Sabbati* cf. *Matthiae* l. l. Matth. XII, 2. Luc. VI, 1. 6. Joh. V, 16. VII, 22. 23. Luc. VI, 7. Joh. XIX, 31. — dd) accus. *τὸ σάββατον*, *per sabbatum*, *den Sabbat über* Luc. XXIII, 56. cf. *Matthiae* §. 425, 2. a. b. p. 785.— *εἰς τὸ μεταξὺ σ.* Act. XIII, 42. Vide *εἰς* p. 426 sq. — — *κατὰ πᾶν σ.* *singulis sabbatis* Act. XIII, 27. XV, 21. XVIII, 4. — Ita LXX et שַׁבָּת 2 Regg. XVI, 29. — — b) pluralis legitur aa) significatione pluralis, ut *ἐπὶ σάββατα τρία* Act. XVII, 2. *ἐν μέρει — σαββάτων* Col. II, 16. Cf. de h. l. *μέρος*. — bb) signific. singularis α) universe Luc. IV, 16. Act. XIII, 14. XVI, 13. — Ita LXX et שַׁבָּתוֹת Exod. XXXI, 14. pro שַׁבָּת XIX, 70. Levit. XXIII, 32. (Jos. Ant. I, 1. 1. Jac. Anth. gr. l. l.) — β) *ὀψὲ — σαββάτων* Matth. XXVIII, 1.

Vide ὀψέ. — γ) dat. τοῖς σάββασι, *die sabbati* Matth. XII, 1. 5. 10. 11. 12. Marc. I 21. III, 2. 4. Luc. VI, 9. (Jos. de vit. sua §. 54. de bell. iud. I, 7. 3.) — δ) ἐν τοῖς σάββασι, *die sabbati* Marc. II, 23. 24. Luc. IV, 31. VI, 2. XIII, 10. (Jos. Ant. XIII, 8. 4.) —

2) *septimana*, *hebdomas*, *die Woche* a) singul. numero aa) universe πρώτῃ σαββάτου Marc. XVI, 9. — bb) τοῦ σαββάτου i. e. *intra septimanae spatium* Luc. XVIII, 12. cf. *Matthiae* §. 377, b. p. 692. — b) plural., ut εἰς μίαν [ex hebr. = εἰς πρώτην ἡμέραν, vid. εἰς p. 440.] σαββάτων Matth. XXVIII, 1. — τῆς μιᾶς σαββάτων i. e. *primo die hebdomadis* Marc. XVI, 2. Cf. *Matthiae* §. 377, a. b. p. 692.— τῇ μιᾷ τῶν σ. Luc. XXIV, 1. Joh. XX, 1. 19. Act. XX, 7. — κατὰ μίαν σαββάτων i. e. *singulis primis hebdomadis diebus* 1 Cor. XVI, 2. (σάββατα Anth. gr. Vol. I. p. 25. ed. *Jacobs.*) Saepius non extat in N. T.

Σαγήνη, ης, ἡ, *verriculum*, genus retis piscatorii maioris, profunde sub aquas pertingentis et ipsum fundum quasi verrentis. Legitur tantum Matth. XIII, 47. — LXX pro: חֵרֶם Ezech. XXVI, 5. 14. Aesop. fab. 13. Artemid. II, 14. Aelian. H. A. XI, 2.)

Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, *Sadducaeus*, *Sadducaeorum sectae addictus.* Insigniebatur enim Jesu aetate hoc nomine pars Judaeorum, dissentiens quidem a Pharisaeis, conspirans tamen cum iisdem, ubi de Jesu opprimendo et mortis supplicio afficiendo ageretur. Nomen, ut videtur, traxerunt ab hebr. צַדִּיק, non, ut aliis placuit, a Sadoco quodam, quem Talmudistae seculo tertio ante Jesum vixisse tradiderunt. Missis ταῖς παραδόσεσι et legibus non scriptis libros tantum V. T. fontem esse religionis iudaicae statuerunt et quemadmodum repudiabant Pharisaeorum daemonologiam atque angelos esse negabant, ita neque corporis post mortem resurrectionem neque doctrinam de praemiis et poena in vita altera expectandis admittebant Jos. Arch. VIII, 1. de bell. iud. XII, 8. Cum porro Pharisaei a fato vel a providentia hominum facta pendere affirmarent, Sadducaei ab arbitrio potius humano repetenda ea esse statuerunt Joseph. Arch. XIII, 5. et de bell. iud. II, 8. Denique idem Josephus Judaeorum nobilioribus et principibus potissimum placuisse Sadducaeorum decreta tradit atque moribus severioribus usos eos esse auctor est. cf. Joseph. Arch XVIII, 1. et de bell. iud. II, 8. — Matth. III, 7. XVI, 1. 6. 11. 12. XXII, 23. 34. Marc. XII, 18. Luc. XX, 27. Act. IV, 1. V, 17. XXIII, 6—8. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 588.

Σαδώκ, ὁ, *Sadok*, nom. propr. viri hebr. צָדוֹק Matth. I, 14.

Σαίνομαι, (a σαίνω moveo, de canibus, leonibus et aliis animalibus, quae cauda mota blandiuntur Aelian. V. H.

XIII, 42. Hom. Odyss. XVI, 6. Lucian. Dial. Deorr. XII, 3.) *moveor*, metaph. *perturbor*. Semel in N. T. 1 Thess. III, 3. cf. de huius loci verbis: τῷ μηδένα σαίνεσθαι supra sub ὁ, ἡ, τό p. 143 extr. adnotata.

Σάκκος, ου, ὁ, *saccus* i. e. genus tunicae sordidae, atrae, e filis crassis textae et sacci instar in corpore haerentis hebr. שַׂק Joseph. de bell. iud. I, 17. ἐσθὴς ἐκ τριχῶν πεποιημένη. Lat. *cilicium*. Quater in N. T. Matth. XI, 21. Luc. X, 13. Apoc. VI, 12. XI, 3. Ita LXX pro שַׂק 1 Regg. XXI, 27. Jes. XX, 2. XXXVII, 1. Uti apud Hebraeos eiusmodi veste utebantur prophetae, vitam severiorem agentes, ita eadem incedebant etiam apud eosdem lugentes cf. locos V. T. modo laudatos et Joseph. Arch. V, 1. 2. VII, 7. 4. VIII, 14. 4. et de bell. iud. II, 12. 5. et *Winer* bibl. Realw. p. 587. 588. — Denique nunc ubique σάκκος, σάκκιον, σακκίζειν legi atque adeo illis ipsis locis, quos Grammatici ad probandam scripturam σάκος, σάκιον, σακίζειν proferunt, auctor est *Lobeck* ad Phryn. p. 257.

Σαλά, ὁ, *Sala*, hebr. שֶׁלַח nom. propr. viri hebr. Luc. III, 35.

Σαλαθιήλ, ὁ, *Salathiel*, hebr. שְׁאַלְתִּיאֵל nom. proprium viri hebr. Luc. III, 27.

Σαλαμίς, ῖνος, ἡ, *Salamis*, urbs primaria insulae Cypri, post *Constantia* appellata. Act. XIII, 5. (Strabo XIV, 6. Herodot. IV, 62.)

Σαλείμ, ἡ, *Salim*, nom. propr. urbis Joh. III, 23. memoratae.

Σαλεύω, f. εύσω, (a σάλος quod vid.) 1) *commoveo, concutio, ich setze in eine schwankende Bewegung*, ut fieri solet in mari, in terrae motu, in tonitru, in rebus vento agitatis a) proprie, sq. accus. rei Matth. XI, 7. XXIV, 29. Marc. XIII, 25. Luc. VI, 48. VII, 24. XXI, 26. Act. IV, 31. XVI, 26. Hebr. XII, 26. — μέτρον σεσαλευμένον i. e. *mensura, quae concutiendo repleta est* Luc. VI, 38. — LXX pro נוּעַ Ps. XVIII, 7 vel 8. (Diod. Sic. XII, 47. XIII, 100. Jos. ant. VIII, 5. 2.) — b) trop. Hebr. XII, 27. quo loco oeconomia mosaica, *mutationi obnoxia*, comparatur τοῖς σαλευομένοις i. e. rebus concussioni obnoxiis, i. e. *dem Wandelbaren, keinen festen Stand Habenden*, religio contra christiana τοῖς μὴ σαλευομένοις i. e. rebus, quae loco suo *non* moventur = *dem Unwandelbaren*. „Cognomine τῶν σαλευομένων appellatur Judaismus a commoto concussoque monte Sinai, ut cogites, religionem, in concusso monte primum promulgatam, ipsam, si licet dicere, concussibilem i. e. commutabilem seu non semper stabilem“ *Böhme* epist. ad Hebr. p. 728. — c) metaph. aa) ὄχλον vel τοὺς ὄχλους σ. i. e. *concito populum* vel

populi multitudinem, die Volksmenge in unruhige Bewegung setzen, aufregen, aufreitzen Act. XVII, 13. (Herodian. II, 8. 6. Soph. Oed. R. v. 22. 23) — bb) τινά i. e. *perturbo aliquem* i. e. *animum alicuius perturbo* Act. II, 20. (1 Macc. VI, 8.)— addito ἀπὸ τοῦ νοός, explica: σαλεύω τινὰ καὶ μετακινῶ [cf. Col. I, 23. similiter κινεῖσθαι et σαλεύεσθαι leguntur Plut. adv. Colot. c. 16. Mor. VI. p. 242. ed. *Tauchn.*] ἀπὸ τοῦ νοός *perturbo et a mentis statu deiicio* 2 Thess. II, 2. Cf. *Winer* p. 104. II. p. 81. — Saepius non extat in N. T.

Σαλήμ, ἡ, *Salem*, hebr. שָׁלֵם nom. propr. urbis, et ut videtur, eiusdem, quae postea Hierosolyma appellabatur Hebr. VII, 1. 2. (Joseph. Arch. I, 10. 2.)

Σαλμών, ὁ, *Salmon*, hebr. שַׂלְמוֹן, nom. propr. viri hebr. Matth. I, 4. 5. Luc. III, 32.

Σαλμώνη, ης, ἡ, *Salmone*; erat promontorium insulae Cretae orientale et ex parte boreale etiam, Cnido obversum Act. XXVII, 7. (Strabo X. p. 727. B.)

Σάλος, ου, ὁ, *iactatio, agitatio, maxime maris, die stete unruhige Bewegung des Meeres.* Semel in N. T. Luc. XXI. 25. ἠχούσης θαλάσσης καὶ σάλου· LXX pro זַעַף Jon. I, 15. (Diod. Sic. XX, 74. Lucian. Hermotim. 28.)

Σάλπιγξ, ιγγος, ἡ, *tuba* 1 Cor. XIV, 8. ἐὰν ἄδηλον φωνὴν σάλπιγξ δῷ. Apoc. I, 10. IV, 1. VIII, 2. 6. 13. IX, 14.— Uti regis adventus buccinarum strepitu a ministris annuntiatur, ita Dei praesentiam Hebr. XII, 19. item adventum Messiae gloriosum angeli dicuntur annuntiaturi Matth. XXIV, 31. 1 Cor. XV, 52. — 1 Thess. IV, 16. ἐν σαλπίγγι θεοῦ i. e. *tuba, quae canitur iussu Dei* vel *quae annuntiat Deum advenientem* cf. *Winer* p. 99 coll. p. 77. II. p. 60. *Matthiae* §. 367. p. 681. *Gesen.* p. 676, 6. *Ewald* p. 572 sq. gram. min. p. 242. — Ceterum conferatur cum loco paulino 1 Thess. IV, 16. locus 4 Esr. VI, 24. 25. exhibitus a *Bertholdtio* in Christologia Judaeorum p. 178. — LXX pro חֲצֹצְרָה 2 Regg. XII, 14. שׁוֹפָר 1 Sam. XIII, 3. יֹבֵל Jos. VI, 5. (Polyb. XV, 12. 2. Artemid. I, 56. Aelian. V. H. II, 44. Xen. Anab. IV, 2. 1.).

Σαλπίζω, f. ίσω, a. 1. act. ἐσάλπισα [de qua futuri et aor. forma serioris graecitatis pro forma antiquiore σαλπίγξω, ἐσάλπιγξα cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 191. *Buttm.* §. 83, 7, not. 1. gram. max. Vol. I. §. 92, not. 8. p. 383. *Matthiae* §. 177. p. 319. *Winer* p. 47.] *tuba cano* a) universe Matth. VI, 2. μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου· Apoc. VIII, 6—9. 10. 12. 13. IX, 1. 13. X, 7. XI, 15.— b) de angelis tuba canentibus in adventu Messiae 1 Cor. XV, 52. (σαλπίσω et ἐσάλπισα habent Aelian. V. H. I, 26. Joseph. Arch. VII, 11. Me-

chan. vett. p. 201. LXX Jes. XLIV, 23. 2 Chron. XIII, 14. — contra: σαλπίγξω, ἐσάλπιγξα Xen. Anab. I, 2. 17.) Saepius non extat in N. T.

Σαλπιστής, οῦ, ὁ, *tubicen.* Extat tantum Apoc. XVIII, 22. — (Theophr. Char. XXIV [XXV], 3. Dionys. Hal. Antiq. IV, 7 et 18. Chariton. VIII, 210. Sed maximam auctoritatem ab exemplorum multitudine et vetustate habere formam σαλπιγκτής obviam Thuc. VI, 69. Dem. 284, 26. Xen. Anab. IV, 3. 29. tum etiam σαλπικτής occurrere, docuit nuper *Lobeck* ad Phryn. p. 191.) —

Σαλώμη, ης, ἡ, *Salome*, nom. propr. mulieris. Fuit illa uxor Zebedaei, mater Jacobi et Johannis Apostolorum et, si fides habenda Nicephoro in H. Eccles. II, 3. filia Aggaei, fratris Zachariae illius, quem patrem legimus fuisse Johannis Baptistae Marc. XV, 40. XVI, 1.

Σαμάρεια, ας, ἡ, *Samaria*, hebr. שֹׁמְרוֹן 1) nomen propr. urbis, sitae in media Palaestina et exstructae ab Omri rege in monte eiusdem nominis. Fuit illa metropolis et sedes regum Israel vel decem tribuum et quemadmodum primum a rege Assyriorum Salmanassaro diruebatur, civibus regni israelitici maximam partem abductis, ita reaedificatam a civibus relictis et colonis assyriis delevit Johannes Hyrcanus. Denuo restituta a Gabinio Romano, nomen nacta est *Gabinia;* dono denique ab Augusto data Herodi Magno, ab hoc exornata non solum et amplificata, sed *Sebaste* etiam, i. e. *Augusta* appellata est. Hodie vicus est ignobilis *Schemrun* nomine insignitus. Cf. 1 Regg. XVI, 24. XXII, 52. Jer. XXIII, 13. Ezech. XVI, 46. Amos. IV, 1. VI, 1. Mich. I, 3—8. coll. Joseph. Arch. XIII, 18. XIV, 10. XV, 11. et de bell. iud. I, 6. Legitur in N. T. a) propr. Act. VIII, 5. εἰς πόλιν τῆς σαμαρείας, ex hebr. pro: εἰς πόλιν τὴν σαμάρειαν cf. *Gesen.* p. 677, 2. — b) metonym. pro: *cives urbis Samariae* Act. VIII, 14. — 2) *ager Samaritanus*, cuius caput erat urbs Samaria Luc. XVII, 11. Joh. IV, 4. 5. 7. Act. I, 8. VIII, 1. 9. IX, 31. XV, 3. Ita שֹׁמְרוֹן 2 Regg. XVII, 26. XXIII, 19.

Σαμαρείτης, ου, ὁ, *Samarita*, *Samaritanus*, *civis urbis* vel *regionis Samariae.* Insignitur hoc nomine natio, ortum ducens ab Israelitis mixtis olim cum gentilibus. Maxima enim pars civium regni Israel cum in exilium abducta esset, Salmanassar, Assyriae rex, colonos in hanc terram misit Babylonia, Cutha, Ava, Havath et Sepharvaim oriundos, cum quibus, qui remanserant in patria Israelitae ita sese miscuerunt, ut in unam tandem nationem coalescerent 2 Regg. XVII, 24. Uti vero haecce nationis samaritanae origo Judaeorum animos offendit, ita etiam hoc nomine eandem odio habebant, quod, repudiatis reliquis V. T. libris, Pentateuchum

solum admittebat. Quare frustra a Judaeis patriae restitutis urbisque Hierosolymae et templi instaurationem parantibus petierunt Samaritani, ut fratres et cives agnoscerentur atque in civitatis restituendae societatem admitterentur 2 Regg. XVII, 26. Esr. IV, 1. Qua re adeo offendebantur Samaritani, ut non solum calumniando Judaeos apud Persarum reges templi et civitatis iudaicae restitutionem impedirent Esr. IV, 4. Neh. IV, 1. sed, respicientes verba Mosis Deut. XXVII, 11—13. praecipientis, ut terram Palaestinam ingressi in monte גְּרִזִים sacra prima facerent Israelitae, sibi ipsis etiam templum in monte Garizim, prope Sichem urbem sito, exstruerent, sacra ad normam legis mosaicae facientes. Tantum igitur abfuit, ut quod olim iam erga Samaritanos animo conceperant odium Judaei, tempore succedente minueretur ac deleretur, ut istis illorum conaminibus aleretur et augeretur 2 Macc. VI, 2. Jos. Arch. XI, 8. XXIII, 6. Hinc nominis Samaritani apud Judaeos infamia Joh. VIII, 48. atque consuetudinis mutuae fuga et aversatio Joh. IV, 8. Imo incusabantur etiam Samaritani loci Deut. XXVII, 11—13. depravati, mutantes עֵיבָל in גְּרִזִים sic, ut in quo monte iusserit Deus ex opinione Samaritanorum preces faustas fieri, diris potius eloquendis voluerit inservire. Templum denique Samaritanum quanquam ao. circiter 129 a. Chr. a Johanne Hyrcano deletum fuerit Jos. Arch. XIII, 18. tamen apud Samaritanos non solum aequales Jesu sacer habebatur mons Garizim Joh. IV, 23. sed eundem hodie etiam posteri eorum, Naplum urbem incolentes, eodem honore prosequuntur. Uti postremo libri N. T. a Samaritanis etiam expectatum esse Jesu tempore Messiam testes sunt, ita iidem multos eorum secutos esse Christianorum sacra tradunt Act. VIII, 1 sqq. IX, 31. XV, 2. — Commemorantur Samaritae Matth. X, 5. Luc. IX, 52. X, 33. XVII, 16. Joh. IV, 9. 39. 40. VIII, 48. Act. VIII, 25.

Σαμαρεῖτις, ιδος, ἡ, *Samaritana* Joh. IV, 9. (σ. χώρα Jos. de bell. iud. III, 3. 4.)

Σαμοθρᾴκη, ης, ἡ, *Samothrace*, nom. insulae maris aegaei ad Thraciam sitae, ubi Hebron fluvius in mare sese exonerat. Inclaruit haec urbs, a Samiis exulibus, ut videtur, nomen nacta, cum Dardana olim vel Leucania appellata esset, Cereris et Proserpinae mysteriis Act. XVI, 11. (Plin. H. N. V, 12. Diod. Sic. III, 54. V, 47.)

Σάμος, ου, ἡ, *Samus*, nomen insulae in mari aegaeo vel icario versus Joniam sitae. Celebrata olim fuit ob Junonis, cui sacra erat, cultum, item ob vasa fictilia praestantissima ibi confecta, denique a Pythagorae, cuius patria fuit, nomine Act. XX, 15. (Diod. Sic. V, 81. Plin. H. N. V, 37. XXXV, 46.)

Σαμουήλ, ὁ, *Samuel*, hebr. שְׁמוּאֵל. Fuit Samuel filius Elkanae et Hannae, gente Levita, vates hebraeus, *τῶν* שֹׁפְטִים hebraicorum ultimus, vir de republica et religione israelitica meritissimus, quem reges non solum constituisse constat Saulum et Davidem, sed auctorem etiam fuisse scholarum propheticarum libri sacri tradunt 1 Sam. I, 19. III. VII, 15 sqq. X, 25. XII, 9. XIII, 11 sqq. XV, 1 sqq. — Act. III, 24. XIII, 20. Hebr. XI, 32.

Σαμψών, ὁ, *Simson*, hebr. שִׁמְשׁוֹן, unus ex שֹׁפְטִים Hebraeorum, celeberrimus robore ac fortitudine, qua cives suos a Philistaeorum imperio defendebat. Res a Simsone gestas multum similitudinis habere cum rebus gestis Herculis Graecorum, multi iam observarunt. Cf. Judd. XIII — XVI. *Winer* bibl. Realw. p. 641—643. — Hebr. XI, 32.

Σανδάλιον, ου, τό, (dem. a σάνδαλον Aelian. V. H. I, 18.) *sandalium* i. e. *solea* vel *lignea*, vel *coriacea*, *tegens plantam pedis et funiculis superne pedibus alligata*. Quemadmodum feminae graecae habebant ancillas sandali gerulas, ita apud Hebraeos servorum erat, sandalia alligare et solvere Marc. VI, 9. Act. XII, 8. LXX pro נְעָלִים et נְעָלוֹת Jos. IX, 5. Jes. XX, 2. (Joseph. Arch. IV, 8. 23. Herodot. II, 91.) cf. *Winer* bibl. Realw. p. 621 sq.

Σανίς, ίδος, ἡ, *asser*, *tabula*, *Bret.* Extat tantum Act. XXVII, 44. — LXX pro לֻחֹתַיִם Ezech. XXVII, 5. (Polyb. II, 5. 5. Aeschin. 59, 11.)

Σαούλ, ὁ, *Saul*, hebr. שָׁאוּל, nom. propr. 1) primi regis Israelitarum, Beniaminitae, filii Kis Act. XIII, 21. — 2) nomen iudaicum Pauli Apostoli, terminatione graeca: *σαῦλος* Act. IX, 4. 17. XXII, 7. 13. XXVI, 14.

Σαπρός, ά, όν, (a σήπω putrefacio) *putridus*, *putredini obnoxius* a) propr. de arbore et frugibus, item de piscibus putrescentibus Matth. VII, 17. 18. XII, 33. XIII, 48. Luc. VI, 43. (Arrian. diss. epict. IV, 4. Dem. 615, 11.) — b) metaph. *putridus* i. e. *turpis*, *pravus*, ut λόγος Eph. IV, 29. (Arrian. diss. epict. III, 22. et *putris* Horat. Od. I, 36. v. 17.) cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 377. 378.

Σαπφείρη, ης, ἡ, *Sapphira*, nom. propr. mulieris Act. V, 1. memoratae.

Σάπφειρος, ου, ἡ, *Sapphirus*, lapis pretiosus coloris cerulei, hebr. סַפִּיר Apoc. XXI, 19 coll. Job. XXVIII, 6. 16. et ibi LXX.

Σαργάνη, ης, ἡ, (funis contortus, vinculum Aeschyl. Suppl. 801.) *corbis*, *scorta e funibus facta*. Semel in N. T. 2 Cor. XI, 33. (Athen. III. p. 119. B. p. 407. E.)

Σάρδεις, ων, αἱ, *Sardes*, *ium*, metropolis Lydiae, regia Croesi, sita ad radices montis Tmoli, opulentissima et infamis

moribus et libidine civium suorum Apoc. I, 11. III, 1. 4. (Herodot. I, 30. Diod. Sic. XIII, 70. Xen. Cyr. VII, 1. 11.)

Σάρδινος, vid. σάρδιος.

Σάρδιος, ου, ὁ, *Sardius.* Genus lapidis pretiosi colore rubro vel etiam carneo, unde Carneolus vel Carniol appellatur. Apoc. IV, 3. quo loco legitur etiam σάρδινος. Apoc. XXI, 20. LXX pro אֹדֶם Exod. XXVIII, 17.

Σαρδόνυξ, υχος, ὁ, (a σάρδιος et ὄνυξ) *Sardonyx,* gemma ex sarda ruborem et ex onyche alborem habens Apoc. XXI, 20. (Plin. H. N. XXXVII, 12.)

Σάρεπτα, των, τά, *Sarepta,* hebr. צָרְפַת, urbs Phoeniciae, media inter Tyrum et Sidonem posita 1 Regg. XVII, 9. Obad. v. 29. — Luc. IV, 26. (Joseph. Arch. VIII, 12. 2.)

Σαρκικός, ή, όν, (a σάρξ, caro) *pertinens ad carnem,* quae, αἵματι animata, tegit ossa corporis, *fleischlich,* vel ut habent scriptores latini ecclesiastici: *carnalis, e,* [cf. Minuc. Felix in Octav. c. 32. Tertullian. de baptismo c. 7 extr.] a) adiuncta *imbecillitatis* et *imperfectionis* notione, aa) de personis: *pendens a carne imbecilla et obsequens sensibus, appetitionibus ac studiis, ad quae fert ea,* nos: *weltirdisch, fleischlich gesinnt, dem sinnlichen Princip hingegeben und folgend* [vid. σάρξ no. 1. B. b.], maxime ubi opp. πνευματικός i. e. qui regitur, ducitur πνεύματι, 1 Cor. III, [1.] 3. 4.— bb) de rebus: *congruus* τῇ σαρκί *imbecilli,* ut σοφία σ. i. e. *sapientia, qualis esse solet* ἐν τοῖς σαρκικοῖς *et ea tantum tractans, quae suaviter afficiunt* τὴν σάρκα, opp. χάρις τοῦ θεοῦ 2 Cor. I, 12. ὅπλα σαρκικά, *arma, qualia suppeditat* ἡ σάρξ = *arma infirma et parum ad depellendum hostem apta,* opp. δυνατός 2 Cor. X, 4. — b) adiuncta *vitiosi, indolis pravae* notione, vid. σάρξ no. 1. B. c. — aa) de personis: *pendens a prava, quae inhaeret* τῇ σάρκί, *indole* Rom. VII, 14. — bb) de rebus, ut ἐπιθυμίαι *cupiditates, quas excitat prava indoles* τῇ σαρκί *hominis inhaerens* 1 Petr. II, 11. — c) adiuncta φθορᾶς vel *interituri* notione, vid. σάρξ no. 1. B. c. — ut ἐντολή, ubi opp. ζωὴ ἀκατάλυτος Hebr. VII, 16. si sana lectio cf. *Griesb.* ad h. l. — d) adiuncta *vilitatis* notione, vid. σάρξ no. 2. B. d. — τὰ σαρκικά i. e. *bona spectantia ad* τὴν σάρκα, ita de bonis ad nutriendam τὴν σ. pertinentibus, et ex opp. τῶν πνευματικῶν Rom. XV, 27. 1 Cor. IX, 11. — Saepius non habetur in N. T.

Σαρκινός, ή, όν, 1) *carneus, a, um, fleischern* 2 Cor. III, 3. (Plut. adv. Colot. c. 27 ab init. bis. Mor. VI. p. 258. ed. *Tauchn.*) — 2) *a carne pendens* i. q. σαρκικός 1 Cor. III, 1. si lectio sana. Vide supra de h. l. sub σαρκικός et de

lectione eius *Griesb.* — Hebr. VII, 16. si sana lectio. Vide de h. l. sub σαρκικός et de lectione fluctuante inter σαρκινός et σαρκικός *Griesb.* ad h. l. — Saepius non extat in N. T.

Σάρξ, σαρκός, ἡ, 1) *caro* i. e. *materia illa, qua, αἵματι* [i. e. sanguine per venas diffluente] *animata, corporis animalis vel humani ossa teguntur et quae detrahi potest* (cf. de σάρξ, aeolice σύρξ, a σαίρω, σύρω, traho, detraho, ich streife ab, *Riemer* et *Passow* sub σάρξ), *die das Knochengerüste des thierischen oder menschlichen Körpers deckende, weiche, abschälbare Masse,* uno verbo: *das Fleisch.* Cf. quae docte et subtiliter de hoc vocab. et quatenus differant σάρξ, κρέας, σῶμα, disputarunt *Schulthess* in libro: die evangel. Lehre v. heil. Nachtmahl p. 68 sqq. *Schulz* die christl. Lehre vom heil. AMahle p. 95 sqq. — A) universe a) singularis, ut πνεῦμα σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει Luc. XXIV, 39.— 1 Cor. XV, 39. — LXX pro בָּשָׂר Gen. II, 21. (Hom. Odyss. XIX, 450.) — b) plural. *αἱ σάρκες τινός* vel *σάρκες τινός* i. e. *omnis caro, qua corpus alicuius tegitur* [Diod. Sic. III, 15. Plat. Phaedon. c. 45. ed. *Fischer* Eurip. Med. v. 1197. 1214.], ita φαγεῖν τὰς σάρκας, de avibus: *carnes devorare* Apoc. XIX, 18. — v. 21. — trop. nunc: *consumere, aufreiben, abmagern,* ita de aerugine Jac. V, 3. — LXX et בָּשָׂר Mich. III, 3. — nunc: *crudeliter aliquem tractare* Apoc. XVII, 16. Ita LXX et אֱכֹל בְּשָׂר פְּלֹנִי Ps. XXVII, 2. —

B) de carne, qua corporis humani ossa teguntur, *das Fleisch am lebendigen Leibe des Menschen,* hinc *σαρκί* item *τῇ σαρκί = ratione habita carnis,* ubi nos: *am Fleische,* etiam: *dem Fleische nach* cf. *Winer* p. 84. *Matthiae* §. 400, 6. p. 731. — *ἐν σαρκί, in carne* i. e. vel: *am Fleische* [vid. ἐν p. 518 init.] vel: *im Fleische, carne indutus* [vid. ἐν p. 528.] — In quibus omnibus si interpretes explicant: *corpus,* Graecorum, habentium in talibus σῶμα magis, quam Hebraeorum, ad בָּשָׂר i. e. carnem eadem referentium, dicendi rationem sequuntur; subtilius *Lutherus,* retinens *das Fleisch.* Legitur ita

a) simpliciter i. e. exclusa alius notionis cogitatione [ohne Nebenbegriff] aa) universe, ut θλῖψιν ἔχειν, πάσχειν σαρκί 1 Cor. VII, 28. ἡ — ἐν σαρκὶ περιτομή Rom. II, 28. Eph. II, 11. — ὑμεῖς ποτὲ τὰ ἔθνη ἐν σαρκί i. e. vel: *vos olim populis adnumerabimini, quos* [non esse ex populo Dei peculiari] *in carne* [am Fleische] *quisque cognoscebat* vel: *eratis olim e numero populorum ἀπεριτμήτων ἐν σαρκί* Eph. II, 11. πάσχειν ἐν σαρκί 1 Petr. IV, 1. ἔρχεσθαι, ἐληλυθέναι ἐν σαρκί 1 Joh. IV, 2. [3.] 2 Joh. v. 7. ὁ — ἐν σαρκὶ χρόνος i. e. ὁ χρόνος, ὃν διάγομεν ἐν σαρκί 1 Petr. IV, 2. ζῆν item περιπατεῖν ἐν σαρκί 2 Cor. X, 3. Gal. II, 20. Phil. I, 22.

ἐπιμένειν ἐν σαρκί i. e. *in dem mit Fleisch bedeckten Leibe* Phil. I, 24. ὅσοι — ἐν σαρκί quo loco additum per appositionem ἐν σαρκί = *wie ich leib' und lebe* Col. II, 1. Cf. ἐν p. 527 extr. — σάρξ ἁμαρτίας i. e. *caro proclives faciens homines ad peccandum* Rom. VIII, 3. Vide infra sub c. — Rom. XIII, 14. — ἐδόθη μοι σκόλοψ, τῇ σαρκί = τουτέστι· τῇ σαρκί 2 Cor. XII, 7. Cf. de his vocc. per epexegesin additis *Fritzsche* diss. II. p. 135 sqq. *Elmsley* ad Eurip. Bacch. p. 49. 80. ed. Lips. — Col. II, 23. Hebr. IX, 10. 13. 1 Petr. III, 21. Jud. v. 8. 23. (δείρας τὸν δάκτυλον, ψιλὸν γεγονότα τῆς σαρκός Aelian. V. H. IV, 28. μέχρι τῶν περὶ σάρκα τῆς ψυχῆς δυνάμεων Plut. adv. Colot. c. 6. Moral. VI. p. 249. ed. *Tauchn.*) — — bb) iunctum c. αἷμα periphrasin facit *totius hominis animalis* cf. *Schulz* l. l. p. 96. 101. Hebr. II, 14. κεκοινώνηκε τῆς — αἵματος. (Sirac. XIV, 18.) — cc) opponitur τὸ πνεῦμα i. e. animus hominis 2 Cor. VII, 1. Col. II, 5. 1 Petr. IV, 6. — Joh. VI, 63. Vide de h. l. πνεῦμα p. 336. — Alii ad num. 1. B. d. referunt h. l. — — dd) addito genit. pers. ἡ σάρξ τινος *caro alicuius, caro ossa alicuius tegens* α) universe Act. II, 26. 31. 2 Cor. IV, 11. VII, 5. Gal. IV, 14. Eph. II, 14. V, 29. Col. I, 24. — Hebr. V. 7. ἐν ταῖς — αὐτοῦ i. e. *tempore, quo* ὢν ἐν σαρκὶ αὐτοῦ vel *quo, indutus carne corporis sui, in his terris vixit.* X, 20. XII, 9. — ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκός = vel ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ τῷ σαρκικῷ vel ἐν τῷ σώματι, τουτέστιν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ Col. I, 22. (Sirac. XXIII, 16.) cf. de genit. epexegetico *Matthiae* §. 636. p. 1311. *Schulthess* l. l. p. 83 extr. *Winer* II. p. 60. — LXX pro בָּשָׂר Ps. XVI, 9. — abest genit. pron. person., e contextu facile cogitatione addendus cf. *Winer* p. 62. II. p. 52. *Jacobs* Anth. Pal. III. p. 294., ut πῶς δύναται — τὴν σάρκα i. e. *carnem, de qua dicit*, scil. suam Joh. VI, 52. — διὰ — σαρκός scil. μου Gal. IV, 13 coll. v. 14. — ἐν τῇ σαρκί scil. αὐτοῦ Rom. VIII, 4. — opponitur τὸ πνεῦμα 1 Cor. V, 5. — formula ab hebr. dicendi ratione repetenda: εἰμὶ ἐκ τῆς σαρκὸς καὶ ἐκ τῶν ὀστέων τινός [propr. factus sum e carne et ossibus alicuius Gen. II, 23 et ibi LXX.] pro: *consanguineus alicuius sum* [propr. LXX pro עַצְמִי בְּשָׂרִי Gen. XXIX, 14.] trop. pro: *arctissime iunctus sum c. aliquo* Eph. V, 30. De huius loci lectione cf. *Griesbach* et *Schulthess* l. l. p. 75. — — formulae notandae: φαγεῖν vel τρώγειν τὴν σάρκα τινός, iunctum c. πίνειν τὸ αἷμά τινος pro: *frui aliquo, dum est* ἐν τῇ σαρκί vel *dum gaudet vita hominis animalis* i. e. *bonis uti, quae offeruntur ab aliquo vivente, von dem lebendigen Daseyn Jemandes ernährt, gestärkt, erquickt werden, sich der segensreichen Erscheinung Jemandes in Fleisch und Blut theilhaftig machen* Joh. VI, 51. 53. 54. — ἡ σάρξ μου — πόσις pro: *utique is sum, qui,*

ὢν ἐν σαρκὶ αἵματι animata, bona largior digna, quae appetas et quibus fruaris, mein lebendiges Daseyn in Fleisch und Blut gewährt allerdings reichen Seegen, Nahrung und Stärkung für Geist und Herz Joh. VI, 55. Cf. *Schulz* l. l. p. 162 sq. — — — β) inservit σάρξ rationibus [Verhältnisse, Beziehungen] indicandis proxime a solius carnis usu repetendis, *„es bezeichnet jeden Verein, zu welchem der blosse Instinct der animalischen Natur zieht, die Gattenschaft, Kindschaft, Geschwisterschaft, Bluts- und Geschlechtsverwandschaft, Stamm- und Volksverwandschaft, Nationalität im eigentlichen Sinne durch physische Geburt und Abkunft"* *Schulthess* l. l. p. 76. *Schulz* l. l. p. 101. — αα) universe, ut ἐστί τις ἡ σάρξ μου = *consanguineus meus* [proprie, ut de fratre LXX et בְּשָׂר Gen. XXXVII, 27. additur ὀστέον μου Judd. IX, 2. 2 Sam. V, 1. 1 Chron. XI, 1.] pro: *popularis meus* Rom. XI, 14. — ἀπέρχομαι ὀπίσω σαρκὸς ἑτέρας i. e. ἀπέρχομαι ὀπίσω ἑτέρου, ἵνα ἀπολαύωμαι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ *insector aliquem, ut carne eius fruar* i. e. *ut cum eo concumbam* Jud. v. 7. (cf. nostratium: *sich fleischlich mit Jemandem vermischen.*) — τὸ κατὰ σάρκα, item κατὰ σάρκα [propr. ratione habita τῆς σαρκός τινος cf. κατά p. 803.] i. e. *si spectas aliquem* ὄντα ἐν σαρκί [Act. II, 30.] Rom. IX, 5. — τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα, vel ut habent codd. [vid. *Griesb.* et *Winer* II. p. 46.] τῶν κατὰ σάρκα = *natalibus* Rom. IX, 3. 1 Cor. X, 18. — ὑπακούετε τοῖς κυρίοις κατὰ σάρκα vel τοῖς κυρίοις τοῖς κατὰ σάρκα i. e. *qui imperant vobis, quatenus et quamdiu estis* ἐν σαρκί, qua sensum: *dominis terrestribus* Eph. VI, 5. [vide de huius loci lectione *Griesb.* et *Winer* II. p. 46.] Col. III, 22. — ἀγαπητόν — σοι — ἐν σαρκί i. e. cuius diligendi causam habes *in natalibus* vel *in eo, quod eandem tecum habet patriam* Philem. v. 16. cf. ἐν p. 533. Alii: cuius diligendi causam habes *in rebus externis tuis administrandis.* At v. 11. ἄχρηστος dicitur? — ββ) ubi opponuntur, quae auctorem habent Deum, vel quae pendent a singulari Dei efficacia, ut οὐκ ἐξ αἱμάτων — ἐγεννήθησαν Joh. I, 13. — Rom. IX, 8. οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκὸς [= *non, qui, solis natalibus* i. e. *nur nach der fleischlichen Abkunft, sunt Abrahamitae* = οὐχ οἱ κατὰ σάρκα γεννηθέντες cf. Gal. IV, 23.] ταῦτα τοῦ θεοῦ· ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας [i. e. *sed qui vi promissionis sunt Abrahamitae* = ἀλλ' οἱ διὰ τῆς ἐπαγγελίας γεγεννημένα cf. Gal. IV, 23.] λογίζεται εἰς σπέρμα. Cf. de hac genit. vi *Matthiae* §. 337. p. 644 et locum Thuc. IV, 57. — Gal. IV, 23. ὁ — κατὰ σάρκα [= *vi* τῆς σαρκός cf. κατά p. 803.] γεγέννηται· ὁ — διὰ τῆς ἐπαγγελίας [= *interveniente promissione*]. — γγ) ubi opponitur πνεῦμα vel πνεῦμα ἁγιωσύνης i. e. spiritus divi-

ius, ut ὁ κατὰ σάρκα [i. e. *interveniente sola τῇ σαρκί*] γεννηθείς Gal. IV, 29. — Rom. I, 3. 1 Tim. III, 16. 1 Petr. III, 18. —

b) adiunctam habet *imbecillitatis*, in homine animadvertendae, notionem = *das sinnliche Princip im Menschen* cf. *Lücke* III. p. 136. *Schulz* I. l. p. 95 sqq. *Schulthess* l. l. p. 71. 73. „Illa quidem notio imbecillitatis et fragilitatis inde orta est, quod omne corpus animale, sive hominum, sive reliquorum animalium sine animo et spiritu nihil potest eoque extincto interit continuo et putrescit" *Knapp* commentat. in colloquium Christi c. Nicodemo p. XII. — aa) nude positum α) universe, ut διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκός Rom. VI, 19.— κατὰ σάρκα [i. e. *ad exemplum imbecillitatis carni insidentis, modo huc modo illuc trahentis*] βουλεύεσθαι, περιπατεῖν, *decernere, vitam instituere* 2 Cor. I, 17. X, 2. στρατεύεσθαι = *armis infirmis et ad depellendum hostem ineptis* v. 3. (τὰ — ἐξευρήματα τῆς κατὰ σάρκα ἡδονῆς ἕνεκα Plut. adv. Colot. c. 30. Mor. VI. p. 264. μικρὸν τὸ τῆς σαρκὸς ἡδύ Plutarch. non posse suaviter vivi secundum Epicur. c. 3. Mor. VI. p. 180. τοὺς ἄλλους πύρους τῆς σαρκός ibid. p. 178. αἱ τῆς σαρκὸς ἐπιθυμίαι ibid. c. 14. p. 198.) — β) ubi opponitur τὸ πνεῦμα i. e. animus, der Geist, altiora adspirans ille et appetens, ut τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής = τῷ μὲν πνεύματι πρόθυμός ἐστι ὁ ἄνθρωπος, ἀσθενὴς δὲ τῇ σαρκί Matth. XXVI, 41. Marc. XIV, 38. — γ) ubi opponitur τὸ πνεῦμα i. e. τὸ πνεῦμα ἅγιον cuiuscunque generis auxilium praestans in veri rectique studio colendo, ut Joh. III, 6. τὸ γεγεννημένον — σάρξ ἐστι. Cf. de neutr. huius loci *Lücke* I. p. 581. *Winer* p. 73. *Matthiae* §. 270. p. 555.— bb) iunct. c. αἷμα: σὰρξ καὶ αἷμα = *der weltirdische Sinn* oder *Mensch* cf. *Schulz* l. l. p. 98 et supra sub αἷμα p. 22. observata. — 1 Cor. XV, 50. Gal. I, 16. Eph. VI, 12.— ubi opponitur ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς Matth. XVI, 17. —

c) adiunctam habet notionem *vitiositatis* vel *imbecillitatis moralis*, = *indoles prava carni insidens* cf. *Schulthess* l. l. p. 71 sqq. p. 75 sq. *Schulz* l. l. p. 95 sqq. „constat, totam fere antiquitatem in eo consensisse, ut originem sensuum, [τὴν ψυχὴν — εἰκόνας καὶ εἴδωλα τῶν ἐν σαρκὶ γιγνομένων αἰσθήσεων ἀναδεχομένην commemorat Plut. Tom. II. p. 672 E.] appetitionum et perturbationum a corpore repeteret. Quare Iudaeis בָּשָׂר, σάρξ, et τὸ σαρκικόν saepissime dicitur omnis conditio hominis deterior eaque vel externa — vel interna, quae in animo et moribus cernitur, seu omnis vitiositas et pravitas hominum, cuius origo potissimum ad corpus refertur" *Knapp* l. l. p. XII. — „Secundum theologiae iudaicae praecepta cupiditas prava [יֵצֶר הָרַע], daemon [סַמָּאֵל] est, dextro

cordis ventriculo insidens, qui hominem, invitum licet, suo imperio vindicat eumque ad infernum rapit" *de Ammon* excurs. E. ad epist. Pauli ad Rom. p. 388. ed. *Koppe*, item *de Ammon* nov. opusc. theol. p. 77. — Quae de origine mali moralis iudicandi et disputandi ratio etsi non prorsus abhorrere videtur a philosophorum graecorum, Platonis maxime [cf. Plat. Cratyl. §. 87. ed. *Heindorf.* Phaedon. c. 11. 27. 30. ed. *Fischer.*] placitis, a *σώματι* vel materia [cf. *Stallbaum* ad Plat. Phileb. prolegg. p. XXVI.], quae dicitur, repetentium moralem hominis imperfectionem, veteris tamen testamenti doctrinam [cf. Gen. VI, 3.] et populi sui dogmata secutos esse hac in re Judaeos, imo illos etiam, quos tinctos fuisse philosophia graeca et platonica constat, docuit *Eichhorn* Einleitung in die apocr. Bücher des A. T. p. 120. — ita legitur aa) universe, ut Rom. VIII, 3 — *εἶναι ἐν σαρκὶ* i. e. in potestate *τῆς σαρκός* esse = *r gi a prava indole et ei obsequi* [vid. *ἐν* p. 522.] Rom. VII, 5. VIII, 8 — Rom. VII, 18. VIII, 12. *εἰς ἀφορμὴν τῇ σαρκὶ* i. e. *für die σάρξ* Gal. V, 13. — *τὸ σῶμα τῆς σαρκὸς* = vel *τὸ σῶμα τουτέστι ἡ σάρξ* vel *τὸ σῶμα ἐν ᾧ ἔστιν ἡ σάρξ* Col. II, 11. cf. *Winer* II. p. 60. explicans: *der Leib, in welchem die Sinnlichkeit ihr Bestehen und ihre Haltung hat* — 2 Petr. II, 10. — additur genit. pers. Eph. II, 3. Col. II, 13. 18. — bb) opponitur *ὁ νοῦς*, melior hominis natura ad veri rectique studium excitans et adspirans ad altiora, ut Rom. VII, 25. *τῇ δὲ σαρκὶ* [i. e. quod attinet *τὴν σάρκα*] *τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας* sc. *δουλεύω*. — cc) opponitur *πνεῦμα* i. e. spiritus divinus, meliorem sentiendi, statuendi, agendi rationem suppeditans et adiuvans, ut *εἶναι ἐν σαρκὶ* Rom. VIII, 9. vide paulo ante monita. — *εἶναι* [= *constanter ζῆν vel περιπατεῖν*] *κατὰ σάρκα* Rom. VIII, 5. *ζῆν* vel *περιπατεῖν κατὰ σάρκα* Rom. VIII, [1.] 4. 12. 13. — *τὸ — φρόνημα τῆς σαρκός* Rom. VIII, 6. 7. — Gal. V, 17. 19. 24. *ἡ ἐπιθυμία σαρκὸς* Gal. V, 16. 2 Petr. II, 18. 1 Joh. II, 16. — *σπείρειν εἰς τὴν σ. αὐτοῦ* Gal. VI, 8. *θερίζειν ἐκ τῆς σ.* v. 8. (Simili modo cum contemtu legitur *σάρξ* ratione habita ad divinam animae naturam in epigr. Theonis Alexandr. Anth. gr. Tom. III. p. 225. 226. et adnotatt. T. X. p. 198. ed. *Jacobs.*)

d) adiuncta *vilitatis* notione; *τὸ πνεῦμα* enim, quod est in homine, cum meliora et sublimiora adspiret, maneat et ad Deum redeat, *σάρξ* contra imbecillis sit, ad peccandum abripiat et pereat ac putrescat [*τὸ τῆς σαρκὸς ἐπίκηρον* Plut. non posse suaviter vivi secund. Epicur. c. 5. Mor. VI. p. 184. ed. *Tauchn.*], factum est, ut *πνεύματος* vocabulo praestantiae, dignitatis, *σαρκός* voci vilitatis notio sese adiungeret cf. *Schulthess* l. l. p. 75 extr. — Legitur ita metonym. pro: *res, quae in carne ossa tegente conspiciuntur eaeque viliores et minoris aestimandae, das Fleischliche,* = *τὰ ἐν σαρκὶ*

ὄντα vel *γενόμενα, τὰ σαρκικά* aa) proprie, et ratione habita rituum iudaicorum, circumcisionis maxime, ad carnem corporis pertinentium et tangentium eam, α) universe, ut *εὐπροσωπῆσαι ἐν σαρκί* Gal. VI, 12. *καυχᾶσθαι — σαρκί* = *καυχᾶσθαι τοῖς ἐν τῇ ὑμετέρᾳ σαρκί* i. e. *de circumcisione in carne vestra gloriari* v. 13. — Rom. IV, 1. 2 Cor. XI, 18. Phil. III, 3. 4 bis. Col. II, 18. — β) ubi opponitur *πνεῦμα*, i. e. spiritus divinus, cuius donatio cum in summi beneficii et honoris loco haberetur ab Apostolo, rebus vero et ritibus externis nulla ab eodem vis tribueretur, *πνεύματος* vocabulo *id, quod summum et praestantissimum*, *σαρκός* vocabulo contra *res nullius pretii et momenti* circumscribi poterat, ita Gal. III, 3. — — bb) metaph. pro: *res externae, conditio externa*, ut *κρίνειν κατὰ τὴν σάρκα* Joh. VIII, 15. *εἰδέναι, ἐγνωκέναι τινὰ κατὰ σάρκα* 2 Cor. V, 16 bis. *σοφὸς κατὰ σάρκα* 1 Cor. I, 26. VII, 28? — Joh. VI, 63. Vide de h. l. sub *πνεῦμα* p. 339.

2) ex metonym. materiei pro re materiata: *animans, ἔχον σάρκα αἵματι animatam, ein mit lebendigem Fleische bedecktes Wesen.* Legitur ita [universe apud LXX pro בָּשָׂר Gen. VII, 15. 16. IX, 11. Ps. CXXXVI, 25.] ratione habita hominis, ut *ἔσονται εἰς σάρκα μίαν* = *coalescent in unam σάρκα* vel *in unum* Matth. XIX, 5. Marc. X, 8. 1 Cor. VI, 16. Eph. V, 31. — LXX ita et בָּשָׂר Gen. II, 25. — *σὰρξ μία* Matth. XIX, 6. Marc. X, 8. — *ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο* Joh. I, 14. — *πᾶσα σάρξ* i. e. *quicquid est hominum τὴν σάρκα, αἵματι animatam, habentium, jeder Mensch, sofern er ein fleischlich lebendiges Daseyn hat* Matth. XXIV, 22. Marc. XIII, 20. Luc. III, 6. Joh. XVII, 2. Act. II, 17. Rom. III, 20. 1 Cor. I, 29. Gal. II, 16. 1 Petr. I, 24. — LXX et בָּשָׂר Ps. CXLV, 21. Jes. XL, 6. Jerem. XXV, 31. Cf. *Schulz* l. l. p. 105 sq. — Saepius non extat in N. T.

Σαρούχ, ὁ, v. *Σερούχ*.

Σαρόω, ῶ, f. ώσω, (a *σάρον* vel *σάρος*, scopa) *verro, verrendo purgo, fegen, kehren.* Ter in N. T., sq. accus. Matth. XII, 44. Luc. XI, 25. XV, 8. (Pamphil. in Geopon. 13, 15. 4. Artemid. II, 33.) Graecis antiquioribus non *σαροῦν*, sed *σαίρειν* dictum esse, docet Phryn. p. 83. ed. *Lobeck.*

Σάῤῥα, ας, ἡ, שָׂרַי et שָׂרָה, nom. propr. uxoris Abrahami. Rom. IV, 19. IX, 9. Hebr. XI, 11. 1 Petr. III, 6.

Σάρων, ωνος, ὁ, *Saron*, hebr. שָׁרוֹן. Nomen regionis campestris palaestinensis ab urbe Joppe ad Caesaream sese extendentis, soli fertilitate, vino, pascuis excellentis cf. Jes. XXXIII, 9. LXV, 10. 1 Chron. XXVII, 29. — Act. IX, 35.

Σατᾶν, ὁ, [2 Cor. XII, 7.] item *Σατανᾶς*, ᾶ, ὁ, vox originis hebraicae 1) *adversarius, hostis*, qui vel factis vel consiliis alteri renititur Matth. XVI, 23 et Marc. VIII, 33.

ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ. Ita שָׂטָן 2 Sam. XIX, 23. — 2) *Satanas* i. e. *malorum geniorum princeps* i. q. ὁ διάβολος, a quo Jesu et Apostolorum aetate omnis generis mala ad animum et corpus hominum pertinentia repetebant Judaei et, quemadmodum in libris V. T. serioribus describitur adversans hominibus, accusans eos apud Deum et mala iis, moderante et iubente Deo, infligens 1 Chron. XXI, 1. Zach. III, 1. Job. I, 7. II, 2. ita in libris N. T. quaecunque rei christianae impedimenta ad eum auctorem referuntur. Cf. *de Wette* bibl. Dogmatik §. 171—177. 240—242. 269—271. ed. II. — Matth. IV, 10. XII, 26. Marc. I, 13. III, 23. 26. IV, 15. Luc. IV, 8. X, 18. XI, 18. XIII, 16. XXII, 3. 31. Joh. XIII, 27. Act. V, 3. XXVI, 18. Rom. XVI, 20. 1 Cor. V, 5. VII, 5. 2 Cor. II, 11. XI, 14. XII, 7. 1 Thess. II, 18. 2 Thess. II, 9. 1 Tim. I, 20. V, 15. Apoc. II, 9. 13. 24. III, 9. XII, 9. XX, 2. 7. (Siracid. XXI, 27.) Saepius non legitur in N. T.

Σάτον, ου, τό, *satum*, vox originis hebraicae, orta ex סְאָה et forma aram. סָאתָא. Insignitur hoc nomine apud Hebraeos genus mensurae aridorum, capientis teste Jos. Arch. IX, 4. modium unum et dimidium vel XXIV. sextarios, cum Rabbini aequare illud dicant partem tertiam τοῦ Epha. Bis in N. T. Matth. XIII, 33. Luc. XIII, 21.

Σαῦλος, ου, ὁ, *Saulus*, nom. apostoli Pauli, eiusdem originis cum σαούλ quod vid. Act. VII, 57. VIII, 1. 3. IX, 1. 8. 11. 19. 22. 24. 26. XI, 25. 30. XII, 25. XIII, 1. 2. 7. 9.

Σαυτοῦ, ῆς, οῦ, i. q. σεαυτοῦ q. v.

Σβέννυμι, f. σβέσω, *exstinguo*, pass. σβέννυμαι, *exstinguor* i. e. *ich verlösche* a) propr., sq. accus. Matth. XII, 20. XXV, 8. Marc. IX, 44. 46. 48. Eph. VI, 16. Hebr. XI, 34. Ita LXX pro דָּעַךְ Prov. XIII, 9. (Lucian. Dial. Deorr. X, 1.) — b) metaph. *exstinguo* i. e. *opprimo*, *impedio, quominus exserat se aliquid*, ut τὸ πνεῦμα 1 Thess. V, 19. — LXX pro הִכְנִיעַ Job. XI, 7. [12.] (Aelian. V. H. VI, 1. Plutarch. vit. Lycurg. c. 20.)

Σεαυτοῦ, ῆς, οῦ, item σαυτοῦ, ῆς, οῦ, *tui ipsius, tui* Matth. IV, 6. VIII, 4. XIX, 19. XXII, 39. XXVII, 40. Luc. IV, 23. Joh. I, 22. VII, 4. VIII, 13. 53. XVII, 5. Act. IX, 34. XVI, 25. XXVI, 1. Rom. II, 5. XIV, 22. 1 Tim. IV, 11. 16.

Σεβάζομαι, f. άσομαι, (a σέβας reverentia, ehrfurchtsvolle Scheu; vereor, ich scheue mich vor Jemandem Homer. Iliad. VI, 167.) ex usu graecitatis serioris [cf. *Passow* II. p. 662.] i. q. σέβομαι, *colo*, *veneror*, ita semel in N. T. et iunct. c. λατρεύω Rom. I, 25. de quo verbositatis genere vid. *Matthiae* §. 636. p. 1310. *Jacob* quaest. Lucian. ad calcem Lucian. Toxar. p. 20. *Winer* p. 204.

Σέβασμα, τος, τό, (a σεβάζομαι colo) *omne id, quod cultu sacro prosequuntur homines, ein Gegenstand religiöser oder göttlicher Verehrung.* Bis in N. T. Act. XVII, 23. 2 Thess. II, 4. (Sapient. XIV, 20. Histor. Dracon. v. 35. Dionys. Halic. Ant. I, 30. V, 1.)

Σεβαστός, ή, όν, 1) *augustus* [i. e. venerandus Aelian. V. H. XII, 25.] i. e. *ad Augustum* vel *Caesarem pertinens* Act. XXVII, 1. σπείρης σεβαστῆς. Alii: *cohors Sebastana*, ab urbe Samaria, quam in Augusti honorem Sebasten appellavit Herodes. — 2) ὁ σεβαστός, *Caesar Augustus*, cognomen imperatoris romani, quod primus sumsit Caesar Octavianus et successores retinuerunt Act. XXV, 21. 25. (Philo Legat. ad Cai. p. 1012. D. Herodian. II, 10. 19. Diod. Sic. T. X. p. 200. ed. *Bip.*)

Σέβομαι, (a σέβω colo, de Deorum cultu Pindar. Olymp. XIV, 17. Aelian. V. H. II, 31. σέβομαι, vereor, ich scheue mich vor Jemandem Hom. Iliad. IV, 242.) *colo, ich verehre*, de iis, qui Deum colunt a) universe, sq. acc. Matth. XV, 9. Marc. VII, 7. Act. XVIII, 13. XIX, 27., — ita LXX pro יָרֵא Jos. IV, 24. (2 Macc. I, 3. Diod. Sic. I, 35. Xen. Ages. III, 2.) — b) de hominibus, qui a paganis ad Judaeorum sacra transierunt, προσήλυτοι dictis aa) addito σεβόμενοι τὸν θεόν Act. XVI, 14. XVIII, 7. — bb) vel σεβόμενοι, ubi distinguentur ἰουδαῖοι et προσήλυτοι σεβόμενοι Act. XIII, 43. item ἰουδαῖοι et οἱ σεβόμενοι Act. XIII, 50. XVII, 17. — cc) addito ἕλληνες σεβόμενοι Act. XVII, 4. —

Σειρά, ᾶς, ἡ, (funis, Seil, Band Herodot. VII, 85. Pausan. I, 21. 8. ab εἴρω, necto) *catena*. Semel in N. T. 2 Petr. II, 4. Vide de h. l. supra sub ζόφος adnotata. (Jos. Ant. III, 7. 6. Lucian. D. D. XXI, 11.) —

Σεισμός, οῦ, ὁ, (a σείω commoveo, concutio; motus, concussio) *motus, Erschütterung* i. e. a) *terrae motus* Matth. XXIV, 7. ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους. XXVII, 54. XXVIII, 2. Marc. XIII, 8. Luc. XXI, 11. Act. XVI, 26. Apoc. VI, 12. VIII, 5. XI, 13. 19. XVI, 18. (Aelian. V. H. IV, 17. Herodian. I, 14. 4. Xen. H. G. III, 2. 24.) — b) de motu cum tempestate coniuncto = *turbo, Sturm*, ut ἐν τῇ θαλάσσῃ, alias λαίλαψ Matth. VIII, 24. Ita LXX pro סַעַר Jer. XXIII, 19.

Σείω, f. σείσω, *commoveo, concutio* a) propr., sq. accus. Matth. XXVII, 51. Hebr. XII, 26. quo loco ad normam eorum, quae de legislatione sinaitica Exod. XIX, 16 sqq. Joel. III, 16 et Hagg. II, 7. leguntur, verbis σείω — οὐρανόν annuntiatur maiestas et magnitudo operis, quod peragendum Jesu tradiderat Deus. Apoc. VI, 13. — Ita LXX pro רָעַשׁ Judd. V, 4. Hagg. II, 7. (Pausan. III, 5. 8. Xen. H. G. IV, 7. 4. Herodot. VI, 7.) — b) metaph. *commoveo* i. e. *perturbo*

Matth. XXI, 10. ἐσείσθη ἡ πόλις, *die ganze Stadt kam in Bewegung.* — sq. ἀπό c. genit. rei, ut perturberis, ansam praebentis Matth. XXVIII, 4. Vide ἀπό p. 115. — Ita LXX pro רָעַשׁ Ezech. XXXI, 16. (Heliodor. X. p. 484. Antiphon. 787, 6. Pindar. Pyth. IV, 484.)

Σεκοῦνδος, ου, ὁ, *Secundus,* nomen propr. viri latini Act. XX, 4.

Σελεύκεια, ας, ἡ, *Seleucia,* urbs Tyriae, admodum munita, ad exitum fluvii Orontis, in monte Pierio sita, unde Pieriae nomen accepit; eadem *Seleucia ad mare* appellabatur Act. XIII, 4. (Polyb. V, 59. 1. Strabo XIV, 751. Cicero ad Attic. V, 20.)

Σελήνη, ης, ἡ, (a σέλας, lux, splendor) *luna* Matth. XXIV, 29. Marc. XIII, 24. Luc. XXI, 25. Act. II, 20. 1 Cor. XV, 41. Apoc. VI, 12. VIII, 12. XI, 1. XXI, 23. — LXX pro יָרֵחַ Deut. IV, 9. לְבָנָה Jes. XXX, 6. (Herodian. V, 6. 11. Xen. Mem. IV, 3. 4.)

Σεληνιάζομαι, f. άσομαι, *lunaticus sum,* dicitur de hominibus morbo comitiali laborantibus atque, quemadmodum genios malos huius morbi auctores habebat Judaeorum superstitio, ita crescente luna augeri et crescere hoc malum iidem opinabantur. Bis in N. T. Matth. IV, 24. XVII, 15. „Morbus comitialis est convulsio totius corporis cum principalium actionum laesione. — Fit haec affectio maxime in pueris [morbus puerilis], postea vero etiam in adolescentibus et in vigore consistentibus. Instante vero etiam symptomate collapsio ipsis derepente contigit et convulsio et quandoque nihil significans exclamatio [ἐξαίφνης κράζει Luc. IX, 39.]. Praecipuum vero ipsorum signum est oris spuma [ἀφρίζει Luc. IX, 39. Marc. IX, 18. 20.]." Paulus Aeginet. 3. 13. — „Alii [epileptici] publicis in locis cadendo foedantur, adiunctis etiam externis periculis, loci causa praecipitis dati aut in flumina vel mare cadentes." Cornel. Aurelian. Morb. chron. I, 14. (Manetho. IV, 216.)

Σεμεΐ, *Semei* vel *Simei,* hebr. שִׁמְעִי, nomen propr. viri hebr. Luc. III, 26.

Σεμίδαλις, εως, ἡ, *simila, similago* i. e. *flos farinae triticae, das feinste Weitzenmehl.* Extat tantum Apoc. XVIII, 13. LXX pro סֹלֶת Gen. XVIII, 6. קֶמַח 1 Sam. I, 24. (Siracid. XXV (XXXII), 2. XXXVIII, 11. Jos. Ant. III, 9. 4.) —

Σεμνός, ή, όν, (a σέβομαι, veneror; venerandus Diod. Sic. XIII, 102. 2 Macc. VI, 11. VIII, 15. Xen. Mem. I, 2. 24.) *honestus,* ita de factis Phil. IV, 8. — de personis 1 Tim. III, 8. 11. Tit. II, 2. (Polyb. XXXIX, 3. 1. Herodian. I, 2. 6. Aeschin. Dial. Socr. III, 12.) Saepius non legitur in N. T.

Σεμνότης, τητος, ἡ, (a σεμνός quod v. sanctitas, reverentia, Ehrwürdigkeit 2 Macc. III, 12.) *gravitas, honestas,*

Würde, *Ernst*. Ter in N. T. 1 Tim. II, 2. III, 4. τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότητος pro: ἐν ὑποταγῇ καὶ πάσῃ σεμνότητι, vid. μετά p. 79. — Tit. II, 7. (Diod. Sic. IV, 42. Aelian. V. H. II, 13. Xen. Cyr. VIII, 3. 1.]

Σέργιος, ου, ὁ, *Sergius*, nom. propr. proconsulis romani, Sergii Pauli, quem Cyprum administrantem ad Christianorum sacra adduxerat Paulus et Barnabas Act. XIII, 7.

Σερούχ, e lect. vulg. σαρούχ, nom. propr. viri hebr. שְׂרוּג Gen. XI, 20. — Luc. III, 35.

Σήθ, ὁ, *Seth*, hebr. שֵׁת, nom. propr. filii tertii Adami Luc. III, 38.

Σήμ, ὁ, *Sem*, hebr. שֵׁם, nom. propr. filii secundi Noachi Luc. III, 36.

Σημαίνω, f. σημανῶ, aor. 1. ἐσήμανα, [quae forma aor. 1. legitur etiam Xen. H. G. II, 1. 28. pro: ἐσήμηνα Herodot. I, 43 Plato Cratyl. 17. cf. *Buttm*. §. 90, 4. not. 2. gram. max. Vol. I. §. 101, not. 5. p. 453. *Matthiae* §. 185. p. 328. *Lobeck* ad Phryn. p. 24 *Fischer* ad Well. T. II. p. 376. — a σῆμα, signum, signum do Herodot. VIII, 11. Polyb. I 50 8.] *significo*, i. e. *doceo*, *andeuten*, *anzeigen*. Sexies in N. T. a) sq. orat. indirecta, indicat habente [vid. sub πῶς adnotata] Joh. XII, 33. XVIII, 32. XXI, 19 — b) sq. accus. c. inf. Act XI, 28. — c) sq. accus. rei Act. XXV, 27. (Jos. Ant. VII, 6. 3 Xen. apol. Socr. §. 12 τινί τι Jos. Ant. VII, 9. 7. Xen. Cyr. IV 2. 27.) — d) absol. Apoc. I, 1. — LXX pro הִגִּיד Esth. II, 22. —

Σημεῖον, ου, τό, = σῆμα, *signum*, *das Zeichen* i. e. nota, qua cognoscitur res vel persona aliqua a) universe, i. e. nota, qua persona vel res *ipsa*, de qua agitur, cognoscitur vel ab aliis personis aut rebus dignoscitur = *Kennzeichen*, [ita de signis militaribus Herodian. IV, 11. 8. Thuc. IV, 111.] Matth. XXVI, 48. — 1 Cor. XIV, 22. αἱ γλῶσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν — τοῖς ἀπίστοις, scil. ὅτι ὁ θεὸς ὄντως ἐν ὑμῖν ἐστι coll. v. 25. vel, ut aliis videtur: ὅτι μαίνεσθε coll. v. 23. — Rom. IV, 11. σημεῖον ἔλαβε περιτομῆς *accepit notam* [scil. τῆς διαθήκης ἀνὰ μέσον θεοῦ καὶ αὐτοῦ coll. LXX Gen. XVII, 11.], *nempe circumcisionem* = σημεῖον ἔλαβε περιτομήν, ut habent codd. nonnulli, vid. *Griesb*. ad h. l. — — b) nota, qua *qualitas*, rei vel personae cognoscitur aa) universe, ut τῶν καιρῶν Matth. XVI 3. — bb) qua αὐθεντία, ἐξουσία vel veritas rei cognoscitur = *documentum*, *Wahrzeichen*, *Beweiss*, ut τοῦ ἀποστόλου i. e. *ea*, *quae argumento sunt*, *esse aliquem apostolum* 2 Cor. XII, 12. — τοῦτο — σημεῖον i. e. *vera esse*, *quae annuntio vobis*, *cognoscetis ex his* Luc. II, 12. ὅ ἐστι σημεῖον scil. a me exaratam esse epistolam 2 Thess. III, 17.—

τί — ποιεῖς, concise pro: *τί σημεῖον δεικνύεις ὑμῖν, ὅτι ἐξουσίαν ἔχεις, ταῦτα ποιεῖν* Joh. II, 18. — VI, 30. (Theophr. char. 30, vel 28, 3. Aeschin. 41, 35. Isaeus 362, 4. Xen. Symp. VIII, 34.) — — c) nota, qua cognoscitur potentia et maiestas divina. Cuius specimina vel documenta cum edi dicerentur, ubi magnum, insolitum, inauditum aliquid evenire diceretur, admirationem, imo terrorem incutiens hominum animis, factum est, ut vocabulo *σημεῖον* tum *prodigii*, tum *miraculi* notio sese adiungeret a) propr. aa) de rebus *α*) ubi Deus ipse *ποιεῖν, ποιῆσαι* dicitur *σημεῖα διά τινος* *αα*) universe, et iunctum c. *τέρατα, δυνάμεις* [*σημεῖα καὶ τέρατα* habent etiam Aelian. V. H. XII, 57. Polyb. III, 112. 8.], ut Act. II, 22. XV, 12. — dicuntur etiam *σημεῖα γίνεσθαι διά τινος* Act. II, 43. IV, 30. V, 12. XIV, 3. XV, 12. — *σημεῖον ἰωνᾶ*, concise pro: *σημεῖον ὅμοιον τῷ σημείῳ ἰωνᾶ* i. e. *simile illi, quod patravit Deus in Jona* vel *quo ornatus est Jonas* Matth. XII, 39. XVI, 4. Luc. XI, 29. — *ββ*) ubi portenta vel prodigia edi dicuntur moderamine Dei, e quibus cognoscitur, magni et insoliti aliquid proxime eventurum esse = *Vorzeichen, Anzeichen*, addito vel *ἐν τῷ οὐρανῷ* Matth. XXIV, 30. Apoc. XII, 1. 3. XV, 1. vel *ἐν ἡλίῳ, ἐν σελήνῃ, ἐν ἄστροις* Luc. XXI, 25. — iungitur c. vocc. synonymis, ut *φόβητρα ἀπ' οὐρανοῦ* Luc. XXI, 11. *τέρατα ἐπὶ τῆς γῆς* Act. II, 19. — *γγ*) sq. genit. rei, ut *τῆς σῆς παρουσίας* Matth. XXIV, 3. — sq. *ὅταν* i. e. *τοῦ χρόνου, ὅταν* Marc. XIII, 4. Luc. XXI, 7. — — *β*) ubi sermo est de miraculis a Jesu vel ab apostolis Jesu patratis i. e. de factis, quae, instructos eos fuisse viribus vires humana longe superantibus, documento essent Marc. XVI, 17. 20. Joh. II, 11. 23. III, 2. IV, 54. VI, 2. 14. 26. 30. VII, 31. IX, 16. X, 41. XI, 47. XII, 18. 37. XX, 30. Act. IV, 16. 1 Cor. I, 22. — Matth. XII, 39. XVI, 4. Marc. VIII, 12 bis. Luc. XI, 29 bis. XXIII, 8. — *θέλομεν — ἰδεῖν* i. e. vel *θέλομεν παρὰ σοῦ* [wir verlangen von dir], *σημεῖον ἰδεῖν* vid. *ἀπό* p. 118. vel: *θέλομεν, ἀπὸ σοῦ* [i. e. sponte tua peragas miraculum, ita *Fritzsche* IV Evv. I. p. 443.] *σημεῖον ἰδεῖν* Matth. XII, 38. — *σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ* vel *ἐξ οὐρανοῦ* = *miraculum de coelo desumtum, de coelo conspicuum* Matth. XVI, 1. Marc. VIII, 11. Luc. XI, 16. Vid. *ἐκ* p. 454. item *ἀπό* p. 110. et *Fritzsche* l. l. p. 526. — *τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως* i. e. *quod cernitur in sanatione* vel: *hoc miraculum, nempe hanc sanationem* Act. IV, 22. — iunctum c. *τέρατα, δυνάμεις* Joh. IV, 40. Act. VI. 8. VII, 36. VIII, 6. 13. Rom. XV, 19. 2 Cor. XII, 12. Hebr. II, 4. — — bb) de personis, quae i. e. *quarum sors* divinae maiestatis et potentiae cognoscendae ansam praebuit vel quarum sortem documentum esse voluit Deus maiestatis et potentiae suae, ut *οὗτος κεῖται — εἰς σημεῖον* [ex hebr. = *σημεῖον* vid. *εἰς*

p. 434.] ἀντιλεγόμενον Luc. II, 34. ἰωνᾶς — νινευΐταις Luc XI, 30. — — b) nota, qua potestas et vis, inhaerens alicui, cognoscitur, insoliti notione inclusa = *miraculum, prodigium* Apoc. XIII, 13. 14. XVI, 14. XIX, 20. — c. τέρατα Matth. XXIV, 24. Marc. XIII, 22. 2 Thess. II, 9. — Saepius non extat in N. T.

Σημειόομαι, οῦμαι, med. (a σημειόω signo, signis distinguo Polyb. III, 39. 8. med.) *noto mihi aliquid, ich zeichne mir etwas an*, sq. accus. pers., ita semel in N. T. 2 Thess. III, 14. εἰ δέ τις — τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον σημειοῦσθε, vel, si interpunxeris τῷ λόγῳ ἡμῶν, διὰ τῆς ἐπιστολῆς τοῦτον σημειοῦσθε, *huius nomen vobis adnotate, litteris ad me dandis illud mihi indicaturi.* (Polyb. XXII, 11. 12. Philo de Jos. p. 560 A.)

Σήμερον, adv. *hodie*, a) nude positum aa) propr. Matth. VI, 11. 30. XVI, 3. XXI, 8. XXVII, 19. Marc. XIV, 30. Luc. II, 11. IV, 21. V, 26. XII, 28. XIX, 5. 9. XXII, 34. XXIII, 43. XXIV, 41. Act. IV, 9. XIII, 33. XVII, 32. 33. XXII, 3. XXIV, 21. XXVI, 2. 29. XXVII, 33. Hebr. I, 5. III, 7. 13. 15. IV, 7. V, 5. — ἕως σήμερον 2 Cor. XIII, 15. — (Herodian. VII, 5. 11.) — bb) formulae notandae α) σήμερον καὶ αὔριον, *hodie et cras* Jac. IV, 13. — pro. *per breve tempus* Luc. XIII, 32. 33. — β) ἰησοῦς — αἰῶνας, quibus vv. Jesus semper idem futurus vel semper eadem futura et duratura esse dicitur vis doctrinae Jesu Hebr. XIII, 5. — b) praefixo articulo: ἡ σήμερον, aa) *dies hodiernus*, α) addito ἡμέρα Act. XX, 26. — β) absque ἡμέρα, in formula, e dicendi ratione vitae communis explicanda: ἄχρι vel ἕως vel μέχρι τῆς σήμερον, *ad nostra usque tempora* Matth. XI, 23. XXVII, 8. XXVIII, 15. Rom. XI, 8. 2 Cor. III, 14. 15. LXX pro הַיּוֹם Gen. IV, 14. XXI, 26. XXII, 14. — β) *res hodie gesta*, nos: *das Heutige, das heute Vorgefallene* Act. XIX, 40. Saepius non legitur in N. T.

Σήπω, f. ψω, *putrefacio*, med. σήπομαι *putrefio* et perf. 2. σέσηπα *putrefactus sum* [cf. *Buttm.* §. 88, a. 3. gram. max. Vol. I. §. 97. p. 427. Vol. II. §. 113, not. 5. p. 50. §. 114. p. 228.] Semel in N. T. Jac. V, 2. ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέσηπε = *periit* LXX pro מָקַק Ps. XXXVIII, 5. (Aelian. V. H. XII, 40. Dionys. Halic. Ant. V, 13. Xen. Oecon. XIX, 11.)

Σηρικός, ή, όν, (a σήρ, vermiculus, illatus a Seribus, qui net sericum) *sericus*. Legitur tantum Apoc. XVIII, 12. σηρικόν, *serica*, i. e. *seidene Waaren*. (Joseph. de bell. iud. VII, 5. 4.) cf. *Winer* bibl. Realw. p. 629.

Σής, τός, ὁ, *tinea, Kleidermotte*. Ter in N. T. Matth. VI, 19. 20. Luc. XII, 33. LXX pro סָס Jes. LI, 6. עָשׁ Job. IV, 19. (Theophr. H. Pl. I, 16.)

Σητόβρωτος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (ex σής, tinea et βιβρώσκω comedo) *a tineis corrosus*. Semel in N. T. *ἱμάτια — σητόβρωτα* Jac. V, 2. LXX pro עָשׁ אֲכָלוֹ Job. XIII, 28. (Horat. Sat. II, 3. 119. „*tinearum epulae*.")

Σθενόω, ῶ, f. ώσω, (a σθένος, robur) *roboro, robur addo*. Semel in N. T. 1 Petr. V, 10. cf. de h. l. optativo σθενώσαι, *robur addat*, et quatenus eius loco codd. habeant fut. σθενώσει *Griesb*. ad h. l. item de optativo καταρτίσαι, alternante apud *Griesb*. c. futuris σθηνώσει, στηρίξει *Fritzsche* diss. II. p. 88. item p. 81—83. —

Σιαγών, όνος, ἡ, *mala, maxilla*. Bis in N. T. Matth. V, 39. Luc. VI, 29. LXX pro לְחִי Mich. V, 1. (Athen. III, p. 94. E. Xen. de re eq. I, 8.)

Σιγάω, ῶ, f. ήσομαι (a σιγή, silentium) 1) *taceo, conticeo, ich schweige* Luc. IX, 36. XX, 26. Act. XII, 17. XV, 12. 13. 1 Cor. XIV, 28. 30. 34. LXX pro הֶחֱרִישׁ Exod. XIV, 14. הַסּוּ Amos. VI, 10. (Polyb. IX, 13. 2. Xen. Mem. III, 5. 6.) — 2) transit. *celo*, pass. *σιγάομαι*, ῶμαι, *celor, taceor* Rom. XVI, [XIV], 25. μυστήριον — σεσιγημένον. LXX ita pro הֶחֱרִישׁ Ps. XXXII, 3. Saepius non extat in N. T.

Σιγή, ῆς, ἡ, (a σίζω, silentium impero, Usch oder St. sagen) *silentium*. Bis in N. T. Act. XXI, 40. Apoc. VIII, 1.— (Sapient. XVIII, 14. Xen. Cyr. VII, 1. 25.)

Σίδηρος, ου, ὁ, *ferrum*. Semel in N. T. Apoc. XVIII, 2. LXX pro בַּרְזֶל Gen. IV, 21. (Aelian. V. H. III, 18. Dem. 645, 16. Xen. Cyr. I, 3. 23.)

Σιδηροῦς, ᾶ, οῦν, *ferreus* Act. XII, 10. πύλην τὴν σιδηρᾶν. Apoc. II, 27. IX, 9. XII, 5. XIX, 15. LXX pro בַּרְזֶל Levit. XXVI, 19. (Polyb. XVIII, 8. 2. Xen. Anab. V, 4. 13 et Cyr. VI, 1. 30. Dem. 778, 20.) Saepius non legitur in N. T.

Σιδών, ῶνος, ἡ, *Sidon*, urbs celeberrima Phoeniciae, sita ad mare mediterraneum, portu gemino instructa, opulentissima et munitissima, coloniarum multarum mater, tribui Ascher assignata quidem, nunquam tamen ab ea expugnata. Uti mercatura floruit illa, ita omnis generis artificibus abundabat. Postquam seculo undecimo ante Chr. Tyro subiecta fuerat, a Nabuchodonosaro expugnata primum Babyloniis, tum Persis paruit. Libertatem quidem Sidon recuperavit, neque tamen Alexandri Ochi viribus resistere potuit, qui ao. 350. a. Chr. captam delevit. Urbis postea restitutae cives uti in Alexandri M. fidem sese receperunt, ita post huius mortem nunc Aegyptiorum nunc Syriorum imperio subiecti fuerunt. Nomen denique Sidon, quod Gen. X, 15. a צִידוֹן filio Canaanis primogenito derivatur, ductum esse monet Justin. XVIII, 3. a piscium ubertate; hodie *Said* appellatur. Cf. Joseph Arch. V, 1. V, 2. Diod. Sic. V, 20. XVI, 40. Hom. Iliad. XXIII, 744. VI, 289. idem Odyss. XV, 415. — Gen. X, 15. 19. XLIX, 13.

Jos. XIX, 26. 28. Judd. I, 31. — Commemoratur in N. T. Matth. XI, 21. 22 sqq. XV, 21. Marc. III, 8. VII, 24. 31. Luc. VI, 17. X, 13. 14. Act. XXVII, 3.

Σιδώνιος, ου, ὁ, (a σιδών) *Sidonius*. Luc. IV, 26. Act. XII, 20. (Jos. Ant. XVII, 12. 1.)

Σικάριος, ου, ὁ, *Sicarius*, vox originis latinae, orta a sica i. e. gladio breviore, facile sub veste occultando, quo cum uterentur, qui clam et insidiose interficere alios conarentur, factum est, ut sicarius diceretur homicida clancularius, *Meuchelmörder*, *Bandit*. Extat tantum Act. XXI, 38. τοὺς τετρακισχιλίους ἄνδρας τῶν σικαρίων. Cf. Jos. Arch. XX, 6. 7. Cicer. pro Rosc. Amer. c. 5. 32. 35.

Σίκερα, τό, *sicera*, vox ἄκλιτος, habet tamen Euseb. Praeparat. ev. 6, 10. Genit. σίκερος. Semel in N. T. Luc. I, 14. LXX pro שֵׁכָר Levit. X, 9. Num. VI, 3. Appellatur hoc nomine potus inebrians, vinum arte paratum, atque effici solitum apud Orientis populos e dactylis et succo palmarum. Cf. Plin. H. N. XIV, 19. *Winer* bibl. Realw. p. 742.

Σίλας, α, ὁ, *Silas*, etiam **Σιλουανός**, οῦ, ὁ, *Silvanus*, nom. propr. viri, qui comes et socius fuit Paulo in itineribus per Asiam minorem et Graeciam factis. Prior forma reperitur Act. XV, 22. 27. 33. 34. 40. XVI, 19. 25. 29. XVII, 4. 10. 14. 15. XVIII, 5. posterior 2 Cor. I, 19. 1 Thess. I, 1. 2 Thess. I, 1. 1 Petr. V, 12.

Σιλουανός, οῦ, ὁ, v. σίλας.

Σιλωάμ, ὁ, *Siloam*, hebr. שִׁילֹחַ, nomen fontis ad radicem montis Sion. Ex hoc fonte ducti erant rivi duo in duas piscinas maiores, quarum altera superior vel piscina Salomonis, altera inferior dicebatur. Salubres fuisse aquas huius fontis, intelligitur ex Joh. IX, 7. Luc. XIII, 4. (Joseph. de bell. iud. V, 4. 1.)

Σιμικίνθιον, vel σημικίνθιον, ου, ὁ, *Semicinctium*, *Schürze*, *Vortuch* i. e. tegumentum linteum, quo anteriores corporis partes opifices cingere solebant. Ductum est hoc vocab. a Lat. semi et cingo. Legitur tantum Act. XIX, 12.

Σίμων, ωνος, ὁ, *Simon*, hebr. שִׁמְעוֹן, nom. propr. 1) *Petri Apostoli*, qui fuit filius Jonae, frater Andreae et qui nunc σίμων βὰρ ἰωνᾶ Matth. XVI, 17. nunc σίμων ὁ πέτρος Matth. IV, 18. X, 2. XVI, 16. nunc σίμων appellatur Matth. XVII, 25. Act. X, 5. — 2) *fratris Judae Lebbaei*, Apostoli, qui nominatur nunc Simon Cananites, nunc ζηλώτης Matth. X, 4. Marc. III, 18. Luc. VI, 15. Act. I, 15. — 3) *fratris Judae*, consanguinei, ἀδελφοῦ Jesu Matth. XIII, 55. Marc. VI, 3. — 4) *viri Cyrenaici*, qui crucem Jesu gestavit Matth. XXVII, 32. — 5) *Simonis Magi* Act. VIII, 9. 13. — 6) *patris Judae Iscariotae* Joh. VI, 71. XII, 4. XIII, 26. —

7) *Pharisaei cuiusdam* Luc. VII, 40. 43. 44. — 8) *leprosi* olim Matth. XXVI, 6. — 9) *coriarii cuiusdam caesariensis* Act. IX, 43. X, 6. 17. 32.

Σινᾶ, ὁ, *Sina, Sinai*, hebr. סִינַי, mons in desertis Arabiae situs, legis mosaicae promulgatione celeberrimus, duplex habens cacumen, cuius alterum idque altius חוֹרֵב, hodie Catharinenberg, alterum depressius סִינַי, hodie Mosesberg vel Sinai appellatur. Cf. Exod. XIX, 11. 23. XXIV, 16. Memoratur in N. T. Act. VII, 30. 38. Gal. IV, 24. 25.

Σίναπι, εως, τό, *Sinapi*, *Senf*, genus plantarum in nostris quoque oris obvium, in terris vero orientalibus atque Americae ad arboris minoris magnitudinem excrescens Matth. XIII, 31. XVII, 20. Marc. IV, 31. Luc. XIII, 19. XVII, 6. (Uti Atticis dictum esse νάπυ Grammatici veteres monuerunt, ita Diocles. Athen. II, 78. σίναπυ. Archipp. Com. Athen. IX, 68. 498. σινάπεως Nicet. Annal. XVII, 5. 337. σίνηπι Artemid. V, 5. legi, ex observationibus *Lobeckii* ad Phryn. p. 288. intelligitur.)

Σινδών, όνος, ἡ, *Sindon*, (i. e. linteum subtile textum, vox originis incertae, aliis a Sidoniis, aliis ab hebr. סָדִין, aliis e lingua aegyptiaca derivantibus) metonym. *amiculum ex lino subtiliter texto confectum*, linteum tenue, maius, quadratum, quo Orientales maxime aestate et noctis tempore uti solebant Marc. XIV, 51. 52. et quo involvebantur etiam mortuorum corpora Matth. XXVII, 59. Marc. XV, 46. Luc. XXIII, 53. LXX pro סָדִין Prov. XXXI, 24. Judd. XIV, 12. (Herodot. II, 86.) cf. *Winer* bibl. Realw. p. 382. 383. 507.

Σινιάζω, f. άσω, (a σίνιον vannus. Esse hoc voc. serioris aetatis, docet *Passow* II. p. 675.) *cribro*, i. e. *cribro et vanno agito.* Semel in N. T. Luc. XXII, 31. ὁ σατανᾶς ἐξῃτήσατο ὑμᾶς, τοῦ συνιάσαι ὡς τὸν σῖτον Sens. *tradi Satanas vos sibi voluit, ut exploret fidem vestram.* Vanno enim dum agitatur triticum, grana remanent, sordes et paleae excidunt, ita Satanas explorabit vos, num granis, an paleae similes sitis.

Σιτευτός, ή, όν, *saginatus*, (a σιτεύω, ducto a σῖτος triticum, frumentum.) Ter in N. T. μόσχος σιτευτός Luc. XV, 23. 27. 30. Ita LXX pro עֵגֶל מַרְבֵּק Jerem. XLVI, 21. אֲבוּס 1 Regg. IV, 23. [V, 3.] (Polyb. XXXIX, 2. 7. Xen. Anab. V, 4. 28 vel 32.

Σιτίον, ου, τό, (cibus frumentaceus Aelian. V. H. V, 1. Polyb. VIII, 37. 1.) *frumentum.* Semel in codd. σιτία pro σῖτα Act. VII, 12.

Σιτιστός, ή, όν, (a σιτίζω, ducto a σῖτος) *saginatus, altilis.* Extat tantum Matth. XXII, 4. — (Joseph. Arch. VIII, 2. 4. Athen. IX. p. 384. XIV. p. 656. C.)

Σιτομέτριον, ου, τό, (a σῖτος triticum, frumentum et μετρέω metior) *demensum frumenti, certa frumenti mensura.* Extat tantum Luc. XII, 42. τοῦ δοῦναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον. (Basil. Epist. 393. 404. Nazianz. Orat. II, 29. σιτομετρία Diod. Sic. II, 41.) Serioris aetatis esse hoc vocabulum, exempla docent laudata et *Lobeck* ad Phryn. p. 383.

Σῖτος, ου, ὁ, et plural. τὰ σῖτα, [ita semel Act. VII, 12. vid. tamen σιτίον] *triticum, frumentum* Matth. III, 12. συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ. XIII, 25. ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου. v. 29. 30. Marc. IV, 28. Luc. III, 17. XVI, 7. XXII, 31. Joh. XII, 24. Act. VII, 12. XXVII, 38. (Aelian. V. H. VI, 12. Polyb. V, 1. 11.) LXX pro בַּר Joel. II, 24.

Σιχάρ v. συχάρ.

Σιών, ὁ, *Sion*, hebr. צִיּוֹן, nom. propr. quo sensu latiore insigniuntur colles, quibus superstructa erat Hierosolyma, sensu augustiore eodem nomine significatur unus ex his collibus isque ceteris superior, in quo exstructa erat arx Davidis et Hierosolyma superior Joseph. de bell. iud. VI, 6.— Legitur σιών in N. T. Matth. XXI, 5. Joh. XII. 15. Rom. IX, 33. XI, 26. Hebr. XII, 22. 1 Petr. II, 6. Apoc. XIV, 1.

Σιωπάω, ῶ, f. ήσομαι, *sileo, taceo,* (a σιωπή, silentium) a) propr. Matth. XX, 31. XXVI, 63. Marc. III, 4. IX, 34. XIV, 61. Luc. I, 20. XVIII, 39. 40. Act. XVIII, 9. — LXX pro הַסָּה Nehem. VIII, 11. חָשָׁה Jes. XLII, 14. דָּמַם Amos. V, 13. (Plut. apophth. Archel. Mor. II. p. 14. Antigon. ibid. p. 31. ed. *Tauchn.* Aelian. V. H. II, 2. Xen. Cyr. I, 4. 3.) — b) metaph. de mari sedando Marc. IV, 39. (Anthol. gr. T. I. p. 169. ed. *Jacobs.* „prius totum sileat mare" Valer. Flacc. VIII. v. 452.)

Σκανδαλίζω, f. ίσω, 1) *facio, ut offendat vel impingat aliquis,* metaphor. pro: *facio, ut peccet aliquis, ad peccandum sollicito.* Pass. σκανδαλίζομαι, *offendo, impingo* i. e. *ad peccandum sollicitor* a) universe, sq. accus. Matth. V, 29. XVIII, 6. 8. 9. Marc. IX, 42. 43. 45. 47. Luc. XVII, 2. Rom. XIV, 21. 1 Cor. VIII, 13. (ἔν τινι = per aliquid Sirac. XXXV, 15.) — b) de iis, qui hactenus ad peccandum sollicitant aliquem, quatenus ad deserendum alium incitant eum, ubi σκανδαλίζομαι, verti potest: *ad deficiendum abripior, ad deserendum aliquem sollicitor, deficio, desero,* a. 1. p. ἐσκανδαλίσθην et fut. 1. p. σκανδαλισθήσομαι, signif. media [vid. sub προσκολλάω observata] de hominibus, qui abripi se patiuntur ad deserendum aliquem Matth. XIII, 21. coll. Marc. IV, 17. Joh. XVI, 1. — Matth. XXIV, 10. Aliter *Fritzsche* IV Evv. I. p. 703. σκανδαλισθήσονται explicans: *offendentur, ut ad idem abripi se sinant flagitium,* sc. ut in se invicem saeviant. — c) de iis, qui faciunt, ut inique et sinistre statuat aliquis de aliquo Matth. XVII, 27. ἵνα μὴ

σκανδαλίσωμεν αὐτούς. — **σκανδαλίζομαι ἔν τινι**, *ich stosse mich an etwas, ich nehme einen Anstoss an Jemandem* [vid. ἐν p. 517 fin.] = *offendor sorte alicuius, ita, ut perperam et inique de eo statuam et ab eo deficiam* Matth. XI, 6. XIII, 57. XXVI, 31. 33. Marc. VI, 3. XIV, 27. 29. Luc. VII, 23. — 2) *offendo aliquem*, i. e. *male aliquem habeo, facio, ut indignetur aliquis*, σκανδαλίζομαι, *indignor* Matth. XV, 12. *ἐσκανδαλίσθησαν*. Joh. VI, 61. *τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει*. 2 Cor. XI, 29. (*ἔν τινι* materiam indignandi habeo in aliqua re = indignor propter aliquid Sirac. IX, 5.) Saepius non legitur in N. T.

Σκάνδαλον, ου, τό, *offendiculum, offensio, id, in quo impingit aliquis* a) propr. *πέτρα σκανδάλου*, *rupes, in qua offendunt homines*, i. q. *λίθος προςκόμματος* Rom. IX, 33. 1 Petr. II, 8. vid. *πρόςκομμα*. Ita צוּר מִכְשׁוֹל Jes. VIII, 14.— b) metaph. aa) *peccandi occasio* α) propr. Matth. XVI, 23. quo loco pro *σκάνδαλόν μου εἶ*, e codd. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 543. edidit *σκάνδαλον εἶ ἐμοί*. — Matth. XVIII, 7. Luc. XVII, 1. — *τιθέναι σκάνδαλόν τινι*, item *βάλλειν σκάνδαλον ἐνώπιόν τινος* [propr. einem oder vor Einem etwas hinstellen, damit er sich daran stösst und, nach Befinden, darüber fällt, trop. pro:] *facere, ut peccet aliquis* Rom. XIV, 13. Apoc. II, 14. — 1 Joh. II, 10. Ita מִכְשׁוֹל Ezech. VII, 19. XIV, 3. Ps. CXIX, 165. — β) de personis Matth. XIII, 41. quo loco per epexegesin additur: *καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν*. Cf. *Fritzsche* l. l. p. 473. — bb) *id, quod, ut sinistre vel inique statuam, ansam praebet* Rom. XVI, 17. — cc) *causa indignationis* 1 Cor. I, 23. Gal. V, 11. — dd) *causa* vel *auctor perniciei* Rom. XI, 9. (Judith. XII, 2. Sirac. XXVII, 23. 1 Macc. V, 4.) Ita LXX pro מוֹקֵשׁ Ps. LXIX, 23. Saepius non legitur in N. T.

Σκάπτω, f. *σκάψω*, *fodio*. Ter in N. T. Luc. VI, 48. Vide ad h. l. supra sub *βαθύνω* observata. — Luc. XIII, 8. XVI, 3. *σκάπτειν οὐκ ἰσχύω*. (Herodian. IV, 7. 6. Lucian. Tim. §. 7. Aesop. fab. 22. Xen. Oecon. XVI, 14. Aristoph. Av. 1430. *σκάπτειν γὰρ οὐκ ἐπίσταμαι*.) LXX pro עָדַר Jes. V, 6.

Σκάφη, ης, ἡ, *scapha, cymba*, (a *σκάπτω* quod vid.) Ter in N. T. Act. XXVII, 16. 30. 32. (Plut. apophth. Philipp. Mor. II. p. 27. ed. *Tauchn.* Polyb. I, 23. 7. Dionys. Hal. Ant. III, 44.)

Σκέλος, εος, ους, τό, et plur. **τὰ σκέλη**, *crus* i. e. *quicquid a coxendicis osse usque ad extremos pedis digitos pertinet.* Ter in N. T. Joh. XIX, 31. 32. 33. — LXX pro כְּרָעַיִם Amos. III, 12. (Aesop. fab. 129. Polyb. I, 80. 13. Xen. Anab. IV, 2. 20. Aristot. H. An. I, 15.)

Σκέπασμα, τος, τό, (a σκεπάζω tego) *tegumentum*. Extat tantum 1 Tim. VI, 8. — (Aristot. Polit. VII, 17.)

Σκευᾶς, ᾶ, ὁ, *Sceva*. Nomen propr. viri iudaei, principis sacerdotum Act. XIX, 14.

Σκευή, ῆς, ἡ, (apparatus, quo quis instructus est, ut apparatus bellicus Diod. Sic. XI, 71. vestes Herodian. VI, 4. 11. Xen. Anab. IV, 7. 27.) *utensilia*. Legitur tantum Act. XXVII, 19. — (de supellectile Polyb. II, 6. 6.)

Σκεῦος, ους, τό, 1) *vas* a) propr. Marc. XI, 16. Luc. VIII, 16. Joh. XIX, 29. Act. X, 11. 16. — εἰς ἀτιμίαν, εἰς τιμὴν Rom. IX, 21. 2 Tim. II, 21. Vide de εἰς finali supra sub εἰς p. 433. — 2 Tim. II, 20 Hebr. IX, 21. Apoc. II, 27. XVIII, 12. LXX pro כְּלִי Exod. III, 22. (Aelian. V. H. XII, 8. Herodian. VI, 7. 16. Xen. Mem. I, 7. 5.) — b) *σκεύη ὀργῆς* et *σκεύη ἐλέους* [= vasa vel instrumenta, facta εἰς ὀργήν, εἰς ἔλεος] metaph. *homines, quibus poenas infligere, quibus benignum se exhibere decrevit Deus* Rom. IX, 22. 23. Cf. de hoc genit. usu *Winer* p. 76 sq. II. p. 59 sq. *Matthiae* §. 367. p. 681. — c) e dicendi ratione Judaeis usitata 1 Thess. IV, 4. uxor dicitur σκεῦος mariti. Cf. *Koppius* ad h. l. — d) comparatur corpus humanum σκεύει ὀστρακίνῳ, *vasi testaceo*, hinc fragili 2 Cor. IV, 7. unde sexus femineus, utpote virili debilior et infirmior, ἀσθενέστερον σκεῦος, *das schwächere Gebilde*, appellatur 1 Petr. III, 7. (fragilitatis notionem vocab. ὀστράκινον habere etiam apud Graecos, testis est Artemidor. VI, 25. θάνατος μὲν γὰρ εἰκότως ἐσήμανε τῇ γυναικὶ, τὸ εἶναι ἐν ὀστρακίνῳ σκεύει.) — 2) *instrumentum utensile* a) propr. aa) universe de opibus, bonis, supellectile Matth. XII, 29. Marc. III, 27. — Luc. XVII, 31. — LXX ita pro כֵּלִים Gen. XXXI, 37. (Aelian. V. H. VI, 12. Herodian. II, 1. 2. Xen. Mem. I, 7. 2.) — bb) de instrumentis navis, ut *σκεῦος malum, der Mastbaum* Act. XXVII, 17. χαλάσαντες τὸ σκεῦος οὕτως ἐφέροντο. (Xen. Oecon. VIII, 12.) — b) metaph. de hominibus, quibus utitur aliquis ad consilia sua exsequenda, ut et nos: *Werkzeug* Act. IX, 15. σκεῦος ἐκλογῆς pro: ἐκλεκτόν μοί ἐστιν οὗτος. Vid. sub ἁγιωσύνη observata. — Ita LXX pro כְּלִי Jerem. L, 25. (Polyb. XIII, 5. 7. XV, 25. 2.) —

Σκηνή, ῆς, ἡ, 1) *tentorium, tabernaculum* a) de tabernaculo quocunque — aa) propr. Matth. XVII, 4. Marc. IX, 5. Luc. IX, 33. Hebr. XI, 9. LXX ita pro אֹהֶל Gen. XXVI, 25. סֻכָּה Gen. XXXIII, 17. (Aelian. V. H. IX, 3. Herodian. II, 11. 3. Xen. Cyr. II, 1. 25.) — bb) *αἱ αἰώνιοι σκηναί* = *sedes coelestes*, adiuncta felicitatis αἰωνίου notione Luc. XVI, 9. — b) de tabernaculo foederis, ad quod conventus sacri Hebraeorum habebantur vel de templo Hebraeorum

portatili aa) propr. *α*) universe Hebr. VIII, 2. 5. IX, 11. 21. XIII, 10. Ita אֹהֶל 1 Regg. I, 39. — additur *τοῦ μαρτυρίου* Act. VII, 44. XV, 5. Quo sensu haec vox addatur, vid. sub *μαρτύριον*. — *β*) de anteriore huius templi parte vel de sancto Hebr. IX, 2. 6. 8. — *γ*) de interiore huius templi portatilis parte, vel de sancto sanctorum Hebr. IX, 3. — bb) de templo, quod cum novis Hierosolymis coelitus demissum iri in terram tempore regni messiani putabant Judaei, ita *ἡ σκηνὴ τοῦ θεοῦ* Apoc. XIII, 6. XXI, 3. vel *ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἐν οὐρανῷ* Apoc. XV, 5. — c) *ἡ σκηνὴ τοῦ μολοχ* i. e. *templum portatile Molochi* i. e. tentorium, quo continebatur simulacrum Molochi e levi et portatili materia fabrefactum, quod non magnum, sed exiguum erat, ut clam Mose et magistratibus insciis portari et ubi castra figerentur, in tentorii angulo occultari posset. Act. VII, 23 et *Kuinoel* ad h. l. (Ita *ἱερὰ σκηνή* Carthaginensium Diod. Sic. XX, 65. et apud Petron. 29. „praeterea grande armarium in angulo vidi, in cuius aedicula erant lares argentei positi.“ — 2) *domus* i. e. *familia*, ut *ἡ σκηνὴ δαβίδ* Act. XV, 16. coll. LXX Amos. IX, 11. — Saepius non extat in N. T.

Σκηνοπηγία, *ας*, *ἡ*, **scenopegia** i. e. ***tabernaculorum fixio.*** Semel in N. T. Joh. VII, 2. *ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν ἰουδαίων σκηνοπηγία* i. e. festum Judaeorum a tabernaculorum fixione appellatum. (2 Macc. I, 18.) Dicitur hoc festum hebr. חַג הַסֻּכּוֹת et apud LXX *ἑορτὴ τῆς σκηνοπηγίας* Deut. XVI, 16. XXXI, 10. Zach. XIV, 16. 18. 19. *ἑορτὴ τῶν σκηνῶν* Levit. XXIII, 34. Deut. XVI, 13. Nomen traxit hoc festum a tabernaculis ex frondosis arborum ramis confectis exstructisque nunc in campis nunc in domuum tectis. Celebrabatur per dies septem, quorum primus uti sabbatum erat, ita septimum huius festi diem sabbatum excipiebat Levit. XXIII, 36. 43. Neh. VIII, 19. 2 Macc. X, 6. Joseph. Arch. III, 10. 4. Institutum erat tum in memoriam temporis, quo maiores Hebraeorum per XL fere annos in deserto Arabiae commorantes sub tentoriis degebant, tum in grati animi tesseram pro larga frugum collectione, unde nunc חַג סֻכּוֹת nunc חַג הָאָסִיף Exod. XXIII, 16. appellabatur. Uti moris erat, per horum dierum solemnia hilaritati sese dare et epulas instituere, ita lege olim praescriptum erat, ut primo die tredecim, secundo XII, tertio XI, quarto X, quinto IX, sexto VIII, septimo VII victimae offerrentur et quovis anno septimo per septem singulos huius festi dies lex Mosis praelegeretur Deut. XXXI, 10. 13. Neh. VIII, 18. His adiunxit serior aetas libationem aquae vino mixtae per singulos dies coniunctam cum sacrificio matutino. Sacerdos enim phialam auream aqua e fonte Siloam hausta implebat, quo facto per portam aquarum reversus ad altare clangentibus tubis et buccinis sese conferebat vinoque mixtam aquam post

disposita sacrificii membra super altari effundebat, in memoriam, ut videtur, magnae aquarum copiae, quam Deus Israelitis in itinere per desertum propinavit. Cf. *Noesselt* Opusc. theol. T. I. p. 52. *Kuinoel* Comment. T. III. p. 373 sq. Denique primo et octavo huius festi die omni labore et opera servili abstinere lex iubebat Levit. XXIII, 39. Num. XXIX, 12. 35. Cum sabbatum excipiens hoc festum ultimus esset ex omnibus diebus festis per anni totius decursum celebrandis, octavus scenopegiae dies imprimis sanctus habebatur. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 403.

Σκηνοποιός, οῦ, ὁ, (ex σκηνή quod v. et ποιέω) *tabernaculorum fabricator*, *Zeltmacher*. Semel in N. T. Act. XVIII, 3. (σκηνοποιΐα Polyb. VI, 28. 3. σκηνοποιέω Diod. Sic. III, 26.)

Σκῆνος, εος, ους, τό, *tabernaculum* metaph. de corpore humano, quod tentorii instar circumdat animum 2 Cor. V, 1. ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ. Cf. de genit. substantivi τοῦ σκήνους, synonymi vocis ἡ οἰκία, per epexegesin addito *Matthiae* §. 636. p. 1311. §. 367. p. 681. *Winer* p. 76 sq. p. 146 sq. II. p. 59 sq. *Gesen.* p. 676 sq. — 2 Cor. V, 4. (Aeschin. Dial. Socr. III, 5. Maxim. Tyr. dissert. 38. p. 396. Anthol. gr. T. XII. p. 30. ed. *Jacobs.* Clemens Alexandr. Stromat. libr. V. p. 593. Sapient. IX, 15.)

Σκηνόω, ῶ, f. ώσω, (a σκῆνος quod v., tentorium figo Herodian. VI, 8. 17. Dem. 1257, 6.) *dego, versor, commoror.* Quinquies in N. T. a) sq. ἐν aa) c. dat. pers., ut ἐν ἡμῖν *in mediis nobis* i. e. *inter nos* Joh. I, 14. vid. ἐν p. 512 fin. — bb) c. dat. loci Apoc. XII, 12. XIII, 6. (Xen. Anab. V, 5. 11.)— LXX pro שָׁכַן sq. בְּ Judd. VIII, 11. — b) sq. ἐπί τινα Apoc. VII, 15. Vide ἐπί p. 589. — c) sq. μετά τινος *in medio alicuius* i. e. *inter* Apoc. XXI, 3. Vide μετά p. 75.

Σκήνωμα, τος, το, (a σκηνόω quod vid. tentorium Xen. Anab. II, 2. 17.) *domicilium*, τῷ θεῷ Act. VII, 46. Ita LXX pro מִשְׁכָּן Ps. CXXXII, 5. — de corpore humano animi domicilio 2 Petr. I, 13. 14. v. σκῆνος.

Σκιά, ᾶς, ἡ, 1) *umbra* a) propr, aa) universe Marc. IV, 32. Act. V, 15. — LXX pro צֵל Judd. IX, 15. 36. (Aelian. V. H. II, 14. Polyb. XVI, 12. 7. Xen. Mem. I, 6. 6.) — bb) σκιὰ θανάτου Matth. IV, 16. Luc. I, 79. Vide de his locis et quatenus inscitiae summae adumbrandae inserviant haec verba, supra sub θάνατος p. 708. adnotata et *Fritzsche* IV Evv. I. p. 184. (*umbra mortis* Ovid. Metam. V, 191. *umbra Erebi* Virg. Aen. IV, 26 et 404.) — b) metaph. pro: *adumbratio, Schattenriss,* ubi opp. τῷ εἰκόνι vel imagini perfectae vel σώματι Col. II, 17. Hebr. VIII, 5. — οἵτινες ὑποδείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσι τῶν ἐπουρανίων X, 1. (Simi-

liter Cicer. de offic. III. c. 17. „Nos veri iuris *solidam et expressam effigiem* nullam tenemus, *umbra et imaginibus* utimur.") — Saepius non extat in N. T.

Σκιρτάω, ῶ, f. ήσω, *exsulto.* Ter in N. T. a) de foetu in utero matris se movente Luc. I, 41. 44. — (universe Pausan. IV, 32. 2. Aesop. fab. 4.) — b) de laetantibus Luc. VI, 23. χάρητε — καὶ σκιρτήσατε. (de tripudiantibus Herodian. IV, 11. 5.)

Σκληροκαρδία, ας, ἡ, (a σκληρός durus et καρδία) *durities animi, animus durus, pervicacia.* Ter in N. T. Matth. XIX, 8. coll. Marc. X, 5. — Marc. XVI, 14. LXX pro עָרְלַת לֵבָב Deut. X, 16. Jer. IV, 4. (Siracid. XVI, 10.)

Σκληρός, ά, όν, *durus* (a σκλῆναι inf. a. 2. verbi σκέλλω arefacio, durum facio; propr. i. e. tactui non cedens Xen. Mem. III, 10. 1.) metaph. a) *severus, immitis,* ut ἄνθρωπος Matth. XXV, 24. (Aristotel. Eth. IV, 8. Plut. T. IX. p. 37. ed. *Hutten.* Athen. II. p. 55. F.) — b) *vehemens,* ut ἄνεμος Jac. III, 4. (LXX Prov. XXVII, 16. Aelian. V. H. IX, 14. Arrian. Exped. Alex. M. I, 26. 3. II, 6. 3. Xen. Anab. IV, 8. 26.) — c) *molestus, ingratus, offendens,* ut ὁ λόγος Joh. VI, 60. LXX pro קָשָׁה Gen. XLII, 7. 30. (Polyb. IV, 21. 1. Cebet. Tab. c. 7. Xen. Mem. II, 1. 10.) — *improbi, impii* sens. Jud. v. 15. Ita LXX pro רָשָׁע Num. XVI, 26. — d) *noxius, detrimentum afferens* σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν Act. [IX, 5.] XXVI, 14. (Polyb. IV, 21. 5.) Saepius non extat in N. T.

Σκληρότης, τητος, ἡ, (a σκληρός) *durities,* τῆς καρδίας i. e. *pervicacia. Verstocktheit.* Extat tantum Rom. II, 5. Ita LXX pro קְשִׁי Deut. IX, 27.

Σκληροτράχηλος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a σκληρός et τράχηλος cervix) *duram cervicem habens* metaph. *pertinax, refractarius.* Semel in N. T. Act. VII, 51. LXX pro קְשֵׁה־עֹרֶף Deut. IX, 6. 13. מַקְשֶׁה עֹרֶף Prov. XXIX, 1.

Σκληρύνω, f. νῶ, (a σκληρός durus) 1) *durum facio,* sq. accus. metaph. *pervivacem facio aliquem.* σκληρύνομαι, *durus* i. e. *pervicax reddor* Act. XIX, 9. Hebr. III, 8. 13. 15. IV, 7. Ita LXX pro הִקְשָׁה Exod. VII, 3. הִקְשִׁיחַ Jes. LXIII, 17. (Sirac. XXX, 11.) — 2) *duriter tracto,* sq. accus. Rom. IX, 18. οὓς δὲ θέλει, σκληρύνει. Ita LXX ἀποσκληρύνω pro הִקְשִׁיחַ Job. XXXIX, 16.

Σκολιός, ά, όν, 1) *tortuosus, pravus* a) propr. de via Luc. III, 5. LXX pro עָקֹב Jes. XL, 4. (Sapient. XIII, 23. Heliodor. I, 6.) — b) metaph. pro: *perversus,* ut γενεά Act. II, 40. Phil. II, 15. LXX pro דּוֹר עִקֵּשׁ Deut. XXXII, 5. (Dem. 423, 3.) — 2) *difficilis* i. e. *morosus,* ita de heris 1 Petr. II, 18. Saepius non legitur in N. T.

Σκόλοψ, οπος, ὁ, (omne, quod acutum est, ut sudes Xen. Anab. V, 2. 5. Hom. Iliad. VII, 441. de spina Lucian. Ver. Hist. II. p. 682.) *dolor acutus* 2 Cor. XII, 7. ἐδόθη μοι σκόλοψ. Qui dolor num oriundus fuerit a conscientia malorum, cultoribus Jesu olim a se inflictorum, an a morbo, quo laboraret Paulus, non liquet.

Σκοπέω, ῶ, f. ήσω, (a σκοπός, speculator; speculor Xen. Anab. V, 1. 9.) 1) *video* i. e. seq. μή: *caveo* Luc. XI, 35. σκοπεῖ οὖν, μὴ — σκότος ἐστί. De quo indicat. post μή vid. μή p. 98. — Gal. VI, 1. σκοπῶν σεαυτὸν, μὴ καὶ σὺ πειρασθῇς, cf. de h. l. coniunct. μή p. 98. (Xen. de mag. equit. VII, 15.) — 2) *intueor* i. e. *rationem habeo, respicio* 2 Cor. IV, 18. Phil. II, 4. (2 Macc. IV, 5. Xen. Cyr. I, 6. 8. Thuc. VI, 12.) — *attendendi* sens. Rom. XVI, 17. Phil. III, 17. — Saepius non legitur in N. T.

Σκοπός, οῦ, ὁ, (speculator, Schauer) *scopus, meta, das in der Ferne aufgesteckte Ziel.* Extat tantum Phil. III, 14. κατὰ σκοπὸν διώκω. LXX pro מַטָּרָה Job. XVI, 12. (Diod. Sic. IV, 16. Herodian. VI, 7. 18. Polyb. VII, 8. 9. Xen. Cyr. I, 6. 29.)

Σκορπίζω, f. ίσω, 1) *dissipo*, med. σκορπίζομαι, *dissipo me*, a. 1. pass. ἐσκορπίσθην signif. med. [cf. διακονέω], a) propr., sq. accus. Joh. X, 12. — sq. εἰς c. accus. loci Joh. XVI, 32. Vide de h. l. εἰς p. 417 fin. LXX pro הֵפִיץ 2 Sam. XXII, 15. Ps. XVIII, 14. (Joseph. Arch. VI, 6. 3. Plut. vit. Timoleont. c. 4. ἐσκορπίσθησαν φοβηθέντες. Strabo IV, p. 4 et 6. Aelian. V. H. XIII, 46. Artemid. I, 56. Lucian. Asin. 32. 1 Macc. VI, 54.) — b) *dilapidandi* sens. ubi opp. τῷ συνάγειν Matth. XII, 30. Luc. XI, 23. — 2) *largiter distribuo*, de beneficio 2 Cor. IX, 9. ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησι. Ita LXX pro פִּזַּר Ps. CXII, 9. — Esse hoc vocabulum Atticis insolens neque ante communis linguae incrementa extra ionicae dialecti fines evagatum, docet *Lobeck* ad Phryn. p. 228. coll. *Passow* II. p. 694. *Plank* de vera natura et indole orat. graecae N. T. p. 55.

Σκορπίος, ου, ὁ, *scorpius* vel *scorpio*, nomen insecti, cancro admodum similis, quod in locis calidioribus sub lapidibus imprimis parietum latet et caudae, instructae vesicula continente succum venenatum, acumine pungens ita vulnerat, ut nisi opportune medela adhibetur, repentina mors sequatur. Est autem, qui in N. T. commemoratur scorpio, e genere afrorum. Quinquies in N. T. Luc. X, 19. XI, 12. Apoc. IX, 3. 5. 10. LXX pro עַקְרָב Deut. VIII, 15. (Aelian. H. Anim. X, 23. Siracid. XXVI, 7.)

Σκοτεινός, ή, όν, (a σκότος) *tenebricosus, obscurus.* Ter in N. T. Matth. VI, 23. Luc. XI, 34. 36. — LXX pro אֲפֵלָה

Prov. IV, 19. חֹשֶׁךְ Job. X, 21. מַחְשָׁךְ Ps. LXXXVIII, 7. (Cebet. Tab. c. 10. Lucian. Dial. Deorr. XX, 17. Xen. Mem. III, 10. 1.)

Σκοτία, ας, ἡ, 1) *tenebrae, caligo* a) propr. Joh. VI, 17. XX, 1. — περιπατεῖν ἐν τῇ σ. Joh. XII, 35. LXX pro חֲשֵׁכָה Mich. III, 6. אֹפֶל Job. XXXVIII, 3. (Eurip. Phoeniss. v. 346.) — b) metaph. *inscitia, vitiositas cum miseria ex utraque oriunda*, aa) propr. Ita in formulis: εἶναι ἐν τῇ σκοτίᾳ, μένειν ἐν τῇ σκοτίᾳ, περιπατεῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ Joh. VIII, 12. XII, 35. 46. 1 Joh. II, 9. 11. — 1 Joh. I, 5. σκοτία ἐν αὐτῷ sc. τῷ θεῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία. 1 Joh. II, 8. ἡ σκοτία παράγεται. Ita חֹשֶׁךְ Job. XXXVII, 17. quo loco *Gesen.* in hebr. Wörterb. p. 503. sub עָרַךְ vertit: wir brächten nichts vor aus Unverstand. Vid. infr. σκότος. — bb) metonym. *is, qui versatur in ignorantia* Joh. I, 5 bis. — 2) *locus tenebricosus* Matth. X, 27. ὃ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἴπατε ἐν τῷ φωτί. Luc. XII, 3. Saepius non legitur in N. T.

Σκοτίζω, f. ίσω, (a σκότος) *tenebras offundo, obscuro*, σκοτίζομαι, *tenebris offundor, obscuror*, a) de astris, ut ὁ ἥλιος Matth. XXIV, 29. Marc. XIII, 24. Luc. XXIII, 45 et Apoc. IX, 2. — Apoc. VIII, 12. LXX pro חָשַׁךְ Hiphil. Job. III, 9. Cohel. XII, 2. (Polyb. XII, 15. 10.) — b) metaph. de mente vel animo Rom. XI, 10. σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, τοῦ μὴ βλέπειν. Rom. I, 21. ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία. Eph. IV, 18. ἐσκοτισμένοι τῇ διανοίᾳ. cf. *Matthiae* §. 400, 6. p. 731. *Winer* p. 84. — Saepius non legitur in N. T.

Σκότος, ου, ὁ, *tenebrae, caligo*. Legitur tantum Hebr. XII, 18. γνόφῳ καὶ σκότῳ. (Sophocl. Antig. 592. Eurip. Hecub. 1 et 825. Eurip. Phoen. 1540. Paus. IV, 8. 3.) — Magis atticum esse ὁ σκότος, quam τὸ σκότος *Porson* observavit ad Eurip. Hec. 825. *Passow* II. p. 695. *Winer* II. p. 23.

Σκότος, εος, ους, τό, *tenebrae, caligo* a) propr. aa) universe Matth. XXVII, 45. Marc. XV, 33. Luc. XXIII, 44. Act. II, 20. 1 Cor. IV, 5. τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους *tenebris abscondita, das im Finstern Verborgene.* [*Gesen.* p. 676. not. *Winer* p. 76. II. p. 59. *Matthiae* §. 367. p. 681.] — 2 Cor. IV, 6. Ita LXX pro חֹשֶׁךְ Gen. I, 2. 4. 5. 18. (Aelian. V. H. III, 18. Pausan. IV, 18. 4.) — bb) de loco tenebricoso ἐκβάλλειν εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον Matth. VIII, 12. XXII, 13. XXV, 30. genit. τοῦ σκότους additur substantivo synonymo, ut intendat cf. *Matthiae* §. 636. p. 1311. *Gesen.* p. 671. 693. ut ζόφος τοῦ σκότους i. e. *caligo densissima*, ita de Orco 2 Petr. II, 17 et Jud. v. 13. — cc) de caligine oculos coeci tegente Act. XIII, 11. ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκότος. (Eurip. Phoen. 388.) — b) metaph. aa) pro: *inscitia*,

vitiositas α) propr. Joh. III, 19. Act. XXVI, 17. Rom. II, 19.— XIII, 12 et Eph. V, 11. ἔργα τοῦ σκότους i. e. *facta flagitiosa.* 2 Cor. VIII, 14. 1 Thess. V, 4. 5. 1 Joh. I, 6.— Eodem sensu dicuntur οἱ ἐν σκότει καθήμενοι Matth. IV, 16 et Luc. I, 79 coll. Ps. CVII, 10. — adde Matth. VI, 23. Luc. XI, 35. (de inscitia Xen. Cyr. II, 1. 25. Dem. 281, 1. et ὁ σκότος Xen. Cyr. VIII, 7. 23.) — β) metonym. αα) de hominibus inscitia et vitiositate laborantibus Luc. XXII, 53. αὕτη — ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους. Eph. V, 8. 11. VI, 12. — ββ) de auctore inscitiae et improbitatis vel Satana Col. I, 13. quo loco ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους et ἡ βασιλεία τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ sc. τοῦ θεοῦ opponuntur sibi [Luc. XXII, 53?] — γγ) pro *miseria* 1 Petr. II, 9.

Σκοτόω, ῶ, f. ώσω, *tenebris offundo*, τὴν βασιλείαν τινός, trop. pro *devasto regnum alicuius*, ita semel in N. T. Apoc. XVI, 10. (Siracid. XXV, 17.)

Σκύβαλον, ου, τό, *excrementum*, *quisquiliae*, *retrimentum.* Extat tantum Phil. III, 8. ἡγοῦμαι σκύβαλα εἶναι i. e. *pro nihilo habeo.* (Siracid. XXVII, 4. Anthol. gr. T. II. p. 180 et 218. De rebus vilissimis dici, observavit *Jacobs* Anthol. gr. T. IX. p. 209.)

Σκύθης, ου, ὁ, *Scytha.* Uti Scythia regio erat latissima magnam Europae et Asiae partem complectens, ita a nationibus antiquitatis cultioribus Scythae habebantur inter barbaros pro maxime barbaris. Extat tantum Col. III, 11. (Aeschin. 50, 20.)

Σκυθρωπός, οῦ, ὁ, ἡ, — όν, τό, (a σκυθρός torvus et ὤψ) *qui est vultu tristi et tetrico.* Bis in N. T. Matth. VI, 16. Luc. XXIV, 17. (Sirac. XXV, 24. Joseph. Arch. XIX, 3. 3. Herodian. I, 6. 10. Lucian. Dial. Deorr. XIV, 1. Xen. Mem. II, 7. 12.)

Σκύλλω, (a σκῦλον, quod vid. propr. cutem detraho; distorqueo, lacero Aeschyl. Pers. 577.) *vexo*, *molestias creo* passiv. σκύλλομαι *vexor*, *male habeor*, medium: *mihi ipsi molestiam creo.* Quater in N. T., sq. accus., ut τὸν διδάσκαλον Marc. V, 35. Luc. VIII, 9. — passiv. Matth. IX, 36. — medium Luc. VII, 6. — (de hominibus, qui itinere fatigantur Herodian. IV, 13. 8. VII, 3. 9.)

Σκῦλον, ου, τό, (pellis detracta) *exuviae hosti detractae*, *spolium.* Extat tantum Luc. XI, 2. — (Diod. Sic. IV, 11. Polyb. II, 31. 3 et 6. Herodian. VIII, 4. 28.)

Σκωληκόβρωτος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a σκώληξ vermis et βρώσκω comedo) *a vermibus consumtus.* Extat tantum Act. XII, 23. quo loco, collato cum Jos. Arch. XIX, 8. intelligitur, Herodem torminibus alvi, profectis a vermibus, confectum esse.

Σκώληξ, ηκος, ὁ, *vermis.* Ter in N. T. Marc. IX, 44. 46. 48. ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. Desumta sunt haec verba e Jes. LXVI, 24. et uti h. l. tanta esse dicitur occisorum multitudo, ut per tempora longissima vermibus suppetat largissima comedendi materia neque unquam exstinguantur ignes cadaveribus et ossibus comburendis inservientes, ita apud Marcum eadem verba descriptioni miseriae serviunt perpetuum duraturae. Eadem imago legitur Judith. XVI, 15. Sirac. VII, 17. Cf. ad locum Jesaiae *Gesen.* in Comment. T. II. p. 314. LXX σκώληξ pro תּוֹלַעַת Deut. XXVIII, 31. (Dioscorid. I. c. 106. Hom. Iliad. XIII, 654.)

Σμαράγδινος, ίνη, ινον, (a σμάραγδος) *smaragdinus, e smaragdo factus.* Semel in N. T. Apoc. IV, 3.

Σμάραγδος, ου, ὁ, *Smaragdus*, nomen gemmae, virore maxime insignis. Extat tantum Apoc. XXI, 19. LXX pro בָּרֶקֶת Ezech. XXVIII, 13. Exod. XXVIII, 17.

Σμύρνα, ης, ἡ, *myrrha,* ita dicitur succus albus, odore et sapore maxime aromaticus, nunc sponte emanans nunc arte extractus ex arbore arabica. Utebantur hoc succo veteres in unguentis et odoramentis. Cf. Cantic. III, 6. V, 5. Jos. XIX, 39. item Dioscorid. I, 78. Theophr. H. Plant. IX, 3 et 4. Diod. Sic. II, 49. Plin. H. N. XII, 15. LXX pro מֹר Ps. XLV, 9. Bis in N. T. Matth. II, 11. Joh. XIX, 39.

Σμυρναῖος, α, ον, *Smyrnaeus, ad Smyrnam pertinens,* ita textus vulg. Apoc. II, 8.

Σμύρνα, ης, ἡ, *Smyrna*, nom. propr. urbis ionicae, sitae ad mare, portu instructae, CCCXX stadiis ab Epheso distantis, mercatura, navigatione et artibus florentis et magnum Judaeorum numerum habentis, hodie *Ismir.* Apoc. I, 11. II, 8. (Herodot. I. c. 143. Vellei. Paterc. I, c. 4.)

Σμυρνίζω, f. ίσω, (a σμύρνα, myrrha) *myrrha condio*, ut οἶνον, ita semel in N. T. Marc. XV, 23. — Solebant enim Romani hominibus supplicio afficiendis, quominus sentirent mortis dolores, porrigere vinum herbis temulentiam procreantibus mixtum. Jesus vero, qui doloris sensu et rationis usu privari nolebat, sed animo potius forti fatum subeundum esse sibi existimabat, vino leviter degustato calicem epotare recusabat.

Σόδομα, ων, τά, *Sodoma, orum,* vel *Sodoma, ae,* hebr. סְדֹם, nom. propr. unius ex quatuor urbibus, sitis olim in valle amoenissima et fertilissima Siddim, cuius locum nunc explet mare mortuum seu lacus Asphaltites Matth. X, 15. XI, 23. 24. [Marc. VI, 11.] Luc. X, 12. XVII, 29. Rom. IX, 29. 2 Petr. II, 6. Jud. v. 7. Apoc. XI, 8.

Σολομών et σολομῶν, ῶντος, ὁ, *Salomon*, hebr. שְׁלֹמֹה, nom. propr. regis Israelitarum tertii, quem fuisse constat filium et successorem Davidis et celebratum tum ob sapientiam, qua excellebat, tum ob templum auspiciis eius exstructum Hierosolymis Matth. I, 6. 7. VI, 29. XII, 42. al.

Σορός, οῦ, ἡ, (loculus, sandapila, etiam urna recondendis ossibus inserviens Herodian. IV, 8. 21. Aeschin. 20, 34. 21, 29.) *lectulus*, *arca retecta*, *qua mortui apud Judaeos efferebantur*. Semel in N. T. Luc. VII, 14. — LXX pro אָרוֹן Gen. L, 26.

Σός, ἡ, όν, *tuus*, *a*, *um*, τὸ σόν, *tuum*, οἱ σοί, *tui* i. e. *cognati tui* Matth. VII, 3. 22. XIII, 27. XX, 14. XXIV, 3. XXV, 25. Marc. II, 18. V, 19. Luc. V, 33. VI, 30. XV, 31. XXII, 42. Joh. IV, 42. XVII, 6. 9. 10. 17. XVIII, 35. Act. V, 4. XXIV, 3. 4. 1 Cor. VIII, 11. XIV, 16. Philem. v. 14. Saepius non legitur in N. T. (Herodian. II, 1. 18. Xen. Cyr. II, 1. 2.)

Σουδάριον, ίου, τό, *sudarium*, i. e. *linteum*, *quo sudor faciei detergitur*. Vox origine latina. Quater in N. T. Luc. XIX, 20. Joh. XI, 44. XX, 7. Act. XIX, 12.

Σουσάννα, ης, ἡ, *Susanna*, hebr. שׁוֹשַׁנָּה nom. propr. mulieris Luc. VIII, 3.

Σοφία, ας, ἡ, 1) *sapientia* i. e. a) *eruditio*, *scientia*, *cognitio*, *Kenntniss*, *Einsicht* A) universe a) absolute Apoc. XIII, 18. XVII, 9. LXX ita pro חָכְמָה Prov. I, 2. (Xen. Mem. II, 3. 10. IV, 6. 7.) — b) sq. genit. personae, quae gaudet τῇ σοφίᾳ Matth. XII, 42. Luc. XI, 31. Act. VII, 22. — B) *cognitio rerum*, *quae altioris sunt indaginis* a) universe Col. II, 23. — b) de *doctrina* Graecis Apostolorum aetate maxime probata., quae, cum a veri rectique studio magis abduceret, quam adiuvaret illud, ratione habita operis per Christum peracti, cum contemtu a Paulo commemoratur aa) addito σαρκική 2 Cor. I, 12. — bb) sq. genit. personae, cui probatur σοφία illa, ut ἀνθρώπων 1 Cor. II, 5. τοῦ κόσμου τούτου, τοῦ αἰῶνος τούτου = *hominibus huius seculi perversi* 1 Cor. I, 20. II, 6. III, 19. τῶν σοφῶν 1 Cor. I, 19. — cc) absolute, ut διὰ τῆς σοφίας = *prae sapientia* 1 Cor. I, 21. Vide διά p. 272 fin. II, 1. 4. — λόγοι σοφίας i. e. verba, quae suppeditat ἡ σοφία 1 Cor. II, 4. 13. — C) *rerum divinarum cognitio* a) propr. aa) universe Matth. XIII, 54. Marc. VI, 2. Luc. II, 40. 52. 2 Petr. III, 15. — λόγος σοφίας *facultas instituendi de rebus divinis* vel *facultas cognitione rerum div. alios imbuendi* 1 Cor. XII, 8. — iungitur c. ἀποκάλυψις, σύνεσις, φρόνησις Eph. I, 8. 17. Col. I, 9. — bb) *consiliorum div. cognitio* 1 Cor. II, 6. σοφίαν — λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις i. e. λόγον λαλοῦμεν, ἥτις σοφία ἐστιν ἐν τοῖς τ. *doctrinam exponimus*, *iudicio* τῶν τελείων *verae sapientiae*

nomine dignam — additur θεοῦ v. 7. — b) metonym. pro: *auctor* vel *dator* τῆς σοφίας 1 Cor. I, 30. — D) *rerum divinarum cognitio cum vitae sanctitate coniuncta* a) propr, Col. IV, 5. Jac. I, 5. 13. 15. 17. — b) metonym. pro: *homo, in quo est* ἡ σοφία = οἱ σοφοί Matth. XI, 19. Luc. VII, 35. Cf. de vocab. חָכְמָה apud Hebr. notione et significatione *Eichhorn* Einleit. in d. A. T. Vol. I. §. 262. Einleit. in die apokryph. Bücher d. A. T. p. 86 sqq. *Ziegler* excurs. 3. ad Proverb. Salom. p. 397. *Umbreit* Commentar. in Proverb. Salom. p. III sqq. —

2) *rei alicuius tractandae solertia et peritia, prudentia in aliqua re tractanda* a) universe Act. VI, 3. — ἐν πάσῃ σοφίᾳ = *adhibenda summa prudentia* Col. I, 28. III, 16. — b) in dicendo vel instituendo, ut λόγου 1 Cor. I, 17. — Luc. XXI, 5. Act. VII, 10.

3) τοῦ θεοῦ *summa Dei cognitio coniuncta cum summa in consiliis capiendis et exsequendis sapientia* Rom. XI, 33. 1 Cor. I, 21. cf. ad h. l. supra sub ἐν p. 520 observata. — 1 Cor. I, 24. χριστὸν — θεοῦ σοφίαν i. e. *Christum, in quo* [mortem crucis subeunte] *manifestavit se sapientia divina.* Eph. III, 10. Col. II, 3. — Apoc. V, 12. VII, 12. — metonym. ἡ σοφία τοῦ θεοῦ pro: θεὸς ὁ σοφός Luc. XI, 49. — Saepius non extat in N. T.

Σοφίζω, f. ίσω, (a σοφός) 1) *sapientem reddo, instituo,* sq. accus. 2 Tim. III, 15. — LXX ita et Hiphil. τοῦ חָכַם Ps. XIX, 8. (Sirac. XXXVIII, 24. Hesiod. ἔργ. 649. 660.) — 2) med. σοφίζομαι, *excogito, callide excogito,* (Aristoph. nubb. v. 543.) part. perf. pass. σεσοφισμένος *callide excogitatus* 2 Petr. I, 16. (Dem. 853, 5.)

Σοφός, ή, όν, *sapiens* i. e. a) *peritus, a, um,* ut ἀρχιτέκτων 1 Cor. III, 10. — Ita LXX חָכָם Jes. III, 3. (Aelian. V. H. XIV, 37. Lucian. D. D. XX, 1. Aeschin. dial. Socr. I, 1.) — b) *doctus, eruditus, verständig, einsichtsvoll* aa) universe 1 Cor. VI, 5. — iungitur c. συνετός Matth. XI, 25. Luc. X, 21. opponitur ἀνόητος Rom. I, 14. — sq. εἴς τι [vid. εἰς p. 435.] Rom. XVI, 19. — Ita LXX et חָכָם Gen. XLI, 8. (Aelian. V. H. VIII, 6. Herodian. I, 2. 7. Xen. Mem. I, 6. 11.) — bb) ratione habita doctrinae apud Graecos maxime laudatae Rom. I, 22. 1 Cor. I, 19. 20. 25. 26. 27. III, 18 — 20. — cc) de hominibus cum recti cognitione vitae sanctitatem iungentibus Eph. V, 15. iunct. c. ἐπιστήμων Jac. III, 13. Cf. quae de hebr. חָכְמָה sub voc. σοφία observata leguntur. — c) sensu philosophico: *sapiens*, i. e. *qui in consiliis optimis exsequendis optima utitur ratione* Rom. XVI vel XIV, 27. 1 Tim. I, 17. Jud. v. 25. — Saepius non extat in N. T.

Σπανία, ας, ἡ, *Hispania*, regio Europae latissima, cuius nomine apud Veteres comprehenduntur, quae nobis di-

cuntur Hispania et Lusitania, *die ganze pyrenäische Halbinsel;* subiecta haec terra fuit Pauli tempore Romanis multosque habuit Judaeos. Rom. XV, 24 et 28. (Strabo III, c. 2.)

Σπαράσσω, ττω, f. ξω, *distorqueo.* Quater in N. T. de malis geniis distorquentibus obsessorum membra Marc. I, 26. IX, 20. 26. Luc. IX, 39. (Diod. Sic. V, 30. Plut. de gen. Socr. c. 22. Mor. IV. p. 101. ed. *Tauchn.* Lucian. iudic. vocal. §. 11.)

Σπαργανόω, ῶ, f. ώσω, (a σπάργανον fascia; cunabulum Herodian. I, 5. 14.) *fasciis involvo*, sq. accus., ita bis in N. T. Luc. II, 7. 12. LXX pro חָתַל Ezech. XVI, 4. (Plut. quaest. rom. c. 5. Mor. II. p. 239. ed. *Tauchn.*)

Σπαταλάω, ῶ, f. ήσω, (a σπατάλη luxus, cibus delicatus) *luxui deditus sum, luxuriose vivo.* Bis in N. T. 1 Tim. V, 6. Jac. V, 6. (Siracid. XXI, 15. add. Anthol. gr. T. III. p. 22. ed. *Jacobs.*)

Σπάω, ῶ, f. άσω, *traho* [Xen. de re eq. VII, 1.] *μάχαιραν* i. e. *stringo gladium*, ita bis in N. T. Marc. XIV, 47. Act. XVI, 27. LXX pro שָׁלַף Num. XXII, 23. (Apollod. I, 9. 19. III, 13. 4. Diod. Sic. III, 17. Plut. vit. Marii c. 14. Herodot. III, 29. Hom. Iliad. XIX, 387.)

Σπεῖρα, ας, ἡ, (funis contortus, spira Diod. Sic. III, 36. de genit. ion. σπείρης, obvio Act. X, 1. XXI, 31. XXVII, 1. ut Arrian. tactic. p. 73. ὅςτις καὶ τῆς σπείρης τῆς ἰταλικῆς ἄρχει, vid. *Buttm.* §. 32. IV. gram. max. Vol. I. §. 34, not. 14. p. 145. *Matthiae* §. 68, not. 5. p. 146. *Fischer* ad Weller. Vol. I. p. 359. *Winer* II. p. 23.) *manipulus, caterva militum*, de cohorte romana Matth. XXVII, 27. Marc. XV, 16. Joh. XVIII, 3. 12. Act. X, 1. XXI, 31. XXVII, 1. (de caterva militum Judith. XIV, 11. 2 Macc. VIII, 23. Polyb. XI, 23. 1.)

Σπείρω, f. σπερῶ, 1) *sero, sementem facio*, a) propr. aa) absolute Matth. VI, 26. XIII, 3. 4 bis. v. 18. Marc. IV, 3. 4. 14. Luc. VIII, 5. XII, 24. 2 Cor. IX, 10. (Aelian. V. H. III, 18. Xen. Mem. II, 1. 13.) — bb) sq. accus. seminis α) solo Matth. XIII, 24. 25. 27. 37. 39. Marc. IV, 32. Luc. VIII, 5. 1 Cor. XV, 36. 37. (Xen. Oecon. XIV, 5.) — β) additur nunc *εἰς* c. accus. loci Matth. XIII, 22. Marc. IV, 18. — nunc *ἐν* c. dat. loci Matth. XIII, 31. nunc *ἐπί* c. *genit.* loci Marc. IV, 31. c. *accus.* loci Matth. XIII, 20. 23. Marc. IV, 16. 20. — nunc *παρά* c. accus. loci Matth. XIII, 19. — b) in locutt. proverbialibus aa) pertinentibus ad describendum hominem iniquum Matth. XXV, 24. 26. Luc. XIX, 21. 22. — bb) ἄλλος — θερίζων Joh. IV, 37. Vide θερίζω. — cc) ὁ σπείρων — θερίσει 2 Cor. IX, 6. vid. θερίζω. — dd) ὃ γὰρ — θερίσει Gal. VI, 7. Vide θερίζω. (Eadem formula legitur Prov. XII, 8.

Aristot. Rhet. III, 8. Aeschyl. Pers. v. 822. Callim. hym. in Cerer. 13, 8. Cicer. de orat. II, 65) — c) formulae tropicae: aa) σπείρειν τὸν λόγον *doctrinae semina spargere* vel *iacere* i. e. *doctrinam exponere*, *doctrinae cognitione alios imbuere* Marc. IV, 14. 18. — ἐν τῇ καρδίᾳ τινος [per attr. pro: εἰς τὴν καρδίαν τινος] Matth. XIII, 19. Marc. IV, 15. (ita σπείρειν τὸν λόγον ἔν τινι iungitur c. κηρύσσειν Euseb. H. E. I, 13.) — bb) καρπὸν δικαιοσύνης σπείρειν i. e. σπείρειν σπέρμα δικαιοσύνης καρπὸν φέρον δικαιοσύνης *virtutis semina serere promittentia fructus et commoda virtutis* Jac. III, 18. cf. *Pott* ad h. l. — — d) metaph. aa) σπείρειν τινί τι pro: μεταδιδόναι τινί τι 1 Cor. IX, 11. Vide μεταδίδωμι. — bb) σπείρειν sementem facere, pro: *vitam instituere*, sq. εἴς τι = *in commodum alicuius* Gal. VI, 8 bis. Vide εἰς p. 433 fin.

2) ex adiuncto: *terrae mando*, ut σῶμα 1 Cor. XV, 42—44. Saepius non legitur in N. T.

Σπεκουλάτωρ, ορος, ὁ, *spiculator*, alii: *speculator*, vocabulum origine latinum, ductum a spiculo; dicebantur autem spiculatores satellites regii a spiculo, quod gestabant, hinc Graecis: δορυφόροι Xen. Cyr. VIII, 5. 2. Polyb. XXXII, 23. 6. Horum satellitum inter alia erat, supplicia sumere a reis eosque decollare. Ita Marc. VI, 27. (Seneca de benefic. III, 25. idem de ira I, 16. Jul. Firmic. VIII, 26.)

Σπένδομαι, medium [verbi σπένδω, f. σπείσω, spargo, sprengen, sprützen, hinc: libo, ich weihe Xen. Cyr. VII, 1. 1. Herodian. V, 5. 12.] metaph. *sanguinem meum libo* i. e. *vires et vitam impendo*. Bis in N. T. 2 Tim. IV, 6 — ἐπί τινι Phil. II, 17. Vide ἐπί p. 582 fin. — (ita Liv. XXI, 29. *libare vires*.)

Σπέρμα, τος, τό, (a σπείρω sero) 1) *semen* a) propr. aa) universe Matth. XIII, 24. 27. 32. 37. 38. Marc. IV, 31. 1 Cor. XV, 38. 2 Cor. IX, 10. LXX pro זֶרַע Gen. I, 11. (Diod. Sic. I, 36. Aelian. V. H. IX, 25. Xen. Oec. XVII, 10.)— bb) de semine virili Hebr. XI, 11. Ita LXX et hebr. זֶרַע Levit. XV, 16. 18. (Marc. Anton. IV, 36.) — b) trop. τοῦ θεοῦ, circumscriptio spiritus divini, cuius ope et auxilio reddimur υἱοὶ vel τέκνα τοῦ θεοῦ, vel nanciscimur τὴν υἱοθεσίαν, ita, ut fiducia pleni optima quaevis a Deo possimus sperare, ad obsequium quippe praestandum ei semper parati 1 Joh. III, 9. cf. *Lücke* III. p. 164 sq. — 2) *posteri alicuius*, *soboles*, *progenies* Matth. XXII, 24. 25. Marc. XII, 19—22. Luc. I, 55. XX, 28. Joh. VII, 42. VIII, 33. 37. Act. III, 25. VII, 5. 6. XIII, 23. Rom. I, 3. IV, 13. — v. 16. σπέρμα ἐκ τοῦ νόμου i. e. *posteri legem habentes*; σπέρμα ἐκ τῆς πίστεως = *posteri fidem habentes*, v. 18. Vide ἐκ p. 458. IX, 7. 8. XI, 1. 2 Cor. XI, 22. Gal. III, 16ter, ad quem loc. cf. *Winer*

Pauli ad Galat. epist. p. 53. — III, 19. 29. 2 Tim. II, 8. Hebr. II, 16. XI, 18. Apoc. XII, 17. Ita LXX et hebr. זֶרַע Gen. IV, 25. IX, 9. (Thuc. V, 16. Sophocl. Elect. 1508.) — 3) *pauci superstites* [qui seminum instar ad sementem servatorum, unde nova messis expectatur, superstites sunt] Rom. IX, 29. εἰ μὴ κύριος σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα. Desumta sunt haec verba ex Jes. I, 9. ubi LXX pro hebr. שָׂרִיד habent: σπέρμα. (Joseph. Arch. XI, 5. 3. Platon. Timaeus p. 1044.)

Σπερμολόγος, ου, ὁ, (a σπέρμα et λέγω colligo; grana legens, ita de avibus Artemid. II, 20., unde cornix, grana legens, Saatkrähe) tropice: *nugator.* Semel in N. T. Act. XVII, 18. — (Ita Athen. VIII, 344 C. Dem. 269, 19. et σπερμολογεῖν Philostr. vit. Apollon. V, 20.)

Σπεύδω, f. σπεύσω, (impello, incito; intrans.) 1) *festino, propero,* sq. infin. Act. XX, 16. ἔσπευδε γὰρ — γενέσθαι εἰς ἱεροσόλυμα. (Diod. Sic. I, 66. Herodian. V, 5. 1. Xen. Mem. IV, 3. 1.) — b) particip. σπεύσας, etiam ἔσπευσε interveniente καὶ iunctum c. alio verbo, ita legitur, ut conveniat c. adverbio: *celeriter* Luc. II, 16. XIX, 5. 6. Ita LXX pro מַהֵר Gen. XXIV, 46. — Act. XXII, 18. — Ita LXX pro מִהַר Gen. XVIII, 6. XIX, 22. XXIV, 18. 20. Cf. *Winer* p. 169. *Gesen.* p. 823 sq. *Ewald* p. 631. gram. min. p. 169. item supra sub βαθύνω adnotata. — 2) transit. *summo studio tracto aliquid,* [Polyb. III, 62. 2. Thuc. VI, 39.] τὴν παρουσίαν τινός = *vehementer expeto, magnopere desidero* 2 Petr. III, 12. (Herodot. VII, 53.) Cf. de accus. *Matthiae* §. 423. p. 779.—

Σπήλαιον, ου, τό, (a σπέος, specus) *spelunca.* Sexies in N. T. Matth. XXI, 13. Marc. XI, 17. Luc. XIX, 46. Joh. XI, 38. Hebr. XI, 38. Apoc. VI, 15. LXX pro מְעָרָה Gen. XIX, 30. (Lucian. Dial. Deorr. IV, 2. Aelian. V. H. XII, 39.)

Σπιλάς, άδος, ἡ, *scopulus* [marinus, propr. Diod. Sic. III, 43. Polyb. I, 37. 2.] trop. de personis = *auctor* vel *causa perniciei,* ita semel in N. T. Jud. v. 5.

Σπῖλος, ου, ὁ, *macula, sordes.* Bis in N. T. sensu morali Eph. V, 27. — de personis vitio contaminatis 2 Petr. II, 13. (propr. Dionys. Hal. Ant. IV, 24. Jos. Arch. XIII, 11. Plut. symp. lib. III. quaest. 10. c. 3. p. 257 fin. ed. *Tauchn.* Artemid. V, 67.) Abesse hanc vocem a Graecis melioris notae, docuit Phrynich. p. 28. ed. *Lobeck.*

Σπιλόω, ῶ, f. ώσω, (a σπῖλος quod v.) *inquino, contamino.* Bis in N. T. Jac. III, 6. Jud. v. 23. (Dionys. Hal. Ant. IX, 6. Heliodor. X, 15. Sapient. XV, 4.) Serioris aevi esse σπιλοῦν, docuit *Lobeck* ad Phryn. p. 28.

Σπλαγχνίζομαι, f. ίσομαι, (a σπλάγχνα quod vid.) *miseret me alicuius, misereor, misericordia commoveor.* a) absolute Matth. XX, 34. Marc. I, 41. Luc. X, 33. XV, 20.

(Symm. Deut. XIII, 8. incert. 1 Sam. XXIII, 21.) — b) sq. *ἐπί* aa) c. dat. [vid. ἐπί p. 585.] Matth. XIV, 14. Marc. VI, 34. Luc. VII, 13. — bb) c. accus. [vid. ἐπί p. 594.] Matth. XIV, 14. Marc. VIII, 2. IX, 22. Luc. VII, 13. — c) sq. *περί* τινος [vid. περί p. 294 fin.] Matth. IX, 36. — d) sq. *genit.* simplici [cf. *Matthiae* §. 368, a. p. 681.] Matth. XVIII, 27. — Saepius non extat in N. T.

Σπλάγχνον, ου, τό et plur. σπλάγχνα, ων, τά, 1) *viscera*, v. c. cor, pulmo, iecur etc. a) propr. Act. I, 18. ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ. (2 Macc. IX, 5. Pausan. IV, 13. 1. Aelian. V. H. XII, 31. Hom. Odyss. III, 9.) — b) *animus*, quatenus est sedes affectuum, amoris, benevolentiae, misericordiae 1 Joh. III, 17. Philem. v. 7. 2 Cor. VI, 12. LXX et hebr. רַחֲמִים Prov. XII, 10. (Sirac. XXX, 7. Dionys. Hal. Ant. XI. p. 176. Aristoph. Ran. v. 1006.) — 2) *amor, misericordia* a) propr. aa) universe 2 Cor. VII, 15. Phil. I, 8. II, 1. — bb) addito genit. vocis synonymae, ut ἐλέους Luc. I, 78. οἰκτιρμοῦ Col. III, 12. de quo intensionis genere vid. *Gesen.* p. 693. 2. c. coll. *Matthiae* §. 636. p. 1311. — Ita רַחֲמִים Deut. XIII, 17. — b) τὰ ἐμὰ σπλάγχνα, item μου τὰ σπλάγχνα = Lat. *pectora mea* i. e. *quem amore complector.* Philem. v. 12. 20. (Artemid. I, 44. V, 57. Philostr. Vit. Sophist. II, c. 3.) Saepius non legitur in N. T.

Σπόγγος, ου, ὁ, *spongia.* Ter in N. T. Matth. XXVII, 48. Marc. XV, 36. Joh. XIX, 29. (Hom. Odyss. I, 111. Dioscorid. V, c. 138. Lucian. T. II. p. 103. Alciphron. I. ep. 2. Anthol. gr. T. IV. p. 58. ed. *Jacobs.* cf. Gregor. Corinth. p. 148. ed. *Schäfer.*)

Σποδός, οῦ, ὁ, (a σβέννυμι, ut videtur, ductum, cf. *Passow* II. p. 710.) *cinis.* Ter in N. T. Matth. XI, 21 et Luc. X, 13. — In luctu enim caput cinere conspergere solebant Orientales. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 714. 715. — Hebr. IX, 13. (Sirac. X, 9. Dioscorid. V. c. 135. Hom. Odyss. IX, 375.)

Σπορά, ᾶς, ἡ, (a σπείρω, sero; satio LXX 2 Regg. XIX, 29.) *semen.* Extat tantum 1 Petr. II, 23.

Σπόριμος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a σπείρω sero; qui seminari solet Xen. H. G. III, 2. 7 et 8.) *consitus*, τὰ σπόριμα, *agri consiti, segetes, sata.* Ter in N. T. Matth. XII, 1. Marc. II, 23. Luc. VI, 1. (Diod. Sic. I, 36. Dionys. Hal. Ant. VI, 27.)

Σπόρος, ου, ὁ, (a σπείρω, sero; satio, das Säen Xen. Oec. VII, 20.) *semen.* Quinquies in N. T. Marc. IV, 26. 27. Luc. VIII, 5. 11. 2 Cor. IX, 10. LXX pro זֶרַע Levit. XXVI, 5. Deut. XI, 10.

Σπουδάζω, f. *άσω*, [de forma futuri *σπουδάσω* 2 Petr. , 15. pro *σπουδάσομαι*, quam habent melioris indolis scripto-es cf. *Buttm.* §. 100. gram. max. Vol. II. §. 113, not. 9. ›. 52. *Winer* p. 47. *Heindorf* ad Platon. Phaedr. Addend. ›. 209. — a *σπουδή* quod v.] 1) *festino*, *propero*, sq. inf. ıor. 2 Tim. IV, 9. 21. Tit. III, 12. — (Judith. XIII, 12.) — 2) *operam do*, *studeo*, *curo*, a) sq. inf. praes. Eph. IV, 3. 2 Petr. I, 10. 15. (Diod. Sic. I, 58. Herodian. I, 1. 1. Xen. ıpol. Socr. §. 22.) — b) sq. inf. aor. 1 Thess. II, 17. 2 Tim. II, 15. Hebr. IV, 11. 2 Petr. III, 14. — Saepius non extat n N. T.

Σπουδαῖος, *α*, *ον*, (festinans, gravis, serius Xen. Cyr. I, 2. 16.) *diligens*, *studiosus*, *rei agendae peritus* 2 Cor. VIII, 22. — Comparat. *σπουδαιότερος* v. 17. 22. Neutr. *πουδαιότερον*, adverbialiter — *ζητεῖν τινα* 2 Tim. I, 17. Diod. Sic. I, 51. Xen. Mem. IV, 2. 2.) Saepius non legitur n N. T.

Σπουδαιότερος, v. *σπουδαῖος*.

Σπουδαιοτέρως, v. *σπουδαίως*.

Σπουδαίως, adv. 1) *festinanter*, comparat. *σπου-αιοτέρως* Phil. II, 28. — 2) *studiose*, *sedulo*, *enixe* Luc. II, 11. Tit. III, 13. (Aelian. V. H. II, 2. Xen. Cyr. I, 3. 8.)— aepius non habetur in N. T.

Σπουδή, *ῆς*, *ἡ*, 1) *festinatio*, *die Eile*, *die Hast*, *ετὰ σπουδῆς* Marc. VI, 25. Luc. I, 39. Vide *μετά* p. 78.— XX pro חִפָּזוֹן Exod. XII, 11. (Polyb. I, 27. 9. Herodian. III, . 1. Xen. Cyr. II, 4. 6.) — 2) *studium*, *opera*, a) universe *πουδὴν ποιεῖσθαι*, *operam dare* Jud. v. 3. — *σ. παρεισφέ-ειν operam conferre* 2 Petr. I, 5. — *ἐν σπουδῇ* = *σπου-αίως* Rom. XII, 8. Vid. *ἐν* p. 520 sq. — *τῇ σ. ὀκνηροί* v. 11. ide *ὀκνηρός*. — 2 Cor. VII, 11. (Diod. Sic. I, 84. Jos. Ant. X, 9. 2. Xen. Symp. I, 6.) — b) sq. genit. pers. i. e. *stu-ium in aliquem* 2 Cor. VIII, 8. — c) sq. *ὑπέρ τινος* = *ür Jemanden* 2 Cor. VII, 12. VIII, 16. (sq. *πρός τινα* Jos. nt. XII, 3. 3. XIII, 4. 2. — *περί τι* Diod. Sic. I, 81. Hero-ian. I, 13. 15. Polyb. I, 46. 2.) Saepius non legitur in N. T.

Σπυρίς, *ίδος*, *ἡ*, (a *σπεῖρα*, spira, alles Gewundene oder eflochtene) *sporta*, *canistrum*, *corbis*. Quinquies in N. T. latth. XV, 37. XVI, 10. Marc. VIII, 8. 20. Act. IX, 25. (Ar-mid. II, 59. Alciphron. III, ep. 56. Herodot. V, 19.)

Στάδιος, *ου*, *ὁ* et *στάδιον*, *ου*, *τό*, (ab *ἵστημι*)) *stadium* i. e. *mensura longitudinis viae*. Cf. de variis adiorum generibus Conversationslexicon. T. IX, sub voc. *sta-ium*. — Forma *στάδιος* legitur certe Luc. XXIV, 13. Joh. I, 19. de h. l. accus. cum quaeritur: *wie weit?* cf. *Matthiae*

§. 425. p. 785.—Apoc. XXI, 16.—praeterea occurrit Joh. XI, 18. Apoc. XIV, 20. (ὁ στάδιος habent Polyb. II, 14. 9. II, 16. 4 et 10. Xen. Cyr. VII, 1. 5 et Anab. I, 4. 4. Thuc. IV, 3. Herodot. I, 31. — τὸ στάδιον habent Polyb. III, 17. 2. III, 42. 7. Aelian. V. H. X, 4. Xen. Anab. I, 4. 1 et Mem. I, 4. 17. Herodot. II, 149. — 2) *stadium*, *Rennbahn* i. e. *locus*, *in quo solemnia certamina apud Graecos habebantur et cursu*, *lucta*, *cestu*, *gladio certabatur et praemia vincentibus proponebantur* 1 Cor. IX, 24. οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες. (Plut. apophth. Alex. Mor. II. p. 21. ed. *Tauchn.* Polyb. XVIII, 29. 4. Aelian. V. H. II, 8.)

Στάμνος, ου, ὁ, ἡ, (ab ἵστημι — vas liquidorum, vino maxime conservando inserviens Dem. 933, 25.) *urceus*, *diota*. Extat tantum Hebr. IX, 4. στάμνος χρυσῆ. LXX pro צִנְצֶנֶת Exod. XVI, 33. Veterum grammaticorum de hoc vocab. iudicia vide apud *Lobeck* ad Phryn. p. 400.

Στάσις, εως, ἡ, (ab ἵστημι colloco; statio i. e. τὸ stare) 1) *statio*, ἔχειν στάσιν *stare* pro: *vigere*, *vim et potestatem habere* Hebr. IX, 8. ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης στάσιν. (Polyb. V, 5. 3.) — 2) *seditio* a) propr. Marc. XV, 7. Luc. XXIII, 19. 25. Act. XIX, 40. — κινεῖν στάσιν τινι = *contra aliquem* Act. XXIV, 5. Cf. ἀναστῆναί τινι Hom. Iliad. XXIII, 635. vid. *Matthiae* §. 401. p. 733. — (Diod. Sic. XI, 34. Herodian. III, 10. 1. Polyb. I, 71. 1.) — b) *controversiae* vel *contentionis* sens. Act. XXIII, 7. 10. — iunct. c. ζήτησις Act. XV, 2. LXX pro רִיב Prov. XVII, 14. (Polyb. VI, 44. 6.)

Στατήρ, ἔρος, ὁ, (ab ἵστημι, sisto, colloco, appendo; pondus, Gewicht) *Stater*, nummi genus; dicitur in N. T. de statere argenteo, aequante quatuor drachmas atticas vel duas drachmas alexandrinas vel siclum Judaeorum = dimidium imperialem. Extat tantum Matth. XVII, 27. (Aelian. V. H. XII, 1. Xen. H. G. V, 2. 21.)

Σταυρός, οῦ, ὁ, (palus i. q. σκόλοψ Hom. Iliad. XXIV, 453.) 1) *crux*, *ein Kreutz* a) universe Matth. XXVII, 40. 42. Marc. XV, 30. 32. Joh. XIX, 17. 19. 29. 31. Phil. II, 8. — Col. I, 20. διὰ τοῦ — αὐτοῦ i. e. *per eius sanguinem in cruce effusum*, de quo genit. usu vid. *Winer* p. 77. II. p. 60. *Matthiae* §. 367. p. 681. — de Col. II, 14. vid. προσηλόω. (Diod. Sic. II, 18. Artemid. II, 53.) — b) αἴρειν τὸν σταυρόν τινος, *crucem alicuius sublatam portare* aa) proprie Matth. XXVII, 30. Marc. XV, 21. Luc. XXIII, 26. Cum his locis cf. Artemid. II, 56. ut intelligas, eos, quibus supplicium crucis sustinendum erat, antequam affigerentur, coactos esse, crucem per plateas ad supplicii locum perferre. — bb) formulae trop. α) αἴρω vel βαστάζω τὸν σταυρόν μου, *crucem*, quae ferenda imponitur, *porto* pro: *perfero calamitates*, *quae ingruunt* vel *paratus sum ad gravis-*

sima supplicia, imminentia mihi, perferenda Matth. XVI, 24. Marc. VIII, 34. X, 21. Luc. IX, 23. XIV, 27. — β) λαμβάνω τ. σ. μου pro: *submitto me calamitatibus mihi ingruentibus* Matth. X, 38. — 2) ex adiunct. *crucis supplicium* a) universe Eph. II, 18. Hebr. XII, 2. — b) ὁ λόγος τοῦ σταυροῦ sc. τοῦ χριστοῦ i. e. *doctrina de Jesu crucifixo* aa) plene 1 Cor. I, 18. — bb) ὁ σταυρὸς τοῦ χριστοῦ concise pro: ὁ λόγος τ. σ. τ. χ. 1 Cor. I, 17. — διώκεσθαι τῷ σταυρῷ τ. χ. i. e. *propter doctrinam de Jesu crucifixo* Gal. VI, 12. de qua dat. vi cf. *Matthiae* §. 398, b. p. 728. *Winer* II. p. 71. — Gal. VI, 14. Phil. III, 18. — τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ i. e. *offensio, quae inest doctrinae de Jesu crucifixo* Gal. V, 11. — De crucis supplicio Judaeis civitate libera inusitato, apud ipsos Romanos crudelissimo neque nisi in servis nequissimis et hominibus scelestissimis adhiberi solito cf. *Winer* bibl. Realw. p. 393. — Saepius non legitur in N. T.

Σταυρόω, ῶ, f. ώσω, (a σταυρός, palus; palum terrae infigo) *cruci affigo*, sq. acc. pers. a) propr. aa) absol. Matth. XX, 19. XXIII, 34. XXVI, 2. XXVII, 22. 23. 26. 31. 35. XXVIII, 5. Marc. XV, 13—15. 21. 24. 25. XVI, 6. Luc. XXIII, 21. 23. 33. Joh. XIX, 6. 10. 15. 16. 23. 41. Act. II, 36. IV, 10. 1 Cor. I, 23. II, 2. 8. 2 Cor. XIII, 4. Apoc. XI, 8. LXX pro תָּלָה Esth. VII, 10. (Artemid. II, 53 et 56. Diod. Sic. XVI, 61. Polyb. I, 86. 4.) — bb) addito ἐν ὑμῖν [in mediis vobis =] *coram vobis* [quasi] Gal. III, 1. Cf. ἐν p. 515. — cc) μετά τινος Joh. XIX, 18. — dd) σύν τινι Matth. XXVII, 38. Marc. XV, 27. — ee) ὑπέρ τινος 1 Cor. I, 13. — b) metaph. aa) τὴν σάρκα, *penitus exstirpo* vel *omnem indolis pravae vim frango* Gal. V, 24. — bb) ἐσταύρωμαί τινι i. q. ἀπέθανον τινί, *ich bin für Jemanden todt, penitus renuntiavi alicui* Gal. VI, 14. Vide de hoc dat. sub θανατόω p. 710 ab init. monita. — Saepius non extat in N. T.

Σταφυλή, ῆς, ἡ, *uva.* Ter in N. T. Matth. VII, 16. Luc. VI, 44. Apoc. XIV, 18. — LXX pro עֵנָב Gen. XL, 10. 11. (Diod. Sic. IV, 5. Aelian. V. H. II, 40. Xen. Oecon. XIX, 29.)

Στάχυς, υος, ὁ, *spica.* Quater in N. T. ut τίλλειν τοὺς στάχυας Matth. XII, 1. Marc. II, 23. Luc. VI, 1. — Marc. IV, 28. LXX pro שִׁבֹּלֶת Gen. XLI, 5. 6. מְלִילָה Deut. XXIII, 26. קָמָה Judd. XV, 5. (Anthol. gr. epigr. Meleagr. I. v. 34. p. 2. ed. *Jacobs.* Eurip. Hecub. v. 597.)

Στάχυς, υος, ὁ, *Stachys*, nom. propr. viri Rom. XVI, 9. obvii.

Στέγη, ης, ἡ, (a στέγω, tego) *tectum.* Ter in N. T. Matth. VIII, 8. Marc. II, 4. Luc. VII, 6. — LXX pro מִכְסֶה

Gen. VIII, 13. (Diod. Sic. XIX, 8. Xen. Cyr. VI, 1. 14. de domo Aelian. V. H. IV, 1.)

Στέγω, f. ξω, 1) *tego* [propr. Aelian. V. H. IX, 18. Xen. Cyr. VII, 1. 33. si sana lectio] i. e. *occulto* 1 Cor. XIII, 7. amor πάντα στέγει. (Sirac. VIII, 17. Polyb. IV, 8. 2.) — 2) *sustineo* i. e. *aushalten, ertragen* 1 Cor. IX, 12. — πάντα στέγομεν [XIII, 7?] μηκέτι στέγοντες 1 Thess. III, 1. 5. (Diod. Sic. III, 33. XI, 32. Polyb. III, 53. 2.)

Στεῖρος, α, ον, (a στερός, στεῤῥός, στερεός, rigidus; durus, sobolis procreandae impar) *sterilis*. Quater de feminis Luc. I, 7. 36. XXIII, 29. Gal. IV, 27. LXX pro עֲקָרָה Gen. XI, 30. (Hom. Odyss. XX, 186.)

Στέλλομαι, medium (a στέλλω colloco, sisto; στέλλομαι sisto me, ich bringe mich zum Stehen) *cohibeo me, subtraho me, ich ziehe mich zurück*. Bis in N. T. a) sq. accus. τοῦτο = *propterea* [vid. οὗτος p. 223 ab init.] 2 Cor. VIII, 20. στελλόμενοι τοῦτο [wir wollten uns deshalb lieber zurückgezogen halten oder weniger thätig seyn — alii: *verentes*] μή τις ἡμᾶς μωμήσηται. — b) sq. ἀπό τινος [vid. ἀπό p. 109.] 2 Thess. III, 6. (Polyb. VIII, 22. 4.)

Στέμμα, τος, τό, (a στέφω redimio, corono) *vitta, infula*. Extat tantum Act. XIV, 13. — (Polyb. XVI, 33. 5. Hom. Iliad. I, 28.)

Στεναγμός, οῦ, ὁ, (a στενάζω quod v.) *gemitus, suspirium*, ut miserorum Act. VII, 34. vel tacite precantium Rom. VIII, 26. τὸ πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις. LXX pro אֲנָחָה Job. III, 24. אֲנָקָה Exod. II, 24. (Eurip. Phoen. 1054. Aeschin. Dial. Socr. III, 3.)

Στενάζω, f. ξω, *gemo, ingemisco* a) de miseris vel aerumnosis, ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν Rom. VIII, 23. — ἐν τούτῳ sc. τῷ σκήνει 2 Cor. V, 2. — v. 4. Hebr. XIII, 17. LXX pro נֶאֱנַק Ezech. XXVI, 15. נֶאֶנְחָה Jes. XXIV, 7. — b) de tacite precantibus Marc. VII, 34. — sq. κατά τινος Jac. V, 9.

Στενός, ή, όν, *angustus, arctus*. Ter in N. T. Matth. VII, 13. 14. Luc. XIII, 24. (Cebet. Tab. c. 10. Herodian. V, 4. 22. Xen. Mem. III, 5. 25.)

Στενοχωρέομαι, οῦμαι, passiv. (verbi στενοχωρέω ango i. e. coarcto, in angustias redigo Diod. Sic. XX, 29. Herodian. VII, 9. 18.) *in angustias redigor*, metaphor. a) *angor, ich ängstige mich, anxietate laboro* 2 Cor. IV, 6. — b) = *angustus mihi locus est* aa) *ich fühle mich beengt* ἔν τινι i. e. *in animo alicuius* i. e. *parum ab aliquo amor*, uti etiam nostrates: *einen kleinen Platz in dem Herzen Jemandes einnehmen* 2 Cor. VI, 12. — bb) ἐν τοῖς σπλάγχνοις μου = ἐν

μοί i. e. *ich habe nur ein kleines Plätzchen für Jemanden in meinem Herzen, animus meus angustus est* scil. amori alicuius = *parum amo* 2 Cor. VI, 12. Cf. *Fritzsche* diss. II. p. 108 sqq. et ἐν p. 512 ineunt. et p. 513 ab init.

Στενοχωρία, ας, ἡ, (a στενοχωρέω quod vid.) *angustia* [propr. de loco Thuc. IV, 26. Diod. Sic. XVIII, 42.] metaph. = *Drangsal, calamitas.* Quater in N. T. iunctum legitur c. θλῖψις et similibus Rom. II, 9. VIII, 35. 2 Cor. VI, 4. XII, 10. LXX pro צוּקָה Jes. VIII, 22. (Sirac. X, 26. 1 Macc. I, 53. Aelian. V. H. II, 41. Artemid. III, 14. Polyb. I, 67. 1.)

Στερεός, ά, όν, (ab ἵστημι, colloco, sisto; rigidus, starr) *firmus, fest* i. e. a) *validus*, ut θεμέλιος 2 Tim. II, 19.— τῇ πίστει 1 Petr. V, 9. vid. de hoc dat. sub στερεόω notata. Aelian. V. H. V, 8. Hom. Odyss. XIX, 494.) — b) *solidus*, ἡ τροφή Hebr. V, 12. 14. (Diod. Sic. II, 4. Arrian. diss. Epict. II, 16.) Saepius non legitur in N. T.

Στερεόω, ῶ, f. ώσω, (a στερεός quod v.) *firmum reddo, confirmo, roboro*, sq. accus. Act. III, 7. 16. XVI, 5. ἐστερεοῦντο τῇ πίστει, de quo dat. vid. *Matthiae* §. 400, 6. p. 731. *Winer* p. 84. — (Diod. Sic. I, 7. Xen. Cyr. VIII, 8. 8.)

Στερέωμα, τος, τό, (a στερεόω, quod v. quod firmatum est, firmamentum, ut coeli Sirac. XLIII, 1.) *firmitas, constantia.* Extat tantum Col. II, 5. τὸ στερέωμα τῆς εἰς χριστὸν πίστεως.

Στεφανᾶς, ᾶ, ὁ, *Stephanas*, nom. propr. viri christiani 1 Cor. I, 16. XVI, 15. 16.

Στέφανος, ου, ὁ, *Stephanus*, nom. propr. unius ex diaconis primaevae ecclesiae et lapidati a Judaeis Act. VI, 5. 8. 9. VII, 59. VIII, 2. XI, 19. XXII, 20.

Στέφανος, οῦ, ὁ, (a στέφω cingo; τὸ cingere, τὸ coronare) 1) *corona* a) propr., aa) sq. genit. materiae, ut ἀστέρων δώδεκα Apoc. XII, 1. — bb) quatenus est insigne regiae vel summae potestatis Matth. XXVII, 29. Marc. XV, 17. Joh. XIX, 2. 5. Apoc. IV, 4. 10. VI, 2. IX, 7. XIV, 14. LXX pro עֲטֶרֶת Esth. VIII, 15. (2 Macc. XIV, 4. Aelian. V. H. XI, 4. Herodian. V, 3. 12.) — cc) quatenus praemii loco victoribus in certaminibus solemnibus tribuebatur 1 Cor. IX, 25. (Aelian. V. H. IX, 31. Cebet. Tab. c. 21. Xen. Cyr. VIII, 5. 4 et 17.)— b) metaph. *praemium* [universe Diod. Sic. XIII, 15.] ita de praemiis in vita futura pios Dei et Jesu cultores manentibus 2 Tim. IV, 8. Apoc. III, 11. — σ. τῆς ζωῆς i. e. vel στέφανος ὁ ζῶν i. e. *praemium immortale* aut *nunquam periturum* vid. ζάω, vel = στέφανος, nempe ἡ ζωή — cf. *Blomfield* Glossar. ad Aeschyl. Pers. v. 425. p. 141. ed. Lips. *Erfurdt* ad Soph. Ant. v. 420. *Matthiae* §. 636. p. 1311. Jac. I, 12. Apoc. II, 10. τῆς δόξης i. e. *praestantissimum* 1 Petr. V, 4. —

2) *decus, id, de quo gloriari potest aliquis*, ita de pe
Phil. IV, 1. ἀδελφοί μου — χαρὰ καὶ στέφανός μου. 1
II, 19. στέφανος καυχήσεως i. e. *decus, gloriandi ma*
praebens. — LXX pro עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת Prov. XVI, 31. (Ph
Vit. Soph. I, 21. 2.)

Στεφανόω, ῶ, f. ώσω, (a στέφανος) 1) *coron*
bekränze, sq. accus. a) propr. 2 Tim. II, 5. — (Aelian.
III, 1. VI, 3. Cebet. Tab. c. 21. Xen. Ages. II, 11. VI,
b) metaph. pro: *orno*, τινά τινι Hebr. II, 7. 9. — LX
עִטֵּר Ps. VIII, 5. (Diod. Sic. XX, 84.) Saepius non
in N. T.

Στῆθος, εος, οῦς, τό, *pectus*. Quinquies in
Luc. XVIII, 13. XXIII, 48. Joh. XIII, 25. XXI, 10.
XV, 6. LXX pro חֲדִי Dan. II, 32. (Diod. Sic. IV, 30.
Venat. IV, 1.)

Στήκω, (ab ἕστηκα, perf. verbi ἵστημι — C
melioris notae incognitum esse hoc voc., docet *Buttm.*
b. II, 2*.) *sto, ich stehe* a) propr., ut προςευχόμενος
XI, 25. — b) trop. pro: *insisto alicui rei, persisto in*
re aa) absol. 2 Thess. II, 15. — bb) c. dat. rei = *in*
auf, ut τῇ ἐλευθερίᾳ Gal. V, 1. Cf. *Winer* p. 84. *Ma*
§. 400, 6. p. 731. — cc) sq. ἐν α) c. dat. status [
p. 520.], ut ἐν πίστει 1 Cor. XVI, 13. ἐν ἑνὶ πνεύματι
I, 27. — β) c. dat. pers. = *in necessitudine c. aliquo*
IV, 1. 1 Thess. III, 8. Cf. ἐν p. 535. — c) adiuncta n
erecti: *erectus sto, ich halte mich aufrecht, non vacill*
cado, metaph. *non pecco*, i. e. *recte ago*, [opp. πίπτω,
metaph. pecco] sq. dat. pers. i. e. *iudice aliquo* Rom.
cf. *Winer* II. p. 71. *Matthiae* §. 388. p. 710. — S
non extat in N. T.

Στηριγμός, οῦ, ὁ, (a στηρίζω quod v. propr.
bilire, τὸ firmare) *firmus status, firma statio* [ut as
Diod. Sic. I, 81.] de firmo animi statu vel de firma
sione, ita semel in N. T. 2 Petr. II, 18.

Στηρίζω, f. ίξω, a. 1. ἐστήριξα [item ἐστήρισα,
codd. a futuro στηρίσω Luc. XXII, 32. Apoc. III,
Griesb. — vid. *Buttm.* §. 83, not. 1. gram. max.
§. 92, not. 5. p. 381. *Matthiae* §. 176. p. 319.] 1) *f*
statuo, στηρίζομαι, *firmiter statuor* vel *collocor*
passiv. ἐστήριγμαι, *firmiter sto, ich stehe fest*,
verse, sq. accus. rei, ut χάσμα Luc. XVI, 26. — b) τὸ
ωπόν μου, ex hebr. dicendi ratione: *firmiter converto*
meam vel *vultum meum* Luc. IX, 51. τὸ — ἱερουσαλήμ
πρόςωπον αὐτοῦ ἐστήριξεν εἰς ἱερουσαλήμ, τοῦ πορεύ
εἰς αὐτήν. Ita LXX pro שׂוּם פָּנִים Jer. XXI, 20.
πρόςωπον ad h. l. adnotata. — 2) metaph. *firmum e*
stantem reddo, confirmo animum alicuius Luc. XXII, 32.

ριξον τοὺς ἀδελφούς σου. Rom. I, 11. XIV vel XVI, 25. 1 Thess. III, 2. 13. 2 Thess. III, 3. Jacob. V, 8. 2 Petr. I, 12. Apoc. III, 2. — optativus legitur 2 Thess. II, 17. 1 Petr. V, 10. de h. l. lectione fluctuante inter στηρίξαι et στηρίξει cf. *Griesb.* et *Fritzsche* diss. II. p. 88. item p. 81 — 83. — Saepius non habetur in N. T.

Στίγμα, τος, τό, (a στίζω, pungo, notam iniuro Aelian. V. H. II, 19.) *nota*, τὰ στίγματά τινος, *vulnera personae alicuius causa inflicta*, ita semel in N. T. Gal. VI, 17. cf. 2 Cor. XI, 23. 25. (de notis inustis Aelian. V. H. II, 9. Diod. Sic. IV, 30. Inurebantur autem apud veteres notae nunc militibus, nunc servis, nunc hominibus facinorosis, quo facilius cognoscerentur.)

Στιγμή, ῆς, ἡ, (a στίζω pungo) *punctum* στιγμὴ χρόνου, punctum temporis i. e. spatium temporis brevissimum; ita semel Luc. IV, 5. (Plut. de puerorr. educ. c. 17. Mor. I. p. 28. ed. *Tauchn.* Anthol. gr. T. I. p. 172. ed. *Jacobs.* Terent. Phorm. I, 4. 7. et de re minima Dem. 552, 7.)

Στίλβω, *splendeo, luceo.* Legitur tantum Marc. IX, 3 — (1 Macc. VI, 39. Polyb. XI, 9. 4. Platon. Phaedon. c. 39. ed. *Fischer* Hom. Iliad. III, 392.)

Στοά, ᾶς, ἡ, (ab ἵστημι, colloco; columna) *porticus* i. e. *locus tectus et columnis instructus*, sub qua a tempestatis iniuria et solis aestu tuti ambulabant veteres, *ein bedeckter Säulengang.* Joh. V, 2. — στοὰ Σολομῶντος, *porticus Salomonis* Joh. X, 23. Act. III, 11. V, 12. — Illaesa cum mansisset haec porticus in templi devastatione babylonica, rex Agrippa induci non potuit, ut opus hoc, vetustate venerabile, demoliretur et de novo excitaret. Ad orientem quod spectabat Jos. Arch. XX, 9. 7. ἀνατολικὴ appellabatur cf. *Winer* bibl. Realw. p. 691. —

Στοιβάς, άδος, ἡ, (a στείβω, calco; stramentum e frondibus teneris, foliis, straminibus, graminibus factum; forma frequentior στιβὰς legitur Aristoph. Plut. 541. Xen. Cyr. V, 2. 15. Polyb. V, 48. 4. Aelian. V. H. IX, 24. Diod. Sic. XVI, 58 et 79.) *frons, ramus.* Semel in N. T. Marc. XI, 8. ἄλλοι δὲ στοιβάδας ἔκοπτον ἐκ τῶν δένδρων.

Στοιχεῖον, ου, τό, (deminut. a στοῖχος ordo; elementum, ut orationis i. e. littera, vel quatenus primam ex litteris originem sumit vox omnis Dionys. Hal. de compos. verbb. p. 154. ed. *Schäfer*, vel, quatenus enuntiatur Polyb. X, 45. 7.) *elementum* a) de elementis universitatis rerum, ut στοιχεῖα καυσούμενα 2 Petr. III, 10. 12. (Herodian. III, 1. 12. Lucian. parasit. §. 11.) — („Stoicis constans opinio est, quod consumto humore mundus hic omnis ignescat et Epicuraeis de elementorum conflagratione et mundi ruina eadem ipsa sententia est.“ Minuc. Felix. 34, 2. „Sidera sideribus incurrent et

omni flagrante materia, uno igne, quicquid nunc ex disp
lucet, ardebit.“ Seneca de consolat. ad Marciam 26. Cf.
nagius ad Diog. Laërt. VI, §. 102. — b) *institutio prim
elementaris, prima artis et disciplinae rudimenta* aa)
verse Hebr. V, 12. τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων
θεοῦ. (Plut. de puer. educ. c. 16. Mor. I. p. 26. ed. *Ta*
ubi τιμή et τιμωρία dicuntur ea, a quibus incipit ad vir
formatio.) — bb) *imperfectionis* notione adiuncta, de
plina iudaica et gentili antegressa religionem christianam
IV, 3. 9. Col. II, 8. 20. Saepius non legitur in N. T.

Στοιχέω, ῶ, f. ήσω, (a στοῖχος ordo; ordine pr
Xen. Cyr. VI, 3. 34.) *sequor aliquem* vel *aliquid*, sq. dat
quam sequitur aliquis i. e. vitam instituo accommodate a
quid a) plene Rom. IV, 12. Gal. V, 25. VI, 16. Phil. III
(Polyb. XXVIII, 5. 6.) — b) abest dat. facile e context
gnoscendus, ut στοιχεῖς — φυλάσσων = στοιχεῖς τῷ νό
φυλάσσων αὐτόν Act. XXI, 24. cf. de dat. ad normam
tinente *Winer* II. p. 71. *Matthiae* §. 399, not. 2. p. 73

Στολή, ῆς, ἡ, (a στέλλω paro, instruo; apparatu
natus Xen. Cyr. III, 3. 42. Aelian. V. H. III, 24.) *vesti
perior ad talos demissa*, qua utebantur reges Jon. III,
cerdotes 3 Esr. I, 1. principes et honoratiores Marc. XI
XVI, 5. Luc. XV, 22. XX, 46. Apoc. VI, 11. VII, 9. 1
LXX pro מְעִיל Jon. III, 6. (Diod. Sic. II, 6. XX, 93. Her
V, 5. 5 et 19. Cebet. Tab. c. 18. Xen. Cyr. I, 4. 26. II,
Saepius non legitur in N. T.

Στόμα, τος, τό, 1) *os, der Mund* A) proprie
ore hominum aa) universe Matth. XII, 34. XV, [8] 11. 1
XXI, 16. Luc. IV, 22. VI, 45. XI, 54. — στόμα καὶ σοφ
cum sapientia coniunctum = os sapiens i. e. *os scite
faciens* Luc. XXI, 15. XXII, 71. Joh. XIX, 29. Act.
XXII, 14. XXIII, 2. Rom. III, 14. 19. X, 18. 20. XV, 6.
IV, 29. Col. III, 8. 2 Thess. II, 8. vid. de h. l. sub πν
ab initio observata. — Jac. III, 10. 1 Petr. II, 22. Jud.
Apoc. I, 16. II, 16. III, 16. X, 9. 10, XI, 5. XIV, 5. XVI,
XIX, 15. 21. — πᾶν — ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θεοῦ
IV, 4. verba desumta ex LXX Deut. VIII, 3. — bb) ubi
cinia edi dicuntur διὰ τοῦ στόματός τινος Luc. I, 70.
I, 16. III, 18. 21. IV, 25. — similiter Act. XV, 7. D
simplicitatis genere cf. sub πορεύομαι p. 362 fin. observa
cc) ἀνοίγειν τὸ στόμα αὐτοῦ α) *os suum aperir*
personis os ad loquendum diducentibus i. e. initium loq
facientibus Matth. V, 2. Act. VIII, 32. 35. X, 34. XVII
2 Cor. VI, 11. Eph. VI, 19. Vide ἀνοίγω p. 87. item
de hoc simplicitatis genere paulo ante memorata sun
β) pro: *loquor* Matth. XIII, 35. — γ) ἀνοίγεται τ
τινος, de homine loquelam recipiente Luc. I, 64

dd) στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι 2 Joh. v. 12. 3 Joh. v. 14. Vide πρός p. 388. — ee) commemoratur στόμα vel os, ubi, quae dicuntur, pertinere ad *sermonem* ore *prolatum*, vel ad *verba enuntiata*, contextus docet, ut Matth. XVIII, 16. 2 Cor. XIII, 1. Cf. de his ll. supra sub ἐπί p. 579 fin. adnotata. — Luc. XIX, 22. — Ita LXX et פֶּה Deut. XIX, 15. Cohel. VIII, 2. (Sophocl. Oed. R. v. 671. 699 et ad h. l. *Brunck.*) — — b) de ore animalium, ut piscis Matth. XVII, 27. leonis = *fauces*, ῥύεσθαι ἐκ τ. στόματος λέοντος trop. *e summis periculis liberari* 2 Tim. IV, 17. — Hebr. XI, 33. equi Jac. III, 3. Apoc. IX, 17—19. — serpentis XII, 15. 16. XVI, 13. apocalyptico XIII, 2. 5. 6. XVI, 13. — — B) tropice terrae, ubi finditur vel discinditur sic, ut *hiatus* existat, tribuitur στόμα Apoc. XII, 16. — Ita LXX et פֶּה Num. XVI, 30. XXVI, 10. —

2) στόμα μαχαίρας, *acies gladii* Luc. XXI, 24. Hebr. XI, 34. — Ita LXX pro פִּי־חֶרֶב Judd. XVIII, 27. XX, 37. 48. 2 Sam. XV, 14. (Sirac. XXVIII, 18. Judith. II, 27. στόμα τῆς αἰχμῆς Philostr. Heroic. c. 19. §. 4. Hom. Iliad. XV, 389.) cf. *Porson* ad Eurip. Orest. v. 1279. p. 214. ed. Lips. — Saepius non extat in N. T.

Στόμαχος, ου, ὁ, (orificium ventriculi Hom. Iliad. III, 392.) *stomachus, ventriculus*. Semel in N. T. 1 Tim. V, 23. (Lucian. Chronosolon. §. 17. Athen. II.) —

Στρατεία, ας, ἡ, (a στρατεύω) *expeditio, militia, Feldzug*. propr. Xen. Cyr. III, 1. 9. Diod. Sic. I, 68. Polyb. II, 22. 2 et 6.] metaph. et relate ad muneris apostolici rationes et officia, bis in N. T. 2 Cor. X, 4. 1 Tim. I, 18.

Στράτευμα, τος, τό, (a στρατεύω) 1) *exercitus* Matth. XXII, 7. Apoc. IX, 16. XIX, 14. 19. (1 Macc. IX, 34. Diod. Sic. II, 21. Plut. apophth. Alex. Mor. II. p. 23. ed. *Tauchn.* Xen. Anab. I, 2. 18.) — = *manus militum* Act. XXIII, 10. 27. — 2) *satellicium* i. e. *satellites* Luc. XXIII, 11. Exempla similis metonym. habet *Lobeck* ad Phryn. p. 469. *Matthiae* §. 429. p. 725. —

Στρατεύομαι, f. σομαι, (act. στρατεύω suscipio expeditionem Xen. Anab. II, 1. 1.) 1) *milito, miles sum, stipendium mereo* a) propr. Luc. III, 14. 1 Cor. IX, 7. 2 Tim. II, 4. (Plut. apophth. Teri Mor. II. p. 7. ed. *Tauchn.* Herodian. VIII, 7. 20. Xen. Mem. I, 6. 9.) — b) metaph. et relate ad muneris apostolici officia et rationes 2 Cor. X, 4. — τὴν καλὴν στρατείαν = καλῶς στρατεύομαι 1 Tim. I, 18. cf. de more Graecorum et Hebraeorum nomen coniugatum verbo addendi sub μαρτυρεῖν p. 50. et διατίθεμαι observata. — 2) ex adiunct. *pugno, obversor*, sq. ἐν τινι Jac. IV, 1. — κατά τινος 2 Petr. II, 11.

Στρατηγός, οῦ, ὁ, (ex στρατός et ἄγω — dux
ercitus Diod. Sic. II, 21 et 22. Xen. Mem. III, 1. 2.
πολεμάρχος Herodot. I, 109.) 1) *praetor.* Ita de duum
vel summo magistratu municipiorum et coloniarum,
quos erat iuris dicendi potestas in causis levioribus Act.
20. 22. 35. 36. 38. (ita οἱ κατὰ τὴν πόλιν στρατηγοί
Sic. T. X. p. 146. ed. *Bip.* vel: οἱ τῆς πόλεως στρα
Artemid. IV, 59. de consulibus Polyb. I, 7. 12. de pra
fisci Dem. 238, 13.) — 2) στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ,
pli praefectus i. e. praefectus Levitarum et sacerdotum
bias agentium circa templum et in illo a) plene Luc. XX
Act. IV, 1. V, 24. — b) absolute Luc. XXII, 4. Act.
(Joseph. Arch. XX, 6. 2.)

Στρατιά, ᾶς, ἡ, *copiae*, [de exercitu militari
Cyr. I, 4. 17. Herodian. VI, 5. 16.] στρατιὰ οὐρα
vel τοῦ οὐρανοῦ, *copiae coelestes* ex hebr. a) *ange*
copiae Luc. II, 13. Ita LXX et hebr. צְבָא הַצְּבָאִים 2
XVIII, 18. — b) *sidera coeli* Act. VII, 42. Ita LXX et
צְבָא הַשָּׁמַיִם Jer. XXXIII, 22.

Στρατιώτης, οῦ, ὁ, (a στρατιά) *miles* a) propr.
VIII, 9. XXVII, 27. XXVIII, 12. Marc. XV, 16. Luc.
XXIII, 36. Joh. XIX, 2. 23. 24. 32. 34. Act. X, 7. XII, 4.
XXI, 32. 35. XXIII, 23. 31. XXVII, 31. 32. 42. XXVIII,
(Diod. Sic. IV, 17. Herodian. II, 11. 9. Xen. Anab. II, 5.
b) metaph. in verbis: στρατιώτης ἰησοῦ χρι
i. e. *qui Jesu causam et religionem tuetur, iuvat, pro*
2 Tim. II, 3.

Στρατολογέω, ῶ, f. ήσω, (a στρατός exerci
λέγω) *exercitum colligo* vel *conscribo.* Semel in N. T.
II, 4. ἵνα τῷ στρατολογήσαντι [i. e. imperatori] ἀρέσῃ.
Sic. XVIII, 12. Jos. Arch. V, 9. 4.)

Στρατοπεδάρχης, ου, ὁ, (ex στρατόπεδον q
et ἄρχω) *praefectus castrorum et exercitus.* Extat
Act. XXVIII, 16. ubi de praefecto praetorio dicitur. In
torum enim temporibus rei ex provinciis Romam mitte
et praefecto praetorio custodiendi tradebantur cf. Joseph.
XVIII, 6. 6.

Στρατόπεδον, ου, τό, (ex στρατός exercitus et
campus, castra, Feldlager Cebet. Tab. c. 1. Diod. Sic. X
Xen. Cyr. III, 3. 27. Thuc. VII, 44.) *castra* i. e. ex met
continentis pro contento: *exercitus.* Semel in N. T.
XXI, 20. ὅταν δὲ ἴδητε κυκλουμένην ὑπὸ τῶν στρατο
τὴν ἱερουσαλήμ. (Polyb. II, 31. 4. Diod. Sic. XVII, 86.
apophth. Alex. Mor. II. p. 27. ed. *Tauchn.* Herodian. VI
Xen. Anab. I, 10. 18. Thuc. IV, 94. et *castra* Liv. XXI
„nuces tamen fusae e castris romanis.“)

Στρεβλόω, ῶ, f. ώσω, (a στρέβλη instrumentum torturae Polyb. XVIII, 37. 7. tormentis crucio 3 Macc. IV, 14. Polyb. II, 59, 1. Lysias 478, 1.) *distorqueo*, metaph. de dictis et scriptis, quae interpretando in malum sensum detorquet aliquis = *perverto*, sq. acc., ita semel in N. T. 2 Petr. III, 16.

Στρέφω, f. ψω, 1) *verto*, *converto*, *στρέφομαι*, *convertor*, med. *me converto*. Legitur ita in N. T. A) activum, τί τινι, = *Jemandem etwas hinhalten* Matth. V, 39. cf. *Matthiae* §. 401. p. 732 sq. *Winer* p. 85. II. p. 67. — B) medium: *στρέφομαι*, *me verto*. a. 2. ἐστράφην signif. med. cf. sub διακονέω monita a) universe aa) absol. στραφείς, στραφέντες = *verso corpore*, *tergo verso* Matth. VII, 6. XVI, 23. Luc. VII, 9. IX, 55. XIV, 25. XXII, 61. Joh. I, 38. XX, 16. (de hostibus terga dantibus Xen. Anab. III, 5. 1.)— bb) addito πρός τινα Luc. VII, 44. X, 23. XXIII, 28. — cc) sq. εἰς c. accus. loci α) universe, ut εἰς τὰ ὀπίσω = *retro* Joh. XX, 14. (εἰς τὰ δεξιά Xen. de re eq. VII, 12.) — β) *ταῖς καρδίαις αὐτῶν ἐστράφησαν εἰς αἴγυπτον* sensus: *in Aegyptum redire cupiebant* Act. VII, 39. — β) de euntibus, sq. εἰς c. accus. pers. ad quam abit aliquis Act. XIII, 46. — — 2) metaph. *converto* i. e. *muto* a) τὶ εἴς τι Apoc. XI, 6. Ita LXX pro הָפַךְ Exod. VII, 15. Jer. XXXI, 13. — b) de iis, qui in melius mutantur, med. *me muto*, *meam mentem muto* Matth. XVIII, 3. — — c) universe et activo posito signif. media *mentem muto* Act. VII, 42. ἔστρεψε ὁ θεὸς pro: ἔστρεψε ἑαυτόν cf. *Winer* p. 111. *Matthiae* §. 496, 1. p. 932. *Buttm.* §. 117; not. 2. — Alii: ἔστρεψεν ὁ θεὸς sc. αὐτοὺς i. e. *mentem eorum mutavit*, scil. ad alia eos convertens. Saepius non legitur in N. T.

Στρηνιάω, ῶ, f. άσω, (a στρηνής asper, ut vox Anthol. gr. T. II. p. 129. 130. strenuus, alacer; στρηνιάω, gestio Athen. III, 100. A. X, 420. B.) *luxurior*. Bis in N. T. Apoc. XVIII, 7. 9. — Graecos melioris notae eius loco dixisse τρυφᾶν, docet Phrynich. p. 381. ed. *Lobeck*. et *Sturz* de dialect. maced. p. 195.

Στρῆνος, εος, οῦς, τό, *luxuria*, *luxus*. Legitur tantum Apoc. XVIII, 3. ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ στρήνους, vid. de h. l. δύναμις p. 330 et 333. (Anthol. gr. T. III. p. 128. no. 64. ed. *Jacobs*.)

Στρουθίον, ίου, τό, (a στρουθός) *avicula*, *quaevis avis minor*, *maxime e genere passerum*. Quater in N. T. Matth. X, 29. 31. Luc. XII, 6. 7. LXX pro צִפּוֹר Cohel. XII, 4. (Hierocl. in ἀστείοις = σχολαστικὸς ἰδὼν στρουθία ἐπὶ δένδρου. (Athen. XIV. p. 654. B.) —

Στρώννυω, vel στρώννυμι [per metathes. e στορέννυμι v. *Buttm.* §. 101. sub στορέννυμι et §. 99, 13. gram.

max. Vol. II. §. 110, not. 16. p. 19. §. 114. p. 230.] f. στρώσω *sterno*, sq. accus. rei, a) universe Matth. XXI, 8. ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ Marc. XI, 8. — b) de eo, qui lectum vel κλίνην sternit, στρῶσον σεαυτῷ Act. IX, 34. (Theocrit. Idyll. XXI, v. 7. plene i. e. additur κλίνη Artemid. II, 57. cf. Lamb. Bos. de ellips. p. 226. ed. *Schäfer.*) — c) de triclinio lectis strato Marc. XIV, 15. Luc. XXII, 12. LXX pro הִצִּיעַ Ezech. XXIII, 41. Esth. IV, 3. Xen. Cyr. VIII, 2. 6. *triclinium stratum,* Auctor ad Herennium IV, 51. Macrob. Saturn. II, 9.)

Στυγητός, ή, όν, (a στυγέω odio habeo, abominor Eurip. Phoen. 614.) *odio habendus, odio dignus.* Semel in N. T. Tit. III, 3. — (Philo de decalog. p. 202, 20. στυγητὸν καὶ θεομίσητον πρᾶγμα. Heliodor. V, 29.) —

Στυγνάζω, f. άσω, (a στυγνός severus, torvus Xen. Anab. II, 6. 6.) *tristis sum, tristis fio* a) propr., ἐπί τινι [vid. ἐπί p. 585.] Marc. X, 22. — (Nicet. Andron. Comnen. II, 2.)— b) trop. de coeli facie tristi i. e. de coelo nubibus tecto Matth. XVI, 3. — (Ita στυγνότης Polyb. IV, 21. 1 coll. Tibull. I, 2. 49.) Saepius non legitur in N. T.

Στῦλος, ου, ὁ, *columna* a) στῦλοι πυρός Apoc. X, 1.— b) metaph. *omne id, cui ut primario et prae ceteris insigni innititur aliquid* aa) de viris auctoritate pollentibus Gal. II, 9. οἱ δοκοῦντες στῦλοι εἶναι. Apoc. III, 12. (Eurip. Iphig. Aul. v. 57.) — bb) de doctrina, quae caput est religionis 1 Tim. III, 16. Saepius non reperitur in N. T.

Στοϊκός, ή, όν, (a στοά) *Stoicus, pertinens ad sectam philosophorum, nomen habentium ἀπὸ τῆς στοᾶς i. e. a porticu, ubi Zeno, huius scholae auctor, deambulando docebat.* Extat tantum Act. XVII, 18. — De placitis Stoicorum cf. *Tiedemann* Geist der specul. Philosophie Vol. II. p. 453.

Σύ, *tu,* pronomen pers. secundae; inclinari, nisi praecedit praepositio, genit. σοῦ dat. σοί et accus. σέ, item poni genit. σοῦ et plur. ὑμῶν, sequentem nomen loco pronominis possessivi: σός et ὑμέτερος, docent Grammatici cf. *Buttm.* §. 67. p. 140. §. 13, 7. p. 30. §. 114, 7. gram. max. Vol. I. §. 14, not. 8. p. 64. §. 72, not. 3. p. 291. *Matthiae* §. 31, p. 86. §. 145. p. 270. §. 466. p. 864. — Legitur A) nominat. σύ, plur. ὑμεῖς a) cum vi quadam, verbo praemissus aa) ubi sequitur vocativus Matth. II, 6. Luc. I, 76. Act. I, 24. 2 Tim. II, 1. Hebr. I, 10. — bb) in partitione: σύ — σύ Jac. II, 3. — cc) ubi σύ inter et verbum interseritur propositio, ut πῶς σύ, ἰουδαῖος ὤν, αἰτεῖς Joh. IV, 9.— dd) in interrogatione Matth. XXVII, 11. Marc. XV, 2. Luc. XXIII, 3. XXIV, 18. Joh. I, 20. VIII, 53. Act. VII, 28. XXIII, 3. Rom. II, 3. — ee) in responsione: σὺ εἶπας, σὺ λέγεις

Matth. XXVI, 25. XXVII, 11. Marc. XV, 2. XIV, 68. — ff) in oppositionibus Matth. III, 14. VII, 11. X, 20. XI, 3. XIV, 16. 28. XVI, 15. XXVI, 39. XXVII, 4. 24. Marc. VIII, 29. XIV, 36. Luc. I, 42. IX, 60. X, 24. XII, 36. XVI, 15. 25. XVII, 8. Joh. II, 10. 20. III, 2. VIII, 5. Act. X, 15. 1 Cor. III, 23. 1 Tim. VI, 11. 2 Tim. III, 10. 14. IV, 5. Tit. II, 1. Jac. II, 18. — supprimitur oppos. Joh. I, 26. — gg) in fine periodi Joh. I, 21. IV, 19. VIII, 48. cf. *Viger.* p. 163. — hh) ubi legitur καὶ σύ Matth. VII, 12. XI, 23. XXVI, 69. 73. Luc. X, 35. 37. XIX, 19. 42. XXII, 58. — ii) universe Matth. XVI, 16. 18. Marc. I, 11. III, 11. VIII, 29. Luc. I, 28. III, 22. IV, 41. X, 37. — b) absque vi additur verbo Matth. XXVIII, 5. Luc. IV, 7. XV, 31. Joh. IV, 10. VI, 30. VIII, 13. XVII, 5. XXI, 15—17. (Xen. Symp. VIII, 4.) cf. *Winer* II. p. 53. *Bornem.* ad Xen. Symp. I, 1. — —

B) genit. σοῦ, ὑμῶν Matth. II, 6. III, 14. IV, 6. V, 29. 30. XV, 7. XVII, 17. Marc. VII, 6. Luc. I, 28. IV, 7. XIV, 28. 33. XV, 18. XXII, 10. Joh. V, 45. XVII, 7. Act. I, 7. 1 Cor. III, 21. 22. V, 4. IX, 11. 2 Cor. XII, 19. Gal. V, 16. Col. IV, 18 al.

C) dat. σοί, ὑμῖν Matth. VII, 12. XVI, 17. 18. Luc. I, 3. IV, 6. Joh. IV, 10. VI, 30. XVII, 6. 2 Cor. VII, 7. Gal. IV, 16. Col. II, 5. 1 Thess. V, 12. al. — dat. commodi, item incommodi Matth. XXI, 5. 2 Cor. V, 12. XII, 20. Apoc. II, 16. —

D) accus. σέ, ὑμᾶς Matth. IV, 6. XIV, 28. Luc. XII, 58ter. XIX, 21. Act. XXIII, 3. 2 Cor. XII, 20. 1 Thess. V, 12. 2 Tim. I, 4.

Συγγένεια, ας, ἡ, (a συγγενής quod vid. cognatio Diod. Sic. I, 1. Polyb. VIII, 35. 9. Xen. H. G. II, 4. 21.) *cognati*, *familia.* Ter in N. T. Luc. I, 61. Act. VII, 3. 14. — LXX pro מִשְׁפָּחָה Exod. XII. 21. Job. XXXII, 2. (Polyb. XV, 30. 7. Dem. 796, 17.) cf. de hoc metonymiae genere sub στράτευμα observata. —

Συγγενής, έος, οῦς, ὁ, ἡ, — ές, τό, *cognatus*, *affinis* Marc. VI, 4. Luc. I, 36. 58. II, 44. XIV, 12. XXI, 16. Joh. XVIII, 26. Act. X, 24. Rom. XVI, 11. 21. (Tob. VI, 10. Diod. Sic. I, 27. Herodian. I, 4. 1. Xen. H. G. I, 4. 6.) — pro *popularis* Rom. IX, 3. τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα. (de hominibus eadem civitate donatis Xen. Anab. VII, 2. 31.) LXX pro מִשְׁפָּחָה Levit. XXV, 45. דּוֹדָה Levit. XVIII, 14.

Συγγνώμη, ης, ἡ, (a συγγινώσκω consentio, condono; venia, condonatio Xen. Mem. I, 7. 4. Polyb. IV, 14. 7.) *consilium*, κατὰ συγγνώμην, *suadendo* vel *suadens*, alii: *indulgendo*, ita semel in N. T. 1 Cor. VII, 6. Cf. *Pott* ad h. l. et Sirac. III, 12.

Συγκάθημαι, (a σύν et κάθημαι) *una sedeo*, *consideo*. Bis in N. T. a) sq. μετά τινος Marc. XIV, 54. —

b) sq. dat. pers. [cf. *Matthiae* §. 405. p. 740.] Act. XXVI, 30. (absol. Lucian. Pseudologist. §. 20. Xen. Anab. V, 7. 21.)

Συγκαθίζω, f. ίσω, (a σύν et καθίζω) 1) transit. *colloco una cum aliquo*, sq. ἐν c. dat. loci, item c. ἐν sq. dat. pers. i. e. *opera alicuius*, *auctore aliquo* [vid. ἐν p. 523.] Eph. II, 6. — 2) intrans. *una sedeo* Luc. XXII, 55. LXX pro יָשַׁב Exod. XVIII, 13. Jerem. XVI, 8. Cf. καθίζω no. 2.

Συγκακοπαθέω, ῶ, f. ήσω, (ex σύν et κακοπαθέω quod v.) *simul* vel *una cum aliquo perfero mala*. Extat tantum 2 Tim. I, 8. συγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ i. e. *mecum mala perfer religionis causa sustinenda*. — De dat. vertendo: *propter*, cf. *Matthiae* §. 398, b. p. 728. *Winer* II. p. 71. —

Συγκακουχέομαι, οῦμαι, (ex σύν et κακουχέω male habeo) *male tractor cum aliquo, in societatem malorum alicuius venio*, sq. dat. vid. ad συγκάθημαι monita. Ita semel in N. T. Hebr. XI, 25.

Συγκαλέω, ῶ, f. έσω, (a σύν et καλέω) *convoco*, sq. accus. Marc. XV, 16. Luc. XV, 6. Act. V, 21. — (Herodian. I, 4. 1. Lucian. D. D. XVII, 2. Dem. 130, 2.) Medium: **συγκαλέομαι**, οῦμαι, *convoco* Luc. IX, 1. XV, 9. XXIII, 13. Act. X, 24. XXVIII, 17. LXX pro קָרָא Exod. VII, 11. Jos. IX, 22. Saepius non legitur in N. T.

Συγκαλύπτω, f. ψω, (a σύν et καλύπτω, tego; undique tego, ab omni parte tego Aesop. fab. 7. Xen. Cyr. VIII, 7. 28.) *operio* i. e. *occulto*. Semel in N. T. Luc. XII, 2.

Συγκάμπτω, f. ψω, (a σύν et κάμπτω, curvo) *concurvo τὸν νῶτον τινός*, dorsum alicuius concurvo, trop. pro: *opprimo aliquem*. Ita semel Rom. XI, 10. coll. Ps. LXIX, 24 et ibi LXX. (Xen. de re eq. VII, 2.)

Συγκαταβαίνω, f. βήσομαι, (ex σύν et καταβαίνω) *una cum aliquo descendo*. Semel in N. T. de hominibus, quibus e loco altiore, ut Hierosolyma in regionem depressiorem, ut Caesaream proficiscendum erat Act. XXV, 5. — LXX pro יָרַד אַחֲרֵי Ps. XLIX, 18. — Graecos antiquiores loco huius verbi usos esse vocab. συγκαθιέναι et omnem huius verbi ambitum seriores Graecos transtulisse in συγκαταβαίνειν, docuit exemplis *Lobeck* ad Phryn. p. 398.

Συγκατάθεσις, εως, ἡ, (a συγκατατίθημι quod v. propr. compositio; approbatio, assensio Polyb. XXII, 9. 16. Dionys. Halic. Ant. VIII, 79.) *consensus*. Legitur tantum 2 Cor. VI, 16. τίς δὲ συγκατάθεσις ναῷ θεοῦ μετὰ εἰδώλων, vid. μετά p. 80 ab init. (Polyb. IV, 17. 8.)

Συγκατατίθεμαι, med. (a συγκατατίθημι una vel simul depono Isaeus 139, 10.) *suffragio meo probo, assentior*, sq. dat. rei [vid. συγκάθημαι], ut τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν, ita semel Luc. XXIII, 51. — (Joseph. Arch. XX, 1. 2.

Diod. Sic. IV, 52. XIII, 12. Polyb. III, 98. 11. Arrian. dissert. epict. I, 28. Dem. 283, 22.)

Συγκαταψηφίζω, f. *ίσω*, (ex *σύν*, *κατά* et *ψηφίζω* calculos subduco Polyb. V, 26. 3. propr. una cum aliis per calculos damno) ***numero cum alio*** i. e. ***adnumero alicui***, *τινα μετά τινος* [vid. *μετά* p. 77 fin. *Winer* II. p. 132.] ita semel in N. T. Act. I, 26.

Συγκεράννυμι, f. *κεράσω*, perf. pass. *κέκραμμαι*, [vid. Grammaticos sub *κεράννυμι* laudatos; a *σύν* et *κεράννυμι*, misceo, miscendo iungo] [v. *Buttm.* §. 101. sub *κεράννυμι*, commisceo, commiscendo iungo 2 Macc. XV, 39. Meleager in Anthol. gr. T. I. p. 15. ed. *Jacobs.*] ***coniungo***, a) sq. accus. rei, ut *τὸ σῶμα* 1 Cor. XII, 24. (Thuc. IV, 18.) — b) sq. duplici dativo, ut Hebr. IV, 2. *ὁ λόγος* — *μὴ συγκεκραμένος τῇ πίστει* [= cum fide cf. *Matthiae* §. 405. p. 740.] *τοῖς ἀκούσασι* = *ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων* [cf. *Matthiae* §. 398. p. 727. *Buttm.* §. 121, 4. *Winer* p. 85. II. p. 67.] vel posito *τοῖς ἀκούσασι* pro: *τῶν ἀκουσάντων* cf. *Matthiae* §. 389, g. p. 713 sq. — De codd. pro *τοῖς ἀκούσασι* exhibentibus *τῶν ἀκουσάντων*, vel *τοὺς ἀκούσαντας*, *τοῖς ἀκουσθεῖσι* vid. *Griesb.* ad h. l. (*τινί* Xen. Cyr. I, 4. 1. Dionys. Hal. Ant. II, 46. *πρός τι* Dem. 1414, 7.) —

Συγκινέω, *ῶ*, f. *ήσω*, (a *σύν* et *κινέω*) ***una commoveo***, metaph. ***concito***, ***aufhetzen***, sq. accus., ita semel in N. T. Act. VI, 12. (de iis, qui misericordia tanguntur Polyb. XV, 17. 1. vel manum operi admovent Polyb. II, 59. 8.)

Συγκλείω, f. *είσω*, (a *σύν* et *κλείω* claudo) ***concludo***, ***includo***, i. e. a) ***simul comprehendo***, ***zusammen umschliessen***, ut *πλῆθος ἰχθύων* sc. *εἰς τὸ δίκτυον* Luc. V, 6. (*τινὰ εἴς τι* 2 Macc. V, 5. Herodian. VII, 10. 6. *εἰς πολιορκίαν* Diod. Sic. XII, 35.) — b) metaph. pro: ***trado aliquem in potestatem alicuius rei*** i. e. ***committo aliquem alicui rei*** aa) sq. *εἰς* c. acc. conditionis, ut *εἰς τὴν ἀπείθειαν* Rom. XI, 32. — Ita LXX pro הִסְגִּיר sq. בְּיַד vel לְ Ps. XXXI, 8. LXXVIII, 50. (Diod. Sic. XIX, 19. et *κατακλείω* Diod. Sic. XX, 74.) — bb) sq. *ὑπό* c. accus. rei, ut *ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν* Gal. III, 22. *ὑπὸ νόμον* v. 23. —

Συγκληρονόμος, *ου*, *ὁ*, *ἡ*, (ex *σύν* et *κληρονόμος* haeres; propr. cohaeres) ***qui una cum aliis particeps est rei alicuius***. Quater in N. T. Rom. VIII, 17. Eph. III, 6. Hebr. XI, 9. 1 Petr. III, 7.

Συγκοινωνέω, *ῶ*, f. *ήσω*, (ex *σύν* et *κοινωνέω* particeps sum vel fio) ***una cum aliis particeps fio alicuius rei***, ***in societatem alicuius rei venio*** seq. dat. rei, de quo vid. supra *κοινωνέω*. Ter in N. T. Eph. V, 11. Phil. IV, 14. Apoc. XVIII, 4. (sq. genit. Dem. 1299, 20.)

Συγκοινωνός, οῦ, ὁ, ἡ, — όν, τό, (a σύν et κοινωνός) *qui una cum aliis rei alicuius particeps est*, *socius*, *particeps* a) sq. genit., ut τῆς ῥίζης Rom. XI, 17. 1 Cor. IX, 23. Phil. I, 7. — b) sq. ἐν c. dat. rei vel conditionis, in qua versatur aliquis Apoc. I, 9. ὁ ἀδελφὸς — χριστοῦ pro: ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν καὶ συγκοινωνὸς, ὧν ἐν — χριστῷ.

Συγκομίζω, f. ίσω, (a σύν et κομίζω porto; comporto, congesto, universe Xen. Ages. I, 21. de iis, qui fruges colligunt Xen. Mem. II, 8. 3. vel cadavera congestant comburenda Thuc. VI, 71.) *compono* i. e. *funus curo alicuius*, vel *una effero, zusammen bestatten*, sq. accus. pers., ita semel in N. T. Act. V, 2. — Uti enim messis tempore frumenta horreo conduntur, ita in sepultura sepulcro veluti horreo traditur id, quod terrenum est in homine. Cf. גָּדִישׁ Job. V, 26. et XXI, 32. (Soph. Aiac. v. 1048 vel 1026.)

Συγκρίνω, f. νῶ, (a σύν et κρίνω quod v.; coniungo, commisceo Plato Phaedon. c. 15. ed. *Fischer*) 1) *confero* i. e. *comparo*, τινά τινι 2 Cor. X, 12 bis. Cf. ad h. l. *Fritzsche* diss. II. p. 33 sqq. (Aristot. Rhet. I, 9. idem Polit. IV, 9. Theophr. de caus. plant. IV, 2. Strab. VIII. p. 536. Arrian. diss. epict. III, 22. Jos. Ant. V, 1. 21. Polyb. XII, 10. 1. Diod. Sic. I, 58. II, 5.) Esse hanc significationem serioris graecitatis, cum antiquiores scriberent potius παραβάλλειν, docet *Lobeck* ad Phryn. p. 278. — 2) *interpretor*, *explico*, τινί τι 1 Cor. II, 13. πνευματικοῖς πνευματικὰ συγκρίνοντες i. e. *hominibus Spiritu div. donatis et sequentibus eum explicantes ea, quae a Spiritu div. suppeditantur* vel *docemur*. Ita LXX pro פָּתַר Gen. XL, 8. 16. 22. XLI, 12. 15. Saepius non extat in N. T.

Συγκύπτω, f. ψω, (a σύν et κύπτω incurvo me; incurvo me simul cum alio, contrahor vel propius coeo Xen. Anab. III, 4. 19.) *prorsus incurvor, incurvus sum*. Semel in N. T. Luc. XIII, 11. — (Siracid. XII, 11.)

Συγκυρία, ας, ἡ, (a συγκυρέω i. e. συντυγχάνω convenio cum aliquo, simul advenio Polyb. XVIII, 33. 3. Diod. Sic. I, 1. — accido, evenio Polyb. V, 18. 6.) *casus* — κατὰ συγκυρίαν i. e. *casu*, *forte* Luc. X, 31. (συγκύρημα Polyb. IV, 86. 2.) Frequentius esse apud Graecos voc. συγκύρησις, docet *Passow* II. p. 748.

Συγχαίρω, aor. 2. συνεχάρην cf. *Buttm.* §. 101. gram. max. Vol. II. §. 114. sub χαίρω *Matthiae* §. 255. p. 496. 1) *collaetor*, sq. dat. pers. cf. *Matthiae* §. 405. p. 741. — a) propr. Luc. I, 58. XV, 6. 9. Phil. II, 17. 18. — LXX pro צָחַק Gen. XXI, 6. (absol. Xen. Hier. V, 4. τινί τινος Dem. 194, 23. 579, 19.) — b) metaph. de membris corporis pro:

simul bene me habeo 1 Cor. XII, 26. — 2) i. q. χαίρω, *laetor*, sed fortius = *sich innig, herzlich freuen*, sq. dat. rei, ut τῇ ἀληθείᾳ 1 Cor. XIII, 6. Cf. *Matthiae* §. 399. p. 799.— Saepius non legitur in N. T.

Συγχέω, item συγχύνω, [a σύν et χέω, χύνω, forma reprehensa Grammaticis cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 726.] imperf. συνέχεον et συνέχυνον, perf. pass. συγκέχυμαι aor. 1. pass. συνεχύθην v. *Buttm.* §. 101. et gram. max. Vol. II. §. 114. sub χέω. — *confundo* metaph. *perturbo* a) de iis, qui animo sunt perturbato Act. II, 6. συνεχύθη sc. τὸ πλῆθος. (1 Macc. IV, 27. Diod. Sic. IV, 62. Hom. Iliad. XIII, 808.) — b) *concitandi* sens. *in unruhige Bewegung setzen*, sq. accus. Act. XIX, 32. XXI, 27. 31. (Lucian. Dial. Deorr. XXV, 1. Diod. Sic. T. X. p. 167. ed. *Bip.*) — c) *disputando perturbo, confutandi* sens., sq. accus. Act. IX, 22. Saepius non reperitur in N. T.

Συγχράομαι, ῶμαι, (a σύν et χράομαι utor; simul utor aliqua re cum aliquo Polyb. III, 14. 5. VI, 3. 10.) *utor consuetudine alicuius*, sq. dat. pers., ita Joh. IV, 9. Cf. *Matthiae* §. 405. p. 741. —

Συγχύνω, v. συγχέω.

Σύγχυσις, εως, ἡ, (a συγχέω) *confusio*, metaph. pro: *perturbatio, tumultus*. Semel in N. T. Act. XIX, 29. — LXX pro מְהוּמָה 1 Sam. V, 11. (Polyb. XIV, 5. 8. Dionys. Hal. Antiq. IV, 24.)

Συζάω, f. συζήσω, (a σύν et ζάω) *cum aliquo vivo* i. e. *una cum aliquo vivo*, absol. 2 Cor. VII, 3. (Athen. VI. p. 249. B. Dem. 363, 4.) — b) *vivo pariter atque alter*, sq. dat. pers. Rom. VI, 8. 2 Tim. II, 11. cf. *Matthiae* §. 405. p. 740. — Saepius non habetur in N. T.

Συζεύγνυμι, a. 1. συνέζευξα, (a σύν et ζεύγνυμι ligo; uni iugo alligo Xen. Cyr. II, 2. 26.) *coniungo, consocio*. Bis in N. T. Matth. XIX, 6 et Marc. X, 9. ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξε. LXX pro חָבַר Ezech. I, 11. (Herodian. III, 10. 14. Lucian. amor. §. 11. Xen. Oecon. VII, 30. IX, 5.)

Συζητέω, ῶ, f. ήσω, (a σύν et ζητέω, quaero; quaero aliquid c. aliquo Apollod. Biblioth. II, 6.) *vicissim* vel *mutuo cum aliis quaero, sermones confero, disputo*, a) absol. Marc. IX, 10. XII, 28. Luc. XXIV, 15. — b) sq. dat. pers. i. e. *cum aliquo* cf. *Matthiae* §. 405. p. 741. — Marc. VIII, 11. IX, 14. Act. VI, 9. — c) sq. πρὸς αὐτούς vel πρὸς ἑαυτούς Marc. I, 27. IX, 16. Luc. XXII, 23. — iunct. c. λαλεῖν sq. πρός τινα Act. IX, 29. —

Συζήτησις, εως, ἡ, (conquisitio, a συζητέω quod v.) *disputatio, disceptatio*. Ter in N. T. Act. XV, 7. XXVIII, 29.—

iunct. c. στάσις et sq. πρός τινα i. e. *contra aliquem* Act. XV, 2. — (Philo de mundi opif. p. 11. D. idem Allegor. lib. 2. p. 85. B.)

Συζητητής, οῦ, ὁ, (a συζητέω quod v. propr. qui una c. aliquo quaerit aliquid) *disputator*. Legitur tantum 1 Cor. I, 20. — Idem Judaeis dicebatur דַּרְשָׁן.

Σύζυγος, ου, ὁ, ἡ, (a σύν et ζεύγνυμι; uni iugo iunctus) *iunctus cum aliquo, socius alicuius*, de muneris socio semel in N. T. Phil. IV, 3. (Aristoph. Plut. 946. Eurip. Iphig. Taur. 250.)

Συζωοποιέω, ῶ, f. ήσω, (a σύν et ζωοποιέω) *una cum altero* vel *ut alterum in vitam revoco aliquem*. Bis in N. T., sq. nunc dat. simplici [vid. συζάω] Eph. II, 5. — nunc συν c. dat. Col. II, 23. cf. *Winer* p. 148 sq. II. p. 132. — bis de Jesu ad vitam i. e. ad meliorem vitae rationem et ad felicitatem homines evehente Eph. II, 5. Col. II, 13.

Συκάμινος, ου, ἡ, et **συκομοραία**, ας, ἡ, *sycaminus, sycomorus*, arbor, cuius forma et folia mori, fructus vero ficus similitudinem referunt. Habet eam Aegyptus et Palaestina et dicitur hebr. שִׁקְמוֹת, שִׁקְמִים 1 Regg. X, 27. Ps. LXXVIII, 47. Legitur συκάμινος Luc. XVII, 6. (Diod. Sic. I, 34. Dioscorid. I, 22. Strabo XVII. p. 1178. Athen. II, 57.) συκομοραία Luc. XIX, 4.

Συκῆ, ῆς, ἡ, *ficus*, arbor Matth. XXI, 19—21. XXIV, 32. Marc. XI, 13. 20. 21. XIII, 28. Luc. XIII, 6. 7. XXI, 29. Joh. I, 49. 51. Jac. III, 12. Apoc. VI, 13. LXX pro תְּאֵנָה Judd. IX, 10. 11. Prov. XXVII, 18. (Aelian. V. H. III, 18. Xen. Oec. XIX, 12.)

Συκομοραία v. συκάμινος.

Σῦκον, ου, τό, *ficus*, fructus. Quater in N. T. Matth. VII, 16. Marc. XI, 13. Luc. VI, 44. Jacob. III, 13. LXX pro תְּאֵנָה 2 Regg. XX, 7. (Aelian. V. H. III, 36. Polyb. XVI, 74. 5 et 9. Xen. Cyr. VI, 2. 23. Dem. 314, 12.)

Συκοφαντέω, ῶ, f. ήσω, (a συκοφάντης, propr. apud iudicem defero, si quis ficus contra leges exportaverit. Vid. Suid. in *Sturz* Lexic. Xenoph. sub συκοφαντέω; falso defero, calumnior Aelian. V. H. II, 13. Herodian. II, 14. 7. Xen. Mem. II, 9. 5) *iniusto modo aliquid* [ut: pecuniam] *ab aliis extorqueo, defraudo*. Bis in N. T. nunc absol. Luc. III, 14.— nunc τινός τι [= ἀφαιροῦμαί τινός τι privo aliquem aliqua re, cf. *Matthiae* §. 418, not. p. 765. *Koen.* ad Greg. Cor. p. 94. ed. *Schäfer*. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. I. p. 435.] — Luc. XIX, 8. — LXX pro עָשַׁק Job. XXXV, 9. Ps. CXIX, 122.

Συλαγωγέω, ῶ, f. ήσω, (a σῦλον, et ἄγω) *praedam abduco, spolio* [Aristenaet. II. ep. 22. Heliodor. X. p. 512.] trop. semel in N. T. de doctoribus διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ

κενῆς ἀπάτης aliquem, ut praedam, abducentibus et ad se allicientibus Col. II, 8.

Συλάω, *ῶ*, f. *ήσω*, (a *σῦλον*, praeda), ***depraedor.*** Semel in N. T., sq. accus. 2 Cor. XI, 8. *ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύλησα λαβὼν ὀψώνιον.* (Aelian. V. H. I, 20. Xen. Hieron. IV, 6.)

Συλλαλέω, *ῶ*, f. *ήσω*, (a *σύν* et *λαλέω*) ***colloquor cum aliquo*** seq. nunc dativo Marc. IX, 4. Luc. IX, 30. XXII, 4. (Polyb. I, 43. 1. IV, 22. 8.) Vid. sub *συζάω* observata. — nunc *μετά* c. genit. [cf. *μετά* p. 77 fin. *Winer* II. p. 132.] Matth. XVII, 3. Act. XXV, 12. — nunc *πρὸς ἀλλήλους* Luc. IV, 36. — (Dionys. Hal. Ant. X, 673.) Saepius non legitur in N. T.

Συλλαμβάνω, et medium [Act. XXVI, 21.] *συλλαμβάνομαι*, f. *συλλήψομαι* (mecum sumo Xen. Cyr. III, 3. 1. Saepius medium huius verbi legi significatione activa, auctor est *Passow* II. p. 751.) 1) ***comprehendo*** a) de iis, qui ad poenam vel supplicium comprehenduntur, sq. accus. Matth. XXVI, 55. Marc. XIV, 48. Luc. XXII, 54. Joh. XVIII, 12. Act. I, 16. XII, 3. XXIII, 27. XXVI, 21. LXX pro תָּפַשׂ Jos. VIII, 23. Herodian. VII, 7. 14. Xen. Anab. I, 1. 3.) — b) de praeda facta: *ἄγραν συλλαμβάνειν* Luc. V, 9. (Aelian. H. Anim. I, 2. Euripid. Orest. 1339.) — 2) ***concipio***, i. e. ***foetum concipio*** a) propr. aa) absolute Luc I, 24. *συνέλαβεν ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ.* v. 36. — bb) additis vel *ἐν τῇ κοιλίᾳ* Luc. II, 22. vel *ἐν γαστρί* Luc. I, 31. — LXX pro הָרָה Gen. I, 14. 17. חוֹלֵל Ps. LI, 6. יָלַד Gen. XXX, 9. 11. (Hippocrat. Aphorism. Sect. V. §. 46.) — b) metaph. de cupiditate excitata Jac. I, 15. *ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν.* Ita LXX et הָרָה Ps. VII, 15. Job. XV, 35. — 3) medium: *συλλαμβάνομαί τινι* ***una cum aliquo manum admoveo*** i. e. ***opitulor***, ***opem fero***, ***iuvo*** Luc. V, 7. Phil. IV, 3. (Diod. Sic. XIII, 5. Philostr. vit. Apoll. II, 6. Aelian. V. H. II, 4. Xen. Mem. II, 3. 18. Ages. II, 31. Dem. 665, 11.) Saepius non reperitur in N. T.

Συλλέγω, f. *ξω*, (a *σύν* et *λέγω*) ***colligo***, a) sq. accus. Matth. XIII, 29. 30. 40. 41. — LXX pro לָקַט Ruth. II, 3. קָטַף Deut. XXXIII, 25. (Diod. Sic. IV, 50. Herodian. III, 2. 2. Xen. Anab. IV, 3. 11.) Matth. XIII, 28. *θέλεις — συλλέξωμεν* [i. e. ***colligamus*** vid. *θέλω*] *αὐτά.* — b) *τὶ ἀπό τινος* Matth. VII, 16. — c) *τὶ εἴς τι* Matth. XIII, 48. — d) *τὶ ἔκ τινος* Luc. VI, 44. — Saepius non legitur in N. T.

Συλλογίζομαι, f. *ίσομαι*, (a *σύν* et *λογίζομαι*, puto; colligo rationes, computo Dem. 355 ult. Diod. Sic. I, 5.) ***reputo, cogito*** Luc. XX, 5. *οἱ δὲ συνελογίσαντο, πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες.* (Polyb. I, 44. 1. I, 63. 8.)

Συλλυπέομαι, *οῦμαι*, medium (verbi *συλλυπέω* una dolore afficio; pass. una cum altero dolorem sentio Theophr.

Char. I, 1. Diod. Sic. IV, 11.) i. q. *λυπέομαι*, sed fortius: *valde doleo*, sq. *ἐπί τινι* [vid. *ἐπὶ* p. 585 sq.], ita semel in N. T. Marc. III, 5. —

Συμβαίνω, f. *βήσομαι* a. 2. *συνέβην* (pedibus coniunctis incedo Xen. de re equestr. I, 14. tempore contingo, der Zeit nach zusammentreffen) *contingo*, *evenio*, *accido*, a) universe aa) sq. dat. pers. *α*) universe Marc. X, 32. Act. III, 10. XX, 19. 2 Petr. II, 22. (Xen. Cyr. I, 6. 24.) — *β*) c. duplici nom., uno obiecti, altero praedicati 1 Cor. X, 11. — bb) absol. *τὰ συμβεβηκότα* = *eventa* Luc. XXIV, 14. (1 Macc. IV, 26. Diod. Sic. I, 22.) — b) *συμβαίνει*, impers. *accidit*, sq. infin. Act. XXI, 35. (2 Macc. III, 2. Diod. Sic. I, 2. Xen. Ages. V, 3. Oecon. VIII, 15.) cf. *Matthiae* §. 531. p. 1035 sq. *Buttm.* §. 127. *Winer* p. 131. — Saepius non extat in N. T.

Συμβάλλω, f. *βαλῶ*, (a *σύν* et *βάλλω* iacio; coniicio, *τινί* coniungo) 1) intrans. [cf. *Matthiae* §. 496, 1. p. 932. *Buttm.* §. 117, not. 2. *Viger.* p. 181. *Winer* p. 107.] *convenio*, sq. dat. pers. *ich komme mit Jemandem zusammen*, a) universe, ut *εἰς τὴν Ἄσσον* [de quo attract. genere vid. *εἰς* p. 435 sq.] Act. XX, 14. — (*τινὶ κατά* c. accus. loci Jos. Ant. II, 7. 5. *πρός τινα* Xen. Cyr. VI, 2. 41.) — b) sq. *εἰς* finali, ut *εἰς πόλεμον* i. e. *ad bellum gerendum* = *congredior* vel *confligo* Luc. XIV, 31. Vide *εἰς* p. 431. (*εἰς μάχην* Jos. Ant. XII, 4. 9. XII, 8. 4. *τινί* Xen. H. G. IV, 2. 22. absolute Herodian. III, 2. 14. Polyb. I, 9. 7.) — 2) *confero* i. e. a) *sermones confero*, *τινί* i. e. *cum aliquo disputo*, *colloquor c. aliquo* Act. XVII, 18. — (Jamblich. vit. Pythag. c. 2. Ceb. Tab. c. 33. Joseph. Arch. I, 12. 3. — plene i. e. *συμβάλλω λόγους* Eurip. Iphig. Aul. 830. et *συμβάλλεσθαι λόγους* Xen. Cyr. II, 2. 21. et absolute Anab. IV, 6. 14.) — b) *consilia confero* Act. IV, 15. *συνέβαλον πρὸς ἀλλήλους*. (plene, i. e. addito *βουλεύματα* Eurip. Phoen. v. 705.) — 3) *συμβάλλομαι*, *confero* i. e. *conduco*, *prosum ad aliquid* Act. XVIII, 27. *συνεβάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσι διὰ τῆς χάριτος*. (Cebet. Tab. c. 33. Diod. Sic. I, 2. Polyb. II, 13. 1. Philostr. vit. Sophist. I, 9. 1. Xen. Cyr. I, 2. 8.) — 4) *συμβάλλω ἐν τῇ καρδίᾳ*, *mente volvo* Luc. II, 19. (ita *συμβάλλομαι* Sophocl. Oedip. Col. 1151. et *βάλλομαι ἐνὶ φρεσί* Homer. Iliad. I, 297.) — Saepius non legitur in N. T.

Συμβασιλεύω, f. *εύσω*, (a *σύν* et *βασιλεύω*) *regno cum aliquo*, [propr. *τινί* Lucian. D. D. XVI, 4. Polyb. XXX, 2. 4.] a) de Christianis dignitatis et felicitatis, qua fruitur Jesus Dominus, sociis olim futuris, absol. 2 Tim. II, 11. — b) de iis, qui in societatem veniunt dignitatis et felicitatis aliorum, sq. dat. pers. 1 Cor. IV, 8.

Συμβιβάζω, f. άσω, (a σύν et βιβάζω adscendere facio; propr. una adscendere facio) 1) *coniungo, concilio*, de animorum coniunctione, sq. accus. Eph. IV, 16. ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα — συμβιβαζόμενον. Col. II, 2. 19. (Dio Cass. 37. p. 62. Thuc. II, 29.) — 2) *conicio* [= συμβάλλω diversa inter se confero, comparo] i. e. *colligo, schliessen, vermuthen*, sq. ὅτι c. indic., loco accus. c. inf. Act. XVI, 10.— 3) *doceo*, a) sq. acc. pers. 1 Cor. II, 16.—LXX pro הוֹדִיעַ Jes. XL, 13. הֵבִין v. 14. — sq. dupl. accus. pro הוֹרָה Exod. IV, 12. XVIII, 16. — b) sq. ὅτι, loco accus. c. inf. Act. IX, 22. — Abesse hanc huius voc. significationem ab Atticis, eius loco habentibus προςβιβάζειν, διδάσκειν, neque inveniri nisi apud LXX, auctor est *Passow* II. p. 754. — Saepius non extat in N. T.

Συμβουλεύω, f. εύσω, (a σύν et βουλεύω) 1) *consilium do, suadeo alicui*, τινί, sq. infinit. Apoc. III, 18. — Joh. XVIII, 14. ὁ συμβουλεύσας — λαός i. e. ὁ συμβουλεύσας τοῖς ἰουδαίοις, ἀπολέσαι αὐτὸν, ἔλεγε γὰρ ὅτι κ. τ. λ. coll. XI, 50. — (Xen. Mem. I, 3. 6. τινί τι Aelian. V. H. VIII, 1.) Joh. XVIII, 14. καϊάφας ὁ συμβουλεύων τοῖς ἰουδαίοις. Apoc. III, 18. (Aelian. V. H. VIII, 1. Xen. Mem. I, 4. 18.) LXX pro יָעַץ Exod. XVIII, 19. 2 Sam. XVII, 15. — 2) med. *συμβουλεύομαι consilium ineo, delibero, zu Rathe gehen* [Sirac. VIII, 17. IX, 14. Xen. Cyr. II, 1. 7.] a) sq. ἵνα finali Matth. XXVI, 4. Joh. XI, 53. Cf. *Winer* p. 134. *Buttm.* §. 127, 2. *Matthiae* §. 531. p. 1035. — b) sq. inf. finali Act. IX, 23.

Συμβούλιον, ίου, τό, 1) *consilium*, quod datur, initur, petitur, λαμβάνειν συμβούλιον Matth. XII, 14. XXII, 15. XXVII, 1. 7. XXVIII, 12. — ποιεῖν συμβούλιον Marc. III, 6. XV, 1. — 2) metonym. *consiliarii*, i. q. *πάρεδροι*, de assessoribus, cum quibus, antequam decernerent, deliberare solebant praesides provinciarum Act. XV, 12. Cf. Lamprid. vit. Alexand. Sever. c. 46. Sueton. vit. Tiber. c. 23. Joseph. de bell. iud. I, 2. 16. Cicer. Verr. II, 13. Saepius non legitur in N. T.

Σύμβουλος, ου, ὁ, (a σύν et βουλή) *consiliarius, qui est a consiliis.* Legitur tantum Rom. XI, 34. — LXX pro יוֹעֵץ 2 Sam. XV, 12. אִישׁ עֵצָה Jes. XL, 13. (Aelian. V. H. XII, 25. Herodian. I, 8. 1. Polyb. XIV, 3. 7. Xen. Symp. VIII, 39.)

Συμεών vel *σιμεών*, ὁ, *Simeon*, hebr. שִׁמְעוֹן nom. propr. quo venit in N. T. 1) filius secundus Jacobi patriarchae, natus e Lea Apoc. VII, 7. — 2) unus ex posteris Abrahami Luc. III, 30. — 3) vir iudaeus, qui Jesum infantem in ulnas recepit et qui pater Gamalielis et filius Hillelis habetur Luc. II, 25. 34. — 4) vir, qui cognominatur Niger Act.

XIII, 1. — 5) Petrus Apostolus, alias σίμων dictus Act. XV, 14. 2 Petr. I, 1.

Συμμαθητής, οῦ, ὁ, (ex σύν et μαθητής) *condiscipulus*. Extat tantum Joh. XI, 16. (Aesop. fab. 48.) Quamquam eiusmodi substantiva composita abesse docet *Phrynich.* p. 172. ed. *Lobeck* ab elegantia Atticorum, tamen eadem composita, si nomina sunt πρόςκαιρα et ad ea pertinent, quae intra aliquod tempus consistunt, minus taxanda esse, observavit *Scaliger* v. *Lobeck* ad Phryn. p. 471.

Συμμαρτυρέω, ῶ, f. ήσω, (a σύν et μαρτυρέω testor) *simul testor cum aliquo*, absol. Rom. II, 15. IX, 1. — sq. ὅτι Rom. VIII, 16. [Apoc. XXII, 18.] — (Xen. H. G. VII, 1. 34.) Saepius non extat in N. T.

Συμμερίζομαι, f. ίσομαι, med. [verbi συμμερίζω] *ita divido cum aliquo, ut ad me redeat pars*. Legitur 1 Cor. IX, 13. τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται i. e. μερίζονται σὺν τῷ θυσιαστηρίῳ *sie theilen mit dem Altare*, [*nämlich das Opferfleisch.*] — De dat. v. *Matthiae* §. 405. p. 741. —

Συμμέτοχος, ου, ὁ, — ον, τό, (a σύν et μέτοχος) *una cum aliquo particeps alicuius rei*, sq. genit. Vid. μετέχω. — Eph. III, 6. V, 7. (ita συμμετέχω 2 Macc. V, 20. Xen. Anab. VII, 8. 17.)

Συμμιμητής, οῦ, ὁ, (a σύν et μιμέομαι imitor) *una cum aliis imitans aliquem*. Semel in N. T. Phil. III, 17. — De eiusmodi compositis vide, quae supra ad voc. συμμαθητής adnotata sunt.

Συμμορφίζω, f. ίσω, (a σύν et μορφή forma) *conformem* vel *similem reddo*. Ita Codd. Phil. III, 10. συμμορφιζόμενος pro: συμμορφούμενος.

Σύμμορφος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a σύν et μορφή) *similis* a) sq. genit., ut τῆς εἰκόνος Rom. VIII, 29. — De adiectivis compositis cum σύν, quatenus secum habeant interdum genit. cf. *Matthiae* §. 379. p. 698. — b) sq. dat., ut τῷ σώματι Phil. III, 21. cf. *Matthiae* §. 405. p. 740. Saepius non legitur in N. T.

Συμμορφόω, ῶ, f. ώσω, (a σύμμορφος, quod vid. conformem reddo) *similem reddo*, τινί, ita semel in N. T. Phil. III, 10.

Συμπαθέω, ῶ, f. ήσω, (a συμπαθής, quod vid.) 1) *eodem sensu tangor, quo alter, mitempfinden*. Hebr. IV, 15. συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν. — (Symmach. pro נוד Job. II, 11. Plut. vit. Timoleont. c. 14.) — 2) *una patior* vel *eadem patior, quae alter*, τοῖς δεσμίοις συνεπαθήσατε Hebr. X, 34. Saepius non legitur in N. T.

Συμπαθής, έος, οῦς, ὁ, ἡ, — ές, τό, (a σύν et πάσχω) *una patiens cum aliis* i. e. *eodem, quo alter, sensu*

affectus, *mitempfindend*, *theilnehmend*, semel in N. T. de misericordibus 1 Petr. III, 8. (Polyb. X, 58. 8. XV, 9. 3.)

Συμπαραγίνομαι, (a σύν et παραγίνομαι adsum) *simul adsum, una accedo.* Bis in N. T. absol. Luc. XXIII, 48. — addito dativo = *auxilio adsum alicui*, opp. καταλείπω desero, ita 2 Tim. IV, 16. — LXX pro נִלְוָה Ps. LXXXIII, 9. (Thuc. II, 82.)

Συμπαρακαλέω, ῶ, f. ήσω, (a σύν et παρακαλέω — simul cum aliis advoco aliquem, de invitante Xen. Cyr. III, 3. 21. VIII, 1. 38. una cum aliis adhortor Polyb. V, 83. 3.) *una cum aliis erigo* vel *solamine recreo.* Extat tantum Rom. I, 12. συμπαρακληθῆναι ἐν ὑμῖν [= *in mediis vobis* i. e. *inter vos*].

Συμπαραλαμβάνω, a. 2. συμπαρέλαβον (a σύν et παραλαμβάνω) *simul assumo aliquem.* Quater in N. T. de iis, qui simul socium sibi sumunt aliquem Act. XII, 25. XV, 37. 38. Gal. II, 1. (Aelian. V. H. VIII, 7. Herodian. II, 2. 2. Polyb. II, 10. 1.)

Συμπαραμένω, f. μενῶ, (a σύν et παραμένω) *una cum aliis permaneo* vel *perduro*, τινί, ita semel in N. T. Phil. I, 25. — (LXX Ps. LXXII, 5.)

Συμπάρειμι, (a σύν et πάρειμι) *una* vel *simul adsum.* Semel in N. T. Act. XXV, 24. πάντες οἱ συμπαρόντες ἡμῖν ἄνδρες. (Lucian. Dial. Deorr. XX, 22. Polyb. V, 5. 8. Xen. Oecon. XI, 24.)

Συμπάσχω, (a σύν et πάσχω) 1) *una patior*, *una dolorem sentio* 1 Cor. XII, 26. — (Diod. Sic. IV, 11. Polyb. XV, 9. 4.) — 2) *pariter atque alter mala patior* Rom. VIII, 17. Saepius non legitur in N. T.

Συμπέμπω, f. ψω, (a σύν et πέμπω) *una* vel *simul mitto.* Bis in N. T. sq. nunc μετά τινος [vid. μετά p. 77 fin. *Winer* II. p. 132.] 2 Cor. VIII, 18. (Xen. H. G. I, 14. 21.) — nunc dat. 2 Cor. VIII, 22. (Xen. Cyr. III, 2. 28.)

Συμπεριλαμβάνω, f. λήψομαι, (a σύν et περιλαμβάνω, simul comprehendo, zusammenfassen Dem. 235, 16. Diod. Sic. XIV, 7. Polyb. VIII, 13. 4.) *ab omni parte amplector*, ita semel in N. T. Act. XX, 10. Vide de σύν intendente σύν fin. —

Συμπίνω, aor. 2. συνέπιον, (a σύν et πίνω) *una* vel *simul cum alio bibo*, sq. dat. [vid. συζάω], ita semel in N. T. Act. X, 41. — (LXX Esth. VII, 1. absolute Aelian. V. H. III, 1. Xen. Cyr. V, 2. 28. Dem. 1352, 27.)

Συμπίπτω, a. 2. συνέπεσον, (a σύν et πίπτω) *corruo*, *collabor.* Ita Codd. Luc. VI, 49. (Xen. Anab. V, 2. 24.)

Συμπληρόω, ῶ, f. ώσω, (a σύν intendente et πληρόω) *prorsus impleo* a) propr. i. e. *compleo*, *ich fülle an*, ita de fluctibus implentibus vel obruentibus navigantes Luc. VIII, 23.

(Polyb. I, 36. 9. et ὑπεραντλούμενοι τῇ ἅλμῃ Lucian. de merced. conduct. §. 2.) — b) de tempore = *plane absolvo*, passiv. *plane absolvor* [vid. πληρόω p. 332.] Luc. IX, 51. Act. II, 1. (Herodian. VII, 4. 2.)

Συμπνίγω, f. ίξω, (a σύν et πνίγω, comprimendo suffoco) 1) *suffoco*, metaph. pro: *incrementa rei cohibeo* Matth. XIII, 22. Marc. IV, 7. 19. — de loco Luc. VIII, 14. vid. sub πορεύομαι p. 363. observata. — 2) *undique premo* vel *coarcto*, sq. accus. pers. Luc. VIII, 42. —

Συμπολίτης, ου, ὁ, (a σύν et πολίτης) *qui eiusdem est civitatis*, *civis meus*. Extat tantum Eph. II, 19. de iis, qui ante alieni a civitate alicuius, nunc ea donati sunt. (Aelian. V. H. III, 44. Joseph. Arch. XIX, 2. 2.) Taxat quidem hoc vocabulum Phrynich. p. 172. ed. *Lobeck*, sed excusat *Scaliger*, ubi ad nomina πρόςκαιρα referendum est cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 471.

Συμπορεύομαι, f. εύσομαι, (a σύν et πορεύομαι) 1) *una* vel *simul cum aliquo eo*, *simul proficiscor*, sq. dat. [vid. συζάω] — Luc. VII, 11. XIV, 25. XXIV, 15. (Tob. V, 8. Xen. Anab. I, 3. 5.) — 2) *convenio*, sq. πρός c. accus. Marc. X, 1. (Polyb. V, 75. 1. XV, 6. 1.)

Συμπόσιον, ου, τό, (a συμπίνω quod v., compotatio Xen. Cyr. VIII, 4. 13. convivium Xen. Symp. IX, 7. conclave convivarum Xen. Cyr. VIII, 8. 10. Lucian. Dial. Deorr. XXIV, 1. in N. T.) συμπόσια *ordines convivarum* et ex distribuendi ratione Hebraeis usitata: συμπόσια συμπόσια *per ordines in accumbendo solitos*, *reihenweise*, *wie man bey Tische liegt*, ita semel Marc. VI, 39. Cf. de hac Hebraeorum distribuendi ratione supra sub πρασιά adnotata. *Gesen.* p. 668.

Συμπρεσβύτερος, ου, ὁ, *compresbyter*, *collega presbyteri* i. e. *praesidis coetus christiani* v. πρεσβύτερος no. b. β. — Semel in N. T. 1 Petr. V, 1.

Συμφάγω, vid. συνεσθίω.

Συμφέρω, f. συνοίσω, (a σύν et φέρω) *confero* i. e. 1) *comporto*, ut τὰς βίβλους Act. XIX, 19. (Xen. Anab. VI, 4. 9.) — 2) *conduco*, *prosum*, ita συμφέρει, impers. *conducit*, *prodest* et particip. τὸ συμφέρον, *commodum* a) absolute 1 Cor. VI, 12 et X, 23. οὐ πάντα συμφέρει. 2 Cor. VIII, 10. τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει. — (Diod. Sic. I, 68. Herodian. III, 14. 16. Xen. Cyr. III, 2. 30.) — τὸ συμφέρον Act. XX, 20. 1 Cor. VII, 35. X, 33. XII, 7. Hebr. XII, 10. (Diod. Sic. I, 2. Polyb. I, 11. 1.) — b) sq. infinit. Vide supra sub συμβαίνω in fin. adnotata. Matth. XIX, 10. Joh. XVIII, 14. 2 Cor. XII, 1. (Xen. Oecon. XIII, 2. XVI, 3.) — c) sq. ἵνα

c. coniunct. Matth. V, 29. 30. XVIII, 6. Joh. XI, 50. Vide de his locis sub ἵνα p. 745 lin. 4 sqq. observata. Joh. XVI, 7. Vide de h. l. ἵνα p. 745. — Saepius non habetur in N. T.

Σύμφημι, (a σύν et φημί, una loquor) *assentior, adstipulor*. Legitur tantum Rom. VII, 16. σύμφημι τῷ νόμῳ. (Xen. Anab. V, 8. 8. Dem. 668, 14.)

Συμφυλέτης, ου, ὁ, (propr. contribulis, a σύν et φυλή tribus. Serioris aetatis vocabulum, vid. *Lobeck* ad Phryn. p. 172. 471.) *popularis* 1 Thess. II, 14.

Σύμφυτος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (una plantatus, una natus, a σύν et φύω) *coniunctus*, sq. dat. rei [vid. sub σύμμορφος in fine monita], ita semel in N. T. Rom. VI, 5. (de iis, quae innata sunt alicui 3 Macc. III, 22. Platon. Phileb. p. 163. ed. *Stallbaum*.)

Συμφύω, (a σύν et φύω) *una gigno* a. 2. p. **συνεφύην** [de quo aor. graecitatis serioris vid. sub φύω observata] *una natus sum*, partic. a. 2. **συμφυείς**, εῖσα, έν *una natus*. Semel in N. T. Luc. VIII, 7. συμφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι. (συμπεφυκώς Palaeph. fab. 22, 2. Xen. Cyr. IV, 3. 18.)—

Συμφωνέω, ῶ, f. ήσω, (a συν et φωνέω, sono) 1) *consono, zusammenstimmen*, trop. a) de iis, quorum iudicia, dicta cum aliqua re consentiunt: *consentio*, sq. περί τινος Matth. XVIII, 19. — b) de verbis rei vel evento alicui respondentibus, sq. dat. Act. XV, 15. (Diod. Sic. I, 2.) — c) de rebus congruentibus: *congruo*, sq. dat. Luc. V, 36. τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνεῖ ἐπίβλημα τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ. (Aristot. Polit. VII, 15.) — 2) *convenio cum aliquo de aliqua re*. a) sq. dat. et aa) infinit. rem, de qua convenit, indicante Act. V, 9. (Polyb. II, 15. 2. Diod. Sic. XII, 50. — sq. πρός τινα Xen. H. G. I, 3. 8.) — bb) genit. pretii Matth. XX, 13. Vide sub πωλέω observata. — b) sq. μετά τινος et ἐκ c. genit. pretii Matth. XX, 2. Vide μετά p. 77 fin. *Winer* II. p. 132. et ἐκ p. 462.— Saepius non extat in N. T.

Συμφώνησις, εως, ἡ, (a συμφωνέω consono; vocis concentus) *consensus*. Extat tantum 2 Cor. VI, 15.

Συμφωνία, ας, ἡ, (a σύμφωνος) *concentus musicus*. Semel in N. T. Luc. XV, 25. (Polyb. XXVI, 10. 5. Aristot. Polit. VII, c. 15.)

Σύμφωνος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (consonus Plut. praecept. coniug. c. 14. Mor. I. p. 324. ed. *Tauchn.*) *consentiens*, ἐκ συμφώνου i. e. *ita ut consentiant, mutuo consensu*; ita semel 1 Cor. VII, 5. (Diod. Sic. I, 11. Polyb. VI, 36. 5. similis sens. Plato Phileb. p. 4. ed. *Stallbaum*.)

Συμψηφίζω, f. ίσω, (a σύν et ψηφίζω) *computo*, ut τὰς τιμάς Act. XIX, 19. Saepius non legitur in N. T. (Aristoph. Lysistr. v. 142.)

Σύμψυχος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a σύν et ψυχή) *unanimis, qui eodem, quo alter, sensu ducitur.* Extat tantum Phil. II, 2.

Σύν, praepositio, secum habens dat. et significans:

cum, ubi nos: *mit*, *zugleich mit*, *sammt*, *nebst*, legitur in N. T.

1) proprie i. e. de societate vel comitatu, cf. *Matthiae* §. 577. p. 1142. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. II. p. 147. *Passow* II, p. 766. *Winer* p. 156 sq. coll. *Ewald* p. 608 sq. gram. min. p. 267. — a) per se et absque alius notionis accessione, aa) post vv., quibus dicitur *accumbere*, *adstare*, *esse*, *manere*, *sedere* aliquis c. aliquo, α) universe, ut ἀνακεῖσθαι Joh. XII, 2. γίνεσθαι Luc. II, 13. διατρίβειν Act. XIV, 28. εἶναι Luc. VII, 12. VIII, 1. 38. XXII, 56. XXIV, 44. Act. IV, 13. XIII, 7. Phil. I, 23. Col. II, 5. 1 Thess. IV, 17. 2 Petr. I, 18. — abest εἶναι, ut αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς sc. οὖσαι Luc. XXIV, 10. τρόφιμον — σὺν αὐτῷ scil. ὄντα Act. XXI, 29. — Rom. XVI, 14. 15. Gal. I, 2. (Herodian. V, 4 11.)— ἑστηκέναι, item σταθῆναι Act. II, 14. IV, 14. ἐφίστασθαι et ἐπιστῆναι Luc. XX, 1. Act. XXIII, 27. καθίζειν Act. VIII, 31. μένειν Luc. I, 56. XXIV, 29. Act. XXVIII, 16. — (Xen. Anab. I, 8. 26) — β) οἱ σύν τινι ὄντες = *comites alicuius* αα) plene Marc. II, 26. Act. XXII, 9. XXVII, 2. — ββ) minus plene i. e. abest particip. ὤν, ὄντες א) universe Luc. V, 9. VIII, 45. IX, 32. XXIV, 24. 32. Gal. I, 3. (Plut. apophth. Alcib. Mor. II. p. 40. ed. Tauchn. Xen. Cyr. VII, 1. 15.) — ב) de collegis Act. V, 17. 21. XIX, 38. (Xen. Anab. II, 2. 1.)—

bb) post vv. *eundi*, ut ἀπέρχεσθαι Act. V, 26. εἰσέρχεσθαι Act. III, 8. XXV, 23. εἰσιέναι Act. XXI, 18. ἐκπλεῖν XVIII, 18. ἐξέρχεσθαι X, 23. XIV, 21. XVI, 2. Joh. XVIII, 1. ἔρχεσθαι Luc. XXIV, 1. Joh. XXI, 3. Act. XI, 12. 2 Cor. IX, 4. παραγίνεσθαι Act. XXIV, 24. πορεύεσθαι Luc. VII, 6. Act. X, 20. XXIII, 32. XXVI, 13. 1 Cor. XVI, 4. συναχθῆναι Act. IV, 27. συνέρχεσθαι XXI, 16. (Herodian. II, 14. 1. Xen. Cyr. III, 3. 13.) —

cc) post vv. *intransit.* et *passiva*, ubi, quae verba enuntiantur, pertinent ad *subiecta* plura, ut αναιρεῖσθαι Luc. XXIII, 32. ἀναπίπτειν XXII, 14. ἀνατέλλειν Jac. I, 11. ἀποθνήσκειν Matth. XXVI, 35. ἁρπάζεσθαι 1 Thess. IV, 14. quo loco additur ἅμα. — ἀτενίζειν Act. III, 4. γίνεται ὁρμή τινος σύν τινι Act. XIV, 5. δοκεῖ τινι Act. XV, 22. δουλεύειν Phil. II, 22. ἐμφανίζειν Act. XXIII, 15. ζῆν 1 Thess. V, 10. quo loco iungitur c. ἅμα. — κριθῆναι 1 Cor. XI, 32. κρύπτεσθαι Col. III, 3. μάρτυς εἰμί Act. I, 22. ὀφθῆναι Marc. IX, 4. πιστεύειν Act. XVII, 34. XVIII, 8. προσεύχεσθαι XX, 36. προσκαρτερεῖν τῇ προσευχῇ Act. I, 14. σταυροῦσθαι

Matth. XXVII, 38. φανεροῦσθαι Col. III, 4. τῇ ἐκκλησίᾳ — σὺν πᾶσι — χάρις scil. contingat 1 Cor. I, 2. 2 Cor. I, 1. Phil. I, 1. (Xen. Anab. I, 9. 2. Cyr. V, 4. 30.) —

dd) post vv. *transitiva* α) ubi, quae verbo enuntiantur, pertinent ad *obiecta* plura αα) sq. dat. *pers.* ἄγειν 1 Thess. IV, 14. quo loco additur ἅμα—ἀπεκδύσασθαι Col. III, 9. βεβαιοῦν 2 Cor. I, 21. πέμπειν Act. XV, 22. 25. Col. IV, 9. προςκαλεῖσθαι Marc. VIII, 34. σταυροῦν Marc. XV, 27. Gal. V, 24. (Herodot. V, 63. Xen. Cyr. I, 4. 7.) — ββ) sq. dat. *rei*, ut καθιέναι Luc. V, 19. κομίζειν Matth. XXV, 27. πράσσειν Luc. XIX, 23. — β) ubi, quae habet verbum, pertinent ad *subiecta* plura, ut ἁγνίζεσθαι Act. XXI, 24. 26. ἀπογράφεσθαι Luc. II, 5. ἀσπάζεσθαι 1 Cor. XVI, 19. ἐκμυκτηρίζειν Luc. XXIII, 35. ἐξουθενεῖν v. 11. ἐρωτᾶν Marc. IV, 10. θύειν Act. XIV, 13. καταλαμβάνεσθαι Eph. III, 18. προπέμπειν Act. XXI, 5. πωλεῖν V, 1. φοβεῖσθαι τὸν θεόν Act. X, 2. (Palaeph. fab. 31. Xen. Cyr. V, 4. 37.) —

b) adiunctam habet *auxilii* notionem cf. *Matthiae* l. l. *Passow* l. l. — aa) universe, ut ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί sc. οὖσα = *me adiuvans* 1 Cor. XV, 10. (Xen. Anab. III, 1. 21. Cyr. V, 4. 37.) — bb) de personis, quae stant a partibus alicuius, ita εἶναι σύν τινι Act. XIV, 4 bis. (Xen. Cyr. VII, 5. 77.) —

c) de societate inde repetenda, quod secum habet aliquis aliquid vel instructus est aliqua re, ut συνέκδημος ἡμῶν σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ = *comitans me, ubi cum hoc beneficio* vel *ibi, instructus hoc beneficio Hierosolymas proficiscar* 2 Cor. VIII, 19. (Xen. Cyr. VIII, 7. 13. Symp. II, 22.) cf. *Passow* l. l. *Fischer* l. l. p. 147. —

d) de societate orta ex accessione alicuius rei ad aliquam rem, ubi Lat. *ad, praeter*, ita Luc. XXIV, 21. σὺν πᾶσι τούτοις — σήμερον [= wir wundern uns nicht nur überhaupt darüber, dass du von dem allen nichts weisst [coll. v. 18.] wir wundern uns darüber auch deshalb, weil diess alles erst vor drei Tagen geschehen ist, also etwas ganz Neues ist.] Ita LXX σύν et hebr. עִם Neh. V, 18. (3 Macc. I, 22.) —

2) metaph. a) de adminiculo vel instrumento, quod quasi socium habeo in aliqua re peragenda, ubi nos: *mittelst, kraft*, Lat. *vi* 1 Cor. V, 4. — b) de societate, orta ex sorte, quam habet aliquis communem cum aliquo, ubi Lat. *pariter atque, aeque ac* cf. *Ewald* p. 608 sq. gram. min. p. 267. — ita post ἀποθνήσκειν Rom. VIII. 6. εὐλογεῖν Gal. III, 9. ζῆν = *vivum et efficacem se praebere* 2 Cor. XIII, 4. συνζωοποιεῖν Col. II, 13. χαρίζεσθαι Rom. VIII, 32. — Saepius non extat in N. T.

3) in compositione: a) societatem indicat, ut συνάγω, συγκάθημαι, συνεσθίω — b) perfectionem rei significat, ut

συμπληρόω. — c) indicat, undiquaque vel ab omni parte fieri aliquid, ut συγκαλύπτω. — d) intendit, ut συγκύπτω. Cf. *Passow* l. l. *Viger* p. 642. —

Συνάγω, f. ἄξω, (a σύν et ἄγω, duco; conduco, conveho Xen. Cyr. IV, 6. 12 et Anab. III, 4. 31.) 1) *colligo, sammeln, zusammenbringen*, a) sq. accus. rei vel pers. aa) solo Luc. XV, 13. Joh. VI, 12. XV, 6. — Ita LXX et אָסַף Exod. XXIII, 10. אָצַר Jes. XXXIX, 6. (Aelian. V. H. IV, 14. Xen. Mem. IV, 4. 8.) — bb) additur εἴς τι Matth. III, 12. XIII, 30. Luc. III, 17. Joh. IV, 36. — τὰ τέκνα εἰς ἕν = *in unum coetum* Joh. XI, 52. (τοὺς σποραδὴν οἰκοῦντας εἰς ἓν συνάγειν Heracl. c. 19. Xen. Anab. IV, 4. 10.) — cc) c. ἐκεῖ, ποῦ Luc. XII, 17. 18. — b) sq. εἴς τι Matth. VI, 26. — c) sq. μετά τινος Matth. XII, 30 Luc. XI, 23. — d) absol. Matth. XIII, 47. XXV, 24. 26. Joh. VI, 13. — — 2) *congrego, versammeln* A) activum, sq. accus. pers. Matth. II, 4. XXII, 10. Joh. XI, 47. Act. XIV, 27. XV, 30. Apoc. XIII, 10. (Herodian. IV, 3. 11.) — τινὰ ἐπί τινα i. e. *adversus aliquem* Matth. XXVII, 27. vid. ἐπί p. 591. — τινὰ εἴς τι i. e. *ad faciendum aliquid* Apoc. XVI, 14. XX, 8. — τινὰ εἰς τόπον τινά Apoc. XVI, 16. (Diod. Sic. III, 55. Xen. Ages. I, 25.) — B) συνάγομαι, *convenio, zusammenkommen, congregor* a. 1. συνήχθην f. 1. συναχθήσομαι a) de personis aa) sq. ἔμπροσθέν τινος Matth. XXV, 32. — bb) sq. ἐπὶ τὸ αὐτό Matth. XXII, 34. Act. IV, 26. Vide ἐπί p. 590. — cc) sq. ἐπί τινα *ad aliquem* Marc. V, 21. Vide ἐπί p. 592. — dd) sq. εἰς α) c. accus. loci Matth. XXVI, 3. Act. IV, 5. — β) finali Apoc. XIX, 17. (Diod. Sic. XVII, 100. ubi ἐπί τι) — ee) sq. ἐν Act. IV, 27. 31. XI, 26. — ff) sq. μετά τινος Matth. XXVIII, 12. — gg) sq. πρός τινα Matth. XIII, 2. XXVII, 62. Marc. IV, 1. VI, 30. VII, 1. — hh) sq. ἐκεῖ, ὅπου, οὗ Matth. XVIII, 20. XXVI, 37. Joh. XVIII, 2. XX, 19. Act. XX, 8. — ii) absol. Matth. XXII, 41. XXVII, 17. Marc. II, 2. Luc. XXII, 66. Act. XIII, 44. XV, 6. XX, 7. 1 Cor. V, 4. Apoc. XIX, 19. (Plut. apophth. Demetr. Mor. II. p. 31. ed. *Tauchn.*) — b) de avibus, sq. ἐκεῖ Matth. XXIV, 28. Luc. XVII, 37. —

3) ut LXX [cf. *Passow* II. p. 767.] *excipio, aufnehmen, bewirthen* [vel: *simul convivio adhibeo* cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 746.] Matth. XXV, 35. 38. 43. — LXX pro אָסַף Judd. XIX, 18. 2 Sam. XI, 27. — Saepius non legitur in N. T.

Συναγωγή, ῆς, ἡ, (a συνάγω, colligo; collectio, ut frugum Polyb. I, 17. 9. congregatio Polyb. IV, 7. 6. in N. T.) 1) *conventus* i. e. *locus congregationis, Versammlungsort* i. e. *locus publicus, in quo religionis ergo Judaei conveniebant, Synagoga.* Uti enim urbs Palaestinensis frequentior quaeque, si non plures, certe unam habebat Synagogam, ita earundem origines repetendae sunt ab exilio babylonico et,

quibus primum usi erant Judaei extra patriam viventes, earum tempore insequente et post Maccabaeorum, ut videtur, aetatem tantum apud Palaestinenses fuit exstruendarum studium, ut Hierosolyma, si fides habenda Rabbinis, CCCCLXXX, reliquae vero urbes certe unam haberent Synagogam. Positae illae erant antiquitus extra urbem in locis non solum editioribus, sed, quo facilius satisfieri posset legibus ad lotiones pertinentibus, littori vel fluviorum ripae adiacentibus. Habebantur in iis conventus sacri primum sabbato quoque et festis diebus, post vero secundo etiam et quinto die hebdomadum singularum et quemadmodum ad preces communiter faciendas ibi congregabantur mares, sede a feminis seiuncti, ita parte certa nunc Pentateuchi (Paraschen) nunc prophetarum (Haphtharen) nunc aliorum V. T. librorum (Megilloth) praelecta et ex sermone hebraico in syrochaldaicum translata, verba praelecta explicabantur et ad audientium animos applicabantur. Hasce orationes sacras vota bona excipiebant, quibus postquam coetus accinerat *ἀμήν*, concio dimittebatur. Cf. Joseph. Arch. XIX, 6. 3. de bell. iud. II, 14. 4. VII, 3. 3. — Matth. IV, 23. VI, 2. 5. IX, 35. X, 17. XII, 9. XIII, 54. XXIII, 6. 34. Marc. I, 21. 23. 29. 39. III, 1. VI, 2. XII, 39. XIII, 9. Luc. IV, 15. 16. 20. 28. 33. 38. 44. VI, 6. VII, 5. VIII, 41. XI, 43. XII, 11. XIII, 10. XX, 46. XXI, 12. Joh. VI, 59. XVIII, 20. Act. IX, 2. XIII, 5. 14. 42. 43. VI, 9. IX, 2. 20. XIII, 5. 14. XIV, 1. XV, 21. XVII, 1. 10. 17. XVIII, 4. 7. 19. 26. XIX, 8. XXII, 19. XXIV, 12. XXVI, 11. Jacob. II, 12. —

2) *coetus, conventus* i. e. *homines congregati* Act. XIII, 43. Apoc. II, 9. III, 9. Jac. II, 2. —

Συναγωνίζομαι, f. *ίσομαι*, (a *σύν* et *ἀγωνίζομαι*, certo; una c. aliquo certo Xen. Cyr. V, 4. 49. Aelian. V. H. XII, 43.) *adiuvo.* Semel in N. T. sq. dat. pers. et *ἐν* c. dat. negotii [v. *ἐν* p. 524.] Rom. XV, 30. (Diod. Sic. III, 73. Dem. 233, 19. 872, 20.)

Συναθλέω, ῶ, f. *ήσω*, (a *σύν* et *ἀθλέω* certo; adiutor sum pugnae vel certaminis) *certo* i. e. *vires intendo* a) sq. dat. commodi = *für etwas*, ut *τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου* Phil. I, 17. — b) sq. dat. pers. et *ἐν* c. dat. negotii [vid. *ἐν* p. 524.] Phil. IV, 3. quo loco alii *συναθλέω* vertunt: ***mala sustineo τινὶ cum aliquo.*** Vid. *ἀθλέω.*

Συναθροίζω, f. *οίσω*, (a *σύν* et *ἀθροίζω*) ***congrego.*** Ter in N. T., sq. accus. Luc. XXIV, 33. Act. XII, 12. XIX, 25. LXX pro הִקְהִיל Num. XX, 2. 8. עוּשׁ Joel. III, 11. קָבַץ 2 Sam. II, 25. (Dionys. Hal. Ant. X, 14. Polyb. III, 50. 3. Xen. Anab. VII, 2. 8.)

Συναίρω, f. *αρῶ*, (a *σύν* et *αἴρω* tollo; una cum alio tollo) ***confero, λόγον rationes confero,*** ter in N. T. Matth.

XVIII, 24. — sq. *μετά τινος* [vid. *μετά* p. 77.] v. 23. XXV, 19. (auxiliandi sens. Dem. 16, 5.)

Συναιχμάλωτος, *ου*, *ὁ*, (a *σύν* et *αἰχμάλωτος* captivus) ***una captivus, qui simul cum alio vinculis tenetur.*** Ter in N. T. Rom. XVI, 7. Col. IV, 10. Philem. v. 23.

Συνακολουθέω, *ῶ*, f. *ήσω*, (ex *σύν* et *ἀκολουθέω*) ***una cum aliis sequor*** vel *comitor*, bis in N. T, sq. dat. *αὐτῷ* Marc. V, 37. Luc. XXIII, 49. (Xen. Cyr. VIII, 7. 5. *μετά τινος* Diod. Sic. XIII, 62., absol Lucian. Dial. Deorr. XX, 22. Dem. 1352, 10. Xen. Anab. III, 1. 4.)

Συναλίζω; f. *ίσω* (a *σύν* et *ἁλίζω*) ***congrego***, ***συναλίζομαι convenio.*** Extat tantum Act. I, 4. *συναλιζόμενος παρήγγειλεν αὐτοῖς* = *συναλιζόμενος αὐτοῖς παρήγγειλεν αὐτοῖς* (Xen. Anab. VII, 3. 48. activum Xen. Cyr. I, 4. 14. Jamblich. vit. Pythag. §. 85.)

Συναναβαίνω, f. *βήσομαι*, (a *σύν* et *ἀναβαίνω*) ***simul cum aliquo adscendo***, bis in N. T. de hominibus, qui *τινί* i. e. una cum aliis *εἰς* i. e. in loca editiora, ut Hierosolymas, proficiscuntur Marc. XV, 41. Act. XIII, 31. LXX pro עָלָה 2 Chron. XVIII, 2. (*μετά τινος* 3 Esr. V, 3. *τινί* Aelian. V. H. III, 17. Xen. Anab. I, 3. 18.)

Συνανάκειμαι, f. *είσομαι*, (ex *σύν* et *ἀνάκειμαι* repono; apud seriores: recumbo cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 217.) ***una discumbo***, de iis, qui una epulabantur a) sq. dat. [vid. *συζάω*] Matth. IX, 10. Marc. II, 15. Luc. XIV, 10. — b) absolute Matth. XIV, 9 et Marc. VI, 22. 26. Luc. VII, 49. XIV, 15. (3 Macc. V, 39.)

Συναναμίγνυμαι, med. (verbi *συναναμίγνυμι* simul admisceo) ***admisceo*** vel ***immisceo me alicui*** pro: ***consortio et familiaritate alicuius utor, familiariter versor c. aliquo***, ter in N. T. a) sq. dat. pers., ut *πόρνοις* 1 Cor. V, 9. 2 Thess. III, 14. — b) absol. 1 Cor. V, 11. LXX pro הִתְבַּלֵּל Hos. VII, 8. (*συμμίγνυμί τινι* Dem. 885, 8. de concumbentibus Xen. Mem. I, 2. 20 et Symp. II, 5.)

Συναναπαύομαι, f. *σομαι*, (ex *σύν* et *ἀναπαύομαι* otio fruor, me recreo) ***recreo animum meum cum aliquo.*** Extat tantum Rom. XV, 32. *ἵνα συναναπαύσωμαι ὑμῖν.*

Συναντάω, *ῶ*, f. *ήσω*, (ex *σύν* et *ἀντάω* occurro) 1) ***occurro, obviam eo***, sq. dat. Luc. IX, 37. XXII, 10. Act. X, 25. Hebr. VII, 1. 10. LXX pro נִקְרָה Num. XXIII, 16. פָּגַשׁ Gen. XXXII, 17. פָּגַע Gen. XXXII, 1. (1 Macc. V, 25. Polyb. I, 52. 6. Xen. Anab. VII, 2. 5.) — 2) ***evenio*** Act. XX, 22. *τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά μοι μὴ εἰδώς.* Ita LXX pro קָרָה Coh. II, 14. IX, 11. — Saepius non extat in N. T.

Συνάντησις, *εως*, *ἡ*, (a *συναντάω*) ***occursus, obviam itio.*** Semel in N. T. Matth. VIII, 34. *ἡ πόλις ἐξῆλθε εἰς συνάντησιν τῷ ἰησοῦ.* Ita LXX *ἐξέρχεσθαι εἰς συνάντησιν*

pro צֵאת לִקְרָאָה Gen. XIV, 17. (συνάντησις legitur Dionys. Hal. Ant. IV, 66.)

Συναντιλαμβάνομαι, f. λήψομαι, (ex σύν et ἀντιλαμβάνομαι vicissim capio; opitulor — propr. una cum aliquo aggredior aliquid, mit Hand ans Werk legen; recupero Diod. Sic. XIV, 8.) *adiuvo*, sq. dat. Luc. X, 40. Rom. VIII, 26.

Συναπάγω, f. άξω, (a σύν et ἀπάγω) *simul abduco* [propr. Xen. Cyr. VIII, 3. 23.] a) *abripiendi* sens. de iis, qui τῇ ὑποκρίσει τινός, τῇ πλάνῃ τινός ad eadem vitia abripiuntur, Gal. II, 13. 2 Petr. III, 17. de quo dat. admin. vid. *Winer* II. p. 71. *Matthiae* §. 396. p. 723 sq. — b) *συναπάγομαί τινι versor* vel *eo cum aliquo*, ut τοῖς ταπεινοῖς Rom. XII, 16. Saepius non legitur in N. T.

Συναποθνήσκω, a. 2. συναπέθανον (a σύν et ἀποθνήσκω) *cum aliquo morior*, i. e. a) *una cum aliquo morior*, τινί Marc. XIV, 31. — (Sirac. XIX, 13. Diod. Sic. XVII, 28.) — absol. 2 Cor. VII, 3. (Xen. Cyr. VIII, 7. 22.) — b) *pariter atque alius morior, sterben, wie ein andrer* 2 Tim. II, 11. Saepius non legitur in N. T.

Συναπόλλυμαι, a. 2. συναπωλόμην, (a συναπόλλυμι una perdo) *una vel simul cum aliquo pereo*, sq. dat. pers., ita semel in N. T. Hebr. XI, 31. — (Sirac. VIII, 15. Anthol. gr. T. III. p. 145. ed. *Jacobs* Lys. 438, ult. Dem. 907, 14.)

Συναποστέλλω, f. στελῶ, (ex σύν et ἀποστέλλω) *una mitto*. Legitur tantum 2 Cor. XII, 18. — (3 Esr. V, 2. Xen. Cyr. III, 3. 4. Dem. 53, 5.)

Συναρμολογέω, ῶ, f. ήσω, (ex σύν et ἁρμολογέω concinno, compingo) *coniungo, compingo*. Bis in N. T. Eph. II, 21. IV, 16.

Συναρπάζω, f. άσω, (ex σύν et ἁρπάζω rapio) *corripio*, i. e. *vi comprehendo aliquem*, a) de iis, qui corripiunt aliquem, ut ad iudicium, ad necem abducant eum, sq. accus. Act. VI, 12. XIX, 29. (Polyb. V, 41. 9. Herodian. VII, 1. 20. Lysias 444, 9.) — b) de genio malo vel morbo corripiente aliquem, sq. accus. Luc. VIII, 29. — c) de vento navem corripiente Act. XXVII, 15. (de aquila praedam corripiente Xen. Cyr. II, 4. 19.) LXX pro לָקַח Prov. VI, 25. — Saepius non habetur in N. T.

Συναυλίζομαι, f. ίσομαι, (a σύν et αὐλίζομαι pernocto, commoror) *simul commoror*. Semel e lect. vulg. Act. I, 4. (LXX Prov. XXII, 24.)

Συναυξάνομαι, med. (verbi συναυξάνω simul crescere facio, simul augeo, a σύν et αὐξάνω quod vid.) *simul cresco*. Legitur tantum Matth. XIII, 30. — (Xen. Cyr. VIII, 7. 6. Mem. IV, 3. 6. Herodian. I, 12. 8. Dem. 107, 27.) —

Σύνδεσμος, ου, ὁ, (a *συνδέω* colligo, vincio) 1) *vinculum, id, quod iungendi vim habet* Col. II, 19. — III, 14. ἀγάπη — τελειότητος vel: σύνδεσμος ὁ τέλειος [vid. ἁγιωσύνη] vel: *vinculum prodiens e perfectione*, cf. *Winer* p. 76. II. p. 60. *Matthiae* §. 367. p. 681.] — Eph. IV, 3. τηρεῖν — εἰρήνης = ἐν τῇ εἰρήνῃ τῇ συνδεσμευούσῃ. Cf. *Winer* p. 91. *Gesen.* p. 644, 2. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. I. p. 293. — (Anthol. gr. T. III. p. 30. ed. *Jacobs.* Plut. vit. Numae c. 6. σύνδεσμος εὐνοίας καὶ φιλίας. Thuc. II, 75.) — 2) *fasciculus* [propr. Herodian. IV, 12. 11.] metaph. Act. VIII, 23. εἰς — σύνδεσμον ἀδικίας ὁρῶ σε ὄντα pro: σύνδεσμον ἀδικίας ὁρῶ σε ὄντα i. e. fere nostrum: *ein Ausbund von Bosheit.* Saepius non legitur in N. T.

Συνδέω, f. δέσω, (a σύν et δέω ligo) *una constringo.* Extat tantum Hebr. XIII, 2. ὡς συνδεδεμένοι i. e. *ut vinculorum socii, wie Mitgefangene.* (Lucian. Dial. Deorr. XVII, 2. Xen. H. G. II, 4. 5.)

Συνδοξάζω, f. άσω, (a σύν et δοξάζω quod v.) *una illustro aliquem, mit verherrlichen, gross und herrlich machen mit Jemandem = ad eandem dignitatem et felicitatem c. aliquo eveho,* ita semel in N. T. Rom. VIII, 17.

Σύνδουλος, ου, ὁ, *conservus*, i. e. *qui una cum altero servili est conditione* a) universe Matth. XXIV, 49. (Lucian. asin. §. 46. Herodot. II, 134. Lysias fragm. 36. Eurip. Med. v. 61. Aristoph. pac. 746.) — b) ex imperii apud orientis populos forma Matth. XVIII, 28. 29. 30. 33. Vide δοῦλος p. 326 sq. — c) qui una cum aliis doctrinam Jesu tradiderunt Col. I, 7. IV, 7. — vel qui c. aliis Jesum sequuntur Apoc. VI, 4. XIX, 10. XXII, 9. Vide δοῦλος. — Saepius non extat in N. T.

Συνδρομή, ῆς, ἡ, (a σύν et τρέχω a. 2. ἔδραμον) *concursus.* Legitur tantum Act. XXI, 30. (Judith. X, 18. 3 Macc. III, 8. Diod. Sic. XIII, 87. Aristot. Rhet. III, 10.)

Συνεγείρω, f. γερῶ, (a σύν et ἐγείρω excito, erigo LXX Exod. XXIII, 5. Phocyl. v. 132. κτῆνος δ' ἢν ἐχθροῖο πέσῃ καθ' ὁδὸν, συνέγειρον) *una c. altero excito* i. e. *pariter atque alterum in vitam revoco*, a) sq. dat. Col. III, 1. — b) τινὰ ἔν τινι i. e. *opera alicuius* [vid. ἐν p. 523.] — c) absol. Eph. II, 6. Uti nimirum Jesum in vitam revocavit Deus, ita religionis christianae ope τοὺς νεκροὺς τοῖς ἁμαρτήμασι ad vitam meliorem et beatiorem revocavit.

Συνέδριον, ίου, τό, (propr. consessus, ex σύν et ἕδρα) 1) *synedrium.* Appellatur ita in N. T. synedrium magnum i. e. iudicium supremum Judaeorum cognoscens de causis religionis et civilibus, LXXI assessores habens, cui praesidebat Pontifex maximus [הַנָּשִׂיא] vel ipse, vel vicarius eius [אַב בֵּית דִּין]. Congregabantur οἱ σύνεδροι ἐν τῇ βουλῇ vel

ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, necessitate tamen urgente in aedibus etiam pontificis maximi conveniebant Matth. XXVI, 3. 57. Joh. XVIII, 24. Quemadmodum in causis religionis mortis poenam decernere eandemque, sententia a Procuratore romano confirmata, sumere a reo solebant (Joh. XVIII, 31. XIX, 6.), ita, ex quo Romanorum imperio subiecta esset Judaea, ius vitae et necis ademtum iis erat civilibus in causis et rebus pertinentibus ad rempublicam. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 677. 678. — Legitur *συνέδριον* talmud. סַנְהֶדְרִין in N. T. a) propr. i. e. de cunctis assessoribus synedrii Matth. V, 22. XXVI, 59. Marc. XIV, 55. XV, 1. Joh. XI, 47. Act. V, 41. XXII, 30. XXIII, 1. 15. XXIV, 20. (de consessu consultantium *συνέδριον* legitur Polyb. I, 31. 8. Herodian. IV, 3. 21. Xen. H. G. VII, 1. 39.) — b) metonym. ***consessus assessorum synedrii*** et ***locus, in quo conveniebant***, ubi dicitur aliquis *ἔξω τοῦ συνεδρίου ἀπελθεῖν* Act. IV, 15. vel *στῆσαι τινὰ ἐν τῷ συνεδρίου* Act. V, 27. 34. vel: *ἀγαγεῖν τινὰ εἰς τὸ συνέδρ.* vel *καθέζεσθαι ἐν τῷ συνεδρ.* vel *κράζειν ἐν τῷ σ.* Luc. XXII, 66. Act. VI, 12. 15. XXIII, 6. vel *καταγαγεῖν τινὰ εἰς τὸ συνέδρ.* Act. XXIII, 20. 28. V, 21. cf. Jos. Arch. XIV, 9. (ita de loco, in quo conveniunt senatores vel consultantes Aelian. V. H. VIII, 12. Herodian. I, 14. 8. II, 12. 7. Xen. H. G. II, 4. 22.)

2) ***iudicium septem virorum***, a quo disceptabantur causae privatae et minores. Habuisse eiusmodi *συνέδριον* urbem quamque Judaeae, testis est Joseph. Arch. IV, 8. 14. — Matth. X, 17. Marc. XIII, 9. Saepius non legitur in N. T.

Συνείδω, 1) aor. 2. *συνεῖδον*, ***una cum alio vidi*** [propr. Polyb. I, 23. 3.] transfertur ad mentis oculos: ***bene intellexi, bene cognovi*** Act. XII, 12. *συνιδών* sc. *τὰ γενόμενα*. Act. XIV, 6. — (2 Macc. IV, 41. Polyb. I, 4. 6. Plut. vit. Solon. c. 25. Dem. 1351, 6.) — 2) perf. 2. *σύνοιδα* ***conscius sum***, *ἐμαυτῷ οὐδέν* 1 Cor. IV, 4. (Herodian. VII, 1. 3. Dem. 1471, 4. Xen. Mem. II, 9. 6.) — particip. Act. V, 2.

Συνείδησις, *εως*, *ἡ*, (a *σύνοιδα*) 1) ***conscientia*** i. e. a) ***mens, quid rectum, quid pravum, iudicans, illud ut facias, hoc ut fugias, adhortans, illud laudans, hoc improbans*** vel: ***das Bewustseyn des Verhältnisses meiner Sinnes- und Handlungsweise zum Sittengesetz*** aa) absolute, ut *διὰ τὴν σ.* Rom. XIII, 5. 1 Cor. X, 25. 27. 28. *κατὰ σ.* i. e. ***ratione habita τῆς σ.*** Hebr. IX, 9. *ὑπὸ τῆς σ.* Joh. VIII, 9. — bb) addito genit. pers. *α*) universe Rom. II, 15. 1 Cor. VIII, 7. 10. X, 29. 2 Cor. I, 12. Tit. I, 15. — *β*) *τοῦ θεοῦ* i. e. ***mens voluntatis divinae conscia*** 1 Petr. II, 19. — b) ***mens recte et male factorum sibi conscia*** aa) sq. genit. rei, ut *ἁμαρτιῶν* Hebr. X, 2. (Diod. Sic. IV, 65.) — bb) addito adiect. ut *ἀγαθή*, *καλή* i. e. ***mens recti sibi conscia*** Act. XXIII, 1. 1 Tim. I, 5. 19.

1 Petr. III, 16. — Hebr. XIII, 18. (Herodian. VI, 3. 9. *συνεχομένη* Sap. XVII, 11.) — *ἀπρόσκοπος* Act. XXIV, 16. *καθαρά* 1 Tim. III, 9. 2 Tim. I, 3. *πονηρά mens male factorum sibi conscia* Hebr. X, 22. — cc) addito *ἴδιος* 1 Tim. IV, 2. — dd) sq. genit. pers. Rom. IX, 1. Hebr. IX, 14. — — 2) ex adiuncto: *iudicium, cogitatio*, a) universe, ut 1 Cor. VIII, 7. *τῇ συνειδήσει — ἐσθίουσι comedunt, rati, esse idolum aliquid.* Cf. de dat. ad modum pertinente *Matthiae* §. 400, 5. p. 731. *Winer* II. p. 71. — b) ad *τὴν συνείδησιν* alicuius quae sunt hominis ipsius, referuntur, quod iudicii in re praesenti pars est praecipua, ut *πᾶσα σ. ἀνθρώπων* 2 Cor. IV, 2. V, 11. Cf. *Fritzsche* diss. I. p. 34. — LXX pro מַדָּע Cohel. X, 20. — Saepius non extat in N. T.

Σύνειμι, f. *συνέσομαι*, (a *σύν* et *εἰμί*) *sum* vel *versor cum aliquo.* Bis in N. T., sq. dat. Luc. IX, 15. Act. XXII, 11. (3 Esr. VI, 2. Aelian. V. H. XII, 52. Xen. Symp. II, 10. Cyr. I, 5. 14.)

Σύνειμι, (a *σύν* et *εἶμι* eo) *convenio.* Extat tantum Luc. VIII, 4. — (Herodian. II, 9. 7. Xen. Cyr. V, 4. 19.)

Συνεισέρχομαι, a. 2. *συνεισῆλθον* (a *σύν* et *εἰσέρχομαι*) *una ingredior*, sq. dat. pers. et *εἰς* c. accus. loci, ita bis in N. T. Joh. VI, 22. XVIII, 15. — LXX הָלַךְ Zach. VIII, 21. (Xen. Anab. V, 5. 10.)

Συνέκδημος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό (ex *σύν* et *ἔκδημος* qui abest a populo suo) *peregrinationis socius.* Bis in N. T. Act. XIX, 29. 2 Cor. VIII, 19. (Palaeph. fab. 46, 4.)

Συνεκλεκτός, ή, όν, (a *σύν* et *ἐκλεκτός* electus) *una delectus.* Semel in N. T. 1 Petr. V, 13. *ἡ ἐν βαβυλῶνι συνεκλεκτή* sc. *ἐκκλησία.*

Συνελαύνω, f. *ελάσω*, (a *σύν* et *ἐλαύνω*) *cogo, compello* [propr. i. e. zusammentreiben Xen. Cyr. I, 4. 14. Polyb. XXVIII, 5. 6.] i. e. *adhortor ad aliquid.* Legitur tantum Act. VII, 26. *συνήλασεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην.* (Aelian. V. H. IV, 15.)

Συνεπιμαρτυρέω, ῶ, f. ήσω, (ex *σύν*, *ἐπί* et *μαρτυρέω*) *una et insuper testimonium exhibeo vel confirmo. mitbestätigen.* Semel in N. T. Hebr. II, 4. *συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ θεοῦ* [scil. *τὸν λόγον*] *σημείοις τε καὶ τέρασι.* (Polyb. XXVI, 9. 3.)

Συνεπιτίθεμαι, med. [verbi *συνεπιτίθημι* propr. simul impono) *simul aggredior, simul invado.* Extat tantum Act. XXIV, 9. *συνεπέθεντο δὲ καὶ οἱ ἰουδαῖοι* scil. *τῷ παύλῳ.* (Polyb. I, 32. 2. Xen. Cyr. IV, 2. 3. Thuc. VI, 10.)

Συνέπομαι, imperf. *συνειπόμην*, (a *σύν* et *ἕπομαι*) seq. dat. *sequor* vel *comitor aliquem.* Legitur tantum

Act. XX, 4. (2 Macc. XV, 2. Apollodor. Bibl. III, 12. Thuc. I, 60.)

Συνεργέω, ῶ, f. ήσω, (a συνεργός) 1) *operor cum aliquo, operam meam cum opera alicuius coniungo, socius sum laboris,* absol. 1 Cor. XVI, 16. 2 Cor. VI, 1. — 2) *adiuvo aliquem vel aliquid,* nunc absol. Marc. XVI, 20. — nunc c. dat. obiecti, ut τοῖς ἔργοις αὐτοῦ. Jac. II, 22. (1 Macc. XII, 1. Jos. Arch. I, 7. 11. Polyb. I, 48. 1. Xen. Mem. II, 3. 12.) — 3) *vim habeo,* sq. εἴς τι: *in aliquid* vel *ad aliquid efficiendum* aut *promovendum* Rom. VIII, 28. τοῖς ἀγαπῶσιν τὸν θεὸν [*für den ächten Gottesverehrer*] πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν. (Diod. Sic. IV, 76. Polyb. III, 97. 5. τινὶ πρός τι Diod. Sic. IV, 77. Jos. Ant. I, 7. 1. Marc. Ant. IX, 40.) — Saepius non legitur in N. T.

Συνεργός, οῦ, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a σύν et ἔργον) *socius operis, qui unum idemque opus cum aliquo tractat* a) addito genit. personae, cui socius est aliquis aa) universe Rom. XVI, 3. 9. 21. Phil. II, 25. IV, 3. Philem. v. 1 et 24. — bb) τοῦ θεοῦ ἔν τινι *in aliqua re,* ita de personis, quibus utitur Deus ministris in consiliis suis exsequendis 1 Cor. III, 9. 1 Thess. III, 2. — b) sq. dativo rei *in Bezug auf, rücksichtlich* cf. *Matthiae* §. 400, 6. p. 731. *Winer* p. 84. ut τῇ ἀληθείᾳ 3 Joh. v. 8. — c) sq. ἐν aa) c. dat. *pers.* i. e. *in opere alicuius tractando,* ut ἐν χριστῷ ἰησοῦ Rom. XVI, 3. cf. ἐν p. 524 sq. — bb) c. dat. *rei,* ut ἐν τῷ εὐαγγελίῳ = in tradendo τῷ εὐαγγ. 1 Thess. III, 2. vid. ἐν l. l. — d) sq. genit. rei = *hinsichtlich, in Bezug auf,* ut τῆς χαρᾶς ὑμῶν 2 Cor. I, 24. Cf. *Buttm.* §. 119, 6. *Matthiae* §. 339. p. 647. *Winer* p. 77. II. p. 61. (2 Macc. XIV, 5. Herodian. V, 8. 6. Xen. Cyr. II, 4. 10. Mem. II, 6. 26.) — e) sq. εἴς τι vel εἴς τινα i. e. *ratione habita* rei vel personae alicuius 2 Cor. VIII, 23. Col. IV, 11. Cf. εἰς p. 434 sq. (Xen. Symp. VIII, 38. Oecon. III, 10. πρός τι 2 Macc. VIII, 7.) — Saepius non extat in N. T.

Συνέρχομαι, a. 2. συνῆλθον, (a σύν et ἔρχομαι) 1) *convenio, zusammenkommen, sich versammeln* a) universe aa) absol. Marc. III, 20. Luc. V, 15. Act. I, 6. II, 6. X, 27. XVI, 13. XIX, 32. XXI, 22. XXVIII, 17. 1 Cor. XIV, 26. (Herodian. IV, 11. 6. Xen. Mem. I, 2. 42.) — bb) sq. dat. pers. = *convenio c. aliquo* Marc. XIV, 53. Joh. XI, 33. — cc) c. adv. loci, ut ἐνθάδε Act. XXV, 17. ὅπου Joh. XVIII, 20. — dd) sq. εἰς α) c. accus. loci Act. V, 16. — β) effectum indicante 1 Cor. XI, 17. 34. Cf. εἰς p. 429. — γ) finali 1 Cor. XI, 33. — ee) sq. ἐν c. dat. loci 1 Cor. XI, 18. — ff) sq. ἐπὶ τὸ αὐτό 1 Cor. XI, 20. XIV, 23. Vide ἐπί p. 590. — gg) sq. πρός τινα Marc. VI, 33. De h. l. lect. vid. *Griesb.* et

Vater. — b) de iis, qui conveniunt in una domo habitaturi absol. Matth. I, 18. 1 Cor. VII, 5. Vide de h. l. lect. *Griesb.* (Xen, Oec. X, 4.) Alii de coitu explicant. Ita legitur συνέρχεσθαι Diod. Sic. III, 57. Xen. Mem. II, 2. 4. et *convenio* Tacit. Annal. XI, 27. — 2) *eo cum aliquo, proficiscor cum aliquo, discedo cum aliquo* a) universe aa) sq. dat. pers. et ἀπό vel ἐκ c. genit. loci Luc. XXIII, 55. Act. XXI, 16. — bb) sq. dat. pers. Act. IX, 39. X, 23. 45. XI, 12. — cc) sq. dat. pers. et εἰς finali Act. XV, 38. — dd) sq. σύν τινι Act. XXI, 16. — b) pro: *versari cum aliquo*, sq. dat. pers. Act. I, 21. — Saepius non extat in N. T.

Συνεσθίω, aor. 2. συνέφαγον, (a σύν et ἐσθίω edo) *una cum aliquo edo*, [propr. Lucian. parasit. §. 22.] pro: *familiariter versor cum aliquo.* Ita ter in N. T. a) sq. dat. [vid. συζάω] Luc. XV, 2. Act. X, 41. XI, 3. 1 Cor. V, 11. (LXX Ps. CI, 5.) — b) sq. μετά τινος [vid. μετά p. 77. *Winer* II. p. 132.] Gal. II, 12. — Ita LXX pro אָכַל sq. עִם Exod. XVIII, 12. —

Σύνεσις, εως, ἡ, (a συνίημι quod v. propr. commissio Hom. Odyss. X, 515.) 1) *intelligentia*, i. e. prudentia in iudicandis rebus conspicua et studio rerum et usu parata Luc. II, 47. 1 Cor. I, 19. τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω. Eph. III, 4. Col. I, 9. II, 2. 2 Tim. II, 7. Ita LXX pro בִּינָה Deut. IV, 6. תְּבוּנָה Exod. XXXI, 3. חָכְמָה Exod. XXXI, 6. שֵׂכֶל 1 Sam. XXV, 3. (Diod. Sic. I, 1. XI, 12. Plut. apophth. Alex. Mor. II. p. 27. ed. *Tauchn.* Xen. Cyr. IV, 5. 23.) — 2) *scientia, Wissenschaft, Einsicht* Col. II, 2. (Sirac. XXIV, 26.) — 3) *mens* Marc. XII, 33. ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως. (Aelian. V. H. XII, 1.) Saepius non legitur in N. T.

Συνετός, ή, όν, (a συνίημι quod v.) *intelligens, prudens, doctus* Matth. XI, 25. Luc. X, 21. Act. XIII, 7. 1 Cor. I, 19. LXX pro מֵבִין 1 Chron. XV, 21. נָבוֹן Cohel. IX, 11. מַשְׂכִּיל Prov. XV, 23. חָכָם Gen. XLI, 33. (Anthol. gr. T. II. p. 75 et 118. ed. *Jacobs.* Jos. contr. Apion. II, 16.) — Saepius non reperitur in N. T.

Συνευδοκέω, ῶ, f. ήσω, (a σύν et εὐδοκέω) *delector cum aliis aliqua re, probo aliquid cum aliis* a) sq. dat. rei Luc. XI, 48. Act. VIII, 1. Rom. I, 32. (1 Macc. I, 57. 2 Macc. XI, 24.) cf. *Winer* II. p. 66. — b) absolute Act. XXII, 20. συνευδοκῶν. (Diod. Sic. IV, 24. Demad. 274, ult. 2 Macc. XI, 35.) — c) sq. infinit. συνευδοκῶ, *placet mihi, quod alteri placet, ich genehmige etwas mit Jemandem* 1 Cor. VII, 12. 13. Saepius non legitur in N. T.

Συνευωχέομαι, οῦμαι, f. ήσομαι, med. (verbi συνευωχέω, una convivio excipio; a σύν et εὐωχέω) *una cum aliis epulor.* Bis in N. T., nunc absol., ut Jud. v. 12. nunc sq. dat., ut 2 Petr. II, 13. (Lucian. Ver. Hist. II. §. 15.)

Συνεφίστημι, (ex σύν et ἐφίστημι quod v.) *una*
o vel *constituo aliquem* et in temporibus significationis in-
nsit. *una insurgo*, sq. κατά τινος i. e. *contra aliquem*. Ita
uel Act. XVI, 22.

Συνέχω, f. ἕξω, 1) *cohibeo*, *zusammenhalten*, ut τὰ
α i. e. *aures* [manu] *cohibere*, = *aures obturare* Act.
, 57. — de iis, qui constrictum tenent aliquem Luc. XXII, 63.
ἄνδρες οἱ συνέχοντες τὸν ἰησοῦν. (Xen. Anab. VII, 2. 8.)—
urgeo, τινά, i. e. a) *premo*, de multitudine Luc. VIII, 45.—
de obsidentibus Luc. XIX, 43. — Ita LXX pro צוּר 1 Sam.
III, 8. (2 Macc. IX, 2.) — c) metaph. i. e. aa) *ango*, συν-
μαι, *angor* Luc. XII, 51. — ἐκ τῶν δύο Phil. I, 23. Vide
p. 456. — bb) *incito*, *impello* 2 Cor. V, 14. ἡ γὰρ ἀγάπη
ῦ χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς, uti nos: *die Liebe, die Noth*
ngt mich. — 3) *συνέχομαι*, *constringor*, *ich werde*
esselt, metaph. a) de malis, ubi Lat. *corripior*, *afficior*. *er-*
ffen werden, sq. dat. rei, ut νόσοις καὶ βασάνοις Matth.
24. — Luc. IV, 38. VIII, 37. Act. XXVIII, 8. (Diod. Sic.
, 32. V, 63. Polyb. III, 62. 4. Palaeph. fab. 39.) — b) de
diis: *teneor*, *intentus sum*, *totus sum in aliqua re*, ut τῷ
ῳ Act. XVIII, 5. (Aelian. V. H. XIV, 22. Herodian. I, 17.
) — Saepius non legitur in N. T.

Συνήδομαι, (a σύν et ἥδομαι delector; una dele-
r Xen. Mem. III, 11. 10. Aelian. V. H. IX, 21. Herodian.
I, 6. 2.) *delector aliqua re* = ἥδομαι, sed fortius, sq. dat.
, ita semel, ut τῷ νόμῳ Rom. VII, 22. cf. *Matthiae*
399. p. 729.

Συνήθεια, ας, ἡ, (a συνήθης cohabitans, adsuetus Po-
. I, 74. 4. Xen. Mem. IV, 8. 2. propr. cohabitatio) *consue-*
o, *mos*. Bis in N. T. Joh. XVIII, 39. ἔστι δὲ συνήθεια
ν. 1 Cor. [VIII, 7.] XI, 16. (Diod. Sic. III, 5. Aesop. fab. 5.
rodian. II, 6. 18. Xen. Venat. XII, 4.)

Συνηλικιώτης, ου, ὁ, (a σύν et ἡλικία statura, ae-
) *aequalis*, *eiusdem aetatis homo*. Extat tantum Gal. I, 14.
έκοπτον — ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας. (Diod. Sic. I, 52.
iphr. I. ep. 12. Dionys. Hal. Ant. X, 49.) Composita eius-
di quatenus admittenda vel reiicienda sint, discitur ex *Lo-*
k ad Phryn. p. 172. coll. p. 471.

Συνθάπτω, f. ψω, (a σύν et θάπτω sepelio) *una se-*
io vel *pariter atque alter sepelio*, passivum: *pariter atque*
r sepelior, sq. dat. pers., ita bis in N. T. Rom. VI, 4. Col.
12. — Uti nimirum Apostolus vocabula ἀποθνήσκειν,
ευροῦν, συσταυροῦν, ἐγείρειν, ζωοποιεῖν, ἀναστῆναι, clas-
in historia Jesu, transferre amat ad ea, quae religione
istiana suscipienda effici solent in hominibus tum mentis in
lius [vitae novae] mutatae, tum spei felicitatis olim futurae
ceptae [vitae novae] ratione habita, ita, quatenus homines

lavacrum sacrum subeuntes aqua immergerentur, Jesu sepulto, eosdemque sordibus purgatos aquis emersos Jesu redeunti ex sepulcro i. e. homines vitiis purgatos Jesu praestantiore et beatiore vita donato comparat.

Συνθλάω, ῶ, f. ήσω, (a σύν et θλάω quasso) *conquasso, contundo.* Bis in N. T. Matth. XXI, 44 et Luc. XX, 18. *ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον συνθλασθήσεται.* LXX pro גָּרַע Ps. CVII, 6. נָתַץ Ps. LVII, 6. (Diod. Sic. II, 57.)

Συνθλίβω, f. ψω, (a σύν et θλίβω premo) *comprimo, urgeo.* Bis in N. T. de multitudine urgente Marc. V, 24 et 31. (Sirac. XXXIV, vel XXXI, 4. Plut. T. VIII. p. 761. ed. *Reiske.* Jos. de bell. iud. III, 8. 8.) —

Συνθρύπτω, f. ψω, (a σύν et θρύπτω) *confringo,* metaph. *καρδίαν τινός, animum alicuius frangere* i. e. *animi fortitudinem demere,* nos: *das Herz weich machen.* Semel ita Act. XXI, 13. (Ita *frangere* Valer. Flacc. Argon. VI. p. 283. Lucan. Pharsal. I. v. 354.)

Συνίημι, 3. p. plur. *συνιοῦσι* [Matth. XIII, 13. 2 Cor. X, 12. item particip. *συνιών* Matth. XIII, 23. Rom. III, 11. a forma praes. *συνιέω* cf. *Buttm.* §. 95, a. not. 5. §. 96. I, 5. gram. max. Vol. I. §. 107, not. 8. p. 524. §. 108, not. 4. p. 543. *Matthiae* §. 210, not. 1. p. 394. §. 212. p. 401. *Winer* p. 42.] fut. *συνήσω* aor. 1. *συνῆκα,* aor. 2. *συνῆν,* (a *σύν* et *ἵημι* mitto, committo, zusammenbringen, metaph. mente committo) *intelligo* a) universe aa) absolute Matth. XIII, 13—15. 19. 23. XV, 10. Marc. IV, 12. VII, 14. VIII, 17. 21. Luc. VIII, 10. Act. VII, 25. XXVIII, 26. 27. Rom. XV, 21. 2 Cor. X, 12. Eph. V, 17. — bb) sq. accus. rei [cf. *Matthiae* §. 349. p. 658.] Matth. XIII, 51. Luc. II, 50. VIII, 34. — *τοῦ συνιέναι* Luc. XXIV, 45. Cf. *ὁ, ἡ, τό* p. 142. (Cebet. tab. c. 3. Lucian. D. D. VI, 1. 2. XXV, 1. Xen. Cyr. I, 6. 2. Apol. §. 16.) — cc) sq. *ὅτι,* loco accus. c. inf. Matth. XVI, 12. XVII, 3. (Herodian. IV, 15. 15.) cf. *Matthiae* §. 549, 4. p. 1077. §. 530, 2. p. 1034. — (Cebet. Tab. c. 3. Lucian. Dial. Deorr. VI, 11. Herodian. II, 9. 15. Xen. Cyr. I, 6. 2.) — b) *sapio, sapiens sum* aa) universe, sq. *ἐπί τινι,* ut *οὐ — ἄρτοις,* concise pro: *οὐ συνῆκαν ἐπὶ τῷ σημείῳ τῷ γενομένῳ ἐν τοῖς ἄρτοις* = *post miraculum, editum in panibus* Marc. VI, 52. Cf. *ἐπί* p. 583. — bb) ex hebr. *qua Deum sapio* Rom. III, 11. Ita LXX pro הִשְׂכִּיל Ps. II, 6. בִּין Prov. II, 5. יָדַע Exod. XXXVI, 1. Saepius non extat in N. T.

Συνίστημι, vel *συνιστάνω,* [ita 2 Cor. III, 1. V, 12. X, 12.] item *συνιστάω* [ita 2 Cor. IV, 2. VI, 4. X, 18. Vide de hac forma praesentis sub *ἀποκατίστημι* observata.] f. *συστήσω* (a *σύν* et *ἵστημι*) 1) *una colloco, zusammenstellen, zusammenbringen,* et in tempp. intransitivae signif. *adsto alicui, bey Jemandem stehen, mit Jemandem dastehen* a) universe,

sq. dat. pers. Luc. IX, 32. (absol. Xen. Cyr. II, 1. 29. εἴς τι Herodian. IV, 15. 12.) — b) *τ ι ν ά τ ι ν ι, repraesento alicui aliquem, Jemanden mit Jemandem in Verbindung bringen* = aa) *commendo alicui aliquem* α) plene Rom. XVI, 1. 2 Cor. V, 12. (1 Macc. XII, 43. Cebet. tab. c. 11. Xen. Oecon. III, 14.) — β) absque dat., *τινά* = *laudo aliquem* 2 Cor. III, 1. X, 12. 18. — v. 11. (2 Macc. IV, 24. Xen. Cyr. IV, 5. 58. VII, 3. 11.) — γ) *τ ι ν ὰ π ρ ό ς τ ι ν α* 2 Cor. IV, 2.— bb) *declaro, demonstro, conspicuum reddo,* α) sq. accus. rei Rom. III, 5. V, 8. — β) sq. accus. pers. 2 Cor. VI, 4. — γ) sq. accus. c. inf. 2 Cor. VII, 11. (Diod. Sic. XIV, 45.) — δ) sq. duplici accus., uno obiecti, altero praedicati Gal. II, 18. (Diod. Sic. XIII, 91.) — — 2) *compono, zusammensetzen*, et in tempp. signif. intrans. *compositus sum, orior, existo* a) sq. dat. adminiculi, ut *τῷ λόγῳ τοῦ θεοῦ* 2 Petr. III, 5. (Aristot. de mund. c. 5. Dem. 230, 27. Xen. H. G. II, 3. 24.) — b) addito ἔν τινι i. e. *auctore aliquo* [vid. ἐν p. 523.] Col. I, 17. quo loco alii: *perduro, conservor.* (Herodian. I, 9. 22. Aristot. de mund. c. 6.) Saepius non habetur in N. T.

Σ υ ν ο δ ε ύ ω, f. εύσω, (a σύν et ὁδεύω) *una iter facio, itineris socius sum.* Semel in N. T. sq. dat. [vid. συζάω.] Act. IX, 7. — (Sap. VI, 23. Herodian. IV, 7. 11.)

Σ υ ν ο δ ί α, ας, ἡ, (a συνοδεύω) *comitatus*, metonym. vid. sub πρεσβεία monita] *itineris socii, die Karavane.* Legitur tantum Luc. II, 44. — (Strabo IV, p. 314. Joseph. Arch. VI, 12. 1.)

Σ υ ν ο ι κ έ ω, ῶ, f. ήσω, (a σύν et οἰκέω) *cohabito* [universe Xen. H. G. II, 3. 4.] de coniugibus, quatenus utuntur uno eodemque domicilio. Semel in N. T., sq. dat. [vid. συζάω] 1 Petr. III, 7. — (Sirac. XXV, 8 Aelian. V. H. IV, 1. Diod. Sic. III, 52. Dionys. Hal. Ant. II, 25. Herodian. I, 6. 11. Lysias fragm. 17, 19. Xen. Cyr. IV, 4. 10.)

Σ υ ν ο ι κ ο δ ο μ έ ο μ α ι, οῦμαι, passivum (verbi συνοικοδομέω una aedifico 3 Esr. V, 68.) *una cum aliis aedificor* Eph. II, 22. de huius loci εἰς κατοικητήριον τοῦ θεοῦ vid. εἰς p. 423., item de ἐν ᾧ = *cuius opera*, ἐν p. 523. item ἐν πνεύματι sc. ὄντες i. e. *pendentes a spiritu div.* i. e. *quatenus regimini a spir. div.*, ἐν p. 522. —

Σ υ ν ο μ ι λ έ ω, ῶ, f. ήσω, (a σύν et ὁμιλέω quod vid. propr. versor cum aliquo Cebet. Tab. c. 13.) *colloquor cum aliquo*, sq. dat. pers. [vid. συζάω], ita semel in N. T. Act. X, 27.

Σ υ ν ο μ ο ρ έ ω, ῶ, f. ήσω, (a σύν et ὁμορέω confinis sum Herodian. VI, 7. 5.) *confinis vel contiguus sum*, sq. dat. [vid. συζάω] ita semel in N. T. Act. XVIII, 7.

Συνοχή, ῆς, ἡ, (coarctatio a συνέχω quod v.) *angustiae* [propr. Hom. Iliad. XXIII, 333.] metaph. pro: *anxietas*. Bis in N. T. addito synonymo, ut ἀπορία Luc. XXI, 25. — vel θλίψις 2 Cor. II, 4. — (LXX Job. XXIII, 3. Artemidor. II, 3.)

Συντάσσω, vel ττω, f. ξω, (a σύν et τάσσω ordino; una cum aliis ordino Dem. 1378, 26. Xen. Cyr. VIII, 6. 14.) *iubeo*, *mando*. Bis in N. T., sq. dat. Matth. XXVI, 19. XXVII, 10. LXX pro צִוָּה Gen. XXVI, 11. (Diod. Sic. I, 70. Polyb. III, 50. 9. Aelian. V. H. IX, 13. Theophr. Char. XXII, vel XXIV, 2. Xen. Cyr. VIII, 2. 3.)

Συντέλεια, ας, ἡ, (a συντελέω quod v. perfectio, absolutio, Vollendung, Diod. Sic. XIII, 14.) *finis alicuius rei*, ut τοῦ αἰῶνος vel τοῦ αἰῶνος τούτου Matth. XIII, 39. 40. 49. XXIV, 3. XXVIII, 20. — τῶν αἰώνων Hebr. IX, 26. LXX pro כָּלָה Jer. IV, 27. קֵץ Dan. XII, 4. אַחֲרִית Deut. XI, 12. (Polyb. IV, 28. 3. XI, 33. 7.)

Συντελέω, ῶ, f. ήσω, (a σύν et τελέω quod v., propr. una perficio Herodian. II, 2. 15.) 1) *perficio*, *absolvo*, *ad finem perduco*, *zu Ende bringen*, *vollenden* a) propr. aa) universe, sq. accus. Matth. VII, 28. Luc. IV, 13. (Diod. Sic. I, 3. Polyb. IV, 81. 3. Herodian. IV, 2. 20. Dem. 522, 4.) — bb) de tempore Luc. IV, 3. XXI, 27. — Ita LXX pro כִּלָּה Job. I, 5. — b) *perficio* i. e. *eventu comprobo*, τί Marc. XIII, 4. Alii metaph. dici h. l. existimantes explicant: *conficio* i. e. *consumo*, *destruo*, *ein Ende machen*. Ita LXX et כָּלָה Jer. XVI, 4. τί τό σημεῖον, ὅταν μέλλῃ πάντα ταῦτα συντελεῖσθαι. Rom. IX, 28. λόγον γὰρ συντελῶν sc. ὁ κύριος. LXX pro בִּצַּע Thren. II, 17. כָּלָה Jes. X, 22. — 2) *conficio* [propr. *verfertigen* Xen. Cyr. VI, 1. 50.] συντελεῖν διαθήκην i. e. *foedus pangere* Hebr. VIII, 8. Ita LXX pro כָּרַת Jer. XXXIV, 15. — Saepius non legitur in N. T.

Συντέμνω, f. τεμῶ, perf. τέτμηκα, (seco, concido, decurto Thuc. VII, 36.) ex hebr. *decerno*, *definio*, *beschliessen*, ita bis in N. T. Rom. IX, 28 λόγον γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων sc. ἐστὶν ὁ κύριος „*denn das Urtheil vollzieht und beschliesst er in Gerechtigkeit*. ibid. ὅτι [i. e. λέγω, ὅτι, *ich versichere dass* i. e. *ja*] λόγον συντετμημένον ποιήσει ὁ κύριος i. e. *ja beschlossenes Urtheil vollzieht der Herr*." Ita LXX συντέμνω et hebr. חָרַץ secuit, decrevit 1 Regg. XX, 40. Cf. de hoc loco: Versuch einer Beleuchtung der Paullinischen Benutzung alttestamentlicher Stellen, angeknüpft an die Stelle Röm. IX, 27—29. von D. *von Cölln* in Analekten für das Studium der exegetischen und systematischen Theologie von D. *Keil* und D. *Tzschirner* Vol. III. Partic. II. p. 28—45. coll. *Gesen.* ad Jes. X, 22. 23. in Comment. in Jesaiam P. I. p. 402.

Συντηρέω, ῶ, f. ήσω, (a σύν et τηρέω) 1) *una servo conservo* a) propr. de rebus, ut vino et utribus Matth. IX, 17 et Luc. V, 38. — b) metaph. ἐν τῇ καρδίᾳ, *probe animo servo, mente probe recondo* Luc. II, 19. (LXX Dan. VII, 28. συντηρεῖν παρ' ἑαυτῷ Polyb. XXXI, 6. 5.) — 2) *ab omni parte observo* vel *tueor*, sq. accus. pers. Marc. VI, 20.

Συντίθεμαι, med. plusqperf. συνετεθείμην signif. media [vid. sub προςκαλέομαι in fine adnotata] (a συντίθημι compono Xen. Mem. III, 1. 7. Aelian. V. H. II, 23.) *convenio, übereinkommen über etwas*, significatur finis, ad quem tenendum convenit mihi c. aliquo a) sq. ἵνα Joh. IX, 22. Vide de h. l. sub ἐάν p. 341. observata. — b) sq. τοῦ c. inf. Act. XXIII, 20. Cf. ὁ, ἡ, τό p. 141. (sq. inf. simplici Xen. Anab. IV, 2. 1.) — *promittendi* sens. sq. dat. pers. et infin. aoristi Luc. XXII, 5. συνέθεντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι. (1 Macc. XV, 27. Joseph. Arch. XIII, 4. 7. Xen. Oecon. XII, 2.) Saepius non extat in N. T.

Συντόμως, adv. (a συντέμνω, quod v.) *concise*, metaph. *breviter*. Extat tantum Act. XXIV, 4. παρακαλῶ, ἀκοῦσαί σε, ὑμῶν συντόμως sc. λεξόντων. (3 Macc. III, 25. Polyb. VIII, 18. 7. Xen. Oecon. XII, 19.)

Συντρέχω, aor. 2. συνέδραμον, (a σύν et τρέχω) 1) *concurro*, de multitudine concurrente, *confluo*, addito ἀπό c. genit. loci Marc. VI, 33. — sq. πρός τινα Act. III, 11. (ἐπί τι 2 Macc. III, 19. — absol. Plutarch. apophth. Alex. Mor. II. p. 24. ed. *Tauchn.* Thuc. VI, 57.) — 2) *curro cum aliquo* [propr. Xen. Cyr. II, 2. 9.] metaph., sq. εἴς τι = *ruo c. aliquo in aliquid* 1 Petr. IV, 4. — Saepius non legitur in N. T.

Συντρίβω, f. ψω, (a σύν et τρίβω tero) 1) *frango, confringo* a) propr. sq. accus. ut τὰς πέδας Marc. V, 14. XIV, 3. ὀστοῦν Joh. XIX, 36. Apoc. II, 27. — LXX pro שָׁבַר Gen. XIX, 9. רָצַץ Ps. LXXIV, 14. (Aelian. V. H. XII, 61. Diod. Sic. XIII, 16. Xen. Cyr. VI, 1. 29. Thuc. IV, 11.) — *conquassandi* sens. κάλαμον *das eingeknikte Rohr* Matth. XII, 20. Ita LXX et hebr. רָצַץ Jes. XLII, 3. — b) metaph. pro: *vires frango, conficio aliquem*, ὃν πνεῦμα συντρίβει Luc. IX, 39. (Herodian. V, 4. 20.) — Rom. XVI, 20. Vide de h. l. πούς p. 369. — (Polyb. XXVI, 3. 6.) — συντετριμμένος τὴν καρδίαν *fractus animo* i. e. *miser, afflictus* Luc. IV, 18. e lect. vulg. vid. *Griesb.* et *Vater.* (Ita absolute Polyb. V, 58. 13. et additis: τοῖς φρονήμασι Diod. Sic. XI, 78. ταῖς διανοίαις Polyb. XXXI, 18. 11. ταῖς ψυχαῖς Diod. Sic. XVI, 8.) de accus. iuncto cum passiv. cf. sub διαφθείρω p. 95 fine monita. — Saepius non legitur in N. T.

Σύντριμμα, τος, τό, (a συντρίβω contero; contritum, fractum) *contritio, conterendi studium*, et ex adiunct. *perdendi et nocendi libido.* Semel in N. T. Rom. III, 16. σύν-

τριμμα — ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. LXX pro שֹׁד Jes. LIX, 7. עַצֶּבֶת Ps. CXLVIII, 3. פֶּצַע Prov. XXIII, 29.

Σύντροφος, ου, ὁ, ἡ — ον, τό, (a *σύν* et *τρέφω* nutrio, una nutritus Xen. Mem. II, 3. 4.) *una cum aliquo educatus*. Semel in N. T. Act. XIII, 1. (2 Macc. IX, 29. Aelian. V. H. XII, 26. Diod. Sic. I, 53. Polyb. V, 9. 4.)

Συντυγχάνω, aor. 2. *συνέτυχον*, (a *σύν* et *τυγχάνω*) *convenio cum aliquo, occurro alicui, mit Jemandem zusammentreffen*, sq. dat. pers. Ita semel in N. T. Luc. VIII, 19. οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον. (Jos. Ant. I, 12. 3. Herodian. II, 14. 12. Xen. Mem. II, 3. 16.)

Συντύχη, ης, ἡ, *Syntyche*, nomen propr. mulieris Phil. IV, 2.

Συνυποκρίνομαι, med. et aor. 1. pass. significat. media [vid. *διακονέω*] *una cum alio* vel *pariter atque alius simulo*, sq. dat. pers., ita semel in N. T. Gal. II, 13. — (absolute Plutarch. vit. Marii c. 14. Polyb. III, 52. 6. III, 92. 5.) —

Συνυπουργέω, ῶ, f. ήσω, (a *σύν* et *ὑπουργέω* adiuvo, opem confero) *una cum aliis adiuvo aliquem*. Semel in N. T. 2 Cor. I, 11. συνυπουργούντων καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει. De dat. *τῇ δεήσει in Bezug auf* cf. *Winer* p. 84. *Matthiae* §. 400, 6. p. 731. (Lucian. in bis accusato §. 17.)

Συνωδίνω, νῶ, (a *σύν* et *ὠδίνω* quod v., propr. simul dolores partus sentio) *una doleo, una affligor*. Extat tantum Rom. VIII, 22. — (Porphyr. de abstin. III, c. 10. Eurip. Helen. 732.)

Συνωμοσία, ας, ἡ, (a *σύν* et *ὄμνυμι* iuro) *coniuratio*. Legitur tantum Act. XXIII, 13. οἱ ταύτην τὴν συνωμοσίαν πεποιηκότες. (*συνωμοσία* Diod. Sic. I, 60. Herodian. VII, 1. 11. Aelian. V. H. XIV, 22. Thuc. VIII, 81. *ποιεῖσθαι συνωμοσίαν* Apollod. Bibl. III, 14. 4. I, 70. 6. v. *ποιέω* no. 10. et quae p. 781. in fine adnotata sunt.)

Συρακοῦσαι, et *συράκουσαι*, ῶν, αἱ, *Syracusae*, hodie *Siragossa*, urbs maritima Siciliae celeberrima et amplissima, portu instructa, quam Strabo VI. p. 415. e quinque urbibus in unam coaluisse et ambitum CLXXX stadiorum habuisse narrat. Fuit eadem urbs Archimedis patria. — Act. XXVIII, 2.

Συρία, ας, ἡ, *Syria*, hebr. אֲרָם, regio amplissima Asiae maioris, sita inter Palaestinam, Taurum et Tigridem. Tempore exilii una cum Phoenicia regibus Babyloniorum, tum Persarum paruit. Postquam vero haec terra Romanorum imperio adiecta fuit, primum iuncta cum Palaestina a Proconsulibus administrabatur, post vero Syriam Proconsuli, Palaestinam

Procuratoribus gubernandam tradere, imperatoribus visum est. Matth. IV, 24. Luc. II, 2. Act. XV, 23. 41. XVIII, 18. XX, 3. XXI, 3. Gal. I, 21. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 679.

Σύρος, ου, ὁ, *Syrus*. Luc. IV, 27.

Συροφοινίκισσα, ης, ἡ, quod codd. auctoritate praetulit Griesbachius voci sequenti.

Συροφοίνισσα, ης, ἡ, *Syrophoenissa*, i. e. mulier habitans in confiniis Tyri et Sidonis Marc. VII, 26.

Σύρτις, ιος, vel εως, ἡ, *Syrtis*, i. e. locus maris vadosus et arenosus; infames maxime erant Syrtes maris Libyae in littore Africae Diod. Sic. III, 49. Aristot. de mund. c. 3. §. 7. — Act. XXVII, 17.

Σύρω, f. ρῶ, *traho*, *ziehen*, *schleppen*, sq. accus. a) universe, ut τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων Joh. XXI, 8. — Apoc. XII, 4. LXX pro סָחַב 2 Sam. XVII, 13. (Herodian. V, 8. 17.)— b) de iis, qui ad iudicem, ad vincula vel supplicium trahuntur Act. VIII, 3. XIV, 19. XVII, 6. (Lucian. Lexiphan. 10. Arrian. dissert. epict. I, 29.) Saepius non legitur in N. T.

Συσπαράσσω, vel ττω, f. ξω, (a σύν intendente et σπαράσσω quod v.) i. q. σπαράσσω sed fortius *vehementer distorqueo*, *lacero*, sq. accus., ita semel in N. T. Luc. IX, 42.

Σύσσημον, ου, τό, (neutr. adiect. σύσσημος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, una signatus, a σύν et σῆμα, signum) *signum*, *ein Zeichen*, de signo, quod e composito datur, semel legitur Marc. XIV, 44. — LXX pro מַשְׂאֵת Jud. XX, 38. 40. נֵס Jes. V, 26. (Anthol. gr. T. I. p. 234. ed. *Jacobs*. Diod. Sic. XI, 61. Strabo VI. p. 428. — de insigni regio Diod. Sic. I, 70.) Vocem hanc Graecis melioris aevi incognitam fuisse, docent post Phrynich. *Sturz* de dialect. alex et maced. p. 196. *Lobeck* ad Phryn. p. 418. 421.

Σύσσωμος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a σύν et σῶμα corpus) *ad idem corpus pertinens*, metaph. *ad unum eundemque* [cultorum Jesu] *coetum pertinens*. Legitur tantum Eph. III, 6.

Συστασιάστης, ου, ὁ, (a σύν et στάσις seditio vel στασιάζω) *socius seditionis*. Semel in N. T. Marc. XV, 7. — De nominibus huius generis v. *Lobeck* ad Phryn. p. 471.

Συστατικός, ή, όν, (a συνίστημι quod v.) *commendans*, *commendaticius*, semel in N. T., ut ἐπιστολή 2 Cor. III, 1. (Arrian. dissert. epictet. II, 3. Diog. Laërt. V, 18. Stobaeus sermon. 64. p. 408.)

Συσταυρόω, ῶ, f. ώσω, (a σύν et σταυρόω) *una cum alio crucifigo* vel *in crucem ago*, τινά τινι a) propr. Matth. XXVII, 44. Marc. XV, 32. Joh. XIX, 32. — b) metaph. de hominibus, qui, ut Christus, in crucem actus, vitam deposuit,

pristinam agendi rationem deposuerunt. Vid. quae ad *συνθάπτω* supra observata sunt. — Rom. VI, 6. Gal. II, 20. Saepius non reperitur in N. T.

Συστέλλω, f. *στελῶ*, (a *σύν* et *στέλλω*) 1) *contraho* [propr. Theophr. Caus. pl. I. 17. Diod. Sic. I, 41.] *angustum reddo*, metaph. *tristem reddo*, *συνεσταλμένος angustus* i. e. *calamitosus*, ut *καιρός* 1 Cor. VII, 29. — (Herodian. I, 6. 16.) — 2) i. q. *περιστέλλω*, *obvolvo*, de cadaveribus, quae fasciis et linteis sepulcralibus obvolvebantur, hinc ex adiuncto *sepeliendum curo* Act. V, 6. *συνέστειλαν αὐτόν*. (Ita *περιστέλλειν* Jos. Arch. XIX, 4. 1. Diod. Sic. XIX, 11 et T. IV. p. 51. ed. *Bip.* *συστέλλω* Eurip. Troad. 376.) Saepius non legitur in N. T.

Συστενάζω, f. *ξω*, (a *σύν* et *στενάζω* quod v.) *congemisco*, *una cum aliis gemisco*. Legitur tantum Rom. VIII, 22.

Συστοιχέω, *ῶ*, f. *ήσω*, (a *σύν* et *στοιχέω* ordine procedo; in eodem ordine sum, ita de militibus Polyb. X, 21. 7.) *similis sum, respondeo*, sq. dat., ita semel in N. T. Gal. IV, 25. — (Ita *σύστοιχος* similis, congruus Polyb. XIII, 8. 1. Theophr. Caus. plant. VI, 4.)

Συστρατιώτης, *ου*, *ὁ*, (a *σύν* et *στρατιώτης* miles) *commilito*, metaph. pro: *laborum et periculorum socius*. Ita bis Phil. II, 25 et Philem. v. 2. (propr. i. e. de eo, qui militat cum aliquo Xen. Anab. I, 2. 26. Isaeus 232, 3. Herodian. I, 5. 8. Plutarch. Vit. Galb. c. 27.)

Συστρέφω, f. *ψω*, (a *σύν* et *στρέφω* verto. propr. contorqueo) *colligo* i. q. *συλλέγω*; semel in N. T. Act. XXVIII, 3. (De hominibus collectis LXX Judd. XI, 3. XII. 4. 1 Macc. XII, 50. 2 Macc. XIV, 30. Diod. Sic. III, 35.)

Συστροφή, *ῆς*, *ἡ*, (a *συστρέφω* quod v.) *coitio*, *concursus*, bis in N. T., a) de concursu tumultuoso Act. XIX, 40. [XXIII, 12.] (1 Macc. XIV, 44. Dionys. Hal. Ant. VII, 14. Polyb. IV, 34. 6.) — b) *multitudo ad facinus patrandum congregata et coniurata*, *Rotte* Act. XXIII, 12. *ποιήσαντες συστροφὴν οἱ ἰουδαῖοι* coll. v. 13. ita LXX *συστροφὴν ποιῆσθαι* pro קָשַׁר Amos. VII, 10. —

Συσχηματίζομαι, (a *συσχηματίζω* eandem formam do, quam habet alter) *eandem formam sumo*, metaph. *eosdem mores sequor, quos sequitur alter.* Bis in N. T., sq. dat., ut *τῷ αἰῶνι τούτῳ* Rom. XII, 2. 1 Petr. I, 14. (Plutarch. vit. Numae c. 20. *συσχηματίζονται πρὸς τὸν ἐν φιλίᾳ καὶ ὁμονοίᾳ τῇ πρὸς αὐτούς.*)

Συχάρ, *ἡ*, etiam *Σιχάρ*, item, ut Act. VII, 16. *Συχέμ*, *ἡ*, *Sychar*, nomen urbis, post Neapolis Jos. de bell. iud. V, 4. vel Flavia Neapolis, hodie *Naplusa* appellatae. Haec

Samariae vel Palaestinae mediae urbs, interiacens finibus tribus Ephraim et montibus Garizim et Ebal, assignata fuit Levitis atque asylo antiquitus inserviit Jos. XX, 7. 21. 28. Dirutam ab Abimelecho mox restituerunt Israelitae Jud. IX, 45. et quemadmodum memorabilis est ob comitia ibi habita, quae sequeretur regni XII tribuum discissio, ita ab hoc inde tempore regum erat X tribuum et sedes Jeroboami 1 Regg. XII, 25. Eadem urbs etiam post exilii tempora metropolis fuit cultus samaritani. Joh. IV, 5.

Σ υ χ έ μ, ὁ, *Sychem* vel *Sichem*, hebr. שְׁכֶם, nomen propr. viri, qui filius fuit Hemor et ob stuprum Dinae, filiae Jacobi illatum, ab huius filiis trucidatus est Act. VII, 16.

Σ υ χ έ μ, ἡ, *Sychem* i. q. *συχάρ* quod v. Act. VII, 16.

Σ φ α γ ή, ῆς, ἡ, (a *σφάζω* vel *σφάττω*) *mactatio, iugulatio.* Ter in N. T. Act. VIII, 32. *ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη* coll. Jes. LIII, 7. ubi LXX pro טֶבַח Schlachtbank habent: *σφαγή*. Rom. VIII, 36. *πρόβατα σφαγῆς* i. e. *pecudes mactationi destinatae.* Cf. *Winer* p. 76. II. p. 59 sq. *Matthiae* §. 367. p. 681. — Ita LXX pro צֹאן הַהֲרֵגָה Zachar. XI, 4. et pro צֹאן מִבְחָה Ps. XLIV, 23. — Jac. V, 5. *ὡς ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς*=*ὡς ὄντες ἐν ἡ. σ.* i. e. *wie in der Nähe des Schlachttages.* —

Σ φ ά γ ι ο ν, ίου, τό, (a *σφάζω* vel *σφάττω*) *victima, hostia.* Semel in N. T. Act. VII, 42. — LXX pro זֶבַח Amos. V, 25. (Plutarch. vit. Solon. c. 9. Polyb. IV, 17. 11. Thuc. VI, 69.)

Σ φ ά ζ ω vel *σ φ ά τ τ ω* vel *σ φ ά σ σ ω*, f. ξω, 1) *macto,* sq. accus. Apoc. V, 6. 12. XIII, 8. LXX pro שָׁחַט Jes. XXII, 13. (Aesop. fab. 23. Xen. Anab. II, 2. 9.) — 2) *occido, interficio* 1 Joh. III, 12. *ὃς ἔσφαξε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.* Apoc. V, 9. VI, 4. 9. XVIII, 24. (1 Macc. I, 2. Aeschin. 27, 10. Xen. Cyr. VII, 3. 14. Herodot. V, 5.) — *vulnerandi* sens. Apoc. XIII, 3. Vide de h. l. sub *εἰς* p. 428 observata. — Saepius non legitur in N. T.

Σ φ ό δ ρ α, adv. (propr. nomin. plural. neutrius adiectivi *σφοδρός* acer, vehemens v. *Matthiae* §. 446. p. 833.) *vehementer, valde* Matth. II, 10. XVII, 6. 23. XVIII, 31. XIX, 25. XXVI, 22. XXVII, 54. Marc. XVI, 4. Luc. XVIII, 23. Act. VI, 7. Apoc. XVI, 21. LXX pro מְאֹד Gen. VII, 18. 19. (Aelian. V. H. XII, 1. Xen. Mem. II, 7. 5.) Saepius non reperitur in N. T.

Σ φ ο δ ρ ῶ ς, adv. (a *σφοδρός*) *vehementer, acriter.* Semel in N. T. *σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν* Act. XXVII, 18. (Sirac. XIII, 13. Herodian. IV, 13. 4. Xen. Oecon. V, 4.)

Σ φ ρ α γ ί ζ ω, f. ίσω, (a *σφραγίς* sigillum) 1) *sigillum imprimo, signo* a) propr. aa) sq. accus., ut *τὸν λίθον* Matth. XXVII, 66. — bb) sq. *ἐπάνω τινός* Apoc. XX, 3. quo loco si, praecedente *τὴν ἄβυσσον*, dedit Joh. *ἐπάνω α ὐ τ ο ῦ*, nomen

masculinum, cognatum voci ἄβυσσος, ut ὁ ᾅδης, ὁ τάρταρος, in mente habuerit necesse est. Cf. *Herm.* ad Vig. p. 716. *Bornem.* ad Xen. Cyr. VII, 5. 2. — (absol. Tob. VII, 16. Histor. dracon. v. 14. Diog. Laërt. IV, 59.) — b) trop. pro: *abscondo, claudo* = σφραγίζω σιγῇ, sq. accus. Apoc. X, 4. XXII, 10. (Stob. XXXIV. p. 215. σφράγισον τοὺς μὲν λόγους σιγῇ.) — — 2) ex adiuncto: *notam imprimo, signo, bezeichnen,* a) τινὰ ἐπί τινος, ut ἐπὶ τῶν μετόπων *ein Zeichen auf die Stirne drücken* [vid. ἐπί p. 577 sq.] Apoc. VII, 3. — b) ἐσφραγισμένος, *signo notatus* Apoc. VII, 5—8. (δεινοῖς σημάντροισιν Eur. Iphig. Taur. 1372.) — 3) cum, quae sigillo nostro obsignamus, a nobis profecta esse testamur, σφραγίζω metaph. dicitur pro: *confirmo, bestätigen* = μαρτυρέω a) de rebus, sq. ὅτι Joh. III, 33. (Anth. gr. Vol. II. p. 147. ed. *Jacobs.*) — b) sq. accus. pers. = *certe doceo* vel *testor, esse aliquem talem, qualem se esse profitetur* Joh. VI, 27. — medio posito pro activo [cf. *Matthiae* §. 496, 7. p. 935. et supra sub ἁρμόζω adnotata] 2 Cor. I, 22. σφραγισάμενος ἡμᾶς, additur per epexegesin: καὶ δοὺς — ἡμῶν (Philo de vit. Mos. 1. p. 607. C. Idem de Somn. p. 588 E.)— passiv. σφραγίζομαι, *confirmor,* τῷ πνεύματι — τῷ ἁγίῳ *ich werde als ein* πιστεύων ἐν χριστῷ *bestätigt oder beglaubigt,* donatione spiritus div. Eph. I, 13. — ἐν ᾧ [= *cum cuius donatione* vid. ἐν p. 529.] ἐσφραγίσθητε Eph. IV, 30.— 4) ex adiunct. σφραγίζομαι [pro activo σφραγίζω] τινί τι *certo trado alicui aliquid, Jemandem etwas einhändigen oder auszahlen* Rom. XV, 28. Ita LXX pro הָתַם 1 Regg. XXII, 4.— Saepius non legitur in N. T.

Σφραγίς, ῖδος, ἡ, 1) *sigillum alicui rei impositum* a) propr. Apoc. V, 1. 2. 5. 9. VI, 1. 3. 5. 7. 9. 12. VIII, 1. LXX pro חוֹתָם Cant. VIII, 6. (Hist. Drac. v. 21. Herodian. VII, 6. 15. Plut. apophth. Alex. Mor. II. p. 23. ed. *Tauchn.* Polyb. XXIV, 4. 10 et 15. Xen. H. G. VII, 1. 27.) — b) de annulo signatorio vel de instrumento, quod signandae alicui rei vel personae inservit Apoc. VII, 2. IX, 4. Ita LXX pro חוֹתָם 1 Regg. XXI, 8. — 2) metaph. a) *nota impressa,* de inscriptione 2 Tim. II, 19. — b) *pignus* Rom. IV, 11. 1 Cor. IX, 2. Saepius non legitur in N. T.

Σφράττω v. Φράττω.

Σφυρόν, οῦ, τό, *pedis malleolus* i. e. pars corporis infra suras, ad cuius utramque partem eminent tali. Legitur tantum Act. III, 7. — (Diod. Sic. XX, 71. Aristot. Hist. An. I, 15. Xen. H. G. V, 4. 58. Dem. 442, 14.)

Σχεδόν, adv. (ab ἔχομαι quod v. cominus) *propemodum, fere.* Ter in N. T. Act. XIII, 44. XIX, 26. Hebr. IX, 22. (2 Macc. V, 2. Herodian. VIII, 4. 9. Thuc. III, 68.) —

Σχῆμα, τος, τό, (ab ἔχω) *habitus* a) de habitu externo vel universa conditione hominis externa Phil. II, 7. *σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος.* (Herodian. I, 9. 7. Polyb. I, 42. 3. Xen. Mem. II, 1. 22. III, 10. 5 et 7.) — b) *σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου* i. e. *praesens rerum status* vel *conditio* 1 Cor. VII, 31. (Jos. Arch. III, 12. 3. Xen. Cyr. VII, 1. 49.)

Σχίζω, f. *ίσω. findo, discindo* a) propr. aa) universe sq. accus. rei Joh. XIX, 24. XXI, 11. — Matth. XXVII, 51. Luc. V, 36. XXIII, 45. — *εἶδε — οὐρανούς* Marc. I, 10. vid. *ἀνοίγω.* — LXX pro בָּקַע Gen. XXII, 3. Jes. XLVIII, 21. pro קָרַע Jes. XXXVII, 1. (Xen. Cyr. V, 3. 49.) — bb) *εἰς δύο* Matth. XXVII, 51. Marc. XV, 38. Cf. sub *εἰς* p. 430 fin. observata. — b) metaph. *in partes* vel *factiones divido* Act. XIV, 4. *ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως.* XXIII, 7. (Diod. Sic. XII, 6. Xen. Symp. IV, 60. — *εἰς δύο γνώμας* Lucian. Asin. 54.) Saepius non legitur in N. T.

Σχίσμα, τος, τό, (a *σχίζω* findo; id, quod fissum est) 1) *fissura, ruptura* Matth. IX, 16. Marc. II, 21. (Simili modo LXX *σχισμή* forma feminina [unde forsan barbarum illud: hanc schismam tollamus?] pro סָעִיף Jes. II, 21.) — 2) metaph. *dissidium* Joh. VII, 43. IX, 16. X, 19. 1 Cor. I, 10. XI, 18. XII, 25. — Saepius non legitur in N. T.

Σχοινίον, ου, τό, (a *σχοῖνος,* funis; funis ex iuncis confectus) *funis.* Bis in N. T. Joh. II, 15. Act. XXVII, 32. LXX pro חֶבֶל 2 Sam. VIII, 2. XVII, 13. (Dem. 1145, 6. Theocr. Idyll. XXI. v. 11.)

Σχολάζω, f. *άσω,* (a *σχολή,* otium; otiosus sum, cesso a labore Xen. Oecon. VII, 1. Polyb. XI, 25. 7.) 1) *vaco rei, operam do rei,* sq. dat. rei [für etwas Zeit oder Musse haben cf. *Matthiae* §. 384. p. 721. *Winer* p. 84.] 1 Cor. VII, 5. *ἵνα σχολάζητε τῇ νηστείᾳ καὶ προσευχῇ.* (sq. dat. Herodian. I, 9. 8. IV, 11. 15. Xen. Cyr. VII, 5. 39. Dem. 594, 16.) — 2) *vacuus sum,* de loco, ut *εὑρίσκει σχολάζοντα* sc. *τὸν οἶκον* Matth. XII, 41. (*τῷ δήμῳ σχολάζοντα — ἀπέδειξε τὸν τόπον* Plut. vit. Cai. Gracch. c. 12.) Saepius non legitur in N. T.

Σχολή, ῆς, ἡ, (otium Xen. Mem. III, 9. 9. Aelian. V. H. II, 20. Artemid. II, 1. *σχολὴν ποιεῖσθαι* i. q. *σχολάζειν* studium impendere rei Xen. Mem. III, 9. 9.) *schola, die Schule.* Legitur tantum Act. XIX, 9. *διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ τυράννου τινός.* (Plutarch. de audiend. poet. c. 7. Mor. I. p. 57. ed. *Tauchn.* *ταῦτα γὰρ ἐν ταῖς σχολαῖς ἀκούομεν.* Plutarch. vit. Arati c. 29. *ὥστε καὶ τοὺς φιλοσόφους ἐν ταῖς σχολαῖς ζητοῦντες.* Strabo XIV. p. 463. *ἐν ᾧ σχολαὶ καὶ διατριβαὶ τῶν φιλοσόφων.* Aristot. Polit. V, 9.) Serioris aetatis esse hanc huius vocabuli significationem, docet *Lobeck* ad Phryn. p. 401.

Σώζω, f. *σώσω*, perf. pass. *σέσωσμαι* [cf. *Buttm.* §. 88, 6. 3. b. gram. max. Vol. I. §. 98. p. 436. *Matthiae* §. 188. p. 333.] a. 1. p. *ἐσώθην* [a forma antiquiore *σαόω* vid. *Buttm.* §. 89, not. 3. §. 101. gram. max. Vol. I. §. 100, not. 3. p. 448. Vol. II. §. 114. p. 231. *Matthiae* §. 191. p. 336.]

servo i. e. *salvum et incolumem praesto*, passiv. *salvus et incolumis evado*

a) universe i. e. *periclitantem aliquem servo* vel *salvum et incolumem praesto*, aa) sq. accus. pers. Matth. VIII, 25. XIV, 30. XXIV, 40. XXVII, 40. 42. 49. Marc. III, 4. XV, 30. 31. Luc. VI, 9. XXIII, 35. 37. 39. Act. XXVII, 20. 31. — *οὐκ ἂν* — *σὰρξ* i. e. *omnis σὰρξ periret* Matth. XXIV, 22. Marc. XIII, 10. (LXX Gen. XIX, 22. 1 Macc. X, 83. Lucian. D. D. III, 2. Xen. Anab. III, 2. 10.) — in sententia acuta Matth. XVI, 25. Marc. VIII, 35. IX, 24. — bb) addita praepos. motum indicante, ut *ἐκ* sq. genit. loci = *salvum e loco aliquo perduco* Jud. v. 5. Cf. *ἐκ* p. 453. — cc) sq. *ἐκ* c. genit. rei = *libero ex* vel *ab aliqua re*, ut *ἐκ θανάτου* Hebr. V, 7. *ἐκ τῆς ὥρας ταύτης* Joh. XII, 27. Cf. *ἐκ* p. 454. — (1 Macc. II, 50. Diod. Sic. I, 83. Artemid. II, 23. Xen. H. G. VII, 1. 16.)

b) ubi agitur de personis morbo laborantibus: *salvum et incolumem praesto*, sq. accus. Matth. IX, 22. Marc. VIII, 34. X, 52. Luc. VII, 50. VIII, 48. XVII, 19. XVIII, 42. Jac. V, 15. — Matth. IX, 21. Marc. V, 23. 28. VI, 56. Luc. VIII, 36. 50. Joh. XI, 72. Act. IV, 9. XIV, 9. (Diod. Sic. III, 57. Isaeus 7, 3.) —

c) ratione habita tum *τοῦ αἰῶνος τούτου*, inscitia, impietate, imbecillitate, miseriis et calamitatibus distincti, tum *αἰῶνος τοῦ μέλλοντος*, regni messiani inauguratione et bonorum omnis generis abundantia, pietate, libertate et felicitate insignis = *salvum praesto aliquem*, *ἐκ τοῦ αἰῶνος τούτου εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ*, *transferens eum*, uno verbo: *beatum reddo aliquem*, ita aa) de Jesu, meliora docendo, solatia optima admovendo, virtutis exactae exemplum praeeundo, peccatorum veniam conciliando, felicitatis tum nunc, tum olim obtinendae spem faciendo, *σώζοντι* aliquem, ita *α*) in locis, ubi dicitur *σώζειν τινὰ ἀπό τινος*, ut *ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν* Matth. I, 21. *ἀπὸ τῆς γενεᾶς* — *ταύτης* Act. II, 40. *ἀπὸ ὀργῆς* Rom. V, 9. — de *σώζειν ἀπό τινος* vid. sub *ῥύομαι* adnotata. — *β*) ubi *κρίνειν* et *σώζειν*, *ζημιοῦσθαι* et *σώζεσθαι* sibi opponuntur, vel ubi agitur de iudicio olim a Messia habendo Joh. III, 17. XII, 47. — bb) ubi Deus dicitur *σώζειν τινὰ εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ* 2 Tim. IV, 18. (ita *σώζειν τινὰ εἰς τόπον τινὰ* Diod. Sic. II, 48. Paus. VII, 16. 3. Cebet. tab. c. 27. Xen. Anab. VI, 4 vel 2. 8.) — cc) universe, i. e. ubi Deo moderante vel Jesu beneficio *σώζεσθαί τις* dicitur *α*) sq.

hess l. l. p. 82. *Schulz* l. l. p. 90. — Ita a) de cultoribus Jesu in unum coetum coniunctis, habentem Jesum τὴν κεφαλήν i. e. dominum imperantem et prospicientem, ita τὸ σῶμα τοῦ χριστοῦ, ὅ ἐστιν ἡ ἐκκλησία Col. I, 24. vel αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος, τῆς ἐκκλησίας v. 18. — 1 Cor. XII, 27. Eph. I, 23. IV, 12. V, 30. — abest αὐτοῦ 1 Cor. VI, 13. — ἓν σῶμα — ἐν χριστῷ i. e. *in der Verbindung mit Christus betrachtet* [vid. ἐν p. 535.] Rom. XII, 5. — absque τοῦ χριστοῦ vel ἐν χριστῷ 1 Cor. X, 17. XII, 13. Eph. II, 16. IV, 4. 16 bis. V, 23. Col. II, 19. III, 15. — b) de duabus personis in unum corpus vel in unum coniugium aut contubernium coniunctis 1 Cor. VI, 16. Cf. *Schulthess* l. l. p. 241. —

2) adhibetur circumscribendis eiusmodi personis, in quibus iudicandis et aestimandis respicitur maxime corpus eiusque conditio et indoles, *der Mensch rein körperlich gefasst* [universe, ut τὰ φίλτατα καὶ οἰκειότητα σώματα, de liberis Aeschin. c. Ctesiphont. p. 470. σώματα ἐλεύθερα Dem. 910, 13.) de servis = *mancipium*, Apoc. XVIII, 13. (Job. X, 11. 2 Macc. VIII, 11. Polyb. I, 63. 6. XII, 16. 5. Marc. Anton. I, 16. Plut. vit. Cimon. c. 9.) — Esse hunc huius voc. usum serioris aetatis, cum antiquior aetas dixerit σώματα δοῦλα, σώματα αἰχμάλωτα, σώματα οἰκετικά vel τῶν οἰκετῶν Dem. 480, 10. Aeschin. c. Timarch. p. 42. 120., docuit *Lobeck* ad Phryn. p. 378. — Cf. etiam *Schulthess* l. l. p. 242.

3) ex opp. τῆς σκιᾶς: *res ipsa* Col. II, 17. ἅ — μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα τοῦ χριστοῦ i. e. σῶμα δέ ἐστι τὸ σῶμα χριστοῦ. (Lucian. Hermotim. §. 79. οὐχὶ — τις φαίη, τὴν σκιὰν ὑμᾶς θηρεύειν, ἐάσαντας τὸ σῶμα. Jos. de bell. iud. II, 2. 5. σκιὰν αἰτησόμενος βασιλείας, ἧς ἥρπασαν ἑαυτῷ τὸ σῶμα.) Saepius non legitur in N. T.

Σωματικός, ή, όν, (a σῶμα) *corporeus, ad corpus pertinens*. Bis in N. T. Luc. III, 22. 1 Tim. IV, 8. (Polyb. IV, 5. 1. VI, 5. 7. VIII, 12. 9.)

Σωματικῶς, adv. *corporaliter, ut in corpore*. Semel in N. T. Col. II, 9. quo loco alii explicant: *vere* vel *revera* v. σῶμα no. 3.

Σώπατρος, ου, ὁ, *Sopater*, nom. propr. viri Act. XX, 4. commemorati.

Σωρεύω, f. εύσω, 1) *coacervo, congero*, sq. accus. rei et ἐπί τι Rom. XII, 20. LXX pro חָתָה cepit, imposuit Prov. XXV, 23. (Diod. Sic. I, 62. V, 46. Polyb. XVI, 11. 4. Herodian. IV, 15. 14.) — 2) *accumulo, impleo* [propr. Polyb. XVI, 8. 9. Herodian. IV, 8. 20] metaph. γυναικάρια σεσωρευμένα ἁμαρτίαις = *mulieres peccatis obrutae* 2 Tim. III, 6. — Saepius non legitur in N. T.

Σωσθένης, ου, ὁ, *Sosthenes*, nom. propr. viri christiani Act. XVIII, 17. 1 Cor. I, 1. obvii.

Σωσίπατρος, ου, ὁ, *Sosipater.* Nom. propr. viri christiani Rom. XVI, 21. commemorati.

Σωτήρ, ῆρος, ὁ, (a σώζω) *soter, servator, qui incolumem praestat aliquem et ad statum beatiorem evehit.* Appellatur hoc nomine in N. T. a) Deus Luc. I, 47. 1 Tim. I, 1. II, 3. IV, 10. Tit. I, 3. II, 10. III, 4. Jud. v. 25. LXX ita pro יֶשַׁע Ps. XXIV, 5. יְשׁוּעָה Jes. XII, 2. מוֹשִׁיעַ Jes. XLV, 15. 21. (Sirac. LI, 1. Eodem modo apud Graecos σωτήρ erat in nominibus Deorum, ut Jovis Xen. Cyr. VII, 1. 10. item Apollinis Dem. 1072, 18. τῶν διοσκούρων Aelian. V. H. I, 30.) — b) Jesus aa) quatenus erat is, qui Messiae nomine a Judaeis expectabatur Luc. II, 11. Act. XIII, 23. — bb) quatenus docendo, tranquillando, emendando hominum animos bene meruit de ipsorum salute Joh. IV, 42. Act. V, 31. Eph. V, 23. Phil. III, 20. 2 Tim. I, 10. Tit. I, 4. II, 3. III, 6. 2 Petr. I, 1. 11. II, 20. III, 2. 18. 1 Joh. IV, 14. (Simili modo viri bene de republica vel de singulis hominibus meriti σωτήρων nomine condecorabantur apud Graecos cf. Xen. H. G. IV, 4. 6. idem Ages. II, 13. Herodian. III, 12. 4. Plutarch. Vit. Arati c. 53. Appian. Bell. civ. II. p. 494. Anthol. gr. T. IV. p. 245. no. DCIX et ad h. l. *Jacobs.* T. XII. p. 203 et 204.) — Saepius non legitur in N. T.

Σωτηρία, ας, ἡ, 1) *conservatio, Rettung, Erhaltung* a) universe Act. XXVII, 34. Hebr. XI, 7. (2 Macc. III, 32. Jos. Ant. VII, 1. 1. VII, 8. 4. Aeschin. 20, 24. 72, 23.) — b) *liberatio* aa) universe Luc. I, 69. Vide de h. l. sub κέρας observata. — Act. VII, 25. (Jos. Ant. II, 9. 7.) — ἔκ τινος Luc. I, 71. Vide ἐκ p. 454. — bb) de liberatione ab adversariis = *victoria* Apoc. VII, 10. XIX, 1. ἡ σωτηρία τῷ θεῷ sc. ἐγένετο, *victoriam ab hostibus deportavit Deus.* — XII, 10. ἐγένετο ἡ σωτηρία — τοῦ θεοῦ *Dei erat victoria = Deus deportavit victoriam.* Vide γίνομαι p. 236. — Ita LXX et יְשׁוּעָה 1 Sam. XIV, 45. 2 Sam. V, 1. — 2) *salus, commodum* a) universe, iunct. c. παράκλησις 2 Cor. I, 6. — ἡμέρα σωτηρίας i. e. ἡμέρα *largiens* vel *efficiens* σωτηρίαν VI, 2 bis. — μετάνοια εἰς σ. sc. ἄγουσα [vid. εἰς p. 423. 430] 2 Cor. VII, 10. — Phil. I, 19. 2 Petr. III, 15. Vide de h. l. ἡγέομαι p. 696 fin. (Aesop. fab. 4. Aelian. V. H. IX, 21. Diod. Sic. XVI, 43. Herodian. I, 9. 1. Dem. 1394, 9.) — b) de felicitate per Jesum, de rebus divinis meliora docentem, dictis et factis virtutis studium adiuvantem, veniae peccatorum et spei melioris auctorem, cum nunc, tum olim obtinenda aa) proprie Luc. I, 77. Act. IV, 12. XIII, 26. — ὁδὸς σωτηρίας i. e. ὁδὸς εἰς σ. ἄγουσα XVI, 17. cf. *Winer* II. p. 59 fin. — Rom. I, 16. — X, 1 et 10. εἰς σ. = *ut felicitas a Christo sperata contingat.*

Vid. εἰς p. 429. — XI, 11. ἡ σ. τοῖς ἔθνεσιν sc. *contigit.* XIII, 11. Eph. I, 13. Phil. I, 28. II, 12. 1 Thess. V, 8. 9. 2 Thess. II, 13. 2 Tim. II, 10. III, 15. Hebr. I, 14. II, 3. 10. V, 9. VI, 9. IX, 28. 1 Petr. V, 9. 10. Jud. v. 3. — bb) metonym. pro: σωτήρ α) sensu christiano Act. XIII, 47. τοῦ εἶναί σου εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτης τῆς γῆς. — β) sensu iudaico i. e. pro: *Messias* Joh. IV, 22. Saepius non legitur in N. T.

Σωτήριος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a σωτήρ) *salutifer, salutaris,* a) universe Tit. II, 11. ἡ χάρις ἡ σωτήριος. (Sap. I, 14. Diod. Sic. XIV, 30. Lucian. Dial. Deorr. XXVI, 4. Xen. Mem. III, 3. 10.) — b) neutr. c. articulo substantivi vim habet [cf. *Winer* p. 91. *Matthiae* §. 269. p. 555.] = ἡ σωτηρία *felicitas* aa) propr. τοῦ θεοῦ i. e. *felicitas a Deo parata* Act. XXVIII, 28. — Ita LXX pro יְשׁוּעָה Ps. XCVIII, 2. — bb) metonym. pro ὁ σωτήρ, τοῦ θεοῦ, *quem Deus constituit σωτηρίας auctorem et largitorem* Luc. II, 20. III, 6. — cc) = *victoria,* ita περικεφαλαία τοῦ σωτηρίου Eph. VI, 17.— Ita LXX pro יְשׁוּעָה Jes. LIX, 17. Saepius non extat in N. T.

Σωφρονέω, ῶ, f. ήσω, (a σαός, σῶς sanus, φρήν mens) 1) *sanae mentis sum, mentis compos sum* Marc. V, 15. Luc. VIII, 35. (Herodian. IV, 14. 9. Apollod. Bibl. III, 5.) — 2) *moderatus sum, mihi tempero,* vel in pretio de me staluendo, ubi opp. ὑπερφρονεῖν Rom. XII, 3. φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν. Vide de h. l. εἰς p. 431. 2 Cor. V, 13. εἴτε σωφρονοῦμεν ὑμῖν i. e. *vestrum in commodum.* De quo dat. *Winer* p. 84. *Matthiae* §. 394. p. 722. *Buttm.* §. 120, 2. 3. — (Xen. Mem. II, 7. 8 et Cyr. III, 2. 2.) — vel universe: *temperantem me gero* Tit. II, 6. 1 Petr. IV, 7. (Xen. Mem. III, 5. 21.)

Σωφρονίζω, f. ίσω, (facio aliquem σώφρονα i. e. mentis compotem) *in officio contineo, adhortandi* sens. sq. accus., ita semel in N. T. Tit. II, 4. (Xen. Anab. V, 9. vel VI, 1. 28. VII, 7. 24 et Cyr. III, 1. 27.)

Σωφρονισμός, οῦ, ὁ, (a σωφρονίζω quod v., adductio ad mentem sanam) *adductio ad modestiam,* πνεῦμα σωφρονισμοῦ i. e. πνεῦμα reddens homines σώφρονας, ita semel 2 Tim. I, 7. (Jos. Ant. XVII, 9. 2. de bell. iud. II, 1. 3.)

Σωφρόνως, adv. (a σώφρων quod v.; sanae menti convenienter Plato republ. I, 6.) *caste, temperanter.* Semel in N. T. Tit. II, 12. (Herodian. V, 8. 3. Xen. Cyr. IV, 1. 15.)

Σωφροσύνη, ης, ἡ, (a σώφρων, quod v.) 1) *mentis sanitas* Act. XXVI, 25. ῥήματα σωφροσύνης i. e. *verba sobria* vel *sanam mentem prodentia.* Cf. sub σύνδεσμος adnotata. — (Xen. Mem. I, 1. 16.) — 2) *temperantia, moderatio, modestia* 1 Tim. II, 9. 15. (Cebet. Tab. c. 20. Plato

Phaedon. c. 13. ed. *Fischer* Aelian. V. H. II, 1. Quibus adde, quae de σωφροσύνης notione et natura habet Cicero Quaest. tusc. III, 8.) Saepius non legitur in N. T.

Σώφρων, ονος, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a σαός, σῶς sanus et φρήν mens; mentis compos Xen. Mem. III, 9. 4.) ***temperans, modestus, moderatus.*** Quater in N. T. 1 Tim. III, 2. Tit. I, 8. II, 2. 5. (Aelian. V. H. III, 30. Herodian. I, 2. 3. Polyb. III, 14. 4. Xen. Cyr. IV, 1. 25.)

T.

Ταβέρναι, ῶν, αἱ, *tabernae*, vox latina, **τρεῖς ταβέρναι**, *tres tabernae*, nomen ξενοδοχείου exstructi ad viam Appiam, ad quod devertebant viatores vino et cibo sese recreaturi. Ab urbe Roma uti aberant tres tabernae sex milliaria germanica, ita a foro Appii, distante a Roma urbe milliaria germanica octo, duo milliaria distabant Act. XXV, 15. (Cicero ad Attic. I, 13. II, 10.)

Ταβιθά, ἡ, *Tabitha*, nom. propr. mulieris Act. IX, 36. 40. commemoratae.

Τάγμα, τος, τό, (a τάσσω, ordino; propr. i. q. τὸ τεταγμένον dispositum, ordinatum; ordo, vel agmen militare ordine dispositum Jos. de bell. iud. III, 4. 2. Diod. Sic. XVII, 80.) *ordo constitutus, bestimmte Zeitfolge.* Extat tantum 1 Cor. XV, 23. ἕκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι, ad *normam ordinis ipsi constituti* = *tempore ipsi constituto.*

Τακτός, ή, όν, (a τάσσω, ordino, ordinatus) *statutus*, metaph. pro: *certus, status.* Legitur tantum Act. XII, 21. τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ. De dat. ubi quaeritur: quando? v. sub ἡμέρα p. 699 med. observata. — (LXX Job. XII, 5. Dionys. Hal. Ant. II, 74. Polyb. XXIX, 11. 8. III, 100. 6. Xen. H. G. VI, 1. 24. Thuc. IV, 65.)

Ταλαιπωρέω, ῶ, f. ήσω, (a ταλαίπωρος, quod v. graves labores sustineo Xen. Mem. II, 1. 18. Dem. 156, 25. Diod. Sic. XVII, 94.) *labores et aerumnas sustineo, miser sum.* Legitur tantum Jac. IV, 9. ταλαιπωρήσατε. (LXX Mich. II, 4. Polyb. III, 60. 3. Dem. 22, 24. Thuc. I, 99.)

Ταλαιπωρία, ας, ἡ, (a ταλαιπωρέω quod v. molestia ex labore Diod. Sic. I, 36. Polyb. III, 55. 6.) ***labores i. e. aerumna, miseria.*** Bis in N. T. Rom. III, 16. Jac. V, 1. — LXX pro הֹוָה Jes. XLVII, 11. שֹׁד Jes. LIX, 7. שֶׁבֶר ibid. (Diod. Sic. I, 56 et 64. Aelian. V. H. XIII, 38. Thuc. II, 49.)

Ταλαίπωρος, ον, ὁ, ἡ, — ον, τό (a ταλάω, τλάω, τλῆμι sustineo, tolero et πῶρος callus; qui graves labores sustinet;

aerumnosus, miser. Bis in N. T. Rom. VII, 24. Apoc. III, 17. (2 Macc. IV, 47. Tob. XIII, 11. Aesop. fab. 55. Cebet. Tab. c. 28. Dem. 548, 12.)

Ταλαντιαῖος, αία, αῖον, talentum pondere aequans, vocabulum ponderale, ductum a τάλαντον quod v. et cum quantitatis sit vocabulum, infixum habens iota ante αῖος tanquam propriam et necessariam sui generis notam cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 544. coll. p. 542 sq. — Semel in N. T. Apoc. XVI, 21. (Jos. de bell. iud. V, 6. 3. Diod. Sic. XIX, 45. Polyb. IX, 41. 8.)

Τάλαντον, ου, τό, (lanx, trutina Hom. Iliad. VIII, 69. ponderis genus = LXXX libras roman. et si sequeris *Biesterum* = LIII Pfund, XXII Loth et II Quentchen Diod. Sic. II, 9. Xen. Mem. III, 6. 14.) *talentum* i. e. *certa pecuniae summa talenti pondus habens, aequans LX minas atticas* vel *sex mille drachmas* vel 1350 *imperiales nostrae monetae* cf. *Perizon.* ad Aelian. V. H. I, 20 et 22. item Conversationslexicon Vol. IX. p. 665. 943. Paulo aliter *Böckh,* qui in libro: die Staatshaushaltung der Athener P. I. p. 16. drachmam atticam 5 Gr. 6 Pf. minam atticam 22 imperiales et 22 grossos, talentum atticum aequare dicit 1375 imperiales. His adde *Hartmann* tabellar. Uebersicht der gewöhnlichen altröm. Münzen nebst Vergleich. mit dem attischen Gelde besonders für das Zeitalter des Cicero und Augustus. Lips. 1828 — Matth. XVIII, 24. XXV, 15. 16. 20. 22. 24. 25. 28. — LXX pro כִּכָּר Exod. XXV, 39. XXXIX, 25. (Aelian. V. H. I, 20. Xen. Mem. II, 5. 2.)

Ταλιθά, vox syr. טְלִיתָא, *Talitha* i. e. *κοράσιον, puella.* Semel in N. T. Marc. V, 41.

Ταμεῖον, vel *ταμιεῖον, ου, τό,* (a ταμιεύω quaestor sum, med. ταμιεύομαι recondo; de scriptione ταμεῖον pro ταμιεῖον v. *Lobeck* ad Phryn. p. 493.) 1) *reconditorium,* de cella penuaria, *Vorrathskammer* Luc. XII, 24. — LXX pro אָסָם Deut. XXVIII, 8. מְזָוִים Ps. CXLIV, 13. (Diod. Sic. XX, 58. Theophr. Charact. VIII, 1. IV, 2. Xen. Mem. I, 5. 2.) — 2) *conclave, cubiculum* Matth. VI, 6. XXIV, 26. Luc. XII, 3. Ita LXX חֶדֶר Jes. XXVI, 20. (Sirac. XXIX, 12. Tob. VII, 17. Xen. H. G. V, 4. 5.)

Ταννῦν, vid. νῦν p. 131. ab initio.

Τάξις, εως, ἡ, (a τάσσω, ordino; dispositio Xen. Cyr. VIII, 3. 6. VIII, 7. 22.) *ordo* a) propr. *series, die Reihe, Folge in der Reihe* Luc. I, 8. In formula ἱερεὺς κατὰ τὴν τάξιν μελχισεδὲκ obvia Hebr. V, 6. 10. VI, 20. VII, 11. 17. 21. non nisi hanc vim habere: ἱερεὺς οὐ κατὰ τὴν τάξιν ἀαρών, docuit *Schulz* in Brief an d. Hebr. p. 186 et p. 150. (Dem. 32, 18.) — b) metaph. pro: *iustus ordo, bonus ordo,* de vita bene ordinata 1 Cor. XIV, 40. πάντα δὲ εὐσχημόνως

καὶ κατὰ τάξιν γενέσθω. Col. II, 5. Saepius non habetur in N. T.

Ταπεινός, ή, όν, (ductum, ut videtur, a *τάπης, δάπις, δαπετόν*, vel cum litterarum transpositione a *πεδεινός, πεδινός* a *πέδον* vid. *Passow* II. p. 827.) 1) *humilis* [i. e. depressus, non altus Xen. de re eq. I, 3. Polyb. IX, 43. 3. Strabo VI. p. 426.] i. e. *sorte humilis*, de pauperibus et miseris Luc. I, 52. *ὕψωσε ταπεινούς.* 2 Cor. VII, 6. *ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινούς.* Jac. I, 9. Ita LXX pro אֶבְיוֹן Jes. XXXII, 7. דַּךְ Ps. X, 18. דַּל Jes. XI, 4. עָנִי Ps. XVII, 30. רָשׁ 1 Sam. XVIII, 23. (Sirac. XII, 4. XIII, 22. Diod. Sic. I, 91. II, 4. Aelian. V. H. VI, 12. Polyb. XXV, 8. 1. Dem. 574, 24 et 25. Xen. Cyr. III, 3. 52. V, 1. 2.) — 2) metaph. *modestus, qui humilem se gerit.* Ex hebraica iudicandi ratione humilitatis notioni inclusam esse *virtutis* notionem, ut saepius ita, ad Jes. LVII, 15. observavit *Gesen.* Comment. in Jes. T. II. p. 222.— Matth. XI, 29. *ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ* de quo dat. vid. *Winer* p. 84. *Matthiae* §. 400, 6. p. 731. — Rom. XII, 16. 2 Cor. X, 1. Jac. IV, 6. 1 Petr. V, 5. LXX ita pro עָנִי Prov. III, 34. (Xen. Ages. XI, 11.) Saepius non legitur in N. T.

Ταπεινοφροσύνη, ης, ἡ, (a *ταπεινόφρων*, quod v.) *modestia.* Septies in N. T. Act. XX, 19. *δουλεύων τῷ κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης* Eph. IV, 2. Phil. II, 3. *τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγούμενοι προέχοντας ἑαυτῶν.* — De h. l. dat. vid. sub *ὑπερέχω* monita. — Col. II, 18. *θέλων ἐν τ.* Vid. *ἐν* p. 533. — v. 23. III, 12. 1 Petr. V, 5. Saepius non extat in N. T.

Ταπεινόφρων, ονος, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a *ταπεινός* et *φρήν*) *humili mente* vel *modeste de se statuens, modestus.* Semel in N. T. 1 Petr. III, 8. LXX pro שְׁפַל־רוּחַ Prov. XXIX, 23.

Ταπεινόω, ῶ, f. *ώσω*, *humilem reddo, deprimo, niedrig machen* a) propr., ut *πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται* Luc. III, 5. de h. l. futuro vid. ad *πληρόω* ab initio adnotata. — LXX ita pro שָׁפֵל Jes. XL, 4. — (Diod. Sic. I, 36. Strabo V. p. 347.) — b) metaph. aa) *deprimo* i. e. *in conditionem viliorem coniicio* med. *ταπεινοῦμαι*, *viliore sorte utor*, sq. accus. pers. 2 Cor. XI, 7. Phil. II, 8. *ἐταπείνωσεν ἑαυτόν.* IV, 12. — addito *πρός τινα*, ratione habita verbi *ἔρχεσθαι*, quod praecedit 2 Cor. XII, 21. — *οἶδα καὶ ταπεινοῦσθαι.* Ita LXX pro הִתְרוֹשֵׁשׁ Prov. XIII, 7. (Sirac. XIII, 8. Diod. Sic. XI, 38 et 71. Dionys. Hal. Ant. II, 5. Polyb. IX, 29. 11. Xen. Mem. III, 5. 4.) — bb) *fastum alicuius deprimo* passivum: *fastus meus deprimitur* med. *ipse fastum meum deprimo* i. e. *modestum me gero*, *inferiorem me esse altero agnosco*, sq. accus. Matth. XVIII, 4. XXIII, 12.— *πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν*

ὑψωθήσεται Luc. XIV, 11. XVIII, 14. — aorist. 1. pass. significatione media [vid. διακονέω] Jac. IV, 10. ταπεινώθητε ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 1 Petr. V, 6. ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ θεοῦ = ταπεινώθητε καὶ ὑποτάγητε ὑπὸ κ. τ. λ. — (Sirac. II, 17. III, 18. Diod. Sic. XIII, 24. Xen. Anab. VI, 3 vel 1. 18.) Saepius non legitur in N. T.

Ταπείνωσις, εως, ἡ, (a ταπεινόω, quod v.; depressio, humiliatio Polyb. IX, 33. 10.) *conditio vilis et abiecta, status miser alicuius* Luc. I, 48. Act. VIII, 33. Jac. I, 10. — Ita LXX pro עֳנִי Gen. XVI, 11. שֵׁפֶל Ps. CXXXVI, 23. עֹצֶר Jes. LIII, 8. (Sirac. II, 4. XI, 12. Diod. Sic. II, 45.) — genitivus adiectivi loco: Phil. III, 21. τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν pro: τὸ σῶμα ἡμῶν τὸ ταπεινόν. Cf. sub σύνδεσμος monita. — Habet hanc vocem, Polluci IV, 50. damnatam, Plato Legg. VII, 123. 375. T. VIII. Cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 352.

Τὰ πολλά v. πολύς p. 359.

Ταράσσω, ττω, f. ξω, (turbo, rühren, aufrühren) *commoveo, perturbo* a) propr. i. e. *huc illuc iactando turbo*, ut τὸ ὕδωρ Joh. V, 47. Ita LXX pro דָּלַח Ezech. XXXII, 2. Aesop. fab. 4. Dioscorid. II, 83 et 84. Lucian. Lexiphan. c. 4.) — b) metaphorice aa) pro *perturbo animum alicuius, ich setze Jemanden in eine unruhige Bewegung*, ταράσσομαι, *animo perturbor*, ut fit in rebus animum percellentibus et inopinatis, sq. accus. Act. XVII, 8. — ταράσσομαι, ἐταράχθην, τεταραγμένος εἰμί Matth. II, 3. XIV, 26. Marc. VI, 50. Luc. I, 12. Joh. XIV, 1. 27. 1 Petr. III, 14. — Ita LXX pro בָּהַל et נִבְהַל Gen. XLV, 3. חָמַר Ps. XXXVIII, 9. הֶעֱרִיץ Jes. VIII, 12. הִשְׁתּוֹמֵם Ps. CXLIII, 4. זָעַף Gen. XL, 6. (Aesop. fab. 37. Aelian. V. H. IX, 20. Herodian. I, 14. 3. Xen. Mem. II, 4. 6.) — bb) trop. pro: *contristo aliquem, tristitia afficio*, ἐμαυτόν = ταράσσομαι, *tristitia moveor* Joh. XI, 33. — ταράσσομαι τῷ πνεύματι Joh. XIII, 21. — XII, 27. — Ita LXX pro נִכְמַר Gen. XLIII, 30. — cc) pro: *dubium et ancipitem reddo aliquem, labefacto*, τινά τινι Act. XV, 24. — τινά Gal. I, 7. V, 10. (Xen. Mem. II, 6. 17. *perturbo animos* Cic. Tuscul. III, 2. *concutere mentes* Lucan. IV, 235.) Saepius non extat in N. T.

Ταραχή, ῆς, ἡ, (a ταράσσω quod v.) *commotio, perturbatio* a) propr., ut τοῦ ὕδατος Joh. V, 4. — b) metaph. de civitatis perturbatione: *tumultus, seditio* Marc. XIII, 8. Saepius non legitur in N. T. (Diod. Sic. I, 66. Polyb. III, 9. 9. Herodian. I, 12. 12. Xen. Vectig. V, 8.)

Τάραχος, ου, ὁ, (a ταράσσω quod v.) *commotio, perturbatio* a) *consternationis, terroris* sens. Act. XII, 18. ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις. Ita LXX pro מְהוּמָה 1 Sam. V, 9. — b) *contentionis* sens. τάραχος οὐκ ὀλίγος

περὶ τῆς ὁδοῦ Act. XIX, 23. (de animi perturbatione Xen. Anab. I, 8. 2.)

Ταρσεύς, *έως*, *ὁ*, ***Tarseus***, ***e Tarso oriundus*** Act. IX, 11. XXI, 39.

Τάρσος, *ου*, *ἡ*, et *ταρσοί*, *ῶν*, *αἱ*, ***Tarsus***, urbs Ciliciae metropolis, magna hominibusque frequentissima, sita ad fluvium Cydnum, permeantem ac dividentem Tarsos in duas partes sic, ut ex una duas fere urbes faceret, unde etiam pro ταρσός, plur. ταρσοί appellabatur. Litteris graecis uti maxime floruit et cives habuit eruditionis laude celebratissimos, ita abundabat etiam scholis philosophorum Strabo XIV, p. 463. ed. *Casaub.* Libertate ab Augusto donata legibus quidem et magistratibus suis regebatur atque immunis erat tum a iurisdictione praesidis rom. tum a praesidiis Romanorum, imperium tamen et maiestatem populi romani ut agnosceret et auxilia mitteret contra hostes, edictis sancitum erat. Neque tamen coniunctam fuisse cum ista libertate urbis tarsensis civitatem romanam, ex eo intelligitur, quod Paulum, quem audivisset Tarsensem esse Act. XXI, 39. tribunus militum flagris explorare iuberet Act. XXII, 24. tum demum mutans sententiam, cum civem romanum sese diserte professus esset Paulus Act. XXII, 27 sqq. — Act. IX, 30. XI, 25. XXII, 3. — (Diod. Sic. XIV, 20. XX, 108. Appian. bell. civ. V. p. 1077. Strabo l. l. Hirt. de bell. Alex. 66. ταρσοί Xen. Anab. I, 2. 23.) Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 683.

Ταρταρόω, *ῶ*, f. *ώσω*, (a τάρταρος tartarus, ex opinione veterum locus subterraneus Hom. Iliad. VIII, 16. Apollodor. Bibl. I, 1. 2. ubi impii versari et malefactorum poenas luere putabantur. Qui locus cum simillimus esset Judaeorum Gehennae, Tartari vocabulo usi sunt in gehenna sua designanda) *in tartarum detrudo*. Semel in N. T. 2 Petr. II, 4. ταρταρώσας i. q. ῥίψας εἰς τάρταρον ita Hom. Iliad. VIII, 13. vel καταταρταρώσας ap. Sext. Empiric. Pyrrh. Hypotyp. III, 24 et Apollod. Bibl. I, 1. 2. Schol. Ven. ad Iliad. XIV, 295. Vide *Meinecke* de Euphorione Chalcid. p. 171. —

Τάσσω, vel *ττω*, f. *τάξω*, (ordino i. e. ordine certo colloco Thuc. I, 48. Xen. Mem. III, 1. 7.) ***constituo*** i. e. a) ***ich stelle, ordne***, sq. accus. pers. aa) et εἴς τι, ut ἐμαυτὸν εἰς διακονίαν τινὶ = ***ministeria alicui praestare volo*** i. e. ***ministerio alicuius me consecro*** 1 Cor. XVI, 15. (Xen. Mem. II, 1. 11. εἰς τὴν δουλείαν — ἐμαυτὸν τάττω. II, 1. 9. ἐμαυτὸν — τάττω εἰς τοὺς βουλομένους — βιοτεύειν. Dem. 348, penult. εἰς τίνα τάξιν ἔταξεν — ἑαυτὸν ἐν τῇ πολιτείᾳ.) — ὅσοι — αἰώνιον concise pro: ὅσοι τεταγμένοι ἦσαν εἰς τοὺς λαβόντας [vel εἰς τὴν τάξιν τῶν λαβόντων] τὴν ζωὴν αἰώνιον i. e. ***quos voluit Deus esse inter eos, quibus contingeret vita et felicitas aeterna*** Act. XIII, 48. — αἱ — εἰσι sc. εἰς τὴν τάξιν

ταύτην Rom. XIII, 1. — bb) ὑπό τι, *sub aliquid* = *ich ordne unter*, ut ὑπὸ ἐξουσίαν, *sub imperium* Luc. VII, 8. (ὑπό τινα Diod. Sic. IV, 9. Polyb. V, 65. 7.) — b) = *verordnen, bestimmen, verfügen, befehlen*, passiv. τάσσεταί μοι τι *constituitur mihi aliquid, imponitur mihi aliquid* aa) sq. accus. c. inf. Act. XV, 2. (Xen. Anab. III, 1. 25. τινί et inf. Aelian. V. H. XIV, 22. — τάττεται sq. inf. Xen. Hier. X, 4. Cyr. IV, 5. 11.) — bb) τινί τι Act. XXVIII, 13. de h. l. medio vim activi habente vid. sub ἐκτίθημι monita. (τάσσειν τινί τι Aelian. V. H. XI, 9. Xen. H. G. I, 5. 7.) — cc) τινί sq. inf. Act. XXII, 10. (Xen. de rep. Laced. XI, 6. τοῖς δὲ ἕπεσθαι τέτακται.) — abest infin., ut πορεύεσθαι e contextu facile addendus Matth. XXVIII, 16. de h. l. medio activi vim habente vid. paulo ante observata. — Saepius non extat in N. T. —

Ταῦρος, ου, ὁ, *taurus*. Quater in N. T. Matth. XXII, 4. Act. XIV, 13. Hebr. IX, 13. X, 4. LXX pro שׁוֹר Gen. XLIX, 6. פַּר Gen. XXXII, 15. (Diod. Sic. IV, 50. Plutarch. apophth. Antioch. Mor. II. p. 35. ed. *Tauchn.* Herodian. V, 5. 16. Xen. Anab. II, 2. 9.)

Ταὐτά, Crasis pro: τὰ αὐτά, *eadem illa*. Luc. VI, 23. 26. XVII, 30. 1 Thess. II, 14. Cf. *Buttm.* §. 27. not. 4. gram. max. Vol. I. §. 29. p. 113 sq. *Matthiae* §. 53. p. 120. *Winer* p. 30.

Ταφή, ῆς, ἡ, (a θάπτω sepelio) *sepultura*. Legitur tantum Matth. XXVII, 7. εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις. De dat. com modi, *für* vid. sub σωφρονέω observata. — LXX pro קְבוּרָה Deut. XXXIV, 6. קֶבֶר Jes. LIII, 9. (Diod. Sic. I, 72. Aelian. V. H. IV, 7. Herodian. VIII, 5. 18. Dem. 499. penult. Xen. Ages. XI, 16.)

Τάφος, ου, ὁ, (a θάπτω sepelio, sepultura) *sepulcrum*. Legitur in N. T. a) propr. Matth. XXIII, 27. 29. XXVII, 61. 64. 66. 68. XXVIII, 1. LXX pro קְבוּרָה Gen. XLVII, 30. קֶבֶר Gen. XXIII, 4. (Jos. Arch. VII, 15. 3. Diod. Sic. I, 64. Aelian. V. H. VIII, 16. Dem. 1393, 1. Xen. Mem. II, 2. 13.) — De sepulcris Hebraeorum vide, quae ad voc. μνῆμα adnotata sunt. — b) metaph. Rom. III, 13. ubi hominum pravorum λάρυγξ comparatur sepulcro aperto. Saepius non reperitur in N. T.

Τάχα, adv. (a ταχύς neutr. plur. τάχεα, η; properanter, cito Xen. H. G. VII, 4. 34. Polyb. XVIII, 20. 9.) *fortassis, forsan*. Bis in N. T. Rom. V, 7. Philem. v. 15. (Lucian. Dial. Deorr. VI, 6. Aeschin. Dial. Socr. I, 2. Xen. Anab. V, 2. 17.)

Ταχέως, adv. (a ταχύς) *celeriter, cito, quam primum* a) propr. Luc. XIV, 21. ἔξελθε ταχέως. XVI, 6. ταχέως γράψον. Joh. XI, 31. 1 Cor. IV, 19. Gal. I, 6. Phil. II, 19. 24. 2 Tim. IV, 9. LXX pro מַהֵר Prov. XXV, 8. בִּמְהֵרָה Coh. IV, 12. (Ce-

bet. Tab. c. 31. Polyb. I, 60. 10. Dem. 981, 25. Xen. Cyr. I, 4. 20.) — b) *inconsiderantiae notione adiuncta = übereilt, zu schnell* 2 Thess. II, 2. 1 Tim. V, 29. — (Sap. XIV, 28.)

Ταχινός, ή, όν, *celer, repentinus*, de rebus, quae vel mox vel repente eventurae sunt; bis in N. T. legitur 2 Petr. I, 14. II, 1. LXX pro מַהֵר Jes. LIX, 7. (Sapient. XIII, 2. Sirac. XVIII, 26. Anthol. gr. T. I. p. 168. T. II. p. 108. ed. *Jacobs*.)

Τάχιον, adv. (propr. neutr. comparativi ταχίων, ducti ab adiectiv. ταχύς. Esse hanc comparativi formam serioris aetatis, [Diod. Sic. II, 5. XX, 92.] cum melioris notae scriptores, si a paucis discesseris exemplis, librariorum ignorantia fortasse vitiatis, habeant θᾶσσον, confirmavit *Lobeck* ad Phryn. p. 77. *Passow* II. p. 833.) *celerius, citius*, Joh. XX, 4. Hebr. XIII, 19. — suppressa comparatione, ut τάχιον ἔρχομαι = *citius venio*, scil. quam cogitaveram 1 Tim. III, 14. Hebr. XIII, 23. — ὃ ποιεῖς, ποίησον τάχιον sc. *quam ante apud animum constitueras* Joh. XIII, 27. (Sap. XIII, 9. 1 Macc. II, 40.) Vide sub καινός p. 778 adnotata. — Saepius non extat in N. T.

Τάχιστα, adv. (neutr. plur. superlat. a ταχύς) *celerrime*. Semel in N. T. ὡς τάχιστα Act. XVII, 15. (Xen. Cyr. I, 5. 14.)

Τάχος, εος, ους, τό, *celeritas*, ἐν τάχει *celeriter* v. ἐν p. 520 sq. — Ita sexies in N. T. Luc. XVIII, 8. Act. XII, 7. XXII, 18. XXV, 4. Rom. XVI, 20. Apoc. I, 1. LXX pro מַהֵר Deut. IX, 3. מְהֵרָה Deut. XI, 17. כִּמְעַט Ps. II, 12. (Sirac. XXVII, 3. Diod. Sic. XVI, 35.) —

Ταχύ, neutr. adiect. ταχύς adverbialiter positum cf. *Matthiae* §. 446. p. 833. — 1) *cito, celeriter* Matth. V, 25. XXVIII, 7. 8. [Marc. XVI, 8.] Joh. XI, 29. Apoc. II, 5. 16. III, 11. XXII, 7. 12. 20. LXX pro מַהֵר Deut. IX, 12. מְהֵרָה Jes. V, 26. (Sirac. XIX, 4. 2 Macc. III, 31. Dem. 1432, 25. Xen. Cyr. I, 1. 1.) — 2) *facile* Marc. IX, 39. (Xen. Cyr. V, 1. 4.) Saepius non habetur in N. T.

Ταχύς, εῖα, ύ, *celer, festinans*. Extat tantum Jac. I, 19. ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι. Cf. εἰς p. 434 sq. — LXX pro מָהִיר Esr. VII, 6. מַהֵר Zeph. I, 14. (Sirac. V, 11. Herodian. II, 9. 2. Xen. Mem. IV, 2. 25.)

Τέ, partic. enclit. *que, und*; legitur in N. T., ut apud Graecos A) semel posita atque postponi solet vocabulo, ad quod pertinet AA) universe, ut κατενύγησαν — εἶπόν τε Act. II, 37. IV, 33. V, 19. 35. 42. VI, 7. 13. VIII, 1. 3. 6. 13. 25. 31. IX. 15. 18. 24. X, 22. 28. 33. 48. XI, 13. 21. 26. XII, 6. 8. — εἶπε — συνιδών τε v. 12. coll. v. 11. XIII, 4. XV, 4. 5. 39. XVI, 13. 23. 34. XVII, 5. 19. 26. XVIII, 11. coll. v. 7. — v. 26. XIX, 11. 12. 18. 29. XX, 3. 7. 35.

XXI, 11. 18. 20. XXIII, 10. 24. 35. XXIV, 5. — v. 22 et 23. *εἰπὼν — διαταξάμενός τε.* — v. 23. *τηρεῖσθαι αὐτὸν ἔχειν τε ἄνεσιν.* — v. 27. XXV, 16. XXVI, 10. 11. 20. XXVII, 3. 5. 8. 17. 21. 29. 43. — *διαμαρτυρόμενος — πείθων τε.* XXVIII, 23. Rom. II, 19. VII, 7. XIV vel XVI, 25. 1 Cor. IV, 21. Hebr. I, 3. VI, 5. IX, 1. XII, 2. Jud. v. 6. [Apoc. XXI, 12.] — (Herodian. I, 2. 3. Xen. Cyr. II, 1. 19. VIII, 7. 7.) — BB) praecedente duplici *μήτε: μήτε — μήτε — τε, neque — neque — que* Act. XXVII, 20. (Xen. Anab. IV, 4. 6.)— CC) sequens habet participium: *συμβούλιόν τε λαβόντες* Matth. XXVIII, 12. *τήν τε ἐπαγγελίαν — λαβὼν* Act. II, 33. *ἐφ' ἱκανόν τε ὁμιλήσας* XX, 11. — DD) quum integra orationis membra per *τε* adnectuntur, ita hoc fieri solet, ut eo modo addantur, quae tamquam non necessaria praecedentibus accedunt — idque Latini per *que* indicant" *Herm.* ad Vig. p. 835.— Joh. IV, 42. VI, 18. Act. I, 15. III, 10. IV, 13. —

B) refertur ad *καί*: *τε καί*, item *τέ — καί que et, que — et, non solum, sed etiam, cum — tum, tum — tum,* arctissime nectit orationis membra interno vinculo cohaerentia i. e. AA) nectit propositiones integras, ut *λαβὼν σπόγγον, πλήσας τε ὄξους καὶ περιθεὶς καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτόν* Matth. XXVII, 48. *ὅπως τε παρέδωκεν αὐτὸν — καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν* Luc. XXIV, 20. *ἐκάθισέ τε ἐφ' ἕνα ἕκαστον — καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες* Act. II, 3. — VIII, 28. IX, [6.] 29. X, 2. XIV, 21. XVI, 26. XIX, 6. XXI, 30. XXII, 7. Hebr. VI, 4. (Lucian. D. D. XVIII, 1. Thuc. IV, 46.) cf. *Matthiae* §. 626. p. 1275. *Buttm.* §. 136. *Bornem.* in *Rosenm.* Rep. II. p. 243. — BB) nectit infinitivos ab eodem verbo pendentes, ut *ἐὰν ἄρξηται — ἐσθίειν τε καὶ πίνειν* Luc. XII, 45. Act. I, 1. (Lucian. D. D. XIX, 4.) — CC) copulat nomina, item adverbia a) sive arctissime coniuncta intervenientibus *τε καί*, ut *φόβητρά τε καὶ σημεῖα* Luc. XXI, 11. XXII, 66. Act. II, 9. 10. 11. IV, 27. V, 14. VIII, 12. IX, 2. 24. XIV, 1. 5. XV, 9. XVIII, 4. XIX, 10. 17. XX, 21. XXI, 12. XXII, 4. XXVI, 3. Rom. I, 12. 14 bis. III, 9. X, 12. 1 Cor. I, 2. 24. 30. Hebr. II, 4. IV, 12 bis. V, 1. 7. VI, 19. VIII, 3. IX, 9. XI, 32 bis. Jac. III, 7 bis. — *πανταχῇ τε καὶ πανταχοῦ* Act. XXIV, 3. (Cebet. tab. c. 2 et 17. Lucian. D. D. XX, 18. Xen. H. G. I, 1. 29 et 35.) — b) sive *τε* inter et *καί* interseratur vocabulum aliquod, ut *ἀνεῦρον τήν τε μαριὰμ καὶ τὸν ἰωσήφ* Luc. II, 16. *ὅ, τε πιλάτος καὶ ὁ ἡρώδης* XXIII, 11. — Joh. II, 5. Act. I, 8. V, 24. VI, 12. VIII, 38. X, 39. [XIII, 2.] XVII, 10. 14. XVIII, 5. XXI, 25. XXVI, 30 bis. — *μαναήν τε — καὶ σαῦλος* Act. XIII, 1. [Eph. I, 10.] Phil. I, 7. Hebr. II, 11. IX, 2. 19.— *σεισμοί τε μεγάλοι καὶ λιμοί* Luc. XXI, 11. *ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ ἕλληνι* Rom. I, 16. II, 9. 10. (Cebet. tab. c. 2. Aelian. V. H. III, 1. Lucian. D. D. XV, 1. Xen. Mem. I, 1. 3.) — —

c) vocabulum, praecedens particulam τε, cogitatione repetendum est post καί aa) universe, ut πολλά τε τέρατα καὶ σημεῖα pro: πολλά τε τέρατα καὶ πολλὰ σημεῖα Act. II, 43. ὅ, τε πέτρος καὶ ἰάκωβος pro: καὶ ὁ ἰάκωβος Act. I, 13. XIII, 1. Rom. I, 20. — bb) ubi particulam τε praecedit praepositio, ut ἀπό τε τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν pro: καὶ ἀπὸ τῶν προφητῶν sc. exordiendo Act. XXVIII, 23. μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν Act. XV, 9. σύν τε τοῖς χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσι pro: καὶ σὺν τοῖς ἀνδράσι. XXV, 23. (Herodian. VI, 3. 2. Aelian. V. H. III, 1. Pausan. X, 37. 2. et quae habet *Schäfer* ad poet. gnomm. p. 366 sq.)— cc) ubi pronom. relat. antecedit particulam τε, ut ὧν [i. e. per attractionem: τούτων ἅ] τε οἱ προφῆται — καὶ μωϋσῆς pro: καὶ ἃ μωϋσῆς Act. XXVI, 22. Cf. *Matthiae* §. 626. p. 1277. *Schäfer* l. l. *Bornem.* in *Rosenm.* Rep. II. p. 290 sq. *Elmsley* ad Eur. Heraclid. v. 622. — — dd) nectit τε καί notiones contrarias, ut συνήγαγον πάντας — πονηρούς τε καὶ ἀγαθούς Matth. XXII, 10. ἀνάστασιν νεκρῶν — δικαίων τε καὶ ἀδίκων Act. XXIV, 15. — μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ XXVI, 22. πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ Hebr. V, 14. Cf. *Matthiae* l. l. p. 1276. *Elmsley* ad Sophocl. Oed. Col. v. 808. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 655. — — DD) ponitur τε καί pro simplici καί a) universe Act. XIX, 27. Vide de h. l. sub καί p. 778 adnotata. — b) additur ex abundanti particulae ἔτι Act. XXI, 28. Vide ad h. l. sub καί p. 778 monita.

C) particulae τε respondet δέ: τε — δὲ *que* — *vero* „saepe sibi τε et δέ respondent, ubi singula membra et verbum suum habent et res eiusmodi est, ut, quae per τε et partes disiungi coeperant, etiam opponi sibi possint“ *Herm.* ad Eur. Med. v. 431. p. 362 sq. ed. Lips. *Stallbaum* ad Plat. Phileb. p. 36. *Matthiae* §. 626. p. 1276. *Bornem.* ad Xen. Cyr. II, 1. 22. — ut εἶπέ τε πρὸς αὐτούς — οἱ δὲ εἶπον Act. XIX, 3. εἶπέ τε — εἶπον δέ XXII, 8 coll. v. 10. — XXII, 28.

D) τε γάρ, ita legitur, ut τε nectat, γάρ rationem reddat Rom. I, 26. VII, 7. Hebr. II, 11. (Xen. Mem. I, 1. 3.) — de τε καί praecedente τε γάρ Rom. I, 27. vide sub καί p. 778 observata.

E) τε — τε, *que* — *que* AA) universe Act. II, 46. XVI, 11. 12. XVII, 4. XXVI, 16. Hebr. VI, 2. (Herodian. I, 2. 6. Xen. Cyr. I, 3. 10.) — cf. *Matthiae* l. l. p. 1275. *Bornem.* in *Rosenm.* Rep. II. p. 243. *Viger.* p. 518. — BB) ἐάν τε — ἐάν τε *sive* — *sive* Rom. XIV, 8. — de ἐάν τε καί 2 Cor. X, 8. vide ἐάν τε p. 343. et de εἴτε — εἴτε p. 373. — Saepius non extat in N. T.

Τεῖχος, εος, ους, τό, *moenia*, *murus*, quo urbs circumdatur Act. IX, 25. 2 Cor. XI, 33. Hebr. XI, 30. Apoc. XI, 12. 15. 17—19. Saepius non legitur in N. T. LXX pro חוֹמָה

s. VI, 5. 20. (Diod. Sic. IV, 52. Herodian. VIII, 6. 3. Plut. ophth. Agathoc. Mor. II. p. 13. ed. *Tauchn.* Xen. Mem. I, 9. 7.)

Τεκμήριον, ίου, τό, (a τέκμαρ finis Hom. Odyss. , 373. signum et documentum Hom. Iliad. I, 526.) *signum, quo aliquid certo cognoscitur, documentum certum et in- bitatum.* Legitur tantum Act. I, 3. — (3 Macc. III, 24. od. Sic. I, 10 et 65. Philostr. vit. Soph. II, 14. 2. Lysias 6, 7. Aristot. Rhet. I, 2. 40. Xen. Mem. I, 1. 2.)

Τεκνίον, ου, τό, (demin. a τέκνον quod v.) *filiolus, iola* [propr. Anthol. gr. T. III. p. 44. 48. ed. *Jacobs.*) me- ph. in blandis compellationibus pro: *carissime,* plur. τεκνία *rissimi.* Joh. III, 33. Gal. IV, 19. 1 Joh. II, 1. 12. 28. III, 18. IV, 4. V, 21.

Τεκνογονέω, ῶ, f. ήσω, (a τεκνογόνος, liberos pro- eans) *liberos procreo.* Legitur tantum 1 Tim. V, 14. (An- ol. gr. T. II. p. 202. ed. *Jacobs.*)

Τεκνογονία, ας, ἡ, (v. τεκνογονέω) *liberorum pro- eatio.* Semel in N. T. 1 Tim. II, 15.

Τέκνον, ου, τό, (a τίκτω) 1) *filius, filia,* τὰ τέκνα *beri* A) propr. a) universe i. e. *Kind* aa) singul. Marc. III, 12. Luc. I, 7. Act. VII, 5. Apoc. XII, 4. — bb) plural. *beri* Matth. II, 18. VII, 11. X, 21. XV, 26. XVIII, 25. XIX, 29. XII, 24. XXVII, 25. Marc. VII, 27. X, 29. 30. XII, 19. Luc. 17. XI, 13. XIV, 26. XVIII, 29. XX, 31. XXIII, 28. Act. XI, 5. 1 Cor. IV, 14. 2 Cor. VI, 13. XII, 14. Gal. IV, 27. ph. VI, 1. 4. Col. III, 20. 21. 1 Thess. II, 7. 11. 1 Tim. I, 4. 12. V, 4. Tit. I, 6. 2 Joh. v. 4. 13. — Ita LXX pro בן Hos. II, 4. — (Ceb. tab. c. 8. Xen. Mem. II, 2. 4. Diod. c. XVIII, 24.) — b) = *filius* aa) sing. Matth. XXI, 28. Luc. , 48. XV, 31. Phil. II, 22. Apoc. XII, 5. (Herodian. VII, 10. 4.) — bb) plural. Matth. XXI, 28. Act. XXI, 21. —

B) ex Hebraeorum more, magistros cum patribus, discipu- s cum filiis comparandi = *der geistige Sohn Jemandes* [vid. ab γεννάω p. 226 observata] a) absolute 2 Tim. I, 2. Phi- m. v. 10. 3 Joh. v. 4. — b) addito vel: ἐν κυρίῳ i. e. *ominum quod attinet* [vid. ἐν p. 521.] aut ὢν ἐν κ. *betrach- t in der Verbindung mit dem Herrn* [vid. ἐν p. 521. 535.] Cor. IV, 17. — vel: ἐν πίστει i. e. *ratione habita doctri- ae, quam profitetur* [vid. ἐν p. 521.] 1 Tim. I, 2. — κατὰ οινὴν πίστιν Tit. I, 4. — Ita LXX υἱός de discipulo et hebr. 1 Regg. XX, 35. 2 Regg. II, 3. 5. — C) in blandis com- ellationibus, ubi Vocat. *fili, mi fili, filii* pro: *carissime, ca- issimi* Matth. IX, 2. Marc. II, 5. X, 24. Luc. XVI, 25. 1 Tim. 18. 2 Tim. II, 1. (Herodian. I, 6. 12. Achill. Tat. Lib. VIII.

p. 469.) cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 334. — D) ad normam hebr. בֵּן iunctum c. nominibus urbium respondet Latinorum: *incola, civis* Matth. XXIII, 37. Luc. XIII, 34. XIX, 44. Gal. IV, 25. Ita LXX *τέκνα* et hebr. בָּנִים Joel. II, 23. Zach. IX, 13. — E) *τέκνα τοῦ θεοῦ, filii Dei* i. e. a) *Deo imprimis cari et dilecti, Lieblinge, Schützlinge Gottes*, ita aa) de populo israelitico Joh. XI, 52. Ita LXX *υἱὸς τοῦ θεοῦ* pro בֵּן Hos. XI, 1. — bb) de quibuscunque a Deo dilectis et beneficiis ab eo ornatis Joh. I, 12. Rom. VIII, 16. 17. 21. IX, 7. Gal. IV, 28. Eph. V, 1. Phil. II, 15. 1 Joh. III, 1. 2.— b) emphat. i. e. *genuinus filius* metaph. *filius Dei patris indolem referens* 1 Joh. III, 10. V, 2.

2) *unus ex posteris, Abkömmling, τὰ τέκνα, posteri, nepotes* Matth. III, 9. Luc. III, 8. Act. II, 39. XIII, 33. Rom. IX, 7. Gal. IV, 31. — *τέκνα τῆς σαρκός* i. e. *posteri, qua natales* Rom. IX, 8. ibid. *τέκνα τῆς ἐπαγγελίας* i. e. *posteri vi promissionis* Rom. IX, 8. Gal. IV, 28. — IV, 31. Apoc. II, 23. Ita LXX pro אַחֲרִית Ps. CVIII, 13. Jer. XXXI, 17. (Ita *παίδες κώων, δηλίων* Aelian. V. H. I, 29. III, 1. IV, 28.) — b) emphat. i. e. *genuina proles* metaph. *proles patris animum et mentem referens, similitudinis* notione inclusa Joh. VIII, 39. 1 Petr. III, 6. —

3) *is, ad quem pertinet aliquid, in quo est virtus vel vitium*, item *cui obtigit sors* genitivo nominis, iuncti c. voci *τέκνον* indicata, ut *τῆς σοφίας* Matth. XI, 19. Luc. VII, 35. *φωτός* = *πεφωτισμένος* Eph. V, 8. *ὑπακοῆς* = *ὑπήκοος* 1 Petr. I, 14. *κατάρας* = *ἐπικατάρατος* 2 Petr. III, 14. *τῆς ὀργῆς* Eph. II, 3. — Ita LXX et בֵּן Deut. XXV, 5 coll. Jes. LVII, 4. — Cf. *Gesen.* p. 646 sq. *Ewald* p. 573. *Winer* p. 93. *Fritzsche* l. l. p. 314. — Saepius non legitur in N. T.

Τεκνοτροφέω, ῶ, f. *ήσω*, (a *τέκνον* et *τρέφω* alo) *liberos educo.* Semel in N. T. 1 Tim. V, 10.

Τέκτων, ονος, ὁ, (a *τίκτω, τέκω*, procreo, propr. procreator, Erzeuger Aeschyl. Suppl. 609. artifex) *faber lignarius.* Bis in N. T. Matth. XIII, 55. Marc. VI, 15. ad quem locum tenendum est, ut alios Judaeorum doctores, ita Jesum etiam cum doctoris munere simul artem tractasse. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 330. LXX pro חָרָשׁ 2 Regg. XXII, 6. (Dionys. Hal. Ant. IV, 17. Xen. Mem. I, 2. 37 et Ages. I, 26.)

Τέλειος, εία, ον, perfectus i. e. [propr. ad finem perductus, absolutus] *in quo nihil desideratur, quod adesse debet* a) universe 1 Cor. XIII, 10. *τὸ τέλειον* i. e. *conditio perfecta* — *ἀγάπη* 1 Joh. IV, 18. *δώρημα* Jac. I, 17. *ἔργον* v. 4. *νόμος* v. 25. (Aquila *στάθμον τέλειον* habet Prov. XI, 1.) — b) relate ad mores et animum: *moralisch vollkommen* Matth. V, 48. *τέλειοι, ὥςπερ ὁ πατὴρ ὑμῶν*, XIX, 21. *εἰ θέλεις τέλειος εἶναι.* Rom. XII, 2. Phil. III, 15. Col. I, 28. IV, 12.

Jac. III, 2. LXX pro תָמִים Gen. VI, 9. (Siracid. XLIV, 17.) — e) de aetate: *adultus* [propr. Polyb. V, 29. 2. Aelian. V. H. XIII, 1. Apollod. Bibl. I, 2. 1. Xen. Cyr. VIII, 7. 6.] metaph. de hominibus adultis vel mente τοῖς φρεσί 1 Cor. XIV, 20. Cf. *Winer* p. 84. *Matthiae* §. 400, 6. p. 731. — vel cognitione 1 Cor. II, 6. ἐν τοῖς τ. Vid. ἐν p. 515. — Hebr. V, 14. (LXX 1 Chron. XXV, 8. Sapient. IX, 2.) vel virtute Eph. IV, 13. (Diod. Sic. T. IV. p. 57. ed. *Bip.*) Saepius non legitur in N. T.

Τελειότερος, έρα, ον, (a τέλειος) *perfectior* i. e. *praestantior*. Semel in N. T. Hebr. IX, 11. διὰ τῆς — τελειοτέρας σκηνῆς.

Τελειότης, τητος, ἡ, (a τέλειος) 1) *perfectio* Col. III, 14. Vid. de h. l. σύνδεσμος — (ita Sap. XII, 17. ἐπὶ δυνάμεως τελειότητι pro: ἐπὶ τελείᾳ δυνάμει.) — 2) *res perfecta*, de institutione perfecta Hebr. VI, 1. quo loco verba ἐπὶ τὴν τελειότητα φερώμεθα opponuntur: τῷ τῆς ἀρχῆς τοῦ χριστοῦ λόγῳ. Hebr. V, 14. Saepius non extat in N. T.

Τελειόω, ῶ, f. ώσω, **perficio** i. e. a) *ad finem perduco*, *absolvo*, sq. accus. aa) propr. α) de operibus iniunctis alicui, ut τὸν δρόμον Act. XX, 24. — abest τὸν δρόμον Phil. III, 12. Vide de h. l. perfect. pass. significatione media posito sub παρασκευάζω, παρακαλέω adnotata. (Phil. allegor. lib. II. p. 74. ὅταν τελειωθῇς καὶ βραβείων καὶ στεφάνων ἀξιωθῇς.) — praes. med. τελειοῦμαι sc. τὰ ἔργα de re futura [vid. ἔρχομαι p. 625. med.] Luc. XII, 43. — τὸ ἔργον Joh. IV, 34. V, 36. XVII, 4. — LXX pro שָׁלַם 2 Chron. VIII, 16. Neh. VI, 16. (Sirac. L, 19. Polyb. VIII, 36. 2.) — β) de tempore, ut τὰς ἡμέρας Luc. II, 43. — bb) de dictis eventu comprobatis, ut τὴν γραφήν Joh. XIX, 28. Vide τελέω. (Diod. Sic. III, 73.) —

b) *perficio* i. e. *perfectum reddo*, *zur Vollendung führen*, *Vollkommenheit geben*, Passivum: *perfectus reddor*, *zur Vollendung gelangen*, *Vollendung erhalten*, medium: τελειοῦμαι *perfectum me exhibeo*, *ich zeige mich als vollendet* aa) universe, α) medium: ut ἡ γὰρ — ἐν ἀσθενείᾳ [vid. ἐν p. 518.] **τελειοῦται** = *maxime emergit* 2 Cor. XII, 9. ἐν τούτῳ [vid. ἐν p. 516.] γινώσκομεν — ἀγάπη 1 Joh. IV, 17. — β) passiv., ut ἐν τούτῳ [i. e. in illo homine vid. ἐν p. 518.] — τετελείωται 1 Joh. II, 5. IV, 12. — IV, 18. — addito εἰς ἕν Joh. XVII, 23. Vide de h. l. supra sub εἰς p. 436 observata. — iunct. c. ἐκ sq. genit. fontis Jac. II, 22. Vide de h. l. ἐκ p. 461 med. — bb) ex oppos. τοῦ ἀσθενοῦς vel ἀσθένειαν ἔχοντος i. e. imperfecti, peccato obnoxii: *perfectum reddo* i. e. *immunem reddo a peccatis*, passiv. **τετελειωμένος** *perfectus* i. e. *ab imperfectione morali alienus*, ut οὐδὲν γὰρ [= *nullo modo* vel *neque rei neque personae ullius inter-*

ventú i. e. *prorsus non ἐτελείωσεν ὁ νόμος*] ἐτελείωσεν ὁ νόμος Hebr. VII, 19.—v. 28. (Sap. IV, 13. Sirac. XXXIV, 10.)— cc) *τινὰ κατὰ συνείδησιν perfectum reddo aliquem conscientiam quod attinet* = *perfecte tranquillo animum alicuius*, male factorum sibi conscium, *perfecte expio* Hebr. IX, 9. — abest *κατὰ συνείδησιν*, cogitatione addendum X, 1. 14. — dd) refertur ad statum vel conditionem alicuius: *talem reddo conditionem alicuius, ut nihil ille desideret* = *perfecte beo, ad summum felicitatis fastigium eveho* Hebr. II, 10. V, 9. XI, 40. XII, 23. (Philo de somn. p. 585. *ψυχὴ τελειωθεῖσα ἐν ἀρετῶν ἄθλοις.*) Cf. de huius voc. in epist. ad Hebr. usu *Schulz* d. Brief an die Hebr. p. 70. 154. — Saepius non extat in N. T.

Τελείως, adv. *perfecte* i. e. *ita, ut nihil desideretur.* Extat tantum 1 Petr. I, 13. *τελείως ἐλπίσατε.* (3 Macc. VII, 22. Polyb. VI, 37. 4.)

Τελείωσις, εως, ἡ, (a *τελειόω*) *perfectio* i. e. a) *effectio, das Zustandebringen,* de promissis perficiendis vel eventu comprobandis Luc. I, 45. *ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ κυρίου.* (Judith. X, 9. universe Diod. Sic. II, 29.)— b) *perfecta expiatio* Hebr. VII, 11. Saepius non reperitur in N. T.

Τελειωτής, οῦ, ὁ, (a *τελειόω*) *qui ad finem perducit,* metaph. *qui ad perfectionem ducit alios*, ita de Jesu ad *δόξαν τοὺς πιστεύσαντας* evehente Hebr. XII, 2.

Τελεσφορέω, ῶ, f. ήσω, (a *τελεσφόρος*, ducto a *τέλος* et *φορέω* ad finem perduco) *ad maturitatem perduco* [propr. i. e. de frugibus Diod. Sic. II, 36. Arrian. diss. epictet. IV, 8. de mulieribus gravidis Artemid. I, 16.] metaph. Luc. VIII, 14. *οὐ τελεσφοροῦσι* sc. *καρπούς.*

Τελευτάω, ῶ, f. ήσω, (a *τελευτή* finis; finio, absolvo Euripid. Phoen. 1597. Xen. H. G. II, 3. 9.) *vitam finio, morior,* a) universe Matth. II, 19. IX, 18. XXII, 25. Marc. IX, 44. 46. 48. Luc. VII, 2. Act. II, 29. VII, 15. Hebr. XI, 22. — LXX pro מוּת Exod. XXI, 17. גָּוַע Gen. VI, 17. (absolute Sirac. XXIII, 17. Aelian. V. H. II, 17. Diod. Sic. I, 91. Plut. T. VII. p. 88. ed. *Hutten.* Lysias 512, penult. Xen. Ages. XI, 15. plene i. e. addito: *βίον* Aelian. V. H. VI, 2. Polyb. II, 28. 10. Lysias 124, 9. Xen. Mem. IV, 8. 1.) — b) de morte violenta: *θανάτῳ τελευτάτω* i. e. *er soll ohne Nachsicht sterben* oder *getödtet werden* Matth. XV, 4. Marc. VII, 10. — LXX Exod. XXI, 17. Cf. *Winer* p. 168. — Saepius non habetur in N. T.

Τελευτή, ῆς, ἡ, (a *τελέω*, quod v.; propr. finis Dem. 19, 19.) *vitae finis, mors, obitus.* Legitur tantum Matth. II, 15. *ἕως τῆς τελευτῆς ἡρώδου.* LXX pro מוּת Gen. XXVII, 2.

Jos. I, 1. (Sirac. XI, 26. 28. Artemid. III, 58. Herodian. VII, 10. 1. Dem. 1478, 7. Xen. Cyr. VIII, 7. 4. plene i. e. addito τοῦ βίου Dem. 481, 14. Lysias 121, 7. Xen. Cyr. VIII, 7. 2.)

Τελέω, ῶ, f. ήσω, [vid. *Buttm.* §. 86, not. 3. gram. max. Vol. I. §. 95, 7. p. 397. *Matthiae* §. 179. p. 320.] perf. pass. τετέλεσμαι [de perf. in σμαι cf. *Buttm.* §. 88, not. 8. gram. max. Vol. I. §. 94, 4. p. 437. *Matthiae* §. 188. p. 233.— a τέλος finis] 1) *ad finem perduco, perficio, absolvo*, a) universe, sq. accus. rei, ut τὰς παραβολάς Matth. XIII, 53. XIX, 1. XXVI, 1. Luc. II, 39. — XII, 39. ἕως τελεσθῇ sc. τὸ βάπτισμα. — Joh. XIX, 28. Vide de h. l. sub ἵνα p. 748 observata. — v. 30. τετέλεσται = *iam finis adest laborum, iam exacti sunt labores.* — 2 Tim. IV, 7. μαρτυρίαν *munus testimonii exhibendi* Apoc. XI, 7. — XV, 1. ἐν αὐταῖς [cf. de h. l. ἐν ad tempus pertinente ἐν p. 536 sq.] — τοῦ θεοῦ. De h. l. aoristo quatenus de re futura adhibeatur, cf. *Matthiae* §. 506. p. 960 sq. *Herm.* ad Vig. p. 747. *Winer* p. 119. LXX pro כִּלָּה Ruth. II, 21. שָׁלַם Neh. VI, 15.—(Sirac. VII, 25. 1 Macc. XIII, 10. Xen. Cyr. VIII, 1. 2.) — Act. XIII, 29. alii ad num. 2. referunt h. l. — bb) sq. participio, ubi poni poterat infinit. [cf. *Buttm.* §. 131, 4. not. 3. *Matthiae* §. 551. p. 1081 sq. *Fischer* ad Weller. Vol. III. P. II. p. 21. *Winer* p. 139.] — Matth. XI, 1. — b) sq. accus. loci = τελέω διαβαίνων τὸν τόπον τινά *iter conficio per locum* Matth. X, 23. οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις τοῦ ἰσραήλ. — Ita LXX συνετέλεσε διαβαίνων τὸν ἰορδάνην Jos. III, 17. IV, 1. (ita Polyb. V, 8. 2. ἀνύσας τοὺς τόπους et III, 79. 5. ἤνυον τὰ ἕλη, item διανύειν τὴν χώραν Jos. de bell. iud. VII, 5. 3. Polyb. III, 86. 9. et Diod. Sic. XI, 20. διανύσας τὸ πέλαγος.) — c) de tempore: *perago, absolvo*, passiv. *völlig abgelaufen seyn* Apoc. XX, 3. 5. 7. — 2) *perficio* i. e. aa) *ratum facio, eventu comprobo* Luc. XVIII, 31. τελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα — τῷ υἱῷ τῶν ἀνθρώπων. Vide de h. l. sub γράφω p. 247 adnotata. — addito ἔν τινι Luc. XXII, 37. cf. ἐν p. 518.— Apoc. X, 7. de h. l. aor. vid. supra ad Apoc. XV, 1. monita. Ita LXX pro כִּלָּה Esr. I, 1. (Diod. Sic. II, 27. IV, 73. Apollodor. II, 4. 4.) — bb) *perficio* i. e. *exacte satisfacio alicui rei, exsequor*, ut νόμον Rom. II, 27 et Jac. II, 8. — ἐπιθυμίαν Gal. V, 16. (Diod. Sic. V, 49. ἆθλα Diod. Sic. IV, 10. τὰς θυσίας Herodian. II, 3. 25. Dionys. Hal. Ant. II, 22. Xen. de rep. Laced. XIII, 6.) — 3) *solvo, pendo, bezahlen*, ut τὰ δίδραχμα Matth. XVII, 24. φόρους Rom. XIII, 6. (Diod. Sic. II, 40. Dem. 1067, 27. Xen. Mem. II, 9. 1.) Saepius non reperitur in N. T.

Τέλος, ους, τό, 1) *finis* a) de tempore, quo finitum et perfectum est aliquid, *das Ende* aa) proprie α) sq. genit rei, ut τῆς βασιλείας Luc. I, 33. ζωῆς Hebr. VII, 3. τοῦ

καταργουμένου 2 Cor. III, 13. ad quem locum cf. *Fritzsche* diss. II. p. 35 sqq. (*τοῦ βίου* Xen. Cyr. VIII, 7. 6. Dem. 1306, 25.) — abest genit. rei, e contextu facile cognoscendae, ut *ζωῆς* Joh. XIII, 1. *τοῦ αἰῶνος τούτου* et calamitatum comitantium *τὴν συντέλειαν τ. α. τ.* Matth. XXIV, 6. 14. Marc. XIII, 7. Luc. XXI, 9. — Matth. X, 22. XXIV, 13. Marc. XIII, 13. 1 Petr. IV, 7. — huc referuntur etiam *εἰς τέλος, ἕως τέλους, ἄχρι τέλους, μέχρι τέλους* 1 Cor. I, 8. 2 Cor. I, 13. Hebr. III, 6. 14. VI, 11. Apoc. II, 26. aliis explicantibus: *ad vitae finem usque* vel *perpetuo.* — β) **τέλος ἔχω** = *finem attigi* [de rebus ad finem perductis Xen. Cyr. II, 3. 22. Anab. VI, 5. 2.] ex opp. *τοῦ σταθῆναι* perdurare = *dissolvor, es ist aus mit mir* Marc. III, 26. — γ) accus. **τὸ τέλος**, adverbial. finem quod attinet = *denique* 1 Petr. III, 8. (Xen. apol. Socr. §. 31.) Cf. *Matthiae* §. 425, 5. p. 784. *Winer* p. 170. — δ) **εἰς τέλος** adverb. *postremo, endlich, am Ende* Luc. XVIII, 5. Vide de h. l. sub *εἰς* p. 427 fin. observata. — 1 Thess. II, 15. (Aelian. V. H. X, 16. Xen. Oecon. XVII, 10.) —

bb) metonym. α) pro: *qui finem imponit alicui rei* Rom. X, 4. — β) pro: *ultimus*, universe Apoc. [I, 8.] XXI, 6. XXII, 13. — collective: *ultima pars, ultimi* 1 Cor. XV, 24. *εἶτα τὸ τέλος* i. e. *ultima mortuorum pars.* Uti enim primum Christus in vitam rediit, tum cultores eius in vitam revocabuntur, ita postremo [post regnum mille annorum] reliqua hominum mortuorum pars vitae restituetur [Resurrectio mortuorum secunda cf. Apoc. XX, 4. 1 Thess. IV, 16. Vid. *Bertholdt* Christologia Judaeorum Jesu et Apostolorum aetate §. 41. 42. p. 203—207. et §. 35. p. 176.] —

b) de termino, *die Gränze, εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων κατήντησεν* 1 Cor. X, 11. v. supra **αἰών.**

c) metaph. aa) *exitus rei alicuius, der Ausgang einer Sache* α) universe Matth. XXVI, 58. — β) sq. genit. rei, ut *κατάρας* Hebr. VI, 8. Vide de h. l. sub *εἰς* p. 430 observata. — γ) sq. genit. pers. i. e. *exitus sortis alicuius* Jac. V, 11. (Jos. Ant. IX, 4. 4.) — —

bb) *extrema sors, pro vitae actae ratione, manens aliquem = merces*, sq. genit. pers. vel rei Rom. VI, 21. 22. 2 Cor. XI, 15. Phil. III, 19. 1 Petr. I, 9. IV, 17. (Aelian. V. H. III, 43. Philo de carit. p. 717 D. Alciphr. I. ep. 34. Pindar. Nem. I, 81.) —

cc) *eventus, τέλος ἔχω, evenio, ratum fio* Luc. XXII, 37. Vide *ἔχω* p. 674. — Ita קֵץ et apud LXX *πέρας* Hab. II, 3. —

d) metaph. *finis* i. e. *Zweck* vel: *punctum, ad quod redit omnis res* i. e. *summa rei* 1 Tim. I, 5. *τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη.* — Ita *τέλος λόγου* pro סוֹף דָּבָר

Cohel. XII, 13. — Refertur huc etiam a quibusdam 1 Petr. III, 8. (Diog. Laërt. II, 87. Arrian. diss. epict. I, 20. Cicero de offic. III, 3.) —

2) *vectigal* Matth. XVII, 25. *οἱ βασιλεῖς — λαμβάνουσι τέλη ἢ κῆνσον.* Rom. XIII, 7. (1 Macc. X, 31. XI, 35. Herodian. III, 1. 11. Artemid. V, 31. Polyb. IV, 47. 1. Dem. 745, 15. Xen. Vectig. IV, 19. 20.) Saepius non legitur in N. T.

Τελώνης, ου, ὁ, (a *τέλος* vectigal et *ὠνέομαι* emo; qui vectigalia publica conduxit, Generalzollpachter, *ὁ πριάμενος τέλος* Dem. 745, 15. Polyb. XII, 13. 9.) *portitor, vectigalium exactor* [quem Dem. 745, 15. dicit: *ἐκλέγων*], qui loco et iussu publicanorum a mercatoribus, nautis, carrhucariis, aliis quibuscunque vectigalia exigit. Ut apud Graecos vendebantur vectigalia pecunia certa soluta, ita apud Romanos vectigalia publica ab equitibus rom. conducebantur certo pretio soluto. Sueton. in Octavian. c. 24. Quae qui redimebant, quemadmodum *δημοσιῶναι* vel publicani dicerentur, ita, quorum in exigendis vectigalibus uterentur publicani opera, a portubus, in quibus sedebant, portitores, ab exigendi officio exactores, Zolleinnehmer, appellabantur; in N. T. ut apud Artemid. I, 23. IV, 42. 57. iidem *τελῶναι* nominantur. Ex quo enim Judaeorum terra subiecta erat Romanorum imperio, ab his quoque vectigalia et tributa mercium exigebantur, redemta, ut cetera, ab equitibus romanis, exacta a portitoribus vel *τελώναις* originis nunc romanae nunc iudaicae. Ceterum apud Judaeos non solum, sed apud reliquas etiam nationes imperio rom. subiectas odio summo habebantur *οἱ τελῶναι*, genere plerumque viles et ignobiles, in exigendis tributis acerbi et iniqui lucrique turpis studio incensi et ut in N. T. cum *ἁμαρτωλοῖς, πόρναις, ἅρπαξι* commemorantur, ita apud exteros etiam scriptores *καπήλοις, λῃσταῖς, ζυγοκρούσταις* adiunguntur. Cf. Artemidor. l. l. Hinc de Oropiis, maxime deditis huic negotio Xeno poëta vetus hocce habet elogium: *πάντες τελῶναι, πάντες ἅρπαγες· κακὸν τέλος γένοιτο τοῖς Ὠρωπίοις.* Vid. Theophr. Charact. VI. p. 88. ed. *Ast* — Matth. V, 46. 47. IX, 10. 11. X, 3. XI, 19. XVIII, 17. XXI, 31. 32. Marc. II, 15. 16. Luc. III, 12. V, 27. 29. 30. VII, 29. 34. XV, 1. XVIII, 10—12. —

Τελώνιον, ίου, τό, (a *τελώνης*) *locus, in quo sedebat portitor vectigalia exacturus, Zollhaus.* Ter in N. T. *καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον* Matth. IX, 9. Marc. II, 14. Luc. V, 27. (Pollux Onom. IX, 5. 28.)

Τέρας, τος, τό, 1) *prodigium, portentum* (terrorem incutiens et de re futura admonens Xen. Mem. I, 4. 15. Artemid. I, 73.) *ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω* Act. II, 19. Ita LXX et hebr. מוֹפֵת Joel. III, 3. — 2) *factum insigne* vel *miraculum*

patratum ab aliquo, maxime ab iis, qui legatos divinos sese profitentur, ut a Mose Act. VII, 36. — a Jesu Joh. IV, 48 et Act. II, 22. — ab Apostolis Act. II, 43. IV, 30. V, 12. VI, 8. XIV, 3. XV, 12. Rom. XV, 19. 2 Cor. XII, 12. Hebr. II, 4 — a pseudoprophetis Matth. XXIV, 24. Marc. XIII, 12. 2 Thess. II, 9. in quibus locis omnibus aeque ac Deut. VI, 22. VII, 19. et Aelian. V. H. XII, 57. Polyb. III, 112. 8. iunguntur voce *σημεῖα καὶ τέρατα*. — Saepius non extat in N. T.

Τέρτιος, *ίου*, *ὁ*, *Tertius*, nom. propr. viri, quo Paulus pro amanuensi usus est. Rom. XVI, 22.

Τέρτυλλος, *ου*, *ὁ*, *Tertullus*, nom. propr. oratoris romani, quo Judaei, legum et formularum iuris romani ignari, in causa apud Procuratorem rom. contra Paulum agenda usi sunt Act. XXIV, 1. 2.

Τεσσαράκοντα, *οἱ*, *αἱ*, *τά*, *quadraginta* Matth. IV, 2. Marc. I, 13. Luc. IV, 2. Joh. II, 20. Act. I, 3. IV, 22. VII, 30. 36. 42. XIII, 21. XXIII, 13. 21. 2 Cor. XI, 24. Hebr. III, 9. 17. Apoc. XI, 2. XIII, 5. XIV, 1. 3. XXI, 17. LXX pro אַרְבָּעִים Gen. V, 13. (Xen. Anab. II, 2. 7.)

Τεσσαρακονταετής, *οῦς*, *ὁ*, *ἡ*, — *ές*, *τό*, (ex *τεσσαράκοντα* et *ἔτος* annus) *quadragenarius, quadraginta annorum.* Bis in N. T. Act. VII, 23. XIII, 18. *τεσσαρακονταετῆ χρόνον ἐτροποφόρησεν αὐτούς*. De accus. ubi quaeritur: *quamdiu?* cf. sub *ἔτος* p. 641 observata. (ita *δεκαέτης χρόνος* Maxim. Tyr. VI, 89. *δεκατὴς πόλεμος* Thuc. V, 26. De numeralium cum subst. *ἔτος* compositorum declinatione et accentu cf. *Buttm.* §. 64, not. 2. gram. max. Vol. I. §. 71, not. 7. p. 288. *Lobeck* ad Phryn. p. 406 sqq.)

Τέσσαρες, attic. *τέτταρες*, *ων*, *οἱ*, *αἱ*, neutr. *τέσσαρα* att. *τέτταρα*, *τά*, *quatuor* Matth. XXIV, 31. Marc. II, 3. XIII, 27. Luc. II, 37. Joh. XI, 17. Act. X, 11. XI, 5. XII, 4. XXI, 9. 23. XXVII, 29. Apoc. IV, 4. 6. 8. 10. V, 6. 8. 14. VI, 1. 4. XX, 8. XXI, 17. LXX pro אַרְבַּע, אַרְבָּעָה Gen. II, 10. XI, 16. (Herodian. VI, 6. 11. Xen. Anab. I, 4. 9.)

Τεσσαρεςκαιδέκατος, *η*, *ον*, (a *τέσσαρες* et *δέκατος*) *decimus quartus.* Bis in N. T. Act. XXVII, 27. 33. LXX pro אַרְבַּע עֶשְׂרֵה Gen. XIV, 5. אַרְבָּעָה עָשָׂר Exod. XII, 6. 18. (Dionys. Hal. Ant. VII. c. 12. Plutarch. Cato min. c. 3. Herodian. VI, 1. 15.) De numeralibus ita compositis cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 409.

Τεταρταῖος, *αία*, *αῖον*, nomen ordinale, usurpari solitum, ubi quaeritur: quoto die? — *quarto die.* Semel in N. T. Joh. XI, 39. *τεταρταῖος γάρ ἐστι* i. e. *quartus iam agitur dies, e quo sepultus est.* (Polyb. III, 52. 2. Xen. Cyr. V, 3. 1.) Cf. *Matthiae* §. 144. p. 269. §. 446, 8. p. 834. *Buttm.* §. 109, not. *Fischer* ad Well. T. II. p. 165.

Τέταρτος, *η, ον, quartus* Matth. XIV, 25. Marc. VI, 48. Act. X, 30. Apoc. IV, 7. VIII, 12. XVI, 8. XXI, 19. LXX pro רְבִיעִי, רְבִיעִית Gen. I, 19. II, 14. (Herodian. IV, 2. 14. Isaeus 109. penult.)

Τετράγωνος, *ου, ὁ, ἡ*, (ex *τέτρα* = *τέσσαρα* et *γωνία* angulus) *quadrangulus, quadrangularis.* Extat tantum Apoc. XXI, 16. (Herodian. III, 1. 14. Dionys. Hal. Ant. I, 88. Polyb. VI, 27. 2.)

Τετράδιον, *ίου, τό*, (dem. a *τετράς* numerus quaternarius) *quaternio, τῶν στρατιωτῶν* i. e. *eine Abtheilung, ein Commando aus vier Mann bestehend*, ita semel in N. T. Act. XII, 4. Solebant enim apud Romanos quaterni milites excubitum noctis ita facere, ut vigiliis in quatuor partes ad clepsydram distributis, singuli deinceps ternis horis vigilarent. Commemorantur h. l. quaterniones quatuor, cum eorum duo Petrum in ipso carcere observarent, totidem ante fores excubarent. (Philo de Flacc. p. 981.)

Τετρακισχίλιοι, *αι, α, quater mille. quatuor millia* (ex *τετράκις* quater et *χίλιοι*) Matth. XV, 38. XXVI, 10. Marc. VIII, 9. 20. Act. XXI, 38. LXX pro אַרְבַּעַת אֲלָפִים 1 Chron. XII, 26. (Xen. Cyr. II, 1. 6.)

Τετρακόσιοι, *αι, α, quadringenti* (ex *τετράκις* et *εἴκοσι*) Act. V, 36. VII, 6. XIII, 20. Gal. III, 17. LXX pro אַרְבַּע מֵאוֹת Gen. XXIII, 15. 16. (Herodian. VI, 4. 10. Xen. Anab. VII, 1. 27.)

Τετράμηνος, *ου, ὁ, ἡ, — ον, τό*, (ex *τέτρα* = *τέσσαρες* et *μήν* mensis) *qui est quatuor mensium, quadrimestris.* Legitur tantum Joh. IV, 35. *ἔτι τετράμηνός ἐστι* [sc. *χρόνος*] *καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται.* (Polyb. V, 66. 2. XVIII, 22. 6. Thuc. V, 63.) Cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 549.

Τετραπλόος, *οῦς, όη, ῆ, όον, οῦν*, (ex *τέτρα* = *τέσσαρες* et *ἁπλοῦς* cf. *Buttm.* §. 55, 5. gram. max. Vol. I. §. 60, 7. p. 249.) *quadruplus, quadruplex.* Extat tantum Luc. XIX, 8. *ἀποδίδωμι τετραπλοῦν.* (Xen. Anab. VII, 6. 7.)

Τετράπους, *οδος, ὁ, ἡ*, (a *τέτρα* = *τέσσαρες* et *πούς* pes) *quadrupes, τὰ τετράποδα quadrupedia.* Ter in N. T. Act. X, 12. XI, 6. Rom. I, 23. LXX pro בְּהֵמָה Gen. XXXIV, 23. Exod. IX, 9. 10. חַיָּה Jes. XL, 16. (Diod. Sic. I, 25. Palaeph. fab. 34. Xen. Cyr. VI, 2. 25.) De *τετράπους* et *τετράποδος* cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 546.

Τετραρχέω, *ῶ, f. ήσω*, (a *τετράρχης*) *sum tetrarcha.* Semel in N. T. Luc. III, 1. (Dem. 117, 26.)

Τετράρχης, *ου, ὁ*, (a *τετράς* et *ἀρχή* imperium) *Tetrarcha* [propr. qui praeest quartae parti regni alicuius, *Vierfürst* Strabo IX. p. 450. 567.], titulus, quo, ut filii Antipatris Joseph. Arch. XIV, 20. — post mortem Herodis M. filiorum eius duo, Antipas, Galilaeae et Peraeae praefectus, et Philip-

pus, Batanaeae, Auranitidos et Trachonitidos princeps a Romanis constitutus, ornabantur. Nomine tetrarchae Antipas in N. T. venit Matth. XIV, 1. Luc. III, 19. IX, 7. Qui si Matth. XIV, 9. Marc. VI, 14. *βασιλεύς* appellatur, factum hoc est ex usu huius vocabuli latiore, quo *βασιλεύειν* est i. q. *ἄρχειν* et *βασιλεύς* i. q. praeses cf. Herodot. V, 111. Aeschyl. Pers. v. 24.

Τεύχω, v. *τυγχάνω*.

Τεφρόω, ῶ, f. ώσω, (a *τέφρα* cinis Tob. VIII, 2. Anthol. gr. T. I. p. 24. T. IV. p. 122. ed. *Jacobs*. Demad. 271, 4.) *in cineres redigo*. Legitur tantum 2 Petr. II, 6.

Τέχνη, ης, ἡ, ars a) propr. Act. XVII, 29. *χαράγματι τέχνης*. LXX pro חָכְמָה 1 Regg. VII, 14. (Diod. Sic. I, 64. Xen. Oecon. I, 2 et 4. coll. 7.) — b) de artificio vel opificio, quod tractat aliquis Act. XVIII, 3. *ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην*. De quo accus. cf. *Winer* p. 89. *Buttm.* §. 118. 5. p. 481. *Matthiae* §. 424. 4. p. 782. *Herm.* ad Vig. p. 882. *Fischer* ad Weller. T. III. P. I. p. 420. 421. ubi ex Pausan. V, 22. affertur: *στέφανος ἄνθη τὰ ἠρινά*. — Apoc. XVIII, 22. (Diod. Sic. I, 81. Herodian. I, 10. 11. Xen. Mem. III, 14. 5.) Saepius non legitur in N. T.

Τεχνίτης, ου, ὁ, (a *τέχνη*) *artifex, opifex*. Quater in N. T. Act. XIX, 24. 38. Apoc. XVIII, 22. LXX pro חָרָשׁ Deut. XXVII, 15. (Diod. Sic. IV, 5. Herodian. III, 4. 20. Xen. Mem. II, 7. 5.) — de Deo mundi creatore Hebr. XI, 10.

Τήκομαι, (a *τήκω* liquefacio) *liquesco*. Legitur tantum 2 Petr. III, 13. *στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται*. (Anth. gr. T. III. p. 149. T. IV. p. 18. ed. *Jacobs*. Diod. Sic. I, 38 et 65. V, 13. Xen. Mem. III, 1. 7.)

Τηλαυγῶς, adv. (ab adiect. *τηλαυγής* weit scheinend, in die Ferne hin leuchtend a *τῆλε* procul et *αὐγή* splendor; LXX pro בָּהִיר Job. XXXVII, 21. בַּר Ps. XIX, 9.) *clare, distincte*. Semel in N. T. Marc. VIII, 25. *ἐνέβλεψε τηλαυγῶς ἅπαντας*. (*τηλαυγέστερον* Diod. Sic. I, 50.)

Τηλικοῦτος, αὕτη, οῦτο, (a *τήλικος* et *οὗτος* cf. *Buttm.* §. 72, b. 5. 6. gram. max. Vol. I. §. 79. p. 312. *Matthiae* §. 150, not. 1. 5. p. 281 sq. §. 261. p. 506.) *tantus*. Quater in N. T. 2 Cor. I, 10. Hebr. II, 3. Jac. III, 4. Apoc. XVI, 18. (2 Macc. XII, 3. Lucian. Dial. Deorr. VI, 3. Diod. Sic. III, 36. Plut. apophth. Phil. Mor. II. p. 15. ed. *Tauchn.* Xen. Mem. IV, 4. 8.) —

Τηρέω, ῶ, f. ήσω, (a *τηρός*, observans, custodiens Aeschyl. suppl. v. 263.) 1) *observo* [propr. oculos defigo in aliquem vel in aliquid;] i. e. *attendo ad aliquid* vel *ad aliquem, aufmerken* oder *aufmerksam seyn auf etwas* a) propr., sq. accus. rei Apoc. I, 3. XXII, 7. 9. — LXX pro נָצַר Prov. XXIII, 25. שָׁמַר Cohel. XI, 4. (Aelian. V. H. II, 17. Strab. 3.

p. 211. Lysias 2, 9. Dem. 836, 5.) — b) ex adiunct. *exsequor aliquid, satisfacio alicui rei*, sq. accus. rei, ut *τὰς ἐντολάς* Matth. XIX, 17. 1 Joh. II, 3. 4. III, 22. 24. Apoc. XII, 17. XIV, 12. — Matth. XXIII, 3. XXVIII, 20. Marc. VII, 9. Joh. VIII, 51. 52. 55. XIV, 15. 21. 23. 24. XV, 10. 20. XVII, 6. Act. XV, 5. 24. XXI, 25. 1 Tim. VI, 14. 2 Tim. IV, 7. Jac. II, 10. 1 Joh. II, 5. Apoc. III, 8. 10. — *τὸ σάββατον* i. e. *τὸν νόμον τοῦ σαββάτου* vel *περὶ τοῦ σ.* Joh. IX, 16. — *τὰ ἔργα τινός* = *quae fieri vult aliquis* Apoc. II, 26. — *τήρει* sc. *ἃ ἤκουσας καὶ εἴληφας* III, 3. — LXX pro שָׁמַר Prov. XVI, 3. הֵקִים 1 Sam. XV, 11. (Sirac. XXIX, 1. Polyb. I, 83. 5. VI, 56. 13 et 14. Herodian. VI, 6. 1. VII, 9. 7.) —

2) *custodio* a) propr. i. e. *ich bewache, hüte*, sq. accus. rei vel pers. Matth. XXVII, 36. 54. XXVIII, 4. Act. XII, 5. 6. XVI, 23. XXV, 4. 21. — Ita LXX pro שָׁמַר Cant. III, 3. (1 Macc. IV, 61. Polyb. III, 50. 7.) — b) metaph. *conservo, tueor conditionem alicuius, erhalten* aa) sq. accus. rei, ut *τὴν ἑνότητα* Eph. IV, 3. *τὰ ἱμάτια* Apoc. XVI, 15. *τὴν ἀρχὴν* = *non desero provinciam* Jud. v. 6. — (Diod. Sic. XI, 11.) — bb) sq. dupl. accus. uno obiecti, altero praedicati, ut *ἀβαρῆ ἐμαυτόν* 2 Cor. XI, 9. — 1 Tim. V, 22. Jac. I, 27. (Sap. X, 5. Marc. Anton. VI, 30. Herodian. II, 1. 11. IV, 4. 15.) — cc) sq. accus. pers. *α*) addito adv., ut *ἀμέμπτως* 1 Thess. V, 23. — *β*) addito dat. pers. cui conservatur aliquis Jud. v. 1. — *γ*) addito *ἐν* c. dat. conditionis Jud. v. 21. — Joh. XVII, 11. 12. Vide *ὄνομα* p. 168 fin. — *δ*) addito *ἔκ τινος* i. e. *conservo aliquem et tutum praesto ab aliquo* Joh. XVII, 15. Apoc. III, 10. Vide *ἐκ* p. 453. — abest *ἐκ* vel *ἀπὸ τοῦ πονηροῦ*, e contextu facile cogitatione addendum, ut *τηρεῖ ἑαυτόν* = cavet sibi *ἀπὸ τοῦ πονηροῦ* 1 Joh. V, 18. Cf. *Lücke* III. p. 236. —

3) *asservo, zurückhalten, zurückbehalten*, sq. accus. rei a) de rebus, quae in futuros usus asservantur, ubi nos: *aufbewahren, aufbehalten*, ut *τὸν καλὸν οἶνον* Joh. II, 10. (Aristoph. pac. v. 200.) — addito *εἰς* c. accus. temporis *εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου* Joh. XII, 7. — b) de rebus, quae asservantur alicui vel praemiis ornando vel poenis afficiendo, sq. accus. aa) et dat. pers., ut *τηρεῖταί τινί τι* = *manet alicui aliquid* 2 Petr. II, 17. Jud. v. 13. (*τινά τινι* Jos. Ant. I, 3. 7.) — bb) addito *εἰς* c. accus. pers. = *in commodum alicuius* 1 Petr. I, 4. Vide *εἰς* p. 433 fin. — c) de personis, quae domi retinentur, ut *τὴν ἑαυτοῦ παρθένον* 1 Cor. VII, 37. — d) de hominibus, qui captivi tenentur et asservantur, sq. accus. pers. et *εἰς* c. accus. rei, cui asservantur 2 Petr. II, 4. Cf. de h. l. *παραδίδωμι* p. 252 fin. adnotata. — v. 9. Jud. v. 6. *εἰς κρίσιν* — *τετήρηκεν*. — 2 Petr. II, 7. — Saepius non extat in N. T.

Τήρησις, εως, ἡ, (a τηρέω) 1) *observatio*, metaph. *die Befolgung*, *die Beobachtung*, τῶν ἐντολῶν θεοῦ 1 Cor. VII, 19. (Sirac. XXXV, 23. Sap. VI, 18.) — 2) metonym. *locus, in quo observatur aliquis, custodia, carcer* Act. IV, 3. V, 18. (Thuc. VII, 86.)

Τιβεριάς, άδος, ἡ, *Tiberias*, urbs Galilaeae, condita ab Herode Antipa et in honorem Tiberii imperatoris Tiberias appellata Jos. Arch. XVIII, 3. 3. Stadiis LXX ab urbe Hippone et CXX stadiis ab urbe Scythopoli distans sita erat in regione amoenissima, ubi Jordanes fluvius e lacu Genezareth exibat. Uti in confiniis eius erant thermae Joseph. de bell. iud. II, 26. ita post excidium urbis hierosolymitanae celeberrimam eam fecit academia doctorum iudaicorum. Lacus Genezareth adiacens huic urbi ab eadem appellatus est lacus Tiberiadis. Joh. VI, 1. 23. XXI, 1.

Τιβέριος, ίου, ὁ, *Tiberius*. Erat Tiberius tertius imperatorum romanorum, privignus Octaviani, filius Liviae; anno imperii eius XIV^to prodiit Johannes baptista et eodem XVII vel XVIII annos imperante Jesus crucifixus est Luc. III, 1.

Τίθημι, [de 3 plur. *τιθέασι* Matth. V, 15. vid. sub *ἐπιτίθημι* monita] imperf. *ἐτίθην* item *ἐτίθουν* [Marc. VI, 56. Act. III, 2. IV, 35. 2 Cor. III, 13. vid. sub *προςτίθημι* observata] f. 1. *θήσω* a. 1. *ἔθηκα* perf. *τέθεικα*.

1) *pono, ich setze, stelle, lege*

A) proprie a) activum, sq. accus., ut *θεμέλιον* Luc. XIV, 29.— *αἴρεις, ὃ οὐκ ἔθηκας* XIX, 21. 22. — alii h. l. dici existimant de pecunia apud foeneratores deposita. 1 Cor. III, 10. 11. — (Herodian. IV, 2. 16. Xen. Oecon. VIII, 2. IX, 9.) — addito dat. incommodi, ut *πρόςκομμά τινι* Rom. XIV, 13. — additur *εἰς* c. accus. loci Luc. XI, 33. Act. XIII, 29. Apoc. XI, 9.— addito *ἐν* c. dat. loci [vid. *ἐν* p. 514. 537.] Rom. IX, 33. 1 Petr. II, 6. — addito *ἐπί* c. genit. rei, ut *ἐπὶ κλινῶν καὶ κραββάτων* Act. V, 15. — Joh. XIX, 19. Apoc. X, 2. — (Xen. Cyr. VIII, 8. 16.) — addito *ἐπί* c. accus. rei vel pers. Marc. X, 16. 2 Cor. III, 13. Apoc. I, 17. (LXX 1 Regg. II, 24. medium Xen. Anab. VII, 3. 23.) — *θήσω — ἐπ' αὐτόν* trop. pro: *spiritu div. illum instruam* Matth. XII, 18.— additur *μετά* c. genit. pers. Matth. XXIV, 51. Marc. XII, 46. Vide de his l. l. *μέρος* p. 70. — additur *παρά* c. dat. pers., ut *παρ' ἑαυτῷ* *iuxta me* = *sepono apud me* 1 Cor. XVI, 2. Vide *παρά* p. 245. — adiicitur *παρά* c. accus. rei, ut *παρὰ τοὺς πόδας τινός ad pedes alicuius* [vid. *παρά* p. 246.] Act. IV, 35. 37. V, 2. (Plut. apophth. Agathocl. Mor. II. p. 13. ed. *Tauchn.*) — additur *ὑποκάτω τινός* Luc. VIII, 16. item *ὑπό τι sub* vel *subter aliquid* Matth. V, 15. Marc. IV, 21. Luc. XI, 33. —

LXX pro שׂוּם sq. תַּחַת Gen. XXIV, 9. — *τινὰ ὑπὸ τοὺς πόδας τινός* trop. pro: *subiicio aliquem alicui* [vid. *πούς*.] 1 Cor. XV, 25. — b) medium: *τίθεμαι* aa) *mihi aliquid pono*, ut *τὶ εἰς τὰ ὦτά μου* trop. pro: *probe teneo aliquid, memoriae* aut *menti infigo aliquid* Luc. IX, 44. — LXX pro שׂוּם Hagg. II, 19. — *τὶ ἔν τινι*, ut *ἐν τῇ καρδίᾳ* = vel: *mente mihi repono, animo meo infigo* Luc. XXI, 44. — I, 66. quo loco praecedit: *τὰ ῥήματα ταῦτα*. — vel: *apud animum meum constituo, ich setze mir etwas in den Sinn, ich setze mir etwas vor* Act. V, 4. ita etiam *ἐν τῷ πνεύματι*, sq. inf. XIX, 21. — *οὓς* — *ἐξουσίᾳ* Act. I, 7. Vide *ἐν* p. 521 fin. — bb) *ponendum aliquem* vel *aliquid curo, poni iubeo aliquem* vel *aliquid* [cf. *Winer* p. 109. *Buttm.* §. 122, 8. *Matthiae* §. 492, c. p. 925.] — *α*) universe, ita *τὶ ἐν* sq. dat. rei 1 Cor. XII, 18. — *τὶ ἐν* c. dat. pers. = *humeris alicuius imponi iubeo aliquid*, ut *τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς* trop. *munus τῆς καταλλαγῆς annuntiandae demando alicui* 2 Cor. V, 19. — *β*) sensu duriore = *βάλλω*, ut *τινὰ εἰς* c. accus. loci, ut *εἰς φυλακήν, εἰς τήρησιν* = *in carcerem coniiciendum curo aliquem* Act. XII, 4. — IV, 3. — LXX Gen. XLI, 10. XLII, 17. 30. — *τινὰ ἐν* c. dat. loci Matth. XIV, 3. Act. V, 18. 25. —

B) = *depono, niedersetzen, niederlegen* a) propr., sq. accus., ut *τὰ γόνατα* sc. *ἐπὶ* vel *πρὸς τὴν γῆν* = *genua flecto*, ita de personis, quae in terram prostrati vel adorant aliquem Marc. XV, 19. vel preces faciunt Luc. XXII, 41. Act. VII, 60. IX, 40. XX, 36. XXI, 5. — *ἱμάτια* = *vestes depono* Joh. XIII, 4. (*vestem pono* Ovid. Metam. III, 1. IV, 345. Cicer. tusc. quaest. V, 20.) — b) *τὴν ψυχήν vitam pono* vel *depono* = *morti me trado* Joh. X, 17. 18. — additur *ὑπέρ τινος* Joh. X. 11. 15. XIII, 37. 38. XV, 13. Vide de h. l. supra sub *ἵνα* p. 745. adnotata. — 1 Joh. III, 16 bis. (*vitam ponere* Cic. ad div. IX, 24 fin.) —

C) ubi de cibo et potu agitur = *appono, vorsetzen*, ut *οἶνον* Joh. II, 10. (Histor. drac. v. 14. Xen. Mem. III, 4. 1. — *pono* Virg. Aen. I, 706.) —

D) de rebus publice constitutis, ut *νόμον* i. e. *legem fero*, ita de Deo Gal. III, 19. — (*τιθέναι νόμον* et *τίθεσθαι νόμον* quatenus differant apud Graecos, vid. apud *Passow* II. p. 862. *Matthiae* §. 492, b. p. 925. *Buttm.* §. 122, not. 3.) —

E) *repono, beisetzen*, ut *τὸ σῶμά τινος* vel *τινά* i. e. *mortuum aliquem repono* Marc. XV, 47. XVI, 6. Luc. XXIII, 53. Joh. XI, 34. XIX, 42. XX, 2. 13. 15. Act. IX, 37. (ita *pono* Virg. Aen. II. 644. Ovid. fast. V, 480.) — addito *ἐν τῷ μνημείῳ* Matth. XXVII, 60. Marc. VI, 29.

Luc. XXIII, 53. — Joh. XIX, 41. Act. VII, 26. (Xen. Cyr. VIII, 7. 25.) —

2) metaph. *constituo*, [Jemanden in einen äusserlichen oder innerlichen Zustand versetzen] i. e. *facio* vel *reddo aliquem aliquid*, *Jemanden zu etwas machen* = *ποιέω τινά τι*

a) sq. duplici accus., uno obiecti, altero praedicati, ut *τινὰ ὑποπόδιον* Matth. XXII, 44. Marc. XII, 36. Luc. XX, 43. Act. II, 35. Hebr. I, 13. X, 13. — LXX Ps. CX, 1. — Rom. IV, 17. Hebr. I, 2. 2 Petr. II, 6. — *εἰς ὅ* [i. e. *in cuius commodum, für welches* vid. *εἰς* p. 433. vel: *cuius praedicandi causa* vel: *cuius ratione habita* vid. *εἰς* p. 434.] — *ἀπόστολος* 1 Tim. II, 7. 2 Tim. I, 11. — LXX pro נָתַן Jer. I, 5. — (Aelian. V. H. XIII, 6. Lucian. D. D. X, 22. Xen. Cyr. IV, 6. 3.) — medium: *constitui aliquem aliquid iubeo* vel *auctor sum* Act. XX, 28. 1 Cor. XII, 28. — LXX pro שׂוּם Ps. XCI, 9. — abest accus. praedicati, ut *φίλους*, e contextu facile cognoscendus Joh. XV, 16 coll. v. 15. — b) ex hebr. dicendi ratione: *τινὰ εἴς τι* [vid. *εἰς* p. 434.] aa) universe Act. XIII, 47. — bb) sq. accus. pers. et *εἰς* c. accus. abstracti, positi pro concreto, ut *εἰς ὃ καὶ ἐτέθησαν* i. e. *εἰς γὰρ τὸ προςκόπτειν καὶ ἐτέθησαν* 1 Petr. II, 8. — medium: *θέμενος εἰς διακονίαν* pro: *θέμενος εἰς διάκονον ministrum suum me constituens* 1 Tim. I, 12. — *οὐκ — ὀργήν* = *οὐκ ἔθετο ἡμᾶς εἰς σκεύη ὀργῆς* [coll. Rom. IX, 22.] *non irae suae instrumenta nos fecit* i. e. *non poenis a se affici nos voluit* 1 Thess. V, 9.

3) iunct. c. substant. periphrasin facit verbi substantivo cognati [cf. *Passow* II. p. 863.], ut *ἀδάπανον τίθημι τὸ εὐαγγέλιον* = *ἀδαπάνως εὐαγγελίζομαι* 1 Cor. IX, 18. *τίθεμαι βουλήν* = *βουλεύομαι*, *consilium capio* Act. XXVII, 12. Saepius non extat in N. T.

Τίκτω, f. *τέξομαι*, a. 2. *ἔτεκον* cf. *Buttm.* §. 101. gram. max. Vol. I. §. 114. p. 238. *Matthiae* §. 251. p. 492. sub h. v. 1) *pario*, sq. accus. Matth. I, 21 et 23. *τέξεται δὲ υἱόν*. v. 25. II, 2. *ποῦ ἐστιν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων*. Luc. I, 31. 57. II, 6. 7. 11. Joh. XVI, 21. Gal. IV, 27. [Hebr. XI, 11.] Apoc. XII, 2. 4. 5. 13. LXX pro יָלַד Gen. III, 16. IV, 1. (Aelian. V. H. I, 29. Theophr. Char. XI. vel XX, 3. Lucian. Dial. Deorr. VI, 4. Aeschin. 69, 15. Xen. H. G. IV, 4. 19.) — 2) *gigno*, a) de terra fruges proferente, sq. accus., ut *βοτάνην* Hebr. VI, 7. — (Eurip. Cyclop. 332. ita *pario* apud Ciceron. de Nat. Deorr. I, 2.) — b) metaph. pro: *efficio*, *zur Würklichkeit bringen*, ita de *ἐπιθυμίᾳ*: *τίκτει ἁμαρτίαν* Jac. I, 15. (Anthol. gr. T. II. p. 44. ed. *Jacobs*. *ἀφροσύνα τίκτει πολλάκι δυστυχίαν*). Saepius non legitur in N. T.

Τίλλω, *vello, evello.* Ter in N. T. σταχύας τίλλ. Matth. I, 1. Marc. II, 23. Luc. VI, 1. (Diod. Sic. V, 21.)

Τιμαῖος, ου, ὁ, *Timaeus*, nomen propr. viri Marc. 46.

Τιμάω, f. ήσω, (a τιμή) 1) *aestimo, pretium constio* Matth. XXVII, 9. Vide de h. l. ἀπό p. 117 fin. — LXX o הֶעֱרִיךְ Levit. XXVII, 8. (Jos. Arch. V, 1. 21. Dem. 3, 19. Xen. Mem. III, 10. 10.) — 2) *honoro, veneror, hore habeo aliquem, colo*, sq. accus. pers., ut τὸν πατέρα e. Deum Joh. V, 23 bis. VIII, 49. τὸν υἱόν sc. τοῦ θεοῦ h. V, 23 bis. — Matth. XV, 8. Marc. VII, 6. ὁ λαὸς οὗτος ῖς χείλεσί με τιμᾷ — τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα atth. XV, 4. 5. XIX, 19. Marc. VII, 10. X, 19. Luc. XVIII, 20. ph. VI, 2. — χήρας 1 Tim. V, 3. πάντας 1 Petr. II, 17. τὸν σιλέα ibid. — Joh. V, 23. VIII, 49. LXX pro כִּבֵּד Exod. X, 12. (Sirac. III, 3. 4. Diod. Sic. II, 4. Herodian. II, 9. 13. en. Mem. IV, 3. 13 et Cyr. I, 2. 12.) — 3) *praemiis orno,* . accus. Joh. XII, 26. addito πολλαῖς τιμαῖς Act. XVIII, 10. ide sub ἀπειλέω adnotata. — (Sirac. XXXVIII, 1. Xen. Anab. , 8. 25. VII, 3. 10.) Saepius non extat in N. T.

Τιμή, ῆς, ἡ, (a τίω, aestimo; aestimatio, Schätzung)) *pretium, der Preis*, a) propr. Matth. XXVII, 9. Act. XIX, 19. Cor. VI, 20 et VII, 23. ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς. (Aelian. . H. II, 7. Dem. 563, 8. Xen. Anab. VII, 5. 2 et Oecon. X, 24.) LXX pro מְחִיר Jes. LV, 1. — b) de pretio soluto, *cunia*, sq. genit. rei, pretio soluto vel emtae vel venditae el paratae, ut τῶν πιπρασκομένων Act. IV, 34. τοῦ χωρίου ct. V, 3. — Matth. XXVII, 6. — abest genit. Act. V, 2. — νεῖσθαι τιμῆς ἀργυρίου *für einen in Silber ausgezahlten reiss = für Silber* Act. VII, 16. — c) metonym. *res preum habens, res pretiosa* Apoc. XXI, 24. — 2) *dignitas* om. IX, 21 et 2 Tim. II, 20. 21. σκεῦος εἰς τιμήν i. e. *usui onorifico inserviens* cf. εἰς p. 433 init. — 1 Cor. XII, 23. 24. ebr. V, 4. — iungitur c. synon. δόξα Rom. II, 7. 10. Hebr. , 7. 9. 2 Petr. I, 17. — vel c. δόξα alternat Hebr. III, 3. — Herodian. III, 15. 9. IV, 2. 17.) — 3) *honor, qui exhibeur alicui, observantia, reverentia.* a) propr. aa) universe h. IV, 44. Rom. XII, 10. XIII, 7. — τὸ ἑαυτοῦ σκεῦος κτᾶσθαι ἐν — τιμῇ i. e. *ita parare sibi et conservare, ut onore et observantia ipse illud prosequatur* 1 Thess. IV, 4. Tim. VI, 1. 1 Petr. III, 7. — iungitur c. ἔπαινος, δόξα 1 Petr. , 7. Apoc. IV, 9. — bb) in doxologiis 1 Tim. I, 17. VI, 16. poc. IV, 9. 11. V, 12. 13. VII, 12. XIX, 1. — (2 Macc. IX, 21. elian. V. H. IV, 7. Herodian. IV, 1. 10. Xen. Cyr. I, 6. 11.)—) metonym. aa) *honoris auctor* 1 Petr. II, 7. — bb) *res hoorem concilians* Col. II, 23. — 4) *praemium* Act. XXVIII, 10.

1 Tim. V, 17. (Sirac. XXXVIII, 1. Xen. Mem. II, 1. 23. Hieron. IX, 7.) Saepius non reperitur in N. T.

Τίμιος, α, ον, 1) *pretiosus* a) propr., ut *λίθος τίμιος* 1 Cor. III, 12. Apoc. XVII, 4. XVIII, 12. 16. XXI, 11. 19. *ξύλον τίμιον* Apoc. XVIII, 12. Ita LXX et hebr. אֶבֶן יְקָרָה 1 Regg. VII, 9. 10. (Herodian. V, 2. 10. Xen. Anab. I, 2. 27.)— comparat. *τιμιώτερος* [1 Petr. I, 7.] superlat. *τιμιώτατος* Apoc. XVIII, 12. XXI, 11. — b) metaph. de rebus, quas prae ceteris magni aestimat aliquis = *carus, praestans* Jac. V, 7. 1 Petr. I, 19. 2 Petr. I, 4. — addito dat. pers. Act. XX, 24. Vide de h. l. *ἔχω* p. 668 fin. — (de veste Aelian. V. H. VII, 8. de pellice Herodian. I, 16. 9.) — 2) *carus, honoratus, cui honos habetur*, addito dat. pers., *Jemandem werth, achtungswerth nach dem Urtheile Jemandes* [cf. *Matthiae* §. 388. p. 710. *Winer* p. 71.] Act. V, 34. — *ἐν πᾶσιν* = *inter omnes* [*ἐν* p. 514.] Hebr. XIII, 4. (Joseph. de bell. iud. V, 13. 1. Dionys. Hal. Ant. V, 11. Herodian. VI, 9. 14. Xen. Oecon. IX, 13.) — Saepius non legitur in N. T.

Τιμιώτερος et **τιμιώτατος** vid. *τίμιος*.

Τιμιότης, τητος, ἡ, (a *τίμιος*) *pretiositas, Kostbarkeit*, metonym. pro: *res pretiosae*. Semel in N. T. Apoc. XVIII, 19. (ita *τὰ τίμια* Aesop. fab. 55.)

Τιμόθεος, ου, ὁ, *Timotheus*, nom. propr. viri Derbaei, ut videtur, et matrem iudaicam, patrem vero *Ἕλληνα* habentis. Postquam cum matre secutus est Christianorum sacra, ita se applicuit Paulo apostolo, ut non modo comes ei esset in itineribus, sed ab eodem etiam Ephesi relinqueretur, continuaturus et perfecturus opus Pauli in hac urbe inchoatum. Multa cum laude Paulus eius mentionem fecit in epistolis suis. Act. XVI, 1. XVII, 14. 15. XVIII, 5. XIX, 22. XX, 4. Rom. XVI, 21. 1 Cor. IV, 17. XVI, 10. 2 Cor. I, 1. 10. Phil. I, 1. II, 19. Col. I, 1. 1 Thess. I, 1. III, 2. 6. 2 Thess. I, 1. 1 Tim. I, 2. 18. VI, 20. 2 Tim. I, 2. Philem. v. 2. Hebr. XIII, 23.

Τίμων, ωνος, ὁ, *Timon.* Nomen propr. unius ex VII diaconis coetus christiani hierosolymitani Act. VI, 5.

Τιμωρέω, ῶ, f. *ήσω*, (a *τιμωρός* aestimans, honorans, auxilians, vindico aliquem *τινὶ* ab aliqua re, ulciscor iniuriam alicui illatam Herodian. IV, 13. 6. Xen. Cyr. V, 2. 8. *Matthiae* §. 394. p. 721.) *punio, castigo*. Bis in N. T. Act. XXII, 5. *ἄξων — ἵνα τιμωρηθῶσιν*. XXVI, 11. (2 Macc. VII, 7. Xen. de rep. Lac. II, 2. Anab. II, 5. 27.) Pertinere *τιμωρεῖσθαι* proprie ad exigendam vindictam legibus debitam, *κολάζειν* vero, pariter ac Lat. *castigare*, ad emendationem et prohibitionem peccantis, scite observavit *Frotscher* ind. ad Xen. Hier. p. 122.

Τιμωρία, ας, ἡ, *vindicta, poena.* Extat tantum Hebr. 29. — (Diod. Sic. I, 65 et 70. Cebet. Tab. c. 9. Dionys. al. Ant. II, 26. Dem. 610, 10. Xen. Mem. IV, 4. 24.)

Τίς [τὶς], τί, genit. τινός, (enclit. cf. *Buttm.* 13, 2. §. 70, a. gram. max. Vol. I. §. 14. p. 61. §. 77. 307. *Matthiae* §. 31. p. 86. §. 151. p. 283. *Passow* II. 867.) pronom. indef.

aliquis, aliqua, aliquid, i. e. 1) *quidam, quaedam, quoddam,* i. e.

) *aliquis, quem nominare nequeo,* nos: *Einer, Eine, Ein* *ewisser, Eine gewisse,* a) *nude* legitur Matth. XII, 47. Luc. , 49. 57. XIII, 6. 23. Act. V, 25. XIX, 38. IX, 36. — plu- lis: τινές, *quidam, nonnulli* Marc. XIV, 4. 57. 65. Luc. XIV, 1. Joh. XIII, 29. Act. XV, 1. Rom. III, 3. 8. 1 Cor. III, 7. IX, 22. XV, 6. τινὲς ἐν ὑμῖν = *nonnulli inter vos* 12. — v. 34. 2 Thess. III, 11. 1 Tim. I, 19. IV, 1. V, 15. Tim. II, 18. Hebr. IV, 6. X, 25. XIII, 2. 2 Petr. III, 9. 16. ucian. D. D. IV, 8. Herodian. VI, 4. 14.) — b) legitur cum *ubstantivo*, item cum adiectivo substantive posito, ubi, quod s vel persona substantivo significata accuratius non definitur, ostrates: *ein, eine,* utuntur cf. *Matthiae* §. 487. p. 910. *uttm.* §. 110, 2. — post substantivum legitur τίς, ut βραχύ Joh. VI, 7. γυνή τις Marc. V, 25. Luc. VII, 2. 41. VIII, 27. , 30. 38. XI, 1. XII, 16. XVIII, 2. XXII, 56. Act. V, 1. μέ- ος τι v. 2. VIII, 9. IX, 33. σκεῦός τι X, 11. XI, 5. XVIII, 14. XV, 19. XXVII, 8. 39. Rom. XV, 26. 1 Cor. XVI, 7. Col. , 23. (Cebet. tab. c. 1 et 2. Xen. Oecon. VIII, 3.) — sq. enit. classis Luc. IX, 19. — pluralis Luc. XXIV, 22. — ἡμέ- αι τινές, *einige Tage, dies aliquot* Act. IX, 19. X, 48. VI, 12. XXIV, 24. XXV, 13. — ante subst. ponitur τίς, cf. *Matthiae* l. l. p. 910. 912. ut τὶς ἄνθρωπος Matth. XVIII, 12. uc. XI. 27. XVII, 12. XVIII, 2. Luc. XXIII, 8. Act. III, 2. , 34. VIII, 36. IX, 36. XIV, 8. XXV, 16. Gal. VI, 1. Hebr. V, 7. — c. εἷς: εἷς τις νεανίσκος Marc. XIV, 51. cf. *Mat-thiae* l. l. p. 910. — plur. τινὲς φαρισαῖοι Luc. XIII, 31. — oh. XII, 20. Act. XV, 36. XVII, 34. XXIV, 19. XXVII, 1. Tim. V, 24. Jud. v. 4. (Herodian. VI, 4. 14.) — c) legitur ἄλλος, item c. *particip.*, ut τινὰς ἄλλους Act. XV, 2. ινὲς παραγγέλλοντες Luc. XIII, 1. XVIII, 9. XXI, 5. 1 Tim. I, 20. 21. (Xen. Cyr. I, 4. 19.) — d) additur *nominibus* *ropriis*, item *nominibus gentilibus et muneris* aa) universe, t quidem ante nomen legitur τίς, ut τὶς σίμων Marc. XV, 21. ct. IX, 43. XVIII, 7. XXV, 19. τὶς βασιλικός Joh. IV, 46. Act. III, 1. 6. — postponitur τίς, ut σαμαρείτης τις Luc. X, 33. ct. XIX, 9. 24. XXI, 16. ἱερεύς τις Luc. X, 31. (Xen. H. G. , 4. 3.) — bb) per appositionem additur nomen propr., ut

ἐγένετο ἱερεύς τις, ὀνόματι, ζαχαρίας Luc. I, 5. *ἦν δέ τις ἀσθενῶν, λάζαρος ἀπὸ βηθανίας* Joh. XI, 1. — — e) sq. *genit. partitivo* vel *classis*, ut *τὶς τῶν συνανακειμένων* Luc. XIV, 15. *τινὶ αὐτῶν* Act. V, 15. *τινὰ ὧν ἀπέσταλκα* = *τινὰ ἐκείνων, οὓς ἀπέσταλκα* 2 Cor. XII, 17. (Xen. Cyr. II, 3. 19.) — c. *εἷς*: *εἷς τις τῶν παρεστηκότων* Marc. XIV, 47. (Plat. Ion. p. 531 D.) cf. *Matthiae* l. l. — pluralis, ubi nunc postponitur genitivo Act. XVII, 5. nunc ante genit. legitur, ut *τινὲς τῶν γραμματέων* Matth. IX, 3. XII, 38. XVI, 28. vide de h. l. lectione *Fritzsche* IV Evv. I. p. 545. exhibente *εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστῶτες* et explicante: *εἰσὶ ἑστῶτες* i. e. *ἑστήκασί τινες τῶν ὧδε* sc. *ὄντων*: *eorum, qui hic adsunt, adstant quidam, qui* Matth. XXVII, 47. XXVIII, 11. Marc. II, 6. VII, 1. 2. IX, 1. XI, 5. XII, 13. Luc. VI, 2. VII, 36. IX, 27. XI, 45. XIX, 39. XX, 27. 39. XXIV, 24. Act. VI, 9. X, 23. XII, 1. XV, 5. XVII, 18. 28. XIX, 31. 1 Cor. VI, 1. X, 7—10. (Herodian. VI, 4. 14.) — f) sq. *ἀπό* c. genit. partit. vel classis Luc. XVI, 30. Act. XIX, 13. — g) sq. *ἐκ* c. genit. partit. vel classis, Luc. XII, 13. c. *εἷς*: *εἷς τις* XXII, 50. Joh. XI, 49. — pluralis Joh. VI, 64. IX, 16. — ante *ἐκ* ponitur Luc. XI, 15. XVI, 31. Joh. VII, 25. 44. XI, 37. 46. Act. XI, 20. XV, 24. XVII, 4. Rom. XI, 14. 17. — — h) sq. *παρά τινος* = *quidam, missus ab aliquo* vel e vicinia [= e domo] alicuius Luc. VIII, 49. — — i) ita additur *nomini numerali*, ut indefinitum reddat numerum allatum, ut *δύο τινές* = *duo ni fallor, duo si recte memini*, ita *vioi τινὲς — ἑπτά* Act. XXIII, 23. — sq. genit. partit. Luc. VII, 19. Act. XXIII, 23. Cf. *Matthiae* l. l. p. 911. *Passow* l. l. p. 868. Gregor. Corinth. p. 7. 8. 854. ed. *Schäfer*. (Thuc. III, 111. VII, 87.)

B) *quidam* i. e. *aliquis, quem nominare nolo*, cf. *Herm.* ad Vig. p. 731. *Fritzsche* diss. II. p. 34. — 1 Cor. IV, 18. 2 Cor. III, 1. X, 2. Gal. I, 7. II, 12. 1 Tim. I, 3. (Lucian. dialog. meretr. III, 3. *εἰ γάρ τις μὴ αἰσχύνεται λεπτὰ ἔχουσα τὰ σκέλη*. Sophocl. Aiac. 1138.) — sq. genit. partit. 2 Cor. X, 12.

C) in partitionibus: *τίς — ἕτερος, alius — alius*, plur. *τινές — τινές, alii — alii*, ut 1 Cor. III, 4. (*ὁ μέν τις — ὁ δέ τις — ἕτερος δέ τις* Xen. Symp. II, 6.) — plur. Luc. IX, 7. 8. Act. XVII, 18. Phil. I, 15.

D) interdum abest *τίς* vel *τινές* a) ante genit. partitiv., ut Act. XXI, 16. — b) ante *ἀπό* vel *ἐκ* c. genit. partitivo, ut Matth. XIII, 47. XXIII, 34. XXV, 5. XXVII, 9. — Luc. XXI, 16. Joh. IX, 40. XVI, 17. Apoc. III, 9. — c) universe, ut Matth. IX, 33. Marc. II, 12. Vide de his ll. supra sub *οὕτω* p. 224 observata. — Matth. XXIII, 9. *καὶ πατέρα μὴ* [scil. *τινα*] *καλέσητε ὑμῶν*. Marc. II, 1. *δι' ἡμερῶν* scil. *τινῶν*.

Luc. VIII, 20. ἀνηγγέλη αὐτῷ λεγόντων scil. τινῶν. — Joh. IV, 33. XXI, 10. 1 Petr. IV, 12. ξένου [scil. τινός] ὑμῖν συμβαίνοντος. Cf. *Fritzsche* coniectan. p. 36. Lamb. Bos. p. 470. ed. *Schäfer.*

2) *aliquis* i. e. *quisquis, irgendjemand,* μή — τις *ne — quis,*

A) mascul. et femin. AA) singularis a) universe aa) *nude* ponitur Matth. VIII, 28. XI, 27. XII, 19. XXIV, 4. Marc. VIII, 26. XII, 19. XIII, 5. Luc. VIII, 46. XIV, 8. Joh. IV, 33. VI, 46. X, 28. XVI, 30. Act. X, 47. XVII, 25. XIX, 38. XXIV, 12. XXVII, 42. Rom. V, 7 bis. VIII, 24. 1 Cor. I, 15. VI, 12. XV, 35. XVI, 11. 2 Cor. VIII, 20. XI, 16. 21. XII, 6. Eph. II, 8. Col. III, 13. 1 Thess. V, 15. 2 Thess. III, 8. Hebr. III, 4. 12. IV, 11. XII, 15. Jac. II, 18. 2 Petr. II, 19. 1 Joh. II, 27. (Xen. Cyr. II, 3. 4.) — bb) c. substant. item adiect., ut τὶς κτίσις ἑτέρα Rom. VIII, 39. — cc) sq. *genit.* partit. τὶς ὑμῶν 1 Cor. VI, 1. 2 Thess. III, 8. — dd) sq. ἐκ c. gen. partit., ut τὶς ἐξ ὑμῶν Jac. II, 16. vel ἐξ ὑμῶν τις Hebr. III, 13. — b) ubi nos: *man* cf. *Matthiae* l. l. p. 910. *Frotscher* ind. ad Xen. Hier. p. 123. *Passow* l. l. p. 867. — Matth. XII, 29. Marc. VIII, 4. IX, 30. XI, 16. Joh. II, 25. 1 Tim. I, 8. (Xen. Cyr. I, 4. 3.) — c) = ἕκαστος, *quisque* cf. *Matthiae* l. l. *Passow* l. l. Joh. VI, 50. XV, 13. vide de h. l. ἵνα p. 745. — Act. II, 45. IV, 35. — τῶν μαθητῶν, καθὼς ηὐπορεῖτό τις, ἕκαστος XI, 29. 1 Cor. IV, 2. 2 Cor. VIII, 12? Hebr. X, 28. (Xen. Cyr. I, 2. 2. VI, 1. 6.)— d) ἐάν τις, *si quis* Matth. XXI, 3. XXIV, 23. Marc. XI, 3. XIII, 21. Luc. XIX, 31. Joh. III, 3. 5. VI, 51. VII, 17. VIII, 51. 52. IX, 22. 31. X, 9. XI, 9. 10. 57. XII, 26 bis. v. 47. XV, 6. Act. VIII, 31. IX, 2. XIII, 41. 1 Cor. V, 11. VIII, 10. IX, 15. X, 28. Col. III, 13. 2 Tim. II, 5. 21. Jac. II, 14. V, 19 bis. 1 Joh. II, 15. IV, 5. 14. 20. V, 16. Apoc. III, 20. XXII, 18. 19. (Lucian. D. D. XXIII, 1.) — e) εἴ τις, *si quis*, vid. εἴ τις p. 364. — — f) τίς = εἴ τις, *si quis* cf. *Fritzsche* coniect. p. 36 sq. *Winer* p. 69. *Matthiae* ad Eur. Orest. v. 635. *Dindorf* ad Aristoph. av. v. 78. — 1 Cor. VII, 18 bis. Jac. V, 13 bis. v. 14. (Plut. de pueror. educ. c. 4. Mor. I. p. 4. ed. *Tauchn.* ἀλλ᾽ ἐστί τις ἀπόκροτος καὶ τραχυτέρα [scil. γῆ] τοῦ δέοντος; Athen. VI, p. 223. ὀφθαλμιᾷ τις.) — — BB) pluralis, ut ἄν τινες, *si qui* = *quicunque* Joh. XX, 23 bis. —

B) neutr. τί, *aliquid* i. e. AA) *irgend etwas* a) universe, ut ἔχειν τὶ κατά τινος vel πρός τινα Matth. V, 23. Marc. XI, 25. Act. XXIV, 19. — Matth. XXI, 3. Marc. VIII, 23. XI, 13. XIII, 15. Luc. XI, 54. XXII, 35. Joh. VII, 4. XIII, 29. Act. III, 5. XXV, 5. 11. 1 Cor. II, 2. X, 31. XIV, 35. 2 Cor.

II, 10 bis. III, 5. Gal. V, 6. 1 Thess. I, 8. 1 Tim. VI, 7. Hebr. VIII, 3. Jac. I, 7. (Herodian. VI, 1. 4.) — c. substant. item c. adiect., ut *τὶ μέρος*, *irgend ein Theil* Luc. XI, 36. — *ἕτερόν τι* Act. VIII, 34. — b) *infertur τί post pronom. relat.* 2 Cor. XII, 6. *ὑπὲρ ὅ — ἐμοῦ = ὑπὲρ ὅ βλέπει με ἢ ἀκούει, εἴ τι ἀκούει ἐξ ἐμοῦ.* Cf. *Fritzsche* diss. II. p. 124. — c) additur *adiectivis genus rei significantibus*, ubi nunc praeponitur adiect. cf. *Matthiae* l. l. p. 910 sq., ut *τὶ ἀγαθὸν* *boni quid* Joh. I, 47. *τὶ βρώσιμον* Luc. XXIV, 41. — Act. XVII, 21. XXVIII, 21. — loco adiect. ponitur *περί τινος* sc. *ὄν*, ut *ἐπιζητεῖν τι περὶ ἑτέρων* Act. XIX, 39. Vide *ἐπιζητέω*. — nunc postponitur adiect., ut *ἄλλο τι* Act. XIX, 32. — Marc. XVI, 18. Joh. V, 14. Hebr. XI, 40. — d) sq. genit. partit., ut *τὶ τῶν ὑπαρχόντων* Act. IV, 32. Eph. V, 27. — Rom. XV, 18. *λαλεῖν τι ὧν = λαλεῖν τι ἐκείνων, ἅ.* — e) *adverbiascit*, aa) nude positum cf. *Passow* l. l. p. 868. — α) *aliquo modo*, *auf irgend eine Art* Joh. V, 19. *ἀδικεῖν τι* [= *ἀδικεῖν ἀδίκημά τι* iniuria aliqua afficere] Philem. v. 18. (Lucian. D. D. II, 1. VII, 1.) — β) *forte*, *etwa* 1 Cor. VII, 5. 2 Cor. XIII, 5. Phil. III, 15. cf. *Buttm.* §. 137. p. 440. ed. X^mae^. *Frotscher* ind. ad Xen. Hier. p. 123. — bb) additum *adverbiis* vel *adiectivis* adverbialiter positis, ubi nunc praeponitur adv., ut *τὶ ἀκριβέστερον* = *etwas genauer* Act. XXIII, 20. — nunc postponitur adverbio, ut *βραχύ τι* = *um ein weniges, ein wenig* Act. V, 34. Hebr. II, 7. — 2 Cor. X, 8. XI, 16. (Xen. Hier. IV, 2.) cf. *Matthiae* l. l. p. 911 sq. *Passow* l. l. — cc) iunct. c. *μέρος*; *μέρος τι* = *ex parte* 1 Cor. XI, 18. Vide *μέρος*. — — BB) ubi agitur de re statim accuratius definienda: *aliquid*, nos: *etwas*, ut *ἔχω σοί τι εἰπεῖν* Luc. VII, 40. — Act. XXI, 37. XXIII, 17. 18.

3) *aliquis* i. e. *magnus aliquis*, *etwas rechts*, *etwas grosses*, cf. *Matthiae* l. l. p. 912. *Passow* l. l. p. 867. *Winer* p. 209. *Viger.* p. 152. 730. — Ita a) *neutr.*, ut *αἰτεῖν τι* *magni quid petere* Matth. XX, 20. cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 618. — *εἶναί τι* 1 Cor. III, 7. X, 19. Gal. II, 6. VI, 3. 15. (Epictet. enchirid. c. 13. Plat. Gorg. T. I. p. 527 fin.) — *εἰδέναι τι* 1 Cor. VIII, 2. (Plat. apolog. Soc. c. 6. ed. *Fischer.*) — b) mascul. *εἶμί τις* Act. V, 36. (Dem. 159, 19. 582, 27.)

4) ita additur adiectivis qualitatis, ut augeat, ut *εἶμί τις μέγας* Act. VIII, 9. *φοβερά τις ἐκδίκησις* Hebr. X, 7. (*δεινή τις ὀργή* Eurip. ap. Stob. 173, 11.) cf. *Winer* p. 20. 209. —

5) limitat, i. e. adiunctum substantivis vel adiectivis vel pronominibus rem e genere aliquo eique assimilem esse indicat cf. *Fritzsche* ind. ad Lucian. D. D. p. 165. *Winer* p. 70. *Schäfer* ad Gregor. Corinth. p. 7. 8. 716. *Passow* l. l. p. 867. *Frotscher* l. l. — ubi nos: *eine Art von, gewissermaassen,*

t τὶ χάρισμα Rom. I, 11. — v. 13. XV, 26. Jac. I, 18. — 1 Cor. VI, 11. ταῦτά [= οὕτω vid. οὕτω p. 225.] τινες ἦτε, *ales fere eratis.* (Lucian. D. D. VI, 1. Stobaeus 366, 42.)—

Τίς, τί, τινος, pron. interrogat. 1) *quis, quae, quid?* os: *wer? was? welcher, welche, welches? was für einer, was für eine, was für eines?* Legitur ita A) in interrog. ir. AA) c. *indicativo.* cf. *Matthiae* §. 507, 1 et 2. p. 968 sq. *Winer* p. 121. a) universe i. e. omnium temporum aa) nude . e. absque alius nominis accessione positum α) universe, ut ίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν Matth. III, 7. IX, 5. XII, 48 bis. XXII, 20. 42. XXIV, 3. XXVI, 15. Marc. II, 7. 9. XVI, 3. Luc. V, 21. 23. VII, 39. XIII, 18. XXI, 7. — XXIV, 17.: ίνες — οὗτοι i. e. *quonam pertinent* οἱ λόγοι οὗτοι; Joh. , 22. 39. IV, 27 bis. V, 12. — VII, 36. τίς — εἶπε *quis ensus est verborum, quibus utitur = quid sibi volunt haec ius verba?* XIII, 25. XIV, 22. XVI, 17. 18.: τί — λέγει = *quid sibi vult, quod dicit.* — XVIII, 4. 7. 38. XIX, 15. XXI, 10. Act. VII, 49. X, 21. XXI, 13. XXIII, 19. Rom. IV, 3. VII, 24. VIII, 31. 34. IX, 19. 20. X, 16. XI, 2. 15. 34. 35 bis. 1 Cor. II, 11. IV, 7. 21. 2 Cor. XI, 29 bis. XII, 13. 1 Thess. II, 19. III, 9. Hebr. III, 16—18. Jac. III, 3. 1 Joh. I, 22. V, 5. Apoc. VII, 13. (Herodian. II, 1. 17. Lucian. D. D. XX, 10. Xen. Cyr. III, 3. 62.) — — duae interrogat. una comprehenduntur, ut ἐγὼ — δυνατός pro: ἐγὼ δὲ τίς ἤμην; μὴ δυνατός Act. XI, 17. cf. *Winer* p. 191. item sub διαπραγματεύομαι observata. — καὶ τίς *ecquis, quis tandem* Marc. X, 26. Luc. X, 29. Joh. IX, 36. 2 Cor. II, 2. Vide καὶ p. 776. — τίς ἄρα *quis tandem* Matth. XVIII, 1. XIX, 25. 27. XXIV, 45. Luc. XII, 42. Vide ἄρα p. 141. — τί οὖν, *quid igitur, was also*—Matth. XXVII, 22. Marc. XII, 9. XV, 12. Luc. XX, 15. 17. Joh. VIII, 5. Rom. III, 1. IV, 1. VI, 5. 21. VII, 7. IX, 14. 30. 1 Cor. III, 5. IX, 18. X, 19.— τί οὖν i. e. τί οὖν ἐροῦμεν Rom. III, 9. VI, 15. (Lucian. D. D. VII, 2. Xen. Mem IV, 2. 17.) — Vide οὖν p. 209. 211.— διὰ τί [alii iunctim: διατί vid. *Winer* II. p. 13.] *ob quid? cur?* Matth. IX, 11. 14. XIII, 10. XV, 2. 3. XVII, 19. XXI, 25. Marc. II, 18. VII, 5. XI, 31. Luc. V, 30. 33. XIX, 23. 31. XX, 5. XXIV, 38. Joh. VII, 45. VIII, 43. 46. XII, 5. XIII, 37. Act. V, 3. 1 Cor. VI, 7. 2 Cor. XI, 11. Apoc. XVII, 7. (Xen. Mem. III, 11. 17.) —εἰς τί [propr. quidnam intuens, quidnam intuitus] = *cur?* Matth. XIV, 31. Marc. XV, 34. — vel: *quorsum, quem in finem* Matth. XXVI, 8. Marc. XIV, 4. Act. XIX, 3. Vide εἰς p. 432. — πρὸς τί *ad quid* i. e. *quo consilio?* Joh. XIII, 28. (Xen. Cyr. VI, 3. 20. VIII, 4. 21.)— ἱνατί, *cur? warum?* [explicatam habes hanc formulam sub ἱνατί p. 754.] Matth. IX, 4. XXVII, 46. Luc. XIII, 7. Act. IV, 25. VII, 26. 1 Cor. X, 29. — — τί ὅτι [plene: τί γέγο-

νεν ὅτι, ita Joh. XIV, 22.] *cur?* Marc. II, 16. Luc. II, 49. Act. V, 4. 9. Vide ὅτι p. 200. — β) **τί,** absolute positum αα) = **διὰ τί:** *cur? warum? wie? wie nach?* vid. *Passow* II. p. 869. *Matthiae* §. 488, 8. p. 916. — Matth. VI, 28. VIII, 26. XI, 7—9. XIX, 17. XX, 6. XXII, 18. XXVI, 10. Marc. II, 7. 8. 24. IV, 40. V, 35. VIII, 12. 17. XI, 3. Luc. II, 48. VI, 2. XII, 26. XVI, 2. XIX, 33. XXII, 46. XXIV, 38. Joh. VII, 19. XVIII, 23. Act. XIV, 15. Rom. III, 7. 9. 19. 20. XIV, 10 bis. 1 Cor. X, 30. (Lucian. D. D. XIV, 1. XX, 10. Xen. Anab. II, 4. 3.) LXX pro מָה Exod. XIV, 15. — **τί καί** *cur tandem* 1 Cor. XV, 29. 30. Vide p. 777. — **τί γάρ,** *quid enim* Rom. III, 3. Phil. I, 18. Vide γάρ p. 219. — **τί δέ,** *quid vero? cur vero?* ita in interrogatione admirantis Matth. VII, 3. Luc. VI, 41. XII, 57. — vel in interrogatione continuata 1 Cor. IV, 7. Vide *Matthiae* §. 488, 9. p. 916.— **τί οὖν,** *cur igitur?* Matth. XVII, 10. XIX, 7. Joh. I, 25. Act. XV, 18. — Joh. I, 20. τί οὖν sc. βαπτίζεις coll. v. 25. — — ββ) *qua ratione* i. e. *in welcher Beziehung* Matth. XIX, 20. (Xen. Cyr. II, 1. 17.) — **τί ὠφελήσει ἄνθρωπον** [= τί ὠφέλημα ὠφ. ἄνθρωπον quidnam utilitatis praebebit homini] Marc. VIII, 36. τί ὠφελεῖται ἄνθρωπος [= τί ὠφέλημα ὠφελεῖται ἀνθρ. quidnam utilitatis habebit homo] Matth. XVI, 26. Luc. IX, 25. Cf. *Matthiae* §. 415, β. not. 3. p. 761. *Fritzsche* ind. ad Lucian. D. D. p. 164. — γγ) = **εἰς τί,** *wozu? quem in finem?* Matth. XXVI, 65. Marc. XIV, 63. Luc. XXII, 71. Gal. III, 19. — δδ) *quo modo? qui?* Rom. VIII, 24. 1 Cor. VII, 16. — Ita LXX et מָה Gen. XLIV, 16. τί δικαιωθῶμεν; — **τί γάρ** *qui enim?* 1 Cor. VII, 16. — ponitur τί *quomodo?* in oratione vividiore Act. XXVI, 8. — εε) ad normam hebr. מָה ita iungitur adiectivis et verbis, ut sit: *quam! quantopere!* = πῶς vel ὡς, ut τί στενὴ ἡ πύλη Matth. VII, 14. τί θέλω Luc. XII, 49. — Ita LXX τί et מָה Ps. III, 2. 2 Sam. VI, 20. Cantic. VII, 6. — Aliter *Fritzsche*, esse in talibus τί cum dolore interrogantis existimans, IV Evv. I. p. 293. — — γ) formulae notandae: **τί πρὸς ἡμᾶς. τί πρὸς σέ;** *quid hoc ad nos? quid hoc ad te?* Matth. XXVII, 4. Joh. XXI, 22. Vide πρός p. 393. et de ellipsi verbi infra sub num. 4. — **τί ἐμοὶ καὶ σοί, τί ἡμῖν καὶ σοί,** *quid mihi, quid nobis tecum rei est?* Matth. VIII, 29. Marc. V, 7. Luc. IV, 34. VIII, 28. Joh. II, 4. Cf. de hac formula supra sub ἐγώ p. 351. adnotata et de ellipsi verbi infra sub 4. — **τί ἐστι τοῦτο,** *quid hoc sibi vult?* Marc. I, 27. — IX, 10. Eph. IV, 9. (ita τί τοῦτο Lucian. D. D. V, 7.) — **τί γάρ μοι** i. e. τί γάρ μοι διαφέρει vel προσήκει, sq. infinit. *quid enim ad me pertinet?* 1 Cor. V, 12. cf. Lamb. Bos. de ellips. p. 599. — **τί σοι δοκεῖ,** *quid tibi videtur?* Matth. XXII, 17. 42. XXVI, 65. **τί ὑμῖν φαίνεται** Marc. XIV, 64. — ταῦτα τί ἐστιν εἰ;

τοσούτους [= *in welchem Verhältnisse steht dies Wenige zu solch einer Menge?*] *was ist das für so viele?* Joh. VI, 9. — De τί relato ad sequentem pluralem neutrius vid. infra sub no. 6. — —

bb) iungitur c. genit. partitivo, ut τίνος τῶν ἑπτά Matth. XXII, 28. Marc. XII, 33. Act. VII, 52. Hebr. I, 5. 13. — ita τίς οὖν *quis igitur* Luc. X, 36. — cc) additur ἐκ c. gen. partitivo Matth. VI, 27. Joh. VIII, 46. — Matth. VII, 9. τίς — αὐτῷ, *an quis est vestrum, quem, si filius panem rogaverit, num ille tunc ei lapidem dabit,* anacoluthon pro: *an quis est vestrum, quem, si filius panem rogaverit, non panem, sed lapidem ei dabit?* Vide de h. l. item de Luc. XI, 11. anacolutho *Fritzsche* IV Evv. I. p. 291. *Eiusdem* coniectan. p. 38 sqq. — — dd) copulatur c. substant., item cum adiectivo, ut τίς βασιλεύς Luc. XIV, 31. τίνα μισθὸν ἔχετε Matth. V, 46. — Marc. V, 9. VIII, 37. Luc. VIII, 30. XV, 4. 8. Joh. II, 18. Act. XVIII, 29. XIX, 35. Rom. VI, 21. 2 Cor. VI, 14 bis. v. 15 bis. v. 16. Hebr. VII, 11. XII, 7. — τίς — ὑμῶν i. e. *quaenam igitur causa erat* τοῦ μακαρισμοῦ ὑμῶν Gal. IV, 15. — τί περισσὸν ποιεῖτε = *quid eximii facitis* Matth. V, 47. τί — ἐποίησε, *quid enim mali* vel *quodnam scelus commisit* Matth. XXVII, 23. Marc. XV, 14. Luc. XXIII, 22. — — — b) sequitur indicativus *praesentis*, in interrogatione deliberantis vel dubitantis, ubi nos: *sollen*, ut τί ποιοῦμεν Joh. XI, 47. — c. οὖν: τί οὖν ἐστι *quid igitur faciendum est* Act. XXI, 22. 1 Cor. XIV, 15. 26. Cf. sub ποιέω ad Joh. l. l. monita. — c) sequitur indicat. *futuri* aa) in rebus, quae fieri *possunt*, ut ἐν τίνι ἁλισθήσεται Matth. V, 13. — Marc. IX, 50. Luc. I, 18. XIV, 34. τίς διηγήσεται *quis eloqui poterit* Act. VIII, 33. — Rom. VIII, 33. 35. — cf. *Herm.* ad Vig. p. 747. 264. — bb) in interrog. deliberantis vel dubitantis cf. *Matthiae* §. 516. not. 2. p. 986. *Buttm.* §. 126, not. 7. *Herm.* ad Vig. p. 742., ut τίνι ὁμοιώσω αὐτήν Matth. XI, 16. Luc. XIII, 18. Act. IV, 16. Eodem modo coni. aor. vid. statim infra sub BB. — cc) ubi ad unum, quo quid semel usu venit, temporis punctum refertur, quod ad omne temporis genus pertinet. cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 426. coll. *Herm.* ad Sophocl. Trachin. v. 451. — ut τίς ἔσται ἐξ ὑμῶν Matth. XII, 11. — Luc. XI, 5. XIV, 5. (Lucian. vit. auct. §. 12) — — BB) c. *coniunct.* in interrog. dubitantis vel deliberantis, ubi nos: *sollen* cf. *Matthiae* §. 516. p. 985. *Buttm.* §. 126, not. 7. *Herm.* ad Vig. p. 729. 742. — Matth. VI, 31 ter. Joh. XII, 27. Apoc. XV, 4. — de Matth. XX, 32. XXVII, 17. 21. 22. vide, quae sub θέλω de futuro, item de coni. aor. absolute posito p. 716. adnotata sunt. — — CC) c. *optativo* dubitantis est, an fieri aliquid nequeat cf. *Herm.* ad Vig. p. 729. *Matthiae* §. 514. p. 978. §. 513. p. 975., ut τί ἂν — εἶναι = *was könnte das*

wohl bedeuten wollen? Act. II, 12. — XVII, 18. (Lucian. D. D. VII, 1. XI, 2.) —

B) in interrogat. indirecta AA) c. *indicativo* a) universe, i. e. omnium temporum, cf. *Matthiae* §. 488, 1. p. 914. §. 507. I et 2. p. 968. *Winer* p. 121. *Buttm.* §. 114, 4. not. 6. *Passow* II. p. 868. *Viger.* p. 145 sq. — Ita post *ἀκούειν* Matth. XXI, 16. *ἀναγινώσκειν* Matth. XII, 3. *ἀνακρίνεσθαι* Act. IV, 9. *γίνεσθαι* Marc. XIV, 36. de ellipsi v. *γίνεσθαι* vid. sub no. 5. adnotata. — *γνῶναι, ἐγνωκέναι* Matth. VI, 3. XII, 7. Joh. X, 6. XIII, 12. 28. — Luc. XIX, 15. quo loco si duae interrogationes una comprehenduntur, vide sub *διαπραγματεύομαι* de hoc Graecorum more monita. — *γνωρίζειν* 1 Cor. XV, 2. *γνωρίζω — τίνι λόγῳ — ὑμῖν.* Col. I, 27. *διδάσκειν* Hebr. V, 12. *δοκιμάζειν* Eph. V, 10. *εἰδέναι* Joh. V, 13. VI, 64. XVI, 18. Act. XIX, 32. Rom. VIII, 27. 1 Cor. XIV, 16. Eph. I, 18 bis. v. 19. *ἐξετάζειν* Matth. X, 11. *ἐρευνᾷν* 1 Petr. I, 11. *ἰδεῖν* Luc. XIX, 3. *καταλαμβάνεσθαι* Eph. III, 18. *μανθάνειν* Matth XI, 13. *πυνθάνεσθαι* Act. XXI, 33. *τί ἐστι πεποιηκώς.* — *ὑποδεικνύναι* Luc. VI, 47. *φανεροῦσθαι* 1 Joh. III, 2. (Diod. Sic. IV, 34. Herodian. II, 8. 8. Xen. Anab. IV, 8. 5. Mem. I, 6. 4.) — b) indicat. *futuri* ponitur, pertinens ad ea, quae fieri oportet vel dubitantis est, ut *λάχωμεν περὶ αὐτοῦ, τίνος ἔσται* Joh. XIX, 24. — Phil. I, 22. vide etiam de h. l. infra sub no. 3 observata. — — BB) c. *coniunct.* a) pertinente ad ea, quae fieri *possunt* cf. *Herm.* ad Viger. p. 741. *Matthiae* §. 507, 2. p. 965. §. 516, 3. p. 985. *Buttm.* §. 126, 2. *Winer* p. 121. ut *οὐκ ἔχουσι, τί φάγωσι* Matth. XV, 32. Marc. VI, 36. — Luc. XVII, 8. 1 Petr. V, 8. — b) pertinente ad ea, quae fieri oportet, ubi nos: *sollen* cf. *Matthiae* l. l. *Herm.* l. l. p. 742. *Winer* l. l., ut *μὴ μεριμνᾶτε, τί φάγητε — τί πίητε — τί ἐνδύσησθε* Matth. VI, 25. — X, 19. Luc. XII, 5. 11. 17. 29. — *ἔγνων τί ποιήσω* i. e. *scio, quid faciendum est mihi* XVI, 3. — XIX, 48. Rom. VIII, 26. — Marc. IX, 6 quo loco codd. nonnulli pro coni. aor. exhibent futurum. — duae interrogationes una comprehenduntur, ut *τίς τί ἄρῃ* pro: *τίς ἄρῃ τι καὶ τί ἄρῃ* Marc. XV, 24. Vide sub *διαπραγματεύομαι* observata. — — CC) c. *optativo* praecedente praeterito a) absque *ἄν* cf. *Herm.* ad Vig. p. 742. *Matthiae* §. 518 p. 992. *Buttm.* §. 114, 4. §. 126, 2. *Winer* II. p. 94. — ut *ἐπηρώτων — τίς εἴη ἡ παραβολὴ αὕτη* i. e. *quaenam esset huius parabolae vis* vel *significatio* Luc. VIII, 9. *ἐπυνθάνετο, τί εἴη ταῦτα* *quid hoc esset* Luc. XV, 26. De *τί* c. *ταῦτα* vid. infra sub no. 6. — XVIII, 36. — c. *ἄρα* iungitur XXII, 23. (Herodian. II, 8. 8. Xen. Anab. IV, 5. 10. VII, 6. 4.) — b) c. *ἄν.* Vide de huius vi in talibus *Herm.* ad Vig. p. 741 sq. — ut *ἐνένευον* [= nutu quaesiverunt] — *τί* — *αὐτόν* propr. quod nomen [*τί* sc. *ὄνομα*] velle

posset imponi ei i. e. *quod nomen illi impositurus esset* vel *quomodo illum appellaturus esset* Luc. I, 62. διελάλουν — τί — ἰησοῦ = τί ἂν κακὸν — ἰησοῦ *quo malo* vel *qua poena afficere Jesum possent* Luc. VI, 11. — IX, 46. Joh. XIII, 24. Act. V, 24. X, 17. XVII, 20. XXI, 33. —

2) = ποῖος, *qualis*, ubi agitur de alicuius rei vel personae qualitate, conditione, dignitate A) in interrogat. directa, sq. indicat. AA) de personis, ita a) τίς, ut τίνα με λέγουσιν — ἀνθρώπου Matth. XVI, 13. de h. l. lectione vid. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 532. delens με et τίνα — ἀνθρώπου *quem homines esse dicunt certum aliquem hominem* pro: *quem homines esse me dicunt.* — Matth. XVI, 15. Marc. VIII, 27. 29. Luc. IX, 18. 20. Joh. VIII, 53. Act. XIII, 25. 1 Cor. III, 5 bis. — τίς ἐστιν οὗτος Matth. XXI, 10. Luc. V, 21. VII, 49. IX, 9. X, 22. Joh. I, 19. 22. Jac. IV, 12. — c. ἄρα Marc. IV, 41. Luc. VIII, 25. — b) neutr. τί; *quid, quale* Hebr. II, 6. τί ἐστιν ἄνθρωπος. Vide de h. l. sub ὅτι p. 201 sq. monita. — Joh. XXI, 21. οὗτος δὲ τί sc. γενήσεται vel γένηται i. e. *was soll aus diesem werden?* cf. *Lücke* II. p. 514 et de ellipsi verbi γίνεσθαι infra sub no. 4. (Xen. Mem. IV, 2. 21.) cf. quae habet de τί in τί ἐστι pertinente ad classem rei vel personae definiendam *Matthiae* §. 439. p. 821. §. 488, 5. p. 915. — BB) de rebus, ita a) τίς, ut τίς ἡ διδαχή Marc. I, 27. VI, 2. Luc. IV, 36. — b) τί, ut τί ποιήσουσιν i. e. *quale erit* vel *quale iudicandum erit, quod faciunt* 1 Cor. XV, 29. — B) in interrogatione indirecta, sq. indic. AA) de personis, ita a) τίς, ut οἶδά σε, τίς εἶ Marc. I, 24. V, 14. Luc. IV, 34. — b) τί, ut ἦν τάραχος — τί ἄρα ὁ πέτρος ἐγένετο Act. XII, 16. Vide de h. l. γίνομαι p. 233. — BB) de rebus Act. XVII, 19. XXIV, 20.

3) pro πότερος, *uter*, ponitur, ubi de duobus agitur, sq. indic. Matth. XXI, 31. XXIII, 17. 19. Luc. VII, 42. XXII, 27. Phil. I, 22. (Xen. Cyr. I, 3. 17. Plat. Phileb. §. 120. p. 167 sq. ed. *Stallbaum.*) cf. *Matthiae* §. 488, 4. p. 915. *Stallbaum* ad Plat. Phileb. p. 168. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 641.

4) τίς admittit ellipsin verbi εἶναι Matth. XXVII, 4. Marc. I, 27. V, 9. VI, 2. Luc. IV, 36. VII, 39. XXII, 27. XXIV, 17. Joh. XXI, 22. Act. X, 21. XVII, 19. Rom. III, 1. VIII, 27. 31. 34. XI, 15. 2 Cor. VI, 14—16. Eph. III, 18. Col. I, 27. Hebr. V, 12. Jac. III, 13. item verbi γίνεσθαι, ut Matth. XXVI, 8. Marc. XIV, 36. Joh. XXI, 21. (Xen. Cyr. III, 3. 62. Lucian. D. D. V, 3.) —

5) legitur praeposita aliqua orationis parte, ut Matth. VI, 28. Joh. I, 19. VI, 9. VIII, 5. XXI, 21. Act. XI, 17. XIX, 15. Rom. IX, 19. 20. XIV, 10 bis. Eph. IV, 9. cf. *Matthiae* §. 488, 2. p. 915. *Fritzsche* ind. ad Lucian. D. D. p. 164. —

6) refertur τί ad pluralem neutrius, ut Luc. XV, 26. Joh. VI, 9. Act. XVII, 20. (Lucian. D. D. XI, 1. Plato Theaet. p. 155 C.) cf. *Matthiae* §. 488, 7. p. 916. *Stallbaum* ad Plat. Euthyphr. p. 101. *Passow* l. l. p. 869. *Fritzsche* l. l. —

Τίτλος, ου, ὁ, *titulus, inscriptio, Titel, Aufschrift.* Vox originis lat. bis in N. T. Joh. XIX, 19. 20.

Τίτος, ου, ὁ, *Titus*, nom. propr. viri, qui, parentibus paganis natus, postquam Paulo auctore Christianus factus erat, eundem adiuvit in religione christiana propaganda. Uti de patria Titi nihil certi constat, ita quae de eiusdem in insula Creta commoratione et episcopatu, item de eiusdem itinere in Dalmatiam narrantur, argumentis certis destituuntur. 2 Cor. II, 13. VII, 6. 13. 14. VIII, 6. 16. 23. XII, 18. Gal. II, 1. 3. 2 Tim. IV, 10. Tit. I, 4.

Τίω, f. ἰσω, (aestimo, i. e. honoro Hom. Iliad. XIII, 176.) *solvo* δίκας *poenas.* Ita semel in N. T. 2 Thess. I, 9. (Aelian. V. H. I, 24. IX, 8. Hom. Odyss. XIV, 84.)

Τοιγαροῦν, (ex τοί enclit. vel τῷ i. e. dem zufolge, et γάρ item οὖν) i. q. τοί, sed fortius: *igitur, proinde, quapropter, demnach, also.* Bis in N. T. 1 Thess. IV, 8. τοιγαροῦν ὁ ἀθετῶν οὐκ ἄνθρωπον ἀθετεῖ. Hebr. XII, 1. LXX pro עַל־כֵּן Job. XXII, 10. (Cebet. Tab. c. 20. Lucian. Dial. Deorr. I, 4. Xen. Anab. I, 9. 9 vel 18.) Cf. *Buttm.* §. 150. *Matthiae* §. 627. p. 1289. —

Τοίγε v. καίτοιγε sub v. γέ.

Τοίνυν, (a τοί = τῷ et νῦν) *nun aber, igitur.* Legitur a) non ab initio periodi Luc. XX, 25. ἀπόδοτε τοίνυν τὰ καίσαρος καίσαρι. 1 Cor. IX, 26. ἐγὼ τοίνυν οὕτως τρέχω. [Jac. II, 24.] (Sapient. I, 11. Cebet. Tab. c. 3 et 21. Lucian. Dial. Deorr. XI, 3. Diod. Sic. I, 6. Xen. Oecon. X, 2.) — b) ab initio periodi Hebr. XIII, 13. τοίνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτόν. Ita apud LXX Jes. III, 10. ubi כִּי et Jes. V, 13. ubi לָכֵן. (Jos. Arch. XI, 13. 4. VI, 3. Aelian. Hist. An. II, 7. Aristoph. Acharn. v. 904.) Alia exempla partic. τοίνυν ab initio periodi positae attulit *Lobeck* ad Phryn. p. 342. 343. Cf. *Buttm.* §. 136. *Matthiae* §. 627. p. 1281. —

Τοιόςδε, τοιάδε, τοιόνδε, (a τοῖος et δέ) = τοῖος, sed fortius et adiuncta notione magni et eximii, *talis, huiuscemodi.* Semel in N. T. 2 Petr. I, 17. — (Herodian. I, 10. 10. Xen. Mem. I, 1. 1) Cf. *Buttm.* §. 72, 6. gram. max. Vol. I. §. 79. p. 312. —

Τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτο et τοιοῦτον, = τοῖος, sed fortius: *talis, huiuscemodi* [cf. *Buttm.* §. 72, 6. gram. max. Vol. I. §. 79. p. 312.] a) universe aa) absque relativo respondente Matth. XVIII, 5. XIX, 14. Marc. IV, 33. VII, 13. IX, 37. X, 14. Luc. XVIII, 16. Cf. quae habet de τοιοῦτος ad conditionem τῶν παιδίων externam pertinentia

Goldhornius meus in dissert. de puerorum innocentia, in sermonibus sacris non sine cautione laudanda et ad imitandum proponenda p. 19. 21. 23. — Joh. IV, 23. Act. XVI, 24. XXI, 25. 1 Cor. XI, 16. 2 Cor. III, 4. 12. Hebr. VII, 26. XI, 14. XIII, 16. Jac. IV, 16. (Herodian. VII, 8. 17. Lucian. D. D. II, 5. XXII, 1. Xen. Cyr. II, 1. 1.) — bb) respondente relativo, ut οἷος 1 Cor. XV, 48 bis. 2 Cor. X, 11. (Lucian. D. D. IV, 8. Xen. Mem. II, 6. 12.) — ὁποῖος Act. XXVI, 29. — ὡς Philem. v. 9. *τοιοῦτος ὢν cum talis sim*, sc. qualem me esse nosti, ὡς παῦλος πρεσβύτης — δέσμιος. (sq. ὅς Xen. Mem. II, 8. 3.) — — b) c. articulo: ὁ τοιοῦτος, ubi agitur de certa vel re vel persona: *quicunque talis est*, qualis scil. est ante memoratus [cf. *Matthiae* §. 265. p. 548. *Schäfer* melet. p. 31. 97. *Voigtländer* ad Lucian. D. M. p. 85.] Act. XIX, 25. Rom. I, 32. II, 2. 3. XVI, 18. 1 Cor. V, 11. VII, 15. 28. XVI, 16. 18. 2 Cor. X, 11. — Gal. V, 21. 23. VI, 1. Eph. V, 27. Phil. II, 29. 2 Thess. III, 12. 1 Tim. VI, 5. Tit. III, 11. 3 Joh. v. 8. (Lucian. D. D. IV, 1. XII, 3. Xen. Mem. I, 15. 2. ἐν τῷ τοιούτῳ in einer solchen Lage Xen. Anab. I, 8. 20.) — — c) adiuncta *magnitudinis*, *eximii* notione a) absque relativo respondente, ut δυνάμεις Marc. VI, 2. ἐξουσία Matth. IX, 8. σημεῖα Joh. IX, 16. (Cebet. tab. c. 4.) — τοιαῦτα, *tam eximia*, *tanta* Luc. IX, 9. — vel *tam atrocia* Luc. XIII, 2. — Hebr. XII, 3. — bb) respondente relativo, ut οἷος Marc. XIII, 19. (Xen. Mem. IV, 8. 11. Cyr. II, 2. 30.) — ἥτις 1 Cor. V, 1. Vide ὅστις p. 193 fin. — ὅς Hebr. VIII, 1. — c) c. artic. ὁ τοιοῦτος = vel: *homo tam scelestus*, vel: *qui tanta scelera patravit*, quanta hic patravit Act. XXII, 22 coll. XXI, 27. 28. — 1 Cor. V, 5. 2 Cor. II, 6. 7. — vel: *homo, cui contigit res praeclara illa* XII, 2. 3. 5. cf. *Fritzsche* diss. II. p. 123 sq. — Cf. *Matthiae* §. 265. p. 548. *Schäfer* melet. p. 32. 97.

Τοῖχος, ου, ὁ, *paries*, *murus*. Extat tantum Act. XXIII, 3. LXX pro קִיר Exod. XXX, 3. כְּתַל Dan. V, 5. גָּדֵר Jes. V, 5. (Diod. Sic. IV, 47. Polyb. V, 33. 5. Xen. Symp. I, 38. Thuc. II, 3.)

Τόκος, ου, ὁ, (a τέτοκα perf. verbi τίκτω pario; partus propr. Xen. de rep. Lac. XV, 5. Artemid. IV, 80. metaph. emolumentum, quod paritur pecunia mutua data) *foenus*, *usura*. Bis in N. T. Matth XXV, 27. Luc. XIX, 23. — LXX pro נֶשֶׁךְ Exod. XXII, 25. (Theophr. Char. XIII vel VI, 3. Lysias 360 ... Dem. 13, 20.)

Τολμάω, ῶ, f. ήσω, (a τόλμα vel τόλμη) 1) *sustineo* i. e. a) *impetrare a me possum*, sq. infin. Act. V, 13. Rom. V, 7. 1 Cor. VI, 1. 2 Cor. X, 12. (Aelian. V. H. I, 34. Polyb. I, 34. 2. Dem. 1377, 2. Xen. H. G. I, 4. 5. Plat. Phileb. c. 9. p. 16. ed. *Stallbaum*.) — b) *sustineo* i. e. *audeo*, sq. infin.

Matth. XXII, 46. Marc. XII, 34. XV, 43. Luc. XX, 40. Joh. XXI, 12. Act. VII, 32. Rom. XV, 18. Phil. I, 14. Jud. v. 9. (2 Macc. IV, 2. Diod. Sic. IV, 47. Herodian. III, 3. 6. Lucian. Dial. Deorr. VI, 1. Polyb. IV, 34. 2. Xen. Mem. I, 3. 10.) — 2) ex adiunct. *audacem me gero, confidentia utor*, ut ῇ [sc. πεποιθήσει cf. de hoc dat. sub ἀπειλέω adnotata] λογίζομαι τολμῆσαι i. e. *qua fiducia uti animus est* 2 Cor. X, 2. ἐν ᾧ — τολμᾷ i. e. *in quacunque re audacem se praebuerit* vel *audacem se gerere posse crediderit aliquis* 2 Cor. XI, 21. Cf. ἐν p. 534 sq. — Saepius non legitur in N. T.

Τολμηρότερον, (comparat. adverb. τολμηρῶς) adv. *audacius, confidentius*. Legitur tantum Rom. XV, 15. — (Polyb. I, 17. 7. τολμηρῶς. Xen. Symp. II, 12.)

Τολμητής, οῦ, ὁ, homo audax. Semel in N. T. 2 Petr. II, 10. (Thuc. I, 70. Jos. de bell. iud. III, 10. 2.)

Τομώτερος, α, ον, (comparat. a τομός secans, acutus) *acutior*. Legitur tantum Hebr. IV, 12. — (Lucian. Toxar. §. 11. Phocylid. v. 118.)

Τόξον, ου, τό, arcus. Semel in N. T. Apoc. VI, 2. LXX pro קֶשֶׁת 1 Chron. V, 18. Ps. VII, 13. (Lucian. Dial. Deorr. VII, 2. Herodian. VI, 5. 9. Diod. Sic. V, 74. Xen. Cyr. I, 2. 9.)

Τοπάζιον, ου, τό, topazius, nom. gemmae viridis et pellucidae, quam nostrates Chrysolithus appellare solent. Semel in N. T. Apoc. XXI, 20. LXX pro פִּטְדָה Exod. XXVIII, 17.

Τόπος, ου, ὁ, 1) *locus, Ort* a) de tractu vel regione aliqua, Matth. XII. 43. XIV, 13. 15. XXIV, 7. Marc. I, 35. 45. VI. 31. 32. 35. XIII, 8. Luc. IV, 42. VI, 17. IX, 10. 12. XI, 24. XXI, 11. Joh. XI. 48. Act. VII, 7. XVI. 3. XXVIII. 7. — ἐν τῷ τόπῳ, οὗ *in ea regione, qua* Rom. IX, 26. ἐν παντὶ τόπῳ = *ubique* 1 Cor. I, 2. 2 Cor. II, 14. 1 Thess. I, 8. 1 Tim. II, 8. Hebr. XI, 8. (Herodian. III, 14. 2. Xen. Anab. I, 5. 1.) — b) de singulis regionis vel urbis alicuius locis Matth. XXVII, 33. Marc. XV, 22. Luc. IV, 37. X, 1. 32. XI, 1. XVI, 28. XIX, 5. XXII, 40. XXIII, 33. Joh. IV, 20. V, 13. VI. 10. 23. X, 40. XI, 6. 30. XVIII, 2. XIX, 13. XX, 41. Act. VI, 14. XII, 17. XXI, 18. XXVII, 2. 8. 29. 41. 2 Petr. I, 19. Apoc. XVI, 16. XVIII, 17. (Cebet. tab. c. 6. Diod. Sic. I, 9. Xen. Anab. V, 3. 11.) — ὁ τόπος ἅγιος, ita κατ' ἐξοχήν dicitur *templum* Matth. XXIV, 15. Act. VI, 13. XXI. 28. — c) de loco, quem occupat aliquis, ubi nos: *Raum, Stätte, Platz* aa) proprie α) universe Matth. XXVIII, 6. Marc. XVI, 6. Luc. II, 7. XIV, 9. 10. 22. Joh. XX. 7. Act. VII. 33. Hebr. VIII, 7. — ὁ τόπος τινός Apoc. II, 5. VI, 14. — β) διδόναι τόπον τινὶ *cedo alicui* αα) propr. i. e. *Platz machen* Luc. XIV, 9. — ββ) trop. vel: *nachgeben* Eph. IV, 27. μήτε — διαβόλῳ i. e. *neque o*

diabolo ad peccandum abripi vos patiamini — vel: *ausweichen, spatium do* Rom. XII, 19. — (Sap. X, 20. *spatium do* Livius VIII, 32.) — d) locus, quo versatur aliquis: *sedes, domicilium* aa) propr. Joh. XIV, 2. 3. Act. IV, 31. VII, 49. Apoc. XII, 6. 8. XX, 11. — — bb) ὁ τόπος τινός vel ὁ ἴδιος τόπος *locus, qui convenit alicui, der Platz, wohin eine Person oder eine Sache gehört*, ita dicitur Judas πορευθῆναι εἰς τὸν ἴδιον τόπον scil. in gehennam Act. I, 25. v. ἴδιος no. 3. — de loco, qui convenit gladio: Sens. vagina Matth. XXVII, 52.

2) metaph. a) *locus, die Stelle*, de loco scriptoris, ut εὗρε τὸν τόπον, οὗ ἦν γεγραμμένον Luc. IV, 17. (Xen. Mem. II, 1. 20. Ita praeter hunc Xenophontis locum apud nullum scriptorem Graecorum legi, observavit *Sturz* in Lexic. Xenoph. sub v. τόπος.)

b) *locus* i. e. *potestas, opportunitas, occasio*, ut τῆς ἀπολογίας Act. XXV, 16. — Rom. XV, 23. μηκέτι τόπον ἔχων sc. τοῦ εὐαγγελίζεσθαι. — Hebr. XII, 17. (Sirac. IV, 5. Polyb. I, 88. 2. Aeschin. 84, 39 coll. Cicer. de orat. c. 42.)

c) *locus* i. e. *conditio, status*, ἀναπληροῦν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου i. e. *esse conditione indocti* i. e. *indoctum esse* 1 Cor. XIV, 16. (Sirac. XII, 12. Cicero ad divers. IV, 2.) Saepius non reperitur in N. T.

Τοσοῦτος, τοσαύτη, τοσοῦτο et *τοσοῦτον* cf. *Buttm.* §. 72, b. 5. 6. gram. max. Vol. I, §. 79. p. 311 sq. *Matthiae* §. 150, not. 1. 5. p. 281 sq. §. 261. p. 506. (a τόσος et οὗτος) = τόσος, sed fortius: *tantus, a, um*, a) de quantitate interna vel intensiva: *tantus, tam magnus*, aa) universe, ut πίστις Matth. VIII, 10. Luc. VII, 9. πλοῦτος Apoc. XVIII, 17. σημεῖον Joh. XII, 37. Alii ad num. b. referunt hunc locum. — τοσαῦτα i. e. *tanta beneficia* Gal. III, 4. (Xen. Hier. III, 5.) — bb) iunct. c. adiect. et post se habens ὅσος, ut τοσούτῳ κρείττων — ὅσῳ Hebr. I, 4. X, 25. καθ' ὅσον — κατὰ τοσοῦτον Hebr. VII, 22. — ὅσα — τοσοῦτον Apoc. XVIII, 7. Vide de h. l. ὅσος. [XXI, 16] — b) de tempore: *tam longus* Joh. XIV, 9. Hebr. IV, 7. (Herodian. I, 6. 1.) — c) de numero vel multitudine = *tot*, ut ἰχθύες Joh. XXI, 11. ὄχλος Matth. XV, 33. Joh. VI, 9. γένη 1 Cor. XIV, 10. νέφος Hebr. XII, 1. — sq. ὥστε c. inf. Matth. XV, 33. (Herodian. I, 17. 10. III, 15. 6. Lucian. D. D. XII, 2. Xen. Mem. I, 3. 5.) — d) de pretio = *tantus* Act. V, 8. — Saepius non extat in N. T.

Τότε, adv. temporis *tum* i. e. *tunc, damals*, a) praecedente temporis notatione, facta aa) per adverb. temporis, ut πρῶτον Matth. V, 24. Marc. III, 27. Luc. VI, 42. πρῶτον — καὶ τότε Matth. XII, 29. — ὅταν — τότε Luc. V, 35. XXI, 20. Joh. II, 10. VIII, 28. 1 Cor. XIII, 10. XV, 28. 54. XVI, 2.

2 Cor. XII, 10. Col. III, 4. 1 Thess. V, 3. (Cebet. tab. c. 14. Xen. Mem. IV, 3. 17.) — ὅταν — καί [de καί intendente vid. καί p. 776.] τότε = *ja dann* Matth. IX, 15. — ὅτε — τότε Matth. XIII, 26. XXI, 1. Joh. XII, 16. — ὡς — τότε Joh. VII, 10. XI, 6. (Herodian. III, 3. 5. Xen. Symp. I, 14.) — bb) per particip. vel praecedens Act. XXVII, 21. XXVIII, 1. (Xen. Cyr. I, 5. 6.) — vel sequens Matth. II, 16. Gal. IV, 8. (ita εἶτα sq. particip. vid. *Viger.* p. 772.) cf. de particip. quatenus includat temporis notationem *Matthiae* §. 566, 3. p. 1115 sq. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. II. p. 92. — cc) per μετά c. accus. rei Joh. XIII, 27. — Matth. XXVI, 3. (praecedente νυκτός Lucian. D. D. XXIV, 2.) — — — b) abest definita temporis notatio, ita ut sit = tum cum fierent vel facta aut dicta essent vel ubi fient, de quibus dicitur vel dictum est cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 431. 143. — aa) universe Matth. II, 7. 17. III, 5. 13 coll. v. 11. — v. 15. IV, 1 coll. III, 16. 17. — IV, 5. 10. 11. VII, 23. VIII, 26. IX, 14 coll. v. 11. — v. 29. 37. XI, 20. XII. 13. 22. 38. XIII, 36. XV, 1 coll. XIV, 34. — XV, 12. 28. XVI, 12. 20. 24. 27. XVII, 13. 19. XVIII, 21. 32. XIX, 13. 27. XX, 20. XXII, 8. 13. 15. 21. XXIII, 1. XXIV, 9. 10. 14. 16. 21. 23. 30. XXV, 1. 7. 34. 44. XXVI, 14. 31. 36. 45. 50. 52. 56. 65. 67. 74. XXVII, 3. 9. 16. 26. 27. 38. 58. XXVIII, 10. Marc. XIII, 14. 21. 26. 27. Luc. XI, 26. XIII, 26. XIV, 10. 21. XXI, 10. 21. 27. Joh. XI, 14. XIX, 1. 16. XX, 8. Act. I, 12. IV, 8. V, 26. VI, 11. VII, 4. VIII, 17 coll. v. 15. X. 46 coll. v. 45. — X, 48. XIII, 3. 12. XV, 22. XXI, 26. 33. XXIII, 3. XXV, 12. XXVI, 1. XXVII, 32. Rom. VI, 21. 1 Cor. IV, 5. Gal. VI, 4. 2 Thess. II, 8.: τότε i. e. tum, ὅταν ὁ κατέχων ἐκ μέσου γένηται coll. v. 7. — Hebr. X, 7. 9 coll. v. 5. — XII, 26. (Cebet. tab. c. 29. Herodian. III, 1. 10. οὐδὲ τότε Xen. Symp. I, 14.) — bb) iungitur c. aliis partic., ut c. εὐθέως Act. XVII, 14. opponitur nunc ἄρτι 1 Cor. XIII, 12 bis. coll. v. 10. — nunc νῦν Gal. IV, 29. — (Lucian. D. D. IV, 9.) — cc) ἀπὸ τότε Matth. IV, 17 coll. v. 13. — XVI, 21. XXIV, 16. Luc. XVI, 16. Vide ἀπό p. 113. — dd) c. artic. ὁ τότε, *qui tum erat* [vid. sub ἔσω observata] 2 Petr. III, 6. — (Xen. Anab. II, 2. 20. II, 5. 11.) —

Τοὐναντίον, Crasis pro: τὸ ἐναντίον *contrarium, das Gegentheil*, absolute: *contra*, *im Gegentheil*. Ter in N. T. 2 Cor. II, 7. Gal. II, 7. 1 Petr. III, 9. (Xen. Mem. II, 7. 6.) cf. *Matthiae* §. 446. p. 833. *Buttm.* §. 118, not. 6. (proprie legitur Xen. Cyr. VIII, 4. 9. Herodian. II, 6. 20.)

Τοὔνομα, Crasis pro: τὸ ὄνομα, *nomen*. Semel in N. T. et quidem accusativ. absolut. pro: τοὔνομα ἔχων i. e. nomine Matth. XXVII, 57. *Matthiae* §. 425. p. 784. *Buttm.* §. 118, 6. (τοὔνομα pro τὸ ὄνομα Palaeph. fab. 40. Lucian. Dial. Deorr. III, 1. Herodian. III, 5. 14.)

Τουτέστι, Crasis pro: *τοῦτ᾽ ἔστι hoc est, hoc significat* Act. I, 19. XIX, 4. Rom. VII, 18. IX, 8. Philem. v. 12. Hebr. II, 14. VII, 5. IX, 11. X, 20. XI, 16. XIII, 15. 1 Petr. III, 20. — divisim scribitur Matth. XXVII, 46. Marc. VII, 2. LXX pro הוּא Job. XL, 19. (Diod. Sic. IV, 7. Herodian. IV, 15. 20.)

Τράγος, ου, ὁ, *hircus, caper.* Quater in N. T. Hebr. IX, 12. 13. 19. X, 4. LXX pro תַּיִשׁ Gen. XXX, 35. צָפִיר Dan. VIII, 5. עַתּוּד Gen. XXXI, 10. (Artemid. I, 68. Lucian. Dial. Deorr. IV, 2.)

Τράπεζα, ης, ἡ, 1) *mensa* a) de mensa, cui cibi imponuntur Matth. XV, 27. Marc. VII, 28. Luc. XVI, 21. XXII, 21. 30. — Hebr. IX, 2. quo loco ἡ τράπεζα est i. q. 1 Macc. I, 23. dicitur *τράπεζα τῆς προθέσεως* i. e. mensa, cui imponebantur panes sacri. (Diod. Sic. IV, 74. Plutarch. apophth. Ptolem. Mor. II. p. 27. ed. *Tauchn.* Xen. Symp. II, 1.) — *παρατιθέναι τράπεζαν mensam apponere;* Sensus: *coenam parare* Act. XVI, 34. (Herodian. IV, 7. 8. Aelian. V. H. II, 17.) — b) de mensa nummulariorum vel argentariorum, *τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψε* Matth. XXI, 12. Marc. XI, 15. Joh. II, 15. (Lysias 320, 2.) — 2) ex adiunct. *epulum* Rom. XI, 9. 1 Cor. X, 21 bis. (Herodian. I, 6. 2. Polyb. XXXIX, 2. 11. Xen. Anab. VII, 2. 33 et Cyr. VII, 2. 26. et nostrates: *zu Tische gehen, zu Tische bitten.*) — 3) *mensa publica, abacus, aerarium negotiatorum*, nos: *die Bank* a) propr. Luc. XIX, 23. *διδόναι τὸ ἀργύριον ἐπὶ τὴν τράπεζαν*, das Geld in die Bank geben vel pecuniam in foenore ponere apud combiatores. Vid. *τραπεζίτης*. (Dem. 895, 5 et 15. 1356, 10.) — b) ex adiunct. *pecunia* Act. VI, 2. *ταῖς τραπέζαις διακονεῖν rem nummariam curare.* (Joseph. Arch. XII, 2. 3.) Saepius non legitur in N. T.

Τραπεζίτης, ου, ὁ, (a *τράπεζα*) *argentarius, nummularius, qui pecuniam mutuo ab aliis acceptam cum lucro restituit, maius foenus ab aliis exigens; item nummos cum lucro permutans.* Semel in N. T. Matth. XXV, 27. — (Artemid. I, 17. Cebet. Tab. c. 31. Polyb. XXXII, 13. 6., Dem. 1186, 7.)

Τραῦμα, τος, τό, (a *τιτρώσκω* saucio, vulnero) *vulnus.* Semel in N. T. Luc. X, 34. LXX pro פֶּצַע Jes. I, 8. (Aelian. V. H. XII, 21. Polyb. II, 69. 1.)

Τραυματίζω, f. ίσω, (a *τραῦμα*) *saucio, vulnero.* Bis in N. T. Luc. XX, 12. Act. XIX, 16. LXX pro חָלַל Ezech. XXVIII, 16. פָּצַע Cant. V, 7. (1 Macc. XVI, 9. Herodian. I, 15. 7. Lucian. Dial. Deorr. IX, 2. Xen. Mem. III, 4. 1.)

Τραχηλίζω, f. *ίσω*, (a *τράχηλος* collum, cervix; proprie collum reflecto vel resupino vel resupinando denudo Diog. Laërt. VI, 61. Theophr. char. 10, vel 17, 1.) *denudo* metaph. *detego, notum facio.* Semel in N. T. Hebr. IV, 13. *πάντα — τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ = für die Augen desselben.*

Τράχηλος, *ου, ὁ, collum, cervix.* Septies in N. T. Matth. XVIII, 6. Marc. IX, 42. Luc. XV, 20. XVII, 2. Act. XX, 37. — Act. XV, 10. *ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλόν τινος* trop. pro: *obstringere aliquem alicui rei, obtrudere alicui aliquid.* — Rom. XVI, 14. *ὑποτιθέναι τὸν τράχηλον ἑαυτοῦ ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τινος* trop. pro: *pericula subire pro vita alicuius.* LXX pro צַוָּאר Gen. XXVII, 16. עֹרֶף Deut. X, 16. (Diod. Sic. T. X. p. 131. ed. *Bip.* Herodian. I, 15. 11. Dem. 744, 6. Xen. Sympos. II, 6.)

Τραχύς, *εῖα, ύ, asper.* Bis in N. T. *αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας* Luc. III, 5. et de locis scopulosis in mari Act. XXVII, 29. LXX pro רְכָסִים i. e. abschüssige Oerter Jes. XL, 4. (Diod. Sic. IV, 20. XII, 72. Cebet. tab. c. 5. Herodian. VI, 5. 11. Aristot. H. Nat. IX, 37. Xen. Anab. IV, 6. 12.)

Τραχωνῖτις, *ιδος, ἡ, Trachonitis*, regio inter Palaestinam et Coelesyriam sita, pertinens ad tetrarchiam Philippi, filii Herodis M. nomen nacta, ut videtur, a montibus duobus, qui appellabantur *δύο τραχῶνες.* Luc. III, 1. (Joseph. Arch. I, 6. 4. XV, 10. 1. XVIII, 4. 6.)

Τρεῖς, *οἱ, αἱ, τρία, τά, tres, tria* Matth. XII, 40. XIII, 33. XVIII, 20 etc. LXX pro שָׁלֹשׁ, שְׁלֹשָׁה Gen. VI, 10. (Herodian. VII, 11. 5. Xen. Anab. VI, 6. 36.)

Τρέμω, f. *μῶ*, 1) *tremo, contremisco* Marc. V, 33. Luc. VIII, 47. Act. IX, 6. LXX pro רָעַשׁ Jerem. IV, 24. (Herodian. VI, 9. 2. Dem. 314, 24. Xen. Mem. II, 7. 2.) — 2) ex hebr. *vereor* 2 Petr. II, 10. *οὐ τρέμουσι βλασφημοῦντες* pro: *βλασφημεῖν.* De particip. loco infinitivi cf. *Matthiae* §. 548. p. 1074. *Winer* p. 139. — LXX ita pro חָרֵד Jes. LXVI, 2. Saepius non reperitur in N. T.

Τρέφω, f. *θρέψω*, a. 1. *ἔθρεψα* [cf. *Matthiae* §. 36. p. 94. *Buttm.* §. 17, b. 2. gr. max. Vol. I. §. 18, 4. p. 77 sq.] perf. *τέτροφα* [*Buttm.* §. 88, a. not. 1. gram. max. Vol. I. §. 97, not. 2. p. 423. *Matthiae* §. 186, 4. p. 330.] pf. pass. *τέθραμμαι* [*Buttm.* §. 88, b. not. 3. gram. max. Vol. I. §. 98, not. 4. p. 436. *Matthiae* §. 189, 1. not. p. 335.] 1) *nutrio, alo, ernähren*, sq. accus. Matth. VI, 26. XXV, 37. Luc. XII, 24. Act. XII, 20. Apoc. XII, 6. 14. — Jac. V, 5. Vide de h. l. sub *καρδία* p. 792 observata. — LXX pro הֶאֱכִיל Prov. XXV, 22. כִּלְכֵּל 1 Regg. XVIII, 13. (Aelian. V. H. XII, 1. Lucian. Dial.

Deorr. XX, 20. Dem. 1358, 13. Xen. Mem. II, 9. 2.) — 2) ex adiunct. *educo, erziehen* Luc. IV, 16. (1 Macc. III, 33. XI, 39. Herodian. I, 7. 5. Xen. Cyr. II, 1. 15.) Saepius non legitur in N. T.

Τρέχω, f. *θρέξομαι* a. 2. *ἔδραμον* f. *δραμοῦμαι curro* a) universe, absol. Matth. XXVII, 48. XXVIII, 8. Marc. V, 6. XV, 36. Luc. XV, 20. Joh. XX, 2. 4. LXX pro רוּץ Gen. XXIV, 20. *τὴν ὁδόν* Herodian. V, 6.17. absolute Xen. Cyr. II, 2. 9.) — additur *ἐπί* c. accus. loci Luc. XXIV, 12. — item *εἰς* c. accus., ut *εἰς πόλεμον* Apoc. IX, 9. — LXX pro רוּץ Gen. XVIII, 7. — b) de personis in stadio cursu certantibus aa) propr. 1 Cor. IX, 24. — bb) in similitudinibus a stadio desumtis et translatis ad studium religionis christianae strenuum et indefessum, ut 1 Cor. IX, 24. 26. Gal. V, 7. *εἰς κενόν* = *frustra* [vid. *εἰς* p. 429.] Gal. II, 2. Phil. II, 16. — *τὸν ἀγῶνα* Hebr. XII, 1. (Dionys. Hal. ant. VII, 48. Herodot. VIII, 102. *στάδιον* Plut. apophth. Alex. Mor. II. p. 21. ed. *Tauchn.*) Cf. de *τρέχειν ἀγῶνα*, *τρέχειν δρόμον*, *τρέχειν κίνδυνον* *Matthiae* §. 408. p. 744. *Buttm.* §. 118, 2. *Winer* p. 168. et de *τρέχωμεν curramus*, vel de coniunct. in adhortatt. sub *ἄγω* in fin. observata. — 2) metaph. a) de re celeriter propagata: *cito propagor* 2 Thess. III, 1. *ἵνα ὁ λόγος τοῦ κυρίου τρέχῃ*. (ita nos: *das Gerücht läuft durch die Stadt*). — b) pro: *enixe laboro*, *magna contentione ago aliquid.* Rom. IX, 16. *ἄρα οὖν* [sc. *τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ*] *οὐ τοῦ θέλοντος, οὐδὲ τοῦ τρέχοντος*. (Antholog. gr. T. IV. p. 134. ed. *Jacobs*: *πῖνε καὶ εὐφραίνου· τί γὰρ αὔριον ἢ τί τὸ μέλλον; οὐδεὶς γινώσκει. μὴ τρέχε, μὴ κοπία.*) Saepius non extat in N. T.

Τριάκοντα, *οἱ, αἱ, τά*, (a *τρεῖς*) *triginta* Matth. XIII, 8. 23. XXVI, 15. XXVII, 3. 9. Marc. IV, 8. 20. Luc. III, 23. Joh. V, 5. VI, 19. Gal. III, 17. LXX pro שְׁלֹשִׁים Gen. V, 3. 5. 16. (Diod. Sic. II, 9. Aelian. V. H. II, 11. Xen. Mem. I, 2. 31.)

Τριακόσιοι, *αι, α*, (a *τρεῖς* et *ἕκατον*) *trecenti.* Bis in N. T. Marc. XIV, 5. Joh. XII, 5. LXX pro שְׁלֹשׁ מֵאוֹת Gen. VI, 15. (Diod. Sic. II, 9. Andocid. 92, 2. Dem. 435. ult. Xen. Anab. III, 4. 43.)

Τρίβολος, *ου, ὁ*, (a *τρεῖς* et *βολή* cuspis; propr. tres cuspides habens) *tribulus.* Genus herbae terrestris, spinosae, aculeatae et plantis noxiae. Bis in N. T. Matth. VII, 16. Hebr. VI, 8. LXX pro דַּרְדַּר Gen. III, 18. Hos. X, 8. צִנִּים Prov. XXII, 5. (Dioscorid. IV, c. 15.)

Τρίβος, *ου, ἡ*, (frictio, a *τρίβω* frico, tero) *semita, via trita.* Ter in N. T. Matth. III, 3. Marc. I, 3. Luc. III, 4. LXX pro צֹרַח Gen. XLIX, 17. מְסִלָּה 1 Sam. VI, 12. (Anacreon. Od. 24, 2. Xen. Cyr. IV, 5. 13.) —.

Τριετία, ας, ἡ, (a τρεῖς et ἔτος annus) ***triennium.*** Legitur tantum Act. XX, 31. *τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην — νουθετῶν.* De *τριετίαν* *Matthiae* §. 425, 2. b. p. 785. *Buttm.* §. 118, 7. et de *νύκτα καὶ ἡμέραν* *Matthiae* §. 425, 2. a. p. 785. (Artemid. IV, 2.)

Τρίζω, f. *ίσω*, ***strideo.*** Semel in N. T. Marc. IX, 18. *τρίζει τοὺς ὀδόντας*, de quo accus. vid. *Matthiae* §. 424, 4. p. 782. (Herodot. IV, 183. de chorda Anthol. gr. T. IV. p. 57. ed. *Jacobs* et de manibus stridentibus, i. e. von der zischenden, zirpenden, seufzenden Stimme, die der Volksglaube der alten Welt den blutlosen Manen, den Schatten in der Unterwelt zuschrieb Hom. Iliad. XXIII, 101. Odyss. XXIV, 5. Lucian. Menipp. §. 11.)

Τρίμηνον, *ου, τό*, (a *τρεῖς* et *μήν*, mensis) ***trimestre.*** Legitur tantum Hebr. XI, 23. *ἐκρύβε τρίμηνον.* De accus. ubi quaeritur: wie lange? *Matthiae* §. 425, 2. b. p. 785. *Buttm.* §. 118, 8. LXX pro מְשֹׁלֹשׁ חֳדָשִׁים Gen. XXXVIII, 24. (Polyb. V, 1. 12. Aeschin. 63, 34.)

Τρίς, adv. (a *τρεῖς*) ***ter, dreymal*** a) absolute Matth. XXVI, 34. 75. Marc. XIV, 30. 72. Luc. XXII, 34. 61. Joh. XIII, 38. 2 Cor. XI, 25. XII, 8. LXX pro שָׁלֹשׁ פְּעָמִים 1 Sam. XX, 41. — b) praecedente *ἐπί*: *ἐπὶ τρίς* i. q. *εἰς τρίς* usque ad vicem tertiam i. e. ***non ultra, quam ter, non minus, quam ter*** Act. X, 16. XI, 10. — Saepius non legitur in N. T.

Τρίστεγον, *ου, τό*, (propr. neutr. adiect. *τρίστεγος, ον, ὁ, ἡ*, tria tecta habens Dionys. Hal. Ant. III, 68. a *τρεῖς* et *στέγη* tectum) ***tertium tectum, tertia contignatio.*** Extat tantum Act. XX, 9. — (*ἡ τριστέγη* Artemid. IV, 46.)

Τρισχίλιοι, *αι, α*, (a *τρεῖς* et *χίλιοι*) ***ter mille, tria millia.*** Semel in N. T. Act. II, 41. LXX pro שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים Exod. XXXII, 28. (Xen. Cyr. III, 1. 33.)

Τρίτος, *η, ον*, ***tertius,*** a) universe Matth. XXII, 26. Marc. XII, 21. XV, 25. Luc. XX, 31. XXIV, 21. Vide de h. l. *ἄγω* — Act. II, 15. Apoc. IV, 7. VI, 5. VIII, 10. XI, 14. XIV, 9. XVI, 4. XXI, 19. — LXX pro שָׁלִשׁ 1 Regg. XV, 28. (Cebet. tab. c. 35. Aelian. V. H. VII, 5.) — *ἀπὸ τρίτης ὥρας* Act. XXIII, 23. *ἐν τρίτῃ φυλακῇ* Luc. XII, 38. *ἕως τῆς τ. ἡμέρας* Matth. XXVII, 64. — XX, 3. 2 Cor. II, 2. — b) *τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ* aa) plene Matth. XVI, 21. XVII, 23. XX, 19. Marc. IX, 31. X, 34. Luc. XXIV, 46. Act. X, 40. 1 Cor. XV, 4. — (Xen. H. G. IV, 1. 20.) — *τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ* Luc. XVIII, 33. Joh. II, 1. — bb) *τῇ τρίτῃ* Luc. XIII, 32. Act. XXVII, 19. (Xen. Cyr. VIII, 7. 5.) Vide de hoc dat. sub *ἡμέρα* notata. — c) *τὸ τρίτον* aa) sq. genit. totius: ***tertia pars*** Apoc. VIII, 7. 8. 9 bis. 10. 11. 12. quinquies. IX, 15. 18. LXX pro שְׁלִשִׁית

Num. XV, 5. 7. 2 Sam. XVIII, 2. Cf. Lamb. Bos. p. 282. — bb) adverb. *tertium*, *tertio*, *zum drittenmale* cf. *Matthiae* §. 446. p. 833. — α) c. artic. Marc. XIV, 41. Joh. XXI, 17. — β) absque artic. Luc. XX, 12. XXIII, 22. Joh. XXI, 14. 2 Cor. XII, 14. XIII, 1. — πρῶτον — δεύτερον — τρίτον — ἔπειτα 1 Cor. XII, 28. — LXX pro שָׁלֹשׁ פְּעָמִים Judd. XVI, 15. — cf. *Winer* p. 101. — ἐκ τρίτου, *tertium* Matth. XXVI, 44. Vide ἐκ p. 455. —

Τρίχινος, η, ον, (a θρίξ, τριχός pilus) *ex pilis confectus*, *cilicius*. Extat tantum Apoc. VI, 12. — LXX pro שֵׂעָר Zach. XIII, 4. (Xen. Anab. IV, 8. 3.)

Τρόμος, ου, ὁ, (a τρέμω tremo: propr. tremor corporis) 1) *metus*, *Furcht* a) propr. Marc. XVI, 18. εἶχε δὲ αὐτοὺς τρόμος καὶ ἔκστασις. (Hom. Iliad. VI, 137. XVIII, 247.) — b) = *Schüchternheit* 1 Cor. II, 3. — 2) *reverentia*, *Ehrfurcht*, iunctum ubi legitur cum synonymo φόβος, augetur notio reverentiae = *summa reverentia* 2 Cor. VII, 15. Eph. VI, 5. Phil. II, 2. Cf. *Matthiae* §. 636. p. 1310. *Jacob* quaest. Lucian. ad calcem Lucian. Toxar. p. 20. *Winer* p. 204. — Saepius non legitur in N. T.

Τροπή, ῆς, ἡ, *conversio* [a τρέπω, verto; de hostibus terga dantibus 1 Macc. IV, 35. Xen. Anab. I, 8. 25. Herodot. I, 30.] i. e. *mutatio*, qualis est siderum; ita semel in N. T. Jacob. I, 17. τροπῆς ἀποσκίασμα i. e. *obscuratio cum mutatione coniuncta*, alii: *umbra mutationis*. (Sapient. VII, 18. Marc. Antonin. V, 23.)

Τρόπος, ου, ὁ, (propr. conversio) 1) *modus*, *ratio*, hinc ὃν τρόπον, *quemadmodum* Matth. XXIII, 37. Luc. XIII, 34. Act. I, 11. VII, 28. 2 Tim. III, 8. et τὸν ὅμοιον τούτοις τρόπον Jud. v. 7. LXX ὃν τρόπον pro כַּאֲשֶׁר Gen. XXVI, 29. Exod. XIV, 13. (2 Macc. XV, 39. Diod. Sic. I, 11. Xen. Anab. VI, 1. 1. Memorab. I, 2. 59.) cf. *Matthiae* §. 425, 5. p. 784. — καθ᾽ ὃν τρόπον, *quemadmodum*, vid. κατά p. 804. Act. XV, 11. XXVII, 25. Rom. III, 2. κατὰ μηδένα τρόπον, *in keiner Hinsicht* et κατὰ πάντα τρόπον *in jeder Hinsicht* Rom. III, 2. 2 Thess. II, 3. (2 Macc. XI, 31. Xen. Cyr. VIII, 2. 5.) Vide κατά p. 804. — παντὶ τρόπῳ Phil. I, 18. (1 Macc. XIV, 35.) cf. *Matthiae* §. 400, 5. p. 731. — ἐν παντὶ τρόπῳ, *in quacunque conditione*, vid. ἐν p. 519 fin. — 2 Thess. III, 16. — 2) *mores*, *indoles animi* Hebr. XIII, 5. ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος. (Aelian. V. H. XII, 1. Herodian. I, 2. 3. Xen. Anab. I, 9. 22 et Cyr. II, 11. 16.)

Τροποφορέω, ῶ, f. ήσω, (a τρόπος mores et φορέω gesto, fero) *mores alicuius fero*. Semel in N. T. Act. XIII, 18. ὡς — ἐτροποφόρησεν αὐτοὺς scil. ὁ θεός. Sed incerta est h. l. lectio. Vide τροφοφορέω. Habent ita τροποφορέω LXX Deut. I, 31. e codd. Vatican. Origines in Caten. Ghisler,

ad Jerem. 18. p. 473. Constitut. apost. VII, 36. Cicero ad Attic. XII, ep. 29. —

Τροφή, ῆς, ἡ, (a τρέφω, perf. τέτροφα) *nutrimentum, cibus, victus* a) propr. Matth. III, 4. VI, 25. X, 10. XXIV, 45. Luc. XII, 23. Joh. IV, 8. Act. II, 46. IX, 19. XIV, 17. XXVII, 33. 34. 36. 38. Jacob. II, 15. LXX pro טֶרֶף Ps. CXI, 5. מָזוֹן Dan. IV, 9. אֹכֶל Job. XXXVI, 3. לֶחֶם Ps. CXLVI, 7. (Diod. Sic. I, 10. Aelian. V. H. V, 20. XIII, 1. Xen. Mem. III, 11. 6.)— b) metaph. de nutrimento animi, i. e. de institutione Hebr. V, 12. 14. — Saepius non reperitur in N. T.

Τρόφιμος, ου, ὁ, *Trophimus*, nom. propr. viri Act. XX, 4. XXI, 29. 2 Tim. IV, 20.

Τροφός, οῦ, ἡ, (a τρέφω, perf. τέτροφα) *nutrix*. Semel in N. T. 1 Thess. II, 7. — LXX pro מֵינֶקֶת Gen. XXXV, 8. Jes. XLIX, 23. (Polyb. XVI, 31. 2. Aelian. V. H. XIII, 1. Xen. Cyr. VII, 3. 13.)

Τροφοφορέω, ῶ, f. ήσω, (a τροφός nutrix et φορέω gesto) *nutricis* vel *matris instar gesto*, metaph. de Deo curam habente alicuius. Ita codd. auctoritate *Griesbachius* et qui sequuntur eum Act. XIII, 38. (LXX Deut. I, 31. ex auctorit. Cod. Alexandr. Macar. Homil. 46.)

Τροχιά, ᾶς, ἡ, (a τροχός quod v. orbita, rotae vestigium, Gleis, Wagenspur, Nicand. Theriac. 876.) *trames, semita*. Legitur tantum Hebr. XII, 13. τροχιὰς ὀρθὰς ποιήσατε τοῖς ποσὶν ὑμῶν. Sunt haec verba V. T. Prov. IV, 26. et utrobique ad animi indolem et facta hominis referenda, hebr. מַעְגָּל.

Τροχός, οῦ, ὁ, (a τρέχω, curro; rota, orbis Xen. Cyr. VI, 1. 30. Lucian. Dial. Deorr. VI, 7.) *cursus*, τροχὸς τῆς γενέσεως *vitae decursus*, ita semel Jacob. III, 6.

Τρυβλίον, ίου, τό, (a τρύψ poculum) *catinus, eine Schaale, patina*. Bis in N. T. Matth. XXVI, 23. Marc. XIV, 20. LXX pro קְעָרָה Num. VII, 13. (Siracid. XXXI, vel XXXIV, 14. Aelian. V. H. IX, 37. Lucian. Jov. Tragoed. §. 42.)

Τρυγάω, ῶ, f. ήσω, (a τρύγη, fruges, quae maturae autumno colliguntur; fruges maturas colligo) *meto, amputo*. Ter in N. T. de vindemiantibus, sq. accus. rei Luc. VI, 44. Apoc. XIV, 18. 19. LXX pro בָּצַר Deut. XXIV, 21. (Dioscorid. V, 29. Meleager. in Anthol. gr. T. I. p. 3. ed. *Jacobs*. Hesiod. Scut. Herc. 292.)

Τρυγών, όνος, ἡ, (a τρύζω, girren) *columba, turtur*. Legitur tantum Luc. II, 24. ζεῦγος τρυγόνων. LXX pro תּוֹר Gen. XV, 9. (Aelian. V. H. I, 15.)

Τρυμαλιά, ᾶς, ἡ, (a τρύω tero, perforo) *foramen* = τρύμη. Bis in N. T. διὰ τῆς τρυμαλιᾶς ῥαφίδος Marc. X, 25 et Luc. XVIII, 25.

Τρύπημα, τος, τό, (a τρυπάω perforo) *foramen*. Ex-
t tantum Matth. IX, 24.

Τρύφαινα, ας, ἡ, *Triphaena*, nom. propr. mulieris
om. XVI, 12.

Τρυφάω, ῶ, f. ήσω, (a τρυφή quod v.) *in deliciis vivo,
itam mollem et delicatam ago*. Semel in N. T. Jac. V, 5.—
XX pro הִתְעַדֵּן Neh. IX, 25. הִתְעַנֵּג Jes. LXVI, 11. (Diod.
ic. XX, 3. Aelian. V. H. II, 5.)

Τρυφή, ῆς, ἡ, *mollities vitae delicatae, vita delicata*.
is in N. T. Luc. VII, 25. 2 Petr. II, 13. — LXX pro מַעֲדַנִּים
en. XLIX, 20. תַּעֲנוּג Prov. XIX, 10. (Aelian. V. H. V, 1.
erodian. V, 2. 14. Lucian. Dial. Deorr. XVIII, 3. Xen. H. G.
I, 2. 6.)

Τρυφῶσα, ης, ἡ, *Tryphosa*. Nom. propr. mulieris
om. XVI, 12.

Τρωάς, άδος, ἡ, *Troas*, nomen urbis maritimae, quae
ta fuit in Phrygia minore, regione Asiae minoris, haud pro-
il ab Ilio vel Troia seriore Act. XVI, 8. 11. XX, 5. 6. 2 Cor.
[, 12. 2 Tim. IV, 13. (Ptolem. V, 3. Plin. H. N. V, 30.)

Τρωγύλλιον, ίου, τό, *Trogyllium*, nom. urbis et pro-
ontorii Joniae inter Ephesum et ostia Maeandri fluvii ad
ontem Mycalen positae Act. XX, 15.

Τρώγω, f. τρώξομαι, (conquassando comedo, zermalmen
ler zerbeissen und so essen, ut nuces, cupedias) *edo, com-
lo* a) propr. Matth. XXIV, 38. τρώγοντες καὶ πίνοντες.
'olyb. XXXII, 9. 9. Dem. 402, 21. Xen. Symp. IV, 8.) —
ἄρτον τρώγειν ex hebr. pro: *coenare* aa) propr. Joh. XIII,
3. Vide ἄρτος et ἐσθίω. — bb) trop. Joh. VI, 58. —
τὴν σάρκα τινός καὶ πίνειν τὸ αἷμά τινος Joh. VI, 54.
5. 57. Vide de his ll. sub σάρξ p. 447 sq. — Saepius non
:tat in N. T.

Τυγχάνω, f. 1. τεύξομαι a. 2. ἔτυχον perf. τετύχηκα
uti apud Herodot. III, 14. ita apud seriores τέτευχα [Hebr.
III, 6.] cf. *Matthiae* §. 251. p. 492. *Buttm.* §. 101. gram.
ax. Vol. II. §. 114. p. 235. sub τεύχω et *Lobeck* ad Phryn.
395. (assequor scopum Xen. Cyr. IV, 6. 4. Anab. III, 2. 19.)
assequor i. e. *consequor, adipiscor*, sq. genit. cf. *Matthiae*
328, 5. p. 636. et quatenus haec significatio pertinet ad
r. 2. et reliqua tempora praeter praesens et imperfect. *Mat-
iae* §. 251. p. 492. — ut τοῦ αἰῶνος τυχεῖν καὶ τῆς ἀνα-
άσεως τῆς ἐκ νεκρῶν Luc. XXII, 35. Act. XXIV, 3. XXVI, 2.
XVII, 3. 2 Tim. II, 10. Hebr. VIII, 6. XI, 35. — (1 Macc.
, 42. Diod. Sic. VI, 1. Dionys. Hal. Ant. VII, 56. Plutarch.
ophth. Phil. Mor. II. p. 19. ed. *Tauchn.* Aelian. V. H.
I, 25. Herodian. II, 3. 25. Xen. Mem. I, 7. 4. Anab. VI, 4. 32.

et τέτευχε Euripham. in Galei opusc. mythol. p. 665. ed. 2. Diod. Sic. I, 51. IV, 16. 40. Polyb. I, 66. 10. I, 81. 3. Plutarch. vit. Alcib. c. 1. Aristot. de moribus III, 14. 55. cf. *Sturz* de dialect. maced. p. 198. *Lobeck* ad Phryn. p. 395.)

2) metaph. *evenio, contingo*, τυγχάνει, *evenit, contingit, es ereignet sich zufälliger Weise*, hinc a) τυχών, οῦσα, όν, *talis, qualem fert casus, der erste der beste, vulgaris*, praecedente οὐ: οὐ τυχών = *eximius*, ut δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας ἐποίει ὁ Θεός Act. XIX, 11. — XXVIII, 2. (3 Macc. III, 7. Polyb. I, 25. 6. I, 42. 12. Herodian. II, 3. 16. Xen. Mem. I, 1. 14.) — b) τυχόν [propr. fortuitum, absolute pro: εἰ τύχοι q. v.] adverbialiter: *fortasse* 1 Cor. XVI, 6. πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παραμενῶ. (Arrian. Exped. Alex. M. I, c. 10. Xen. Anab. V, 9. 20.) cf. *Viger.* p. 365. — c) εἰ τύχοι *si sors ita ceciderit* [propr. Herodian. VII, 3. 4. Dionys. Hal. Ant. IV, 19.] ita mediae orationi inseritur, ut sit fere i. q. *exempli gratia*, ut 1 Cor. XIV, 10. XV, 37. Vide supra εἰ p. 365.

3) *sum* [sequente participio alius verbi adverbiascit et fortuiti sensum includens vertitur: *forte, grade, zufällig* cf. *Herm.* ad Vig. p. 761 et 303. *Matthiae* §. 553. p. 1085. *Buttm.* §. 131, not. 8.] absque participio i. q. εἰμί. Ita Luc. X, 30. ἀπῆλθον ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα pro: ὄντα. (Polyb. IV, 38. 8. Plato Phaedr. c. 104. p. 305. ed. *Heindorf.* Xen. H. G. IV, 3. 3. Isocrat. Archimed. p. 256.) cf. *Herm.* ad Vig. p. 762. et *Lobeck* ad Phryn. p. 277. *Erfurdt* ad Sophocl. Aiac. v. 9. *Passow* II. p. 904. qui frustra sollicitatam esse a Grammaticis veteribus hanc verbi τυγχάνειν significationem docent.

Τυμπανίζω, f. ίσω, (a τύμπανον corium ligno ex una parte extensum, eine Pauke Aelian. V. H. IX, 8. Herodian. V, 8. 8. Lucian. Dial. Deorr. II, 4. propr. die Pauken schlagen Diod. Sic. III, 58. deinde, cum τύμπανον etiam diceretur instrumentum tormenti, machina lignea incurva, cui adstringebantur rei fustibus vel baculis caedendi 2 Macc. VI, 19. 28. 3 Macc. III, 26. in N. T.) *machinae incurvae adstrictum et distentum aliquem fustibus* vel *baculis caedo.* Ita semel in N. T. Hebr. XI, 35. ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν. (Lucian. in Jov. Tragoedo §. 19.)

Τύπος, ου, ὁ, (a τύπτω verbero, tundo, cudo) 1) *vestigium plagae* vel *ictus*, ut τῶν ἥλων Joh. XX, 25. (Athen. XIII. p. 585. C.) — 2) *simulacrum, imago, effigies* a) propr. Act. VII, 43. τοὺς τύπους οὓς ἐποιήσατε προςκυνεῖν αὐτούς. (Diod. Sic. I, 7 et 21. Polyb. IX, 10. 2. Herodian. V, 5. 11.) — b) *exempli* sens. *Muster, Vorbild, Modell* Act. VII, 44. ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον, ὃν ἑωράκει. Hebr. VIII, 5. LXX pro תַּבְנִית Exod. XXV, 40. (Anth. gr. T. II. p. 72. *Jacobs.*) — c) metaph. *is, qui imaginem refert*

licuius Rom. V, 14. ὅς ἐστι τύπος τοῦ μέλλοντος. — 3) *exemplum*, i. q. ὑπόδειγμα, *quod proponitur* vel *exhibetur liis* a) vel ut imitentur vel ut intuentes illud terreantur Cor. X, 6. 11. Phil. III, 17. 1 Thess. I, 7. 2 Thess. III, 9. Tim. IV, 12. Tit. II, 7. 1 Petr. V, 3. — b) *argumenti* sens. ɔi de epistola agitur Act. XXIII, 25. γράψας ἐπιστολὴν περιέχουσαν τὸν τύπον τοῦτον. (3 Macc. III, 30. ita *exemplum* icero ad Divers. IV, 4. X, 5.) — 4) *norma*, *formula* vel *tio*, *quam habet aliquid* Rom. VI, 17. τύπος διδαχῆς. amblich. Pythag. 16 et 23. Polyb. XXII, 7. 9.) Saepius on extat in N. T.

Τύπτω, f. ψω, 1) *verbero*, *percutio* a) universe) sq. accus. pers. vel rei Matth. XXIV, 44. Luc. XII, 45. XII, 64. Act. XVIII, 17. XXI, 32. XXIII, 3. — LXX pro הִכָּה Exod. II, 11. — addito dat. adminic. Marc. XV, 19. Diod. Sic. IV, 4.) — addito ἐπί c. accus. membri corporis uc. VI, 29. (τινὰ εἴς τι Xen. Cyr. V, 4. 5.) — bb) sq. εἰς, εἰς τὴν κεφαλήν τινος Matth. XXVII, 30. — b) de hoinibus pectora tundentibus aa) sq. accus. rei, ut τὰ στήθη υτοῦ Luc. XXIII, 48. (Jos. Arch. VII, 10. 5.) — bb) sq. ; τι Luc. XVIII, 13. — c) Deus τύπτειν dicitur aliquem, i Lat. *affligo*, *malis afficio* Act. XXIII, 3. — LXX et הִכָּה :ech. VII, 9. (2 Macc. III, 39.) — 2) metaph. τύπτειν ἡν συνείδησιν τινος, *laedere conscientiam alicuius* Cor. VIII, 12. (Hom. Iliad. XIX, 125. Herodot. III, c. 64.)— epius non legitur in N. T.

Τύραννος, ου, ὁ, *Tyrannus*, nom. propr. viri ephesii, cuius aedibus vel schola per tempus Paulus doctrinam Jesu posuit. Alii Sophistam graecum, alii doctorem iudaicum l Rabbi, בֵּית מִדְרָשׁ habentem, fuisse eum iudicant. Act. IX, 9.

Τυρβάζομαι, Med. (verbi τυρβάζω turbo, ut lutum istoph. Vesp. 257. perturbo Athen. VIII, c. 3. Sophocl. agm. ex inc. trag. LVIII. ἄρης συὸς προςώπῳ πάντα τυρβάζει κακά cf. Lamb. Bos. de ellips. p. 324. ed. *Schäfer*.) *rturbor* i. e. *me ipsum perturbo*, sq. περί τι, ita semel in T. Luc. X, 41. Vide de h. l. sub περί p. 296 fin. obserta. (Aristoph. Pac. 1007.)

Τύριος, ου, ὁ, ἡ, *Tyrius*, *civis et incola Tyri* Act. II, 20.

Τύρος, ου, ἡ, *Tyrus*, emporium celeberrimum Phoeniae, opulentissimum, terra marique potentissimum, situm ad are mediterraneum, cuius, etsi neque in libris Mosis neque ud Homerum nomen eius legatur, a Davidis inde temporis saepius in libris V. T. fit mentio. Davides enim ipse uti m regibus Tyri amicitiam inierat, ita ab iisdem, Hiramo posimum, Salomo templum exstructurus adiuvabatur 2 Sam.

V, 11. 1 Regg. V, 1 sq. 1 Chron. XIV, 1. 2 Chron. IX, 10. Libros V. T. sacros si audiveris, luxui non solum deditissimi fuerunt huius urbis incolae, sed expugnata etiam et diruta est Tyrus a Babyloniorum rege Nabuchodonosare Jes. XXIII, 13. Ezech. XXVI, 7. XXIX, 16. Haec, ut videtur, clades causa fuit, quod magna civium pars sedem figeret in insula XXX stadiis ab urbe diruta distante. Munimentis ita hanc urbem circumdederant, ut oppugnata ab Alexandro M. nonnisi septimo mense caperetur. Multis casibus defuncta et post excidium renata sub tutela Romanorum acquievit et, qua olim fuit, opulentia, obtinuit. Cf. Arrian. Exp. Alex. M. II, c. 20 sqq. Curtius IV, c. 2 sqq. — Matth. XI, 21. 22. XV, 21. Marc. III, 8. VII, 24. 31. Luc. VI, 17. X, 13. 14. Act. XXI, 3. 7.

Τυφλός, ή, όν, coecus a) propr. Matth. IX, 27. 28. XI, 5. XII, 22. XV, 14. 30. 31. XX, 30. XXI, 14. Marc. VIII, 22. 23. X, 46. 49. 51. Luc. VI, 39. VII, 21. 22. XIV, 13. 21. XVIII, 35. Joh. V, 3. IX, 1. 2. 6. 8. 13. 17. 18. 19. 20. 24. 25. 32. X, 21. XI, 37. Act. XIII, 11. LXX pro עִוֵּר Exod. IV, 11. Levit. XIX, 14. (Cebet. Tab. c. 7. Joseph. Arch. XII, 2. 30. Xen. Mem. I, 3. 4.) — b) metaph. *coecus* i. e. *ignarus, inscius, stupidus* Matth. XV, 14. XXIII, 16. 17. 19. 24. 26. Luc. IV, 19. Joh. IX, 39—41. Rom. II, 19. 2 Petr. I, 9. Apoc. III, 17. LXX ita et hebr. עִוֵּר Jes. XXIX, 18. XXXV, 5. (Lucian. Vit. Auct. 18. Sophocl. Oedip. R. 472.) Saepius non legitur in N. T.

Τυφλόω, ῶ, f. *ώσω,* (a *τυφλός*) *occoeco, oculorum aciem praestringo* [propr. Aelian. V. H. XIII, 24.] metaph. de eo, qui mentis aciem praestringit vel stupidum reddit aliquem. Ita ter in N. T., sq. accus. Joh. XII, 40. 1 Joh. II, 11. 2 Cor. IV, 4. (Plato Phaedon. c. 48. ed. *Fischer.*)

Τυφόω, ῶ, f. *ώσω,* (a *τῦφος*, fumus; propr. fumum excito, dein, ut *τύφος* fastus Polyb. XVI, 22. 4. 3 Macc. III, 18.) *fastuosum et insolentem reddo, τετύφωμαι fastu* vel *superbia inflatus sum.* Ter in N. T. 1 Tim. III, 6. VI, 4. 2 Tim. III, 4. (Joseph. c. Apion. I, 3. Aelian. V. H. III, 28. Herodian. VI, 5. 23. Polyb. III, 81. 1.)

Τύφομαι, (a *τύφω* accendo Diod. Sic. III, 28. fumum excito, fumigo Aristoph. Vesp. 457.) *fumigo, rauchen, glimmen.* Legitur tantum Matth. XII, 20. *λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει.* LXX pro כֵּהָה Jes. XLII, 3. (Anthol. gr. T. I. p. 7. ed. *Jacobs.* Chariton. Aphrod. VI, c. 34. Aristotel. Meteor. 2.)

Τυφωνικός, ή, όν, (a *τυφών* ventus procellosus et turbulentus Aristot. Meteor. 1. idem de mundo IV, 18. VI, 22.) *ad typhonem pertinens, typhoni similis, procellosus.* Semel in N. T. Act. XXVII, 14.

Τύχικος, ου, ὁ, *Tychicus*, nom. propr. viri christiani, nitis Pauli et ab eo dilecti Act XX, 4. Ephes. VI, 21. Col. , 7. 2 Tim. IV, 12. Tit. III, 12. De huius nom. accentu l. *Winer* II. p. 15 coll. *Schäfer* ad Dionys. Hal. de coms. verb. p. 265. *Reitz* de accentus inclinat. p. 116. —

Τυχόν, v. *τυγχάνω* no. 2.

Υ.

Ὑακίνθινος, η, ον, (ab ὑάκινθος) *hyacinthinus*, *orem hyacinthi* vel *floris* vel *gemmae habens*. Semel in T. Apoc. IX, 17. LXX pro תְּכֵלֶת Exod. XXVI, 4. (de flore m. Odyss. VI, 231.)

Ὑάκινθος, ου, ὁ, *hyacinthus*, nomen gemmae, quae coloris cerulei ad nigrum vergentis, *ponceauroth*, und rchsichtig. Semel in N. T. Apoc. XXI, 20. LXX pro תְּכֵלֶת od. XXV, 4. (Plin. H. N. XXXVII, 10.)

Ὑάλινος, η, ον, (a ὕαλος quod v.) *vitreus* vel *crystallinus*. Bis in N. T. Apoc. IV, 6. XV, 2.

Ὕαλος, ου, ὁ, *vitrum* vel *crystallum*, gemmis adnuratum olim. Bis in N. T. Apoc. XXI, 18. 21. LXX pro זְכוּכִית Job. XXVIII, 17. (Antiphilus in epigr. Anthol. gr. T. II. 155. ed. *Jacobs*.) Esse formam ὕαλος Atticorum, non illam, ae legitur Herodot. III, 24. Diod. Sic. II, 48. ὕελον, docet beck ad Phryn. p. 309. *Plank* de vera natura et indole tionis gr. N. T. p. 26. —

Ὑβρίζω, f. ίσω, (ab ὕβρις quod vid., insolentem et ulantem me gero Xen. Cyr. III, 1. 27. Lucian. Dial. Deorr. , 1.) *contumeliose et ignominiose tracto aliquem* sq. accus. rs. cf. *Matthiae* §. 411, 2. p. 750. — Quinquies in N. T. tth. XXII, 6. Luc. XI, 45. XVIII, 32. Act. XIV, 5. 1 Thess. 2. LXX pro הָקֵל 2 Sam. XIX, 44. (2 Macc. XIV, 42. Po. X, 7. 3. Dionys. Hal. Ant. X, 7. Xen. Mem. II, 1. 5. , 5. 12.)

Ὕβρις, εως, ἡ, (insolentia, fastus. LXX pro גַּאֲוָה Prov. I, 13. גַּאֲוָה Prov. XXIX, 23. גָּאוֹן Prov. XVI, 19. Sirac. 8.) *iniuria*, *maxime cum petulantia et superbia coniun*- a) propr. 2 Cor. XII, 10. Diod. Sic. IV, 10. Aristot. Rhet. 2. Xen. Cyr. VIII, 4. 14.) — b) metaph. de tempestatis uria Act. XXVII, 10. 21. ἔδει μὲν — κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν ύτην καὶ τὴν ζημίαν. (Joseph. Arch. III, 6. 4. et *ludibrium* rat. Od. I, 14. 15.) alii esse monent in his locis ὕβριν *tam*, *damnum*, ut Anthol. gr. T. I. p. 106. ed. *Jacobs*. pius non extat in N. T.

Ὑβριστής, οῦ, ὁ, (ab ὑβρίζω, quod v. insolens, superbus Diod. Sic. IV, 68.) *contumeliosus, ignominiose et petulanter alios tractans.* Bis in N. T. Rom. I, 30. 1 Tim. I, 13. (Lucian. Dial. Deorr. VI, 1. Palaephat. fab. 1. Xen. Mem. I, 2. 12 et 19.)

Ὑγιαίνω, f. ανῶ, (ab ὑγιής, sanus) *sanus sum* i. e. a) *valeo, prospera valetudine utor* Luc. V, 31. οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες τοῦ ἰατροῦ. VII, 10. XV, 27. 3 Joh. v. 2. LXX pro שָׁלוֹם Gen. XXIX, 6. XLIII, 27. (Tob. V, 13. 20. 2 Macc. I, 10. Cebet. Tab. c. 36. Dem. 1256, 4. Xen. Mem. II, 2. 10.) — b) metaph. aa) ὑγιαίνω τῇ πίστει, item ἐν τῇ πίστει *sanus sum, si spectaveris fiduciam in Jesum et doctrina eius collocatam* [cf. *Matthiae* §. 400, 6. p. 731 et ἐν p. 521. *Winer* II. p. 71.] sens. *ita me gero, ut decet hominem verae et incorruptae religionis cognitione instructum.* Tit. I, 13. II, 2. — bb) διδασκαλία ὑγιαίνουσα, λόγος ὑγιαίνων i. e. *doctrina, vitio non laborans, vera, sincera, incorrupta* 1 Tim. I, 10. VI, 3. 2 Tim. I, 13. IV, 3. Tit. I, 9. II, 1. (Plut. de aud. poet. c. 4. Mor. I. p. 47. ed. *Tauchn.* ὑγιαίνουσαι περὶ θεῶν δόξαι καὶ ἀληθεῖς.) — Saepius non legitur in N. T.

Ὑγιής, έος, οῦς, έϊ, εῖ, accus. ιέα, ῆ, [habet ὑγιῆ Joh. V, 11. 15. VII, 23. Tit. II, 7. — ita Plat. Phaed. c. 39. ed. *Fischer*, cuius loco frequentius apud Atticos ὑγιᾶ cf. *Matthiae* §. 113, not. 1. p. 230. Greg. Corinth. p. 163. *Winer* p. 54.] ὁ, ἡ — ές, τό, *sanus* a) propr. de homine, qui corpore sanus est vel quem sanavit aliquis Matth. XII, 13. XV, 31. Marc. [III, 5.] V, 34. [Luc. VI, 10.] Joh. V, 4. 6. 9. 11. 14. 15. VII, 23. Act. IV, 10. (Tob. XII, 2. Sirac. XXX, 13. Xen. Mem. IV, 2. 17.) — b) metaph. λόγος ὑγιής de *doctrina incorrupta* vel *integra* Tit. II, 7. (Anthol. gr. T. IV. p. 85. ed. *Jacobs.* Marc. Antonin. VIII, 30. Dionys. Hal. Ant. I, 74. Xen. Mem. IV, 3. 15.) Saepius non legitur in N. T.

Ὑγρός, ά, όν, (ab ὕω, ὕδωρ — humidus, madidus Xen. Mem. I, 4. 8. Aelian. V. H. IX, 2. Herodian. VI, 6. 2.) *succi* vel *humoris plenus*, in locutione proverb. Luc. XXIII, 31. de cuius sensu vide, quae supra ad ξηρός adnotata sunt. (Theophrast. Hist. plant. V, 10.)

Ὑδρία, ας, ἡ, *hydria, vas aptum ad aquam recipiendam.* Ter in N. T. Joh. II, 6. 7. IV, 28. LXX pro כַּד Cohel. XII, 6. (Athen. XIII. p. 589. B. Anthol. gr. T. IV. p. 201. ed. *Jacobs.* Dem. 1155, 6. Xen. H. G. I, 7. 6.)

Ὑδροποτέω, ῶ, f. ήσω, (ab ὑδροπότης) *aquam bibo.* Semel in N. T. 1 Tim. V, 23. (Anthol. gr. T. III. p. 60. ed. *Jacobs.* Aelian. V. H. II, 38. Xen. Cyr. VI, 2. 26. Herodot. I, 71.)

Ὑδρωπικός, ή, όν, (ab ὕδρωψ) *hydropicus, aqua in-
rcute laborans.* Semel in N. T. Luc. XIV, 2. (Polyb.
III, 2. 6.)

Ὕδωρ, ὕδατος, τό, *aqua*. a) proprie aa) universe
atth. III, 11. 16. XVII, 15. XXVII, 24 Marc. I, 8. 10. IX,
!. 41. XIV, 13. Luc. III, 16. VII, 44. XVI, 24. βάπτειν ὕδα-
ις cf. *Matthiae* §. 330. p. 638. et supra sub βάπτω mo-
ta. — Luc. XXII, 10. Joh. I, 26. 31. 33. II, 7. 9. III, 5. 23.
, 7. 11. 15. 46. XIII, 5. Act. I, 5. Eph. V, 26. Hebr. IX, 19.
, 22. Jac. III, 12. 1 Petr. III, 20. 2 Petr. III, 5. 6. 1 Joh.
6. 8. Apoc. VIII, 10. 11. XI, 6. XII, 15. XIV, 7. XVI, 4.
12. XVII, 1. 15. XIX, 6. — bb) ὕδωρ ζῶν, *aqua viva*
h. IV, 11. Vide ζάω p. 684. — cc) de fluctibus maris vel
dis Matth. VIII, 32. XIV, 28. 29. Luc. VIII, 24. 25. Apoc.
15. XIV, 2. — dd) de aquis medicatis Joh. V, 3. 4. 7.
niverse Diod. Sic. I, 30. II, 36. Herodian. VII, 12. 7. Ar-
nid. II, 27. Dem. 73, 3. Xen. Mem. III, 13. 3.) — b) me-
ıh. de nutrimento animi vel de bonis ad animum pertinen-
ıus Joh. IV, 14. — addito ζῶν vel ζωῆς Joh. IV, 10. VII, 38.
ıoc. VII, 17. XXI, 6. XXII, 1. 17. Vide ζάω p. 684. ζωή
692. (ita ὕδωρ σοφίας Siracid. XV, 3.) — c) trop. *liquor
uae similis, qui reperitur in pericardio* Joh. XIX, 34.
epius non extat in N. T.

Ὑετός, οῦ, ὁ, *pluvia* (ab ὕω pluo.) Sexies in N. T.
t. XIV, 17. XXVIII, 2. Hebr. VI, 7. Jacob. V, 7. 18. Apoc.
; 6. — LXX pro גֶּשֶׁם Gen. VII, 12. VIII, 2. מָטָר Exod. IX,
. 34. (Antiphon. 716, 2. Xen. Venat. V, 3.)

Υἱοθεσία, ας, ἡ, (adoptio, ab υἱός filius et τίθημι,
de υἱὸν θετὸν ποιεῖσθαι adoptare aliquem Diod. Sic. IV, 39.
erodot. VI, 57.) *conditio filiorum, Sohnschaft, Kindschaft,*
citur de laeta conditione eorum, quos amore et beneficiis
nat Deus neque unquam ornare cessabit a) accommodate
rationem, quam fuisse inter Deum Jehovam et populum
aeliticum V. T. libri praedicant Rom. IX, 4. οἵτινές εἰσιν
ραηλῖται, ὧν ἡ υἱοθεσία. — b) intuitu rationis, quam esse
ter Deum et eos, qui Jesu nomen dederunt, N. T. libri di-
nt Rom. VIII, 15. πνεῦμα υἱοθεσίας i. e. *Spiritus, qualis
se solet in iis, qui filiorum conditione fruuntur* vel *qualis
se solet in filiis*, amoris puta et fiduciae. v. 23. υἱοθεσίαν
ἐκδεχόμενοι *expectantes perfectam felicitatem, quam polli-
tur conditio filiorum.* Gal. IV, 5. ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπο-
ἀβωμεν i. q. ἵνα υἱοὶ γενώμεθα. Eph. I, 5. Uti enim in
T. libris populus israeliticus υἱὸς τοῦ θεοῦ, etiam υἱὸς
ωτότοκος τοῦ θεοῦ appellatur atque Deus patrem se ei ex-
biturum esse pollicetur Exod. IV, 22. Deut. XIV, 1. Jerem.
XXI, 9. Hos. XI, 1. — ita voluisse Deum, ut quicunque fidem
berent Jesu, gentiles pariter atque Judaei, eadem dignitate

eademque sorte laeta fruantur, N. T. scriptores testantur cf. Joh. I, 12.

Υἱός, οῦ, ὁ, 1) *filius* a) proprie Matth. I, 21. 23. 25. VII, 9. X, 37. XIII, 55. XVII, 15. 25. 26. XX, 20. 21. XXI, 37. 38. XXII, 2. XXIII, 35. XXVI, 37. XXVII, 56. Marc. VI, 3. IX, 17. X, 35. 46. XII, 6. Luc. I, 13. 31. 36. 57. II, 7. III, 2. 23. IV, 22. V, 10 VII, 12. IX, 38. 41. XI, 11. XII, 53. XV, 11. 13. 19 21. 24. 25. 30. XX, 13. Joh. I, 43. 46. IV, 5. 12. 46. 47. 50. 53. VI, 42. IX, 19. 20. Act. II, 17. VII, 16. 29. XIII, 21. XVI, 1. XIX, 14. XXIII, 6. 16. Rom. IX, 9. Gal. IV, 22. 30. Hebr. XI, 21. XII. 5. 6. 7. Jac. II, 21. 1 Petr. V, 13. (Diod. Sic. IV, 39. Herodian. III, 6. 11. Lucian. Dial. Deor. XXVI, 3. Dem. 1477, 25. Xen. Mem. I, 2. 27.) — *genuini* notione inclusa Hebr. XII, 8. — b) de filio adoptivo Act. VII, 21. Hebr. XI, 24. (Herodian. V, 7. 1 et 10. 11.) — c) de eo, qui filii loco habendus est Joh. XIX, 26. *γύναι, ἰδοὺ ὁ υἱός σου.* — d) ex Hebr. more, magistros cum patribus, discipulos cum filiis comparandi Matth. XII, 27. Luc. XI, 19. 1 Petr. V, 13. Vide *τέκνον* p. 539. — LXX ita et hebr. בֵּן 1 Regg. XX, 35. 2 Regg. II, 3. 5. Sirac. IV, 11. — e) in blanda compellatione Hebr. XII, 5. — f) de animalibus: *pullus* Matth. XXI, 5. *ἐπὶ — πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου.* (Ita *filius* Columell. VI, 37. 4.) — 2) *proles, suboles* a) ita, ut permutetur cum *τέκνον*, addito *ἄῤῥην proles mascula* Apoc. XII, 5. — b) i. q. *nepos*, unus *e posteris alicuius, οἱ υἱοί posteri* aa) universe Matth. I, 20. XXIII, 31. ambigue h. l. dici, cum *υἱός εἰμί τινος* etiam sit: *similis sum alicui*, observarunt ad h. l. *Kuinoel* et *Fritzsche.* — XXVII, 9. Luc. I, 16. XIX, 9. XX, 41. Hebr. VII, 5. — *υἱοὶ ἰσραήλ, Israelitae* Act. V, 21. VII, 23. 37. IX, 15. X, 36. XIII, 26. Rom. IX, 27. 2 Cor. III, 7. 13. Hebr. XI, 22. Apoc. II, 14. VII, 4. XXI, 12. — bb) *ὁ υἱὸς δαβὶδ illustris ille nepos Davidis*, a Judaeis desideratus, dicitur ita Messias Matth. I, 1. IX, 27. XII, 23. XV, 22. XX, 30. 31. XXI, 9. 15. XXII, 42. 44. Marc. X, 47. 48. XII, 35. 37. Luc. XVIII, 38. 39. XX, 41. 45. — c) *genuini* i. e. *veri* notione inclusa, de iis, qui animo et indole patrem vel proavum aequant Gal. III, 7. Ita *υἱός* et hebr. בֵּן Exod. XVI, 31. Jos. XVII, 17. Hos. I, 7.

3) ex antiquitatis tum universae, tum hebraicae simplicitate: *is, ad quem pertinet aliquis* vel *aliquid*, ut possessione, similitudine, civitate, consuetudine, schola et disciplina, necessitudine, vi muneris, amore, culpa, praemio, cf. ad voc. *τέκνον* no. 3. p. 540. observata. Utuntur Latini in talibus vel adiectivis vel participiis cognatis substantivo, quod casu secundo sequitur voc. *υἱός* — *υἱοὶ τῆς βασιλείας* sc. *τῶν οὐρανῶν* = *cives regni div.* Matth. VIII, 12. XIII, 38. — *υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, socii* vel *amici sponsi* Matth. IX, 15. Marc. II, 19. Luc. V, 34. — *υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου* Luc. XVI, 8. XX, 34. —

υἱοὶ τῆς γεέννης tartaro vel *supplicio aeterno digni* Matth. XXIII, 15. — *υἱοὶ τῆς εἰρήνης felicitate digni* Luc. X, 6. — *υἱοὶ τοῦ φωτός* vel *τῆς ἡμέρας religionis mentem collustrantis participes* Luc. XVI, 8. Joh. XII, 36. Rom. XIII, 12. 1 Thess. V, 5. — *υἱοὶ τῆς ἀπειθείας* i. e. *οἱ ἀπειθεῖς* Eph. II, 2. V, 6. Col. III, 6. — *υἱοὶ τοῦ πονηροῦ* i. e. *τοῦ διαβόλου sectatores* vel *imitatores Satanae* Matth. XIII, 38. Act. XIII, 10. — *υἱοὶ τῶν προφητῶν καὶ τῆς διαθήκης* i. e. *homines, ad quos pertinent prophetae et foedus* Act. III, 25. — *υἱοὶ τῆς ἀναστάσεως* Luc. XX, 36. — *υἱὸς τῆς ἀπωλείας* i. q. *ὁ ἀπωλολός* Joh. XVII, 12. 2 Thess. II, 3. — Ita LXX *υἱοὶ ἐλευθέρων* pro בֶּן־חוֹרִים Cohel. X, 17. *υἱοὶ δυνάμεως* i. e. *δυνατοί* pro בֶּן־חַיִל 2 Sam. XIII, 28. *υἱὸς θανάτου* pro בֶּן־מָוֶת 1 Sam. XX, 31. 2 Sam. XII, 8. (1 Macc. IV, 2. simili modo *παῖδες δυστήνων* Hom. Iliad. XXI, 151.)

4) **υἱὸς τοῦ θεοῦ** *filius Dei:* Sensu vario: a) *is, qui a Deo ipso, patre humano non interveniente, originem ducit et vita terrena est donatus*, ut Adamus Luc. III, 38. item Jesus Luc. I, 35. — b) *is, qui filii loco habetur et tractatur* i. e. *qui prae ceteris diligitur beneficiisque ornatur a Deo, Liebling, Schützling Gottes,* Matth. II, 15. V, 9. XXVII, 54. Marc. XV, 39. Rom. VIII, 14. IX, 26. 2 Cor. VI, 18. Gal. III, 26. IV, 6. — v. 7. opponitur *δούλῳ* i. e. *ei, qui non ut filius, sed ut servus tractatur.* — Apoc. XXI, 7. — Ita populus israeliticus appellatur *υἱός* vel *υἱὸς πρωτότοκος τοῦ θεοῦ* Exod. IV, 22. Deut. XIV, 1. Jer. XXXI, 9. Hos. XI, 1. (Siracid. IV, 11. Sapient. II, 18. V, 5.) — c) *is, qui similis est Deo,* vel immortalitate Luc. XX, 36. vel indole et animi sanctitate Matth. V, 45. Luc. VI, 35. [Matth. XXVII, 54. Marc. XV, 39.] — d) sensu theocratico: *qui vices Dei sustinet, qui totus a voluntate et nutu Dei pendet, cuncta nomine, auctoritate, voluntate, auxilio Dei peragit,* **vicarius Dei**, ita de Jesu aa) sensu theocratico *α*) in locis, ubi Jesus Dei, regis quippe populi israelitici, vices sustinens, Messiae igitur dignitate conspicuus, *υἱὸς τοῦ θεοῦ* vel *υἱὸς θεοῦ* appellatur *αα*) addito per appositionem, vel *ὁ χριστός* aut *χριστός* Matth. XVI, 16. XXVI, 63. Marc. I, 1. XIV, 61. Luc. IV, 41. Joh. [VI, 69.] XI, 27. XIX, 7. 20. 31. — vel *ὁ βασιλεὺς τοῦ ἰσραήλ* Joh. I, 50 coll. Luc. I, 32. Act. IX, 20 coll. v. 22. — *ββ*) nude positum legitur Matth. IV, 3. 6. VIII, 29. XIV, 23. XXVII, 40. 43. Marc. III, 11. IV, 7. Luc. IV, 3. 9. VIII, 28. XXII, 70. Joh. I, 34 coll. v. 42. — *β*) ubi modo solemni declaratur Messias a Deo constitutus Matth. III, 17. XVII, 5. Marc. I, 11. IX. 7. Luc. III, 22. IX, 35. 2 Petr. I, 17. — Uti enim, quos Deus constituit reges populi israelitici vicarios, appellantur *υἱοὶ τοῦ θεοῦ*, בְּנֵי־אֱלֹהִים, imo *θεοί* vel אֱלֹהִים Ps. II, 7. LXXXII, 6. ita accommodate ad rationem, quae est inter Deum, verum

quippe et unicum populi israelitici regem et inter eum, quem constituit vicarium suum, hic filius Dei, ipse pater eius dicitur 2 Sam. VII, 14. — bb) sensu latiore, quatenus salutem hominibus dedit meliora docendo, praecipiendo, pollicendo, item virtutis exemplum praeeundo, mala sustinendo, mortuos in vitam revocando, iudicio habendo et praemiis in regno divino pios Dei cultores ornando, *υἱὸς τοῦ θεοῦ* appellatur vel vices Dei sustinere dicitur α) universe Joh. III, 16—18. 35. 36. V, 19—23. 25. 26. VIII, 35. 36. IX, 36. X, 36. XI, 4. XIV, 13. Act. [VIII, 37.] XIII, 33. Rom. I, 3. 4. 9. V, 10. VIII, 3. 29. 32. 1 Cor. I, 9. XV, 28. 2 Cor. I, 19. Gal. I, 16. II, 20. IV, 4. 6. Eph. IV, 13. Col. I, 13. 1 Thess. I, 10. Hebr. I, 2. 5. 8. III, 6. IV, 14. V, 5. 8. VI, 6. VII, 3. 28. X, 29. 1 Joh. I, 3. 7. II, 22—25. III, 8. 23. IV, 9. 10. 15. V, 5. 6. 9. 10—15. 20. 2 Joh. v. 3. 9. Apoc. II, 18. — Cf. *Bertholdt* Christologia Judaeorum Jesu Apostolorumque aetate §. 31—42. — β) ratione habita necessitudinis arctioris, quae est inter Jesum, *υἱὸν τοῦ θεοῦ* constitutum et inter Deum, Jesum, *υἱὸν αὐτοῦ* constituentem Matth. XI, 27. XXVIII, 19. Marc. XIII, 12. Luc. X, 22. Joh. I, 18. XVII, 1.

5) *υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου*, ex hebr. a) i. q. *ἄνθρωπος* Eph. III, 5. Apoc. I, 13. XIV, 14. reliquos locos huc pertinentes vid. sub *ἄνθρωπος* p. 83 fin. Ita בֶּן־אָדָם Ps. VIII, 4. cf. *Gesen.* p. 649. — b) nomen Messiae Marc. X, 33. Luc. XXII, 22. Locos reliquos omnes, huc spectantes, habes sub *ἄνθρωπος* p. 84.

Ὕλη, ης, ἡ, *silva.* Legitur tantum Jac. III, 5. — (Dionys. Hal. Antiq. I, 70. Polyb. III, 93. 4. Xen. Anab. V, 2. 31. de materia quacunque Aristot. Phys. 1.)

Ὑμεναῖος, ου, ὁ, *Hymenaeus*, nom. propr. viri Paulo adversarii 1 Tim. I, 20. 2 Tim. II, 17.

Ὑμέτερος, α, ον, (ab ὑμεῖς) *vester, ra, rum* i. e. a) *id, quod habetis vos*, ut ὁ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτέ ἐστιν ἕτοιμος Joh. VII, 6. ἐν τῷ νόμῳ, τῷ ὑμετέρῳ VIII, 7. — 2 Cor. VIII, 8. Gal. VI, 13. (Plut. apophth. Agathocl. Mor. II. p. 14. ed. *Tauchn.* Xen. Cyr. III, 2. 28.) — b) *id, quod proficiscitur a vobis* Joh. XV, 20 καὶ τὸν ὑμέτερον sc. λόγον, τηρήσουσι. (Herodian. I, 5. 25.) — c) *id, quod pertinet ad vos* Luc. VI, 20. ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ XVI, 12. τὸ ὑμέτερον [i. e. ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, die Angelegenheit des Gottesreiches, welche den Bekennern Christi — als ein innres und gewisses und zugleich ihnen eignendes Eigenthum verliehen war. Vide *Schulz* die Parabel vom Verwalter p. 115.] τίς ὑμῖν δώσει; Act. XXVII, 34. Rom. XI, 31. 1 Cor. XV, 31. — Saepius non extat in N. T.

Ὑμνέω, ῶ, f. ήσω, *laudes alicuius celebro* vel *cano* a) sq. accus. τὸν θεόν Act. XVI, 25. Hebr. II, 12. (Aelian.

. H. II, 4. Xen. Cyr. VIII, 1. 23.) — b) absolute Matth. XVI, 30 et Marc. XIV, 26. LXX pro הוֹדָה Neh. XII, 24. הַ Ps. XXI, 23. הַשִּׁיר Ps. LXIV, 4. זַמֵּר Jes. XII, 5. רַנֵּן rov. I, 20. Saepius non legitur in N. T.

Ὕμνος, ου, ὁ, (carmen Dem. 530, 23.) *carmen, quo udes alicuius celebrantur.* Bis in N. T. de hymnis sacris ph. V, 19. Vide de h. l. *λαλέω* p. 2 fin. — Col. III, 16. XX pro שִׁיר Jes. XLII, 10. תְּהִלָּה Ps. XL, 4. (de carminibus ni solitis in laudes Deorum Arrian. expedit. Alex. M. IV, 1. 3. Herodian. IV, 2. 10. Philostr. Vit. Soph. I, c. 9. Diod. ic. V, 29.)

Ὑπάγω, f. *άξω,* (ab *ὑπό* et *ἄγω* educo, ago, subigo, bduco, ut iugo Lucian. Dial. Deorr. XXV, 6. Hom. Iliad. I, 148. abduco, maxime ad iudicem Xen. H. G. I, 3. 12.) trans. 1) *subduco me, ich ziehe mich zurück,* ita de personis scholam alicuius deserentibus, absol. Joh. VI, 67. —) *abeo, discedo* A) proprie i. e. de personis a) universe aa) absolute Matth. VIII, 13. 32. XX, 14. XXVIII, 10. Marc. VI, 1. 33. VII, 29. X, 52. XVI, 7. Luc. VIII, 42. XVII, 14. oh. IV, 16. IX, 7. XIV, 28. XVIII, 8. — bb) sq. *εἰς* α) c. ccus. loci Matth. IX, 6. XX, 4. 7. Marc. II, 11. XI, 2. XIV, 13. uc. XIX, 30. Joh. VII, 3. IX, 11. XI, 31. — addito *πρός ινα* Matth. XXVI, 18. Marc. V, 19. — β) c. accus. status t *εἰς αἰχμαλωσίαν* Apoc. XIII, 10. — XVII, 8. 11. — *εἰς ἰρήνην* [vid. *εἰς* p. 431.] = *getrost, ruhig* Marc. V, 34. — c) c. *ἀπό τινος* Matth. XIII, 44. Vide *ἀπό* p. 107. Alii: *πὸ τῆς χαρᾶς* explicant: *prae gaudio,* ex thesauro invento ercepto. Vide *Fritzsche* IV Evv. I. p. 474 et *ἀπό* p. 115.— ld) sq. *πρός τινα* Joh. VII, 33. XIII, 3. XVI, 5. 10. 16. 17.— e) c. *ποῦ* [per attractionem pro: *ποῖ,* vid. *ποῦ* p. 368.] Joh. VIII, 14 bis. XII, 35. XIV, 5. 1 Joh. II, 11. — ff) c. *ὅπου* per attract. pro: *ὅποι,* vid. *ὅπου* p. 173.] Joh. VIII, 21. 22. XIII, 33. 36. XIV, 4. Apoc. XIV, 4. — gg) sq. inf. finali oh. XXI, 3. — hh) sq. *ἐν* c. dat. status, ut *ἐν εἰρήνῃ* Jac. I, 16. — B) de vento, c. *ποῦ* Joh. III, 8. — — 3) *eo,* . e. a) *proficiscor,* aa) sq. *εἰς* c. accus. loci Joh. VI, 21. — b) sq. *μετά τινος* Matth. V, 41. additur *ἐπί τινα* Luc. XII, 58.— cc) c. adverb. loci, ut *ἐκεῖ* [per attract. pro: *ἐκεῖσε* vid. *κεῖ* p. 469.] Joh. XI, 8. — abest *ἐκεῖ* XII, 11 coll. v. 1. —) *incedo, ich gehe, wandele* Joh. XI, 44. Cf. *Lücke* II. p. 312. — Saepius non extat in N. T.

Ὑπακοή, ῆς, ἡ, (ab *ὑπακούω* quod v. auscultatio) *obdientia* Rom. V, 19. XVI, 19. *ἡ — ἀφίκετο* i. e. nuntius de *ῇ ὑπακοῇ ὑμῶν — ἀφίκετο.* 2 Cor. VII, 5. X, 6. Philem. . 21. Hebr. V, 8. 1 Petr. I, 2. — *εἰς ὑπακοὴν πίστεως* Rom. I, 5. XIV vel XVI, 25. Vide de his vv. *πίστις* p. 322.— *ἰς ὑπακοήν* = *hac mente, ut obediatis ei* Rom. VI, 16.

ὑπακοὴ εἰς δικαιοσύνην i. e. *obedientia hunc effectum habens, ut sequatur* ἡ δικαιοσύνη Rom. VI, 16. — εἰς ὑπακοὴν ἐθνῶν i. e. *hoc consilio, ut obedientiam praestent gentiles* Rom. XV, 18. Vide εἰς p. 433. — ἡ ὑπ. τοῦ χριστοῦ vel τῆς ἀληθείας i. e. *obsequium Christo* vel τῇ ἀληθείᾳ *praestandum* 2 Cor. X, 5. 1 Petr. I, 22. De genit. obiective posito vid. *Matthiae* §. 367. p. 681. *Winer* p. 76. II. p. 60. — τέκνα ὑπακοῆς = ὑπήκοοι 1 Petr. I, 14. — Saepius non habetur in N. T.

Ὑπακούω, f. ούσω, (ab ὑπό et ἀκούω) 1) *ausculto*, ita de ianitoribus, stantibus ad fores, nomen pulsantis quaerentibus, domino id nuntiantibus, tum aperientibus fores et admittentibus. Act. XII, 13. προςῆλθε παιδίσκη — ὑπακοῦσαι (Plutarch. de genio Socr. c. 31. Mor. IV. p. 114. ed. *Tauchn.* Plato Criton. c. 1. ed. *Fischer.* Xen. Sympos. I, 11.) — 2) *obedio, obsequor, dictis obtempero* a) sq. dat. pers. Matth. VIII, 27. Marc. I, 27. IV, 41. Luc. VIII, 25. XVII, 6. Eph. VI, 1. 5. Col. III. 20. 22. Hebr. V, 9. 1 Petr. III, 6. — LXX et שָׁמַע Gen. XXXIX, 10. (Herodian. III, 12. 15. Xen. Mem. II, 3. 16. Cyr. IV, 5. 19.) — abest dat. pers. facile e contextu cognoscendus, ut Hebr. XI, 8. καλούμενος — ἐξελθεῖν i. e. ὑπήκουσε τῷ καλοῦντι ἐξελθεῖν. — b) sq. dat. rei, ut τῇ πίστει Act. VI, 7. Rom. VI, 16. — v. 17. Cf. de h. l. παραδίδωμι p. 252. — Rom. X, 16. 2 Thess. I, 8. III, 14. (Herodian. II, 13. 3. Xen. Mem. I, 2. 30.) — abest dat. rei, ut αὐτῇ sc. τῇ ἁμαρτίᾳ Rom. VI, 12. — Phil. II, 12. — Saepius non extat in N. T.

Ὕπανδρος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (ab ὑπό et ἀνήρ) *viro subiecta*, sq. dat. de muliere viro iuncta semel in N. T. Rom. VII, 2. — LXX pro תַּחַת אִישׁ Num. V, 29. (Sirac. X, 9. Artemid. I, 78. Polyb. X, 26. 3.)

Ὑπαντάω, ῶ, f. ήσω, (ab ὑπό et ἀντάω) *obviam eo, occurro.* Quinquies in N. T., sq. dat. Matth. VIII, 28. Luc. VIII, 27. Joh. XI, 20. 30. XII, 18. (Tob. VII, 1. Herodian. I, 7. 4. — Xen. Cyr. VI, 3. 15.)

Ὑπάντησις, εως, ἡ, *obviam itio.* Semel in N. T. Joh. XII, 13. — Cf. ἀπάντησις et συνάντησις. (LXX Judd. XI, 34.)

Ὕπαρξις, εως, ἡ, (ab ὑπάρχω quod v.) *bona, quae possidet aliquis, facultates, Besitzthum* i. q. τὰ ὑπάρχοντα. Bis in N. T. Act. II, 45. Hebr. X, 34. ἐν οὐρανοῖς. LXX pro רְכוּשׁ 2 Chron. XXXV, 7. הוֹן Prov. XVIII, 11. XIX, 14. (Artemid. II, 24. III, 23. Polyb. II, 27. 11. X, 25. 5.) Esse hanc vocem serioris aetatis, cum antiquior graecitas habeat τὰ ὑπάρχοντα, docet *Tittmann* de Synonym. N. T. p. 193.

Ὑπάρχω, f. ξω, (ab ὑπό et ἄρχω; initium facio, ut ῆς ἐχθράς Dem. 1345, 7.) 1) *adsum, praesto sum* [de per-nis Xen. Cyr. I, 5. 5. Dem. 16, 18.] a) universe, ut *αἰτία* ct. XIX, 40. *ἀσιτία* XXVII, 21. *λιμήν* XXVII, 12. (Xen. ges. VIII, 1.) — addito ἔν τινι = *in vita et moribus ali-uius* Act. XXVIII, 18. Cf. ἐν p. 513. — b) imperson. *ὑπάρ-ει μοί τι, praesto est mihi aliquid* i. e. *habeo* vel *possi-o aliquid* Act. III, 6. IV, 37. XXVIII, 7. 2 Petr. I, 8. (Si-c. XX, 16. Jos. Ant. VII, 7. 3. Xen. Anab. II, 2. 11. Hero-ian. II, 10. 6.) — hinc *τὰ ὑπάρχοντά τινι, opes ali-uius* Luc. VIII, 3. Act. IV, 32. — *τὰ ὑπάρχοντα*, substant.: *oes*, sq. genit. pers. Matth. XIX, 21. XXIV, 47. XXV, 14. uc. XI, 21. XII, 15. 33. 44. XIV, 33. XVI, 1. XIX, 8. 1 Cor. III, 3. Hebr. X, 34. — (Cebet. tab. c. 7. Polyb. IV, 3. 1. eschin. 45, 27. Xen. Anab. VI, 4. 9.) cf. *Matthiae* §. 570. 1126. *Schäfer* ad Greg. Corinth. p. 139. *Lobeck* ad Soph. iac. p. 277. —

3) *sum, ich bin* A) copulat subiectum c. praedicato universe aa) interveniente substantivo vel participio sub-antive posito, ut *ἄρχων τῆς συναγωγῆς* Luc. VIII, 41. Act. I, 30. VII, 55. XVI, 3. XVII, 29. XXI, 20. 1 Cor. XII, 22.— b) per adiectiv., ut *μικρότερος ἐν ὑμῖν* [in mediis vobis i. e.] *ter vos* Luc. IX, 48. — 1 Cor. VII, 26. Jac. II, 15. (Diod. ic. IV, 11. Xen. Mem. II, 3. 1.) — cc) ope particip. Act. IX, 36. — dd) per pronom. relat., ut *ποταπός* 2 Petr. III, 1. — ee) interveniente praepositione, ut *πρός τινος* Act. XVII, 34. Vide *πρός* ab init. — b) partic. *ὑπάρχων, ὑπάρ-οντες*, iunct. c. substant. vel adiect. vel pronom. aa) statum t conditionem indicat, atque ita interseritur, ut verti possit: *um sit aliquis*, ubi nostrates: *als* [vid. *εἰμί* p. 393 sub b.] uc. XI, 13. Rom. IV, 19. 1 Cor. XI, 7. 2 Cor. VIII, 17. XII, 16. al. I, 14. II, 14. 2 Petr. II, 19. — bb) = *ὅς ὑπάρχει*, *ὑπάρχουσι* Luc. XVI, 14. XXIII, 50. Act. III, 2. [XIV, 8.] VI, 20. 37. XVII, 24. XXII, 3. — c) iunct. c. particip. alius erbi facit periphrasin verbi finiti Act. VIII, 16. — B) de ommoratione = *versor, ich befinde mich* a) sq. ἐν c. dat. rei el conditionis, ut ἐν *βασάνοις* Luc. XVI, 23. ἐν *μορφῇ* Phil. I, 6. ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τινός Act. V, 4. (Jos. Ant. VII, 15. 2.) —) sq. ἐν c. dat. loci Act. X, 12. Phil. III, 20. — c) sq. ἐν c. al. vestis Luc. VII, 25. — d) sq. ἐν c. dat. pers. Act. IV, 34.—) *μακρὰν ἀπό τινος* Act. XVII, 27. — C) sensu praegnanti: *xisto, ich bin vorhanden* [de personis Sirac. XLIV, 9.] de ebus: = *statt finden*, sq. ἐν c. dat. pers. 1 Cor. XI, 18. — aepius non extat in N. T.

Ὑπείκω, f. ξω, (ab ὑπό et εἴκω, cedo; cedo i. e. po-estati cedo, non diutius pugno Xen. H. G. V, 4. 45. Hero-ian. I, 15. 16.) *cedo* i. e. *auctoritati cedo, unterthänig seyn,*

ita semel in N. T. *non repugno* Hebr. XIII, 17. (Herodian. II, 13. 10.)

Ὑπεναντίος, ία, ίον, (ab ὑπό et ἐναντίος) *adversarius*, ὁ ὑπεναντίος *hostis*, ὑπεναντίος εἰμί, *adversor*. Bis in N. T. nunc absol. Hebr. X, 27. nunc sq. dat. Col. II, 14. — LXX pro אֹיֵב Gen. XXII, 17. צַר Jos. V, 13. קָם Exod. XV, 7. שֹׂנֵא Exod. I, 10. (Aelian. V. H. III, 40. Polyb. I, 11. 14. Xen. Cyr. I, 6. 38.)

Ὑπέρ, praepositio, quae, secum habens genit. et accus., significat: *super, über*,

I) *genit.* iuncta [uti primum dicitur de loco, super quo est aliquid Xen. Mem. I, 4. 6. vel super quo movetur aliquis vel aliquid Xen. Mem. III, 8. 9. cf. *Matthiae* §. 582. p. 1155 sq. *Buttm.* §. 134. *Fischer* ad Weller. Vol. III. P. II. p. 208. *Passow* II. p. 930. — ita porro] dicitur sic, ut sit:

1) *pro* i. e.. a) *in commodum alicuius*, ubi nos: *für*,

[qua significatione quemadmodum Graecis dicebatur primum de iis, qui inclinati super aliquo arcent vel arcere volunt aliquid ab aliquo cf. *Schäfer* ad Dem. T. I. p. 189 sq. *Winer* II. p. 135. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 769. *Buttm.* §. 134. — ita ad personas etiam refertur, quae in commodum alicuius faciunt aliquid Aelian. V. H. III, 25. Lucian. D. D. IV, 4. Xen. Cyr. II, 1. 21. VIII, 5. 25. Anab. VII, 7. 21. cf. *Buttm.* l. l. *Matthiae* l. l. p. 1155. *Fischer* l. l. p. 207. *Passow* l. l.] Ita legitur in N. T. aa) post vv. et substant., quibus inest *precandi* notio, sq. genit. pers., ut δεῖσθαι Act. VIII, 24. εὔχεσθαι Jac. V, 16. προςεύχεσθαι Matth. V, 44. Luc. VI, 28. Col. I, 9. δέησις Rom. X, 1. 2 Cor. IX, 14. 1 Tim. I, 1. 2. Eph. VI, 19. quo loco alternant ὑπέρ τινος et περί τινος cf. *Winer* l. l. — Phil. I, 4. προςευχή Act. XII, 5. Rom. XV, 30. 2 Cor. I, 11. — — bb) post vv., quibus dicitur aliquis *mala* vel *mortem subire*, aut *morti tradi* pro aliquo. Sunt tamen, qui in talibus explicant: *loco, anstatt.* Vide infra sub I. 1. b.] α) sq. genit. pers., ut ἀνάθεμα εἶναι Rom. IX, 3. ἀποθνήσκειν Joh. XI, 50. 51. 52. Rom. V, 6. 7 bis. v. 8. XIV, 15. 2 Cor. V, 14. 15 bis. 1 Thess. V, 10. ἀπολέσθαι Joh. XVIII, 14. βαπτίζεσθαι 1 Cor. XV, 29 bis. γεύεσθαι θανάτου Hebr. II, 9. γίνεσθαι κατάρα Gal. III, 13. διδόναι τινά vel τί Luc. XXII, 19. Tit. II, 14. addito ἀντίλυτρον 1 Tim. II, 6. ἐκχύνειν τὸ αἷμα Luc. XXII, 20. θύειν τὸ πάσχα 1 Cor. V, 7. κλᾶν τι 1 Cor. XI, 24. παραδιδόναι τινα Rom. VIII, 32. Gal. II, 20. Eph. V, 2. 25. πάσχειν τι 1 Petr. II, 21. III, 18. IV, 1. ποιεῖν τινα ἁμαρτίαν 2 Cor. V, 21. σταυροῦσθαι 1 Cor. I, 13. τιθέναι τὴν ψυχήν Joh. X, 11. 15. XIII, 37. 38. XV, 13. 1 Joh. III, 16 bis. — — β) sq. genit. rei, ut διδόναι τινά vel τι Joh.

VI, 51. ἐκδαπανᾶσθαι 2 Cor. XII, 15. παραδιδόναι Act. XV, 26. ὑποτιθέναι τὸν τράχηλον αὐτοῦ Rom. XVI, 4. — — cc) post εἶναι, sq. genit. pers. [tueri aliquem] *stare a partibus alicuius, favere alicui* Marc. IX, 40. Luc. IX, 10. — abest εἶναι Rom. VIII, 31. — *τὸ ὑπέρ τινος, id quod est in commodum alicuius = ratio* vel *adminiculum commodi alicuius iuvandi* Phil. IV, 10. — — dd) post vv. *dicendi* [sprechen], *conveniendi*, sq. genit. pers., ut ἐμφανίζεσθαι Hebr. IX, 24. ἐντυγχάνειν Rom. VIII, 27. 34. Hebr. VII, 25. λέγειν Act. XXVI, 1. ὑπερεντυγχάνειν Rom. VIII, 26. — — ee) post vv. et substant., studium, quo fertur aliquis in aliquem, vel laborem indicantia, susceptum pro aliquo, ubi nos: Eifer für etwas, sq. genit. pers. vel rei; ita ζῆλος 2 Cor. VII, 7. μεριμνᾶν 1 Cor. XII, 25. πόνος Col. IV, 13. σπουδή 2 Cor. VII, 12. VIII, 16. — — ff) universe, sq. genit. pers. vel rei, ita post ἁγιάζειν Joh. XVII, 19. ἀγρυπνεῖν Hebr. XIII, 17. ἀγωνίζεσθαι Col. IV, 12. διάκονός εἰμι τοῦ χριστοῦ I, 7. δύναμαί τι scil. ποιεῖν 2 Cor. XIII, 8. εἰσέρχεσθαι Hebr. VI, 20. καθίσταμαί τις Hebr. V, 1. πρεσβεύω Eph. VI, 20. προσφέρω θυσίαν Act. XXI, 26.

b) *loco*, ubi nos: *anstatt*,

cf. *Matthiae* l. l. p. 1155. *Passow* l. l. *Fischer* l. l. p. 206. *Herm.* ad Vig. p. 863. — sq. genit. pers., ita post διακονέω Philem. v. 13. πρεσβεύω 2 Cor. V, 20. Eph. V, 20. alii in his locis, ut in verbis δεῖσθαι ὑπέρ τινος 2 Cor. V, 20 explicant: *propter*. — Referuntur huc etiam a multis loci supra sub num. a. allati: Luc. XXII, 19. 20. Rom. V, 6. 8. VIII, 32. XIV, 15. 1 Cor. I, 13. V, 7. 2 Cor. V, 4. 15. — ποιεῖν τινα ἁμαρτίαν v. 20. — Gal. II, 20. III, 13. Eph. V, 2. 1 Thess. V, 10. 1 Tim. II, 6. Tit. II, 14. Hebr. II, 9. 1 Petr. II, 19. III, 18. IV, 1. Vid. *Bretschneider* lex. N. T. sub ὑπέρ. — (Sirac. XXIX, 15. Eurip. Alcest. v. 701. Polyb. III, 67. 7.) —

2) refertur ad obiectum, de quo dicitur aliquid, sic, ut sit:

de i. e. a) *von, über,*

cf. *Matthiae* l. l. p. 1155. *Buttm.* §. 134. *Fischer* l. l. p. 208. *Passow* l. l. p. 930. *Ast* ad Theophr. char. p. 249. — Ita legitur aa) post vv. *dicendi*, et post substant. his vv. cognata, sq. genit. rei, ut καυχᾶσθαι 2 Thess. I, 4. — sq. gen. pers., ut καυχᾶσθαι 2 Cor. V, 12. καύχημα IX, 3. καύχησις VII, 4. 14. VIII, 24. IX, 2. XII, 5. [illegible] Rom. IX, 27. — 2 Cor. VIII, 23. [illegible] — (Aelian. V. H. XIII, 1. The[illegible] προνοεῖσθαι ὑπέ[illegible] vv. et sub[illegible]

dicitur, sq. genit. pers., ita post ἐλπίς 2 Cor. I, 7. φρονεῖν Phil. I, 7. —

b) *quod attinet ad* = περί τινος

cf. *Matthiae* l. l. p. 1156. *Passow* l. l. — 2 Cor. I, 8. 2 Thess. II, 1 coll. 1 Cor. XII, 1. (Dem. 554, 11.)

3) refertur ad causam vel rationem = Latinorum:

propter, nos: *wegen*,

cf. *Matthiae* l. l. p. 1156. *Fischer* l. l. p. 207. (Isocr. Evag. c. 11. Aeschin. 4, 35. Xen. Anab. I, 7. 3. Cyr. I, 4. 12.) — a) post vv. quibus dicitur locum habere aliquid vel accidere, contingere alicui aliquid, item post substantiva his verbis cognata, sq. genit. rei vel personae, ita post ἀποθνήσκειν Act. XXI, 13. 1 Cor. XV, 3. ἀτιμάζεσθαι Act. V, 41. γίνεσθαί τι Rom. XV, 8. θλίβεσθαι 2 Cor. I, 6. λαμβάνειν Rom. I, 5. παρακαλεῖσθαι 2 Cor. I, 6. πάσχειν Act. IX, 16. Phil. I, 29. 2 Thess. I, 5. ἐστί τι ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ i. e. *gloriae divinae illustrandae causa* Joh. XI, 4. Cf. *Winer* II. p. 135. — δέσμιος Eph. III, 1. θλίψις Col. I, 24. Eph. III, 13. παθήματα Col. I, 24. στενοχωρία 2 Cor. XII, 10. — — b) post vv. δοξάζειν, εὐχαριστεῖν, ubi Lat. *propter*, etiam *pro*, sq. genit. rei vel pers. Rom. XV, 9. — I, 8. 1 Cor. X, 30. 2 Cor. I, 11. Eph. I, 16. V, 20. — — c) post vv. *rogandi*, ubi Lat. *propter*, etiam *per*, nos: *bei*, *wegen*, ita δεῖσθαι 2 Cor. V, 20. (Apollon. Rhod. III, 701. Hom. Iliad. XXIV, 465.) cf. *Matthiae* l. l. p. 1156. *Passow* l. l. *Fischer* l. l. p. 210. *Herm.* ad Vig. p. 863. — d) universe, ut ἀναφέρειν θυσίαν Hebr. VII, 27. βαπτίζεσθαι 1 Cor. XV, 29. quo l. alii: *in commodum, pro.* — ἐξέρχεσθαι 3 Joh. v. 7. λαλεῖν 2 Cor. XII, 19. παραδιδόναι Act. XV, 26. alii: *pro, in commodum.* — προσφέρειν θυσίαν Hebr. V, 1. 3. IX, 7. X, 12. φυσιοῦσθαι 1 Cor. IV, 6. — e) de causa interna, ubi Lat.: *vi, pro,* nos: *vermöge, kraft*, ita ἐνεργεῖν τι ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας αὐτοῦ Phil. II, 13. Vid. *Winer* II. p. 136.

II) *accusat.* iuncta:

super, darüber hinaus, über

[propr. i. e. de loco Paus. X, 36. 4. Polyb. III, 84. 9. Herodot. V, 114. cf. *Matthiae* l. l. p. 1156. *Buttm.* §. 134. *Fischer* l. l. p. 209. *Winer* p. 163. *Passow* l. l.] Legitur in N. T. ita, ut *modum* indicet, quem excedit aliquis vel aliquid, ubi Lat. *supra, ultra, magis quam, plus quam* (Diod. Sic. I, 70. XIII, 21. Polyb. III, 79. 8. Lucian. D. D. VI, 5. Dem. 1045, 6. Xen. Mem. IV, 3. 8.) — Ita a) εἰμὶ ὑπέρ τινα vel ὑπέρ τι i. e. *praesto aliquo, supero aliquem, praestantior sum aliquo*, hinc εἰμὶ ὑπὲρ πάντα *summus sum*, sq. accus. rei vel pers., nunc plene Matth. X, 24 bis. Luc. VI, 40. — nunc minus

plene i. e. abest ὤν Phil. II, 9. Eph. I, 22. Philem. v. 16. — b) universe i. e. post vv. cuiuscunque generis, ut βαρεῖσθαι, item facere aliquid ὑπὲρ δύναμιν 2 Cor. I, 8. VIII, 3. λογίζεσθαι ὑπὲρ ὅ = ὑπὲρ τοῦτο ὅ 2 Cor. XII, 6. πειράζειν 1 Cor. X, 13. λάμπειν Act. XXVI, 13. ποιεῖν Philem. v. 21. Eph. III, 22. φιλεῖν Matth. X, 37. φρονεῖν 1 Cor. IV, 6. — c) additur comparativis aa) adiectivorum, ut Luc. XVI, 8. Hebr. IV, 12. Cf. ad μᾶλλον p. 45 adnotata. — bb) verborum, comparativi notionem includentium, ut ἡττᾶσθαι [modum enim excedit, tum qui plus iusto extollit, tum qui plus iusto deprimit aliquem cf. *Winer* p. 163.] 2 Cor. XII, 13. προκόπτω Gal. I, 14. — d) absque rectione et adverbialiter legitur 2 Cor. XI, 23. ὑπὲρ ἐγώ i. e. *ego multo magis*. Cf. *Matthiae* §. 594, 1. p. 1188. *Buttm.* §. 134, not. 9. *Fischer* l. l. p. 209. — Saepius non legitur in N. T.

III) in *compositione* 1) de loco: *super, supra*, ut ὑπεραίρω, ὑπέρακμος, ὑπερβαίνω. — 2) de auxilio, ut ὑπερεντυγχάνω. — 3) de modo, quem excedit aliquid, ut ὑπερβάλλω, ὑπερεκτείνω. — 4) intendit vel anget, ut ὑπεραυξάνω, ὑπερεκχέω, ὑπερπερισσεύω. Cf. *Passow* l. l. *Viger*. p. 668. *Fischer* l. l. p. 210. —

Ὑπεραίρομαι, med. [verbi ὑπεραίρω effero vel extollo super aliquid, ich hebe über etwas, intrans. ich erhebe mich über etwas, ita de aqua exundante Dem. 1274, 20.] *efferor*, metaph. *ich überhebe mich*. Ter in N. T. nunc absol. 2 Cor. XII, 7 bis. — nunc sq. ἐπί τινα 2 Thess. II, 4. — 2 Macc. V, 23. Anthol. gr. T. IV. p. 11. ed. *Jacobs*.)

Ὑπέρακμος, ον, ὁ, ἡ, — ον, τό, (ab ὑπέρ super, supra et ἀκμή cuspis, metaph. flos aetatis Polyb. X, 24. 5.) *qui excessit florem aetatis, exoletus*. Semel in N. T. 1 Cor. VII, 36.

Ὑπεράνω, adv. (ex ὑπέρ et ἄνω) *supra*, sq. genit. vid. *Matthiae* §. 576. p. 1136. — Ter in N. T. a) de loco — ὑπεράνω πάντων οὐρανῶν Eph. IV, 10. — Hebr. IX, 5. LXX pro מִלְמַעְלָה Gen. VII, 20. עַל Ps. VIII, 6. absolute Lucian. Dial. Deorr. IV, 3. — seq. genit. Aelian. V. H. IX, 7.) — b) de dignitate, ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς Eph. I, 21. (LXX Deut. XXVI, 19. XXVIII, 1.) —

Ὑπεραυξάνω, (ab αὐξάνω augeo et ὑπέρ intendente) *magis magisque cresco, maiora incrementa capio*. Extat tantum 2 Thess. I, 3.

Ὑπερβαίνω, f. βήσομαι, (ab ὑπέρ et βαίνω, transeo, traiicio aliquem Xen. de re eq. VII, 2.) intrans. *transgredior*, metaph. *violo, laedo*. Semel in N. T. 1 Thess. IV, 6. — pro עָבַר 2 Regg. XVIII, 2. Jerem. XXXIV, 18. ubi LXX παραβαίνειν. (Diod. Sic. XVI, 53. XVII, 34. Aeschin. 23, 30. Dem.

153, 4. propr. ὑπερβαίνω legitur Dem. 1380, 8. Xen. Ages. II, 22. Herodian. VI, 2. 3. Pausan. IV, 25. 1.)

Ὑπερβαλλόντως, adv. (ab ὑπερβάλλω quod v.) *supra modum, vehementer.* Semel in N. T. 2 Cor. XI, 23. — (LXX Job. XV, 11. Herodian. III, 11. 8. Polyb. V, 43. 8. Xen. Ages. I, 36.)

Ὑπερβάλλω, f. βαλῶ, (ab ὑπέρ et βάλλω, iacio; iacio super vel trans; supero, intrans. pro: traiicio, ut montem Xen. Anab. IV, 4. 20.) *supero,* particip. ὑπερβάλλων, ουσα, ον, *excellens, eximius,* ita quinquies in N. T. 2 Cor. III. 10. IX, 14. Eph. I, 19. II, 7. — sq. genit. pendente a comparationis notione, latente in hoc voc. [cf. *Matthiae* §. 358. 2. p. 672.] Eph. III, 19. (2 Macc. IV, 13. Diod. Sic. T. IX. p. 385. ed. *Bip.* Xen. Hier. XI, 2.)

Ὑπερβολή, ῆς, ἡ, (ab ὑπερβάλλω, quod v. τὸ superare i. e. traiectio, ut fluminis, montis Polyb. III, 34. 6.) *praestantia* 2 Cor. XII, 7. τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι. 2 Cor. IV, 7. ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως pro: ἡ ὑπερβάλλουσα δύναμις. Cf. sub ἁγιωσύνη observata.— (Jos. Ant. I, 13. 4.) — καθ᾽ ὑπερβολὴν adverbialiter: *mirum in modum, maxime* [Diod. Sic. II, 48.] Rom. VII, 13. 1 Cor. XII, 31. 2 Cor. I, 8. Gal. I, 13. — 2 Cor. IV, 17. καθ᾽ ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολήν i. e. *longe maxime.* Cf. κατά p. 800 et εἰς p. 429. — Diod. Sic. XVII, 47. Aeschin. 62, 19. coll. Aelian. V. H. IV, 20. Polyb. VIII, 17. 8.) — Saepius non legitur in N. T.

Ὑπερείδω, a. 2. ὑπερεῖδον, (ab ὑπέρ et εἴδω) *supervideo, ich sehe drüber hin,* metaph. *non animadverto, videre nolo.* Semel in N. T. Act. XVII, 30. τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδών. LXX pro אֶעְלִים Levit. XX, 4. Deut. XXII, 3. (negligendi sens. Tob. IV, 3. Sirac. XXXV vel XXXII, 14. Dionys. Hal. Ant. II, 66. contemnendi sens. Aelian. V. H. II, 30. Marc. Antonin. V, 31. Xen. Ages. VIII, 4.)

Ὑπερέκεινα, [hyphe τοῦ: ὑπὲρ ἐκεῖνα sc. μέρη cf. Lamb. Bos. de ellips. p. 288. 289. ed. *Schäfer.* tractatur ut] adv. sq. genit. *ultra, trans.* Legitur tantum 2 Cor. X, 16. Adeo haec vox improbatur Thom. Magist. p. 336. ut μόνων τῶν συρφάκων esse iudicet. Cf. Lamb. Bos. l. l. p. 290.

Ὑπερεκπερισσοῦ, adv. (ex ὑπέρ, ἐκ et περισσός quod v.) *valde, ultra modum, quam maxime, quam vehementissime.* Ter in N. T. Ephes. III, 20. 1 Thess. III, 10. V, 13. LXX pro יַתִּירָה Dan. III, 23.

Ὑπερεκτείνω, f. τενῶ, (ab ὑπέρ et ἐκτείνω, extendo) *ultra modum extendo.* Semel in N. T. οὐ γὰρ — ὑπερεκτείνομεν ἑαυτοὺς *non ultra modum nos extendimus:* Sens. *fines nostros non transsilimus* 2 Cor. X, 14. (Lucian. Eunuch. 2.)

Ὑπερεκχύνομαι, (ab ὑπερεκχύνω supra modum ef-
ndo) *superfluo.* Semel in N. T. Luc. VI, 38. μέτρον ὑπερ-
χυνόμενον. LXX pro הֵשִׁיק Joel. II, 24. — De forma χύνω
rammaticis improbata v. *Lobeck* ad Phryn. p. 726.

Ὑπερεντυγχάνω, (ab ἐντυγχάνω quod v. et ὑπὲρ
·o) *adeo aliquem pro aliquo, adiuvo aliquem, causam ali-
ius ago,* sq. ὑπέρ τινος. Legitur tantum Rom. VIII, 26.

Ὑπερέχω, (ab ὑπέρ et ἔχω habeo, teneo; teneo supra
iquem Hom. Iliad. II, 426. χεῖρά τινι de tuente Anthol. gr.
I. p. 193 *Jacobs.* Apollon. Rhod. III, 986.) *emineo, supero*
ropr. i. e. ich gehe über etwas herauf oder hervor, ich rage
npor Xen. Cyr. VII, 5. 8. Polyb. XXXIV, 6. 8.] metaph. i. e.
cello, praestantior sum a) universe aa) sq. genit. personae
dat. rei cf. *Matthiae* §. 356, 2. p. 672 et §. 400, 7.
732. — Phil. II, 3. τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγούμε-
ι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν. (Diod. Sic. XVII, 77. Herodian. IV,
5. 11. Xen. Venat. I, 11.) — bb) sq. accus. personae cf.
Matthiae §. 318, not. p. 673. — Phil. IV, 7. ἡ ὑπερέχουσα
ἄντα νοῦν. (Diod. Sic. III, 22. Xen. H. G. VI, 1. 4.) —
nil. III, 8. διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως, quo loco τὸ ὑπερ-
ον i. q. ὑπεροχή. Cf. de particip. loco nominum positis et
sciscentibus genitivum ad ὑπάρχω observata. — b) de iis,
ii dignitate et potentia alios superant, ὑπερέχων, *poten-
or, is, qui praeest* Rom. XIII, 1. 1 Petr. II, 13. — (Sapient.
, 5. Herodian. IV, 9. 4. Polyb. XXVIII, 4. 9.) Saepius non
gitur in N. T.

Ὑπερηφανία, ας, ἡ, (ex ὑπέρ et φαίνομαι) *super-
a.* Extat tantum Marc. VII, 22. LXX גָּאוֹן Prov. VIII, 13.
Dan. IV, 37. (Diod. Sic. XVII, 13. Cebet. Tab. c. 23. Po-
. VI, 18. 5. Dem. 577, 16. Xen. Cyr. V, 2. 27.)

Ὑπερήφανος, ον, ὁ, ἡ, (ab ὑπέρ et φαίνομαι con-
cior; propr. supereminens) *superbus, animo elatus.* Quin-
ies in N. T. Luc. I, 51. διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ
ρδίας. Rom. I, 30. 2 Tim. III, 2. Jacob. IV, 6. 1 Petr. V, 5.
X pro זֵד Ps. CXIX, 21. גַּאֲוָה Job. XL, 12. (Diod. Sic. IV, 13.
lian. V. H. XII, 63. Dem. 42, 27. Xen. Mem. I, 2. 25.)

Ὑπερλίαν, adv. (ex ὑπέρ et λίαν valde) *supra quam
lde,* cum artic. periphrasin facit adiectivi cf. ad ἔσω mo-
a. — ὁ ὑπερλίαν, *eximius.* Ita bis in N. T. 2 Cor. XI, 5.
I, 11. — De vocabulis compositis e praepositione et ad-
rbio cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 45—48. Simile est ὑπέρευ,
od habent Xen. Hiero. VI, 9 et Dem. pro coron. c. 5. p. 228,
. ed. *Reisk.*

Ὑπερνικάω, ῶ, f. ήσω, (ex ὑπέρ augendi vim ha-
nte et νικάω superior discedo, supero) *longe superior sum,
ltum supero.* Semel in N. T. Rom. VIII, 37. — (Leo Ta-
c. XIV, 25. Socrates H. E. III, 21.)

Ὑπέρογκος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (ab ὑπέρ et ὄγκος tumor) *praetumidus*, metaph. de dictis hominum superbia inflatorum 2 Petr. II, 18. Jud. v. 16. (proprie legitur haec vox Aelian. V. H. XIII, 1. Xen. H. G. V, 4. 58.) Saepius non reperitur in N. T.

Ὑπεροχή, ῆς, ἡ, (ab ὑπερέχω quod v. eminentia Diod. Sic. XII, 41. Polyb. III, 104. 3.) *eminentia* i. e. *praestantia*, ut λόγου 1 Cor. II, 1. (2 Macc. XIII, 6. Polyb. V, 45. 1.) — οἱ ἐν ὑπ. ὄντες i. e. *dignitate conspicui, potentes* 1 Tim. II, 2. — (2 Macc. III, 11. Diod. Sic. IV, 41. Polyb. V, 41. 1.) Saepius non extat in N. T.

Ὑπερπερισσεύω, f. εύσω, (ex ὑπέρ et περισσεύω abundo, excello; propr. multum abundo) 1) *multum excello, longe praestantior sum* Rom. V, 20. ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις. — 2) ὑπερπερισσεύομαι *abunde fruor, abundo*, χαρᾷ [cf. *Matthiae* §. 400, 6. p. 731. *Winer* p. 84.] 2 Cor. VII, 4.

Ὑπερπερισσῶς, adv. (ex ὑπέρ et περισσῶς quod vid.) *superabundanter, vehementissime.* Legitur tantum Marc. VII, 37.

Ὑπερπλεονάζω, f. άσω, (ex ὑπέρ et πλεονάζω quod v.) *longe copiosior sum.* Extat tantum 1 Tim. I, 14.

Ὑπερυψόω, ῶ, f. ώσω, (ab ὑπέρ et ὑψόω) i. q. ὑψόω sed fortius: *in altum eveho*, sq. accus. de dignitate, ad quam evehitur aliquis. Ita semel in N. T. Phil. II, 9. — LXX pro נַעֲלָה Ps. XCVII, 9. (Cantic. trium puerorr. v. 28. 29.)

Ὑπερφρονέω, ῶ, f. ήσω, (ab ὑπέρ et φρονέω) *praeclarius iusto statuo, immodeste de me sentio, nimios spiritus sumo.* Semel in N. T. Rom. XII, 3. — (Joseph. Arch. I, 11. 1 et 4. Polyb. VI, 18. 7.)

Ὑπερῷον, ου, τό, (ab ὑπερῷος superior, superus, ut θάλαμος Plut. Pelop. c. 35. i. q. ὕπερος) *superior pars aedium* i. q. ἀνάγαιον vel ἀνώγεον [Hom. Iliad. II. 514. XVI 515. Lysias 27, 2. Antiphon. 611, 5. et plene i. e. ὑπερῷον οἴκημα Lucian. in Asino p. 107.] Dicebatur apud Hebraeos ὑπερῷον hebr. עֲלִיָּה conclave super tectum domus planum exstructum [ein Erker über dem platten Dache des morgenländischen Hauses, mit zwei Ausgängen versehen, davon einer in das Haus, der andere durch eine Treppe unmittelbar auf die Strasse führte. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 275. et *Gesen.* hebr. deutsch. Wörterb. sub עֲלִיָּה.] Huc secedere solebant Judaei coenandi, orandi, confabulandi, meditandi causa Act. I, 13. 14. IX, 37. 39. XX, 8.

Ὑπέχω, f. ὑφέξω, (ab ὑπό et ἔχω) *sustineo*, [proprie i. e. drunter halten, ut χεῖρα Hom. Iliad. VII, 188.] metaph. ut δίκην = *poenas do, poenas luo.* Ita semel Jud. v. 7. (2 Macc. IV, 48. Diod. Sic. XI, 86. Polyb. XII, 8. 5. Aelian.

V. H. II, 4. Herodian. I, 8. 12. Xen. Mem. II, 1. 8 et Anab. V, 8. 18.)

Ὑπήκοος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (ab ὑπακούω) *audiens* i. e. *dicto audiens, obediens.* Ter in N. T. a) sq. dat. Act. VII, 39. (Xen. Cyr. II, 4. 22.) — b) absol. Phil. II, 9. (Plut. vit. Pelop. c. 27. Xen. Mem. III, 4. 9.) — c) sq. εἴς τι, *in Bezug auf etwas* [vid. εἰς p. 435.] 2 Cor. II, 9.

Ὑπηρετέω, ῶ, f. ήσω, (ab ὑπό et ἐρέσσω, vel ἐρέττω remigo; propr. subremigo, remigis officio fungor Diod. Sic. II, 51.) *ministro* i. e. *commodis alicuius inservio.* Ter in N. T. sq. dativo Act. XIII, 36. XX, 34. XXIV, 23. (Siracid. XXXIX, 4. Diod. Sic. I, 70. Herodian. II, 11. 18. Xen. Mem. II, 4. 7 et Cyr. IV, 6. 6 et 8.)

Ὑπηρέτης, ου, ὁ, (ab ὑπό et ἐρέτης remex; remigum genus Dem. 1209, 11.) *minister, Diener, Aufwärter.* Dicitur in N. T. a) de ministris publicis quibusdam, ut de commentariensi vel poenarum exactore Matth. V, 25. (de lictore habet Dionys. Hal. Ant. V, 2. X, 32.) — de ministro synagogae, Synagogenaufwärter Luc. IV, 20. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 677. — de synedrii ministris Matth. XXVI, 58. Marc. XIV, 54. 65. Joh. VII, 32. 45. 46. XVIII, 3. 12. 18. 22. XIX, 6. Act. V, 22. 26. — b) universe, de quocunque operam suam navante Luc. I, 2. ὑπηρέται λόγου. Act. XIII, 5. XXVI, 16. 1 Cor. IV, 1. (Sapient. VI, 4. Xen. Anab. I, 9. 8.) Saepius non legitur in N. T.

Ὕπνος, ου, ὁ, *somnus* a) propr. Matth. I, 24. Luc. IX, 32. Joh. XI, 13. Act. XX, 9. LXX ita pro שֵׁנָה Gen. XXVIII, 16. (Sirac. XXII, 7. Aelian. V. H. II, 35. Herodian. II, 1. 12. Dem. 320, 5. Xen. Mem. II, 6. 1.) — b) metaph. ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι pro: *pristinae segnitiei renuntiare,* de hominibus, hactenus segnibus in virtutis studio Rom. XIII, 11. — Saepius non legitur in N. T.

Ὑπό, praepositio, secum habens in N. T. *genit.* et *acc.,* significat *sub, unter.*

I) iuncta c. genit. [et pertinens proprie ad ea, quae fiunt *sub* i. e. *unterhalb*, ut Hesiod. Theogon. v. 669. ὁ — ὑπὸ γῆς χρυσός Plato legg. V. Tom. II. p. 778, a. cf. *Buttm.* §. 134. *Matthiae* §. 592. p. 1186. *Passow* II. p. 946. *Winer* p. 154.]

1) refertur ad personas et res, a quibus, habentibus quasi aliquem sub potestate sua, fieri dicitur aliquid. In quibus quemadmodum persona vel res, casu secundo sequens praepositionem ὑπό, cogitatur efficiens [„ὑπό indicat actionem aliquam eius, a quo quid fieri dicitur" *Herm.* ad Vig. p. 863.], ita subiectum ab eadem re vel persona pendere

eiusque potestati subesse animo fingitur. Utuntur Lat. in talibus

1) *a, ab,* nostrates: *von.*

Legitur ita A) post vv. *passiva* cf. *Passow* l. l. p. 946. *Matthiae* l. l. p. 1185. *Buttm.* §. 134 coll. §. 121, 2. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. II. p. 276. *Viger.* p. 669. *Herm.* ad Vig. l. l. *Winer* p. 154. — a) universe aa) sq. genit. pers., ut *ἀγαπᾶσθαι* Joh. IV, 21. 1 Thess. I, 3. 2 Thess II, 13. *αἴρεσθαι* Marc. II, 3. *ἀνάγεσθαι* Matth. IV, 1. *ἀναγινώσκεσθαι* 2 Cor. III, 2. *ἀναιρεῖσθαι* Act. XXIII, 27. *ἀνακρίνεσθαι* 1 Cor. II, 25. IV, 3. XIV, 24. *ἀναλίσκεσθαι* Gal. V, 15. *ἀποδοκιμάζεσθαι* 1 Petr. II, 4. *ἀπολέσθαι* 1 Cor. X, 10. *ἀποστέλλεσθαι* Luc. I, 26. *ἀποφέρεσθαι* Luc. XVI, 22. *βαπτίζεσθαι* Matth. III, 3. 13. 14. Marc. I, 5. 9. Luc. III, 7. VII, 29. *βαστάζεσθαι* Act. XXI, 25 *βεβαιοῦσθαι* Hebr. II, 3. *γινώσκεσθαι* Joh. X, 14. 1 Cor. VIII, 3. Gal. IV, 9. *δηλοῦσθαι* 1 Cor. I, 11. *διακονεῖσθαι* 2 Cor. III, 3. VIII, 19. 20. *διασπᾶσθαι* Marc. V, 4. Act. XXIII, 10. *δίδοσθαι* Act. XXIV, 26. Rom. XV, 15. *δοκιμάζεσθαι* 1 Thess. II, 4. *δοξάζεσθαι* Matth. VI, 2. Luc. IV, 15. *ἐγκαλεῖσθαι* Act. XXVI, 1. 7. *ἐλαύνεσθαι* Luc. VIII, 29. *ἐλέγχεσθαι* Luc. III, 15. Joh. VIII, 9. 1 Cor. XIV, 24 Hebr. XII, 5. *ἐλεεῖσθαι* 1 Cor. VII, 25. *ἐμπαίζεσθαι* Matth. II, 16. *ἐξουδενεῖσθαι* Act. IV, 11. *ἐξουσιάζεσθαι* 1 Cor. VI, 12. *ἐπικαλεῖσθαι* Act. IV, 36. *ἐρωτᾶσθαι* Luc. XVII, 20. *ἑτοιμάζεσθαι* Matth. XX, 23. *εὐαγγελίζεσθαι* = *διδάσκεσθαι* Gal. I, 11. *εὐλογεῖσθαι* Hebr. VII, 7. *εὐνουχίζεσθαι* Matth. XIX, 12. *ζωγρεῖσθαι* 2 Tim. II, 26. *θεαθῆναι* Marc. XVI, 11. *θεραπεύεσθαι* Luc. V, 15. VIII, 43. *καλεῖσθαι* Matth. XXIII, 7. Luc. II, 21. XIV, 8 bis, Hebr. V, 4. *καταγγέλλεσθαι* Act. XVII, 13. *καταδυναστεύεσθαι* Act. X, 38. *καταλαμβάνεσθαι* Act. XXIV, 14. Phil. III, 12. *καταπατεῖσθαι* Matth. V, 13. *κατασκευάζεσθαι* Hebr. II, 4. *κατηγορεῖσθαι* Matth. XXVII, 12. *κρίνεσθαι* Act. XVI, 4 1 Cor. XI, 32. *κρύπτεσθαι* Hebr. XI, 23. *κωλύεσθαι* Act. XVI, 6. *λαλεῖσθαι* Luc. II, 18. Act. XVI, 14 XVII, 19. Hebr. IX, 19. *λέγεσθαι* Luc. IX, 7. 8. Act. VIII, 6. XIII, 45. XXVII, 11. Eph. II, 11. *μαρτυρεῖσθαι* Act. X, 22. XVI, 2. XXII, 12. Rom. III, 21. 2 Joh. v. 12. *μισεῖσθαι* Matth. X, 22. XXIV, 9. Marc. XIII, 13. Luc. XXI, 17. *ὁρίζεσθαι* Act. X, 42. *ὀχλεῖσθαι* Luc. VI, 19. Act. V, 16. *παραδίδοσθαι* Matth. XI, 27. Luc. X, 22. XXI, 16. Act. XV, 40. *παρακαλεῖσθαι* 2 Cor. I, 4. *πειράζεσθαι* Matth. IV, 1. Marc., I, 13. Luc. IV, 2. *πλεονεκτεῖσθαι* 2 Cor. II, 11. *προβιβάζεσθαι* Matth. XIV, 8. *προειρῆσθαι* 2 Petr. III, 2. Jud. v. 17. *προκυροῦσθαι* Gal. III, 17. *προπέμπεσθαι* Rom. XV, 24. 2 Cor. I, 16. *προχειροτονεῖσθαι* Act. X, 41. *προςαγορεύεσθαι* Hebr. V, 10. *προςτάσσεσθαι* Act. X, 33. *πτύρεσθαι* Phil. I, 28. *ῥηθῆναι* Matth. I, 22. II, 15. 17. III, 3. XXII, 31. *συνίστασθαι* 2 Cor. XII, 11. *συλλαμβάνεσθαι* Act.

XXIII, 27. τάσσεσθαι Rom. XIII, 1. φέρεσθαι 2 Petr. II, 21. χαρισθῆναι 1 Cor. II, 12. χειραγωγεῖσθαι Act. XXII, 11. χρηματίζεσθαι Luc. II, 26. Act. X, 22. — sq. genit. nominis collectivi, ut ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ἀποδέχεσθαι Act. XV, 4. προπέμπεσθαι v. 3. προςευχὴ γίνεται XII, 5. χειροτονεῖσθαι 2 Cor. VIII, 19. κυκλοῦσθαι ὑπὸ στρατοπέδων Luc. XXI, 20. (Diod. Sic. I, 8 et 15 et 98. Aelian. V. H. IV, 8. Xen. Mem. I, 5. 1. IV, 4. 4. Anab. VII, 2. 22.) — bb) sq. genit. rei, ita post ἀπολέσθαι 1 Cor. X, 9. βασανίζεσθαι Matth. XIV, 24. δελεάζεσθαι et ἐξέλκεσθαι Jac. I, 14. ἐλαύνεσθαι Jac. III, 4. 2 Petr. II, 17. ἐλέγχεσθαι Eph. V, 13. Jac. II, 9. καλύπτεσθαι Matth. VIII, 24. καταπίνεσθαι 2 Cor. V, 4. καταπονεῖσθαι 2 Petr. II, 7. κρατεῖσθαι Act. II, 24. κρίνεσθαι 1 Cor. X, 29. λύεσθαι Act. XXVII, 41. μαρτυρεῖσθαι 2 Joh. v. 12. μετάγεσθαι Jac. III, 4. νικᾶσθαι Rom. XII, 21. παραφέρεσθαι Jud. v. 12. σαλεύεσθαι Matth. XI, 7. Luc. VII, 24. σείεσθαι Apoc. VI, 13. συμπνίγεσθαι Luc. VIII, 14. φλογίζεσθαι Jac. III, 6. φυσιοῦσθαι Col. II, 18. (Xen. Anab. I, 5. 5.) — — b) post vv. γίνομαι, εἰμί = *efficior*, *patror*, *verrichtet werden*, *veranstaltet werden* Luc. IX, 7. XIII, 17. XXIII, 8. Act. XX, 3. Eph. V, 12. — ἐπαγγελία γίνεται = *promissio datur* Act. XXVI, 6. ἐπιβουλὴ μέλλει ἔσεσθαι XXIII, 30. — c) abest verbum cogitatione addendum, ut 2 Cor. II, 6. ἡ ἐπιτιμία αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων scil. ἐπιτιμηθεῖσα vel ἐπιτεθεῖσα. —

B) post vv. *neutra*, passivorum potestate usurpata, sq. genit. pers., ita πάσχειν Matth. XVII, 12. Marc. V, 26. 1 Thess. II, 14. — (Xen. Hier. VII, 8. Symp. I, 9. Cyr. VI, 1. 36.) — cf. *Matthiae* l. l. p. 1185. *Buttm.* §. 134. *Passow* l. l. p. 946. —

C) post vv. *activa*, quibus inest notio passiva, sq. genit. pers., ut ἀποκτείνω τινὰ ὑπό τινος = *iubeo interfici aliquem ab aliquo* Apoc. VI, 8. (ἀποθνήσκειν Xen. Hier. X, 4.) λαμβάνω *accipio* = *datur mihi*, ut πληγάς = *infliguntur mihi plagae* 2 Cor. XI, 24. ὑπομένω τι ὑπό τινος, *sustineo aliquid, ab aliquo illatum mihi* = *afficior ab aliquo aliqua re* Hebr. XII, 3. — Cf. *Buttm.* §. 134. *Matthiae* l. l. p. 1185. *Fischer* l. l. p. 276. *Passow* l. l. p. 946. —

2) dicitur de rebus comitantibus aliquid [ut ὑπ' αὐλητῆρος unter Begleitung eines Flötenspielers Theogn. v. 545. Hesiod. scut. Herc. v. 278. 280. ὑπὸ μαστίγων Xen. Anab. III, 4. 27.] vel tempore iunctis cum aliqua re, ubi Lat.

sub, nos: *unter*, *bey*,

ita φωνὴ ἐνεχθεῖσα ὑπὸ τῆς — δόξης 2 Petr. I, 17. Vide δόξα p. 322. (Xen. de rep. Laced. V, 7. H. G. II, 2. 23.) cf.

Matthiae l. l. p. 1186 sq. *Passow* l. l. p. 947. *Bornem.* ad Xen. Symp. p. 170. —

II) copulat. c. *accus.*

sub i. e. *unter*,

dicitur 1) de loco, a) ubi quaeritur: wohin? Habent in talibus Lat. *sub*, sq. accus. nos: *unter*, *hin unter*, *drunter hin* cf. *Matthiae* §. 593. p. 1187. *Buttm.* §. 134. *Fischer* l. l. p. 277. *Passow* l. l. p. 948. *Winer* p. 165. — aa) propr. sq. accus. rei, ut *εἰςέρχεσθαι* Matth. VIII, 8. Luc. VII, 6. *ἐπισυνάγειν* Matth. XXIII, 37. Luc. XIII, 34. *τιθέναι* Matth. V, 15. Marc. IV, 21 bis. Luc. XI, 33. (Diod. Sic. XIII, 51. Herodot. VII, 88.) — bb) formulae tropicae, pertinentes ad imperium vel potestatem, cui subiicitur aliquis, ut *πίπτειν ὑπὸ κρίσιν* Jac. V, 12. Vide *πίπτω* p. 317. — *τάσσεσθαι ὑπὸ ἐξουσίαν* Luc. VII, 8. *τιθέναι τινὰ ὑπὸ τοὺς πόδας τινός* pro: *subiicere aliquem alicui* 1 Cor. XV, 25. 27. *ὑποτάσσειν τινὰ ὑπὸ τοὺς πόδας τινός* Eph. I, 22. Vide de his formulis, ut de Rom. XVI, 20. sub voc. *πούς* adnotata. — *ταπεινοῦσθαι ὑπὸ τὴν χεῖρά τινος* i. e. *ταπεινοῦσθαι καὶ ὑποταγῆναι ὑ. τ. π. τ.* 1 Petr. V, 6. *συγκλείειν τὰ πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν* i. e. *omnem hominum universitatem subiecit potestati peccati* Gal. III, 22 —

b) cum quaeritur: ubi? in quibus Lat.: *sub*, sq. ablat. nostrates: *unter*, cf. *Matthiae* l. l. p. 1187. *Buttm.* §. 134. *Fischer* l. l. p. 279. — Ita post vv. mansionem vel quietem indicantia aa) sq. accus. loci vel rei locum significantis, ut *εἶναι* Joh. I, 49. Act. IV, 12. 1 Cor. X, 1. — abest *εἶναι* Rom. III, 14. *οἱ ὑπὸ τὸν οὐρανόν* Act. II, 5. *ἡ ὑπ' οὐρανόν* = *terra* vel *terrae plaga* Luc. XVII, 24. — *κτίσις ἡ ὑπ' οὐρ.* Col. I, 23. — *καθῆσθαι* Jac. II, 3. *κατασκηνοῦν* Marc. IV, 31. *τηρεῖσθαι ὑπὸ ζόφον* Jud. v. 6. (Pausan. III, 1. 3. Herodot. VII, 114.) — bb) sq. accus. rei, statum vel conditionem indicantis, ut *ὑπὸ ἐξουσίαν sub imperio* Matth. VIII, 9. *ὑπὸ ζυγόν* = *ὑπὸ ζυγὸν δουλοσύνης* 1 Tim. VI, 1. Vide *ζυγός*. — cc) metaph. de imperio *α*) sq. accus. pers. *εἰμὶ ὑπό τινα imperio alicuius subiectus sum, pendeo a nutu et potestate alicuius* Gal. III, 25. IV, 2. *ἔχω τινὰ ὑπ' ἐμαυτόν subiectum mihi habeo aliquem* Matth. VIII, 9. Luc. VII, 8. — (3 Esr. III, 1. Aelian. V. H. VI, 11. Isocrat. Evag. c. 10. Xen. Cyr. I, 5. 3. II, 1. 22. III, 3. 6. Thuc. IV, 60. Herodot. II, 127.) — *β*) sq. accus. rei, ut *εἰμί* vel *γίνομαι ὑπὸ νόμον obnoxius sum legi*, ita de hominibus legi mos. observandae obstrictis Gal. IV, 4. — Rom. VI, 14. 15. 1 Cor. IX, 20. Gal. IV, 21. V, 18. — IV, 3. *ὑπὸ — δεδουλωμένος*. Vide *δουλόω* p. 327. — *οἱ ὑπὸ νόμον* scil. *ὄντες* 1 Cor. IX, 20 ter. Gal. IV, 5. — *εἶναι ὑπὸ χάριν* Rom. VI, 14. 15. — *εἰμὶ ὑφ' ἁμαρτίαν*, *subsum imperio peccati*, *peccato obnoxius sum* Rom. III, 9. — Gal.

III, 10. — πεπραμένος εἰμὶ ὑπὸ ἁμαρτίαν [ut servus venditus subest domini imperio, ita] *pendeo a peccati imperio* Rom. VII, 25. — φρουροῦμαι ὑπὸ νόμον *custodior legi obstrictus* Gal. III, 23. —

2) de *tempore*, i. e. in temporis notatione minus definita adhibetur, ut Lat.

sub i. e. *um, gegen,*

εἰςέρχεσθαι ὑπὸ τὸν ὄρθρον Act. V, 21. — (Aelian. V. H. IV, 27. Xen. Mem. II, 8. 1. Thuc. II, 26 et 27. IV, 67.) — cf. *Matthiae* l. l. p. 1187. *Passow* l. l. p. 948. *Winer* p. 165. *Fischer* l. l. p. 278. *Viger.* p. 671 sq. — Saepius non legitur in N. T.

III) in *compositione* 1) iunct. c. verbis motus vel mansionis significat: *sub*, ut ὑποβάλλω, ὑποδέω, ὑποδέχομαι. — 2) minuit vim verbi, ubi Lat. *paululum*, ut ὑποπνέω. — 3) furtim, clam fieri aliquid indicat, ut ὑποδείκνυμι, ὑπονοέω.— 4) subiectionem indicat, ut ὕπανδρος. Cf. *Viger.* p. 672. *Passow* II. p. 948. —

Ὑποβάλλω, f. βαλῶ, (ab ὑπὸ et βάλλω, iacio; subiicio Xen. Venat. VII, 3. suggero Xen. Cyr. III, 3. 55.) *suborno*. Ita semel in N. T. Act. VI, 11. τότε ὑπέβαλον ἄνδρας, λέγοντας. (Ita ὑπόβλητος Joseph. de bell. iud. V, 10. 4.)

Ὑπογραμμός, οῦ, ὁ, (ab ὑπογράφω subscribo; exemplar scriptionis, quod alteri subiicitur, eine Vorschrift zum Ab- und Nachschreiben) *exemplum propositum alicui, Vorbild, Beyspiel.* Legitur tantum 1 Petr. II, 21.—(2 Macc. II, 29.)

Ὑπόδειγμα, τος, τό, (ab ὑποδείκνυμι quod v. propr. id, quod oculis subiicitur) 1) *imago*, de imagine vel re ad exemplum aliquod efformata, ita, ut sit i. q. ἀντίτυπον Hebr. VIII, 5. ὑποδείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσι τῶν ἐπουρανίων. IX, 23. — 2) *exemplum, ein Beyspiel* Joh. XIII, 15. ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν. Hebr. IV, 11. ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι πέσῃ τῆς ἀπειθείας. Jac. V, 10. 2 Petr. II, 6. (Siracid. XLIV, 16. 2 Macc. VI, 28. 31. Herodian. VIII, 8. 4. Polyb. III, 17. 8. III, 111. 6.) „Praeter unum Demosthenis exemplum, quod nunc iam necessaria emendatione sublatum est atque alterum Xenophontis [de re equestr. II, 2.] de quo et ipse addubito, nullum antiqui et attici scriptoris testimonium proferri potest, Graecos melioris notae ὑποδείγματος vocabulo usos esse. Usurparunt illi potius παράδειγμα." Ita *Lobeck* ad Phryn. p. 12.

Ὑποδείκνυμι, f. ὑποδείξω, (ab ὑπό et δείκνυμι, ostendo; subindico Xen. Mem. IV, 3. 13.) *ostendo* [proprie Diod. Sic. III, 11.] metaph. *doceo, indico* a) sq. dat. pers. et re enuntiata per infinit. Matth. III, 7. Luc. III, 7. — b) sq. dat. pers. et orat. indirecta Luc. VI, 47. XII, 5. Act. IX, 16.—

c) sq. dat. pers. et ὅτι Act. XX, 35. πάντα [i. e. *omni modo, in jeder Beziehung*] ὑπέδειξα ὑμῖν, ὅτι κ. τ. λ. — LXX pro הוֹרָה 2 Chron. XV, 3. — Saepius non legitur in N. T.

Ὑποδέχομαι, f. δέξομαι, perf. ὑποδέδεγμαι, signif. media [vid. sub παρακαλέω adnotata] verb. depon. *excipio*, de hominibus hospitio alios excipientibus quater legitur in N. T. sq. accus. pers. Act. XVII, 7. Jac. II, 25. — (Aelian. V. H. III, 26. (Xen. Mem. II, 3. 13.) — addito partic. modum indicante Luc. XIX, 6. — (addito vel adverb. vel adiect. Tob. VII, 8. Herodian. IV, 8. 16. Palaeph. fab. 5.) — addito εἰς c. accus. loci Luc. X, 38. (1 Macc. XVI, 15.) —

Ὑποδέω, ῶ, f. ήσω, (ab ὑπό et δέω ligo) *subligo*, med. **ὑποδέομαι**, *subligo mihi*. Ter in N. T. a) passiv., sq. accus. rei, ut ὑποδεδεμένους σανδάλια Marc. VI, 9. Cf. *Matthiae* §. 424, 2. p. 781. §. 490. p. 923. *Buttm.* §. 121, 7. *Bornem.* in *Rosenm.* Rep. II. p. 250. *Winer* p. 88. 111. et de h. l. anacolutho *Winer* p. 190. (Xen. Anab. IV, 5. 1.) — b) medium aa) c. accus. rei Act. XII, 8. — cf. *Matthiae* §. 492. p. 925. *Buttm.* §. 118, 5. §. 122, 4. *Winer* p. 109. (Herodian. IV, 8. 5.) — bb) sq. accus. membri corporis et ἐν c. dat. rei, ut ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασίᾳ i. e. *subligate pedes vestros promtitudine* Eph. VI, 9. Cf. *Matthiae* §. 424, 4. p. 782. §. 418. p. 766. *Buttm.* §. 122, 4. *Winer* p. 108. 109. (Aelian. V. H. I, 18. Thuc. III, 22.) —

Ὑπόδημα, τος, τό, (ab ὑποδέω quod v. subligaculum, id quod subligatur) *solea, crepida vel coriacea vel lignea*, seriore vero aetate et calceorum totum pedem includentium usu invento, ὑπόδημα de calceis dici coepit, σανδάλιον contra nomen de solea dicebatur plantae pedis subligata et corrigiis supra pedem firmata Matth. III, 11. X, 10. Marc. I, 7. Luc. III, 16. X, 4. XV, 22. XXII, 35. Joh. I, 27. Act. VII, 33. XIII, 25. LXX pro נַעַל Gen. XIV, 23. Exod. III, 15. (Artemid. II, 5. Aelian. V. H. VII, 11. Herodian. V, 5. 21. Xen. Anab. IV, 5. 14 et Cyr. VIII, 1. 41.) Saepius non reperitur in N. T.

Ὑπόδικος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (ab ὑπό et δίκη quod v.) *qui causa cadit, reus, obnoxius*. Semel in N. T. Rom. III, 19. ἵνα — ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ θεῷ, i. e. *iudice Deo* cf. *Matthiae* §. 389. p. 710. *Winer* II. p. 71 coll. *Gesen.* p. 820. (Dem. 518, 3. Andocid. 128, 8. Lysias 349, 7.)

Ὑποζύγιον, ίου, τό, (ab ὑποζύγιος, qui iugo subest) *iumentum* [universe Polyb. III, 51. 6. Herodian. I, 12. 2. Xen. Anab. I, 3. 1.] de asino dicitur bis Matth. XXI, 5. 2 Petr. II, 16. LXX pro חָמוֹר Judd. V, 10. חֲמוֹר Gen. XXXVI, 14.

Ὑποζώννυμι, f. ζώσω, *succingo*, [ab ὑπό et ζώννυμι, cingo; de hominibus 2 Macc. III, 19. Anthol. gr. T. III. p. 83.

I. *Jacobs.*] Legitur in N. T. semel de navibus, quae funibus trinque sub fundum adductis et utraque latera constringenbus contra ventorum rabiem et fluctuum vim muniuntur Act. XVII, 17. (Polyb. XXVII, 3. 3.)

Ὑποκάτω, adv. (ex ὑπό sub et κάτω infra) *sub*, sq. enit. dicitur in N. T. de loco a) universe Marc. VI, 11. VII, 29. Luc. VIII, 16. Joh. I, 51. Apoc. V, 3. 13. VI, 9. XII, 1. LXX pro תַּחַת Ezech. XXIV, 5. (Diod. Sic. I, 72. Polyb. III, 55. 2.) — b) in formula: *ὑποτάσσειν τι ὑπὸ τῶν ποδῶν τινος* pro: *subiicere alicui aliquid* Hebr. I, 8. Vide *πούς*. —

Ὑποκρίνομαι, f. *οῦμαι*, (ab ὑπό et *κρίνω*—respondeo Xen. Mem. I, 3. 1. Thuc. VII, 44. de somniorum coniectoribus Artemid. I, 9. Philostr. Vit. Apoll. II. c. 37. personam ago alicuius Diod. Sic. XIII, 98. Aelian. V. H. XIV, 40.) *simulo, fingo* Luc. XX, 20. *ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι.* 2 Macc. V, 25. VI, 21. 24. Aelian. V. H. XIII, 12. Herodian. VIII, 6. 2. Polyb. II, 49. 7.)

Ὑπόκρισις, εως, ἡ, (ab *ὑποκρίνομαι*, respondeo; responsio; simulatio histrionum Artemid. III, 13. Anthol. gr. T. IV. p. 284. ed. *Jacobs.*) *simulatio.* Sexies in N. T. Matth. XXIII, 28. Marc. XII, 15. Luc. XII, 1. Gal. II, 13. 1 Tim. IV, 2. 1 Petr. II, 1. (2 Macc. VI, 25. Aesop. fab. 108. Polyb. XXXV, 2. 13.)

Ὑποκριτής, οῦ, ὁ, (ab *ὑποκρίνομαι*, quod v.; qui personam alicuius agit, histrio Aelian. V. H. VIII, 7. Herodian. V, 7. 14. Xen. Mem. II, 2. 9.) *simulator.* Legitur in N. T. de simulatoribus pietatis Matth. VI, 2. 5. 16. VII, 5. XV, 7. XVI, 3. XXII, 18. XXIII, 13. 14. 15. 23. 25. 27. 29. XXIV, 51. Marc. VII, 6. Luc. VI, 42. [XI, 44.] XII, 56. XIII, 15.

Ὑπολαμβάνω, f. *λήψομαι*, (ab ὑπό et *λαμβάνω*) 1) *suscipio* i. e. *in altum eveho, von unten hinaufnehmen* Act. I, 9. *νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν* i. e. *nubes suscepit eum, ita, ut e conspectu eorum abriperetur.* (Herodot. I, 24.) — 2) *suscipio* i. e. *excipio sermone et respondeo, das Wort nehmen* Luc. X, 30. *ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε.* LXX pro עָנָה Job. II, 4. IV, 1. VI, 1. (Aesop. fab. 3. Aelian. V. H. XIV, 8. Polyb. IV, 85. 4. Plutarch. T. X. p. 321. ed. *Hutten.* Xen. Symp. V, 22 et Hieron. VI, 9. ita suscipio Virg. Aen. VI, 723. Varro de re rust. I, 2. 24. Appul. Metam. IV. p. 75. ed. *Bip.* et *suscipere sermone.* Quinctilian. Inst. Orat. II, 15. 28.) cf. Lamb. Bos. de ellips. p. 429. ed. *Schäfer* et *Frotscher* Xen. Hiero. p. 125. sub *ὑπολαμβάνω.* — 3) = *annehmen* i. e. *sententiam admitto* vel *opinionem* i. e. *puto, opinor*, nunc absolute Act. II, 15. — nunc

sq. ὅτι Luc. VII, 43. ὅτι scil. πλεῖον ἀγαπήσει. (Diod. Sic. I, 3. Aelian. V. H. XII, 9. Dem. 623, 5. Xen. Mem. I, 6. 4.) Saepius non reperitur in N. T.

Ὑ π ο λ ε ί π ω, f. ψω, (ab ὑπό et λείπω) *relinquo, superstitem relinquo,* passivum: ὑ π ο λ ε ί π ο μ α ι, *supersum, superstes sum.* Semel in N. T. Rom. XI, 3. — Ita LXX pro הוֹתִיר 1 Regg. XIX, 10. 14. (Polyb. II, 12. 2. Dem. 569, 3. Xen. Cyr. I, 5. 27.)

Ὑ π ο λ ή ν ι ο ν, ου, τό, (ex ὑπό et ληνός torcular) *lacus torcularis* i. e. vas torculari subiacens, in quod uvarum liquor expressus e torculari excipitur, *die Kufe, der Kelter.* Semel in N. T. Marc. XII, 1. LXX pro יֶקֶב Jes. XVI, 10. Joel. III, 13.

Ὑ π ο λ ι μ π ά ν ω, (ab ὑπό et λιμπάνω = λείπω) *relinquo, zurücklassen,* sq. accus. rei, ita semel in N. T. 1 Petr. II, 21. (Dionys. Halic. Ant. I. c. 23.)

Ὑ π ο μ έ ν ω, f. νῶ, (ab ὑπό et μένω maneo) 1) *remaneo, maneo, zurückbleiben* a) de hominibus, qui non discedunt aa) sq. ἐν c. dat. loci Luc. II, 43. (Dem. 671, 15.) — bb) sq. ἐκεῖ Act. XVII, 14. (οἴκοι Aelian. V. H. V, 5. absolute Xen. Symp. X, 7.) — b) de resistente = *non fugio* [de militibus vim et impetum hostium sustinentibus Diod. Sic. XV, 55. Herodian. VIII, 1. 10. Xen. Anab. VI, 3. 26.] *patiente et constanti animo fero,* ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος Matth. X, 22. XXIV, 13. Marc. XIII, 13. — τῇ θλίψει = *tempore calamitoso* Rom. XII, 12. — opp. τῷ ἀρνεῖσθαι 2 Tim. II, 12. — Jac. V, 11. 1 Petr. II, 20. (Dem. 515, 17.) — — 2) *sustineo* i. e. *tolero, perfero* a) sq. acc. rei 1 Cor. XIII, 7. 2 Tim. II, 10. Hebr. X, 32. XII, 2. 7. Jac. I, 12. — (Diod. Sic. I, 2. Aelian. V. H. I, 34. — sq. inf. Plut. apophth. Alex. Mor. II. p. 25. ed. *Tauchn.* Xen. Mem. II, 2. 5.) — addito ὑπό τινος [vid. ὑπό I. 1. C.] Hebr. XII, 3. — Saepius non extat in N. T.

Ὑ π ο μ ι μ ν ή σ κ ω, f. ὑπομνήσω, (ab ὑπό et μιμνήσκω) *in memoriam revoco,* passivum: ὑ π ο μ ι μ ν ή σ κ ο μ α ι, et a. 1. p. ὑ π ε μ ν ή σ θ η ν, *recordor* a) universe aa) activum α) sq. duplic. accus. Joh. XIV, 26. — (Xen. Hier. I, 3. Thuc. VII, 64.) cf. *Matthiae* §. 347, not. 2. p. 656. *Winer* p. 79.— β) τινὰ περί τινος 2 Petr. I, 12. — cf. *Matthiae* §. 347, not. 1. p. 656. — γ) sq. accus. pers. et ὅτι Jud. v. 5. (sq. ὅτι Xen. Mem. III, 9. 8.) — — bb) medium et aor. 1. p. signif. media, sq. genit. rei, ut τοῦ λόγου Luc. XXII, 61. (Diod. Sic. I, 20 et 67. Herodian. II, 4. 3. Aelian. V. H. V, 19. Xen. Oecon. XVI, 8.) cf. *Matthiae* §. 347. p. 655. *Buttm.* §. 119. *Winer* p. 79. — b) adiuncta *vituperationis* notione: *exprobrans in memoriam revoco,* ita activ. sq. accus. rei 3 Joh. v. 10. cf. *Matthiae* §. 347, not. 2 fin. p. 656. — c) de iis,

ai praecepta in mentem revocant et de officiis admonent, ita :tivum aa) sq. accus. rei 2 Tim. II, 14. ταῦτα ὑπομίμνησκε. Aelian. V. H. IV, 17. Dem. 316, 10.) cf. *Matthiae* §. 347, nt. 2. p. 656. — bb) sq. accus. person. et infinit. Tit. III, 1. πομίμνησκε αὐτοὺς ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις πείθεσθαι. (Plu-rch. Apophth. Antig. Mor. II. p. 28. ed. *Tauchn.* Xen. de mag. equit. VIII, 10.) — Saepius non legitur in N. T.

Ὑπόμνησις, εως, ἡ, (ab ὑπομιμνήσκω) 1) *recorda-io* 2 Tim. I, 5. — (Sapient. XVI, 11. Aelian. V. H. II, 28. olyb. I, 1. 2.) — 2) *commonefactio*, ἐν ὑπομνήσει *commo-efaciendo* 2 Petr. I, 13. III, 1. — Saepius non reperitur n N. T.

Ὑπομονή, ῆς, ἡ, (propr. τὸ ὑπομένειν) 1) *constan-ia, Ausdauer, Beharrlichkeit* Luc. XXI, 19. Rom. II, 7. V, . 4. — XV, 4. ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως ῶν γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν i. e. *ut per constantiam et olatia, quae suppeditant libri sacri, felicitate sperata potia-tur.* — v. 5. ὁ θεὸς τῆς ὑπομονῆς i. e. ὁ τὴν ὑπομονὴν κατεργαζόμενος. 2 Cor. VI, 4. XII, 12. Col. I, 11. 1 Thess. . 3. 2 Thess. I, 4. III, 5. 1 Tim. VI, 11. 2 Tim. III, 10. Tit. I, 2. Hebr. X, 36. Jac. I, 3. 4. V, 11. 2 Petr. I, 16. Apoc. , 6. II, 2. 3. 19. III, 10. XIII, 10. XIV, 12. — ἐν ὑπο-ονῇ et δι' ὑπομονῆς adverbialiter: *constanter*, v. ἐν et ιά. Luc. VIII, 15. Rom. VIII, 25. Hebr. XII, 1. (Diod. Sic. , 34. XI, 9. Polyb. IV, 51. 1.) Vide διά p. 274 et ἐν . 520 sq. — — 2) *toleratio, Erduldung* 2 Cor. I, 6. ἐν πομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων. — Saepius non legitur n N. T.

Ὑπονοέω, ῶ, f. ήσω, (ab ὑπό et νοέω cogito; suspi-or Thuc. VII, 73.) *puto, meynen, vermuthen.* Ter in N. T. ct. XIII, 25. τίνα με ὑπονοεῖτε εἶναι. XXV, 18. οὐδεμίαν ιτίαν ἐπέφερον, ὧν [per attract. pro: ἐκείνων, ἃ] ὑπενόουν γώ. — sq. accus. c. infinit. XXVII, 27. (Judith. XIV, 14. bsolute Plutarch. de garrulit. c. 14. Mor. III. p. 362. ed. *Tauchn.*)

Ὑπόνοια, ας, ἡ, (ab ὑπονοέω) *suspicio.* Legitur tan-um 1 Tim. VI, 4. — (Diod. Sic. I, 30. Polyb. III, 15. 1. Dem. 1178, 2.)

Ὑποπλέω, f. εύσω, (ab ὑπό et πλέω) *subnavigo, sub-er locum* [unter i. e. unterhalb, dicht an] *navigo.* Bis in N. T. sq. accus. pendente ab ὑπό Act. XXVII, 4. 7. — Cf. *Matthiae* §. 426, 3. p. 786.

Ὑποπνέω, f. πνεύσω, (ab ὑπό minuente et πνέω) *le-iter spiro.* Extat tantum Act. XXVII, 13.

Ὑποπόδιον, ίου, τό, (ab ὑπό sub et πούς) *suppeda-eum, scabellum, Fussschemel.* Ita ἡ γῆ dicitur Matth. V, 35. Act. VII, 49. ὑποπόδιον τῶν ποδῶν τοῦ θεοῦ. — Jac. II, 3.—

τιθέναι τινὰ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ *die Feinde Jemandes zu seinem Fussschemel machen,* formula explicanda ex more Orientalium, cervici devictorum pedes imponendi et significans: *subiicere sibi hostes suos* Matth. XXII, 44. Marc. XII, 36. Luc. XX, 43. Act. II, 35. Hebr. I, 13. X, 13. — LXX pro הֲדֹם Jes. LXVI, 1. Ps. CX, 1. (Sextus Empiric. adv. Mathemm. 1, 246. Eustath. ad Odyss. IV, p. 1482, 3. Schol. Aristoph. Plut. 545. et Equitt. 368.) Apud nullum scriptorem antiquum reperiri hoc vocab., docuit *Sturz* de dial. alex. et maced. p. 199.

Ὑπόστασις, εως, ἡ, (ab *ὑφίστημι* suppono, propr. subpositio, subpositum) 1) *fundamentum, basis, Grund* [proprie Diod. Sic. I, 66. *ὑπόστασις τοῦ τάφου*. XIII, 82.] metaph. pro: *principium* i. e. *res, a qua inchoatur aliquid, das, wovon man als von einer Grundlage ausgeht* Hebr. III, 14. *ἐάνπερ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως — κατάσχωμεν* = *ἐάνπερ τὴν ἀρχήν*, nempe *τὴν ὑπόστασιν κατάσχωμεν*. Cf. de hoc verbositatis genere ad voc. *στέφανος* adnotata. — — 2) metaph. [indoles hominis, qui sustinet aliquid, die Eigenschaft dessen, der sich einer Sache unterzieht =] *confidentia, fiducia*, ut *τῆς καυχήσεως* i. e. *in gloriatione conspicua, die Zuversichtlichkeit, mit der sich Jemand rühmt* 2 Cor. [IX, 4.] XI, 17. — Vide de genit. obiective posito ad voc. ὑπακοή monita. — Hebr. XI, 1. *ἔστι δὲ πίστις, ἐλπιζομένων ὑπόστασις*, i. e. *es giebt einen Glauben, eine Zuversicht, hinsichtlich dessen, das man hoffet.* Cf. *Winer* II. p. 197. (Diod. Sic. T. IV. p. 62. ed. *Bipont.* Polyb. IV, 50. 10. VI, 55. 2) LXX pro תּוֹחֶלֶת Ps. XXXVIII, 7. תִּקְוָה Ezech. XIX, 5. — 3) ex usu graecitatis serioris = *Bestand, Realität*, metonym. *subiectum, suppositum, das Wesenheit habende, das Wirkliche* [opponitur ita *τῇ φαντασίᾳ* Artemid. III, 14.] Hebr. I, 3. *ὢν — χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ* sc. *θεοῦ*. (Ita ὑπόστασις *νέφους* pro: *νέφος* Diod. Sic. I, 38.) — Saepius non legitur in N. T. — Serioris aetatis esse hasce huius vocabuli significationes atque apud Graecos antiquiores vel plane non legi *ὑπόστασιν* vel sicubi deprehenditur, ita dici, ut sit nunc i. q. *ἔνεδρα*, nunc i. q. *τὰ καρυκεύματα*, sicuti *ἡ ἐν πίθῳ τοῦ οἴνου ὑπόστασις* i. e. *ὑποστάθμη* sedimen, Bodensatz, docuit *Lobeck* ad Phryn. p. 73. hinc apud Athen. IV. p. 155. de iusculo crassiore legitur.

Ὑποστέλλω, f. *στελῶ*, (ab *ὑπό* et *στέλλω*) 1) *subtraho, subduco*, [ut vela], *ἐμαυτόν* et med. **ὑποστέλλομαι** *me subduco, ich ziehe mich zurück.* De hominibus *παῤῥησίᾳ* destitutis Gal. II, 12. *ὑπέστελλεν ἑαυτόν*. Hebr. X, 38. *ἐὰν ὑποστείληται οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ*. (ita LXX Habac. II, 4. refugiendi sensu Polyb. I, 16. 10.) — 2) **ὑποστέλλομαι**, *celo, dissimulo*, sq. accus. rei et *τοῦ μή* c. inf.

ct. XX, 20. 27. Vide de his locis sub μή p. 91. observata. — (Diod. Sic. XIII, 70. Joseph. de bell. ind. I, 20. 1. 23. 3. Isocrat. Evag. c. 7. Aeschin. 37, 14. Dem. 54, ult. lato Apol. Socrat. c. 10. ed. *Fischer.*)

Ὑ π ο σ τ ο λ ή, ῆς, ἡ, (ab ὑποστέλλω, quod v.; subductio) *ndoles eius, qui* ὑ π ο σ τ έ λ λ ε τ α ι, *timiditas.* Semel in . T. Hebr. X, 39. ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν ὑποστολῆς i. e. *nos on timiditate regimur.* Cf. *Winer* p. 82. et supra sub εἰμί . 393. 399. observata. —

Ὑ π ο σ τ ρ έ φ ω, f. ψω, (ab ὑπό et στρέφω verto; retro erto, ut τοὺς ἵππους Hom. Iliad. V, 581.) intransit. *redeo, everto, zurückgehen, zurückkehren* a) absolute Marc. XIV, 40. uc. II, 20. 43. VIII, 37. 40. XVII, 15. 18. XIX, 12. XXIII, 8. 56. Act. VIII, 28. (Palaeph. fab. 1. Xen. Anab. VI, 6. 38.)—) sq. εἰς aa) c. accus. loci Luc. I, 56. II, 39. 45. IV, 14. II, 10. VIII, 39. IX, 10. X, 17. XI, 24. XXIV, 33. 52. Act. , 12. VIII, 25. XIII, 13. XIV, 21. XXI, 6. XXII, 17. XXIII, 2. Gal. I, 17. — LXX pro שׁוּב Gen. L, 14. (Aelian. V. H. , 6.) — bb) c. accus. status Act. XIII, 34. — c) sq. ἀπό a) c. genit. loci Luc. IV, 1. XXIV, 9. — bb) c. genit. neotii Hebr. VII, 1. — LXX pro שׁוּב Gen. XIV, 17. — d) sq. ἐκ c. genit. loci Act. XII, 25. — e) sq. διά c. genit. loci Act. X, 3. — Saepius non habetur in N. T.

Ὑ π ο σ τ ρ ώ ν ν υ μ ι, f. στρώσω, (ab ὑπό et στρώννυμι, terno) *substerno*, sq. accus. rei, ita semel in N. T. Luc. IX, 36.— LXX pro הִצִּיעַ Jes. LVIII, 5. (Aelian. V. H. IX, 24. erodian. IV, 2. 3. Xen. Cyr. VIII, 8. 16 et 40.)

Ὑ π ο τ α γ ή, ῆς, ἡ, (ab ὑποτάσσω quod v. propr. subordinatio) *submissio.* Quater in N. T. 2 Cor. IX, 13. — Gal. , 5. τῇ ὑποταγῇ, i. e. *ita, ut nos submitteremus illis.* Vid. e dat. modum indicante *Matthiae* §. 400, 5. p. 731. *Buttm.* . 120. *Winer* II. p. 71. — ἐν πάσῃ ὑποταγῇ 1 Tim. II, 11. ide ἐν p. 520 sq. — τέκνα ἐν ὑποταγῇ scil. ὄντα 1 Tim. II, 4. —

Ὑ π ο τ ά σ σ ω, τάττω, f. άξω, (ab ὑπό et τάσσω quod . colloco sub aliquid, subordino) 1) *subiicio*, passivum: *ubiicior*, medium: *me subiicio*, a. 2. p. ὑπετάγην signif. meia [vid. sub διακονέω adnotata] f. 2. pass. ὑποταγήσομαι ignif. med. [vid. ad προςκολλάω monita] a) absolute Rom. III, 20. 1 Cor. XIV, 34. (Diod. Sic. I, 55.) — b) sq. dat. om. VIII, 20. 1 Cor. XIV, 32. (2 Macc. IX, 12.) — c) τινί 1 Cor. XV, 27. 28. Hebr. II, 5. 1 Petr. III, 22. — d) τὶ el τινὰ ὑπὸ τοὺς πόδας τινός vel ὑποκάτω τῶν ποδῶν τινος 1 Cor. XV, 27. Eph. I, 22. Phil. III, 21. Hebr. II, 8. —) sq. accus. 1 Cor. XV, 27. (Herodian. VII, 2. 20.) — 2) ὑπο-

τάσσομαι, *pareo, obsequor* a) propr. aa) sq. dat. pers. Luc. II, 51. X, 17. 20. Rom. VIII, 7. X, 3. XIII, 1. Eph. V, 22. 24. Tit. II, 5. 9. III, 1. Hebr. XII, 9. Jac. IV, 7. 1 Petr. II, 13. 18. III, 1. 5. V, 5. — (Palaeph. fab. 39. Herodian. II, 2. 19.) — bb) absolute Rom. XIII, 5. — LXX pro כָּבַשׁ 1 Chron. XXII, 18. — b) ex adiunct. *cedo alicui* 1 Cor. XVI, 16. ἀλλήλοις ὑποτάσσεσθε Eph. V, 21. 1 Petr. V, 5. — Saepius non exstat in N. T.

'Υποτίθημι, f. ὑποθήσω, (ab ὑπό et τίθημι) 1) *suppono*, τὸν τράχηλον, *collum supponere*, sq. ὑπέρ τινος trop. *vitae periculum subeo pro aliquo* Rom. XVI, 4. (eadem formula de iis, qui iugo collum supponunt Arrian. Epict. diss. III, 26. Aelian. V. H. X, 16. trop. Sirac. LI, 26. — de fundamento ὑποτίθημι legitur Xen. Cyr. VII, 5. 12.) — 2) med. ὑποτίθεμαι, *suppedito*, τινί τι, ut praecepta et vitae regulas 1 Tim. IV, 6. (Joseph. Arch. I, 3. 2. de bello iud. II, 8. 7. Dionys. Hal. Ant. I, 86. Polyb. III, 41. 8.) Saepius non legitur in N. T.

'Υποτρέχω, a. 2. ὑπέδραμον, (ab ὑπό et τρέχω) *infra cursu deferor*, sq. accus. loci [vid. ὑποπλέω] ut νησίον, ita semel in N. T. Act. XXVII, 16. (cursu subire Xen. Cyr. I, 2. 12.)

'Υποτύπωσις, εως, ἡ, (a verbo ὑποτυπόω adumbro, delineo Polyb. XXII, 13. 6. Herodian. I, 6. 6.) 1) *delineatio, forma*, ut ὑγιαινόντων λόγων 2 Tim. I, 13. — 2) *exemplum*, ut τῶν μελλόντων πιστεύειν 2 Tim. I, 16. Vide de h. l. πρός p. 394. —

'Υποφέρω, a. 2. ὑπένεγκον a. 1. ὑπένεγκα *suffero*, [propr. fero rem in me vel in humeros meos sublatam, ut ὅπλα Xen. Cyr. IV, 5. 57.] metaph. i. e. *sustineo*. Ter in N. T. de malis, quae suffert aliquis, sq. accus., ut πειρασμόν 1 Cor. X, 13. — 2 Tim. III, 11. 1 Petr. II, 19. (LXX Prov. VI, 33. 2 Macc. II, 28. Diod. Sic. V, 55. Polyb. I, 1. 2.)

'Υποχωρέω, ῶ, f. ήσω, (ab ὑπό et χωρέω) *secedo*, bis in N. T., ut ἐν ταῖς ἐρήμοις Luc. V, 16. Vide ἐν p. 537 sq. — εἰς τόπον ἔρημον IX, 10. (LXX Judd. XX, 37. Jos. de vita sua §. 29. — absolute Lucian. Ver. hist. II. c. 32. Isaeus 84, 4. Hom. Iliad. XXII, 96.)

'Υπωπιάζω, f. άσω, (ab ὑπώπιον ea pars faciei, quae est sub oculis; sugillo, ut sub oculis vibices et maculae lividae existant, ich schlage einem ins Gesicht, dass er braune und blaue Flecken unter den Augen davon bekommt, Gregor. Corinth. p. 288. ed. *Schäfer*. Aristoph. Pac. 539.) *obtundo* a) de persona precibus obtundente aliquem Luc. XVIII, 5. — (ita *obtundo* Terent. Adelph. I, 2. 33.) — b) = *duriter tra-*

ctando obtundo, exerceo, ut μου τὸ σῶμα 1 Cor. IX, 27. Saepius non legitur in N. T.

Ὗς, ὑός, ὁ, ἡ, *sus, porcus, porca.* Extat tantum 2 Petr. II, 22. LXX pro חֲזִיר Levit. IV, 9. (Aelian. V. H. X, 5. Polyb. VIII, 28. 10.)

Ὕσσωπος, ου, ὁ, ἡ, *hyssopus*, hebr. אֵזוֹב, genus plantae, obvium in terris occidentalibus et orientalibus. Utebantur Hebraei ramis huius plantae in conspersionibus sacris Hebr. IX, 19. — Joh. XIX, 29. ad quem locum notandum est, agi de calamo hyssopi, qualis reperitur in montibus hierosolymitanis, cuius rami extenduntur ad longitudinem cubiti. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 748. 749. et *Kuinoel* Commentar. T. III. p. 678.

Ὑστερέω, ῶ, f. ήσω, (a comparat. ὕστερος quod vid.) 1) *posterior sum*, de iis, qui tempore posteriores sunt vel serius veniunt, a) absolute, Hebr. IV, 1. μήποτε — δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκέναι *dass nicht etwa — jemand von euch irgend meine, er sei zu spät gekommen, er habe es versäumt.* (sq. genit. Xen. Anab. I, 7. 12. Polyb. IX, 14. 9.) — b) sq. ἀπό τινος Hebr. XII, 15. μή τις ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος i. e. μή τις ὑστερῶν ἀποπέσῃ ἀπὸ τῆς χάριτος. cf. *Winer* p. 104. II. p. 81. (LXX Ps. XXIX, 4.) — 2) *inferior sum*, de hominibus et rebus dignitate inferioribus a) absolute 1 Cor. XII, 24. — medium significatione activa 1 Cor. VIII, 8. — b) sq. genit. pendente a comparativi notione, quae latet in hoc vocabulo cf. *Matthiae* §. 357. p. 671. 2 Cor. XI, 5. XII, 11. (ita ὑστερίζειν Xen. Mem. III, 5. 13.) — c) τί ὑστερῶ = *in quanam re inferior sum? in welchem Stücke bin ich noch zurück?* Matth. XIX, 20. cf. *Matthiae* §. 425. p. 784. — 3) *deficio, desum, ich fehle* Marc. X, 21. ἕν σοι ὑστερεῖ. Joh. II, 3. ὑστερήσαντος οἴνου. (LXX Ps. XXII, 1. Dioscorid. V, 86.) — 4) ὑστερέω, et ὑστεροῦμαι *destituor aliqua re, careo aliqua re* a) sq. genit *Matthiae* §. 351. p. 664. *Buttm.* §. 119. *Winer* p. 79. Luc. XII, 35. Rom. III, 23. — (Joseph. Arch. XV, 7. Polyb. II, 11. 3. Diod. Sic. XIII, 110. Arrian. exped. Alex. M. IV, 13. Eurip. Iphig. Aul. 1213.) Quod refertur ὑστερέω ad verba privandi et carendi, secum habet genit. et quo expressior est haec carendi significatio, tanto magis requiritur casus vid. *Lobeck* ad Phryn. p. 237. 238. add. *Matthiae* §. 335. p. 459. — b) ἐν c. dat. rei: *in Ansehung einer Sache* [vid. ἐν p. 521.] 1 Cor. I, 7. (Similiter c. dat. simplici Thuc. I, 134. Plato de rep. VII, 178. T. IX. Cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 237 coll. *Matthiae* §. 400. p. 732.— c) absolute, in locis, quorum contexta docent, agi de personis, quae destituuntur rebus ad vitam necessariis = ὑστερῶ τῶν ἐπιτηδείων i. e. *penuria laboro* Luc. XV, 14. 2 Cor. XI, 8.

Phil. IV, 12. Hebr. XI, 37. (Siracid. XIII, 4.) Saepius non extat in N. T.

Ὑστέρημα, τος, τό, (ab ὑστερέω) 1) *id, quod deest, das Fehlende, defectus* a) de rebus, sq. genit. rei Col. I, 24. τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ χριστοῦ i. e. *calamitates propter Christum adhuc tolerandae.* Phil. II, 30. 1 Thess. III, 10. (LXX Judd. XVIII, 10. Ps. XXXIV, 9.) — b) de persona, sq. genit. pers. = *absentia* 1 Cor. XVI, 17. — 2) *penuria, inopia* Luc. XXI, 4. 2 Cor. VIII, 14. IX, 12. XI, 9. — Saepius non legitur in N. T.

Ὑστέρησις, εως, ἡ, (ab ὑστερέω) *penuria, inopia* Marc. XII, 44. Phil. IV, 11. οὐχ ὅτι καθ᾽ ὑστέρησιν [i. e. *propterea, quod penuria laboro*] λέγω.

Ὕστερον vid. ὕστερος.

Ὕστερος, α, ον, comparativus [positivi incogniti cf. *Buttm.* gram. max. Vol. I. §. 69. p. 276.] *posterior, posterius, subsequens,* a) universe 1 Tim. IV, 1. ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀναστήσονταί τινες. LXX pro אַחֲרוֹן 1 Chron. XXIX, 29. (Diod. Sic. XIV, 25. Polyb. II, 41. 9. Xen. Mem. II, 6. 7.) — bb) neutr. ὕστερον, adverb. aa) sq. genit. *später als Jemand* i. e. *post aliquem* Matth. XXII, 27. Luc. XX, 32. (LXX Jerem. XXXI, 19. Xen. H. G. III, 2. 21.) cf. *Matthiae* §. 356. p. 670. *Fischer* ad Well. Vol. III. P. II. p. 77 sq. — bb) absolute *post, postea, tandem, zuletzt* Matth. IV, 2. XXI, 29. 32. 37. XXV, 11. XXVI, 60. Marc. XVI, 14. Luc. IV, 2. Joh. XIII, 36. Hebr. XII, 2. (Polyb. III, 49. 1. Lucian. D. D. IV, 4. Aelian. V. H. V, 13. Xen. Symp. I, 14.) Saepius non legitur in N. T.

Ὑφαντός, ή, όν, (ab ὑφαίνω texo) *textus, contextus.* Semel in N. T. Joh. XIX, 23. χιτὼν — ὑφαντὸς δι᾽ ὅλου. cf. διά p. 274. — LXX pro אֹרֵג Exod. XXXIX, 21. (Anthol. gr. T. I. p. 159. ed. *Jacobs.* Joseph. Arch. III, 7. 4. Thuc. II, 97.)

Ὑψηλός, ή, όν, (ab ὕψι, ὕψος) 1) *altus, a, um,* comparat. ὑψηλότερος, α, ον, *altior, us,* a) universe, ut ὄρος Matth. IV, 8. XVII, 1. Marc. IX, 2. Luc. IV, 5. Apoc. XXI, 10. — τεῖχος ὑψηλόν Apoc. XXI, 12. LXX πόλεις ὑψηλαί pro בְּצֻרֹת Nehem. IX, 25. (Aelian. V. H. VIII, 11. Artemid. II, 68. Lucian. bis accus. §. 2. Xen. Mem. III, 4. 25. compar. III, 8. 9.) — b) ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος *altior coelis factus* trop. pro: *summa dignitate ornatus* Hebr. VII, 26. — c) τὰ ὑψηλά = *regiones altae* ex dicendi et statuendi ratione iudaica = *coelum* Hebr. I, 3. LXX τὸ ὑψηλόν et hebr. מָרוֹם de coelo Ps. XCIII, 4. Jes. XXXII, 15. XXXIII, 5. — — 2) metaph. a) *eximius, in-*

signis Luc. XV, 15. τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν [vid. ἐν p. 515.] — b) φρονεῖν τὰ ὑψηλά *alta spirare, hoch hinaus wollen,* de superbientibus Rom. XII, 16. LXX ita pro גָּבֹהַּ 1 Sam. XII, 2. — 3) ad normam hebr. רָם, *fortis, potens,* ut βραχίων ὑψηλὸν Act. XIII, 17. — LXX χεὶρ ὑψιλή pro יָד רָמָה Deut. XXXII, 27 coll. 2 Regg. XVII, 36. — Saepius non extat in N. T.

Ὑψηλότερος, v. ὑψηλός.

Ὑψηλοφρονέω, ῶ, f. ήσω, (ab ὑψηλός et φρονέω) *alta spiro, hoch hinaus wollen,* de superbientibus bis in N. T. Rom. XII, 20. 1 Tim. VI, 27.

Ὕψιστος, η, ον, *excelsissimus, altissimus* [superlativus formatus a substant. ὕψος altitudo cf. *Matthiae* §. 133. p. 256. *Fischer* ad Well. T. II. p. 108. vel ab adverbio ὕψι, ὕψου cf. *Buttm.* §. 63, not. 1. gram. max. Vol. I. p. 277. §. 69. a) propr. τὰ ὕψιστα [propr. regiones altissimae] i. e. *coelum* Matth. XXI, 9. Marc. XI, 10. Luc. II, 14. XIX, 38. — LXX ut hebr. מְרוֹמִים de coelo Job. XVI, 19. (ὕψιστον ὄρος Herodian. III, 3. 2.) — b) metaph. *summus,* ita, ut sit cognomen Dei in summo quippe coelorum ex opinione Judaeorum residentis vel maiestate summi Marc. V, 7. Luc. I, 32. 35. 76. VI, 35. VIII, 28. Act. VII, 48. XVI, 17. Hebr. VII, 1. — (Sirac. XLI, 8. XLIII, 12. 2 Macc. III, 31. ita de Jove Pindar. Nem. Od. I, 90. Diog. Laërt. VIII, c. 1.) — Saepius non reperitur in N. T.

Ὕψος, εος, ους, τό, 1) *altitudo, die Höhe* a) propr. Eph. III, 18. Apoc. XXI, 16. (Diod. Sic. III, 43. Herodian. I, 5. 4. Xen. Mem. III, 4. 7.) — b) *locus altus,* dicitur ita in N. T. *coelum,* ut ἀναβὰς εἰς ὕψος Eph. IV, 18. ἀνατολή item δύναμις ἐξ ὕψους Luc. I, 78. XXIV, 49. — Ita LXX pro מָרוֹם Ps. XVIII, 17. — c) metaph. pro: *dignitas* Jac. I, 9. LXX pro מָרוֹם Job. V, 11. (1 Macc. I, 40. Herodian. I, 13. 12.) — Saepius non legitur in N. T.

Ὑψόω, ῶ, f. ώσω, (ab ὕψος) 1) *in altum tollo* a) proprie, sq. accus., ut ὄφιν Joh. III, 14. de Jesu in cruce suspendendo. (Anthol. gr. T. IV. p. 18. ed. *Jacobs.*) — b) metaph. aa) *eveho aliquem ad dignitatem et felicitatem* α) sq. accus. Matth. XI, 23 et Luc. X, 15. καπερναοὺμ ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα. Luc. I, 52. Act. XIII, 17. 2 Cor. XI, 7. Jac. IV, 10. 1 Petr. V, 6. (Sirac. XV, 5. Polyb. V, 26. 12.) — β) sq. accus. pers. et dat. adminiculi Act. II, 35. V, 31. — bb) *praeclare de aliquo sentio, laudibus effero,* sq. accus. pers. Matth. XXIII, 12. Luc. XIV, 11. XVIII, 14. — 2) *tollo* i. e. *e medio tollo,* sq. accus. Joh. VIII, 28. XII, 32. 34. — Saepius non legitur in N. T.

Ὕψωμα, τος, τό, *id, quod altum* vel *exaltat*
res alta. Bis in N. T. Rom. VIII, 39. οὔτε ὕψωμ
ἑτέρα κτίσις. — trop. de eo, quod castelli instar ex
resistendi vi excellit 2 Cor. X, 5. —

Φ.

Φάγος, ου, ὁ, *homo edax*, (a φάγω quod v.).
N. T. Matth. XI, 19 et Luc. VII, 34. ἄνθρωπος φά
οἰνοπότης. — De φάγος baroxytono cf. *Lobeck* ad
p. 434.

Φάγω vid. ἐσθίω.

Φαιλόνης, ου, ὁ, [metathesis vocis φαινόλης,
tur Artemid. II, 3. V, 59. Cf. *Buttm.* §. 18, not. 2
max. Vol. I. §. 20, not. 5. p. 82. *Matthiae* §. 16
p. 64. Scribitur etiam φαιλώνης, φελώνης] *paenula*
genus, quo utebantur Veteres in itineribus. Alii:
libraria. Semel in N. T. 2 Tim. IV, 13. Cf. *Win*
Realw. p. 384.

Φαίνω, f. φανῶ, 1) *in lucem profero*, *ostend*
spiciendum praebeo. Legitur ita in N. T. medium: φ
μαι, *conspiciendum me praebeo* i. e.

A) *appareo, ich erscheine,*

a. 2. p. ἐφάνην et f. 2. p. φανήσομαι signif. media [vi
vocc. διακονέω et προςκολλάω adnotata], AA) de pe
a) de angelis, sq. dat. pers. Matth. I, 20. II, 13. 19. — b
verse aa) sq. dat. pers. Marc. XVI, 9. (Lucian. D. D.
Xen. Cyr. I, 6. 43.) — bb) et addito nominat. prae
enuntiati per particip. vel per adiectiv. Cf. *Matthiae* §.
p. 1078. *Herm.* ad Vig. p. 771. *Wolf* ad Dem. Lept. p.
α) plene, ut φαίνομαί τινι νηστεύων i. e. *ich zeige mi*
mandem als einen, der da fastet = es sieht Jemand,
ich faste Matth. VI, 16. 18. — XXIII, 28. — (Lucian.
IV, 1. Dial. mort. XXIII, 5.)— β) minus plene i. e. abe
minat. e contextu facile cognoscendus, ut προςευχόμενος
VI, 5. — γ) abest dat. pers., ut φαίνομαι δόκιμος
XIII, 7. (Cebet. tab. c. 5. Herodian. III, 14. 15. Lucian
mort. XXIX, 6. Xen. Cyr. I, 4. 19. Hier. IV, 1.) — c)
c. dat. populi et addito οὕτως [*ita* i. e. *tam praeclaru*
eximius] Matth. IX, 33. — d) absolute Luc. IX, 8.
IV, 18. —

BB) de rebus a) universe aa) absolute, ut τότε
καὶ τὰ ζιζάνια Matth. XIII, 26. — hinc φαινόμενα, *re*
sibus obviae Hebr. XI, 3. — bb) sq. ἐν c. dat. ad locum
tinente Apoc. XVIII, 23. — cc) sq. nominat. praedic

τεργαζομένη Rom. VII, 13. ὡραῖος Matth. XXIII, 27. — de rebus in coelo, in aëre conspiciendis, ut de stella Matth. , 7. de fulmine XXIV, 27. de prodigio v. 30. de vapore Jac. , 14. — (Xen. Cyr. I, 6. 1.) —

B) refertur ad mentem vel mentis oculos et vires, [dem geistigen Auge oder dem Urtheil erscheinen] = *videor*

sq. dat. pers. et nominat. praedicati, ut τί φαίνεται ὑμῖν arc. XIV, 64. (3 Esr. II, 24. φαίνεται Cebet. tab. c. 39. em. 1267, 10. — sq. infinit. Xen. Cyr. II, 2. 20. Plat. Charid. p. 59. ed. *Heindorf.*) — b) sq. ἐνώπιόν τινος [ex hebr. dat. simplici; vid. ἐνώπιον p. 550.] et nominat. praedicati ıc. XXIV, 11.

C) *luceo, ich scheine, leuchte.*

ropr. Lucian. D. D. IV, 5. Xen. Symp. I, 9.] Phil. II, 15. o loco luminibus comparantur homines, cognitione et morum titate excellentes.

2) activum φαίνω, intrans. *luceo, splendeo, ich leuchte, scheine,*

propr., ut ὁ ἥλιος φαίνει Apoc. I, 16. — 2 Petr. I, 19. — oc. VIII, 12. ἡ ἡμέρα μὴ φαίνῃ, τὸ τρίτον αὐτῆς, quo co epexegeseos ergo additur τὸ τρίτον αὐτῆς = *ut tertia rs diei luce sua careat*, vel *zum dritten Theile.* — addi- dat. commodi Apoc. XXI, 23. — (σελάνα, φαῖνε καλόν heocrit. idyll. 2, 11.) — b) ut, qui cognitione mentisque stitate excellunt, luci comparantur, ita iidem, quatenus aliom mentes melioris cognitionis luce collustrant; dicuntur αίνειν Joh. I, 5. V, 35. — c) τὸ φῶς φαίνειν dicitur per aginem, ubi homines gaudent melioris cognitionis luce 1 Joh. , 8. — Saepius non extat in N. T.

Φάλεκ, ὁ, *Phaleg*, nomen proprium hebr. viri Luc. I, 35.

Φανερός, ά, όν, (a φαίνω) *manifestus*, φανερὸς μι *manifestus sum, notus sum, cognoscor* Act. IV, 16. Gal. 19. — ἐν αὐτοῖς = *inter eos* Rom. I, 19. — ἐν τούτῳ oh. III, 10. — εἰς φανερὸν ἐλθεῖν *manifestari* Marc. 22 et Luc. VIII, 17. — φανερὸς γίνομαι *innotesco, eo* Marc. VI, 14. Act. VII, 13. 1 Cor. III, 13. XIV, 25. — ὑμῖν = *inter vos* 1 Cor. XI, 19. ἐν πᾶσιν 1 Tim. IV, 15.— duplici ἐν, ut ἐν χριστῷ i. e. *Christo auctore* [vid. ἐν 523.] et ἐν c. dat. loci Phil. I, 13. — φανερὸν ποιεῖν ά *manifestum reddere aliquem* i. e. *divulgare facta alius* Matth. XII, 16 et Marc. III, 12. (1 Macc. XV, 9. Diod. I, 10. Polyb. X, 8. 14. Xen. Mem. III, 9. 2.) — ἐν τῷ

tefio, appareo A) activum, a) sq. accus. rei aa) solo
βουλάς 1 Cor. IV, 5. — Marc. IV, 22. Joh. II, 11. II
addito *ἔν τινι* = *an Jemandem* IX, 3. cf. *ἐν* p. 51
Rom. III, 21. XIV vel XVI, 25. 2 Cor. VII, 12. —
φανεροῦται = *τὸ γὰρ φῶς τὰ πάντα ἐλέγχει καὶ*
Eph. V, 13. — Col. IV, 4. *τὴν ὁδόν τινος* i. e. *viam*
quid Hebr. IX, 8. — Apoc. III, 18. XV, 4. — bb
Joh. XVII, 6. Rom. I, 19. Col. I, 26. — Ita גִּלָּה
rei et לְ Jer. XXXIII, 6. — cc) *τὶ διά τινος ἔν τινι*
2 Cor. II, 14. — dd) *τὶ διά τινος* 2 Tim. I, 10. —
τινι, aliquid per aliquid Tit. I, 3. Cf. de *ἐν* c. dat.
ἐν p. 523. — ff) additur *ἐν* c. dat. rei, in qua contin
rei [vid. *ἐν* p. 516.] 1 Joh. IV, 9. — gg) in interrog
1 Joh. III, 2. — — b) sq. accus. person. i. e. *consp*
praebeo aliquem, medium *φανεροῦμαι*, perf. pass
p. signif. media: *conspiciendum me praebeo* = *app*
erscheine aa) universe α) absolute Col. III, 4. 1 P
1 Joh. I, 2. II, 28. III, 5. — β) sq. dat. pers. Marc.
Joh. XXI, 14. — addito *ἐν* c. dat. rei, qua circum
indutus est aliquis Marc. XVI, 12. Col. III, 4. 1 Tim
Vide *ἐν* p. 527. — addito *ἐπί* c. genit. loci Joh. X
γ) sq. *ἔμπροσθεν* c. genit. rei 2 Cor. V, 10. — δ)
genit. rei, qua efficitur aliquid Hebr. IX, 26. — ε) sq.
1 Petr. I, 20. — ζ) c. *εἰς* finali 1 Joh. III, 8. — —
cio, ut innotescat aliquis, passivum: *innotesco* α)
Joh. I, 31. VII, 4. — β) sq. *ὅτι*, ut *φανερούμενοι, ὅτ*
χριστοῦ = *φανερὸν γάρ ἐστι, ὅτι ἐστὲ — χριστο*
III, 3. — 1 Joh. II, 19. — γ) sq. *ἔν τινι* i. e. *apud*
2 Cor. V, 11. Vide *ἐν* p. 515. — δ) sq. *εἴς τινα* 2 C
Vide *εἰς* p. 425 et *ἐν* p. 519 fin.

Ierodian. V, 8. 8. Dem. 479, 9. Xen. Anab. I, 9. 19. Thuc. 87.) — Saepius non legitur in N. T.

Φανέρωσις, εως, ἡ, (a φανερόω) *manifestatio*, bis in . T., ut τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας συνιστῶντες ἑαυτοὺς Cor. IV, 2. — ἑκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ πνεύατος πρὸς τὸ συμφέρον Sens. *cuivis ita datus est Spiritus iv., ut salutem communem promovendo agi se illo doceri ossit* 1 Cor. XII, 7.

Φανός, οῦ, ὁ, (a φαίνω) *fax*, *lucerna*. Semel in N. T. oh. XVIII, 3. — (Artemid. V, 20. Xen. de rep. Lac. V, 7.) . *Lobeck* ad Phryn. p. 59.

Φανουήλ, ὁ, *Phanuel*, nom. propr. viri Luc. II, 36.

Φαντάζομαι, (a φαντάζω, apparere facio) *appareo, nspicior*. Semel in N. T. Hebr. XII, 21. τὸ φανταζόμενον *sum*, *spectaculum*. (Anthol. gr. T. I. p. 14. ed. *Jacobs*. iod. Sic. I, 17. Herodian. VIII, 3. 21. Plato Phileb. §. 114. 160. ed. *Stallbaum*.) De verbi huius significationibus vid. *euzer* ad Plotin. de pulcritud. p. 135 sq.

Φαντασία, ας, ἡ, (a φαντάζω, conspiciendum praeo; demonstratio) *ostentatio*, de pompa vel apparatu splenlo semel in N. T. Act. XXV, 23. — (Diod. Sic. XII, 83. lyb. X, 40. 6.)

Φάντασμα, τος, τό, (a φαντάζομαι quod v.) *visum*, *ie Erscheinung*, de spectro bis in N. T. Matth. XIV, 26. irc. VI, 49. (de varii generis visis legitur Jos. Arch. I, 20. 2. 6. 1. Artemid. I, 2. Macrob. Somn. Scip. I. c. 3. Plin. ist. VII, 27.)

Φάραγξ, αγγος, ἡ, *confragosa vallis*, *hiatus terrae*. gitur tantum Luc. III, 5. — LXX pro גַּיְא Jes. XL, 5. עֵמֶק s. XV, 7. (Diod. Sic. III, 36. XX, 25. Aelian. V. H. XIII, 1. lyb. III, 52. 8. Xen. H. G. VII, 2. 13.)

Φαραώ, ὁ, *Pharao*, commune nomen regum aegyptiarum antiquiorum. Act. VII, 10. ἐναντίον φαραὼ βασιλέως γύπτου quo l. verba βασ. αἰγ. faciunt appositionem nominis αραώ. v. 13. 21. Rom. IX, 17. Hebr. XI, 24. — cf. *Winer* bl. Realw. p. 580.

Φαρές, ὁ, *Phares*, nom. propr. viri Matth. I, 3. Luc. I, 32.

Φαρισαῖος, ου, ὁ, *Pharisaeus*, *sectae Pharisaeorum ddictus*; nomen huius sectae ut alii a פָּרַשׁ *explanavit*, alii פָּרַס *separavit*, repetunt, ita Jesu aetate Pharisaeorum alii sciplinam Hillelis, alii scholam Schammai, alii alios secuti nt. Dogmata quod attinet, libros quidem V. T. religionis daicae fontes habebant, multum tamen tribuentes traditioni l παραδόσει pertinentibus maxime ad ritus externos, ut

perfectiorem transeamus Hebr. VI, 1. — b) metaph. aa) pro: *curam gero, prospicio rei, guberno aliquid* [uti enim curae comparantur oneri, ita, qui curam rei gerit, opus portanti contenditur], ut πάντα Hebr. I, 3. — Ita LXX φέρειν τὸν λαόν, item ὑμᾶς pro נָשָׂא Num. XI, 14. Deut. I, 9. (τὴν πόλιν Plut. vit. Lucull. c. 6. ὁ μὲν ὄντα φέρων [scil. θεός] καὶ τὰ πάντα γεννῶν Philo, quis rer. div. haeres.) Esse hunc usum serioris aevi, docet *Passow* II. p. 993. — — bb) pro: *vim* vel *impetum alicuius rei fero, sustineo, aushalten* Hebr. XII, 10. 2 Petr. II, 11. (Lucian. D. D. II, 3. Aelian. V. H. IX, 33. Xen. Anab. III, 1. 23.) — cc) τὸν ὀνειδισμόν = *tolero, sustineo* Hebr. XIII, 13. — (Xen. Mem. IV, 8. 1.) — dd) ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ = μακροθύμως φέρω, *patienter fero* Rom. IX, 22. (τὶ πρᾴως Xen. Cyr. II, 2. 9. — Mem. II, 2. 10. II, 3. 5.) —

2) *affero, herzubringen, herbringen, überbringen, darbringen* a) sq. accus. *rei* aa) universe Luc. XV, 23. Act. IV, 34. 37. V, 2. 2 Tim. IV, 13. (Xen. Cyr. II, 2. 9.) — θάνατόν τινος pro: *affero testimonium de morte alicuius* Hebr. IX, 16. (σημεῖα argumenta Diod. Sic. I, 97. αἰτίαν I, 89.) — κατηγορίαν item αἰτιώματα κατά τινος Joh. XVIII, 29. Act. XXV, 7. — — additur dat. pers. Marc. XIV, 15. — vel ὧδε Matth. XIV, 18. (Lucian. D. D. VI, 5. Xen. Cyr. II, 4. 1.) — vel εἰς c. accus. loci Apoc. XXI, 24. 26. — vel ἐπί c. dat. vasis Matth. XIV, 11. Marc. VI, 28. LXX pro הֵבִיא Gen. XXVII, 7. XXXI, 39. — abest accus. rei, facile e contextu addendus Marc. XII, 16. Joh. II, 8. — additur dat. pers. Joh. II, 8. vel ἀπό τινος Joh. XXI, 10. vel inf. finalis, ut φαγεῖν Joh. IV, 33. — bb) *admovendi* sensu Joh. XX, 27 bis. — cc) de rebus, quarum nuntius affertur, ut διδαχήν 2 Joh. v. 10. προφητείαν [= nuntium affero spectantem ad res futuras] = *vaticinium profero* 2 Petr. I, 21. (τῶν δ' ἱερείων φερόντων νίκην Diod. Sic. XIII, 97.) — dd) φωνήν τινι *vocem in honorem alicuius*, ut ἐνεχθείσης — αὐτῷ i. e. *cum vox audiretur in honorem eius* 2 Petr. I, 17. addito ἐκ c. genit. loci v. 18. — ee) χάριν τινί, *beneficium offero alicui, orno aliquem beneficio* 1 Petr. I, 13. (Herodian. V, 6. 22.) — — b) sq. accus. *personae* Marc. II, 3. Act. V, 16. — addito dat. pers. Marc. VII, 32. VIII, 22. — vel ὧδε Matth. XVII, 17. — vel πρός τινα Marc. I, 32. IX, 17. 19. 20. (τὶ πρός τινα Xen. Cyr. VIII, 3. 47.) — vel ἐπί c. genit. loci Luc. V, 18. —

3) *profero, hervorbringen*, ut καρπόν Joh. XII, 24. XV, 2 ter. v. 4. 5. 8. 15. (Herodian. IV, 2. 16. Aelian. V. H. III, 18. Xen. Mem. II, 1. 28.) — abest καρπούς Marc. IV, 8.

4) *duco, ich führe* a) de personis, item de bestiis, quas ducit aliquis aa) sq. accus. et ὅπου c. accus. loci Marc. XV, 22. Act. XIV, 13. — bb) sq. ὅπου Joh. XXI, 18. — — b) de via

ducente εἰς τόπον τινά Act. XII, 10. (Diod. Sic. XIV, 48. Cebet. tab. c. 12. Dem. 1155, 13. Xen. Cyr. V, 4. 41.) — Saepius non extat in N. T.

Φεύγω, f. ξομαι a. 2. ἔφυγον 1) *fugio*, a) proprie i. e. *celeriter abeo*, aa) absolute Matth. VIII, 33. XXVI, 56. Marc. V, 14. XIV, 50. Luc. VIII, 34. Joh. X, 12. 13. Act. VII, 29. (Herodian. VIII, 1. 9. Lucian. D. D. XIV, 3. Xen. Anab. I, 10. 11.) — bb) sq. ἀπό c. genit. loci [vid. ἀπό p. 107.] Marc. XVI, 8. — (Xen. Cyr. VII, 2. 4.) — vel c. genit. pers. Marc. XIV, 52. Joh. X, 5. Jac. IV, 7. (Xen. Mem. II, 6. 31. Plat. Phaedon. c. 10. ed. *Fischer.*) — cc) sq. εἰς c. accus. loci Matth. II, 13. X, 23. XIII, 14. Luc. XXI, 21. Apoc. XII, 6. — (Xen. Mem. I, 2. 24.) — dd) sq. ἐπί c. accus. loci, ut ἐπὶ τὰ ὄρη Matth. XXIV, 16. (Xen. Ages. II, 11.) — b) metaph. aa) *vito, aversor*, α) sq. accus. rei, ut τὴν πορνείαν 1 Cor. VI, 18. 1 Tim. VI, 11. — 2 Tim. II, 22. (Herodian. VII, 8. 13. Dem. 498, penult. Xen. Cyr. VIII, 1. 31.) — β) sq. ἀπό τινος, ut ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας 1 Cor. X, 14. — Apoc. IX, 6. φεύξεται ὁ θάνατος ἀπ' αὐτῶν i. e. *der Tod wird sie verschmähen, nicht haben wollen.* Ita qui pugnantes morti sese obiiciunt, neque tamen succumbunt, dicere solent: der Tod mochte mich nicht — bb) de rebus evanescentibus α) absolute Apoc. XVI, 20. — β) addito ἀπὸ προςώπου τινός i. e. *vi adspectus eius* Apoc. XX, 11. Vide ἀπό p. 116. — 2) *effugio, evado, entrinnen* a) sq. ἀπό τινος Matth. III, 7. Luc. III, 7. — b) sq. accus. Hebr. XI, 34. — XII, 25. εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ ἔφυγον scil. τὸν λαλοῦντα. — (ita φεύγειν ἐκ τοῦ πράγματος e caede effugere Xen. H. G. IV, 4. 4 sq. accus. Hom. Iliad. II, 401.) — Saepius non habetur in N. T.

Φῆλιξ, ικος, ὁ, *Felix*, procurator Judaeae ordine XI^mus^, insignitur nominibus Claudii et Antonii, quod esset libertus Claudii imperatoris et matris eius Antoniae. Auctoribus Josepho et Tacito fratrem habuit, Pallantem, libertum Antoniae; ad procuratoris dignitatem evectus teste Tacito per omnem saevitiam ac libidinem ius regium servili ingenio exercuit. In matrimonio habuit primum Drusillam, neptim Cleopatrae et Antonii, postea aliam Drusillam, filiam Herodis Agrippae, ex qua filium habuit Agrippam, in montis Vesuvii eruptione interemtum. Multum et vehementer Felice Procuratore Judaea perturbabatur latrociniis, sicariorum insidiis, impostorum, Messiae nomen sumentium, fraudibus et machinationibus. Paulum Apostolum captivum tradidit Festo successori; Felicem denique ipsum a Judaeis Caesareensibus accusatum Nero imperator absolvit. Act. XXIII, 24. 26. XXIV, 3. 22. 24. 25. 27. XXV, 14. Cf. Tacit. Hist. V, 9. idem Annal. XII, 54. Sueton. vit. Claud. c. 28. Joseph. Arch. XX, 1 et 7 et 8. de bell. iud. II, 13.

Φήμη, ης ἡ, *fama*. Bis in N. T. Matth. IX, 26. Luc. IV, 4. (Diod. Sic. II, 16. Aelian. V. H. III, 25. Polyb. VI, 52. 11. Herodian. I, 4. 19. Dem. 417, 2.)

Φημί, a. 2. ἔφην, *dico* a) universe Matth. XXVI, 34. 61. Luc. VII, 44. XXII, 58. Act. VIII, 36. X, 28. 30. 31. XVI, 30. 37. XVII, 22. XIX, 35. XXII, 2. XXIII, 17. 18. 34. XXV, 5. 22. 24. XXVI, 1. 24. 32. 1 Cor. VII, 29. X, 15. 19. XV, 50. (Herodian. V, 6. 9. Xen. Mem. I, 2. 45.) — b) in media oratione et cum verba alterius afferuntur: *inquam, aio* vid. *Sturz* Lex. Xen. sub φῆμι no. 16. — Matth. XIV, 8. XXI, 27. Act. XXIII, 35. XXV, 5. 22. XXVI, 25. 1 Cor. VI, 16. 2 Cor. X, 10. Hebr. VIII, 5. (Xen. Oecon. IX, 14. Mem. III, 11. 15.) — c) de respondentibus aa) iunctum c. ἀποκριθεὶς Matth. VIII, 8. Luc. XXIII, 3. — bb) nude positum Matth. IV, 7. XIII, 28. 29. XVII, 26. XIX, 21. XXV, 21. 23. XXVII, 11. 65. Marc. XIV, 29. Luc. VII, 40. 44. XXII, 70. Joh. I, 23. IX, 38. Act. II, 38. VII, 2. X, 30. XXII, 27. 28. XXIII, 5. XXVI, 25. 28. (Xen. Mem. I, 2. 41—46.) — d) de affirmantibus Rom. III, 8. (Diod. Sic. I, 90. II, 1. Herodian. II, 8. 8. Xen. Oecon. X, 4.) — e) de interrogantibus Matth. XXVII, 23. Act. XVI, 30. XXI, 37. (Xen. Mem. I, 2. 41—46.) —

Φῆστος, ου, ὁ, *Festus*, Porcius, procurator Judaeae, ordine duodecimus, Felicis successor, qui, causa cognita, Paulum captivum Romam dimisit. Act. XXIV, 26. XXV, 1. 4. 9. 12. 13. 14. 22—24. XXVI, 24. 25. 32 coll. Jos. Arch. XX, 8. de bell. iud. II, 13.

Φθάνω, f. φθάσω a. 1. ἔφθασα 1) *praevenio, anteverto, prior venio, quam alter* sq. accus. 1 Thess. IV, 15. οἱ μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέντας, sens. *nos, qui in vita superstites sumus Messia redeunte, nullo modo priores ad eum veniemus, quam illi, qui mortui iam sunt eo redeunte.* (Plut. apophth. lacon. Mor. II. p. 105. ed. *Tauchn.* Xen. Cyr. III, 1. 19.) cf. *Matthiae* §. 412, 4. p. 755. *Herm.* ad Vig. p. 763—765. — 2) *venio, pervenio*, a) de personis aa) sq. ἄχρι c. genit. pers. i. e. *usque ad regionem* vel *urbem alicuius* 2 Cor. X, 14. — bb) sq. εἰς c. accus. rei [propr. Xen. Cyr. V, 4. 9. Anthol. gr. Vol. II. p. 121. ed. *Jacobs*.] = *assequor aliquid* Rom. IX, 31. Phil. III, 16. (ἐπί τι Aeschin. 89, 14.) — b) de rebus, sq. ἐπί τινα i. e. vel *ad aliquem* Matth. XII, 28. Luc. XI, 20. — vel *super aliquem*, ut ἡ ὀργή 1 Thess. II, 16. De h. l. aor. ad rem futuram pertinente vid. *Winer* p. 119. *Matthiae* §. 506. p. 960. *Herm.* ad Vig. p. 747. (LXX Dan. IV, 25. Cohel. VIII, 14.) — Saepius non extat in N. T.

Φθαρτός, ή, όν, (a φθείρω) *corruptibilis, corruptioni obnoxius, zerstörbar*, ut στέφανος 1 Cor. IX, 25. τὸ φθαρτὸν sc. σῶμα 1 Cor. XV, 53. 54. — τὰ φθαρτά i. e. *res caducae* 1 Petr. I, 18. σπορὰ φθαρτή 1 Petr. I, 22. —

φθαρτὸς ἄνθρωπος i. e. *homo mortalis* Rom. I, 20. (Sapient. IX, 15. 2 Macc. VII, 16.) Saepius non legitur in N. T.

Φθέγγομαι, f. γξομαι, (sonum emitto *D'Orville* ad Chariton. p. 409.) *dico, verba facio.* Ter in N. T. absolute Act. IV, 18. (Xen. Cyr. VII, 3. 11.) — ἐν c. dat. admin. — 2 Petr. II, 16. (c. dat. adminiculi simplici Philostr. vit. Sophist. I, 16. 13.) — c. accus. rei 2 Petr. II, 18. (Sirac. XIII, 22. Lucian. D. D. IV, 8. Dem. 405, 14.)

Φθείρω, f. φθερῶ, *corrumpo, deterioris conditionis facio aliquem, perdo* a) universe, sq. accus. 1 Cor. III, 17 bis. 2 Cor. VII, 2. — addito ἐν c. dat. admin. Jud. v. 10. — (Aelian. V. H. XIV, 27. de virgine vitiata Dionys. Hal. Ant. II, 67.) — b) de moribus: *corrumpo, depravo,* aa) sq. accus. 1 Cor. XV, 33. Apoc. XIX, 2. — (Diod. Sic. XVI, 54. Xen. Mem. I, 5. 3.) — bb) τινὰ ἀπό τινος = φθείρω τινὰ χωρίζων αὐτὸν ἀπό τινος 2 Cor. II, 13. Vide ἀπό p. 108 et *Winer* p. 104. — cc) τινὰ κατά τι i. e. *vi alicuius rei* Eph. IV, 22. — Saepius non legitur in N. T.

Φθινοπωρινός, ή, όν, (a φθίνω, decresco, ad finem vergo et ὀπώρα auctumnus) *auctumnalis, ad auctumnum pertinens.* [propr. Polyb. VI, 51. 4.] Extat tantum Jud. v. 12. quo loco quaenam sint arbores auctumnales, ipse auctor explicat, addens: ἄκαρπα et adumbrantur hoc nomine doctores falsi vel homines nullius frugis δένδρα φθινοπωρινά.

Φθόγγος, ου, ὁ, (a φθέγγομαι) *sonus.* Bis in N. T. a) propr. de sono instrumenti musici 1 Cor. XIV, 7. — (Sap. XIX, 18. Philostr. vit. Apollon. V. c. 21.) — b) pro: φωνή vel ὁ φθόγγος τῆς φωνῆς. Rom. X, 18. coll. LXX Ps. XIX, 5.

Φθονέω, ῶ, f. ήσω, *invideo.* Legitur tantum, sq. dat. personae, Gal. V, 26. — (Herodian. III, 2. 6. Polyb. VI, 58. 5. Xen. Mem. III, 5. 16.)

Φθόνος, ου, ὁ, *invidia, Neid, Missgunst* Matth. XXVII, 18. Marc. XV, 10. Rom. I, 29. Gal. V, 21. Phil. I, 15. 1 Tim. VI, 4. Tit. III, 3. Jac. IV, 5. 1 Petr. II, 1. Saepius non legitur in N. T. (1 Macc. VIII, 16. Diod. Sic. III, 57. Polyb. VI, 9. 1. Aelian. V. H. III, 17. Xen. Mem. III, 9. 8.)

Φθορά, ᾶς, ἡ, (a φθείρω, corrumpo; corruptio, ut σώματος Dionys. Hal. Ant. II. 25.) 1) *interitus, pernicies* Gal. VI, 8. Col. II, 22. — LXX pro שַׁחַת Jon. II, 7. (Diod. Sic. I, 10 et 28. Polyb. VI, 9. 11. Herodian. I, 12. 2. Thuc. II, 47.) — 2) *mors* i. e. *das Sterben*, ut ζῶα — γεγεννημένα — εἰς φθοράν i. e. *ut moriantur* vel *trucidentur* 2 Petr. II, 12. (Artemid. I, 78. Xen. Cyr. VII, 5. 64.) — ἡ δουλεία τῆς φθορᾶς = *necessitas moriendi* Rom. VIII, 21.— σπείρεται ἐν φθορᾷ = σπείρεται σῶμα ἐν φθορᾷ ὄν i. e. σῶμα φθαρτόν 1 Cor. XV, 42. Cf. ἐν p. 532 ab init. —

ἡ φθορά pro: τὸ φθαρτόν v. 50. — 3) metaph. *perversitas, mores corrupti* 2 Petr. I, 4. II, 12. 19. (Sap. XIV, 12. 25.) Saepius non extat in N. T.

Φιάλη, ης, ἡ, *phiala*, *Schaale* Apoc. V, 8. XV, 7. 16. XVI, 1—4. 8. 10. 12. 17. XVII, 1. XXI, 8. LXX pro מִזְרָק Num. IV, 14. — Esse hanc formam atticam, observavit post Moerid. p. 389. Moschopul. περὶ σχ. p. 120. *Plank* de natura et indole orationis gr. N. T. p. 26.

Φιλάγαθος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, *boni et recti amans, virtuti amicus.* Semel in N. T. Tit. I, 8. — (Sap. VII, 22. Plut. praecept. coniugal. c. 17. Mor. I. p. 326. ed. *Tauchn.*)

Φιλαδέλφεια, ας, ἡ, *Philadelphia*, urbs secunda Lydiae, sita ad montem Tmoli, exstructa et nominata a rege Pergami, Attalo Philadelpho, ao. urbis Romae conditae 600. Haeredem cum scripsisset Attalus populum rom. post mortem eius [u. c. 621.] cum regno pergameno imperio rom. adscripta est. Appellatur hodie: *Alahshar*, *Allakschir*. Apoc. I, 11. III, 7.

Φιλαδελφία, ας, ἡ, (a φιλάδελφος) *amor erga fratres* [propr. Lucian. Dial. Deorr. XXVI, 3.] sensu christiano: *amor mutuus, quem Christianus Christiano debet* v. ἀδελφός. Rom. XII, 10. 1 Thess. IV, 9. Hebr. XIII, 1. 1 Petr. I, 22. 2 Petr. I, 7.

Φιλάδελφος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a φίλος et ἀδελφός) *fratris amans* [propr. 2 Macc. XV, 14. Diod. Sic. III, 56. Plut. quaest. rom. 17. Mor. I. p. 245. ed. *Tauchn.* Xen. Mem. II, 3. 17.] sensu christiano: *Jesu cultor Jesu cultores amans*; semel in N. T. 1 Petr. III, 8. vid. φιλαδελφία.

Φίλανδρος, ου, ἡ, (a φιλέω et ἀνήρ) *amans mariti.* Legitur tantum Tit. II, 4. (Plut. praecept. coniug. 28. Mor. I. p. 330. ed. *Tauchn.* Anthol. gr. T. IV. p. 276. *Jacobs.*)

Φιλανθρωπία, ας, ἡ, (a φιλάνθρωπος) *amor erga homines, humanitas.* Bis in N. T. Act. XXVIII, 2. Tit. III, 4. (2 Macc. IV, 22. Diod. Sic. III, 53. Polyb. XXVIII, 15. 11. Herodian. II, 3. 16. Aelian. V. H. II, 4. Xen. Cyr. I, 4. 1.)

Φιλανθρώπως, adv. (a φιλάνθρωπος) *humane, humaniter.* Legitur tantum Act. XXVII, 3. (2 Macc. IX, 27. Polyb. I, 68. 13. Dem. 411, 10.)

Φιλαργυρία, ας, ἡ, (a φιλάργυρος) *argenti* i. e. *pecuniae amor, avaritia.* Semel in N. T. 1 Tim. VI, 10. — (Diod. Sic. V, 26. Cebet. tab. c. 23. Herodian. VI, 9. 17. Polyb. IX, 25. 4.)

Φιλάργυρος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a φίλος et ἄργυρος) *argenti* i. e. *pecuniae amans, avarus.* Bis in N. T. Luc. XVI, 14. 2 Tim. III, 2. (Aelian. V. H. IX, 1. Xen. Mem. III, 1. 10. Jos. de Maccab. c. 3.)

Φίλαυτος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a φίλος et αὐτός) *sui amans*. Legitur tantum 2 Tim. III, 2. (Plut. vit. Arat. c. 1. Aristot. de rep. II, 5.)

Φιλέω, ῶ, f. ήσω, (a φίλος) 1) *amo, ich liebe*, a) sq. accus. pers. Matth. X, 37. Joh. V, 20. XI, 3. 36. XV, 19. — XVI, 27. αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε i. e. *weil ihr mich geliebt habt und noch liebt*. De qua vi praeterit. cf. *Winer* p. 116. *Matthiae* §. 502, 2. p. 953. *Buttm.* §. 124. *Herm.* ad Vig. p. 748. coll. p. 212. — Joh. XX, 2. XXI, 15—17. 1 Cor. XVI, 22. Tit. III, 15. Apoc. III, 19. LXX pro אָהַב Gen. XXXVII, 3. (Herodian. I, 5. 12. Lucian. Dial. Deorr. II, 2. Dem. 660, ult. Xen. Mem. II, 7. 9.) — b) sq. accus. rei = *delector* aa) simpliciter, ut πρωτοκλισίαν Matth. XXIII, 6. Luc. XX, 45. Apoc. XXII, 15. LXX pro אָהַב Prov. XXIX, 3. (Sapient. VIII, 2. Xen. Oecon. XX, 29.) — bb) *nimii* notione inclusa Joh. XII, 25. ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Cf. *Winer* p. 104. *Lücke* II. p. 346. — c) sq. infinit. ut Lat. *amo facere aliquid* pro: *lubenter facio* Matth. VI, 5. φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς προςεύχεσθαι *lubenter in Synagogis preces faciunt*. Ita LXX et hebr. אָהַב sq. לְ c. inf. Jes. LVI, 10. (Sirac. XVI, 33. Aelian. V. H. IV, 37. hinc Graecis φιλεῖν pro: εἰωθέναι Herodian. I, 2. 8. Artemidor. II, 20. Dionys. Hal. Ant. VII, 56. Polyb. IV, 2. 11. Xen. de mag. equit. VII, 9.) Cf. *Winer* p. 168. *Passow* II. p. 1005. — 2) *osculor*, [propr. ore amorem significo], sq. accus. Matth. XXVI, 48. Marc. XIV, 14. Luc. XXII, 47. Ita LXX pro נָשַׁק Gen. XXVII, 26. 27. (Tob. VI, 25. Arrian. exped. Alex. M. IV, 11. Plut. praecept. coniug. 10. Mor. I. p. 323. ed. *Tauchn.* Lucian. Dial. Deorr. IV, 1. Aelian. V. H. IX, 26. Xen. Mem. III, 11. 10.) Saepius non legitur in N. T.

Φίλη, ης, ἡ, *amica*. Legitur tantum Luc. XV, 9. (Xen. Mem. II, 1. 23. III, 11. 16.)

Φιλήδονος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (ex φίλος et ἡδονή) *volupatis amans*. Extat tantum 2 Tim. III, 4. (Polyb. XL, 6. 11. Plutarch. praecept. coniug. 17. Mor. I. p. 326. ed. *Tauchn.*)

Φίλημα, τος, τό, *osculum*, (a φιλέω quod v. a) universe Luc. VII, 45. XXII, 48. LXX pro נְשִׁקָה Prov. XXVII, 6. Cantic. I, 2. De osculo apud Hebraeos cf. *Winer* bibl. Realw. p. 399. (Lucian. Dial. Deorr. V, 2. Xen. Mem. I, 3. 8 et Symp. V, 7.) — b) de osculo Christianorum sacro φίλημα ἅγιον Rom. XVI, 16. 1 Cor. XVI, 20. 2 Cor. XIII, 12. 1 Thess. V, 26. item φίλημα ἀγάπης appellatur 1 Petr. V, 14. — Saepius non legitur in N. T.

Φιλήμων, ονος, ὁ, *Philemon*, nom. propr. viri Colossensis, opera Pauli religionis christianae notitia imbuti, in cuius aedibus Christiani colossenses convenire solebant. Litteras

ad eum dedit Paulus, reconciliaturus eum servo cuidem fugitivo, Onesimo. — Quae de Philemone, Colossensium episcopo, religionis causa Neronis iussu trucidato, commemorantur, traditioni debentur, fide vero historica destituuntur. Philem. v. 1.

Φίλητος, ου, ὁ, *Philetus*, nom. propr. viri Paulo adversantis 2 Tim. II, 17. De huius nominis accentu vid. ad τύχικος observata.

Φιλία, ας, ἡ, (a φίλος) *amor*. Semel in N. T. Iac. IV, 4. ἡ φιλία τοῦ κόσμου i. e. *nimium rerum terrestrium studium*. LXX pro אַהֲבָה Prov. X, 12. XV, 17. (Diod. Sic. III, 54. Aelian. V. H. XII, 1. Dem. 19. penult. Xen. Mem. II, 3. 4.)

Φιλιππήσιος, ου, ὁ, *Philippensis*. Phil. IV, 15.

Φίλιπποι, ων, οἱ, *Philippi*, urbs Macedoniae proconsularis, in finibus Thraciae, inter Apolloniam et Amphipolin sita, a colonia, quam huc deduxerat Octavianus Act. XVI, 12. κολωνία, a iuribus vero et privilegiis, quibus fruebatur, πρώτη τῆς μακεδονίας appellatur. Philipporum nomen accepit a Philippo, rege Macedonum, patre Alexandri M. cum olim Crenides et Datos appellata fuerit. Cives huius urbis Pauli opera religionis christianae notitia imbuti prae ceteris amore Pauli et liberalitate erga eundem excelluisse, testatur epistola, quam ad illos dedit. Act. XVI, 12. XX, 6. Phil. I, 1. 1 Thess. II, 2. coll. Diod. Sic. XVI, 14. Dio Cass. 51, 4. Plin. H. N. IV, 11.

Φίλιππος, ου, ὁ, *Philippus*, nomen propr. 1) unius ex XII Iesu apostolis Matth. X, 3. Marc. III, 18. Luc. VI, 14. Joh. I, 45—49. VI, 5. 7. XII, 12. 13. XIV, 8 sqq. Act. I, 13.—— 2) unius ex VII diaconis ecclesiae hierosolymitanae primaevae, Samaritanos religionem christianam docentis et lavacro sacro initiantis cubicularium reginae Aethiopicae Act. VIII, 5. XXI, 8. — 3) unius e filiis Herodis M. neque tamen illius, qui tetrarchiae nomine praefuit Ituraeae et Trachonitidi, sed alterius, quem suscepit Herodes M. ex Mariamne et qui exheredatus a patre vitam privatus transegit. Eidem frater Herodes Antipas uxorem, quam habuit, Herodiaden rapuit Matth. XIV, 3. Marc. VI, 17. coll. Jos. Arch. XVII, 1. — 4) filius Herodis M. ex Cleopatra natus, Romae cum Archelao fratre educatus, et post patris mortem tetrarchia Batanaeae, Gaulonitidos, Trachonitidos et Ituraeae constitutus Matth. XVI, 13. Marc. VIII, 27. Luc. III, 1.

Φιλόθεος, ου, ὁ, ἡ, *Dei amans*. Legitur tantum 2 Tim. III, 4. (Diod. Sic. I, 95.)

Φιλόλογος, ου, ὁ, *Philologus*. Nom. propr. viri Rom. XVI, 15.

Φιλονεικία, ας, ἡ, (a φιλέω et νεῖκος rixa; altercandi studium, aemulatio Xen. Cyr. VII, 1. 9.) *contentio*. Semel in N. T. Luc. XXII, 24. — (Aelian. V. H. XIII, 44. Polyb. V, 93. 9. Thuc. VIII, 76.)

Φιλόνεικος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a φιλέω et νεῖκος rixa) *contentiosus*. Semel in N. T. 1 Cor. XI, 16. (Polyb. fragm. gr. 115. Herodian. IV, 4. 2. Xen. de re eq. IX, 8.)

Φιλοξενία, ας, ἡ, (a φιλέω et ξένος quod v.) *amor erga peregrinos*, *hospitalitas*. Bis in N. T. Rom. XII, 13. Hebr. XIII, 2. (Polyb. IV, 20. 1.)

Φιλόξενος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό (a φιλέω et ξένος) *peregrinorum amans*, *hospitalis*. Ter in N. T. 1 Tim. III, 2. Tit. I, 8. 1 Petr. V, 9. (Xen. H. G. VI, 1. 3.)

Φιλοπρωτεύω, f. εύσω, (a φιλέω et πρωτεύω primus sum) *primus esse amo* vel *cupio*, *principatum affecto*. Semel in N. T. 3 Joh. v. 9. (adiectiv. φιλόπρωτος habet Polyb. fragm. gr. 115. Artemid. II, 33.)

Φίλος, ου, ὁ, *amicus* a) de hominibus, qui bene alicui cupiunt vel cui alii bene cupiunt Luc. VII, 6. XI, 5. 6. 8. XII, 4. XIV, 12. XV, 6. 29. XVI, 9. XXI, 16. XXIII, 17. Joh. III, 29. XI, 1. XV, 13—15. XIX, 12. Act. X, 24. XIX, 31. XXVII, 3. Jac. II, 23. 3 Joh. v. 15. (Polyb. I, 44. 1. Dem. 113, 27. Xen. Mem. II, 5. 4.) — b) de sodalibus Matth. XI, 19. Luc. VII, 34. (similiter de sociis Xen. Ages. II, 30.) — c) de iis, qui delectantur aliqua re, φίλος τοῦ κόσμου. Jac. IV, 4. v. φιλέω no. 1. b. β.) — d) in blanda compellatione Luc. XIV, 10. — Saepius non reperitur in N. T.

Φιλοσοφία, ας, ἡ, (a φίλος et σοφός, propr. amor vel studium sapientiae) *scientia* vel *sapientia subtilior*, dicitur in N. T. de subtiliore religionis iudaicae scientia, pertinente tum ad librorum V. T. interpretationem, tum ad τὰς παραδόσεις et cultum externum seu de theologia iudaica Col. II, 8. (de scientia rerum divinarum et humanarum Xen. Symp. I, 5. Aeschin. Dial. Socr. II, 22. Herodian. I, 2. 6. de Chaldaeorum doctrina et sapientia Diod. Sic. II, 29.)

Φιλόσοφος, ου, ὁ, *Philosophus*, *ein Philosoph*. Semel in N. T. Act. XVII, 18. (Aeschin. Dial. Socr. III, 17 et 20. Xen. Mem. I, 2. 31. Herodian. I, 9. 6.)

Φιλόστοργος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a φιλέω et στοργή tener amor) *tenero affectu alios prosequens*, *zärtlich liebend*. Extat tantum Rom. XII, 10. τῇ φιλαδελφίᾳ [cf. *Winer* p. 84. *Matthiae* §. 400, 6. p. 731.] εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι. (Marc. Antonin. I, 9. Athen. XIII, p. 555. D. Xen. Cyr. I, 3. 2.)

Φιλότεκνος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a φιλέω et τέκνον) *liberos amans*. Semel in N. T. Tit. II, 4. (Etymol. M. 794, 22. Plut. T. III. p. 673. ed. *Reisk.*)

Φιλοτιμέομαι, οῦμαι, (a φιλότιμος, honoris amans; honoris studiosus sum) 1) *honorem pono in aliqua re*, sq. infin. 1 Thess. IV, 11. — (Diod. Sic. IV, 83. Aelian. V. H. IX, 29. Lysias 533, 2. Xen. Mem. II, 6. 11.) — 2) *summo studio annitor*, sq. infin. Rom. XV, 20. 2 Cor. V, 9. (Diod. Sic. II, 7. III, 17. Plut. apophth. Alex. Mor. II. p. 22. ed. *Tauchn.* Polyb. I, 4. 2.)

Φιλοφρόνως, adv. (a φιλόφρων) *benigne, amice.* Semel in N. T. Act. XXVIII, 7. — (2 Macc. III, 9. Diod. Sic. XI, 56. Aelian. V. H. IV, 9. Xen. Cyr. V, 5. 32.)

Φιλόφρων, ονος, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a φίλος et φρήν) *amica et benevola mente praeditus.* Ita Codd. 1 Petr. III, 8. (Xen. Mem. III, 1. 6.)

Φιμόω, ῶ, f. ώσω, (a φιμός capistrum Aeschin. 9, 9.) 1) *capistro os obduro*, sq. accus. 1 Cor. IX, 9 et 1 Tim. V, 18. — LXX ita pro חָסַם Deut. XXV, 4. de h. l. futur. vid. sub οὐ p. 203 monita. — 2) metaph. *obmutescere* vel *silere facio*, **φιμόομαι, οῦμαι**, *obmutesco* a) de iis, qui ad silentium redigunt alios Matth. XXII, 12. ὁ δὲ ἐφιμώθη. v. 34. ἐφίμωσε τοὺς σαδδουκαίους. Marc. I, 25. et Luc. IV, 35. φιμώθητι. 1 Petr. II, 35. φιμοῦν τὴν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν. (Joseph. de bell. iud. I. prooem. 5. I, 22. 3. Lucian. de mort. Peregr. 15.) — b) de vento et maris fluctibus sedatis Marc. IV, 39. πεφίμωσο, *sey ruhig.* — De vi imperat. perfecti cf. *Matthiae* §. 500. p. 945. 947. *Winer* II. p. 108. coll. *Buttm.* §. 124, not. 9. — (Joseph. de Maccab. c. 2.) Saepius non reperitur in N. T.

Φλέγων, ονος, ὁ, *Phlegon.* Nomen propr. viri Rom. XVI, 14.

Φλογίζω, f. ίσω, (a φλόξ, γός, ἡ, flamma) *incendo, accendo* [propr. Sirac. III, 30. LXX Ps. XCVII, 3.] metaph. pro: *vehementer incito,* ut nostrates: *in Feuer und Flammen setzen.* Bis in N. T. Jac. III, 6.

Φλόξ, γός, ἡ, *flamma*, a) universe Luc. XVI, 24. ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. — φλὸξ πυρός, item πῦρ φλογός, vid. πῦρ p. 425. Act. VII, 30. Apoc. I, 14. II, 18. XIX, 12. — 2 Thess. I, 8. (Sirac. VIII, 10. Diod. Sic. XX, 65. Aelian. V. H. V, 6. Xen. Symp. II, 24.) LXX pro לַהַב Jes. XXIX, 6. — b) de fulminibus Hebr. I, 7. LXX pro לֹהֵב Ps. CIV, 4. — Saepius non legitur in N. T.

Φλυαρέω, ῶ, f. ήσω, (a φλύω ebullio) *nugor, nugas profero.* Legitur tantum 3 Joh. v. 10. (Aeschin. Dial. Socr. II, 16. Xen. Anab. III, 1. 26.)

Φλύαρος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, *nugator, garrula.* Legitur tantum 1 Tim. V, 13. (Artemid. I. prooem. Aeschin. Dial. Socr. III, 18.)

Φοβερός, ά, όν, (a φοβέω) *formidabilis, terribilis, horrendus.* Ter in N. T. Hebr. X, 27. 31. XII, 21. LXX pro נוֹרָא Deut. I, 19. אָיֹם Habac. I, 7. דְּחִיל Dan. II, 31. (Sirac. XLIII, 29. 2 Macc. I, 24. Lucian. Dial. Deorr. XIX, 1. Dem. 505, 12. Xen. Anab. V, 2. 23.)

Φοβέομαι, οῦμαι, med. [verbi φοβέω, terrorem incutio Xen. Cyr. V, 5. 11.] a. 1. pass. ἐφοβήθην et fut. 1. pass. φοβηθήσομαι signif. med. [cf. sub διακονέω et προςκολλάω adnotata] 1) *metuo, timeo, ich fürchte, ich fürchte mich, ich erschrecke,* sive quod mala imminere puto, sive quod rerum insolitarum admiratione tangor, sive quod, quae laeta accidisse audio, an vera sint, dubitatio animum subit a) absolute i. e. sine casu Matth. X, 31. XIV, 27. 30. XVII, 7. XXV, 25. XXVIII, 5. 10. Marc. V, 15. 33. 36. VI, 50. X, 32. XVI, 8. Luc. I, 13. 30. II, 10. V, 10. VIII, 25. 35. 50. IX, 34. XII, 7. 32. Joh. VI, 19. 20. XII, 15. Act. XVI, 38. XVIII, 9. XXII, 29. XXVII, 24. Rom. XI, 20. Hebr. XIII, 6. 1 Joh. IV, 18. Apoc. I, 17. — LXX pro יָרֵא Gen. XV, 1. L, 19. (Herodian. I, 13. 8. Aelian. V. H. III, 43. Xen. Cyr. I, 4. 19. II, 1. 3.) — addito adv., ut σφόδρα Matth. XVII, 6. XXVII, 54. vel μᾶλλον Joh. XIX, 8. — addito nomine coniugato, cui si insuper adiungitur adiectivum, adverbiascit, ut φόβον μέγαν φοβεῖσθαι = *valde timere* Marc. IV, 41. Luc. II, 9. — μηδεμίαν πτόησιν φοβ. = *nihil prorsus mihi metuo* 1 Petr. III, 6. — referunt alii h. l. ad num. 1, b. bb. — Vide ad vocc. ἀγαπάω et μαρτυρέω p. 50 observata. — — b) sq. accus. aa) *person. metuo aliquem, metuo mihi ab aliquo* Matth. X, 26. 28. XIV, 5. XXI, 26. 46. Marc. XI, 18. 32. XII, 12. Luc. XII, 5 ter. XIX, 21. XX, 19. XXII, 2. Joh. IX, 22. Act. V, 26. IX, 26. Rom. XIII, 3. — subest τὴν ἐξουσίαν v. 4 coll. v. 3. — Gal. II, 12. (Plut. vit. Galb. c. 15. Xen. Hier. II, 18.) — bb) sq. accus. *rei* α) universe, ut τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως = *nihil mali sibi metuebat a regis mandato violato* Hebr. XI, 23. τὸν θυμόν τινος v. 27. — 1 Petr. III, 6? (Diod. Sic. XX, 10. Plut. vit. Galb. c. 22. Lucian. D. D. XIX, 3. Xen. H. G. IV, 4. 8.) — β) φόβον τινός, *metuo mihi ab aliquo* [propr. tangor metu, exeunte ab aliquo] 1 Petr. III, 14. — alii: *metuo minas alicuius.* — γ) φοβοῦμαι μηδέν = *nullo modo* [vid. μηδείς p. 100.] Apoc. II, 10. — (Xen. Cyr. II, 4. 22.) — c) sq. ἀπό τινος [= φοβεῖσθαι φόβον ἀπό τινος angor metu, exeunte ab aliquo vel quem affert aliquis, cuius ansam praebet aliquis vid. ἀπό p. 115. et *Frotscher* ind. ad Xen. Hier. sub ἀπό] *metuo aliquem, ich fürchte mich vor Jemandem* Matth. X, 28. Luc. XII, 4. — Ita LXX pro חָתַת sq. מִן Jer. X, 2. vel מִפְּנֵי Jer. I, 17. יָרֵא sq. מִן Levit. XXVI, 2. sq. מִפְּנֵי Jer. I, 8. — exempla graeca habes sub ἀπό p. 115.) — d) sq. μή Act. XXVII, 17. — (Herodian. I, 14. 27. Xen. Cyr. I, 6. 10. Thuc.

Anab. I, 3. 17 et Cyr. VIII, 7. 15.)
3) *vereor* i. e. *revereor*, *veneror* sq. accu
verse Marc. VI, 20. — ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα Ep
De h. l. ἵνα vid. sub ἵνα p. 751. med. adnotata. —
et hebr. יָרֵא Levit. XIX, 3. Jes. IV, 14. (Plutarch.
c. 3. Herodian. III, 13. 6) — b) τὸν θεόν, item τὸ
aa) universe Luc. I, 50. XVIII, 2. 4. Col. III, 22. 1 P
Apoc. XI, 18. XIV, 7. — XV, 4. τίς οὐ μὴ φοβηθ
de h. l. sub τίς p. 561. observata. — Apoc. XIX, 5
Lobeck ad Phryn. p. 722. 723. — Ita LXX et
Prov. III, 7. — bb) iunctum c. nominibus *pietatis*
includentibus α) universe Act. X, 2. 22. 35. — β)
de proselytis Act. XIII, 16. 26. — Saepius no
in N. T.
Φόβητρον, ου, τό, (a φοβέω) *terriculament*
mel in N. T. Luc. XXI, 11. — LXX pro חָגָּא Jes.
(Anthol. gr. T. III. p. 45. ed. *Jacobs.* Euripid. Phoe
Φόβος, ου, ὁ, 1) *metus*, *timor*, *terror* a)
aa) universe Matth. XIV, 26. XXVIII, 4. Marc. IV, 4
12. 65. II, 9. V, 26. VII, 16. VIII, 37. XXI, 26. Ac
V, 5. 11. XIX, 17. Rom. VIII, 15. 2 Cor. VII, 11. 1 Ti
1 Petr. III, 14. 1 Joh. IV, 18. Apoc. XI, 11. LXX p
Gen. IX, 2. פַּחַד Deut. XI, 25. אֵימָה Gen. XV, 12
Exod. XV, 16. חִתָּה Gen. XXXV, 5. (Herodian. I, 14.
798, 3. Xen. Anab. II, 2. 20 et 21.) — plur. φόβοι,
2 Cor. VII, 5. — Vide de hoc plur. sub θυμός p. 728 obs
bb) addito genit. obiecti, *Furcht vor Jemandem* Joh.
XIX, 38. XX, 19. Hebr. II, 15. Apoc. XVIII, 10. 15. –
timore iuncto cum laetitiae sensu, ita, ubi de rebu
quas accidisse cum gaudio quidem audimus, quas tan

hiloctet. 1244. *terror* Justin. III, 1. 1. nos: Tilly das chrecken Magdeburgs.) — 3) *reverentia*, ita a) ubi memoitur φόβος θεοῦ vel χριστοῦ vel κυρίου Act. IX, 31. Rom. I, 18. 2 Cor. V, 11. VII, 1. Eph. V, 21. 1 Petr. I, 17. III, 15.— est τοῦ θεοῦ v. 2. Ita LXX et hebr. פַּחַד Ps. XXXVI, 2.— ubi de magistratu, praeceptore, imo de superioribus altero itur: *reverentia, verecundia* Rom. XIII, 7. 1 Petr. II, 18. — τὰ φόβου καὶ τρόμου = *cum maxima reverentia* Eph. VI, 5.— epius non legitur in N. T.

Φοίβη, ης, ἡ, *Phoebe*, nom. propr. mulieris christianae m. XVI, 1.

Φοινίκη, ης, ἡ, *Phoenice*, terrae tractus adiacens mari diterraneo, situs inter Judaeam et Syriam, versus septenonem fluvium Eleutherum, versus meridiem Bellum flumen bens. Terra haec uti fertilitate excellebat et coelum habe- mite atque clemens, ita mercaturae et navigationi erat tissima. Urbes celeberrimae fuerunt *Acco, Berytus, Byblus, thosias, Sidon, Tyrus.* Act. XI, 19. XV, 3. XXI, 2. Cf. *iner* bibl. Realw. p. 537.

Φοῖνιξ, ικος, ὁ, *palma arbor, Dattelpalme*, tam freiens olim in Palaestina, ut, quae praecipue abundat illa, urbs richo עִיר הַתְּמָרִים Deut. XXXIV, 3. Judd. I, 16 coll. Jos. rch. XIII, 4. appellaretur, (Diod. Sic. II, 48. 53. XIX, 98.) no in nummis rom. et iudaicis Palaestinae esset emblema et signe. Fructibus eius uti vescebantur Palaestinenses, ita rais utebantur ad tabernacula σκηνοπηγίας festo exstruenda n solum, sed in honoribus etiam exhibendis alicui. Joh. I, 13. Apoc. VII, 9. LXX pro תָּמָר Judd. I, 16. תֹּמֶר Judd. 5. תִּמֹּרָה 1 Regg. VI, 29. (2 Macc. X, 7. Theophr. Caus. nt. III. c. 26. Artemid. V, 89. Xen. Cyr. V, 5. 3.)

Φοῖνιξ, ικος, ἡ, *Phoenix*, nom. urbis positae in insula ela cum portu Act. XXVII, 12.

Φονεύς, έως, ὁ, (a φονεύω) *homicida*. Septies in N. T. atth. XXII, 7. Act. III, 14. VII, 52. XXVIII, 4. 1 Petr. IV, 15. oc. XXI, 8. XXII, 15. (Sapient. XII, 5. Herodian. III, 12. 4. n. Cyr. IV, 6. 6.)

Φονεύω, f. εύσω, *occido, interficio*, a) propr. οὐ φοσεις Matth. V, 21. XIX, 18. Rom. XIII, 9. — De horum orum οὐ c. fut. vid. οὐ p. 203. — Matth. XXIII, 31. 35.— φονεύσῃς Marc. X, 19. Luc. XVIII, 20. Jac. II, 11. De prohibitivo vid. μή p. 96 sq. et de Jac. IV, 2. ad voc. λόω p. 686 observata. — LXX pro הָרַג Judd. XVI, 2. הִכָּה . X, 28. 30. רָצַח Num. XXXV, 6. (Diod. Sic. IV, 32. , 33. Herodian. VIII, 8. 15. Lucian. Dial. Deorr. XVI, 3. n. Mem. I, 2. 11.) — b) pro: *capitis damno* Jac. V, 6. — epius non reperitur in N. T.

Lobeck ad Phryn. p. 585.] ita in N. T. de iis, q
cum circumferimus, ut *τὰ μαλακά* sc. *ἱμάτια* M
στέφανον Joh. XIX, 5. — *μάχαιραν* Rom. XIII, 4. —
τοῦ χοϊκοῦ scil. *ἀδάμ* vel *σώματος* 1 Cor. XV,
ἐσθῆτα Jac. II, 3. (Siracid. XI, 3. XL, 4. Diod. S
Aelian. V. H. III, 19. Polyb. VI, 22. 1. VI, 23.
71, 8. Xen. Anab. I, 8. 29.) Saepius non reperit

Φόρον, ου, τό, forum, φόρον ἀππίου for
urbs Italiae, milliaria XLIII distans ab urbe Roma et
viam Appiam Act. XXVIII, 15.

Φόρος, ου, ὁ, tributum, (a *φέρω*, fero; affe
Quater in N. T. Luc. XX, 22. XXIII, 2. Rom. XIII,
pro מַס Judd. I, 28. מִנְדָּה Esr. IV, 20. (Diod. Sic. I
XXII, 7. 8. Aelian. V. H. II, 10. Herodian. VI, 2
156, 17. Xen. Symp. IV, 32.)

Φορτίζω, f. *ίσω*, (a *φόρτος* onus) ***onero***, *o*
dum impono [Anthol. gr. T. IV. p. 289. *Jacobs.*]
N. T. ad onus legum mosaicarum, quas auxerat ma
lesta praeceptorum copia doctorum iudaicorum super
duplici accus. [dici enim potest *φορτίζω φορτίον* on
et *φορτίζω τινά* onero aliquem cf. *Matthiae* §. 4
p. 772.] Luc. XI, 46. — b) *πεφορτισμένος*
oneratus Matth. XI, 28. Saepius non extat in N. T

Φορτίον, ου, τό, (demin. subst. *φόρτος*.
minutione huius voc. ad formam, non ad significati
tinente *Lobeck* ad Phryn. p. 211 sq. *Passow* II.
onus, Last, Ladung a) propr. et quidem de onere,
ratur navis Act. XXVII, 10. *μετὰ πολλῆς ζημίας οὐ*
φορτίου. (Siracid. XXI, 16. Aelian. V. H. IX, 14.
V, 35. Cebet. tab. c. 30. Artemid. I, 31. Dem. 156

Φραγέλλιον, ίου, τό, *flagellum*, vox originis latinae. Joh. II, 15.

Φραγελλόω, ῶ, f. ώσω, *flagello*, *flagris caedo*. Bis in N. T. sq. accus. Matth. XXVII, 26. Marc. XV, 15.

Φραγμός, οῦ, ὁ, (a φράσσω, sepio) 1) *sepes*, *sepimentum*, *Zaun* a) propr. Matth. XXI, 33. Marc. XII, 1. LXX pro גָּדֵר Num. XXII, 24. מְשׂוּכָה Jes. V, 5. (Artemid. II, 24. Xen. Venat. XI, 4.) — b) lex mosaica disiungens quippe Judaeos et gentiles comparatur φραγμῷ Eph. II, 14. — 2) *locus septus* = φράγμα Luc. XIV, 23.

Φράζω, f. άσω, (τινί τι dicendo aperio alicui aliquid Xen. Mem. I, 4. 15. IV, 2. 21.) *explico*, τινί τι, ita bis in N. T. Matth. XIII, 36 et XV, 15. (Cebet. tab. c. 33. Xen. Oecon. XVI, 8.)

Φράσσω, ττω, f. ξω, (obsepio, sepimento munio Xen. Cyr. II, 4. 25.) *obstruo*, στόμα, das Maul, den Rachen verstopfen a) propr. ἔφραξαν στόματα λεόντων Hebr. XI, 33. Herodian. VIII, 1. 15.) — b) metaph. pro: *ad silentium redigo* Rom. III, 19. 2 Cor. XI, 10. ἡ καύχησις αὕτη οὐ φραγήσεται εἰς ἐμέ. Vide de h. l. εἰς p. 434 med.

Φρέαρ, φρέατος, τό, *puteus*. Quinquies in N. T. Luc. XIV, 5. Joh. IV, 11. 12. Apoc. IX, 1. 2 ter. LXX pro בְּאֵר Gen. XVI, 14. בּוֹר 1 Sam. XIX, 22. (Diod. Sic. II, 1. Artemid. I, 27. Xen. Anab. IV, 5. 25.) De puteis orientis cf. *Winer* bibl. Realw. p. 123. —

Φρεναπατάω, ῶ, f. ήσω, (a φρήν et ἀπατάω decipio) *decipio*. Legitur tantum Gal. VI, 3. ἑαυτὸν φρεναπατᾷ.

Φρεναπάτης, ου, ὁ, (a φρήν et ἀπατάω decipio) *defraudator*. Extat tantum Tit. I, 10. (Etymol. Magn. I 1, 3.)

Φρήν, ενός, ἡ, (praecordia) *mens*. Bis in N. T. 1 Cor. XIV, 20 bis. De horum locorum dat. vid. ad φιλόστοργος mota. (Diod. Sic. IV, 11. Herodian. III, 11. 7. Dem. 780, 21.)

Φρίσσω, ττω, f. ξω, (rigeo, die Haare stehen mir zu Berge Hesiod. Scut. 391.) *horreo*, *perhorresco*. Semel in N. T. Jacob. II, 19. τὰ δαιμόνια — φρίσσουσι. (Plut. de liberor. educ. c. 12. Mor. I. p. 18. ed. *Tauchn.* Dem. 332, 11.)

Φρονέω, ῶ, f. ήσω, 1) *sentio* i. e. *statuo*, a) sq. accus. Act. XXVIII, 27. Rom. XII, 3. 1 Cor. IV, 6. Gal. V, 11. Phil. III, 15 bis. (Polyb. II, 7. 3. Philostr. vit. Soph. I. c. 15. Xen. Cyr. IV, 6. 3.) — addito ὑπέρ τινος, *de aliquo* Phil. I, 7. — addito ἐν c. dat. = *in animo alicuius* Phil. II, 5. Vide ad h. l. sub ἐν p. 513 observata. — b) indicatur modus, quo statuitur aa) per adverb. 1 Cor. XIII, 11. — bb) per εἰς sq. inf. c. art., ut εἰς τὸ σωφρονεῖν = *modeste* Rom. XII, 3. Vide εἰς p. 431. — 2) *sentio* i. e. *animatus sum*, τὸ αὐτό,

VIII, 6. 13. Herodot. II, 102.) — *τὰ ὑψηλὰ φρον*
spirare Rom. XII, 16. (*μέγα* Xen. Cyr. IV, 6. 3.) —
deo rei. operam do rei τὰ ἐπίγεια Phil. III, 19. *τὰ*
III, 2. *ὑπέρ τινος*, *für Jemanden sorgen* Phil. I
ἡμέραν φρονεῖν i. e. *diem observare* Rom. XIV, 6
X, 20.) Saepius non extat in N. T.

Φρόνημα, τος, τό, (a *φρονέω*) *quod quis*
statuit, studium, sensus. Quater in N. T. Rom. V
v. 7. 27. (Polyb. V, 83. 5. V, 93. 3. Aelian. V.
Dem. 246, 1.)

Φρόνησις, εως, ἡ, (a *φρονέω*) 1) *sensus a*
I, 17. — (Diod. Sic. XX, 12.) — 2) *intelligentia,*
Eph. I, 8. *ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει.* LXX
1 Regg. III, 28. שֵׂכֶל Job. XVII, 4. בִּינָה Prov. I,
Prov. III, 13. דַּעַת Ps. XIV, 5. (Jos. Arch. VIII, 7
Mem. I, 2. 10.)

Φρόνιμος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a *φρήν*) *sa*
telligens Matth. VII, 24. X, 16. XXIV, 45. XXV, 2
Luc. XII, 42. — comparativus *φρονιμώτερος* XVI, 8.
XI 25. 1 Cor. IV, 10. X, 15. 2 Cor. XI, 19. — *πα*
φρόνιμοι i. e. *qui sibi ipsis sapere videntur* Ro
XII, 16. LXX pro נָבוֹן Prov. XIV, 16. מֵבִין Prov.
חָכָם 1 Regg. III, 12. (Cebet. tab. c. 3. Xen. Mem.
Saepius non reperitur in N. T.

Φρονίμως, adv. (sapienter Xen. Ages. I, 1
denter, callide. Extat tantum Luc. XVI, 8.
ἐποίησεν.

Φρονιμώτερος, vid. *φρόνιμος.*

Φροντίζω, f. *ισω, curam gero rei, operam*
sq. genit. Legitur tantum in N. T. Tit. III, 8. —

XVII, 4. 6. Herodian. III, 6. 23. Xen. Cyr. I, 2. 12.) — b) *συγκεκλεισμένον φρουρῶ τινά inclusum custodio aliquem* *ὑπό τινα* i. e. ita, *ut subiectus sit alicui* metaph. pro: *subiectum teneo aliquem alicui* Gal. III, 23. — c) *τὴν καρδίαν ἐν τινι* =*servo animum in necessitudine c. aliquo* Phil. IV, 7. Vide *ἐν* p. 535. — 2) *asservo aliquem εἴς τι alicui rei* 1 Petr. I, 5. *τοὺς — φρουρουμένους — εἰς σωτηρίαν.*

Φρυάσσω, ττω, f. *ξω, ferocio,* de tumultuantibus semel n N. T. Act. IV, 25. *ἱνατί ἐφρύαξαν ἔθνη.* Verba Psalmi I, 1. (*φρυάσσομαι* de equis ferocientibus Callim. in lavacr. 'allad. v. 2. de hominibus sese efferentibus 2 Macc. VII, 34. Macc. II, 2. Diod. Sic. IV, 74.) Abesse a Graecorum usu uius verbi activum, neque nisi medium in usu esse, auctor st *Passow* II. p. 1033. —

Φρύγανον, ου, τό, (a *φρύγω,* torrefacio) *sarmentum, irgultum aridum.* Extat tantum Act. XXVIII, 3. (Theophr. I. Pl. I, 5. 15. 16. Herodian. VIII, 4. 11. Xen. Cyr. V, 2. 15.)

Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia, regio Asiae minoris, versus eptentrionem Galatiam, in meridie Lycaoniam et Pisidiam, d occasum agrum troianum, versus orientem Cappadociam abens et cuius una pars Phrygiae maioris, altera minoris omine venit. Urbes huius provinciae in N. T. memoratae unt Laodicea, Hierapolis, Colossae. Act. II, 10. XVI, 6. XVIII, 23.

Φύγελλος, ου, ὁ, Phygellus, nomen proprium viri 2 Tim. I, 15.

Φυγή, ῆς, ἡ, (a *φεύγω*) *fuga,* bis in N. T. Matth. XXIV, 20. Marc. XIII, 18. — LXX pro מְנוּסָה Jes. LII, 12. מָנוֹס Jer. XXV, 35. (Diod. Sic. XX, 12. Arrian. exp. Alex. M. V, 24. Xen. Cyr. IV, 2. 28.)

Φυλακή, ῆς, ἡ, custodia i. e. a) *excubiae, φυλάσσειν φυλακάς excubias agere* Luc. II, 8. Ita LXX pro שָׁמַר מִשְׁמֶרֶת Num. I, 53. III, 7. (Arrian. exp. Alex. M. IV, 16. 1 et 7. Xen. Mem. III, 6. 11. IV, 7. 4. *φυλακὰς φυλάττειν* Xen. Anab. I, 6. 10. Cyr. VIII, 6. 14.) cf. de nomine coniugato post verb. cognatum sub *διατίθεμαι, μαρτυρέω* adnotata. — b) *custodes, excubitores.* Act. XII, 10. *διελθόντες δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν.* (Dionys. Hal. Ant. I, 86. Dem. 622, 7. Xen. Cyr. I, 6. 43. III, 3. 33. *custodia* Florus IV, c. 11. nos: die Wache in formula; *die Wache holen.*) — c) *custodia* i. e. *carcer* aa) universe Matth. V, 25. XIV, 3. 10. XVIII, 30. XXV, 36. 39. 43. 44. Marc. VI, 17. 28. Luc. III, 20. XII, 58. XXI, 12. XXII, 23. XXIII, 19. 25. Joh. III, 24. Act. V, 19. 22. 25. VIII, 3. XII, 4. 5. 6. 17. XVI, 23. 24. 27. 37. 40. XXII, 4.

XXVI, 10. 2 Cor. VI, 5. XI, 23. Hebr. XI, 36. Apoc. XVIII, 2. — LXX pro נִשְׁמָר Gen. XL, 3. XLII, 17. מַטָּרָה Nehem. III, 25. בֵּית כֶּלֶא 1 Regg. XXII, 27. (Diod. Sic. IV, 46. Arrian. diss. epict. I, c. 29. de corpore animi carcere Artemid. III, 10. custudia pro: carcer Cornel. Nep. vit. Eumen. c. 11.) — bb) de tartaro, in quo velut in carcere detineri putabantur diaboli, mali genii, item impii 1 Petr. III, 19. Apoc. XX, 7. — — 2) *vigilia* i. e. pars noctis, qua excubiae agebantur. Uti Graeci, ita Hebraei antiquiores noctem diviserunt in tres partes vel vigilias hebr. אַשְׁמֹרֶת אַשְׁמֻרָה, cf. *Sturz* Lex. Xenoph. sub φυλακή et *Winer* bibl. Realw. p. 470. sed ex quo Romanorum imperio subiecta erat Palaestina, Judaei cum Romanis noctem diviserunt in vigilias quatuor, quarum nomina supra notavimus sub ἀλεκτοροφωνία. — Matth. XIV, 25. XXIV, 43. de horum locorum dat. vid. *Matthiae* §. 406, a. p. 742. *Buttm.* §. 120. 3. 4. Luc. XII, 38. cf. ad h. l. ἐν p. 535 sq. et de Marc. VI, 48. περί p. 297. — (Arrian. exped. Alex. M. V, 24. 2. Polyaen. II, 35. Diod. Sic. XVIII, 40. Joseph. Arch. V, 6. 5. Xen. Anab. IV, 1. 5. Herodot. IX, 51.) Saepius non reperitur in N. T.

Φυλακίζω, f. ίσω, *custodiae trado, in carcerem coniicio.* Extat tantum Act. XXII, 19. — (Sapient. XVIII, 4.)

Φυλακτήρια, ίων, τά, (a φυλακτήριον munimentum extra castra vel urbem, in quo locatur praesidium; deinde metaph. praesidium i. e. Schutzmittel, Verwahrungsmittel, it. Amuletum Dem. 71, 24.) i. q. טוֹטָפוֹת et apud scriptores V. T. seriores תְּפִלִּין i. e. *laminae vel schedae membranaceae, quibus inscriptae erant variae legis mos. sententiae,* ut Exod. XIII, 1—10. 11—16. Deut. VI, 4—9. XV, 13—21. *et quas theca* [קְצִיצוֹת] *insertas Judaei fronte et brachio sinistro aptare solebant ex lege* Deut. VI, 8. φυλακτήρια appellabantur a Judaeis, quod inesse his ligamentis precatoriis vim ad avertenda quaevis mala opinabantur. Semel in N. T. Matth. XXIII, 5. Dilatando i. e.. latiora faciendo ista φυλακτήρια legis observantiores et studiosiores videri volebant Pharisaei.

Φύλαξ, ακος, ὁ, (a φυλάσσω) *custos.* Ter in N. T. Act. V, 23. XII, 6. 19. LXX pro שֹׁמֵר Gen. IV, 9. (Diod. Sic. XIX, 5. Herodian. III, 3. 12. Dem. 682, 25. Xen. Mem. II, 1. 32.)

Φυλάσσω, ττω, f. ξω, (vigilo, non dormio Hom. Od. XX, 53.) 1) *custodio* A) intrans. *ich wache*, ita φυλάσσειν φυλακήν Luc. II, 8. de h. l. ἐπί c. accus. vid. ἐπί p. 587. — (Xen. Anab. II, 6. 10.) — B) transit. i. e. *bewachen, observo aliquem, ne elabatur* vel *ne detrimenti quid capiat* AA) proprie a) sq. accus. pers. Luc. VIII, 29. Act. XII, 4. XXVIII, 16. — (Herodian. I, 17. 3. Dem. 688, 15. Xen. Cyr.

IV, 2. 40.) — additur ἐν c. dat. loci Act. XXIII, 35. — b) sq. accus. rei Luc. XI, 21. Act. XXII, 20. (Herodian. IV, 6. 9. Aelian. V. H. II, 4. Dem. 25, 23. Xen. Ages. IV, 1.) — BB) *tueor, salvum et incolumem servo aliquem* vel *aliquid* a) universe aa) sq. accus. rei, ut τὴν παραθήκην 1 Tim. VI, 20. 2 Tim. I, 14. (Dem. 16, 3.) — additur εἰς c. accus. temporis 2 Tim. I, 12. (Aelian. V. H. IX, 21.) — vel εἰς ζωήν Joh. XII, 25. — bb) sq. accus. pers. Joh. XVII, 12. 2 Petr. II, 5. — accusativo obiecti additur accus. praedicati Jud. v. 24. — additur ἀπό τινος = *tutum praesto aliquem ab aliqua re* vel *persona* 2 Thess. III, 3. — (Xen. Cyr. I, 4. 7.) — b) de personis caventibus sibi ab aliqua re aa) ἐμαυτὸν ἀπό τινος = *caveo mihi ab aliqua re* 1 Joh. V, 21. — (φύλαττε σαυτόν Epict. Enchirid. c. 34.) — bb) med. φυλάσσομαι α) sq. accus. rei i. e. *hinsichtlich einer Sache* [cf. *Matthiae* §. 425. p. 784.] Act. XXI, 25. XXII, 4. 15. — (Herodian. III, 5. 9. Diod. Sic. XX, 26. Xen. Mem. II, 2. 14.) — β) sq. ἀπό τινος Luc. XII, 15. — (Sirac. XII, 11. Xen. Cyr. II, 3. 9.) Vide ἀπό p. 116. — γ) sq. ἵνα μή 2 Petr. III, 17. (sq. ὅπως μή Xen. Mem. I, 2. 37. sq. μή Epictet. Enchir. c. 34.) —

2) metaph. *observo, morem gero alicui, obsequor*, sq. accus. rei Luc. XI, 28. Act. VII, 53. XVI, 4. XXIV, 24. Rom. II, 26. Gal. VI, 13. 1 Tim. V, 21. — LXX pro נָצַר Ps. CV, 45. Prov. VI, 20. — (Sirac. XXI, 11. Aelian. V. H. II, 31. Herodian. I, 7. 12. Xen. H. G. I, 7. 10. Herodot. I, 165.) — med. φυλάσσομαί τι = *mihi ut consulam* vel *mihi ne desim, obsequor rei* Matth. XIX, 20. Marc. X, 20. Luc. XVIII, 21. — Cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 602. — Saepius non legitur in N. T.

Φυλή, ῆς, ἡ, (a φῦλον, φύω) 1) *tribus*, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ ἰσραήλ Matth. XIX, 28 et Luc. XXII, 30. — πᾶσαι φυλαὶ τῆς γῆς Matth. XXIV, 30. Apoc. I, 7. — Luc. II, 36. Act. XIII, 21. Rom. XI, 1. Phil. III, 5. Hebr. VII, 13. 14. Jac. I, 1. Apoc. V, 5. VII, 4—8. XXI, 12. LXX ita pro מִשְׁפָּחָה Num. XXXIII, 54. (Xen. Mem. III, 4. 5.) — 2) *gens, natio*, ita iunct. c. γλῶσσα, ἔθνος, λαός [vid. γλῶσσα, ἔθνος] [Matth. XXIV, 30.] Apoc. V, 5. 9. VII, 9. XI, 9. XIII, 7. XIV, 6. — LXX ita pro מִשְׁפָּחָה Ezech. XX, 32. (Hesiod. scut. Hercul. 162.) — Saepius non reperitur in N. T.

Φύλλον, ου, τό, (a φύω) *folium*. Quinquies in N. T. Matth. XXI, 19. XXIV, 32. Marc. XI, 13. XIII, 18. Apoc. XXII, 2. LXX pro עָלֶה Gen. III, 7. (Sirac. VI, 3. Diod. Sic. II, 49. Aelian. V. H. IV, 17. Dem. 615, 10.)

Φύραμα, τος, τό, (a φυράω vel φύρω misceo Xen. H. G. VII, 2. 22. Diod. Sic. I, 84.) *quod subigendo miscetur, massa*, de massa argillacea Rom. IX, 21. — De massa fari-

nacea in locutione proverb. μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ 1 Cor. V, 6 et Gal. V, 9. Sensus: *pauci prave et perperam docentes possunt omnem coetum corrumpere.* — Rom. XI, 16. 1 Cor. V, 7. LXX pro בָּצֵק Exod. XII, 34. עֲרִיסוֹת Num. XV, 19. 21. (Marc. Anton. VI, 68.)

Φυσικός, ή, όν, (a φύσις) *naturalis* i. e. *naturae conveniens*, a) universe Rom. I, 26 bis. — (Diod. Sic. III, 61. Herodian. VI, 1. 14.) — b) de animalibus instinctum naturae sequentibus 2 Petr. II, 12. ὡς ἄλογα ζῶα φυσικά. Saepius non legitur in N. T.

Φυσικῶς, adv. *natura, von Natur.* Semel in N. T. Jud. v. 10. ὅσα φυσικῶς [i. e. natura vel instinctu duce] ἐπίστανται. (Diod. Sic. XX, 55. Diog. Laërt. X, 137.)

Φυσιόω, ῶ, f. ώσω, (anhelo Hom. Iliad. XVI, 506.) *inflo* [propr. Anthol. gr. T. IV. p. 177. ed. *Jacobs.*] metaph. *effero, superbum reddo*, med. **φυσιοῦμαι,** a. 1. p. item perf. pass. signif. media [vid. sub προςκολλάω observata] *intumesco*, metaph. *superbio.* Septies in N. T. 1 Cor. IV, 6. 18. 19. V, 2. VIII, 1. XIII, 4. Col. II, 18. (ita φυσάω Dem. 169, 23. Xen. Mem. I, 2. 25. Marc. Anton. III, 25.)

Φύσις, εως, ἡ, (vis genitrix, a φύω gigno 1) *natura* i. e. *ordo naturae, Natureinrichtung*, hinc ὁ **κατὰ φύσιν** *naturalis, naturgemäss*, vid. κατά p. 804. ὁ **παρὰ φύσιν** *naturae contrarius, naturwidrig*, vid. παρά p. 246. — Rom. I, 26. XI, 21. 24. (Athen. XIII. p. 605. Philo Legg. Spec. T. II. p. 306. 17. Xen. Hieron. I, 22.) — b) *indoles, natura rei, proprietas nativa* aa) universe Gal. IV, 8. ἐδουλεύσατε τοῖς μὴ φύσει [φύσει i. e. *si naturam et indolem spectaveris* vid. sub φιλόστοργος monita] οὖσι θεοῖς. 2 Petr. I, 4. θείας κοινωνοὶ φύσεως. (Cebet. Tab. c. 7 et 31. Aelian. V. H. II, 13. VIII, 11. Xen. Oecon. XVI, 2.) — bb) de indole hominis α) ratione habita *sensus recti et boni, qui est in aliquo* Eph. II, 3. τέκνα φύσει ὀργῆς. Rom. II, 14. φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῇ. (Dem. 717, 24.) — β) relate ad sensum honesti et turpis, quo docemur, non esse temere recedendum ab iis, quae apud nostrates honesta et turpia, decora et indecora habentur, *das dem Menschen natürliche Schicklichkeitsgefühl* 1 Cor. XI, 14. αὐτὴ ἡ φύσις διδάσκει ὑμᾶς, ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾷ [scilicet apud Graecos] ἀτιμία αὐτῷ ἐστι; Tenenda sunt ad h. l. quae leguntur Plut. quaest. rom. c. 14. Mor. I. p. 244. ed. *Tauchn.* καὶ γὰρ παρ' Ἕλλησιν, ὅταν δυστυχία τις γένηται, κείρονται μὲν αἱ γυναῖκες, κομῶσι δὲ οἱ ἄνδρες· ὅτι τοῖς μὲν τὸ κείρεσθαι, ταῖς δὲ τὸ κομᾷν συνηθές ἐστιν. Herodot. I, c. 82. Ἀργεῖοι μὲν νῦν ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου κατακειράμενοι τὰς κεφαλὰς, πρότερον ἐπανάγκες κομῶντες, ἐποιήσαντο νόμον τε καὶ κατάρην,

μὴ πρότερον θρέψειν κόμην Ἀργείων μηδένα μηδὲ τὰς γυναῖκας σφι χρυσοφορήσειν πρὶν ἂν Θυρέας ἀνασώσωνται. Λακεδαιμόνιοι δὲ τὰ ἐναντία τούτων ἔθεντο νόμον, οὐ γὰρ κομῶντες πρὸ τούτου, ἀπὸ τούτου κομᾷν. Adde verba Phocylidis v. 199—201. Μὴ μὲν ἐπ' ἄρσενι παιδὶ τρέφειν χαίτην πλοκαμίδος, Μὴ κορυφὴν πλέξῃς. μήθ' ἄμματα λοξὰ κορύμβων, Ἄρσεσιν οὐκ ἐπέοικε κόμη, χλιδαὶ δὲ γυναιξί. — Sermo enim est h. l. non de eo, quod circa capillum apud Hebraeos, sed de illo, quod in hac re honestum et decorum iudicabatur apud Graecos. — 2) *nativitas, generatio*, dat. φύσει *nativitatem si spectaveris* = *natalibus* Gal. II, 15. — Rom. II, 27. (Polyb. III, 9. 6. Lucian. de merced. conduct. §. 24. Plat. Menex. p. 198. ed. *Tauchn.* φύσει μὲν βάρβαροι ὄντες, νόμῳ δὲ ἕλληνες.) — 3) *natura* i. e. *res creata, creatura, Wesen, Geschöpf*, sq. genit. rei = *e genere*, ut πᾶσα γὰρ — ἐναλίων Jac. III, 7. δαμάζεται — τῇ ἀνθρωπίνῃ i. e. *nunc domatur* [vel *domari potest*] *et olim domata est* [vel *ut olim domari potuit*] *ope naturae humanae* Jac. III, 7. Cf. *Matthiae* §. 396. p. 723. *Winer* II. p. 71. — Alii: domatur — *a natura humana*. Cf. *Matthiae* §. 398. p. 727. *Buttm.* §. 121. *Winer* p. 85. coll. tamen eodem II. p. 67. alii denique: domatur — *in commodum naturae humanae*. Cf. quae habet de voc. φύσις in circumscribendis virtutibus et vitiis natura sua personae vel rei alicui convenientibus *Matthiae* §. 430. p. 799. — (Soph. Ant. v. 346. Oedip. R. v. 869. Plat. Phileb. p. 83. ed. *Stallbaum.*) — Saepius non reperitur in N. T.

Φυσίωσις, εως, ἡ, (a φυσιόω quod v.) *inflatio*, metaph. *elatio animi, iactatio*. Semel in N. T. 2 Cor. XII, 20.

Φυτεία, ας, ἡ, (plantatio Diod. Sic. III, 62. Aelian. V. H. III, 40.) *planta* i. q. φύτευμα. Extat tantum Matth. XV, 13. πᾶσα φυτεία, ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου. Sens. *omnis doctrina non a patre meo profecta*.

Φυτεύω, f. εύσω, (a φυτόν) *planto* a) propr. aa) sq. accus. Matth. XXI, 33. Marc. XII, 1. Luc. XX, 9. 1 Cor. IX, 7. (Dem. 1275, 9. Xen. Oec. XIX, 12.) — addito ἐν c. dat. loci Luc. XIII, 6. XVII, 6. (Xen. Oec. XX, 3.) — bb) absolute Luc. XVII, 28. (Xen. Mem. II, 1. 13.) — LXX pro נָטַע Gen. IX, 20. שָׁתַל Ps. I, 3. — b) trop. Matth. XV, 13. de quo loco v. φυτεία. — 1 Cor. III, 6. 7. 8. Paulus se quatenus primus religionis christianae notitia imbuit Corinthios, comparat φυτεύοντι, Apollonium contra, institutionem Pauli continuantem et augentem, ποτίζοντι, Deum denique, utriusque operae incrementa dantem αὐξάνοντι confert.

Φύω, 1) *gigno* et a. 2. pass. ἔφυην *nascor, enascor, enatus sum* Luc. VIII, 6. 8. — (Diod. Sic. I, 10. Xen. Cyr.

VIII, 7. 25. aor. 2. p. ἔφυν Xen. Mem. II, 3. 4.) De a. 2. p. ἐφύην serioribus Graecis [ita Schol. Apollonii Rhod. II, 354. ἐξ ἧς sc. χολῆς φυῆναι τὸ καλούμενον ἀκόνιτον φάρμακον. Excitavit haec verba nuperrime *Meinecke* in Commentat. de Euphorione Chalcidensi p. 79.] proprio cf. *Buttm.* §. 101. gram. max. Vol. II. §. 114. p. 253. *Matthiae* §. 254. p. 496.— 2) intransitive: *enascor, propullulo* Hebr. XII, 15. ῥίζα ἄνω φύουσα; desumta sunt haec verba e Deuteron. XXIX, 18. ubi LXX φύω pro פָּרָה; pro eodem iidem habent φύομαι Ezech. XXXVII, 8.

Φωλεός, οῦ, ὁ, *fovea*, maxime ferarum, *lustrum*. Bis in N. T. Matth. VIII, 20 et Luc. IX, 58. αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι. (Aelian. Hist. Anim. VI, 3. Pausan. VIII, 16. Apollod. Bibl. I, 9. 11.)

Φωνέω, ῶ, f. ήσω, 1) *vocem tollo, voco,* a) de gallo, ubi Lat.: *cano*, nos: *krähen*, Matth. XXVI, 34. 74. 75. Marc. XIV, 30. 68. 72. Luc. XXII, 34. 60. 61. Joh. XIII, 38. XVIII, 27.— b) de personis: *clamo, vocem tollo* aa) universe Luc. VIII, 8. 54. XVI, 24.—LXX pro קְרָא Dan. IV, 11. (φωνεῖν ταῖς σάλπιγξι 1 Macc. IX, 12. de homine, qui, postquam diu tacuerat, vocem edit Xen. Symp. III, 13.)— bb) additis κραυγῇ vel φωνῇ μεγάλῃ cf. *Matthiae* §. 408, not. p. 745. et sub βοάω observata] Luc. XXIII, 46. Act. XVI, 28. Apoc. XIV, 18. — — 2) transit. *alloquor, compello* a) sq. accus. Matth. XX. 32. XXVII, 47. Marc. III, 31. IX, 35. X, 49 ter. Luc. XVI, 2. — additur ἐκ c. genit. loci pro: *compello aliquem* et exire iubeo e loco aliquo Joh. XII, 17. — b) = καλέω, *voco* aa) universe α) sq. accus. Joh. IV, 16. XIX, 18. 24. Act. IX, 41. X, 7. — (πρός τινα Tob. V, 8. — β) τινά τινι i. e. *Einen für Jemanden* [ut nos: ruft mir einmal den und den] Luc. XIX, 15. — Alii poni h. l. dicunt τινί pro: πρός τινα. Cf. *Winer* p. 85. II. p. 67. *Fritzsche* coniectan. p. 42. *Matthiae* §. 401. p. 733. coll. *Bornem.* in *Rosenm.* Rep. II. p. 253. — bb) de invitantibus Luc. XIV, 12. Saepius non extat in N. T.

Φωνή, ῆς, ἡ, 1) *sonus, sonitus* a) universe, ut instrumentorum musicorum Matth. XXIV, 31. 1 Cor. XIV, 7. 8. aquarum Apoc. I, 15. XIV, 2. XIX, 6. venti Joh. III, 8. Act. II, 6 coll. v. 2. curruum Apoc. IX, 9. alarum IX, 9. tonitruum VI, 1. X, 3. XIV, 2. XIX, 6. ubi alias φωναὶ καὶ βρονταί IV, 5. VIII, 5. XI, 19. XVI, 18. — molae XVIII, 22. turbae vel multitudinis XIX, 1. 6. salutationis Luc. I, 44. ῥημάτων Hebr. XII, 19. — (Sirac. XLIII, 17. Xen. Mem. I, 4. 6.) — b) *clamor* Matth. II, 18. Marc. XV, 37. Luc. XXIII, 23. Act. XIX, 34. (Xen. Cyr. I, 2. 3.) —

2) *vox, die Stimme* A) propr. AA) ubi agitur de animalibus, ut de equis Apoc. IX, 9. — BB) ubi de hominibus

agitur a) universe, ut in formulis φωνῇ μεγάλῃ, ἐν φωνῇ μεγάλῃ, ἐν ἰσχυρᾷ φωνῇ vel μετὰ φωνῆς μεγάλης, iunctis c. vv. αἰνεῖν, ἀναβοᾶν, ἀνακράζειν, ἀναφωνεῖν, βοᾶν, δοξάζειν, εἰπεῖν, κηρύσσειν, κράζειν, κραυγάζειν, λέγειν, φάναι, φωνεῖν, Matth. XXVII, 46. 50. Marc. I, 26. V, 7. XV, 34. Luc. I, 42. IV, 33. VIII, 28. XIX, 37. XXIII, 46. Joh. XI, 43. Act. VII, 57. 60. VIII, 7. XIV, 10. XVI, 28. XXVI, 24. Apoc. V, 12. VI, 10. VII, 2. 10. VIII, 13. X, 3. XIX, 17. (Theophr. char. 13 vel 6. Xen. Cyr. III, 3. 58.) — Apoc. V, 2. XIV, 7. 15. XVIII, 2. — Luc. XVII, 15. — αἴρειν φωνήν, ἐπαίρειν φωνήν Luc. XI, 27. XVII, 13. Act. II, 14. IV, 24. XIV, 11. XXII, 22. — b) ubi vox loquentis audiri vel respondere dicitur, ut γίνεται φωνή Luc. IX, 36. Joh. XII, 30. Apoc. XI, 15. — addito πρός τινα scil. λέγουσα Act. X, 13. 15. — φέρεται φωνῇ τινι i. e. *in honorem alicuius* 2 Petr. I, 17. — γίνεται φωνή, item ἔρχεται vel ἐξέρχεται φωνή sq. ἐκ c. genit. loci Marc. I, 11. IX, 7. Luc. III, 22. IX, 35. Joh. XII, 28. — Matth. III, 17. XVII, 5. XIX, 5. — sq. ἀπό c. genit. loci Apoc. XVI, 17. — ἀκούω φωνήν vel φωνῆς Act. IX, 4. 7. XI, 7. XXII, 7. XXVI, 14. Apoc. I, 10. IV, 1. V, 6. [7.] XIV, 2 bis. — addito ἐκ c. gen. loci 2 Petr. I, 18. Apoc. IX, 13. X, 4. 8. XI, 12. XIV, 13. XVI, 1. XVIII, 4. XXI, 3. — Act. XI, 9. — ἐκ τοῦ στόματος Act. XXII, 14. — Apoc. I, 12. ἐπέστρεψα — τὴν φωνήν pro: βλέπων ἐπέστρεψα ἐπὶ τὴν φωνήν *ich wande mich mit dem Gesichte nach der Stimme* i. e. *nach dem Orte hin, woher die Stimme ertönte.* (ἐπεστράφη πρὸς τὴν φωνήν Aesop. f. 37.) cf. *Matthiae* §. 402, not. 1, p. 734 sq. — c) sq. genit. pers. Matth. III, 3. XII, 19. Marc. I, 3. Luc. III, 4. Joh. III, 29. V, 25. 28. — v. 37. vide de h. l. ad voc. ὁράω p. 176 monita. — X, 3. 4. 5. Act. XII, 14. — v. 22. θεοῦ — ἀνθρώπου = *Deum, non hominem, loquentem audimus.* — XXII, 9. 1 Thess. IV, 16. Hebr. III, 7. 15. IV, 7. XII, 26. 2 Petr. II, 16. Apoc. III, 20. V, 11. X, 7. XIV, 2. XVIII, 22. 23. (Diod. Sic. XVI, 79. Polyb. XV, 29. 11. Xen. Mem. I, 4. 12.) — — d) ad vocem referuntur, quae pertinent ad hominem, voce utentem, vel praecipientem aliquid, ut ἀκούω τῆς φωνῆς τινος = *obedio alicui* Joh. X, 16. 27. XVIII, 37. — ἀλλάσσω τὴν φωνήν μου *muto vocem meam* pro: *verbis lenibus ante usus oratione severa nunc utor* [cf. nostratium: aus einem andern Tone reden] Gal. IV, 20. (τῇ φωνῇ τραχύς Xen. Anab. II, 6. 9. τὴν φωνὴν πρᾳοτέραν ποιοῦνται Xen. Symp. I, 10.) — — BB) metonym. pro: *verba ore prolata* = *sermo*, *effatum*, ut ἀναγινώσκειν τὰς φωνάς τινος Act. XIII, 27. — VII, 31. XXIV, 21. (Diod. Sic. XX, 30. Aelian. V. H. IV, 8. Xen. Anab. VII, 7. 46. —

3) *sermo* i. e. *lingua, die Sprache*, τοσαῦτα — γένη φωνῶν ἐστιν ἐν κόσμῳ 1 Cor. XIV, 10. 11. LXX pro דָּבָר Gen.

XI, 1. (Aelian. V. H. XII, 48. Cebet. tab. c. 33. Herodian. V, 3. 8. Dem. 1424, 1. Xen. Anab. I, 4. 6.) — Saepius non reperitur in N. T.

Φῶς, φωτός, τό, 1) *lux, das Licht* a) proprie aa) universe Eph. V, 13. Vide de h. l. sub φανερόω adnotata — Matth. XVII, 5. *νεφέλη φωτός* i. e. *νεφέλη φωτεινή*. cf. *Winer* p. 92. *Herm.* ad Vig. p. 880. 887. 890. *Matthiae* §. 430, 5. p. 796 sq. §. 316, f. p. 623. *Fischer* ad Weller. T. III. P. I. p. 293. *Gesen.* p. 643, 1. *Ewald* p. 572. — LXX ita et hebr. אוֹר Gen. I, 3. (Diod. Sic. III, 68. Xen. Mem. IV, 3. 3.) — bb) de luce, quae spargitur a corpore lucido Matth. XVII, 2. *τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς.* Luc. VIII, 16. Act. XII, 7. 2 Cor. IV, 6. Apoc. XVIII, 23. XXI, 24. XXII, 5. (Diod. Sic. III, 47. Xen. Symp. VII, 4.) — c) *lux diei*, τὸ — *ἐν αὐτῷ* = *an und um ihn* Joh. XI, 11. Vide *ἐν* p. 517. — *ἔρχομαι πρὸς τὸ φῶς* = *in hominum conspectum venio* Joh. III, 21. *μισεῖν τὸ φῶς* = *fugere hominum conspectum* v. 20. — *ἐν φωτί* item *ἐν τῷ φωτί* = *palam* Matth. X, 27. Luc. XII, 3. (Xen. Ages. IX, 1.) —

2) *lux* i. e. *corpus lucem spargens* [cf. φάος *Passow* II. p. 987.] a) propr. aa) de igne, Marc. XIV, 54. Luc. XXII, 56. (1 Macc. XII, 29. Xen. Cyr. VII, 5. 27.) — bb) de face vel lampade Act. XVI, 29. (Xen. H. G. V, 1. 8.) — cc) de fulmine α) absolute Act. XXII, 9. 11. XXVI, 13. — β) addito *ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ* Act. IX, 3. *ἐκ τοῦ οὐρανοῦ* XXII, 6. — dd) de sole Joh. XI, 9. *τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει* (Dem. 1396, 5.) — ee) de sole et sideribus vel luminibus coelestibus Jac. I, 17. *πᾶν δώρημα — καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων* — ff) de luce, qua circumfusum numen credebatur apud Veteres 1 Tim. VI, 16. ubi Deus dicitur *φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον*. Cf. Plutarch. Vit. Periclis c. 39. „*οὐχ ὥσπερ οἱ ποιηταὶ συνταράττοντες ἡμᾶς ἀμαθεστάταις δόξαις, ἁλίσκονται τοῖς αὑτῶν ποιήμασι, τὸν μὲν τόπον, ἐν ᾧ τοὺς θεοὺς κατοικεῖν λέγουσιν, ἀσφαλὲς ἕδος καὶ ἀσάλευτον καλοῦντες, οὐ πνεύμασιν, οὐ νέφεσι χρώμενον, ἀλλ' αἰθρίᾳ μαλακῇ καὶ φωτὶ καθαρῷ τὸν ἅπαντα χρόνον ὁμαλῶς περιλαμπόμενον ὡς τοιαύτης τῷ μακαρίῳ καὶ ἀθανάτῳ διαγωγῆς μάλιστα πρεπούσης.*“ coll. Ps. CIV, 2. — b) trop. aa) *τὸ φῶς τὸ ἐν ἀνθρώπῳ.* i. e. *mens* Matth. VI, 23 et Luc. XI, 35. — bb) lumini magno comparatur, qui cognitionem salutarem et felicitatem spargit Matth. IV, 16. coll. Jes. IX, 2 et ad h. l. *Gesen.* —

3) metaph. *mentem collustrans, doctrina mentes humanas meliore cognitione collustrans*, ita ut rectius statuant, meliora probent et sequantur, item laetiorem spem alant a) propr. ut in verbis: *υἱοί* vel *τέκνα τοῦ φωτός melioris doctrinae luce*

collustrati Luc. XVI, 8. Joh. XII, 36. 1 Thess. V, 5. Eph. V, 8. — Joh. V, 35. VIII, 12. IX, 5. XII, 35. Act. XXVI, 18. Rom. XIII, 12. 2 Cor. VI, 14. Eph. V, 19. Ita LXX et hebr. אוֹר Jes. II, 5. — b) metonym. aa) *auctor doctrinae mentes collustrantis, doctor* Matth. V, 14. Luc. II, 31. coll. Act. XIII, 46. — Joh. I, 4. 5. 7—9. 11. III, 19. VIII, 12. XII, [35. 36.] 46. Rom. II, 19. Ita LXX אוֹר Jes. XLII, 6. — bb) *cognitio melior* Matth. V, 16. Joh. III, 19. 1 Petr. II, 9. 1 Joh. II, 8—10. — cc) pro: πεφωτισμένος Eph. V, 8. φῶς ἐστε. Col. I, 12.

4) ex adiunct. *sanctitas, mentis puritas* 2 Cor. XI, 14. ὁ σατανᾶς μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός. 1 Joh. I, 7.— ὁ Θεὸς φῶς ἐστι. v. 5. i. e. *Gott ist Licht* i. e. *Gott und Licht sind gleichsam synonyme Begriffe*, quibus verbis describitur summa Dei sanctitas. Cf. *Lücke* III. p. 93. —

5) ut φάος et hebr. אוֹר: *laeta conditio, felicitas* Act. XXVI, 23. Ita LXX et hebr. אוֹר Ps. XXXVI, 10. Jes. LVIII, 8. LX, 1. (Ita φάος de salute Hom. Iliad. XVI, 95. Anthol. gr. T. I. p. 63. ed. *Jacobs*. Aeschyl. in Pers. 229.) — Saepius non reperitur in N. T.

Φωστήρ, ῆρος, ὁ, (a φῶς) 1) *luminare*, ἐν κόσμῳ = *astrum* Phil. II, 15. — Ita LXX et hebr. מָאוֹר Gen. I, 14. 16. (Sapient. XIII, 2.) — 2) *splendor* Apoc. XXI, 11. Saepius non legitur in N. T.

Φωςφόρος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a φῶς et φέρω) *lucifer*. Semel in N. T. 2 Petr. I, 19. ἕως οὗ — φωςφόρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, quo loco verba ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν lucifero comparari docent cognitionem Christianis suppeditandam. (Plato Polit. 253. φωςφόροι appellantur Diana et Minerva.)

Φωτεινός, ή, όν, 1) *lucens, lucidus* Matth. XVII, 5. νεφέλη φωτεινή e lect. vulg. (Siracid. XVII, 31. Xen. Mem. IV, 3. 4.) — 2) *luce collustratus* Matth. VI, 22. Luc. XI, 34. 36. Saepius non reperitur in N. T.

Φωτίζω, f. ίσω, fut. attic. φωτιῶ [Apoc. XXII, 5. Vide ἀφορίζω] 1) intrans. *luceo*, ἐπί τινα Apoc. XXII, 5. (Sirac. XLIII, 10. ὁ ἄνθραξ οὐ φωτίζει ὥςπερ ἡ φλόξ Theophrast.) 2) *collustro, illustro* a) propr. sq. accus. Luc. XI, 36. Apoc. XVIII, 1. XXI, 23. LXX ita pro הֵאִיר Jes. LX, 19. (Diod. Sic. III, 47.) — b) metaph. *mentem collustro* vel *salutari sapientia imbuo = doceo, instituo*, sq. accus. Joh. I, 9. Eph. III, 9. εὐαγγελίσασθαι — καὶ φωτίσαι πάντας. I, 18. Hebr. VI, 4. X, 32. Ita LXX et hebr. הֵאִיר Ps. CXIX, 130. (Diog. Laërt. I, 57. IV, 67. et nos: aufklären, erleuchten.) — 2) *ad lucem protraho, offenbar machen, bekannt*

machen, sq. accus. 1 Cor. IV, 5. 2 Tim. I, 10. (Polyb. XXX, 8. 1.) Saepius non legitur in N. T.

Φωτισμός, οῦ, ὁ, 1) *illuminatio*, *πρὸς φωτισμὸν γνώσεως* i. e. *ut clarior et perspicua magis reddatur cognitio* 2 Cor. IV, 6. — 2) *lux*, *lumen*, *τοῦ εὐαγγελίου* 2 Cor. IV, 4. (LXX Ps. LXXVIII, 14.)

X.

Χαίρω, f. *χαρήσομαι* [esse hanc formam serioris aevi, docent Grammatici cf. *Moeris* p. 403. Thom. Mag. p. 910. *Buttm.* §. 101. gram. max. Vol. II. §. 114. sub *χαίρω*. *Matthiae* §. 255. p. 496. *Fischer* ad Weller. T. III. P. I. p. 796. *Winer* p. 47. *Plank* de vera natura et indole orat. graec. N. T. p. 35. Legitur haec futuri forma Luc. I, 14. Joh. XVI, 20. 22. Phil. I, 18.] aor. 2. p. *ἐχάρην* signif. act. 1) *laetor*, *ich freue mich* a) addito *χαρὰν μεγάλην* = *valde laetor* Matth. II, 10. vel *χαρᾷ χαίρει* Joh. III, 29. 1 Thess. III, 9. Cf. *διατίθεμαι*, *μαρτυρέω*. — b) absolute Matth. V, 12. Marc. XIV, 11. Luc. VI, 23. XV, 5. XIX, 6. 37. XXII, 5. XXIII, 8. Joh. IV, 36. VIII, 56. XVI, 10. 22. Act. V, 41. VIII, 39. XI, 23. XIII, 48. Rom. XII, 15 bis. 1 Cor. VII, 30 bis. 2 Cor. VII, 7. XIII, 9. 11. Phil. II, 17. IV, 4. — Col. II, 5. *χαίρων καὶ βλέπων τὴν τάξιν ὑμῶν* = *laetabundus videns τ. τ. ὑ.* Cf. de particip. adverbiascente *Winer* p. 169. — 1 Thess. V, 16. 1 Petr. IV, 13 bis. 3 Joh. v. 3. Apoc. XIX, 7. (Plut. apophth. Alexand. Mor. II. p. 21. ed. *Tauchn.* Cebet. tab. c. 8. Dem. 437, 7.) — c) sq. *ὅτι* Joh. XIV, 28. 2 Cor. VII, 9. 16. 2 Joh. v. 4. — — — d) sq. *διά* c. accus. *propter aliquem* Joh. XI, 15. — e) sq. dat. Rom. XII, 12. (LXX Prov. XVII, 19. Lucian. Dial. Deor. XXIII, 3. Herodian. I, 17. 5. Xen. Mem. I, 5. 4.) cf. *Matthiae* §. 399. p. 729. — f) sq. *ἐπί* c. dat. Matth. XVIII, 13. Luc. I, 14. XIII, 17. Act. XV, 31. — de Rom. XVI, 19. vid. *ἐπί* p. 586. — 1 Cor. XIII, 6. XVI, 17. 2 Cor. VII, 13. Apoc. XI, 10. — (LXX Prov. II, 14. Diod. Sic. I, 25. Xen. Mem. II, 6. 35.) — cf. *Matthiae* l. l. p. 730. — g) sq. *ἐν* c. dat. aa) rei, ut *ἐν τούτῳ ὅτι*, *darüber*, *dass* Luc. X, 20. Phil. I, 18. — bb) pers., ut *ἐν κυρίῳ* Phil. III, 1. IV, 4. Vide *ἐν* p. 533. — h) sq. nom. partic. causam laetitiae indicantis Joh. XX, 20. Phil. II, 28. (Paus. IV, 34. 6. Xen. Cyr. I, 5. 12.) cf. *Matthiae* §. 555. p. 1088. *Herm.* ad Vig. p. 766. coll. p. 321 sq. — i) sq. *ἀπό* c. genit. personae, quae, ut laeter, occasionem praebet [vid. *ἀπό* p. 114.] 2 Cor. II, 3. (ita *εὐφραίνεσθαι ἀπό τινος* Xen. Hier. IV, 1.) — k) sq. accus. rei, de qua laetatur aliquis Phil. II, 18. Cf. *Matthiae* §. 414. p. 757 sq. *Valcken.* ad Eur. Hippol. v. 1339. *Monk* ad Eur. Hippol. v. 1355.

2) in salutationibus: *salvere iubeo*, ita a) *imperativu*: χαῖρε, χαίρετε Matth. XXVI, 49. XXVII, 29. XXVIII, 9. Marc. XV, 18. Luc. I, 28. Joh. XIX, 3. (Lucian. Dial. Deorr. X, 9. Aelian. V. H. IV, 17. Artemid. III, 44. Xen. Cyr. V, 18.) — b) *infinit.* aa) absolute pro: χαίρειν λέγω Act. V, 23. XXIII, 26. Jac. I, 1. (2 Macc. IX, 19. Esr. VIII, 9. elian. V. H. I, 25. Xen. Mem. III, 13. 1.) — bb) addito έγω 2 Joh. v. 10. 11. (Similiter ἀείδω χαίρειν Anthol. gr. IV. p. 279. *Jacobs*. εἰπὼν χαίρειν Leonid. Alex. Ep. 39. Anthol. gr. T. II. p. 182. ed. *Jacobs*. Callimach. Ep. 39. Anthol. gr. T. II. p. 221. *Jacobs*. Cf. *Valckenar.* ad Hippol. p. 178. B. et ad Herodot. p. 712.) Saepius non extat N. T.

Χάλαζα, ης, ἡ, *grando*. Ter in N. T. Apoc. VIII, 7. I, 19. XVI, 21. LXX pro אֶלְגָּבִישׁ Ezech. XXXVIII, 22. בָּרָד od. IX, 18. 19. (Lucian. Dial. Deorr. IV, 3. Artemid. II, 8. en. Oecon. V, 18.)

Χαλάω, item χαλάζω, f. άσω, (remitto, laxo, loslassen n. de re eq. V, 4.) *demitto*, *herablassen*, *herunterlassen*. pties in N. T., sq. accus. Marc. II, 4. χαλάσατε τὰ δίκτυα c. V, 4. 5. Act. XXVII, 17. 30. — addito ἐν c. dat. admiculi Act. IX, 25. 2 Cor. XI, 33. LXX pro שִׁלַּח Jerem. XXVIII, 6. (Alciphron. I, ep. 1.) De fut. 1. χαλάσω cf. *ttm.* §. 86. obs. 3. gram. max. Vol. I. §. 95, 7. p. 397. *atthiae* §. 180. p. 322. — de ἐχαλάσθην et κεχάλασμαι *ttm.* §. 88, b. gram. max. Vol. I. §. 98, 4. p. 437. *Matthiae* 188. b. p. 333.

Χαλδαῖος, ου, ὁ, *Chaldaeus*. Semel in N. T. Act. I, 4. ἐκ γῆς χαλδαίων i. q. Gen. XI, 28. אוּר כַּשְׂדִּים. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 135. sqq.

Χαλεπός, ή, όν, (durus, asper, de moribus Xen. Anab. 6. 9.) 1) *difficilis toleratu*, *periculosus*, καιροὶ χαλεποὶ Tim. III, 1. (Herodian. 1, 3. 1. Dem. 127, 26. Xen. Symp. , 37.) — 2) *saevus*, *ferox* Matth. VIII, 28. δαιμονιζόμενοι— λεποὶ λίαν. (ita de cane Xen. Anab. V, 8. 24.) — Saepius n legitur in N. T.

Χαλιναγωγέω, ῶ, f. ήσω, (a χαλινός fraenum et ω; fraeno iniecto moderor) *refraeno*, metaph. ut nos: *im ume halten*, *moderor*, *cohibeo*, sq. accus., ita bis in N. T. c. I, 26. III, 2. (Lucian. Tyrannicid. §. 4. similiter *fraenare* cer. Verr. III, 57. Liv. XXX, 14.)

Χαλινός, οῦ, ὁ, *fraenum*. Bis in N. T. Jac. III, 3. ῶν ἵππων τοὺς χαλινοὺς εἰς τὰ στόματα βάλλομεν. Apoc. IV, 20. (Diod. Sic. II, 19. Aelian. V. H. IX, 16. Lucian. ial. Deorr. XXV, 3. Plut. T. VII. p. 46. ed. *Hutten*. Polyb. XI, 12. 9. Xen. de re eq. X, 6—13.)

Χαλκέος, vid. χαλκοῦς.

Χαλκεύς, έως, ὁ, (a *χαλκός* aes; faber aerarius) *faber ferrarius*, *faber*, *Schmied.* Legitur tantum 2 Tim. IV, 14. LXX pro חֹרֵשׁ Gen. IV, 21. (Lucian. Dial. Deorr. XV, 3. Xen. Mem. I, 2. 37.)

Χαλκηδών, όνος, ὁ, ***Chalcedon, Chalcedonicus***, nom. gemmae Apoc. XXI, 19.

Χαλκίον, ου, τό, (a *χαλκός* aes) ***vas aeneum.*** Extat tantum Marc. VII, 4. (Xen. Oecon. VIII, 19.)

Χαλκολίβανον, ου, τό, ***chalcolibanum, orichalcum.*** Bis in N. T. Apoc. I, 15. II, 18. Suidas *χαλκολίβανον· εἶδος ἠλέκτρου τιμιώτερον χρυσοῦ. ἔστι δὲ τὸ ἤλεκτρον ἀλλότυπον χρυσίον μεμιγμένον ὑέλῳ καὶ λιθείᾳ.*

Χαλκός, οῦ, ὁ, ***aes***, ***Erz***, maxime cuprum a) propr. Apoc. XVIII, 12. — b) metonym. ***res aere facta***, ut aa) ***instrumentum aeneum*** 1 Cor. XIII, 1. — bb) ***nummi aerei*** Matth. X, 9. Marc. VI, 8. XII, 41. —

Χαλκοῦς, ῆ, οῦν, plur. *οἶ*, *αῖ*, *ᾶ*, ***aereus.*** Semel in N. T. Apoc. IX, 20. — LXX pro נְחֹשֶׁת Exod. XXVI, 11. 37. נְחוּשׁ 2 Sam. XXII, 35. (Herodian. VI, 4. 6. Polyb. V, 89. 2. Xen. Cyr. VII, 1. 2.)

Χαμαί, adv. ***humi, in terram.*** Bis in N. T. Joh. IX, 6. *ἔπτυσε χαμαί.* XVIII, 6. *ἔπεσον χαμαί.* LXX pro אַרְצָה Job. I, 20. (Judith. XII, 14. XIV, 18. Theophr. Charact. XVIII vel X, 2. Xen. Cyr. V, 1. 4 et Ages. II, 14.)

Χαναάν, ὁ, ***Canaan***, nomen indeclinabile terrae palaestinensis nunc universae Act. XIII, 9. nunc partis illius, quae versus orientem habebat Jordanem fluvium Act. VII, 11. (Cf. *Gesen.* hebr. deutsch. Wörterb. sub כְּנַעַן et *Winer* bibl. Realw. p. 128.

Χαναναῖος, α, ον, ***Cananaeus*** i. e. ***Phoenicius, Phoenice oriundus.*** Extat tantum Matth. XV, 22. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 129.

Χαρά, ᾶς, ἡ, 1) ***gaudium, laetitia*** a) universe Matth. II, 10. XXVIII, 8. Luc. XV, 7. 10. XXIV, 41. Joh. III, 29. XV, 11. XVI, 20—22. 24. XVII, 13. Act. VIII, 8. XII, 14. XIII, 52. XV, 3. Rom. XIV, 7. *χαρὰ ἐν πνεύματι ἁγίῳ* ***auctorem habens spiritum div.*** Vide ἐν p. 523.—XV, 13. 32. 2 Cor. I, 24. II, 3. VII, 4. 13. VIII, 2. Phil. I, 4. v. 25. εἰς *τὴν — πίστεως* pro: *εἰς τὴν ὑμῶν χαρὰν καὶ προκοπὴν τῆς πίστεως.* Cf. *Winer* p. 193. II. p. 173. — Phil. II, 2. 29. Col. I, 11. 1 Thess. I, 6. III, 9. 2 Tim. I, 4. Philem. v. 7. Hebr. X, 34. XII, 11. XIII, 17. Jac. IV, 9. 1 Petr. I, 8. 1 Joh. I, 4. 2 Joh. v. 12. 3 Joh. v. 4. Vide de h. l. *ἵνα* p. 745 fin. (Diod. Sic. III, 16. Polyb. XI, 33. 7. XXII, 17. 12. Artemid. IV, 2. Xen. Cyr. VII, 5. 32.) — *ὑπάγει ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ* Matth. XIII, 44. Vide *ὑπάγω*. — *ἐν χαρᾷ* Rom. XV, 32. Vide ἐν p. 520. — *μετὰ χαρᾶς* Matth. XIII, 20. Marc. IV, 16.

c. VIII, 13. X, 17. XXIV, 52. Act. XX, 24. Phil. II, 29. Thess. I, 6. Hebr. X, 34. XIII, 17. Vide *μετά* p. 78. — de voluptate ex aliorum commodis percepta Gal. V, 22. — *studium exhilarandi alios* Rom. XIV, 17. — 3) metonym. *laeta, materia gaudii* Luc. I, 14. II, 10. Phil. IV, 1. Thess. II, 19. 20. Hebr. XII, 2. Jac. I, 2. — Matth. XXV, 23. *εἰςέλθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου* quo loco *χαρὰ* ῦ *κυρίου* i. q. *bona* vel *felicitas a Domino tuo parata* i. — Saepius non legitur in N. T.

Χάραγμα, τος, τό, (a *χαράσσω* sculpo) 1) *sculptum*, *elatum*, *opus caelatum* Act. XVII, 29. (Anthol. gr. T. IV. 33. ed. *Jacobs.*) — 2) *signum impressum*, *nota impressa* oc. XIII, 16. 17. XIV, 9. 11. [XV, 2.] XVI, 2. XIX, 20. (, 4. (Anacreon. Od. 55. *χάραγμα πυρός.*)

Χαρακτήρ, ῆρος, ὁ, (caelum, instrumentum, quo uti-r ad caelandum vel sculpendum; nota impressa, ut mone- Diod. Sic. XVII, 66. Polyb. VI, 36. 7. nota, Merkmal od. Sic. III, 66.) *imago*, de eo, qui refert imaginem ali-us, semel in N. T. Hebr. I, 3. *χαρακτὴρ ὑποστάσεως τοῦ* τρός.

Χάραξ, ρακος, ὁ, (palus, ridica, Weinpfahl Geopon. , 12. 289. sed saepius in hac significatione legitur *ἡ χάραξ* opon. V, 27. Plut. T. VII. p. 13. ed. *Hutten.* Cf. *Lobeck* Phryn. p. 62. — palus, Pallisade Diod. Sic. XVIII, 70. lyb. XVIII, 1. 1.) *vallum, aggestum terra, arboribus, la-libus, lignis.* Extat tantum Luc. XIX, 36. *περιβαλοῦσιν ἐχθροί σου χάρακά σοι.* (Diod. Sic. XIX, 83. Arrian. ped. Alex. M. II, 19. 9. Polyb. I, 29. 3. Dionys. Hal. t. V, 46.)

Χαρίζομαι, f. *ίσομαι*, perf. *κεχάρισμαι*, verb. depon. *χάρις*. quod v.; gratum facio alicui, gratificor Xen. Cyr. I, 1. 5. lian. V. H. XII, 1. Lucian. Dial. Deorr. XXII, 6.) 1) *bene-a exhibeo, dono alicui aliquid, largior* a. 1. p. *ἐχαρίσθην*, 1. pass. *χαρισθήσομαι* significatione passiva [Act. III, 14. Cor. II, 12. Phil. I, 29. Philem. v. 22.] cf. *Buttm.* §. 100, 3. . 7. gram. max. Vol. II. §. 113, not. 7. p. 51. *Winer* 111. *Matthiae* §. 495, e. p. 931. §. 494, c. p. 928. — *i τι* Luc. VII, 21. Rom. VIII, 32. 1 Cor. II, 12. Gal. III, 18. l. I, 29. II, 9. (2 Macc. III, 33. IV, 32. Herodian. I, 17. 3.)— *condono alicui aliquid* a) de rebus, quas iure suo exigere is potest ab altero, *erlassen, nicht weiter verlangen,*) *τινί τι* Luc. VII, 42. 43. — (ita *condono* Cicer. de offic. 22.) — b) *τινί τινα Jemanden Jemandem überlassen* e. aa) *liberum dimitto* vel *absolvo aliquem τινί ratione bita alicuius* vel *in favorem alicuius, aus Gefälligkeit für manden Einem verzeihen oder ihn loslassen* aor. 1. pass. fut. 1. pass. signif. passiv. Act. III, 14. Philem. v. 22. —

paulo aliter Act. XXVII, 24. *κεχάρισταί σοι ὁ θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ* i. e. *condonavit tibi* i. e. *tui gratia servavit, Deus omnes tecum navigantes.* (Joseph. Arch. II, 6. 9. VII, 8. 4. de bell. iud. I, 27. 5. Dionys. Hal. Ant. X, 6. *condono* Cicer. pro Cluent. c. 39. Jul. Caesar de bell. gall. I, c. 20.) — bb) sq. *εἰς ἀπώλειαν* i. e. *in gratiam alicuius alterum condemno, Preisgeben,* plene Act. XXV, 16.– absolute Act. XXV, 11. (*condono* Cicer. pr. Coelio c. 1) – c) *ignosco, remitto, veniam do, verzeihen* aa) absolute 2 Cor. II, 7. — bb) *τινί τι* 2 Cor. II, 10. XII, 13. Col. II, 13. (Dionys. Hal. Ant. V, p. 280. *φρονίμων μὲν ἀνθρώπων ἔργον ἐστὶ ταῖς φιλίαις χαρίζεσθαι τὰς ἔχθρας.* Ita *condono* Cicer. pro Milon. c. 2) — cc) *τί* 2 Cor. XII, 13 bis. — dd) *τινί* Eph. IV, 32 bis. Col. III, 13 bis. — Saepius non reperitur in N. T.

Χάριν, (accus. substant. *χάρις*, adverbii locum sustinens secum habens genit. propr. *εἰς χάριν* cf. Lamb. Bos. de ellips. p. 682. *Schäfer.*) ***gratia, causa, propter***, ponitur nunc ante genit. 1 Joh. III, 12. — nunc *post* genit. Luc. VII, 47. Gal. III, 19. Eph. III, 1. 14. 1 Tim. V, 14. Tit. I, 5. 11. Jud. v. 16. (Siracid. XXXIV, vel XXXI, 6. 17. Polyb. I, 64. 3. XXXI, 9. 4. Apollodor. Bibl. I, 9. 27. Xen. Mem. I, 2. 54.) Cf. *Fischer* ad Weller. T. III. P. II. p. 78. *Matthiae* §. 576. p. 1158. *Herm.* ad Vig. p. 700 sq. *Passow* II. p. 1057. —

Χάρις, *ιτος, ἡ.* (a *χαίρω* laetor; laetitia, gaudium Tob. VII, 18. Polyb. V, 77. 3.) 1) ***gratia*** i. e. *venustas, suavitas, Anmuth, Annehmlichkeit,* ut *λόγοι τῆς χάριτος* pro *λόγοι χαρίεντες* Luc. IV, 22. cf. ad *φῶς* adnotata. — *ἵνα δῷ* [scil. *ὁ λόγος*] *χάριν τοῖς ἀκούουσι.* Eph. IV, 29. *ἐν χάριτι* [*in Begleitung, coniunctus cum* vid. *ἐν* p. 530.] *ᾄδοντες* Col. III, 16. IV, 6. Ita LXX et חֵן Ps. XLV, 3. (Sirac. XXI, 16. XXVI, 15. Aelian. V. H. XIII, 1 et 33. Hom. Odyss. VIII, 175.)

2) ***gratia*** i. e. *favor, Gunst, Gnade, wohlwollende gnädige Gesinnung* a) universe Rom. IV, 4. — b) de gratia qua fruitur aliquis apud homines Luc. II, 52. Act. II, 47. IV, 33. VII, 10. (Diod. Sic. XIII, 101. Herodian. II, 15. 13. Xen. Mem. II, 7. 9. Hieron. VIII. 2.) — c) de gratia vel favore Jesu Christi Act. XV, 11. Rom. V, 15. 2 Cor. VIII, 9. 1 Tim. I, 14. *ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν.* His adde vota, quae leguntur in fine epistolarum apostolicarum et apocalypseos Rom. XVI, 20. 24. 1 Cor. XVI, 23. 2 Cor. XIII, 13. Gal. VI, 18. Phil. IV, 23. 1 Thess. V, 28. 2 Thess. III, 18. Philem. v. 25. 2 Petr. III, 18. Apoc. XXII, 21. — d) de gratia et favore Dei patris et Jesu Christi, ita, ut *χάρις* innect. c. *εἰρήνη, ἔλεος* et similibus vocabulis circumscribat notionem felicitatis omnigenae *ἀπὸ τοῦ θεοῦ πατρὸς καὶ κυρίου ἰησ. χριστοῦ* i. e.

proficiscentis a Deo patre et domino Jesu Christi. Ita ab initio epistolarum apostolicarum Rom. I, 7. 1 Cor. I, 3. 2 Cor. I, 2. Gal. I, 3. Eph. I, 2. Phil. I, 2. 1 Thess. I, 1. 2 Thess. I, 2. 1 Tim. I, 2. 2 Tim. I, 2. Tit. I, 4. Philem. v. 3. 2 Joh. v. 3. — adde 1 Thess. I, 12. Apoc. I, 4. — *χάρις καὶ εἰρήνη ἀπὸ ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος* [pro: *ἀπὸ τοῦ θεοῦ*] *καὶ ἀπὸ τῶν ἑπτὰ πνευμάτων ἅ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ* i. e. omnis generis felicitas a Deo et geniis septem throno eius adstantibus contingat Apoc. I, 4. — e) de gratia vel favore Dei, *die Gnade Gottes, die gnädigen wohlwollenden Gesinnungen Gottes gegen die Menschen* aa) proprie α) universe αα) addito vocab. *θεοῦ*. Ita praeter locos not. 2. 3. d. excitatos legitur: Luc. I, 30. II, 40. 52. Act. VII, 46. — Act. XIV, 3. 26. XV, 40. XX, 24. 32. 1 Cor. XV, 10. — *ἐν χάριτι θεοῦ* i. e. *accommodate favori div. exhibito mihi* [vid. *ἐν* p. 526.] 2 Cor. I, 12. IX, 14. — XII, 9. Gal. I, 15. — *δόξα τῆς χάριτος αὐτοῦ* i. e. *eximia eius gratia* Eph. I, 6. Vide *δόξα* p. 323. — v. 7. II, 7. — *κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος τ. θ.* *secundum beneficium repetendum a favore div.* Eph. III, 7. Col. I, 2. 2 Tim. I, 9. — *ὅπως χάριτι θεοῦ* [*ex benevolo Dei consilio*] *ὑπὲρ πάντας γεύσηται θανάτου* Hebr. II, 9. XII, 15. 1 Petr. V, 10. — ββ) absolute Act. XVIII, 27. Rom. IV, 16. XI, 5. 6. XII, 6. — *ἐν χάριτι χριστοῦ* i. e. *gratia, quam exhibuit nobis per Christum* Gal. I, 6. Eph. VI, 24. *ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν* Col. IV, 19. 2 Thess. II. 16. 1 Tim. VI, 22. 2 Tim. IV, 22. Tit. III, 15. Hebr. XIII, 25. — *θρόνος τῆς χάριτος* Hebr. IV, 16. *ἵνα — χάριν εὕρωμεν* Hebr. IV, 16. *τὸ πνεῦμα τῆς χάριτος* i. e. *Spiritus div. gratiae divinae pignus* Hebr. X, 29. — 1 Petr. I, 2. 2 Petr. I, 2. — β) de gratia divina sese exserente beneficiis conferendis αα) omnis generis 2 Cor. IV, 15. VIII, 1. *ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν* Jac. IV, 6. 1 Petr. V, 5. — ββ) a societate, quae est cum Jesu, repetendis א) universe: *die Gnadenerweisungen Gottes durch Jesum* Eph. IV, 7. Jac. IV, 5. 1 Petr. I, 10. — ב) quatenus ab ea pendet venia peccatorum et spes felicitatis olim futurae. Ita legitur *χάρις* nunc absolute: *δι' οὗ* sc. *χριστοῦ, καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην* Rom. V, 2. 17. 20. 21. VI, 1. — Eph. II, 5. 8. — nunc addito: *τοῦ θεοῦ* Rom. V, 15. — *οὐ γάρ ἐστε ὑπὸ νόμον ἀλλ' ὑπὸ χάριν* VI, 14. 15. Gal. II, 21. V, 4. Tit. II, 11. III, 7. 1 Petr. III, 7. V, 12. Jud. v. 4. — b) metonym. *gratiam divinam concilians* aa) absolute *τοῦτο δὲ χάρις* 1 Petr. II, 19. — bb) addito: *παρὰ θεῷ* 1 Petr. II, 20.

3) *documentum favoris* i. e. A) *beneficium*, a) de beneficiis proficiscentibus ab hominibus: *donum, beneficium* aa) universe *ἵνα δευτέραν χάριν ἔχητε* 2 Cor. I, 15. Alii explicant h. l. *gaudium* v. supra ab initio. — (Dionys. Hal.

Ant. II, 15. Herodian. II, 3. 19. Polyb. I, 31. 6. Xen. Symp. VIII, 36 et Ages. IV, 3.) — bb) de eleemosynis 1 Cor. XVI, 3. 2 Cor. VIII, 4. 6. 7. 19. — b) de beneficiis per Christum oblatis aa) universe Joh. I, 14. 16. 17. Act. XI, 23. 1 Cor. I, 4. 2 Cor. IX, 8. Col. I, 6. ἐπέγνω τε τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ sc. οὖσαν i. e. *beneficium Dei, quod est in doctrina vera*. 1 Petr. IV, 10. ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης χάριτος θεοῦ. — bb) de beneficio melioris religionis per Jesum communicatae cum hominibus: *perfectioris religionis munus*, ut ἔπειθεν αὐτοὺς προσμένειν τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ Act. XIII, 43. Hebr. V, 9. — cc) de beneficio div., quod est in munere apostolico conferendo: *munus benigne a Deo concessum*, δι᾽ οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολήν pro: χάριν τουτέστι τὴν ἀποστολήν Rom. I, 4. XII, 3. XV, 15. 1 Cor. III, 10. Gal. II, 9. Eph. III, 7. 8. 2 Tim. II, 1. — B) *gratum, Gefälligkeit* Act. XXIV, 27. XXV, 9. Vide de his l. l. κατατίθημι. — XXV, 3. (Diod. Sic. XV, 91. Xen. Cyr. VIII, 3. 26. Mem. III, 5. 23.) —

4) **gratia** i. e. *gratia, quae sequitur beneficia, Dank* a) universe, sq. ὅτι Rom. VI, 17. — sq. particip. 1 Cor. XV, 57. 2 Cor. VII, 14. VIII, 16. — sq. ἐπί τινι 2 Cor. IX, 15. χάριτι i. e. *cum gratiarum actione* 1 Cor. X, 30. [Col. III, 16.] — b) **χάριν ἔχειν** *gratiam habere* Luc. XVII, 18. 1 Tim. I, 12. 2 Tim. I, 3. Hebr. XII, 28. (ita χάρις Diod. Sic. I, 90. Xen. Mem. IV, 3. 3. — χάριν ἔχειν 2 Macc. III, 33. Polyb. V, 104. 1. Herodian. V, 11. 13. Plutarch. apophth. Phil. Mor. II. p. 16. ed. *Tauchn.* Xen. Mem. I, 2. 7. Cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 18.) — b) ex adiunct. pro: *remuneratio* Luc. VI, 32—34. (ita nos: keinen Dank, schlechten Dank von etwas haben.) Saepius non legitur in N. T.

Χάρισμα, τος, τό, (a χαρίζομαι quod v.) *donum, beneficium* Rom. I, 11. V, 15. 16. VI, 23. XI, 29. XII, 6. 1 Cor. I, 7. VII, 7. — XII, 4. 9. 28. v. 30. χάρισμα ἰαμάτων i. e. *donum sanandorum morborum*. v. 31. 2 Cor. I, 11. 1 Tim. IV, 14. 2 Tim. I, 6. 1 Petr. IV, 10. Saepius non legitur in N. T.

Χαριτόω, ῶ, f. ώσω, (gratum et acceptum facio aliquem Sirac. XVIII, 17. Liban. IV. p. 1071.) *favore orno, gratia amplector, begnadigen*, sq. accus., ita bis in N. T. Luc. I, 28. — Eph. I, 6. ἐν ᾗ sc. χάριτι [i. e. *zu folge welcher*; vid. ἐν p. 526 med.]

Χαῤῥάν vel **χάῤῥαν**, ἡ, *Charran*, hebr. חָרָן, nom. propr. urbis Mesopotamiae Gen. XI, 31. XII, 5. XXVII, 43 memoratae, postea celebris clade Crassi v. Plutarch. Vit. Crass. c. 25. 27. 28. Plin. H. N. V, 24. Florus III, 1. Lucan. I, 104. Videtur enim esse eadem urbs, quam Graeci κάῤῥαι

Latini *Carrae* appellant et quae apud Ammian. Marcell. 23. antiquum oppidum dicitur. — Act. VII, 2. cf. Joseph. Arch. I, 7. 19.

Χάρτης, ου, ἡ, (a χαράσσω) *charta.* Semel in N. T. 2 Joh. v. 12. (Cebet. Tab. c. 4. Dioscorid. I, 116.)

Χάσμα, τος, τό, (a χαίνω hisco) *hiatus.* Legitur tantum Luc. XVI, 26. — (Diod. Sic. IV, 65. Aelian. V. H. III, 18. Palaephat. fab. 29. Apollodor. Bibl. III, 2 extr. Plato de rep. II. p. 211. ed. *Bip.*)

Χεῖλος, εος, ους, τό, de genit. χειλέων Hebr. XIII, 13. vid. ad ὄρος adnotata et *Winer* p. 30. 1) *labium* a) propr. Rom. III, 13. Hebr. XIII, 13. 1 Petr. III, 10. — Matth. XV, 8 et Marc. VII, 6. ut Jes. XXIX, 13. unde desumta verba: ὁ λαὸς οὗτος τοῖς χείλεσί με τιμᾷ *labiis* i. e. *ore, verbis me colit hicce populus.* LXX pro שָׂפָה Jes. I. l. (Sirac. I, 23. Aelian. V. H. XII, 1. Lucian. Dial. Deorr. V, 7.) — b) metaph. χεῖλος τῆς θαλάσσης, *labium maris* pro: *littus* Hebr. XI, 12. LXX ita et hebr. שָׂפָה Gen. XXII, 17. (Diod. Sic. III, 9. Jos. de bell. iud. III, 10. 7. Herodot. IV, 141. et *labrum* Liv. XXXVII, 37. Caesar. B. G. VII, 72. 1.) — 2) metonym. *lingua* 1 Cor. XIV, 21. ἐν χείλεσι ἑτέροις. LXX ita et hebr. שָׂפָה Gen. XI, 1. — Saepius non extat in N. T.

Χειμάζω, f. άσω, (hiemo, hiberno Xen. Oecon. V, 9. Diod. Sic. XIX, 37.) *tempestatem excito* [Xen. Oec. VIII, 16.] passivum: *tempestate vexor, tempestate* vel *procella agitor.* Semel in N. T. Act. XXVII, 18. — (Diod. Sic. IV, 43. Plut. de defectu oracul. c. 30. Mor. III. p. 173. ed. *Tauchn.* Jos. Arch. XII, 33. Thuc. III, 69.)

Χειμάῤῥος, ου, ὁ, *torrens.* Semel in N. T. Joh. XVIII, 1. (Herodian. III, 11. Xen. H. G. IV, 4. 7. plene i. e. addito ποταμός Polyb. IV, 70. 7. Artemid. II, 27.)

Χειμῶν, ῶνος, ὁ, 1) *hiems* i. e. *tempestas, procella* Matth. XVI, 3. Act. XXVII, 20. (Plut. vit. Timol. c. 28. Diod. Sic. IV, 42. Aelian. V. H. VIII, 2. Xen. Mem. III, 5. 6.) — 2) *hiems* i. e. *der Winter*, genit. χειμῶνος *hieme* [vid. ἡμέρα p. 699] Matth. XXIV, 20. Marc. XIII, 8. Joh. X, 22. 2 Tim. IV, 21. — LXX pro סְתָיו Cant. II, 11. גֶּשֶׁם Esr. X, 9. (Sirac. XXI, 8. Diod. Sic. I, 41. Xen. Mem. I, 2. 1. χειμῶνος Plut. apophth. Antig. Mor. II. p. 29. ed. *Tauchn.* Xen. Symp. II, 18.) —

Χείρ, ρός, ἡ, 1) *manus* a) universe aa) ubi agitur de hominibus Matth. III, 12. IV, 6. V, 30. VIII, 3. 15. IX, 18. 25. XII, 10. 13. 49. XIV, 31. XV, 2. 20. XVIII, 8 bis. XIX, 13. 15. XXII, 13. XXVI, 23. 50. 51. XXVII, 14. Marc. I, 31. 41.

III, 1. 3. V, 23. VI, 5. VII, 2. 3. 5. 32. VIII, 23. 25. IX, 27. 43 bis. X, 16. XIV, 46. XVI, 18. Luc. III, 17. IV, 11. 40. V, 13. VI, 6. 8-10. VIII, 54. IX, 62. XIII, 13. XV, 22. XX, 19. XXI, 12. XXII, 21. 53. XXIV, 39. 40. 50. Joh. VII, 30. 44. XI, 44. XIII, 9. XX, 20. 25. 27. XXI, 18. Act. III, 7. IV, 3. V, 18. VI, 6. VII, 41. VIII, 17—19. IX, 12. 17. 41. XII, 1. 7. 17. XIII, 3. 16. XVII, 25. XIX, 6. 26. 33. XX, 34. XXI, 7. 11. 27. 40. XXIII, 19. XXVI, 1. XXVIII, 3. 4. 8. Rom. X, 21. 1 Cor. IV, 12. XII, 15. 21. XVI, 21. Gal. VI, 11. Eph. IV, 28. Col. IV, 18. 1 Thess. IV, 11. 2 Thess. III, 17. 1 Tim. II, 8. IV, 14. V, 22. 2 Tim. I, 6. Philem. v. 19. Hebr. VI, 2. XII, 12. Jac. IV, 8. 1 Joh. I, 1. (Diod. Sic. III, 17. Artemid. I, 13. Xen. Mem. II, 3. 18.) — bb) ubi agitur de naturis, quae, licet homine superiores, forma humana induti sistuntur Apoc. I, 16. [17.] VI, 5. VII, 9. VIII, 4. IX, 20. X, 2. 5. 8. 10. XIII, 16. XIV, 9. 14. XVII, 4. XIX, 2. XX, 1. 4. — cc) ubi, quae manuum ope efficit homo, per imaginem et ex simplicitate antiquitatis [cf. *de Wette* bibl. Dogmat. §. 100. p. 75. *Hase* Gnosis Vol. II. p. 141.] transferuntur ad Deum α) *omnium rerum auctorem* vel *peragentem aliquid* Act. VII, 50. Hebr. I, 10. [II, 7.] cf. Ps. VIII, 6. CII, 28. — β) *tuentem aliquem: ἡ χεὶρ τοῦ κυρίου ἐστὶ μετά τινος* Luc. I, 66. Act. XI, 21. cf. 1 Sam. XXII, 17. Vide *μετά* p. 76. — γ) *poenas infligentem* alicui, *ἡ χεὶρ τοῦ κυρίου ἐστὶν* [= liegt schwer auf] *ἐπί τινα* Act. XIII, 11. coll. Deut. II, 15. Judd. II, 15. Vide *ἐπί* p. 588. — δ) *paratum ad auxilium praestandum* Act. IV, 30. — ε) *omnipotentem* vel *summa vi insignem* 1 Petr. V, 6.

b) quae sunt hominis ipsius, ad manus eius referuntur, quoniam manuum vel praecipua vel aliqua certe pars est actrix esse cogitatur, in re praesente, ita aa) in verbis *διὰ τῶν χειρῶν τινος* vel *διὰ τῆς χειρός τινος* α) ubi agitur de miraculis patratis manuum impositione Marc. VI, 2. Act. V, 12. XIV, 3. XIX, 11. — β) universe Act. II, 23. VII, 25. XI, 30. XV, 23. — Ita LXX et בְּיַד 2 Chron. XXXIV, 14. — bb) in verbis *ἐν χειρί τινος* Gal. III, 19. cf. LXX Exod. XXXII, 15. *καὶ αἱ δύο πλάκες τοῦ μαρτυρίου ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ.* — pro: *per aliquem* Act. VII, 35. — Ita LXX pro בְּיַד Num. XV, 23. 2 Chron. XXIX, 25. (Sirac. XLVIII, 20. XLIX, 6.) —

c) formulae explicandae e ratione, quae est rem aut personam inter et me, in manibus meis illas habentem aa) *διδόναι* vel *παραδιδόναι* vel *παρατίθεσθαί τι* aut *τινα εἰς χεῖράς τινος*, et per attract. *ἐν τῇ χειρί τινος* i. e. α) *tradere aliquem vel aliquid in potestatem alicuius* = αα) *committere aliquid* vel *aliquem potestati* aut *arbitrio alicuius* Matth. XVII, 22. XXVI, 45. Marc. IX, 31. XIV, 41. Luc. IX, 44. XXIV, 7. Act. XXI, 11.

XXVIII, 17. — (LXX Job. XVI, 11.) — ββ) *curae alicuius aliquid committo* Luc. XXIII, 46. Joh. III, 35. XIII, 3. (LXX Gen. XLII, 37. Judd. II, 14.) — bb) ἐμπίπτω εἰς χεῖράς τινος = *trador in potestatem alicuius, committor arbitrio alicuius* Hebr. X, 32. (ἐλθεῖν εἰς χεῖράς τινος Xen. Cyr. II, 4. 15.) — cc) ἐκ τῶν χειρῶν τινος, ἐκ χειρός τινος *e manibus = e potestate alicuius*, ita post ἀπάγειν Act. XXIV, 7. ἁρπάζειν Joh. X, 27. 28. ἐξελέσθαι Act. XII, 11. ἐξέρχεσθαι Joh. X, 39. ῥυσθῆναι Luc. I, 74. σωτηρία v. 71.— adde ἐκφεύγειν τὰς χεῖράς τινος 2 Cor. XI, 33. — Ita LXX et מִיַּד Gen. XXXII, 11. Exod. XVIII, 8. 9. (Xen. Anab. VI, 3. 4.) cf. *Passow* II. p. 1063. —

2) *potentia* Act. IV, 28. ὅσα — γενέσθαι i. e. *quae potentia tua, dico autem* [καί] *voluntas tua = quae voluntas tua potentissima fieri decrevit.* Cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 855. — Ita LXX et יָד Ps. LXXVIII, 42. — Saepius non extat in N. T.

Χειραγωγέω, ῶ, f. ήσω, (a χείρ et ἄγω) *manu duco.* Bis in N. T., sq. accus. Act. IX, 8. XXII, 11. (Artemid. I, 26. V, 20. Diod. Sic. XIII, 20.)

Χειραγωγός, οῦ, ὁ, ἡ,— ον, τό, (a χείρ et ἄγω) *qui manu ducit aliquem.* Extat tantum Act. XIII, 11. — (Artemid. I, 48.)

Χειρόγραφον, ου, τό, (a χείρ et γράφω) *id, quod manu scriptum est, chirographum*; semel in N. T. de lege scripta Judaeorum Col. II, 24. ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν pro: χειρόγραφον, ὃ ἦν ἐν τοῖς δόγμασι (cf. de h. l. *Winer* II. p. 69. (de eo, quod dicimus: Handschrift Polyb. XXX, 8. 4. de syngrapha, Schuldbrief Tob. V, 3. IX, 5. Artemid. III, 40.)

Χειροποίητος, ον, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a χείρ et ποιέω) *manu factus*, sexies in N. T. Marc. XIV, 58. Act. VII, 48. XVII, 24. Gal. II, 11. Hebr. IX, 11. 24. (Judith. VIII, 18. Diod. Sic. XIII, 82. Herodian. V, 3. 10. Xen. Anab. IV, 3. 5. Thuc. II, 77.)

Χειροτονέω, ῶ, f. ήσω, (manum extendendo suffragia do Polyb. IX, 30. 5. a χείρ et τείνω) *suffragio eligo* vel *constituo, eligo.* Bis in N. T., sq. accus. Act. XIV, 23. 2 Cor. VIII, 19. [2 Tim. IV, 23. Tit. III, 16.] (Jos. Arch. XIII, 2. 2. Herodian. VII, 10. 3. Plutarch. Vit. Timoleon. c. 7. Philostr. Vit. Sophist. I, 21. 8. Dem. 309, 27. Xen. H. G. VII, 10. 3.)

Χείρων, ονος, ὁ, ἡ, — ον, τό, *peior, deterior* a) *conditione* Matth. IX, 16. Marc. II, 21. Matth. XII, 45 et Marc. XI, 26. item 2 Petr. II, 20. — Matth. XXVII, 64. Marc. V, 26. Joh. V, 14. Hebr. X, 29. (Diod. Sic. XX, 57. Plut. apophth.

Antig. Mor. II. p. 28. ed. *Tauchn.* Herodian. III, 13. 14. Xen. Anab. VII, 6. 39.) — b) indole, mente 1 Tim. V, 8. *ἀπίστου χείρων.* 2 Tim. III, 13. (Aeschin. 60, 15. Xen. Mem. I, 2. 32.) Saepius non reperitur in N. T.

Χερούβ, pl. *χερουβεὶμ* vel *χερουβὶμ*, ***Cherubim***, hebr. כְּרוּבִים, figurae vel imagines referentes animantia quadruplici facie, hominis puta, aquilae, leonis, tauri instructa, pedes habentia taurinos et corpus totum oculis obsitum. Quemadmodum Cherubim Gen. III, 24. Paradisum dicuntur custodire, ita solium Jovae currui impositum gestare dicuntur Ps. XVIII, 11. LXXX, 2. CIV, 3. 1 Sam. IV, 4. 2 Sam. VI, 2. XXII, 11. In templo hierosolymitano impositae erant hae imagines operculo arcae foederis atque iisdem tum parietes templi tum stragulae ornatae erant cf. ***Winer*** bibl. Realw. p. 140. — Hebr. IX, 5.

Χήρα, ας, ἡ, ***vidua, marito orbata*** (a *χῆρος* orbus). Legitur in N. T. a) absolute Matth. XXIII, 13. Marc. XII, 40. 42. 43. Luc. II, 37. IV, 25. VII, 12. XVIII, 3. 5. XX, 47. XXI, 2. 3. Act. VI, 1. IX, 39. 41. 1 Cor. VII, 8. 1 Tim. V, 3—5. 9. 11. 16. Jac. I, 27. Apoc. XVIII, 7. LXX pro אַלְמָנָה Gen. XXXVIII, 11. (Sirac. XXXII vel XXXV, 14. 15.) — b) plene i. e. addito *γυνή* Luc. IV, 26. (Aesop. fab. 24. Plut. apophth. Antig. Mor. II. p. 28. ed. *Tauchn.* Dio Cass. XLI, 175.) Cf. Lamb. Bos. de ellips. p. 93. ed. ***Schäfer.*** Saepius non legitur in N. T.

Χθές, adv. ***heri*** Joh. IV, 52. Act. VII, 28. — Hebr. XIII, 8. *χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτός* i. e. ***semper idem.*** LXX pro אֶמֶשׁ hesterna nocte Gen. XIX, 34. (Diod. Sic. II, 5. Lucian. Dial. Deorr. VII, 3. Herodian. VIII, 6. 3. Dem. 270, 21. Xen. Cyr. VI, 3. 11.) Apud Atticos legi nunc *χθές* nunc *ἐχθές* observavit ***Lobeck*** ad Phryn. p. 323.

Χιλίαρχος, ου, ὁ, (a *χίλιοι* et *ἄρχω*, chiliarchus, dux mille militum Xen. Cyr. II, 1. 23. LXX pro רָאשׁ אֲלָפִים Num. I, 16.) ***dux militum*** a) universe Marc. VI, 21. Apoc. VI, 15. XIX, 18. — b) de tribunis militum, ***praefectus cohortis romanae*** Joh. XVIII, 12. Act. XXI, 31—33. 37. XXII, 24. 26—29. XXIII, 10. 15. 17—19. 22. XXIV, 7. 22. XXV, 23. (Herodian. III, 12. 18.)

Χιλιάς, άδος, ἡ, ***chilias, numerus millenarius*** Luc. XIV, 31. Act. IV, 4. 1 Cor. X, 8. Apoc. V, 11. VII, 4—8. XI, 13. XIV, 1—3. LXX pro אֶלֶף Gen. XXIV, 60. Exod. XII, 37.

Χίλιοι, αι, α, ***mille, millia*** 2 Petr. III, 8. Apoc. XI, 3. XII, 6. XIV, 20. XX, 2—7. LXX pro אֶלֶף Gen. XX, 16. (Herodian. I, 15. 19. Aelian. V. H. III, 18. Xen. Cyr. I, 5. 15.)

Χίος, ου, ἡ, Chius, hodie *Scio*, nom. insulae, sitae in Archipelago inter Samum et Lesbum. Nobilitata est vini, quod habet, praestantia. Semel in N. T. Act. XX, 15. (Pausan. VII, 4. Diod. Sic. V, 81.)

Χιτών, ῶνος, ὁ, tunica, vestis interior, das Unterkleid, das auf den blossen Leib gezogen ward, eng an dem Körper anlag, Ermel hatte, und gewöhnlich bis an die Knöchel reichte, hebr. כְּתֹנֶת. Cf. *Winer* bibl. Realw. p. 382. et *Gesen.* hebr. deutsch. Wörterb. sub כְּתֹנֶת. Matth. V, 40. X, 10. Marc. VI, 9. Luc. III, 11. VI, 29. IX, 3. Joh. XIX, 23. Act. IX, 39. Jud. v. 23. — incluso pallio plural. *οἱ χιτῶνες* Marc. XIV, 63. LXX pro כְּתֹנֶת Gen. XXXVII, 3. (Diod. Sic. IV, 38. Artemid. V, 64. Lucian. Dial. Deorr. XIII, 3. Xen. Cyr. I, 3. 2.) — Saepius non legitur in N. T.

Χιών, όνος, ἡ, nix, (ductum, ut videtur, a *χέω*). Ter in N. T. Matth. XXVIII, 3. λευκὸν ὡς χιών Marc. IX, 3. λευκὰ λίαν ὡς χιών. Apoc. I, 14. LXX pro שֶׁלֶג Exod. IV, 6. (Diod. Sic. I, 38. Herodian. III, 3. 9. Aelian. V. H. VII, 6. Xen. Mem. II, 1. 30.)

Χλαμύς, ύδος, ἡ, chlamys, genus quoddam pallii rotundi, gestari soliti ab imperatoribus [Herodian. VII, 5. 7.] ducibus [2 Macc. XII, 35.], militibus [Plaut. Rud. II, 2. 9.], venatoribus [Lucian. Dial. Deorr. XI, 3.] Romanorum paludamentum, sagum. — De chlamyde militari legitur semel in N. T. Matth. XXVII, 28.

Χλευάζω, f. άσω, subsanno, derideo. Extat tantum Act. [II, 13.] XVII, 32. — (2 Macc. VII, 27. Diod. Sic. I, 93. Dionys. Hal. Ant. XI, 19. Polyb. IV, 3. 13. Plut. vit. Timoleon. c. 15. Dem. 78, 12. Aeschin. Dial. Soc. II, 16.)

Χλιαρός, ά, όν, (a *χλίω*, calefacio) *tepidus.* Semel in N. T. Apoc. III, 16. (Athen. III. p. 123. E.)

Χλόη, ης, ἡ, Chloë, nom. propr. mulieris christianae Corinthiacae 1 Cor. I, 11.

Χλωρός, ά, όν, 1) *viridis, virens* Marc. VI, 39. ἐπὶ τῷ χλορῷ χόρτῳ. — πᾶν χλωρόν, ut et nos: *Alles Grüne* Apoc. VIII, 7. IX, 4. LXX pro יֶרֶק Gen. I, 30. יָרָק 2 Regg. XXIX, 26. לַח Gen. XXX, 37. חָצִיר Prov. XXVII, 25. (Aelian. V. H. XIII, 16.) — 2) cum herbae propullulantes sint pallidae, ex adiunct. *pallidus* Apoc. VI, 8. ἵππος χλωρός. (Artemid. I, 77. Anth. gr. T. I. p. 234. III. p. 52. ed. *Jacobs.*)

Χξς', sexcenti sexaginta sex, numerus compositus e litteris graecis Χ' = DC. ξ = LX et ς' = VI. cf. *Matthiae* p. 10. 11. — Apoc. XIII, 18.

Χοϊκός, ή, όν, (a *χοῦς* quod v.) *pulvereus, terrenus.* Ter in N. T. 1 Cor. XV, 47. 48. 49.

Χοῖνιξ, ικος, ἡ, *choenix*, mensura aridorum aequans partem octavam modii romani, excipiens duos sextarios vel sextarium unum et dimidium. Bis in N. T. Apoc. VI, 6. (Choenix frumenti cum sat esse existimaretur diurno victui unius hominis, χοῖνιξ saepe vocatur ἡμερήσιος τροφή Diod. Sic. XIX, 49. Aelian. V. H. I, 26. Artemid. V, 24. Xen. Anab. I, 5. 6.)

Χοῖρος, ου, ὁ, ἡ, *porcus, porca* Matth. VII, 6. VIII, 30—32. Marc. V, 11. 12. 13. [14.] 16. Luc. VIII, 32. 33. XV, 15. 16. — (Artemid. I, 70. Aelian. V. H. II, 11. Herodian. V, 6. 21. Dem. 269, 10. Xen. Anab. VII, 8. 5.) Saepius non legitur in N. T.

Χολάω, ῶ, f. άσω, (a χολή, bilis; atra sum bili; i. q. μαίνομαι Aristoph. Nubb. 833.) *irascor, succenseo*, sq. dat. [cf. *Matthiae* §. 399. p. 729.] ita semel in N. T. Joh. VII, 23.— (3 Macc. III, 1. Artemid. I, 4. Mosch. I, 10.) Esse hunc huius v. usum serioris aetatis, cum antiquior graecitas habeat χολοῦσθαι, docet *Passow* II. p. 1079.

Χολή, ῆς, ἡ, 1) *bilis flava* [Theophr. Char. XI, vel XX, 2.] trop. Act. VIII, 23. de quo loco vid. sub εἰς p. 419 observata. — 2) *absynthium, Wermuth* Matth. XXVII, 34. Marc. XV, 23. — LXX pro לַעֲנָה Prov. V, 4. —

Χόος, v. Χοῦς.

Χοραζίν, ἡ, etiam Χωραζίν, *Chorazin*, nom. urbis Galilaeae. Bis in N. T. Matth. XI, 21. Luc. X, 13.

Χορηγέω, ῶ, f. ήσω, (a χορηγός chori dux; dux chori sum Plato Theaet. 27. Athen. XIV, c. 8. e tribu mea editus sumtum praebeo choris instruendis et adornandis aptosque homines deligo in scenam producendos Xen. Mem. III, 4. 3) *suppedito*, seq. accus. rei, ita bis in N. T. 2 Cor. IX, 10. quo loco quatenus praeferendum futur. χορηγήσει vel optat. χορηγήσαι, vid. apud *Griesb.* et *Vater.* — 1 Petr. IV, 11. ἐξ ἰσχύος, ἧς [attract. pro: ἣν] χορηγεῖ ὁ θεός. (seq. dat. person. et accus. rei Sirac. I, 10. 25. XVIII, 31. 1 Macc. XIV, 10. 2 Macc. IV, 49. Diod. Sic. II, 35. Polyb. XXII, 26. 2. Herodian. I, 6. 9. Artemid. I, 78. Aelian. V. H. IV, 19. sq. accus. person. et dat. rei Polyb. III, 68. 8.) —

Χόρος, οῦ, ὁ, (saltatio cum cantu, Reigen) *chorus saltantium et canentium.* Extat tantum Luc. XV, 25. — LXX pro מְחוֹלָה Exod. XV, 20. (Lucian. Dial. Deorr. XXII, 4. Herodian. IV, 2. 9. Xen. Cyr. I, 6. 18.)

Χορτάζω, f. άσω, (a χόρτος quod v. herba vel gramine pasco, *füttern*, de animalibus Hesiod. ἔργ. v. 450. 752. Plato de rep. libr. II. T. II. p. 372. D. lib. IX. p. 586. A) *saturo, satio, sättigen*, medium: *me satio* A) de animalibus, sq. accus. et ἐκ c. genit. adminiculi [vid. ἐκ p. 461 sq.] Apoc. XIX, 21. — B) de hominibus a) proprie aa) sq. accus.

Matth. XIV, 20. XV, 33. 37. Marc. VI, 42. VII, 27. VIII, 8. Luc. IX, 17. Joh. VI, 26. Jac. II, 16. Ita LXX et שָׂבַע Ps. XVII, 15. — *οἶδα — καὶ πεινᾶν*, in circumscriptione hominis, qui quavis sorte contentus est vel ferre scit sortem quamvis Phil. IV, 12. — bb) *τινά τινος* [vid. ad *πίμπλημι* observata.] Marc. VIII, 4. Ita LXX *χορτάζεσθαι* pro שָׂבַע sq. בְּ Thren. III, 15 et pro שָׂבַע sq. accus. Ps. CIV, 16. CXXXII, 15. (Epigr. Lucian. in Anthol. gr. T. III. p. 22. ed. *Jacobs* et ad h. l. idem *Jacobs*. IX. p. 415.) — cc) *τινὰ ἀπό τινος* [cf. *Matthiae* §. 396, not. 2. p. 726 et 1130. et supra *ἀπό* p. 117.] Luc. XVI, 21. Ita LXX pro שָׂבַע sq. מִן Ps. CIV, 13. coll. Prov. XIV, 14. XVIII, 20. — b) metaph. pro: *desideria alicuius expleo*, *μακάριοι οἱ πεινῶντες — τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται* Matth. V, 6. — Luc. VI, 21. (Arrian. diss. epict. I, 9. III, 22. Athen. III. p. 99. F. et p. 100. A.) Uti a Graecis serioris tantum aevi *χορτάζειν* referri ad homines docuit ***Sturzius***, ita eodem verbo Grammaticos veteres uti in interpretandis verbis, quae ad saturandos homines spectant, idem auctor est in libro de dial. maced. et alexandr. p. 200—202.

Χόρτασμα, *τος, τό*, (a *χορτάζω* quod vid.; pabulum Diod. Sic. XX, 76. Sirac. XXXVIII, 6. LXX Gen. XXIV, 25.) ***cibus***, ***victus***, de cibis hominum semel in N. T. Act. VII, 11. *οὐχ εὑρίσκον χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν.* (ita *χόρτος* in epigr. Cratetis Thebani in Anthol. gr. T. I. p. 119. ed. *Jacobs* ad quem locus *Jacobs*. T. VI. p. 382. observat *χόρτος* de animalium pastu ad humanum victum, viliorem tamen plerumque, transferri. Adde ***Sturz*** de dialect. maced. et alex. p. 201.

Χόρτος, *ου, ὁ*, (der eingeschlossene Platz oder Raum, Hof, Gehäge Hom. Iliad. XI, 774. — pabulum iumentorum, foenum maxime Diod. Sic. II, 16. Palaeph. fab. 4. Plutarch. apophth. Phil. Mor. II. p. 17. ed. *Tauchn.* Xen. Anab. I, 5. 5 et 10.) ***gramen***, ***herba***, ***das Gras*** Matth. VI, 30. XIV, 19. Marc. VI, 39. Luc. XII, 28. Joh. VI, 10. 1 Cor. III, 12. Jac. I, 10. 11. 1 Petr. I, 24. Apoc. VIII, 7. IX, 4. — LXX pro דֶּשֶׁא Jes. XV, 6. חָצִיר Ps. XXXVII, 2. CIII, 15. עָמִיר Jer. IX, 22.— de segetibus Matth. XIII, 26. Marc. IV, 28. —

Χουζᾶς, *ᾶ, ὁ*, ***Chusa***, nom. propr. viri, qui fuit procurator Herodis Luc. VIII, 3.

Χοῦς, genit. *χοός*, accus. *χοῦν*, *ὁ*, (a *χέω* fundo; terra egesta Polyb. IV, 40. 7.) ***pulvis***, ***Schutt***, ***Staub***. Bis in N. T. Marc. VI, 11. Apoc. XVIII, 19. Fieri hoc solitum esse quod legitur h. l., in summo luctu, docet ***Winer*** bibl. Realw. p. 714. LXX pro עָפָר Jos. VII, 6. Jes. LII, 2. (Herodian. VIII, 4. 11.)—

Χράομαι, *ῶμαι*, f. *ήσομαι* ***utor*** i. e. a) ***ich bediene mich einer Sache***, ***ich mache Gebrauch von einer Sache***, seq.

dativo [cf. *Matthiae* §. 396, 1. p. 724. *Buttm.* §. 120, 3. 1.] aa) universe, ut βοηθείαις Act. XXVII, 17. ἐλευθερίᾳ 1 Cor. VII, 21. 31. IX, 12. 15. 1 Tim. I, 8. οἴνῳ V, 23. (Aelian. V. H. XII, 1. Artemid. II, 3. Herodian. II, 13. 21. Xen. Mem. IV, 6. 11. et Cyr. I, 2. 13.) — bb) de vitiis et virtutibus, quibus in agendo utitur aliquis 2 Cor. I, 17. III, 12. (Aelian. V. H. II, 15. Herodian. II, 13. 21. Xen. Cyr. I, 4. 4.) — — b) *ich gehe mit Jemandem um*, *utor aliquo*, i. e. *tracto aliquem*, sq. dat. pers. φιλανθρώπως τε ὁ Ἰούλιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος Act. XXVII, 3. ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως χρήσωμαι sc. ὑμῖν 2 Cor. XIII, 10. (Plut. apophth. Mor. II. p. 17. 27. ed. *Tauchn.* Aelian. V. H. II, 20. Herodian. III, 13. 8. Xen. Mem. IV, 6. 5 et Anab. II, 6. 25.) — Saepius non extat in N. T.

Χράω, ῶ, vel potius κίχρημι [cf. *Buttm.* §. 101. gram. max. Vol. II. §. 114. p. 257. *Matthiae* §. 240. p. 469.] f. ήσω, *mutuum do*, *commodo*, *leihen*, *borgen*. Semel in N. T. Luc. XI, 5. χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους. (Artemid. V, 53. Aelian. V. H. XIV, 10. Xen. Mem. III, 11. 18.)

Χρεία, ας, ἡ, (usus i. e. Nutzung, das Gebrauchen; consuetudo; in N. T.) 1) *negotium*, quod tracto. Act. VI, 3. (2 Macc. VIII, 9. Polyb. III, 45. 2. IV, 87. 9. VIII, 18. 11.) — 2) *necessitas*, *Bedürfniss* i. e. a) *Nothwendigkeit*, *das Nöthigseyn* aa) universe Eph. IV, 29. πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας, quo loco genit. τῆς χρείας = adiectivo *necessarius*. Vide ad voc. φῶς ab initio observata. — bb) χρεία ἐστι, *opus est*, sq. inf. Hebr. VII, 11. — sq. genit. rei Luc. X, 42. — b) *necessitas*, *Bedürfniss* i. e. *id*, *quo indiget aliquis*, *res*, *qua opus est*, de vitae necessitatibus aa) universe Act. XX, 34. Rom. XII, 13. Phil. II, 25. — εἰς τὴν χρείαν μοι ἐπέμψατε i. e. *munera* vel *dona misistis ad sublevandas necessitates* Phil. IV, 16. — v. 19. — εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας i. e. *ad sublevandas necessitates* Tit. III, 14. — bb) formulae notandae α) τὰ πρὸς τὴν χρείαν Act. XXVIII, 10. (Plutarch. Vit. Pericl. c. 8. ῥῆμα — πρὸς τὴν προκειμένην χρείαν ἀνάρμοστον. Diod. Sic. II, 29. et Artemid. I, 31. χρεῖαι βιωτικαί. Diod. Sic. XVIII, 70. πολεμικαὶ χρεῖαι. — universe Dionys. Hal. Ant. IV, 14. Xen. Cyr. I, 6. 10.) — β) χρείαν ἔχω, *opus est mihi*, *opus habeo*, *indigeo*, *ich bedarf*, sq. genit. rei vel personae, qua indiget aliquis Matth. VI, 8. IX, 12. XXI, 3. XXVI, 65. Marc. II, 17. XI, 13. XIV, 63. Luc. V, 31. IX, 11. XV, 7. XIX, 31. 34. XXII, 71. Joh. XIII, 29. 1 Cor. XII, 21. 24. 1 Thess. IV, 12. Hebr. V, 12. X, 36. Apoc. III, 17. XXI, 23. XXII, 5. (Sirac. XIII, 6. Diod. Sic. XVIII, 42. Xen. Mem. III, 3. 2.) — abest genit., ut τινός Act. II, 45. IV, 35. (Diod. Sic. I, 19.) — vel e contextu facile cognoscendus, ut τῆς τροφῆς, τοῦ βίου, τοῦ ἄρτου Marc. II, 25. Eph. IV, 28. 1 Joh. III, 17.—

sq. infinit. activi Matth. III, 14. XIV, 16. Joh. XIII, 10. 1 Thess. I, 8. IV, 9. vel passivi V, 1. — Habere etiam Graecos in talibus infinitivum nunc activi, nunc passivi, docent *Bornem.* ad Xen. Symp. p. 54. *Elmsley* ad Eur. Heraclid. p. 151. ed. Lips. *Matthiae* §. 535, not. p. 1050. *Buttm.* §. 127, not. 3. *Winer* p. 137, not. 1. II. p. 115. — sq. ἵνα Joh. II, 25. XVI, 30. 1 Joh. II, 27. Cf. de his l. l. ἵνα p. 750. — Saepius non extat in N. T.

Χρεωφειλέτης, ου, ὁ, (a χρέος, attic. χρέως necessitas, debitum, et ὀφειλέτης debitor) *debitor, aere alieno obrutus.* Bis in N. T. Luc. VII, 41. XVI, 5. (Plutarch. vit. Galb. c. 8. Aesop. fab. 289. Dio Cass. 58, 8.) — De scriptura χρεοφειλέτης et χρεωφειλέτης vid. *Lobeck* ad Phryn. p. 691.

Χρή, verb. impers. (oportet Thuc. VIII, 78. Xen. Symp. IV, 47.) *decet, oportet,* sq. infinit. Semel in N. T. Jac. III, 10. — (Lucian. Dial. Deorr. VI, 1. Xen. Cyr. I, 4. 24.) —

Χρήζω, f. ήσω, (a χράομαι, χρή) *opus habeo, indigeo* sq. genit. cf. *Matthiae* §. 352. p. 669. Quinquies in N. T. Matth. VI, 32. Luc. XI, 8. XII, 30. Rom. XVI, 2. 2 Cor. III, 1. (Herodian. I, 6. 18. IV, 11. 10.) — De iota subscripto, ubi est i. q. δέομαι vid. Etymol. Magn. — de genit. *Matthiae* §. 330. p. 452.

Χρῆμα, τος, τό, (a χράομαι, quod v.; quidquid usui est Xen. Oecon. I, 7 sqq.) *opes, pecuniae* a) plurali numero: οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες i. e. *divites* Marc. X, 23 et Luc. XVIII, 24. — Marc. X, 24. Act. VIII, 18. 20. XXIV, 26. LXX pro כֶּסֶף Job. XXVII, 17. נְכָסִים Jos. XXII, 8. 2 Chron. I, 11. 12. — (Diod Sic. V, 77. Plut. vit. Fab. c. 7. Philostrat. Vit. Sophist. I, 21. 4. Palaeph. fab. 1. Aelian. V. H. XI, 9. Herodian. I, 6. 19. Dem. 446, 6. Xen. Mem. II, 9. 6.) — b) singulari numero: ἤνεγκε τὸ χρῆμα Act. IV, 37. (Diod. Sic. XIII, 106. „Sequor Venetum [solum quippe exhibentem τῶν χρημάτων] ab auctoris assuetudine non recedentem, nec damno tamen districte vulgatum [τοῦ χρήματος]. Nam et Athenaeus Gelippum describit νοσφισάμενον ἐκ τοῦ λυσανδρίου χρήματος, ubi Casaubonus usum hunc insolentiorem vocis χρήματος miratur quidem, nec mutat, quod in eo tuendo constantissime scripti omnes consentirent. — Hi sc. Jones χρῆμα pro divitiis et pecunia non adspernabantur, uti Pollux Lib. IX, 87. atque ad eum Jungermannus docuerunt.“ Ita *Wesseling*, ad Diod. Sic. T. V. p. 436. ed. *Bipont.*)

Χρηματίζω, f. ίσω, (a χρῆμα, quod v.; negotia tracto, negotia publica tracto Diod. Sic. I, 70. Polyb. IV, 27. 9. Aelian. V. H. II, 15. Dem. 250, 10. responsum do Polyb. V, 81. 7.) 1) *divinitus admoneo, divinitus edoceo de re agenda,* activum legitur Hebr. XII, 25. — (Jos. Ant. V, 1. 14. X, 1. 3. XI, 8. 4. Diod. Sic. III, 6.) — passivum χρηματίζομαι, *divi-*

nitus admoneor Hebr. V, 5. κατ' ὄναρ Matth. II, 12. 22. — περί τινος Hebr. XI, 7. (Jos. Ant. III, 8. 8.) — ὑπό τινος Luc. II, 26. Act. X, 22. — 2) *appellor, nuncupor*, cum nominat. nominis Act. XI, 26. Rom. VII, 3. (Jos. Arch. VIII, 6. 2. Plut. vit. Anton. c. 54 fin. Diod. Sic. I, 44. XX, 53. et de eo, qui nomen sumit Polyb. V, 57. 2 et 5. XXX, 2. 4.)

Χρηματισμός, οῦ, ὁ, *responsum*, de oraculo divino semel in N. T. Rom. XI, 4. τί λέγει αὐτῷ ὁ χρηματισμός; (2 Macc. II, 4. responsum de somnii significatione Artemid. I. 2. responsum legatis datum Aelian. V. H. IX, 13. Polyb. XXVIII, 14. 10.)

Χρήσιμος, η, ον, *utilis*. Extat tantum 2 Tim. II, 14. εἰς οὐδὲν χρήσιμον. Vide εἰς p. 435. — LXX pro בָּצַע Gen. XXXVII, 26. צָלַח Ezech. XV, 4. (Sapient. VIII, 7. Diod. Sic. IV, 6. VI, 2. Dem. 779, 15. Xen. Mem. III, 8. 8.)

Χρῆσις, εως, ἡ, (a χράομαι) *usus, der Gebrauch, den man von einer Sache macht.* Bis in N. T. et quidem de usu corporis et sexus venereo Rom. I, 26. 27. (universe Thuc. VII, 5. Dem. 154, 18. Artemid. I, 5. Herodian. III, 14. 13. — πρὸς τὴν τῶν ἀφροδισίων Ocell. Lucan. c. 4.)

Χρηστεύομαι, f. εύσομαι, (a χρηστός) *sum* **χρηστός** vel *benignus sum.* Legitur tantum 1 Cor. XIII, 4.

Χρηστολογία, ας, ἡ, (a χρηστός quod v. et λόγος) *sermo blandus.* Semel in N. T. Rom. XVI, 18. διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσι τὰς καρδίας τῶν ἀκάκων. (Eustath. in Iliad. Ψ. p. 1437, 53. Jul. Capitolin. in Vit. Pertinac. c. 13. „Omnes, qui libere fabulas conferebant, male Pertinaci loquebantur, *Chrestologum* eum appellantes, qui bene loqueretur, et male faceret." Pallad. Alexandr. epigr. CI² μισῶ τὸν ἄνδρα διπλοῦν πεφυκότα, χρηστὸν λόγοισι, πολέμιον δὲ τοῖς τρόποις. Anthol. gr. T. III. p. 135. ed. *Jacobs.*)

Χρηστός, ή, όν, (utilis Xen. de rep. Athen. I, 5. Artemid. III, 66.) *bonus* i. e. a) *suavis, iucundus*, ita de vino, ὁ παλαιὸς χρηστότερος. Luc. V, 39. (Theophr. Char. II, 4. Athen. XIII. p. 585.) — de doctrina Jesu benefica 1 Petr. II, 3. ἐγεύσασθε, ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος. — *apti, commodi* sens. ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστός Matth. XI, 30. — b) *benignus*, sq. ἐπί τινα Luc. VI, 35. — sq. εἴς τινα Eph. IV, 32. — τὸ **χρηστόν** i. q. ἡ χρηστότης, [vid. *Winer* p. 91. *Matthiae* §. 207. p. 558.] τοῦ θεοῦ Rom. II, 4. — Ita LXX et hebr. טוֹב Ps. XXXIV, 9. (Herodian. VIII, 3. 10. Dem. 1345, 10.) — c) de moribus et indole: *bonus, probus*, φθείρουσιν ἤθη χρηστὸς ὁμιλίαι [v. *Winer* p. 305.] κακαί 1 Cor. XV, 33. (Plut. apophth. Antiochi Mor. II. p. 34. ed. *Tauchn.* Lucian. Dial. Deorr. VI, 1. Antiphon. 769, penult. Xen. Mem. I, 2. 10.) Saepius non legitur in N. T.

Χρηστότης, τητος, ἡ, (a χρηστός, quod v.; bonitas, i. e. utilitas) 1) *bonitas* i. e. *benignitas* a) propr. ἡ τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος αὐτοῦ — καταφρονεῖς; Rom. II, 4.— XI, 22. 2 Cor. VI, 6. Gal. V, 22. Col. III, 12. Tit. III, 4. LXX et hebr. טוּב Ps. XXV, 7. (Diod. Sic. I, 65. Aelian. V. H. I, 30. Herodian. I, 4. 11.)— b) metonym. pro: *beneficium*, τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς *favoris conspicui in beneficiis collatis in nos* Eph. II, 7. — 2) *bonitas* i. e. *probitas*, ποιεῖν χρηστότητα i. e. *facere, quod probum et rectum est* Rom. III, 12. Ita LXX et טוֹב Ps. XIV, 2. 4. (Herodian. II, 10. 7.) — Saepius non legitur in N. T.

Χρίσμα, τος, τό, (a χρίω, tingo, illino, ungo; propr. unguentum inductum, die eingeriebene Salbe; unguentum Aesop. fab. 21. Aelian. V. H. III, 13. Xen. Anab. IV, 4. 13. unctio LXX Exod. XXIX, 7. XXX, 25. ubi hebr. מִשְׁחָה et cum reges Orientis unctione inaugurarentur muneri suo Ps. XLV, 7. Jes. LXI, 1. et ab eo inde tempore donati crederentur viribus divinis cf. Jos. Ant. VI, 8. 2. πρὸς δὲ τὸν δαυΐδην, unctum scil. μεταβαίνειν τὸ θεῖον καταλιπὸν σαῦλον) *inauguratio, consecratio, die heilige Weihe.* Ita de Christianis, qui Spiritus divini edocentis, adhortantis, consolantis, spe laetissima replentis, veniae peccatorum certiores facientis donatione [v. 1 Joh. III, 20. IV, 13.], ad exemplum Jesu eiusdem Spiritus div. donatione muneri suo inaugurati, consecrantur Deo redduntorque ἱεράτευμα ἅγιον καὶ βασίλειον [v. 1 Petr. II, 5. 9.] Ita ter in N. T. ὑμεῖς χρίσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου καὶ οἴδατε πάντα 1 Joh. II, 20. τὸ χρίσμα ὃ ἐλάβετε ἀπ' αὐτοῦ ἐν ὑμῖν μένει i. e. *die von ihm empfangene heilige Weihe zeigt sich fortwährend wirksam in euch.* v. 27. ὡς τὸ αὐτὸ χρίσμα διδάσκει ὑμᾶς περὶ πάντων καὶ ἀληθές ἐστι καὶ οὐκ ἔστι ψεῦδος i. e. *und wie ihr in Folge dieser heiligen Weihe euch belehrt sehet über alles, eben so gründet sich dieselbe auf Wahrheit und findet bei ihr kein Betrug, keine Täuschung statt.* v. 27. Cf. *Lücke* III. p. 147. —

Χριστιανός, οῦ, ὁ, (a χριστός) *Christianus, assecla vel sectator Jesu* Act. XI, 26. XXVI, 28. 1 Petr. IV, 16.

Χριστός, οῦ, ὁ, (unctus, a χρίω, ungo; ita de sacerdotibus ungi solitis apud Hebraeos [Exod. XXVIII, 41.] in muneris sui inauguratione 1 Chron. XVI, 22. Ps. CV, 15. — item de regibus aeque atque sacerdotes unctione inaugurari solitis in imperii auspiciis 2 Macc. I, 24. Siracid. XLVI, 19. in N. T.) *unctus ille notus* i. e. *rex ille e stirpe Davidis oriundus et a Deo olim promissus* i. e. *Messias* a) propr. Matth. I, 1. coll. v. 2. — I, 16. 17. 20. XI, 2. XVI, 16. 20. XXII, 42. XXIII, 8. 10. XXIV, 5. 23. XXVI, 63. XXVII, 17. 22. Marc. I, 1. IX, 41. XIV, 61. Luc. II, 11. — v. 26. et IX, 20. χριστὸς κυρίου vel τοῦ θεοῦ i. e. rex a Deo constitutus cf. Jes.

XLV, 1. et ad h. l. *Gesen.* item 1 Sam. XXIV, 7. — Luc. XXIII, 2. Joh. I, 20. 25. 42. III, 28. IV, 25. 29. 42. Rom. I, 7. 8. XVI, 20. 24. et in sexcentis aliis locis — b) metonym. aa) pro: ὁ λόγος τοῦ χριστοῦ 2 Cor. I, 19. 20. Eph. IV, 20. — bb) pro: *sensus, animus, qui fuit in Christo* Rom. VIII, 10. — cc) pro: ἡ ἐκκλησία τοῦ χριστοῦ 1 Cor. XII, 12.— dd) pro: *felicitas per Christum parta* Gal. III, 27. Phil. III, 8. — ee) *res christiana* Rom. XVI, 3. 9. 1 Cor. IV, 17. —

Χρίω, f. ίσω, (tingo, illino) *ungo, ich salbe,* [propr. Xen. Cyr. VII, 1. 2. Diod. Sic. IV, 36. et de regibus unctione inauguratis muneri suo Sirac. XLVI, 13. XLVIII, 8. LXX pro מָשַׁח Exod. XXVIII, 41. 1 Sam. X, 1. 1 Regg. I, 34. XIX, 16. metaph. i. e. *inauguro aliquem muneri, weihen, zu einem heiligen Amte feierlich einsetzen* a) universe, sq. accus. pers. Luc. IV, 18. Desumta sunt h. l. verba e Jesaia c. LXI, 1. ad quem locum cf. *Gesen.* in Commentar. in Jes. — b) de Jesu, quem πνεύματι ἁγίῳ donando muneri suo inauguravit Deus additis: πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει Act. X, 38. — IV, 27.— sq. duplici accus. et personae et rei [cf. *Winer* p. 89. *Matthiae* §. 421, not. 1. p. 772. *Gesen.* p. 812 sq. *Ewald* p. 588 gr. min. p. 256.] Hebr. I, 9. ἔχρισέ σε — ἔλαιον ἀγαλλιάσεως. Sunt haec verba Ps. XLV, 6. 7. ubi vid. LXX. — c) de Christianis Spiritu div. donatis et ministerio Dei consecratis 2 Cor. I, 21. καὶ χρίσας ἡμᾶς θεός. Accuratius mentem suam ipse Apostolus explicat v. 22. addens: δοὺς τὸν ἀῤῥαβῶνα τοῦ πνεύματος (de prophetis unctione inauguratis LXX χρίω et מָשַׁח 1 Regg. XIX, 17. de sacerdotibus Exod. XXVIII, 41. Ps. CV, 15. cf. *Winer* bibl. Realw. p. 591.) Saepius non reperitur in N. T.

Χρονίζω, f. ίσω, fut. attic. χρονιῶ, [vid. ἀφορίζω — a χρόνος] *diutius moror, cunctor* a) absolute Matth. XXV, 5. Hebr. X, 37. — b) sq. ἐν c. dat. loci Luc. I, 21. — LXX pro אֵחַר Judd. V, 28. — בֹּשֵׁשׁ Exod. XXXII, 1. (Theophr. Caus. pl. IV, 10. Diod. Sic. II, 27. Polyb. XXXIII, 16. 6.) — c) sq. *infinit.* adverbiascit χρονίζει ὁ κύριός μου ἐλθεῖν vel ἔρχεσθαι *mein Herr zögert zu kommen* i. e. *mein Herr kommt noch lange nicht* Matth. XXIV, 48. et Luc. XII, 45. — In LXX et אֵחַר sq. לְ c. inf. Gen. XXXIV, 19. Deut. XXIII, 22.— Saepius non legitur in N. T.

Χρόνος, ου, ὁ, *tempus, die Zeit.* [Nunquam χρόνος de tempore certo et definito adhibetur, sed ubi de tempore certo dicitur, ibi haec vis non est in v. χρόνος, sed in adiectis; notat autem χρόνος ipsum tempus, quasi nudam formam, qua rerum successiones percipimus. Ita *Tittmann* de Synonymis in N. T. p. 39 sq.] a) universe aa) absolute Matth. II, 7. Marc. IX, 21. Luc. IV, 5. Act. I, 7. VII, 23. XV, 33. XVIII, 23.

XXVII, 9. 1 Thess. V, 1. Hebr. XI, 32. Apoc. II, 21. X, 6. (Diod. Sic. I, 3. II, 9. Dem. 1413, 9. Xen. Anab. VII, 7. 47.) — bb) additur genit. rei, tempus accuratius definientis, ut τῆς ἀγνοίας Act. XVII, 30. τοῦ τεκεῖν Luc. I, 57. — Act. III, 21. VII, 17. Gal. IV, 4. 1 Petr. I, 17. IV, 3. (Dionys. Hal. ant. X, 18. Dem. 399, 9. Xen. Mem. I, 4. 12. Hier. I, 19.) — cc) ὁ — ἐν σαρκὶ — χρόνος = ὁ χρόνος τοῦ βίου τοῦ ἐν σαρκί 1 Petr. IV, 2. — b) *genit.* praecedente praeposit., ut ἐκ Luc. VIII, 27. (Diod. Sic. I, 4.) — ἐπί 1 Petr. I. 20. πρό 2 Tim. I, 9. Tit. I, 2. — c) *dativ.* aa) simplex, ubi quaeritur: *quando?* cf. *Matthiae* §. 406, a. p. 742. *Buttm.* §. 120.— πολλοῖς — χρόνοις = *saepe* Luc. VIII, 29. — Act. VIII, 11. Rom. XIV vel XVI, 25. (Herodian. V, 3. 5. Xen. H. G. II, 3. 15.) — bb) praemissa praepos. ἐν Act. I, 6. 21. Jud. v. 18. (Diod. Sic. XIII, 62. Herodian. I, 1. 4. Dem. 343, 2. Xen. H. G. I, 4. 6.) — d) *accus.* aa) ubi quaeritur: *quamdiu?* Marc. II, 19. Luc. XX, 9. Joh. V, 6. VII, 33. XII, 35. XIV, 9. Act. XIII, 18. XIV, 3. 28. XIX, 22. XX, 18. 1 Cor. XVI, 7. χρόνον scil. τινά. Apoc. VI, 11. XX, 3. (Plut. apophth. Phil. Mor. II. p. 15. ed. *Tauchn.* Cebet. tab. c. 2. Xen. Mem. II, 1. 15.) cf. *Matthiae* §. 425, 2. b. p. 785. *Buttm.* §. 118, 8. — bb) praemissa praepos., ut διά Hebr. V, 12. Vide διά p. 276. (Dem. 615. 10.) — ἐπί Luc. XVIII, 4. Act. XVIII, 20. Rom. VII, 1. 1 Cor. VII, 39. Gal. IV, 1. (Diod. Sic. T. X p. 199. ed. *Bip.* Xen. Venat. V, 7.) cf. ἐπί p. 593. — κατὰ τὸν χρόνον = *secundum temporis rationes* Matth. II, 16. (Herodian. I, 1 fin.) cf. κατά p. 803. — μετά Matth. XXV, 19. Hebr. IV, 7. Vide μετά p. 80. — Saepius non extat in N. T.

Χρονοτριβέω, ῶ, f. ήσω, (a χρόνος et τρίβω tero) *tempus tero.* Semel in N. T. Act. XX, 16. — (Scholiast. ad Thuc. III, 38. Eustath. Iliad. Ψ. 1447, 11. 1450, 38. Aristot. Rhet. III, 3.)

Χρυσέος v. **Χρυσοῦς.**

Χρυσίον, ίου, τό, (demin. a χρυσός) *aurum* a) universe Hebr. IX, 4. 1 Petr. I, 7. Apoc. III, 18. XXI, 18. 21. LXX pro זָהָב Exod. XXXVII, 2. 4. 6. (Lucian. Dial. Deorr. V, 1. Plut. apophth. Phil. Mor. II. p. 17. ed. *Tauchn.* Herodian. VI, 7. 22.) — b) metonym. aa) de auro signato: *nummus aureus* Act. III, 6. XX, 33. 1 Petr. I, 18. (Xen. Anab. I, 1. 9.) — bb) de ornamentis aureis 1 Petr. III, 3. quo loco περίθεσις χρυσίων pro: χρυσίον περιθέμενον. Apoc. XVII, 4. XVIII, 16. (Dem. 816, 27. 817, 21.) Saepius non legitur in N. T.

Χρυσοδακτύλιος, ου, ὁ, ἡ, — ον, τό, (a χρυσός et δάκτυλος annulus) *digitus ornatus annulis aureis.* Legitur tantum Jac. II, 2. estque h. l. i. q. χρυσοῦς δακτυλίους ἔχων apud Arrian. diss. epict. I, 22.

Χρυσόλιθος, ου, ὁ, (a χρυσός et λίθος) *Chrysolithus*, nom. gemmae aurei coloris. LXX pro תַּרְשִׁישׁ Exod. XXVIII, 20. nostratibus: *Topazier*. Semel in N. T. Apoc. XXI, 20.

Χρυσόπρασος, ου, ὁ, *Chrysoprasus*, (ex χρυσός et πράσον porrum), nomen gemmae colore porri succum referentis et pellucidae. Semel in N. T. Apoc. XXI, 20.

Χρυσός, οῦ, ὁ, *aurum* a) universe Matth. II, 11. XXIII, 16. 17. Act. XVII, 29. χρυσῷ — χαράγματι τέχνης i. e. auro artificiose sculpto. Apoc. [IX, 7.] XVIII, 17. LXX pro זָהָב Esr. I, 6. (Lucian. Dial. Deorr. II, 2. Herodian. VIII, 7. 4. Xen. Cyr. VIII, 4. 27.) — b) metonym. aa) de ornamentis aureis 1 Cor. III, 12. 1 Tim. II, 9. Jac. V, 3. Apoc. XVII, 4. XVIII, 16. — bb) de nummis aureis Matth. X, 9. (Diod. Sic. III, 44. Herodian. II, 6. 11. Dem. 122, 2.) Saepius non extat in N. T.

Χρυσοῦς, ῆ, οῦν, (forma soluta χρυσέος, α, ον,) *aureus* 2 Tim. II, 20. σκεύη χρυσᾶ. Hebr. IX, 4. στάμνος χρυσῆ Apoc. I, 12. 13. 20. II, 1. IV, 4. V, 8. VIII, 3. IX, 7. 13. 20. XIV, 14. XV, 6. 7. XVII, 4. XXI, 15. Saepius non legitur in N. T. LXX pro זָהָב Gen. XXIV, 22. XL, 42. (Diod. Sic. IV, 26. Aelian. V. H. XI, 9. Lucian. Dial. Deorr. XIII, 2. Herodian. V, 6. 21. Xen. Mem. III, 8. 6.)

Χρυσόω, ῶ, f. ώσω, *auro obduco*. Bis in N. T. et quidem ita, ut nunc addatur χρυσῷ. Apoc. XVII, 4. nunc in χρυσῷ XVIII, 16. Vide ἐν p. 532. — Ita LXX χρυσόω χρυσίῳ Exod. XXVI, 32. pro חִפָּה זָהָב et simplex χρυσόω 2 Chron. III, 7. (Diod. Sic. IV, 47.)

Χρώς, τός, ὁ, *cutis*. Semel in N. T. Act. XIX, 12. — (Artemid. I, 64. Theophr. Char. XVIII, vel X, 4. Aelian. V. H. XI, 10.)

Χωλός, ή, όν, (a χάω, χαλάω) 1) *claudus*, de hominibus pede claudis a) propr. Matth. XI, 5. XV, 30. 31. XVIII, 18. XXI, 14. Luc. VII, 22. XIV, 13. 21. Joh. V, 3. Act. III, 2. [11.] VIII, 7. XIV, 8. (Lucian. Dial. Deorr. V, 6. Aelian. V. H. XI, 9. Xen. Cyr. I, 4. 11.) — b) in similitudine Hebr. XII, 13. — 2) pro: *ἀναπηρός*, *pede mutilus*. Marc. IX, 45. Cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 474.* et quae supra sub κωφός nr. 2. a. adnotata sunt.

Χώρα, ας, ἡ, (i. q. χῶρος, locus, Platz, Stelle Xen. Mem. III, 8. 10. Dem. 701, 16. Polyb. III, 46. 9. a χάω) 1) *regio, Gegend* a) propr. Marc. V, 10. Luc. II, 8. III, 1. τραχωνίτις χώρα. XV, 13. 14. 15. XIX, 12. Joh. XI, 54. 55. Act. VIII, 1. X, 39. XIII, 49. XVI, 6. XVIII, 23. XXVI, 20. — LXX ita pro אֶרֶץ Jos. V, 12. שָׂדֶה Gen. XXXII, 3. — Matth.

IV, 16. ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου pro: ἐν χώρᾳ σκοτεινοτάτῃ *in regione tenebricosissima.* — b) addito pronom. personali: *regio* vel *terra patria alicuius* Matth. II, 12. ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν. — * c) ubi regioni tribuitur, quod non nisi in homines cadit, commemorari igitur poterant: *incolae regionis* Marc. I, 5. Act. XII, 20. (Sirac. XLVII, 17. Similiter nos: die ganze Stadt wundert sich.) — d) addito urbis vel vici nomine: *ager* i. e. *Gebiet* Matth. VIII, 28. Marc. V, 1. Luc. VIII, 26. (Diod. Sic. I, 56. Herodian. III, 9. 5 et 6. Xen. Mem. III, 5. 26.) — 2) *rus*, i. e. *agri* a) quatenus opp. urbi Luc. XXI, 21. (Plutarch. apophth. Alex. Mor. II. p. 25. ed. *Tauchn.* Dem. 255, ult. Xen. Cyr. VII, 1. 43.) — b) quatenus aratur, semine conspergitur, colitur Luc. XII, 16. Joh. IV, 35. Jac. V, 4. (Herodian. VI, 8. 4. Xen. Mem. III, 6. 11.) — c) = *terra continens, festes Land* Act. XXVII, 27. ὑπένοουν οἱ ναῦται προςάγειν τινὰ αὐτοῖς χώραν. Saepius non extat in N. T.

Χωραζίν v. *Χοραζίν.*

Χωρέω, ῶ, f. ήσω, (a χῶρος, locus, Raum, Platz; locum do, Platz machen, weichen Hom. Iliad. XVI, 592. sq. genit. rei, a qua recedit aliquis Hom. Iliad. XII, 406.) 1) *eo, abeo, von der Stelle gehen, sich fortbewegen*, sq. εἰς c. accus. loci vel status Matth. XV, 17. 2 Petr. III, 9. (εἰς ναῦν Aeschyl. Pers. v. 385. ἐπί c. accus. loci Herodian. VIII, 4. 12. VIII, 5. 13. Thuc. IV, 31. κατά c. accus. rei Xen. Cyr. VII, 5. 16.) cf. *Viger.* p. 323. — 2) *procedo*, [propr. καὶ νὺξ ἐχώρει Aeschyl. Pers. v. 390. ed. *Blomfield.*] metaph. *von statten gehen, Fortgang haben*, sq. ἔν τινι = *unter Jemandem, bei Jemandem* Joh. VIII, 37. Cf. *Lücke* II. p. 229. (addito dat. commodi Herodot. III, 39. V, 89. — Diod. Sic. II, 18. Dion. Hal. ant. Tom. II. p. 130. Jos. Ant. VI, 10. 2. 2 Macc. XV, 37.) cf. *Viger.* p. 326. — 3) *locum capio, ich nehme einen Raum ein* a) propr., de rebus capientibus aliquid, *in sich fassen*, ut ὑδρίαι — χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς Joh. II, 6. — XXI, 25. — LXX pro הֵכִיל 1 Regg. VII, 38. pro הֶחֱזִיק 2 Chron. IV, 5. (Aelian. V. H. I, 3. II, 41. Artemid. II, 61. Xen. Anab. I, 5. 6.) — de loco hominum multitudinem non capiente Marc. II, 2. —(Thuc. II, 17.) — b) metaph. aa) *fero, sustineo, par sum alicui rei*, [*capiendi* enim et *ferendi* facultas certa quadam mensura, spatii illa, haec virium nititur] Matth. XIX, 12 bis. (οὐδὲ τὸ κάτωνος φρόνημα χωροῦσι Plut. vit. Cat. min. c. 64. τὴν πλεονεξίαν τινὸς χωρεῖν Dem. 118, 8. — Aeschin. 77, 10. — *capio*, ut amentiam Cicer. pro Milon. c. 32.) — bb) *intelligo*, ut τὸν λόγον τοῦτον Matth. XIX, 11. Vide ad h. l. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 597. et *Vater.* — χωρήσατε ἡμᾶς 2 Cor. VII, 2. Saepius non legitur in N. T.

Χωρίζω, f. ίσω, (a χωρίς quod v.) 1) activum: *seiungo, separo*, sq. accus. Matth. XIX, 6 et Marc. X, 9. — (Polyb. VI, 31. 4. Xen. Cyr. VI, 1. 8.) — additur ἀπό c. genit. Rom. VIII, 35. 39. Hebr. VII, 26. κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν. (Sap. I, 3. Plato Phaedon. c. 12. ed. *Fischer*.) — 2) Medium χωρίζομαι et aor. 1. pass. ἐχωρίσθην. signif. med. [vid. διακονέω] *seiungo me ab aliquo* a) universe aa) absolute 1 Cor. VII, 11. 15. Philem. v. 15. (Diod. Sic. XIII, 5.) — bb) sq. ἀπό τινος 1 Cor. VII, 10. — b) de discedentibus: *abeo, discedo*, ut ἀπὸ ἱερουσαλὴμ Act. I, 4. ἐκ τῶν ἀθηνῶν. XVIII, 1. ἐκ τῆς ῥώμης. v. 2. (seq. ἐκ Diod. Sic. XIX, 65. 2 Macc. V, 21. XII, 12. Polyb. III, 94. 9. — seq. ἐκ Polyb. III, 90. 2.) Saepius non reperitur in N. T.

Χωρίον, ου, τό, (demin. a χῶρος, χώρα, locus Xen. Mem. III, 5. 26. Diod. Sic. I, 7 et 56. regio Xen. H. G. V, 1. 7.) 1) *praedium* Matth. XXVI, 36. Marc. XIV, 32. Act. XXVIII, 7. (Dionys. Hal. Ant. X, 8. Aelian. V. H. XIV, 14. Parthenius Erotic. XXVI, p. 61. Artemid. III, 53. Xen. H. G. III, 3. 5. Thuc. I, 106.) — 2) *ager*, τὰ χωρία, *agri* Joh. IV, 5. Act. I, 18. 19. IV, 34. V, 3. 8. (Xen. Anab. V, 5. 11.) Saepius non extat in N. T.

Χωρίς, adv. 1) *seorsim, separatim* a) absolute Joh. XX, 7. χωρὶς ἐντετυλιγμένον. (Polyb. V, 26. 3. Xen. Cyr. II, 1. 18. Aeschin. 5, 32.) — b) seq. genit. Joh. XV, 5. χωρὶς ἐμοῦ i. e. χωρισθέντες ἐμοῦ vel ἀπ' ἐμοῦ. Eph. II, 12. χωρὶς [i. e. χωρισθέντες] χριστοῦ. (Xen. Cyr. VI, 1. 7.) — 2) praepositionis locum tenet; *sine, absque* sq. genit. Matth. XIII, 34 et Marc. IV, 34. χωρὶς παραβολῆς. Luc. VI, 49. χωρὶς θεμελίου. Joh. I, 3. Rom. III, 21. 28. IV, 6. VII, 8. 9. X, 14. 1 Cor. IV, 8. XI, 11. Phil. II, 14. 1 Tim. II, 8. V, 21. Philem. v. 14. Hebr. VII, 7. 20. 21. IX, 7. 18. 22. — ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθήσεται, *absque peccati culpa* i. e. *ita, ut non iterum sustineat culpam peccatorum humanorum*, vel ut scite *Schulz*: *ohne Sündengeschäft*. IX, 28. — Hebr. X, 28. XI, 6. 40. XII, 8. 14. Jacob. II, 20. 26. (Diod. Sic. III, 33. Polyb. II, 21. 4.) — 3) *praeter, excepto* Matth. XIV, 21. XV, 38. 2 Cor. XI, 28. Hebr. IV, 15. (Diod. Sic. II, 9. Polyb. VI, 56. 13. Xen. Cyr. I, 5. 5.) cf. *Matthiae* §. [illegible] p. 667. *Viger*. p. 673. 674. *Fischer* ad Weller. T. III. P. I p. 78. *Buttm*. §. 133, 2.

Χῶρος, ου, ὁ, *Corus* vel *Caurus*, nom. venti spirantis inter occidentem et septentrionem, *Nordwestwind*. Semel in N. T. pro: *plaga coeli, a qua flat corus* Act. XXVII, 12. λιμένα τῆς κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον. (*Corus* apud Caesar. Bell. Gall. V, 7.)

Ψ.

Ψ ά λ λ ω, f. *ψαλῶ*, (impello, ut *βέλος ἐκ κέρατος* Anthol. gr. T. II. p. 240. *Jacobs.* tango, ut *χορδήν* Eurip. et Aristot. in Problem., chordas tango, fidibus cano Plutarch. Vit. Pericl. c. 1. Artemid. I, 56. LXX pro נִגֵּן 1 Sam. XVI, 16. et זִמֵּר Ps. XXXII, 2. LXXI, 22.) *cano* sq. dat. pers. *in honorem alicuius* [*Matthiae* §. 394. p. 722. *Winer* p. 84. *Buttm.* §. 120, 2. 3.] i. e. *laudes alicuius cano*, legitur in N. T. quater de iis, qui laudes Dei celebrant vel canunt a) sq. dat. *τῷ κυρίῳ* vel *τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου* Rom. XV, 9. Eph. V, 19. Ita LXX et hebr. זִמֵּר sq. dat. Ps. IX, 2. XVIII, 50. XXX, 5. XLVII, 7. Judd. V, 3. — b) absolute Jac. V, 13. *εὐθυμεῖ τις, ψαλλέτω.* 1 Cor. XIV, 15. *ψαλῶ τῷ πνεύματι* [*canam animo:* cf. de dat. modum indicante *Winer* II. p. 71. *Matthiae* §. 400, 5. p. 731.] *ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοΐ*, *canam vero etiam menti* i. e. *in commodum mentis* vel ut Paulus ipse explicat; *ἵνα καρπὸν ἔχῃ ὁ νοῦς μου* coll. v. 14. —

Ψ α λ μ ό ς, *οῦ*, *ὁ*, (a *ψάλλω*, quod v. impulsus, tactus, fidium pulsatio Anthol. gr. T. IV. p. 257. II. p. 74. ed. *Jacobs.* LXX pro נִגֵּן 1 Sam. XVI, 16.) *canticum, carmen* — de carminibus Deum celebrantibus vel hymnis a) proprie 1 Cor. XIV, 26. Eph. V, 19. Col. III, 16. LXX in inscriptionibus Psalmorum 3—9. — b) metonym. de hymnorum collectione, quos Psalmos V. T. nominamus Luc. XX, 42. XXIV, 44. Act. I, 20. XIII, 33.

Ψ ε υ δ ά δ ε λ φ ο ς, *ου*, *ὁ*, (a *ψεῦδος* et *ἀδελφός*) *frater falsus* vel *simulatus*, sensu christiano: *cultor Jesu simulatus* i. e. *qui Christiani speciem prae se fert, sed alienus est a vera pietate ac sapientia christiana*, utpote iudaicae disciplinae tenacior. Bis in N. T. 2 Cor. XI, 26. Gal. II, 4.

Ψ ε υ δ α π ό σ τ ο λ ο ς, *ου*, *ὁ*, (a *ψεύδω* et *ἀπόστολος*) *falsus* vel *simulatus legatus*, sensu christiano: *qui falso se legatum Jesu profitetur.* Semel in N. T. 2 Cor. XI, 13.

Ψ ε υ δ ή ς, *έος*, *οῦς*, *ὁ*, *ἡ*, — *ές*, *τό*, *mendax, falsus.* Ter in N. T., ut *μάρτυρ ψ.* Act. VI, 13. Apoc. II, 2 XXI, 8. LXX pro אִישׁ כָּזָב Prov. XIX, 22. (Plut. de discrim. adulat. et amici c. 24. Mor. I. p. 149. ed. *Tauchn.* Herodian, III, 12. 21. Artemid. III, 66. Thuc. IV, 27.)

Ψ ε υ δ ο δ ι δ ά σ κ α λ ο ς, *ου*, *ὁ*, (a *ψευδής* et *διδάσκαλος*) *falsus doctor.* Extat tantum 2 Petr. II, 1.

Ψ ε υ δ ο λ ό γ ο ς, *ου*, *ὁ*, *ἡ*, — *ον*, *τό*, (a *ψευδής* et *λόγος*) *mendax, qui loquitur falsa*, de eo, qui falsa docet; semel 1 Tim. IV, 2. (universe Polyb. XXXII, 8. 9. Aesop. fab. 103.)

Ψεύδομαι, f. εύσομαι, medium [verbi ψεύδω, fallo, decipio, belügen] *mentior* a) absolute Matth. V, 11. καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι. — οὐ ψεύδομαι Rom. IX, 1. 2 Cor. XI, 31. Gal. I, 20. 1 Tim. II, 7. — ἀδύνατον θεὸν ψεύσασθαι Hebr. VI, 18. μὴ ψεύδεσθε Jac. III, 14. ψευδόμεθα 1 Joh. I, 6. ψεύδονται Apoc. III, 9. (Sirac. VII, 13. Plut. apophth. Phil. Mor. II. p. 16. ed. *Tauchn.* Herodian. I, 4. 21. Xen. Mem. II, 6. 36.) — b) sq. accus. person. i. e. *mendacio fallo* Act. V, 3. (Herodian. II, 11. 12. II, 7. 2. Xen. Anab. I, 3. 10 et Cyr. I, 6. 19.) — c) *sq. dativo* item εἴς τινα, *mendacio uti in detrimentum alicuius = mendacio fallo aliquem* [*Matthiae* §. 394. p. 722. *Winer* p. 84.] Act. V, 4. — Col. III. 9. μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους. Vide εἰς p. 425. — (sq. dat. LXX Ps. XVIII, 49. LXXVIII, 36. sq. πρός c. accus. Xen. Anab. I, 3. 5.) Saepius non legitur in N. T.

Ψευδόμαρτυρ, ος, ὁ, (a ψεύδω et μάρτυρ) *testis falsus.* Ter in N. T. Matth. XXVI, 60. ubi bis et 1 Cor. XV, 15. ψευδομάρτυρες τοῦ θεοῦ *Dei ratione habita, in Beziehung auf Gott* cf. *Matthiae* §. 339. p. 647. *Buttm.* §. 119, 6. 1. *Winer* p. 77. II. p. 61.

Ψευδομαρτυρέω, ῶ, f. ήσω, (a ψευδόμαρτυρ) *falso testor*, *falsum testimonium edo* Matth. XIX, 18. et ex lect. vulg. Rom. XIII, 9. οὐ ψευδομαρτυρήσεις. De h. l. οὐ c. fut. vid. οὐ p. 203. — Marc. X, 19 et Luc. XVIII, 20. μὴ ψευδομαρτυρήσῃς cf. μή p. 96 sq. — sq. κατά τινος Marc. XIV, 56. 57. (Dem. 851, 13. Xen. Mem. IV, 4. 11.) Saepius non reperitur in N. T.

Ψευδομαρτυρία, ας, ἡ, *falsum testimonium.* Bis in N. T. Matth. XV, 19. XXVI, 59. (Dem. 846, ult. Andocid. 35, ult.)

Ψευδοπροφήτης, ου, ὁ, (a ψεῦδος et προφήτης) *qui mentitur afflatum divinum* a) de vatibus falsis Matth. XXIV, 24. Marc. XIII, 22. Luc. VI, 26. Act. XIII, 6. 2 Petr. II, 1. Apoc. XVI, 13. XIX, 20. XX, 10. Ita LXX Jer. VI, 13. XXVI, 7. 8. — b) de doctoribus falsis Matth. VII, 15. XXIV, 11. 1 Joh. IV, 1. Saepius non legitur in N. T.

Ψεῦδος, εος, ους, τό, 1) *mendacium* a) propr. Joh. VIII, 44. Eph. IV, 25. Apoc. XXI, 27. ποιῶν ψεῦδος mendacio deditus. XXII, 15. (Sirac. XX, 24. Diod. Sic. I, 38. Polyb. XII, 7. 4. Aelian. V. H. V, 21. Xen. Mem. IV, 2. 17.) LXX pro כָּזָב Hos. IV, 2. — b) pro: ψευδές, *in quo nihil veri inest* 1 Joh. II, 27. — genit. adiectivi loco positus [vid. ad φῶς ab initio observata] 2 Thess. II, 9. — 2) *quicquid tale non est, quale se esse profitetur* vel *quale esse putatur, res falsa;* ita de falsa doctrina 2 Thess. II, 11. 1 Joh. II, 21.

[L]X pro שֶׁקֶר Jer. XIV, 14. — de falsis numinibus Rom. I, . — Ita LXX et hebr. שֶׁקֶר Jer. XIII, 23. Saepius non re-ritur in N. T.

Ψευδόχριστος, ου, ὁ, (a ψεύδομαι et χριστός quod [v].) *falsus Messias, falso Messiae nomen et dignitatem [s]i tribuens.* Bis in N. T. Matth. XXIV, 4. Marc. XIII, 22.

Ψευδώνυμος, ου, ὁ, (a ψεῦδος et ὄνομα) *non re-ondens nomini suo, falso nominatus.* Legitur tantum 1 Tim. [V]I, 20. ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως. (Plut. de fra-[te]rn. amor. c. 4. Mor. III. p. 294. ed. *Tauchn.* Philo de con-[f]. ling. p. 353. B. Aeschyl. Prometh. vinct. 716.)

Ψεῦσμα, τος, τό, (a ψεύδω quod v. mendacium Lucian. [Ti]mon. §. 58. et in epigr. incert. auct. Anthol. gr. T. IV. 183. ex emendatione Jacobsii Anthol. gr. T. XII. p. 54.) [pe]*rfidia*, alii; *improbitas.* Semel in N. T. Rom. III, 7 coll. 5 et 8.

Ψευστής, οῦ, ὁ, *mendax* a) universe, *der Lügner, ein* [L]*ügner* Joh. VIII, 44. 45. 1 Tim. I, 10. Tit. I, 12. 1 Joh. 10. II, 4. IV, 20. V, 10. (Sirac. XXV, 2. Diod. Sic. I, 76.)— de homine perfido vel improbo Rom. III, 4. — c) de [fa]lso doctore 1 Joh. II, 22 coll. v. 18. Saepius non extat N. T.

Ψηλαφάω, ῶ, f. ήσω, (ductum, ut videtur, a ψάω, ἅλλω) *contrecto, palpo*, sq. accus., ita quater in N. T. Luc. XIV, 39. Act. XVII, 27. Hebr. XII, 20. 1 Joh. I, 1. LXX [pr]o מוּשׁ et מָשַׁשׁ Gen. XXVII, 12. 21. Ps. CXV, 7. (Polyb. III, 31. 8. Artemid. I, 26. Xen. de re eq. II, 4. Hom. Odyss. [I]X, 416.)

Ψηφίζω, f. ίσω, (a ψῆφος, quod v. calculis numero, [ca]lculos subduco, ut in abaco Polyb. V, 26. 13.) *computo,* [su]*pputo.* Bis in N. T. ψηφίζειν δαπάνην Luc. XIV, 28. [ἀρ]ιθμόν Apoc. XIII, 18. (Artemid. II, 70. Arrian. diss. [Ep]ict. I. c. 10.)

Ψῆφος, ου, ἡ, 1) *calculus, lapillus* [propr. Exod. [I]V, 25. in abaco Polyb. V, 26. 13. in annulo Artemid. II, 5. [i]n suffragiis ferendis Aelian. V. H. XIII, 38.] *tesserae* sens. [A]poc. II, 17. — 2) *suffragium,* καταφέρειν ψῆφον *calculum* [a]*ddere* i. e. *assentiri, probare.* Ita Act. XXVI, 10. (de suf-[fr]agio Aelian. V. H. I, 34. Lucian. Dial. Deorr. XX, 17. He-[ro]dian. VII, 10. 5. Dem. 808. Xen. Mem. I, 1. 18. Thuc. I, 40. [I]I, 82.) Saepius non legitur in N. T.

Ψιθυρισμός, οῦ, ὁ, (a ψιθυρίζω insusurro in aures [A]elian. V. H. IX, 17. Polyb. XV, 27. 10. LXX 2 Sam. XII, 19.) [i]*nsusurratio*, semel legitur in N. T. de *calumnia clande-*[s]*tina, Ohrenbläserei* 2 Cor. XII, 20. (ita ψιθυρίζω Siracid. [X]XI, 28.)

Ψιθυριστής, οῦ, ὁ, (a ψιθυρίζω) *susurrator*, de eo, qui clam calumniatur, *Ohrenbläser*. Extat tantum Rom. I, 30. (Dem. 1318, 6. Vide vocab. praecedens.)

Ψιχίον, ίου, τό, (a ψίξ, ιχός, ἡ, mica) *parva mica, frustulum*. Ter in N. T. Matth. XV, 27. Marc. VII, 28. Luc. XVI, 21. — Vox, incognita Graecis, vid. *Passow* II. p. 1112. —

Ψυχή, ῆς, ἡ, 1) *anima* i. e. *vis vitalis, cuius sedes habebatur Spiritus, das belebende Princip im thierischen Körper, dessen Sitz man im Athem setzte*, a) propr. Act. XX, 10. Apoc. VIII, 9. — LXX ita et hebr. נֶפֶשׁ Gen. I, 20. 30. XXXV, 18. 1 Regg. XVII, 21. (Sap. XV, 8. Diod. Sic. T. IV. p. 25. ed. *Bip.* Aelian. V. H. XIII, 20. XIV, 24. Xen. Mem. I, 2. 53.) —

b) *vita, das Leben*. Dicitur aa) de vita, quam spiritum ducentes agimus — *ζητεῖν τὴν ψυχήν τινος* ex hebr. *insidiari vitae alicuius* Matth. II, 20 et Rom. XI, 3. ita LXX et hebr. בִּקֵּשׁ נֶפֶשׁ Exod. IV, 19. — *μεριμνᾷν τῇ ψυχῇ* Matth. VI, 25 et Luc. XII, 22. — v. 20. — *ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστι τῆς τροφῆς* Matth. VI, 25 et Luc. XII, 23. — *σῶσαι* vel *ἀπολέσαι τὴν ψυχήν* Matth. X, 39. XVI, 25. 26. Marc. VIII, 35. 36. 37. Luc. IX, 24. XVII, 33. Joh. XII, 25. — *δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον* Matth. XX, 28 et Marc. X, 45. — *σῶσαι τὴν ψυχὴν ἢ ἀποκτεῖναι* Marc. III, 4 et Luc. VI, 9. [IX, 56.] *μισεῖν τὴν ψυχὴν αὑτοῦ* Luc. XIV, 26 et Joh. XII, 25. *τιθέναι τὴν ψυχὴν ponere* i. e. *deponere vitam* Joh. X, 11. 15. 17. XIII, 37. 38. XV, 13. 1 Joh. III, 16. — *κτᾶσθαι τὴν ψυχήν* Luc. XXI, 19. — *παραδιδόναι τὴν ψυχὴν* Act. XV, 26. — *οὐδὲ ἔχω τὴν ψυχὴν μου τιμίαν ἐμαυτῷ* Act. XX, 24. — *μετὰ — πολλῆς ζημίας — καὶ τῶν ψυχῶν ὑμῶν* Act. XXVII, 10. — *ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν τράχηλον ὑπέθηκαν* Rom. XVI, 4. 2 Cor. XII, 15. — *παραβολεύεσθαι τῇ ψυχῇ* Phil. II, 30. — 1 Thess. II, 8. — *οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν* Apoc. XII, 11. — de 2 Cor. I, 23 vide *ἐπί* p. 591. — Ita LXX et hebr. נֶפֶשׁ Exod. XXI, 23 (Philostr. Vit. Soph. I, 21. 2. Jos. Arch. V, 2. 8. Diod. Sic. III, 35. XIII, 64. Artemid. III, 53. Aelian. V. H. XIII, 2. Xen. Mem. III, 12. 1 et Cyr. III, 3. 44. Isocrat. Panegyr. c. 24. Antiphon. 625, 1.) — bb) de vita servata = *Fortdauer*, et opp. *τῆς ἀπωλείας* i. e. *Vernichtung*, *mors perpetua*, ita *φυλάσσειν ψυχὴν εἰς ζωὴν αἰώνιον* Joh. XII, 25. *εὑρίσκειν τὴν ψυχήν* Matth. X, 39. XVI, 25. — *σώζειν τὴν ψυχήν* Marc. VIII, 35. *ζημιωθῆναι τὴν ψυχήν* Matth. XVI, 26. Marc. VIII, 36. *ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς* Matth. X, 39 et Marc. VIII, 37. — *εἰς περιποίησιν ψυχῆς* Hebr. X, 39. cf. *Schulz* Brief an die Hebräer p. 93. 94.

c) metonym. *is, in quo est anima, animans, ein lebendiges Wesen* aa) universe, ψυχὴ ζῶσα, *anima respirando vivens* 1 Cor. XV, 45. Vide de h. l. εἰς p. 431. — Apoc. XVI. 3. ψυχὴ ζωῆς. Ita LXX et hebr. נֶפֶשׁ Gen. I, 24. Levit. XI, 10.— bb) *homo vivens* vel quatenus vivit α) universe, ut πᾶσα ψυχή Act. II, 43. III, 23. Rom. XIII. 1. LXX ita et hebr. נֶפֶשׁ Gen. XVII, 14. Levit. IV, 2. 27. (Eurip. Phoen. 1315. idem Helen. 52.) — additur: ἀνθρώπου Luc. IX, 56. Rom. II, 9. Ita apud LXX pro hebr. נֶפֶשׁ אָדָם Num. XIX, 11. 13. — β) in numeris constituendis [ψυχὴν καὶ κεφαλὴν τὸν ἄνθρωπον εἰώθαμεν ἀπὸ τῶν κυριωτάτων ὑποκορίζεσθαι Plutarch. sympos. libr. VI. quaest. 7. c. 1. Mor. IV. p. 333. ed. *Tauchn.*] ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι Act. II, 41. ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα Act. VII, 14. ψυχαὶ διακόσιαι καὶ ἑβδομήκοντα Act. XXVII, 37. ὀκτὼ ψυχαί 1 Petr. III, 20. Ita apud LXX et hebr. נֶפֶשׁ Gen. XLVI, 15. 18. Exod. I, 5. (Polyb. VIII, 5. 3. et nos: *Seelenzahl* für *Menschenzahl.*) — γ) ex hebr. *mancipium* [absolute Gen. XII, 5. et hebr. נֶפֶשׁ] addito: ἀνθρώπου Apoc. XVIII, 13. Ita LXX ψυχαὶ ἀνθρώπων et נֶפֶשׁ אָדָם Ezech. XXVII, 13. (1 Macc. X, 34.)

2) *animus, Seele, Gemüth* a) quatenus animus habetur sedes sensuum, voluptatum, affectuum aa) universe Matth. XI, 29. — XXII, 37. Marc. XII, 30. 33. Luc. X, 27. (eadem formula legitur Epict. Enchirid. c. 29. Marc. Antonin. III, 4. 5. IV, 31. Xen. Anab. VII, 7. 43.) — Matth. XXVI, 38. Marc. XIV, 34. Luc. I, 46. II, 35. Joh. X, 24. Act. IV, 32. — XIV, 2. — ἐκ ψυχῆς *promte, animo promto* Eph. VI, 6. Col. III, 3. — μιᾷ ψυχῇ Phil. I, 27. — τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα 1 Thess. V, 23. — „Alexandrinos secutos philosophiam pythagoricam et platonicam, constat distinxisse inter πνεῦμα, animam rationalem (νοῦς τὸ λογικόν) et inter ψυχήν, animam, sensuum principium et sedem cupiditatum et aversationum (τὸ θυμικόν, τὸ ἐπιθυμητικόν); quod discrimen nec a nostris omnino negligitur“ cf. *Bretschneider* sub ψυχή Jos. Ant. I, 1. 2. — Hebr. IV, 12. VI, 19. XII, 3. 1 Petr. I, 22. 2 Petr. II, 8. 14. Apoc. XVIII, 14.— Ita LXX et hebr. נֶפֶשׁ Deut. XXVI, 26. Cantic. I, 7. (Artemid. II, 68. Herodian. I, 13. 15. Diod. Sic. XX, 1. Xen. Mem. I, 2. 4. Dem. 1466, 25.) — bb) quae sunt hominis ipsius, sentientis, cupientis, aversantis referuntur ad τὴν ψυχήν, quippe quae sentit, cupit, aversatur [cf. *Winer* p. 66.] Matth. XII, 18. XXVI, 38. Marc. XIV, 34. Luc. I, 46. XII, 19. Hebr. X, 38. 3 Joh. v. 2. (Lycurg. 207, penult. Xen. Cyr. V, 1. 27.) — b) universe, *animus, mens, der Geist, die Seele des Menschen mit ihren niederen und höheren Kräften* — τὴν ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι — τὸν δυνάμενον καὶ τὴν ψυχὴν ἀπολέσαι Matth. X, 28. ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν Act. XIV, 22. XV, 24. Hebr. XIII, 17. Jac. I, 21.

V, 20. — 1 Petr. I, 9. II, 11. 25. (Pausan. IV, 32. 4. Maxim. Tyr. diss. XIII, 5. Anthol. gr. T. III. p. 141. ed. *Jacobs.* Plato Phaedon. c. 9 et 28. ed. *Fischer.* Plat. Phileb. 82. p. 115. ed. *Stallbaum.*) —

3) *anima a corpore seiuncta,* Latini: *umbra, manes* Act. II, 27. [31.] Apoc. VI, 9. XX, 4. (Jos. Ant. VI, 14. 2 bis. Hom. Iliad. I, 3. XXIII, 104.) — Saepius non extat in N. T.

Ψυχικός, ή, όν, (a ψυχή) 1) *animalis* i. e. *qui anima* vel *respirando vivit* 1 Cor. XV, 44. σῶμα ψυχικόν v. 46.— 2) *sensibus, cupiditatibus, affectibus* [τῇ ψυχῇ v. ψυχή no. 2.] *accommodatus* vel *obnoxius,* ex opp. vel τοῦ πνευματικοῦ i. e. *eius, qui Spiritu div. regitur* 1 Cor. II, 14. Jud. v. 19.— vel ex oppos. τοῦ: ἄνωθεν κατερχομένη Jac. III, 15. — (its ψυχή de cupiditatibus Siracid. V, 2. et de sede cupiditatum Xen. Mem. I, 2. 23.) Saepius non legitur in N. T.

Ψύχομαι, aor. 2. pass. ἐψύγην fut. 2. pass. ψυγήσομαι [cf. de aor. 2. p. ἐψύγην *Buttm.* §. 101. sub ψύχω et §. 89. not. 8. gram. max. Vol. I. §. 100, not. 6. p. 449. — a ψύχω, spiro Hom. Iliad. XX, 440.] *frigesco, ich erkalte,* metaph. de amore languescente semel in N. T. Matth. XXIV, 12. ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν. (propr. legitur Diod. Sic. III, 13. Antholog. gr. T. IV. p. 47. ed. *Jacobs.*)

Ψῦχος, εος, ους, τό, (a ψύχω) *frigus.* Ter in N. T. Joh. XVIII, 18. Act. XXVIII, 2. 2 Cor. XI, 27. — LXX pro קֹר Gen. VIII, 22. קָרָה Ps. CXLVII, 17. (Diod. Sic. I, 38. Polyb. V, 56. 10. Xen. Mem. IV, 3. 8.)

Ψυχρός, ά, όν, (a ψύχω) *frigidus* a) propr. Matth. X, 42. ποτήριον ψυχροῦ = ὕδατος ψυχροῦ. (Eodem modo Epictet. Enchirid. c. 29. μὴ πίνειν ψυχρόν, sed plene Artemid. I, 66. Xen. H. G. V, 3. 19. λαμπρῶν καὶ ψυχρῶν ὑδάτων. Theocrit. Idyll. XI, 47. ἐντὶ ψυχρὸν ὕδωρ. Cf. Lamb. Bos. de ellips. p. 504. ed. *Schäfer.*) LXX ψυχρός pro קַר Prov. XXV, 25. (Sirac. XLIII, 20. Diod. Sic. I, 38 et 41. Aelian. V. H. III, 1. Xen. Mem. III, 13. 3.) — b) metaph. in verbis Apoc. III, 15 et 16. de homine fluctuante et inconstante οὔτε ψυχρὸς εἶ οὐδὲ ζεστός.

Ψωμίζω, f. ίσω, (a ψωμός, frustum, bucca; buccellam alicui do Jamblich. Vit. Pythag. c. 13.) *cibum praebeo.* Bis in N. T. a) sq. accus. personae Rom. XII, 20. — (Siracid. XXIX, 26. ψώμισόν με. Porphyr. de abstinent. III, c. 23. ψωμίζουσι τὰ νεόττια et eodem modo ποτίζω τινά Cebet. Tab. c. 5.) — b) sq. accus. rei 1 Cor. XIII, 3. ἐὰν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου = vel ἐὰν ψωμίσω τινὰ πάντα τὰ ὑπ. [vid. quae de ποτίζω τινά τι sub ποτίζω p. 367 observata sunt] vel, ἐὰν, λαβὼν πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, ψωμίσω

τινά, i. e. *wenn ich mit aller meiner Habe andere* vel *Dürftige speise.* (seq. accus. person. et dat. rei ψωμίζω legitur Artemid. V, 62.; sed sq. accus. et personae et rei Siracid. XV, 3. item apud LXX Num. XI, 18. Jes. LVIII, 14. pro הֶאֱכִיל seq. duplici accus. de quo videndus: *Gesen.* p. 810. 811. —

Ψωμίον, ου, τό, (demin. a ψωμός frustum, bucca Xen. Mem. III, 14. 5. Polyb. XXXI, 4. 6.) *frustulum, offula, buccella.* Quater in N. T. Joh. XIII, 26 bis. v. 27. 30. (Diog. Laërt. VI, 37.)

Ψώχω, *in frusta comminuo, contero.* Semel in N. T. Luc. VI, 1. ψώχοντες τοὺς στάχυας ταῖς χερσί. (forma mollior κατασώχω legitur ap. Herodot. IV, 74.)

Ω.

Ω, (Omega', litterarum graecarum ultima, in N. T.) τὸ Ω metaph. pro: *Ultimus* Apoc. I, 8. Auctor enim ipse explicat nunc per: τέλος c. XXI, 6. nunc per τέλος et ὁ ἔσχατος Apoc. XXII, 13.

῏Ω, *o!* interiectio, quae in N. T. saepe legitur praefixa Vocativo: ὦ γύναι Matth. XV, 28. ὦ γενεά Matth. XVII, 17. Marc. IX, 19. Luc. IX, 41. ὦ ἀνόητοι Luc. XXIV, 45. ὦ Θεόφιλε Act. I, 1. XIII, 10. XXVII, 21. Rom. II, 13. XI, 33. Gal. III, 1. 1 Tim. VI, 20. Jac. II, 20. (Cebet. Tab. c. 2. 3. 4. Herodian. I, 6. 4. I, 13. 3. Xen. H. G. I, 7. 10. Thuc. VI, 39.) Cf. *Fischer* ad Weller. T. I. p. 317 sq. *Matthiae* §. 65, not. 1. p. 139. *Buttm.* §. 104, a. not. 4. gram. max. Vol. II. §. 117, not. 4. p. 303. —

Ὠβήδ, ὁ, *Obed,* hebr. עֹבֵד nom. propr. viri hebr. Matth. I, 5. Luc. III, 32.

῟Ωδε, adverb. loci (ab ὅς) 1) *huc,* ita post vv. motum indicantia Matth. VIII, 29. ἦλθες ὧδε. XIV, 18 et XVII, 17. φέρετέ μοι αὐτοὺς ὧδε. XXII, 12. πῶς εἰςῆλθες ὧδε. Marc. XI, 3. Luc. IX, 41. XIV, 21. XIX, 27. XXIII, 5. Joh. VI, 25. XX, 27. Act. IX, 21. Apoc. IV, 1. LXX pro הֲלֹם Exod. III, 5. (Cebet. tab. c. 14 et 22. Aesop. fab. 129. Hom. Odyss. I, 182.) —

2) *hic* a) propr. aa) universe Matth. XII, 6. τοῦ ἱεροῦ μεῖζόν ἐστιν ὧδε. v. 41. 42. XIV, 8. 17. XVI, 28. XVII, 4. XX, 6. XXIV, 2. XXVI, 38. XXVIII, 6. Marc. VI, 3. VIII, 4. IX, 1. 5. XIV, 32. 34. XVI, 6. Luc. IV, 23. IX, 12. 27. 33. XI, 31. 32. ποιήσωμεν ὧδε τρεῖς σκηνάς. XXII, 38. XXIV, 6.

Joh. VI, 9. ἔστι παιδάριον ἓν ὧδε. XI, 21. 32. (Cebet. Tab. c. 9 et 10. Eustath. ad Hom. Iliad. p. 1170, 4. Bas.)— τὰ ὧδε *quae hic geruntur* Col. IV, 9. — bb) = *hac in urbe* Act. IX, 14. — cc) = *in his terris* Hebr. VII, 8. XIII, 14. — dd) ὧδε ἢ ὧδε *hic aut illic* Matth. XXIV, 23. ὧδε ἢ ἐκεῖ Marc. XIII, 21. Luc. XVII, 21. 23. Jac. II, 3. — b) metaph. *hac in re* Apoc. XIII, 10. 18. XIV, 12. XVII, 9.

Ὠιδή, ῆς, ἡ, [i. q. ἀοιδή] *carmen, cantilena*, de hymnis sexies legitur in N. T. Eph. V, 19. Col. III, 16. Apoc. VI, 9. XIV, 3. XV, 3. ᾠδὴν ἀρνίου ibid. LXX pro שִׁירָה Deut. XXXI, 19. 21. מִזְמוֹר Ps. XXXIX, 1. (Diod. Sic. III, 16. Theocrit. Idyll. 19. 21. Xen. Cyr. II, 2. 3.)

Ὠδίν, ῖνος, ἡ, [infimae graecitatis esse hanc formam, neque nisi ὠδίς, ῖνος, ἡ, Graecis usurpari, docet *Passow* II. p. 1119.] 1) *dolor partus* 1 Thess. V, 3. αὐτοῖς ἐφίσταται ὄλεθρος, ὥςπερ ἡ ὠδὶν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ. Ita LXX et hebr. חֵבֶל Jes. XXXVII, 3. LXVI, 7. (Sirac. VII, 27. Aelian. V. H. XII, 1. Aelian. Hist. Anim. XII, 5. Diod. Sic. IV, 20. Plato Theaet. 6. Hom. Iliad. XI, 271.) — 2) *miseria, afflictio* ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων Matth. XXIV, 8 et Marc. XIII, 9. Ita LXX et hebr. חֵבֶל Job. XXI, 17. צִירִים Jes. XXI, 3. — 3) ex hebr. *vinculum* Act. II, 24. λύσας τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου. Ita LXX Ps. XVIII, 5. 6. pro חֶבְלֵי מָוֶת. Uti autem חֵבֶל Hebraeis de doloribus parturientium, tunc vero etiam de funibus et laqueis dicebatur, ita LXX in transferendo eo nunc vocab. ὠδῖνες, nunc vocab. σχοινία usi sunt cf. Ps. CXIX, 61. coll. Ps. XVIII, 5. 6. — Alii Act. l. l. λύειν ὠδῖνας θανάτου explicant: solvere mortis dolores, ut Lycophron. v. 1198. σφε ὠδῖνας ἐξέλυσε. Aelian. Hist. Anim. XII, 5. τοὺς τῶν ὠδίνων λῦσαι δεσμούς. coll. LXX Job. XXIX, 2. Saepius non reperitur in N. T.

Ὠδίνω, f. νῶ, (ab ὠδίς vel ὠδίν) 1) *sentio dolores partus* Apoc. XII, 2. — (Hom. Iliad. XI, 269.) — 2) *parturio* a) propr. Gal. IV, 27. ῥῆξον — ἡ οὐκ ὠδίνουσα. (Anthol. gr. in venustissimo Meleagri Epigr. T. I. p. 33 et T. II. p. 26. ed. *Jacobs.*) LXX pro חָבַל Cantic. VIII, 5. — b) metaph. Gal. IV, 19. ubi Paulus se in instituendis aliis laborantem comparat mulieri ὠδινούσῃ.

Ὦμος, ου, ὁ, (ab οἴω = φέρω) *humerus*. Bis in N. T. Matth. XXIII, 4. Luc. XV, 5. — LXX pro שְׁכֶם Gen. XXI, 14. כָּתֵף Jes. XLIX, 22. (Aesop. fab. 20. Aelian. V. H. XII, 22. Herodian. VII, 10. 15. Xen. Mem. III, 10. 13.)

Ὠνέομαι, οῦμαι, f. ὠνήσομαι, a. 1. ὠνησάμην forma Grammaticis improbata, cum Graeci melioris notae eius loco ἐπριάμην, πρίασθαι uti mallent cf. *Lobeck* ad Phryn. p. 137.

Buttm. §. 101. gram. max. Vol. II. §. 114. p. 260. sub ὠνέομαι] *emo*, sq. genit. pretii, semel in N. T. Act. VII, 16. ὃ ὠνήσατο ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου. (Aelian. V. H. III, 27. Dem. 123, 21. Xen. Mem. II, 4. 10. et aoristi ὠνησάμην exempla Aesop. fab. 75. Herodian. II, 10. 8. Pausan. III, 4. 4. Athen. VI. p. 91. 521. Plut. Vit. Nic. c. 10.) — De genit. pretii sub πωλέω adnotata.

Ὠόν, οῦ, τό, *ovum*. Extat tantum Luc. XII, 12. LXX pro בֵּיצָה Deut. XXII, 6. 7. (Lucian. Dial. Deorr. XX, 20. Aesop. fab. 24. Artemid. V, 85.)

Ὥρα, ας, ἡ, [tempus certum et definitum i. e. die Zeit, die nach gewissen Zeitabschnitten oder Zeitumläufen wiederkehrt oder sonst von einem Naturgesetz abhängig ist, ut anni tempus Polyb. III, 78. 8. Aelian. V. H. II, 14. Xen. Mem. I, 1. 15. Plat. Phileb. p. 84. ed. *Stallbaum*. — τοῦ ἔτους Herodian. VIII, 4. 3. αἱ κατ᾽ ἐνιαυτὸν ὧραι Diod. Sic. I, 16. ὧραι τριμέρεις Diod. Sic. I, 11.]

1) *diei tempus, dies* Matth. XIV, 15. Marc. VI, 35. Vide de h. l. πολύς p. 358. — XI, 11. (Polyb. V, 8. 3. coll. Dem. 541, penult. — Polyb. V, 24. 1. XVII, 9. 2.) —

2) *horae tempus*, *hora* a) proprie aa) absolute Matth. XXIV, 36. XXV, 13. Marc. XIII, 32. Luc. XII, 39. Joh. XI, 9. Act. V, 7. Apoc. IX, 15. — dativ., ubi quaeritur: *quando?* [vid. χρόνος] Matth. XXIV, 42. 44. Luc. XII, 39. 40. — praeced. ἐν Matth. XXIV, 50. Luc. XII, 46. Joh. IV, 53. — bb) c. nomine numerali Marc. XV, 25. Luc. XXIII, 44. Joh. I, 40. IV, 6. XIX, 14. Act. II, 15. — genit. Marc. XV, 33. Luc. XXII, 59. — praeced. ἀπό Matth. XXVII, 45. Act. XXIII, 23. μέχρι Act. X, 30. — dativus, ubi quaeritur: *quando?* [vid. ἡμέρα, χρόνος] Matth. XV, 33. c. ἐν Act. XVI, 33. — accusat., ubi quaeritur: *quando?* [cf. *Matthiae* §. 425, 2. a. p. 785.] Joh. VI, 52. Act. X, 3. — praeced. περί Matth. XX, 3. 5. 9. XXVII, 46. Act. X, 9. — ubi quaeritur: *quamdiu?* [vid. χρόνος] Matth. XX, 12. XXVI, 40. Marc. XIV, 37. — — b) in circumscriptione temporis brevis, ut μιᾷ ὥρᾳ = *brevi tempore* Apoc. XVIII, 10. 17. 19. — μίαν ὥραν = *per breve tempus* Apoc. XVII, 12. πρὸς ὥραν Joh. VII, 35. 2 Cor. VII, 8. Gal. II, 5. Philem. v. 15. Vide πρός p. 392. — πρὸς καιρὸν ὥρας 1 Thess. II, 17. —

3) *tempus definitum quodcunque*, *temporis momentum*, *Zeitpunct* a) addito pronom. vel adiectivo, ut ἡ ἄρτι ὥρα, *tempus quod nunc est*, praeced. ἄχρι 1 Cor. IV, 11. αὐτός, dativ. αὐτῇ τῇ ὥρᾳ Luc. II, 38. XXIV, 33. Act. XVI, 18. XXII, 13. vel ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ Luc. VII, 21. XII, 12. XX, 19.— ἐκεῖνος: ἀπ᾽ ἐκείνης τῆς ὥρας Matth. IX, 22. XV, 28. XVII, 18.

Joh. XIX, 27. *ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ* Matth. VIII, 13. X, 19. XVIII, 1. Marc. XIII, 11. Apoc. XI, 13. — *πᾶς:* accus. *πᾶσαν ὥραν* = *omni tempore* 1 Cor. XV, 30. — *ποῖος:* acc. *ποίαν ὥραν ἥξει* Apoc. III, 3. — b) sq. adverbio temporis relativo vel sq. pronom. relativo Joh. IV, 21. 23. V, 25. 28. XVI, 2. 32. — Vide de his l. l. *ἵνα* p. 747. — Joh. XVI, 25. XVII, 1. — c) addito genit. rei gerendae Luc. I, 10. XIV, 17. Act. III, 1. Apoc. III, 10. XIV, 7. 15. — (Diod. Sic. XIII, 94.) — sq. accus. c. inf. Rom. XIII, 11. (sq. inf. Aelian. V. H. I, 21. Lucian. D. D. XX, 1.) — d) additur genit. pers. i. e. aa) *tempus alicui opportunum* Luc. XXII, 53. Joh. II, 4. — bb) *tempus alicui constitutum* vel ut agat vel ut sustineat aliquid Joh. VII, 30. VIII, 20. XIII, 1. XVI, 21. — e) universe i. e. *tempus, de quo agitur, tempus de quo dico* Matth. XXVI, 45. Joh. XVI, 4. 25. 1 Joh. II, 18. (Xen. Mem. II, 1. 2.) — f) emphatice aa) universe = *der wichtige Zeitpunct*, sq. ἵνα i. e. *tempus huic fini constitutum* Joh. XII, 23. — bb) *tempus fatale, die verhängnissvolle Zeit* Marc. XIV, 35. 41. Joh. XII, 27. — Saepius non legitur in N. T.

Ὡραῖος, *α, ον*, (ab *ὥρα* tempus; tempestivus, tempori certo conveniens, anni tempestati congruus; hinc de frugibus maturis Diod. Sic. III, 69. Aelian. V. H. I, 31. de virgine matura Xen. Cyr. IV, 6. 9. Aelian. V. H. IV, 1. flos aetatis Aelian. V. H. I, 11. II, 4. — unde:) *pulcher.* Ter in N. T. Matth. XXIII, 27. — Act. III, 2. *πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην ὡραίαν.* Ita, qui respici existimant aes corinthiacum', quo obducta erat porta versus ortum exstructa et spectans versus vallem Kidron Joseph. de bell. iud. V, 5. 3. Alii *ὡραῖος* esse credunt i. q. חוּלְדָּה i. e. tempestivus, quo nomine insignita erat porta atrii gentium cf. *Kuinoel* ad h. l. — (Lucian. Dial. Deorr. V, 7. Artemid. IV, 66. Aelian. V. H. IX, 39. Xen. Mem. I, 3. 10 et 13.) — Rom. X, 15. *ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην*, quibus verbis, desumtis ex Jes. LII, 7., more poetarum, tribuitur pedibus, quod est hominum vel rei, quam afferunt homines. Cf. *Gesen.* Comment. in Jes. c. LII, 7. —

Ὠρύομαι, *rugio*, semel in N. T. de leone 1 Petr. V, 8. *ὡς λέων ὠρυόμενος.* Ita LXX pro שָׁאַג Judd. XIV, 5. Ps. XXII, 13. de leone Apollon. Argon. IV. 1339. de lupo Theocrit. Idyll. I, 71. et idem de canibus II, 35.)

Ὡς, adverb. relativ. (ab ὅς, ἥ, ὅ) *ut, uti, quomodo*, ubi nos; *wie*, *ὡς ἄν*, *wie nun grade* [1 Cor. XII, 2. cf. *Winer* II. p. 103.] vel: *wie nur immer* [1 Thess. II, 8. cf. *Winer* p. 129. II. p. 103.], *ὡς ἐάν*, *ut si*, *ὡς καί* *sicut etiam*, *ὡς ὅταν*, *ut quando.* — Legitur [illegible] in N. T.

I) in *comparatione* cf. *Matthiae* §. 628. p. 1282. *Buttm.* 36 ab init. *Passow* II. p. 1127. — Usurpatur 1) ita, ut, fixum nominativo vel accus. respondeat Lat. *instar* sq. t. aut *velut* a) universe Matth. X, 16 ter. XIII, 43. XVII, s. v. 20. Marc. I, 10. VI, 15. VIII, 24. IX, 3. Luc. X, 3. 18. 44. XVII, 6. XXI, 35. XXII, 31. Joh. I, 32. XV, 6. — ὡς βατον — ἀνήχθη Act. VIII, 32. — X, 11. XI, 5. 1 Cor. 10. — IX, 26. ἐγὼ — ἀδήλως i. e. ἐγὼ τοίνυν οὕτω τρέχω, οὐκ ἀδήλως τρέχων, *ita igitur* [coll. v. 24.] *ego curro, ar hominis* οὐκ ἀδήλως τρέχοντος. Ibid. οὕτω πυω, ὡς — δέρων i. e. *instar hominis* οὐκ ἀέρα δέρον- — — λαλῶ ὡς ἐν ἀφροσύνῃ sc. ὢν = ὡς ἄφρων r. XI, 17. 1 Thess. V, 4. 2 Tim. II, 3. III, 9. Hebr. VI, 19. I, 10. 1 Petr. I, 24 bis. V, 8. 2 Petr. II, 12. Jud. v. 10. :. I, 14 ter. v. 15. 16. II, 18. III, 3. — ἀρνίον ἑστηκὼς σφαγμένον i. e. ἀρνίον ἑστηκὸς, ὡς ἀρνίον ἐσφαγμένον . — ἤκουσα — λέγοντος ὡς φωνὴ βροντῆς i. e. λέγονφωνῇ, γενομένῃ ὡς φωνὴ βροντῆς VI, 1. — VIII, 10. IX, . 7. 8. 9 bis. v. 17. X, 9. 10. XIII, 2. 11. XIV, 2. XVI, 13. 12. XXI, 2. 21. XXII, 1. — Ita LXX et כְּ 1 Sam. XXV, 36. I, 3. (Hom. Iliad. II, 144. Vide tamen de h. l. lectione *m.* Lexil. Vol. I. p. 236 sqq.) — b) loci e breviloquentia icandi, aa) ubi esse aliquis vel aliquid dicitur ὡς ἀστραπή, ἥλιος, ὡς στύλοι πυρός i. e. λάμπων, λάμπουσα vel λάμ- ες ὡς Matth. XXVIII, 3. Apoc. X, 1 bis. — bb) ubi ad . positum post ὡς repetendum est nomen particulam ὡς cedens, ut ἤκουσα — φωνὴν — ὡς σάλπιγγος pro: ὡς ὴν σάλπιγγος Apoc. I, 10. IV, 1. IX, 8. XIII, 2. XVI, 3.— XX φωνὴν ὡς ὠδινούσης ἤκουσα pro: קוֹל כְּחוֹלָה שָׁמַעְתִּי IV, 31. נַהַם כַּכְּפִיר זַעַף מֶלֶךְ Prov. XIX, 12. Cf. *Ewald* 14. *Simon.* lex. hebr. p. 454. ed. *Winer.* — cc) ubi ad um, particulam ὡς antecedens, cogitatione addendus est sat. post ὡς sequens, ut ἤκουσα ὡς φωνὴν μεγάλην ὄχλου οῦ i. e. ἤκουσα φωνὴν ὡς φωνὴν μεγάλην ὄχλου πολλοῦ :. XIX, 1. 6 ter. — dd) ubi e nomine posito post parti- n ὡς repetendum est nomen genere cognatum, ut ἐνώπιον θρόνου ὡς θάλασσα ὑαλίνη i. e. ἐνώπιον τοῦ θρόνου ῦός τι ὡς θάλασσα ὑαλίνη *vas instar maris vitrei* . IV, 6. XV, 2. ὡς ὄρος μέγα ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν σῶμά τι vel [coll. v. 10.] ἀστὴρ ὡς ὄ. μ. ἐ. ε. τ. θ. 8. — ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν [scil. κόσμος τις vel τί] τέφανοι χρυσοῖ IX, 7. — Ita LXX καὶ ἥψατό μου ὡς ις ἀνθρώπου pro וַיִּגַּע־בִּי כְּמַרְאֵה אָדָם Dan. X, 18. (Act. n. §. 40. ἀπήντησέ μοι ὡς ἄνθρωπός τις τε θορυβημέ- καὶ ἐντάραχος ὢν p. 60. ed. *Thilo.*) —

2) sic, ut vel *ante se* vel *post se* habeat *adverb.* aut *ad-demonstrat.* aut *καί*, ubi Lat. *ut*, *quemadmodum*, *sicut*,

ita *οὕτως* — *ὡς* *ita* — *quemadmodum* Marc. IV,
VII, 46. 1 Cor. III, 15. Eph. V, 28. 33. — *ὡς* —
quemadmodum — *ita* Act. VIII, 32. XXIII, 11.
15. 18. — *ὡς ἐμέρισεν* — *ὡς κέκληκεν* — *οὕτως* 1
17. — 2 Cor. VII, 14. XI, 3. 1 Thess. V, 2. *ὡς ἂν*
II, 8. *ὡς* — *τὸν ὅμοιον τρόπον* Jud. v. 7. *ἴσος* —
XI, 17. — Luc. XVII, 28. *ὁμοίως καὶ* — *λώτ*, explic
ταῖς ἡμέραις νῶε [coll. v. 26.], *ὁμοίως καὶ ἐγένετο*
ἡμέραις λώτ. (*οὕτως* — *ὡς* Xen. Anab. VII, 1. 26.
τως Plut. de ira cohib. c. 8. Mor. III. p. 242.) — *ὡ*
quemadmodum — [ita] *etiam* Matth. VI, 10. Act. VII,
I, 9. Phil. I, 20. (Plut. apophth. Gelon. Mor. II.
Tauchn. *ἐξῆγε δὲ* — *τοὺς συρακουσίους ὡς ἐπὶ*
καὶ φυτείαν. Idem de ira cohib. c. 11. Mor. III.
Herodot. VII, 128. VIII, 64.) —

3) absolute i. e. hac ratione, ut absit *οὕτως*, fac
tatione, nunc ante particulam *ὡς*, nunc post illam, a
a) universe Matth. VI, 29. — *ἦν διδάσκων ὡς ἐξουσ*
sc. *τοῦ διδάσκειν* = *ut vir, qui gaudet docendi*
Matth. VII, 29 et Marc. I, 22. — *οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖ*
VII, 29 et Marc. I, 22. — Matth. X, 25. XII, 13.
4. 33. XIX, 19. XXII, 30. 39. — *ὡς ἐπὶ λῃστὴν* — *σ*
με i. e. *quemadmodum exeunt ad latronem comprehen*
ita exiistis gladiis et fustibus armati ad me compr
dum Matth. XXVI, 55. Marc. XIV, 48. Luc. XXII, 52
γέγραπται — *ἐγένετο βαπτίζων* Marc. I, 2. — IV, 36.
VII, 6. X, 15. XII, 25. 31. 33. — *ἦλθεν* — *ὡς γε*
Luc. III, 4. — VI, 10. 40. IX, 54. X, 27. XI, 36.
XVIII, 11. XXII, 26. 27. Act. III, 22. VII, 37. Rom.
V, 16. IX, 27. 29 bis. XIII, 9. 1 Cor. IV, 13. VII, 7. 8.
IX, 5. 20—22. XIV, 34. XVI, 10. 2 Cor. III, 1. Gal. I
v. 14 bis. V, 14. Eph. II, 3. III, 5. V, 15. 22. 23. V
Phil. II, 7. — v. 12. *καθὼς* — *κατεργάζεσθε*, enar
θὼς πάντοτε ὑπηκούσατε, οὕτω καὶ νῦν ὑπακούετε, μ
βου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργαζόμενο
νον οὕτως, ὡς ἐν τῇ παρουσίᾳ μου, ἀλλὰ νῦν πολλῷ
ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου. — v. 22. Col. II, 6. III, 18. I
ὡς πατὴρ τέκνα 1 Thess. II, 1. — V, 6. *ἄρα οὖν* —
i. e. *ἄρα οὖν, ἡμεῖς ὡς καὶ οἱ λοιποί, μὴ καθεύδω*
nos igitur ut et ceteri, qui nomen Christo dederunt,
dormiamus. Abest tamen a codd. quibusdam *κα*
Griesb. ad h. l. — 1 Tim. V, 1 bis. — v. 2 bis. 2 Ti
III, 9. — Philem. v. 14. *ἵνα μὴ* — *ᾖ* = *ἵνα μὴ ᾖ*
θόν σου ὡς ἀγαθὸν γενόμενον κατὰ ἀνάγκην, *ne be*
tuum simile sit beneficio vi extorto. — v. 17. Hebr
III, 2. 8. 15. XI, 12. 29. XII, 16. Jac. II, 8. V, 3. 5.
II, 25. III, 6. 2 Petr. II, 1. III, 8 bis. v. 10. 16 bis. 1 Jo

II, 27. Apoc. I, 17. II, 27. 28. VI, 11. 12 bis. 13. 14. X, 7. XII, 15. XVI, 21. XVII, 12. XX, 8. — ὁ φωστὴρ — κρισταλλίζοντι i. e. ὁ φωστὴρ αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ, ὡς λίθος, ὅμοιος λίθῳ ἰάσπιδι κρισταλλίζοντι Apoc. XXI. 11. (Lucian. D. D. II, 1. Herodian. II, 3. 1. Xen. Anab. I, 9. 1.)— b) abest integra sententia, ad quam refertur ὡς, facile tamen illa cogitatione addenda, ut ὡς κόκκον συνάπεως, explica: λέγω δὲ, εἶναι αὐτὴν [scil. τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ] ὡς κόκκον σινάπεως Marc. IV, 31 coll. v. 30. — ὡς — γρηγορῇ, enarra: ὡς — γρηγορῇ, οὕτω καὶ λέγω ὑμῖν· γρηγορεῖτε XIII, 34. — c) inservit illustrationi per exempla: *ut*, *wie* i. e. *exempli gratia*, ita sq. ὅτι recitativo 2 Thess. II, 2. θροεῖσθαι — δι' ἐπιστολῆς ὡς δι' ἡμῶν [vide de ὡς δι' ἡμῶν infra sub num. V, 1. b.] scil. γεγραμμένης, ὡς [i. e. οὕτως ὡς des Inhaltes, wie = exempli gratia]. ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου. Cf. ὅτι p. 200 fin. (Anthol. gr. T. IV. p. 135. ἵνα δείξῃ, ὡς ὅτι καὶ μέχρι σοῦ πάντα ποιεῖν δύναται. Dinarch. 94, penult. ὑπομενεῖτε ἀκούειν — ὡς ὅτι τὸ συνέδριον — ψευδεῖς πεποίηται τὰς ἀποφάσεις. Strabo p. 1038. B. Alm. τὸ ὑπὸ Τιμαγένους λεχθὲν, ὡς ὅτι χαλκὸς ὕοιτο.)

II) in *propositione modum definiente*, quo fit, quod verbo praecedente enuntiatur cf. *Passow* l. l. — 1) proprie a) universe, ut ὡς ἐπίστευσας, γενηθήτω σοι Matth. VIII, 13. γενηθήτω σοι, ὡς θέλεις XV, 28. — XXVI, 39. Luc. XIV, 22. ἐποίησεν, ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Matth. I, 24. — XXVI, 19. XXVIII, 15. Tit. I, 5. (Lucian. D. D. VIII, 1. Xen Cyr. VIII, 3. 24.) — b) in sententia intermedia, ita, ut restringat cf. *Passow* II. p. 1127. *Matthiae* §. 628. p. 1283. *Bornem.* ad Xen. Cyr. II, 1. 6.) — ut ὡς εἰώθει Marc. X, 1. ὡς ἐνομίζετο Luc. III, 24. ὡς τινες — ἡγοῦνται 2 Petr. III, 9. ὡς λέγουσι Apoc. II, 24. ὡς λογίζομαι 1 Petr. V, 12. ὡς οἴδατε = *ut potestis* Matth. XXVII, 65. ὡς ὑπολαμβάνετε Act. II, 15. ὡς ἂν ἤγεσθε 1 Cor. XII, 2. Vide de h. l. supra ab initio monita. — Rom. XII, 3. 1 Cor. III, 5. (Herodian. I, 16. 8. Plut. de ira cohib. c. 6. Mor. III. p. 240. ed. *Tauchn.* Xen. Mem. II, 3. 10. Anab. I, 6. 3. Cyr. II, 1. 6.). — c) ubi nos: *in derselben Maasse, wie*, ut θέλω — δοῦναι ὡς καὶ σοί scil. ἔδωκα Matth. XX, 14. — Apoc. IX, 3. XVIII, 6. — d) praefigitur adverbio, *intendendi vim habens: ut* i. e. *ut fieri potest, quantum fieri potest*, ὡς τάχιστα, *quantum fieri potest, celerrime*, brevius: *quam celerrime* Act. XVII, 15. Herodian. II, 13. 18. Xen. Hier. VI, 13. Cyr. VIII, 6. 18.) cf. *Passow* II. p. 1128. *Matthiae* §. 628. p. 1282. *Buttm.* l. l. *Viger.* p. 562. 852. *Fischer* ad Weller. Vol. III. P. II. p. 290 sq. — 2) metaph. de convenientia = *prouti, nach. Maassgabe, nach Beschaffenheit* Apoc. XXII, 12. — Ita כְּ et LXX κατά Thren. III, 64. —

III) ut ὅς [vid. ὅς p. 186 sub litt. FF.], ita ὡς *nectendis periodis inservit: quomodo* cf. *Matthiae* §. 628, 8. p. 1282 *Herm.* ad Soph. Electr. v. 65. — Act. XIII, 33. XVII, 28. XXII, 5. XXV, 10. Rom. IX, 25. — (Plut. de ira cohib. c. 4. Mor. III. p. 237. ed. *Tauchn.*) —

IV) adhibetur adverbium ὡς *in qualitate* rei vel personae *indicanda*, ubi nostrates: *als*, Latini: *ut qui, quippe qui, tanquam*, Quae constructio cum explicari possit ope participiorum *νομίζων* [glaubend dass, in der Meinung dass], *διανοούμενος* [in der Vorstellung dass, denkend dass], *εἰδώς* vel *εἰδότες* [wissend, in der Ueberzeugung dass], *βουλόμενος* [wollend, in der Absicht dass], *προςποιούμενος* [vorgebend, unter dem Vorgeben dass], *λέγων* [sagend, anführend dass], *λεγόμενος*, *νομιζόμενος* [dafür geachtet oder erklärt, dass] secum habentium vel infinit. simplicem vel accusat. c. infinit., adverbium ὡς induere videtur naturam coniunctionis ὅτι, verba dicendi, existimandi sequentis c. verbo finito loco accusat. c. infinit. Cf. *Matthiae* §. 628. p. 1284 sqq. §. 568. p. 1120 sq. *Buttm.* §. 132, not. 5. *Passow* II. p. 1128. 1130. *Winer* p. 208. II. p. 196. — Legitur ita

1) in locis, ubi praefigitur singulis vocabulis, qualitatem rei vel personae indicantibus, i. e. a) iunctum c. *nominat.* aa) *participii*, ratione habita subiecti, ut *διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων* [i. e. *λεγόμενος ὅτι διασκορπίζει*] Luc. XVI, 1. *ὡς μέλλοντες — πυνθάνεσθαι* i. e. *προςποιούμενοι, ὅτι μέλλουσι π.* Act. XXIII, 20. *ὡς ἀγνοούμενοι*, item ὡς *ἀποθνήσκοντες*, item *ὡς παιδευόμενοι, ὡς λυπούμενοι, ὡς μηδὲν ἔχοντες*, explica: *νομιζόμενοι* vel *λεγόμενοι, ὅτι ἀγνοούμεθα, ὅτι ἀποθνήσκομεν, ὅτι παιδευόμεθα, ὅτι λυπούμεθα, ὅτι μηδὲν ἔχομεν* 2 Cor. VI, 9. 10. *ἠναγκάσθην — Καίσαρα, οὐχ ὡς ἔχων* i. e. *οὐ νομίζων ὅτι ἔχω non quod putabam, me habere* Act. XXVIII, 19. *ἔγραψα — ὑμᾶς* i. e. *βουλόμενος ἐπιμιμνήσκειν ὑμᾶς* Rom. XV, 15. *τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών* i. e. *προςποιούμενος* = dich anstellend, *ὡς μὴ ἔλαβες* 1 Cor. IV, 7. — *ἐγὼ ὡς παρών*, enarra: *ἐγὼ μὲν γὰρ ἀπὼν τῷ σώματι, παρὼν δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη κέκρικα ὡς παρών* i. e. *sumens, me adesse* V, 3. *γνώμην — δίδωμι ὡς ἠλεημένος* i. e. *εἰδὼς ὅτι ἠλέημαι* VII, 25. — *οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς, ὑπερεκτείνομεν ἑαυτούς* i. e. *non enim* [dum affirmamus, nos ad vos pervenisse], *prae ignari, non pervenisse nos ad vos, ultra modum nos extendimus*, 2 Cor. X, 14. XIII, 2. Col. II, 20. — *λαλοῦμεν οὐχ ὡς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες* i. e. *λαλοῦμεν, οὐχ ἀνθρώποις βουλόμενοι ἀλλὰ τῷ θεῷ ἀρέσκειν* 1 Thess. II, 4. — Hebr. XI, 27. XIII, 3. v. 17. 1 Petr. V, 8. (Cebet. tab. c. 1 et 6. Herodian. III, 11. Xen. Cyr. I, 5. 9.) — abest particip. facile cogitatione addendum cf. *Matthiae* §. 568, not. p. 1123. *Elmsley* ad Eur.

Bacch. v. 224. — ut *ἀνέβη, οὐ φανερῶς, ἀλλ' ὡς ἐν κρυπτῷ*
cil. *ὢν* = *ἀλλὰ βουλόμενος εἶναι κρυπτός, ut qui vellet oc-*
ultus esse Joh. VII, 10. *ὡς ἐν ἡμέρᾳ* scil. *ὄντες* Rom. XIII, 13.
ιετασχηματίζονται — δικαιοσύνης scil. *ὄντες* i. e. *μετασχη-*
ιατίζονται, προςποιούμενοι ὅτι διάκονοί εἰσι δικαιοσύνης
2 Cor. IV, 15. *οὐ λέγει — ἑνός* i. e. *οὐ λέγει· καὶ τοῖς σπέρ-*
ιασιν, ὡς λέγων ἐπὶ πολλῶν, ἀλλὰ λέγει· καὶ τῷ σπέρματι,
ὡς λέγων ἐφ' ἑνός Gal. III, 16. *ὡς τῷ κυρίῳ* scil. *δουλεύον-*
ες Eph. VI, 7. Col. III, 23. — 1 Petr. IV, 11. *εἴ τις — θεοῦ*
. e. *εἴ τις λαλεῖ, λαλείτω ὡς λαλῶν λόγια θεοῦ*, explica:
αλείτω, εἰδὼς ὅτι λαλεῖ λ. θ. Ibid. *εἴ τις — ἰσχύος* i. e. *εἴ*
ις διακονεῖ, διακονείτω ὡς διακονῶν ἐξ ἰσχύος. (Xen. Mem.
, 6. 5.) — bb) cum *nominat.* ***substantivi*** vel ***adie-***
tivi, ratione habita subiecti *α*) universe, ut *παρακαλοῦμεν —*
συνιστῶντες ἑαυτοὺς ὡς θεοῦ διάκονοι 2 Cor. VI, 4. Eph.
V, 1. 8. VI, 6 bis. Col. III, 12. 22. 1 Thess. II, 7. Hebr. III,
5. 6. Jac. II, 9. 12. 1 Petr. I, 14. II, 2. 5. 16 bis. III, 7.
V, 10. — *τὶ ἔτι — κρίνομαι* i. e. *τί ἔτι λέγομαι ἁμαρτωλὸς*
ἶναι καὶ κρίνομαι Rom. III, 7. *ὡς πλάνοι, ὡς πτωχοί* i. e.
νομιζόμενοι, ὅτι πλάνοι, ὅτι πτωχοί ἐσμεν 2 Cor. VI, 8. 10.
XIII, 7. *ἐλογίσθημεν* [habiti sumus] *ὡς πρόβατα σφαγῆς* Rom.
VIII, 36. *πάσχω — ὡς τις* i. e. ***mala patior***, *νομιζόμενος* vel
γινωσκόμενος εἶναί τις ***quoniam existimor esse aliquis*** 1 Petr.
V, 15 bis. v. 16. (Xen. Cyr. I, 1. 1.) — *β*) ubi praecedunt
verba: *τοιοῦντος ὤν*, praeparantia id quod sequitur, ut *παρα-*
καλῶ, τοιοῦτος ὢν [cum talis sim, qualis sum] *ὡς παῦλος —*
δέσμιος i. e. *γινωσκόμενος, ὅτι εἰμι παῦλος πρεσβύτης — δέ-*
σμιος Philem. v. 9. (Andocid. in Alcibiad. *τὸ δὲ δεινότατόν*
ἐστι, τοιοῦτος ὢν, ὡς εὔνους τῷ δήμῳ τοὺς λόγους ποιεῖ-
ται.) — — b) cum *genit.* ***participii*** aa) ratione habiti
nominis casu secundo praecedentis, ut *τῶν σαλευομένων τὴν*
μετάθεσιν ὡς πεποιημένων scil. *εἰς μετάθεσιν* i. e. ***ut quae***
facta erant, ut mutarentur Hebr. XII, 27. (Herodian. V, 7. 5.
Plut. apophth. Philipp. Mor. II. p. 16. de ira cohib. c. 9.
Mor. III. p. 243. ed. *Tauchn.*) — abest genit. particip. cogi-
tatione addendus, ut *θροεῖσθαι — δι' ἐπιστολῆς ὡς δι' ἡμῶν*
scil. *γεγραμμένης* = *δι' ἐπιστολῆς λεγούσης, ὅτι γέγραπται*
δι' ἡμῶν 2 Thess. II, 2. *αἵματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπί-*
λου, χριστοῦ i. e. *αἵματι χριστοῦ, ὡς ὄντος ἀ. α. κ. α.* 1 Petr.
, 19. — *καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν* = *λέγοντες,*
ὅτι ἐστὲ κακοποιοί 1 Petr. II, 12. III, 16. — Joh. I, 14.
θεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς i. e.
δόξαν, μαρτυροῦσαν ὅτι ἐστὶ μονογενής. — bb) c. genit. ***ab-***
solut. *α*) universe *ὡς μὴ — τινες*, explica: *ἐφυσιώθησάν τινες*
λέγοντες περὶ ἐμοῦ, ὅτι μὴ ἔρχομαι 1 Cor. IV, 18. *πρεσβεύο-*
μεν, ὡς — ἡμῶν i. e. ***persuasum habentes, Deum esse, qui***
per nos adhortatur vos 2 Cor. V, 20. — *μὴ ξενίζεσθε, ὡς —*

συμβαίνοντος i. e. *νομίζοντες, ὅτι — συμβαίνει* 1 Petr. IV, 12. *ὡς — δεδωρημένης* i. e. *ἀναμιμνήσκοντες* vel *εἰδότες ὅτι — δεδώρηται* 2 Petr. I, 3. (Xen. Mem. III, 5. 20.) cf. *Matthiae* §. 568, 2. p. 1121. *Buttm.* §. 132, not. 5. *Passow* II. p. 1130. — β) praecedente *προφάσει* Act. XXVII, 30. — — c) c. *dat.* aa) *particip.*, ratione habita obiecti casu tertio praecedentis, ut *ἡμῖν — πεποιήκασι*, explica: *ἡμῖν τί ἀτενίζετε; νομίζειν δοκεῖτε, ὅτι ἡμεῖς πεποιήκαμεν* Act. III, 12. — 1 Petr. II, 14. — bb) *substant.* vel *adiectivi*, ut 1 Cor. III, 1 ter. Hebr. XII, 5. 7. 1 Petr. II, 13.— III, 7. *συνοικοῦντες — γυναικείῳ* i. e. *συνοικοῦντες ταῖς γυναιξὶν, ὡς ἀσθενεστέρῳ σκεύει.* — 2 Petr. I, 19. — *ὡς φρονίμοις* item *ὡς τέκνοις λέγω* i. e. *λέγω ὑμῖν ὡς φρονίμοις ὡς τέκνοις* 1 Cor. X, 15. 2 Cor. VI, 13. — *ὡς — ἑαυτῶν* i. e. *αὐτῷ ὡς πιστῷ κτιστῇ — ἑαυτῶν* 1 Petr. IV, 19. — — d) c. *accus.* aa) *particip.* ad obiectum pertinentis α) universe, ut *ἐμφανίσατε — ὅπως — πρὸς ὑμᾶς ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν* i. e. *λέγοντες* vel *προςποιούμενοι, ὅτι μέλλετε διαγινώσκειν* Act. XXIII, 15. — Rom. VI, 13. (Herodian. IV, 12. 6. Cebet. tab. c. 40 bis. Xen. Cyr. I, 4. 21.) — abest particip. *ὤν*, ut Rom. IX, 32. *ὅτι — νόμου*, explica: *ὅτι ἐδίωκον τὴν δικαιοσύνην οὐκ ἐκ πίστεως, ἀλλ' ὡς ἀγαθὸν ὂν ἐξ ἔργων νόμου = ἀλλ' ἐνόμιζον, ὅτι λήψονται αὐτὴν ἐξ ἔργων νόμου.* 2 Cor. III, 5. *λογίσασθαί τι ὡς ἐξ ἑαυτῶν* scil. *ὂν* vel *γενόμενον*, *excogitare aliquid ita, ut a nobis ipsis profectum dici possit.* 2 Cor. II, 17. *λαλοῦμεν τὸν λόγον — ὡς ἐξ εἰλικρινείας* scil. *ὄντα.* Ibid. *ὡς ἐκ θεοῦ* scil. *ὄντα* (Thuc. II, 35. Plat. Gorg. p. 495. C.) — β) post vv. *existimandi, putandi* [cf. nostratium: Jemanden als etwas ansehen oder als etwas betrachten], alias post se habentium accus. c. inf. vel accus. c. particip. vel *ὅτι* c. verbo finito. Vide *Matthiae* §. 569. p. 1124. *Passow* II. p. 1130. — ut iis *τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς — περιπατοῦντας* 2 Cor. X, 2. *τοῦτον — μὴ ὡς ἐχθρὸν ἡγεῖσθε* 2 Thess. III, 15 coll. v. 14. (Herodot. II, 1.) — abest particip., ut *ὄντας* 1 Cor. IV, 1. quo loco praecedit *οὕτως* praeparandi vim habens. — — bb) c. *accus. substant.* vel *adiect.*, ad obiectum pertinente, ut *ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον*, enarra: *εἶχον αὐτὸν νομίζοντες εἶναι αὐτὸν προφήτην* Matth. XIV, 5. XXI, 26. 46.— *ὅταν ἐκβάλωσι τὸ ὄνομα — ὡς πονηρὸν* i. e. *νομίζοντες* vel *λέγοντες, ὅτι πονηρόν ἐστι* Luc. VI, 22. — XV, 19. — *γνόντες — ἐδόξαζον*, explica: *γνόντες τὸν θεὸν αὐτὸν οὐχ ὡς θεὸν ἐδόξαζον* i. e. *οὐκ ἐδόξαζον αὐτὸν, ἔργῳ καὶ λόγῳ μαρτυροῦντες, ὅτι θεός ἐστι* Rom. I, 21. 1 Cor. IV, 9. 14. VIII, 7. 2 Cor. XI, 16. 2 Thess. [II, 4.] III, 15 coll. v. 14. Tit. I, 7. Philem. v. 16. Hebr. XI, 9. 1 Petr. II, 11. 16. 2 Joh. v. 5. — praecedente *οὕτως* 2 Cor. IX, 5. — — c) legitur c. *infin.*

obiective posito cf. *Passow* II. p. 1129. *Matthiae* §. 545. p. 1069. §. 628. p. 1281. *Buttm.* §. 136. — ita: ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς 2 Cor. X, 9. Cf. de ὡς ἂν = *als etwa, quasi* supra sub ἂν p. 58 observata. — — — f) c. *praeposit.* motum indicante: *ut, wie* i. e. *in der Richtung*, ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν *in der Richtung nach dem Meere zu, versus mare* Act. XVII, 14. (Pausan. II, 25. Diog. Laërt. 8, 69.) cf. *Winer* II. p. 197. *Buttm.* §. 136. *Matthiae* §. 628. p. 1284. *Passow* II. p. 1130. „cogitationem enim significat particula ὡς. Sed multo usu factum est, ut aliquando etiam ibi usurparetur, ubi non opus esset respici id, quod quis in mente haberet" *Herm.* ad Sophocl. Philoct. v. 58. —

2) praefigitur ὡς *integris propositionibus* ad qualitatem rei indicandam pertinentibus i. e. spectantibus a) ad *qualitatem* rei vel eventus alicuius *uberius exponendam*, „der Sinn des vorhergehenden Substantivs wird durch eine andere Wendung ausgeführt" *Matthiae* §. 485. p. 908 ab init. = ὅπως, *quomodo, wie*, ita ponitur sq. indic. aor. post ἀναγινώσκειν Marc. XII, 26. Luc. VI, 4. ἀναμιμνήσκεσθαι 2 Cor. VII, 15. ἀπαγγέλλειν Luc. VIII, 47. εἰδέναι Act. X, 38. Rom. XI, 2. 1 Thess. II, 11. ἐξηγεῖσθαι Luc. XXIV, 35. θεᾶσθαι XXIII, 55. μνᾶσθαι Act. XI, 16. μηνύειν Luc. XX, 37. ὑπομνησθῆναι Luc. XXII, 61. (Xen. Mem. I, 3. 1. Anab. II, 1. 1 bis. Thuc. I, 1.) — — b) in propositionibus *obiectum* verbi praecedentis exponentibus. Legitur in talibus alias ὅτι c. verbo finit. vel accus. c. inf. = nostratium: *dass*, Graecorum ὅτι, aa) legitur ita nude positum α) universe, post ἐπίσταμαι Act. X, 28. XX, 20 coll. v. 18. μάρτυς μου τις, ut ὁ θεὸς Rom. I, 9. Phil. I, 8. — 1 Thess. II, 10. — μνᾶσθαι Luc. XXIV, 6. (Aesop. fab. 56. Herodian. VIII, 3. 13. Lucian. D. D. IV, 8. XVI, 3. Xen. Mem. I, 1. 2. Hier. I, 38. Cyr. I, 6. 5. et ad h. l. *Bornem.*) Cf. *Passow* II. p. 1128 sq. *Matthiae* §. 628. p. 1281. *Buttm.* §. 136. — β) locus e breviloquentia explicandus Marc. IX, 21. πόσος — αὐτῷ = nostratium: *diess Uebel — wie lange ist's her?* pro: πόσος χρόνος ἐστι, ἐξ οὗ ἀσθενεῖ τὸ παιδίον, nempe ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ. — bb) iunct. c. ὅτι: ὡς ὅτι = ὅτι, ita tamen, ut moneat ὡς, obiective posita esse quae sequuntur. 2 Cor. XI, 21. κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἠσθενήσαμεν. — — c) sententiae *finali* praefigitur = ἵνα, ὅπως, *ut, dass, damit* [ὡς, finale], sq. infinit. finem indicante, quo fit aliquid, ut Act. XX, 24. (Xen. Cyr. I, 2. 8.) — in formula: ὡς ἔπος εἰπεῖν, *ut ita dicam* Hebr. VII, 9. Vide supra sub εἶπον p. 403 monita. Cf. *Matthiae* §. 545. p. 1069. §. 628. p. 1281. *Buttm.* §. 136. *Passow* II. p. 1129. — — d) anteponitur *propositioni consecutivae* [ὡς consecutivum] = ὥστε, *ita ut*, cf. *Buttm.* §. 136. *Passow* II. p. 1129. — Legitur ita sq. indicat. Hebr.

III, 11. IV, 3. (sq. infinit. Xen. Cyr. II, 1. 23. frequentiorem esse in talibus infinitivum, quam indicativum, observavit *Passow* l. l.) — Marc. IV, 27. *ἐὰν — μηκύνηται, ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός*, quo loco uti ὡς — *αὐτός* = *οὐκ οἶδεν αὐτὸς* ὅπως [ita Aesop. fab. 56.] ita consecutive dici haec testis est ὡς particula. — — e) praeponitur *sententiae causali* = *ἐπεί, ὅτι, quoniam, quandoquidem, quippe*, etiam: *nam* [ὡς causale] aa) universe Gal. VI, 10. 2 Tim. I, 3. (Thuc. I, 124. II, 64.) cf. *Matthiae* §. 628. p. 1285. *Buttm.* §. 136. *Passow* l. l. p. 1129. — *ὡς καί, quoniam etiam* Matth. VI, 12. — alii: *ut etiam.* — bb) iunct. c. ὅτι: ὡς ὅτι = *nam, quippe*, 2 Cor. V, 19. Vide ὅτι p. 201. — — f) praefigitur *propositioni temporali* [ὡς temporale] = aa) *ἐπεί, so wie, als, cum* α) universe, sq. indicat. praeteriti Matth. XXVIII, 9. Luc. I, 23. 41. 44. II, 15. 39. IV, 25. V, 4. VII, 12. XI, 1. XV, 25. XIX, 5. 29. XXII, 66. XXIII, 26. XXIV, 32 bis. Joh. II, 9. 23. IV, 1. 40. VI, 12. 16. VII, 10. VIII, 7. XI, 6. 20. 29. 32. 33. XVIII, 6. XIX, 30. XX, 12. XXI, 9. Act. I, 10. V, 24. VII, 23. VIII, 36. IX, 23. X, 7. 17. 25. XIII, 25. 29. XIV, 5. XVI, 4. 10. 15. XVII, 13. XVIII, 5. XIX, 9. 21. XX, 14. 18. XXI, 1. 12. 27. XXII, 11. 25. XXV, 14. XXVII, 27. XXVIII, 4. (Plutarch. apophth. Philipp. Mor. II. p. 16. ed. *Tauchn.* Herodian. II, 11. 12. Lucian. D. D. XXIV, 4. Xen. Cyr. I, 4. 23. Plato Euthyphr. c. 4.) cf. *Passow* l. l. p. 11. 29. *Buttm.* §. 136. *Matthiae* l. l. p. 1284. — β) c. ἄν: *ὡς ἄν, ut primum, simulatque*, sq. coni. aor. 1 Cor. XI, 34. Phil. II, 23. — ὡς *ἐάν* pro: ὡς ἄν Rom. XV, 24. Vide ἄν p. 59. — bb) = ὅτε, *quando, wann*, sq. indic. praes. Luc. XII, 58.

V) *praefigitur adiectivis in exclamatione* [suspensum in talibus a verbo aliquo intellecto, ut *θαυμαστὸν* ἐστι es ist zu bewundern, ὡς wie cf. *Passow* II. p. 1131. *Matthiae* l. l. p. 1282. *Fritzsche* ind. ad Lucian. D. D. p. 175] = *quam, wie* Rom. X, 15. XI, 33. — (Cebet. tab. c. 4 et 5. Plutarch. apophth. Lysim. II. p. 37. Lucian. D. D. XII, 4. XX, 16. Xen. Cyr. I, 3. 2.) — Act. XVII, 22. *κατὰ πάντα δεισιδαιμονεστέρους* — *θεωρῶ*, locus, explicandus, ut videtur, e duarum locutionum confusione: *ὡς δεισιδαίμονές ἐστε!* et: *δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ* sc. *πάντων*. Cf. *Winer* p. 97. 98.

VI) *anteponitur numeralibus*, indefinite numerum indicans = *ut videtur, fere, circiter, gegen, ungefähr* Marc. V, 13. VIII, 9. Luc. II, 37. VIII, 42. Joh. I, 40. VI, 19. XI, 18. XIX, 39. XXI, 8. Act. I, 15. V, 7. XIII, 18. 20. XIX, 34. Apoc. VIII, 1. — LXX ita pro כ Ruth. I, 4. 1 Sam. XI, 1. (Polyb. I, 19. 5. Lysias 639, 6. Dem. 1362, 22. Xen. Cyr. IV, 2. 1. Anab. I, 6. 1.) cf. *Fischer* ad Weller. Vol. III. P. II.

p. 291. *Passow* II. p. 1131. *Buttm.* §. 136. *Vig.* p. 568 sq.— Saepius non extat in N. T.

Ὡσαννά, *Hosanna*, vox hebr. הוֹשִׁיעָה־נָּא i. e. *serva eum*. Quinquies in N. T. Matth. XXI, 9. 15. Marc. XI, 9. 10. Joh. XII, 13.

Ὡςαύτως, adv. (ex ὡς et ὁ αὐτός idem) *eodem modo*, *similiter* Matth. XX, 5. XXI, 30. 36. XXV, 17. Marc. XII, 21. XIV, 31. Luc. XIII, 3. XX, 31. XXII, 20. Rom. VIII, 26 coll. v. 16. 1 Cor. XI, 25. 1 Tim. II, 9. III, 8. 11. V, 25. Tit. II, 3. 6. LXX pro בְּזֹאת Judd. VIII, 8. (Cebet. Tab. c. 3 et 31. Diod. Sic. I, 29. Xen. Cyr. I, 6. 3.) Saepius non extat in N. T.

Ὡςεί, adv. (ex ὡς et εἰ; propr. wie wenn; quasi i. e. gleichsam als Theocrit. XXV, 163. Hom. Odyss. X, 420.) 1) *velut*, *tanquam* Matth. III, 16. IX, 36. XXVIII, 3. 4. Marc. [I, 10.] IX, 26. Luc. III, 22. XXII, 44. XXIV, 11. [Joh. I, 32.] Act. II, 3. V, 15. IX, 18. Hebr. I, 12. [XI, 12. Apoc. I, 14.] — 2) ut ὡς, anteponitur numeralibus, indefinite numerum indicans = *ut videtur*, *fere*, *gegen* Marc. XIV, 21. Luc. I, 56. III, 23. IX, 14. 28. XXII, 41. 59. XXIII, 44. Joh. IV, 6. VI, 10. XIX, 14. [39.] Act. II, 41. IV, 4. V, 36. X, 3. XIX, 7. — (LXX Judd. III, 29. Neh. VII, 66. Xen. H. G. I, 2. 9. II, 4. 25. et *quasi* Terent. Heautont. I, 1. 93) —

Ὡσηέ, ὁ, *Hosea*, hebr. הוֹשֵׁעַ, nomen vatis israelitici. Rom. IX, 25.

Ὥςπερ, adv. [propr. wie immer, wie auch, wie doch] *sicut*, *quemadmodum*, in comparationibus a) absque οὕτως praecedente aa) universe Matth. V, 48. VI, 2. 5. 7. 16. 20. 28. XXV, 32. Act. III, 17. 1 Thess. V, 3. Hebr. IV, 10. VII, 27. IX, 25. Apoc. X, 3. (Cebet. tab. c. 25 et 31. Diod. Sic. I, 3. Lucian. D. D. IV, 7. Xen. Cyr. I, 6. 3.) — bb) εἰμὶ ὥςπερ τις, *similis sum alicui* Luc. XVIII, 11. Act. II, 2. — cc) εἰμί τινι ὥςπερ *talis alicui sum*, *qualis*, = *eodem loco habeor ab aliquo*, *quo* Matth. XVIII, 17. — b) sq. οὕτως aa) plene Matth. XXIV, 27. 37. 38. 39. Luc. XVII, 24. Joh. V, 21. 26. Rom. V, 19. 21. VI, 4. 19. XI, 30. 31. 1 Cor. XI, 12. XV, 22. XVI, 1. 2 Cor. I, 7. [IX, 5.] Gal. IV, 29. Eph. V, 24. Jac. II, 26. — (Xen. Mem. I, 6. 14. Cyr. I, 4. 21.) — bb) abest οὕτως, vel per anacoluthon et quod oblitus erat auctor, se orationem a comparatione inchoasse Matth. XXV, 14. Cf. *Fritzsche* IV Evv. I. p. 737. — vel quod cogitatione facile addi potest Rom. V, 12 coll. v. 15. Vide *Fritzsche* coniectan. p. 49. — c) respondente καί: ὥςπερ — καί *quemadmodum* — [ita] *etiam* 2 Cor. VIII, 7. — Saepius non habetur in N. T.

Ὡςπερεί, adv. *velut, quasi.* Semel in N. T. 1 Cor. XV, 8. *ὡςπερεὶ τῷ ἐκτρώματι ὤφθη κἀμοί.* (Diod. Sic. III, 39. Xen. Cyr. IV, 3. 3.)

Ὥςτε, coniunct. (ut i. e. gleichwie ex *ὥς* et *τε* Hom. Iliad. XVI, 3.) 1) *ut* i. e. a) *ita ut. so dass* aa) *sq. infinit.* *α*) non praecedente *οὕτως* vel alio demonstrativo Matth. VIII, 24. 28. X, 1. XII, 22. XIII, 2. 32. 54 XV, 31. XXIV, 24. XXVII, 14. Marc. I, 27. 45. II, 2. 12. III, 10. 20. IV, 1. 32. 37. IX, 26. XV, 5. Luc. V, 7. XII, 1. Act. I, 19. V, 15. XV, 39. XVI, 26. XIX, 10. 12. 16. Rom. VII, 6. XV, 19. 1 Cor. I, 7. V, 1. XIII, 2. 2 Cor. I, 8. II, 7. III, 7. VII, 7. Phil. I, 13. 1 Thess. I, 7. 8. 2 Thess. I, 4. II, 4. Hebr. XIII, 6. 1 Petr. I, 21. (Diod. Sic. I, 5. Herodian. VIII, 4. 27. Lucian. Dial. Deorr. XIII, 4. XIV, 2. Xen. Cyr. I, 4. 1. Plato Criton. c. 4. ed. *Fischer.*) Cf. *Matthiae* §. 629. p. 1286. §. 531, not. 1. p. 1037. §. 533, not. 1. p. 1043. *Winer* p. 136. *Buttm.* §. 136. §. 127, 4. *Fischer* ad Weller. T. III. P. II. p. 297. — *β*) praecedente: *οὕτως*, item *τοσοῦτος* Act. XIV, 1. *λαλῆσαι οὕτως, ὥςτε πιστεῦσαι — πολὺ πλῆθος* Matth. XV, 33. *ἄρτοι τοσοῦτοι, ὥςτε χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον.* (Diod. Sic. III, 39. IV, 71. Xen. Hieron. III, 9. Aeschin. 24. penult.) — bb) *seq.* indicat. Joh. III, 16. Gal. II, 13. (Aesop. fab. 118. Aelian. V. H. III, 8. Lucian. Dial. Deorr. XV, 2. Dem. 376, 6. Xen. Anab. II, 4. 11 et Mem. I, 2. 1. Cyr. I, 4. 1. Thuc. III, 104. Plato Criton. c. 13. ed. *Fischer.*) Cf. *Buttm.* §. 136. *Matthiae* §. 629. p. 1286. *Rost* gr. Gram. p. 456. *Passow* II. p. 1133. *Fischer* ad Weller. T. III. P. II. p. 297. 298. *Herm.* ad Vig. p. 852. *Winer* p. 216. — b) *ut, dass, damit*, seq. infinit. loco infinit. simplicis Matth. XXVII, 1. Luc. IV, 29. — Loco infinitivi simplicis, finem indicantis, poni etiam Luc. IX, 52. interdum *ὥςτε* sq. infinit., docet *Matthiae* §. 532. a. p. 1039 sq.

2) *itaque, igitur,* seq. indicat. Matth. XII, 12. XIX, 6. XXIII, 31. Marc. II, 28. X, 8. Rom. VII, 4. 12. XIII, 2. 1 Cor. III, 7. 21. IV, 5. V, 8. VII, 38. X, 12. XI, 27. 33. XIV, 22. 39. XV, 58. 2 Cor. IV, 12. V, 16. 17. Gal. III, 9. 24. IV, 7. 16. Phil. II, 12. IV, 1. 1 Thess. IV, 18. Jac. I, 19. 1 Petr. IV, 19. (Lucian. Dial. Deorr. IV, 8. VII, 5. Athen. V, 86. Aeschin. Dial. Socr. III, 5. Xen. Anab. I, 7. 7. II, 2. 17.) Cf. *Buttm.* §. 137. *Fischer* ad Weller. T. III. P. II. p. 298. *Matthiae* §. 629. p. 1286. Saepius non legitur in N. T.

Ὠτίον, *ου, τό,* (dem. ab *οὖς*) *auris.* Quater in N. T. Matth. XXVI, 51. Marc. XIV, 47. Luc. XXII, 51. Joh. XVIII, 10. 26. (LXX pro אֹזֶן Deut. XV, 17. 1 Sam. IX, 15. XX, 2. Anthol. gr. in epigr. Lucillii XIII. T. III. p. 81. ed. *Jacobs.*) — Uti plerisque corporis partibus, ita auri etiam vul-

garis dialectus formam deminutivam tribuit *Lobeck* ad Phryn. p. 211. 212.

Ὠφέλεια, ας, ἡ, (ab ὠφελέω) *utilitas, commodum.* Bis in N. T. Rom. III, 1. Jud. v. 16. — LXX pro בֶּצַע Job. XXII, 3. Ps. XXX, 9. (Diod. Sic. I, 21. Dionys. Hal. Ant. II, 28. Xen. Mem. II, 3. 6. Thuc. I, 90.)

Ὠφελέω, ῶ, f. ήσω, (ab ὀφέλλω, ὄφελος) *iuvo, utilis sum, proficio,* — ὠφελέομαι, οῦμαι, *utilitatem percipio.* Legitur in N. T. A) activum a) absolute Rom. II, 25. — (Xen. Anab. V, 1. 12.) — b) sq. accus. personae, quam iuvat aliquis et addito accusativo neutrius vocabulorum τί [= ὠφελέω τινὰ ὠφέλημά τι commodum aliquod praebeo alicui], οὐδέν, μηδέν [= ὠφελέω τινὰ ὠφέλημα οὐδέν vel μηδέν nihil commodi alicui praebeo] cf. de pronominibus et adiectivis accusativo neutrius relatis ad latentem in verbo notionem obiecti *Matthiae* §. 411, 4. p. 751. §. 415, β. not. 3. p. 761. *Buttm.* §. 118, 7. *Fritzsche* ind. ad Lucian. D. D. sub τίς p. 164. — Marc. VIII, 36. 1 Cor. XIV, 6. Gal. V, 2. Hebr. IV, 2. (Diod. Sic. I, 8. Aesop. fab. 128. Cebet. tab. c. 35. Xen. Mem. I, 2. 61. I, 3. 1.) — c) sq. accus. οὐδέν Matth. XXVII, 24. Joh. VI, 63. XII, 19. vel οὐκ Hebr. XIII, 9. — (Xen. Mem. III, 4. 11.) — B) med. ὠφελοῦμαι, a) c. accus. pronom., ut μηδέν Marc. V, 26. οὐδέν 1 Cor. XIII, 3. τί Matth. XVI, 2. Luc. IX, 25. (Diod. Sic. I, 35 et 87. Herodian. II, 3. 21. Xen. Mem. I, 7. 2.) — b) sq. ἔκ τινος Matth. XV, 5. Marc. VII, 11. (Lysias 706, 8. Xen. Mem. II, 4. 1. ἀπό τινος Xen. Cyr. V, 4. 34.) — Saepius non extat in N. T.

Ὠφέλιμος, ου, ὁ, ἡ, —ον, τό, *utilis, e.* Ter in N. T. sq. nunc πρός τι 1 Tim. IV, 8. 2 Tim. III, 16. (εἴς τι Xen. Oec. V, 11.) — nunc dativo Tit. III, 8. — (Aelian. V. H. XII, 54. Herodian. II, 5. 6. Xen. Mem. II, 7. 9.)

Δόξα τῷ Θεῷ.